Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Jærn og Metalarbejder
Udgiver: Smede og maskinarbejdernes Forbund
Udgivelsesår: 1914-1917

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 1 NOVEMBER 1914 1. Aarg.

„Jærn- og Metalarbejderen".

Med nærværende Nummer lægger „Jærn- og Metalarbejderen" ud som Organ for de 6 Organisationer, der nu staar tilsluttede Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. De 6 Organisationer er: Elektrikerforbundet, Formerforbundet, Gørtler- og Metalarbejderforbundet, Jærn- og Metalsliberforbundet, Metaltrykkerforbundet samt Smede- og Maskinarbejdernes Forbund. Bladet udgaar i ca. 17,000 Eksemplarer, hvilket omtrent svarer til de ovennævnte Organisationers samlede Medlemstal.

Det er nu ca. 4 Aar siden de snævrere Forhandlinger om Oprettelse af et Metalarbejderkartel paabegyndtes. Der viste sig straks at være Stemning for Sammenslutningstanken, men det hele maatte have Tid, Sagen skulde vendes og drejes og diskuteres endnu i lang Tid, forinden den var moden til Gennemførelse. Den 1. Juli 1912 traadte Kartellet i Virksomhed med Formernes, Slibernes og Smedenes Organisationer til en Begyndelse, og efterhaanden er altsaa de øvrige komne med.

Sammenslutningens første Form er baseret paa at være en Modstand lige overfor Arbejdsgivernes stadig tilbagevendende Lock-out-Trusler; derfor etableredes straks et delvist Formuefællesskab med Henblik herpaa. De øvrige store Spørgsmaal om fælles Fagblad, fælles Arbejdsløshedskasse o. s. v., hvormed den endelige fuldkomne Sammenslutning vil være naaet, maatte overlades til bedre Tider, og nu er vi altsaa naaet til Virkeliggørelse af et fælles Fagblad, som vi haaber vil blive modtaget med Sympati og Forstaaelse iblandt dette Blads mange Læsere.

Det kan vel siges, at vi lægger ud i en vanskelig Tid. Verdenskrigen behersker Sindene, og saavel Teorierne som Værdierne undergaar en hastig Omvurdering, der vil veksle fra Tid til anden. Een Ting er dog sikker: Krigen vil ikke kunne afskaffe Klassekampen, og der er derfor ingen som helst Grund til at tro, at vore Organisationer vil komme til at likvidere ved Opgørelsen over det store Ragnarok. Men Opgaverne, som vil komme til at ligge for i den nærmeste Fremtid, vil sikkert blive vanskelige. Krisеforholdene og den deraf følgende Arbejdsløshed vil i den kommende Vinter lægge stærkt Beslag paa Organisationerne, og det vil næppe blive mindre vanskeligt, naar vi ved næste Aars Slutning paany skal til at beskæftige os med at revidere Overenskomsterne under Forhold, hvor maaske Pengenes Værdi er blevet en hel anden end den, vi hidtil har regnet med. Men hertil kræves der netop stærke Organisationer, og Sammenslutning med Øgelse af Solidaritetsfølelsen er baade naturlig og nødvendig under disse Forhold; herom er sikkert alle enige.

Adskillige vil vel sige: Ja, men vi stod da ogsaa hidtil indenfor De samvirkende Fagforbund, og dette er rigtigt, og denne Organisationsform skal vi fremdeles støtte det mest mulige, saaledes at vi overfor det officielle Samfund har et Fællesorgan for alle organiserede Arbejdere, men indenfor Jærn- og Metalindustrien har Arbejdsgiverne efterhaanden dannet en stærk Sammenslutning, der gør det naturligt, at ogsaa vi koncentrerer de Kræfter, der skal til for at øve det nødvendige Modtryk paa dette Punkt.

Igennem mange Aar har vi diskuteret Teorien om Industrisammenslutninger i Modsætning til de gamle Fagforeningsformer, der i ikke ringe Grad var byggede paa det fra Langstiden nedarvede. Ofte var der stærk Stemning for at komme frem paa dette Punkt, men Vanskelighederne var meget ofte større end Lysten til at komme frem. Nu har vi imidlertid taget et vigtigt Skridt fremad paa Vejen, og foreløbig skal det være nærværende Blads Opgave at sprede Oplysning om nationale og internationale Forhold, men navnlig skal det være Bladets Opgave at være et godt Meddelelsesmiddel, dels fra Ledelsen til Medlemmerne, dels imellem Medlemmerne indbyrdes, og sidst men ikke mindst maa Opgaven være at bane Vej for en Forstaaelse af de fælles Interesser og for den størst mulige Grad af Kammeratskabsfølelse, specielt indenfor Kredsen af Arbejdere i Jærn- og Metalindustrien.

Det er en Fejl, naar visse Mennesker tror, at man befordrer Udviklingen ved den evindelige Kritiseren over alt muligt indenfor Organisationen. Kritik er godt, men kun naar den øves med Maade og med Ansvarsfølelse overfor Organisationen, men det er en Fejl at tro, at man ved at bekrige hverandre indbyrdes gavner nogen Mors Sjæl; man gavner i alt Fald højest sine Modstandere, derved at vor egen Aktionsevne lider derunder.

— Som alt bemærket er der Fare nok for, at vi kan gaa vanskelige økonomiske Tider i Møde. Dertil kommer, at Danmark er et lille Industriland, som imidlertid de fleste Sagkyndige er enige om har betydelige Udviklingsmuligheder. Er disse Udviklingsmuligheder til Stede betyder det ogsaa, og bør betyde, Udvikling af vore Organisationsmuligheder. Her har det lille Danmark ofte vist andre Landes Arbejdere Vejen, og dette haaber vi at kunne blive ved med, staaende fast paa vore gamle Standpunkter, som gaar ud paa først og fremmest at skabe en stærk Organisation indenfor Landets Grænser; dernæst kommer vi til den naturlige Tilknytning til vore svenske og norske Broderorganisationer, fordi Arbejderne der tilnærmelsesvis taler samme Sprog og derfor altid hjemme som ude føler sig knyttede til hverandre.

Derefter skal vi ikke glemme Samarbejdet med de store Industrilandes Organisationer. Naar Krigen en Dag er sluttet, vil Ungdommen atter vende Ansigtet mod Udlandet for at hente Uddannelse og Belæring i deres Fag og om Forhold ude i den store Verden. Ogsaa i saa Henseende skal det være nærværende Blads Opgave at være det store Bindeled, og selv om Arbejdernes Modstandere for Tiden synder at haane det internationale Arbejderparti, fordi det ikke har kunnet forhindre den Krig, der først og fremmest lige som andre Krige er Overklassens Krig, saa vil det næppe volde Vanskeligheder selv for de krigsførende Landes Arbejdere atter at finde hverandre, naar der skal tages fat paa Fredens Gerning, der hvor det gælder om at varetage de daarligst stillede Samfundsmedlemmers Interesser.

Med disse Ord udtaler vi Haabet om at blive en velset Budbringer hos vore Medlemmer herhjemme og hos Kammeraterne i Udlandet, og vi haaber, at vore Medlemmer vil gøre deres bedste til, at dette kan gaa i Opfyldelse paa en saadan Maade, at det tjener alle Interesser bedst muligt.

Resultatet af Urafstemningen indenfor D. S. & M. F.'s Afdelinger.

Den af »Oppositionen« indenfor Københavns Afdeling 1 forlangte Urafstemning er nu tilendebragt, idet Forbundets samtlige 58 Afdelinger samt den under Hovedkontoret staaende Klub i Køge har indsendt Meddelelse om Resultatet af Afstemningen paa nær Afdelingerne i Assens og Sorø. Disse 2 Afdelinger, som har et samlet Medlemstal paa 85, vilde naturligvis ikke kunne forandre det foreliggende Resultat, der i al Korthed er følgende:

1) Spørgsmaal om Urafstemning ved Gennemførelse af Landsoverenskomster.
   For at saadan Afstemning skal finde Sted, har *965* stemt, medens *1396* har stemt *derimod.*
2) At den københavnske Revisionsbank i Forbindelse med 2 paa Kongressen valgte Revisorer skal revidere Forbundets og Arbejdsløshedskassens Regnskab, og at ingen Afdelingskasserer kan være Hovedrevisor.
   For dette Forslag har *1019* stemt, medens *1307* har stemt *derimod.*
3) At ingen forhenværende Skruebrækker kan optages i Forbundet.
   For dette Forslag har *775* stemt, medens *1488* har stemt *derimod.*
4) Annulleringen af den af Kongressen vedtagne Resolition imod Fagoppositionen.
   For saadan Annullering har *653* stemt, medens *1160* har stemt *derimod.*

Til det betydelige Antal Stemmer, som her ved Punkt 4 er afgivet direkte imod »Oppositionen« i Københavns Afdeling 1, kan imidlertid sikkert regnes følgende Afdelinger:

Herning, Horsens, Korsør, Køge, Præstø, Randers, Ringe, Ringsted, Roskilde, Silkeborg, Thisted, Vejen, Vejle og Viborg. Disse Afdelinger har nemlig ikke vedtaget noget specielt, men er aabenbart gaaede ud fra, at dette Spørgsmaal er afgjort af Kongressen med Vedtagelsen af Niels Jakobsens Resolution, saaledes som forklaret i Hovedbestyrelsens Cirkulære af 6. Oktober vedrørende Urafstemningen.

— Naar man nu betragter det saaledes opnaaede Resultat af Urafstemningen, saa vil vi ganske se bort fra, at Oppositionen i Afdeling 1 møder op med ca. 900 Underskrifter paa Krav om Urafstemning, medens de paa selve Afdelingens Generalforsamling højst har kunnet notere 475 Stemmer, og dette endda efter en Agitation saa infernalsk som vel muligt. Man forstaar nu af hvad Art Indsamlingen af de mange »Underskrifter« har været, og vi skal derefter kun gøre nogle faa Bemærkninger om det faktiske Afstemningsresultat.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Overenskomsters Udsendelse til Urafstemning, da er det altsaa nu ikke alene vedtaget paa 3 Kongresser foruden paa Repræsentantskabsmøder, at der ikke skal være Urafstemning, men at Overenskomster kan afsluttes af Hovedbestyrelsen i Forbindelse med Repræsentantskabet under Ansvar overfor Kongressen, naar Lovenes Bestemmelser desangaaende overholdes; men det er nu ved denne Afstemning yderligere slaaet fast. Saavel denne som tidligere Urafstemninger viser iøvrigt, at disse er uhyre vanskelige at anvende og som Regel kun opnaar ringe Tilslutning, selv paa vigtige Spørgsmaal — herom senere. De, der har troet, at saa vidt muligt hele Tyngdepunktet i Organisationen bør lægges i stadige Urafstemninger om alt muligt mellem Himmel og Jord, de har altsaa ikke faaet Ret. Derimod har de herhenhørende Kongresbeslutninger faaet en stærk Bekræftelse.

— Spørgsmaalet om Revisionsbanken som Overrevision i Forbundet har ligeledes faaet sin Afgørelse ud fra de samme Synspunkter som stadig har været raadende paa vore Kongresser. Der er hos os vedtaget al den Revision og alt det Kasseeftersyn, som der kan være nogen Mening i, og vore Medlemmer har altsaa ved Urafstemningen ikke heller villet bryde med et gammelt Princip og erklære vore egne Fagfæller ude af Stand til at kontrollere deres egen Organisation, samt overlade dette til Udenforstaaende.

Det tredie Spørgsmaal, at Skruebrækkerne aldrig skulde kunne optages, ser ganske bestikkende ud, men det maatte forekomme enhver ejendommeligt, at et saadant Forslag netop skulde komme fra Afdeling 1, som baade har haft sine særlige Vanskeligheder paa dette Omraade og Gang paa Gang har truffet sine selvstændige Beslutninger om dette Forhold og kun i 2. Instans har søgt Hovedbestyrelsens Tilslutning. Der er jo hverken Dødsstraf eller Tugthus for Skruebrækkeri, og saa maa man vel finde sig i, at Folk af den Slags beskæftiges paa en eller anden Maade, og der bør derfor ogsaa være en Adgang til at kunne optage saadanne, som er komne paa den forkerte Side, naar de paa passende Maade gør Bod, just som det sker i Afdeling 1.

Endelig er der det 4. Punkt, hvorunder »Oppositionen« vilde have annulleret den af Kongressen vedtagne Syndikalistresolution, som stilledes af Kasserer Niels Jakobsen, og som hos enkelte brave Kolleger vakte nogen Betænkelighed, ikke fordi, som de udtalte sig, at de nærede nogen Art af Sympati for Syndekalismen, men fordi man frygtede for, at denne Resolution skulde blive stemplet som reaktionær og som en Knipling af Ytringsfriheden. Kort og godt, man var bange for, at den skulde kunne misbruges paa forskellig Maade. Herfor var der imidlertid ikke ringeste Fare. For det første maatte Niels Jakobsen være fuldt berettiget til at fremsætte en saadan Resolution, baade fordi det var bevist, at han havde det største Medlemstal bag ved sig, og fordi Resolutionen ikke var væsensforskellig fra, hvad selve Afdeling 1 vedtog paa sin Generalforsamling den 18. Maj 1913. Det har imidlertid vist sig, at denne Resolution har en ganske solid Undergrund i vore Medlemmers Opfattelse af hele dette Forhold. Af de 653 Stemmer, som kan siges at være faldet for Oppositionens Standpunkt til denne Resolution, er alene de 359 fra Københavns Afdeling 1. Her er tilmed det ejendommelige ved Situationen, at en Generalforsamling lige forud for den, hvorpaa Urafstemningen fandt Sted, grundigt havde tilbagevist Fagoppositionen med alle dens Forslag til Ændringer i Afdelingens Love. Afdelingens solide Medlemsstab viser imidlertid til Tider nogen Tilbøjelighed til at trættes ved de mange urolige Generalforsamlinger, og dette er forklarligt. Derfor var det muligt, at der lige efter den nævnte Generalforsamling kunde komme en, hvor Oppositionen havde udfoldet ganske særlige Anstrengelser for at skaffe Folk tilveje, der vilde stemme for deres Forslag, men af de 359 er der sikkert en betydelig Del, som Fagoppositionen ingenlunde kan tage sig til Indtægt, men som har villet stemme imod Niels Jakobsens Resolution af helt andre Grunde, nemlig de tidligere nævnte.

Resultatet af Afstemningen er imidlertid ogsaa paa dette Punkt en stærk Konsolidering af den Resolution, som man vilde omstyrte. Vor Organisation er bygget op paa bredt demokratisk Grundlag og i Tilslutning til det socialdemokratiske Arbejderparti. Den er bygget op paa Princippet om at skabe bedre Løn- og Arbejdsvilkaar for Fagets Udøvere, og Midlerne er givet ved vore Love og Vedtægter. Det vil sikkert ikke være godt for de mange af Fagets Udøvere, som i Tillid til disse Principper har sluttet sig til Organisationen, om man saadan uden videre kunde skifte Taktik og Principper, som der skiftes gamle Benklæder. Vi har gennem Tiderne faaet stærkt Tag i at kunne være medbestemmende om Arbejdsvilkaarene, og dermed følger der ogsaa et Ansvar for Organisationen grundet paa en fornuftig og forsvarlig Maade, og hvis det er den københavnske Fagoppositions Mening virkelig at ville iværksætte og bringe til Udførelse blot en ringe Del af deres syndikalistiske Program, saa skulde det snart vise sig ikke at være til Gavn for vore Klassefæller, men det værste og mest infame ved denne Historie er, at de Mennesker ingenlunde har til Hensigt at bringe noget deraf til Udførelse. Programmet skal kun bruges

Fortegnelse over Urafstemningsresultaterne i Afdelingerne under D. S. & M. F.

Afdelingen i	Skal Landsoverenskomster sendes til Urafstemning		Skal Regnskaberne i Forbundet revideres fra Revisionsbanken		Forslaget om Skruebrækkeres Optagelse i Forbundet		Resolutioner og Vedtagelser m. m., som direkte eller indirekte er for eller imod Niels Jakobsens paa Kongressen 1914 vedtagne Resolution	
	For	Imod	For	Imod	For	Imod	For Annullering	Imod Annullering
Aalborg	47	55	44	51	36	56	13	35
Aarhus	44	31	51	25	33	35	36	13
Assens	—	—	—	—	—	—	—	—
Esbjerg	29	2	25	2	2	15	29	0
Fredericia	—	—	—	—	—	—	—	—
Frederikshavn	2	13	2	12	0	18	10	8
Frederikssund	—	—	—	—	—	—	—	—
Frederiksværk	3	15	7	11	3	14	0	18
Helsingør	8	93	6	94	5	93	4	94
Herning	0	9	2	5	0	9	—	—
Hillerød	0	13	0	16	1	14	0	14
Hjørring	0	15	0	14	2	12	0	15
Hobro-Assens	13	2	7	9	2	14	0	10
Holbæk	1	30	9	22	2	29	0	25
Holeby	0	11	0	11	0	11	0	11
Holstebro	0	63	0	63	0	63	0	63
Horsens	13	41	1	40	2	25	—	—
Kallundborg	0	10	0	10	0	10	0	10
Kolding	0	38	1	34	1	37	1	32
Korsør	0	10	5	5	3	6	—	—
København Afd. 1	464	217	475	199	436	235	359	269
— — 2	85	3	76	13	65	22	66**)	9
— — 3	3	28	10	24	8	25	5	22
— — 4	41	12	36	16	25	25	33**)	0
— — 5	8	48	3	49	5	30	0	50
— — 6	0	28	4	17	0	28	0	28
— — 7	18	68	55	35	30	59	0*)	100
Køge	2	11	2	11	0	13	—	—
Lyngby	0	7	0	9	2	9	0	9
Maribo	0	22	0	22	0	22	0	22
Middelfart	3	19	0	22	0	23	—	—
Nakskov	12	20	10	20	8	24	1	17
Nyborg	1	11	0	13	0	13	0	12
Nykøbing F.	6	48	9	43	5	49	3	51
— M.	0	41	0	41	0	41	0	41
Næstved	1	20	4	17	2	19	—	—
Nørre-Sundby	5	16	2	19	5	15	0	19
Odder	0	12	0	12	0	12	0	12*)
Odense	79	28	83	23	38	55	60	37
Præstø	0	7	0	8	0	7	—	—
Randers	6	26	10	28	7	28	—	—
Ringe	10	12	12	10	22	0	—	—
Ringsted	9	0	0	9	0	9	—	—
Roskilde	4	9	0	12	1	11	—	—
Rudkøbing	1	13	6	9	2	12	0	14
Rønne	2	4	13	2	5	9	14	1
Silkeborg	0	16	0	16	0	16	—	—
Skanderborg	3	9	10	2	0	11	9	0
Skive	8	11	6	13	11	8	6	12
Slagelse	2	6	2	6	1	7	3	5
Sorø	—	—	—	—	—	—	—	—
Stege	2	4	1	5	1	5	1	5
Stubbekøbing	3	13	6	11	4	13	—	—
Svendborg	0	70	0	69	0	71	0	58
Thisted	0	8	0	8	0	8	—	—
Varde	0	19	0	19	0	19	0	19
Vejen	0	12	1	11	0	12	—	—
Vejle	24	39	15	37	0	51	—	—
Viborg	3	8	8	3	0	11	—	—
	965	1396	1019	1307	775	1488	653	1160

*) Generalforsamlingen i Juli.
**) Begge Steder særligt affattede Resolutioner, der erklærer ikke at kunne betragtes som værende for Syndikalismen.
Hvor der findes en Streg (—) vil det sige, at der intet er vedtaget; dog gælder dette ikke Fredericia og Frederikssund. Det første Sted er Stemmeantallene ikke opgivne, heller ikke paa Opfordring desangaaende, og i Frederikssund har man omkalfatret Spørgsmaalene og saa først stemt. Iøvrigt gøres den Bemærkning, at »For« vil sige for Syndikalisternes Forslag, »Imod« det modsatte.

til at forstyrre Organisationens Arbejde og til Springbrædt for visse Personer, som vil have mere Indflydelse, men som synes, at de ikke hurtigt nok kommer frem, og som er bange for, hvis de skal gaa de stille og brydsomme Veje, som de fleste andre af Forbundets Tillidsmænd har maattet gaa, at saa vil det vare for længe, og det har de ikke Taalmodighed til. Denne Afstemning er imidlertid et Varsko til dem om at passe paa Tempoet, hvis de ønsker at være med i Laget, der hvor der besluttes om Foranstaltningerne til Fremme af Fagets Interesser.

Resultatet af Afstemningen i de enkelte Afdelinger af Smedeforbundet vil ses af Listen paa Side 4.

Urafstemningerne indenfor Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Ved Slutningen af Halvfemserne undergik vort Forbunds Ledelse en Udvikling i Retning af at skabe den bredest mulige Basis for vore Beslutninger. I den Retning oprettedes der et Repræsentantskab, som i visse Forhold stod over Hovedbestyrelsen, og der skabtes Bestemmelser om, at der under visse Forhold kan kræves Urafstemning, alt sammen Bestemmelser, der brugt paa en fornuftig Maade er udmærkede Garantier for, at Organisationen altid vil være ledet i Overensstemmelse med Medlemmernes Ønsker i al Almindelighed.

Første Gang Urafstemning forsøgtes var i 1899. Da Lockouten var sluttet den 5. September, afholdt vort Forbunds Repræsentantskab Møde den 6. September, og paa dette Møde vedtoges det at udsende et Forslag til Urafstemning om indtil videre at sætte Kontingentet op til 1 Kr., hvoraf de 90 Øre skulde indbetales til Hovedkassen. Beslutningen var forklarlig, idet der var bar Bund i Forbundskassen; Lockouten havde for Smedenes Vedkommende kostet henimod en halv Million Kroner, hvoraf igen ca. Halvparten ved Udfoldelse af den yderste Energi fra Hovedbestyrelsens Side var fremskaffet som Bidrag fra Udlandet. Det er klart, at vore Medlemmer, som indsaa dette, i stor Udstrækning har sagt: Nu har vi set, hvad det betyder at have vor Kasse og vore Forbindelser i Orden, og lad os nu atter hurtigst muligt lægge nogle Penge i den fælles Kasse; thi hvem ved, hvorlænge Fabrikanterne lader os i Fred efter dette, naar vi ikke er til Sinds at blive ved at arbejde for vore usle Lønninger.

Man havde imidlertid regnet uden Københavns Afdeling 1, der den Gang som nu havde det store Medlemstal, som altid muliggør Overraskelser paa Generalforsamlinger. Man afholdt en saadan i Arenatheatret, og den *der* tilstedeværende Opposition med vor tidligere saa bekendte Kollega Julius Christensen i Spidsen fik fuldstændig ødelagt den hele Generalforsamling, der endte i vild Opløsning, men dog med det Resultat, at man, medens kun ca. 150 stemte for Kontingentforhøjelsen, kastede 500 Stemmer i Vægtskaalen *imod* det samme Forslag. Dermed var dette Forslag ude af Verden, men da netop den samme Afdelings Repræsentanter paa Kongressen om Foraaret havde foranlediget Understøttelsen af Arbejdsløshedskassen sat op til 2 Kr. pr. Dag, og da det var klart, at dette meget hurtigt vilde tage hver en Øre bort af denne Kasse, maatte Hovedbestyrelsen paa det næste Repræsentantskabsmøde i November som Betingelse for at fungere videre forlange, at Kontingentet sattes op til 75 Øre. Forslaget herom gik til Urafstemning, men da Oppositionen i Afdeling 1 stadig havde sine særlige Formaal, som ikke havde noget med Understøttelseskassens Stabilitet at gøre, at pleje, forkastede man paany Kontingentforhøjelsen, idet paa en ny Generalforsamling 305 stemte imod, medens kun 174 stemte for. Desuden forkastede i København Klejnsmedene Kontingentforhøjelsen med 56 Stemmer imod og kun 36 for. Dette fik dog ingen Indflydelse paa selve Afgørelsen, idet den aldeles overvejende Stemning var for en Kontingentforhøjelse, og de af vore Medlemmer, der ønsker Organisationen Fremgang og glæder sig over dens Vækst, har ogsaa Grund til at glæde sig over Virkningerne af den dengang foretagne Urafstemning. Forslaget om Kontingentforhøjelsen vedtoges nemlig med *1458* Stemmer mod *747*, og det viste sig altsaa, som saa ofte siden, at den specielle københavnske Opposition i en eller to af disse Afdelinger stod ganske isoleret. Forbundets Medlemstal var dengang (altsaa i 1899) 7342.

Den næste Urafstemning fandt Sted i Januar og Februar 1903. Ved Aarsskiftet var det konstateret, at det i 1899 af nogle Arbejdere i Horsens oprettede Aktieselskab »Aurora« havde sat betydelige Midler til paa et Stykke Arbejde til Københavns Kommune. Det er ikke her Stedet til at komme ind paa en detailleret Redegørelse for den for Forbundet saa ubehagelige Sag, men bekendt er det, hvorledes Julius Christensen i Københavns Afdeling 1 og Borch fra Københavns Afdeling 2 satte sig i Spidsen for en Agitation med det Formaal at komme Organisationens Ledelse til Livs. Hertil skulde »Aurora« benyttes, og man satte alle Sejl til og fik en betydelig Hjælp fra vore Modstandere. Det i sin Tid af Arbejdsgiverne i København udgivne Dagblad »Samfundet« var dem en kraftig Støtte hertil, og da man ikke troede at kunne naa sin Hensigt paa anden Maade, samledes der under en særdeles hensynsløs Agitation 500 Underskrifter paa et Forlangende om *Urafstemning* om, hvorvidt der skulde indkaldes en ekstraordinær Kongres straks eller ej. Hovedbestyrelsen tilbageviste i et Cirkulære til Afdelingerne energisk den rejste Agitation og de udspredte Løgne. Urafstemningen lod man imidlertid foretage, men der samledes i hele Landet kun *547* Stemmer *for* en Kongres, medens *1217* stemte *imod*. Forbundets Medlemstal var i 1903 *7471*.

Den tredie Urafstemning fandt Sted ved Slutningen af Aaret 1907 og drejede sig om et fuldstændig sagligt Spørgsmaal, nemlig om Statsanerkendelse af vor Rejse- og Understøttelseskasse. For Statsanerkendelsen stemte *1304*, medens *195* stemte imod. Forbundets Medlemstal var paa dette Tidspunkt *9990*.

Nu kommer den 4. og sidste Urafstemning, om hvis Forhistorie vi blot skal nævne, at da Oppositionen i Københavns Afdeling 1 fandt, at denne Afdeling ikke lededes demokratisk nok, saa lavede man sine Love om paa Basis af Værkstedsafstemning, og Tillidsmændene og den øvrige Bestyrelse for Afdelingen vælges saaledes ved Værkstedsafstemning. Paa samme Maade vælges der f. Eks. ogsaa Delegerede til Kongressen. Det lykkedes imidlertid ikke Syndikalisterne at faa gennemført noget Valg af Repræsentanter til Kongressen nu i Sommer, og saa spekulerede man paa det næste, man ventede bare til Kongressen var forbi, for saa at forlange Urafstemning paa visse Spørgsmaal, der, fraset et enkelt, iøvrigt intet har med Syndikalisme at gøre. Man samlede ca. »900 Underskrifter« paa Kravet om Urafstemning, men det højeste Stemmeantal, som Op-

positionen har kunnet notere paa et Forslag Landet over er 1019, og disse 1019 har stemt for Indførelse af Bank-Revisorer, medens 1307 har stemt imod. Forslaget har som sagt intet som helst med Syndikalisme at bestille.

Vi ved ikke, om det i og for sig kan anses for berettiget at kalde Afstemningen vedrørende Niels Jakobsens Resolution for en Tagen-Standpunkt for og imod Syndikalismen. Adskillige Kolleger og adskillige Afdelinger, og deres Tal er ikke ringe, har erklæret sig for Modstandere af Niels Jakobsens Resolution uden paa nogen mulig Maade at ville have noget som helst med Fagoppositionen eller Syndikalismen at skaffe, men i alle Tilfælde er der afgivet 1160 Stemmer direkte for at bekræfte Niels Jakobsens Resolution, medens der kun er afgivet 653 Stemmer, som mere eller mindre gaar i Retning af at misbillige den. Disse Tal er fortræffelige til at vurdere Værdien af de 900 københavnske Underskrifter paa Kravet om Urafstemning; vi behøver næppe at beskæftige os hermed, men kan overlade Dommen til vore Medlemmer.

Men til yderligere Belysning af Virksomheden indenfor den københavnske Opponentklike skal vi endnu kun meddele, at der fornylig i Københavns Afdeling 1 ved Værkstedsafstemning er foretaget Valg af Bestyrelse samt Valg af Medlemmer til vort Forbunds Repræsentantskab. Trods den mest hensynsløse Agitation er det ikke lykkedes Oppositionen at faa valgt en eneste af sine Kandidater, men ufortrødent har man saa taget fat paa at faa indkaldt en ny Generalforsamling, som skal annullere Resultatet, for Opponenterne er nok svorne Venner af Ur- og Værkstedsafstemning o. s. v., forsaavidt der ved saadan Afstemning vedtages det, der passer i deres Kram; naar dette ikke lykkes, skal saadan Urafstemning simpelthen annulleres, hvilket vil sige, at man forlængst har vendt det »demokratiske« Afstemningsprincip om til sin egen Karrikatur.

Alligevel tror vi, at der er noget godt ved disse Afstemninger; vi tror, at de i det lange Løb vil virke opdragende, men naturligvis maa det have sin Begrænsning med disse Forbundsafstemninger, saalænge det ikke er besluttet, at vort Forbund skal bruges til at drive Halløj med. Stemmetallene sammenholdt med Medlemstallet for Tiderne for de 4 foretagne Afstemninger viser noksom, hvilken Vægt vore Medlemmer hidtil har lagt paa at deltage i disse. Der er derfor næppe Tvivl om, at vort Forbunds Ledelse fremdeles maa besørges ved de Institutioner, som det selv har skabt, nemlig Kongressen, Repræsentantskabet og Hovedbestyrelsen, og den Dag man gaar bort herfra, vil Begrebet *Organisationsledelse* vist blive temmelig udvisket, og der vil simpelthen kun være sket det, at Organisationen opløser sig. — Endnu er der intet vedtaget, der peger i denne Retning.

Organisationernes Rubrik.

Formerne.

Krigens Indflydelse paa Arbejdsløsheden. Den 14. September foretog Formerforbundet en Undersøgelse af ovennævnte Forhold, og den 24. Oktober er en lignende Undersøgelse foretaget. I Fagbladet for September offentliggjordes Resultaterne af den førstnævnte, og vi skal nu, da Materialet fra den anden er foretaget, opstille Facitterne fra begge til Sammenligning.

Undersøgelsen i September omfattede 1012 Medl.
— - Oktober — 1123 —

Der er saaledes 111 Mand mere i Arbejde, end da Undersøgelse Nr. 1 foretoges, og dette er fremkommet paa et Tidsrum af ca. 6 Uger.

De nævnte Medlemstal fordeler sig paa følgende Maade over Landsdelene:

	Arbejdende Medlemstal i				
	København	Sjælland	Fyn	Øerne	Jylland
Den 14. Septbr.	235	101	181	39	456
Den 24. Oktbr.	274	136	185	38	490

Med Antallet af Ugens Dage, der arbejdes i, forholder det sig saaledes:

	14. September	24. Oktober
6 Dage.....	818 Medl.	1065 Medl.
5½ —	26 —	0 —
5 —	110 —	37 —
4 —	4 —	21 —
3½ —	20 —	0 —
3 —	34 —	0 —

Der arbejder saaledes 247 Medlemmer mere paa fuld Arbejdstid end midt i September.

En Opstilling af, hvorledes det ugentlige Antal Arbejdstimer fordeler sig, udviser:

Timeantal	14. Sept. Medlemmer	24. Okt. Medlemmer	Timeantal	14. Sept. Medlemmer	24. Okt. Medlemmer
60	8	10	39	35	25
57	440	715	38	4	0
54	6	64	37½	6	0
52½	0	8	36	26	26
51	26	0	35	0	4
48	49	112	33	27	0
47½	104	2	32	20	2
46	24	0	30	12	35
45	36	19	28½	11	0
44	0	61	26	0	4
42	155	22	24	23	0
40	0	14	Ialt...	1012	1123

Forskellen er iøjnefaldende. Den 14. September var den gennemsnitlige Arbejdstid pr. Uge 48½ Time altsaa nedsat fra de normale 57 Timer med 8½ Time pr. Uge og Mand.

Den 24. Oktober bliver den gennemsnitlige Arbejdstid om Ugen for de 1123 Mand knapt 53½ Time, og Nedsættelsen fra den normale Arbejdstid bliver derefter i Gennemsnit pr. Mand og Uge ca. 3½ Time.

Indkaldt til Militærtjeneste er ca. 135 Medlemmer.

Mæglingsmøder i København. Den 21. Oktober afholdtes Mæglingsmøde paa Aktieselskabet Københavns Flydedoks Filial i Anledning af Klage over den derværende svenskfødte Støbemester Nordbech, der ved flere Lejligheder har optraadt ubehersket og inhumant overfor Formerne.

Sammenslutningens Repræsentant forfejlede imidlertid sin Opgave i den Grad, at der egentlig ikke blev afholdt noget, der kan betegnes som et Mæglingsmøde. Sagen gaar til Timandsudvalget.

Den 10. November er afholdt Mæglingsmøde hos Aktieselskabet Burmeister & Wain paa Krav om Indførelse af Akkord, eventuel Forhøjelse af Timelønnen, samt paa nogle Klager over sanitære Forhold.

Lønkravet var allerede rejst i Sommer, men stilledes i Bero et Stykke Tid af Hensyn til Krigen. Endelig var der rejst Krav om en Erstatning paa 1991 Kr. for spildt Arbejdstid i Sommer, da en Meningitisepidemi grasserede i Aktieselskabets Støberi.

Akkord vilde man ikke indlade sig paa og for Tiden heller ikke paa Timelønsforhøjelser.

Erstatningskravet var rejst, fordi det Offentlige havde afvist dette Spørgsmaal som sig uvedkommende, da der ikke derfra var paabudt Lukning af Støberiet, og da Sygdommen ikke havde været taget under offentlig Behandling.

Aktieselskabet vilde ikke erkende at have nogen Skyld i Epidemiens Fremkomst og derfor heller ikke at have nogen Erstatningspligt.

Disse to Spørgsmaal gaar til Timandsudvalget, medens de sanitære Sager bragtes til Afslutning.

Mæglingsmøde i Slagelse. Den 5. November er afholdt Mæglingsmøde paa Jærnstøberiet »Alliance« i Slagelse i Anledning af Uenighed om en Akkordpris paa en Cylinder. Der var forlangt 10 Kr. og budt 7 Kr. Jærnstøberen afgjorde egenmægtig Spørgsmaalet ved at betale 7 Kr., da Enighed ikke kunde opnaas.

Videre havde han, ligeledes for egen Regning, afkortet en en Gang fastsat Pris paa et Fundament fra 5 Kr. 50 Øre til 4 Kr. 75 Øre, og endelig vist Tendenser i samme Retning i nogle andre, men mindre Tilfælde.

De 3 Kroners Difference paa Cylinderen blev delt, saaledes at Formeren faar Halvdelen udbetalt. De afdragne 75 Øre paa Fundamentet maatte han indgaa paa at tilbagebetale.

Forholdene her er som Helhed alt andet end gode. »Alliance« er forpagtet af to tidligere Formere, Anton Christensen og Carl Olsen. Det er af sine egne, man skal have det.

Fra Faaborg Jærnstøberi. Støbemester Jensen paa Faaborg Jærnstøberi kan sjældent »holde sig« ret længe ad Gangen. Nylig har Formerne dér, som sket er før, maattet klage over ham til Fabrikanten, og nu hjælper den Omgang, han fik sig, forhaabentlig et Stykke Tid.

Ved samme Lejlighed anskaffedes noget nyt Værktøj af den Slags, Fabrikkerne skal holde Formerne med.

Nogle Tal fra Nord-Amerika. En Statistik over den nordamerikanske Støberi-Industri, som omfatter Union-Staterne og Canada, viser, at den 15. September 1914 var ialt 6,507 Firmaer beskæftigede med Produktion af Støbejærn, Staal, Metal og Aluminium Støbegods. Den 1. Juli 1912 var Antallet 6,538, saa at det forløbne Toaar kan opvise en Tilbagegang af 31 Støberier, som forresten alle fremstillede Aluminium Støbegods. Den 1. April talte man 6,594 Støberier, og i 1908 var Totaltallet 6,366.

Samtlige Støberier:

Unionstaterne	1914:	5942.	1912:	5996.	Mindre:	54.
Canada	—	565.	—	542.	Flere:	23.
Tilsammen ...	—	6507.	—	6538.	Mindre:	31.

Støbejærn Støberier:

Unionstaterne	1914:	4574.	1912:	4475.	Flere:	99.
Canada	—	483.	—	468.	—	15.
Tilsammen ...	—	5057.	—	4943.	—	114.

Smedebartjærn, Tempergods Støberier:

Unionstaterne	1914:	196.	1912:	175.	Flere:	21.
Canada	—	18.	—	15.	—	3.
Tilsammen ...	—	214.	—	190.	—	24.

Staalstøberier:

Unionstaterne	1914:	299.	1912:	299.	Stilstand.	
Canada	—	19.	—	299.	—	
Tilsammen ...	—	318.	—	318.	—	

Metalstøberier:

Unionstaterne	1914:	1202.	1912:	1197.	Flere:	5.
Canada	—	64.	—	61.	—	3.
Tilsammen ...	—	1266.	—	1258.	—	8.

Aluminium Støberier:

Unionstaterne	1914:	1850.	1912:	1881.	Mindre:	31.
Canada	—	176.	—	138.	Flere:	38.
Tilsammen ...	—	2026.	—	2019.	—	7.

Blandede Virksomheder med Støbejærn, Staal og Smedebartjærn Støberier:

Unionstaterne	1914:	2296.	1912:	2178.	Flere:	118.
Canada	—	270.	—	230.	—	40.
Tilsammen ...	—	2566.	—	2404.	—	158.

Blandede Virksomheder med Bronce, Zink, Bly, Tin og andre Metalstøberier:

Unionstaterne	1914:	3498.	1912:	3389.	Flere:	109.
Canada	—	334.	—	291.	—	43.
Tilsammen ...	—	3832.	—	3680.	—	152.

Smede og Maskinarbejdere.

Aarhus. For nogen Tid siden oplyste vi, at Emil Jacobsen, Aarhus, var valgt til Medlem af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab. Umiddelbart efter afgik Jacobsen som Formand for Afdelingen og nedlagde kort efter sit Mandat i ovennævnte Egenskab. I hans Sted har Hovedbestyrelsen nu valgt hans Efterfølger i Formandsstillingen, F. F. Samuelsen.

Fornyelse af Overenskomsten med „Vestsjælland." Under 27. Januar 1913 sluttedes efter nogle faa Dages Strejke en Overenskomst med Sukkerfabrikken »Vestsjælland« ved Gørlev. Denne vilde udløbe nu i nærmeste Fremtid, men foranlediget ved nogle Divergenser af forskelligartet Natur traf man sammen med Ordningen af disse tillige Aftale om, at Overenskomsten skulde forlænges til 1. Januar 1916 paa Betingelse af, at Timelønningerne straks forhøjedes med 3 Øre, og at Minimallønnen fremtidig bliver 43 Øre. Tidligere var den kun 40 Øre.

De timelønnede Arbejderes Fællesorganisation har afholdt sit første Hovedbestyrelsesmøde. Det fandt Sted Mandag den 26. Oktober paa Enghavevejen i København og formede sig som et Heldagsmøde.

En „Rørsag". Hos Firmaet »Vølund« afholdtes for nogen Tid siden Mægling og Timandsmøde paa en Sag om Betaling af Boring i Betongulve. Man opnaaede kun Enighed om at henvise Sagen til Afgørelse i det særlige Udvalg, som er nedsat indenfor Gas- og Vandarbejderbranchen, og her traf man Aftale om, at der for Boring af de nævnte Huller betales 50 Øre for 10—15 ctm. Huller og 1 Kr. for 15—20 ctm. do.

Akkordreduktion. Fra Fabrikant Obbekjær i Ribe udstedtes for nogen Tid siden Kundgørelse om, at samtlige Akkordpriser skulde reduceres med 10 pCt.

En Forhandling imellem Forbundets Formand og Fabrikanten førte dog til det Resultat, at der i Stedet for en almindelig Reduktion opnaaedes Enighed om nye Priser paa det gangbare Arbejde.

Bortkommet Værktøj. Om dette ikke ualmindelig forekommende Stridsspørgsmaal opstod ogsaa Uenighed paa Københavns Flydedok, idet Selskabet fradrog en Mand 8 Kr. for en ombord i Dampskibet »Flindt« bortkommen Rørtang. I Sagen afholdtes Mægling d. 10. Novbr. Manden fik det tilbageholdte Beløb udbetalt.

Horsens. Smed R. N. Jessen, der i 8 Aar har beklædt Stillingen som Formand for Horsens Afdeling, fratræder til 1. Januar denne Stilling, da han har overtaget en Plads ved det kommunale Vandværk, som hindrer ham i at fortsætte.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.
3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Blokaden hos Mollerup, Ole Suhrsgade, fortsættes uforandret.
8. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.
9. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

Strejken hos Klestrup & Alsleben, København.

Mandagen d. 26. Oktober Kl. ca. 4 om Eftermiddagen bragte Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalarbejderindustrien Meddelelse om, at Firmaet Klestrup & Alsleben, Husumgade, var optaget som Medlem af samme. Ved Middagstid samme Dag havde Arbejderne meddelt Firmaet, at de om Aftenen vilde nedlægge Arbejdet for åt faa Ende paa bestandige Stridigheder om Betalingen for Arbejdet i Nathold.

Om disse Stridigheder havde der i Forvejen været ført en hel Del Forhandlinger, som var resulterede i, at Københavns Afdeling 1 havde fremsat Forslag til en Overenskomst. Imidlertid søgte Firmaet ganske stiltiende at undgaa Forhandlinger herom, og erklærede ved en fornyet Henvendelse fra Afdeling 1, at det ansaa en Overenskomst for overflødig. Arbejderne svarede herpaa med det ovenfor refererede Strejkevarsel, hvis første Følge blev Firmaets Indmeldelse i Sammenslutningen, der søgte at yde det sin Hjælp.

Ved et Møde d. 3. November mellem samtlige interesserede Parter enedes man dog om, at det af Afdeling 1 fremlagte Forslag til Overenskomst bliver gældende i et Aar til 1. November 1915 med Bemærkning om, at Arbejdet genoptoges Onsdagen den 4. Novbr. om Morgenen.

Ifølge denne Overenskomst er Begyndelseslønnen for Arbejdere ved Maskinerne 50 Øre pr. Time, og for Skruestikarbejdere 55 Øre.

Overarbejde og Natarbejde betales i H. t. Fælles Værkstedsreglers § 2. Endvidere er af disse Regler §§ 5 og 6 gældende.

Ligeledes gælder Afsnit A i Jærnindustriens Overenskomst af 1902, medens Voldgiftsreglerne er de samme, som almindeligvis er gældende for mindre Firmaer.

I Strejken deltog 12 Mand, der atter alle gik i Arbejde ved Strejkens Ophør.

Elektrikerkonflikt.

Hos Firmaet Andersen, Nørre Aaby, er der for Tiden Konflikt. Aarsagen hertil er den, at der paa et elektrisk Lavspændingsanlæg i Lindved og Ulkær ved Vejle, som Firmaet har under Udførelse, udelukkende arbejdes med uorganiserede Elektrikere, ialt 11 Mand.

Firmaet, der i længere Tid har samlet paa uorganiseret Arbejdskraft, mener nu at have en tilstrækkelig fin Buket af saadanne Individer til ved disses Hjælp at kunne byde de organiserede Arbejdere Trods. I hvert Fald har det erklæret fremtidig ikke mere at ville beskæftige Fagforeningsmedlemmer, ligesom man iøvrigt ogsaa har nægtet at ville have noget som helst med Fagforeningen at gøre.

Vi forstaar saa godt dette efter at have erfaret, hvorledes Arbejdsforholdene er for Elektrikere ved dette Firma. Timelønnen er nemlig ikke alt for stor, helst ikke over 35 Øre; men til Gengæld er Akkordpriserne

ogsaa betydeligt mindre end de, vi skal have betalt efter Priskuranten. Ganske vist paastaar Firmaet, at der betales efter de mellem Forbundet og Arbejdsgivernes Sammenslutning gældende Priser, og dette er vist ogsaa rigtigt nok, men der er blot den Hage derved, at Firmaet selv beholder 10 Procent af hele Akkordsummen som en Ekstrafortjeneste i Anledning af Krigen i Udlandet.

Det er maaske heller ikke for meget, naar Firmaet kan faa det, men det er i hvert Fald tilstrækkeligt til, at Firmaet ikke paa disse Vilkaar kan faa organiserede Elektrikere.

Firmaet Andersen, Nørre Aaby, er derfor blokeret for Tilgang indtil dette engang, i en forhaabentlig ikke alt for fjern Fremtid, skulde komme i Tanker om at omordne Arbejdsforholdene saaledes, at Forbundsmedlemmer kan være tjente med at arbejde paa Firmaets Arbejdspladser. Foreløbig mener Firmaet at kunne klare sig med uorganiseret Arbejdskraft, men Tid efter anden kunde det dog ske, at disse ikke blev tilstrækkelige.

Indtil videre maa altsaa intet Medlem søge eller tage Arbejde noget Sted for ovennævnte Firma.

Fagforeningerne i Danmark i 1913.

I »Social Forsorg«, Nr. 7, meddeles, at Antallet af fagorganiserede Arbejdere i Danmark er for Aaret 1913 opgjort til henimod 153,000, hvilket er ca. 13,000 flere end det foregaaende Aar. I Aaret 1903 var Tallet ca. 88,000, og Fagforeningerne har altsaa i de sidste 10 Aar forøget deres Medlemstal med 65,000.

De 153,000 Medlemmer i 1913 var organiserede i ca. 1700 Afdelinger, og af disse hørte ca. 1260 Afdelinger med tilsammen 115,000 Medlemmer under Centralorganisationen »De samvirkende Fagforbund«. Udenfor Centralorganisationen stod altsaa paa det nærmeste en Fjerdedel af samtlige Fagforeningsmedlemmer.

Industriberetningen for 1913.

Speciel Del.

Industriberetningens Omtale af de politiske Forhold i Danmark samt de enkelte Erhvervsgrenes Forhold maa vi undgaa i vor Omtale for derved saa meget des udførligere at kunne berøre, hvad der vedrører Jærn- og Metalindustrien.

I. Skibsbyggerier.

For Skibsbyggerierne bragte Aaret 1913 meget Arbejde og stærkt forøget Omsætning. Hele Verden over er der i 1913 bygget saa forceret af ny Tonnage, at næppe noget tidligere Aar har kunnet opvise noget tilsvarende. For Danmarks Vedkommende ses Fremgangen i Antallet af Nybygninger paa over 4 Registertons Netto i nedenstaaende Tabel.

	Til Indlandet				Til Udlandet			
	Dampskibe		Sejlskibe		Dampskibe		Sejlskibe	
	Antal.	Reg. Tons	Antal.	Reg. Tons	Antal.	Reg. Tons	Antal.	Reg. Tons
1903	6	4848	80	4446	10	8400	4	115
1904	13	4846	68	3121	4	3835	2	17
1905	11	4841	62	2044	5	5100	2	65
1906	14	12016	96	1950	2	1804	7	242
1907	17	13519	143	5037	3	2527	2	10
1908	8	3609	88	2275	4	3577	5	266
1909	8	2622	46	1114	1	603	7	84
1910	9	5074	38	978	1	1500	7	29
1911	7	2119	43	1258	3	2035	2	110
1912	14	13669	75	1602	3	3075	3	22
1913	15	18188	80	2092	2	2252	5	21

I tidligere Aar er der ofte klaget over de lave Priser, Skibsværfterne har opnaaet paa Grund af den stærke Konkurrence indbyrdes. Dette Forhold affødte i Begyndelsen af Beretningsaaret Planer om et Samarbejde indenfor Skibsbygningsindustrien med det Formaal at mildne den indbyrdes Konkurrence og fordele Arbejdet mellem de 3 største Værfter. Planerne holdtes i lang Tid udenfor Offentligheden, men kom dog senere frem. Der var dannet et Konsortium til Opkøb af Aktier i Helsingørs Værft, og det lykkedes ogsaa dette Konsortium at erholde et betydeligt Aktiebeløb i Helsingør Selskabet, medens dette formentlig ikke lykkedes for Flydedokkens Vedkommende. Senere overtog Det forenede Dampskibsselskab Halvdelen af Konsortiets Aktier i Helsingør Værftet og skaffede sig derved en Indflydelse paa Værftets Ledelse, hvilket gav sig Udtryk deri, at Selskabet satte en Mand ind i Helsingør-Værftets Bestyrelse.

Arbejdsforholdene har været rolige, efter at de i forrige Beretning omtalte Konflikter vedrørende Skibstømrere og Skibsmalere var afsluttede. Det voldte nogen Vanskelighed at faa Skibsmalernes Prisliste i Orden, og Forholdet desangaaende er først endelig ordnet i 1914.

A/S Burmeister & Wain meddeler i sin Generalforsamlingsberetning, at Selskabet ved Aarets Begyndelse havde saa mange Ordrer inde, at det ikke var i Stand til at modtage flere til Udførelse før i 1916, til Trods for at der ved Anskaffelsen af nye Maskiner, nye Kraner og nyt Materiel er bragt betydelige Ofre for at forøge Værftets Kapacitet.

Der er ingensinde bygget saa meget paa Værftet som i det forløbne Aar, ligesom Maskinafdelingen, Støberiet og Stormederiet har haft fuldt op at gøre.

Vedrørende Fabrikationen og Brugen af Dieselmotorskibe er der gjort nyttige Erfaringer, og paa Regnskabet for i Aar findes for første Gang Afgifter af udenlandske Brugere af Dieselmotor-Patenterne.

Bestyrelsen har til at udrede Udgifterne ved Forsøg med nye Konstruktioner og til Afholdelse af Udgifter, der ligger udenfor den daglige Drift, etableret et Dispositionsfond, til hvilken foreslaas henlagt 200.000 Kr. i det forløbne Aar.

I Arbejdsløn er der i 1913 udbetalt 4.863.000 Kr., 4.302.200 Kr. i 1912 og 3.524.000 Kr. i 1911. En stor Del af denne Merbetaling skyldes Tillæg paa Arbejds-

lønnen, der i Fjor har været det dobbelte af, hvad den var for 10 Aar siden.

Flydedokken har været benyttet af 96 Skibe i 256 Dage mod i 1912 af 115 Skibe i 296 Dage.

Tørdokken af 53 Skibe i 208 Dage mod i 1912 af 32 Skibe i 212 Dage.

Ophalingsbeddingerne af 96 Skibe i 585 Dage mod i 1912 af 111 Skibe i 599 Dage.

Selskabet beskæftigede ved Aarets Begyndelse 2994 Funktionærer og Arbejdere, ved Slutningen 3308.

Omsætningen har været 15 Mill. Kr. Der udbetaltes 7 pCt. Dividende.

A/S Københavns Flydedok og Skibsværft noterer ligeledes livlig Efterspørgsel efter Nybygninger og forøget Reparationsarbejde.

Værftet har bygget en ny stor Flydedok af væsentlig større Dimensioner end de to tidligere. Denne Flydedok har hurtig vist sig som et godt Aktiv. Endvidere er der bygget nyt Maskinhus, sat nyt Bolværk paa den nordre Side af Bassinet, installeret nye Akkumulatorer etc.

Dette Værft havde ligeledes Nybygningsordrer for Størstedelen af indeværende Aar.

Antallet af Arbejdere og Funktionærer har varieret fra 960 til 1240 Mand.

Af Nybygninger er der afleveret 10.

I Dokkerne har der ialt været indsat 251 Skibe imod 243 det foregaaende Aar.

I Arbejdsløn er der udbetalt 1.658.527 Kr. imod 1.635.597 Kr. i 1912.

A/S Helsingør Jernskibs- og Maskinfabrik (Regnskabsaar 1. Juni 12 – 30. Juni 13) fryder sig ligeledes over det gode Aar. Værftets Afdelinger har været fuldt beskæftigede hele Aaret, og man gav 7 pCt. i Dividende, forrige Aar kun 6.

Omsætningen har beløbet sig til 4.125.765 Kr., og heraf flyder et Nettooverskud paa 545.017 Kr. Heraf er 280.000 Kr. benyttet til Afskrivninger, 64.228 Kr. henlagt til Reserve- og Fornyelsesfonden.

Kassekreditten, som det stadig er Ledelsens Bestræbelse at nedbringe, er 297.877 Kr. imod 459.404 Kr. i Fjor.

Værftet har gennemsnitlig i Driftsaaret 1912—13 beskæftiget 1003 Arbejdere med en Totalløn af Kr. 1.318.768 mod i forrige Aar 893 Arbejdere med Kr. 1.153.027 i Løn.

De 2 Tørdokker og Beddingen har været benyttede i 491 Dage af tilsammen 111 Skibe paa ialt 117.044 Tons Gross imod 541 Dage af 102 Skibe paa 109.692 Tons i Fjor. Desuden er der i Aarets Løb repareret 14 Skibe, som ikke blev dokkede.

Af nyt Arbejde er der afleveret 5 Skibe.

Af de mindre Skibsværfter nævnes det af P. Th. Stuhr i Aalborg i 1913 fuldførte Jernskibsbyggeri i Forbindelse med Maskinfabrikken i Aalborg. Det nye Værft, der efterhaanden synes at skulle være Hovedvirksomheden, har beskæftiget ca. 240 Arbejdere.

A/S Frederikshavns Skibsværft og Flydedok, H. V. Buhl & Co., traadte i Likvidation i Juni. Aktiekapitalen i dette Selskab var 208.000 Kr. Det saa ud til, at Virksomheden skulde gaa over paa tyske Hænder, men der dannedes et nyt dansk Selskab, som overtog Værftet med en fuldt indbetalt Aktiekapital paa 120.000 Kroner.

(Fortsættes.)

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Elektrikerforbund.

Formænd:

Helsingør: H. E. Simonsen, Villa »Grete-Høj«, Espergærde. Telf. 99.
Holbæk: H. Chr. Petersen, Karensmindevej. Telf. 537.
Nakskov: R. Petersen, Mølleallé 8.
Odense: V. Laursen, Østergade 20, 1.
Viborg: J. Nielsen, Jærnbanegade 11.

Kasserere:

Helsingør: H. E. Simonsen, Villa »Grete-Høj«, Espergærde. Telf. 99.
Nakskov: R. Petersen, Mølleallé 8.
Viborg: J. Nielsen, Jærnbanegade 11.
Thy: A. Johansen, Svanekjær pr. Bedsted, Thy.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Holstebro: V. Westerblaae, Vester Allé.
Næstved: Chr. Nielsen, Aaderup Villaby.
Thisted: N. C. Christensen, Nørre Allé 6.

Kasserere:

Aarhus: A. Petersen, Falstersgade 33 b, St. o. G.
Brønderslev: J. G. Kühnell, Algade 26. Ingen Udb.
Horsens: H. P. Pedersen, Ny Havnegade 49, St.
Kerteminde: L. Larsen, Vestergade 82.
Thisted: O. Jørgensen, Nørre Allé 11, 1.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Frederiksværk: Maskinarb. Jacob Petersen, Jærnbanegade.
Grenaa: Maskinarb. Degn Jensen, Havnen.
Holstebro: Maskinarb. P. A. Mogensen, Godthaab.
Odder: Smed Chr. Mikkelsen, Assedrup St.
Ringsted: Maskinarb. M. Larsen, Schaldemosevej.
Skanderborg: Maskinarb. S. Aamann, Egholmsvej 4.
Vejle: Maskinarb. S. A. Lund, Ribevej 4.

Kasserere:

Assens: Maskinarb. M. Petersen, Ramsherred 57. Udb. 12—1, 6½—7½.
Fredericia: Maskinarb. H. P. Bentzen, Kongensgade 18, St. Udb. 6—7.
Korsør: F. Andersen, Halskovvej 10.
Odder: Maskinarb. Chr. M. Nielsen, Asylet. Ingen Udb.
Ringe: Maskinarb. K. F. Hansen, Drager Nielsen, vis a vis Banegaarden.
Ringsted: Smed Chr. Johannesen, Køgevej 5. Udb. 6—7.

Medlemmer, der paa Grund af Restance er slettede i D. S. & M. F.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
12986	Andersen, Arthur Enoch..	Amerika	2. 1.93	Kbhvn. Afd. 1	20. 6.14	Kbhvn. Afd. 1	1. 8.14
7728	Andreasen, N. P.....	Mollerup	24. 8.92	Randers	20. 7.14	Randers	18. 7.14
12976	Bagge, Knud.....	København	12. 6.83	Kbhvn. Afd. 1	20. 6.14	Kbhvn. Afd. 1	18. 7.14
5475	Bay, Adolf Heinrich.	Helsingør	12.11.88	„ „ 1	22. 2.13	„ „ 1	18. 7.14
17263	Christensen, Hans Chr.....	Hald pr. Randers	25. 7.87	Silkeborg	1.11.09	„ „ 1	1. 8.14
21459	— Jens	Egtved	6. 1.71	Vejen	14. 6.13	Vejen	2. 5.14
3329	Christiansen, Peter.....	Nakskov Landsogn	16. 1.91	Nakskov	5.12.13	Kbhvn. Afd. 1	18. 7.14
8316	Clausen, Erik.....	Farum	19. 1.90	Kbhvn. Afd. 1	13.11.12	„ „ 1	1. 8.14
21398	Eriksen, Erik Adolf.....	Egholm, Møen	11. 5.83	Fredericia	6. 7.13	Fredericia	6. 6.14
18274	Fryd, William	København	19. 9.90	Kbhvn. Afd. 1	18. 7.14	Kbhvn. Afd. 1	25. 7.14
4305	Hansen, Aage.....	Vinding pr. Vejle	15. 3.90	Esbjerg	9.12.13	„ „ 1	18. 7.14
18295	— Carl Frederik..	København	11.10.88	Kbhvn. Afd. 1	24. 5.11	„ „ 1	18. 7.14
395	— Charles Chr. ..	—	15.12.90	„ „ 1	2. 5.10	„ „ 1	25. 7.14
16028	— Egon Albert S.	—	21. 4.94	„ „ 1	28. 7.14	„ „ 1	28. 7.14
2993	— Hans Niels Laurits	Helsinge	30. 8.92	Helsingør	7.11.13	„ „ 1	1. 8.14
4901	— Henrik J. Martinus	Helsingør	26. 4.90	—	28. 5.09	„ „ 1	11. 7.14
18257	— Svend Aage N. Ingvard	København	2.11.93	Kbhvn. Afd. 1	6. 5.11	„ „ 1	18. 7.14
21531	Hindballe, Knud.....	Gram	22. 4.96	Vejen	17. 1.14	Vejen	13. 6.14
17939	Israelsen, Holger	København	28.11.91	Hillerød	26. 4.11	Kbhvn. Afd. 2	9. 5.14
21139	Jensen, O. Kornelius...	Slagelse	25. 5.94	Slagelse	11. 4.13	„ „ 1	1. 8.14
13528	— Uffe Arkadius Balle	København	1. 2.89	Kbhvn. Afd. 1	18. 9.09	„ „ 1	11. 7.14
8897	— Valdemar.....	Roskilde	11. 9.93	„ „ 1	25.11.13	„ „ 1	1. 8.14
13502	Johansen, Charles Adolf..	København	18.11.92	„ „ 1	11. 5.12	„ „ 1	18. 9.14
1297	Jørgensen, Edmund Niels M.	—	10.10.93	„ „ 2	4.10.13	„ „ 2	4. 4.14
13719	Ketelsen, Hans Thorleif..	—	4. 4.80	„ „ 1	8.11.13	„ „ 1	25. 7.14
6502	Larsen, Frits Enevold..	Odense	8. 8.80	Odense	1. 4.06	Randers	2. 5.14
21153	— Henry Chr.....	København	21. 5.94	—	6. 5.13	Kbhvn. Afd. 2	4. 7.14
18381	— Jens Chr. Henrik	—	4. 9.91	Kbhvn. Afd. 1	15. 7.11	„ „ 1	11. 7.14
2746	Lorentzen, Volfgang	Viborg	17. 4.70	Aarhus	14. 6.13	„ „ 1	22. 8.14
7798	Lykkeberg, Otto Edvard...	Levring	8. 1.88	Randers	5. 4.08	Randers	4. 4.14
18366	Michelsen, Kai A. A.	København	12. 7.91	Kbhvn. Afd. 1	15. 6.11	Kbhvn. Afd. 1	18. 7.14
12900	Møller, Andreas.....	—	31. 7.93	„ „ 1	6. 6.14	„ „ 1	11. 9.14
1316	Nielsen, Aage Henry...	—	2. 9.74	„ „ 2	1.11.13	„ „ 2	9. 5.14
1349	— Christian Oskar	—	3. 8.90	„ „ 2	6. 2.14	Kbhvn. Afd. 2	25. 4.14
4347	— Einar.....	Nørre-Nebel	1. 2.92	Esbjerg	8.11.12	Vejen	31. 5.13
8074	— Ernst Mich. Th. Lykke	København	27.11.83	Kbhvn. Afd. 1	23. 5.08	Kbhvn. Afd. 1	25. 7.14
18186	— Georg.....	Vejle	1. 3.81	„ „ 1	6. 7.14	„ „ 1	11. 7.14
10036	— Niels Peter....	Haslev	14.10.72	Thisted	16.11.94	Kbhvn. Afd. 1	15. 8.14
20555	— R. O. S.....	Vordingborg	15.10.85	Næstved	28. 8.12	Næstved	25. 7.14
20869	Olsen, Arthur Francisco	København	18.10.91	Kbhvn. Afd. 2	19.10.12	Kbhvn. Afd. 2	29. 8.14
18683	— Ole Frederik ..	Faxe	21. 2.86	Lyngby	11. 2.11	„ „ 1	18. 7.14
8381	Pehrsson, Carl Gustav ...	Fredericia	18. 5.90	Kbhvn. Afd. 1	4. 1.09	„ „ 1	18. 7.14
11065	Persson, Konrad.....	Sallerup	27. 3.90	Landskrona	11.11.08	„ „ 1	8. 8.14
16001	Petersen, Carl Daniel....	København	21. 8.91	Kbhvn. Afd. 1	20. 7.14	„ „ 1	15. 8.14
8922	— Martin Peter ..	Helsingør	17.10.91	„ „ 1	29.10.13	„ „ 1	18. 7.14
554	— O.....	Roskilde	6. 7.57	„ „ 1	23.10.11	„ „ 1	18. 7.14
2094	— Orla Hj. Jacobi	København	30. 5.91	„ „ 1	14.10.11	„ „ 1	25. 7.14
18166	— Oskar Gudmann	—	2. 8.91	„ „ 1	10. 1.11	„ „ 1	25. 7.14
14504	Plass, Aug. Fredr.....	Aalborg	11.12.75	„ „ 7	6. 6.14	„ „ 7	6. 6.14
11130	Quistorff, Rudolf Einar ..	København	12. 4.94	„ „ 1	7. 4.14	„ „ 1	8. 8.14
521	Rasmussen, Axel Ove.....	—	28. 8.92	„ „ 1	14.10.11	„ „ 1	21. 3.14
21029	— Niels F. B.	Skader	8. 3.67	Randers	31.12.12	Randers	4. 4.14
19968	— Niels Knud	Gentofte	10.12.93	Næstved	8.12.12	Kbhvn. Afd. 1	11. 7.14
18587	Rudolph, Axel	Benløse	17. 2.89	Ringsted	2.10.10	„ „ 1	4. 7.14
1210	Schæbel, Harald H. Enevold	København	17. 2.94	Kbhvn. Afd. 2	26. 4.13	„ „ 2	25. 4.14
12936	Sivertsen, Johan Arnold..	Roskilde	8. 8.74	„ „ 1	13. 6.14	„ „ 1	1. 8.14
1296	Steffensen, Aage Hans C..	København	10. 9.94	„ „ 2	4.10.13	„ „ 2	6. 6.14
9513	— Marius.....	Fredericia	21. 5.72	Fredericia	2. 8.14	Fredericia	1. 8.14
12938	Svendsen, Aage Frederik.	København	2.11.92	Kbhvn. Afd. 1	28. 3.14	Kbhvn. Afd. 1	11. 7.14
21537	Søgaard, Asmus Nielsen	Rødding, Slesvig	1.11.92	Vejen	1. 5.14	Vejen	27. 6.14
21470	Sørensen, Jens	Gjesten	3. 2.90	—	25. 7.13	—	4. 7.14
5874	Vestergaard, Orla.....	Lemvig	7.10.92	Holstebro	10. 4.12	Kbhvn. Afd. 1	1. 8.14

D. S. & M. F.

Meddelelser fra Hovedkassereren.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 3697 O. Nielsen (Kbhvn. Afd. 1)
Norsk Bog - 45908 F. V. Brygger (Odense)
- 15818 Hans Kaarup (Frederikshavn)

Medl. Nr. 868, E. Hagerup, og 7643, M. C. Nielsen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 312 Andersen, R.
- 18687 Hansen, H.
- 838 — L.
- 15753 — Peter Cornelius
- 20616 Jensen, N.
- 21375 Lauritzen, Kaj
- 349 Olsen, J.
- 21280 Petersen, M.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 2887	Bauer,	Vilh.	15. 3.02
- 18465	Eliasen,	Jørgen P. Chr.	21. 9.12
- 12986	Hansen,	A. E. M.	6. 7.12
- 6907	—	C. C. V.	10. 4.09
- 8913	—	Hans Anton	28. 5.10
- 19499	Hellsten,		4. 7.14
- 4003	Jakobsen,	Volmer	24. 8.12
- 3184	Jonassen,	Jonas	18. 2.11
- 14921	Lysgaard,	Laurits	5. 8.11
- 8004	Nielsen,	Carl Chr.	17.12.04
- 10249	Petersen,	C. V.	23. 7.10

Nyt Register.

Nr. 19873	Andersen,	Henry R. G.	7. 9.13
- 9889	Jakobsen,	Poul	11.10.13
- 12714	Nielsen,	Aage A. Johs.	24. 1.14
- 16834	Saaby,	Knud Johs. A.	21. 3.14
- 2735	Sau,	Aage	12.12.13
- 12173	Skibsted,	Valdemar	16. 8.13

Overskud

henligger paa Afdelingskontoret i Odense til Medl. Nr. 20852, Niels Th. Larsen, og 2868, E. A. Jensen (Maskinfbr. Fønix), paa Afdelingskontoret i Aarhus til Medl. Nr. 20895, J. P. Jensen.

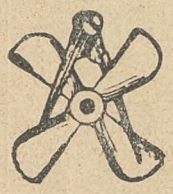
Vore Telefoner:

Hovedkontor } Anvisningskontor }	5121 og 8221
Københavns Afdeling 1	3824
— — 7	Godth. 1518 x
Aalborg	1192
Nyborg	408
Helsingør	375
Odense	1863
Frederikshavn	392
Randers	1512

Til Opbevaring

i Afdelingernes Arkiv udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 7, 10. Aarg.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet „Hafnia“ (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 2 DECEMBER 1914 1. Aarg.

Krigen og dens Virkninger.

Vore internationale Forbindelser.

Medens Dagspressen til Stadighed flyder over med Krigstelegrammer, Communique'er og andre Meddelelser om Slagenes Gang i den store Verdenskrig, hvilket i Længden virker noget monotont, og man efterhaanden bliver ligesom ligegyldig selv overfor Meddelelser om „meget store Tab", saa erfarer man saa godt som intet om, hvorledes de krigsførende Nationers Folk lever og klarer sig under de forrykte Forhold. Af og til ser man vel et lille Glimt af Elendigheden i Belgien og Nordfrankrig, nu og da en eller anden Illustration fra Tidsskrifter i de krigsførende Lande, og selvfølgelig er det ogsaa i høj Grad vanskeligt at beskrive Forhold for blot et begrænset Omraade i et enkelt Land, da Tiderne netop er særlig rige paa Forandringer og Overraskelser. Men hvad der imidlertid specielt maa have Interesse for nærværende Blads Læsere, er naturligvis Forholdene i Metalarbejderverdenen, og her skal vi forsøge at fremsætte et og andet af Interesse.

Ved Krigens Udbrud talte Det internationale Metalarbejderforbund mere end en Million Medlemmer, omfattende Metalarbejderorganisationer i Europa, Amerika og Australien. Forbundet havde Sæde i Stuttgart, og dets korresponderende Sekretær var Formanden for Det tyske Metalarbejderforbund, Alexander Schlicke. Krigen sønderbrød øjeblikkelig med et Ryk det internationale Samarbejde; direkte Korrespondance mellem Tyskland og England er ganske udelukket, og først lidt efter lidt har man begyndt at knytte de bristede Traade paany.

I Slutningen af November Maaned inviterede de tyske Fagfæller Smedeforbundets Formand, J. A. Hansen, til Berlin, dels for at høre noget om Forholdene i de neutrale Lande, og dels for at raadslaa om det internationale Samarbejde i den nærmeste Fremtid og under Krigsforholdene. Den 26. November holdt J. A. Hansen et Foredrag for en særlig indbudt Kreds af Berlins Metalarbejdere, en Forsamling paa ca. 500 Deltagere. Mødet fandt Sted i Fagforeningshuset, Engelufer. Om Mødets Forløb henviser vi til Arbejderpressen, som efter det tyske Partis Hovedorgan, „Vorwärts", har haft Referat deraf. Kun skal vi notere, at de berlinske Metalarbejdere som altid var prægede af Kammeratlighed og Hjertelighed, ligesom de dybt interesserede sig for alt, hvad der passerer hos os.

Hvad det internationale Samkvem angaar, da blev der truffen fornøden Aftale, som i det væsentlige gaar ud paa, at de afbrudte Korrespondancer besørges fra København, hvorfra ogsaa det internationale Meddelelsesblad, „Metallarbeiter Rundschau", vil blive fordelt til de forskellige Landes Organisationer.

Om Forholdene i Tyskland kan iøvrigt siges, at de viser stærke Svingninger fra Krigens Udbrud til nu. Betragter man nu overfladisk det daglige Liv i Berlin, saa er det ikke væsensforskelligt fra de normale Forhold. Livet i de store Forretninger, hvadenten man tager Varehusene eller de store Restaurationer, er dog naturligvis stærkt indskrænket, dog er Priserne paa Livsfornøden-

heder ikke meget forandrede fra de normale. Der er rigeligt med Folk paa Gaderne, ogsaa Mænd i alle Aldre, det næsten vrimler med Soldater, men Stemningen er meget alvorlig, og vi tør ikke paastaa, at Berlin er et Bevis for Forholdene i hele Tyskland.

Straks ved Krigens Udbrud var der naturligvis et ubeskriveligt Røre, navnlig medens Mobiliseringen stod paa. Forretningslivet gik næsten helt i Staa, og endnu ved Begyndelsen af September markerede Fagforeningerne 370,126 Arbejdsløse eller 21,2 pCt. Metalarbejdernes tilsvarende Tal var 76,206 eller 20,4 pCt., men to Maaneder senere, nemlig den 31. Oktober, var den almindelige Arbejdsløsheds Tal dalet til 175,500, 10,7 pCt., og Metalarbejderne havde nu kun 28,838 eller 8,2 pCt. Arbejdsløse. Hvad der naturligvis i høj Grad har bevirket Nedgang i Metalarbejdernes Arbejdsløshed er Fabrikationen af Krigsmateriale, f. Eks. er de meget stærkt efterspurgte, som forstaar at betjene en Drejebænk — der drejes jo Granater i Millionvis — men ogsaa mange andre Brancher af Metalarbejderne er stærkt optagne, og vi har Eksempler paa, at der gøres Forsøg paa fra en Del Arbejdsgivere at trække Folk til sig heroppe fra. Vi maa dog i al Almindelighed advare imod at rejse til Tyskland, og vi gør udtrykkelig opmærksom paa, at vort tyske Broderforbund straks ved Krigens Udbrud saa sig nødsaget til at afbryde Understøttelsen til Tilrejsende.

Saa meget om Forholdene i Tyskland.

Hvad England angaar da har vi i en meget lang Aarrække haft en Korrespondance og fælles Forbindelse gennem Kollega Charles Hobson i Sheffield. Hobson er Formand for de lokale Sølvarbejdere, og var, som det vil erindres, i en Aarrække Sekretær for Det internationale Informationsbureau, der afløstes ved Dannelsen af Det internationale Metalarbejderforbund i 1904, og hvorved Ledelsen overgaves til Tyskerne. Den 26. November modtog vi fra Hobson et Brev, hvori han takker for de modtagne Oplysninger om Forholdene her og tildels ogsaa i Tyskland, som vi havde sendt. Han erklærer sig samtidig absolut for, at det internationale Samkvem bør opretholdes ved de til Raadighed staaende Midler, og han lover at holde os a jour med Gangen og Udviklingen af de engelske Forhold.

Af særlig Interesse er en Tabel, som han fremsender over Arbejdsløsheden. Den udviser, at af 912,878 Arbejdere i Organisationerne var 40,146 eller 4,4 pCt. arbejdsløse ved Udgangen af Oktober. Paa samme Tid i 1913 var Arbejdsløsheden 2,2 pCt. Gaar man de enkelte Fag igennem, for hvilke der opgives særlige Tal, saa er der af 79,338 Bygningsarbejdere 3 pCt. arbejdsløse imod 0,2 f. A. I Kulminerne var af 144,606, 2,5 pCt. arbejdsløse mod 2,2 pCt. f. A. Ved Jærn- og Staalværkerne (33,460 Arbejdere) var 3,1 pCt. arbejdsløse mod 1,2 pCt. f. A. Maskinarbejderne havde af 218,749 Arbejdere 3,3 pCt. arbejdsløse mod 1,1 pCt. f. A. Ved Skibsbygningen var af 67,664 Arbejdere 6,5 pCt. arbejdsløse mod 2,4 pCt. f. A. Af forskellige Metalarbejdere (32,408 Medlemmer) var 2,2 pCt. arbejdsløse mod 0,7 pCt. f. A. Endnu skal nævnes Bomuldsarbejderne med 9,2 pCt. mod 7,4 pCt. f. A., Bogtrykkere og Bogbindere med 6,7 pCt. mod 3,1 pCt. f. A., Tobaksarbejderne med 12,8 pCt. mod 10,7 pCt. f. A. Ogsaa i England var naturligvis Arbejdsløsheden størst kort efter Krigens Udbrud, men i Almindelighed er Arbejdsløsheden dog nu reduceret til at være, saa vidt man i alt Fald kan skønne, betydeligt under, hvad den er i Tyskland. Hvad der derimod maa synes ret ejendommeligt er, at Skibsbygningen møder med saa stor en Arbejdsløshedsprocent som 6,5; det er jo en bekendt Sag, i hvilken Grad Fragtforholdene er i Opadgaaen for Tiden, men maaske er der ogsaa allerede sket en Forandring paa dette Omraade.

— Endelig et Par Ord om Forholdene her hjemme hos os selv. Som bekendt foreligger der 2 Undersøgelser fra De samvirkende Fagforbunds Side af Arbejdsløsheden i Danmark, begge bearbejdede af Statens statistiske Bureau. Den sidste Undersøgelse er pr. 24. Oktober, og udviser et Medlemstal paa 130,202 med 12,520 arbejdsløse eller 9,6 pCt. 9,5 pCt. arbejder desuden paa indskrænket Tid. For Jærn- og Metalindustriens Vedkommende havde Elektrikerne 0,5 pCt., Formerne 9,2 pCt., Gørtlerne 6,6 pCt., Metaltrykkerne 7,2 pCt. og Smede og Maskinarbejdere 5,1 pCt. Sidstnævnte havde tillige 12 pCt. Arbejdere paa indskrænket Tid, medens Formerne havde 25,4 pCt., der arbejdede paa indskrænket Tid.

Forholdene er dog uden Tvivl i Bedring. Skibsbygningsindustrien melder saaledes fuldt optaget, Burmeister & Wain endda for de første 3 Aar, og der er formelig Trang og Efterspørgsel efter specialuddannede Arbejdere.

Af nye Oplysninger kan vi meddele, at Elektrikerne pr. 1. December havde 40 Arbejdsløse i København og 15 ialt i Provinserne. Formerne havde pr. 15. December 36 i København og 98 i Provinserne, og Smede og Maskinarbejderne havde pr. 1. December 327 Arbejdsløse i København og 305 i Provinserne.

Kaster man et Blik paa Forholdene i al Alminde-

lighed her og i Udlandet, saa kan det ikke nægtes, at Billedet former sig saaledes, at Metalarbejderorganisationerne staar i de gunstigste Stillinger. Bygningsarbejderne har vel ofte en noget højere Fortjeneste, medens Stabiliteten i deres Beskæftigelse ofte er betydelig mindre. En Mængde Industrifag og Arbejdsmænd er vanskelige at organisere, selv om det maa indrømmes, at vi i saa Henseende staar særlig gunstigt her i Danmark, men Metalarbejderne omfatter ubestridt Haandværk og Industri, som er i en overmaade rask Fremgang og Udvikling, og efterhaanden som Organisationerne vinder i Styrke, vinder de herunder hørende Brancher ogsaa i Stabilitet. Der er ofte en ret betydelig Forskel paa Lønningerne, hvilket baade har sin Rod i Konjunkturerne og i de mangeartede Krav, der stilles til den rent manuelle Færdighed, men taget som Helhed repræsenterer Jærn- og Metalindustriens Arbejdere en Slags Arbejdernes Middelstand, hvis Organisationer under alle Omstændigheder vil have let ved at bevare sig frelst gennem den store Krise.

Med disse Ord beder vi vore Læsere modtage Centralorganisationens Hilsen og Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Industriberetningen for 1913.

Maskinfabrikker og Jærnstøberier.

»Dersom det med Rette kan siges«, begynder Industriberetningen dette Afsnit, »at Jærnindustrien er det industrielle Livs Barometer, har Industrien med 1913 gennemlevet et Aar i Travlhed og Anspændelse. Dette har nemlig været Tilfældet i Jærnindustrien. I de allerfleste af de til Redaktionen indgaaede Besvarelser hersker der Enighed om, at Aaret 1913 som Helhed, hvad Arbejdets Omfang angaar, ikke finder sin Mage i den senere Aarrække«.

Det Omraade, paa hvilket den forøgede Beskæftigelse giver sig sit bedste Udtryk, er med Hensyn til Arbejderantal og Omsætning paa Maskinfabrikkerne og Jærnstøberierne. Dette vises af nedenstaaende Tabel:

	1910	1911	1912	1913
Antal Fabrikker	117	113	109	109
Gennemsnitligt Arbejdertal	8059	8633	9234	9701
Bruttoomsætning (1000 Kr.)	29913	32468	36411	41188

Fremgangen i Arbejderantallet er altsaa ca. 500, og Bruttoomsætningen er steget med 5 Mill. Kr., Antal Fabrikker derimod for nedadgaaende.

Omsætningen pr. Arbejder er ligeledes i 1913 gaaet betydeligt op, hvad følgende Tal for en Aarrække viser:

1907	3879	Kr. pr. Arbejder
1908	3877	- - —
1909	3642	- - —
1910	3712	- - —
1911	3761	- - —
1912	3943	- - —
1913	4246	- - —

Vedrørende *Vægten af støbt Gods* foreligger ogsaa i Aar Oplysninger, ialt fra 71 Virksomheder. Opgørelsen gør dog ikke Krav paa absolut Fuldstændighed. Det bemærkes, at Skibsværfternes Produktion er medregnet i efterfølgende Tal:

	1909	1910	1911	1912	1913
			1000 kg		
Handelsstøbegods .	24333	22579	24835	27704	27038
Maskingods	17779	17951	20550	22978	25594
Ialt...	42112	40530	45385	50682	52632

Til Belysning af *Petroleumsmotorfabrikationen* meddeles dernæst nedenstaaende Tabel. Den opviser i Aar Tilbagegang saavel i Antallet af fremstillede Motorer som i Antallet af disses HK. De af Burmeister & Wain fremstillede Diesel-Motorer er ikke medregnede her:

	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913
Antal Motorer.....	1750	1800	1500	1850	2025	2200	1965
Samlet Størrelse (HK).	12700	14800	11500	13500	19000	23000	21500

Arbejdsforholdene har gennemgaaende været rolige. Jærn- og Metalsliberne har faaet en ny Overenskomst. Dette har dog ikke afstedkommet Konflikt.

Fra en Del af de store og førende Virksomheder findes *Beretningerne* til Generalforsamlingerne aftrykte, og næsten alle som en priser i høje Toner Aaret. Af og til ses dog ogsaa en Røst, der peger paa Begyndelsestegn til en Nedgangsperiode. Endnu er alt dog godt.

Af de større Virksomheders Generalforsamlings- eller Aarsberetninger ses, at

A/S Titan paa intet Tidspunkt har manglet tilstrækkelig Ordrer. Det har derimod haft ikke uvæsentlige Vanskeligheder ved Fremskaffelsen af visse Raavarer, f. Eks. Staalgods og Kobber, og i den udenlandske Konkurrence. Losnings- og Transport- samt Elevatorafdelingen har haft mange betydelige Leverancer til Udlandet. For Centrifugeafdelingens Vedkommende har man efter Henstilling fra det oversøiske Markeds Side forsøgt med Fremstillingen af en særlig stor Kraftcentrifuge, som er i Stand til at behandle 10.000 ℔ Mælk i Timen. Hidtil har man udelukkende anvendt Centrifuger med en Skummeevne af 4.000 ℔ pr. Time. Den ny Centrifuge synes at have en stor Fremtid for sig.

A/S Atlas har for saa vidt lidt at klage over, som Selskabets Salg i 1913 viser nogen Tilbagegang, ligesom det finder, at der spores flere Tegn paa Begyndelsen til en Nedgangsperiode. Selskabets Stilling anses dog for stærkt konsolideret ved Bestyrelsens Dispositioner i de foregaaende Aar.

A/S Vølund klager, som ogsaa tildels Titan, stærkt over de trykkede Priser, særlig paa Raaoliemotorer, som det ofte ganske har afstaaet at konkurrere om. Af Varmeanlæg har det haft flere store Anlæg til offentlige Bygninger.

For A/S Smith, Mygind & Hüttemeier har Aaret i flere Henseender haft et ejendommeligt Præg. Aaret begyndte med en Overflødighed af Arbejde, men man havde meget vanskeligt ved at faa dette Arbejde færdigt i rette Tid, dels paa Grund af Forsinkelser i Materialleverancer. Meget Over- og Natarbejde maatte anvendes, men alligevel lykkedes det ikke Selskabet at undgaa flere Bøder for Kontraktbrud. Desuden kneb det for Firmaet at skaffe tilstrækkelig Arbejdskraft, især for Pladearbejdets Vedkommende, hvor al disponibel Arbejdskraft kunde bruges paa Skibsværfterne, ligesom det var vanskeligt for dette Firma under disse Omstændigheder at bevare sin alt bestaaende Arbejderstand i Kedelsmedien og Broafdelingen. Her krævedes navnlig Arbejdskraft, og Følgen blev, at Firmaet havde mange Ulemper heraf samt af, at de antagne Folk ofte tabte Taalmodigheden og forlod Arbejdet, inden de naaede at kunne gøre Fyldest ved de dem overdragne Arbejder. — Firmaets patenterede automatiske Fyrapparater har vist sig som den mest lønnende Fabrikation indenfor Selskabets Virkeomraade. Markedet herfor er særlig stort i Rusland og Tyskland, hvor Selskabet dels selv har flere Kontorer, dels staar i Forbindelse med ansete Maskinfabrikker og Ingeniørfirmaer. Andet Halvaar formaaede ikke at dække de Uheld, som første Halvaar bragte Firmaet.

A/S Nielsen & Winthers Værktøjsmaskinfabrik noterer den højeste Omsætning, Selskabet hidtil har haft. Den beløber sig til 2.255.515 Kr., hvad der vil sige ikke mindre end 1.058.000 Kr. mere end i 1912. Henimod $^2/_3$ af Omsætningen falder paa Udlandet. Kun ved meget forceret Arbejde og ved i 10 Maaneder af Aaret at anvende Natarbejde i stor Maalestok er dette Resultat naaet. Der rettes bestandig Bestræbelser paa at indskrænke Antallet af Maskintyper, og der er i 1913 bygget store Serier af ensartede Maskiner. Antallet af Funktionærer og Arbejdere udgjorde ved Aarets Slutning ca. 300. Gennemsnitsfortjenesten for voksne Arbejdere har været 63,15 Øre pr. Time Dagarbejde mod 59,12 i 1912. — Firmaet har i Slutningen af forrige Aar aabnet en Filial i Kina.

Frederiksberg Jærnstøberi og Maskinfabrik har haft forøget Omsætning og forøget Driftsoverskud.

A/S Thomas Ths. Sabroe, Aarhus, har i 1913 givet 10 pCt. Dividende. Det beskæftigede 122 Arbejdere. Til Dato havde Selskabet leveret 1800 Kølemaskiner, fordelt over det meste af Verden. Det har i 1913 leveret 5 Anlæg til Brasilien, fabrikeret 188 Stk., hvoraf 114 er gaaede til Udlandet.

F. L. Smidth & Co., Valby, har hele Aaret været fuldt beskæftiget og med ca. 90 pCt. af Omsætningen for Udlandet. Firmaet har beskæftiget 333 Arbejdere mod 280 i 1912.

Af nyanlagte Virksomheder kan nævnes: H. Hein senior, Specialmotorfb., Randers, Dansk Aktieselskab Scania-Vabis, Automobil- og Maskinfb., Lyøvej, Harald Nielsen, Maskinfabrik, Løgstørgade 33, A/S Københavns Maskinfabrik.

Endvidere er et meget stort Antal Virksomheder udvidede.

Jærnvarefabrikker.

Ogsaa de forskellige Grene indenfor Jærnvarefabrikationen kan notere et godt Aar, men Konkurrencen fra Udlandet har været haard, saavel den tyske som svenske. Navnlig mærkes Konkurrencen følelig i Landbrugsredskaber. En større Fabrikant har saaledes beklaget sig over, at tyske Fabrikker benyttede en stedfunden Ændring i Toldloven til at forsøge at umuliggøre Fabrikationen af Grebe i Danmark, og da man endelig fik Bugt med den tyske Konkurrence ved et Forlig, dukkede der straks en svensk Konkurrent op, som kun vilde slutte Fred, dersom de danske Fabrikanter vilde forpligte sig til at købe et større Parti aarligt fra Sverige.

Priserne for de færdige Varer er atter i 1913 steget noget for de mindste Varers Vedkommende. Ligeledes har Raavarepriserne, navnlig for Træ, været høje.

Omsætningen har været stigende, iøvrigt med ca. 10 %, og Arbejdertallet har været 1 % større end forrige Aar.

Af nedenstaaende Tal ses Importen af forskellige Jærnvareartikler.

Importeret af:	1913		1912	
	Mængde 100 kg	Værdi 1000 Kr.	Mængde 100 kg	Værdi 1000 Kr.
Plove og Plovdele	9304	381	8825	361
Større Landbrugsredskaber (Harver, Tromler o. l.) ...	11505	472	11342	466
Spader, Skovle, Grebe o. l.	3087	221	2829	201
Smaaredskaber	1248	131	1318	139

Heri er ikke medregnet A/S Nordiske Kabel- og Traadfabrikker, der alene har haft en Omsætning paa 11.455.000 Kr., medens de øvrige Virksomheder tilsammen kun har haft en Omsætning paa 2.772.000 Kr. Kabelfabrikken klager dog over, at den befinder sig i en Nedgangsperiode, idet Nettooverskudet for 1913 har været mindre end i 1912, hvor Omsætningen var ca. $2^1/_2$ Mill Kr. mindre end i Aar. Selskabet har i det forløbne Aar beskæftiget 650 Arbejdere og Funktionærer og udbetalt en Løn af ca. 914.500 Kr. Daarligst har Arbejdsaaret været paa Traadfabrikken i Middelfart.

Af Nyanlæg kendes Dansk Præcisions Værktøjsfabrik, Hannovergade 8, København, A/S Transmission, og A/S Nordisk Plombefabrik.

Blik- og Metalvarefabrikker.

For Blikvarefabrikkerne bragte Aaret noget lavere Priser paa Raamaterialierne end 1912. Der meldes endvidere fra Fabrikkerne, at det har været let at skaffe den nødvendige Arbejdskraft tilveje. Afsætningen har været stigende, og det har af den Grund været nødvendigt at foretage Udvidelser af Fabrikkerne, idet saavel A/S Glud & Marstrand som A/S Carl Lunds Fabrikker har givet deres Virksomheder betydelige Udvidelser. Det sidste har saaledes opført en hel ny Fabrik paa Amager — den gamle paa Bernstorffsvej er nedlagt — og udvidet Aktiekapitalen med 400.000 Kr., som tilbødes de ældre Aktionærer for en Pris af 125.

For alle de forskelligartede Virksomheder, der sammenfattes under Betegnelsen Metalvarefabrikker har Aaret haft et stærkt ensartet Præg. Navnlig Lysekronefabrikkerne har haft et godt Aar. Her kendes et Nyanlæg, nemlig Dansk Lysekronefabrik, Pilestræde 52.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Strid om Betaling for Rør lagt over Loft. Optakt til en Voldgiftssag. Mellem Elektrikerne hos Firmaet Andersen & Meyer i København og nævnte Firma har der allerede i nogen Tid været Strid om Betalingen for Lægning af Rør over Lofter, hvor der ikke skal foretages Nedstemninger.

Firmaet har nægtet at betale den for saadant Arbejde fastsatte Pris af 25 Øre pr. m, idet man hævder, at denne Pris kun gælder, hvor der skal foretages Nedstemning af Rørene over Bjælker, og man har derefter ved Akkordafregninger tilbudt de paagældende Elektrikere en Betaling af 15 Øre pr. m for saadanne Rør, der ikke skal nedstemmes, idet man fra Firmaets Side hævder, at saadanne Rør maa henregnes under Rør lagte paa Trægulv.

Elektrikerne har naturligvis protestrret herimod og indberettet Sagen til Forbundet, der, efter at en Konference mellem Forbundsformanden og Firmaet viste sig resultatløs, har krævet Sagen behandlet ved Mægling.

Efter al Sandsynlighed vil denne Sag hverken finde sin Afslutning ved det forestaaende Mæglingsmøde, ligesaa lidt som ved et senere Timandsmøde; thi Firmaets Hensigt i dette Tilfælde er jo tydelig nok den at ville forsøge paa at faa givet Priskurantens Bestemmelse om »Rør lagt i eller over Loft« en anden Fortolkning end den, hvorunder man i sin Tid enedes ved Fastsættelsen af denne Priskurantbestemmelse. Thi det er ikke alene, hvor der ikke findes Nedstemning over Bjælker, at Firmaet nægter at betale den fastsatte Pris for dette Arbejde. Ogsaa for Rør i Hennebiquelofter nægter man at betale mere end 15 Øre pr. m, under Henvisning til at Rørene lægges ovenpaa den Træforskalning, hvorpaa Loftet støbes, og, siger man, dette maa være ensbetydende med det, man forstaar ved Trægulv, selv om man i Forhandlingsreferatet fra 1911 har været enige om, at den særlige Pris for Rør paa Trægulv ikke skulde kunne gøres gældende ved Hennebiquelofter.

Den Komedie, der her spilles op til, ligner Voldgiftssagen om »Maalerrammer« og »Maalebrædder«, som den ene Draabe Vand den anden. I begge Tilfælde er det Smaaligheden overfor Arbejderne og Begærlighed hos vore Installatører, affødt ved den utrolig vilde Konkurrence iblandt disse sidste, der er Aarsag til Striden. Men medens der for Opmanden i Sagen om Maalerrammerne dog var Støttepunkt for en Afgørelse om Ret og Uret i Priskurantens Deling i to Afsnit, de større og mindre Dimensioner, og selv om den samme Opmand afsagde sin Kendelse om »Retten« og »Uretten« paa den Maade, at han vel maatte erkende, at Elektrikerne i denne Sag havde et utvivlsomt Retfærdighedskrav, men derfor maatte disse Elektrikere ogsaa have Uret, saa vil det sikkert falde en Opmand, hvor selvmodsigende han end maa være, endog betydeligt vanskeligere at finde noget rimeligt Støttepunkt for en Afgørelse om Betalingen for Rør lagt over Loft til Gunst for Installatørerne. Men naturligvis, naar man har fulgt en Sag som den om Maalerrammerne, skal man intet forsværge, og dette er sikkert ogsaa en af de hemmelige Aarsager til, at Firmaet Andersen & Meyer nu kører frem med en Historie som denne Rørsag.

Vi afventer imidlertid Begivenhedernes videre Gang i denne Sag, og skal saa senere meddele nærmere herom.

Krigen og Akkordoverskud. Ved at se denne Overskrift vil man maaske spørge, hvad disse to Ting har med hinanden at gøre; men hvis man spørger Elektrikerne ved forskellige Firmaer her i vort neutrale lille Danmark derom, og specielt de Elektrikere, der arbejder for Firmaet A. F. P. Jensen, Odense, paa det elektriske Anlæg i Løgstør, vil man hurtigt erfare, at disse to Ting hører næsten uadskilleligt sammen. I overt Fald vægrer dette Firma sig stadig haardnakket ved at udbetale Elektrikerne deres Akkordoverskud, saalænge Krigen varer i Udlandet.

Det er sikkert en meget god Idé — for Firmaet — som man her har udfundet; men man burde vel egentlig kunne forlange, at Modparten ogsaa blev spurgt til Raads i et saadant Tilfælde; thi saadan uden videre at realisere enhver forrykt Idé, der slipper ud af en hvilken som helst Installatørhjerne, er det dog et vel stift Stykke at forlange af Eletrikerne, at disse skal finde sig i. Og det er netop det, disse heller ikke har villet.

Der har derfor ogsaa været afholdt Mæglingsmøde om denne Sag, og dette resulterede i, at Firmaet maatte opgive sin vidunderlige Idé og lære at skelne mellem Krigen i Udlandet og Akkordoverskud i det neutrale Danmark. Men paa Trods heraf har vi atter faaet Klage over, at Firmaet nægter Udbetaling af Akkordoverskud, saalænge der er Krigstid i Udlandet.

Vi har derfor atter maattet klage til Sammenslutningen herover, og hvis det nu ikke hjælper, bliver vi sikkert nødte til at gaa ind paa noget i Retning af Firmaets fjollede Idé og etablere Krig overfor Firmaet, for at Elektrikerne kan faa udbetalt deres Akkordoverskud. Og i saa Tilfælde vil det maaske alligevel kunne siges, at der dog bestaar en vis inderlig Forbindelse mellem Krig og Akkordoverskud, idet »Krigen« mod Firmaet ikke vil ophøre, før Elektrikerne faar udbetalt deres Akkorder.

1914. Ved hvert Aars Afslutning plejer vi at lade nogle af Aarets vigtigste Begivenheder passere Revue for os i det sidste Nummer af Fagbladet, og Traditionen tro skal vi heller ikke i Aar afholde os fra ganske kort at erindre om enkelte af de Begivenheder, der i særlig Grad har Interesse for vort Fag.

Som en af disse maa i første Række nævnes vort Forbunds Tilslutning til Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, der fandt Sted den 9. April efter en forud eenstemmig fattet Beslutning paa et den 22. Marts afholdt Repræsentantskabsmøde. Gammel Fordom maatte her vige Pladsen for Nutidens nødvendige Krav om et fornuftigt Samarbejde med de øvrige Fagfæller indenfor Jærn- og Metalindustrien, for der-

igennem med den størst mulige Kraft at kunne fortsætte vort Arbejde til Held og Gavn for vor store fælles Sag. Og det skal forhaabentlig siden hen ogsaa vise sig, at det Bolværk, som vi herigennem danner imod Arbejdsgivernes til Tider hensynsløse Angreb, skal staa fast, netop i Kraft af det Enighedens Tømmer, hvoraf det er opbygget.

Af andre mærkbare Begivenheder fra Aaret 1914 maa nævnes Forbundets Overtagelse af Installationsforretningen »Alliance«. Vi har al god Grund til at være tilfredse hermed, og det skal sikkert ogsaa i Fremtiden vise sig, at Forbundet vil høste baade Gavn og Ære heraf.

Faglige Stridsspørgsmaal har det naturligvis heller ikke manglet paa i det forløbne Aar. De fleste og vigtigste har været omtalte i vort gamle Fagblad, og vi skal derfor ikke komme nærmere ind paa en gentaget Omtale af disse.

Alt i alt kan vi vist alle være enige om, at 1914 for vort Fags Vedkommende har været et jævnt godt Aar. Arbejde har der været rigeligt af, Arbejdsløsheden har kun været ret forsvindende, og Medlemsantallet er blevet stærkt forøget, saaledes at vi nu ved Aarets Udgang tæller ca. 1500 Medlemmer indenfor Forbundet.

Vi haaber, at det nye Aar vil bringe os rigeligt med Arbejde og en dermed forbunden god Fortjeneste, og knytter dertil Ønsket om, at vort Forbund i den kommende Tid maa nyde samme gode Tillid hos Medlemmerne som hidtil, og at det maa faa Held til at løse de kommende Opgaver paa den for Medlemmerne gunstigste Maade.

Formere.

Erstatningssagen fra A/S Frichs, Aarhus. I Formernes Fagblad for Oktober Maaned fandtes en længere Redegørelse over en Sag, der havde staaet paa hos Aktieselskabet Frichs i Aarhus. Mer — eller mindre tilfredsstillende Ordninger var trufne i de foreliggende Spørgsmaal, men i ét var intet opnaaet, nemlig Aktieselskabets Krav om en Erstatning paa 784 Kr., fordi Formerne, 14 i Tallet, havde nedlagt Arbejdet i 14 Dage uden lovligt Varsel.

Sagen havde været til Tops, og ved et Møde i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening den 24. September var man enedes om Arbejdets Genoptagelse og Sagens Forfølgelse efter de gældende Regler, dog saaledes at Firmaets Erstatningskrav eventuelt skulde afgøres ved Fagets Voldgiftsret.

Dette sidste Spørgsmaal har nu fundet sin Afslutning ved et Møde, der fandt Sted i Voldgiftsretten den 17. November. Formand og Opmand var Højesteretssagfører C. B. Henriques. Der faldt ingen Dom i Sagen, idet den sluttedes ved et Forlig. Det hedder herom i Rettens Protokol:

»Med Rettens Samtykke prøvede Formanden Forlig.

Der indgikkes følgende Forlig mellem Klagerne og Indklagede:

Idet begge Parter erklærede, at de fastholdt den Opfattelse, de havde gjort gældende, fra den ene Side om Organisationens Ansvar, fra den anden Side om, at Organisationen ikke var ansvarlig, enedes de under Hensyn til, at der fra de enkelte Arbejderes Side formelt forelaa en Overtrædelse af de gældende Regler, om, at Organisationen — ikke som saadan — men paa de enkelte Arbejderes Vegne — betalte Fabrikken en Erstatning paa 392 Kroner.«

Naar der ikke faldt Dom i denne Sag, tør man sikkert gaa ud fra, at Rettens Formand har fundet undskyldende Grunde baade for Aktieselskabets Formere og Forbundet. Medens Sammenslutningen hele Tiden hævdede, at Ansvaret for den ulovlige Strejke laa hos Forbundet og som Følge deraf ogsaa Erstatningspligten, har Forbundet sagt nej hertil. Sammen med Afdelingsledelsen i Aarhus har Forbundets Forretningsudvalg straks krævet Arbejdet genoptaget, og gentaget dette, da første Paabud ikke frugtede. Det ses da ogsaa af det indgaaede Forlig, at det er Klubben, man alene paalægger Skylden for Strejken, og naar Forbundet indgaar paa at betale Erstatningssummen, der i Forliget er nedsat med Halvdelen, er det ikke som saadant (altsaa ikke som den ansvarlige Organisation), men netop paa de 14 Medlemmers Vegne.

Erstatningen er betalt — og vort Forbund bestaar endda —, men naturligvis er det kedeligt at betale til Arbejdsgiverne, der til daglig Brug kan sige nej til ethvert rimeligt Timelønskrav, medens de samtidig gennem deres Støbemestre søger at faa Akkorderne ansatte til det mindst mulige.

Lad det blive et Varsko om, at vi ingen fremtidige Arbejdsstandsninger etablerer uden i Forstaaelse med Forbundsledelsen. Der har nemlig været mere af samme Slags i den senere Tid.

Slagelse. I »Jærn- og Metalarbejderen«s Nr. 1 omtaltes en Mæglingssag fra Støberiet »Alliance« i Slagelse. Samme Firma har atter ladet høre fra sig. Fabrikken »Alliance« har bortforpagtet eller bortlejet Støberiet til et af vore tidligere Medlemmer, Hr. Anton Christensen; men i den senere Tid er en Kompagnon til ham dukket op i Arenaen.

Denne, hvis Navn er Carl Olsen, er godt kendt og omtalt mellem Danmarks Formere. Kendt i Københavns Afdeling et Stykke Tid som dennes Formand. Kendt i sin Tid som svoren Modstander af Overenskomsten med Sammenslutningen. Han betegnede denne som det »bare Skidt«. Senere kendt som Støbemester i Glostrup, hvor Timelønnen afskaffedes under hans Ægide, og hvor han viste sig som svoren Tilhænger af Overenskomst, da en saadan skulde oprettes med Fabrikken der. Derefter kendt som Støbemester paa »Alliance« i Slagelse; senere som Støberiforpagter i Aarhus og Medlem af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning. Endelig er Olsen nu Christensens Kompagnon og sidder i Sammenslutningen paa samme Side af Forhandlingsbordet, som i sin Tid Direktør Jens Lange sad, medens

Olsen fra Bordets anden Side holdt store Taler for Hr. Lange.

Olsens Virksomhed i Slagelse, efter at han kom fra Aarhus, har, efter hvad der er os bekendt, indtil den senere Tid væsentlig været Agentur, og saalænge det varede ved, gik det nogenlunde i Støberiet, men nu er Olsen en Del Tid i Støberiet, og Tilstandene synes at ændre sig.

Sidst i September forespurgte Afdelingen, om Medlemmerne paa »Alliance« havde Pligt til at arbejde i Kompagni med Olsen, hvilket de havde gjort nogle Gange, men helst saa sig fritaget for. Forbundet svarede, at de havde ingen saadan Pligt, naar de ikke selv vilde, og at de havde Forbundets Støtte til at sige nej, hvis de vilde.

Et Tilfælde kom til at foreligge. Olsen vilde hjælpe en Former med at gøre et Stykke Arbejde færdigt. Formeren nægtede at modtage hans Hjælp — og blev afskediget. Forinden tilbød han at gøre andet Arbejde færdigt, som han var i Gang med, men det maatte han ikke. Han maatte enten arbejde i Kompagni med Olsen eller gaa. Senere blev de andre Formere beordret til at gøre det forladte Arbejde færdigt, men da den, der havde paabegyndt Arbejdet, og som altsaa nu var afskediget, selv havde tilbudt at gøre det færdigt, nægtede de at efterkomme Paabudet. Derefter blev ogsaa de afskedigede.

Den 30. November er der afholdt Mægling om Sagen, men uden afsluttende Resultat. Forbundet har stillet Krav om fuld Betaling for samtlige paabegyndte Akkorder for alle Formerne og Krav om Erstatning for uforskyldt Lediggang. Firmaet og Sammenslutningen holder paa, at det er Strejke, og at Firmaet skal have Erstatning. Arbejdet er dog atter paabegyndt, medens selve Sagen befinder sig paa Vej til Timandsudvalget.

Horsens. Den 11. December er afholdt Mægling hos Aktieselskabet Møller & Jocumsen i Horsens paa Krav om Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger, Krav om Forhøjelse af Akkorderne paa Tromleringe og Krav fra Firmaet om Nedsættelse af Akkorderne paa maskinformede Vognbøsninger. Timelønsspørgsmaalet afsluttedes med en samlet Forhøjelse af 7 Øre pr. Time. Tromleringene kunde Fabrikken ikke forhøje Priserne paa, da man i saa Tilfælde hellere vilde undlade at støbe Tromleringe. Man skal nu forsøge nogle Forandringer i Fremstillingen for derved at faa Klarhed paa, om de da kan laves til den nugældende Betaling.

Fabrikken havde i den Anledning søgt Oplysning paa nogle andre Fabrikker om, hvad disse betalte for Tromleringe, og meddelte bl. a., at et Sted fandtes der en ikke faglært Mand, der formede Tromleringe for 12 Øre Stykket og tjente derved 32 Kr. om Ugen.

Forbundet vilde sætte megen Pris paa at faa at vide, hvor dette Vidunder findes og skal henstille til den paagældende Afdeling at meddele derom.

Prisen pr. Kasse for Vognbøsninger var 25 Øre. Fabrikken krævede denne Pris nedsat til 22 Øre, men ændrede sluttelig dette Krav til 24 Øre, hvilket Formerne dog ikke kunde modtage, da man ikke mente, at der tjentes over 70 Øre gennemsnitlig i Timen ved dette Arbejde.

Pragtbind til Jubilæumsskriftet. Forbundets Jubilæumsskrift erholdes elegant indbundet i rødt Shirting med ægte Guldtryk for 150 Øre pr. Eksemplar. Løse Bind à 75 Øre. Anmodninger kan tilsendes Hovedkassereren.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Kongres. Gørtler- og Metalarbejderforbundet samt Gørtlernes og Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse afholder Torsdag den 1. April 1915 og følgende 2 Dage Kongres i København.

Ethvert Medlem kan indsende Forslag til Kongressen, dog skal Forslaget først vedtages paa Afdelingens Generalforsamling.

Jærn- og Metalslibere.

Hovedbestyrelsen gaar ud fra, at Fagbladet, som vi nu sammen med de øvrige Fag under Jærn- og Metalindustrien udsender, bliver opfattet som et Fremskridt for vor Organisation, og et Fremskridt, som vi hidtil ikke selv af financielle Hensyn har kunnet magte. Rigtig benyttet vil det blive et stort Gode for vore Medlemmer, da vi derigennem kan komme i direkte Rapport til hinanden.

Det er nu Hovedbestyrelsens Haab, at Bladet vil blive læst med Interesse af Medlemmerne, og at de mulige Meddelelser af faglig Art, de har at fremsætte, indsendes til Forbundets Formand, der da vil sørge for Optagelse deraf.

Saadanne Artikler skal, for at kunne optages i det først udkommende Nummer, være Formanden i Hænde senest den 2den Onsdag i hver Maaned.

Smede og Maskinarbejdere.

Mæglingsmøder. Hos Smedemester C. M. Petersen, Lykkesholms Allé, mægledes den 7. August i Anledning af, at en Mand var fradraget 3 Kr. 85 Øre som Erstatning for en Fejl ved nogle af en Lærling under hans Ledelse forfærdigede Buer af Vinkeljærn. Det lykkedes ikke at opnaa Enighed, men underhaanden er der senere, Mæglingsmændene imellem, truffet Enighed om, at Sagen ordnes paa den Maade, at Svenden faar 3 Kr. 10 Øre udbetalt. De 75 Øre beregnes for Arbejdet ved Fejlens Rettelse.

Hos Fabrikant Christoffersen, Holeby, opstod for nogen Tid siden i et konkret Tilfælde Strid om Betalingen af Rejsetid om Søndagen, som Firmaet i en Aarrække havde betalt som Helligdagsarbejde, d. v. s. den normale Timeløn + 50 %, men nu pludselig kun vilde betale med normal Timeløn. Ved Mæglingen den 28. November indgik Firmaet paa i det omhandlede Tilfælde at betale efter Sædvane, men hævdede sin Ret til i Fremtiden at beregne saadan Rejsetid til normal

Timeløn, for saa vidt man ikke traf Aftale om anden Betaling.

Angaaende Toiletterne paa Københavns Flydedok & Skibsværft afholdtes under 26. November et Mæglingsmøde, som nærmest var kommet i Stand, fordi man havde indført et generende og, som det syntes, unødvendigt Kontrol- og Mulktsystem ved Benyttelsen af disse. Resultatet blev, at Kontrolsystemet indskrænkedes, og de allerede indkasserede Mulkter, der tilsammen androg ca. 2 Kr., udbetaltes til Børnenes Kontor.

Paa Nordisk elektrisk Apparatfabrik havde man begyndt at opfordre sine Folk til at udmelde sig af Fagforeningen under Løfte om højere Løn. Endvidere nægtede Firmaet at ophæve Kontrakter, hvori fastsattes 14 Dages Opsigelsesfrist og Bøde for at bryde denne Bestemmelse. Den 5. December afholdtes Mægling. Striden bilagdes dels under Henvisning til Fabrikantens Erklæringer vedrørende Organisationsspørgsmaalet, ligesom et paaklaget Lønningsforhold var bragt i Orden før Mæglingen, dels ved at de paaklagede Kontrakter gaves en anden Form, samt at der ikke udstedtes flere af dem, og endelig ved at Firmaet forpligtede sig til at udarbejde en Priskurant saa betids, at Forhandlingerne om den kunde være tilendebragte inden 1. Marts.

Grenaa. Hos Textilfabrikant Rosenvinge, Grenaa, afskedigedes for nogen Tid siden en Mand, fordi han ikke vilde arbejde over uden at erholde Overtidsprocenter. Dette gav Anledning til en Forhandling mellem Fabrikanten og Formanden for Aarhus Afdeling, F. F. Samuelsen. Resultatet blev Indgaaelsen af en Overenskomst, som i sine Bestemmelser ganske svarer til den, som gælder med Smedemestrene i Grenaa og altsaa bl. a. paabyder Ekstrabetaling for Over- og Helligdagsarbejde.

Ny Afdeling. Fra 1. Januar 1915 oprettes der i Faaborg en ny Afdeling af Forbundet. Hidtil har der i mange Aar i Faaborg bestaaet en Klub, som hørte under Svendborg Afdeling.

Skolestipendier. Som det vil erindres, vedtoges det paa Kongressen i Sommer at yde Stipendier til saadanne Medlemmer, som ønsker Ophold paa en Arbejderhøjskole. I det forløbne Efteraar har 5 Ansøgere meldt sig. Deraf trak en sig tilbage, medens de 4 øvrige, 2 fra København og 2 fra Esbjerg, bevilgedes de ansøgte Stipendier. Kun de 3 faar dog Nytte deraf, idet den ene af de unge Mennesker døde faa Dage efter Bevillingen.

Fra Statsbaneværkstederne.

En Værkstedsafstemning.

Vi har modtaget følgende:

Fra visse Folks Side indenfor Fagforeningsbevægelsen har Raabet om Ur- og Værkstedsafstemning altid været brugt som Agitationsmiddel, og man har da fremstillet saadanne Afstemninger som værende særlig retfærdige og demokratiske som Middel til at afgøre en Sag, medens det i Reglen blot har været Hensigten at svække Tiltroen til den valgte Ledelse. Man bildte blot Medlemmerne ind, at de »selv skulde være de Ledende«, medens man brød sig fejl om, at der kunde eksistere Ledelse, valgt af Medlemmerne selv. Det er ikke længere nok, nu maa Urafstemning være det eneste saliggørende.

Vi har nu for fjerde Gang i de sidste 15 Aar haft en Urafstemning indenfor Smedeforbundet, men hver Gang har Resultatet været det, at Tilslutningen har været særdeles ringe, hvilket forøvrigt maa betyde, at der er Tillid til de Institutioner, som Medlemmerne selv Tid efter anden har skabt til Afgørelse af foreliggende Sager, og deri har Medlemmerne sikkert Ret, thi denne saa højt udskregne Demokratisme vendes meget ofte om til det modsatte af, hvad den bør være, og jeg skal i saa Henseende nævne et nyt Tilfælde fra Statsbaneværkstederne.

Ved Forhandlinger med Statsbaneledelsen opnaaedes der et betydeligt Tillæg til de bestaaende Timelønninger, men uden Forbindelse med disse Forhandlinger indførtes der samtidig et særligt Tillæg paa fra 2—6 Øre pr Time for Sjakformænd, Smedere og lign., og da dette Tillæg blev taget ud af Akkorderne, er det jo selvfølgelig Arbejderne, der maatte betale det med forøget Arbejde. Den samtidigt foretagne Timelønsforhøjelse bevirkede dog, at Plustillægget, som det nævnte Tillæg kaldes, langt fra virkede ens overalt. — Ja, for Grovsmedenes Vedkommende er Forholdet saaledes, som Arbejderne selv har ønsket; der er nemlig gennemgaaende 4 Øres Forskel mellem Smedernes og Hjælpernes Lønninger. Men paa andre Steder virkede det samme Plustillæg ganske meningsløst, idet enkelte fik en aarlig Lønforhøjelse af ca. 300 Kr., som i egentlig Forstand maa udredes af de øvrige Deltagere i Akkorden. Ret naturligt førte dette til Protest imod Plussystemet, uden at dette dog endnu har ført til nogen Forandring, og saa opstod Spørgsmaalet om en *absolut Ligedeling af alt Akkordoverskud*, og dette sidste har været lige ved at tage Vejret fra os alle.

Forslaget rejstes af nogle Træarbejdere, og da Arbejderne af alle Fag paa Statsbanerne, forsaavidt de er timelønnede, danner en Fællesorganisation til Varetagelse af Spørgsmaal af fælles Interesse, saa fandt man, at her var netop et saadant Spørgsmaal, der var fælles for alle, og saa iværksattes der Værkstedsafstemning.

Paa vor Generalforsamling i April blev Forslaget omtrent enstemmigt forkastet, og man vedtog en Resolution, der ganske bestemt tog Afstand fra denne Sag, men da de øvrige Fag havde vedtaget Deling, blev Spørgsmaalet taget op ved et i Juli afholdt Delegeretmøde, og her besluttede man saa, da man ikke selv kunde løse Spørgsmaalet, at lade det gaa til »Urafstemning«.

Det samlede Resultat for alle Fag blev, at 685 stemte for Deling og 328 imod, altsaa var det vedtaget med stor Majoritet, men indenfor vort Fag viser denne Afstemning et ganske mærkeligt Resultat. Jeg har nævnt, at vor Afdelings Generalforsamling forkastede Delingsforslaget og ved Urafstemningen blev det ligeledes forkastet baade i Aarhus og København, men i Nyborg, hvor omtrent alle Mand arbejder i Enkeltakkord, stemte de alle for Deling, og herved skabtes der indenfor vort Fag en Majoritet paa 13 Stemmer for selve Delingsforslaget. I København og Aarhus er det ligeledes de Arbejdere, der staar i Enkeltakkord, der i overvejende Grad har stemt for Deling, og man opnaar saa herved det mærkelige Resultat, at hvis man tæller Stemmerne op i de Værksteder, hvor der arbejdes i Fællesakkord, saa har man forkastet at dele.

I denne Sag ligger Urafstemningens Velsignelse deri, at de Arbejdere, der staar i Fællesakkord, skal dele deres Overskud i lige store Dele, fordi de Arbej-

dere, der staar i Enkeltakkord, vil have det saaledes. At Arbejdsmændene, der er med i Svendenes Akkord, ogsaa vil dele, kan man jo ikke undres over, men mere forunderligt er det, at da man under disse Omstændigheder ikke kunde samles om i Fællesskab at kræve dette Spørgsmaal løst, saa har vi paany haft Sagen for paa vor sidst afholdte Generalforsamling, og man vedtog saa her det første Standpunkt ikke at dele, og kun 6 Mand stemte derfor.

Forholdet er herefter saaledes, at vor Afdeling har forkastet Delingsspørgsmaalet ved 2 Generalforsamlinger, forkastet det ved de afgivne Stemmer, ved «Urafstemning« forkastet af de Arbejdere, der skal dele, men vedtaget af dem, der ikke skal dele med nogen. Her maa det dog tages i Betragtning, at en Del af de Hjælpekræfter, som kan se, at de tager noget fra de øvrige og lægger til dem selv, ogsaa har stemt for Deling.

Dette er en lille praktisk Erfaring om Ur- og Værkstedsafstemning, og naar man nu herunder hævder Retten til for alle Medlemmer at deltage i saadan Afstemning (ellers bliver det jo ikke demokratisk), kan det vel ikke nægtes, at der klæber store Mangler ved Fremgangsmaaden, men jeg kommer her uvilkaarlig til at sætte vort Tilfælde i Forbindelse med Urafstemning om Landsoverenskomster, thi gør man her samme Betragtning gældende og lader alle Medlemmer stemme herom, hvilket vel er Meningen hos vore Urafstemningsmennesker, saa vil Statsbaneværkstederne med det Medlemstal, de nu raader over, faa en ganske betydelig Indflydelse paa de Forhold, hvorunder Arbejderne paa Værkstederne under den store Jærnsammenslutning i Fremtiden skal arbejde, thi hvorledes Afstemningen her vil falde ud, naar f. Eks. et eventuelt Lockout-Kontingent svæver over Hovedet eller hvis andre Biomstændigheder maatte indtræffe, behøver vi vist ikke at diskutere om. Vel har vi ogsaa nogle Syndikalister paa Statsbaneværkstederne, men de kan saa udmærket bruge deres Penge selv.

Jeg har ikke villet forholde vore Medlemmer dette lille Indblik i et Urafstemnings-Mysterium.

K.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.
3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Blokaden hos Mollerup, Ole Suhrsgade, fortsættes uforandret.
8. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.
9. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

Elektrikerkonflikten hos R. Andersen i Nr. Aaby.

Som meddelt i sidste Nr. af »Jærn- og Metalarbejderen« var der etableret Blokade overfor Firmaet R. Andersen i Nr. Aaby. Aarsagen hertil var bl. a. den, at Firmaet paa et under Arbejde værende elektrisk Anlæg i Lindved ved Vejle udelukkende beskæftigede uorganiserede Elektrikere, der lønnedes under den for Faget gældende Tarif.

Kort Tid efter Blokadens Iværksættelse — denne kom for øvrigt ogsaa til at omfatte et elektrisk Anlæg i Ønslev paa Falster — sporede man de første Virkninger heraf, idet 8 af de uorganiserede Elektrikere i Lindved indmeldte sig i Forbundet.

Efter at man derefter fra Firmaets Side havde afskediget de tilbageværende uorganiserede Elektrikere, indvilgede Forbundet i at hæve Blokaden, saaledes at Arbejdet kunde gaa sin uforstyrrede Gang medens man forhandlede om en Løsning af Konflikten, og indtil videre er det saaledes atter tilladt Medlemmerne at søge og tage Arbejde hos Firmaet.

Der foreligger endnu ikke noget endeligt Resultat af de mellem Forbundet og Firmaet førte Forhandlinger om en Overenskomst og Priskurant; men da Firmaet nu kun beskæftiger organiserede Elektrikere og aflønner disse tarifmæssigt, vil en skriftlig Overenskomst mellem Forbundet og Firmaet kun være en Formssag, som man sikkert let vil komme ud over, uden at der opstaar yderligere Vanskeligheder.

Formerkonflikter.

Holstebro. Den 14. November meddelte Sammenslutningen pr. Telefon, at 16 à 17 af vore Medlemmer, uvarslet og uden lovlig Grund, havde nedlagt Arbejdet hos Firmaet Biern & Brødre. En Undersøgelse af Sagen viste, at det var Hr. Vald. Biern, der var ude at ride sin gamle Kæphest. Biern holder nok Støbemester, men Fastsættelse af Priser angaar kun ham i ringe Grad, og det er i alle Tilfælde saaledes, at naar Enighed ikke kan opnaas om en Pris i første Omgang, viser Fabrikant Biern sig straks i Manegen.

Saaledes ogsaa ved denne Lejlighed, som ved utallige andre. En Former forlangte 3 Kr. for et Stykke Arbejde; Biern bød 2 Kr. Tillidsmandens Tilkaldelse hjalp intet, skønt man tilbød at udføre det paagældende Arbejde for 2 Kr. 50 Øre. Det skulde udføres til den for Akkordarbejderne ansatte Timeløn, og det skulde gælde i alle Tilfælde, naar der forlangtes for meget. Tillidsmanden erklærede da, at der vilde blive mange saadanne Tilfælde, da Formerne efter Bierns Formening altid forlangte for meget, og videre spurgte han, om Biern da ikke havde Brug for de Formere, som ikke vilde arbejde for denne lave Timeløn. Nej, det havde han ikke. Da Formerne havde faaet den Besked, og da ingen af dem vilde arbejde for den Timeløn, de var ansatte til, gik de deres Vej.

Selvfølgelig er det ikke rigtigt at gaa, men naar noget saadant sker hos Firmaet Biern & Brødre, forstaar man det bedre, end naar det foregaar andre Steder.

Sammenslutningens Apparat klaprede straks. Strejken er Brud paa Overenskomst, Voldgiftsregler og Septemberforlig. Arbejdet maa genoptages. Krav om Erstatning vil blive rejst. Ved en saadan Lejlighed virker Postvæsenet ikke hurtigt nok. Først kimer Telefonen, og lidt efter bringes den officielle skrevne Meddelelse ved Ekspresbud.

Ved et Møde den 17. November i København enedes man om Arbejdets Genoptagelse den 19., og Sagens videre Forfølgelse gennem de gældende Forhandlingsregler.

Til det paafølgende Mæglingsmøde, der afholdtes den 28. November, mødte Hr. Biern op med 11 Klagepunkter over Formerne, medens disse havde indskrænket sig til at gøre Gengæld med 4 Punkter.

Det skal langtfra paastaas her, at det altid gaar til hos Hr. Biern, som det burde, men Skylden maa mindst søges lige saa meget hos Fabrikanten som hos Formerne. Sagvolderen, og den der forstaar at gøre en Myg til en Elefant, er i næsten alle Tilfælde Hr. Biern.

Af de 15 Klagepunkter, som Pladsen ikke her tillader at gøre Rede for, afsluttedes de 12 ved Mæglingen, medens de 3 gaar videre til Timandsudvalget. Disse er: 1) Bierns Krav om Erstatning for Arbejdsstandsningen. 2) Bierns Klage over, at Formerne ikke selv vil bære Kasser ind, og 3) Formernes Krav om noget mere Arbejdsmandshjælp ved Udslagning af noget bestemt Arbejde (Tromleringe).

Hr. Biern har ikke én, men flere Kongstanker. Mellem disse kan nævnes hans Tanke om at faa afskaffet al Arbejdsmandshjælp, at faa afskaffet Formerforbundets Medlemmer ved Formermaskinerne, og videre, og som en meget betydende Tanke, dersom den praktiseres, at faa en stor Mængde af sit Arbejde udført til en lav Timeløn, men med en Fart, som var det en stiv Akkord. En Gang imellem viser han ogsaa Formerne, hvorledes Farten skal sættes, thi han er jo selv Former. Kunde han derimod bl. a. ogsaa faa den Tanke at lyse sit Støberi op om Vinteren var det ikke af Vejen, da det er uforstaaeligt, hvorledes Folk kan arbejde der, thi der er mørkt som i Graven.

Fredericia. Ogsaa her staar den paa Arbejdsstandsning, en Standsning, som næppe vil være juridisk forsvarlig de første Dage, den var etableret. I Korthed har den følgende Sammenhæng.

En Maskinformer, der i mere end en Henseende maa anses for en sløj Person, men navnlig i Betalingsspørgsmaal, blev, efter at der var baaret altfor meget over med ham, sluttelig slettet af Forbundet. Paa Foranledning af Kollegerne, han arbejdede sammen med hos Aktieselskabet Ernst Voss, blev han optaget som nyt Medlem og fik meget rimelige Afbetalingsvilkaar paa det iøvrigt ikke saa helt lille Indskud, Lovene anviser for den Slags Indmeldelser. Han overholdt sine indgaaede Forpligtelser i 2 Uger, men saa var det ogsaa forbi, og intet kunde formaa ham til at betale videre. Kollegerne stillede da Krav til Direktøren om at faa ham fjernet fra Støberiet, men nu begyndte det mærkværdige. Direktør Voss erklærede nemlig, at hvis Formerne kunde skaffe Manden andet Arbejde ude i Byen, vilde han give ham 50 Kr. og dernæst lade ham gaa. Det var jo en Maade at komme af med Uhyggeligheden paa, men da ingen af vore derværende Medlemmer er Arbejdsgivere, maatte man renoncere paa Hr. Direktørens Tilbud. Ja, saa vilde Direktøren betale 17 Kr. af Mandens Gæld til Fagforeningen, hvis dens Medlemmer vilde betale Resten. Det kunde man heller ikke tage imod, og saa var Forhandlingerne afsluttede. Vore Medlemmer gjorde da, hvad de næppe skulde have gjort, de forlod Arbejdet.

Dette skete den 1. December, og allerede den 2. er Sammenslutningen der med den sædvanlige Ramse: Strejkens Ophævelse. Ret til at føre Klage med Krav om Erstatning o. s. v.

Forbundet beordrede Arbejdet genoptaget og Afdelingen parerede Ordre. Den 2. December om Aftenen tilbød man at genoptaget Arbejdet den 3. om Morgenen, men Hr. Direktøren var paa Jagt, og der var ikke en Sjæl paa Fabrikken, der havde Myndighed til at tage mod Tilbudet. Man kunde komme igen næste Dag. Næste Dag blev Direktøren antruffen, men Sagen var sendt til Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, og, føjede han til, det haster ikke med den Sags Afslutning.

Den 5. December opholdt Forbundets Formand sig paa Gennemrejse i Fredericia. Han gjorde 3 Gange, ad telefonisk Vej, Forsøg paa at faa en Samtale med Direktør Voss for at faa konstateret, at han ikke ønskede Arbejdet genoptaget, men alle 3 Gange nægtedes han hjemme paa Trods af, at man fra paalidelig Kilde vidste, at Direktøren, i hvert Fald ved den sidste Opringring, var paa Fabrikken.

Senere er Formerne meddelt, men dog ikke direkte af Direktøren, at de kunde genoptage Arbejdet, hvis de forinden vilde melde sig ud af Formerforbundet, og senere igen, at de kunde begynde alle paany, naar undtoges to Mand, nemlig Afdelingsformanden og én Mand til. Denne sidstnævnte har været paa Fabrikken i 18—19 Aar og flere Gange været Tillidsmand. Man forstaar.

Det allersidste Nyt i Sagen er, at Sammenslutningen har meddelt, at Fabrikken i længere Tid har støbt paa Lager af Hensyn til Formerne. Det vil man nu ikke fortsætte med, og Formerne betragtes derfor som afgaaede. Der er derfor intet til Hinder for, at de kan søge Arbejde hvor som helst. Tænk en Gang. — Her var vist en Anledning for Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning til at trække et af dens Medlemmer ned paa Jorden; thi Direktør Voss er unægtelig højt oppe for Tiden.

Faaborg. I sidste udsendte Nummer af Bladet tillod vi os at mene, at vi nu et Stykke Tid havde Fred for Støbemester Jensen i Faaborg, men det Praleri burde være undladt. Muligvis har han læst den Omtale, vi skænkede ham, og muligvis er det derfor, han har demonstreret sin Tilstedeværelse.

Da Formerne den 25. November var mødte paa Ar-

bejde og den Dag, som næsten altid, til rette Tid, behagede det Hr. Mester Jensen at udtale til en af dem: »Naar I ikke kan møde til Tiden, kan I gaa«, og samtidig bad han den paagældende Former om at bringe den Besked videre til to af hans Kolleger.

De var selvfølgelig ikke stemte for at tage mod denne Bebrejdelse og Opfordring, da de ikke havde fortjent den, men hverken Hr. Støbemesteren eller Fabrikanten vilde give Formerne en Undskyldning, og de 3 Mand gik da deres Vej. Da deres tilgodehavende Løn, som man først nægtede dem udbetalt, blev udbetalt dem under Forbehold, genoptoges Arbejdet, og Mægling med Krav om Erstatning for den Tid, Formerne har været ledige uden egen Skyld, har været afholdt, men uden afsluttende Resultat, idet Fabrikanten ogsaa føler sig forurettet og vil have Erstatning.

Sagen gaar til Timandsmøde, og Hr. Støbemester Jensen i Faaborg er indtil videre en meget mægtig Mand.

Smede- og Maskinarbejder-Foreningen af 1862

Syge-, Begravelses- og Hjælpekasse i København.

Sygekassen, der er statsanerkendt, staar i Gensidighedsforhold til de centraliserede Sygekasser i Danmark og Sverige, og alle *Metalarbejdere* og deres Hustruer, der er i Besiddelse af Flyttebog fra en anden centraliseret Sygekasse, kan overføres med fuld Medlemsret, naar de tager Ophold i København.

Sygekassen er en af de ældste og største Fagkasser i København, og staar, hvad Ydelsen angaar, fuldt paa Højde med de øvrige københavnske Sygekasser, hvorfor vi kan anbefale saavel tilrejsende som herboende Medlemmer af Centralorganisationen for Metalarbejdere at søge Optagelse i den. Sygekassens Kontor er *Nansensgade 69, 3. Sal.* Forretningsføreren, *R. Bentzen,* træffes personlig fra 6—7 Aften.

Iøvrigt vil Vejledning angaaende Optagelse kunne faas hos samtlige københavnske Afdelinger indenfor Centralorganisationen samt paa de fleste større Arbejdspladser.

Tillidsmands-Adresser.

I Lighed med hvad der finder Sted i nogle større udenlandske Organisationer, vil Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark fra Nytaar 1915 udsende en samlet Fortegnelse over de tilsluttede Forbunds Tillidsmænds Adresser, samt Adresserne paa de kontraherende udenlandske Forbunds Hovedkontorer.

Fortegnelsen vil blive optrykt i Hefteform og vil blive udsendt i Maanederne Januar, April, Juli og Oktober. I de to Maaneder, der ligger mellem hver Udsendelse, vil de i denne Tid fremkomne Ændringer og Rettelser til det sidst udsendte Hefte blive optaget i Fagbladet for de paagældende Maaneder.

Fortegnelsen udsendes til Afdelingskassererne, og Medlemmerne, der maatte have Brug derfor, vil saaledes kunde erholde den der.

D. S. & M. F.

Meddelelser fra Hovedkassereren.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	954	M. Jensen	(Kbhvn.	Afd.	1)
-	1122	O. Frederiksen	(—	—	1)
-	2225	H. Petersen	(—	—	1)
-	9392	E. Hansen	(—	—	1)
-	14763	S. Hansen	(—	—	1)
-	14805	A. Hansen	(—	—	1)
-	20125	J. Gerhard	(—	—	1)
-	1281	A. Raagevang	(—	—	2)
-	6021	N. P. Larsen	(—	—	3)
-	2275	K. J. Andersen	(—	—	5)
-	7801	C. Jensen	(—	—	5)

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr.	2993	H. N. Hansen.
-	19499	E. L. Hellsten.
-	1210	Harald H. Schæbel.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Afdelingskassererne bedes bemærke, at de i Fagbladene for September, Oktober og November under Rubriken »Fejltagelser« anførte Medlemmer ikke tillige er opført blandt dem, der skulde udstreges af Sletteprotokollen. Kassererne bedes udstrege de Paagældende, for saa vidt dette ikke er sket.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr.	12355	Andersen, Andreas	3. 7.09
-	12716	Johansen, C. S.	19. 4.02
-	17450	Mortensen, C. A.	11. 6.10
-	14727	Nicolajsen, O. A. M.	4. 9.09
-	1427	Nielsen, Chr.	29.10.10
-	18385	Thybjerg, Chr. L.	12. 8.11

Nyt Register.

Nr.	12957	Christensen, Niels Poul	20.12.13
-	13850	Einarson, Olafua	30. 5.14
-	4305	Hansen, Aage	18. 7.14
-	18257	— S. A. N. J.	18. 7.14
-	2993	— H. N.	1. 8.14
-	19162	Jensen, Carl Chr.	13. 9.13

Nr. 5562	Jeppesen,	A. L. V.	25.10.13
- 16559	Lindstrøm,	Arwid W.	26. 2.14
- 2581	Mortensen,	Alfr.	11. 7.14
- 10036	Nielsen,	Niels Peter	15. 8.14
- 20869	Olsen,	Arthur F.	29. 8.14
- 18683	—	Ole Frederik	18. 7.14
- 554	Petersen,	O.	18. 7.14
- 2094	—	Orla Hj. L.	25. 7.14
- 360	Pheiffer,	Alf. L.	27. 6.14
- 18587	Rudolph,	Axel	4. 7.14
- 13692	Williams,	H. V.	7. 3.14

Overskud.

Klejnsmed K. Simonsen, Villa »Kastor«, Marienlyst Sideallé, Helsingør, meddeler, at der til Medlem Nr. 13650, P. F. Petersen, i Klejnsmedien paa Helsingør Skibsværft henligger et Akkordoverskud.

Tak.

Hjertelig Tak til de Kolleger i København, som under min lange Sygdom ydede mig den store Pengehjælp: 228 Kr. 75 Øre.

Medlem af Kedelsmedeforeningen, Nr. 8791, *P. Johansen*,
Ægirsgade 42 A, 2.

Til Opbevaring

i Afdelingernes Arkiv udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 8 og 9, 10. Aarg.

Breve.

Følgende uafhentet Post henligger paa Anvisningskontoret i København:

2 Breve til Henry Schumann, afsendte fra Fredericia.

1 Brev til Klejnsmed J. F. Andersen, afsendt fra Nyborg.

1 Brev til Wilhelm Horn, afsendt fra Tyskland.

1 Brev til Ludvig L. Jensen, afsendt fra Tyskland.

1 Brev til Vilh. Ravn Nielsen, afsendt fra Amerika.

1 Brevkort til Anders Jørgensen, afsendt fra Nordisk Elektricitetsselskab.

Stiftelsesfest.

Jærn- og Metalslibernes Afdeling 1

afholdt Lørdag den 5. December sin 15-aarige Stiftelsesfest med Fællesspisning og Bal i Sass' Lokaler i København. Festen var besøgt af et stort Antal Medlemmer med Damer. Ved Bordet bød Afdelingens Kasserer, Hr. V. Sørensen, Velkommen, hvorefter Deltagerne afsang »Internationale«. Derpaa talte Formanden for Afdelingen, Hr. Em. Larsen, for Aftenens Hædersgæster, d'Hrr. G. A. Andersen og Viktor Hansen, som er Stiftere af Afdeling 1.

G. A. Andersen takkede for den hjertelige Hyldest, som blev dem tildelt, og i velvalgte Ord priste Afd. 1's Medlemmer samt ønskede Afdelingen Held og Lykke. Efter at et Par muntre Sange var afsungne, begav Deltagerne sig til Salen, hvor flere Medlemmer og Damer bidrog til Underholdningen. Da Festen sluttede, Kl. 5 Morgen, var alle enige om at have tilbragt en fornøjelig Stund.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Kasserere:

Herning: Jørgen Petersen, Dalgasgade 11. Ingen Udb.
Slagelse: C. Knudsen, Løvegade 44.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Fredericia: Smed L. Klüwer, Kongensstræde 41.
Nakskov: Maskinarb. N. P. Sørensen, Taarsvej 113.

Kasserere:

Ringsted: Smed Chr. Christiansen, Anlægsvej.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet „Hafnia" (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 3 JANUAR 1915 1. Aarg.

Ved Aarsskiftet.

Skønt de sidste 5 Maaneder af Aaret 1914 prægedes stærkt af den udbrudte Verdenskrig, maa det forløbne Aar dog karakteriseres som et gennemgaaende godt Aar. Takket være Opretholdelsen af Danmarks absolutte Neutralitet kan det slaas fast, at bortset fra den i og for sig kolossale Forvirring under og efter Krigens Udbrud, har Ulemperne ikke været overdrevent store. Arbejdsløsheden, der en Overgang tegnede til at kunne blive foruroligende stor, har lidt efter lidt næsten helt fjernet sig, og i saa Henseende er der i Virkeligheden kun tilbage en Del Metalvarefabrikker, Støberier og Maskinfabrikker, som arbejder paa indskrænket Tid og derved bevirker, at en Del af Jærn- og Metalindustriens Arbejdere er sat paa delvis indskrænket Kost. Forhaabentlig vil dette Forhold snart forsvinde helt, hvis ikke ubehagelige Overraskelser maatte vise sig. Forbedringer af Lønforholdene er i det forløbne Aar gaaet sin jævne Gang indtil Krigens Udbrud. Her kom der naturligvis nogen Standsning, men paa den senere Tid er der taget fat paany, og det Faktum, at Statens statistiske Bureau noterer 10 til 20 pCt.s Forhøjelse af Priserne paa de vigtigste Livsfornødenheder skal nok faa det en Tid standsede Maskineri bragt i Gang paany.

Organisationsmæssig set har 1914 ogsaa været et godt Aar. Der har været Fremgang og Udvikling paa alle Kanter, og det i 1912 i Virksomhed traadte Metalarbejderkartel fik i Foraaret og Sommeren en stærk Tilvækst, derved at Elektrikerne, Gørtlerne og Metalarbejderne samt Metaltrykkerne meldte sig, hvorved Kartellet kom til at bestaa af 6 af Jærn- og Metalindustriens Haandværkerorganisationer med tilsammen et Medlemstal paa noget over 17,000. Dette muliggjorde Udgivelsen af et fælles Fagblad og sikrede tillige en fortsat Udvikling i Retning af at styrke og simplificere Jærn- og Metalindustriens Organisationer.

Af faglige Begivenheder indenfor Organisationernes Omraade er der særlig Grund til at nævne Formerforbundets 25 Aars Jubilæum, som fejredes umiddelbart i Tilslutning til en Formerkongres i Slutningen af Juli. Jubilæet fejredes ved en overordentlig smuk Fest i Odd-Fellow-Palæet i København, og i Anledning af samme udgav Formerforbundet et smukt udstyret Festskrift, men først og sidst var selve Jubilæumsfesten, ligesom Smedeforbundets tilsvarende Aaret forud, et Bevis paa udmærket Sammenhold og Forstaaelse af Organisationens Betydning.

For Smede- og Maskinarbejdernes, Elektrikernes og Gørtlerne og Metalarbejdernes Vedkommende forhøjedes Minimallønsatserne den 1. Februar med 1 Øre, hvilket naturligvis gav Stødet til en Række yderligere Forhøjelser, og hos Elektrikerne har Arbejdsgiverne paa den sidste Del af Aaret forsøgt sig med nogle Lønreduktioner, men Forsøget faldt ikke ud til Gunst for Arbejdsgiverne. Sliberne har levet deres første Overenskomstaar igennem og søgte at udnytte Forholdene det bedst mulige. Der har været foretaget en Agitationsrejse til enkelte Provinsbyer, men Resultatet heraf har ikke alle Steder været lige gunstigt. Det synes at skulle have sin Tid, forinden Forholdene i dette Fag

for Provinsernes Vedkommende falder helt i Lave. Om dem alle, saavel Metaltrykkerne som Gørtlerne, Elektrikerne o. s. v. gælder det, at der har været betydelig Fremgang, og at vi nu lever i det sidste Aar af den gamle Overenskomstperiode. Dette er værd at mærke sig, baade fordi det i Øjeblikket maa anses for godt, at vi ikke netop nu ligger for at skulle have ny Overenskomst, og fordi vi vel henimod Efteraaret atter skal til at diskutere den gamle Traver, om 5-aarige Overenskomster maa siges at være af det Onde, eller om de skal være 8-aarige, saadan som en Række andre Fag har ment det heldigt, eller om de skal ned paa f. Eks. 1 Aar eller lignende. I det store og hele kan disse Spørgsmaal dog vist ellers betragtes for at have faaet deres Afgørelse, baade ved Sommerens Debatter, Afstemninger og Kongresser, og Afgørelsen maa vistnok siges temmelig nøje at slutte sig til, hvad De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg svarede Arbejdsgiverforeningen i 1910, nemlig at Spørgsmaalet om Overenskomsters Varighed jo maa staa i Forhold til Overenskomsternes Indhold eller med andre Ord staa i Forhold til, hvilke Fordele der bydes Arbejderne.

— Ser vi ud over Landets Grænser til den skandinaviske og internationale Metalarbejderbevægelse i det hele taget, fraset Krigsforholdene, saa er Billedet her ogsaa ganske lyst. Vore svenske Fagfæller fik ved forrige Aarsskifte sluttet en ny Overenskomst paa 5 Aar til 1919. Dette foregik under store Brydninger indenfor den svenske Arbejdsgiververden. Den store, svenske Arbejdsgiverforening gjorde Forsøg paa at sluge Jærnindustriens Arbejdsgiverorganisation, „Værkstedsforeningen", og faa denne paatrykt den store Haubergske Ide om, at alle Overenskomster skal udløbe paa samme Tid. Dette lykkedes imidlertid ikke, hvorimod vore Fagfæller erholdt en betydelig Forhøjelse, ialt 5 Øre, paa samtlige Minimallønsatser, men det maa ganske vist indrømmes, at det ikke kom til nogen Forkortelse af Arbejdstiden. Forholdene muliggjorde det ikke, og bl. a. opstillede Arbejdsgiverne den Fordring, at naar man skulde gaa ned til 9 Timersdagen, saa skulde man fra Arbejdernes Side gaa ind paa at forlænge Arbejdstiden op til 9 Timer, hvor den alt var kortere. Hvilken Betydning dette kan faa, er vi i Øjeblikket ikke i Stand til at se, men i alle Tilfælde er Udviklingen i den svenske Jærnindustri for saa vidt sikret for en Aarrække.

Det norske Metalarbejderforbund har arbejdet livligt med Hensyn til at faa Timelønningerne sat op. Resultatet er paa de senere Aar udmærket paa dette Omraade. I den sidste Statistik, som Forbundet har udgivet, og som lige er kommen os i Hænde, staar Gruppen: Fagarbejdere indenfor Jærn- og Metalindustrien med et Gennemsnit paa 49,5 Øre i ren Timeløn, d. v. s. Jærn- og Metalindustrien med 48,6 Øre og Jærn- og Metalarbejdere ved industrielle Bedrifter med 54,0 Øre. Det kniber under disse Omstændigheder med at faa Akkorderne til at følge med, men der er næppe Fare for, at dette ikke i Længden vil lykkes, men hist og her kan der vel spores nogen principiel Modstand fra Arbejdernes Side imod Akkorderne.

I hele Centraleuropa, Tyskland, Østrig og Svejts o. s. v., var Forholdene i en udmærket Udvikling lige indtil Krigen med et Slag forandrede det hele og satte Spørgsmaalet om Teoriernes og Værdiernes Omvurdering paa Dagsordenen. En Ting er dog sikker og vis: Krigen vil ikke affkaffe Klassekampen. Den kan en Tid baade forandre dens Karakter og bringe den til næsten helt at standse, men den Dag, Krigen er forbi, vil den atter tage Fart, og Arbejdernes Organisationer vil, med den Kraft og Udvikling, de har naaet, fungere videre som Organ for Underklassens Krav til Samfundet.

Naar vi nu som Slutning paa disse Linier kaster Blikket fremover det nye Aar, saa maa vi først og fremmest ønske og haabe, at den alt ødelæggende Verdenskrig snart maa ophøre. Det bliver nødvendigt, om ikke tusinde Aars Fremskridt i kulturel Henseende skal lægges øde, det bliver nødvendigt, om ikke Krigen med dens Følge af epidemiske Sygdomme og dens gøren Masser af Mennesker til Invalider for hele Livet, skal formørke Livet for Jordklodens Beboere. Overfor dette store Spørgsmaal bliver i Virkeligheden vore faglige Spørgsmaal af en noget underordnet Betydning, men faar vi snart en fornuftig Fredsslutning, hvad vi dog vist har al Grund til at vente, nemlig fordi Krigens Ophør sikkert inden ret længe maa blive en Nødvendighed for alle de krigsførende Nationer, saa tager vi fat paa vort Arbejde med fornyet Kraft, og for Jærn- og Metalindustriens Vedkommende er der endnu et grundlæggende Arbejde at gøre med Hensyn til Aftalerne mellem Arbejdsgiverne og os. Vi haaber, at Aaret 1915 baade vil bringe os den Fred, hvortil Verden, specielt Europa, trænger saa haardt, saavelsom et betydeligt Skridt fremad paa det faglige, overenskomstmæssige og organisatoriske Omraade.

Med disse Ønsker for det kommende Aar bringer vi vore Læsere i Ind- og Udland vort Ønske om Held og Lykke i Aaret 1915, som ligger foran os.

†

Karl Massatsch.

Tysk Metalarbejderforbunds Sekretær død.

Den 16. December modtog Centralorganisationen telegrafisk Meddelelse om, at vor mangeaarige Ven og Medarbejder paa det internationale Organisationsarbejde mellem Metalarbejderne, det tyske Broderforbunds Sekretær, Karl Massatsch, pludselig var afgaaet ved Døden af et Hjerteslag.

Man enedes hurtigt om, at Centralorganisationen herhjemme burde sende en Repræsentant til hans Ligbegængelse, og Sekretæren, Formernes Formand, Arn. Nielsen, sendtes afsted.

Karl Massatsch, der herhjemme vil være kendt af adskillige fra saavel Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds som Formerforbundets Kongresser, som han har besøgt, blev brændt, og den højtidelige Handling foregik den 18. December Kl. 4½ Eftermiddag i Krematoriet paa »Friedhof-Prag« i Stuttgart. Tysk Metalarbejderforbunds Formand, A. Schlicke, holdt Mindetalen over ham, og skildrede i store Træk den Afdødes store Fortjenester indenfor Arbejderstanden.

Ufattelig er det omtrent for os, sagde Hr. Schlicke, at Massatsch ikke mere er blandt os, og at vi skal undvære hans store Arbejdsevner i Fremtiden. Vel var hans Heldbred i den senere Tid ikke det bedste, men selv regnede han det ikke og afviste alle Raad om at være forsigtig. Arbejdet i Organisationen gik frem for alt. Schlicke sluttede sin Tale med følgende: *Det, som er stærkere end vi, slog dig Vaabnet af Haanden. Du har udkæmpet. Vi kæmper videre.* Paa Hovedbestyrelsens Vegne nedlagde Schlicke derefter en mægtig Krans paa Baaren. Derefter fulgte de udenlandske Repræsentanter fra Østrig, Danmark og Schweitz med deres Kranse og korte Mindetaler.

Sluttelig fulgte den store Mængde Repræsentanter fra omtrent alle Forbundets Afdelinger, hver med sin Krans og nogle Afskedsord, og endelig var der Kranse og Repræsentanter fra adskillige Partiorganisationer. Da den sidste Krans var lagt paa, kunde man med Rette tale om »et Bjerg af Kranse« — et Bevis for, hvor æret og afholdt den Afdøde var.

Karl Massatsch var født 1866 i *Wien*, som Søn af en Cicelør. Han lærte Metalformerfaget og tog, 20 Aar gammel, paa Rejse i det »Fremmede«. Under falsk Foregivende blev han lokket til *Hamburg*, hvor han skulde være Skruebrækker, og dermed var hans store Organisationsinteresse, som siden aldrig forlod ham, vakt. Han tog til Berlin, tog stærk Del i Metalarbejderbevægelsen der; blev Leder af en Formerstrejke i *Torgelow*. Denne skaffede ham, foruden korporlige Prygl, ogsaa en Proces for Brud paa Landsfreden, og endelig en Forfølgelse af Arbejdsgiverne med dertil hørende langvarig Arbejdsløshed.

I Aaret 1900 ansattes han paa Hovedkontoret i Stuttgart og blev kort derefter Afdelingsleder i samme By. Den 1. Juli 1903 valgtes han til Sekretær i Hovedforbundet.

I den internationale Metalarbejderbevægelse var han at regne for en af de store Forkæmpere.

Ære være hans Minde!

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

„Dansk Elektricitetskomp.", Odense, og den bilagte Konflikt om Timelønsnedsættelser. Som det vil erindres fra tidligere Omtale i Fagbladet, opstod der i August Maaned f. A. en Konflikt i Odense mellem en Del af vore derværende Medlemmer og Installatørfirmaer paa Grund af disse sidstes Krav til Elektrikerne om en almindelig Nedsættelse af de hidtil bestaaende Timelønninger. Elektrikerne i Odense nægtede at indgaa paa de af Installatørfirmaerne stillede Krav, men tilbød samtidig at optage en Forhandling om en Indskrænkning af Arbejdstiden. Herom vilde man ikke høre Tale fra Mestrenes Side, og da disse derefter uden videre nedsatte Timelønningerne med 4 Øre for de Elektrikeres Vedkommende, der var antagne til en Timeløn af 54 Øre, forlod Elektrikerne Arbejdet, hvilket dog først skete efter at Installatørerne havde meddelt dem, at man fremtidig ikke vilde betale dem den Timeløn, hvortil de var antagne, og de, der ikke vilde indgaa paa Kravet om en Reduktion af Timelønningerne, kunde godt pakke sammen og gaa.

Paa Foranledning af Centralorganisationen af Metalarbejdere, til hvem Forbundet rettede en Henvendelse angaaende denne Sag, blev der den 18. September f. A. afholdt et Mæglingsmøde i Odense, og den verserende Konflikt blev her bilagt med det Resultat, at Firmaerne maatte indgaa paa at genantage Elektrikerne og aflønne disse med de Timelønninger, hvortil de først var antagne, ligesom de ogsaa maatte indgaa paa at annullere nogle foretagne Afskedigelser af Fagforeningens Tillidsmænd, som var sket i den Hensigt at tvinge Elektrikerne til at modtage Reduktionerne paa Timelønningerne.

Dermed var denne Konflikt løst, og man skulde saaledes ikke tro, at der kunde komme mere ud af denne Historie. Men ikke destomindre har Firmaet »Dansk Elektricitetskompagni« i Odense nu alligevel ment, at her maaske var en kærkommen Lejlighed for dette til at lave en »Forretning«, selv om de Midler, man skulde anvende hertil, var aldrig saa unfair. Nævnte Firma har nemlig nu, lang Tid efter Konfliktens Bilæggelse, nægtet at udbetale 3 af vore Medlemmer deres tilgodehavende Akkordoverskud med den Motivering, at disse havde forladt Arbejdet, da Firmaet i August Maaned f. A. nedsatte Timelønningerne. Det Beløb, som det drejer sig om, andrager ca. 265 Kr., og det er muligt, at dette Beløbs Størrelse frister Firmaet til en saadan uforskammet Fremfærd; men i alle Tilfælde er det maaske ikke lige saa muligt, at Firmaet faar Held med dette Forsøg paa at lave en »Forretning«, der i for høj Grad minder om noget man her til Lands kalder for Bondefangeri.

Paa Mæglingsmødet i Odense angaaende Konflikten paa Timelønsnedsættelserne blev der ikke taget mindste Forbehold fra Installatørernes Side — ovennævnte Firma var ogsaa repræsenteret her — og vi har da heller ikke fra noget andet Firma bragt i Erfaring, at man har gjort noget lignende Forsøg paa senere at franarre Elek-

trikerne deres Tilgodehavende fra udførte Akkordarbejder, før denne Konflikt udbrød. Skønt vi har talrige Eksempler paa den Smaalighed og det Fedteri, der fra nogle Installatørfirmaers Side udvises overfor disses Arbejdere, er dette Tilfælde hos »Dansk Elektricitetskompagni« dog af en særlig grim Art, og den samme Følelse maa den ene af Firmaets Indehavere, Hr. Installatør Hansen, sikkert ogsaa have haft, da Forbundets Formand en Dag havde en Telefonsamtale med ham angaaende denne Sag. Hr. Hansen indrømmede først, at Grunden til at man ikke vilde udbetale de omtalte Akkordoverskud var den, at Elektrikerne havde forladt Arbejdet, da Firmaet stillede dem Valget herimellem eller at modtage en Reduktion paa Timelønnen. Under Samtalens Forløb blev han vistnok klar over, at Firmaets Stilling i dette Tilfælde var mindre fin og temmelig uholdbar, og han undskyldte sig derefter med, at naar man ikke havde foretaget nogen Udbetaling var Grunden hertil nærmest den, at der hverken fra de paagældende Elektrikeres eller Fagforeningens Side var sket nogen Henvendelse til Firmaet herom, og Samtalen sluttede med en udtrykkelig Aftale om, at saa snart en saadan Henvendelse havde fundet Sted, skulde Akkorderne blive udbetalt Montørerne.

Skønt der baade før og efter denne Samtale har fundet gentagne Henvendelser Sted fra saavel Montørernes som Fagforeningsformandens Side, har Firmaet dog hver Gang afvist disse med, at der ikke vil blive udbetalt noget, og Firmaet maa derfor formodes senere at være kommet til det Resultat, at man ikke behøver at efterkomme de Aftaler, der er truffet herom, og i den Henseende bekræfter dette kun, hvor tarvelig den Moral er, som hersker indenfor dette Firma.

Under 16. f. M. har vi sendt Sammenslutningen en Fremstilling af Sagen med Anmodning om at foranledige Firmaet til at udbetale vore Medlemmers Tilgodehavende paa Akkorderne, idet vi samtidig har bemærket, at ifald man ikke var enig med os, ønskede vi Mægling hurtigst muligt og indenfor den i Voldgiftsreglerne herom fastsatte Tidsfrist. Endnu har vi ikke erholdt noget officielt Svar herpaa eller faaet nogen Mægling fastsat, men man har dog stillet os i Udsigt, at dette vil ske en af de første Dage. Det vil altsaa sige, at naar vi ønsker en Sag hurtigt behandlet, kan dette, som f. Eks. i nærværende Tilfælde, ske i Løbet af en god Maaneds Tid, men en saadan Anvendelse af Voldgiftsreglerne kan vi naturligvis ikke i Længden finde os i, og i nærværende Tilfælde er denne »trækken-Sagen-ud« saa meget mere uforsvarlig, som de paagældende Folk stadig gaar og venter paa at faa deres Arbejdsfortjeneste udbetalt hos et Firma, der formodentlig tror at handle til sin Fordel ved den lumpne Handlemaade, som det her har udvist overfor sine Arbejdere.

Krigen og Akkordoverskud. Under denne Overskrift omtalte vi i sidste Nummer af »Jærn- og Metalarbejderen«, at Firmaet A. F. P. Jensen, Odense, havde nægtet vore Medlemmer, der udfører en Del Arbejde for dette Firma, enhver Udbetaling af Akkordoverskud og nægtet at efterkomme en Mæglingskendelse herom.

Paa en Skrivelse til Arbejdsgivernes Sammenslutning desangaaende har vi faaet tilstillet en Genpart af en Skrivelse fra A. F. P. Jensen, hvori denne meddeler at have paabegyndt Udbetaling af Akkorderne den 1. November f. A., og at enhver Elektriker, der har forladt Arbejdet, samtidig har faaet sit Overskud udbetalt.

Da der imidlertid ikke endnu er udbetalt Overskud i Henhold til det tidligere afholdte Mæglingsmøde til en større Del af de Elektrikere, der har indbragt den første Klage herover til Forbundet, maa det formodentlig gaa meget langsomt med Hr. Installatør A. F. P. Jensens Udbetalinger, og der vil derfor en af de nærmeste Dage blive afholdt et nyt Møde om denne Sag, hvorefter denne forhaabentlig bringes fuldstændig ud af Verden.

Rør lagt i eller over Loft. Som meddelt i forrige Nummer af »Jærn- og Metalarbejderen« er der hos Firmaet Andersen & Meyer, København, opstaaet Strid om Betalingen for Rør lagt i eller over Loft. Der har i den Anledning været afholdt Mæglingsmøde om Sagen; men uden at der her opnaaedes andet Resultat, end at Sagen hevises til videre Behandling paa et Timandsmøde, paa hvilket man sikkert heller ikke kan komme til Enighed at dømme efter den Stejlhed, der udvistes fra Arbejdsgivernes Side paa Mæglingsmødet, og Sagen vil derfor efter al Sansynlighed ende med en faglig Voldgift.

Akkordarbejdet i Aarhus. Det synes atter at være galt med Akkordarbejdet i Aarhus. Denne Gang er det Firmaet Kemp & Lauritzens Filial, der nægter at give Akkord i Henhold til Overenskomsten. Fra Forbundets Side er der allerede gjort Skridt til at bringe Firmaet til at respektere Overenskomsten, og antagelig vil dette ikke medføre større Vanskeligheder, idet der allerede tidligere har været Møder mellem Forbundet og Sammenslutningen herom, og paa hvilke fastsloges, at Firmaerne ikke har Ret til at nægte Arbejdet udført i Akkord.

Vi har bragt i Erfaring, at Firmaet Kemp & Lauritzen er det eneste Firma i Aarhus, der forsøger paa denne Maade at omgaa Overenskomsten, og vi henleder derfor Medlemmernes Opmærksomhed herpaa, for at man i Tide kan give Agt paa dette Forhold. Skulde det vise sig, at der er Medlemmer, som alligevel indgaar paa Aftaler med Firmaet, der er stridende imod Overenskomsten og Forbundets Love, vil man fra Forbundets Side ikke tage i Betænkning straks at anvende de til enhver Tid til Raadighed staaende Midler overfor saadanne daarlige Kolleger.

Som Forretningsudvalg i „Alliance“ er efter foretaget Valg i Hovedbestyrelsen anmeldt for Handelsregistret: Forbundets Formand, Chr. J. Petersen, og Medlem af Hovedbestyrelsen, Formand for Afd. 1, H. Esberg. De afgaaede Medlemmer af Forretningsudvalget er: Vald. Petersen, tidl. Kasserer for Afd. 1, og A. Sørensen Hansen.

Formere.

Vore Timandsmøder. Der er ofte sagt, naar en Sag ikke blev sluttet ved Mægling og skulde videre til Timandsmøde: Ja — hvad giver det — ingen Ting udover Spild af Tid, Kræfter og Penge. — En overfladisk Betragtning giver en saadan Udtalelse Ret. Praksis har vist, at Jærn- og Metalindustriens Repræsentanter ved Timandsmøderne ofte har taget sig for at forsvare de største Uhyrligheder og gøre de mindste Ting til Principsager.

Imidlertid har de sin Betydning, nemlig den, at Organisationsledelserne faar Lejlighed til at sige hinanden deres Mening, og maaske har de ogsaa nogen Betydning i Retning af, at en Del Tillidsmænd faar Lejlighed til paa nært Hold at gøre sig bekendt med, hvorledes vore Arbejdsgivere undertiden er at forhandle med.

Den 18. December er afholdt et Timandsmøde, hvor 6 forskellige Sager behandledes, og det er i og for sig et meget godt Plus for dem, der vil anvende ovennævnte Bedømmelse for Timandsmøderne.

Sag Nr. 1 var en Klage over den Optræden, som Støbemester Nordbech paa Københavns Flydedok undertiden udviser overfor Formerne. Klagen havde været fremme til Mægling i Oktober Maaned, men som meddelt i nærværende Blads Novembernummer ødelagde Sammenslutningens Repræsentant hele Mødets Karakter.

Det kan naturligvis kaldes Polilik, thi har man ikke lutter rene Klude i sin Pose, saa lugter den jo ikke, naar der ikke bliver rodet i den. 8 Uger var forløbet mellem Mæglings- og Timandsmødet, og i den Tid var der ikke Grund til Klage over Hr. Nordbech, og, sagde Sammenslutningen, naar vi nu siger til Mester Nordbech, at han vedblivende skal opføre sig saaledes, saa gaar det saamænd nok. Mester Nordbech skal imidlertid ikke tro, at vi har tabt ham af Syne for det Tilfældes Skyld, at han skulde faa et Tilbagefald Tværtimod, han er under Opsigt, thi med det Kendskab vi har til ham, kan Tilbagefaldet befrygtes.

Sag Nr. 2 var fra Burmeister & Wain i København og var ligeledes forud behandlet ved Mæglingsmøde. Der var Krav om Indførelse af Akkord, eventuel Forhøjelse af Timelønningerne samt det kendte Spørgsmaal om Erstatning for tilsat Arbejdstid, medens Støberiet i Sommer var lukket paa Grund af Meningitisepidemien. Aktieselskabet mente ikke at have Pligt til at erstatte. Det havde ikke mere Skyld i Sygdommen end Formerne og havde ogsaa lidt Tab ved Støberiets Lukning. Juridisk har det sikkert Ret, men Sagen maatte føres til Ende, saaledes at man kom til at staa der, hvor man nu staar, nemlig med Vished for, at hverken Privatkapitalen eller det Offentlige vil erstatte Arbejderne i saadanne Tilfælde. Der er altsaa et Hul i den gældende Epidemilov, som ved dens Revision maa udbedres. Forberedende Skridt i saa Henseende er alt foretagne.

Indførelse af Akkord vilde man ikke høre Tale om. Her er da et Bevis for, at Arbejdsmaaden i Timeløn virker tilfredsstillende, og at den kendte Talemaade, naar Krav om Timelønstillæg fremholdes, at: De ved jo nok, hvor strengt der arbejdes i Timeløn, ikke har nogen Berettigelse. Mellem Mæglings- og Timandsmødet var det sket nogle Løntillæg, og Fabrikken erklærede, at som sædvanlig kunde Folk arbejde deres Timeløn i Vejret ogsaa i Fremtiden, men for Øjeblikket kunde yderligere Forhøjelser ikke gives.

Sag Nr. 3 var ogsaa et Krav om Tillæg til Timelønnen paa et Støberi i København, nemlig hos F. Mogensen, hvor der ikke arbejdes i Akkord. Ved Mægling var intet naaet, og ved Timandsmødet sagde baade Sammenslutningen og Firmaet igen nej. De bestaaende Lønninger var gode nok, sagde man, og Tiderne o. s. v. animerede ikke til Forhøjelse.

Denne Fabrik har i særlig Grad ondt ved at forstaa, at Formerne ikke skal arbejde hos dem flere Aar for at naa en nogenlunde Løn. Vore Medlemmer bør holde sig for Øje, at et Tillæg paa 2—3 Øre i Løbet af 1 à 2 Aar er det hele, der almindeligvis opnaas her, og naar det er Tilfældet, saa maa deraf komme, at de sikrer sig en ordentlig Antagelsesløn, thi Veksler paa Evigheden er i vore Dage ikke et Betalingsmiddel, der tages imod hos Husvært, Handlende o. s. v.

Sag Nr. 4 er den i baade November- og December-Numret omtalte Sag fra »Alliance« i Slagelse. Timandsmødet medførte ikke, at nogen af Parterne skiftede Stilling. Fra begge Sider paastaas, at det skete er Brud paa gældende Overenskomster, og begge Parter kræver Erstatning, hvad ingen af dem vil betale. Sammenslutningen vil have Spørgsmaalet til Voldgift, og Forbundet skulde tage Stilling dertil.

Forretningsudvalget har nu tilsendt Sammenslutningen en Formel for det, Retten skal beskæftige sig med og afgøre, og samtidig skal hermed Erstatningsspørgsmaalet finde sin Afgørelse.

Kan Fabrikantorganisationen ikke uden Ændringer tiltræde det foreslaaede, modsætter Forbundet sig voldgiftsretslig Afgørelse, og Sammenslutningen maa da om, hvad den vil.

Sag Nr. 5 hører hjemme paa Faaborg Jærnstøberi og er omtalt i December-Numret. Det oplystes under Timandsmødet, og det blev ikke modbevist, at Fabrikanten havde meddelt Formerne, at de ikke skulde betragte den af Støbemesteren brugte Udtalelse som om de var afskedigede. Man krævede derfor, at de 35 Kr. 67 Øre, der var udbetalt de 3 Formere, som var interesserede i Sagen, for at de skulde gaa i Arbejde igen, skulde tilbagebetales, Forretningsudvalget har senere besluttet at tilbagebetale Beløbet, ikke mindst af den Grund, at Formerne efter Timandsmødet ikke har opført sig helt korrekt paa Fabrikken.

Dermed er den Sag sluttet, men Støbemester Jensens Vrangsind er næppe blevet bedre.

Sag Nr. 6 var Resterne af det Utal af Klagepunkter, der var til Behandling ved Mæglingen den 14. Novbr. hos det mellem danske Formere stærkt omtalte Firma Vald. Birn & Brødre i Holstebro.

Her krævedes en Erstatning paa 224 Kr. for en ulovlig Strejke. Forbundet har svaret, at det hverken har Lod eller Del i Strejkens Etablering, men derimod i, at Arbejdet blev hurtigt genoptaget. Som Følge deraf betaler Forbundet ikke godvilligt noget, og Sammenslutningen maa nu om Fortsættelsen, hvis der skal en saadan til.

Ved Timandsmødets Slutning holdt Hr. Birn en lang Tale om sit gode Sindelag til et godt Samarbejde. Den blev straks døbt: »Julepræditen af V. Birn«. Hvormeget den betød fremgaar af, at Hr. Birn straks efter Hjemkomsten opfyldte et af ham selv længe næret brændende Ønske, idet han satte to af Arbejdsmandsforbundets Medlemmer til Formemaskinerne og dernæst skældte en Former ud for en »næsvis Køter«. Han er og bliver sig selv lig.

De øvrige til Behandling foreliggende Spørgsmaal fra denne Fabrik fik paa Timandsmødet ingen endelig Afslutning, idet en Sag om Arbejdsmandshjælp til Kassetransport vistes tilbage til fornyet Behandling mellem Parterne, og endelig vilde Sammenslutningen efter Nytaar fremkomme med et Forslag til Ordning af, hvad Betalingen skal være, naar Enighed om Akkord ikke kan opnaas, og Formerne nægter at arbejde for den almindelige ansatte Timeløn. Det er et vigtigt Spørgsmaal, og navnlig er det meget vigtigt paa denne Fabrik.

Sag Nr. 7 hørte egentlig ikke hjemme paa et Timandsmøde, men var dog taget med efter Forbundets Ønske. Det er den i December-Bladet omskrevne Affære fra Aktieselskabet Voss i Fredericia. Den er ret omfattende refereret i forrige Nummer, og det mærkværdige ved den er kun de mange skiftende Standpunkter, som Sammenslutningen, men særlig Direktør Voss, har indtaget til den. Imidlertid er det nu endt med, at Arbejdet er genoptaget den 4. ds. af samtlige Arbejdere, naar undtages 3 Mand. Forhaabentlig indser Direktøren det uberettigede i at lade sin Vrede gaa ud over disse enkelte og genantager ogsaa dem i en nær Fremtid.

Københavns. Den kendte Støbemester Vald. Hansen, Atlas, har mindet os om sin Tilværelse. Paa Fabrikken støbes en Del Vanger, som Hr. Hansen med Djævelens Vold og Magt vilde have udført for 18 Kr. pr. Stk., medens de dermed beskæftigede Formere ikke har villet taget dem til mindre Pris end 20 Kr. Følgen blev, at de udførtes i Timeløn à 70 Øre, men denne Ordning har til Dato trykket Hr. Hansen. Med den ikke ringe Evne, han er i Besiddelse af, til at kunne irritere og genere Folk, har han hængt over disse Folk, og med det Resultat, at en af dem en Dag tog sit Tøj og gik. Denne, der er en i alle Henseender rolig og stilfærdig Mand, der passer sine Ting, er netop med sit Sindelag for dem, der kender ham, et udmærket Bevis for, hvad Hr. Hansen kan drive det til.

Naa — man skal vel heller ikke være Regent uden at sætte Mærker i sin Regeringsperiode.

Jærn- og Metalslibere.

Som mærkbart i det svundne Aar er Forbundets 2 Kongresser. Først den ordinære i April Maaned, der bl. a. bragte en Revision af de bestaaende Love, og som et nyt Afsnit i vor Virksomhed — en Begravelseskasse. Krigen var Aarsagen til den ekstraordinære Kongres' Afholdelse i September, og var nærmest indkaldt for at klarlægge Understøttelsesmaaden til de mange arbejdsledige Medlemmer.

De i Aarets Løb rejste Lønsager maa siges at være løst paa en jævnt tilfredsstillende Maade. Edv. Nielsen er udtraadt af Hovedbestyrelsen, da han er blevet kontraktbunden Funktionær paa en Fabrik.

Metaltrykkere.

Aaret 1914 kan for sin første Halvdels Vedkommende betragtes som et temmelig godt Aar. Krigen bragte Arbejdsløshed og Indskrænkning af Arbejdstiden, og nu føles Manglen paa Metal, idet ca. 28 pCt. af Forbundets Medlemmer er ledige af den Grund.

Konflikt har der ikke været meget af. Paa Københavns Lampe- og Lysekronefabrik er Forholdene ordnet tilfredsstillende, og hos Grubert & Sønner er Arbejdstidsspørgsmaalet bragt i Orden, saaledes at det ikke kan blive over 9½ Time daglig. Af større Begivenheder maa nævnes Tilslutningen til Centralorganisationen og Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde, der bragte højere Understøttelser, samt Juleunderstøttelse og Flyttehjælp som ny Bestemmelser i Vedtægten.

Smede og Maskinarbejdere.

Fra Orlogsværftet. Paa denne Arbejdsplads har man i flere Aar beklaget sig over, at Udbetalingen og Fyraftenen paa Juleaftensdag faldt saa langt hen paa Eftermiddagen — nemlig Kl. 4 —, at det var umuligt for en stor Del af Arbejderne at naa hjem saa betids, at der kunde foretages de nødvendigste Juleindkøb til Hjemmet. Man har ikke hidtil kunnet faa Tilladelse til at ændre dette Forhold fordi det fra Ledelsens Side paastodes at ville koste over 3000 Kr., hvad der skulde en særlig Bevilling til.

Sidste Aar rejstes Kravet paany, og umiddelbart før Jul skete der fra Forbundets Side Henvendelse til Forsvarsministeren gennem Kommandør Jøhncke. Sagen forelagdes Finansudvalget, og til stor Glæde for Holmens Arbejdere bevilgedes det, at Juleaftensdag holdes der Fyraften Kl. 12 Middag.

Helligdagsloven. Hos Burmeister & Wain forlangtes Søndagen mellem Jul og Nytaar en Del Folk til at udføre noget Arbejde ombord i M/S *Siam*, som Østasiatisk Kompagni gerne vilde have gjort sejlklar saa hurtigt som muligt. Fabriksinspektør Egede Glahn gav beredvilligt Firmaet en skriftlig Tilladelse til at afvige fra Helligdagsloven, men Arbejderne mente, at Helligdagsloven i sin nuværende Affattelse forbød saadant Arbejde, og nægtede derfor at udføre det.

I den Anledning har Sammenslutningen sendt en Protestskrivelse og anmodet Forbundet som saadant om at forhindre Gentagelsestilfælde. Dette vil give Anledning til, at Sagen bliver nærmere undersøgt. Hovedbestyrelsen er iøvrigt tilbøjelig til at mene, at Arbejderne er i deres Ret til at nægte denne Art Arbejde i H. t. Helligdagsloven, hvis Opgave sikkert fra Lovgivningens Haand har været at afskaffe alt ikke uomgængeligt nødvendigt Søndagsarbejde for antagen Arbejdskraft.

Sygepenge. Fra vor Københavns Afdeling 6, Smedene paa Sporvejene, rejstes for nogen Tid siden Indsigelse imod Magistraten, der i et sjældnere forekommende Tilfælde af Sygdom havde nægtet at udbetale de sædvanlige Sygepenge. Resultatet blev, at det omstridte Beløb, 120 Kr., udbetaltes Medlemmet.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.
3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Blokaden hos Mollerup, Ole Suhrsgade, fortsættes uforandret.
8. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.
9. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

Stemninger blandt vore tyske Kolleger.

Lige siden Udbruddet af Krigen har vore tyske Fagfæller i »Metallarbeiter-Zeitung« offentliggjort ugentlige Oversigter over Medlemsforholdet indenfor vort tyske Broderforbund, herunder hvor mange der er indkaldt til Soldater, hvor mange der er arbejdsløse og hvad der er udbetalt i Understøttelse. Ved Krigens Udbrud var Medlemstallet ca. 530,000. Deraf var ialt den 19. December f. A. 189,045 indkaldt til Militærtjeneste, og der var paa samme Tid 13,045 Arbejdsløse, og i denne den sidste Uge, for hvilken der foreligger Beretning, udbetaltes 51,071 Mk. i Arbejdsløshedsunderstøttelse. Arbejdsløsheden var straks efter Krigens Udbrud meget omfattende. Der opgaves 72,446 arbejdsløse Metalarbejdere eller 19,2 pCt., men den 19. December var Antallet, som nævnt, dalet til 13,045 eller 3,9 pCt.

Efter »Metallarbeiter-Zeitung« for 2. Januar d. A. gengiver vi en Artikel, der viser os noget med Hensyn til Stemningerne, som raader iblandt vore tyske Fagfæller og indenfor det tyske Metalarbejderforbund, der trods de store Indkaldelser fremdeles er Verdens største Fagforbund.

Artiklens Ordlyd er saaledes:

»Samtidig med at Klokkerne hilste det nye Aar velkommen, ringedes ogsaa den 6. Maaned af den uhyggelige Krig ind, hvor Tyskland mod en Verden af Fjender kæmper for sin Tilværelsesret. Med store Ofre og under Strømme af Blod har vore tapre Brødre i Felten bevirket, at de skrækkelige Begivenheder finder Sted paa den anden Side af vor Grænse, saaledes at vort Folk næsten ganske er blevet forskaanet for Indbrud af de fremmede Hære, og saaledes at man dog paa Afstand, omend med blødende Hjerte, har kunnet følge Begivenhederne. Maalt med det Heltemod og den Opofrelse, hvorved dette er opnaaet, er alle vore Lidelser og Plager i Rigets Indre, selv om disse kan virke haardt nok paa den Enkelte, i det store og hele dog kun forsvindende smaa at regne. Endnu er Fjenden ikke afgørende slaaet, og endnu vinker der ingen Fred, der gør det muligt ved Hjælp af vor Folkekraft at garantere en fortsat Udvikling. Endnu svælger vore Modstandere i aandeløst Frasemageri, hvormed de fra Begyndelsen af har ledsaget deres Overfald paa os. De vil som bekendt rette Militarisme for Demokrati og derfor ogsaa politisk adsplitte og økonomisk ødelægge Tyskland, paa det at »enhver Mand i England kan blive saa meget rigere«. Vi tror dog efter nøje Vurdering af vore Kræfter og Hjælpemidler at kunne føle os overtydede om, at saadan Tale gennem Sejr for de tyske Vaaben vil faa en bitter Ende. Dermed er tillige ogsaa den nødvendige Sikring af vor Tilværelse mod den farlige Udvidelsestrang for den zaristiske Militærmagt givet.

Hvorledes de enkelte Betingelser vil stille sig med Hensyn til en saadan Afslutning, kan naturligvis ingen endnu overse, men hverken vil de fantastiske Planer hos de rasende Alverdens-Politikere kunne omsættes i antagelige Paragrafer i en Fredsslutning, ejheller vil vi kunne regne med stor Kapitaltilførsel fra besejrede Lande. Det betyder med andre Ord, at Tyskland ved en Genopbyggelse af den forstyrrede Økonomi og de samfundsmæssige Indretninger i Fremtiden endnu mere end hidtil vil være henvist til sig selv. Ganske vist vil gamle internationale Forhold Tid efter anden leve op paany, og Verdenssamfundet vil atter heles i sine Sammenføjninger, fordi vi uden de andre Folkeslag, ligesom de andre Folk uden os, trods alle Fraser om »Kulturbærere« imod de teutoniske »Barbarer«, dog ikke vil kunne komme ud af det uden Samarbejde. Men det vanskelige Punkt i Fremtidens Foreteelser ligger sikkert i vor indre Økonomi, og i hvorledes de indre politiske Forhold vil gestalte sig. Tysklands geografiske Stilling tvinger det under den stadige Fare gennem andre Magter ogsaa til den Forpligtelse ved egen Kraft saa vidt muligt at gøre sig til Herre over saadan Fare. Ingen Storstat i Verden har som Tyskland med Østrig-Ungarn et saa frygteligt Tryk fra modstaaende Magter fra 2 eller 3 Sider at holde ud til Stadighed, og ingen er heller i saa høj Grad gennem stadig Anspændelse henvist til egen Kraft.

Saadan Selvforsorg kan ganske vist kun gennemføres med Udsigt til Held paa det politisk-militære Gebet. Nationaløkonomisk er og bliver vi med Hensyn til Forsyningen med Raastoffer og til Vareafsætningen i høj Grad afhængige af andre Egne paa vor Jordklode. Netop i denne Krig viser dette sig paa det tydeligste. Militært set er der maaske allerede vundet; i alt Fald er der gode Udsigter. Fra den økonomiske Side stiller der sig et ganske andet alvorligt Billede for vore Øjne. Ganske vist er det sandt, at Tallene paa Arbejdsløse i nogen Tid har vist Tilbagegang i de fleste Fag, og ganske vist er der gjort meget for at forsørge de til Krigstjeneste Indkaldtes Familier og de Erhvervsløse af alle Arter, men der bestaar dog hos de bedste Sagkyndige en berettiget Tvivl om, hvorvidt de økonomisk politiske Foranstaltninger er trufne rettidigt, og om man ved rigtige Midler har søgt at træffe det rette, og om Virkningerne heraf kan siges at dække Minimalfordringerne, som det er berettiget af det ganske Folk og de mindre bemidlede stærkt Lidende at stille. Ogsaa paa dette Gebet har manglende Beslutsomhed, Hensyn til fremkomne Begunstigelser, Særfordringer, Afdelingsstridigheder, Mangel paa Overblik, og den lammende Mangel paa Forstaaelse fra mange af de Regerendes Side med Hensyn til nødvendige Behov og forstaaelige Krav fra de brede Masser foraarsaget store Fejler. Forekommende Havesyge, Berigelse af visse Leverandører til Armeen som ogsaa manglende Offervillighed hos særligt socialt højtstaaende Kredse, har heller ikke bidraget til at forbedre Stemningen i Folket.

Naar man nu herunder fremkommer med offentlig Kritik angaaende den rette Omsorg for det almene Vel, som altsaa ogsaa vi her lader komme til Udtryk, saa maa man dog ikke overse, at til Kritik hører Beslutsomhed og Evne til handlekraftig Medhjælp. Hvad nytter, for at bruge et Eksempel, den »øjeblikkelige Beslaglæggelse af alt Brødkorn«, hvis man ikke samtidig med, at man fordrer det, er i Stand til at angive, hvorledes det hele endelig skal foregaa, hvorfra man tager de Organer, som paa omfangsrig Maade og med kort Frist fra Grunden af besørger Omforandringen. Det ene hænger i vor økonomiske Tilværelse sammen med det andet; med Tusinde Baand er det ene vævet sammen med det andet; derfor er det ogsaa saaledes, at en gennemgribende Ændring paa et Sted straks bliver følelig over det hele. Dermed skal naturligvis intet være sagt imod Ønskeligheden, Gennemførligheden, ja eller Nødvendigheden af en radikal statssocialistisk Omændring. Det drejer sig kun om et Varsko lige overfor de mange snakkesalige Munde. Vore ansvarlige Fagforeningsledere har gennem Maaneder og gennem anstrengende Arbejde i økonomiske Spørgsmaal angaaende Krigen og den nærmeste Fremtid dels selvstændig dels gennem Forhandling med Regeringen arbejdet saaledes, at der allerede er opnaaet betydelige Ting, og derved har de ogsaa i alle Tilfælde leveret Beviset for, at de i fuldeste Maal er sig deres Ansvar bevidst.

Ludvig Franck, den prægtige Forkæmper for de tyske Arbejdere, har ligesom endnu foran sin tidlige Grav tilraabt os. Han er overtydet om, at hos os vil efter Krigen mangt og meget blive ganske anderledes og bedre. Denne Overbevisning deler vi; ikke saadan

at vi venter os Godmodighed fra os politisk og økonomisk modstaaende Klasser, men derfor at vi, takket være klog Holdning hos Arbejdernes politiske og faglige Repræsentanter, og takket være den uforlignelige Hengivelse af Arbejderne selv, i en verdenshistorisk Opgave med vore kraftfulde Organisationer usvækket vil overstaa de svære Prøvelser, ogsaa fordi det er en Nødvendighed for den nationale Genopbyggelse at nyttiggøre de kostbare Organisationskræfter, som hviler i Arbejderstanden.

Derfor vil vi udholde Kampen udadtil, derfor imødeser vi det Øjeblik, hvor vi i sikker Fred kan høste de modnende Frugter af den blodige Sæd, i Mindet om dem, der faldt som Ofre for Sagen, i ansvarsfuld Omsorg for dem, som kommer efter os«.

Detailprisernes Forandring siden Krigens Udbrud.

(»Statistiske Efterretninger«.)

Den Prisrevolution, som Verdenskrigen har fremkaldt, er af en ejendommelig Art. Den adskiller sig fra de sædvanlige Svingninger i Prisniveauet ved sin Voldsomhed og Uligeartethed. Naar der under ordinære Forhold indtræder Stigning eller Nedgang i Varepriserne, plejer disse Bevægelser at forberedes gennem en længere eller kortere Stilstandsperiode, hvor Tendensen er vaklende; og selve Prisstigningen eller Prisfaldet er som oftest *almindeligt,* omfattende alle Hovedgrupper af Varer og — i store Træk — alle Lande indenfor Verdens-Samhandelens Omraade. Den nuværende Prisrevolution indtraadte derimod meget pludseligt, saa at sige i samme Øjeblik som Krigstilstanden, og Prisstigningerne varierer ganske overordentlig baade med Hensyn til Retning og Styrke.

Mel, Brød, Kartofler m. m.

Butiksprisen for *Rugmel* ansattes for sidste Uge af Juli til 24 à 26 Øre pr. kg; i Midten af August var Prisen steget til 36 à 38 Øre.

Hvedemel (amerikansk Flormel) solgtes i Juli for 28 à 34 Øre pr. kg, i August var Prisen steget til 36 à 44 Øre, men i Oktober var den atter faldet noget, til 30 à 40 Øre.

Rugbrød hører — ligesom Mel — til de Varer, hvis Pris meget hurtigt blev sat stærkt op. Detailprisen for et Rugbrød à 4 kg var i Juli 59 og 61 Øre (den førstnævnte, lavere Pris gælder her og i det følgende Brød fra Arbejdernes Fællesbageri). I August steg Prisen til 79 og 81 Øre, idet Arbejdernes Fællesbageri dog den 15. August nedsatte Prisen til 75 Øre. I Oktober var Prisen for Rugbrød uden iblandet Hvedemel 89 Øre. Det finere Brød er navnlig blevet mindre.

Priserne for *Gryn* steg gennemgaaende fra Juli til August med 10 à 20 %. Nedenstaaende findes Prisangivelserne:

	Detailpris i Øre pr. kg		
	Juli	August	Oktober
Byggryn	27—32	32—40	34—36
Havregryn	38—40	44—48	48—52
Risengryn	36—56	40—70	50—80
Sagogryn	34—36	40	40

Beholdningerne af Risengryn, franske Semouillegryn og Boghvedegryn er ved at slippe op.

Ogsaa *gule Ærter* er steget stærkt i Pris siden Krigens Udbrud. Prisen var i Juli 40—48 Øre pr. kg, i August 44—60 Øre og i Oktober ca. 75 Øre. Beholdningerne af *brune Bønner* angives at være udtømte.

Kartofler har en kort Tid været underkastet Panikpriser. Butiksprisen kan dog tilnærmelsesvis ansættes til 72 Øre i Juli, 84 Øre i August og 66 Øre i Oktober pr. 10 kg.

Mejeriprodukter m. m.

Mejeriprodukterne er en Varegruppe, som i forholdsvis ringe Grad er blevet berørt af Krigstidens Prisforandringer.

Mælkepriserne er uforandrede.

Butikspriserne for *Smør* kan for Juli sættes til omtrent 230 à 240 Øre pr. kg. Da Udførselen en kort Tid standsede i Begyndelsen af August, dalede Priserne med 10 à 20 Øre pr. kg, men senere steg de atter, saa at Prisen for Oktober kan sættes til 250 à 260 Øre.

Margarinepriserne er forhøjede 3 Gange, den 6. August, 3. September og 11. Oktober, hver Gang med 6 Øre pr. kg. Detailpriserne stillede sig saaledes: Juli 118—140, August 124—146 Øre og Oktober 136—158 Øre.

Priserne paa *Æg* kan for sidste Uge af Juli sættes til 130—160 Øre pr. Snes; i første Uge af August var Prisen omtrent den samme. Senere er Prisen gaaet op til 240—280 Øre. Denne Stigning skyldes for en stor Del Aarstiden, men delvis har det ogsaa sin Grund i, at der mangler billige udenlandske Æg, og at Produktionen af danske Æg er indskrænket som Følge af utilstrækkelig Fodring og overdreven Slagtning af Høns.

Kød og Fisk.

Butikspriserne for *Okse-* og *Kalvekød* angaves for Juli Maaned til 110—140 Øre pr. kg, og de er i det store og hele ikke undergaaet synderlige Forandringer.

For visse Sorter af *Fedevarer* var der nogen Nedgang i Priserne i August, men senere er Priserne delvis atter stegne, saaledes som det ses af nedenstaaende:

	Ult. Juli	12. Aug.	29. Okt.
	(Tallene angiver Øre pr. kg).		
Salt fedt Flæsk	110	110	140
Letsaltet Brystflæsk	140	130	160
Lever	60	50	100
Svinehoveder	20	24	40
Fersk Svinebov	110	100	120
— Svineskinke	120	110	140
Karbonade	200	170	170
Mørbrad	220	200	166

Om en Del af disse Produkter gælder det, at Prisstigningen er sædvanlig paa denne Aarstid, idet særlig de fede Varer er mindre efterspurgte om Sommeren. Karbonade og Mørbrad er dog billigere end i Fjor. En Vare, som i Øjeblikket paakalder særlig Opmærksomhed,

er *Svinefedt*, der nu i Detailsalg koster 160—170 Øre pr. kg mod 100—110 Øre i Juli og August; der er dog Udsigt til, at Prisen atter vil dale, da der snart ventes nye Tilførsler fra Amerika.

Priserne paa *Fjerkræ* viste fra Juli til August en Nedgang paa 20—30 pCt., og Prisen er vedblivende faldende.

Af *fersk Fisk* har der ikke været Mangel paa nogen Sort, og Priserne har nærmest været nedadgaaende. Af opgivne Detailpriser anføres for Rødspætter: Juli og August 170—200, Oktober 130—150; Aal: Juli 200—220, August 200, Oktober 170—200; Torsk: Oktober 60—80. Prisen for fersk Sild opgives til 5 à 8 Øre pr. Stk. i Juli og August, 4—7 Øre i Oktober. — *Klipfisk* er efter en midlertidig Opgang i August atter gaaet ned i de sædvanlige Priser.

Kolonialvarer.

Butiksprisen for *Kaffe* er ikke undergaaet større Forandringer; i nogle Udsalg steg de vel lidt i August, men Prisen blev snart nedsat til det sædvanlige.

Chokolade- og *Kakao-Priserne* var ikke stegne indtil Udgangen af Oktober, men de billigere Kakaosorter synes ikke længere at være til at faa.

For *The* er der sket en Prisforhøjelse paa ca. 35 pCt. for de billigere Sorter, hvorimod de bedre Kvaliteter holdes i omtrent samme Priser som før.

Sukker er ligeledes sat betydeligt op. Melis fra 36—43 Øre pr. kg, Farin 32—40 Øre, og siden endnu med 3 Øre pr. Pd.

Tørrede Frugter er gennemgaaende stegne i Pris. Prisstigningen udgør for Blommer, Korender og Rosiner 10 à 20 pCt. Derimod er *Frugt- og Grøntkonserves*, hvortil Raastofferne hovedsagelig er indenlandske, uforandrede i Pris.

Brændsel og Petroleum.

Som bekendt steg Priserne paa *Kul* og *Koks* i de første Augustdage til en extraordinær Højde. At ansætte en Normalpris for disse Varer i August Maaned er derfor vanskeligt. Prisstigningen er vel nærmest op imod 100 pCt. For Juli og Oktober var Prisen til Forbrugere for Nøddekul henholdsvis 160 à 180 og 180 à 190 Øre pr. hl; for knuste Koks henholdsvis 125 à 150 Øre pr. hl. Brændepriserne er ikke undergaaede nogen Forandring.

Petrolemspriserne blev fra og med 27. Oktober forhøjede med 3 Øre pr. Flaske i Detailsalg.

Manufakturvarer og Isenkram.

Af *Manufakturvarer* kan franske Varer ikke fremskaffes. For engelske og tyske Uldvarer og tyske Bomuldsvarer er Priserne forhøjede med 5 à 10 pCt., dog kan kurante Lagervarer fremskaffes billigt. Gummistoffer er vanskelige at faa. Danske Bomuldsvarer og strikkede grovere Uldvarer er for Haanden i rigelig Mængde. Klædevarer og Hørgarnsvarer er stegne i Pris og tildels kun tilstede i ringe Lagre.

For *Isenkramvarer* er der, efter den første Uro ved Krigens Udbrud, som Helhed indtraadt ret normale Tilstande. Køkkenudstyrsartikler er forhøjede med ca. 10 pCt.

Den samlede Prisstigning.

De i det foregaaende meddelte Oplysninger frembyder et overordentlig broget og lidet overskueligt Billede, men man mener dog at kunne beregne, at den samlede Forhøjelse paa Fødevarernes Pris er godt *10 pCt.* Dette behøver dog ikke at betyde, at *Udgifterne* til Fødevarer i Praksis er blevet 10 pCt. større, idet det daglige Forbrug paa mange Omraader kan indskrænkes.

Vore Telefoner.

Elektrikere.

Hovedkontoret, København	7918
Afdeling 1, København	Nora 1945 y
— 2, Aarhus	1574
— 14, Holbæk	537
— 15, Helsingør	Espergærde 99

Formere.

Hovedkontoret	Byen 2125

Gørtlere.

Hovedkontoret	Nora 2249 y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor } Anvisningskontor }	5121 og 8221
Københavns Afdeling 1	3824
— — 7	Godth. 1518 x
Aalborg	1192
Nyborg	408
Helsingør	375
Odense	1863
Frederikshavn	392
Randers	1512

Til Opbevaring

i Arkivet i Afdelingerne under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 10, 10. Aarg.

Protokol over den 7. internationale Metalarbejderkongres i Berlin.

Dansk Formerforbund.

I de første Dage af Aaret er til samtlige Afdelinger udsendt en Vejledning for Afdelingsrevisorer. Denne Vejledning er udsendt i saa mange Eksemplarer, at der foruden til Afdelingens Arkiv er Eksemplarer til Afdelingernes Formænd, Kasserere og Revisorer. Ved Nyvalg af Revisorer bedes Afdelingerne rekvirere ny Eksemplarer af Vejledningen.

Hovedkassereren.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, fra hvilken Vedk. er slettet
	Dansk Elektrikerforbund.						
668	Andersen, A. V. R.	Odense	31. 1.93	Odense	13. 4.12	Odense	15. 8.14
1290	— Henry Albert.	København	19.11.94	København	10. 3.14	Aarhus	16. 5.14
1524	— Poul	—	14. 7.93	Rønne	25. 7.14	Rønne	26. 9.14
683	Christensen, Johan Theodor	St. Hedinge	10. 5.78	Odense	22.11.13	Svendborg	18. 4.14
1248	Dahlin, Carl Hilmer Gidion	Stockholm	14. 7.90	København	31. 1.14	Roskilde	18. 4.14
1492	Faarup, Niels Chr.	Viborg	15. 4.81	Aarhus	1. 7.14	Aarhus	4. 7.14
928	Funch, P. E. H.	Gentofte	31. 5.92	Odense	27. 4.12	Odense	1. 8.14
965	Hansen, Jens Peter	Høng	14. 6.93	—	30.11.12	—	22. 8.14
1273	— Niels Peter Jul.	Højslev	6. 2.92	—	14. 2.14	—	22. 8.14
1525	Himle, Erik	Norge	24.10.93	Aarhus	1. 8.14	Aarhus	1. 8.14
1135	Holm, Aage V.	Nr. Aaby	?	—	1. 9.13	Odense	22. 8.14
1431	Jensen, Chr.	Holstebro	11. 2.92	—	5. 6.14	Aarhus	4. 7.14
998	— Viggo Vilhelm.	Viby	17. 6.89	Odense	25.10.13	Odense	?
1337	Jespersen, O.	Nyborg	2.10.74	Aarhus	21. 3.14	Aarhus	23. 5.14
1597	Larsen, Albert Christian	København	20. 9.88	Rønne	10.10.14	Rønne	10.10.14
992	Lind, Harald O.	Sulsted	25. 6.82	Aalborg	21. 9.12	Aarhus	6. 6.14
694	— H. P. Søndergaard	Hjørring	7.11.84	Hjørring	7. 9.11	Aalborg	6. 6.14
1386	Nielsen, Angelo Christiansen	København	3. 8.87	Aarhus	9. 5.14	Aarhus	4. 7.14
63	— Enevold H. Chr.	Odense	1. 6.93	Odense	31. 5.13	Odense	15. 8.14
921	— H. Chr.	Fjenneslev	15.10.86	Aarhus	2.11.12	Aarhus	4. 4.14
1294	— M. Kronborg	Vivild	23. 1.74	—	7. 3.14	—	4. 4.14
1293	— V. Lange-	København	9.12.81	—	7. 3.14	—	13. 6.14
1069	Olsen, Orla Jacob Soph.	—	10. 8.93	København	19. 4.13	Odense	?
1132	— Peter	Nr. Aaby	4.11.89	Odense	1. 8.13	—	?
1040	— R. M.	Norge	12.10.92	—	10. 1.14	—	24.10.14
1038	Petersen, Harald Richard	Svendborg	6.11.90	—	1. 1.14	Svendborg	2. 5.14
1060	— Johs. C. M.	København	18.11.91	—	8. 4.13	Aarhus	30. 5.14
1504	Rosenvold, H. Madsen	—	19. 4.92	Aarhus	11. 7.14	—	18. 7.14
1491	Toft, Carl Albin	Göteborg	24. 2.75	—	1. 7.14	—	4. 7.14
	Dansk Formerforbund.						
1492	Andersen, Bertel	Erritsø	10. 3.83	Fredericia	1. 8.10	Fredericia	28. 3.14
1373	Hansen, Niels	Gjedsted	2. 5.81	Vejle	13. 8.12	Næstved	1. 8.14
351	Jensen, Chr. Peder Marius	Aalborg	16. 2.93	Aalborg	13. 5.12	Aalborg	25. 7.14
22	Knudsen, Laurits	Svendborg	14. 5.75	Svendborg	3. 5.94	Svendborg	27. 6.14
1040	Kyhnell, Johannes Martinus	Nørre-Sundby	30. 7.91	Aalborg	1. 4.13	Aalborg	23. 8.13
1028	Køppen, Carl P. Hj. Aug.	Svendborg	14. 8.86	Svendborg	1. 5.12	Svendborg	6. 9.13
1579	Lundgren, Emil Albert	Nyborg	15.10.92	Odense	8. 4.13	Aarhus	22. 8.14
901	Mathisen, Jens Peter	Nakskov	10. 6.84	Nakskov	1. 5.10	Hovedkontoret	23. 1.14
1051	Nielsen, Niels Truelsen	Lustrup	18. 4.84	Ribe	1.11.10	Ribe	1. 8.14
575	Petersen, Alfred	Hasle	23. 5.85	Odense	8. 5.13	Odense	29. 8.14
1515	Schmidt, Hans Nielsen Andreasen	Vamdrup	4.11.85	Esbjerg	4.10.13	Esbjerg	29.11.13
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
466	Hansen, Carl	Odense	11. 8.90	Odense	2. 4.10	Odense	21. 2.14
	Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.						
134	Lilballe, Charles	København	17. 8.83	Afdl. 1	16. 3.12	København	18. 7.14
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
7097	Andersen, A.	Ringkøbing	26. 3.75	Kolding	30. 5.03	Horsens	7. 3.14
2881	— Niels Jørgen	Egebjerg pr. Horsens	18. 9.71	Fredericia	26.10.07	Horsens	3.10.14
16866	— Carl	Vejle	3. 5.85	Vejle	30. 4.06	Kbhvn. Afd. 1	18. 7.14
19569	— Fr. Wichmann	Horsens	11. 5.87	Horsens	3. 2.07	Fredericia	23. 5.14
14462	Andresen, Hans Peter	Soed Slesvig	17.11.88	Lyngby	16. 1.14	Lyngby	18. 7.14
14695	Astrup, Jens Jørgen	Aarhus	4. 4.81	Aarhus	9. 5.00	Horsens	28. 3.14

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
12816	Bagge, Knud Hans Svend	Ringsted	22.11.94	Kbhvn. Afd. 1	2. 3.14	Kbhvn. Afd. 1	19. 9.14
394	Bang, William Arthur	København	5. 5.91	„ „ 1	2. 5.10	„ „ 1	5. 9.14
9013	Bech, Joh.	Kolding	16.12.46	Horsens	24. 1.08	Horsens	28. 3.14
10641	Binau, Ludvig.....	Odense	31.10.80	Odense	17. 5.14	Odense	29. 8.14
12218	Bratzh, Johannes A. R.	Aarup	23. 5.96	Middelfart	1. 7.14	Middelfart	27. 6.14
8721	Christensen, H. J.....	København	26.12.77	Kbhvn. Afd. 1	1. 4.98	Anvisningskt.	18. 7.14
16264	— Robert Harald R.	—	2. 8.78	„ „ 1	10.10.14	Kbhvn. Afd. 1	10.10.14
1311	Christiansen, Johannes	—	17. 8.93	„ „ 5	24.10.13	„ „ 2	2. 5.14
3252	Eiby, Jørgen E. Jensen	Bogense	5. 5.84	Kolding	27. 4.04	„ „ 1	13. 6.14
381	Ekeroth, Julius Johan .	København	16. 3.87	Kbhvn. Afd. 1	22.11.13	„ „ 1	11. 7.14
3802	Enghave, Hans Andr. M. C.	Nyborg	16. 7.94	Slagelse	30. 6.13	„ „ 1	20. 6.14
5123	Fogd, Osvald Sørensen	København	3.11.94	Kbhvn. Afd. 2	2. 5.14	„ „ 2	28. 6.14
6034	Gylstorff, Frederik	Villestrup pr. Arden	29. 1.95	Aalborg	15. 6.14	Aalborg	27. 7.14
9392	Hammer, Esben Hendrik L.	Nexø	18. 1.93	Helsingør	12. 4.12	Kbhvn. Afd. 1	19. 9.14
3241	Hansen, Edvard	Vindstrup	15. 8.86	Horsens	17. 1.14	Horsens	11. 4.14
13254	— Einer	Dybe pr. Banet	11. 9.88	Holstebro	1. 5.08	Holstebro	28. 3.14
16722	— Einar Em. Anth.	København	17. 8.87	Kbhvn. Afd. 1	20.11.06	Kbhvn. Afd. 1	12. 9.14
7486	— Hans Erhardt	Ris pr. Aabenraa	8. 1.76	Holstebro	13. 6.14	Holstebro	9. 8.14
18625	— Laurits	Aarhus	12. 6.94	Aarhus	26.11.12	Kbhvn. Afd. 1	25. 7.14
18939	— V. Alfred	Baaring	8. 2.84	—	1. 4.11	Aarhus	18. 4.14
17503	Hemmingsen, Hans Peter ..	Grumløse	22.12.90	Næstved	8. 5.10	Kbhvn. Afd. 1	30. 5.14
11140	Holberg, Aug. Chr. Ihler	København	19.11.94	Kbhvn. Afd. 1	4. 4.14	„ „ 1	22. 8.14
20409	Hugger, Peter Jensen.	Aller i Slesvig	3. 4.92	Middelfart	16. 4.13	Middelfart	1. 8.14
319	Jakobsen, Will. Heinrik C.	Birkerød	29. 6.94	Kbhvn. Afd. 1	8. 4.13	Kbhvn. Afd. 1	12. 9.14
18264	Johansen, Ludv. Martin.	København	20. 5.65	„ „ 1	18. 7.14	„ „ 1	20. 8.14
5142	— Holger.....	Esbjerg	4. 5.94	„ „ 2	11. 4.14	„ „ 2	25. 4.14
19824	Jensen, Carl	Holløse	28. 3.87	Næstved	10.11.11	Næstved	10.10.14
8430	— Arthur	Onsbjerg	12.11.95	Kbhvn. Afd. 1	5. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	10.10.14
2671	— Jens	Forslev Skanderborg	6. 2.73	Aarhus	20. 5.95	Aarhus	13. 9.13
21005	Jochumsen, Thomas.....	Aarhus	17.10.93	—	7. 2.13	Kbhvn. Afd. 1	29. 8.14
16006	Johnsen, Niels Gustav V.	København	21.10.94	Kbhvn. Afd. 1	24. 7.14	„ „ 1	19. 9.14
13971	— Thorv. Th. Harald	—	20. 6.78	„ „ 1	7. 3.14	„ „ 1	4. 7.14
11113	Jørgensen, Einer Alexander	Usserød	25. 9.95	„ „ 1	7. 4.14	„ „ 1	22. 8.14
16807	— Einer Jørgen .	København	2. 6.93	„ „ 1	6. 7.12	„ „ 1	6. 6.14
7061	— Carl Georg ..	—	26. 4.95	Kolding	1. 5.14	„ „ 1	22. 8.14
12970	— Chr. P. E. J...	København	5. 9.94	„ „ 1	20. 6.14	„ „ 1	15. 8.14
20693	Larsen, Sofus	Horsens	15. 2.93	Horsens	22. 8.12	Horsens	28. 3.14
4055	— Svend Albert	København	15. 4.94	—	4. 3.14	Kbhvn. Afd. 1	8. 8.14
4360	— Rasmus	Dannemare pr. Nakskov	6. 4.68	Nakskov	21. 1.96	Nakskov	28. 3.14
16061	— Victor	København	19. 4.82	Hamburg	26. 4.14	Kbhvn. Afd. 1	10.10.14
8552	Lindberg, August Chr. .	—	5. 9.94	Kbhvn. Afd. 1	9. 5.14	„ „ 1	5. 9.14
15090	Lorentzen, Henry Knud C.	—	26. 6.92	„ „ 1	1. 2.13	„ „ 1	25. 7.14
21679	— Axel	Køge	11. 8.94	Køge	6. 6.14	Køge	20. 6.14
12963	Lykke, Hans Aage ..	København	1. 4.93	Kbhvn. Afd. 1	15. 6.14	Kbhvn. Afd. 1	26. 9.14
20167	Maymann, Johs. Hendrik	—	7. 6.93	„ „ 1	25. 4.13	„ „ 1	26. 9.14
2961	Messer, Carl Heinrick	Helsingør	28. 4.94	Helsingør	29. 9.13	„ „ 1	5. 9.14
14645	Møller, S. Sørensen..	Vejle	5. 5.85	Vejle	26. 8.06	Aarhus	13. 6.14
3499	Nygaard, Sofus.....	Nykøbing F.	26. 6.95	Nykøbing F.	1.11.13	Nykøbing F.	27. 3.14
2234	Nehammer, Jul. Andr. Joh.	København	28. 8.90	Kbhvn. Afd. 1	23. 8.13	Kbhvn. Afd. 1	15. 8.14
4684	Nielsen, Carl Valdemar	Viby pr. Aarhus	16. 9.93	Aarhus	10. 1.14	Anvisningsk.	9. 5.14
19270	Olesen, Henry Augustin,	København	27. 9.92	Kbhvn. Afd. 2	10.11.11	Kbhvn. Afd. 2	25. 7.14
2587	Olsen, Chr. Martinus	Thise	30.10.93	Aalborg	12.11.13	Hjørring	9. 5.14
16223	— Erhardt Kaj L.	København	1.12.95	Kbhvn. Afd. 1	3.10.14	Kbhvn. Afd. 1	10.10.14
16183	Petersen, Carl	Fredericia	6.12.76	„ „ 1	18. 9.14	„ „ 1	10.10.14
6904	— Anton	Ulfsborg	3. 3.83	Holstebro	14. 7.13	Holstebro	14. 3.14
8937	— Frederik Johan	København	6. 7.93	Kbhvn. Afd. 1	29.11.13	Kbhvn. Afd. 1	19. 9.14
14512	— Konrad P. ...	Kolding	22. 2.81	Skive	4.11.00	Aarhus	28. 3.14
16161	Poulsen, Viggo G. Krogh	Flakkebjerg	24. 4.95	Kbhvn. Afd. 1	22. 8.14	Kbhvn. Afd. 1	10.10.14
13894	Rydberg, Rich. Emil C.	København	16. 9.93	„ „ 1	16. 1.14	„ „ 1	29. 8.14
11274	Svane, Chr. F. O. ...	—	7. 9.95	„ „ 1	25. 4.14	„ „ 1	1. 8.14
13518	Søby, Frode Valdemar	København	24. 1.77	„ „ 1	18. 5.12	„ „ 1	10.10.14
8872	Tobiasen, Holger Otto .	—	25.10.95	„ „ 1	24.10.13	„ „ 1	18. 8.14
6300	Thiesen, Carl A. C....	—	9. 4.63	Holeby	12. 2.14	Nakskov	4. 7.14
20372	Thorsen, Hans Jørgen F.	Gloslunde	27. 8.81	Nakskov	12. 4.13	—	27. 6.14
4495	Wedebye, C. L. B.	Nyborg	21.11.92	Nyborg	6. 5.12	Kbhvn. Afd. 1	3.10.14
3193	Voigt, Otto Carl	Horsens	31.10.82	Horsens	6. 1.04	Fredericia	20. 6.14
19797	Østerbo, Carl E. G. J..	Middelfart	19. 5.93	Middelfart	25.11.11	Næstved	22. 8.14

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Udmeldte Medlemmer.

			Sidst betalt
Nr. 1425	Albertsen,	Nicolai	3.10.14
- 1119	Fausbøll,	Aage	1. 8.14
- 1569	Frandsen,	Johan	24.10.14
- 1426	Godtlieb,	R.	17.10.14
- 566	Hansen,	Peter	30.10.14
- 711	Holmelund,	J. Nielsen	1. 8.14
- 1131	Hærskjold,	Carlo	28.11.14
- 1233	Kromann,	Hans	23. 5.14
- 1385	Møller,	Olaf Kirketerp	19. 9.14
- 1259	Nielsen,	Einer Albert Adolf	27. 6.14
- 1438	Nielsen,	Knud Ali Karl	4. 7.14

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret).

			Nyt Nr.
Nr. 59	Andersen,	E.	1577
- 532	Bruun,	C. L.	366
- 719	Christensen,	P.	260
- 665	Hansen,	R. H. A.	594
- 328	Knudsen,	Johan	968
- 395	Petersen,	A.	1196
- 683	—	Th. Falck	44
- 521	Sørensen,	E.	194

Dansk Formerforbund.

Udmeldte Medlemmer. (Andet Erhverv).

			Sidst betalt
Nr. 910	Jensen,	Jens	12. 9.14
- 310	Pehrson,	Fritz Chr. Niels	24.10.14

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Genindmeldt
Nr. 614	Larsen,	Alfred Julius	17.10.14
- 1722	Buch,	Hans Jacob	19.11.14

Ugyldig Bog.

Medlemsbog Nr. 1320, Niels Jensen, bedes frataget Boghaveren og indsendt til Hovedkontoret. Der maa intet udbetales paa denne Bog.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse er Medlem Nr. 473, J. M. Jensen, den 2. Oktober 1914 slettet grundet paa Restance; det viser sig nu, at Jensen har været indkaldt til Sikringsstyrken. Han er nu som Følge deraf genindtraadt i sine gamle Rettigheder.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 11216	J. Lund	(Kbhvn. Afd. 1)
- 20181	Knud Lund	(— — 1)
- 344	A. Rosted	(— — 1)
- 2342	V. Christensen	(— — 1)
- 1039	V. Schultzer	(— — 1)
- 13991	H. Chr. Nielsen	(— Anvisningsk.)
- 16999	N. Lorentzen	(Odense)
- 19025	K. E. Andersen	(Svendborg)

Medl. Nr. 11105, Axel Chr. Laugesen, og 13550, Aage Zankel, har fundet deres Bøger.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 13258	Aagesen,	Aug. Peter	4.10.02
- 3506	Hansen,	Martin Luther	13. 2.09
- 8987	Jensen,	Henry Olaf Fred.	6. 4.12
- 18048	Larsen,	Carlo Vilh.	24. 8.12
- 15618	—	Ferdinand	12. 4.13
- 8915	Liliequist,	Oscar Julius	7. 5.10
- 16958	Madsen,	A. C.	3. 6.11
- 20357	Nielsen,	N. P. M. Georg	5. 4.13

Nyt Register.

Nr. 8853	Andersen,	Hugo Emil Peter	15.11.13
- 13883	Berthelsen,	Aage	7. 2.14
- 1131	Christensen,	Einar Alb. Carl	11. 7.14
- 18295	Hansen,	Carl Frederik	18. 7.14
- 395	—	Charles Chr.	25. 7.14
- 11047	Henriksen,	Osvald H. R.	4. 7.14
- 20665	Jensen,	A. P.	10. 5.13
- 18429	—	Niels	28. 2.14
- 13528	—	Uffe A. Balle	11. 7.14
- 13502	Johansen,	Charles Adolf	19. 9.14
- 13180	—	J. F. Chr.	7. 6.13
- 497	Jørgensen,	Vilh.	18. 7.14
- 9238	Krogh,	Thor Sørensen	4. 7.14
- 18366	Michelsen,	Kai A. A.	18. 7.14
- 8238	Noach,	Holger Johs.	28. 6.13
- 19529	Petersen,	Carl	15.11.13
- 13772	—	Valdemar	15.11.13
- 19968	Rasmussen,	Niels Knud	11. 7.14
- 6461	Sørensen,	Olaf	4. 7.14

Overskud henligger hos Kassereren i Svendborg til Medlem Nr. 21746, E. L. P. Ottosen.

Et Brev henligger hos Kassereren i Ringe til Medlem Nr. 21404, Fritz V. Hansen.

Ny Afdeling.

Faaborg Klub er fra 1. Januar Afdeling. Kasserer, Maskinarb. S. Johansen, Klostergade 28. Udbetaling 6—7.

I **Nykøbing F.** og **Skanderborg** er Kassererne indkaldte til Sikringsstyrken. Udbetaling sker hos Formændene.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet „Hafnia" (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 4 FEBRUAR 1915 1. Aarg.

Krigen og det fredelige Arbejde.

Menneskenes Evne til at lempe sig efter Forholdene og det øjeblikkelige er intet mindre end vidunderlig. I den nærmeste Tid efter 1. August i Fjor var det en Tid, som om Alverdens Funktioner skulde gaa i Staa. I de Lande, hvor man erklærede hinanden Krig, blev der selvsagt straks mobiliseret i størst mulige Udstrækning. Hjemmene blev oprevne, og Landenes Ungdom maatte melde sig for hurtigst muligt at dirigeres til Fronten, som det hed, men samtidig lammedes al Handel og Omsætning og derved tillige Industrien, saaledes at det hele tegnede til et Ragnarok, men det viste sig heldigvis snart, at Samfundet reagerede overfor denne voldsomme Omvæltning. Man overlod til Hærene at slaas, medens den tilbageværende Del af Befolkningen i de forskellige Lande tog sig for at regne ud, hvorledes man skulde faa Føden, og hvorledes man atter paa bedste Maade kunde pleje Fredens Gerning og skaffe Arbejde og Eksistensmulighed for alle dem, som ikke direkte var engageret til det store organiserede officielle Myrderi.

Krigen har lagt sine store Hindringer for Vareomsætningen, og disse synes ikke at skulle blive mindre efter de sidste officielle Trusler fra tysk og engelsk Side, og her maa vi regne med Forstyrrelser. Forskellige Varer er fordyrede i en urimelig Grad, samtidig med at man ved, at de samme Varer tildels er billige andre Steder, hvor man bare ikke kan komme af med sine Produkter. Medens Kød, Flæsk, Smør og Æg har været til Tider endogsaa ganske meningsløst dyre hos os, saa har man kunnet købe de samme Ting abnormt billige i Rusland, blot fordi Tyskerne spærrer dem ude fra at udføre deres Varer over Østersøen. Paa samme Maade som Krig er Mord, er Krig Hensynsløshed og Meningsløshed i yderste Potens. I selve Tyskland hører man atter i de seneste Dage det velkendte Spørgsmaal om „Hunden paa Bordet" blive aktuelt. I Sandhed lystelige Tilstande.

Men ser man bort fra saadanne Ting, som er en direkte Følge af Krig og Blokader, saa er det vidunderligt, hvor hurtigt Folkene har indrettet sig paa — man kan næsten sige at gøre Krigstilstanden til det normale. I „Berlingske Tidende" for 16. Februar skriver Kr. Nyrop i en Oversigtsartikel om det fredelige Arbejde i Frankrig under Krigen bl. a.:

> „Nu er efterhaanden hele Maskineriet kommet i Gang igen. Man har med stor Energi taget fat baade paa Landet og i Byerne. Kvinder og Børn har pløjet og saaet, og Undervisningen er atter i fuld Gang. Det gælder jo om paa enhver Maade i saa fuld Udstrækning som muligt at holde Befolkningens Mod oppe".

Ja — som man ser — de krigsførende Lande forstaar at indrette sig. Naturligvis ikke alle lige godt. Værst stillet er vel nok Centraleuropa, men naar man ser paa Arbejdsløsheden, saa er den forsvundet, denne Svøbe, som oftest kan være af den allerværste Art, selv i Fredstid.

Efterretningerne til os fra vore Broderorganisationer i Udlandet, hvad enten de tilhører de krigsførende eller neutrale Lande, gaar alle ud paa, at

Arbejdsløsheden forsvinder. Her er Jærn- og Metalindustrien blandt de mest begunstigede. Krigen er „Blod og Jærn", og begge Dele findes i Jærnindustrien. I de krigsførende Lande er Jærn- og Metalarbejderne stærkt efterspurgte til Fabrikation af Krigsmateriale. De har f. Eks. haardt Brug for enhver, som formaar at betjene en Drejebænk til Produktion af den kolossale Mængde Projektiler, som bruges og forødes af Kæmpehærene, men der er naturligvis endnu et, der øver en vis Virkning med Hensyn til Mængden af den forhaandenværende Arbejdskraft, og det er de store Indkaldelser til Hærene. Vort tyske Broderforbund har saaledes af et Medlemstal paa 533,814 maattet afstaa 197,997, og selv om man her er gaaet særlig vidt, saa har det samme Forhold ogsaa øvet sin Virkning andre Steder. Af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds ca. 13,400 Medlemmer er 1430 indkaldte, men her er Arbejdsløsheden da ogsaa saa godt som forsvundet. Kun hist og her i de forskellige Brancher indenfor den danske Jærn- og Metalindustri, hvor man er afhængig af Byggeriet, der ligger delvis brak, findes der nævneværdig Arbejdsløshed. Dette er dog for intet at regne mod, hvad man ser i selve Byggefagene. Vi hidsætter her en lille Tabel efter „Statistiske Efterretninger", som har opgjort Arbejdsløsheden m. m. paa Grundlag af de for tredie Gang af De samvirkende Fagforbund pr. 23. Januar indsamlede Oplysninger:

	Antal Medl., hvorom Oplysn. foreligger den 23. Jan. 1915.	Arbejdsløsheds-procent.		
		23. Jan. 1915.	24. Okt. 1914.	22. Aug. 1914.
Guld-, Sølv- og Elektropletarb.	522	4,0	7,8	19,3
Blikkenslagere	1178	15,1	3,9	4,6
Jærn- og Metalslibere	120	8,4	—	17,8
Gørtlere og Metalarb.	371	7,8	6,6	15,4
Urmagere	178	4,5	5,1	—
Smede og Maskinarb.	12275	3,8	5,1	5,9
Formere	1419	9,3	9,2	13,5
Elektrikere	1366	9,4	0,5	7,3

Som det vil ses af denne lille Tabel har kun Formerne og Elektrikerne og navnlig Blikkenslagerne en betydelig Arbejdsløshedsprocent, og dette ligger for Formernes Vedkommende i, at vor betydelige Ovnindustri har lidt under Svækkelsen af Byggeriet, og Elektrikerne har ogsaa maatte føle Svækkelsen af Byggeriet, samtidig med at de stramme Pengeforhold har bevirket en Indskrænkning af de mange Landanlæg.

Til Slut blot et Par Tal vedrørende den almindelige Situation. Den 22. August omfattede Fagforbundenes Undersøgelser 120,400 Arbejdere, og af dem var 13,900 eller 11,6 % arbejdsløse, skønt det var paa en Tid, hvor der ellers ikke findes væsentlig Arbejdsløshed. Den 24. Oktober omfattede Undersøgelsen 130,000. Heraf var 12,200 arbejdsløse eller 9,4 %. Forholdene havde altsaa allerede for saa vidt begyndt at bedre sig.

Nu pr. 23. Januar omfattede Undersøgelserne 129,600 organiserede Arbejdere eller væsentlig samme Tal, som ved de foregaaende Tællinger. Heraf var 22,900 arbejdsløse, hvilket giver en Procent af 17,6 eller med andre Ord ikke væsentlig udover det normale paa denne Aarstid, idet Arbejdsløshedsprocenten baade i Januar 1914 og 1913 har været beregnet til 17 %; men ved sidste Tælling var der 9,900 Fagforeningsmedlemmer indkaldt til Militærtjeneste, og man har vel Lov til at gaa ud fra, at dette er umiddelbart medvirkende til, at Arbejdsløsheden ikke er større end Tilfældet er, men Byggefagene er stadig haardt ramte, og hvilke Overraskelser, Jærn- og Metalindustrien kan blive Genstand for, er ikke godt at vide, men saa meget tør vi sige, at Arbejde er der nok af, endogsaa for lange Tider. Faren synes nærmest at ligge der, at der kan indtræde Mangel paa visse Arter af Materiale, i hvilken Henseende vi jo er stærkt afhængige af Udlandet — ogsaa af de krigsførende Magter.

Arbejdsløshedsinspektørens Aarsberetning for 1913-14.

I ovennævnte Regnskabsaar har ingen Arbejdsløshedskasser erholdt Statsanerkendelse, og Antallet er derfor fremdeles 55. Imidlertid er der i Medlemsantallet i disse Kasser sket en Stigning i Aarets Løb, idet der er en Fremgang paa 10,824, nemlig fra 120,289 Medlemmer til 131,113.

45,5 % af Medlemmerne falder paa København og Frederiksberg. 37,8 % falder paa Provinsbyerne, og paa Landdistrikterne falder 15,9 %. For 0,8 % af Medlemstallet er Opholdskommunen ikke opgivet. Det er Soldater, Syge o. s. v.

Kassernes samlede Indtægt har været 2,973,294 Kr.

Heraf er det offentlige Tilskud 1,304,678 Kr., nemlig 891,144 Kr. fra Staten og 413,534 Kr. fra Kommunerne.

Udgifterne andrager ialt 2,218,542 Kr. Heraf er 268,658 Kr. eller 9 % af den samlede Udgift Driftsomkomstninger. Resten, 1,949,884 Kr., er udbetalt i Understøttelser.

Regnskabet for samtlige Kasser viser, at 53 Kasser har et samlet Overskud af 806,706 Kr. og at 2 Kasser har et Underskud paa 51,954 Kr. Det egentlige Overskud er derefter 754,752 Kr. Kassernes samlede Formue var den 31. Marts 1913 ..... 2,382,410 Kr.
Aarets Overskud ..... 754,752 —
Formue tilsammen den 31. Marts 1914.... 3,137,162 Kr.

Antallet af organiserede Arbejdere i Danmark er 152,787, og af disse er 131,113 forsikrede mod Arbejdsløshed, d. e. Medlemmer af de statsanerkendte Arbejdsløshedskasser. 21 à 22,000 organiserede Arbejdere er saaledes ikke forsikrede mod Arbejdsløshed. Det er væsentligst Stats- og Kommunearbejdere, Søfolk, Handelsfolk og Farmaceuter.

Det samlede Antal ledige Dage udgør i Aaret 2,560,003 Dage. Heraf er 1,372,945 Dage, eller 48 % af det samlede Antal ledige Dage, blevne understøttede.

Undersøger man Forholdene indenfor de faglærtes Rækker i Jærn- og Metalindustrien, fremkommer følgende:

Fag	Ledige Dage: Antal understøttede Arbejdsløse	Antal understøttede Dage	ialt	Deraf understøttede i Procent	Medlemmer d. 31.-3.-1914
Smede og Maskinarb.	3,340	85,606	167,774	44 %	12,913
Formere.....	912	26,612	34,953	65 -	1,495
Gørtlere.....	129	4,157	7,436	48 -	393
Slibere.....	80	1,725	3,017	49 -	155
Metaltrykkere	27	435	631	59 -	84
Elektrikere.....	193	4,093	6,215	56 -	1,237
Guld- og Sølvarb...	26	651	1,755	37 -	478
Kobbersmede	25	582	736	68 -	134
ialt...	4,732	123,861	222,517	48 %	16,889

Offentlig Hjælp.

Fra Københavns Understøttelsesforening har vi modtaget Beretning for Aaret 1. Oktober 1913 til 15. August 1914. Denne indledes med en Bemærkning om, at det forløbne Aar har været et jævnt godt Aar for den ubemidlede Befolkning. Der var i Aarets Løb ingen udpræget Arbejdsløshedsperiode, og Vinteren var forholdsvis mild. Foreningen har derfor kunnet udvide sin Virksomhed noget, idet den har kunnet hjælpe Trængende, som den ellers til sin Beklagelse har maattet sige nej til, ligesom den i det hele taget har kunnet yde mere rundelig Hjælp.

Dette forholdsvis lyse Billede af Tilstanden forandres med et Slag ved Krigens Udbrud i Begyndelsen af August. Ansøgerne strømmede i stort Tal til Foreningen, og det besluttedes derfor at lade Foreningen træde i fuld Virksomhed fra den 15. August, altsaa 1½ Maaned tidligere end sædvanlig, hvilket bevirker, at Aaret udviser et Overskud af kun ca. 9300 Kr.

Med denne forholdsvis ringe Kassebeholdning maatte Foreningen optage de alvorlige Opgaver, der laa for, og Foreningens Medarbejdere har med største Offervillighed taget fat paa Arbejdet. — Der er rettet indtrængende Opfordringer til Medborgerne om at støtte Foreningen ved Bidrag, saaledes at den kan blive sat i Stand til at imødekomme de stadig stigende Krav. Forhaabentlig vil næste Aarsberetning vise, at det er lykkedes at naa et godt Resultat.

Til Belysning af Foreningens Virksomhed fremsættes her nogle Tal: Der er behandlet 3849 Andragender om Hjælp. Deraf har 910 faaet Afslag, medens 2939 Ansøgere har faaet udbetalt 79,813 Kr. 96 Øre. For det Classenske Fideikommis er uddelt til 201 Ansøgere: 13,555 Kr. 13 Øre. — Af den kommunale Afdeling — som administrerer Kommunens Tilskud i Henhold til Hjælpekasseloven, for Tiden 140,000 Kr. aarlig — er der behandlet 3978 Sager; heraf har 755 faaet Afslag, medens der til 3223 Ansøgere er bevilget ialt 135,125 Kr. 30 Øre. — Ialt er der til 6363 Ansøgere udbetalt: 228,494 Kr. 39 Øre eller gennemsnitlig omtrent 36 Kr. til hver.

Som det vil ses af det anførte, er det en meget betydelig Virksomhed af Foreningen. Det meste af Arbejdet udføres gratis og det oplyses, at der ved Aarets Afslutning var 453 frivillige Medarbejdere.

I det nye Regnskabsaar vil der blive rigelig Brug for denne Arbejdskraft, idet Foreningens Virksomhed er bleven stærkt forøget derved, at den kommunale Afdeling har faaet overdraget Uddelingen af Hjælp til de til Sikringsstyrken Indkaldtes Familier, og af den ekstraordinære Hjælp til Arbejdsløse i Henhold til Lov af 2. Oktober 1914. Der vil rimeligvis her blive Tale om Millioner, saafremt den nuværende Situation vedvarer

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Til Medlemmerne i Afdeling I, København. Da man f. T. i Afdeling I, København, har iværksat en Undersøgelse for at fremskaffe Oplysninger om Fagets Lærlingeforhold for Københavns Vedkommende, har det i Afdelingen nedsatte Lærlingeudvalg ladet trykke et Antal Skemaer, hvorpaa er angivet de Spørgsmaal, som det har særlig Interesse at faa besvarede.

Idet vi herved retter en indtrængende Anmodning til alle Afdelingens Medlemmer om i Sagens Interesse at være Lærlingeudvalget behjælpeligt i Bestræbelserne paa bl. a. at skaffe oplyst, i hvor høj Grad Lærlinge anvendes her i Byen, bedes alle Medlemmer, der arbejder

hos Firmaer i København, om snarest at afhente et Skema og derefter udfylde og indsende dette til Afdelingens Kontor i Griffenfeldtsgade 6.

Skemaerne kan afhentes hver Indbetalingsaften paa Kontoret.

Firmaet A. F. P. Jensen, Odense, og Elektrikerne i Løgstør. Som tidligere meddelt i Fagbladet, har der i den sidste Tid været en Del Uoverensstemmelser mellem Firmaet A. F. P. Jensen, Odense, og de for dette arbejdende Elektrikere i Løgstør. Aarsagen hertil var den, at Firmaet paa Trods af en tidligere afholdt Mægling angaaende Udbetaling af Akkorder alligevel vægrede sig ved at opgøre og udbetale vore Medlemmer deres Tilgodehavende.

Ved et den 18. Januar atter afholdt Mæglingsmøde herom er denne Sag forhaabentlig nu bragt ud af Verden for stedse. Firmaet erklærede at ville udbetale de manglende Akkorder fra den foregaaende Mægling den først paafølgende Lønningsdag. Resten af de opmaalte Akkorder vilde snarest blive opgjorte og i Henhold til Overenskomsten blive udbetalte senest 14 Dage derefter. De endnu ikke opmaalte Installationer vilde blive opmaalte med det paagældende Ingeniørfirma fra førstkommende Mandag efter Mæglingsmødet, og Firmaet lovede disse udbetalte saa vidt muligt 8 Dage derefter.

Da flere af de i Løgstør arbejdende Medlemmer senere er afrejste derfra, bedes de, der endnu formener at have noget Krav at gøre gældende overfor Firmaet i denne Sag, om snarest at sende en Meddelelse herom til Forbundet.

Gennemboring af Trimbler i Loft. Fra Medlemmerne, der arbejdede hos Firmaet Poetzold & Jacobsen, København, blev der gennem Afdeling I fremsat Klage over, at Firmaet nægtede dem Betaling for Gennemboring af Trimbler, hvilket i Henhold til Priskuranten skal betales med samme Pris, som den for Fiskehuller fastsatte. Firmaet hævdede, at da der ikke ved de paaklagede Arbejder var foretaget Udboring i det nederste Loftlag, formente dette sig ikke pligtig at betale noget for de foretagne Gennemboringer af Trimblerne, idet det herom hedder i Priskuranten: »Ved Trimbler betales eventuelt Huller i Loft som Huller for Fiskning.« I det omhandlede Tilfælde havde Montørerne foretaget Gennemboringen fra det til Fiskningen frembragte Hul i Loft og Mur, hvorved man forebyggede yderligere Beskadigelse af Loftet, skønt denne Arbejdsmaade naturligvis er betydelig vanskeligere.

Sagen blev imidlertid bragt i Orden ved en Konference med Firmaet. Naar vi imidlertid omtaler denne Sag, er det fordi, at man fra Firmaet meddelte, at man havde forhørt sig i Installatørforeningen om, hvorvidt man var pligtig til at betale for Gennemboring af Trimbler, naar denne blev foretaget paa ovennævnte Maade, hvortil der var svaret, at det formente man ikke.

Da det meget vel kan tænkes, at vore Medlemmer i andre Tilfælde, af Hensyn til at forvolde den ringest mulige Beskadigelse af Lofter, vil benytte sig af den samme Fremgangsmaade som ovenfor omtalt, gør vi derfor disse opmærksomme paa, at man, for at undgaa mulig senere Strid om Betalingen herfor, forinden maa betinge sig, at Firmaet i et saadant Tilfælde i det mindste dog vil betale den samme Pris, som fastsat for Huller i Loft ved Trimbler, da man i modsat Fald ellers altid vil være nødsaget til ikke at kunne tage mindste Hensyn til at undgaa Beskadigelse af et Loft, hvor dette maaske ellers vilde være unødvendigt.

„Dansk Elektricitetskomp.", Odense, og den bilagte Konflikt om Timelønsnedsættelserne. I denne Sag, der findes omtalt i forrige Nummer af »Jærn- og Metalarbejderen«, har der været afholdt Mæglingsmøde i Odense. Det drejede sig her om Udbetaling af Akkordoverskud, ca. 300 Kr., hvilket Firmaet har nægtet under Henvisning til, at de paagældende Elektrikere havde forladt Arbejdet, da Firmaet i August Maaned f. A. pludselig og uden nogen paaviselig Aarsag — sammen med de øvrige Installatørfirmaer i Odense — fandt paa at nedsætte de hidtil bestaaende Timelønninger.

Paa det i Januar Maaned afholdte Mæglingsmøde krævede Forbundet, at Firmaet skulde udbetale Overskudet fra de omhandlede Akkordarbejder, idet man gjorde gældende, at der ikke paa det i Oktober f. A. afholdte Mæglingsmøde, hvor man enedes om en Bilæggelse af den ved Installatørernes Optræden fremkaldte Konflikt, var taget mindste Forbehold fra disses Side, med Hensyn til senere Opgørelser og Udbetalinger af Akkordarbejde. I dette Tilfælde maatte man endvidere fra vor Side paastaa, at der endda ikke kunde være Tale om Akkorder, der paa Grund af Konflikten ikke var blevne færdige, idet nævnte Arbejde, der bestod af Rørlægning i Nybygninger, allerede var færdiggjorte af vore Medlemmer forinden Konflikten udbrød, hvorfor vi maatte kræve disse udbetalt som Enkeltakkorder.

Fra Sammenslutningens Repræsentants Side blev der herimod kun fremsat dette, at det eneste, som det her drejede sig om var, hvorvidt de omhandlede Akkordarbejder skulde afregnes og udbetales vore Medlemmer som Enkelt- og Fællesakkorder. Da man imidlertid hertil erklærede fra Forbundets Side, at vi i og for sig ikke kunde have noget imod, at Akkorderne afregnedes og udbetaltes vore Medlemmer som Fællesakkorder, da dette kun vilde betyde, at disse derved fik et betydeligt større Overskud, end det af dem krævede, fordi det senere Installationsarbejde hovedsagelig var udført af Firmaets Lærlinge, erklærede Sammenslutningens Repræsentant imidlertid, at man saa egentlig heller ikke vilde have Sagen afgjort paa den Maade, og man fastholdt derefter, at Arbejdet maatte betragtes som een Akkord, hvilken Elektrikerne havde forladt, hvorfor de intet Krav havde paa Udbetaling af noget Overskud.

Da man saaledes ikke kunde blive enige om denne Sag, henvistes den til videre Behandling paa et Timandsmøde, hvilket afholdtes den 17. Februar.

Samtidig med denne Sag forelaa der paa det afholdte Mæglingsmøde en anden Klage fra Forbundet over, at Firmaet nægtede Udbetaling af Restoverskud fra udførte Installationsarbejder i Jylland. Herom opnaaedes der dog Enighed, idet Firmaet indvilgede i at udbetale de tilbageholdte Restbeløb i Løbet af 8 Dage.

Firmaet Kemp & Lauritzen, Aarhus, nægter at lade Arbejde udføre som Akkord. Aarhus Afdeling har klaget over, at Firmaet Kemp & Lauritzens Filial i Aarhus siden Verdenskrigens Udbrud nægter at lade Arbejdet udføre i Akkord under Henvisning til, at saalænge den nuværende Krise vedvarer, kan der ikke fordres Akkord paa Arbejdet.

Forbundet har i et bestemt fremdraget Tilfælde, hvor Arbejdet i Henhold til Overenskomsten er fordret opgjort som Akkord af det paagældende Medlem, klaget til Sammenslutningen. Man har herfra telefonisk meddelt os, at Sagen vil blive bragt i Orden.

Som man ser heraf er det stadig galt med en Del af vore Installatørfirmaer, der mener at kunne benytte de ugunstige Tider til Jobberi overfor Arbejderne, som man, under bestandig Henvisning til den herskende »Krise«, mener at kunne berøve en væsentlig Del af deres Fortjeneste. Det gælder for os om at passe paa, at dette ikke lykkes, og vi gør Medlemmerne opmærksomme paa, at der naturligvis ikke er sket nogen som helst Indskrænkning eller Annullering af nogen Overenskomstbestemmelser som Følge af den til enhver Tid fra en Del af vore Arbejdsgivere bestandig paaberaabte »Krisetilstand«.

Formere.

Forbunds-Jubilæet. Forbundets Jubilæums-Naal rettes der stadig Forespørgsler efter, men Beholdningen har været udtømt. Der er imidlertid nu anskaffet nogle flere, men den yderste Ring er taget bort, saaledes at Egekransen danner det yderste af Pladen. Den er derved blevet lidt mindre end en 10 Øre og egner sig fortræffeligt til Slipsnaal. De ny anskaffede Naale er ægte forgyldte og faas for *35 Øre Stykket* ved Henvendelse til Hovedkassereren.

Pragtbind til Jubilæumsskriftet erholdes à 75 Øre pr. Bind. Med Indbinding 1 Kr. 50 Øre. Programmer med Prolog og Kantate er endnu i Behold i et Antal og kan faas ved Henvendelse til Forbundet.

Krigen og Arbejdstiden. For 3. Gang har Formerforbundet foretaget en Undersøgelse af Arbejdstiden for dets Medlemmer, siden Krigen udbrød. Vi skal her gengive Tallene fra dem alle 3, saaledes at Forskydningerne bliver lette at opfatte:

Undersøgelse Nr. 1, 14. Septbr. 1914, omfattede 1012 Medl.
— - 2, 24. Oktbr. 1914, — 1123 —
— - 3, 23. Januar 1915, — 1179 —

Fra den første Undersøgelse foretoges og til den anden var der altsaa gaaet 111 Mand mere i Arbejde, og ved Optælling Nr. 3 er dette Tal øget med yderligere 56 Mand.

De nævnte Medlemstal fordeler sig paa følgende Maade over Landsdelene:

	Arbejdende Medlemstal i				
	Københavns	Sjælland	Fyn	Øerne	Jylland
Den 14. Septbr. 1914	235	101	181	39	456
Den 24. Oktbr. 1914	274	136	185	38	490
Den 23. Januar 1915	322	157	177	35	488

Med Antallet af Ugens Dage, der arbejdes i, forholder det sig saaledes:

	1914		1915
	14. September	24. Oktober	23. Januar
6 Dage	818 Medl.	1065 Medl.	1129 Medl.
5½ —	26 —	0 —	9 —
5 —	110 —	37 —	3 —
4 —	4 —	21 —	38 —
3½ —	20 —	0 —	0 —
3 —	34 —	0 —	0 —

Det ses heraf, at Merantallet, der er i Arbejde ved 3. Optælling, falder paa København og Sjælland. Paa Fyen er en mindre Tilbagegang, medens Tallet er omtrent konstant paa Øerne og i Jylland.

Ved de to første Undersøgelser var den normale Arbejdstid 57 Timer om Ugen, medens den under den tredie var 54 Timer. Heraf kan udledes følgende:

Undersøgelse	Ugentlige normale Arbejdstid	Antal Medl. paa normal Tid	Der arbejdedes gennemsnitlig pr. Uge	Nedsættelsen fra den normale Tid pr. Uge var saaledes i Gennemsnit
14. Septbr. 1914	57 Timer	440 Medl.	48½ Time	8½ Time
24. Oktbr. 1914	57 —	715 —	53½ —	3½ —
23. Januar 1915	54 —	881 —	51½ —	2½ —

Nedsættelsen af den normale ugentlige Arbejdstid er derefter fra Undersøgelse Nr. 2 til 3 — 1 Time mindre. Paa Trods deraf er den gennemsnitlige ugentlige Arbejdstid dalet med 2 Timer. Disse 2 Timer plus den Time, den nævnte Nedsættelse andrager, er de 3 Timer pr. Uge, som den normale Arbejdstid daler med om Ugen i Vintermaanederne.

En Opstilling af, hvorledes det ugentlige Antal Arbejdstimer fordeler sig, udviser:

	1914		1915
	14. September	24. Oktober	23. Januar
60 Timer	8 Medl.	10 Medl.	4 Medl.
57 —	440 —	715 —	3 —
54 —	6 —	64 —	881 —
52½ —	0 —	8 —	23 —
51 —	26 —	0 —	39 —
48 —	49 —	112 —	23 —
47½ —	104 —	2 —	0 —
47 —	0 —	0 —	9 —
46 —	24 —	0 —	0 —
45 —	36 —	19 —	36 —
44 —	0 —	61 —	0 —
42 —	155 —	22 —	17 —
40 —	0 —	14 —	0 —
39 —	35 —	25 —	27 —
38 —	4 —	0 —	0 —
37½ —	6 —	0 —	0 —
36 —	26 —	26 —	60 —
35 —	0 —	4 —	0 —
33 —	27 —	0 —	55 —
32 —	20 —	2 —	0 —
30 —	12 —	35 —	0 —
28½ —	11 —	0 —	0 —
26 —	0 —	4 —	0 —
24 —	23 —	0 —	2 —
Ialt...	1012 Medl.	1123 Medl.	1179 Medl.

Fra Afdelingerne anmeldtes samtidig 131 som arbejdsløse og 129 som Soldater.

Fjerritslev. Paa det derværende Støberi, der almindeligvis beskæftiger 2 à 3 Formere, er man gaaet bort fra den rene Timeløn, saaledes at der nu arbejdes i fælles Vægtakkord à 5 Øre pr. Kilo. Der udbetales Forskud à 30 Kr. pr. Uge og Overskud, naar der er støbt.

Holbæk. Hos Fabrikant N. R. Petersen, hvor der ikke arbejdes i Akkord, er Timelønnen hævet for 5 Mand med 14 Øre tilsammen. Timelønnen er derefter for 4 Mand 60 og for 1 58 Øre.

København. Paa Sundby Jærnstøberi, hvor der heller ikke arbejdes i Akkord, hæves Timelønnen fra 1. Marts med 10 Øre for 4 Mand. Gennemsnittet bliver derefter 66 Øre.

Langaa. Den derværende Akkordprisliste har været opsagt, og Forhandling har været ført om en ny. Denne Forhandling er nu afsluttet med det Resultat, at Priserne paa det gangbare Arbejde er forhøjede med 10 à 15 pCt., dog ikke for Tromleringe, men for dette Arbejde er indført den Forbedring, at Sandkastningen og Omvægtning er Arbejde, der ikke skal besørges af Formerne. Den ny Prisliste gælder til 1. Januar 1916.

Præstø. Et i Akkord arbejdende Medlem i Præstø har faaet sin ansatte Timeløn hævet fra 40 til 45 Øre.

Randers. Hos Jærnstøber Nøddelund, hvor der arbejdes i ren Timeløn, er denne ad lokal Vej hævet med 6 Øre for 3 Mand, saaledes at de 2 kom paa 52 og 1 paa 54 Øre. Samtidig var der klaget over, at Spiselokalet ikke opvarmedes. Dette bragtes ligeledes i Orden.

Fabrikanten udtalte Ønsket om Akkords Indførelse, men dette har, af Hensyn til Materiale o. s. v., sine Vanskeligheder.

Paa »Ny Jærnstøberi« er, ligeledes ad lokal Vej, nogle Klager over sanitære Forhold bragte i Orden, og 2 i Akkord arbejdende Medlemmer har faaet deres ansatte Timelønninger hævet fra 43 til 45 Øre.

Silkeborg. I Silkeborg er Priserne paa samtlige Remskiver blevne forhøjede. Fra andet Sted henlaa i Forbundet et Forslag til Priser paa Remskiver. Det var benyttet ved en tidligere Forhandling paa dette andet Sted. Silkeborgs Remskivepriser var under disse. De er nu indførte der med et Tillæg af 10 pCt.

Skanderborg. Statistikskemaerne fra Skanderborg indkom for sent til at tages med i det udsendte Materiale. Opgørelsen deraf udviste: Akkord 2 Mand, højest 76 Øre, lavest 66, Gennemsnit 71. Ansat Timeløn 52 Øre. Ren Timeløn. 12 Mand. Højest 52 Øre, lavest 51 og Gennemsnit 51,6 Øre.

Metaltrykkere.

Brud paa Overenskomsten. Opmærksomheden henledes paa vor Overenskomst, § 2: »Timelønnen garanteres ved alt nyt Akkordarbejde, første Gang dette udføres paa det paagældende Arbejdssted«.

En af vore Arbejdsgivere, Hr. Jacob Nielsen, Helgolandsgade 3, har gjort et Forsøg overfor et af vore Medlemmer, paa at komme uden om denne Paragrafs Ordlyd.

Vedkommende Arbejder var antaget til en Timeløn à 50 Øre. Ved Ugens Opgørelse blev der ham fradraget 4 Kr. 75 Øre med den Motivering, at han var for gammel og ikke kunde tjene den Timeløn. Endvidere skulde nævnte Sum tjene til at dække et eventuelt Underskud paa et paabegyndt Akkordarbejde, der ikke tidligere var udført paa Fabrikken. Ved en Forhandling med Hr. J. Nielsen blev de 4 Kr. 75 Øre udbetalt, og Timelønnen blev fremdeles 50 Øre.

Medlemmerne bedes paase, at lignende Forsøg paa Brud af vore Overenskomster ikke finder Sted.

Smede og Maskinarbejdere.

Mæglingsmøder. Hos Smedemester Amelung, Brønshøj, afholdtes d. 8. Januar et Mæglingsmøde, fordi Hr. Amelung havde nægtet at udbetale en Mand hans Tilgodehavende, der angaves at være 20 Kr. 87 Øre. Ved Mæglingen reduceredes Beløbet til 13 Kr. 37 Øre, som derefter udbetaltes Manden.

Paa Cementfabrikkerne »Danmark«, »Rørdal«, »Norden« og »Orienten« i Aalborg og Nørresundby mægledes d. 8. Januar paa Krav om gennemgaaende Timelønstillæg. Samme Dag mægledes ligeledes paa et tilsvarende Krav paa Svovlsyrefabrikken »Limfjorden«, Nørresundby. Resultatet er følgende:

		Til Fordeling pr. Time	Gennemsnit efter Forhøjelsen
»Rørdal«	20 Mand	40 Øre	46,9
»Danmark«	7 —	7 —	47,1
»Norden«	8 —	11 —	46,8
»Orienten«	31 —	78 —	47,1
»Limfjorden«	12 —	36 —	45,9

Efter Ønske fra »Limfjorden«s Direktion er der senere affattet og underskrevet en Overenskomst for denne Fabrik. Denne Overenskomst holder sig i Ordlyden nøje til en paa Aalborg Svovlsyre- og Superphosphatfabrik eksisterende Overenskomst af 1909.

Paa Nordisk Textilaktieselskab i København, hvor der ligeledes var rejst Lønkrav, mægledes d. 25. Januar. 4 Mand erholdt hver 3 Øre og 2 Mand hver 2 Øre pr. Time. Gennemsnittet er derefter 53 Øre.

Hos Klestrup & Alsleben, København, havde 4 Arbejdere arbejdet 65 Timer om Ugen og forlangte derfor Overarbejdspenge for 11 ugentlige Timer. Firmaet, hos hvem der fornylig har været strejket netop paa Grund af Strid om Natholdsbetalingen, nægtede at give mere end 25 pCt. pr. Time og paastod, at Arbejderne havde anmodet om at maatte faa Lov til at arbejde over. Ved Mæglingen tilkendtes Arbejderne 50 pCt. for de paagældende Timer.

Timandsmøde. Den 14. Januar afholdtes i Sammenslutningens Bygning, Nørrevold 30, det første Timandsmøde i 1915. Til Behandling forelaa følgende Sager:

1. Klage fra A/S. Brandt & Co., Odense, over, at samtlige Smede havde iværksat en ulovlig og uvarslet Strejke samt Krav til Forbundet om Erstatning herfor. Saavel den stedlige Afdeling som Forbundet havde straks taget Afstand fra den paagældende Strejke, og ved Timandsmødet udtalte Forbundets Formand ligeledes paa Forbundets Vegne sin Misbilligelse af det passerede, hvormed Sagen sluttedes og Erstatningskravet frafaldtes.

2. Klage fra Forbundet mod Firmaet Gad & Lauritzen, Odense, der havde nægtet at udbetale 3 af vore Medlemmer, Carl Hansen, Carl Nielsen og Høyer, et tilgodehavende Akkordoverskud. De 2 første faar 50 pCt. til Timelønnen, medens den sidste ikke kan faa Forbundets Støtte til at faa mere end 25 pCt., hvilke Tillæg Firmaets Garantimester havde udlovet.

3. Firmaet Saabye & Lerche, Kastrup, havde faaet nogle Folk til at fremskynde et Stykke Arbejde, hvorpaa man havde annulleret Akkorden. Arbejderne paastod nu, at Firmaets Værkfører havde lovet dem 40 pCt., hvilket dennne bestred at have gjort.

Sagen afsluttedes med, at Firmaet betaler 20 pCt. af den optagne Timeløn, som var 573 Kr. 00 Øre.

4. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod Firmaet Funck & Henriksen. Strid om Betalingen for forskellige Rørledningsarbejder. Sammenslutningen erklærede sig villig til at lade Spørgsmaalene afgøre ved en Voldgift, og hertil sluttede Forbundet sig senere.

Middelfart. Hos Fabrikant Hess i Middelfart havde vore Kolleger i Forsommeren meget indtrængende fremsat Ønske om, at Lønudbetalingsdagen rykkedes en Dag frem, naar Udbetalingsfredagen faldt sammen med en af de kirkelige Festdage, og ved et Besøg, Forbundets Formand fornylig aflagde i Middelfart, erklærede Hr. Hess, at den Sag kunde betragtes som værende i Orden.

Overenskomst. Mellem vor Afdeling i Helsingør og det derværende Baneselskab, Helsingør-Hornbæk-Banen, er indgaaet en Overenskomst, der med 3 Maaneders Varsel kan opsiges til en 1. April.

Minimallønnen fastsattes at skulle være 42 Øre, fra 1916 43 Øre, den normale Arbejdstid til 9 Timer i Døgnet, de sædvanlige Tillæg til Over- og Natarbejde Endvidere gives til en Mand, som i et Aar har arbejdet paa Banens Værksteder, 15 Dages Ferie med Løn.

I Øjeblikket beskæftiges kun 2 Mand det paagældende Sted.

Lønforhøjelse. I Odense har 8 Mand, som beskæftiges for et tysk Firma, faaet deres Løn hævet fra 52 til 60 Øre i Timen.

Hos Fabrikant Th. B. Thrige har Maskinarbejderne i Automobilafdelingen fremsat Lønkrav. 12 Mand fik Timelønnen hævet fra 38,5 til 39,7 Øre, men ved Nyantagelsen af 5 Mand bliver Gennemsnitslønnen kun 39,5 Øre. Forhaabentlig giver Hr. Thrige gode Akkorder i denne Afdeling, for det kunde Timelønnen trænge til.

Paa Helsingør Skibsværft har 10 Kedelsmede faaet 14 Øre til Fordeling pr. Time.

Priskurantrevision. Paa Helsingør Skibsværft har der været fornandlet om visse Forandringer i Priskuranten for Skibsbyggerne. Resultatet er blevet Enighed om et Tillæg, der nu ogsaa er godkendt af Hovedbestyrelsen.

Udenlandske Hestesko. Indenfor den københavnske Grovsmedeverden er der indgaaet en »Midlertidig Prisliste for Arbejde paa udenlandske Hestesko«, hvoraf der nu forarbejdes en Mængde. Det er dog ikke saaledes, at man skal benytte denne Prisliste, idet det staar Parterne frit for, om de hellere vil enes om, at Arbejdet udføres paa Timeløn.

Kommunens Arbejdere. Fra Magistratens 4. Afdeling har man under 6. Februar tilskrevet Forbundet og meddelt, at Kommunalbestyrelsen har vedtaget at opfordre Magistraten »til at foranledige, at Kommunens Tjenestemænd sikrer sig mod Følgerne af mulig Afsked uden Pension paa Grund af Svaghed«.

Efterslet fra Urafstemningen i Oktober.

Uvederheftig Tale.

Paa Generalforsamlingen i Aalborg Afdeling i Oktober 1914, hvor Urafstemningen foretoges, fremdrog Medlem Nr. 11995, E. M. Larsen, under Behandlingen af Spørgsmaalet om autoriseret Revision af Forbundets Regnskaber, en Udbetaling af Understøttelse til ham, som skulde være foregaaet paa Hovedkontoret uden nogen Kvittering for samme. Hermed vilde han bevise, at der trængtes til udenforstaaende Indblanding i vore Regnskaber og derfor anbefale Medlemmerne at stemme for Indførelse af autoriseret Revision. Jeg gentog flere Gange under Diskussionen, at jeg tvivlede paa Rigtigheden heraf, og det har vist sig, at jeg fik Ret.

Ved Henvendelse til Hovedkontoret har vi faaet det paagældende Medlems Kvittering tilsendt, og den er forelagt Generalforsamlingen her i Afdelingen den 28. Januar. Generalforsamlingen har derefter bemyndiget mig til at indrykke dette i Fagbladet for paa denne Maade at advare nævnte Kollega mod fremtidig at føre den Slags uvederheftige Tale, da han næppe altid vil slippe saa billigt fra det som denne Gang.

M. Andersen,
Formand for Aalborg Afdeling.

Fra Københavns Afdeling 7.

Vor Københavns Afdeling 7, Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening, De danske Statsbaner, havde de samme Forslag til Behandling paa en Generalforsamling den 14. Oktober 1914. Ved en fejlagtig Forelæggelse af Afdelingens Standpunkt til N. Jakobsens Kongresresolution, kom de allerfleste Medlemmer til at stemme forkert. Afdelingen havde imidlertid specielt haft denne Resolution til Behandling og Afstemning paa sin Generalforsamling i Juli, hvor der forelaa Beretning fra Kongressen, og da Afdelingsformanden og Bestyrelsen ikke ønskede paany at afholde Generalforsamling alene for denne Misforstaaelses Skyld, opgav man det Stemmeantal, nemlig 100, som Afdelingen paa sin Generalforsamling i Juli havde afgivet for Jakobsens Resolution. Dette er ogsaa bemærket i Fagbladet for November f. A., hvor Resolutionen offentliggjordes, da et Par »oppositionelle« Kolleger paa Statsbaneværkstederne erfarede dette, fandt de imidlertid, at der maatte være en Anledning til at lave Protest, og dette vedblev man med saa energisk, at Afdelingsbestyrelsen paa den nys afholdte Januar-Generalforsamling saa sig foranlediget til at forelægge Sagen paany. Ved denne Lejlighed vedtoges følgende

Resolution:

»Da den ved Generalforsamlingen den 14. Oktober 1914 foretagne Uafstemning efter de Generalforsamlingen den 2. Januar 1915 forelagte Oplysninger, har vist sig for Punkt 4s Vedkommende (N. Jabobsens Resolution) at være foretaget under Forhold, der har givet et fuldstændig falsk Billede af Afdelingens virkelige Stilling til det omhandlede Spørgsmaal, besluttede Generalforsamlingen at godkende den af Formanden indsendte Opgørelse som det rette Udtryk for Afdelingens Stilling.

Samtidig udtaler Generalforsamlingen sin Misbilligelse af, at Medlem Nr. 1522 N. Nielsen, i Stedet for at henvende sig til Afdelingsbestyrelsen har fradraget Sagen i Bladet »Solidaritet« og her benyttet en Fremstillingsmaade, der er i høj Grad til Skade for Organisationen, men til stor Glæde for de uorganiserede Arbejdere«.

For denne Resolution stemte 76, imod stemte 17. 2 Stemmesedler var blanke.

M, Kirketerp,
Formand for Københavns Afdeling 7.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.
3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.
8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

Esbjerg.

Paa Esbjerg Spiralsengefabrik er Arbejdet under 27. Januar nedlagt og Tilgang af vore Medlemmer forbudt, indtil Forholdene, der vedrører Uorganiserede, er ordnede.

Privatbanerne i Aalborg.

De danske Privatbaners Lokomotivmandsforbund har blokeret en Lokomotivførerplads paa Nordjyllands forenede Privatbaner, Aalborg, og man har derfor anmodet Smedeforbundets Medlemmer om ikke at søge den.

Provins Elektricitetsværkerne.

»Foreningen af Funktionærer ved Provinselektricitetsværkerne« ønsker at meddele, at der ved Vejle kommunale Elektricitetsværk er opslaaet en Plads ledig for en examineret Maskinassistent; men da der kun bydes en Løn af 1600 Kr. aarlig, henstiller man, at ingen søger denne Plads, idet Minimallønnen for Maskinassistenter angives at være 1700 Kr.

Udlandet.

Lønstatistik i Norsk Formerforbund. Norsk Formerforbund har udsendt en for Juli Maaned 1914 optagen Lønstatistik. Den gælder for 1310 Mand, hvoraf dog 63 ikke er Medlemmer, og af disse arbejder 961 i ren Timeløn, medens 349 har arbejdet i Akkord. Procentvis bliver dette 73,3 pCt. i Timeløn og 26,7 pCt. i Akkord. Forholdet viser sig stadig at være det modsatte af, hvad det er hos os. I vor for November—December 1914 optagne Statistik havde 77,9 pCt. Akkord og kun 22,1 pCt. arbejdede i ren Timeløn. Saaledes var det ogsaa forrige Gang da vort norske Broderforbund sendte os sin Lønstatistik. Der fremkommer iøvrigt følgende Tal i den norske Statistik:

Branche	Ren Timeløn			Akkord-Timefortjeneste		
	Højest	Lavest	Gennems.	Højest	Lavest	Gennems.
Formere og Kernemagere	74 Ø.	35 Ø.	48,7 Ø.	85 Ø.	35 Ø.	62,2 Ø.
Pladeformere..	47 -	34 -	39,8 -	73 -	40 -	57,5 -

Former- og Støberiarbejderforbundet i Østrig. »Internationale Metallarbeiter-Rundschau« for Oktober 1914 indeholder en Aarsberetning for 1913 for ovennævnte Forbund. Det fremgaar deraf, at man allerede i sidste Halvdel af 1912 mærkede Nedgang i Konjunkturerne, og at det østrigske Diplomatis Førerskab i Balkanpolitiken ikke alene ødelagde den Handel, Riget havde i disse Stater, men ogsaa har sørget for, at den ikke genoprettes i Fremtiden. Særlig har man i Østrig faaet dette at mærke i Jærn- og Metalindustrien. I Bygningsstøbegods havde Østrig tidligere store Leverancer til Balkanstaterne, men da saadant ikke eksisterer mere, har det medført stor Arbejdsløshed i Formerfaget og de dermed beslægtede Fag.

I Forbundets 23-aarige Bestaaen har intet Aar som 1913 tilnærmelsesvis kostet saa meget i Understøttelse. Talrige Lukninger af Støberier, Indskrænkning af Arbejdstiden og Masseafskedigelser har været talende Beviser for Tidernes Ugunst, og Forbundet havde da ogsaa ved Aarsslutningen en Medlemsafgang paa 772 Mand. Aarsagen hertil maa søges i, at mange ikke kunde betale deres Kontingent, medens ca. 400 Medlemmer søgte til Udlandet. Ved Aarets Slutning havde Forbundet 7653 Medlemmer.

En Oversigt over Udgifterne i de 4 sidste Aar til Arbejdsløsheds- og Rejseunderstøttelse, hvori dog Udgifterne til Strejker og Forurettede, samt Syge- og Begravelseshjælp ikke er medregnede, udviser følgende:

Aaret 1910...	39,615	østrigske Kr.	=	29,711	danske Kr.
— 1911...	28,390	—	=	21,292	—
— 1912...	28,217	—	=	21,162	—
— 1913...	89,423	—	=	67,067	—

Differencen mellem de 3 førstnævnte og det sidstnævnte Aar er iøjnefaldende. Hertil føjes, at Arbejderne i en Masse Tilfælde har modsat sig, at Arbejdstiden blev forkortet, og ved deres Solidaritet gennemført ret gode Resultater. Havde dette ikke været Tilfældet, havde der sikkert været ca. 1800 Medlemmer mere at understøtte.

Trods denne store Krise har Forbundet gennemført 46 Lønbevægelser paa 80 Fabrikker. Disse fordeler sig saaledes: 6 Angrebsstrejker, 6 Forsvarsstrejker, 7 Lockouter og 15 Forhandlinger. Strejkerne og Lock-outerne varede tilsammen i 497 Dage og kostede i Understøttelse 30,280 østrigske eller 22,710 danske Kr. I Konflikterne var 2520 Medlemmer implicerede, og for 2440 frembragtes Resultater, medens der for 80 Medlemmer intet opnaaedes. Der opnaaedes Forkortelse af Arbejdstiden, Forhøjelse af Minimallønnen, Merbetaling for Over- og Søndagsarbejde, almindelige Løntillæg for saavel Timeløn som Akkord.

Tiden har været Arbejdsgivernes og de har benyttet den, særligt i Wien. At trykke Akkordpriserne og indføre reducerede Tilstande paa andre Omraader har de forsøgt adskillige Gange, og herpaa er jo Forsvarsstrejkerne og Lock-outerne et udmærket Bevis. De opnaaede imidlertid ikke deres Hensigt i noget Tilfælde.

Den financielle Del af Forbundets Beretning ser ikke saa godt ud. Indtægterne androg 154,826 østrigske eller 116,119 danske Kr. Udgifterne var 198,754 østrigske eller 168,074 danske Kr. Udgifterne overstiger saaledes Indtægterne med 43,928 østrigske eller 32,946 danske Kr.

I Sygeunderstøttelse er udbetalt 14,321 østrigske eller 10,741 danske Kr. I Begravelseshjælp 1371 østrigske eller 1028 danske Kr.

Aaret 1913 har stillet meget store Fordringer til Organisationen, men den har klaret sine Forpligtelser glimrende. Paa Trods heraf bliver det dog en Opgave for den kommende Kongres at skaffe Reguleringer eller større Indtægter for Understøttelsesvæsenet.

Vore tyske Kolleger. Den 1. August 1914 talte Tysk Metalarbejderforbund 533,814 Medlemmer. Den 17. Januar 1915 var Tallet nede paa 318,675 Medlemmer. Nedgangen beløber sig altsaa til ikke mindre end 215,139. Heraf er 197,997 indkaldte til Militærtjeneste, og alle disse Mennesker er selvfølgelig ikke helt tabt for Oganisationen; naar den frygtelige Krig en Gang er til Ende vil vel endog den største Del af dem vende tilbage.

Arbejdsløshedsprocenten er nu kun ca. 3%. I August Maaned var den oppe paa 19,5. — I Arbejdsløshedsunderstøttelse er der dog udbetalt langt over de normale Beløb. Fra August og indtil nu nemlig saa nær op til 5 Mill. Mk., at der kun mangler 84 Mk. i dette Tal.

Beslaglæggelse af Metaller. Forbundsraadet i Tyskland har beordret, at de i det tyske Rige værende Beholdninger af Kobber, Nikkel, Tin, Aluminium, Antimon og Blik, hvadenten de findes i ren Tilstand, i Legeringer eller Blandinger af anden Art, beslaglægges. Af denne Bestemmelse rammes en Mængde Virksomheder, ja saa godt som næsten alle Værksteder rammes paa en eller anden Maade, og adskillige lammes helt.

Norske Metalarbejderlønninger. Vore norske Kolleger har i Begyndelsen af indeværende Aar udgivet en omfattende Statistik over Lønninger og

andre Forhold indenfor Jærn- og Metalindustrien i Norge. Det er et smukt og værdifuldt Arbejde, vore norske Kolleger hermed fortsætter. Det er det 6. ordinære Værk i Rækken, begyndt 1901, hvor vor gamle, velkendte Ven og Kollega, M. Ormestad lagde Grunden til Forbundets statistiske Undersøgelser.

11,693 Arbejdere 9,241 Mænd, 2,365 Lærlinge og 87 Kvinder, har besvaret Lønskemaerne. De er beskæftigede i tilsammen 457 Virksomheder i 66 forskellige Byer. Man regner, at Industrien ialt beskæftiger 18,736 Arbejdere. Af dette Antal er atter 12,900 Medlemmer af Forbundet. Af de indkomne Skemaer er de 3000 fra Uorganiserede.

Størst Interesse har Timelønningerne, af hvilke vi noterer følgende Satser.

	pr. Time.
Filere, Maskinmontører m. v.	49,0 Øre
Værktøjsmagere	53,2 —
Drejere	48,7 —
Høvlere, Fræsere og Borere	45,8 —
Smede	42,2 —
Vognsmede og Hovslagere	48,1 —
Pladearbejdere	48,2 —
Nittere	43,6 —
Kedelsmede	47,8 —
Kobbersmede	52,5 —
Blikkenslagere	55,5 —
Metalarbejdere	48,5 —
Instrumentmagere	53,5 —
Elektriske Værkstedsarb.	48,3 —
Elektriske Montører	51,0 —
Rørlæggere	51,8 —
Bøssemagere	47,3 —
Guldsmede, Gravører og Cicelører	54,8 —
Filehuggere	47,6 —
Cyklearbejdere	43,7 —
Diverse Fagarbejdere	53,5 —
Fag ikke anført	47,5 —

Alt i alt andrager den gennemsnitlige Timeløn 49,5 Øre.

Ovennævnte Tal gælder for Fag- og Specialarbejdere. Hjælpearbejderne tjener fra gennemsnitlig 33 til 36 Øre pr. Time og Gruppe, i industrielle Virksomheder dog 45,7 Øre.

Det er iøvrigt første Gang, at vore norske Kolleger har foretaget en Bearbejdelse af det samlede Gennemsnit for Specialarbejderne. De foranførte Tal, som netop er denne Bearbejdelse, angiver Timelønnen eksklusive enhver Extrafortjeneste, Akkord, Natarbejdstillæg o. s. v. Ganske sammenligne disse Tal med de tilsvarende hertillands lader sig ikke gøre, da Grupperingen i Norge foretages efter andre Regler, end vi rimeligvis vilde anvende, dersom vi anlagde vor Statistik paa at opnaa en lignende Oversigt over Specialarbejderes Timeløn.

Samlingerne paa Københavns Raadhus.

Fra Raadhusforvalter Nyrop Larsen i København er der til en Mængde københavnske Foreninger udgaaet Opfordring om at støtte Raadhusets Samlinger ved til disse at skænke Genstande fra ældre Tid, dersom man maatte være i Besiddelse af saadanne. Det, man navnlig ønsker, er Genstande fra det svundne København, og vi lader herved Opfordringen gaa ud til vor Medlemskreds, hvoraf maaske en eller anden var i Stand til og havde Lyst til at efterkomme Raadhusforvalterens Anmodning. Vi tilføjer kun for en Fuldstændigheds Skyld, at Raadhusforvalteren træffes paa Raadhuset.

Hævet Eksklusion.

I Fagblad for Smede og Maskinarbejdere, Marts 1904, fandtes følgende Meddelelse:

Eksklusion.

Medlem Nr. 1499, H. P. Petersen, født i København den 9. December 1874, tidligere Klubkasserer for Klub Nr. 14, Bonnesen & Danstrup, er ekskluderet af Forbundet paa Grund af svigagtig Regnskabsførelse. Han maa ikke optages i nogen anden Afdeling, forinden han har betalt sin Gæld til Klubben.

N. Jakobsen,
Kasserer for Kbhvn. Afd. 1.

Ovennævnte Petersen rejste den Gang til Amerika efter at have formøblet 69 Kr. 20 Øre af sine Kammeraters indbetalte Kontingent. I Henhold til Afdelingens Bestemmelser maatte Klubbens Medlemmer — 20 ialt — dække det besvegne Beløb ved at indbetale 3 Kr. 46 Øre hver, saa det er forstaaeligt, at det ikke var blide Ønsker, der fulgte Petersen paa hans Udenlandsfærd.

Klubbens mangeaarige Tillidsmand, Nr. 641, V. Grøndahl, som den Gang havde det ubehagelige Hverv at indkassere Pengene hos Medlemmerne, har stadig haft sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold, og nu efter 11 Aars Forløb er det lykkedes ham at tilvejebringe en Afslutning paa Sagen.

Det var nemlig kommet til hans Kundskab, at Petersen, der spillede i Lotteriet sammen med en Slægtning — en Kollega — havde været saa heldig at faa en Gevinst, der var stor nok til, at det besvegne Beløb kunde dækkes deraf. Slægtningen indgik paa at indbetale Beløbet til Klubben for at faa Petersen rehabiliteret. — Dette er nu sket, og Eksklusionen er hermed hævet.

Medlemmer, som har været med til at betale Underslæbet og som ikke mere er i Klubben, kan ved Henvendelse til V. Grøndahl faa deres Penge tilbage.

N. Jakobsen,
Kasserer for Kbhvn. Afd. 1.

Breve.

Følgende uafhentet Post henligger paa D. S. & M. F.s Anvisningskontor i København:

2 Breve til Henry Schumann, afsendte fra Helsingør.

1 Brev til Vilh. Ravn Nielsen, afsendt fra Amerika.

1 Brev til Ludvig L. Jensen, afsendt fra Glasgow.

1 Brev til Maskinarb. Henry Børsholt, afsendt fra Horsens.

1 Brevkort til Maskinarb. R. Jul. Hansen, afsendt fra Nykøbing F.

1 Brevkort til Maskinarb. A. Hansen, afsendt fra Gentofte.

1 Brevkort til Rudolf Jonsen (Jansen), afsendt fra Tyskland.

Endvidere henligger paa Anvisningskontoret et Lærebrev, fundet i Maskinværkstedet hos Burmeister & Wain, Refshaleøen, og tilhører Maskinarb. Valdemar Larsen, udlært i Vordingborg Jærnstøberi & Maskinfabrik, den 1. Februar 1913.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, fra hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Elektrikerforbund.						
1528	Andersen, A. G. Hansen	København	9.11.80	Randers	27. 6.14	Randers	26. 9.14
896	Arp, Fr.	—	13. 1.83	København	30.12.11	København	12. 9.14
1296	Bertelsen, Hans Fr. V.	Ørum pr. Viborg	12.11.74	Aarhus	1.11.13	Aarhus	7.11.14
1245	Dam, Frederik	Hurup	21. 3.92	Roskilde	20. 1.14	København	27. 6.14
1496	Gølstorp, Georg	Kiel	2. 7.93	København	18. 7.14	—	1. 8.14
1250	Hansen, Christof	København	2. 8.82	—	10. 2.14	—	11. 7.14
320	— R.	Odense	6. 3.82	—	12. 3.10	—	15. 8.14
1418	Harmuth, Ernst	Tyskland	24. 1.90	Aarhus	16. 5.14	—	19. 9.14
1154	Haslund, Axel	Hjørring	5.10.86	København	27. 8.10	—	4. 4.14
1369	Holmelin, C. S. L.	København	4. 1.89	—	2. 5.14	Nakskov	3.10.14
585	Hängekorb, Alb. Max	Mittweide	24.10.86	—	19. 7.13	København	12. 9.14
779	Jacobsen, A. V.	Roskilde	17. 8.94	—	1.12.13	Roskilde	12.12.14
1555	Jensen, Helmuth D.	København	5. 9.90	Aarhus	2. 9.14	Aarhus	26. 9.14
1440	Johansen, Chr.	Aarhus	9. 1.86	København	13. 6.14	København	12. 9.14
608	Jørgensen, Alb.	København	18. 8.94	—	23. 8.13	Roskilde	12. 9.14
1556	— Carl Johannes	—	14. 4.88	—	25. 4.14	København	21.11.14
1209	Kjær, M. V.	Ullerslev	10.11.92	Svendborg	11. 1.14	Svendborg	5. 9.14
1409	Larsen, Niels Peter	Hjørring	1. 1.94	Holbæk	1. 6.14	Randers	26. 9.14
1388	Lehnen, Hermand	Bochom	15. 4.90	Aarhus	9. 5.14	København	26. 9.14
680	Lindberg, Johan Peter	København	5. 5.78	København	8.11.13	Thy	25. 4.14
1566	Lindstedt, Oscar	Malmø	10.11.73	—	19. 9.14	København	26. 9.14
350	Ljungsøe, J. Jensen	Aars	26. 8.86	—	8. 6.12	—	27. 6.14
1549	Mariussen, F. V.	Assens	31.10.92	Svendborg	18. 8.14	Svendborg	17.10.14
1142	Mortensen, H. M.	Aggersund	15. 7.81	Randers	27. 9.13	Randers	26. 9.14
1401	Petersen, Carl Ejnar	Slangerup	9.12.89	København	19. 5.14	København	11. 7.14
502	— Einar Chr.	Næstved	27. 3.89	—	2. 8.13	—	26. 9.14
1364	Rasmussen, D. W.	København	26. 1.92	—	28. 4.14	—	11. 7.14
1320	— F. V.	—	22. 7.94	Holbæk	15. 3.14	—	12. 9.14
1544	Reumert, Johan Fr.	—	17.10.89	København	27. 8.14	—	29. 8.14
478	Schütt, N. Chr. Hansen	Varde	20. 2.89	Fredericia	12. 8.10	Odense	10.10.14
1224	Seligmann, J. Wulff	København	8.10.88	Svendborg	25. 1.14	København	12. 9.14
300	Søe, Henry Chr. Jensen	—	12. 1.88	Fredericia	1. 7.10	—	25. 7.14
1398	Sørensen, Asger	—	20. 6.93	København	16. 5.14	—	15. 8.14
640	— A. Chr.	—	6. 3.78	—	19. 6.98	—	29. 8.14
891	Vehler, Harald M.	—	23. 7.77	—	13.12.13	—	4. 7.14
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
5573	Andersen, Fredegod Anton	København	9. 9.84	Kbhvn. Afd. 1	18. 5.05	Kbhvn. Afd. 1	7.11.14
20082	— Laurits	Brønderslev	23. 6.92	„ „ 1	10. 9.12	Hjørring	29.11.13
16060	Ambjørn, Cecil Johan F.	København	7. 8.92	„ „ 1	2. 8.14	Kbhvn. Afd. 1	10.10.14
8086	Asmussen, Christian E.	Landsgrav, Slagelse	24. 8.75	„ „ 2	2. 3.12	„ „ 1	31.10.14
12629	Boje, Knud Anders	København	6. 3.91	„ „ 1	5. 7.13	„ „ 1	24.10.14
12440	Bregenberg, C. G. Petersen	—	17. 4.91	„ „ 2	9. 1.14	„ „ 2	17.10.14
16097	Brodtkorb, Poul Magnus	Randers	6. 5.94	„ „ 1	18. 8.14	„ „ 1	17.10.14
16212	Christensen, Charles Vilh.	København	3. 3.95	„ „ 1	29. 9.14	„ „ 1	17.10.14
5864	— Harald Arthur Jul.	Aarhus	8. 1.90	Esbjerg	24.10.08	Aarhus	7. 2.14
20484	Christiansen, Christian C.	Raasted	21. 2.88	Hobro-Assens	7.12.12	Randers	19. 9.14
19547	Egelund, Henry E. M. A.	Hillerød	16. 8.92	Hillerød	7.11.11	Hillerød	24.10.14
17150	Hansen, Christian	Møllemose, Langeland	8.10.73	Rudkøbing	5. 6.09	Rudkøbing	23. 5.14
8677	— Holger Emanuel	København	30.11.93	Kbhvn. Afd. 1	30. 4.13	Kbhvn. Afd. 1	7.11.14
11559	— Jørgen Ejner Jul.	Sorø	27. 1.90	„ „ 2	3. 4.10	„ „ 2	18. 7.14
7959	— Jørgen Harald Herm.	København	11. 9.89	„ „ 2	22. 1.09	„ „ 2	12. 9.14
11425	— Olaf Martin Chr.	—	25. 9.84	„ „ 1	25. 1.13	Anvisningskt.	10.10.14
16842	— Svend Ilich Thomas	Nyborg	23.10.94	„ „ 1	13. 3.14	Kbhvn. Afd. 1	26. 9.14
12601	— Viggo Ernst	Bloustrød	27. 4.94	„ „ 1	10. 5.12	„ „ 1	27. 6.14
5129	Jensen, Ejnar Johan Carl	København	11. 1.95	„ „ 2	2. 5.14	„ „ 2	1. 8.14
3937	Jørgensen, Jørgen Chr.	Svendborg	3. 9.86	Svendborg	25. 7.13	Svendborg	23. 8.13
8686	Iversen, Axel	Ringkøbing	30. 6.93	Kbhvn. Afd. 1	2. 5.13	Kbhvn. Afd. 1	14.11.14
1372	Jakobsen, P.	Alminde, Kolding	27. 8.80	„ „ 2	29. 8.14	„ „ 2	17.10.14

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
3223	Larsen, Alex. Carlo....	Kallundborg	26. 7.93	Horsens	31.10.13	Kbhvn. Afd. 1	18. 7.14
3765	— Christian.....	Timmering	2. 2.88	Silkeborg	28. 3.14	Silkeborg	25. 4.14
16081	Lundin, Edvin Gustav..	Søborg	25. 3.94	Kbhvn. Afd. 1	11. 8.14	Kbhvn. Afd. 1	14.11.14
2849	Mortensen, Magnus Em....	Forup pr. Horsens	29. 9.91	Esbjerg	23. 8.13	„ „ 1	13. 6.14
12783	Møller, Hans.....	Dresden	2.12.89	Kbhvn. Afd. 1	21. 2.14	„ „ 1	14.11.14
3539	— Kasper Chr. Fred.	København	17. 3.95	Frederikshavn	14. 7.14	Frederikshavn	5.12.14
18626	Nielsen, Aage Knud...,	Helsingør	16.11.95	Hillerød	19. 8.14	Hillerød	26. 9.14
18764	— Anton Marinus.	Dronninglund	9.11.90	Vejen	15.10.10	Esbjerg	9. 2.14
14374	— Holger.....	Nykøbing F.	8. 6.93	Nykøbing F.	1. 5.12	Vejle	26. 9.14
11596	— Oluf Chr. Toft.	København	13.10.90	Kbhvn. Afd. 2	29. 4.10	Kbhvn. Afd. 2	18. 7.14
13062	Nedergaard, Georg.....	Allingskovgaard	27.10.86	Silkeborg	30. 4.12	Silkeborg	1. 5.14
16093	Olsen, Jens Vilh. Carlo	Holte	16. 6.94	Kbhvn. Afd. 1	8. 8.14	Kbhvn. Afd. 1	24.10.14
7704	— Niels.....	Snejbjerg	23. 1.90	Randers	1. 9.14	Randers	31.10.14
5140	Orbe, Rudolf.....	København	2. 5.79	Kbhvn. Afd. 2	18. 4.14	Kbhvn. Afd. 2	9. 5.14
289	Petersen, Christian.....	Frederiksberg	6. 3.93	„ „ 1	1. 4.13	„ „ 1	14.11.14
1305	— Helge Robert..	København	13. 7.93	„ „ 2	10.10.13	„ „ 2	20. 6.14
2158	— Henry Charles.	—	16. 5.91	Vegesach, Tyskland	8.10.11	„ „ 1	31.10.14
16014	— Peter Chr.	Østrild	6.12.85	Kbhvn. Afd. 1	25. 7.14	„ „ 1	12. 9.14
18276	Rasmussen, Arthur Oluf ...	Skibhusene, Odense	18. 9.93	„ „ 1	18. 7.14	„ „ 1	26. 7.14
16834	Saaby, Knud Johs. Andersen	København	20.12.91	Kbhvn. Afd. 1	24.10.14	„ „ 1	24.10.14
8469	Sarup, Vilhelm Vald...	—	10. 5.93	„ „ 1	9. 5.14	„ „ 1	22. 8.14
6988	Sayzette, Jens Martin ...	Odense	28.10.67	Odense	14.11.07	Odense	11. 7.14
8831	Schoik, Ejner Otto	København	3.10.94	Kbhvn. Afd. 1	17.10.13	Frederikssund	28. 8.14
12531	Ullstad, Svend Aage ...	—	17.11.93	„ „ 1	7. 6.13	Kbhvn. Afd. 1	3.10.14
21498	Wulff, Bernh. Nicolaj Peter	Sorø	18. 8.94	Sorø	1.11.13	Sorø	18. 7.14
11018	Zoëga, Juan Carl Vald.	København	6.10.87	Kbhvn. Afd. 1	12.12.13	Kbhvn. Afd. 1	1. 8.14

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Udmeldte Medlemmer.

			Sidst betalt
Nr. 67	Andersen,	H. Chr.	29. 8.14
- 1093	Behrendt,	S. V.	14.11.14
- 946	Bertelsen,	Marinus	13. 2.15
- 1145	Hansen,	Hans Peter	3.10.14
- 799	—	Karl Aage	16. 1.15
- 698	Jensen,	L.	31.10.14
- 498	Johansen,	Rich.	26.12.14
- 1480	Johnasson,	O. E.	23. 1.15
- 510	Lauritzen,	S. Chr.	23. 1.15

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 668	Andersen,	R. V.
- 928	Funch,	P. E. H.
- 119	Janns,	A.
- 1195	Jensen,	C. S. M.
- 30	—	E.
- 392	—	Hans Chr.
- 1504	Rosenwold,	H. Madsen

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret).

			Nyt Nr.
Nr. 430	Christensen,	Hans Chr.	670
- 1417	Larsen,	Andreas Chr.	30
- 1597	—	Chr.	902
- 1121	Olsen,	V. A. E.	1246

Gartler- og Metalarbejderforbundet.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Genindmeldt
Nr. 477	Petersen,	Peter Edvard	3.10.14
- 488	Wagner,	K.	12.12.14

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 2282	P. Larsen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 2871	L. Simonsen	(— — 1)
- 8522	P. Rasmussen	(— — 1)
- 11046	G. Keller	(— — 1)
- 11174	A. Christoffersen	(— — 1)
- 12882	A. Nielsen	(— — 1)
- 19521	L. C. Høj	(— — 1)

Nr. 19270	H. A. C. Olesen	(Kbhvn. Afd. 2)
- 1475	C. Lind	(— — 3)
- 513	K. E. Bjørkholm	(— — 4)
- 9982	Ingv. Jensen	(— — 5)
- 4435	Chr. Rasmussen	(— — 5)
- 20604	V. Svendsen	(— — 5)
- 20493	Senius Nielsen Torp	(— Anvisningsk.)
- 7721	H. C. F. Grandjean	(— —)
- 2282	Peter Chr. Hansen	(— —)
- 5440	C. J. Vognstrup	(Korsør)
- 11841	C. Carstensen	(Vejle)

Medlem Nr. 1039, V. Schultzer, og Nr. 2665, J. C. E. Andersen, har fundet deres Bøger.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 9049	Carstensen,	Carl Chr. Edv.	11. 9.08
- 14432	Elmsted,	Peter Johan Ludv.	17. 6.11
- 1357	Hansen,	Axel Johan	27.10.06
- 19947	Højfeldt,	Tage	26. 4.13
- 6564	Jensen,	Carl Marius	16.12.11
- 5931	Jørgensen,	A.	11. 8.06
- 7703	Krogh,	Marius M.	20.10.06
- 6866	Laursen,	Vald.	21. 6.02
- 9999	Madsen,	William L. P.	29. 8.08
- 19614	Nielsen,	Niels Axel Rosenkrantz	20. 4.12
- 6795	Sørensen,	August	24.12.04
- 10988	Schnor,	Jørgen	22. 3.01

Nyt Register.

Nr. 16866	Andersen,	Carl	18. 7.14
- 18568	—	Carl Otto Emil	21. 3.14
- 11579	Henrichs,	C. C. K. J.	4. 7.14
- 19521	Høj,	Laurits Christian	6. 6.14
- 11063	Jensen,	Jens Peter Cedrik	20. 6.14
- 7061	Jørgensen,	Carl Georg	22. 8.14
- 11046	Keller,	Gustav	4. 7.14
- 15090	Lorentzen,	Henry Knud Chr. C.	25. 7.14
- 2961	Messer,	Carl Heinrich	5. 9.14
- 13697	Neumeyer,	Egon Hary Aug.	29.11.13
- 19270	Olesen,	Henry Augustin Chr.	25. 7.14
- 2192	Petersen,	C. G. L. Ø.	24. 1.14
- 11068	Sørensen,	Christian	6.12.13
- 276	Schmidt,	Jakob Bredahl Mangor	23. 5.14
- 13518	Søby,	Frode Valdemar	10.10.14

Overskud henligger paa Afdelingskontoret i Randers til tidligere Medlem Nr. 4779, Chr. Jørgensen, fra Scandias Grovsmedie.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Esbjerg: S. P. Sørensen, Spängsberggade 1.
Herning: Jes Jensen, Grønnegade 11. Ingen Udbt.
Holstebro: Keld Nielsen, Herningvej.
Horsens: N. P. Madsen, Fyensgade 22.
Korsør: P. Nielsen, Taarnborgvej 66.
Præstø: O. Jørgensen, Fiskehandler Hemmingsen. Ingen Udbt.
Vejen: C. Fuglsbøll, Nørregade. Ingen Udbt.

Kassererе:

København: Kassereren træffes Mandag, Tirsdag, Onsdag og Torsdag kun fra 6—7 Aften.
Esbjerg: A. C. Nielsen, Smedegade 25, 1. Træffes om Middagen kun fra $12^1/_4$—$12^3/_4$.
Faaborg: A. Jensen, Østergade 26.
Frederikshavn: J. Bæck, Kalkværksvej 7.
Hillerød: N. B. Petersen, Lille Gasværksvej 4.
Randers: P. Frederiksen, Karolinegade 6, 1.
Roskilde: E. Knudsen, Clermontgade 25, 1.
Slagelse: R. Andersen, Nansensgade 10, St.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Fredericia: Formand og Kasserer: R. Rasmussen, Bjergegade 13.
København: Kontortid for Ind- og Udbetaling Lørdag Kl. $5^1/_2$—$7^1/_2$ Aften i Rømersgade 22, Kj. Arbejdsløshedskontrol: Mandag, Onsdag og Fredag fra Kl. 2—3 hos Formanden.

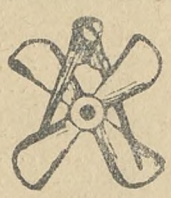
Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Holbæk: Forvalter C. Christensen, Fællesbageriet.
Horsens: P. Andersen, Emil Boysensgade 46.

Kassererе:

Korsør: Kassererens Adresse er: Taarnborgvej 70.
Nykøbing F.: Kassereren har atter overtaget Kasserervirksomheden.
Odder: Til Kasserer er valgt J. P. Jensen, Asylgade 19.
Ringsted: Til Kasserer er valgt Tscherning Johansen, Dagmarsgade 71, 1., t. v. Udbet. $6^1/_2$—$7^1/_2$.
Skive: Til Kasserer er valgt M. C. Mortensen, Nordbanevej 20, St., t. v. Udbet. $6^1/_2$—$7^1/_2$.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet „Hafnia" (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 5 MARTS 1915 1. Aarg.

Dyrtid.

Naar man fratager den store Ulempe, som Indkaldelserne til Sikringsstyrken har været og er for en Mængde Mennesker, er den mest mærkbare Følge af Verdenskrigen for næsten alle Mennesker sikkert den, at vi har faaet Livsfornødenhederne fordyrede i en ganske overordentlig Grad. Ganske vist er f. Eks. Æggpriserne dalede lidt igen i den sidste Maanedstid, men saa gaar Smør- og Fedtpriserne op, og Priserne paa Kød, Flæsk og Brød skal nok holde sig. Tendensen til Forandring gaar absolut kun i opadgaaende Retning.

Paa den anden Side har vi for Jærn- og Metalindustriens Vedkommende haft den ubestridelige Fordel, at der er kommet Fart i Arbejdet med Trang for Folk rundt omkring, navnlig saadanne, som er veluddannede i almindelige Specialiteter, men i det hele taget er der stærkt Brug for virkelig fagdygtige Kræfter saa godt som i alle Brancher, naar undtages dem, som paa en eller anden Maade er paavirkede af Slapheden i Bygningsindustrien.

Under disse Omstændigheder er det klart, at Spørgsmaalet: Hvordan forøger vi vore Indtægter? opstaar. Kan der f. Eks. ikke være Tale om et Dyrtidstillæg under disse ekstraordinære Forhold? Dette sidste egner sig for saa vidt udmærket, hvor Forholdene er overskuelige, f. Eks. hos Stat og Kommuner og hos enkelte begrænsede Virksomheder, som har særlige Aftaler med deres Arbejdere uden direkte Forbindelse med Landsoverenskomster o. lign.

En anden Ting er det med Forholdet mellem de store Organisationer paa begge Sider. Her er Forholdene højst forskellige, og maa være det af mange Grunde, men der har naturligvis ogsaa her været Tale om Dyrtidstillæg, og de forskellige Organisationer har indgaaende drøftet Forholdene, men som Regel besluttet sig til at gaa andre Veje. Sagen er nemlig den, at hvor der findes Virksomheder, der paa Grund af Tidernes Ugunst næsten er sat ud af Spillet og kun med særlige Anstrengelser holder deres Produktion gaaende for at afvente bedre Tider, der vil det i Reglen ikke nytte at kræve Dyrtidstillæg; der nødes Arbejderne til at gøre Forandring, søge andet Steds hen, naar Forholdene bliver dem for magre, fordi Arbejdstiden indskrænkes eller lignende. Saa er der de Virksomheder, hvor man lever højt paa Krigsproduktionen. Her har man dog heldigvis i adskillige Tilfælde vist Forstaaelse af, at det var nødvendigt, at Arbejderne fik en ordentlig Betaling, og en anstændig Timefortjeneste er Gud ske Lov ikke nogen Sjældenhed ved den Art Arbejde, og saa siger det sig selv, at et Krav om Dyrtidstillæg næppe straks vil have Betingelser for at vinde Grenlyd.

Men saa er der som altid en gylden Middelvej, og den ligger for Tiden saare naturlig for os indenfor Jærn- og Metalindustrien, og den bestaar simpelthen i Fortsættelse af den kendte Form for Lønbevægelse, hvor vi dels kræver passende Forhøjelser af Timelønningerne, naar disse viser sig at være for langt nede, og hvor der dels kræves Akkord i størst mulige Udstrækning, hvorved Fortjenesten forøges, men navnlig ogsaa derved, at man benytter sig af Overenskom-

sternes Løfteparagraffer om, at „Timelønningerne skal paavirkes af, om der slet ikke eller kun i forsvindende Grad er Adgang til Akkordarbejde", med andre Ord, det gælder om, hvad Arbejderne faar med hjem i Lommen Lønning-aftenen. Her er en vid Mark at bearbejde, og vi kan trøste vore Medlemmer med den Oplysning, at Bestræbelserne gaar sin støtte Gang for overalt at hjælpe vore Medlemmer til den bedst mulige Fortjeneste. Resultaterne er vel ikke altid lige gode, men Resultater maa der paa den anden Side foreligge, thi Dyrtiden kræver, at der for Tiden sker Fremskridt.

Ulykkesforsikringsloven.

I Begyndelsen af Januar Maaned d. A. forelagdes i Folketinget »Forslag til Lov om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde«, hvilket Forslag fremkommer som en Revision af de nugældende 4 Ulykkesforsikringslove og 2 mindre Supplementslove vedrørende Industriens Ulykkesforsikring.

Da det hovedsageligt er denne sidste, der har Interesse for vore Medlemmer, skal vi nærmest beskæftige os med denne Side af Sagen og kun i Forbigaaende nævne samtlige 4 Love. Den ældste af dem er »Lov Nr. 4 af 7. Januar 1898 om Arbejderes Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i *visse* Virksomheder«, og det er denne Lov, der omfatter Industrien, eller rettere en Del deraf, idet som Navnet antyder kun visse Virksomheder er undergivet Loven. Nr. 2 i Rækken er »Lov Nr. 71 af 3 April 1900 om danske Fiskeres Forsikring i Ulykkestilfælde«. Denne Lov udvides ved Lov Nr. 65 af 30 Marts 1906 »til ogsaa at omfatte anden Søfartsvirksomhed m. v.«, og som den fjerde Lov kom »Lov Nr. 51 af 27. Maj 1908 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Landbrug, Skovbrug, Havebrug m. m.«. I 1903 vedtoges en Tillæglov til Loven af 1898, hvorved forskellige Bestemmelser i denne vedrørende Dagpenge, Anmeldelse af Ulykkestilfælde, samt disses endelige Afgørelse m. v. ændredes. Endelig kom der 1. Decbr. 1913 en anden Tillægslov til Loven af 1898, indeholdende et Par Ændringer, der var nødvendiggjorte som Følge af den nye Fabrikslov.

Som nævnt berøres Industriens Arbejdere i væsentlig Grad kun af Loven af 1898, idet dog Mejerier, derunder de københavnske Mælkeforsyninger, hører under Landbrugsforsikringen, og det er derfor særlig førstnævnte Lov, det har Interesse at omtale her i Fagbladet. Som en af de væsentligste Skavanker ved denne Lov maa nævnes dens Begrænsning, der bevirker at store — og efterhaanden stedse større — Dele af de herhen hørende Arbejdere falder udenfor Lovens Rammer. Særlig Bestemmelsen i Lovens § 3 A. om, at kun Virksomhed, der af Indehaveren drives som *Næringsvej*, hører under Loven, har været uheldig, idet t. Eks. Byggeri udført for egen Regning af en større Industrivirksomhed, Ladning og Losning udført af et Dampskibsselselskab eller et Grossererfirma o. s. fr. ikke kommer under Loven, da de paagældende Arbejder ikke er Næringsvej for Indehaverne. Hvis Dampskibsselskabet eller Grossereren derimod entrerer med en Person om Arbejdets Udførelse, bliver denne Arbejdsgiver med Losning og Ladning som Næringsvej, og derved falder Arbejdet ind under Loven. For Byggeindustriens Vedkommende findes den Begrænsning, at kun Bygninger (Beboelseshuse og Økonomibygninger), med udover 1 Etage og Tagkvist hører under Loven. Kommer en Bygningsarbejder saaledes i en Ejendom med flere Etager til Skade ved at falde ned i en Kælderhals, hører Ulykkestilfældet under Loven, men hvis en Bygningsarbejder styrter ned fra Taget paa en 1 Etages Bygning, er Tilfældet udenfor Loven. I Jærnindustrien, saavel som andre lignende Virksomheder, er Forholdet det, at »Fabriksvirksomhed, samt Virksomhed i fabrikmæssig drevne Værksteder, for saa vidt disse Virksomheder er undergivet Fabrikstilsyn« (§ 4 A.), hører under Loven, og det samme gælder Virksomheder, der benytter »Maskineri, som sættes i Bevægelse ved Kraftmaskiner af den Beskaffenhed, at Virksomheden er undergiven Fabrikstilsyn« (§ 4 B.), men dels udelukkes alle, der ikke beskæftiges i Virksomhedens »tekniskmekaniske Del«, og dels medtages for de under § 4 B. hørende Virksomheder kun saadanne Ulykkestilfælde, som er opstaaede ved det nævnte »Maskineri«, saaledes at f. Eks. en Fabrikskusk ikke hører under Loven, naar han kører med Varer ude i Byen, og paa et Smedeværksted, der ikke drives fabrikmæssigt, vil kun Ulykkestilfælde, som hidrører fra eventuelle Maskiner, men derimod ikke Ulykkestilfælde, foraarsagede af Arbejdet ved Ilden, Skruestik, Hestebeslag m. v., høre under Loven. I denne Forbindelse skal dog nævnes, at Gas- og Vandledningsanlæg samt elektriske Anlæg, saavel som Jærnbane- og Sporvejsdrift, Anlæg af Jærnbaner, Sporveje, Veje, Broer, Dæmninger, Kanaler og Sluser samt Skibsværftsarbejde, er omfattet ved særlige Bestemmelser i Loven.

Som man ser, udelukker Loven ogsaa i vor Industri en betydelig Del fra at kunne faa Erstatning i Ulykkestilfælde, men Forholdet er dog betydeligt mere grelt i andre Arter af Virksomhed, og navnlig vilde Forholdene have været nærmest umulige for Havnearbejderne, hvis disse ikke i stor Udstrækning havde bundet deres Arbejdsgivere til at holde dem forsikrede uden Hensyn til, om Arbejdet faldt ind under eller udenfor Loven.

En anden men ikke saa følelig Mangel medføres af den Maade, hvorpaa Begrebet Ulykkestilfælde er fastslaaet. Som Ulykkestilfælde regnes nemlig kun, hvad der kan henføres til at være opstaaet ved en bestemt paaviselig øjeblikkelig Begivenhed. Alle Betændelsestilfælde i Hænder t. Eks., der skyldes Fremkomsten af en Vable med paafølgende Infektion gennem denne, vil som Regel ikke blive anerkendt som Ulykkestilfælde, fordi Vablen ikke er et Øjebliksprodukt, men Følgen af nogen Tids Paavirkning, og hvad Infektionen, der fremkalder Betændelsen, angaar, da kan denne aldrig paavises at være sket under Arbejdet. Det kræves

endvidere for at være Ulykkestilfælde, at Lidelsen skal være opstaaet af »en fra Arbejdets sædvanlige Gang afvigende Begivenhed«, hvilket bedst kan belyses derigennem, at hvis en Arbejder ved Udførelsen af sit Arbejde paa almindelig Vis, og uden Indtrædelse af noget Uheld under Udførelsen, faar en Muskelsprængning eller lignende, t. Eks. ved Løftning, vil Tilfældet ikke blive anerkendt som hørende under Loven.

Ser man paa de Erstatninger, der ydes i Henhold til Loven, er det ikke vanskeligt at faa Øje paa, at den Tilskadekomne, hvad enten hans Lidelse er af forbigaaende eller af blivende Natur, er den, der i alle Tilfælde maa bære det største økonomiske Tab, foruden Svie og Smerte. Loven fastsætter en Erstatning for fuld Invaliditet paa højst 4800 Kroner (regnet = med 6 Gange en Aarsløn paa 800 Kroner). Dette vil med Fagets nuværende Gennemsnitsfortjeneste svare til kun 3 Aars Fortjeneste, og saa maa erindres, at fuld Invaliditet betegner en Tilstand af fuldstændig Hjælpeløshed (Tab af flere Lemmer, fuldstændig Blindhed paa begge Øjne o. l.). Men ogsaa for de mindre Invaliditeter stiller Sagen sig paa lignende Maade, og selv hvor en invalideret Arbejder kan optage sin gamle Beskæftigelse, vil han i de fleste Tilfælde en Tid lang være afskaaret fra at opnaa sin tidligere Fortjeneste. Hertil kommer Tabet af Fortjeneste for den Tid, i hvilken han er arbejdsudygtig, og for hvilken Dagpengene, der højst andrager 2 Kr. pr. Dag, kun udgør en mangelfuld Erstatning. Tilfældet er da ogsaa, at de fleste mindre Erstatninger straks medgaar til Dækning af den Gæld, der er stiftet under Arbejdsudygtigheden.

En af de Følger, som Beregningen af Erstatningen efter Aarslønnen medfører, fremkommer i de ikke sjældne Tilfælde, hvor en Lærling bliver Invalid, og i Henhold til sin ringe Løn kun faar en ganske minimal Erstatning (hvis Lønnen ikke overstiger 300 Kr., kun 1800 Kr. for fuld Invaliditet).

Vi har i foranstaaende søgt at paavise, hvilke Mangler, der i særlig Grad klæber ved den nugældende Lov, og med Undtagelse af Begrænsningen til »visse Virksomheder« kan de samme Mangler siges at være gældende for de andre Ulykkesforsikringslove; for sidstnævnte gælder endda lavere Maksimum for Erstatningerne end i Loven af 1898.

Vi skal i en efterfølgende Artikel omtale det af Arbejderforsikringsraadet for ca. 4 Aar siden udarbejdede Udkast til en ny Lov, hvilket i væsentlig uforandret Skikkelse blev forelagt af Regeringen i Januar d. A.

Rørlæggerfagene.

Da Arbejdsgiverne indenfor Jærn- og Meltalindustriens Sammenslutning i den sidste Tid har gjort nogle ret kraftige Forsøg paa at fortolke Prislisten for Gas- & Vandledningsarbejde paa forskellige Punkter saa det vilde blive en ret følelig Reduktion, tilraades det derfor enhver Kollega, som arbejder efter ovennævnte Prisliste, at have deres Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold, saa at Opmaalinger og Opgørelser bliver i nøje Overensstemmelse med Prislisten.

I det hele taget har de Forhandlinger, som i den sidste Tid er førte i Sager angaaende Prislisten for Gas- & Vandledningsarbejde, været prægede af en Uvillighed fra Arbejdsgivernes Side til at faa dem forligte. Man vilde have ført dem igennem alle Instancer lige til Voldgift, hvilket vil fremgaa af det efterfølgende.

Firmaet Albrechtsen & Madsen havde faaet et større Varmt- og Koldtvandsanlæg udført paa Hotel Terminus. Rørene blev bøjede ens paa Varmt- og Koldtvandsledningerne, og af den Grund mente Firmaet, at det havde Lov til at betale begge Anlægene efter Prislisten for Damp- og Varmtvandsapparater. Arbejderne protesterede herimod og forlangte Koldtvandsledningerne opmaalte og betalte efter Prislisten for Gas- & Vandledningsarbejde. Repræsentanterne for Forbundet hævdede, at fordi Rørene paa Koldtvandsledningerne blev bøjede kunde dette ikke forandre Karakteren af Arbejdet. Og uagtet man skulde tro, at den Sag var lige til, førte Arbejdsgiverne den dog til Tops igennem Mæglingsmøde, Timandsmøde og flere Voldgiftsmøder, for endelig til Slut at maatte give Arbejderne Ret i deres Paastand om, at Koldtvandsanlægget skulde opmaales og betales efter Prislisten for Gas- & Vandledningsarbejder.

Igennem de førte Forhandlinger blev man klar over, hvorfor Arbejdsgiverne satte saa meget ind paa at vinde denne Sag. Det var nemlig Meningen, at man, skiftevis naar det passede dem, vilde have Lov til at benytte de to ovennævnte Prislister, for derved at faa forskelligt Arbejde udført billigere. Men saa længe der er 2 Prislister, som hver for sig omhandler bestemte Arbejder, maa vi selvfølgelig forlange, at Arbejdsgiverne holder disse 2 Prislister skarpt adskilte, hvorfor Kollegerne opfordres til at paase, at dette sker.

En anden Sag var rejst af Blikkenslager-Forbundet mod samme Firma angaaende et Sanitets- og et Gasanlæg, udført paa Bygningen »Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring«. Blikkenslager-Forbundet forlangte Sagen behandlet i Udvalget for Gas- & Vandledningsarbejde, og uagtet en af Firmaets Chefer var autoriseret Gas- & Vandmester, nægtede Firmaet dog at lade Sagen behandle i nævnte Udvalg, men henviste den til Behandling i Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien. Denne Sag blev ogsaa ført igennem de forskellige Møder til Voldgift, og da Blikkenslager-Forbundet valgte Undertegnede til den ene af Voldgiftsdommerne, vilde jeg gerne her i Bladet gøre et Par Bemærkninger til selve Sagen.

Det drejede sig om flere forskellige Punkter i Prislisten, men da det særlig var 2 af Punkterne, som Arbejdsgiverne havde deres Opmærksomhed henvendt paa, skal jeg nøjes med at omtale disse.

Første Stykke i Punkt 4 i Prislisten omhandler Prisen for Indsætning af T til eventuel Forlængelse af Ledninger. I næstsidste Stykke i samme Punkt staar: Hvor Langgevind skal benyttes, betales samme Pris pr. Stk. som for T. Uagtet Arbejdsgiverne var bekendt med, at Langgevind altid var bleven betalt overalt, hvor de var anbragte paa Ledningerne, vilde de nu fortolke Punktet paa den Maade, at Langgevind kun skulde betales naar det var i Forbindelse med første Stykke i Punkt 4. Opmandskendelsen gav os Ret i, at Langgevind altid skal betales, naar de er anbragte paa Ledningerne.

Det andet Punkt omhandlede Bukning af Rør. Arbejdsgiverne nægtede bestemt at yde nogen som helst Betaling for Bukning af Rør og hævdede, at i Punkt 1 i Prislisten var Bukning af Rør indeholdt i Prisen for Oplægning af Rør. Nu har det aldrig været Meningen med det, der staar i Prislistens Punkt 1, at Arbejdsgiverne skulde have Lov til at benytte Bukning af Rør i den Udstrækning, de har begyndt paa, og det hævdedes ogsaa paa Voldgiftsmødet, men Opmanden tog intet Hensyn hertil, idet han gav Arbejdsgiverne Ret i

deres Paastand om, at Bukning af Rør ikke skal betales. Nu tror jeg ikke, at Arbejdsgiverne vil faa nogen Fornøjelse af den Opmandskendelse, for de to Punkter, Bukning af Rør og Betaling for Langgevind, er meget nær knyttet til hinanden, og naar nu Arbejdsgiverne ikke kan komme uden om at betale for Langgevind, bliver man vel nok ved det gamle: at bruge Fittings, hvor det kan lade sig gøre.

Paa et større Gas-, Vand- og Sanitetsanlæg, der var udført for Firmaet Funch & Henriksen i et Byggekompleks paa Amager, viste der sig ved Arbejdets Færdiggørelse en hel Del Poster paa Regnskabet, som Firmaet ikke vilde godkende.

Det var gaaet her, som det gaar saa mange Steder, at under Arbejdets Udførelse havde man truffet forskellige Aftaler om Prisen paa Arbejder, der ligger udenfor Prislisten, uden at faa disse Aftaler nedskrevne eller vidnefaste, og det gik her som det er gaaet de fleste Steder, at da Arbejdet var færdigt nægtede Firmaet, at der var truffet saadanne Aftaler.

Jeg vil derfor tilraade Kollegerne paa de forskellige Arbejdspladser, at naar det er nødvendigt at træffe saadanne Aftaler da at faa dem nedskrevne eller vidnefaste, saaledes at Arbejdsgiverne ikke kan komme uden om dem, naar Arbejdet er færdigt.

Sagen gik for nogle af Posterne igennem de forskellige Møder til Voldgift, og naar Slutresultatet blev nogenlunde ordentligt, skyldtes det i nogen Grad, at nogle af Posterne paa det afholdte Mæglingsmøde blev omlagte til en anden Betaling.

Jeg vil til Slut gentage min Anmodning til mine Kolleger, som beskæftiges ved Gas- og Vandledningsarbejde eller Centralvarmearbejde, at de sørger for at faa rene og klare Aftaler og Akkorder, som omhandler Arbejder der ligger udenfor Prislisterne, saa vidt muligt ordnede straks ved Arbejdets Paabegyndelse, og mener man ikke at kunne gøre dette selv, saa at gaa til Organisationen lige saa godt først som sidst og lade den ordne det, saaledes at vi kan slippe for at faa slet saa mange Voldgiftssager, som vi har haft i den sidste Tid, og jeg skal sige hvorfor: Der gaar nemlig ofte noget i Stykker ved en Voldgift. Uagtet jeg i alle de Sager, hvor jeg har været Voldgiftsdommer, har hævdet, at Kendelsen kun gjaldt det konkrete Tilfælde, saa vil en Opmandskendelse, som gaar os imod, kunne faa Eftervirkninger, som det ikke er let at komme uden om, og hvor mærkelig en Opmand i saadan en Voldgift kan opfatte sin Stilling, vil nedenstaaende Meddelelse vise.

Gas- & Vandarbejdernes Fagforening havde paa Foranledning af en af sine Medlemmer rejst en Klage mod Blikkenslagermester Pers om Betaling af Tillæg for Blyrør efter Punkt 32 i Gas- og Vandarbejdernes Prisliste, som omhandler Opsætning af støbte Vandkummer med Blyvandlaas og indtil 0,6 Meter Blyrør. Kummen blev ventileret. Ventilationsrøret og Afløbsrøret oversteg de 0,6 Meter Blyrør og derfor forlangtes det overskydende Blyrør betalt efter Prislistens Punkt 34. Mesteren vilde ikke indrømme, at der skulde gives et saadant Tillæg, og Sagen gik til Voldgift. Nu skulde man dog tro, at Opmandens Opgave var, hvis ikke Parterne kunde blive enige ved Forhandling, saa at fortolke Punktet i Prislisten saaledes, enten at Kravet om Tillægget var rigtigt, eller at Mesterens Paastand om ikke at yde Tillægget var rigtigt, men det gjorde han ikke.

Mesteren fik nok delvis Ret, men det skete ved, at Opmanden lavede et helt nyt Punkt til Prislisten. Det kan Organisationen naturligvis ikke gaa med til. Her i dette Tilfælde betød det ikke stort, men det kunde være en anden Gang, at det betød mere, og det maa vi værge os imod ved kun at lade saadanne Forandringer med Prislisten ske gennem Forhandling med Arbejdsgiverorganisationerne og Fagforeningerne.

Ch. Segato.

Udlandet.

Forholdene i Norge. Opsigelse af Overenskomster m. m. Medlemsorganet for vort norske Broderforbund, »Jern- og metalarbeideren«, for Februar Maaned 1915 indeholder en Række interessante Bemærkninger om Arbejdsforholdene og Lønbevægelsen i Norge. Disses væsentligste Indhold er følgende:

Efter Statistiken over gældende Tarifoverenskomster var der i November 1914 ialt 802 Overenskomster, omfattende 88.888 Arbejdere. Af disse Overenskomster har 288, omfattende 21.397 Arbejdere, Udløbstid i 1915. Størsteparten af disse, nemlig dem indenfor Byggefagene, er nu opsagt enten af Arbejdsgivernes eller Arbejdernes Organisationer.

Disse Overenskomster er oprettede i 1910 og er saaledes nu 5 Aar gamle. Det vil heraf staa klart, at der er stærk Trang til Forbedringer saavel af Lønninger som af andre Bestemmelser vedrørende Arbejdsforholdene.

Spørgsmaalet om Opsigelse har været til grundig Overvejelse i de interesserede Foreninger, bl. a. fordi Forholdene i disse Krigstider er noget usikre. Samtidig er imidlertid Dyrtiden saa voldsom, at det ofte er ufatteligt, hvorledes Arbejderen med en lille Dagløn skal kunne skaffe sig saa meget til Livsopholdet, at han er skikket til at udføre sit Dagværk.

De fleste Fagforeninger indenfor Bygningsindustrien har derfor fremsat Krav om Forandringer i de bestaaende Overenskomster. De fleste af disse indeholder nemlig en Bestemmelse om, at »hvis Forandringer ønskes, skal Parterne snarest efter 1. Januar træde sammen til en Konference. Skulde denne Konference ikke føre til et Resultat, kan Opsigelse ske inden 1. Febr«.

I Henhold til denne Bestemmelse blev det meddelt Arbejdsgiverforeningen, at der ønskedes Forandringer, og Forhandlinger blev forsøgte mellem Parterne paa de forskellige Steder, uden at dette dog førte til noget Resultat, idet Arbejdsgiverne overalt indtog det Standpunkt, at de ikke under de nuværende Forhold kunde gaa til nogen Indrømmelse paa de fremsatte Krav, hvorimod man foreslog at lade Overenskomsterne løbe videre til 1. April 1916.

Efter disse mislykkede Forhandlinger opsagdes den 30. Januar 25 Overenskomster i forskellige Bygningsfag med de respektive Forbundsstyrelsers og Landssekretariaters Godkendelse. Arbejdsgiverforeningen havde for sit Vedkommende allerede ved Skrivelse af 23. December meddelt, at deres Centralstyrelse havde besluttet, at for saa vidt ingen Opsigelse sker af nogen Overenskomst fra Arbejdernes Side, skal heller ingen Opsigelse ske fra Arbejdsgivernes Side. Hvis derimod Arbejderne opsagde en eller flere Overenskomster, havde Centralstyrelsen besluttet at opsige samtlige øvrige Overenskomster indenfor Bygningsfagene og beslægtede Fag.

I Henhold hertil har saa Arbejdsgiverne opsagt 15 Overenskomster, saaledes at der altsaa tilsammen er opsagt 40 Overenskomster indenfor Byggefagene. Jærn- og Metalarbejderforbundet er nu direkte interesseret i

Opsigelsen af 4 Overenskomster, nemlig vedrørende Blikkenslagere og Rørlæggere i Christiania og Rørlæggerne i Trondhjem. Disse er opsagte af Arbejderne, samt endvidere Blikkenslagerne i Trondhjem, hvis Overenskomst er opsagt af Arbejdsgiverne. De 4 Overenskomster omfatter ca. 730 Arbejdere, hvoraf de 580 er organiserede. Udover de forannævnte har ogsaa Blikkenslagerne i Stavanger med Hovedbestyrelsens Sanktion besluttet at opsige deres Overenskomst med Mestrene, som ikke tilhører Arbejdsgiverforeningen, og Forhandlingerne her vil blive førte direkte mellem Afdelingen og Mestrene. Denne Overenskomst omfatter 45 Arbejdere, som alle er organiserede.

Foruden de nævnte Opsigelser foreligger der Krav om Oprettelse af ny Overenskomst for Reparatørerne og Elektrikerne med Christiania Portland Cementfabrik, »Slemmestad«, omfattende 35 Arbejdere, hvoraf 32 er organiserede. Disse har tidligere været medtagne i Arbejdsmandsforbundets Overenskomst for Cementfabrikkerne, men denne Overenskomst er nu opsagt, og Metalarbejderforbundets Afdeling har forlangt særskilt Overenskomst for de Fag, som sorterer under dette. Endvidere har Metalarbejderne ved »Moelvens Brug« fremsat Krav om Oprettelse af Overenskomst om Minimalløn og Arbejdstid, og ved denne Virksomhed er det i høj Grad nødvendigt at faa forbedret Arbejdsforholdene. Arbejdstiden er meningsløs lang, 60 Timer pr. Uge, og Timelønningerne meget lave, gennemgaaende 35 Øre. Virksomheden beskæftiger ialt 32 Jærn- og Metalarbejdere, hvoraf 22 er organiserede.

Vort Broderorgan tilføjer:

»Som man vil se, er der forberedt en ganske omfattende Lønbevægelse for Tiden, og Nødvendigheden heraf maa være indlysende for enhver. Priserne paa alle Livsfornødenheder er stegne saa voldsomt, at man snart ikke tilnærmelsesvis kan klare det nødvendigste, men efter den Holdning, Arbejdsgiverne indtog under de foreløbige Forhandlinger, maatte man vistnok faa Indtryk af, at de ikke agter at lægge god Villie for Dagen med Hensyn til Forbedringer. Vi vil dog i det længste tro, at de vil tage Fornuften fangen og forstaa, at Arbejderne absolut ikke kan klare sig under de nuværende Forhold. Det fremholdes meget stærkt, at Bedrifterne nu har svære Vanskeligheder at kæmpe med, og saaledes er det vel ogsaa, men for den, som kun har sin Haands Slid at leve af, er Vanskelighederne selvfølgelig lige saa store. I Dagspressen ser man næsten daglige Bekendtgørelser om, at Prisen paa Mel, Sukker, Kul o. s. v. fra den og den Datum er forhøjet med 10 à 15 pCt., og følger Arbejdspriserne ikke en Smule med, vil det jo ende i Elendighed over hele Linien«.

Sverige. De Fattige og de Rige. Lederen af det svenske Finansdepartements skattestatistiske Meddelelser, J. Flodstrøm, giver et meget interessant Overblik over Befolkningens Indtægter.

Af Bearbejdelserne for Aaret 1913 fremgaar det, at kun 750.000 Skatteydere havde en aarlig Indtægt af 800 Kr. eller derover. Kun 150.000 af disse Mennesker har dog en Aarsindtægt, der overstiger 1800 Kr. De 600.000 er altsaa nede paa det virkelig lille Tal af en Indtægt paa 1800 Kr. eller derunder, og desværre mest derunder, idet 250.000 kun har mellem 800 og 900 Kr. aarlig, 150.000 fra 10—1100 Kr. og 130.000 fra 1200 til 1400 Kr.

Over 10.000 Kr. i aarlig Indtægt har kun 13.500 Personer i Sverige.

De høje Persontal paa de lave Indkomster er i sig selv uhyggelige, men næsten grusomme bliver de, naar man samtidig husker paa, at Husleje og Fødemidler i Sverige er dyrere endnu end hos os.

Svensk Formerforbund har for Aaret 1914 optaget en omfangsrig og stærkt specificeret Lønstatistik, af hvis Hovedfacit her skal hidsættes følgende:

Oplysninger er indgaaet fra... 89 Afdelinger
— - — - ... 129 Støberier
— - — - ... 2973 Mand

Af disse var 2562 Medlemmer, medens 411 var uorganiserede.

Berettigede til Minimallønnen var:
1730 Formere,
73 Metalformere,
249 Kernemagere,
433 Brædt- og Maskinformere.

Lærlingeantallet var 488.

Gennemsnitstimeløn for hele Landet 39,12 Øre.

Akkordfortjenesten i Gennemsnit pr. Time for hele Landet 58,63 Øre.

13 Afdelinger havde ikke indsendt Materialet.

Amerikas Produktion. De industrielle Bedrifters Produktion i de Forenede Stater i Nordamerika beregnedes i 1899 til en Bruttoværdi af 11,407 Mill. Dollars. 1909 var Tallet steget til 20,672 Mill. Dollars. Fraregner man Materialets Værdi, saa viser 1899 en *Nettoproduktionsværdi* af 4831 Mill. Dollars, 1909 8529 Mill. Dollars. Stigningen svarer til 76,5 %.

Det amerikanske Landbrugs Produktion er ogsaa mægtig forøget i samme Tidsrum.

Planteprodukter beregnedes saaledes i 1899 til en Værdi af 2999 Mill. Dollars, men i 1909 til 5487 Mill. Dollars. Stigning ca. 83 %.

Hertil kommer Værdien af en hel Del *animalske Produkter* i Landbruget, f. Eks. Smør, Ost, Uld, Høns, Æg, Honning, Voks, Kød og Flæsk, der tilsammen i 1899 sattes i en Værdi af 1718,1 Mill. Dollars og i 1909 til 3010,2 Mill. Dollars.

Landbrugsprodukternes samlede Værdi er altsaa:

1899..... 4717 Mill. Dollars
1909..... 8497 —

og den var saaledes i begge Aar mindre end Værdien af de industrielle Produkter. Kun en Fjerdedel af Amerikas Fladerum er dog under Kultur, saa det amerikanske Landbrug har store Fremtidsmuligheder. Det gennemsnitlige Omfang af en Farms Jordtilliggende er dalet fra 59,2 Hektar til 55,9 Hektar og viser saaledes, at Antallet af Farmere tiltager i højere Grad end Indvindingen af ukultiveret Jord.

Uinteressant er det heller ikke at se, hvem der dyrker denne Jord. I 1910 var Lederen af Farmen (Ejer, Forpagter eller Bestyrer) i 5,440,619 Tilfælde af den hvide Race, i 920,883 Tilfælde farvede Folk. Nationaliteterne er igen saaledes:

Farvede: 893,370 Negre og Negerbastarder
24,251 Indianere
2,502 Japanere
760 Kinesere

Hvide: 4,763,256 indfødte Amerikanere
669,556 Indvandrere

Af de sidste var 33,1 % Tyske, 23,2 % Skandinaver, 13,1 % Briter og Irlændere, 9,2 % Kanadiere. De Nationer, der i den seneste Tid yder størst Indvandrerkontingent — Italienere, Østrigere, Ungarere og Russere — er kun forholdsvis svagt repræsenterede i Landbruget.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.
3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.
8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

Privatbanerne i Aalborg.

De danske Privatbaners Lokomotivmandsforbund har blokeret en Lokomotivførerplads paa Nordjyllands forenede Privatbaner, Aalborg, og man har derfor anmodet Smedeforbundets Medlemmer om ikke at søge den.

Provins Elektricitetsværkerne.

»Foreningen af Funktionærer ved Provinselektricitetsværkerne« ønsker at meddele, at der ved Vejle kommunale Elektricitetsværk er opslaaet en Plads ledig for en eksamineret Maskinassistent; men da der kun bydes en Løn af 1600 Kr. aarlig, henstiller man, at ingen søger denne Plads, idet Minimallønnen for Maskinassistenter angives at være 1700 Kr.

Saaledes stod der ogsaa i Fagbladet for Februar 1915. Alligevel har vi under 10. Marts modtaget en Skrivelse fra forannævnte Funktionærforening, der meddeler os, at der til Pladsen var indkommet 24 Ansøgninger, hvoraf 2 af vore Folk efter Bekendtgørelsen i Fagbladet trak sig tilbage. Af de 22 Ansøgere forbeholdt ca. Halvdelen sig dog kun at tage Pladsen mod at faa 1700 Kr., Resten tog stiltiende imod de tilbudte Betingelser. Ansøgningerne »med Forbehold« lagdes straks bort som ikke kvalificerede. Af de tilbageværende Ansøgere antoges en

Maskinarbejder Chr. Jørgensen,

der nu for Tiden skal arbejde hos Burmeister & Wain.

Jørgensen har tidligere arbejdet hos C. M. Hess i Vejle. Det er dog muligt, at Jørgensen ikke har været Vidende om de paa Vejle-Værket eksisterende Forhold, idet der intet forlyder om, at han har modtaget Pladsen.

Esbjerg.

Som tidligere meddelt i Fagbladet nedlagde 2 Mand paa Spiralsengefabrikken i Esbjerg den 27. Januar d. A. sammen med Arbejdere af andre Fag Arbejdet, fordi der paa Fabrikken beskæftigedes nogle uorganiserede Arbejdere. Torsdagen den 18. Februar genoptoges Arbejdet. Den uorganiserede Arbejdskraft var forinden fjernet fra Fabrikken.

Blokaden er derefter hævet.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Timandsmøde. Onsdag den 17. Februar afholdtes Timandsmøde i Nørrevoldgade 30 paa følgende 2 Sager:

1. Klage fra Forbundet over, at Firmaet Andersen & Meyer, København, nægter at betale den i Priskuranten fastsatte Pris af 25 Øre pr. Meter for Lægning af Rør i eller over Loft.

Firmaet fastholdt, at Priskurantens Bestemmelse ikke kunde fordres anvendt i begge de paaklagede Tilfælde, fordi der i det ene Tilfælde ikke var foretaget Nedstemning i Bjælker med paafølgende Dækning, og i det andet Tilfælde, der drejede sig om Rørlægning til Hennebiquelofter, hvor Rørerne blev lagte over en Træforskalning, formente Firmaet sig heller ikke forpligtet til at betale den af Forbundet krævede Pris. Da der saaledes ikke kunde opnaaes Enighed herom, henvistes Sagen til Voldgift.

2. Klage fra Forbundet over, at Firmaet »Dansk Elektricitetskompagni«, Odense, havde nægtet Udbetaling af Akkordoverskud, fordi de paagældende Elektrikere havde forladt Firmaet, da dette i August Maaned f. A. fordrede Timelønningerne nedsatte.

Der opnaaedes Enighed om at afgøre Sagen saaledes, at Firmaet udbetaler de paagældende Elektrikere Kr. 150,00. Endvidere maatte Firmaet forpligte sig til at udbetale Elektriker Madsen eller hans Medarbejder i en Fællesakkord paa Klostervejen i Odense det Madsen tilkomne Beløb, hvilke Udbetalinger skal finde Sted indenfor et Tidsrum af 14 Dage.

Firmaets Forsøg paa at tjene vore Medlemmers Akkordoverskud, blev saaledes en fuldstændig Fiasko, og forhaabentlig er vi herefter for Fremtiden færdig med Efterdønningerne fra de ved Krigens Udbrud saa usmagelige Forsøg i Odense paa at trykke Timelønningerne ned.

Mæglingsmøder. 1. Lørdag den 6. Februar afholdtes Mæglingsmøde i Nørrevoldgade 30 i Anledning af en Klage fra Forbundet over, at Firmaet Brix-Pedersen & Co. nægtede at udbetale et af vore Medlemmer et formentlig Tilgodehavende for udført Arbejde i Sydøstsjælland. Da det under Sagen blev godtgjort, at det omhandlede Arbejde paa Grund af mangelfuld Udførelse havde foraarsaget Firmaet en Ekstraudgift til Arbejdsløn, der androg ca. 4 Kroner mere end det af den paagældende Elektriker krævede Overskud, tog Forbundet Klagen tilbage.

2. I en Klage fra Forbundet mod samme Firma, blev der afholdt Mæglingsmøde den 9. Marts. Anledningen hertil var Strid om Opgørelse af et Akkordarbejde, som et af vore Medlemmer, R. Olsson, havde haft paa Installationen af Chr. Augustinus' Fabrik. Firmaet hævdede, at det senere udførte Monteringsarbejde skulde indgaa i Installationsakkorden, medens vort Medlem hævdede, at der ikke ved Akkordens Indgaaelse havde været Aftale om andet Akkordarbejde end Installationsarbejdet. Paa dette Arbejde havde vort Medlem et Overskud paa Kr. 280,00, medens han efter Firmaets Afregning, hvori var indbefattet Monteringsarbejdet saavel som senere Udvidelsesarbejder, kun havde et Overskud paa Kr. 158,00. Da der ikke kunde opnaas Enighed, henvistes Sagen til Timandsmøde.

3. Klage fra Forbundet over, at Firmaet Andersen & Meyer, København, nægtede Udbetaling af Kostpenge samt af et resterende Akkordoverskud for udført Arbejde i Fakse. Firmaet hævdede, at der var truffet Overenskomst med den paagældende Elektriker om en Betaling for Arbejdet af Kr. 25,00, hvortil kom Godtgørelse for Rejseudgifter og Rejsetid. Fra den paagældende Elektrikers Side bekræftedes det, at der var truffet en saadan Overenskomst, men Spørgsmaalet om Kostpenge benægtede han omtalt ved denne Lejlighed. Der opnaaedes Enighed om, at Firmaet udbetaler Halvdelen af det omstridte Beløb, hvilket udgjorde Kr. 6,14.

4. Endelig har der den 13. Marts været afholdt Mæglingsmøde i Esbjerg i Anledning af en Klage fra Forbundet over, at Firmaet J. P. Jensen, Havnegade 27, Esbjerg, nægtede Udbetaling af et Tilgodehavende til et af vore Medlemmer, hvilket ialt androg Kr. 71,45. Ved Sagens Behandling paa Mæglingsmødet udeblev det paagældende Medlem, hvorfor Sagen sluttedes med at Firmaet udbetalte Kr. 54,43.

Firmaet Brix-Pedersen & Co., København. Mod Firmaet Brix-Pedersen & Co. var der indsendt en Klage fra et af vore Medlemmer, J. F. A. Damberg, hvori denne meddelte, at Firmaet havde vægret sig ved at udbetale et tilgodehavende Akkordoverskud for udført Installationsarbejde i Sydøstsjælland. Ved Forhandling mellem Forbundet og Firmaet blev denne Sag bragt i Orden med, at der udbetaltes vort Medlem Kr. 30,26 som Overskud for det af ham udførte Arbejde.

Installatør C. Lyders, København. — Varsel om Arbejdsstandsning. Fra Afdeling 1, København, var der indbragt Klage til Forbundet over, at Installatør C. Lyders vægrede sig ved at udbetale tilgodehavende Ugeløn til et af vore Medlemmer. Da Firmaet, trods givet Løfte om at betale det paagældende Medlem hans Tilgodehavende, hvilket Firmaet anerkendte at være ham skyldig, alligevel ikke betalte dette indenfor den mellem dette og Afdelingen aftalte Tidsfrist, varslede Forbundet Arbejdsstandsning overfor Firmaet fra den 8. Marts. Installatør Lyders afviklede imidlertid forinden sit Mellemværende med vort Medlem, hvorefter Varslet om den bebudede Arbejdsstandsning toges tilbage.

Firmaet A/S Gad & Lauritzen, Odense. Fra Medlem H. Brodersen var der indbragt Klage til Forbundet over, af Firmaet A/S Gad & Lauritzen, Odense, havde vægret sig ved at udbetale ham et Resttilgodehavende paa Kr. 16,49 for udførte Akkorder. Ved Forhandling mellem Forbundet og Firmaet blev Sagen ordnet uden Mægling, saaledes at Firmaet udbetalte vort Medlem det af ham krævede Beløb.

Afsluttet Priskurant med D. F. D. S. Mellem Forbundet og Det forenede Dampskibsselskab har der i nogen Tid været ført Forhandling om en Prisliste for alt Skibsinstallationsarbejde, der udføres af Selskabets Elektrikere. Disse Forhandlinger er nu tilendebragte ved Indgaaelse af en Priskurant, gældende fra den 1. Marts d. A.

Akkordsedlerne og Akkordarbejdet. Da det Gang efter Gang ved Opgørelsen af Akkordarbejder har vist sig, at det i et meget stort Antal Tilfælde stadig er de uklare Aftaler om Akkordarbejdets Omfang, der bevirker, at der næsten altid ved Akkordopgørelser opstaar Uoverensstemmelser herom, gøres Medlemmerne opmærksomme paa, at man ved enhver Indgaaelse af Akkord altid bør fordre udleveret en Akkordseddel, hvorpaa angives hvilket Arbejde der er afsluttet Akkord om.

I Henhold til Overenskomstens Afsnit D., § 7, skal der udstedes Akkordsedler ved Paabegyndelsen af alt Akkordarbejde, og hvor dette ikke overholdes, bør Medlemmerne forlange dette overholdt, og saafremt Firmaet nægter at udstede Akkordsedler, maa Klage herover straks indsendes til Afdelingsbestyrelsen.

Formere.

Paa Vej til Den faste Voldgiftsret, men stoppet. Ikke mindre en tre Sager, som det gennem Mæglings- og Timandsmøde ikke var lykkedes at bringe til Afslutning, har Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning fundet det formaalstjenligt at sende til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening med Anmodning om at faa Formerforbundet indklaget for Den faste Voldgiftsret og idømt Bod.

De to har tidligere været omtalte i Fagbladet, nemlig Sagen fra »Alliance«, Slagelse, og Birn, Holstebro, medens den tredie, der hører hjemme hos Einar Holms Eftf., København, ikke har været det.

Arbejdsgiverforeningen tilskrev De samv. Fagforbund derom og foreslog, at der afholdtes et Fællesmøde inden Retten ulejligedes, og den 24. Februar fandt et saadant Sted.

Slagelse. »Alliance«. Denne Sag forholder sig i Korthed saaledes, at Fabrikken har forpagtet sit Støberi til tidligere Medlem hos os, Anthon Christensen, og hos ham dukkede for nogen Tid siden Carl Olsen op som Kompagnon. Carl Olsen har tidligere været Støbemester paa denne Fabrik og paa Støberiet i Glostrup, og har ogsaa været Forpagter af Thygesens Støberi i Aarhus.

Da det engang imellem skete, at Olsen deltog i Formerarbejdet, og at Formerne forlangtes til at arbejde i Kompagni med ham, hvilket de var imod, forespurgte de i Forbundet, om de havde Pligt til saadant Samarbejde, og der blev svaret nej, saafremt de da ikke selv vilde.

En Former, Carl Hansen, nægtede da ved given Lejlighed at have Olsen med paa et Stykke Arbejde, og han blev afskediget.

Herimod har Forbundet protesteret, medens Firmaet og Sammenslutningen har holdt paa, at Hansen ikke var berettiget til at nægte Samarbejdet med Olsen. Sammenslutningens Repræsentant, Fabrikant Aage Hassel, har været meget højt oppe i dette Spørgsmaal. Selvfølgelig var Sammenslutningen paa den rigtige Side, erklærede han Gang paa Gang. Lock-out-Forliget af 1899 med »Arbejdsgiverens Ret til at lede og fordele Arbejdet«, og Fælles Værkstedsregler, der giver Ret til at sætte flere »Arbejdere« paa samme Akkord, end den som Arbejdet er udleveret til, skulde nok bevise det. I den Sag kunde Sammenslutningen ikke give op, og var det nødvendigt, maatte den gaa helt op til den faglige Højesteret, altsaa Den faste Voldgiftsret. Saa langt kom den imidlertid ikke, idet Sagen sluttedes med følgende:

> »Med Hensyn til Sagen hos Jernstøber Anthon Christensen, Slagelse, erkender Dansk Formerforbund, at Jærn- og Metalindustriens Medlemmer har Ret til at deltage i Udførelse af Arbejdet saavel i Akkord som Timeløn sammen med Forbundets Medlemmer og paa samme Stykker Arbejde, forsaavidt Arbejdsbetingelserne ikke derved forringes, medens Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning paa den anden Side erkender, at Formerforbundets Medlemmer hver for sig uden kollektiv Aftale har Ret til for at undgaa saadant Samarbejde at tage deres Afsked. Eventuelle Uoverensstemmelser om Betalingsspørgsmaal afgøres efter Regler for Behandling af faglig Strid.
>
> I Tilslutning hertil erkendes det, at den iværksatte Blokade af et bestemt Stykke Arbejde hos Firmaet har været uberettiget. De fra begge Sider fremsatte Erstatningskrav frafaldes«.

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening fandt det altsaa ikke nødvendigt at anvende Den faste Voldgiftsret, sikkert i Erkendelse af, at Forbundets Stilling var uangribelig.

Vi har hævdet det enkelte Medlems Ret til at sige nej til at arbejde i Kompagni med en Arbejdsgiver, naar han, ligegyldig hvad Grund han har, ikke vil arbejde sammen med ham, og vi har faaet Ret deri. At man paa det Grundlag kan tvinge en Mand til at gaa, er os klart, men den Risiko, han ellers vilde løbe ved ikke at faa udbetalt, hvad han maatte have tilgode, er ikke anvendelig efter Fælles Værkstedsregler i et saadant Tilfælde, da han altsaa har Retten til at gaa, blot der ikke træffes kollektive Aftaler derom, altsaa at man ikke i Klubber og Afdelinger tager Beslutninger derom, men at hvert Medlem i en saadan Sag gør, som han finder foreneligt med sit eget Standpunkt og de foreliggende Forhold.

At det erkendes, at der har været iværksat en uberettiget Blokade af et bestemt Stykke Arbejde, har det været os klart hele Tiden, at dette maatte til ved Sagens Afslutning. Firmaets øvrige Formere fik nemlig Ordre til at samle et Stykke Arbejde, som den Former, der blev afskediget, havde i Tørreovnen, men det nægtede de. Kollegialt set er denne Nægtelse forstaaelig, men juridisk bliver den ikke forsvarlig; thi selvfølgelig skulde de, uden Hensyn til deres Kollegas Afsked, have deres Betaling for dette Samlearbejde, medens det samlede Betalingsspørgsmaal til den afskedigede Former blev en hel anden Sag.

Fra begge Sider var der rejst Erstatningskrav, men det frafaldtes, hvilket Forbundet ikke havde saa svært ved, da samtlige Formere gik i Arbejde igen, og paa den Maade fik Betalingen for det Arbejde, de havde liggende. Sagen var nemlig, at da Firmaets øvrige Formere (3 Mand) nægtede at samle det ovennævnte Stykke Arbejde, blev de ogsaa afskedigede, men altsaa atter genantagne.

Holstebro. Birn. Den 14. November f. A. meddelte Sammenslutningen, at 16 à 17 Formere hos Birn i Holstebro havde etableret en uvarslet og derfor ulovlig Strejke. Forbundet undersøgte Sagen, medvirkede til Arbejdets hurtige Genoptagelse, og der afholdtes derefter Mæglings- og Timandsmøde paa de foreliggende Stridsspørgsmaal, og der skaffedes en Ordning, som der i tidligere Numre af nærværende Blad er gjort Rede for. Et blev dog tilbage, nemlig Firmaets Krav om en Erstatning paa 224 Kr. for den ulovlige Strejke, og dette Krav har Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning støttet paa Sagens forskellige Stadier, for sluttelig at bede Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening om, at lade Sagen indgaa for Den faste Voldgiftsret.

Forbundets Stilling har under hele Sagens Gang været, at det ikke havde Lod eller Del i Strejkens Etablering, men tværtimod havde gjort, hvad det kunde for at faa Arbejdet genoptaget hurtigst muligt. Det kunde derfor ikke erkende at have nogen Erstatningspligt.

Ved Fællesmødet i Arbejdsgiverforeningen fik Sagen følgende foreløbige Afslutning:

> »Da det er Parterne bekendt, at der paatænkes visse Ændringer i Ledelsen af Firmaet Vald. Birn & Brødres Støberi, og da man ikke ønsker at gribe forstyrrende ind i de Resultater, som eventuelt kan blive Følgen heraf, tilbyder Arbejdsgiverne at stille denne Sags videre Behandling i Bero i nogle Maaneder, saaledes at Arbejdsgiverne fraskriver sig Retten til paany at rejse Sagen, hvis det lykkes at tilvejebringe rolige Arbejdsforhold hos Firmaet.«

Det betyder temmelig sikkert, at Forbundet ikke hører mere til den Sag, og af Hensyn til Hr. Vald. Birn's under Tiden noget mærkelige Optræden i sin egen Fabrik, er han selv og Sammenslutningen ogsaa bedst tjent dermed.

København. Einar Holms Eftf. Mellem Jul og Nytaar telefonerede Sammenslutningen til Forbundet, at Formerne hos ovennævnte Firma havde vedtaget ikke at

ville arbejde 2. Nytaarsdag, der var en Lørdag, og saaledes faldt mellem to Helligdage. Da det var magtpaaliggende for Firmaet, at der blev arbejdet denne Dag, ønskede man, at Forbundet gjorde sin Indflydelse gældende, for at der blev arbejdet den nævnte Dag. Dette skete, og Tillidsmanden lovede at søge Formerne formaaet til at arbejde. Firmaet tilbød, saafremt der blev arbejdet, at yde 50 Kr. i velgørende Øjemed.

Imidlertid holdt Formerne fri alligevel, og Sammenslutningen begærede Mægling med Krav om Erstatning. Afdelingen begærede derefter, at der ved samme Mægling behandledes nogle Krav om mere Arbejdsmandshjælp, bedre Belysning, flere Støbeskeer og Briller til Skeerne.

Disse sidstnævnte Spørgsmaal bragtes i Orden ved Mæglingsmødet, der afholdtes den 11. Januar, men derimod ikke Sagen om den nævnte selvtagne Fridag.

Sammenslutningen hævdede, at der i nærværende Tilfælde forelaa en ulovlig Strejke, for hvilken man krævede Erstatning.

Forbundet hævdede, at der ingen Strejke havde været, men derimod en ulovlig Forsømmelse, der dog ikke gav nogen overenskomstmæssig Hjemmel for Erstatning. Enighed opnaaedes ikke og heller ikke ved Timandsmødet. Sagen blev da af Sammenslutningen hægtet paa det, der skulde til Den faste Voldgiftsret, og paa Fællesmødet i Arbejdsgiverforeningen afsluttet med følgende Udtalelse:

»Med Hensyn til Sagen fra Einar Holms Jærnstøberi erkender Forbundet, at Formerne ved at udeblive fra Arbejdet den 2. Januar 1915 har udvist en Forsømmelse, som misbilliges, og Forbundet erklærer endvidere, at Forsømmelsen er alvorlig paatalt, samt at det vil yde sin Medvirkning til at forhindre Gentagelser. Hermed er Sagen afsluttet«.

I denne Sag var Fabrikant Aage Hassel ogsaa Sammenslutningens Repræsentant, og man vil af ovenstaaende let se, at de samme Resultater, der foreligger fra Fællesmødet i Arbejdsgiverforeningen, i denne — og i Slagelse-Sagen — ogsaa kunde være opnaaet ved Mæglingsmøderne, men Hr. Hassels Forhandlingssmidighed rakte ikke saa vidt.

Bind til Forbundets Jubilæumsskrift faas ved Henvendelse til Hovedkassereren. Indbundet koster det 150 Øre pr. Stk. Løse Bind 75 Øre pr. Stk. Forgyldte Jubilæumsnaale erholdes à 35 Øre pr. Stk.

Aalborg. Hos Firmaet P. J. Buaas er der den 13. Februar afsluttet en Forhandling med følgende Resultater: Den ansatte Timeløn var 45 à 47 Øre. Den ligger nu mellem 47 og 50 Øre og paa et Gennemsnit af 48,6 Øre for 13 Mand. Skal der arbejdes i ren Timeløn, betales den ansatte Timeløn + 20 %.

Videre er en Række Akkordpriser forhøjede, bl. a. paa Remskiver, Landbrugsmaskiner og Gods til Vindmotorer.

Aarhus. Vore Medlemmer i Aarhus har i den seneste Tid begyndt at røre paa sig, og har bl. a. taget sig for at meddele Støbemestrene, at de ikke vedblivende kan regne med, at en Del oldnordiske Priser kan blive staaende i de Tider, vi lever i, men at nye Priser maa sættes i Forhold til de nye Tider. Det maa haabes, at det finder Sangbund, thi selvfølgelig kan man ikke vedblivende forhøje Udgifterne for Arbejderne, uden at Indtægterne maa følge med.

Hos Caroc & Leth er man indgaaet paa at betale mindst 55 Øre i Timen, naar der ikke skal arbejdes i Akkord.

Paa De forenede Jærnstøberier er en Forhandling om Forhøjelse af Priserne paa Radiatorrør gaaet i Staa og skal til Mægling. Der er krævet 1 Øre mere pr. Rør, men der er kun budt ½ Øre pr. Rør. Samtidig kræves, at der ikke sker Afdrag paa Rør, der kasseres ved Prøven.

Hos Brdr. Jørgensen er Timelønnen forhøjet fra 55 til 60 Øre, og der er lagt noget paa en Del Akkordpriser.

Hos Thygesen & Søn arbejdes der i Akkord, men de ansatte Timelønninger har man tilbudt at forhøje med 2 Øre hver.

Hos Firmaet Seest gik en Forhandling om Forhøjelse af Akkorderne af paa tilfredsstillende Maade, og 2 Mand i ren Timeløn fik hver 3 Øre mere i Timen. Derimod blev et Krav om 10 % Forhøjelse af Akkorderne ved Maskinerne afvist, hvorfor der er begæret Mægling paa dette Spørgsmaal.

Paa Statsbanernes Metalstøberi i Aarhus har hidindtil arbejdet 5 uorganiserede Formere. 5 — siger og skriver fem — uorganiserede Formere paa et Støberi. Det er enestaaende, men nu har de ogsaa betænkt sig og indmeldt sig i Forbundet. De 2 var hidindtil uorganiserede, medes de 3 andre er slettede for Restancer.

Assens Støberi er indtil videre lukket.

Frederikshavn. Den 20. Februar fejrede Afdelingen i Frederikshavn sit 25-aarige Jubilæum. Fagforeningen er stiftet den 19. Februar 1890, og af dens Stiftere findes nu tilbage i Frederikshavn kun én, nemlig Nr. 197, F. Frandsen. J. Osterland var den første Formand. Afdelingens nuværende Formand er Nr. 85, Jens Pedersen, der, efter at have været Kasserer i 3 Aar, i 1906 valgtes til Formand. Pedersen er som bekendt Medlem af vor Hovedbestyrelse og Byraadsmedlem i Frederikshavn, i hvilken sidstnævnte Egenskab han udfolder et meget intensivt Arbejde.

Et Par andre af Afdelingens gamle Medlemmer bør i denne Forbindelse nævnes med Tak for deres Arbejde i Organisationens Tjeneste, nemlig Nr. 199, F. Ludvigsen, og Nr. 200, Lillienberg, der var »Jysk Formerforbund«s første Kasserer.

Kl. 7 om Aftenen samledes Foreningens Medlemmer med deres Damer i Forsamlingsgaarden. Forbundets Formand var indbudt. Ved det festlige Bord bød Afdelingens Formand velkommen og mindedes den svundne Tid. Han betonede herunder, at Formernes Fagforening var den første Fagforening, der stiftedes i Frederikshavn. Videre holdtes Taler af F. Frandsen, F. Ludvigsen, den stedlige socialdemokratiske Redaktør, Hr. Svanholm, og Forbundets Formand. Et i Dagens Anledning udgivet lokalt Fagblad, samt nogle i samme Anledning skrevne Sange gjorde stor Lykke.

Dansen tog derefter sin Begyndelse. Ved Midnatstid drak man Kaffe, hvor nye Taler holdtes, bl. a. for Damerne, og da Dansen derefter var fortsat til Kl. 3, samledes man om et Frokostbord.

Det var en stilfuld Fest, der gør Frederikshavns Formere al mulig Ære, ligesom det er en Kendsgerning, at der Aarene igennem altid har hersket et udmærket Kammeratskab mellem de derværende Formere.

Til Festen indløb fra forskellige Afdelinger og andre Organisationer og Institutioner indenfor Arbejderbevægelsen ialt 28 Telegrammer.

I Dagens Anledning havde Afdelingen ladet udfærdige en Platte i Metal, og blandt andre Steder hænger der nu en saadan paa Forbundets Kontor.

Frederikssund. Paa det derværende Støberi har et i ren Timeløn arbejdende Medlem faaet denne hævet fra 52 til 55 Øre.

Den 27. Februar afholdtes der Mægling paa Jærnstøberiet i Frederikssund. Anledningen var, at Fabrikanten havde bebudet, at han vilde omlægge nogle Priser ved Formermaskinerne, hvilket var at forstaa saaledes, at han vilde reducere nogle Priser og lægge til paa andre. Formerne kunde imidlertid ikke tiltræde

dette, da der overhovedet ikke ved Maskinerne gaves Fortjeneste, der kunde taale Reduktion.

Ved Mæglingen viste det sig imidlertid, at der var nok saa megen Fejl i egne Rækker som hos Arbejdsgiveren, idet denne hævdede, at han kun vilde have Lov at tale sig til Rette med den, der udførte Arbejdet, og derfor var der intet i Vejen, naar kun andre ikke blandede sig deri. Sagen blev derefter henvist til direkte Forhandling mellem de interesserede Parter.

Ved et derpaa følgende Medlemsmøde, hvorfra iøvrigt det paagældende Medlem, Nr. 1199, P. Christensen, skønt indtrængende anmodet om at komme til Stede, dog udeblev, viste det sig, at denne er et i allerhøjeste Grad uheldigt Element.

Han er Maskinformer og Svoger til Jærnstøberen. Foruden at man havde ham stærkt mistænkt for at rapportere alt for Svogeren, hvad der kunde skade Kollegerne, er han et Individ, der ofte beruser sig flere Dage i Træk paa Arbejdspladsen og da i sin omtaagede Tilstand ikke skaaner Fabrikanten i sine Udtalelser, medens han, naar det forsømte skal oprettes, arbejder aldeles vildt, og tager imod de Priser, der bydes ham, ogsaa naar han har raadført sig med f. Eks. Tillidsmanden først. Bagefter generer det ham ikke at antage mindre Priser end de aftalte, og i Tilgift erklære til Fabrikanten, at det er gode Priser, der bydes ham, men han maa ikke antage dem for Kammeraterne. Til videre Bedømmelse af ham tjener, at Mesteren paa Mæglingsmødet erklærede, at Christensen ikke havde Spor af Forstand paa at ansætte Akkorder.

Under disse Forhold har Afdelingen vedtaget at anmode Hovedbestyrelsen om at ekskludere Christensen i Henhold til Forbundslovenes § 2, Stk. e sidste Punktum og Arbejdsløshedskassens Vedtægt § 5.

Hovedbestyrelsen har efterkommet Afdelingens Anmodning, og Christensen er ekskluderet.

Helsingør. Klubben paa Helsingør Skibsværft har sammen med de øvrige Arbejdere paa Værftet vedtaget en Resolution om ikke at fravige Helligdagslovens Bestemmelser om Arbejdets Standsning paa Folkekirkens Søn- og Helligdage. Værftet havde nemlig vist Tendenser til at søge Dispensation fra den nævnte Lovs Bestemmelser.

Samtidig meddeles, at man gennem lokal Forhandling har faaet de ansatte Timelønninger hævede med 19 Øre for 13 Mand.

Hos Jærnstøber Kjerulff, hvor to Medlemmer arbejdede i ren Timeløn af 43 Øre, er denne hævet med 5 Øre pr. Mand.

Holstebro. Den 19. Februar afholdtes Mæglingsmøde hos Jærnstøber Birn, Holstebro, i Anledning af Klage over, at Birn uden gyldig Grund havde besat to Pladser ved Formemaskinerne med Arbejdsmænd. Birn erklærede, at han ikke kunde fjerne de to Mænd fra Maskinerne, og naar han overhovedet havde sat dem til det Arbejde, var det fordi, han ikke indenfor en rimelig Frist kunde faa Formere til Betjeningen. Han var ligeglad med, hvilken Organisation de vilde staa i, og han vilde give Formerne Pladserne ved Maskinerne til enhver Tid, naar den fornødne brugelige Arbejdskraft kunde fremskaffes.

Man undgik ikke at komme ind paa at debattere forskellige Forhold, idet der jo næsten altid er Uro paa Birns Fabrik; men der forestod forskellige Ting, der gjorde, at man stillede alt i Bero i Haabet om, at kommende Tider i Forbindelse med det, der skulde ske, maatte bringe bedre Forhold frem.

Horsens. Fra denne Afdeling er meddelt, at 4 Medlemmer hos Firmaet Stallknecht, hvor der ikke arbejdes i Akkord, har faaet deres Timeløn forhøjet med 4 Øre hver. Den ligger nu mellem 50 og 52 Øre, Gennemsnit 51 Øre.

Hos Aktieselskabet Møller & Jocumsen er Timelønningerne forhøjede med 1 Øre pr. Mand, naar undtages een. De er er derefter mellem 51 og 60 Øre. Gennemsnittet er 53,3 Øre.

København. Hos Aktieselskabet Burmeister & Wain afholdtes den 18. Februar et Mæglingsmøde paa Krav om nogle Regler for Overarbejde. Mellem Aktieselskabet og Smede- og Maskinarbejdernes Klubber har der i lange Tider eksisteret saadanne Regler, og paa Grundlag af disse, men med Afvigelser, hvor Fagets Natur og andre Forhold medførte det, var der udarbejdet et Forslag, som forelagdes ved Mæglingen. Den andet Sted her i Bladet omtalte Fabrikant Hassel var Mæglingsmand, og allerede det betyder Vanskeligheder. Saa meget har vi allerede lært at kende Hr. Hassel.

Han erklærede ogsaa straks, at Sammenslutningen ikke kunde tillade Aktieselskabet at indgaa paa noget saadant. Ændringer i Overenskomstens Regler kunde man ikke saadan lave midt i en Overenskomstperiode, og da Aktieselskabet heller ikke vilde lege med, bl. a. fordi man havde tilladt sig at sige noget om Natholdsbetaling, og hvad man iøvrigt mente, der skulde forstaas ved et Nathold, blev der ingen Suppe kogt paa den Pølsepind. Sagen skulde dog ikke til Timandsmøde, men nu har Formerne, da Aktieselskabet intet vilde, selv vedtaget nogle Regler, som de agter at overholde, efter at Forretningsudvalget har godkendt dem og meddelt derom til Sammenslutningen. Det er nu sket, og vi faar se, hvad der kommer deraf.

Den 6. Marts afholdtes Mæglingsmøde paa Aktieselskabet »Vølund« i Anledning af Strid om Akkordpriser paa nogle Flanger. Uden at se Modellerne havde Støbemesteren fastsat Priser i Forhold til Fabrikkens egne Modeller. Flangerne var nemlig til et andet Firma.

Det oplystes paa Mæglingsmødet, at der imellem det, Formerne havde krævet, og det, Mesteren havde budt, forelaa et Tilbud fra Aktieselskabet, men herom havde man undladt at meddele Tillidsmanden noget. Da denne fik gjort sig bekendt med dets Indhold, accepterede han det, og dermed sluttedes Sagen.

Nykøbing, Jyll. De i Støberiet i Nykøbing, Jyll., gældende Akkordpriser, saavel i Maskinformeriet som for det løse Arbejde, har været opsagte til Udløb til 1. Februar d. A., og Forslag til nye Prislister er indgivet til Aktieselskabet. Forhandlinger har ogsaa været optaget, men uden at noget er opnaaet. D'Hrr. Direktører rider paa Krigen, daarlige Tider o. s. v. og vilde sluttelig kun gaa med til ét — nemlig Fornyelse af de gamle Priser paa et Aar. Det kunde Formerne ikke modtage, men efter fornøden Overvejelse tilbød man at fortsætte for de gamle Priser, men dog saaledes, at de til enhver Tid kunde opsiges til Udløb med 6 Ugers Varsel. Denne Ordning vilde Aktieselskabet ikke tiltræde, og de har derved kun opnaaet, at der ganske vist arbejdes videre for de gamle Priser, men der er nu slet ingen Opsigelsesfrist, og den Dag, Formerne faar i Sinde eller ser Tiden inde dertil, kan de altsaa begynde at kræve Forhøjelser, hvor det maatte vise sig nødvendigt.

Odense. Afdelingen i Odense har som Mellemled mellem Jærnstøber N. C. Berg (Bolbro) og Forbundet afsluttet en Overenskomst af de vanlige, som Forbundet har med de udenfor Sammenslutningen staaende Støberiejere. Den er dog tilført en Bestemmelse om, at Arbejde i ren Timeløn ikke kan udføres under en Betaling af 55 Øre pr. Time. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel, dog tidligst til Udløb den 1. Januar 1916.

Stege. Hos Firmaet Schmith & Skærbæk har 2 i ren Timeløn arbejdende Medlemmer faaet hævet denne fra 42 til 45 Øre pr. Time og Mand.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Forbundet samt Arbejdsløshedskassen afholder til Paaske sit 4. Delegeretmøde i »Haandværkerforeningen«, Kronprinsensgade 7. Første Dag Kl. 10 Formiddag.

Forbundets Delegeretmøde den 1. og 2. April.

Dagsorden:

1. Mandaternes Prøvelse.
2. Fastsættelse af Forretningsordenen.
3. Valg af Dirigenter og Sekretærer.
4. Oplæsning af Forhandlingsprotokollen.
5. Aflæggelse af Beretning om Forbundets Virksomhed.
6. Regnskabsaflæggelse.
   a. Strejkekassen.
   b. Administrationskassen.
   c. Hjælpefondet.
7. Behandling af indkomne Forslag til Lovændringer.
8. Behandling af indkomne Forslag.
9. Fastsættelse af Strejkeunderstøttelsen.
10. Valg af Hovedbestyrelse.
11. Beretning fra Kontrahentmøderne.
12. Eventuelt.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde den 3. April.

Dagsorden:

1. Valg af Dirigenter og Sekretærer.
2. Beretning om Kassens Virksomhed.
3. Regnskabsaflæggelse.
4. Behandling af indkomne Forslag til Lovændringer.
5. Fastsættelse af Lønninger.
6. Valg af Hovedbestyrelse.
7. Eventuelt.

Løn- og Arbejdstidsoversigt for Juni 1914. I Juni 1914 foretog Hovedbestyrelsen en Undersøgelse af den gældende rene Timeløn, saavel for Dagløns- som for Akkordarbejdere samt en Undersøgelse af, hvormange Medlemmer der stod i ren Timeløn eller havde Adgang til helt eller delvist Akkordarbejde. Det vil føre for vidt her i Bladet at opføre Resultatet for de enkelte Byer og Virksomheder, hvorfor kun Hovedresultatet af Materialet anføres.

Der foreligger Oplysning fra 298 af Forbundets 371 Medlemmer eller fra 80,3 %. Af disse var 67 Støbere, 221 Værkstedsarbejdere, 8 Arbejdsløse, og 2 arbejdede udenfor Faget.

Den gennemsnitlige Timeløn var (heri er ikke medregnet Akkordfortjeneste men kun ren Timeløn):

For Støbere uden Adgang til Akkord ..	54,5 Ø.	pr. Time
— — med — - - — ...	53,3 -	- -
Gennemsnitlig ialt...	54,1 -	- -
For Værkstedsarb. uden Adgang til Akkord	47,8 -	- -
— — med — - - —	47 -	- -
Gennemsnitlig ialt...	47,2 -	- -
Gennemsnitlig Timeløn for Støbere og Værkstedsarb. var.....	48,9 -	- -

Akkordfordelingen var:

For Støbere m. Adgang til Akkord ..	31	Medl. eller	46,3 %
- — uden — - — — ...	36	— —	53,7 %
- Værkstedsarb. med Adgang til Akkord.....	151	— —	68,3 %
- Værkstedsarb. uden Adgang til Akkord.....	70	— —	31,7 %

Det samlede Resultat for begge Grupper var, at 106 Medlemmer eller 36,9 % arbejdede i ren Timeløn, medens 182 Medlemmer eller 63,1 % arbejdede i hel eller delvis Akkord.

Samtidig med forannævnte er foretaget en Undersøgelse af den normale Arbejdstid, deraf fremgik

at	9	Medlemmer arbejdede	10 Timer.
	253	— —	$9^1/_2$ —
	22	— —	9 —
	1	— —	8 —

Af de 253, som arbejder $9^1/_2$ Time, er der 7 Medlemmer, som i de 4 Vintermaaneder kun arbejder 9 Timer.

Vejle. Medlemmerne i Vejle har nu med Hovedbestyrelsens Godkendelse dannet en Afdeling og til Formand valgt L. Christiansen, Koldingvej Nr. 14, samt til Kasserer C. Madsen, Vedelsgade 101, 2. Sal.

Smede og Maskinarbejdere.

En Buste. For nogen Tid siden tilbød Borgerrepræsentant, Ingeniør Rump Fagforeningerne en Gibsafstøbning af afdøde Borgmester P. Knudsens Buste, der er opstillet paa Københavns Raadhus. Vort Forbund modtog med Tak den tilbudte Gave, som nu er ankommet og opstillet paa Anvisningskontoret i København.

Overenskomst i Aarhus. Mellem Afdelingen i Aarhus og den derværende Cykleindustriforening er der nylig forhandlet om Fornyelse af den gamle Overenskomst. Enighed opnaaedes. Minimallønnen forhøjedes derved fra 45 til 50 Øre, for Udlærlinge det første Aar efter Læretiden dog kun til 45 Øre. De bestaaende Timelønninger hævedes med 5 Øre pr. Time. For alt Automobilarbejde ydes ekstra 5 Øre pr. Time.

Mæglingsmøder. Hos Christoffersen & Larsen, Esbjerg, afholdtes paa Begæring af Sammenslutningen Mægling den 22. Februar. Anledningen var opstaaet derved, at nogle af Arbejderne, deriblandt Tillidsmand Olling, havde holdt fri fra Middag Nytaarsaftensdag. Firmaet rejste da den Beskyldning, at det var Tillidsmanden, som havde overtalt de andre Arbejdere til at holde fri imod Firmaets Ønske. Man forlangte derfor en anden Tillidsmand valgt. Ved Mæglingen enedes man om at lade Sagen falde med den der førte Diskussion.

Hos F. Mogensen, Sofiegade, København, mægledes den 7. Februar i Anledning af et Lønkrav og Strid om en Akkordbetaling m. m. Der gaves 15 Øre at fordele paa de bestaaende Lønninger, og Akkordstriden

samt Klagen over for ringe Betaling for et Rørarbejde bilagdes paa den Maade, at Firmaet betalte ialt 17 Kr.

Lønforhøjelser. Kedelsmedene hos Burmeister & Wain har faaet deres gennemsnitlige Timeløn hævet fra 41,7 til 42,5 Øre pr. Time.

Smedemestrene i Kolding har givet Svendene et »Dyrtidstillæg«, nemlig 2 Kr. om Ugen til Gifte og 1 Kr. til Ugifte.

To Voldgiftssager. 1. Torsdagen den 11. Februar voldgiftedes i en Sag: Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod Firmaet Funch & Henriksen, København. Retten konstitueredes med Hr. Afdelingsingeniør Karstens sem Formand og Opmand i H. t. de bestaaende Voldgiftsregler. Sagen drejede sig om en Række Divergenser ved Opgørelsen af en større Akkord paa Bygningskomplekset »Kære Borgerbo« ved Amagerport.

Sagen afgjordes ved en Opmandskendelse af Hr. Ingeniør Karstens. Kendelsen var paa en Række af Betalingskravene i det allervæsentligste i Arbejdernes Favør.

2. Tirsdagen den 9. Marts afsluttedes en Voldgiftssag: Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod Firmaet Albrechtsen & Madsen, København. Striden drejede sig om, hvorvidt et Koldtvandsanlæg paa Hotel »Terminus« ved Personbanegaarden skal betales efter Priskuranten for Gas- og Vandledningsarbejde eller efter Priskuranten for Centralvarmearbejde.

Der holdtes om denne Sag ikke mindre end 3 Voldgiftsmøder, og efter det andet Møde i Sagen enedes man om at udmelde et fagligt Skøn. Hertil udpegedes af Sammenslutningen Afdelingsingeniør A. Karstens og af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Ingeniør Thorning Madsen.

Efter alt dette afsagde Voldgiftsretten under 9. Marts en enstemmig Kendelse, der i Overensstemmelse med vort Forbunds Standpunkt i Sagen gik ud paa, at det ommeldte Arbejde skal betales efter Gas- og Vandpriskuranten.

†

Afdød Kasserer.

Den 1. Marts afgik en af vore mest veltjente Kasserere, Smed N. C. Jørgensen i Svendborg, ved Døden. Afdøde havde beklædt Pladsen som Afdelingskasserer siden 1900 og har i denne 15aarige Virksomhed opfyldt sine Pligter med en aldrig svigtende Punktlighed og Akkuratesse. Jørgensen var født den 15. September 1859 i Odense, og det var en igennem flere Aar tiltagende Svaghed, der gjorde Ende paa hans Liv.

Til Begravelsen, der foregik under stor Deltagelse fra Arbejdernes Side, var sendt Kranse fra de forskellige Foreninger, hvori Jørgensen havde virket, og ved Graven bragte Afdelingsformanden den Afdøde en Tak for hans lange Virksomhed.

31. Marts.

I de Medlemslister, der hvert Aar skal indgives til Arbejdsløshedsinspektoratet, skal hvert Medlems Opholdskommune den 31. Marts nøjagtig angives.

Ved Opholdskommune forstaas for bosiddende Medlemmer den Kommune, i hvilken deres Bopæl er, for rejsende arbejdsløse Medlemmer den Kommune, hvori de opholder sig den 31. Marts.

Medlemmerne maa derfor senest 31. Marts opgive deres Bopæl, respektive Opholdskommune, til Afdelingskassererne, saaledes at intet Medlems Opholdskommune mangler paa Listen.

For hvert Medlem, som vi ikke den 31. Marts har nøjagtig Oplysning for om Opholdskommunen, betyder det Tab af Kommunetilskud til Arbejdsløshedskassen, og dette kan for hvert enkelt Medlem, der mangler, betyde indtil 11 Kr. 70 Øre.

Anmeld derfor Bopæl (Opholdskommune) den 31. Marts.

Tekniske Haandbøger.

Elektricitet og Magnetisme.

Lobbens Bog: »Elektricitet og Magnetisme« er nu udkommet i 3die Oplag paa H. Aschehoug & Co.s Forlag. Ligesom ved den tidligere af samme Forfatter udgivne Bog, Lommebog for Mekanikere, har Lobben med dette Arbejde om Elektricitet og Magnetisme skrevet en Bog for den praktiske Mand. Indholdet kan læses og forstaas uden specielle Forkundskaber, og enhver kan derfor ganske paa egen Haand studere den med Udbytte.

Bogen gaar, efter en kort og letfattelig Indledning, lige løs paa Elektricitetens praktiske Anvendelse (galvaniske Elementer, Ringeapparater, Magneter, Elektromagneter, Dynamomaskiner, Generatorer og Motorer, Kraftoverføringer, elektrisk Lys o. s. v.).

De enkelte Fænomener ledsages af forklarende Tegninger.

Bogen koster 6 Kr., indbunden 7 Kr. 40 Øre, og Forlaget har Kontor i København, Krystalgade 16.

Elektriske Vexelstrømme.

Ogsaa denne Bog er skreven af Peder Lobben og udkommer hos Aschehoug. Den udkommer imidlertid i Hefter a 50 Øre pr. Stk. Ialt vil der komme 10 Hefter.

Lobben har jo skaffet sine Bøger et stort Publikum ved sin letfattelige Fremstillingsmaade, der ligeledes præger denne Bog, hvorfor den kan tilegnes af andre end de specielle Fagfolk, til hvem den særlig har Bud, forudsat naturligvis at der i Forvejen hos Læseren er Interesse for Elektricitet og elektriske Maskiner.

Ogsaa her er anvendt meget Illustrationsstof.

Vejledning i Gevindskæring m. m.

Foranlediget ved Forespørgsler fra Provinserne meddeles følgende:

Den af Værkfører Jul. Bech udgivne populære »Vejledning i Gevindskæring«, som i 1913 udkom i en ny, udvidet og forbedret Udgave, indeholdende Formler og Eksempler til Beregning af alle mulige Gevindstigninger, ledsaget af Forklaringer og Illustrationer, kan fremdeles erholdes à 50 Øre pr. Stk. ved Henvendelse paa Smede- og Maskinarbejdernes Fagforenings Kontor. Afdelinger i Provinserne kan faa den tilsendt ved Henvendelse til Hovedkassereren. Enkelte Eksemplarer tilsendes mod Indsendelse af 50 Øre + Porto pr. Postanvisning eller i Frimærker til: N. Jakobsen, Larslejstræde 1, St., København K.

Paa samme Maade kan der faas: Priskuranter for Centralvarmeanlæg og for Gas- og Vandarbejde à 15 Øre pr. Stk., samt den af Afdeling 1 udgivne praktiske Lommebog til Opnotering af Arbejdstid og Akkorder à 25 Øre pr. Stk.

Den faste Voldgiftsrets Kendelser i 1914.

Den faste Voldgiftsrets Kendelser for 1914 er nu udkommen. Som bekendt er det Rettens Sekretær, Hr. E. Steincke, der hvert Aar paa Rettens Foranstaltninger samler og udgiver dens Kendelser i Bogform.

De, der maatte ønske et Eksemplar af Bogen, kan erholde denne ved at indsende Bestilling til Kassereren for De samv. Fagforbund, Hr. E. Svendsen, Nørrefarimagsgade 49, 1. Sal.

Prisen er 1 Kr. 50 Øre pr. Stk.

Arbejdernes Cykle-Kreditselskab.

Det er uden Tvivl, at der er Tusinde Arbejdere, som kunde ønske at eje en Cykle, for ved dens Hjælp at se bort fra Afstandene og vælge en Bopæl efter Tidens Krav og Sundhedens Regler, samt at være nær Arbejdsstedet, men mange trykker sig ved at betale de store Priser, naar den skal købes paa Afbetaling.

Arbejdernes Cykle-Kreditselskab, der nu gaar ind i sin 14-aarige Sæson, vil i Aar til Trods for den store Stigning paa alle Varer tilbyde en stærk Herrecykle af dansk Fabrikat til 105 Kroner, Damemaskiner 110 Kroner, og alle Købere har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene.

Endvidere vil Selskabet reparere alle Cykler, uden Hensyn til hvor de er købte, til smaa ugentlige eller maanedlige Afdrag.

Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige overfor Forsamlingsbygningen, aabent hver Aften fra Kl. 5 til 8, Lørdag til 9.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Udmeldte Medlemmer.

			Sidst betalt
Nr. 1547	Abrahamsen,	Hjalmar	2. 1.15
- 329	Jensen,	J. P.	19. 9.14
- 192	Johansen,	Fr. Møller	26.12.14
- 1061	Schou,	Henri	20. 2.15

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 1296 Bertelsen, Hans Fr. V.
- 320 Hansen, R.
- 1556 Jørgensen, Carl Johannes

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret).

			Nyt Nr.
Nr. 1290	Andersen,	Henry Albert	1192
- 1369	Holmelin,	C. S. L.	977
- 529	Jönsson,	Oscar	915
- 639	Lindgren,	Johannes Vilh.	1197
- 921	Nielsen,	H. Chr.	868

Dansk Formerforbund.

Udmeldte Medlemmer. (Andet Erhverv).

			Sidst betalt
Nr. 1265	Christensen,	Fritz Villiam	31. 1.15
- 452	Pries,	Laurits Dines	9. 1.15
- 1194	Steffensen,	Sofus Peter Vilhelm	9. 1.15

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Genindmeldt
Nr. 1728	Jensen,	Ejnar	14.12.14
- 1730	Nielsson,	Niels	6. 1.15
- 744	Olsen,	Ole Thomas	13. 2.15
- 1525	Ulriksen,	C. F.	16. 1.15

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret).

			Genindmeldt
Nr. 495	Auchenberg,	Julius	6. 2.15
- 496	Olsen,	Otto	13. 2.14

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, fra hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Elektrikerforbund.						
1581	Arnisen, Storm	Kristiania	7.10.90	Aarhus	29. 9.14	Aarhus	3.10.14
1579	Bikkevold, Øivind Jensen	Frederikshald	1. 1.91	—	29. 9.14	—	31.10.14
766	Jensen, Chr. Marius	Holstebro	4.11.88	—	1.11.14	—	5.12.14
1571	Jørgensen, Anton Knud	København	9. 9.93	København	25. 9.14	København	31.10.14
639	Lindgren, Johannes Vilh.	Helsingør	18. 8.93	Odense	22.11.13	—	?
359	Nielsen, Marius Chr.	Vejle	21. 1.83	København	23.10.14	—	7.11.14
819	Nilsson, Aron	Malmø	1. 7.84	—	6. 4.12	—	17.10.14
771	Petersen, Knud	København	30. 4.92	—	3. 2.12	—	19. 9.14
1258	Rasmussen, Niels Mathias	Bjergager Sogn	8. 1.88	Aarhus	11.11.13	Aarhus	26. 9.14
	Dansk Formerforbund.						
1532	Christensen, Charles Chr.	Stauerby-Vejlby	3.12.87	Fredericia	5. 8.12	Fredericia	12.12.14
1259	Holm, Julius Ferd.	Vejle	26. 2.95	Vejle	15. 5.13	Vejle	8. 8.14
1320	Jensen, Niels	Aarhus	20. 7.77	Aarhus	1.10.97	København	?
1642	Jepsen, A.	Rønbjerg	3. 3.86	Nykøbing M.	7. 3.14	Nykøbing M.	10.10.14
744	Olsen, Ole Thomas	Vanløse-Stenmagle	18. 7.93	København	1.10.12	København	31. 1.14
1367	Petersen, Niels Peter	Frederiksværk	13.11.84	Kerteminde	8. 4.11	Hovedkontoret	1. 8.14
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
16234	Aagesen, Marius Hans	Dragør	24.12.94	Kbhvn. Afd. 1	3.10.14	Kbhvn. Afd. 1	5.12.14
2594	Andersen, Emil T. C.	Fredericia	5. 6.85	Fredericia	9.10.04	„ „ 1	26. 9.14
13061	Ammundsen, Niels	Vejle	13. 5.81	Horsens	1.11.12	„ „ 1	17.10.14
16263	Axelsen, Aage Emil	København	2. 3.94	Kbhvn. Afd. 1	10.10.14	„ „ 1	21.11.14
5302	Bjarnø, Kai Benjamin Martin	—	13. 6.85	„ „ 1	10.12.04	„ „ 1	12.12.14
19930	Borup, Einar Charles	Nyborg	9. 3.92	Aarhus	4.11.11	Aarhus	4. 7.14
20705	Christensen, Anker	Silkeborg	15. 9.93	Horsens	1. 8.12	Horsens	18. 6.14
12767	— Einar Carl Marius	Allerslev	13. 7.89	Kbhvn. Afd. 1	20. 2.14	Kbhvn. Afd. 1	19.12.14
8989	Clasen, Erland	København	31.12.92	„ „ 1	6. 4.12	„ „ 1	12.12.14
2789	Edsberg, J. O.	—	12. 2.88	Aarhus	11. 8.13	Aarhus	26. 8.14
16597	Gjerding, Aage Bønnelyche	Nykøbing F.	12. 5.93	Nykøbing F.	21. 7.12	Nykøbing F.	12. 9.14
3185	Hansen, Lauge	Lundskjær	11. 2.80	Horsens	4. 5.07	Horsens	4. 4.14
16266	— Mads Eli Severin	Holstebro	8.10.91	Kbhvn. Afd. 1	10.10.14	Kbhvn. Afd. 1	21.11.14
4466	— Valdemar	Horsens	13. 3.74	Horsens	16.10.95	Horsens	4. 4.14
11335	Hald, Martin Nielsen	Storup	26. 7.88	Randers	29. 1.12	Kbhvn. Afd. 1	12.12.14
11240	Hauschild, Henry M. E.	København	27.11.91	Kbhvn. Afd. 1	24. 4.14	„ „ 1	28.11.14
5892	Jensen, Carl	Egeholm	16. 9.81	Korsør	7. 9.07	Korsør	—.—.14
5532	— Hans Vilh.	Hellested	18. 1.93	Kbhvn. Afd. 1	20. 9.13	Kbhvn. Afd. 1	19. 9.14
16424	— Jens Chr.	København	3. 4.78	„ „ 1	24. 1.10	„ „ 1	7.11.14
3192	Jørgensen, Harald	Horsens	27. 1.93	Horsens	4. 5.12	„ „ 1	21.11.14
9329	— Martin	Væth	28. 3.91	Randers	1. 6.12	Randers	28. 3.14
14357	Jansen, Niels Chr.	Fladbro	28. 8.93	—	8.11.12	Kbhvn. Afd. 1	24.10.14
20057	Joensen, John Johan	København	12. 8.66	Kbhvn. Afd. 1	30. 8.12	„ „ 1	21.11.14
13587	Johansen, Anders Peter	Assens	28.11.86	Odense	30. 3.07	„ „ 1	28.11.14
9756	— Jørgen Th.	København	19. 4.84	—	15. 2.14	Odense	28. 2.14
12278	— Richard Julius	—	12.11.92	Kbhvn. Afd. 1	3. 9.13	Kbhvn. Afd. 1	5. 9.14
13595	Knudsen, Aage Hjalmar	—	18.10.84	„ „ 1	8. 6.12	„ „ 1	12.12.14
10645	— Carl Oscar	Sdr. Broby	26. 1.90	Odense	24. 4.14	Odense	2. 5.14
12200	Larsen, Emil Herman	Haslev	26. 2.89	Næstved	23. 5.09	Kbhvn. Afd. 1	4. 7.14
8547	— Jens Holger Duval	København	24.12.94	Kbhvn. Afd. 1	16. 5.14	„ „ 1	12.12.14
5578	Laurberg, Albert Andreas	—	27.11.93	„ „ 1	3.10.13	„ „ 1	5.12.14
20013	Lund, Peter Johannes	Korsør	29. 8.86	„ „ 1	2. 8.12	„ „ 1	12. 9.14
11305	Madsen, Harry Peter	København	7. 1.94	„ „ 1	10. 5.13	„ „ 1	28.11.14
19918	Markussen, Niels P. T.	Kerteminde	12. 3.93	Odense	2. 5.12	„ „ 1	14.11.14
12954	Nielsen, Carl Frederik	København	26. 1.95	Kbhvn. Afd. 1	15. 6.14	„ „ 1	7.11.14
8700	— Chr. Gundel	Frederiksberg	25. 7.84	„ „ 1	25. 3.12	„ „ 1	7.11.14
11639	— Hans	Lund pr. Horsens	4. 4.78	Horsens	26. 2.99	Horsens	4. 4.14
20598	— Valdemar	Korsør	1.10.93	Korsør	12.10.12	Korsør	10. 1.14
16117	Nordbøge, Octavius	København	11.11.95	Kbhvn. Afd. 1	28. 8.14	Kbhvn. Afd. 1	21.11.14

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
19920	Petersen, Peter Rask....	Nykøbing F.	11. 8.90	Aarhus	4.11.11	Aarhus	16.11.12
21087	Poulsen, Magnus Martin	Hillerslev	16. 6.94	Thisted	15. 3.13	Thisted	4. 4.14
20093	Rasmussen, Ejegod.....	Birkede	2.10.90	Kbhvn. Afd. 1	21. 9.12	Kbhvn. Afd. 1	21.11.14
4053	— Niels Otto.....	Horsens	18. 9.89	Horsens	3. 3.14	Horsens	22. 8.14
11914	Rolandsen, P. Vestergaard	Sparkær Viborg	7. 3.79	Skive	8. 4.99	Kbhvn. Afd. 1	19. 9.14
16473	Sørensen, Carl Chr.....	København	7. 3.95	Kbhvn. Afd. 1	5.12.14	„ „ 1	12.12.14
9086	Saaby, Ludvig Vilh....	Roskilde	18. 7.85	Roskilde	1.12.04	Frederikssund	26. 9.14
4615	Schmidt, Albin.....	Charsdorf	18.11.80	Horsens	26. 4.05	Horsens	4. 4.14
6829	Svendsen, Carl Martinius.	Nibe	10. 3.93	Aalborg	20. 6.14	Aalborg	20. 6.14
14924	— Ernst Sigfred..	København	30.12.83	Kbhvn. Afd. 7	18. 6.10	Sorø	27. 6.14
6832	— Oluf.....	Ajstrup pr. Aarhus	23.10.87	Aalborg	5. 7.14	Aalborg	18. 7.14
15644	Thomsen, Ejnar.....	Marstal	28. 4.87	Kbhvn. Afd. 1	3. 6.11	Kbhvn. Afd. 1	15. 8.14
18218	Tranto, W. Chr. Johs. Cavour	Frederiksberg	4. 8.87	„ „ 1	28. 2.13	„ „ 1	28.11.14

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	2045	Aksel G. H. Christensen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	6642	Carl Aug. V. Nilsson	(— — 5)
-	2454	E. R. Sørensen	(— — 5)
-	2778	Chr. Andersen	(Aarhus)
-	17625	A. Jørgensen	(Faaborg)
-	4056	H. P. E. Petersen	(Horsens)
-	10006	C. S. H. Petersen	(Svendborg)

Medlem Nr. 2871, L. Simonsen, 11174, Anton Christoffersen, 344, Albert C. O. Rosted, 9982, Ingvard Jensen, 14805, A. Hansen og 19025, K. E. Andersen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 16866 Carl Andersen
- 19270 Henry A. C. Olesen

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	1250	Brandrup,	Otto.....	19. 6.09
-	920	Carlsen,	Wallmann H.....	22. 6.12
-	19005	Jensen,	Charles Th.....	28.12.12
-	16183	Larsen,	Aksel Ulrik.....	29. 1.10
-	88	Nielsen,	Carl Chr.....	10. 5.13
-	16559	—	J. Hagedorn.....	22. 8.08
-	846	—	Niels Peter.....	8. 7.11
-	5319	—	Ove Chr. M. Grønbech	19. 4.13
-	5514	Rasmussen,	Th. V.....	28.12.00

Nyt Register.

Nr.	5573	Andersen,	Fredegod Anton.....	7.11.14
-	5475	Bay,	Adolf Heinrich.....	18. 7.14
-	19547	Egelund,	Henry E. M. A. V....	24.10.14
-	18274	Fryd,	William.....	25. 7.14
-	12941	Hammerstrøm,	Laur. Carl M.....	13. 6.14
-	1372	Jakobsen,	P.....	17.10.14
-	13654	Johansen,	Peter Daniel.....	4. 7.14
-	13903	Petersen,	Peter Aug.....	7. 3.14
-	549	Rasmussen,	H. J.....	7. 2.14
-	3264	Sørensen,	Andreas J.....	9.11.12

Brevet til Medlem Nr. 21404, F. V. Hansen, henligger stadig hos Kassereren i Ringe.

Medlem Nr. 8925, Johan Sørensen, der tidligere har boet Ny Carlsbergvej 67, 2. Sal, bedes opgive sin nuværende Adresse til Hovedkontoret.

Efterlysning.

Paa Klejnsmedenes Fagforenings Kontor, København, henligger til Medlem Nr. 16850, Kai Christensen, Kr. 3,80, som Smedemester C. Seifert havde tilbageholdt for en formentlig Forseelse.

Samtidig opfordres K. Christensen til at ordne sit Mellemværende med Klubben for ovennævnte Værksted.

Heinr. Rietmann.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Elektrikerforbund.

Kasserere:

Helsingør: Formand og Kasserer: A. Cohn Jacobsen, Sundborg 3., Stubbedamsvej.
Randers: Hagen Pedersen, St. Blichersgade 21.
Svendborg: A. Hansen, Baagøes Allé 28, St.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Hillerød: C. Christenson, Holmegaardsvej 30.
Holstebro: N. Madsen, Vester Allé.
Randers: Indtil videre Kassereren.
Svendborg: M. Nielsen, Vestergade 60.

Kasserere:

Fredericia: V. G. Christiansen, Prinsensgade 33, St.
Randers: Th. Nissen, Kristrupvej 8, 1.
Vejen: C. Fuglsbøll, Grunetsgade. (Ingen Udbet.).

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Holstebro: Formanden, P. Mogensen, er indkaldt til Militærtjeneste. Under hans Fraværelse fungerer Maskinarb. M. Nørgaard, adr. M. Nørgaards Enke, Nørregade, som Formand.

Kasserere:

Aarhus: Fra April Flyttedag er Kontoret i Mørchsgade Nr. 7.
Faaborg: Kassereren indkaldt. Formanden udbetaler.
Holbæk: Kassereren indkaldt. Formanden udbetaler.
Roskilde: Kassereren indkaldt. Midlertidig Kasserer: Maskinarb. E. Petersen, Villa »Vestervang«, Kastelsvej.
Svendborg: Til Kasserer er valgt: Smed H. C. Hansen, Vestergade 51, 1. Sal. Udbet.: 12—1 og 6—7.

Rabatforeningen „A. E."

Samtlige Medlemmer af Centralorganisationen kan ved Henvendelse paa Smede- og Maskinarbejdernes Fagforenings Kontor, Larslejstræde 1, St., gratis afhente Rabatkort til alle mulige Forretningsbrancher. Kortene, som er udstedt af Rabatforeningen »A. E.«, sikrer deres Indehavere en Rabat paa 5 à 10 pCt. paa alle Varer — undtagen Fødevarer — naar de forevises ved Varernes Betaling.

Enhver Haandværker,

som rejser til Udlandet bør indmelde sig i *Skandinavisk Central Understøttelses-Kasse.* Kontingent til Hovedkassen er 30 Cts. (ca. 21 Øre) ugentlig. Rejse- eller Sygehjælp til et Beløb af 25 Frcs. Over 30 Afdelinger i Europa. Indmeldelser modtages bl. a. i Kiel: Waisenhoffstrasse, Ecke Kl. Kuhberg, Hamburg: Schlachterstrasse 44, Berlin: »Dresdenergarten«, Dresdenerstrasse 45. Foren. »Norden«, Herman Hermansen, Schlosstrasse 26, 2., Flensborg, hos Forretningsføreren: H. J. Larsen, Postfach, Zürich (Schweiz), samt i hver Afdeling.

Vore Telefoner.

Elektrikere.

Hovedkontoret, København	7918
Afdeling 1, København	Nora 1945 y
— 2, Aarhus	1574
— 14, Holbæk	537
— 15, Helsingør	Espergærde 99

Formere.

Hovedkontoret	Byen 2125

Gørtlere.

Hovedkontoret	Nora 2249 y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor } Anvisningskontor }	5121 og 8221
Københavns Afdeling 1	3824
— — 7	Godth. 1518 x
Aalborg	1192
Nyborg	408
Helsingør	375
Odense	1863
Frederikshavn	392
Randers	1512

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet „Hafnia" (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 6 APRIL 1915 1. Aarg.

1. Maj.

Vi staar atter foran skøn Valborgs Dag og midt i Foraarstiden, der netop i vort nordiske Klima er Brydningstiden og den Tid, hvor vi alle gaar med Længselen efter det fulde Gennembrud af den første Sommertids fagre Skønhed. Det er tilmed i Aar 25 Aar siden, at Arbejderne i den væsentligste Del af den civiliserede Verden for første Gang, efter Fællesvedtagelsen paa Pariser-Kongressen Aaret forud, lagde Værktøjet til Side og foranstaltede en Verdensdemonstration for Arbejdernes Krav om sociale Reformer, herunder særlig en Forkortelse af Arbejdstiden ned til 8 Timer, og endelig for Kravet om Verdensfreden.

Da De samvirkende Fagforbund i Fjor udsendte et Cirkulære til alle Organisationerne om Majdemonstrationen, lagdes der særlig Vægt paa at demonstrere for

1. Kravet om 8 Timers-Dagen,
2. Kravet om en Grundlovsændring, som afskaffer de bestaaende politiske Privilegier,
3. Kravet om Afrustning.

Med Hensyn til det første Punkt, da er vi vel nok endnu et langt Stykke fra Realisation af dette for Arbejderne saa vigtige Programpunkt, men heldigvis kan vi dog stadig notere en Række udmærkede Resultater. Et af de sidste i saa Henseende er, at vi har faaet gennemført 9 Timers-Dagen ved De københavnske Sporveje for samtlige Haandværkere og Arbejdsmænd. Endvidere er der i det forløbne Aar i De samvirkende Fagforbund arbejdet paa at udnytte Fabrikslovens § 24 ved at fremskaffe Oplysninger fra de mere sundhedsfarlige Erhverv, saaledes at der derved skabes Grundlag for en ministeriel Resolution om Arbejdstidens Forkortelse. Vi skal ikke i denne Forbindelse komme ind paa Gengivelse af nogen Art af statistisk Materiale, men det er jo dog en glædelig Kendsgerning, at naar man ser tilbage paa en længere Aarrække, saa har de organiserede Arbejderes Bestræbelser for at forkorte Arbejdstiden i Tidens Løb bragt gode Resultater.

Hvad angaar det andet Punkt om Grundlovsændringen, som vi i Fjor demonstrerede for, da synes jo denne nu at være naaet saa vidt, at vi har Garantier for inden 5. Juni d. A. at have en ny Forfatning underskrevet af Lovgivningsfaktorerne, en Forfatning, der vil bringe Befolkningens brede Lag et stort Skridt fremad i politisk Henseende ved Bortskaffelse af alle Valgretsprivilegier, Indførelse af den almindelige Valgret med Alderscensus'ens gradvise Nedbringelse til 25 Aar samt Valgret for Kvinder og Tyende. Først og fremmest er der vel her aabnet Udvej for en vidtgaaende demokratisk politisk Udvikling, som vil føre vort Folk frem til at blive et af de mest fritstillede i Verden, men der er ogsaa speciel Grund til for vore Fagorganisationer at glæde sig, thi den sorte Reaktion, der har givet sig tilkende med en til Tider overordentlig brutal Arbejdsgiverpolitik i Følgeskab med den potitiske Anti-Socialisme, vil sikkert med den kommende Udvikling faa sit nødvendige Korrektiv, og de organiserede Arbejdere de fornødne Garantier for en naturlig Udvikling af deres Organisationer, hvilket betyder Højnelse af Underklassen økonomisk og intellektuelt.

Med Hensyn til Kravet om Afrustning da kan dette maaske synes at have trange Kaar paa en Tid, hvor vi ligger umiddelbart op ad det Europa, der er i Krig. Det er maaske dog, naar alt kommer til alt, ikke saa haabløst endda at demonstrere imod Militarismen. I alt Fald fortæller England jo (ogsaa Englands Arbejdere), at naar de er gaaede til Krig, saa er det for at „knække den preussiske Militarisme". Lad nu være, at Frasen har et noget politisk Anstrøg, men dette ene Faktum, at en Stormagt motiverer sin Deltagelse i Verdenskrigen dermed, vil utvivlsomt faa sin Betydning. Vi tænker i denne Forbindelse ogsaa paa, at en Korrespondent til et Hovedstadsblad fornylig har haft en Samtale med den verdenskendte ungarske Magnat, Grev Julius Andrassy, som ifølge Referatet udtalte:

> „Jeg ser foreløbig som Krigens eneste Resultat det Gode, at det vil blive umuligt i Fremtiden at føre nye Krige",

og han føjer senere til, efter mange Gange at have betonet, at Ungarns Formaal er kun at faa Lov at leve i Fred, at „hvem der vil Krig efter denne, slaar man simpelthen ned". Vi har vist derfor Lov til at haabe, at vi igennem det Ragnarok, som Verdenskrigen stadig tegner til at blive, vil naa frem til en fredelig Periode, hvor Folk ved fredelige Midler vil søge at skabe det bedst mulige Velvære for alle Mennesker og Folkeslag.

— Vi gaar altsaa atter til Demonstration, og som bekendt indeholder Overenskomsterne indenfor Jærn- og Metalindustriens Organisationer en Bestemmelse om, at den 1. Maj er Fridag, hvor Arbejderne ønsker det, og Ønsket plejer at være almindeligt. Der har været en lille Vanskelighed paa Hærens og Flaadens Værksteder, hvor der for et Aars Tid siden blev indført Betaling for Helligdage, altsaa f. Eks. for St. Bededag, men denne Betaling bortfalder, hvis Arbejderne ikke er paa Arbejde de Søgnedage, der støder op til en saadan Helligdag. Der er imidlertid sket Henvendelse til Forsvarsministeren, som har lovet at stille sig velvillig til, at Arbejderne faar Majdagen fri uden derfor at skulle miste Betalingen for St. Bededag, som Arbejderne nu en Gang har faaet imod at give Afkald paa andre Goder.

Ved Drøftelse af Spørgsmaalet i den københavnske Fællesorganisation om Demonstration eller ikke Demonstration viste der sig udelt Stemning for at demonstrere, og der er Grund til at tro, at der vil blive større Tilslutning end nogensinde før. Centralorganisationen for det indenfor Jærn- og Metalindustrien oprettede Kartel har ogsaa drøftet Stillingen til Demonstrationen, og man har vedtaget at opfordre Medlemmerne af alle de Organisationer, som staar indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, saavel i København som i Provinserne til samlet og i sluttet Trop at deltage i Majdemonstrationen. De Fag, som dette gælder, er altsaa Elektrikerne, Formerne, Gørtlerne, Metaltrykkerne, Sliberne og Smede- og Maskinarbejderne. Vi opfordrer indtrængende vore Medlemmer Landet over til at følge denne Parole, og slutter disse Bemærkninger med et: Paa Gensyn den 1. Maj under Fanerne.

Ulykkesforsikringsloven.

II.

I forrige Nummer af Fagbladet bragte vi en Omtale af de bestaaende Ulykkesforsikringslove, og derunder særlig af den for Industrien gældende Lov samt om de Mangler, der klæber ved denne. Vi skal i nærværende Artikel give en Fremstilling af de væsentligste af de Forandringer, der er foreslaaet i det af Arbejderforsikringsraadet for ca. 4 Aar siden udarbejdede Udkast til en ny samlet Lov, paa Basis af hvilket Regeringen i Januar Maaned d. A. forelagde Forslag til en ny Lov for Ulykkesforsikring.

En af Hovedmanglerne ved Industriloven og tildels ogsaa ved de andre Love er Begrænsningen, der udelukker en Mængde Arbejdere fra at komme i Betragtning efter Loven ved indtrædende Ulykkestilfælde. Paa denne Mangel er der i Forslaget raadet Bod i videst mulige Grad, idet § 49 bestemmer, at alle, der driver økonomisk Virksomhed eller beskæftiger andre, har Forsikringspligt overfor deres Arbejdere, og dette gælder ikke som i den gamle Lov kun Arbejdere, der beskæftiges i Arbejdsgiverens Virksomhed, men alle Personer, der er beskæftigede hos en Arbejdsgiver, derunder ogsaa dem, der gør Tjeneste i Huset hos Arbejdsgiveren. Opefter sætter Forslaget Grænsen ved Tilsynshavende, Kontorpersonale eller lign. med over 3000 Kr. aarligt. Selv Medlemmer af Arbejdsgiverens Familie, Hustruen dog undtaget, vil komme til at høre under Loven, forsaavidt de har samme Gerning som de øvrige hos Arbejdsgiveren beskæftigede. Som man vil se, vil der efter Forslaget ikke længere være nogen Arbejder eller dermed ligestillet, som bliver holdt udenfor Loven, men da det at være Arbejdsgiver er et ret omfattende Begreb, der t. Eks. ogsaa vil kunne anvendes overfor saadanne Tilfælde, hvor et Menneske, der ellers ikke er Arbejdsgiver, faar en anden til at gøre sig en Lejlighedstjeneste, har det været nødvendigt i Forslaget at indsætte en Bestemmelse, der undtager saadanne Lejlighedstjenester. I det af Regeringen forelagte Forslag har denne Bestemmelse dog faaet en

Form, der er meget uheldig, fordi den siger, at Personer, der er antagne til Arbejde af tilfældig og forbigaaende Art, holdes udenfor Loven, og dette vil kunne overføres paa de Tilfælde, hvor større Virksomheder, t. Eks. vore Skibsværfter, antager en Arbejdsstyrke for en halv eller hel Dag. Derved vil alle disse Mennesker, der er stærkt udsatte for at komme til Skade, være holdt udenfor Loven, hvis de under en saadan kortvarig Beskæftigelse bliver ramt af et Ulykkestilfælde. Den af Arbejderforsikringsraadet foreslaaede Form, hvorefter Undtagelser kun skal gælde tilfældig og forbigaaende privat Tjenestegerning, tager bedre Sigte paa det rigtige Forhold, idet derved saadant Arbejde holdes udenfor Loven, som nødvendigvis maa undtages, eksempelvis saadanne Tilfælde, hvor en Person, der ellers selv er Arbejder, faar en anden til at udføre et tilfældigt Arbejde for sig.

I Tilslutning hertil kan det nævnes, at Forslaget ogsaa tager Sigte paa at afhjælpe den Skavank, der nu findes, ved at Arbejdsgiverne ingen Pligt har til at tegne Forsikring i et Ulykkesforsikringsselskab, og hvorved Arbejdere, der kommer til Skade hos en Arbejdsgiver, der ikke har tegnet Forsikring, er udsatte for at gaa Glip af Erstatningen, hvis Arbejdsgiveren ikke ejer tilstrækkeligt til Dækning af denne. Det foreliggende Forslag paalægger alle Arbejdsgivere at tegne Forsikring, og hvis en Arbejdsgiver alligevel undlader dette, vil den tilskadekomne dog altid være sikker paa at faa Erstatningen, idet Statskassen da skal udrede denne, og derefter kan søge Dækning hos Arbejdsgiveren.

Saavel indenfor Industrien som i de andre Hovederhverv, Landbrug, Søfart og Fiskeri, gives der selvfølgelig en hel Række mindre Arbejdsgivere, hvis Indtægt ikke overstiger den almindelige Lønarbejders, og for saadanne Arbejdsgivere er der Adgang til at tegne Forsikring for sig selv, ligesom Statskassen yder Tilskud til Nedsættelse af Præmien for saadanne.

Dette med Hensyn til Udvidelsen af Lovens Omfang, der sikkert nu maa siges at være tilfredsstillende, selv om det maaske nok vil tage nogen Tid at faa klargjort for alle de Mennesker, der hidtil ikke har henført sig under Begrebet Arbejdsgivere, at de nu, forsaavidt Forslaget gøres til Lov paa dette Omraade, vil have et Ansvar som saadan, hvad enten det drejer sig om at holde en Tjenestepige eller en Vaskerkone forsikret, eller for en almindelig Arbejdsgiver, der kun i Ny og Næ beskæftiger Folk, om at have Forsikringen i Orden for disse Tilfældes Vedkommende.

Den anden Hovedside af Loven, nemlig Erstatningernes Størrelse, er ogsaa undergaaet en Forandring, der i alt væsentligt er til det bedre. Medens den højeste Erstatning, der tidligere gaves for fuld Invaliditet, var 4800 Kr. for Industriloven (for de andre Love noget mindre), er Erstatningens Maksimum nu fastsat til 6000 Kr. Erstatningen fastsættes ligesom hidtil paa Basis af Aarslønningerne, idet der regnes med 6 Gange disse, dog ikke over 1000 Kr. aarlig. For mindre Aarslønninger end 1000 Kr. vil ogsaa Erstatningen for Invaliditet blive mindre, men her var Stillingen tidligere, at man som laveste Grænse regnede med 300 Kr., hvilket altsaa svarede til 1800 Kr., for fuld Invaliditet. Nu derimod er laveste Grænse 600 Kr. (unge Mennesker under 18 Aar dog undtagne), og laveste Erstatning for fuld Invaliditet vil derefter fraset denne Undtagelse blive 3600 Kr. Samtidig er Erstatningen for Død hævet paa samme Maade, saaledes at den højeste Dødserstatning, 3200 Kr., efter Forslaget bliver 4000 Kr., og desuden foreslaas Dagpengene, der tidligere udgjorde højst 2 Kr., nu sat til 2 Kr. 50 Øre pr. Dag.

Selv om det maa erkendes, at denne Forhøjelse ikke er uvæsentlig, maa den dog ogsaa ses i Forbindelse med, at den nu bestaaende Erstatning fastsattes for 17 Aar siden, og at Pengenes Værdi ikke er den samme som den Gang. Men desuden er det en Kendsgerning, at hverken en Erstatning paa 4800 Kr. eller paa 6000 Kr. paa nogen Maade kan yde blot tilnærmelsesvis Erstatning for det Tab af Arbejdskraft, der tilføjes et Menneske, naar det specielt i den yngre Alder bliver fuldt invalid. Der vil altsaa være Anledning til at kræve saavel Invaliditets- og Dødserstatningerne som ogsaa Dagpengeerstatningen hævet betydeligt, og selv om førstnævnte hævedes til det dobbelte, vil der ad den Vej dog kun kunne skaffes saadanne Mennesker, hvis Arbejdsevne blev dem berøvet, en meget tarvelig Eksistens.

I Forbindelse med Spørgsmaalet om Dagpenge maa det nævnes, at Sygekasseloven tillader Kassernes Medlemmer at forsikre sig til $^2/_3$ af deres Fortjeneste, men da Sygekassernes Ydepligt til tilskadekomne ophører efter 13 Ugers Forløb, vil det altsaa sige, at tilskadekomne efter den Tid er udsatte for ligesom nu at komme til at nøjes med et betydeligt ringere Beløb end Sygekassehjælpen, hvis ikke de efter Ulykkesforsikringsloven fastsatte Dagpenge kan naa højere end til de foreslaaede 2 Kr. 50 Øre.

Medens de forannævnte Ændringer dog gaar i den rigtige Retning, er der derimod i det foreliggende Forslag tilført en Bestemmelse, som tidligere kun kendtes i Lovene for Søfart og Landbrug, og som gaar ud paa, at Invaliditet, der ikke naar 10 % af fuld Invaliditet, ikke faar nogen Erstatning. Denne Bestemmelse er absolut af det onde, og vil forhaabentlig ikke blive gennemført. Tilskadekomne maa, selv om de faar den procentvise Erstatning, alligevel bære saa meget Tab paa anden Maade, at der absolut ikke er Grund til at berøve dem Erstatningsretten; snarere burde denne udvides til ogsaa at omfatte de tilskadekomne, der nu ingen Erstatning faar, fordi deres Invaliditet kun er forbigaaende, men som alligevel en Tid lang er ude af Stand til i samme Omfang at optage deres tidligere Arbejde. En saadan Tilvænningserstatning vilde sikkert kunne formes saaledes, at den baade ydede den tilskadekomne nogen Dækning, og samtidig fremmede hans Lyst til snarest muligt at genoptage sit Arbejde i fuld Udstrækning. Noget lignende har i hvert Fald været gældende i Loven af 1898 i dens første Vedtagelse, hvori der sikredes tilskadekomme en vis Sum i Dagpenge uden

Hensyn til, om han paabegyndte Arbejdet før Udløbet af den Tid, Dagpengene omfattede.

I en følgende Artikel skal vi omtale de øvrige Ændringer, hvoraf flere er af væsentlig Betydning.

Arbejdets Pris, Levnedsmidlernes Pris.

Under denne Overskrift indeholder den ungarske »Eisen und Metallarbeiter« i det pr. 1. April udkomne Nummer nogle Betragtninger, der i al deres Enkelhed virker stærkt anklagende mod den ungarske Handelsstand og for den Sags Skyld da ogsaa imod de Organer, der for Øjeblikket holder det ungarske Samfundsmaskineri i Gænge. Vi gengiver derfor nedenstaaende et Uddrag af denne Artikel, der uden Tvivl vil interessere.

Vort Broderorgan skriver:

»Der er noget, som i dette af Krig gennemsyrede Land ikke er godt, noget, som ikke maa være til Stede, dersom Følelser og Tanker ikke skal forvirres.

Der siges:

Bort med alle Privat- og Egeninteresser, bort med al Trækken til hver sin Side, bort med al Bitterhed. Nu maa vi være ét i Kærlighed til Fædrelandet, være enige om at bringe de nødvendige Ofre, være enige om at yde den nødvendige Flid, for at al Møje og Offer til Slut kan krones med Sejren.

Utvivlsomt er dette det vigtigste, og hvad angaar den ungarske Arbejder i dette Forhold, saa tør vi med ren Samvittighed sige, at vi ikke staar en Millimeter tilbage for Arbejderne i de vestlige Kulturlande; vi staar paa første Plads. Og skønt Begivenhederne i første Linie belaster os, saa har dog Arbejderne de vigtigste Opgaver at løse i denne verdenshistoriske Periode.

Vi udgør Masserne paa Slagmarkerne og vi udgør Masserne herhjemme; vi giver Kraft og Liv der som her. Vi forstaar os paa Forsagelse, vi bringer Ofre, vi undertrykker vore Følelser, undgaar faglige Kampe, glemmer for en Tid vore Bestræbelser, vogter os for alt for ikke at gøre den nuværende vanskelige Stilling endnu sværere.

Vor Arbejdskraft rekvireres ikke som Frugt eller Mel, vor rene frie Villie blandes ikke som Melsorter, vor værdifulde Arbejdskraft maa ikke med Magt hentes frem fra skjulte Magasiner som Tilfældet er med de skjulte Levnedsmidler.

Der maa være nogle iblandt os, som ikke bringer noget Offer, som ikke bekymrer sig om den svære Stiling eller om, hvad Fædrelandets Interesser fordrer, saa lidt som de bekymrer sig om, om Sejren kan vindes, og der gives mange, som ikke kærer sig om, at der er Tusinder, ja Hundredtusinder, der har ganske samme Ret til at kunne fordre Forhold, som gør denne skrækkelige Tid taaleligere at gennemleve. Veraabet der lyder over det ganske Land, Fædrelandet, er dette ene: »*Alt er bleven dyrere!*«

Og fra Regeringens og Embedsmændenes Side beroliges vi med følgende: *Fordyrelsen er selvforsstaaelig, fordi Forraadene er aftagne og fremdeles aftager, og derfor er en passende Stigning i Priserne kun berettiget.* Dette er uforstaaeligt for os. Hvor bliver saa den fælles Forsagelse og de personlige Interessers Tilsidesættelse af?

Havde jeg et Parti Hvede, der i normal Tid repræsenterede 1200 Kr., og solgte det i Krigstid til samme Pris, havde jeg kun gjort min Pligt. Solgte jeg det for 1000 Kr., havde jeg bragt et Offer paa Fædrelandets Alter, men faar jeg 4200 Kr. for det, har jeg sandelig intet Offer bragt, men jeg har taget 3000 Kr., taget eller stjaalet alene for mig; jeg giver ingen noget deraf, heller ikke Fædrelandet. Jeg har en slet Samvittighed, fordi jeg har forsyndet mig mod de fælles Interesser og kun det beroliger mig, at jeg ikke har nogen Hvede og derfor kan sidde og tænke efter, hvorledes jeg for dyre Penge kan skaffe noget spiseligt Mel til min Familie.

Uden iøvrigt at indlade os paa Kritik, henviser vi her til saadanne, der tog tredobbelt Pris for Hvede og derved fordyrede Husholdningen for det arbejdende Folk, der dertil af visse Virksomheder trykkedes ned til billigere Priser for deres Arbejde end i normal Tid.

Nogle Priser fra Centralmarkedet i Hovedstaden (Budapest) vilde ogsaa bedre, skarpere og mere aabent end vi, ja truende vise, at det ikke længe kan eller tør gaa som hidtil.

	20. Juni 1914. Heller.	12. Marts 1915. Heller.
Suppekød 1. Klasse	160—240	260—320
» 2. »	120—220	240—320
Halskød, Hoved og Rygben	100—200	220—280
Kalvebryst	140—280	240—380
Lammekød	180—240	190—400
Svinefedt	152—168	420—460
Spæk	156—180	400—440
Svinekarbonade	200—280	300—360
Sød Mælk	24— 32	32— 40
Fløde	70—140	120—160
Smør	320—400	400—520
Bønner	28— 44	80—100
Ris	30— 70	100—160
Skovsyre	28— 70	240—260
Spinat	18— 50	50— 80

(1 østrigsk Krone = 100 Heller, normalt lig 75 Øre dansk).

Alle kan dog ikke gøre deres Indkøb i Centralmarkedshallen, særdeles ikke Arbejderne, som bor i Stadens Yderkanter. For Arbejderne er Levnedsmidlerne derfor en god Procentsats dyrere. Med en normal Fortjeneste er det derfor umuligt at leve paa en Maade, der bevarer Kræfterne.

Men, hvad vilde der allerede være sket, dersom Arbejderne i Flok og Følge havde stræbt hen imod at faa Prisen for deres eneste Vare, Arbejdskraften, for-

dyret i Højde med Prisen for Levnedsmidlerne? Men det har de ikke gjort. Vi har ikke fulgt de engelske Arbejderes Eksempel, men vi er blevne staaende ved den lille, ja endog særdeles lave Løn. Forgæves græder vore Hustruer, uden Nytte afmagres vore Børn og vi selv. Vi bærer vor Lod med Taalmodighed. Om vi er fornuftige, om vi viser Fædrelandet en Tjeneste derved — ja hvem kan bedømme det?

Vi har givet det værdifuldeste, vi ejede, paa Fædrelandets Alter: Vor Arbejdskraft. Dem, der handler med Levnedsmidler, det være sig Storgrundejere, Frugthandlere, Slagtere eller andre, de har intet Offer bragt, de har intet givet, selv ikke en Oksehale eller blot et af de af Hønen saa uegennyttig lagte Æg, selv ikke den vildtvoksende Skovsyre. Alle, alle har de tjent paa Krigen.

Derfor siger vi, at der maa være noget, som ikke er godt, som ikke er, som det skal være. — —

Mon nogen heller kan tvivle derom.

Engelske Metalarbejderorganisationer under Krigen.

I.

Den engelske Afdeling af den internationale Metalarbejder-Federation har sendt os nogle Fagblade for at vi kunde se, hvordan vore Kolleger i England har det under Krigen.

Bladene, der indeholder de sædvanlige statistiske Oplysninger og Rapporter fra Organisationernes forskellige Afdelinger, viser sig meget lidt forstyrrede af Krigen. Man kan alligevel baade af Tallene og Rapporterne se en hel Del, og her skal gives nogle Oplysninger om vort engelske Broderforbund, Amalgamated Society of Engineers (Maskinarbejderforbundet).

Dette har i Krigsmaanederne haft følgende Medlemstal:

1. Juli	169,453	1. December	173,629
1. August	170,486	1. Januar	174,625
1. September	171,656	1. Februar	175,347
1. Oktober	172,170	1. Marts	178,326
1. November	172,564		

En Stigning i 8 Maaneder paa 9000 Medlemmer! Af Medlemstallet hører 19—20,000 hjemme i Australien, Canada, Forenede Stater o. s. v., men disses Medlemstals Stigning har i de 8 Maaneder kun været ca. 300! Hele den store Tilvækst falder saaledes paa selve Storbrittanien og Irland (fra 150,000 til 159,000).

Men endnu ejendommeligere er Tallene paa de arbejdsløse (understøttede):

Juli	5207	November	1788
August	9133	December	1612
September	5425	Januar	1185
Oktober	2931	Februar	1039

Af disse arbejdsløse var i Juli 1914 ca. 500 udenfor de brittiske Øer, i Februar 1915 ca. 700. Det vil sige det samme, som at der af 160,000 Smede og Maskinarbejdere paa de brittiske Øer i denne Maaned var under et halvt Tusind ledige. Denne minimale Arbejdsløshed skyldes først og fremmest den store Produktion, men naturligvis ogsaa noget, at en Del af Folkene er gaaet i Krig. I Manchester-Rapporten af 1. December beskrives Forholdene saaledes:

» . . . vi nærmer os hurtigt en saadan Tilstand, at den lamme, halte og (næsten) blinde kan vente at blive anmodet om at tage de stadig ubesatte Pladser. Medens en saadan Tilstand netop er, hvad Arbejderne maatte ønske sig, fordi den paa tydelig Maade øver Arbejdsgiverne i Ydmyghed og Elskværdighed, maa vi alligevel beklage Aarsagen til vor forøgede Travlhed . . . .«.

Naturligvis har den aftagende Arbejdsløshed bevirket Stigning af Lønningerne. Men til en Begyndelse saa det ikke helt godt ud. Den 5. August erklæredes der saaledes Vaabenstilstand m. H. t. en i længere Tid staaende Strid om de til Søs gaaende Maskinisters Lønvilkaar. Den 19. August holdt Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer fælles Møde for at finde Midler til at bøde paa den om sig gribende Arbejdsløshed: »Fagforeningernes Repræsentanter henledte Arbejdsgivernes Opmærksomhed paa det Faktum, at medens en Del af deres Medlemmer vil faa særlig meget Overarbejde, vil et stort Antal blive arbejdsløse. Arbejdsgivernes Repræsentanter erkendte Vigtigheden af det af Fagforeningerne rejste Spørgsmaal og gik ind paa at anbefale de lokale Arbejdsgiverorganisationer at forhandle med de lokale Repræsentanter for Fagforeningerne for at fremme Arbejdets Fordeling og saaledes formindske Arbejdsløsheden saa meget som muligt«.

Men det blev der ikke Brug for, idet det ikke varede længe før Hærens og Flaadens enorme Behov optog hver Mand. Og i December afholdtes to Møder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere med Dagsordenen: »Vanskeligheden ved at faa Arbejdere«. Ved disse Lejligheder forsøgte aabenbart Arbejdsgiverne at benytte sig af den nationale Bevægelse til at slippe fri for visse tidligere af Fagforeningerne tilkæmpede Regler for Ansættelse af Arbejderne. Da dette formentlig vil have Interesse for vore Medlemmer, skal vi her give en direkte Oversættelse fra Fagbladet:

» . . . . Arbejdsgivernes Sekretær meddelte Konferencen, at der kunde skaffes Beskæftigelse for 12,500 Mand af forskellig Uddannelse, men gjorde senere opmærksom paa, at man trængte til mindst 15,000 Arbejdere til at imødekomme de forhaandenværende Krav. Efter en almindelig Diskussion om Spørgsmaalet fremlagde Arbejdsgiverne Forslag om, »at som Følge af Fagforeningernes manglende Evne til at fremskaffe den forlangte Mængde Arbejde gaar de ind paa at fjerne visse Fagforeningsregler (trade restrictions), der indskrænker Arbejdsgiverens fri Ret, saa længe Krigen varer«. Efter Modtagelsen af Arbejdsgivernes Forslag forlangte Fagforeningernes Repræsentanter Konferencen udsat for at sætte dem i Stand til helt ud at undersøge de stillede Forslag.

Før Genoptagelsen af Konferencen holdt Fagforeningernes Repræsentanter Møde og gennemgik grundigt Arbejdsgivernes Forslag og alt hvad disse kunde medføre. Samtidig med at man erkendte den foreliggende Situations alvorlige Natur, maatte skyldigt Hensyn tages til de foreliggende Forslags Karakter, for saa vidt de rørte ved det fundamentale af vore Fagforeningsprincipper. Under Hensyn til disse Principper og vore Fagforeningsregler formulerede Fagforeningernes Repræsentanter Modforslag, som blev forelagt paa det næste Møde af Konferencen. Vore Forslag blev behandlet af Arbejdsgiverne i Særmøde.

Senere fulgte følgende Brevveksling mellem Arbejdsgiverforeningen og Fagforeningerne:

»Arbejdsgiverforeningen har meget omhyggeligt gennemgaaet de nu af Fagforeningerne stillede Forslag. Disse Forslag skaber ikke noget tilstrækkeligt Middel mod den nuværende Vanskelighed for at faa tilstrækkelig Forsyning af Arbejdere.

Nationens Forlangende er tvingende og maa imødekommes, og Arbejdsgiverne beklager meget, at de nu repræsenterede Fagforeninger (nemlig nu) synes at betragte streng Fastholden ved deres Love, Regler og Arbejdsgivernes fri Ret indskrænkende Bestemmelser for at være af større Vigtighed end Nationens Forsyning med, hvad den trænger til i denne Krise.

Arbejdsgiverne ønsker endvidere at slaa fast deres Beklagelse over, at deres Forslag om at hjælpe Landet ikke har faaet noget Svar«.

Fagforeningernes Svar:

»Fagforeningerne har gennemgaaet Arbejdsgiverforeningens Skrivelse, der fremkom som Svar paa Fagforeningsrepræsentanternes Forslag, og maa fastslaa, at de er ganske uenige i det deri anførte.

Arbejdsgiverforeningen er ikke berettiget til at hævde, at Fagforeningerne betragter Fastholden ved deres Love og Regler som vigtigere end Nationens Interesser, men vi maa, indtil Arbejdsgiverforeningen med Fagforeningsrepræsentanterne har diskuteret de fremsatte Forslag for Flytning af Arbejdere med Rejsehjælp og andre Forslag til at imødekomme Nationens tvingende Fordringer, hævde, at vore Fagregler er af ikke mindre Betydning end Arbejdsgiverforeningens Interesser.

Fagforeningerne vil ikke indrømme, at deres Handlemaade kan opfattes som en Opgiven fra deres Side med Hensyn til at hjælpe Landet under dets vanskelige Forhold, og Fagforeningerne er endvidere parate til at yde en hvilken som helst Hjælp, det staar i deres Magt at yde, naar blot skyldigt Hensyn tages til de faglige Rettigheder, paa hvilke hele Fagforeningsbevægelsen er bygget.

Fagforeningerne er beredte til at fortsætte deres Overvejelser i Konferencen med Arbejdsgiverforeningen«.

Arbejdsgiverforeningens Svar:

»Arbejdsgiverne har modtaget Fagforeningernes yderligere Bemærkninger, herunder Forslaget om en Genoptagelse af Konferencen.

Under Forudsætning af, at Fagforeningerne gaar ind paa at fjerne de bindende Regler, der blev anført i Arbejdsgivernes oprindelige Forslag, er Arbejdsgiverne beredte til at genoptage Forhandlingerne med det Formaal at skabe Sikkerhed for Fagforeningerne ved Krigens Slutning.«

Fagforeningernes Svar:

» . . . . Fagforeningerne er ikke i Stand til at genoptage Forhandlingerne paa det foreslaaede Grundlag.

Fagforeningerne pointerer atter deres Villighed til at møde Arbejdsgiverforeningen i aaben Forhandling om hele Sagen.«

I en redaktionel Artikel gør Fagbladet opmærksom paa Vanskeligheden ved Sagen, idet en Industri, som i normale Tider var tilstrækkelig til at tilfredsstille Behovet for en Hær paa 1/2 Mill. Mand, nu under Krigens Pres skulde forsyne ikke alene en Hær paa 3 Mill. Mand — bortset fra Flaaden — men ogsaa forsyne Ruslands, Frankrigs, Belgiens og Serbiens Hær med Ammunition.

Februarheftet af Fagbladet giver endelig Oplysning om de afsluttende Forhandlinger paa en Konference d. 13. Januar.

Arbejdsgivernes Forslag:

»Marine- og Krigsministeriet har anmodet Arbejdsgiverforeningen og Fagforeningerne om at tage Skridt til at sikre en forøget Produktion.

Man blev enige om:

1. De følgende Ordninger skal gælde under Krigen og ikke paa nogen Maade binde nogen af Parterne med Hensyn til de berørte Spørgsmaal, og Parterne, Arbejdsgiverforeningen og Fagforeningerne, skal ved Slutningen af Krigen vende tilbage til de Arbejdsbetingelser, som ved Udbrudet af Krigen var gældende paa de forskellige Værksteder.

2. Fagforeningerne gaar ind paa:

at de ikke skal fremtvinge en Afgørelse m. H. t. følgende Spørgsmaal, men indskrænke sig til at protestere for at varetage deres Interesse.

a. Bemanding af Maskiner, indbefattet Drejebænke og det Antal Maskiner, en Mand kan betjene.

b. Mandskab til ved Haanden udførte Arbejder.

c. Afgrænsningen af Arbejdet mellem Fagene.

d. Beskæftigelse af Ikke-Fagforeningsmedlemmer.

e. Anvendelse af kvindeligt Arbejde.

f. Begrænsning af Overarbejde.

3. Arbejdsgiverne gaar ind paa:

a. Bestemmelserne i § 2 skal kun gælde, saalænge Fagforeningerne er ude af Stand til at skaffe passende Arbejdere af den af Arbejdsgiverne ønskede Art til de lokale Priser.

b. At m. H. t. Afgrænsningen af Arbejdet skal Arbejdsgiverne, saa vidt Arbejdets Pres og den til Raadighed staaende faglige Arbejdskraft tillader det, følge den ved lokal Overenskomst eller i Praksis fulgte Afgrænsning.

c. At Arbejderne skal have den Time- og Akkordløn, som er anerkendt i vedkommende Værksted som gældende for det Fag, ved hvilket de for den givne Tid er beskæftigede.

d. At denne Overenskomst ikke skal tillade nogen Arbejdsgiver i sit Værksted at lave saadan Ordning, der vil medføre stadig Indskrækning af noget Fags Beskæftigelse til Fordel for halv-faglærte Mænd.

4. Fagforeningerne gaar endvidere ind paa at anbefale de ikke her repræsenterede Fagforeninger, at de med Hensyn til Afgrænsningen mellem Fagene skal antage ovenstaaende.

Arbejdsgivernes Forslag blev indgaaende gennemgaaet af Fagforeningernes Repræsentanter og følgende Svar sendt:

» . . . . Fagforeningerne betrager disse Forslag som beregnede til at formindske Produktionen, idet de indfører Forhold, der paa Landets Arbejdspladser uundgaaeligt vil føre til Uenighed, og Forslagene vil derfor ikke hjælpe paa de af Arbejdsgiverne skildrede Forhold. Fagforeningerne kan derfor ikke gaa med til nogen af de i disse Forslag indeholdte Indskrænkninger i deres gældende faglige Rettigheder og henleder atter Arbejdsgiverforeningens Opmærksomhed paa de af Fagforeningerne stillede Forslag.«

Arbejdsgiverne besvarede denne Skrivelse med en ny, hvori de paapegede, at de kun forlangte Indskrænkninger i Arbejdernes Ret, saalænge Krigen varede o. s. v., og at Fagforeningernes Forslag paa ingen Maade afhjalp det foreliggende Onde.

Uden nogen Vedtagelse sluttede herefter Konferencen. Fagbladet samler de af Fagforeningerne stillede, i ovenstaaende gentagne Gange nævnte Forslag i følgende 5 Punkter:

a. Firmaer, der hidtil ikke har produceret Krigsmateriel, skal nu faa saadant Arbejde.

b. Firmaer, der for Tiden arbejder paa indskrænket Tid, overfører deres Arbejdere til Firmaer, der arbejder for Regeringen.

c. Fælles Henvendelse til Regeringen om at betale Opholdspenge for Mænd, der har Arbejde paa Pladser, der ligger langt fra deres Hjem.

d. At Regeringen skal trække faglærte Maskinarbejdere fra Australien, Canada og Syd-Afrika.

e. Under Hensyn til, at 10,000 faglærte Maskinarbejdere nylig har ladet sig hverve og saaledes indskrænket Tilbuddet af faglært Arbejdskraft, skal Regeringen trække bort fra Militærtjenesten alle, som kan benyttes til industriel Virksomhed.

Fagforeningerne lod sig saaledes ikke narre til at opgive en eneste af deres Rettigheder, vundne gennem Kampe i Fredstid.

Men samtidig har de arbejdet paa at forbedre Lønvilkaarene for Medlemmerne. Priserne paa alt er derovre som herhjemme steget overordentligt (dog næppe til fuldt saa høje Tal derovre som her), og dette har motiveret et stadigt Arbejde for Forhøjelse af Time- og Akkordpriserne. Her skal som Eksempel nævnes, at Folkene ved Clyden d. 12. Februar fik gennemført en Lønstigning paa 6 Øre Tm. og 7½ pCt. paa Akkordsatserne. Der var af Arbejderne forlangt ca. 15 Øres Stigning pr. Tm., men Arbejdsgiverne hævdede, at dette var en Fordring uden Præcedens. Dette indrømmede Arbejderne, men henviste til, at medens det tog 23 Aar at hæve Lønnen 6—7 Kr. om Ugen i Glasgow-Egnen, havde Stigningen i Priserne af en hel Række Nødvendighedsartikler udgjort lige saa meget i de sidste 6 Mdr.

De forholdsvis gode Kaar, vore Kolleger i det hele maa siges at nyde, naar der henses til Forholdene i Almindelighed, udelukker ikke, at Tilstanden har sine mørke Sider. Saaledes skriver Afdelingen i Halifax: »Efterspørgselen efter Arbejdskraft er for Tiden som Følge af Krigen uden Parallel i vort Forbunds Historie, men tænk paa, hvilken Pris vi betaler og i Fremtiden vil have at betale for de nuværende »gode Tider«. *Allerede nu har det voldsomme Arbejdstempo og det overvældende Overarbejde medført Ulykker og Sygdom blandt Arbejderne.*

Og i samme Blad ser Sheffield Afdelingen sort paa den Fremtid, der indtræffer ved Slutningen af Krigen, naar 2 Millioner Mand pludselig bliver bragt paa Arbejdsmarkedet, og »her er igen et Forhold, som kræver vor alvorlige Opmærksomhed, at paavirke Regeringen til at tage tilstrækkelige Forholdsregler til at møde saadan en Tilstand«.

At det har været en anstrengende Tid for Ledelsen af det engelske Maskinarbejderforbund ses tydeligt. Først Forhandlinger om Arbejdsløshed (herunder Pres paa Regeringen om Hjælp), saa stadige Forhandlinger med Arbejdsgiverne, saa Afgørelse af, hvorledes de hvervede Medlemmer af Forbundet skulde behandles m. H. t. Kontingent og Rettigheder, og saa Problemet om, hvorledes den engelske Fagforening skulde stille sig overfor landflygtige belgiske Maskinarbejdere i England o. s. v.

Og saa handle paa én Gang forsvarligt overfor Fagforeningen og overfor det aabenbart chauvinistiske England — vel optræde nationalt, men dog samtidig paatale, naar engelske Maskinarbejdere er traadt mindre pænt op mod tyske Kolleger i England!

Fra Statsbaneværkstederne.

Akkordoverskudets Fordeling. Anciennitet. — Pluspenge og Dueligheds-tillæg. — Forholdene i Remiserne. Aspiranterne.

De organiserede timelønnede Værksteds- og Remisearbejdere afholdt Torsdag den 1. April et ekstraordinært Delegeretmøde i Odense, hvor de Forbund, hvis Fag har Udøvere paa Statsbaneværkstederne, var repræsenterede, vort Forbund ved Formanden, der jo som udenforstaaende Forretningsfører deltager i de Forhandlinger, der føres med Administrationen om Løn- og Arbejdsforhold.

Anledningen til Afholdelsen af dette Delegeretmøde var et Spørgsmaal, der rejstes for ca. 1 Aar siden, og som gik ud paa, at alt Akkordoverskud fordeltes lige mellem alle Akkordens Deltagere uanset Timeløn.

Statsbanen har jo i mange Aar været bekendt for sine lave Timelønninger, hvis Gennemsnit laa 8 à 10 Øre under Timelønnen i den private Industri.

I Fagbladet for Marts f. A. meddelte vi, at der havde fundet en Forhandling Sted med Generaldirektionen, hvorved man havde opnaaet en ganske betydelig Forhøjelse af Timelønningerne, men samtidig hermed indførtes der fra Administrationens Side Timeløn efter Anciennitet, saaledes, at den Tid, man har arbejdet paa Statsbanerne, er det bestemmende for, hvor stor Timeløn en Arbejder skal have, personlig Dygtighed spiller herefter en underordnet Rolle.

At protestere mod en saadan Lønningsform lod sig imidlertid ikke gøre, idet Arbejderne ved en Værkstedsafstemning selv havde vedtaget at kræve Oprykning efter Anciennitet, og i Øjeblikket gav denne Lønningsform jo ogsaa store Tillæg til en Række af de ældre Arbejdere, men Uretfærdigheden vil altid være tilstede overfor de yngre Arbejdere, der nu i 4 Aar vil være henviste til den laveste Timeløn, som Statsbanerne altid holder 2 Øre lavere end den private Jærnindustri.

Da Indførelsen af denne Lønningsform imidlertid bevirkede, at man herefter f. Eks. vilde se det mærkelige Forhold, at en Hjælper fik højere Løn end Smederen, indførtes nogle saakaldte Duelighedstillæg og Pluspenge.

Det er vanskeligt at sige, hvad man egentlig har tænkt paa med Indførelsen af Duelighedstillæg, thi lige saavel som dette kan bruges til at rette paa en virkelig god Arbejders lave Timeløn, lige saavel kan det bruges som et Drikkepengesystem for udvist Artighed og Kasketsvingeri.

Plussystemet er derimod beregnet til Udligning bl. a. af Forskellen mellem Smeder og Hjælper og til Ledere af de forskellige Schak.

Det Forhold hele denne Lønreform medførte, var imidlertid dette, at der, hvor der arbejdedes i Schak, fremkom en Forskel i Timelønnen paa indtil 12 Øre

hvilken Forskel begribeligvis vakte et stærkt Røre, men medens den naturlige Vej her maatte være at faa de nærmest hinanden liggende Timelønninger sat i Fællesschak, saa rejste Træarbejderne og Malerne Spørgsmaalet om lige Deling og nøjedes ikke med at kræve dette indført for deres eget Fags Vedkommende, men krævede det indført for alle de timelønnede Værkstedsarbejdere.

Det er muligt, at denne Ordning kunde passe indenfor enkelte Fags Omraade, men for andres Vedkommende vilde det blive en ganske meningsløs Ordning, som Arbejdsforholdene nu ligger her, og det viste sig da ogsaa, at de Værksteder, hvor Deling skulde finde Sted, havde forkastet at dele, medens alle de Arbejdere der stod i Enkeltakkord og som altsaa egentlig slet ikke var interesserede i Delingsprincippet, havde vedtaget at dele.

Saamegen Meningsløshed skulde der til, inden man naaede til et endeligt Resultat, som vore Kolleger sikkert vil finde sig tilfreds med, idet Delegeretmødet vedtog, at der skal arbejdes hen til en Udligning af den store Forskel i Timeløn, saaledes at Forskellen indenfor de enkelte Schak kun bliver 4 Øre. Dette Forholds Løsning burde ganske naturligt ske paa den Maade, at de lave Timelønninger forhøjedes i passende Forhold, thi det er vedblivende lige meningsløst, at Statsbanerne, der først antager en Arbejder i 24—25 Aars Alderen, betaler en Mindsteløn af 36 Øre, og under almindelige Forhold vil denne Arbejder først opnaa en Lønforhøjelse af 2 Øre i 30 Aars Alderen.

Naar det nu maatte lykkes Organisationerne at faa den af Delegeretmødet tagne Beslutning gennemført, maa det i al Almindelighed siges, at Værkstedsarbejderne, i Forbindelse med det nugældende Akkordsystem, har faaet indført ret gode Lønforhold.

Anderledes stiller Forholdet sig med de Kolleger, det er ansatte i de forskellige Remiser Landet over. De Forhold man byder disse er af en saadan Art, at de fortjener den alvorligste Paatale, og vi skal her give vore Medlemmer nogle Oplysninger om Beskaffenheden af det saa stærkt eftertragtede faste Arbejde.

I Statsbanernes Remiser antages Haandværkere til en Timeløn af 38 Øre, denne Timeløn forhøjes til 40 Øre naar Arbejderen har faaet Nummer. Den første Periode regnes en Arbejder saaledes ikke engang for et Nummer. Denne Periode kan vare kort, den kan ogsaa vare i aarevis. Timelønsforbedring kan finde Sted hvert 3. Aar med et Tillæg af 2 Øre, og da højeste Lønsats er 60 Øre, vil man altsaa efter 30 Aars Forløb, hvis man er heldig, opnaa den højeste Timeløn.

Overarbejdstid betales først efter en ugentlig Arbejdstid à 65 Timer, uanset Søgn- eller Helligdag, og Nattimer betales fra Kl. 11 Aften til 5 Morgen med 15 Øre pr. Time, og da Arbejderen under disse Forhold ikke har Raad til at holde Fridage, kan der kun gives en Fridag hver 14. Dag. Denne Fridag har tidligere været en Søndag, men det har man nu strøget her i København, og giver saa en Hverdag istedetfor. Statsbanerne sparer jo lidt paa den Konto, og her skal man nok blive vænnet af med at gaa i Kirke om Søndagen.

Remisearbejdet er et ualmindeligt svinagtigt Arbejde, da det drejer sig om at arbejde paa Maskinerne lige saa snavsede som de kommer i Remisen.

En sideordnet og ligeledes eftertragtet Stilling, er Posten som Lokomotivfyrbøder, og her begynder man som Aspirant.

Denne attraaværdige Stilling lønnes med 24 Kr. om Ugen uanset Arbejdstidens Længde, der gives saa et Tillæg af Kørepenge der ikke er af stor Betydning, da Aspiranterne jo sjældent bruges i de Ture, der betaler sig.

Aspiranterne supplerer saaledes de faste Remisehaandværkere, idet disse arbejder i Remisen, naar de ikke er ude at køre, men saa erholder de ganske vist ogsaa dennes Timeløn.

Langt den overvejende Part af Aspiranter er gifte, og naar man betænker, at det under almindelige Forhold varer 4 à 5 Aar inden han kan opnaa Ansættelse som Fyrbøder, der i København og Frederiksberg lønnes med en aarlig Løn af 1410 Kr., stigende hvert 4. Aar med 120 Kr. til 1890, men at han ogsaa kan være saa uheldig at blive forflyttet til en lille By, hvor Lønnen kun er 1200 Kr. aarlig stigende til 1680, saa vil man kunne udregne, at naar en Aspirant i Løbet af 4 à 5 Aar er bleven grundig forarmet, saa skal der paa disse Lønninger hengaa adskillige Aar inden han økonomisk kommer til Hægterne igen.

Fra vor Organisations Side mangler det ikke paa Forsøg paa at søge disse Forhold forbedrede, men Administrationen hævder stadig det Standpunkt, at der til Trods for de daarlige Forhold dog er en Mængde Ansøgere til disse Pladser, og vi mindes da uvilkaarlig en Udtalelse af nu afdøde Gehejmekonferentsraad Bramsen, da han som Minister stod i Spidsen for Statsbanerne.

Udtalelsen var et Svar til De samvirkende Fagforbunds daværende Formand, Hr. J. Jensen der havde kritiseret Statsbanens lave Lønninger, og gik ud paa, at det maatte være Organisationens Sag at bestemme, hvad Løn Staten skulde betale, medens det naturligvis var Administrationens Pligt at tage den Arbejdskraft der tilbød sig billigst. Da vi ikke har den paagældende Rigsdagstidende ved Haanden, skal vi bemærke, at Udtalelsen ikke er aldeles ordret, men Indholdet er det samme, og naar man betænker, at denne Tanke er fremsat af en velkendt gammel Højremand, maa man undertiden forundres over, at Arbejderne ikke tænker lige saa logisk.

Vi har givet denne lange Udvikling for at oplyse vore Medlemmer om Forholdene i Statsbanens Remiser, thi naar man kender Forholdene, saa nytter det ikke bag efter at løbe med Klager til Organisationen over de daarlige Forhold, saa kan man simpelthen blive derfra, og tænke nøjere over Bramsens Ord.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brøndersiev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.
3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.
8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

Privatbanerne i Aalborg.

De danske Privatbaners Lokomotivmandsforbund har blokeret en Lokomotivførerplads paa Nordjyllands forenede Privatbaner, Aalborg, og man har derfor anmodet Smedeforbundets Medlemmer om ikke at søge den.

Lønbevægelse paa Provins-Elektricitetsværkerne.

Vejle. I sidste Fagblad gjordes Rede for en Konflikt, der var opstaaet i Vejle, hvor det kommunale Elektricitetsværk manglede en Maskinassistent. Pladsen var blokeret af »Foreningen af Funktionærer ved Provinselektricitetsværkerne«, men inden dette var rigtig bekendt, var Pladsen opslaaet ledig. Iblandt Ansøgerne antoges et af vore Medlemmer, Maskinarbejder Chr. Jørgensen, der imidlertid straks trak sig tilbage, da han kom under Vejr med de faktiske Forhold. Dette gav Anledning til en stor Debat i Byraadet, hvor Gasværksudvalget indstillede til Vedtagelse, at man i Sommer undlod at besætte Pladserne, da man mente, at dette lod sig gøre.

Siden er der under Haanden ført nogle Forhandlinger mellem Gasværksudvalget og den nævnte Forening samt et Par Repræsentanter for Maskinmesterforeningen. Der opnaaedes dog ikke Enighed, da Udvalget fastholdt kun at ville give 1600 Kr., medens der forlanges 1700 Kr. i Aarsløn. Pladsen staar altsaa fremdeles ubesat.

Odense. I Odense er der ogsaa fra de paa Elektricitetsværket ansatte Funktionærer rejst Lønkrav. Repræsentanter for Maskinmesterforeningen og vort Forbund har ført Forhandlinger med Byraadets tekniske Udvalg, men Enighed opnaaedes ikke. Ganske vist forelaa der Tilbud, men disse kunde efter vor Mening ikke akcepteres. Den væsentligste Divergens var her om vort Krav om, at Afslutningslønnen for samtlige skulde være 26 Kr. efter 10 Aars Ansættelse. Herpaa vilde Antisocialisterne i Byens tekniske Udvalg ikke gaa ind. Iøvrigt forhandledes der om Arbejdstidens Regulering til 8 Timer, 8 Dages Sommerferie udvidet til 14 Dages do., Ekstrabetaling à 1 Kr. 10 Øre pr. Time for Overarbejde m. m. Forhandlingerne førtes paa Raadhuset i Odense Onsdagen den 31. Marts og sluttede med, at samtlige Maskinister, herunder Førstemestre, Undermestre og Assistenter opsagde deres Pladser til Fratrædelse med 3 Maaneders Varsel. — Antagelig vil ny Forhandlinger blive optagne inden Opsigelsesfristens Udløb, da Odense Elektricitetsværk ellers vil komme til at gaa i Staa.

Aarhus. Som Nr. 3 i Rækken kommer Elektricitetsværket i Aarhus, hvis Maskinassistenter ligervis har ønsket visse Forandringer gennemført. Byraadet har imidlertid truffet en uden Tvivl meget uholdbar Vedtagelse om, at man af Hensyn til Krigen ikke vil gaa til Lønforhøjelser foreløbig, og hertil henholdt Formanden for Byens tekniske Udvalg sig til en Begyndelse ved Forhandlingerne, men var dog til Slut ikke utilbøjelig til til sin Tid at anbefale Andragendet overfor Byraadet. Antagelig vil dette da ikke føre Konflikt med sig. Vore Medlemmer har her 8 Timers Vagttjeneste i Døgnet og for ekstra Vagttjenester en særlig Betaling der andrager ca. 300 Kr. om Aaret, Lønskalaen er for Tiden fra 15 til 1800 Kr.

Ringsted. Ifølge Meddelelse til os fra Maskinmesterforeningen er der ligeledes Divergens om Ansættelsen af en Assistent ved Elektricitetsværket i Ringsted, hvorfor Tilgangen til dette Værk frabedes, til Forholdene er i Orden.

Elektrikerkonflikt hos A/S. Motor-Forsikringsanstalten i Bramminge.

Ovennævnte Selskab er indtil videre blokeret for al Tilgang af Forbundets Medlemmer grundet paa, at Firmaet har nægtet Udbetaling af Ugeløn til en hos dette beskæftiget Elektriker i Aarhus. Det drejer sig om 2 Ugers Løn à 40 Kr., som Firmaet nægtede at betale, idet det hævdede, at den vedkommende Elektriker ganske vist var antaget til ovennævnte Løn, men han skulde deraf afholde alle Rejseudgifter til Jærnbane o. a. nødvendig Befordring.

Ved en Forhandling i Aarhus den 8. April tilbød Firmaet at ville betale de 80 Kr., men vilde derefter have Lov til at [illegible]age Elektrikere paa Vilkaar, der var ganske uantagelige for Forbundet, hvorfor Forhandlingen ikke førte til noget Resultat.

Da vi har bragt i Erfaring, at Firmaet paa forskellig Maade søger at skaffe sig den fornødne Arbejdskraft, bl. a. ved en Mand, der optræder som Entreprenør for Firmaet og kalder sig »Ingeniør« V. A. C. Pedersen,

advares Medlemmerne mod at lade sig engagere hos nævnte »Ingeniør«. Hr. »Ingeniøren« har nemlig indtil for ganske nylig været Medlem af Forbundet, men har umiddelbart efter Konfliktens Bekendtgørelse modtaget kontraktmæssig Ansættelse hos Firmaet som »Arbejdsleder«, og er altsaa allerede nu avanceret til »Ingeniør«. Da han naturligvis ogsaa kan pynte sig med Titlen som »Skruebrækker«, altsammen opnaaet ved dette Firma, er han selvfølgelig bleven ekskluderet.

Afsluttet Konflikt.

Hos Firmaet R. Andersen, Nr. Aaby, der for Tiden har et større Anlæg under Udførelse i Brørup, Jylland, blev der den 7. April etableret Strejke i Anledning af, at Firmaet vægrede sig ved at optage Forhandling med Forbundet om en Ordning af Arbejdsforholdene for de hos Firmaet beskæftigede Elektrikere i Brørup.

Ved en derefter stedfunden Forhandling i Odense den 13. April opnaaedes der Enighed om en Overenskomst med tilhørende Prisliste, hvorefter Konflikten straks blev hævet. Konflikten omfattede 15 Mand, der alle ved Konfliktens Ophør kom i Arbejde igen hos Firmaet.

Formerkonflikt i Randers.

Paa Ny Jærnstøberi i Randers er Arbejdet nedlagt. Afdelingen har krævet, at 2 Maskinformere fra dette Støberi, hvilke er Medlemmer af Arbejdsmandsforbundet, skulde overmelde sig til Formerforbundet, hvad de nægtede. Aarsagen til vor Afdelings Krav kan ikke siges at være ubegrundet. Medens vore Medlemmer paa de øvrige Støberier i Randers tjener ca. 66 Øre i Timen ved Formemaskinerne, er den gennemsnitlige Fortjeneste paa Ny Støberi 42 à 43 Øre pr. Time ved Maskinerne.

Hvilke Konsekvenser dette kan drage efter sig, ikke alene for vore Medlemmer paa Ny Støberi men ogsaa paa Byens andre Støberier, behøver ingen Forklaring her.

Afdelingen har ad fredelig Vej søgt Spørgsmaalet løst, men uden Resultat. Jærnstøber Andresen maa derfor hjælpe sig som han kan bedst. Trænger han ikke til os, kan vi sagtens undvære ham. Arbejdet har været nedlagt siden 15. Februar.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Voldgift om Rørlægning i og over Lofter. Onsdag den 17. Marts afholdtes der Voldgiftsmøde i denne Sag, der tidligere har været omtalt her i Fagbladet. I H. t. de bestaaende Voldgiftsregler konstituerede Voldgiftsretten sig med Hr. Afdelingsingeniør A. C. Karsten som Formand og Opmand.

Da der ikke opnaaedes Enighed mellem Voldgiftsmændene, blev Sagen derfor afgjort ved en Opmandskendelse, der er ganske interessant derved, at den ret tydeligt viser, at selve Afgørelsen af Sagen begrundes med bevislige Unøjagtigheder om Rørlægningsarbejdets Udførelse i al Almindelighed. Den afsagte Kendelse lyder saaledes:

Opmandskendelse i en Voldgiftssag

mellem

Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark

og

Dansk Elektrikerforbund

om Betaling for Lægning af Rør.

Ved Brev af 23. November 1914 klager Dansk Elektrikerforbund over, at Firmaet Andersen & Meyer, ved to forskellige Arbejder har nægtet at betale for Rør lagt over Loft, med den i Priskuranten ved Installationsarbejder for mindre Dimensioner, Afsnit a, Punkt 4, 4. Stk., fastsatte Pris af 25 Øre pr. m.

Den 14. December 1914 afholdtes et Mæglingsmøde.

Den 17. Februar 1915 afholdtes et Timandsmøde, ved hvilket man enedes om at lade Sagen gaa til Voldgift.

Den 17. Marts 1915 afholdtes et Voldgiftsmøde uden opnaaet Enighed.

Striden drejer sig om, hvorvidt Rør, anbragte paa en Træforskalling, hvorpaa senere skal henlægges Jærnbeton-Loft eller paa Forskalling mellem Træbjælker, hvorpaa senere skal lægges Trægulv, skal betales efter Punkt 4, 2. Stk., med 15 Øre pr. m. eller efter 4. Stk. med 25 Øre pr. m.

Det blev paa Mødet oplyst, at de ommeldte Rør blev henlagte uden andet Underlag end tilfældige Skærver for at holde dem i Afstand fra Træforskallingen og højst med enkelte Bindinger for at holde dem paa Plads, samt at Nedlægningen mellem Træbjælkerne højst krævede Bortskrabning af lidt Indskudsler.

Det er givet, at hvis der paa Forskallingen ikke senere skulde lægges Jærnbeton eller Trægulv, maatte Rørene lægges med mere Omhu, de maatte lægges efter rette Linjer, de maatte forsynes med tilpassede Træunderlag og fastgøres med Bøjler eller Hager.

Jeg kan derfor kun skønne, at det omhandlede Arbejde er lettere og hurtigere at udføre, end det under Punkt 4, 2. Stk. beskrevne Arbejde.

Ved Forhandlingerne den 24. Januar 1911 om Priskuranten blev man enige om, — »at man sikkert burde indføre en særlig Pris for Rør uden Nedstemning lagte lige ovenpaa Loft« — »at denne Pris kun skulde gælde, hvor der var Træloft, og ikke ved Hennebiqueloft«. Denne særlige Pris blev sat til 15 Øre pr. m. Naar Hennebiqueloft undtages, er det selvfølgelig fordi, det er vanskeligere at gøre Bøjler m. m. fast i Hennebique end i Træ. I de her omhandlede Tilfælde er der aldeles ikke Tale om at gøre Rørene fast i Underlaget.

I Henhold til ovenstaaende skønner jeg, at Rør henlagte paa den ovenfor beskrevne Maade, delvis løse, hvadenten de henlægges paa det ene eller andet Underlag, naar de ikke skulde befæstes i dette, betales med højst 15 Øre pr. m.

Udgifterne ved Voldgiften bæres af Dansk Elektrikerforbund.

A. C. Karsten.

Man vil straks lægge Mærke til den lette Maade, som selve Arbejdets Udførelse omtales paa i Opmandskendelsen; men derefter vil man navnlig fæstne sin Opmærksomhed ved de Urigtigheder, der er anført om Forskellen mellem det omhandlede Rørarbejde og Lægningen af Rør paa Trægulv, og ud fra hvilke Kendelsen

afsiges. Naar det hedder, at Rør paa Trægulv maa lægges med mere Omhu, efter rette Linier og forsynes med Træunderlag, forbavses man over, at selv denne Paastand, der endda er i absolut Strid med de virkelige faktiske Forhold, benyttes som fældende Grundlag i Opmandskendelsen; thi enhver, der blot kender noget til Rørlægningsarbejde, ved for det første, at Rør lagte lige paa et Trægulv, uden bestemte Bøjninger af Røret, er ganske anderledes let Arbejde end Rørlægningen i eller over Lofter i Nybygninger, netop fordi Rørene i sig selv er lige, og fordi disse kun skal afskæres efter et Maal; men derimod ikke skal have nogen Bøjning paa bestemte Steder, saaledes som Tilfældet er med Rørlægningen i eller over Loft, og for det andet ved man saa ogsaa, at Rør lagte paa Trægulv ingensinde skal forsynes med tilpassede Træunderlag eller noget som helst andet Underlag.

Efter den afsagte Kendelse i denne Sag, er man, saavidt vi efter vort bedste Skøn kan se, stadig lige vidt med Hensyn til, hvad der fremtidig skal betales for Rørlægning i eller over Lofter, hvor der ikke skal foretages Nedstemninger for Rørene, og man maa herefter gaa ud fra, at der for dette Arbejde, som hidtil, skal betales 25 Øre pr. m.; idet Rørene jo netop i næsten alle Tilfælde skal befæstes med Hager.

Mæglingsmøder. Onsdag den 31. Marts afholdtes Mæglingsmøde i Nørrevoldgade 30 i Anledning af Klage fra Forbundet over, at Installatør P. Larsen, Rønne, havde nægtet nogle af vore Medlemmer Udbetaling af tilgodehavende Akkordoverskud, Rejseudgifter og Ugeløn. Inst. Larsen paastod, at Uoverensstemmelserne maatte søges i, at Elektrikernes Opmaaling afveg fra den foretagne Ingeniøropmaaling, og at Opgørelserne var paaført Betaling for Arbejder, der ikke med Rette kunde kræves. Man enedes om at udsætte Mæglingsmødet, for at Inst. Larsen kunde faa Lejlighed til at foretage et Sammendrag af Ingeniørens Opmaaling, og tillige for at man nærmere kunde faa konstateret de formentlige Uoverensstemmelser i Priserne, hvilket Arbejde skulde være tilendebragt inden den 15. April.

Hos Firmaet Mark-Poulsen & Rønne mægledes der den 9. April i Anledning af en Strid om Opgørelse af noget udført Akkordarbejde. Sagen blev bilagt med, at Firmaet betaler ialt 40 Kr., som Restoverskud paa det paagældende Arbejde.

Delegeretmøde. Afholdelsen af Forbundets 4. Delegeretmøde er fastsat til den 25., 26. og 27. Juli i Odense.

Formere.

Aarhus. Som meddelt i forrige Nummer af Fagbladet gik nogle Lønforhandlinger hos Firmaet M. Seest, Aarhus, i Orden med Undtagelse af et Krav om, at Akkordpriserne ved Formemaskinerne blev hævet med 10 %. Paa dette Spørgsmaal er der den 20. Marts afholdt Mægling med det Resultat, at samtlige Akkorder ved Maskinerne straks hævedes med 5 %, og at der dernæst foretoges en Revision af disse Priser. Denne skulde være tilendebragt i Løbet af 3 Uger.

Afdelingen i Aarhus meddeler nu, at Revisionen er afsluttet, og Resultatet er, at de gamle Akkordpriser er gennemsnitlig forhøjede med 9,3 %. Altsaa ikke langt fra de krævede 10 %.

Samme Dag afholdtes Mæglingsmøde paa De forenede Jærnstøberier i Aarhus. De ved Radiatorrørsmaskinerne beskæftigede Medlemmer havde krævet, at Priserne forhøjedes med 1 Øre pr. Rør uden Hensyn til Størrelse, samt at Afdrag for Rør, der kasseredes ved Prøven, bortfaldt.

Ved Mæglingen fremkom Oplysning om, at Firmaet var i Færd med at indføre en Serie helt nye Rør, og at der, mellem Firmaet og Formerne for den Del af dette Arbejde, der var fremkommet, var langt tilbage, hvad Enighed om Priserne angik. I den Anledning havde 2 Formere i længere Tid arbejdet for en fast Ugeløn af 39 Kr., men nu agtede man at faa endelige Priser fastslaaede, før man vilde beslutte sig til noget med Hensyn til Kravet for de ældre Rør. Dog gjorde man straks opmærksom paa, at de hidtil gældende Priser netop var fastsat med det for Øje, at Afdrag skulde ske for Rør, der ikke kunde staa for Prøven. Denne Ordning var gammel og kunde ikke afviges.

Debatten formede sig da under Mæglingen om den ny Serie Rør, og sluttedes uden egentligt Resultat, idet Parterne skulde fortsætte med fornyet Forhandling.

Afdelingen i Aarhus meddeler nu, at Forholdene begynder at glide i Lave, idet der er opnaaet Enighed om Priser paa de nye Rør, der hidtil er sat i Arbejde, og at et Tilbud fra Direktøren om en Forhøjelse af ½ Øre pr. Rør paa de gamle Akkorder er modtaget. Denne Forhøjelse skal efter den foretagne Kalkulation andrage en Merindtægt til Formerne paa ca. 400 Kr. om Aaret.

Odense. Odense Afdeling har meddelt om følgende Lønforhøjelser: Hos Aktieselskabet Brandt & Co. har en Mand faaet hævet sin Timeløn fra 45 til 47 Øre. Han arbejder ikke i Akkord. En i Akkord arbejdende Former har faaet sin ansatte Timeløn hævet fra 40 til 50 Øre. Hos Thrige har en Mand, der arbejder i ren Timeløn, faaet denne hævet fra 47 til 50 Øre. Videre havde 3 Medlemmer, der formede Modeller i ren Timeløn, en hos A/S Allerups Eftf., en hos H. Rasmussen & Co. og en paa Fabrikken »Phønix«, og hvis Timelønninger var 1 à 58 Øre og 2 à 56 Øre, krævet denne forhøjet til 60 Øre, men var afviste.

I den Anledning har et Mæglingsmøde været afholdt den 15. April, og Sagen er sluttet med, at alle 3 Medlemmers Timeløn forhøjedes til 59 Øre.

Glostrup. Den 31. December 1914 modtog Forbundet fra Aktieselskabet Motorfabrikken »Dan« en Opsigelse af de gældende Akkordpriser til Ophør 1. April 1915.

Den 13. Februar anmodede Aktieselskabet om en Forhandling i Anledning af Regulering af Formerlønnen, og en saadan har fundet Sted 2 Gange. Firmaets Repræsentant mødte til den første Forhandling ledsaget af Aktieselskabet Atlas' Støbemester, Hr. Vald. Hansen, der havde indvilget i at bistaa Aktieselskabet under Forhandlingerne. Man lagde ikke Skjul paa, at Støbegodset maatte fremskaffes billigere, da man ellers overvejede at sætte Støberiet ud af Drift.

Støbemester Hansen deltog kun i denne ene Forhandling og har senere trukket sig tilbage derfra.

Den 20. Marts sendte Aktieselskabet Forbundet et skriftlig formuleret Forslag til nye Priser, og paa Grundlag heraf fandt en ny Forhandling Sted den 6. April. Ved denne Lejlighed opnaaedes Enighed om Priser for Metalstøberiet og Maskinformeriet, i hvilket der væsentligst præsteres Gods til Plove efter amerikanske Modeller.

Tilbage staar nu Hovedposten, Akkorderne i det store Støberi paa alt det løse Arbejde. Forhandling herom er vist tilbage til de direkte interesserede Parter, og hvad Resultater der kommer ud deraf, kan der paa nærværende Tidspunkt intet siges om.

Nakskov. Paa Maskinfabrikken i Nakskov indførtes der Akkord for en Tid tilbage, og Fabrikken fik sig en Støbemester. Denne har nu ønsket de f. T. forefundne Akkordpriser samlet til et Hele og at faa dem underskrevet som en gældende Prisliste.

Da Afdelingen intet har at indvende mod en saadan Ordning, er Forbundets Sanktion dertil givet.

Herning. Paa Herning Ny Jærnstøberi arbejder f. T. 2 Medlemmer, De har nylig faaet hævet deres Timeløn med 1 Øre hver. Den er derefter henholdsvis 53 og 54 Øre.

Fredericia. Hos Aktieselskabet E. Voss, Fredericia, har den gældende Akkordprisliste været opsagt, og Direktøren har været forelagt Forslag til en ny med tilhørende Tilbud om Forhandling om denne. Han har imidlertid paaberaabt sig Tidernes Ugunst og forlangt, at de gamle Priser fornyedes paa et Aar, saaledes at de fremdeles gjaldt til 1. Februar 1916. Efter flere Forhandlinger er Afdelingen indgaaet herpaa, og hvert Medlem har erholdt et Dyrtidstillæg paa 20 Kr.

Middelfart. I Begyndelsen af forrige Aar strandede nogle Forhandlinger hos Firmaet Hess i Middelfart om Betalingen for Arbejdet ved nogle Formemaskiner. De krævede Akkordpriser vilde Firmaet ikke betale, men tilbød nogle aldeles uantagelige. Laveste Timeløn for Formerne var 43 Øre og til denne tilbød man da Hr. Hess at forsøge, men herom vilde han heller ikke høre Tale. Efter Korrespondance med Arbejdsmandsforbundet paabød dette sin derværende Afdeling at pleje Samarbejde med Formerne, hvis Fabrikken krævede dem til at arbejde ved Maskinerne. Man enedes da om at fastholde, de af Formerne forlangte Akkorder, men Timelønnen paa de 43 Øre kunde Arbejdsmændene ikke være med til, men de vilde forlange 37 Øre. Det skete som tænkt. Hess kom til Arbejdsmændene, men vilde hverken betale Akkorderne eller de 37 Øre. Han begærede derimod en Mægling og ved denne indgik Dansk Arbejdsmandsforbund paa at arbejde ved Maskinerne for 34 Øre i Timen, altsaa Minimallønnen.

Herved har det staaet indtil for nylig. Der er skiftet Folk nogle Gange, men nu har man taget de Akkorder, som Fabrikant Hess i sin Tid tilbød, og bl. a. med det Resultat, at der ved Vandkedler er en Mand, der opnaaede den svimlende Fortjeneste af 26 Øre i Timen.

»Der arme Teufel« gaar nu og beder sin Tillidsmand om at skaffe ham tilbage paa Timeløn igen, hvad denne dog ikke vil have med at gøre. Det er i 1915 at sligt foregaar.

Nykøbing F. Et i ren Timeløn arbejdende Medlem paa Fabrikken »Guldborg« har faaet hævet sin Timeløn fra 48 til 50 Øre.

Svendborg. Forholdene paa De forenede Jærnstøberier har i den senere Tid været noget sløje med Hensyn til Arbejdsmængden. Bl. a. har dette medført, at der kun smeltedes en vis Vægt Jærn hver Dag, hvilket igen paa forskellig Vis gav sig Udslag i nogen Utilfredshed mellem Formerne.

Ved en Konference, Forbundets Formand havde med Direktør Lange desangaaende, erklærede denne, at han nu ansaa flere Vanskeligheder for overvundne, samt at han antog, at han fra omkring 1. April vilde støbe hver Dag. Tidligere arbejdedes ikke om Lørdagen. Forhaabentlig vil Tiden vise, at Forholdene bedres.

Husk: Lønstatistiken optages for de 4 sidste Uger i April og indsendes efter Maanedens Slutning.

Det udsendte Spørgeskema vedrørende Priser paa maskinformet Arbejde ventes snarest indsendt.

Forgyldte Jubilæumsnaale à 35 Øre. Bind til Jubilæumsskriftet 75 Øre, Indbinding 75 Øre, eller ialt 150 Øre pr. Eksemplar.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Delegeretmøde. Den 1. 2. og 3. April afholdt Gørtler- og Metalarbejder-Forbundet, i Forbindelse med Arbejdsløshedskassen, Delegeretmøde.

Forretningsfører Hartmann vilde paa Hovedbestyrelsens Vegne ønske de Delegerede Velkommen, idet han udtalte, at han haabede, at de Beslutninger, der blev tagne i disse Dage, maatte blive til Gavn og Ære for Forbundet. Dernæst mindede Hartmann de Delegerede om, at den 1. April kunde Daniel Jensen fejre sit 25-aarige Svendejubilæum. Daniel Jensen havde i de forløbne Aar staaet den faglige Bevægelse meget nær, og i henved 15 Aar været Kasserer for Københavns Afdeling, hvilket Hverv han havde røgtet med stor Dygtighed og Punktlighed. Hartmann vilde paa Forbundets Vegne ønske Jensen »til Lykke«.

Derpaa gik man over til Dagsordenen og valgte et Udvalg til at efterse og godkende Mandaterne, hvorpaa man fastsatte Forretningsordenen.

Til Dirigenter valgtes M Lange, Randers, og O. Vogt, København. Til Sekretærer valgtes Daniel Jensen og Viggo Andersen, begge fra København.

Forbundets Sekretær oplæste derefter Forhandlingsprotokollen for de forløbne 3 Aar. Denne godkendtes, og derefter aflagde Forretningsføreren Beretning, idet han omtalte, hvad der var foregaaet indenfor Forbundet i det forløbne Tidsrum, saaledes Sagen hos Grønning i Odense, hvorledes man havde faaet trukket Sagen herover og behandlet den paa det saakaldte Timandsmøde. Hartmann meddelte derpaa, at Forbundet havde hver 6. af Forbundets Medlemmer indkaldte til Sikringstjeneste.

Angaaende de københavnske Forhold omtalte Hartmann Davidsens Sag og den Sag Forbundet havde haft med Gruberts Sønner ang. Overholdelsen af Arbejdstiden. Kom derpaa ind paa at tale om Repræsentantskabsmøderne og hvilken Betydning disse havde for Samarbejdet mellem Provinserne og København.

Efter at forskellige Talere, baade fra Provinserne og fra København, havde haft Ordet, godkendtes Beretningen eenstemmig.

Man gik derefter over til Punkt 6 paa Dagsordenen: Regnskabet. Hartmann gennemgik dette for de forløbne 3 Aar og meddelte, at i Strejkekassen var Kassebeholdningen i April 1912, 17,925 Kr., og nu var den naaet op paa godt 26,000 Kr.

Der udspandt sig en ret livlig Diskussion om, hvorvidt man skulde lade Revisionsbanken revidere Regnskaberne, men da dette var ret kostbart, og Pengene var saa godt anbragte, at det næsten var umuligt at faa fat i dem igen, mente man, at en saadan Revision var ganske overflødig.

Administrationskassen havde i 1912 haft en Kassebeholdning paa 864 Kr. 24 Øre. Denne var nu steget til 1798 Kr. 98 Øre.

Regnskabet for Hjælpefonden oplæstes og Hartmann meddelte, at man var begyndt denne med en Kapital paa Kr. 732,00, men var nu gaaet ned til Kr. 517,16. Denne Nedgang havde sin Aarsag i, at Juleunderstøttelsen var taget af denne Kasse, skønt den rettelig hørte ind under Arbejdsløshedskassen, hvor den forresten ogsaa i Fremtiden vilde blive henlagt til.

Provinsrepræsentanterne vilde bringe Hovedbestyrelsen en Tak for den Maade, paa hvilken sidstnævnte Kasse var bleven administreret og udtalte hver for sig, at de Penge der var bevilgede, var i alle Tilfælde komne godt tilpas.

Regnskabet godkendtes.

Man gik derpaa over til at drøfte de forskellige Lovændringer, men da de fleste var af redaktionel Karakter kom man forholdsvis let over disse, og Hovedbestyrelsens Forslag blev vedtagne.

Under Punkt 8 enedes man om, med alle Stemmer, at bevilge de belgiske Arbejdere en Understøttelse paa 100 Kr.

Angaaende Strejkeunderstøttelsen enedes man om at bibeholde den som tidligere vedtaget.

Til Hovedbestyrelsens Lønninger vilde Hartmann paa Hovedbestyrelsens Vegne foreslaa, at disse blev satte op fra 8 til 10 Kr. halvaarlig for Repræsentanternes Vedkommende.

Angaaende Betalingen for Møder i Arbejdsløshedskassen o. lign., havde man i Hovedbestyrelsen foreslaaet, at disse ligeledes sattes op til 10 Kr. pr. Dag. Dette vedtoges, og samtidig vedtoges det, at Diæter for Rejser i Provinserne skulde være de samme som Diæterne ved Delegeretmøde i Forbindelse med Kilometerpenge.

Ved Valget af Hovedbestyrelsen genvalgtes Hartmann enstemmig til Forretningsfører.

Til Hovedbestyrelsesmedlemmer valgtes O. Vogt og V. Andersen, hver med 13 Stemmer. E. Jensen fik 2 Stemmer.

Til Suppleanter valgtes Aug. Pedersen og Chr. Vohnsen.

Efter at Hartmann havde aflagt Beretning fra Kontrahentmøderne, og flere af de Delegerede havde haft Ordet, sluttedes Mødet for Forbundets Vedkommende med et kraftigt besvaret »Leve« for Forbundet og Hovedbestyrelsen.

Arbejdsløshedskassen afholdt derefter Delegeretmøde og valgte O. Vogt, København og M. Lange Randers, til Dirigenter og Daniel Jensen og V. Andersen, København, til Sekretærer.

Sekretæren oplæste Forhandlingsprotokollen for de forløbne tre Aar, hvorpaa Forretningsføreren aflagde Beretning for samme Tidsrum og udtalte, at selv om Krigen havde gjort et stort Indhug i Kassen, var denne dog kommen heldig over den værste Situation. Omtalte derpaa, hvorledes Kontrollen havde virket og hvorledes den nu virkede, efter at man havde set sig nødsaget til fast at ansætte en Mand til at kontrollere de Arbejdsløse.

Dernæst omtalte Hartmann Centralarbejds-Anvisningen, og hvorledes denne havde skaffet Bestyrelsen en hel Del mere Arbejde.

Beretningen godkendtes, og man gik over til Regnskabet, hvilket Hartmann oplæste, og som Forsamlingen godkendte enstemmig.

Man gennemgik derpaa Lovændringerne, og Hartman meddelte, at disse allerede var godkendte af Inspektoratet, dog med den Tilføjelse, at de havde sat et Punkt til, som fordredes indflettet i Lovene. Et Forslag, indsendt af Horsens Afdeling, blev af Repræsentanten for Horsens trukket tilbage, da det var i Strid med Arbejdsløshedsloven.

Hovedbestyrelsens Lønninger fastsattes saaledes:
Formanden: 125 Kr. halvaarlig.
Repræsentanterne hver 10 Kr. halvaarlig.
Dog kun under Forudsætning af, at de godkendtes af Inspektoratet.

Til Hovedbestyrelse valgtes den samme som til Forbundet.

Efter at en Del Talere havde haft Ordet til »Eventuelt«, sluttede Dirigenten Mødet med et Leve for Arbejdsløshedskassen, hvilket besvaredes med 3 kraftige Hurraer.

Sekr.

Smede og Maskinarbejdere.

Timandsmøde fandt Sted den 12. Marts d. A. Her behandledes 2 Sager:

1) Strid om en Akkordopgørelse hos Smedem. Oluf Schæbel, Gl. Kongevej. En ny Opmaaling skal finde Sted.

Denne har nu i Begyndelsen af April fundet Sted, og de paagældende Arbejdere har faaet henimod 500 Kr. udbetalt.

2) Strid om Betalingen af et Stk. Rørarbejde, udført for Firmaet »Vølund«. Gaar til Afgørelse ved en Voldgiftsret. Firmaet tilbød senere 10 Kr. og Sagen gik dermed i Orden under Haanden.

Lønforhøjelser o. lign. Hos Firmaet Frichs i Aarhus er Gennemsnitslønnen efter en stedfunden Forhøjelse steget med ½ Øre.

Paa Vejle Andelssvineslagteri har 2 Mand faaet deres Ugeløn hævet fra 25 til 28 Kr. Om et Aar forhøjes den til 29 Kr. og om 1 Aar igen til 30 Kr.

De danske Sukkerfabrikker giver paa samtlige sine Fabrikker et Dyrtidstillæg. Dette bestaar i 33 Kr. straks og siden 3 à 3 Kr. 70 Øre pr. Uge. Det drejer sig om godt og vel 100 af vore Medlemmer.

Hos Taxamotorkompagniet i København, med hvem Københavns Afdeling har afsluttet en ny Overenskomst, er Gennemsnitslønnen for 8 Mand hævet fra 51 til 55 Øre, og paa

Soyakagefabrikken er Timelønnen hævet fra 55 til 57 Øre for 7 Mand. I Dyrtidstillæg gives ugentlig 1 Kr. 50 Øre pr. Barn under 15 Aar. Naar dette bortfalder, bliver Timelønnen 58 Øre.

Hos Firmaet Nyboe & Nissen er Betalingen af visse Ekstratillæg underkastet en Revision, der har ført til, at der for alt Ude- og Rejsearbejde betales 10 Øre ekstra pr. effektiv Arbejdstime, ligesom Kostpengene er hævede til 3 Kr. 50 Øre pr. Døgn de første 8 Dage, derefter til 3 Kr. pr. Dag samme Sted. — Det første gælder ligeledes Firmaet »Tuxham« i Valby.

Hos Burmeister & Wain har 15 af 27 Borere faaet 20 Øre lagt til Timelønnen, og 25 af 60 Drejere i Afdeling 3 har faaet 37 Øre til Fordeling, hvorved Gennemsnittet bliver 40,5. Endvidere har 11 af 20 Mand i Afdeling 4 (Høvlere og Stikkere) faaet 14 Øre til Fordeling — Gennemsnit 40,5 — og efter Mægling har Grovsmedene paa Christianshavn erholdt et Timelønstillæg, nemlig 10 Øre til 3 Hammermænd, 5 Øre til Smederne og 20 Øre til Hjælperne. Gennemsnittet var før Lønkravet for 53 Mand 42,3 Øre.

Paa Andelscementfabrikken »Lindholm« har 5 Mand efter megen Forhandling faaet 12 Øre til Fordeling. Gennemsnittet blev 47, og en Strejke afværgedes derved.

Hos Schmidt og Skærbæk, Stege, har 3 Mand erholdt Timelønnen forhøjet fra 42 til 45 Øre hver.

Paa Statsbaneværkstederne har der i den senere Tid fundet forskellige Forhøjelser Sted. 360 Mand i Aarhus har faaet Gennemsnittet hævet fra:

Før Februar 1914	37,9
Efter Februar 1914	41,3
Efter 10 Januar 1915	42,7

I Aalborg har 12 Mand hos Fbrk. Justesen faaet 27 Øre lagt paa, 26 af 28 Mand, hos Fbrk. Buaas har faaet 97 Øre til Fordeling, og paa Syrefabrikken har hver Mand faaet 1 Øre.

Paa Cementfabrikkerne ved Mariager Fjord har der været mæglet paa Lønkrav. Følgende Tillæg gaves:

»Dania«	7 Mand ...	3,6 Øre	gennemsnitlig
»Cimbria«	5 »	2,2 »	»
»Kongsdal«	4 »	2,0 »	»

Gennemsnitstimelønningerne bliver herefter henholdsvis 46,7, 46,8 og 46,8 Øre.

Med Bornholms Maskinfabrik og Nordre Jærnstøberi i Rønne er der afsluttet Overenskomst paa et Aar. Samtlige Svende erholdt 2 Øres Tillæg til Timelønnen.

Paa Sukkerraffinaderiet i Larsbjørnstræde i København er der ligeledes sluttet en Overenskomst,

der foruden ½ Times Forkortelse af Arbejdstiden, bestemmer en Forhøjelse af Timelønnen med 5 Øre pr. Mand og Time.

Paa Københavns Flydedok & Skibsværft mægledes d. 12. April paa Lønkrav fra 4 forskellige Arbejdergrupper. Til Fordeling pr. Time gaves 60 Øre til Maskinarbejderne i Værkstedet, 100 Øre til Maskinarbejderne ombord og 100 Øre til Plade- og Vinkelarbejderne. Ingen enkelt Mand maa faa mere end 2 Øre pr. Time. Nitterne fik 1 Øre pr. Mand og Time.

Paa A/S »Atlas« mægledes under 14. April paa Lønkrav fra Maskinarbejderne, 116 ialt. Der gaves 180 Øre til Fordeling pr. Time.

Den 16. April mægledes paa Lønkrav hos Smdm. P. M. Helmar, hvor 15 Øre gaves til de bestaaende Timelønninger.

Mæglingsmøder. Foruden de i foranstaaende Stykke nævnte Mæglingsmøder, der væsentligst har drejet sig om Lønkrav, er der afholdt en Del andre, som har haft anden Anledning. Deriblandt:

1) Raadvaddams Fabrikker. Forskellige Klager Firmaet forpligtede sig til:

inden Oktober at foretage Foranstaltninger, som forhindrede Røg i Smedien,

at lade Lønudbetalingen foregaa i Værkstedet umiddelbart før Arbejdstidens Afslutning,

og at fremlægge Forslag til ny Priskuranter; akcepteres Priserne ikke, skal Forhandling straks optages.

2) Hos Firmaet Nielsen & Winther var rejst Krav om 25 % ekstra for Overtid paa Natholdsarbejde. Man enedes om en Omlægning af Arbejdstiden i Forhold til Lønningsugen.

3) Hos Firmaet Weilbach & Cohn var der opstaaet Strid om Akkordbetalingen for et Stk. Arbejde. Det omstridte Beløb 14 Kr. 50 Øre udbetaltes, men fremtidig skelnes imellem lette og svære Modeller, der henholdsvis betales med 13 Kr. 50 Øre og 14 Kr. 50 Øre.

4) Hos Fabrikant Bruun, Nykøbing F., har der næsten permanent i flere Aar været Strid om Akkordbøger, Akkorder og Akkordpriskuranter, og det har nogle Gange voldt store Uroligheder paa Værkstedet. Alligevel var det nu igen galt, og under 6. April afholdtes derfor Mæglingsmøde.

Paa dette opnaaedes Enighed om en ny Akkordpriskurant, ligesom der lovedes Akkord paa saa vidt muligt alt Reparationsarbejde. Et Timelønskrav vil Fabrikanten tage under velvillig Overvejelse.

Overenskomster. Som nævnt i Stykket om »Lønforhøjelser o. lign.« er der afsluttet 3 Overenskomster, nemlig med Bornholms Maskinfabrik og Nordre Jærnstøberi, Rønne, Taxamotorkompagniet, København, og Larsbjørnstrædes Sukkerraffinaderi, København. Med Undtagelse af den sidste er de af Karakter kun foreløbige.

En Uorganiseret. I Ribe havde en uorganiseret Fagfælle i lang Tid givet Stof til en Del Uro. Vore Medlemmer besluttede saa, at nu skulde det briste eller bære og satte Sagen paa Spidsen. Den omtalte Mand er nu Medlem af Fagforeningen.

9 Timers Arbejdsdagen er nu efter nogle forgæves Forsøg af Københavns Magistrat blevet approberet som gældende paa de københavnske Sporvejsværksteder fra 1. April d. A.

Lærlingeforeninger.

Som bekendt har der igennem Aarene hist og her været gjort Forsøg med Oprettelse af Lærlingeorganisationer. F. Eks. har dette været Tilfældet i Snedkerfaget. Nu meddeles det os fra Aarhus, at der ialt bestaar 4 Lærlingeforeninger med tilsammen ca. 300 Medlemmer.

En af disse Foreninger er Jærn- og Metalindustriens Lærlingeforening, som er den største. Den tæller ca. 150 Medlemmer og er stiftet i September 1914. Foreningen siges at arbejde støt og godt. Man har afholdt Møder, hvortil Svendene og Fagforeningens Bestyrelse har været indbudt, og disse siges at have Sympati for Tanken. For saa vidt Formaalet er at opdrage og diciplinere Ungdommen, kan dette da heller kun have de voksne Arbejderes Sympati.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Udmeldte Medlemmer.

				Sidst betalt
Nr.	715	Andersen,	K. J.	6. 2.15
-	27	Ehlers,	Henrich	26. 9.14
-	898	Frantzen,	Carl Peter	?
-	662	Jensen,	Jens	25.12.14
-	638	—	Peder	27. 6.14
-	386	Nielsen,	F.	13. 2.15
-	1381	Sandersen,	Jacob	10.10.14
-	1508	Severinsen,	Kaj Ankjer	8. 8.14
-	429	Sørensen,	Søren	?
-	1565	Zet,	Bernhard	6. 3.15

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret).

				Nyt Nr.
Nr.	137	Christensen,	Sofus	1289
-	683	—	Johan Th.	683
-	301	Lange,	H. E.	1328
-	521	Larsen,	H. L.	1485
-	494	Petersen,	H.	1271
-	745	Robsahm,	G.	1417

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmands Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 466 Carl Hansen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
319	Hansen, Carl.....	Odense	14.11.85	Odense	24. 9.11	Odense	21. 2.14
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
17824	Andersen, Julius	Aalborg	3.11.68	D. Kedel & Maskp. Fb.	1. 4.07	Aalborg	5.12.14
21360	— Thorvald	Thisted	30. 3.88	Thisted	31. 5.13	Lyngby	24.11.14
934	— Viggo Søren Marius	Frederiksberg	27. 4.90	Kbhvn. Afd. 1	10.12.09	Kbhvn. Afd. 1	9. 1.15
7468	Ahle, Lars Mich. Mikkelsen	Taster	24. 3.79	Holstebro	21. 3.14	Holstebro	27. 6.14
20572	Bastrup, W.	Højbjerg	27. 5.77	Aarhus	8. 6.12	Kbhvn. Afd. 1	30.10.14
8947	Bram, A. Chr. Kjærgaard	Hellerup	28. 2.94	Kbhvn. Afd. 1	1.12.13	„ „ 1	16. 1.15
18570	Christensen, Edvard	Ulfborg	8.12.90	Holstebro	10. 3.11	Holstebro	18. 7.14
20405	— Viggo	Fredericia	26. 6.77	Middelfart	13. 6.12	Kbhvn. Afd. 1	2. 1.15
9225	Christiansen, Carl Peter ...	Nyrup Stenmagle	29. 1.89	Sorø	5. 5.09	Hillerød	18. 7.14
20243	— Georg Frederik	Ringsted	18.10.92	Kbhvn. Afd. 1	26.10.12	Kbhvn. Afd. 1	2. 1.15
6923	Conradsen, Joh. A. Sofus..	Ho pr. Oksbøl	28. 9.86	Holstebro	26.11.13	Holstebro	6. 6.14
20274	Frandsen, Kai Thorkild...	København	6.10.93	Kbhvn. Afd. 1	6.12.12	Kbhvn. Afd. 1	30. 1.15
21718	Frederiksen, Hans	Frederiksværk	27. 8.95	Thisted	10.10.14	„ „ 1	26.12.14
16260	Garnæs, Fr. Vilh. Amandus	København	29. 4.95	Kbhvn. Afd. 1	10.10.14	„ „ 1	9. 1.15
5535	Gustafsson, K. J.	Sverrig	16. 6.81	„ „ 1	26. 9.13	„ „ 1	22. 8.14
171	Hansen, Anton Ludvig .	Nykøbing Sj.	23. 8.81	„ „ 1	8. 2.13	„ „ 1	30. 1.15
18295	— Carl Frederik..	København	11.10.88	„ „ 1	24. 5.11	„ „ 1	30. 1.15
20469	— Carl Søren Frederik	Gunderslev	21.11.89	Køge	10. 8.12	Næstved	1914
6492	— Hans Ch Rudolf	Hillerød	11. 2.95	Hillerød	30. 5.14	Hillerød	28. 1.15
11151	— Hans Jakob S..	Ringsted	14. 3.71	Kbhvn. Afd. 1	4. 4.14	Kbhvn. Afd. 1	16. 1.15
9812	— Niels Peter....	Aabybro	11.12.94	Aalborg	9.11 14	Aalborg	5.12.14
2108	— Oluf Thorvald .	København	2.12.89	Kbhvn. Afd. 1	23.10.09	Kbhvn. Afd. 1	2. 1.15
16414	Hamann, Hugo Emil	Lyngby	30. 5.90	„ „ 1	25.11.14	„ „ 1	23. 1.15
16157	Herdahl, Aage Poul	København	21.12.89	„ „ 1	20. 4.12	„ „ 1	19.12.14
18359	Jensen, Chr. Frederik..	—	21. 3.88	Kbhvn. Afd. 1	6. 2.15	„ „ 1	6. 2.15
5994	— Hans Adolf....	Odense	26. 2.88	„ „ 3	19.12.14	Lyngby	9. 1.15
13562	— Oluf Oscar....	København	14. 3.80	„ „ 1	26.11.03	Kbhvn. Afd. 1	14.11.14
18048	— Robert Emil...	—	15.11.95	„ „ 1	8. 1.15	„ „ 1	23. 1.15
10502	Ingemann, Carl Albert	Sdr. Broby	9. 3.94	Nyborg	16. 6.14	Nyborg	12. 9.14
20248	Jakobsen, Jens Chr.....	Gadbjerg	11. 5.80	Kbhvn. Afd. 1	16.11.12	Kbhvn. Afd. 1	19.12.14
11258	Jespersen, Holger Louis..	København	9.12.95	„ „ 1	24. 4.14	„ „ 1	23. 1.15
18101	Johnsen, Sverre Steen ..	Bergen	1. 3.79	„ „ 1	11. 1.15	„ „ 1	16. 1.15
6919	Juul, Kleving	Flensborg	11. 7.90	Flensborg	25. 7.11	Holstebro	10.10.14
3864	Kamph, Viktor Albrecht	Stege	28.11.91	Stege	1. 4.11	Stege	1. 2.15
9886	Knudsen, Anders	Vejrum	24. 3.66	Randers	1.12.14	Randers	19. 1.15
14496	Lindholm, H. J.	København	15. 1.88	Lyngby	11. 4.14	Lyngby	19.12.14
20239	Maas, Albert.....	—	1. 7.89	Kbhvn. Afd. 1	23.12.12	Kbhvn. Afd. 1	16. 1.15
2149	Müller, Rob. William ..	Frederiksberg	25. 8.88	„ „ 1	17.10.08	„ „ 1	23. 1.15
12229	Nielsen, Anders Henrik	Vejlby	9. 5.96	Middelfart	4.11.14	Middelfart	19.12.14
12731	— Ejner Laurits..	København	8.10.94	Kbhvn. Afd. 1	3.11.13	Kbhvn. Afd. 1	23. 1.15
20561	Nørby, Viggo	Harboøre	27.10.91	Viborg	1.11.13	Aalborg	2. 1.15
14459	Olsen, Albert.....	København	23. 7.78	Lyngby	6. 2.14	Lyngby	9. 1.15
10356	— Ch. Julius Chr.	—	10. 3.92	Kbhvn. Afd. 2	14.10.11	Kbhvn. Afd. 1	16. 1.15
12216	Petersen, A.....	—	5. 8.74	Middelfart	17. 3.99	Middelfart	22.11.13
19788	— Christian Bach	Lemvig	26. 5.93	Holstebro	1. 2.12	Holstebro	18. 7.14
3136	— Ejner.....	Kallundborg	14. 7.94	Hjørring	29. 4.14	Kbhvn. Afd. 1	9. 2.15
10098	— O. M. P.....	Præstø	27. 9.77	Præstø	13.11.97	„ „ 7	31.10.14
18144	— Ove Jakob.....	København	11.12.90	Kbhvn. Afd. 1	25. 7.13	„ „ 1	9. 1.15
10076	Rasmussen, Poul Thurø....	Svendborg	15. 2.95	Svendborg	4. 5.14	„ „ 1	9. 1.15
16167	Rejniche, Ernst.....	København	23. 1.95	Kbhvn. Afd. 1	11. 9.14	„ „ 1	2. 1.15
11176	Rosfeldt, Jørgen Peter ..	Hvidovre	12. 2.71	„ „ 1	31. 1.08	„ „ 1	30. 1.15
462	Sørensen, Carl Johan Søren	København	20. 1.94	„ „ 1	10. 1.13	„ „ 1	26.12.14
16448	— Chr. Peter Alfred	Ringe	8. 9.95	„ „ 1	6.11.14	„ „ 1	9. 1.15
6927	Smith, Olaf.....	Ringkøbing	16.10.95	Ringkøbing	3. 4.14	„ „ 1	16. 1.15
16409	Soelberg, Rasm. Th. Holst	Herning	14. 7.87	Silkeborg	4.11.06	„ „ 1	21.11.14
18306	Stolberg, Kai	København	6. 6.92	Kbhvn. Afd. 1	29. 1.15	„ „ 1	30. 1.15
18152	Thomsen, Carl Søren	Thorup, Samsø	23.12.89	„ „ 1	26. 6.14	„ „ 1	20. 2.15
16193	Wismann, Arthur Fr. E...	København	29. 6.80	„ „ 1	19. 9.14	„ „ 1	19.12.14

Dansk Metaltrykkerforbund.

Udmeldte Medlemmer. (Andet Erhverv).

			Sidst betalt
Nr.	69	Bech, O.	27. 3.15
-	64	Nybroe, A.	10. 4.15
-	122	Hulstrøm, E.	27. 2.15

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	1238	C. Madsen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	2045	A. Christensen	(— — 1)
-	2843	C. Tidemann	(— — 1)
-	3583	H. Lehmann	(— — 1)
-	13603	A. Olsen	(— — 1)
-	14970	Edv. S. A. Regner	(— — 3)
-	13437	A. V. M. Christensen	(— — 5)
-	15369	K. G. Helde	(— — 5)
-	12345	Chr. Buus	(Holstebro)
-	3134	H. P. Hansen	(Randers)

Medl. Nr. 19025, K. E. Andersen, 2342, V. A. E. Christensen, 5619, A. Leidecker, og 8522, Poul Joh. Rasmussen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 6832 Oluf Svendsen
- 11559 J. E. J. Hansen

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

		Gl. Register.		Sidst betalt
Nr.	14984	Christensen,	Chr.	14.12.12
-	11106	Christiansen,	Joh. Arnold	28.11.03
-	2110	Falkenberg,	Michael	1. 6.12
-	14792	Hansen,	Ferd. Chr.	2.11.12
-	5566	Jensen,	Chr. Daniel	12. 7.13
-	1239	Johnsen,	Otto Carl Joh.	4. 6.05
-	11587	Larsen,	E. H.	29.12.06
-	18480	—	Jens Emil	2.12.11
-	852	Mikkelsen,	Johan Ambrosius	7. 8.09
-	3665	Nielsen,	Chr.	12. 4.13
-	15255	—	Niels E. Severin	3. 8.12
-	8257	Petersen,	S. C. F.	27. 1.00
-	14008	Puge,	Carl Larsen	14.12.12
-	8257	Rasmussen,	Poul Erhard	24. 8.07
-	1356	Salling,	N. Holger	18. 7.03
-	15116	Severin,	Bodolf Hans	1. 9.06

Nyt Register.

Nr.	5302	Bjarnø,	Kai Benjamin M.	12.12.14
-	8989	Clasen,	Erland	12.12.14
-	4901	Hansen,	Henrik Jul. M.	11. 7.14
-	11559	—	Jørgen Ejner Jul.	18. 7.14
-	20549	—	Peter	28.12.13
-	12601	—	Viggo Ernst	27. 6.14
-	9392	Hammer,	Esben H. L.	19. 9.14
-	12622	Jensen,	Hans O. Arthur	2. 8.13
-	21139	—	O. Kornelius	1. 8.14
-	8897	—	Valdemar	1. 8.14
-	20241	Johansen,	Knud Johan Chr.	30. 5.14
-	16006	Johnsen,	Niels Gustav Vald.	19. 9.14
-	13595	Knudsen,	Aage Hjalmar	12.12.14
-	13740	Larsen,	Hother Matzen	19. 7.13
-	20013	Lund,	Peter Johannes	12. 9.14
-	20247	Madsen,	Svend Aage	21. 2.14
-	8074	Nielsen,	Ernst Mich. Th. Lykke	25. 7.14
-	11596	—	Oluf Chr. Toft	18. 7.14
-	19476	Olsen,	Otto Marius	11.10.13
-	11130	Quistorff,	Rudolf Einer	8. 8.14
-	1546	Simonsen,	H. Peter J.	25.10.13
-	6832	Svendsen,	Oluf	18. 7.14

Efterlysninger.

Tillidsmænd, som kender Medl. Nr. 21641, O. E. Christensens Adresse, bedes opgive den til Kassereren for Næstved Afdeling.

Tillidsmænd, som kender Medl. Nr. 21883, Chr. Christensens, og 19773, N. P. Møllers Adresse, bedes opgive den til Kassereren for Vejen Afdeling.

Til Opbevaring

i Arkivet i Afdelingerne under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 12, 10. Aarg.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Elektrikerforbund.

Kasserere:

Randers: Hagen Pedersen, Villa »Nørrelyst«, Mariagervej.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Københavns Afdeling 4: Formandens Adresse er Rømersgade 25 B, 4. tv.

Holbæk: Formandens Adresse er Fasanvej 31.

Kasserere:

Holbæk: Kassererens Adresse er fra Flyttedag Godthaabsvej 10.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet „Hafnia" (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 7 MAJ 1915 1. Aarg.

Vort internationale Samarbejde.

Kongres i vort svejtsiske Broderforbund.

Vore svejtsiske Kolleger havde længe før Krigen besluttet at holde Kongres i August 1914, men maatte af gode Grunde opsætte denne, og under 24. Marts d. A. modtog vi en Indbydelse til at sende en Delegeret til en Kongres, som nu var indkaldt til den 23., 24. og 25. April i Bern, der som bekendt er Hovedstaden i Svejts. To Spørgsmaal, som ved denne Lejlighed skulde til Behandling, var af stor og almindelig Interesse, nemlig en Sammenslutning mellem Metalarbejderne og det svejtsiske Uhrarbejderforbund, samt Drøftelse med eventuel Beslutning angaaende Oprettelse af en Alderdoms- og Invalideunderstøttelsesfond.

Dertil kom, at det internationale Samarbejde mellem Forbundene er i høj Grad vanskeliggjort under Verdenskrigen. Korrespondancerne mellem Hovedsædet i Stuttgart og de romanske Lande maa nu besørges fra Svejts, ligesom Samarbejdet med England og Rusland under Krigen gaar over København. Det besluttedes derfor at sende Centralorganisationens Formand, J. A Hansen, til Svejtsernes Kongres, og paa Vejen, som lagdes over Berlin, fandt der en Konference Sted med den øverste Fagforeningsledelse i Berlin.

Vore tyske Fag- og Partifæller er naturligvis overordentlig alvorlig stemte under den forhaandenværende svære Krise; ikke saaledes at forstaa, at der er Mangel paa Mad og Drikke, endogsaa til rimelig Priser, ja, til Priser der oftest er under, hvad Jobberiet har bragt det til her i Danmark — men Situationen kan nok stemme vore tyske Partifæller til Alvor, selv om de ikke mangler det nødvendige til Livets Ophold. Den velbekendte „Borgfred" vil en Dag høre op, og hvad der saa staar for Døren er ikke godt at vide.

Indenfor den internationale Fagforeningsbevægelse er der opstaaet Spørgsmaal om at flytte det internationale faglige Sekretariat fra Berlin til en neutral Stat, f. Eks. Holland, og i Berlin er man tilbøjelig til at ville forelægge Spørgsmaalet for en Konference, for at Organisationerne kan tage deres Beslutning. Vi kan imidlertid ikke se, at der er nogen særlig Grund dertil. Saavel nu som i Fremtiden vil de største og stærkeste Organisationer rimeligvis være at finde i Tyskland, og hvad enten Krigen faar det ene eller det andet Udfald, saa er jo sikkert en Ting givet, nemlig den, at Krigen ikke vil afskaffe Klassekampen, maaske snarere skærpe den, og dertil kommer, at Tyskland foruden at rumme de største Organisationer nu en Gang er Centraleuropa, hvormed Forbindelsen altid vil være naturlig og let, og skal der endelig gøres en Forandring, maa dette vel kunne vente til Krigens Ende, der vel ikke kan være overmaade langt borte, thi de Massemyrderier, der finder Sted, og den Masseaftapning, som Stormagterne undergaar økonomisk og materielt, kan næppe opretholdes saa overmaade længe, og naar Krigen er slut, vil der blive bygget videre paa det bestaaende Grundlag og paa det afbrudte Organisationsarbejde.

— Ved Kongressen i Svejts, som tog sin Begyndelse

Fredag den 23. April, var samlet Repræsentanter for Sveriges, Norges, Danmarks, Tyskklands, Østrigs og Ungarns Metalarbejderforbund. De indbudte franske og italienske Organisationer havde ikke set sig i Stand til at sende nogen Delegation.

Beretningerne fra de krigsførende Lande maatte naturligvis lyde alt andet end gunstige. Vort tyske Broderforbund har mistet mere end 200,000 Medlemmer, som er indkaldte til Krigstjeneste; samtidig kunde man ganske vist melde, at der i det foregaaende Aar var udbetalt i personlige Understøttelser 11,605,000 Mark, bortset fra noget over en Million til Strejkeunderstøttelse, og af en Arbejdsløshedsunderstøttelse paa 7,400,000 Mark er alene 5 Millioner udbetalt under Krigen. Til indkaldtes Familier er udbetalt 1,100,000 Mark i Understøttelse.

Fra Østrig meldtes der om en Nedgang i Medlemstallet fra 62,000 til 31,000, deraf er de 22,000 indkaldt til Krigstjeneste paa de forskellige Slagmarker. Ikke en eneste Familie eksisterer, som ikke har Paarørende i Krigen, og der som andre Steder gør Kapitalisterne kraftige Forsøg paa at udnytte Situationen ved gennem Varefordyrelse at mele deres egen Kage paa Befolkningens Bekostning.

Fra Ungarn var Sekretær Johan Vanczak til Stede og meldte om en Nedgang i Medlemstallet fra 29,000 til 11,000. I Ungarn er, takket være Junkerdømmets Regime, Organisationernes Bevægelsesfrihed fuldstændig ophævet ved Krigens Udbrud. Alt er stillet under Krigskommando.

— Kongressens Forhandlinger i Bern forløb paa den roligste og mest kammeratlige Maade. Efter en Dags Forhandlinger vedtoges det paa Metalarbejderkongressen at gaa til Sammenslutning med Uhrarbejderne, og en lignende Beslutning vedtoges samtidig paa en Separatkongres af Uhrarbejdere. Den paafølgende Dag, Lørdagen den 24. April, traadte begge Organisationer sammen til en Fælleskongres, og efter en kort Aabningshejtidelighed holdt Sekretæren for det internationale Metalarbejderforbund, Alex. Schlicke, en gribende og velovervejet Tale om den internationale Arbejderbevægelse, specielt med Henblik paa Metalarbejderorganisationerne. Hermed var de to Organisationer gaaet fuldstændig op i eet. Deres Medlemstal var ikke meget forskellige, Metalarbejderforbundet talte ca. 12,000 Medlemmer, og deres Love blev lagt til Grund for den nye Sammenslutning, medens Uhrarbejdernes Forbund talte ca. 10,000.

Det andet store Spørgsmaal, som var fremme paa denne Kongres, Alderdoms- og Invalideforsørgelsen, blev ret indgaaende drøftet, men der toges ingen Beslutning, udover at det blev henvist til den nye Hovedledelse, der udvidedes til 10 Personer foruden Sekretæren, Oscar Schneeberger, at udarbejde Forslag og Prospekter for disse Formaal.

I Svejts har Forholdene som andre Steder atter hurtigt udviklet sig i Retning af det normale, men Indkaldelsen af Militsen præger naturligvis i høj Grad Forholdene. Svejts' garanterede Neutralitet stiller ret store Krav paa Grund af den farlige Beliggenhed mellem de store krigsførende Nationer, men alt imedens voksер og trives den svejtsiske Arbejderbevægelse saa godt som nogensinde, og skønt Bern kun er en By paa ca. 100,000 Indbyggere, har man i Oktober Maaned f. A. kunnet tage et nyt „Folkets Hus", som er beliggende midt i Hjertet af Byen, og som har kostet henimod $2^1/_2$ Million Frc., i Brug. Der ligger heri et godt Bevis paa Væksten og Levedygtigheden i den svejtsiske Arbejderbevægelse og i Arbejderpartiets voksende Indflydelse, thi saavel Centralregeringen som Kanton Bern og Byen Bern har lagt betydelige Summer til, og dermed sat Fællesorganisationen i Bern i Stand til at opføre dette monumentale Bygningsværk.

Ulykkesforsikringsloven.

III.

I Tilslutning til de i de 2 foregaaende Numre af Bladet fremsatte Bemærkninger i Anledning af Ulykkesforsikringslovenes Revision, og af hvilke vi i sidste Nummer beskæftigede os med de 2 Hovedpunkter: Ulykkesforsikringens Omfang og Erstatningens Størrelse, skal vi denne Gang i en afsluttende Artikkel give en Oversigt over de væsentligste af de øvrige Ændringer, som findes i det forelagte Lovforslag.

I den nugældende Lovgivning bestemmes det, at saafremt en tilskadekommen har udvist grov Uagtsomhed, kan Erstatningen bortfalde. Der findes altsaa her kun den skarpe Grænse enten—eller, hvilket iøvrigt har medført, at der kun i yderliggaaende Tilfælde har været fastslaaet grov Uagtsomhed. I det nu fremsatte Forslag har man indført Begrebet *delvis* Erstatning, eftersom Ulykken skyldes mere eller mindre grov Uagtsomhed eller er en Følge af Beruselse. Selv om man derved kommer bort fra den skarpe Grænse og kan faa Lejlighed til at yde Erstatning ogsaa i Tilfælde, hvor der bevisligt er udvist Uagtsomhed, er der dog Grund til at frygte for, at Bestemmelsen vil forringe Vilkaarene for Arbejderne derved, at der fremtidig kun vil blive ydet delvis Erstatning i en hel Række Tilfælde, hvor man tidligere gav fuld Erstatning, og Begrebet Beruselse, som man har foreslaaet indført som Grundlag

for at lade Erstatningen delvis bortfalde, har absolut ingen Hjemmel nu, efter at man i 17 Aar har arbejdet med en Lov, der ikke indeholdt dette Udtryk, og da det fra alle Sider maa erkendes, at Trangen til en saadan Bestemmelse ubetinget er mindre nu end for 17 Aar siden, ganske bortset fra, om der overhovedet har været Brug for en saadan Bestemmelse.

I Lovforslagets § 13 er indført en betydningsfuld Bestemmelse, der giver Adgang til, at Erstatningssager, der er afgjorte af Raadet, kan optages paany, naar det kan paavises, at den trufne Afgørelse hviler paa væsentlige Urigtigheder. Den nuværende Lov giver intet saadant Raaderum; naar en Sag er endelig afgjort, er der intet at gøre derved, selv om den tilskadekomne senere kan tilvejebringe Beviser for, at Afgørelsen har været urigtig.

I Forslagets § 23 fastslaas det, at Forsikringsselskaberne (Arbejdsgiverne) fremtidig skal yde Bandager, kunstige Lemmer, Briller m. v. samt særlig Sygebehandling, naar Raadet skønner, at dette ikke er nødvendigt, og den paagældende ikke er Medlem af en Sygekasse, der udreder dette. Tidligere maatte de tilskadekomne selv betale Bandager, kunstige Lemmer m. v., naar de ikke var saa heldige ad anden Vej at kunne skaffe dem, og det betød naturligvis en væsentlig Forringelse af Erstatningen, naar man deraf skulde udrede saa betydelige Beløb, som t. Eks. Anskaffelse af et kunstigt Lem andrager. Bestemmelsen om den særlige Sygebehandling vil naturligvis ogsaa medføre, at tilskadekomne i mange flere Tilfælde end hidtil vil kunne faa en for deres Lidelse rationel Pleje, og derved maaske i mindre Grad komme til at lide under Følgerne af Tilskadekomsten.

I § 25 er der indført en Forbedring, der vil bevirke, at de Tilfælde bortfalder, hvor et Sygekassemedlem, der under anden Sygdomstid har opbrugt sin Ret til Dagpenge, ikke af Sygekassen faar Dagpenge i de første 13 Uger; det foreslaas nemlig, at Dagpengene fra Ulykkesforsikringen i saadanne Tilfælde indtræder straks eller i hvert Fald saasnart som Sygekassens Dagpenge ophører, uden Hensyn til, om der er forløbet 13 Uger efter Ulykkestilfældet eller ej.

Med Hensyn til, i hvilke Tilfælde der skal udbetales Dagpenge, fastsætter den nugældende Lov som Betingelse, at den tilskadekomne skal være ude af Stand til at genoptage sit Arbejde i det tidligere Omfang, men det henvises til den tilskadekomne og Arbejdsgiveren at opnaa Enighed om Dagpengenes Størrelse, idet dog Raadet i Tvivlstilfælde afgør baade dette, og om Betingelserne for Udbetaling af Dagpenge er til Stede. Dagpengene ophører efter den nugældende Lov fra Aarsdagen efter Ulykkestilfældet uden Hensyn til, om den tilskadekomne paa dette Tidspunkt kan genoptage sit Arbejde eller ej, eller om Erstatningsspørgsmaalet paa dette Tidspunkt har fundet sin Afgørelse, og om dette Forhold er der nu stillet den Ændring, at Raadet i særlige Tilfælde kan fastsætte, at Afgørelsen udskydes i indtil 1½ Aar efter Ulykkestilfældet, og at Dagpengene kan tilkendes i et lige saa langt Tidsrum.

Den nuværende Ordning, hvorefter Afgørelse af et Ulykkestilfælde ved Udløbet af den bestaaende Frist (1 Aar) kan foretages midlertidig, og derefter inden Udløbet af yderligere 2 Aar, i hvilket Tidsrum der dog ikke ydes Dagpenge, kan optages til endelig Afgørelse, bibeholdes ogsaa i det foreliggende Forslag.

Som Forholdet med Dagpengenes Udredelse nu er, vil disses Udbetaling og Ophør i al Almindelighed undgaa Raadets Opmærksomhed, idet tilskadekomne paa et givet Tidspunkt genoptager sin Beskæftigelse eller af Lægen erklæres i Stand dertil, uden at Raadet faar nogen Meddelelse om, naar dette sker. Forslaget indfører den Bestemmelse, at Forsikringsselskaberne i alle Tilfælde skal give Raadet Meddelelse om, hvormeget der ydes hver tilskadekommen i Dagpenge, og derved vil der naturligvis være givet Raadet en Lejlighed til at øve Kontrol med Dagpengene, ligesom det ogsaa ad denne Vej vil være i Stand til at foretage en samlet statistisk Opgørelse over udbetalte Dagpenge.

Dette i Forbindelse med Lovenes Sammenlægning vil sandsynligvis medføre en betydelig Forandring i Forholdene paa Raadets Kontor, og dette er ogsaa omhandlet i en af Forslagets Paragraffer, idet man iøvrigt med Hensyn til Arbejdets Inddeling har forbeholdt sig at kunne foretage dette paa et senere Tidspunkt.

Som Helhed betragtet maa det fremsatte Forslag siges at være et Fremskridt, hvorimod der, naar henses til de foreslaaede Erstatningers Størrelse, og til den lange Tid, der er hengaaet siden 1898, da den første Lov vedtoges, maa siges, at Fremskridtene er meget for smaa, og at man med det ypperlige Grundlag, som en saa lang Praktiseren af Ulykkesforsikring kan afgive, uden Betænkelighed kunde have taget Skridtet saa langt, at der blev en nogenlunde rundelig Erstatning til de Ofre, som den stedse mere rastløse Industri kræver under sin Virksomhed.

Det er imidlertid at haabe, at Forslaget under sin Behandling i Rigsdagen vil faa en i denne Henseende forbedret Skikkelse, og det er i hvert Fald en glædelig Kendsgerning, at Spørgsmaalet om Erstatningens Bortfalden for de smaa Invaliditeter (under 10 %) ikke synes at have fundet Tilslutning, lige saa lidt som det synes, at man har nogen Opfattelse af, at der kræves skærpede Forholdsregler overfor grov Uagtsomhed. Det blev endda under Behandlingen i Folketinget meget rigtig hævdet, at de Arbejdere, der er udsat for at rammes af Bestemmelsen om grov Uagtsomhed, som oftest er de bedste og raskeste Arbejdere.

Der var et Øjeblik Haab om, at det med den udviste Velvillie skulde lykkes at faa Loven gennemført i den nu sluttede Rigsdagssamling, men dels har Velvillien altsaa ikke strakt til, og dels traadte Grundlovsforhandlingerne i Forgrunden og bevirkede derved, at Rigsdagen blev opløst tidligere end det ellers vilde have været Tilfældet, saaledes at Ulykkesforsikringsloven end ikke naaede frem til 2. Behandling i Folketinget. Imidlertid skal Rigsdagen vel indkaldes i Sommer, og i saa Tilfælde vil Arbejdet for Ulykkesforsikringslovens Revision formodentlig blive fortsat og forhaabentlig med det Resultat, at vi snart kan komme fra de uholdbare

Tilstande, der hersker under den nuværende Ulykkesforsikringslov; og tillige paa en saadan Maade, at Samfundet fremtidig tilnærmelsesvis betaler sin Gæld til de tilskadekomne.

Engelske Metalarbejderorganisationer under Krigen.

II.

Af Bladene fra Jærnstøberne (Friendly society of iron founders) lærer vi, at Urafstemningen i England ikke faar særlig mange Medlemmer til at ulejlige sig, og det endda hvor det gælder to vigtige af Krigen foranledigede Spørgsmaal. Af Fagforeningens mellem 20 og 25000 Medlemmer stemte saaledes kun 2200 om, hvorvidt der af alle arbejdende Medlemmer skulde kræves et Ekstra-Kontingent paa 15 Øre (2 d) til Hjælp for belgiske Fagforeningsmedlemmer. Ja stemte 1483, nej 753. Lidt mere Interesse vakte det andet Spørgsmaal, om Organisationen skulde betale Begravelseshjælp efter Medlemsanciennitet til alle de Medlemmer, som mister Livet ved Tjeneste i Hæren eller Flaaden. Her stemte 2841 ja, 579 nej. At saadan Begravelseshjælp eventuelt vil koste ikke saa lidt, fremgaar af, at opimod 10 pCt. af Medlemstallet gør Militærtjeneste.

Spørgsmaalet om belgiske Formeres Beskæftigelse paa engelske Arbejdspladser er rejst af flere Afdelinger, og formuleret nærmere saaledes:

1) Kan belgiske Formere faa Tilladelse til at arbejde i vore Værksteder?

2) Kan de blive Medlemmer af vor Organisation?

3) Hvad skal der gøres med Hensyn til dem, der allerede er begyndt Arbejde?

Hovedbestyrelsens Svar gaar ud paa, at saalænge nogle af vore Medlemmer er arbejdsløse, kan belgiske Formere ikke faa Lov at arbejde i vore Værksteder. Skulde den Tid komme, hvor vi er ude af Stand til at imødekomme Efterspørgslen efter Formere, kan vi gaa ind paa, at Belgierne faar Arbejde paa Betingelse af, at Arbejdsgiverne lover, at naar det bliver nødvendigt at afskedige Formere, at da skal de belgiske først afskediges, og at de belgiske Formere, der faar Arbejde, gaar ind paa at betale et Beløb lig Kontingentet for et Klasse A-Medlem, nemlig 75 Øre ugentlig, uden at vi dog kan optage dem som Medlemmer i vor Organisation.

Med Hensyn til dem, der allerede er traadt i Arbejde og dem, der er blevet optaget som Medlemmer, vil der intet være at foretage.

Der sluttes saaledes: »Deres Hovedbestyrelse har overvejet Spørgsmaalet grundigt og sympatiserer med det belgiske Folk, men dens første Pligt er overfor dens egne Medlemmer«.

Iøvrigt indeholdt Jærnstøbernes Avis intet for Faget særlig interessant, men den har optaget det af »*Arbejdernes nationale Komité*, dannet for at beskytte Arbejderklassens Interesser under Krigen« opstillede Program, som er delt i følgende 13 Punkter:

1. Al Krigsunderstøttelse skal samles, overtages og administreres af Regeringen; der skal fastsættes en almindelig og ensartet Skala for Understøttelsen, dog saaledes at den kan modificeres for Distrikter, hvor særlige Forhold foreligger; *Statskassen* udreder de nødvendige Midler.

2. Arbejdere — Mænd og Kvinder — skal være repræsenterede i alle Lands- og lokale Komiteer af offentlig Karakter, som er oprettet i Forbindelse med Krigen.

3. Fuld Forsørgelse ved Hjælp af offentlige Midler af Soldater, Matroser og de af dem forsørgede; Ophævelse af det nuværende System, efter hvilket Nødvendighedsgenstande, som Lagner, Skjorter, Sokker, Handsker o. s. v. bliver tilvejebragt ved frivillig Velgørenhed; Lønnen for Militæret skal sættes saa højt, at der ikke mere bliver Brug for, at Aviser og andre Foretagender udnytter den herskende offentlige Stemning til at tilvejebringe Cigaretter, Tobak og andre mindre Luksusgenstande.

4. og 5 omhandler den Erstatning, der forlanges betalt Enker og invaliderede Militære: 18 Kr. ugentlig for Enke og fuldstændig Invalid — desuden 3 Kr. 15 Øre for hvert Barn. Ugifte Mødre og Børn ligestillede med gifte. Alle Erstatninger, Pensioner o. s. v. administreres af Staten og det nuværende System at benytte frivillige, velgørende Organisationer ophæves.

6. Oprettelsen af kooperative Maketenderier i Forbindelse med Hæren for at sikre sig, at Soldaterne faar Føden til en rimelig Pris.

7 a. Produktivt Arbejde for Arbejdsløse til Fagforeningspriser.

b. Hvor Arbejde ikke kan skaffes, skal der ydes Underhold efter en Maalestok tilstrækkelig til at sikre Bevarelsen af Hjemmet og hvad der er nødvendigt for et sundt Liv; øjeblikkeligt Ophør af alle de Understøttelses-Metoder, der altfor ofte nu bruges for at indskrænke Omfanget af Hjælpen.

c. Statstilskud til Fagforeningerne i saadant Omfang, at det vil sætte dem i Stand til at betale Arbejdsløshedsunderstøttelse uden at sprænge deres Kasser.

8. I hele Folkets Interesse: Opmuntring til og Udvikling af Fremstillingen af hjemme frembragte Fødemidler gennem den nationale Landorganisation, ledsaget af kraftig Nedsættelse af Fragterne paa alle Produkter.

9. Beskyttelse af Folket mod opskruede Priser, særlig for Fødemidler, ved Indførelse af Maksimalpriser og hvor det er tilraadelig, Statens Overtagelse af Forsyningen.

10. Indførelse af en omfattende kommunal Boligpolitik.

11. Statslig Moderskabs Omsorg ved Oprettelse af Hjem for Mødre med spæde Børn, Tilraadighedsstillen af Næringsmidler for den ventende og ammende Moder, af Læge eller Jordemoder og af Hjælp i Huset, medens Moderen ligger i Barselseng.

12. Skolebørns Forsyning med Mad og Klæder gøres tvungen, 3 Maaltider om Dagen, 7 Dage om Ugen.

13. Fortsættelse af Statens Kontrol med Jærnbaner, Dokker og lignende Foretagender efter Krigens Slutning for derved at opnaa bedre Organisation af Produktion og Fordeling.

Hvormeget af dette omfangsrige — men sikkert langtfra *for* omfangsrige Program — det vil lykkes Arbejderne at faa gennemført (hvis det ikke alt er gennemført) kan ikke siges endnu.

I Februarheftet klages der meget stærkt over den vanvittige Stigning af Hvedens Pris, og Staten paakaldes for at moderere den — ved Ordning af Havneforhold, Fragtforhold, ved Ekspropriation o. s. v.

Endelig skal vi fra »The British Steel Smelters«, Bladet for en Organisation, der omslutter Staalstøberi,

Valseværker, Jærn, Blik og beslægtede Erhverv, vise, at det selv i Lande, hvor der ingen almindelig Værnepligt er, ikke er nemt at slippe for at gøre Militærtjeneste i bevægede Tider. Det fremgaar nemlig af Decemberheftet af Bladet, at mange Afdelinger af Forbundet klagede over, at deres Medlemmer, der efter Alder og Styrke godt kunde tjene i Hær eller Flaade, men var beskæftiget ved Produktion af Krigsmateriel, blev »*haanet* for deres Mangel paa Mod eller Patriotisme af Folk, hvis Hvervningsiver havde faaet Overhaand over deres Forstand, eller som var for dumme til at se, at det ikke er af nogen Nytte at stille en Hær paa Benene, uden at den er forsynet med Vaaben og de mange Hundrede andre Ting, der er nødvendige for at holde Hæren i Orden«.

Saa alvorlig har denne Haanen og gøren Nar været, at Fagforbundets Forretningsfører satte sig i Forbindelse med Krigsministeren, fik denne til at indrette et Hæderstegn (som vore Afholdsforeningsknapper), hvorpaa stod: »I Militærtjeneste«. Derved haabede man at befri Folkene fra at blive mere eller mindre overfaldet af Hvervningsagenter!

Lærlingeantallet i Formerfaget.

For mere end 10 Aar tilbage advarede Afdelingen i København gennem Dagspressen mod Tilgang af Lærlinge til Formerfaget. Denne Advarsel var den Gang berettiget. Faget var overfyldt med Lærlinge, og Maskinformeriet, uden Tilgang af faglært Arbejdskraft dertil, i rivende Udvikling. Denne Advarsel erindrer Arbejdsgiverne endnu, men de erkender selvfølgelig ikke at den var berettiget. En anden Side af Sagen var ogsaa, at Lærlingeuddannelsen mange Steder baade var og er mangelfuld, og Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning skal ikke have Skyld for, at den i alle Tilfælde, hvor Forbundet rejste Klage over Lærlingeuddannelsen, tog paa Sagerne som ønskeligt var. Uden at nævne Navn tænker vi her særligt paa et bestemt københavnsk Støberi, hvor Mangelen paa Lærlinge aldrig har været til Stede, men Uddannelsen til Gengæld særlig sløj, saa sløj, at langt de fleste Udlærlinge herfra, naar de, efter at være kastet ud i Arbejdsløsheden og efter at have optaget deres aarlige 90 Dages Understøttelse, maa forsvinde fra Faget paa Grund af deres Uduelighed deri.

Lige saa lidt som et Fag kan finde sig i, at det overfyldes med et unaturligt stort Antal Lærlinge, lige saa lidt maa det samme Fag stagnere paa Grund af manglende Fornyelse til dets Udøvelse. En Tilgang til et Fag er ikke tilstrækkelig, selv om de, der dør, erstattes, thi en Del forlader deres Fag med Aarene, og videre maa et Fag være forberedt paa at kunne bære en Udvikling.

I Formerfaget har der imidlertid været nogen Nedgang i de senere Aar. Foretagne Undersøgelser viser, at medens der her i Landet fandtes 310 Lærlinge i 1908, var der i 1911 kun 205 og i 1914 212 Lærlinge. Denne Nedgang fra 1908 til 1911 er maaske ikke i særlig Grad foruroligende, men Tiderne har vist, at mange ældre Formere har forsøgt sig i andre Erhverv.

Ser man gennem de senere Aar paa den Tilgang, Forbundet har haft af ny Udlærte, fremkommer følgende Tal:

1. April	1908	til 31.	Marts	1909:	42	ny Udlærte
1. —	1909	- 31.	—	1910:	49	—
1. —	1910	- 31.	—	1911:	75	—
1. —	1911	- 31.	—	1912:	60	—
1. —	1912	- 31.	—	1913:	49	—
1. —	1913	- 31.	—	1914:	42	—
1. —	1914	- 31.	—	1915:	29	—

Navnlig er Tilgangen for det sidste Aar for lille. Et Fag med ca. 1500 Udøvere holdes ikke oppe ved en aarlig Tilgang af 29 ny Udlærte.

Der er derfor f. T. ingen Grund til at frygte for en Tilgang af Lærlinge, men det, hvor Medlemmerne bør have deres Opmærksomhed henvendt, er paa Lærlingenes Uddannelse, og det saavel den praktiske som den teoretiske.

Lønforhøjelser for Statsbanernes Remisehaandværkere.

I sidste Nummer af »Jærn- og Metalarbejderen« omtalte vi de elendige Timelønninger, som Statsbanerne betaler de af vore Kolleger, der er beskæftigede i de forskellige Remiser over hele Landet, ikke alene paaviste vi det meningsløse i at byde en Haandværker i sin bedste Alder 40 Øre pr. Time uden Adgang til Akkord, men ogsaa det alene for Statsbanerne gældende Princip, ikke at betale Tillæg for Søn- og Helligdagsarbejde og kun en ringe Godtgørelse for Overtid, dog først naar den normale Arbejdstid havde naaet et Antal af 65 Timer ugentlig.

Arbejdet i Remiserne er i al Almindelighed meget svinagtigt, idet man her maa gaa i Arbejde med de Lokomotiver, der lige kommer ind fra Kørselen, og hvad enten det er Sommer eller Vinter, er Arbejdet lige ubehageligt, og vilde utvivlsomt ude i den private Industri blive beregnet som Arbejde, der maatte gives et særligt Tillæg for i Form af Smudspenge.

Siden vor Omtale af dette Forhold har imidlertid den af Arbejderne allerede i November f. A. krævede Forhandling fundet Sted, idet Generaldirektionen havde indvarslet Forhandlingsmøde til Mandag den 26. April.

De af Arbejderne rejste Krav var følgende:

1. Der tilstaas Remisearbejderne en ugentlig Fridag, hvoraf hveranden skal være en Søndag.
2. Arbejdstiden fastsættes til 10 Timer daglig, Søn- og Helligdage 8 Timer.

3. Mindstelønnen for Haandværkere fastsættes til 50 Øre pr. Time, stigende til 70 Øre, for Arbejdsmænd fra 42 til 52 Øre pr. Time.
4. Ugelønnen for Fyrbøderaspiranttjeneste forhøjes fra 24 til 27 Kr.
5. For alt Rejsearbejde udbetales 3 Kr. pr. Døgn, uanset hvor længe Arbejdet varer.
6. Overtidspenge udbetales for alt Søn- og Helligdagsarbejde og for alle Timer udover en ugentlig Arbejdstid af 60 Timer.

Selv for dem, der ikke er kendt med Jærnbaneforhold, vil disse Krav sikkert synes meget rimelige, men Hensynet til en Række andre Tjenestemænds Stilling gør Forholdene for Remisearbejderne ret vanskelige at arbejde med, selv nu hvor man fra alle Sider maa erkende, at de Goder, Statsbanerne ydede sine Arbejdere i Form af Pension, Fripas m. m., snart er en Saga blot.

Tiltrods for disse Vanskeligheder er det dog lykkedes ved denne Forhandling at skabe nogle Forbedringer, og som det betydeligste skal vi her nævne, at Mindstelønnen for Haandværkere, der hidtil var 40 Øre pr. Time, hævedes til 46 Øre i København og Aarhus, 44 Øre for alle øvrige Byer, og den højeste Timeløn hævedes fra 60 til 70 Øre pr. Time.

Oprykning til en højere Lønsats er hidtil sket med 3 Aars Mellemrum, medens der nu vil ske Oprykning hvert 2. Aar med 2 Øre.

Da Lønning her almindeligvis regnes efter Anciennitet, vil den her skabte Forbedring betyde en Forhøjelse til alle Haandværkerne med henholdsvis 6 og 4 Øre pr. Time. For Fyrbøderaspiranter hævedes Lønnen fra 24 til 26 Kr. pr. Uge. Hermed har man naaet den Løn der er gældende for fast ansatte Fyrbødere.

For Overtid lykkedes det ikke denne Gang at opnaa Betaling for Søn- og Helligdagsarbejde, hvorimod Grænsen for den normale ugentlige Arbejdstid nedsattes fra 65 til 60 Timer.

Endelig skal vi gøre opmærksom paa, at der for løst antagen Arbejdskraft, i Henhold til en ministeriel Ordre, skal betales den for det paagældende Fag paa Stedet gældende Timeløn.

Vore Medlemmer maa ved en saadan Antagelse erindre, at Arbejdet i Remiserne udelukkende er Timeløn, og vi maa da her hævde, at vort Fags Gennemsnitstimeløn maa lægges til Grund for Aflønning af saadan Arbejdskraft.

De saaledes opnaaede Forbedringer, der dog først vil træde i Kraft til 1. Juli d. A., vil jo i nogen Grad bøde paa de af os paaklagede Forhold, selv om de just ikke er af den Art, som man havde ønsket; skal den nuværende Dyrtid vedvare, staar Forhøjelsen jo ikke i Forhold til Prisstigningen paa vore daglige Fornødenheder, thi ihvorvel vi jo fuldtud er paa det rene med, at den nuværende Situation kræver sit Offer af alle Borgere i Landet, saa er det dog alligevel saadan, at Ofret bliver størst der, hvor der i Forvejen er mindst at tage af. Vi skal derfor vedblivende følge Remisearbejdernes Bestræbelser for at forbedre deres Kaar.

Smedeforbundets Arbejdsanvisning.

I Modsætning til den ekstraordinære Arbejdsløshed, som siden Krigens Udbrud har hersket i en Række Fag, har der for Smede og Maskinarbejdere været Adgang til Arbejde i udstrakt Grad. Den stærke Efterspørgsel efter Jærnindustriens Frembringelser har, særlig i den forløbne Del af indeværende Aar, bevirket, at flere og flere af vore Folk har faaet Beskæftigelse, saa at Tallet paa vore Arbejdsløse er sunket saa langt ned, som det med de nuværende Produktionsforhold vel kan komme.

Samtidig har en Mangel paa Specialarbejdere gjort sig gældende.

Disse for vort Fags Udøvere gunstige Forhold har jo naturligt bevirket, at Arbejdsgiverne i udstrakt Grad har benyttet vort Anvisningskontor til at skaffe sig Arbejdskraft, og Kontorets Virksomhed er jo yderligere i nogen Grad blevet forøget derved, at de Ordrer paa Arbejdskraft, som fra Arbejdsgivere indgives til det af Staten oprettede Centralarbejdsanvisningskontor, besørges af os.

For at give et lille Billede af Kontorets Virksomhed i de forløbne 4 Maaneder af indeværende Aar, hidsættes her nogle Tal.

Der er i ovennævnte Tidsrum indgaaet 727 Ordrer omfattende 1155 ledige Pladser, og af disse blev 668 besatte ved Anvisningskontorets Hjælp, hvad der svarer til et Gennemsnit af ca. 7 Mand pr. Arbejdsdag.

Man vil vel straks have lagt Mærke til, at det kun er lykkedes at besætte noget over Halvdelen af de ledige Pladser eller 57,8 %. At det ikke er lykkedes at besætte flere Pladser skyldes forskellige Aarsager.

For det første har der jo ofte i det Tidsrum, som denne Beretning omfatter, været fuldstændig Mangel paa Arbejdskraft netop i de Brancher, som Ordrerne omfattede.

Dette har saaledes været Tilfældet med Grovsmede, senere med Drejere, Fræsere og Høvlere, og i den seneste Tid med Klejnsmede og Cyklearbejdere.

Saa er det ogsaa ret almindeligt, at Arbejdsgiverne selv antager Folk, naar disse tilbyder sig, selv om vedkommende Arbejdsgiver har anmodet vort Kontor om at skaffe sig Arbejdskraft. Hertil er vel ikke meget at sige, naar kun Arbejdsgiverne vilde underrette os derom.

Det er heller ikke enestaaende, at der rekvireres flere Folk, end der i Øjeblikket er Brug for. Arbejdsgiveren opnaar jo derved at kunne vrage, men begaar et Misbrug af Arbejdsanvisningen.

Vore Medlemmer har ogsaa i nogen Grad manglet Forstaaelse af, at naar de som Arbejdsløse fik anvist Arbejde, havde de Forpligtelse til saa hurtigt som muligt at følge Anvisningen og omgaaende meddele Kontoret Resultatet. Det skal dog straks bemærkes, at der her gør sig en stadig stigende Forstaaelse gældende hos vore Medlemmer.

Hvorledes de af Anvisningskontoret besatte Pladser

fordeler sig over de forskellige Brancher fremgaar af følgende: Der er i de 4 Maaneder anvist Arbejde til 127 Grovsmede, 16 Kedelsmede, 115 Klejnsmede, 362 Maskinarbejdere og 48 Skibssmede.

Den 22. Marts indkom der Ordrer, omfattende ialt 34 Mand, hvilket er det største Antal paa en enkelt Dag, og i Sammenhæng hermed kan anføres, at den nævnte Dag havde vi 162 Arbejdsløse. I 139 Tilfælde er det ikke lykkedes at faa den ledige Plads besat af den første Mand, som fik Arbejdet anvist, men Kontoret har maattet sende en anden Mand til det paagældende Arbejdssted.

I 17 Tilfælde er 3 Mand sat i Bevægelse for at faa en Plads besat, i 2 Tilfælde 4 Mand og i et enkelt Tilfælde lykkedes det først den syvende Mand, som blev sendt af Sted fra Kontoret, at blive enig med vedkommende Mester, som til Tak for Kontorets Anstrengelser truede med at ville klage til sin Organisation over Ledelsen af vort Anvisningskontor. Vi har desværre ikke senere hørt noget fra vedkommende Mester.

Naar man tager de før nævnte Vanskeligheder, som frembyder sig ved Arbejdsanvisningen, i Betragtning, og endvidere erindrer sig, at vort Anvisningskontor kun virker som et berettiget og nyttigt Mellemled mellem Arbejdsgivere og Arbejdsløse ved Siden af det frivillige Tilbud af Arbejdskraft, vil man forstaa, at det kun bliver et Mindretal af vore Arbejdsløse, der under en Højkonjunkturperiode som den nuværende faar anvist Arbejde af Kontoret.

T. Eks. kan saaledes anføres, at medens der ved Kontorets Hjælp er besat 180 Pladser i April Maaned eller gennemsnitligt ca. 8 pr. Arbejdsdag, saa har vore Arbejdsløse i samme Maaned selv skaffet sig Arbejde i 268 Tilfælde, lig gennemsnitlig ca. 12 pr. Arbejdsdag. Med andre Ord har Anvisningskontoret i ovennævnte Maaned kun besat 40 % af de ledige Pladser — og saa maa her bemærkes, at det er sjældent, at Kontoret modtager saa mange Ordrer, som Tilfældet var i nævnte Maaned. Dette bedes erindret af vore Arbejdsløse, naar de til Tider føler sig brøstholdne over, at de ikke faar anvist Arbejde.

Til Slut kan det vel interessere at høre, at den 15. Maj gik der her i København 96 ledige Smede og Maskinarbejdere, hvoraf endda 13 var Tilrejsende fra Udlandet og Provinsen.

Dette Tal er tilstrækkeligt til i høj Grad at reducere det saa ofte misbrugte Begreb »kronisk Arbejdsløse«.

Tvungen Voldgift i Norge.

Et Forslags Skæbne.

Medens der her i Danmark mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer er Enighed om, at lovtvungen Voldgift i Arbejdsstridigheder er alt andet end ønskelig, idet en saadan Lov vil baandlægge Parternes Ret til at erklære Strejke og Lock-out, og medens der saaledes heller ikke i Loven om Den faste Voldgiftsret findes nogen Bestemmelse i saa Henseende, har vore norske Klassefæller været udsat for noget andet.

Den 10. Maj 1912 fremsatte den norske Regering et Forslag til Lov om Mægling og Voldgift i Arbejdsstridigheder. Forslaget indeholdt Bestemmelser om, at der baade i Stridsspørgsmaal, der vedrørte bestaaende Overenskomster, Retsstridigheder, og i Spørgsmaal om Interessestridigheder, skulde være tvungen Voldgift.

Der skete imidlertid et Regeringsskifte. En liberal Regering kom til Magten og tog Lovforslaget tilbage, men kun for at fremsætte det paany i en lidt ændret Skikkelse. Stridsspørgsmaal af omfattende Natur i Interessestridigheder skulde med Stortingets Samtykke kunne indbringes for en tvungen Voldgift.

De norske Fagorganisationer rejste en mægtig Protest mod Forslaget, og den lovgivende Forsamling udsatte Sagens Behandling.

Arbejdernes Landsorganisation afholdt ekstra Generalforsamling, og de underordnede Organisationer forpligtede sig til at følge Hovedledelsen i, hvad den under denne Sags Forløb maatte bestemme.

Ganske naturligt maatte de norske Arbejdere indtage denne Stilling. Arbejdernes dyreste Ret til Selvforsvar, Brugen af Strejke, naar alt andet var forsøgt, kunde man naturligvis ikke godvilligt lade sig fratage. I Marts 1914 vedtog Landsorganisationens Kongres, saafremt man atter tog Forslaget frem til Gennemførelse, da at skride til en saa alvorlig Handling som en Storstrejke til Protest mod dette Indgreb i Organisationernes Handlefrihed.

Til den 10. Maj d. A. var Sagen sat paa Odelstingets Dagsorden. Landsorganisationen varslede da Storstrejkens Etablering, og dette har haft til Følge, at Regeringen har taget Bestemmelsen om tvungen Voldgift ud af Lovforslaget.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Strid om Akkordudbetaling hos Brix-Pedersen & Co. Installatørfirmaet Brix-Pedersen & Co. er som bekendt et af de Firmaer i Elektrikerfaget, som meget vanskeligt kan komme overens med sine Arbejdere. Gang efter Gang opstaar der Stridigheder hos dette Firma, og det er ikke langt fra at være noget af en Begivenhed, naar der i en kort Tid ikke foreligger nogen Klage til Behandling.

For ganske nylig har Forbundet atter maattet indkalde dette Firma til Mægling i en Sag, der denne Gang nær havde kunnet afstedkomme en Konflikt, som Firmaets Indehaver, Hr. Brix-Pedersen, alene havde maattet tage Ansvaret for ved sin eksempelløse brutale Fremfærd.

Aarsagen hertil var den hos dette Firma velkendte,

at der ved Afregning af noget Akkordarbejde, der var udført i Valby, Callisensvej og Silkegade, opstod Strid mellem Firmaet og den Montør, der havde lavet det paagældende Arbejde, om Størrelsen af det Overskud, der iflg. Opmaalingerne herfra tilkom ham, idet han formente at have et Krav paa et Resttilgodehavende fra disse Akkorder paa Kr. 59,09, medens Firmaet paastod, at dette kun kunde andrage Kr. 47,64. Paa vort Medlems Forlangende om at maatte se den Opgørelse, hvorefter Firmaet kom til dette Resultat, svarede man kort og godt, at naar Firmaet havde opgjort hans Tilgodehavende til det anførte Beløb, saa passede det, og anden Opgørelse kunde han ikke faa. Han kunde faa de 47 Kr. 64 Øre udbetalt; men kun paa den Betingelse, at han samtidig underskrev paa ikke at have mere tilgode hos Firmaet.

Da det paagældende Medlem heroverfor erklærede, at han naturligvis vilde kvittere for det tilbudte Beløb, som Firmaet anerkendte at være ham skyldig; men ikke dermed vilde indgaa paa at fraskrive sig Retten til at søge sin Organisations Bistand med Hensyn til det Beløb, som han iflg. det af ham indgivne Regnskab yderligere formente at have Krav paa, meddelte Firmaet ham, at naar han ikke vilde underskrive en Erklæring om, at man ved Udbetalingen af det tilbudte Beløb intet yderligere var ham skyldig, saa kunde han ikke faa udbetalt en eneste Øre.

Vort Medlem henvendte sig derpaa til Forbundet med Besværing herover, og i en Telefonsamtale, Forbundsformanden derefter havde med Hr. Brix-Pedersen, fastholdt denne kun at ville udbetale den paagældende Montør det tilbudte Beløb paa de ovenfor nævnte Betingelser, idet han samtidig i en meget uforskammet Tone erklærede, at det var s'gu hans (Installatørens) Penge, hvorfor han ogsaa alene bestemte, paa hvilke Betingelser han vilde udbetale dem. Dermed var den Samtale forbi med en lige saa elskværdig Afringning af Hr. Brix-Pedersen.

Forbundet indkaldte derpaa Mægling med bestemt Forlangende om dennes Afholdelse indenfor den i Reglerne angivne Tidsfrist. Da Mæglingen alligevel ikke fandt Sted indenfor den forlangte Tid, meddelte samtlige Elektrikere hos Firmaet, at forsaavidt man ikke udbetalte det anerkendte Beløb, vilde Arbejdet blive nedlagt fra og med Lørdag Morgen den 17. April. Saavidt kom det dog ikke, idet Hr. Brix-Pedersen paa Foranledning af Sammenslutningen efterkom det stillede Forlangende. Mægling blev derefter afholdt den 20. April; men da man ikke ved denne Lejlighed kunde komme til Enighed om de tilbageværende Uoverensstemmelser, henvistes Sagen til en Forhandling mellem Parterne, ved hvilken det derpaa senere lykkedes at faa Sagen bragt ud af Verden.

Denne sidste Affære, der næppe kan tænkes at forekomme hos andre københavnske Firmaer, viser med tilstrækkelig Tydelighed af hvad Art den Behandling er, som Elektrikerne kan vente sig hos dette Firma, og det er derfor heller ikke underligt at adskillige af vore Medlemmer meget betakker sig for at have noget som helst med dette Firma at bestille, hvis det da blot paa nogen mulig Maade lader sig gøre at faa Arbejde andre Steder. Og for saa vidt dette Firma vedblivende fremturer paa samme Maade overfor sine Arbejdere, kan Følgen heraf let blive, at Firmaet maaske en skønne Dag vil opdage, at det vil have meget vanskeligt ved at faa antaget nye Elektrikere.

Opsætning af Klemlister. I den sidste Tid er der flere Gange opstaaet Uoverensstemmelser mellem Snedkere og Elektrikere om Opsætning af Lister til Klemmearbejde. Aarsagen hertil har gerne været den, at man enkelte Steder paa større Byggeforetagender i Stedet for de almindelige Klemlister forlanger opsat kehlede Faconlister, der samtidig danner Gesims paa de Steder, hvor de anvendes.

Da Opsætningen af saadanne Lister naturligvis bør udføres som hidtil af Snedkerne, der herfor har en særlig Pris, henstiller vi derfor til Medlemmerne ikke at udføre saadant Opsætningsarbejde, men kun holde sig til Opsætning af de almindelige Klemlister, hvorunder man naturligvis ikke kan henføre de i Reglen meget større Faconlister.

Afdeling 6, Fredericia, meddeler, at slettet Medlem, Nr. 1394, G. Prehn, eftersøges for Gæld til Afdelingen, hvorfor han ikke maa genoptages i andre Afdelinger indenfor Forbundet.

Firmaet H. Sterregaard, Odense, havde vægret sig ved at udbetale et forlængst opgjort Akkordoverskud til et af vore Medlemmer. Et Varsel om Arbejdsstandsning bragte imidlertid hurtigt dette Forhold i Orden.

Formere.

Til Afdelingskassererne. Den 2. September 1914 udsendte Arbejdsløshedskassens Hovedbestyrelse et Cirkulære, hvori man meddelte, at der paa Grund af de ved Krigen skabte Forhold indtil videre ikke kunde udbetales Rejsehjælp til udenlandske Kolleger. Samme eller endnu yderligere gaaende Forholdsregler vedtoges af det svenske og norske Formerforbund.

Arbejdsforholdene ser nu anderledes ud end den Gang. Det svenske Forbund har nylig hævet sit Forbud mod Udbetaling af Rejsehjælp, og fra og med Dags Dato kan der atter i vore Afdelinger udbetales Understøttelse og Rejsehjælp til udenlandske Kolleger.

Arbejdsløshedskassens Hovedbestyrelse.

Hillerød. Gennem lokal Forhandling er Timelønnen for de derværende 7 Medlemmer hævet med 14 Øre tilsammen. Gennemsnittet er derefter 52,1 Øre. Der arbejdes ikke i Akkord.

Herning. Med Indehaveren af »Herning ny Jærnstøberi«, Hr. Fabrikant A. T. Ryberg, har Forbundet afsluttet en Overenskomst af de vanlige, der haves med de udenfor Sammenslutningen staaende Arbejdsgivere. Den kan tidligst opsiges til Udløb til 1. August 1916.

København. Den 21. April afholdtes der hos Firmaet Bonnesen & Danstrup et Mæglingsmøde paa Timelønskrav. Der arbejdes ikke i Akkord paa dette Støberi, og der fandtes følgende Timelønninger: 2 à 70 Øre, 9 à 65 Øre og 1 à 60 Øre. De sidstnævnte 10 Lønninger forhøjedes med 2 Øre hver. Gennemsnittet for alle 12 Mand blev derefter 67 Øre.

Naar denne Forhøjelelse skete, var det ikke med Sammenslutningens Mæglingsmands gode Villie, idet han var imod enhver Forhøjelse; og denne sin gode Villie demonstrerede han ved at lade den nedskrive i Mæglingsreferatet.

Den 7. Maj er afholdt Mæglingsmøde hos Aktieselskabet »Atlas«, dels paa Krav om Forhøjelse af de bestaaende ansatte Timelønninger, dels paa Klage over, at Støbemesteren egenmægtig havde indført en af den paagældende Former ikke anerkendt Akkordpris i dennes Akkordbog.

Man enedes om at forhøje Timelønnen for 8 Mand med 2 Øre for hver, og iøvrigt lovede Aktieselskabet at tage Hensyn til Timelønnen for de øvrige Formere i Forhold til deres Kvalifikationer og den Tid, de har været i Fabrikkens Arbejde.

Paa det andet Punkt erkendte Direktøren, at Mesteren ikke havde haft Ret til at indføre den omhandlede Pris, og Formeren var derfor heller ikke forpligtet til at tage Arbejdet til den indførte Pris.

Under 5. April indgik der til Forbundet en længere Skrivelse fra Afdelingen i København, og sluttede denne med, at man ønskede, at Forbundet gennem et Mæglingsmøde tog Affære overfor Firmaet F. L. Smidth & Co.

Aarsagerne hertil var flere. Først klagedes stærkt over de sanitære Forhold og den Langsomhed hvormed, Firmaet arbejdede paa at udbedre de tilstedeværende Fejl og Mangler. Støberiet, der er nyt, ligger ude paa fri Mark, og da Ventileringen var daarlig, fyldtes Støberiet undertiden saa stærkt med Os og Røg fra de forskellige Ovne, at Opholdet deri var uudholdeligt. Hertil kom, at Renseriet, uden mellemliggende Porte, var anbragt i en Fløj af selve Støberiet, og endelig satte en større Sandblandingsmaskine Kronen paa Værket ved i en saadan Grad at udsende tykke Skyer af tørret Sand i Støberiet, at Formerne, selv Vinterdage, maatte flygte ud i fri Natur, naar nævnte Maskine blev sat i Gang. I Erkendelse heraf skete der heller ikke Afdrag i Lønnen (der arbejdes i Timeløn), naar Formerne alle som én forlod Støberiet, til der atter var til at være inde i det, indtil man naaede Aflønningsdagen i Ugen før Paaske, idet der da manglede 1/2 Times Løn i hver Mands Penge.

Uden at meddele det mindste derom havde Firmaet foretaget dette Afdrag, og paa Forespørgsel om, hvorfor Afdraget var sket, svaredes der, at Formerne paa en nærmere betegnet Dag ikke havde behøvet at forlade Støberiet paa Grund af Os og Røg. Da Firmaet ikke vilde udbetale for den omskrevne halve Time, krævedes ogsaa dette Spørgsmaal bragt frem til Mægling.

Gennem Forhandling med Firmaet og Formerne var der, efter Firmaets Ønske, opnaaet en Ordning i Retning af, at Formerne ikke deltog i Støbning og Udslagning, idet dette Arbejde udførtes af Arbejdsmænd om Natten. Til Gengæld havde Firmaet lovet Genindførelse af Akkord, men da der stadig intet hørtes herom, krævedes ogsaa dette sat paa Mæglingsmødets Dagsorden i Forbindelse med et Krav om Tillæg til Timelønningerne, dersom Akkord ikke blev genindført.

Den 17. April afholdtes Mæglingsmødet, og ved den Lejlighed bragtes der i alle Tilfælde en foreløbig Afslutning paa de sanitære Klager.

Skønt Støberiet havde været i Virksomhed i 1 1/2 Aar, var der dog endnu ikke opstillet et Pissoir. Et Cykleskur var længe lovet, men blot ikke bygget. Til Mæglingsdagen var førstnævnte baade ankommet og opstillet, og Bygningen af Skuret var paabegyndt.

De øvrige sanitære Mangler arbejdede man paa at afhjælpe ved Ventilatorer og dels paa anden Maade. Tøjskabe og Vaskeindretninger var heller ikke fuldstændige, men vil antagelig blive det.

Paa Lønomraaadet kørte Mæglingen i Staa, men Firmaet vilde den 24. April forelægge Formerne et Forslag, og hvis det akcepteredes, var Sagen sluttet. I modsat Fald skulde Mæglingsmødet fortsættes.

Den 27. April meddelte Formerne, at Firmaet nu havde forelagt sit Tilbud, men at dette var i højeste Grad uantageligt, og et Forsøg paa Forhandling havde kun vist, at Firmaet intet vilde. Man havde derfor vedtaget at nedlægge Arbejdet.

Dette maatte Forbundet imidlertid forbyde, da Forhandlingsreglerne skulde følges til Ende, men for ikke at trække Sagen mere i Langdrag end alt var sket, afsendtes den 29. April første Varsel om Strejke, saafremt Mæglingsmødets Fortsættelse, eller det derpaa følgende Timandsmøde, ikke bragte en tilfredsstillende Løsning.

Den 4. Maj fortsattes Mæglingen. Arbejdsgiverforeningen havde i Mellemtiden besvaret Strejkevarslet med et Boykottingsvarsel for de paagældende Formere. Man enedes om at gaa over til Akkord for alt det Arbejde, der støbes i vaade Forme. Firmaets udarbejdede Prisliste lagdes aldeles til Side. Som Grundlag benyttes de Priser, der fandtes fra Firmaets gamle Støberi. Disse reduceres med 5 % med Henblik paa det ny og forbedrede Materiale, der findes i det ny Støberi. Bibeholdes den nuværende Ordning med, at Formerne ikke skal støbe og slaa ud, afdrages der herfor 15 %. Det mindre Arbejde til en Pris af 5 Kr. og derunder sættes straks i Akkord og det øvrige snarest.

For det tørrede Arbejde udbetales Timeløn, samt én Gang om Maaneden et Overskud af 1 1/4 Øre pr. kg. Gods, der er støbt mere end 20 kg. Gods pr. Formetime og Former.

For dette sidstnævnte hefter hverken Firmaet eller Formerne ved nogen bestemt Tid, og om Værdien af denne Ordning kan man ikke udtale sig. Noget af et Præmiesystem ligger der jo gemt deri. Det er næppe noget, der er anbefalelsesværdigt, men Forsøget skal nu gøres, og mindre end Formerne havde før, kan de ikke faa. Faren ved at gøre Forsøget er derfor til at overse.

Endelig indgik Firmaet paa at betale for den afdragne halve Time; rigtignok med en Bemærkning om, at det mente at have været berettiget til at foretage Afdraget.

Den flere Gange omtalte Erstatningspligt for tabt Arbejdstid under en Meningitisepedemi, der i Sommeren 1914 grasserede i Aktieselskabet Burmeister & Wains Støberi, har nu faaet sin endelige Afslutning. Da hverken Aktieselskabet eller Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning vilde erkende, at Erstatningspligten laa paa Arbejdsgiversiden, indsendtes der et Andragende i saa Henseende til Københavns Magistrat, og efter afsluttende Behandling i Kommunalledelsen, har denne nu vedtaget at yde Halvdelen af den krævede Erstatning.

Dette Beløb er for Formernes Vedkommende 926 Kr. Resten af Erstatningssummen maa Forbundet bære.

Nykøbing F. Samtlige Medlemmer paa Fabrikken »Guldborg« har faaet deres ansatte Timeløn hævet med 2 Øre pr. Mand.

Fredericia. Hos Aktieselskabet E. Voss har en derværende Modelformer faaet hævet sin Timeløn fra 62 til 64 Øre.

Jærn- og Metalslibere.

Til Underretning for Medlemmerne af Centralorganisationen meddeler vi, at følgende Medlemmer er slettede af Cykle- og Metalslibernes Fagforening i København:

Nr. 65, Vald. Hansen, arb. hos C. Christensen, St. Kongensgade. Nr. 134, C. Lilballe, arb. hos Bogø's Eftf., Niels Juelsgade. Nr. 142, V. Schønbeck, arb. paa Københavns Dørgrebsfabrik, Godthaabsvej 6.

Metaltrykkere.

Metaltrykkerne hos Elektropletfabrikant Nicolaj Jensen, »Victoria«, St. Kongensgade 23, blev den 4. Maj afskedigede midt i deres Akkorder, fordi de havde tilladt sig at nyde deres Maaltider sammen med Fabrikens øvrige Arbejdere i et Lokale, der er bedre end det Fabrikanten havde anvist i Metaltrykkerværkstedet.

Her er det nemlig ofte ubehageligt at spise, navnlig naar der smeltes nedslaaet Sølv i Smelteovnen, hvilket frembringer stærk Røg. Tidligere har Fabrikanten forbudt sine Arbejdere at spise her, men nu har han opslaaet et Reglement paa Værkstedet om, at hver Mand skal spise ved sin Bænk. Vil man ikke rette sig efter dette, har det Afskedigelse til Følge. Selve de sanitære Forhold vil dog nok ved Fabrikstilsynets Hjælp blive ordnet ved Indrettelse af Spiselokaler.

Vi begærede imidlertid Mægling paa Afskedigelserne, men Begæringen afsloges. En ny Henvendelse bragte kun det Resultat at der meddeltes, at Pladserne stod aabne for de Afskedigede til Onsdag Morgen den 12. Maj. Dette fandt Metaltrykkerne ikke tilfredsstillende, da Fabrikanten allerede alt for ofte har afskediget sine Arbejdere, for at antage dem igen den næste Dag. Disse Luner har hos Arbejderne vakt saa megen Ugunst, at man ønsker sat en Stopper for at sligt gentages. De Afskedigede ønsker derfor ikke at indtræde i deres Pladser igen før der foreligger en Aftale mellem Parterne om Arbejdets Genoptagelse.

Da Fabrikanten endvidere har gjort Brud paa Elektropletfagets Overenskomst, § 2, 2. Stk., vil der blive afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, og dette vil forhaabentlig bringe en tilfredsstillende Ordning af Sagen.

Smede og Maskinarbejdere.

Offentlige Anvisningskontorer. Fra Direktoratet for Arbejdsanvisningen forelaa under 14. April Meddelelse om, at Ringsted, Sorø, Slagelse og Skelskør Kommuner i Forbindelse med Sorø Amtsraad har oprettet offentlige Arbejdsanvisningskontorer i de nævnte Byer, samt at man har besluttet at henlægge Haslev under Ringsted.

Mæglingsmøder og Lønforhøjelser. Den 12. April mægledes paa forskellige Lønkrav, der var rejst paa Aktieselskabet Københavns Flydedok & Skibsværft. Maskinarbejderne i Værkstedet fik 60 Øre til Fordeling pr. Time, Maskinarbejderne ombord og Plade- og Vinkelarbejdere hver 100 Øre pr. Time, medens Nitterne fik 1 Øre hver. Det drejer sig ialt om ca. 200 Arbejdere.

Samme Dag mægledes hos Burmeister & Wain paa et Lønkrav fra Grovsmedene i Fabrikken paa Christianshavn. 3 Hammermænd fik 10 Øre, Smederne 5 Øre og Hjælperne 20 Øre til Fordeling. Før Forhøjelsen beskæftigedes 53 Mand til en gennemsnitlig Timeløn af 42,3 Øre.

Paa »Atlas« mægledes den 14. April paa et Lønkrav. 116 Mand fik 180 Øre til Fordeling. Uden Mægling har 16 af 19 Kedelsmede faaet deres Løn hævet med 1,8 Øre, saaledes at Gennemsnitstimelønnen nu er 44,9 Øre.

Hos Smedem. P. M. Hetmar, København, fik ved et Mæglingsmøde den 16. April de paa Værkstedet beskæftigede Svende 15 Øre til Fordeling. Et Spørgsmaal om Betaling af Udearbejdstillæg ordnedes ligeledes, hvorimod et Spørgsmaal om Betaling for Lærlingehjælp henvistes til Viderebehandling i Timandsmødet.

Efter at der, som meddelt i sidste Nummer af Bladet, paa et Timandsmøde var vedtaget, at der skulde finde en ny Opmaaling af et Anlæg paa en Bygning paa Strandboulevarden Sted, er dette gjort, og der er ført ny Forhandlinger mellem Smedem. Schæbel og Ch. Segato, hvilket er resulteret i, at Hr. Schæbel har anerkendt et Ekstrakrav fra Arbejderne paa 496 Kr. 52 Øre.

Hos Burmeister & Wain har 46 Kedelsmede faaet 36 Øre til Fordeling pr. Time.

Hos Firmaet F. L. Smidth & Co., Valby, har 50 Kedelsmede faaet deres Gennemsnitstimeløn hævet fra 42 til 44 Øre, og 32 af 34 Maskinarbejdere har faaet gennemsnitlig hver 2,2 Øre i Tillæg.

Ved et Mæglingsmøde den 4. Maj paa Nyborg Jærnstøberi og Maskinfabrik fik 7 Mand et Tillæg paa »mindst« 2 Øre hver.

Hos Firmaerne Møller & Jochumsen og Paasch & Larsen, Petersen, Horsens, mægledes den 6. Maj. Førstnævnte Sted forhøjedes Lønnen med 50 Øre for 35 Mand, sidstnævnte Sted med 25 Øre for 29 Mand.

2 Timandsmøder. Baade Tirsdagen d. 27. og Onsdagen d. 28. April afholdtes Timandsmøder. Paa det første Møde behandledes og bilagdes følgende Sager:

1) Strid om Betalingen for Hugning af Huller, udført for Firmaet Funch & Henriksen.

Efter at denne Sag havde været til Mægling og Timandsmøde en Gang og en Del af den afgjort ved Voldgift, opstod der, da Firmaet endelig skulde betale, Uenighed om Mæglingsreferatets Bestemmelser. Nu aftaltes, at det omstridte Arbejde skulde betales med 200 Kr., hvorved Arbejderne fik 95 Kr. mere end hidtil udbetalt.

2) Strid om Betalingen for Opstilling af Kedler, udført for Firmaet Albrechtsen & Madsen.

Sagen sluttedes med, at Firmaet udover det betalte Beløb betaler Kr. 4,50 pr. Kedel.

Angaaende Betaling for Samling af disse Kedler — Strebels Katena — optages en Forhandling mellem Udvalgene, som sidst har behandlet Prislisten for Centralvarmearbejde.

3) Uenighed med samme Firma om Betalingen af Arbejdet paa Hotel »Terminus«. Ogsaa dette Spørgsmaal var opstaaet efter en Voldgiftskendelse. Sagen havde omtrent løbet et helt Aar, og da Kendelsen faldt, forlangte Arbejderne 50 Kr. i H. t. denne, medens Firmaet i H. t. samme forlangte 125 Kr. af Arbejderne. — Ved Timandsmødet enedes man om at bilægge Sagen med en Udbetaling af 25 Kr. til Arbejderne.

Paa Timandsmødet Dagen efter behandledes dernæst Spørgsmaalet: Lønkrav hos Firmaerne

Christoffersen & Larsen,	Esbjerg.
Jensen & Olsen,	—
C. B. Hoffmann,	—
Th. Nielsen Lungholdt,	—
Lykke Thomsen,	—
A/S C. Mollerup & Co.,	—
H. B. Jensens Efterflg.,	—

Samtlige Arbejdere tilkendtes en Forhøjelse paa 3 Øre hver pr. Time. De paagældende Virksomheder beskæftigede ved Lønkravets Rejsning tilsammen 59 Mand.

Iøvrigt fulgte med Løntillæget paa ovennævnte Værksteder et tilsvarende Løntillæg paa Værkstederne udenfor Sammenslutningen.

Rettelser. I sidste Nummer af Bladet var indløbet et Par Fejl i Meddelelserne i denne Rubrik.

Der stod saaledes, at 8 Mand hos Taxamotorkompagniet havde faaet Lønnen hævet fra 51 til 55 Øre. Det var 16 Mand.

Endvidere stod der, at der var sluttet Overenskomst med Sukkerraffinaderiet i Larsbjørnstræde. Det er ikke med Sukkerraffinaderiet i Larsbjørnstræde, men med Sukkerraffinaderiet i Valby.

Hof- og Stadsretten dømmer for anden Gang en Syndikalist. I Fagbladet for Smede- og Maskinarbejdere for August Maaned 1912 meddelte vi, at Syndikalisten, Maskinarbejder Carl Nielsen, ved Hof- og Stadsretten var bleven idømt en Bøde paa 100 Kr. til Statskassen eller simpelt Fængsel i 10 Dage, hvorhos han idømtes 60 Kr. i Sagsomkostninger for Smædeskriverier imod Forbundets Formand i det af »Arbejdsmand« og forhenværende Rejseagitator for De samvirkende Fagforbund, Chr. Christensen, redigerede Syndikalistorgan »Solidaritet«. Til Dommen føjede vi følgende Bemærkninger:

> »Vi nærer ingen Skadefryd overfor Hr. Carl Nielsen, men overfor en snavset Mund eller Pen gives der jo ikke i disse Tider, hvor Næveretten er afskaffet, andet Middel end det, som her er anvendt: Forsøg paa Forlig eller Kendelse af Retten, som kan konstatere, hvad der er faktisk; men umiddelbart efter Dommen saa vi oven i Købet, at Syndikalistorganet aandede den bare Tilfredshed med den afsagte Dom, og denne Tilfredshed maa vel betyde, at ogsaa Hr. Carl Nielsen er tilfreds, og da ogsaa vi er tilfredse, synes denne Sag jo at have haft den udmærkede Virkning, at den absolut tilfredsstiller alle Parter, og kan man saa ønske sig noget bedre?«

Og samme Aar den 4. November blev der ved Hof- og Stadsretten afsagt 2 Domme over selve Syndikalistredaktøren for nogle særlig ondartede Smædeskriverier om J. A. Hansen. I den ene idømtes han 200 Kr. i Bøde til Statskassen, subsidiært simpelt Fængsel i 20 Dage, og i den anden 300 Kr., subsidiært simpelt Fængsel i 30 Dage, samt i enhver af Sagerne 80 Kr. i Omkostninger.

Hovedbestyrelsen sanktionerede den Gang, at der ikke skulde foretages Eksekution hos Carl Nielsen for Sagsomkostningerne. Han tilhørte jo dog vort Fag, og hvorfor skulde han saa ikke have Lov at skabe sig en Smule uden alt for store Virkninger. Derimod gjordes der Eksekution hos Syndikalistredaktøren, som imidlertid var salveret saaledes, at der ikke var noget at gøre Eksekution i.

Konsortiet har siden arbejdet videre, og dets Operationsbasis er bestandig Københavns Afdeling 1 og kun denne Afdeling, der som bekendt for saa vidt egner sig derfor, som den tæller ca. 5000 Medlemmer, der har vanskeligt ved at holde Generalforsamling, idet kun en højst begrænset Del af Medlemmerne kan være til Stede. Naar der derfor er en Klike, der har til Formaal stadigvæk at lave Spektakler paa ethvert Møde og paa Generalforsamlingerne driver denne Sport med en vis Energi, saa har de unægtelig ret gode Betingelser for at hindre et fornuftigt Organisationsarbejde.

Gang paa Gang har Afdelingen dog slaaet Spektakelmagerne til Jorden, og dette er atter sket nu fornylig.

Den 10. Maj d. A. afsagde Hof- og Stadsretten paany Kendelse over Carl Nielsen, fordi denne efter Syndikalisternes Nederlag i Fjor ved Valget af Kongresdelegerede og senere ved den for dem ganske mislykkede Iværksættelse af Urafstemning har forsøgt at hævne sig paa J. A. Hansen ved en Nedrakningskampagne i Syndikalistorganet af den allersjofleste og tarveligste Art. For dette Forhold idømtes Carl Nielsen efter Sagsanlæg fra Forbundet den 10. Maj 200 Kr. i Bøde til Statskassen, subsidiært 20 Dages simpelt Fængsel samt 80 Kr. i Sagsomkostninger, og denne Gang har Hovedbestyrelsen ikke ment det nødvendigt at lade Carl Nielsen slippe for Sagsomkostningerne. Han har jo nemlig den simple Udvej at lade være med sine Skandaleskriverier, og er det paa den anden Side saaledes, at han ikke kan lade være, maaske fordi han tjener en Fedtskilling derved, eller er det saaledes, at han lader sig bruge af Syndikalistorganet eller af en Kreds af Mennesker, der har en personlig Tilfredsstillelse ved denne Carl Nielsens Virksomhed, saa maa jo enten Bladet eller disse Personer tage de økonomiske Følger. Saadan er det Skik og Brug andre Steder, og det vil næppe have de forønskede Virkninger for Syndikalisterne, om de fortsætter. Retten har altsaa denne Gang fordoblet Beløbet, som Carl Nielsen er idømt, og der er rimeligvis al Udsigt til, hvis Carl Nielsen og hans Ligesindede fortsætter, at Beløbene da vil stige, og saa bør de Mennesker dog overveje, om Fornøjelsen staar i et passende Forhold til, hvad det koster. Det gør i alt Fald fornuftige Mennesker.

Da nu Dommen var faldet, skulde denne naturligvis benyttes til en ny Kampagne. Der var netop lige i de samme Dage Valg af Bestyrelse i Københavns Afdeling 1, og saa udsendte man Løbesedler med Beskyldninger imod den gamle Bestyrelse for at være »Nikkedukker for J. A. Hansen« og »Repræsentanter for en Klike med J. A. Hansen eller andre i Spidsen«, o. s. v., o. s. v. i samme Stil. Resultatet var imidlertid, at de af De samvirkende Klubber foreslaaede Medlemmer til Bestyrelsen, for Størstedelen alle de afgaaende, valgtes med større Stemmetal, end der nogensinde er afgivet paa Bestyrelsesmedlemmer i denne Afdeling. Afstemningen foregaar paa Værkstederne; største Stemmeantal var 1750, laveste 1649. De af Fagoppositionen foreslaaede havde som højeste Stemmetal 1022, som laveste 889. Til Sammenligning tjener, at ved Bestyrelsesvalget i Fjor i Oktober Maaned havde den gamle Bestyrelse henholdsvis 1273 og 1194 som højeste og laveste, medens Oppositionen havde 1023 og 891, og disse saakaldte Oppositionsstemmer skaffes naturligvis tilveje under den hidsigste Agitation og med Anvendelse af alle mulige Kneb, medens den Slags Midler ikke kan eller vil blive bragt i Anvendelse fra Bestyrelsen.

Rejser til Udlandet.

Rejsebidrag efter Vedtægtens § 7g.

Blandt de Følger, som Verdenskrigen har bragt med sig, er ogsaa den at der indenfor vort Fag, i hvert Fald indenfor visse Brancher, er en ganske ekstraordinær Travlhed, og det er ogsaa en Kendsgerning, at Antallet af vore Arbejdsløse ikke nogensinde har været saa lille som Tilfældet er i Øjeblikket. Paa samme Tid hersker der i de krigsførende Lande en iøvrigt let forstaaelig Mangel paa Arbejdere til Fremstilling af Krigsmateriale og lignende, og der har derfor, navnlig i den senere Tid, været gjort en Del Forsøg paa at faa dansk Arbejdskraft overført til Udlandet. Fra forskellige af vore Medlemmer, der har faaet Tilbud om Arbejde i Udlandet, har vi modtaget Forespørgsler om, hvorvidt de kunde paaregne Rejsebidrag i Henhold til Arbejdsløshedskassens Vedtægt, naar de rejste til dette fremmede Sted, men Hovedbestyrelsen har af forskellige Grunde ikke kunnet indlade sig paa at yde Rejsebidrag i de omhandlede Tilfælde.

For det første siger Vedtægtens § 7 g, 4. Stykke, at Rejsebidraget helt eller delvis bortfalder i Tilfælde, hvor Arbejdsgiveren yder Dækning for Rejsen, hvilket naturligvis betyder, at Medlemmet saa vidt muligt skal sørge for at faa sin Rejse godtgjort ad denne Vej, og da det er en Kendsgerning, at de udenlandske Arbejdsgivere nu hellere end gerne betaler Rejsen, blot de kan faa Folk, vil Medlemmet altid ved at stille Krav derom kunne faa Rejsen godtgjort.

En yderligere Grund har Hovedbestyrelsen deri, at de krigsførende Landes Organisationer, herunder Tysklands, har ophævet Udbetalingen af Understøttelse til Udlændinge, og Hovedbestyrelsen er saaledes ude af Stand til at skaffe Medlemmernes Rettigheder anerkendt indenfor disse Landes Grænser, og endelig er for det tredie, som foran nævnt, Arbejdsforholdene herhjemme saaledes, at det ikke volder nogen større Vanskelighed i Øjeblikket at erholde Beskæftigelse, saaledes at man ikke af den Grund behøver at rejse til andre Lande.

Hovedbestyrelsen har derefter taget det Standpunkt, næstefter at fastslaa, at der ikke kan ydes Rejsebidrag til de krigsførende Lande, eller til Norge, hvor man ogsaa ved Krigens Begyndelse har ophævet Rejseunderstøttelsen, at maatte fraraade Medlemmerne at reflektere paa Arbejdstilbud fra Udlandet, da Stillingen der, trods alle Løfter, altid vil være uvis, og da Organisationen, hverken gennem sine direkte Forbindelser eller ad anden Vej, vil være i Stand til at yde Medlemmerne Raad eller Støtte, hvis de under Opholdet i Udlandet kommer i Vanskelighed, eller hvis det skulde vise sig, at de givne Løfter ikke overholdes eller uanset deres Overholdelse ikke giver et Resultat, der staar i Forhold til Omkostningerne ved at leve i det fremmede Land. De af vore Medlemmer, der alligevel modtager saadanne Tilbud, maa altsaa regne med at gøre det ganske paa egen Risiko.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brøndershev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er

ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.

3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.
8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

Privatbanerne i Aalborg.

De danske Privatbaners Lokomotivmandsforbund har blokeret en Lokomotivførerplads paa Nordjyllands forenede Privatbaner, Aalborg, og man har derfor anmodet Smedeforbundets Medlemmer om ikke at søge den.

Elektrikerkonflikt i Skanderborg.

Hos Firmaet Buch & Sørensen, Skanderborg, er Arbejdet den 12. Maj blevet nedlagt paa Grund af, at Firmaet har nægtet, trods gentagne Henvendelser fra Afdelingen i Aarhus, at betale tilgodehavende Arbejdsløn til de af Forbundets Medlemmer, der beskæftiges hos Firmaet.

Den iværksatte Arbejdsstandsning omfatter 11 Elektrikere, hvoraf 2 hidtil har været uorganiserede, men nu har meldt sig til Optagelse i Forbundet.

Indtil anden Meddelelse fremkommer er det forbudt Medlemmer at søge eller tage Arbejde hos ovennævnte Firma.

A/S. Motor-Forsikringsanstalten i Bramminge holdes vedblivende blokeret.

Fester.

25 Aars Jubilæer i Formerforbundets Afdelinger.

Søndag den 9. Maj fejrede Afdelingen i Nykøbing F. sin 25aarige Bestaaen. Afdelingen er stiftet den 10. Maj 1890 med 12 Medlemmer og med Nr. 107, J. P. Jacobsen som Formand. Han er den eneste af Medstifterne, der er tilbage i Nykøbing. Afdelingens nuværende Formand er Nr. 586, Laurids Christensen.

Kl. 7 Aften gik Afdelingens Medlemmer med Damer til Bords. Af Gæster var den stedlige socialdemokratiske Redaktør og Fællesorganisationens Formand samt Forbundets Formand til Stede. Sidstnævnte holdt Festtalen, og i Tilslutning hertil bragte de andre Gæster Hilsen fra de Institutioner, de repræsenterede. Efter at Bordet var hævet og Benene rettet, som man siger, blev der drukket Kaffe, og herefter tog Dansen sin Begyndelse. Den varede til den lyse Morgen, kun afbrudt af et Kaffebord midt paa Natten.

Formernes Honnørmarsch samt et Par i Dagens Anledning forfattede Sange gjorde fortjent Lykke. Fra en lang Række af Forbundets andre Afdelinger forelaa telegrafiske Lykønskninger, bl. a. ogsaa fra Holstebro Afdeling, hvor man ligeledes jubilerede.

* * *

Lørdag den 8. ds. afholdt Holstebro Afdeling en efter Afdelingens Størrelse storstilet Jubilæumsfest.

Festen begyndte Kl. 7 Aften med Festmaaltid for Afdelingens Medlemmer med Damer.

Afdelingens Formand, N. Madsen, bød Velkommen, og efter at en i Dagens Anledning forfattet Sang var afsunget, holdt Forbundets Hovedkasserer Festtalen. Han takkede herunder de Gamle, der for 25 Aar siden, da det var sværere at være Fagforeningsmedlem end det er nu, holdt sammen om Organisationen, og adresserede Takken til den eneste tilstedeværende af Afdelingens Medstiftere, M. Petersen. Denne, der ikke mere arbejder ved Faget, takkede bevæget for Indbydelsen til Festen.

Ved Bordet talte endvidere Formanden for Arbejdernes Fællesorganisation i Holstebro, Hr. Andersen, samt Redaktør Stumph, der begge bragte Hilsener fra de Institutioner, de repræsenterede, og takkede Formerne for deres Indsats i den stedlige Partibevægelse gennem de 25 Aar.

Efter at Bordet var hævet, var der Bal. Ud paa Natten samledes man paany ved fælles Kaffebord, og om Morgenen til fælles Frokost.

Under Festen indløb en Mængde Telegrammer med Hilsener f a andre af Forbundets Afdelinger.

Endnu skal nævnes, at Holstebro Arbejdersangkor i Aftenens og Nattens Løb underholdt Festdeltagerne med en lang Række smukt sungne Sange. Alt i alt var det en Fest, der var Afdelingen værdig, og som Deltagerne sikkert alle længe vil mindes med Glæde.

Smedene holder 10 Aars Jubilæum i Lyngby.

Lørdag den 24. April fejrede Lyngby Afdeling sin 10-aarige Stiftelsesdag. Den overvejende Del af Afdelingens Medlemmer, som i gamle Dage stod i Lyngby og Raadvad Klubber under Københavns Afdeling 1, havde givet Møde med deres Damer ved denne Lejlighed, og efter et Par Timers Dans samledes Deltagerne omkring et Kaf ebord, hvor Formanden, Lauritz Sørensen, gennemgik Afdelingens Historie og mindedes alle de Mænd, der i Tidens Løb havde virket i Afdelingens Tjeneste.

Otto Smith bragte en Hilsen fra Hovedbestyrelsen, og Redaktør Willmann, der for 25 Aar siden tilhørte Maskinfaget, talte om lokale Forhold. Tidligere Afdelingsformænd var indbudt til Festen. En Række Talere havde Ordet. Leveraab for Afdelingen og Forbundet udbragtes.

Den vellykkede Fest sluttede først hen paa Morgenstunden.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Udmeldte Medlemmer.

				Sidst betalt
Nr.	434	Eriksen,	Hakon	19. 4.15
-	542	Hoff,	Edm.	1. 5.15
-	1210	Møller,	Einar	19. 4.15

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Elektrikerforbund.						
1527	Barnekow, Axel	København	12. 5.83	Randers	8. 8.14	Randers	26.12.14
667	Blichfeldt, K. A. W.	?	1. 6.96	—	23.11.14	—	28.11.14
1339	Burghausen, Carl	Schönebech a/ Elben	8. 8.77	Aarhus	10. 4.14	Aarhus	13. 2.15
1541	Halkier, Alfred	Holstebro	5. 9.86	—	1. 8.14	—	3.10.14
1087	Jensen, Aage	Lemvig	10. 6.93	—	1. 5.13	—	23. 1.15
1197	Lindgren, J. H. V.	Helsingør	18. 8.93	Randers	1. 2.15	Randers	30. 1.15
1221	Rasmussen, Chr. L. A.	København	26.12.83	Odense	17. 1.14	Odense	6. 3.15
1582	Strøm, Ragnwald	Kristiania	15. 2.92	Aarhus	29. 9.14	Aarhus	2. 1.15
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
468	Madsen, P.	Odense	28.11.86	København	13. 6.14	København	26. 9.14
439	Mortensen, Ejnar	København	15. 4.93	—	18. 5.12	—	11. 4.14
458	Nielsen, V. L.	Aarhus	15.11.81	—	5. 5.14	Hovedkassen	29. 8.14
35	Nielson, N.	Sverrig	7.11.66	—	27. 9.96	København	24.10.14
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
11581	Andersen, A. P.	København	7.12.62	Kbhvn. Afd. 2	18. 6.10	Kbhvn. Afd. 2	30. 1.15
2049	— Jakob	Viborg	14.12.71	„ „ 1	15. 2.96	„ „ 1	26.12.14
18506	Arskov, Hans P.	Hylsted	24. 7.80	Dansk Arbmds. Forb.	18. 2.09	Korsør	14.11.14
21651	Berthelsen, Carl	Sunds	23.11.65	Herning	2. 5.14	Herning	23. 5.14
5408	Brenniche, Johs. Erl. V.	København	1.12.77	Hamborg	4. 1.06	Kbhvn. Afd. 1	26.12.14
14119	Christensen, J. H. Viggo	Hadsund	10. 8.90	Kbhvn. Afd. 1	26. 6.11	„ „ 1	30. 1.15
6945	— Niels	Nr. Felding	17. 1.93	Holstebro	8.12 13	Holstebro	26.12.14
9278	— Olaf Peter Chr.	Sundbyvester	19. 1.83	Kbhvn. Afd. 3	12.10.01	Kbhvn. Afd. 3	27. 6.14
9295	Christiansen, Chr. Carl	Eskebjerg	5. 6.75	„ „ 3	7. 5.10	„ „ 3	11. 7.14
17241	Christoffersen, E. H.	Aarhus	12. 8.89	Aarhus	7.11.09	Aarhus	28. 3.14
1404	Corell, L. A. P.	København	6.12.80	Kbhvn. Afd. 3	28. 3.03	Kbhvn. Afd. 3	6.12.14
5981	Gløy, Carl	—	28. 2 78	„ „ 3	22.11.14	„ „ 3	21.11.14
15611	Hansen, Carl A.	Ladeby pr. Næstved	13. 7.85	Næstved	9. 4.06	„ „ 1	13. 2.15
13653	— Hans C. Schønberg	København	18. 2.94	Kbhvn. Afd. 1	11. 7.13	„ „ 1	2. 1.15
21429	— Hans Peter Chr.	Herning	9. 4.90	Herning	22.11.13	Herning	20. 3.15
16059	Halvorsen, Laur. Emil	København	1. 9.93	Kbhvn. Afd. 1	24. 7.14	Kbhvn. Afd. 1	20. 2.15
21592	Holm, Jens Jensen	Overlade	10. 2.92	Herning	19.12.13	Herning	26.12.14
4751	Houmann, C. C. Ulsøe	Randers	12.12.77	Randers	14.11.97	Kbhvn. Afd. 1	5.12.14
12384	Høyer, Knud Ove	Rønne	22. 4.93	Roskilde	23. 3.14	Roskilde	16. 5.14
1526	Jensen, Cornelius P. C.	København	4. 7.14	Kbhvn. Afd. 3	4. 7.14	Kbhvn. Afd. 3	9. 1.15
8511	— Frands Vald.	—	3. 4.85	„ „ 1	19. 4.11	„ „ 1	14.11.14
5275	— Hans Peter	—	8. 8.85	„ „ 1	19.11.04	„ „ 1	20. 2.15
4801	— Lars Hendrik	Petersborg, Sorø	6. 6.83	„ „ 3	28. 3.08	„ „ 3	30. 5.14
16087	— Lars Peter	København	8. 8.82	„ „ 1	20. 4.12	„ „ 1	13. 2.15
4846	— Robert	—	4. 6.93	„ „ 3	16. 5.14	„ „ 3	16. 5.14
11099	— Vald. Chr. Laur.	—	20. 8.76	„ „ 1	4. 4.14	„ „ 1	13. 2.15
10717	Iversen, Oskar Emanuel	—	17. 1.92	„ „ 3	20. 4.11	„ „ 3	16. 1.15
17296	Jakobsen, A. N.	Sønderborg	24.12.84	Fredericia	3. 4.04	„ „ 1	13. 2.15
21480	Jepsen, J. P. G.	Grovlev	14. 1.88	Middelfart	6. 9.13	Aarhus	19. 9.14
9264	Johansen, Emil	Allinge	16. 3.87	Kbhvn. Afd. 3	12. 2.10	Kbhvn. Afd. 3	6. 2.15
16114	— Ludvig	København	3.10.93	Hamborg	14. 6.14	„ „ 1	13. 2.15
3016	— O. P.	—	15.12.85	Helsingør	30. 1.14	Anvisningskontoret	30. 5.14
16440	Jørgensen, Jørgen Chr.	Roskilde	24. 2.78	Roskilde	28. 5.97	Kbhvn. Afd. 1	6. 2.15
18115	— Lars Mark	Bislev	11.10.87	Kbhvn. Afd. 1	7.12.10	„ „ 1	26.12.14
5052	— Niels Christian	Roskilde	19.11.91	„ „ 3	23. 5.14	„ „ 3	4. 7.14
1687	Kohl, Franz	Salzburg	10. 7.94	Hamborg	7. 9.12	„ „ 4	1. 8.14
13803	Larsen, Carl Alfr. M.	København	6. 3.89	Kbhvn. Afd. 1	13.11.09	„ „ 1	13. 2.15
8657	— Edv. Rasm. Joh.	—	14. 9.93	„ „ 1	28. 4.13	Nakskov	3.10.14
13385	— Martin	Vordingborg	22. 3.81	„ „ 1	8. 2.15	Kbhvn. Afd. 1	20. 2.15
18037	Lindholm, Orla M. O.	Frederikshavn	16.11.93	Frederikshavn	13.10.13	„ „ 1	20. 2.15
1528	Mathiesen, Johannes	Kallundborg	7. 9.93	Kbhvn. Afd. 3	4. 7.14	„ „ 3	11. 7.14
1480	Mikkelsen, G. C.	Randers	11. 3.59	„ „ 3	13. 7.95	„ „ 3	6. 6.14

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
4001	Nielsen, Anton	Fakse	4. 1.96	Slagelse	10. 9.14	Slagelse	2. 1.15
9558	— C. M.	Kirkebæk	8. 4.94	Middelfart	6. 5.13	Hjørring	5. 9.14
7689	— Georg	Aarhus	9. 5.88	Aarhus	9. 5.08	Hovedkontoret	28. 8.14
1331	— H. F.	Daastrup	6. 5.70	Kbhvn. Afd. 2	8.11.13	Kbhvn. Afd. 2	16.12.14
16198	— Lars Anton	Torpe	19. 1.86	„ „ 1	25. 9.14	„ „ 1	20. 2.15
3848	— Otto Thorvald	Næsby	5. 4.82	Slagelse	14.12.13	Korsør	1914
21579	— Rasmus	Dyngby	22. 4.95	Odder	9. 5.14	Odder	18. 4.14
21419	— V. O. F.	Tikøb Sogn	1. 1.85	Korsør	4. 7.13	Korsør	14.11.14
2888	Nørgaard, Chr.	Fredericia	15. 2.85	Fredericia	22. 8.08	Middelfart	27. 6.14
18479	Olsen, Ivar	København	8. 7.92	Kbhvn. Afd. 1	9. 9.11	Kbhvn. Afd. 1	9. 1.15
16351	— Lars Nicolaj	—	4.11.70	Svendborg	26. 9.06	„ „ 1	23. 1.15
8807	— Olav Jac. Aug.	—	13. 5.94	Kbhvn. Afd. 1	14.10.13	„ „ 1	20. 2.15
16057	— Peter Andr. Petersen	—	23. 9.93	„ „ 3	26.10.12	„ „ 3	6.12.14
16495	Petersen, Aage Gustav L.	Frederiksberg	4. 5.87	„ „ 1	28. 2.14	„ „ 1	6. 2.15
4802	— Carl Hermann	Tømmerup	14. 7.93	„ „ 3	25. 4.14	„ „ 3	20. 6.14
12740	— Carl Oscar Vilh.	Næstved	7. 7.89	„ „ 1	4.11.13	„ „ 1	20. 2.15
2314	— Emil	Thisted	18. 9.90	„ „ 1	12. 9.13	„ „ 4	17.10.14
21435	— Emil	Hørdum	16. 6.90	Thisted	14.10.13	Herning	25. 7.14
9263	— F. C.	København	14.11.63	Kbhvn. Afd. 3	24. 8.01	Kbhvn. Afd. 3	20. 6.14
2197	— Frants Emil	Odder	10. 1.85	„ „ 1	21. 2.13	„ „ 1	12.12.14
19094	— G. Vilh. Axel	Karleby pr. Nakskov	21.10.87	Nakskov	15. 9.11	Nakskov	10.10.14
13766	— Hans Chr. Niels	Sverrig	29.11.85	Kbhvn. Afd. 1	9. 2.12	Kbhvn. Afd. 1	12. 2.15
8392	— Knud Georg	København	25. 4.95	„ „ 1	2. 5.14	„ „ 1	12. 9.14
1539	— Niels Christian	Glostrup	23.11.83	„ „ 3	25. 7.14	„ „ 3	31.10.14
14395	Pind, Julius Holger	Randers	19. 9.91	Randers	19.12.10	„ „ 1	16. 1.15
7923	Rønnow, Otto	København	8.12.87	Kbhvn. Afd. 2	10.10.08	„ „ 2	23. 5.14
1396	Sørensen, Johs. Ahlmann	Storeheddinge	22. 2.88	„ „ 2	24. 1.08	„ „ 1	26.12.14
4834	Salomonsen, Charles Emil	København	2. 5.95	„ „ 3	2. 5.14	„ „ 3	8. 8.14
16048	Schmidt, Martin	Næstved	5.12.94	„ „ 1	31. 7.14	„ „ 1	20. 2.15
1517	Stæhr, Vilhelm	København	15. 3.94	„ „ 3	25.10.13	„ „ 3	14.11.14
Norsk 11785	Sylvander, Jens	Drøbak	26. 8.70	Norge	1. 6.11	Anvisningskontoret	9.10.14
18562	Thurup, Carl Andreas	Rønde	22. 5.79	Næstved	1.10.11	Kbhvn. Afd. 4	7. 3.14
2563	Veng, Rasmus Jensen	Skanderborg	1. 8.85	Skanderborg	4. 4.05	„ „ 1	12. 9.14
18338	Wiinsløv, Knud Aage	København	5. 6.95	Kbhvn. Afd. 1	19. 2.15	„ „ 1	20. 2.15
4658	Østrup, Niels P. Nielsen	Aarhus	11. 8.94	Aarhus	2.11.13	„ „ 3	19. 9.14

Nr. 1081 Nielsen, Lauritz 24. 4.15
- 146 Olsen, K. S. R. 24. 4.15
- 1262 Petersen, A. 10. 4.15
- 1023 Samuelsen, E. W. 1. 5.15
- 504 Tiberg, C. 24. 4.15

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmands Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 1229 Gleje, O. K.
- 1315 Petersen, K. M.
- 1364 Rasmussen, O. W.
- 1282 Torm, P.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret).

			Nyt Nr.
Nr. 1524	Andersen,	Poul	1385
- 77	Glæsner,	E.	921
- 1186	Jensen,	A. E.	1273
- 398	—	J. B.	1259
- 608	Jørgensen,	Albert	8
- 955	—	Ragnvald	1438
- 665	Madsen,	M. A.	566
Nr. 881	Mygind,	A. J.	1233
- 1211	Nielsen,	Hans Chr.	992
- 882	—	P.	965
- 1244	Noll,	Fr. V.	1496
- 199	Olsen,	Peter	1426

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

		Nyt Nr.
Nr. 93	Johansen, Axel	125
- 64	Nybroe, A. (overført fra Tysk Metalarbejderforb).	

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 551 Axel H. Madsen (Kbhvn. Afd. 1)
- 1670 Adolf Vald. Olsen (— — 1)
- 18661 Oskar Gudmann Petersen (— — 1)
- 19373 Jens Chr. Jensen (— — 1)

Nr.	2570	Niels Odgaard Petersen	(Kbhvn. Afd. 3)
-	5985	Otto Chr. Nielsen	(— — 3)
-	6640	Hilbert J. Oluf Jensen	(— — 3)
-	15576	Tage Laur. V. Carlsen	(— — 5)
-	14122	John Bennetzen	(Aarhus)
Tysk -	1488415	J. Nielsen	(Hillerød)
-	3298	Niels Peter D. Nielsen	(Holbæk)
-	9800	Niels P. E. Petersen	(Odense)

Medlem Nr. 1238, C. E. Madsen, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 16409 R. Th. H. Soelberg
- 5302 K. Bjarnø (er udstreget i April)

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	6835	Andersen,	Anders Peter	19. 8.05
-	10891	Albrechtsen,	André	18. 9.09
-	20050	Christensen,	L.	26.10.12
-	5217	Hansen,	Aage Chr.	9. 9.11
-	20378	—	Jens Jacob Georg	10. 5.13
-	13002	—	W. C. O.	19. 8.99
-	2054	Handest,	Hugo Carlo O.	23.10.09
-	12626	Jensen,	Jens Thorvald	16. 6.05
-	12543	—	Otto Ellermann	25. 3.05
-	18469	Jacobsen,	Axel Erik	29. 3.13
-	2235	Lund,	J.	24. 2.00
-	18517	—	Johannes Levin	2.12.11
-	1254	Nielsen,	Arnold Carl V.	28.12.07
-	3578	Poulsen,	Adolf Chr.	15. 6.12
-	7243	Sørensen,	Søren Peter	14. 5.10
-	15740	Svane,	C. R. M.	1.10.10
-	4162	Vind,	Ole	29. 6.12

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	21481	Andersen,	Hans Chr.	6. 6.14
-	16060	Ambjørn,	Cecil Johan F.	10.10.14
-	3329	Christiansen,	Peter	18. 7.14
-	20274	Frandsen,	Kai Thorkild	30. 1.15
-	171	Hansen,	Anton Ludvig	30. 1.15
-	11258	Jespersen,	Holger Louis	23. 1.15
-	5592	Johansen,	Hans Adrian E.	14. 3.14
-	3223	Larsen,	Alex Carlo	18. 7.14
-	20925	Lytzen,	Holger Laur. M.	28. 3.14
-	16089	Nielsen,	Axel Thomas	27. 9.13
-	13817	Olsen,	Frederik Vilh.	20. 9.13
-	7275	Pedersen,	Ahlmann	6.12.13
-	20942	—	Carl Theodor	8. 3.14
-	2158	—	Henry Charles	31.10.14
-	18166	—	Oskar Gudmann	25. 7.14
-	18144	—	Ove Jacob	9. 1.15
-	11404	Poulsen,	Carl Nicolai	6. 9.13
-	13695	Rasmussen,	Hyram François J. Hestehave	1.11.13
-	10076	—	Poul Thurø	9. 1.15
-	13760	Schmidt,	Olaf Thyge	11. 4.14
-	16409	Soelberg,	Rasmus Th. Holst	21.11.14
-	18152	Thomsen,	Carl Søren	20. 2.15
-	10252	—	Thomas Peter	20.12.13

Overskud henligger hos Kassereren i Helsingør til Medlem Nr. 9529, C. Cederborg.

Paa Randers Afdelingskontor henligger Overskud til Medlem Nr. 1504, J. P. Jørgensen, fra Scandias Grovsmedie.

Efterlysning.

Tillidsmænd, som kender Medlem Nr. 1783, C. E. Rasmussens Adresse, bedes opgive den til Kassereren for Frederikssund Afdeling.

En Del Papirer i et Futteral fra Haandværkerforeningen i København, tilhørende Maskinarb. Hans Julius Edvard Smith er afleveret paa Hovedkontoret, hvor det kan afhentes.

Breve.

Følgende uafhentet Post henligger paa Anvisningskontoret i København:

1 Brevkort til Maskinarb. E. Eriksen, afsendt fra Hillerød.
1 Brev til Erik Johansson, afsendt fra Gøteborg.
1 Brevkort til Maskinarb. A. Hansen, afsendt fra Gentofte.
1 Brevkort til C. Christensen, afsendt fra Cøln (Tyskland).
1 Brev til Germand Nørlem.
1 Brev til Maskinarb. Ejnar Dahl, afsendt fra Skive.
2 Breve til Henry Schumann, afsendte fra Helsingør.
1 Brev til Ludvig L. Jensen, afsendt fra Glasgow.

Til Opbevaring

i Arkivet i Afdelingerne under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

1) »Social Forsorg«, Nr. 1, 11. Aarg.
2) Beretning til De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 26. April 1915.
3) Regnskab for De samvirkende Fagforbund i Danmark fra 1. Januar 1914 til 31. December 1914.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Kasserere:

Brovst: P. Petersen. Ingen Udbt.
Horsens: H. Petersen, Nygade 36, 1.
Nakskov: H. Hansen, Taarnvej 89.
Skive: C. Sørensen, Voldgade 11.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kasserere:

Fredericia: Til Kasserer er valgt Smed P. Chr. Sauer. Danmarksstræde 50. Udbt. Kl. 6—7.
Frederikshavn: Til Kasserer er valgt Maskinarb. P. Nielsen, Søndergade 68, 1. Sal, Indgang i Gaarden. Kl. 6½—7½.
Ringe: Til Kasserer er valgt Maskinarb. H. J. Bregndahl, Jernbanegade. Udbt. Hverdage Kl. 6½—7½.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet „Hafnia" (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 8 JUNI 1915 1. Aarg.

Vore Fagforeninger og den nye Grundlov.

For faa Dage siden undertegnedes „Danmarks Riges Grundlov af 5. Juni 1915", omfattende 9 Artikler eller Afsnit med 93 Paragraffer foruden nogle midlertidige Bestemmelser, og efter at man paa forskellig Maade har festet i denne Anledning, føler vi Trang til at gøre nogle enkelte Bemærkninger om denne Begivenhed, set fra et Fagforeningsstandpunkt.

Forfatningskampen har været lang og trang for Folkets brede Lag og strækker sig med Undtagelse af en kort Periode tilbage til Grundlovsforfuskningen i 1866, og den danske Landbostand maatte i Kraft af, at vi navnlig den Gang i aldeles overvejende Grad var et agerdyrkende Land, blive de førende i Kampen for en fri Forfatning, men ikke alene i Kraft heraf, men ogsaa fordi Landadelen: Herremændene og Godsejerne, efter Stavnsbaandets Løsning beherskede saavel Bonden som Landarbejderen økonomisk.

Men Bonden og Landarbejderen vilde næppe nogensinde være naaet frem til en fri Forfatning, om ikke han paa sin Vej fremover havde faaet en mægtig allieret i Byarbejderen, thi Landadelen havde sin store Støtte i Bureaukratiet, Klerikalismen og Militarismen, som havde sit Sæde i Byerne, specielt i København, Landets Hovedstad.

Dette saa de gamle Bondeførere, og derfor støttede Venstre den gryende Arbejderbevægelse i 70erne og 80erne i rigtig Erkendelse af, at her var en virksom Murbrækker overfor den herskende Reaktion, navnlig kom det til et betydeligt Samarbejde under den første Smedelock-out i 1885, hvor Bondestanden og Demokratiet i det hele taget traadte til med kraftig Støtte, og igennem Aarene fortsattes Samarbejdet mellem Demokratiet og de organiserede Arbejdere, der snart voksede baade fagforeningsmæssigt og politisk — om end under skiftende Former, og vi tør trøstigt sige, at uden Fagorganisationerne og de organiserede Byarbejdere i det hele taget havde vi næppe faaet nogen ny „Grundlov af 5. Juni 1915".

— Men nu naaede vi altsaa saa vidt, og derover har sikkert Fagforeningsmedlemmerne speciel Grund til at glæde sig, thi med den gennemførte lige og almindelige Valgret med dertil hørende Parlamentarisme i Statens og Kommunens Styrelse, vil der ogsaa ske en Styrkelse af Parlamentarismen og den folkelige Indflydelse paa Industrien og den raadende Industrikapital. Den absolutte og imperatoriske Afvisning af Arbejdernes „Indblanding i Fabrikkernes Ledelse", saaledes som vi kender den fra Fagforeningernes første Tid, vil ingensinde lade sig genoprette i den folkelig-demokratisk styrede Stat, og den hensynsløse lock-outpolitiske Ledelse af Arbejdsgiverorganisationerne, som havde saa stærk Kurs med Støtte fra en vis Side for en Del Aar tilbage, og som ogsaa endnu har sine Dyrkere, vil næppe have nogen Fremtid for sig.

Vi maa med andre Ord se at finde os tilrette med hverandre paa mere folkeligt Basis, og her vil Udviklingen sikkert gaa i Retning af den socialdemokratiske Opfattelse af Produktionen og Produktionsmidlerne i den videre Udvikling. Organisationerne vil faa forøget Indflydelse paa Forholdene, men Ud-

viklingen vil hverken komme til at gaa i Retning af det rent imperatoriske, som har ligget saa store Dele af vore Arbejdsgivere saa nær, eller i Retning af det anarkistiske, som visse Kredse af Arbejderne har fraterniseret med. Nej, det hele maa udvikle sig paa den Basis, som vore socialdemokratiske Fagorganisationer hviler paa, og som betyder baade mere Ret og større Ansvar for Arbejderne.

Hvem der gennem Aarene mere eller mindre har været med i Forfatningskampen maa vel særlig glæde sig over Landstingsprivilegiernes Afskaffelse og Valgrettens Nedsættelse for de almindelige Vælgere, men med Hensyn til Valgrettens Udvidelse saa er det selvfølgelig af særlig Betydning, at denne nu ogsaa omfatter Kvinder og Tyende. Hvorledes dette vil bidrage til at forme vort politiske Liv i Fremtiden, er vel ikke godt at sige, men utvivlsomt er det, at Overklassens Kvinder vil hjælpe Overklassens Mænd det mest mulige med at bevare Pengeprivilegierne.

Men saa er der den store Mængde arbejdende Kvinder, som mere og mere trænger sig frem i Industrien, og som nu ved stedse større Dele af den fabriksmæssige Produktion anvendes til at reducere Priserne, som oftest paa Arbejde, der tidligere har været udført af faglært eller i al Fald mandlig Arbejdskraft. Disse maa se at finde deres Plads i Organisationerne, ligesom Arbejderhustruen maa følge sin Mand i de politiske Foreninger. Den arbejdende og erhvervende Kvinde vil næppe have svært ved at finde sin Plads i Fagorganisationerne, og her bør de bestaaende Kvindeorganisationer tage fat, hvor de kan, og hvor deres Evner ikke strækker til, bør der oprettes nye Organisationer. Her har Mændene en Opgave i at medvirke.

Paa samme Maade er det at vente, at Tyendet paa Landet og Landarbejderne i det hele nu vil være til at organisere. Der er hidtil gjort adskillige Forsøg, uden at disse dog har slaaet igennem, men nu da det bestaaende Tyende- og Landarbejderforbund har faaet Støtte fra Arbejdernes Hovedorganisationer med Hensyn til deres Medlemsblad, er det vel at haabe, at der vil blive taget fat for Alvor for at udvikle deres Organisation. Disse Arbejdere bør erindre, hvad vi ovenfor har bemærket, hvorledes Bondestanden i de organiserede Byarbejdere fik en mægtig Bundsforvant i Kampen for politisk og økonomisk Frihed. Det samme tør vel siges at være Tilfældet for Landarbejdere og Tyende, hvis disse selv vil, og hvis de vil, betyder det Højnelse af en væsentlig Del af Danmarks Befolkning.

Men først og sidst har de Arbejdere, som alt nu staar organiserede indenfor de socialdemokratiske Fag- og politiske Organisationer Grund til at ønske sig til Lykke med den nye Grundlov. De har selv under deres Bestaaen dannet en væsentlig Fanevagt for den politiske Frihed, og gennem dem er der vokset en Række Personligheder frem, som har vist sig velegnede til at deltage i de forskellige Grader af Samfundsarbejdet — repræsenterende Anskuelser, som menneskeligt set har tidobbelt Værd i Sammenligning med, hvad der raadede omkring 1866.

Arbejdsløsheden.

Siden Verdenskrigen udbrød, har De samvirkende Fagforbund 5 Gange ladet foretage en Undersøgelse af Arbejdsløshedens Omfang her i Landet. Dette er bl. a. sket af Hensyn til Loven af 2. Oktober 1914; denne Lov, der giver Ret til Understøttelse af det Offentlige, uden at det har Fattighjælps Virkning, naar Arbejdsløshed er til Stede og fremkaldt ved den af Krigen skabte Situation. For Medlemmer af statsanerkendte Arbejdsløshedskasser gælder Loven dog kun, naar de ikke kan understøttes af Kassen. Loven har i København været administreret af Understøttelsesforeningens kommunale Afdeling, og i Provinserne af de stedlige kommunale Hjælpekasser.

Ved Finansaarets Afslutning var Lovens Gyldighed udløbet, men den forlængedes.

Undersøgelsen af 29. Maj viser, at Gennemsnittet nærmer sig det normale, idet den er 4 %, hvilket Tal svarer til Arbejdsløshedsprocenten i de 2 foregaaende Aar i Maj Maaned.

Inddelt i Grupper vil der fra Maj 1914, altsaa før Krigen, og fra Undersøgelser i indeværende Aar fremkomme følgende Procenttal af Arbejdsløse:

	Maj 1914	Januar 1915	Marts 1915	Maj 1915
Bygnings- og Møbelarb.	3 %	43,2 %	34,5 %	5,1 %
Fabriksfag	3 -	6,3 -	4,3 -	2,6 -
Arbejdsmænd	7,9 -	23,2 -	22,6 -	6,2 -
Af samtlige...	4,1 %	17,6 %	14,8 %	4 %

Ved Læsningen af disse Tal maa der imidlertid regnes med, at f. Eks. Skotøjsarbejdere, Sadelmagere, Slagtere, hele Jærn- og Metalindustriens Arbejderstab o. a. har godt at bestille for Tiden, hvorfor der selvsagt maa være andre, der ikke har det. I Byggeindustrien er der selvfølgelig en Del Haandværksfag, der først kommer i Virksomhed senere, naar man er længere fremme; saaledes Malere, Elektrikere med flere. I de grafiske Fag er Arbejdsløshedsprocenten for Tiden større end i Fjor paa samme Tid.

Disse Fag vil naturligvis komme til at lide derunder, dersom Loven sættes ud af Kraft, men det er nu, og Sommeren er jo ikke den værste. Hører Krigen ikke op før Vinteren atter melder sig, vil det sikkert blive

haarde Tider, og vi har heller ingen Garantier for, hvordan det vil forme sig i Jærn- og Metalindustrien, hvor blandt andet Tilførselen af Raamaterialer fra Udlandet kan komme til at spille en overordentlig Rolle. Den senere Tid synes at fremvise visse Vanskeligheder for at faa det fornødne Materiale til Landet, saaledes Raajærn og Metal. Kullene er ogsaa et staaende Spørgsmaal, medens Tilførselen af Cinders til Støberierne til Dato ikke har voldet Vanskeligheder, men selv om vi faar Brændsel nok, saa kan man jo hverken smede eller støbe, naar man ikke har Jærn.

Arbejdsløshedsinspektørens Aarsmøde med Kassernes Tillidsmænd.

Allerede saa tidligt som den 12. ds. afholdt Arbejdsløshedskassernes ny Inspektør, Frk. C. Black, det aarlige Møde med Kassernes Repræsentanter. Det plejer ellers at være i Oktober—November, men den mest fremragende Aarsag til denne tidlige Afholdelse var den reviderede Lovs Bestemmelser om Oprettelse af Fond for Udbetaling af fortsat Understøttelse, naar den ordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse er optaget.

I en længere Mindetale omtalte Inspektøren sin afdøde Forgænger, Dr. Sørensen, og paapegede hans store Fortjenester, først som Sygekasse- og senere som Arbejdsløshedsinspektør. »Ære være hans Minde«, sluttede Frøken Black, og den 180 Mand store Forsamling, der repræsenterede 140,000 Medlemmer, gav dette sin Tilslutning ved at rejse sig.

Dirigenten, Arnold Nielsen, bød dernæst Frk. Black velkommen til Mødet med Kassernes Tillidsmænd, og tilsagde hende paa Forsamlingens Vegne det samme gode og loyale Samarbejde, som stedse havde fundet Sted i Dr. Sørensens Tid.

I Beretningsaaret 1. April 1914—31. Marts 1915 har kun 2 Kasser faaet Statsanerkendelse. 57 Kasser med 140,000 Medlemmer har nu Statsanerkendelse.

Kassernes samlede Indtægter har med runde Tal været:

Medlemsbidrag	1,548,000 Kr.
Ekstrakontingent	110,000 -
Stats- og Kommunetilskud	1,428,000 -
Andre Indtægter	158,000 -
Ialt	3,244 000 Kr.

Udgifterne har været:

Understøttelser	2,789,000 Kr.
Administration	277,000 -
Ialt	3,066,000 Kr.

Medens det maatte erkendes, at Krigen havde skaffet godt at bestille i nogle Fag, var der andre, der var særlig haardt ramt af Arbejdsløshed, og disse var først og fremmest Byggefagene. Kassernes samlede Formue var ved Regnskabsaarets Afslutning 3,332,000 Kr., men sammenlignet med forrige Aars Status er Formuen pr. Medlem gaaet ned. I de Kasser, hvis Medlemmer havde haft godt med Arbejde, fandtes et Overskud paa 250,000 Kr., medens at andre af deres Formue havde maattet opbruge et lignende Beløb. Der var derfor ingen Anledning til at imødese den kommende Vinter med lyse Forhaabninger.

Efter at Arbejdsløshedskasseloven var revideret, havde det været nødvendigt for Nævnet at revidere Mønstervedtægten og Overflytningsreglerne, og visse Bestemmelser var det nødvendigt, at Kasserne optog i deres Vedtægter, naar disse ved førstkommende Lejlighed skulde revideres.

Medlem af Arbejdsløshedsnævnet, Hovedkasserer for Smede- og Maskinarbejderforbundet, A. Johansen, holdt et indledende Foredrag om den reviderede Arbejdsløshedskasselovs § 16, der har følgende Ordlyd:

> En anerkendt Arbejdsløshedskasse er berettiget til at oprette et særligt Fond, der ikke maa anvendes til Dækning af Kassens ordinære Understøttelser, men af hvis Midler der under ekstraordinær Arbejdsløshed kan udredes Understøttelser udover det i Vedtægten fastsatte Dageantal (§ 15).
>
> Udbetaling af Understøttelse af den særlige Fond maa kun ske til Personer, der tilhører et Fag, indenfor hvilket der ifølge Indenrigsministerens Kendelse hersker ekstraordinær Arbejdsløshed.
>
> Ekstraordinær Understøttelse maa ikke i et Aar udgøre mere, end hvad der svarer til en Dagpengeydelse i 70 Dage.
>
> De nærmere Regler for Fondens Virksomhed fastsættes af Indenrigsministeren.

I Forbindelse hermed maa ses samme Lovs § 10, sidste Stykke, som lyder:

> Til anerkendte Arbejdsløshedskasser, som efter deres Vedtægt henlægger en af Indenrigsministeren efter Indstilling fra Arbejdsløshedsnævnet nærmere fastsat Brøkdel af Medlemsbidragene til den i § 16 nævnte Fond, udredes der af Statskassen et yderligere aarligt Tilskud svarende til Halvdelen af det Beløb, der aarligt henlægges af Medlemsbidragene. Ved Tilskuddene til de særlige Fonds maa Statens samlede Tilskud dog ikke noget Aar bringes op over Tilskuddet for Finansaaret 1913—14, og maa Statens Tilskud til de særlige Fonds derfor i fornødent Fald forholdsvis nedsættes eller helt bortfalde. Til saadanne Arbejdsløshedskasser yder de Kommuner, i hvilke vedkommende Kasser har Hovedsæde eller Afdelinger, i alle Tilfælde Tilskud, lig en Trediedel af Medlemsbidragene fra ubemidlede nydende Medlemmer.

Den paafølgende Diskussion medførte Vedtagelse af omstaaende Resolution, som Mødet vedtog med alle Stemmer mod 1:

»Under Henvisning til den første Forhandling anbefaler Aarsmødet Kassserne at oprette Fond til Understøttelse under ekstraordinær Arbejdsløshed. Med Hensyn til Fastsættelse af det Dageantal, Fonden yder Understøttelse for, henstiller Aarsmødet, at Kassserne saa vidt muligt træffer ensartede Bestemmelser, og at Dageantallet under fornødent Hensyn til de foreliggende Forhold sættes saa højt, som Kassernes Forhold tillader«.

Repræsentantmødet sluttede med, at det enstemmigt blev vedtaget at yde Bidrag til et Mindesmærke for afdøde Arbejdsløshedsinspektør Th. Sørensen.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.
3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.
8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

Privatbanerne i Aalborg.

De danske Privatbaners Lokomotivmandsforbund har blokeret en Lokomotivførerplads paa Nordjyllands forenede Privatbaner, Aalborg, og man har derfor anmodet Smedeforbundets Medlemmer om ikke at søge den.

Dansk Elektrikerforbund. Den hos Firmaet Buch & Sørensen, Skanderborg, værende Konflikt er stadig ikke bragt til nogen Afslutning, hvorfor det er forbudt Medlemmerne at søge eller tage Arbejde hos ovennævnte Firma, indtil anden Meddelelse fremkommer.

Ligeledes er Konflikten hos A/S. Motorforsikrings Anstalten i Bramminge stadig ikke bragt til Afslutning, hvorfor Blokaden opretholdes.

Dansk Formerforbund. Blokaden af »Randers ny Jærnstøberi« fortsættes uforandret.

Dansk Metaltrykkerforbund. Metalvarefabrikant N. Jensen, »Viktoria«, St. Kongensgade 23, København, er blokeret og Tilgang forbudt Forbundets Medlemmer, indtil anden Meddelelse fremkommer.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Det er kommet til Hovedbestyrelsens Kundskab, at det Individ, der var Anledning til Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, er rejst til Tyskland, men dette medfører ikke Blokadens Ophævelse, idet der fremdeles arbejder en Strejkebryder i Fabrikkens Sliberi.

Beretning om Virksomheden indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Kort Tid efter Udgivelsen af det fælles Medlemsblad for Jærn- og Metalindustrien, nemlig den 5. Marts d. A., besluttede Centralledelsen at udgive en fælles Beretning for alle under Centralorganisationen staaende Forbund, og en saadan Fællesberetning er nu fuldbyrdet og udsendt, saaledes at de forskellige Organisationers Medlemmer væsenligt paa samme Maade, som de tidligere har kunnet faa Beretninger fra deres eget specielle Forbund, nu vil kunne faa Centralorganisationens Beretning.

Beretningen indledes med en Oversigt over Centralorganisationens Virksomhed fra dens Oprettelse til og med Udgangen af Marts Maaned, som er det Tidspunkt, hvortil de fremtidige Beretninger vil løbe.

Medlemstallet er for de 6 under Centralorganisationen staaende Forbund angivet til 17,409, og det første Regnskab, som ligeledes er optrykt, udviser en Udgift paa tilsammen 1152 Kr. 55 Øre, som er fordelt paa Organisationerne efter Medlemstal. Som man vil se, har Udgifterne kun hidtil været meget smaa, men efterhaanden som Fagblade, Beretninger og meget andet lægges over paa Centralorganisationen, vil Budgettet naturligvis hurtigt stige.

Derefter følger i alfabetisk Orden Specialberetningerne fra samtlige 6 Organisationer, indeholdende en lang Række af Oversigter over Lønbevægelse, Mæglingsmøder, Timandsmøder, Kontorstatistik m. m., hvorefter følger en samlet Regnskabs- og Formueoversigt, som sikkert nok vil tiltrække sig nogen Opmærksomhed.

Endelig slutter Beretningen med en Oversigt, som hedder: »Vore internationale Forbindelser«, og der gives deri Meddelelse om, hvorledes saavel det skandinaviske som det samlede internationale Samarbejde har formet sig fra den tidligste Tid, og hvorledes man kort før Krigen sluttede med et Medlemstal indenfor de internationale Metalarbejderorganisationer paa 1,069,712.

Vi anbefaler Medlemmerne i størst mulig Udstrækning at skaffe sig et Eksemplar af Beretningen og sætte sig grundig ind deri.

Uddrag af Beretningen vil senere fremkomme i Bladet, men umiddelbart efter dette Blads Udsendelse vil Beretningen være kommen de respektive Forbunds Afdelinger i Hænde og der kunne erholdes af Medlemmer eller Klubber.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Den almindelige Forstyrrelse, som Indkaldelsen af Sikringsstyrken har bevirket i forskellige Foretagender, har ogsaa gjort sig gældende paa vort Kontor, idet vor Forbundsformand, Chr. J. Petersen, er indkaldt til Sikringsstyrken. De daglige Forretninger paa Kontoret maa som Følge heraf væsenligst besørges ved Aftenarbejde, og er Indholdet af denne Rubrik grundet herpaa ikke saa fyldig som den plejer og burde være.

Samtidig beder vi Medlemmerne undskylde, saafremt en Sag eller en Forespørgsel af samme Grund skulde blive besørget med mindre Hurtighed end Medlemmerne almindeligvis har Krav paa. Vi vil dog — ogsaa ved vor Formands Hjælp med den ham knap tilmaalte Frihed — søge at udføre de Forbundet paahvilende Forretninger saa hurtigt og tilfredsstillende for Medlemmerne som muligt.

En ikke uvæsentlig Følge af denne Indkaldelse vil blandt andet blive, at den til 25. Juli indvarslede Kongres maa udsættes i 4 Uger, og Tidspunktet for dens Afholdelse er derfor sat til den 22. August. De til Kongressen foreliggende Regnskaber og Beretninger, saavel som de øvrige Forberedelser, er jo for en stor Del tilrettelagt af Forbundsformanden, ligesom vi ved at fastholde Tidspunktet for dens Afholdelse kunde risikere at maatte afholde denne uden vor Formand, hvilket man maa erkende vilde være højst uheldigt.

Idet vi altsaa som Organisation har een Grund mere til at ønske, at denne for hele den civiliserede Verden saa ødelæggende og samfundsskadelige Krig snart maa bringes til Afslutning, haaber vi, at vor Formand maa slippe helskindet fra sin for Tiden nødtvungne, intime Berøring med Militarismen.

For Hovedbestyrelsen
V. Jensen.

Formere.

Fredericia. Der meddeles fra denne Afdeling, at man i den senere Tid har haft nogen Vanskelighed med at faa den fornødne Arbejdsmandshjælp, særlig til Udslagning, men at dette nu er bragt i Orden paa den Maade, at Arbejdsmændene fra Aktieselskabets øvrige Afdelinger paa Fabrikken maa skiftes til at være med i Støberiet om Aftenen.

Aarsagen til Vanskelighederne fremkom ved, at de til Støberiet antagne Arbejdsmænd omtrent forsvandt igen lige saa hurtigt, som de antoges.

Der er intet underligt heri. Tager man i Betragtning det haarde og alt andet end propre Arbejde i et Støberi, tager man Aarstiden i Betragtning, og sætter man i Forbindelse hermed de Timefortjenester, Jærnindustriens Arbejdsgivere byder Arbejdsmændene, vil man let forstaa, at de, navnlig paa denne Aarstid, søger det mere vellønnede Arbejde i fri Luft.

Hurup. Det derværende Aktieselskab har nylig solgt Virksomheden til et andet Konsortium, hvilket medførte, at den med Forbundet gældende Overenskomst udløb af sig selv. Der er nu indledet Forhandling med Fabrikkens nye Ledelse om Oprettelse af en Overenskomst, og antagelig gaar dette Spørgsmaal i Orden i de nærmeste Dage. Der arbejder f. T. kun 2 Medlemmer paa Fabrikken, og deres Timeløn er hævet med 3 Øre tilsammen, saaledes at Gennemsnittet nu er 52 Øre.

Hørsholm. Hos Firmaet H. V. Christensen & Co. rejstes der for nogen Tid siden Krav om Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger, saavel for de i Akkord arbejdende Maskinformere som for 2 Haandformere, der ikke arbejder i Akkord. Nogen Forhandling frem og tilbage medførte et samlet Tilbud paa 6 Øre til alle, men da dette ikke tilfredsstillede, blev et Mæglingsmøde begæret afholdt. Dette fandt Sted den 29. Maj og resulterede i, at Sagen afsluttedes med et samlet Tillæg af 17 Øre, heri medregnet de ovennævnte 6 Øre.

København. Den 26. Maj afholdtes Mæglingsmøde paa De forenede Jærnstøberier i København paa Krav om Tillæg til Timelønnen til 4 Formere, der ikke arbejder i Akkord, men væsentligst er beskæftigede med Modelarbejde og med Færdiggørelse af Maskinformernes Arbejde, og videre paa Krav om Revision af Akkorderne paa Haandformeriet.

Aktieselskabet erklærede, at en almindelig Forhøjelse af Akkorderne kunde man ikke gaa med til, men man var villig til Forhandling om Forhøjelse af nogle ældre Priser, og Støbemesteren fik i saa Henseende fornøden Bemyndigelse til Forhandling med Formerne.

Timelønningerne for de ovennævnte 4 Mand, forhøjedes med 2 Øre til hver. Der er derefter 2 à 64 og 2 à 67 Øre.

Roskilde. Ved lokal Forhandling er Timelønningerne paa Maglekilde Jærnstøberi, hvor der ikke arbejdes i Akkord, hævet med 1 Øre pr. Mand. De ligger derefter mellem 50 og 54 Øre med et Gennemsnit af 51,1 Øre.

Svendborg. Gennem lokal Forhandling er der paa De forenede Jærnstøberier i Svendborg opnaaet, at Grundprisen paa Kassestørrelsen 14 × 16", der var 14 Øre pr. Brædt, er forhøjet til 15 Øre, samt at der betales 1 Øre pr. Kerne, der lægges i. Prisen

paa et Pumpehus forhøjedes med 50 %, og 5 Kakkelovnsfødder forhøjedes i Prisen med 23 Øre tilsammen.

Randers. Blokaden af Ny Jærnstøberi i Randers fortsættes uforandret.

I **Brovst** i Jylland har et Medlem faaet hævet sin Timeløn fra 50 til 52 Øre.

Jubilæum. Vi lever for nærværende i Afdelingernes Jubilæumstider, og som Følge deraf gælder ogsaa dette for en Del Medlemmer.

Den 9. ds. havde Medlem Nr. 229, Christian Jacobsen været Medlem af vort Forbund i 25 Aar.

Jacobsen, der er godt kendt mellem de danske Formere, har et godt Navn blandt sine Kolleger, og det er ikke Smaating, han gennem Aarene har udrettet i Organisationsarbejdet. I hans yngre Dage, væsentligst i nogle jydske Afdelinger, ikke mindst i Aalborg, og senere i Københavns, saavel i denne Afdelings Bestyrelse som i en Aarrække ved at være Medlem af Forbundets Forretningsudvalg.

Tak derfor.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Byggefondet i Københavns Afdeling ophævet. Som det vil være Medlemmerne bekendt, har der siden 1904 indenfor Københavns Afdeling været et Hjælpe- og Byggefond, hvortil der af Medlemmernes Kontingent blev henlagt 10 Øre ugentlig, nemlig 5 Øre til Hjælpefondet og 5 Øre til Byggefondet.

Af Hjælpefondet blev der ved Medlemmers Dødsfald udbetalt en Begravelseshjælp, som kunde stige til 100 Kr. efter Anciennitet. Ligeledes kunde der til Medlemmer, som kom i Trang, udbetales en Hjælp. Denne Kasse har i de forløbne Aar virket paa en ganske tilfredsstillende Maade og været en god Støtte for Medlemmerne. Ude i Provinserne følte Medlemmerne imidlertid ogsaa Trang til en saadan Kasse, men paa Grund af det ringe Antal Medlemmer i flere af Afdelingerne kunde de ikke oprette en saadan. Hovedbestyrelsen tog da Sagen op, og ved særlig Velvillie fra Københavns Afdeling overgik Hjælpe- og Begravelseskassen til Forbundet, og den er nu blevet en landsomfattende Kasse.

Tilbage blev Byggefondet. Bestyrelsen mente det ikke formaalstjenligt at betale flere Penge hertil, da det med det ringe Medlemsantal og det lille Kontingent vilde ligge langt ude i Fremtiden, før Midlerne kunde blive benyttede efter Formaalet. Paa en Generalforsamling vedtoges det midlertidig ikke mere at yde noget Tilskud til Byggefondet. Paa flere Medlemmers Forslag blev det paa en anden Generalforsamling vedtaget at ophæve Byggefondet og udbetale Midlerne til Medlemmerne. Bestyrelsen fremsatte som sit Syn paa Sagen, at Pengene, godt 6000 Kr., vilde være bedre anvendt under en Strejke. Man vidste jo ikke i Øjeblikket, hvorledes Sagerne kunde komme til at staa, naar vi naaede 1916; der kunde da blive haardt Brug for disse Penge til en ekstra Hjælp. Medlemmerne kunde imidlertid ikke følge Bestyrelsen heri. Der blev da valgt 5 Medlemmer, som sammen med Bestyrelsen skulde udarbejde Regler for Fordelingen. Disse udarbejdedes og gik ud paa, at Fordelingen skulde foregaa efter Anciennitet og Udbetalingen efter, hvor mange Kvartaler et Medlem havde staaet i Byggefondet. Reglerne godkendtes af en Generalforsamling, og Pengene er nu væsentlig udbetalte. De Medlemmer, som har staaet fra første Begyndelse, fik 32 Kr. 68 Øre.

Sluttelig skal anføres, at hvis der endnu er noget Medlem, som mener at have noget tilgode, udbetales dette Torsdag Aften imellem Kl. 8—9½ af Formanden.

Metaltrykkere.

København. Mandag d. 7. Juni afholdtes Mæglingsmøde paa Metalvarefabrikken »Viktoria« St. Kongensgade 23, i Anledning af Klage over Afskedigelse af samtlige Metaltrykkere paa Fabrikken, samt i Henhold til den gældende Overenskomst § 2, Stk. 12, hvorunder henføres et Krav om Udbetaling af 41 Kr. 74 Øre for afbrudte Akkorder.

Enighed opnaaedes ikke, og Sagen gaar til videre Behandling ved Voldgift.

Smede og Maskinarbejdere.

Offentlige Anvisningskontorer. Siden Udsendelsen af sidste Fagblad er der tilstillet os Meddelelse om, at *Frederikssund* og *Hillerød* Kommuner i H. t. Lov af 29. April 1913 har faaet offentlig Anerkendelse af de af dem oprettede Arbejdsanvisningskontorer.

En Meningitisepidemi. Som det vil være en Del af vore Medlemmer bekendt, fandt der i Fjor hos Firmaet Burmeister & Wain visse Standsninger Sted, grundet paa en iøvrigt meget begrænset Meningitisepidemi. Der indgaves nu fra de Arbejdere, som maatte gaa til Observation, Andragende til Magistraten om af det Offentliges Midler at bevilge dem Dækning af deres tabte Arbejdsløn. Under 10. Maj i Aar har Magistraten sendt De samvirkende Fagforbund Meddelelse om, at Kommunalbestyrelsen havde vedtaget at yde de paagældende Arbejdere Halvdelen af den tabte Arbejdsløn. Dette Tilsagn vil for Smedene og Maskinarbejderne betyde Halvdelen af 546 Kr. 00 Øre.

Mæglingsmøder. Den 18. Maj mægledes paa Svendborg Jærnvarefabrik i Anledning af et Krav om Forhøjelse af Timelønningerne samt en Klage over Anvendelsen af ikke faglærte Folk. Firmaet erklærede ikke at have til Hensigt at fortrænge Svendene, lovede at lade foretage en Revision af de gældende Akkordpriser og gennemføre Akkord i størst mulig Udstrækning. Desuden forhøjedes Timelønnen for de paa Værkstedet beskæftigede 7 Mand med ialt 20 Øre pr. Time.

Paa De Smithske Jærnstøberier og Maskinfabrikker i Aalborg mægledes under 11. Maj paa et Lønkrav. Timelønningerne forhøjedes med ialt 30 Øre til 21 Mand, hvis Timeløn før Mæglingen gennemsnitlig var 41,3 Øre.

Paa A/S. N. Larsens Vognfabrikker, København, klagedes for nogen Tid siden over, at Firmaet havde afdraget henholdsvis 8 Kr. og 1 Kr. 35 Øre som Erstatning for Underskud paa Akkorder, ligesom der fremsattes Krav om et gennemgaaende Tillæg til de bestaaende Timelønninger. Ved Mæglingen den 27. Maj udbetaltes de 2 første Beløb, da den paagældende Mand havde maattet vente baade paa Smede og Borearbejde. Spørgsmaalet om Timelønninger afgjordes ikke endeligt, men Direktøren lovede at tage under Overvejelse at give nogle Tillæg specielt til dem, der ikke har videre Adgang til Akkord. Eventuelt gaar Sagen til Timandsmøde.

Ogsaa paa Skive Jærnstøberi og Maskinfabrik er der mæglet i Anledning af Lønkrav. Dette Møde fandt Sted d. 29. Maj og medførte, at der gaves ialt 30 Øre pr. Time til Fordeling iblandt 15 Mand.

Lønforhøjelser. Efter en Del ret skarpe Forhandlinger om et af Arbejderne paa Maglemølle Papirfabrik ved Næstved rejst Lønkrav, som De forenede Papirfabrikkers Repræsentanter søgte at kæde uløseligt sammen med en Beskæring af Arbejdernes Søndagsfrihed, gaves endelig et Tilbud om 34 Øre pr. Time til Fordeling iblandt 13 Mand, hvis gennemsnitlige Timeløn ellers var 44,9. (Der gives ikke Akkord). Dette modtoges, og Spørgsmaalet om Søndagsarbejdet bortfaldt.

15 af 16 Stemmere paa Helsingør Skibsværft har faaet hver 1 Øres Tillæg til Timelønnen, hvorved Gennemsnittet steg fra 40,1 til 41,0 Øre. 9 af 18 Skibssmede i Grovsmedien har faaet 11 Øre lagt til deres Timeløn, som derved steg fra 40,1 til 40,7 Øre.

Hos Brødrene Henze, København, begæredes under 19. Maj Mægling, men denne tilbagekaldtes da Firmaet tilbød at forhøje Lønnen for samtlige 20 Mand med 2 Øre hver.

Fabr. Henrik Hansen, Korsør, er, samtidig med Ordningen af forskellige Forhold paa Værkstedet, indgaaet paa at give de paa Værksted beskæftigede Kolleger 35 Øre til Fordeling pr. Time.

Paa Buchtrups Maskinfabrik i Randers har 7 Mand faaet deres Gennemsnitstimeløn forhøjet fra gennemsnitlig 42,0 til 43,6 Øre.

I Horsens har 50 Mand hos Fabr. Møller faaet 51 Øre til Deling pr. Time, og 9 Mand hos Kobbersmed Chr. Nielsen har faaet 17 Øre til Fordeling, hvorved Gennemsnittet steg til 45 Øre pr. Time.

I Kolding har 9 Mand hos Smedem. Larsen faaet 2 Øre hver pr. Time. Paa forskellige af de andre i Kolding værende Virksomheder gaves samtidig Dyrtidstillæg. Sydjysk Maskinfabrik gav, foruden 2 Øre til hver Mand, 20 Kr. i Dyrtidstillæg til gifte Svende, 10 Kr. til Ugifte, Maskinforhandlerne Hejk & Sørensen giver 1 Kr. pr. Uge og Mand, og De danske Mejeriers Maskinfabrik giver 15 Kr. for hvert Barn til de af Fabrikkens Arbejdere, der i 1914 har haft under 1400 Kr. i Indtægt, 12 Kr., hvor Indtægten er fra 1400—1600 Kr., og 10 Kr., hvor Indtægten har været fra 1600—1800 Kr. Tillæget for denne Virksomhed kommer ogsaa til at gælde for Filialerne i *Aalborg, Aarhus, Holstebro, Odense* og *København.*

Overenskomster. Imellem Firmaet C. Bayer, Vesterbrogade, og Københavns Afdeling 1 er der truffet Aftale om, at Timelønnen er 80 Øre, for Forholdere og Naglevarmere dog kun 77 Øre, for Opførelsen af Silopakhuse i Tuborg Havn, hvilket Arbejde haves i Entreprise af et tysk Firma.

Mellem Det danske Gaskompagni og Forbundet er efter en Del Forhandlinger truffet en ny Overenskomst vedrørende Løn og Arbejdsvilkaar for de paa Odense Gasværk beskæftigede Smede og Maskinarbejdere. Ifølge denne forhøjes Timelønnen straks til 65 Øre, og fremtidig betales 3 Øre i Udearbejdspenge. Sommerferien forhøjes fra 5 til 7 Dage og Sygepengene fra 1 Kr. pr. Dag i 6 Uger til 1 Kr. 50 Øre i 13 Uger.

Repræsentantskabsmøde. Lørdagen d. 26. Juni afholdes i København det ordinære Repræsentantskabsmøde i Forbindelse med Delegeretmødet i Arbejdsløshedskassen.

Varepriserne.

Aktuelt er Spørgsmaalet om Varepriserne altid, alene fordi man hver eneste Dag i sit Liv maa beskæftige sig dermed, men i Øjeblikket er Spørgsmaalet om Prisen paa Levnedsmidler mere end aktuelt; det nøjes ikke længere med at være Husmoderens specielle Felt, men er blevet et Samtaleemne, som man ikke skubber fra sig som noget almindeligt dagligdags, man helst vil undgaa. Det trænger sig paa, og man studerer med Interesse »Statistiske Efterretninger«s mange Talrækker om Detailpriser paa Mel, Gryn og Sukker m. v., man graver op i sin Hukommelse for at huske Priserne fra Ens tidligere Leveaar, og man nærer en levende Interesse for Priserne paa Fødemidler i andre Lande, krigsførende som neutrale.

Dr. polit. E. Mackeprang har for Tysklands Vedkommende gjort dette sidste Spørgsmaal til Genstand for en Sammenligning med danske Forhold, og han siger i sin Omtale heraf, at selv om en nøje Sammenligning muligvis ikke lader sig foretage, fordi Prisen paa samme Varekvalitet vanskeligt kan faas paa de 2 Steder, saa afgiver de officielle Oplysninger fra begge Lande dog utvivlsomt tilstrækkeligt gode Oplysninger til Dannelsen af et grovt Billede af de virkelige Forhold.

Af de benyttede Prisrækker fremgaar omstaaende Sammenligning, der viser baade Stigningen i Danmark (København) og Tyskland (50 af de største preussiske Byer) paa en Gang samt Landenes gensidige Forhold til hinanden.

Detailpriserne

	før Krigen (Februar 1914)		efter Krigen (April 1915)		Prisstigning i Løbet af Krigen	
	Danmark	Tyskland	Danmark	Tyskland	Danmark	Tyskland
	Øre	Øre	Øre	Øre	%	%
Hvedemel	25	33	36	50	44	52
Byggryn	27	38	51	96	89	153
Havregryn	39	45	60	102	54	127
Boghvedegryn	45	43	76	116	69	170
Risengryn	49	44	61	106	25	141
Gule Ærter	37	35	79	110	114	214
Hugget Melis	46	45	47	50	2	11
Petroleum (Liter)	17½	18	20	35	15	94
Æg (1 Stk.)	9½	8½	8¾	10½	÷8	24
Smør	243	249	260	306	7	23
Fedt	130	130	180	257	38	98
Sødmælk (Liter)	19	19	21	21½	11	13
Hvedebrød	40	47	49	65	23	38
Rugbrød	15	26	24	39	60	50
Kartofler	7	6½	15	13½	114	108
Oksekød	130	150	160	173	23	15
Kalvekød	140	165	145	173	4	5

Samtlige Priser gælder pr. Kilogram (2 Pd.).

Sammenstillingen viser iøvrigt, at Priserne forud for Krigen ikke viste store Spring i de 2 Lande, at Priserne i begge Lande efter Krigens Udbrud er stegne med hidtil ukendt Hastighed og Omfang, mest dog naturligvis i Tyskland, hvor kun Kartofler er billigere end hertillands, og endelig at det har vist sig saa godt som umuligt at faa Priser, der hævedes ved Krigens Begyndelse, ned igen.

Særlig vil man vel dog bemærke sig, at disse Oplysninger om Priserne i Tyskland ikke rigtig stemmer overens med de ikke saa faa Røster, der fra Tid til anden har fortalt, at Priserne i Tyskland er lavere end her. Varerne er altsaa alligevel dyrere, til Trods for at der fastsættes Maksimalpriser, som gennemføres med stram Disciplin. Tysklands nuværende isolerede Stilling og Pengekursernes Svingning har aabenbart bragt Landet hertil, omend man nok saa tappert har vægret sig ved at indrømme det.

Gaar man for Danmarks Vedkommende en Maaned længere frem, viser Tallene paa Detailpriser i Maj 1915 ingen væsentlige Forandringer fra April Maaned, Kødprisernes Stigning er fortsat, ligeledes Osteprisernes. Nedgang viser derimod Priserne paa fersk Fisk; dette sidste afgiver dog intet Lyspunkt i Situationen, der for den kyndige Betragters Blik tegner den nærmeste Fremtid som et Bytte for fortsatte Forhøjelser paa de almindeligste Livsfornødenheder, og det maa derfor foreløbig blive Fagorganisationernes vigtigste Opgave at faa Lønnen til at holde Skridt med Prisstigningen.

Stiftelsesfester.

Dansk Formerforbunds Afdeling i Rønne

fejrede den 1. Juni sin 20aarige Fødselsdag med at holde Fridag og tage paa Skovtur til Rø, der er et af de smukkeste og mest søgte Udflugtsteder mellem alle Bornholms naturskønne Steder. Fint Vejr, god Frokost, Sange skrevne i Dagens Anledning o. s. v. satte snart Humøret op, og Dagen forløb paa bedste Maade med Ture til Klipperne, Sejltur langs Kysten m. m.

Under Festen udtalte en af Deltagerne et sikkert velment, men noget letsindigt, og dernæst uigennemførligt Ønske, nemlig at han vilde ønske, at man kunde invitere alle Danmarks Formere til Bornholm om 5 Aar til 25 Aars Jubilæum. Det blev vist vel meget for vore brave Bornholmerkolleger.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling i Aalborg

fyldte Lørdagen den 12. Juni sine 30 Aar, i hvilken Anledning der fandt en større Fest Sted, bestaaende i Aftenunderholdning med paafølgende animeret Bal i Haandværkerforeningens Lokaler. Til Festen havde man foretaget en Række Indbydelser: Forbundsformand J. A. Hansen, Hovedbestyrelsesmedlem V. Walther, samt Forbundets tidligere Formand H. P. Hansen, sidstnævnte Folketingsmand og Redaktør i Skive. Aftenunderholdningen bestod bl. a. i Udførelsen af Smedenes Jubilæumskantate fra Festen i Kongens Have, og Kantaten fik en udmærket Udførelse af den lokale Sangforening med fortrinlig Orkesterledsagelse. Forbundets Formand holdt en kort og kraftig Festtale, som vakte Forsamlingens Tilslutning, medens H. P. Hansen talte for Damerne med Henblik paa den opnaaede Valgret og Krigssituationen ude i Europa, der synes at kræve Kvindernes Deltagelse i Lovgivningsarbejdet og i Samfundets Styrelse.

Aalborg Afdeling vil have Glæde af denne Fest, som iøvrigt falder paa et Tidspunkt, hvor der, fraset de almindelige Konjunkturer, er en stærk industriel Udvikling. Krigssituationen har sat Fart i det nye Stuhr'ske Skibsværft, som har fuldt op af Arbejde, og beskæftiger mange Arbejdere, og samtidig er den lokale kemiske Industri i en kraftig Udvikling, baade for Cementindustriens og Kvælstofindustriens Vedkommende. Afdelingen er nu vokset til ca. 425 Medlemmer — Festen var besøgt af ca. 400 Deltagere.

Aalborg Afdeling er Medstifter af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, og har igennem Tiderne ogsaa været en af Forbundets gode Støtter.

Vor Lykønskning med de 30 Aar paa Bagen med Haab om rig Udvikling i Fremtiden!

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Hjørring: V. Larsen, Bryggergade 18.
Skanderborg: L. P. Knudsen, Adelgade 26

Kasserere:

Brønderslev: N. C. Andersen, Dybetsgade 9. Ingen Udbt.
Ringsted: P. Borup. Køgevej 19. Ingen Udbt.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
19561	Abrahamsen, Jacob Isak	Søvind	1.12.91	Horsens	4.11.11	Horsens	27. 3.15
20721	Andreasen, Johan H.	Thorshavn	14. 9.92	Esbjerg	14.12.12	Kbhvn. Afd. 1	6. 3.15
18424	Bech, Magnus	Frederikshavn	8.12.89	Kbhvn. Afd. 1	12. 5.14	„ „ 1	27. 2.15
3537	Berring, Laur. Jensen ..	Kolding	12.10.93	Kolding	1. 5.12	„ „ 1	27. 2.15
4329	Ebsen, J. P. A.	Bøvling	4. 6.80	Esbjerg	9. 5.14	Esbjerg	17. 9.14
18039	Epstein, Israel	Orscra, Rusland	15. 5.90	Kbhvn. Afd. 1	22. 8.10	Kbhvn. Afd. 1	13. 2.15
5015	Erlandsen, Axel Erhard ...	Sundbyvester	22. 8.80	Esbjerg	27. 4.12	Esbjerg	23. 5.14
13153	Groth, Ernst	Terslev pr. Haslev	2. 9.92	Næstved	3. 8.13	Anvisningskontoret	5. 9.14
2526	Hansen, Hans Peter ...	Sæby	27.11.77	Frederikshavn	9. 7.06	Esbjerg	27.11.13
568	Hafdell, Hans	Rønne	25.10.91	Kbhvn. Afd. 1	20.10.11	Anvisningskontoret	9. 8.13
16291	Handberg, A. J. Max Jensen	København	20. 2.91	„ „ 1	16.10.14	Kbhvn. Afd. 1	13. 3.15
18042	Larsen, Carlo Vilhelm .	—	21. 1.89	„ „ 1	6. 1.15	„ „ 1	20. 3.15
9163	Laursen, Carl	Sjelle pr. Galten	21. 9.57	Aarhus	10. 7.14	Aarhus	25. 7.14
6821	— L. V.	Esbjerg	6. 5.94	Aalborg	6. 5.14	Anvisningskontoret	10.10.14
11506	Madsen, Hans Henrik ..	Rudkøbing	18. 3.78	Svendborg	24. 2.99	Rudkøbing	29. 8.14
16862	— Svend Mosegaard	Onløse pr. Holbæk	16. 9.85	Kbhvn. Afd. 1	23. 3.06	Kbhvn. Afd. 1	13. 3.15
20295	Mortensen, Jacob Nicolai ..	Rønne	30. 5.87	„ „ 1	28.12.12	Anvisningskontoret	5.12.14
18107	Musæus, Frantz	Vordingborg	18. 5.85	„ „ 1	10. 1.15	Kbhvn. Afd. 1	13. 3.15
3735	Nielsen, Carl Th. J.	Randers	27. 5.94	Randers	11. 9.13	Anvisningskontoret	22. 8.14
20563	— Einar Bue	Aarhus	31. 5.92	Aarhus	8. 6.12	Aarhus	14.11.14
6545	— Thorvald	Nykøbing M.	13. 6.95	Odense	13. 2.14	—	8. 8.14
13159	Poulsen, Georg Henry ..	Gjelsted	17.10.89	Næstved	15.12.13	Hillerød	13. 3.15
16162	Rasmussen, Carl Henrik ...	København	19. 4.86	Kbhvn. Afd. 1	7. 9.14	Kbhvn. Afd. 1	17. 4.15
3206	Sørensen, William	Horsens	10. 4.86	Horsens	7. 5.06	Horsens	9. 1.15
16338	Schultz, Herm. Aug. Theodor	København	11. 4.89	Kbhvn. Afd. 1	23.10.14	Kbhvn. Afd. 1	6. 3.15
20432	Simonsen, Poul Aug. M...	—	16. 1.96	„ „ 1	9. 3.15	„ „ 1	13. 3.15
16580	Skjoldager, Kjeld Emanuel.	Hørsholm	1.10.89	„ „ 1	30. 1.14	„ „ 1	13. 3.15
16467	Thelin, Jørgen	Helsingør	18. 4.82	„ „ 1	4.12.14	„ „ 1	6. 3.15
19847	Thomassen, Peter Larsen ..	Blaakjærskov	7. 1.92	Kolding	1.11.11	„ „ 1	13. 3.15
12616	Vestbo, S. M. Niehmann	Frederikshavn	23. 3.94	Kbhvn. Afd. 1	21. 6.13	„ „ 1	20. 2.15

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmands Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 314 Johannes Facius
- 710 A. Thiemcke
- 819 A. Nilsson
- 1027 H. P. A. Schreiber

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Udmeldte Medlemmer.

Sidst betalt

Nr. 125 Johansen, Axel 22.5.15

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	473	Lars Cramer	(Kbhvn. Afd. 1)
-	5367	Ch. Birch	(— — 1)
-	8841	F. Jensen	(— — 1)
-	11777	Jørgen Fr. Andersen	(— — 1)
-	16940	C. Andersen	(— — 1)
-	17603	H. Lund	(— — 1)
-	20140	J. R. Hansen	(— — 1)
-	657	Carl Andr. Knap	(— — 2)
-	1783	C. E. Rasmussen	(— — 5)
-	14201	L. Jensen	(— — 5)
-	14904	H. J. Rasmussen	(— — 5)
-	17486	Hans M. Prip	(Aalborg)
-	18654	Holger de Molade	(Helsingør)
-	3901	Chr. Andr. Engraf	(Svendborg)

Medl. Nr. 13437, A. Christensen, og 14805, A. Hansen, har fundet deres Bøger.

Afdelingskassererne bedes bemærke, at de i Fagbladene for December 1914 og Marts 1915 under Rubriken »Fejltagelser« anførte Medlemmer ikke tillige

var opført blandt dem, der skulde udstreges af Sletteprotokollen. Kassererne bedes udstrege de Paagældende, for saa vidt dette ikke er sket.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 1918	Hansen,	Carl Chr. J.	15. 3.02
- 12588	—	Carl Johannes	12. 8.99
- 3545	Knudsen,	Aage V. G.	13. 7.12
- 728	Larsen,	Carl Aug.	18. 5.12
- 19654	Madsen,	Rich. C. E.	9. 3.12
- 770	Mortensen,	Vald.	14. 8.09
- 15648	Petersen,	Rasmus P.	15. 4.11

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 14119	Christensen,	J. H. Viggo	30. 1.15
- 20100	—	Theodor	21. 2.14
- 16260	Garnæs,	Fr. Vilh. A.	9. 1.15
- 1088	Grubert,	Johannes	27.12.13
- 4751	Houmann,	Carl Chr. Ulsøe	5.12.14
- 17296	Jacobsen,	A. N.	13. 2.15
- 16114	Johansen,	Ludvig	13. 2.15
- 5578	Laurberg,	Albert Andr.	5.12.14
- 19918	Markussen,	Niels P. F.	14.11.14
- 175	Mortensen,	Morten M. Ullis	20.12.13
- 2313	Møller,	Peter Fr. F.	4. 7.14
- 18479	Olsen,	Ivar	9. 1.15
- 13766	Petersen,	Hans Chr. Niels	12. 2.15
- 295	Schmith,	Aage	18. 7.14
- 6300	Thiesen,	Carl A. C.	4. 7.14
- 8872	Tobiasen,	Holger Otto	18. 8.14

Efterlysning.

Følgende Medlemsbøger bedes Afdelingskassererne indsende til Hovedkontoret til Revision:

Nr. 2594 Emil T. C. Andersen
- 5187 S. Chr. Nielsen
- 2674 H. Sørensen
- 1555 P. A. R. Sørensen

Til Opbevaring

i Arkivet i Afdelingerne under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 2, 11. Aarg.

Den ny Grundlov.

Socialdemokratiets Forlag »Fremad« har i disse Dage udsendt et lille Skrift under ovenstaaende Titel. Det er udgivet ved Ernst Christiansen og Peter Wraae og indeholder foruden den ny Grundlov i sin Helhed, med de ændrede Paragraffer indskudte, en kort og klar Oversigt over Grundlovssagens Historie. Yderligere ledsages Grundloven med nogle forklarende Oplysninger om Forholdet mellem Forfatningerne af 1849, 1866 og 1915.

Det er en god Idé, Forlaget her har haft. For almindelige Dødelige har det knebet at holde Rede paa Grundlovssagens mange skiftende Faser, der hver for sig kunde være vanskelige nok at holde fast paa. Siden Klaus Berntsen i 1912 stillede sit Forslag, og indtil Vedtagelsen af den ny Grundlov forleden, har der været stillet en Række Ændringsforslag, hvoraf en Del utvivlsomt har bidraget til at præge Lovens nuværende Skikkelse.

Det vil da saaledes være af betydelig Interesse at se, hvorledes Grundlovssagen er bygget op. For alle politisk interesserede vil Bogen være en udmærket Støtte for Hukommelsen og for alle, der ikke har haft Lejlighed til efterhaanden at tilegne sig Viden om Forholdet, vil der her være Anledning til at berige sig.

Vi anbefaler vore Læsere at købe Bogen, hvis Pris er meget billig, kun 25 Øre.

Vore Telefoner.

Elektrikere.

Hovedkontoret, København	7918
Afdeling 1, København	Nora 1945 y
— 2, Aarhus	1574
— 14, Holbæk	537

Formere.

Hovedkontoret	Byen 2125
Udenfor Kontortiden, Formanden	Taga 1154 x

Gørtlere.

Hovedkontoret	Nora 2249 y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor } Anvisningskontor }	5121 og 8221
Københavns Afdeling 1	3824
— — 7	Godth. 1518 x
Aalborg	1192
Nyborg	408
Helsingør	375
Odense	1863
Frederikshavn	392
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet „Hafnia" (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 9 JULI 1915 1. Aarg.

Generalforsamling i vort tyske Broderforbund.

Trods Verdenskrigen med alle dennes Følger paa Samfærdselens, Postforsendelsernes og Samhandelens Omraader, gaar dog Livet sin Gang ogsaa i Centraleuropa, og naar man ikke lige kommer i Nærheden af de Landsdele, hvor Krigen raser, saa er det i Virkeligheden vidunderligt, i hvor høj Grad man har formaaet at frigøre sig for Krigens direkte Virkninger.

Det tyske Metalarbejderforbund besluttede paa sin Kongres for 2 Aar siden, at næste Kongres skulde holdes i Køln, men Køln ligger for nær „Vestfronten", og da man alligevel ansaa det for nødvendigt, at den ordinære Kongres blev afholdt, saa sammenkaldtes den i Berlin og henlagdes til Dagene den 28., 29. og 30. Juni i det store Fagforeningshus, Engelufer. De 3 Dage viste sig dog hurtigt at være for faa. Man maatte som sædvanligt fortsætte hele Ugen. De Delegeredes Antal var 161, og desuden var til Stede 33 andre Berettigede, som f. Eks. Hovedbestyrelse, Redaktion, Kredsledere og Kommissioner, ialt 194.

Fra Udlandet var følgende Gæster til Stede:

For Svenska Metallindustriarbetareförbundet: K. W. Holmström og J. O. Johansson. For Danmarks Vedkommende: J. A. Hansen og Arnold Nielsen.

Endvidere var der Repræsentanter til Stede for de østerrigske og ungarske Metalarbejderorganisationer. Fra Østrig var mødt d'Hrr. Frants Domes, som gentagende Gange har været i Danmark, samt Medlem af Hovedbestyrelsen, Smutny. Fra Ungarn Sekretær Malasits, og endelig var det svejtsiske Metalarbejderforbund repræsenteret ved Sekretær Dürr.

Ved Kongressens Aabning udvekledes en Række Taler mellem forskellige af de udenlandske Repræsentanter og Repræsentanterne for den tyske Forbundsledelse. Formanden for de berlinske Metalarbejdere, Adolf Cohen, holdt bl. a. en Tale, som indeholdt en Række interessante Enkeltheder om Stillingen i Berlin. Hr. Cohen udtalte saaledes:

Det er en Glæde for os Berlinere nu atter at hilse det tyske Metalarbejderforbunds Generalforsamling Velkommen her i Berlin, hvor vi sidst var sammen i 1903. Den Gang talte vi her 30,664 Medlemmer, hvoraf 1262 kvindelige, og vi raadede over 5 fast ansatte Kolleger. Ved Udbruddet af Krigen i 1914 havde vi 90,000 Medlemmer, hvoraf 8000 kvindelige, og vi raadede over 49 fast ansatte paa Kontorerne. Vore Bureaulokaler var i 1903 i Fagforeningshuset, Engelufer. I 1907 opførte vi en egen Forvaltningsbygning for Medlemskredsen i Berlin i Charitéstrasse, men allerede efter 5 Aars Forløb blev vi nødte til atter at bygge, da vi ikke fandt nogen Husvært der var i Stand til at optage vort kolossale Organisationsmaskineri. Der henvender sig daglig ca. 5000 Mennesker i vore forskellige Lokaler. Vi fandt dog atter en Mand, eller snarere et Selskab, der vilde bygge os tilstrækkelige Bureaulokaler, men medens vi i Fagforeningshuset betalte 3,500 Mk., i Charitéstrasse 15,900 Mk. i Leje, saa maa vi nu betale 48,000 Mk. i Leje. (Udtalelsen vakte Munterhed, da det Byggeselskab, som Cohen omtaler, bestaar af Firmaet Alexander Schlicke & Co. Det er Forbundets Formand, der af Hensyn til den tyske Lovgivning opføres som Ejer af de for-

skellige Kontorbygninger, som oprettes for Forbundet rundt om i Tyskland. — Der udveksles i den Anledning smaa Vittigheder mellem Cohen og Repræsentanterne fra Hovedkvarteret i Stuttgart, mellem hvem der iøvrigt herskr den bedste Forstaaelse, hvilket ogsaa er nødvendigt i den kolossale Administration, hvorom det her drejer sig).

Det ny Forbundshus i Linienstrasse indeholder bl. a. mægtige Trykkerilokaler, hvor man trykker den store Halvdel af Medlemsbladet, Metallarbeiter-Zeitung, for Tiden antagelig henimod 200,000 Eksemplarer. En gammel, veltjent Kollega, Richard Petzold, bestyrer Trykkeriet og har med Husets Økonomi at gøre.

Hr. Cohen fortsatte: Vor nuværende Arbejdsanvisning turde være mønstergyldig for enhver Arbejdsanvisning i Tyskland. Medens der i 1903 besattes 1890 Pladser, saa har vi i 1914 besat 11,960. I Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetalte vi i 1903 89,541 Mk., men i Aaret 1914 udbetalte vi 1,524,515 Mk. I dette sidste Tal er ganske vist medregnet, hvad vi udbetalte ved Krigens Udbrud, men Tallet er dog ikke højere, end hvad vi har været oppe paa i stærke Kriseaar. Vort Bibliothek udlaante i 1914 124,000 Bind og er det største Fagforeningsbibliothek i Tyskland. Med Henblik paa Ungdommens Organisation har vi gennem en særlig Kommission, som bestyrer et Ungdomshjem, oprettet en Sportsplads og et Ungdomsbibliothek. Vi har ogsaa paa Begrebet Ungdomsopdragelsen haft ret nævneværdige Resultater. Desværre ser man i vor Ungdomsbevægelse endnu stadig noget andet og mener det nødvendigt at træde op imod den med Politiknipler. Vor udmærkede Fremgang mellem de kvindelige Arbejdere i Metalindustrien er naaet ved Udnævnelsen af en Kommission. Arbejderskernes Antal er jo som bekendt steget stærkt paa Foranledning af Rundskrivelsen fra det saakaldte „Gesamtverbandes der Metallindustriellen" og gennem Anbefaling fra Hærforvaltningen til Arbejdsgiverne om i størst mulig Udstrækning at beskæftige Kvinder, saaledes at det krigsdygtige Mandskab mest muligt frigøres.

Hr. Cohen omtalte dernæst det Æreshefte med de 6200 Navne paa faldne Kolleger. I Berlin, hvor man tæller $^1/_6$ af hele Forbundets Medlemsantal, har man tilsyneladende været heldige, idet der i Heftet kun findes 706 Faldne fra denne By. Særdeles interessant var Felttøjmesterens Indskriden overfor Vandringen af Arbejdere fra en Virksomhed til en anden. Der udstedtes et Cirkulære, hvorefter Arbejdsgiverne maatte give enhver Arbejder et Bevis ved Afgangen for, om Arbejdsforholdet var ophørt efter fælles Overenskomst eller ikke. Uden et Bevis i saa Henseende blev ingen antaget paany ved Værksteder, som fandtes paa Felttøjmesterens Fortegnelse. Dette førte naturligvis til Misbrug fra Arbejdsgivernes Side, men da der fra Arbejdernes Side reklameredes, kom det til en Forhandling, og der nedsattes et paritetisk Krigsudvalg, hvortil Arbejderne kan henvende sig med Besværinger, bl. a. vedrørende Lønforholdene.

Endelig udtalte Cohen med Hensyn til Meningsforskelligheder indenfor Arbejderbevægelsen: „Der repræsenterer vi det Standpunkt, at vi som Fagforening ikke bekymrer os om saadanne Stridigheder, der ligger udenfor Fagforeningernes Virksomhedsomraade (stærk Tilslutning). Dette maa overlades de politiske Organisationer. Vi vil ikke inddrage denne Strid i vore Fagforeninger. Kun herved er vi i Stand til at følge og gennemføre vore Opgaver overfor Arbejdsgiverne ogsaa efter Krigen".

Af Forbundsberetningen fremgik det, at der er arbejdet kraftigt for at højne Lønnen det mest mulige for Medlemmerne, saaledes at det blev forhindret, at Arbejdsgiverne kom til at trykke disses Levefod. Selvsagt har man ogsaa været stærkt beskæftiget med at understøtte saa mange som muligt gennem Organisationen, og Kongressen behandlede Spørgsmaalet om en Udvikling af Forbundets Opgaver i saa Henseende.

Formanden, Hr. Alexander Schlicke, holdt en fortræffelig Tale om de Krav, der med det allerførste maa stilles til Staten. Disse Krav maa gaa i Retning af lovmæssig Ordning af Arbejdsanvisningen samt Statshjælp til Arbejdsløshedsunderstøttelsen efter Genter-systemet. Her henviste han til de overordentlig gunstige Resultater, som er naaede i Danmark og Norge, hvor man har gennemført Statshjælp. Her som der havde man frygtet for, at Statshjælpen vilde svække Fagforeningerne, men dette har vist sig ikke at være Tilfældet, og man bør i Tyskland tage kraftigt fat for at komme frem ad de Veje, som har vist sig farbare i de skandinaviske Lande.

Endvidere er det bemærkelsesværdigt, at man paa denne Kongres med Hensyn til Kontingentet vedtog den saakaldte „Stafelung", hvilket vil sige, at man vedtog en ny Kontingentklasse paa 50 Pfg., som ligger imellem Normalkontingentet paa 70 Pfg. og de 30 Pfg., som betales af Kvinder og Lærlinge. Adskillige mente, at det ikke vilde komme til at betyde meget, idet man har sat en Fortjeneste af under 24 Mk. ugentlig som Betingelse for at kunne betale det lavere Kontingent, samtidig m[illegible] at dette naturligvis medfører en betydelig

ringere Understøttelse. Medens første Klasses Kontingent saaledes giver 60 Dages Arbejdsløshedsunderstøttelse a Mk. 1,25, saa giver anden Klasse, de 50 Pfg., kun 45 Dages Understøttelse a Mk. 1,25 og tredie Klasse kun 30 Dages Understøttelse a Mk. 1,25, men da en Fortjeneste under 24 Mk. ugentlig i alt Fald i de store og større Byer er sjælden, er det muligt, at denne ny Vedtagelse ikke vil betyde ret meget. Vi er for Resten tilbøjelige til at mene — hvad der ogsaa stærkt kom til Orde under Debatten — at det iøvrigt vil være uheldigt at klassificere Medlemmerne paa denne Maade. Vedtagelsen skete med en forholdsvis ringe Majoritet, men den forklares, som sagt, ved, at man i en lang Aarrække har beskæftiget sig med dette Spørgsmaal, og nu vil man altsaa vove Forsøget. Af Metalarbejderforbundets Aar- og Haandbog fremgaar det, at man ved Slutningen af Aaret 1913 var oppe paa et Medlemstal af 544,934. I Aaret 1914 begyndte man paa Grund af de daarlige Tider at gaa lidt tilbage. Første Kvartal sluttede med 539,265, andet Kvartal med 531,991, men i tredie Kvartal, hvor man er kommen ind i Verdenskrigen, daler Medlemstallet til 362,740, for ved Aarets Slutning at være gaaet ned til 322,917 — alligevel en mægtig Organisation, og saavel dette Forbund som de tyske Fagforeninger, taget som Helhed, er og bliver en Stat i Staten af den allerstørste Betydning.

Forbundets Regnskab for Aaret 1914 balancerer med 2,852,967 Mk. 26 Pfg. Udbetalingerne falder saaledes:

Rejsepenge	18,948,25	Mk.
Flyttehjælp	5,759,70	—
Sygehjælp	515,421,25	—
Arbejdsløshedsunderstøttelse	1,524,515,40	—
Strejkeunderstøttelse	107,322,15	—
Til forfulgte Arbejdere	45,736,55	—
Understøttelse i særlige Nødstilfælde	11,637,00	—
Understøttelse ved Dødsfald	25,519,00	—
Retshjælp	12,915,15	—
Bidrag til Forsikring for Kontorpersonalet	9,268,74	—
Lokalkassernes stedlige Udgifter	397,459,95	—

Til Hovedkassen overførtes 100,000 Mk. og Kassebeholdningen var pr. 31. Decbr. 1914 78,734,12 Mk.

Ved Valg af Hovedledelse genvalgtes de hidtidige. I Stedet for afdøde Sekretær Carl Masfatsch, der var Metalformer, valgtes Distriktslederen for Berlin, Former Zernicke.

Uddrag af Centralorganisationens Beretning for Aaret 1914.

I.

Som averteret i sidst udkomne Nummer af Bladet er den første »Beretning om Virksomheden indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark« i sidste Maaned udkommen.

I Forhold til andre Landes Beretninger er den kun et lille Værk paa 185 Oktavsider, og dens Indhold er delt i Afsnit, der omhandler Beretninger, Lønoversigter, tabellariske Opstillinger o. lign. fra

Centralorganisationen,
Elektrikerforbundet,
Formerforbundet,
Gørtler- og Metalarbejderforbundet,
Metaltrykkerforbundet,
Sliberforbundet og
Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Endvidere indeholder den en Regnskabs- og Formueoversigt samt et Afsnit: Vore internationale Forbindelser.

Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

traadte i Kraft den 1. Juli 1912, efter at der gennem en Række Drøftelser i de forskellige Forbund var truffet Beslutning herom og vedtaget Love for samme.

Til en Begyndelse var der kun 3 sammensluttede Forbund, Formernes, Jærn- og Metalslibernes samt Smedenes, men Tid efter anden er Kartellet tiltraadt af

Elektrikere,
Gørtlere og Metalarbejdere samt
Metaltrykkere,

saaledes at Kartellet nu tæller 6 Organisationer med ialt 17,409 Medlemmer pr. 31. Marts 1915.

I den forløbne Periode har Centralorganisationen mest virket ved Samarbejdet indadtil. Enkeltmedlemsbladene er afskaffede til Fordel for et fælles Organ, »Jærn- og Metalarbejderen«, Beretningerne er blevne fælles og ogsaa paa andre Omraader er Samarbejdet blevet mere intimt.

Udadtil har Centralledelsen deltaget i Forhandlingerne om en Overenskomst for Sliberne. Af Understøttelser er der udbetalt Kr. 32,00 til en Sliber, ellers ingen.

Omkostningerne har i det hele været meget smaa, alt ialt 1152 Kr. 65 Øre.

Elektrikerforbundet.

Dette Forbund har i Forhold til sin Størrelse haft en meget livlig Periode.

Installatører og Elektrikere synes at have meget svært ved at gøre Svendenes Akkorder op, idet saa godt som alle de i Beretningen omtalte Sager gælder *Akkordspørgsmaal*, og ikke mindre end 3 har været til

Afgørelse ved Voldgiftsretter, nemlig en hos Lauritz Knudsens mekaniske Etablissement, København, en mod Firmaerne A. C. B. Linde, Vald. Tørring og Dansk Elektricitetskompagni i Odense og en mod Firmaet Andersen & Meyer i København.

Af *Mæglingssager* er der behandlet 19, samlet paa 18 Møder. 13 Sager gik i Orden ved selve Mæglingen, 4 henvistes til Timandsudvalget, 1 ordnedes under Haanden og 1 udsattes til et senere Mæglingsmøde.

Arbejdsstandsningernes Antal har i 1914—15 været 6, hvoraf 2 ikke havde faaet Hovedledelsens Sanktion. 3 bilagdes med et heldigt Resultat efter en kort Varighed, og Strejken hos A/S Elektromotor-Forsikringsanstalten i Bramminge fortsættes.

Overenskomsternes Antal er f. T. 12, og samtlige Overenskomster har 3 Maaneders Opsigelse og udløber alle til 1. Februar 1916.

Korrespondancernes Antal er i Forhold til Organisationens Størrelse meget stort, i Løbet af det sidste Aar er der saaledes udgaaet 1193 Skrivelser, 36 Cirkulærer og af Brevkort og Korsbaandsforsendelserne ca. 200, samt af Pakkepost 165 Stykker.

Samkvemmet mellem Hovedkontor og Afdelingerne har som Følge af den livlige Periode aabenbart ogsaa været levende, idet der er aflagt ialt 68 Besøg i Provinserne, 62 af Forretningsføreren og 6 af andre Tillidsmænd.

Mest Interesse fanger dog uvilkaarligt Forbundets Vækst. Det viser, at man hos Elektrikerne har begyndt i det Smaa.

Aar	Antal Medlemmer	Aar	Antal Medlemmer
1904.....	120	1910.....	608
1905.....	151	1911.....	699
1906.....	180	1912.....	819
1907.....	312	1913.....	892
1908.....	490	1914.....	1237
1909.....	634	1915.....	1407

Formerforbundet.

Formerforbundet har i sit Medlemstal haft en lille Tilbagegang, nemlig fra 1495 til 1490, altsaa kun 5 Medlemmer.

Dette skyldes næppe svindende Interesse for Organisationen, men derimod den stærke Lyst hos Fabrikanterne til at inddrage ikke-faglærte ved Formeriet.

Forbundet nærer da ogsaa selv Betænkelighed ved denne Omstændighed, idet det siger: »Det nytter ikke at protestere imod, at dette lille Antal ser noget foruroligende ud og giver Stof til Eftertanke«.

Ved Siden af Kampen for at bevare Arbejdet for faglærte har Formerne ført en stærk *Lønbevægelse*, der for Akkordernes Vedkommende har ført til mange ret betydelige Tillæg. Side 64 ses saaledes, at Forhøjelserne gaar fra 9,3 % til 50 % paa de 14 Virksomheder, der er angivet. Paa 32 Virksomheder er der foretaget Timelønsforhøjelser, hvorved Timelønnen er højnet for 220 Medlemmer eller 14,6 % af Forbundets Medlemstal. Den samlede Forhøjelse udgør 483 Øre eller 2,2 Øre pr. Mand og Time. 58 af de 220 var paa ren Timeløn, medens Resten arbejdede paa Akkord.

Følgende lille Tabel viser iøvrigt Formernes Stilling paa Lønomraadet:

Gennemsnit for hele Landet.

	Marts 1914		November 1914	
	Antal Medl.	Gennemsn.	Antal Medl.	Gennemsn.
Akkord.....	1062	65,4 Ø.	835	66,1 Ø.
Ren Timeløn ..	300	56 -	237	58,6 -
Ansat Timeløn ved Akkord .	892	44 -	757	45,3 -
Akkord og ren Timeløn sammenlagt	1362	63,3 -	1072	64,4 -

I Forbindelse hermed kan anføres, at Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning har oplyst, at 1268 Formere i April Kvartal 1914, i Akkord og Timeløn tilsammen, har tjent 66 Øre i Gennemsnit pr. Time og Mand. Faciterne er ikke langt fra hinanden.

Angaaende *Arbejdstiden efter Krigen* har Formerne ogsaa foretaget Undersøgelser. Man har i Løbet af et Halvaar spurgt 3 Gange, og derved fremkom følgende Resultat:

	Ugentlig normal Arbejdstid	Gennemsnitlig Arbejdstid pr. Uge	Gennemsnitlig nedsat pr. Uge fra normal Tid med
Den 14. Septbr. 1914	57 Timer	48½ Time	8½ Time
- 24. Oktbr. 1914	57 —	53½ —	3½ —
- 23. Januar 1915	54 —	51½ —	2½ —

Den indskrænkede Arbejdstid er saaledes forholdsvis hurtigt sunket ned paa et ubetydeligt Stade.

De mangeartede Sager, Forbundet i Beretningsperioden har beskæftiget sig med, tillader Pladsen desværre ikke en Omtale her, hvor interessante enkelte af dem end vilde være.

Mæglingsmødernes Antal har været 22, Sagernes 59.

Timandsmøderne, 6 ialt, har behandlet 31 Sager, deraf 5 fra forrige Aar.

Af *Arbejdsstandsninger* har der været 4, og heraf har de 2 været etablerede hos Medlemmer af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning. Kun en Strejke hos Randers ny Jærnstøberi fortsættes ved Beretningens Slutning.

Forbundet har 11 *Overenskomster* udenfor den i Jærn- og Metalindustrien gældende.

Beretningsperioden markeres ogsaa af saa betydningsfulde Begivenheder i Forbundets Historie som Afholdelsen af en Kongres og Oplevelsen af Forbundets 25 Aars Jubilæum. I Anledning af dette sidste udgaves et større Festskrift, ligesom forskellige Festligheder fejredes.

(Fortsættes.)

Rejser til Udlandet.

Som tidligere meddelt i Fagbladet har Hovedbestyrelsen for Smedeforbundet i al Almindelighed maattet fraraade Medlemmerne at rejse til Udlandet under de forhaandenværende Forhold. For det første har vore Broderorganisationer i de krigsførende Lande ophævet Understøttelsen, hvor saadan fandtes, og man har nærmest fraraadet os at lade vore Medlemmer rejse ud under de forhaandenværende Forhold. Hensynet til den hjemlige Industri, der i al Almindelighed har haft tilstrækkeligt med Arbejde i den senere Tid, har da ogsaa bevirket, at vi har fraraadet at rejse ud. Med andre Ord: Vi har sagt, bliv hjemme og forlang saa noget for Arbejdet her, saa behøver vi ikke at tage Hensyn til de lokkende Tilbud, der af og til fremkommer fra udenlandske Agenter eller fra Folk, som gerne vil skaffe sig billig Arbejdskraft herhjemme for med Fordel at kunne anvende den paa Steder i Udlandet, hvor Lønnen er højere.

Eksempelvis har der i den senere Tid vist sig at være et enkelt Firma, der forsøger at faa Folk til at rejse til England for nogle og fyrretyve Øre i Timen, og saa byder man 3 Øre i Udearbejdspenge, hvad vi næsten betragter som en daarlig Vittighed. Vi kan naturligvis ikke forhindre Folk i at lade sig engagere til Udlandet for saadanne Firmaer, agter heller ikke at gøre det, men vi advarer vore Kolleger imod at reflektere paa saadanne Tilbud, da den Slags Udenlandsrejser vil blive en Skuffelse for dem. Der er dog ingen Anledning til at lade sig engagere til Udlandet for Lønninger, der ligger langt under, hvad der bydes herhjemme, tilmed naar man i visse Tilfælde skal sætte Livet i Vove ved Farten over Nordsøen og udsætte sig for, at engelske Arbejdere egentlig ser skævt til de Indvandrede. Vi henviser i saa Henseende til, hvad vi har oplyst om de engelske Organisationers Stilling til de belgiske Formere.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Strid om Udbetaling af Arbejdsløn. Hos Firmaet A/S Nordisk Motorforsikring i Odense var der opstaaet Strid om Udbetaling af Arbejdsløn til en Elektriker. Vedkommende, der var antaget paa Maanedsløn og ifølge Aftale med Firmaet kun kunde afskediges med 1 Maaneds Opsigelse, blev imidlertid afskediget paa Grund af en Uoverensstemmelse med Firmaet, og dette nægtede samtidig at efterkomme Aftalen om Opsigelsesfristen, hvorfor den paagældende Elektriker stillede Krav om Betaling af 1 Maaneds Løn med 150 Kr.

Der blev i den Anledning afholdt Mæglingsmøde d. 10. Juni, ved hvilken der opnaaedes Enighed om, at Firmaet betalte det krævede Beløb. Samtidig enedes man om snarest belejligt at optage Forhandlinger om en Overenskomst med Firmaet.

Den forestaaende Kongres. Fristen for Indlevering af Forslag til vor forestaaende Kongres udløb med den 12. Juli, og de fra de forskellige Afdelinger indsendte Forslag vil herefter blive samlede og trykte og udsendt til samtlige Afdelinger.

Afdelingerne erindres samtidig om, senest til den 1. August, at tilsende Hovedkontoret Fortegnelsen over de Medlemmer der i de forskellige Afdelinger er valgte som Delegerede

Paa Grund af Forbundsformandens Indkaldelse vil Beretningen for 1911—14 først kunne foreligge færdig i de første Dage af August Maaned, og denne vil, tillige med den allerede udkomne Beretning for 1914—15 for Centralorganisationen, hvori hver enkelt Forbund har sit særlige Afsnit, kunne faas ved Henvendelse til de forskellige Kasserere for et Beløb af 25 Øre for dem begge to tilsammen. Aarsregnskaberne for 1914—15 vil samtidig kunne afhentes hos de forskellige Afdelingskasserere.

Lærlingeforhold i Odense. Ved den sidst foretagne Oversigt vedrørende Arbejdsløsheden i de forskellige Fag, viste det sig, at Arbejdsløshedsprocenten var størst indenfor Elektrikerfaget. Som Grund herfor anføres, at Byggearbejdet i Aar ikke er saa langt fremme i de forskellige Byer, som det plejer at være andre Aar paa samme Tid. Aarsagen maa dog langt fra søges der alene; det er meget mere den store Tilgang af Lærlinge som Faget har haft i den senere Tid, der har bevirket den store Arbejdsløshed, og jeg tror sikkert at Tiden er inde nu, til at man gennem Pressen skal oplyse Forældre og Værge, som ønsker Børn anbragt i Elektrikerlære, om, hvordan Forholdene ser ud. Vi har her i Odense foretaget en Oversigt over, hvor mange Svende og Lærlinge der var beskæftigede i Odense d. 15. Juni og agter nu at offentliggøre Resultatet i Dagbladene, og vi vil gerne henstille til andre Afdelinger at tage Spørgsmaalet op. Jeg skal kort anføre, hvorledes Forholdet var her d. 15. Juni. Der er i Odense 15 aut. Installatører, der tilsammen beskæftiger 19 Svende og 48 Lærlinge. Der var kun en Forretning, hvor der ikke anvendtes Lærlinge, men der var 6 Forretninger hvor der kun beskæftigedes Lærlinge, tilbage bliver 8 Forretninger, hvor der beskæftigedes baade Svende og Lærlinge, af disse 8 Forretninger er der endda 3, hvor der kun beskæftiges 1 Svend og indtil 5 Lærlinge. I 1 Forretning beskæftiges 5 Lærlinge og ingen Svende. Som man vil se, er det jo ikke hyggelige Forhold, der gør sig gældende i Lærlingeforholdet her i Byen.

Vald. Laursen, Formand.

Formere.

Aalborg. Den 28. Juni meddelte Aalborg Afdeling, at en Former havde vragstøbt en Plade paa det derværende Smithske Støberi. Formen var »faldet«, og Mesteren erklærede dette for grov Uagtsomhed og vilde af den Grund slet intet betale for Vraggodset. Herimod protesteredes ganske naturligt. Akkordprisen var 5 Kr. 50 Øre, men det kunde selvsagt være svært at afgøre, om Akkordprisen eller Timelønnen skulde betales. Forbundet tilskrev Sammenslutningen om Sagen og henstillede, at der betaltes Timeløn. I modsat Fald maatte et Mæglingsmøde afholdes. Den 8. Juli fremsendte Sammenslutningen en Meddelelse fra Aktieselskabet om, at det hverken fandt sig juridisk eller moralsk forpligtet til at betale noget, men af »Hensigtsmæssighedshensyn« betalte man de 5 Kr. 50 Øre.

Formeren fik altsaa sine Penge, og det var vel i alle Tilfælde Hovedsagen for ham.

Aarhus. Hos Aktieselskabet Frichs Eftflgr., Aaby ved Aarhus, afholdtes den 13. Juli et Mæglingsmøde paa 6 forskellige Klagepunkter; 4 fra Formerne og 2 fra Aktieselskabet. Paa ingen af dem opnaaedes Enighed, men derover er ikke Grund til at undres, naar Direktør Vestesen medvirker. Hos Aktieselskabet støbes der meget større Arbejde, og det er ikke enhver Former, man kan bruge der. Vel udføres det meste i Akkord, men den ansatte Timeløn har selvfølgelig sin Betydning ved adskillige Lejligheder, men trods flere Forsøg gennem Aarene paa at hæve denne, og selv om der ved enkelte Lejligheder er opnaaet nogle mindre Resultater, har Aktieselskabet stedse gennem Nyantagelser, forstaaet at holde *status quo*, hvilket let bevises af nedenstaaende Tal. Timelønnens Gennemsnit paa denne Fabrik var Maj 1908: 47,3 Øre, Juni 1911 48 Øre, Juni 1913: 48 Øre og April 1915: 48 Øre. Det er en Stigning paa 0,7 Øre i et Tidsrum af 7 Aar eller $^1/_{10}$ Øre om Aaret. Ikke desto mindre fandt Direktør Vestesen ingen Anledning til Forhøjelse, og afviste endda et saa rimeligt Forslag som at forhøje med 2 Øre paa Gennemsnittet.

For ca. 1 Aar siden behandledes ved 2 Mæglingsmøder Spørgsmaalet om Færdiggørelsen af nogle ny Akkordbøger. Aktieselskabet lovede godt nok, men da der til Dato endnu intet var ordentlig færdig, maatte dette Spørgsmaal tages op paany. Sagen var nemlig, at man havde begyndt at tage de gamle Mærker og Numre væk af Modellerne paa Trods af, at de ikke under ny Numre var indført noget andet Sted. I saadanne Tilfælde havde Formerne da ingen anden Udvej end at spørge Mesteren om det gamle Nummer og dernæst forlade sig paa, at denne ingen Fejltagelser begik. Ved Mæglingsmødet blev det derfor krævet, at de gamle Numre ikke maatte fjærnes af Modellerne før det ny System var fuldstændig i Orden.

Dernæst klagedes over, at 2 mindre Kraner virkede altfor langsomt, og med den ene af dem kunde der ikke fires uden Stød, hvilket jo er en meget stor Gene i et Støberi. Man erklærede hertil, at der i den ene f. T. var anbragt en Patenttallie, idet der manglede et staalstøbt Snekkehjul, som imidlertid ikke kunde faas fra Tyskland i denne Tid. Ellers var Kranerne upaaklagelige, og Klagerne ubegrundede. Endelig begæredes fuld Akkordpris for en vragstøbt Remskive til Akkordpris af 27 Kr. Den var kasseret fordi den var »suget« i Navet. Mesteren forklarede, at Stigtappen havde været for lav og derfor taget Jærnet fra Støbesoen. Iøvrigt var Remskiven betalt med Timeløn. Formeren erkendte, at meget Jærn havde han ikke i Soen, men Arbejdet var pumpet saa godt som muligt, og at han ikke kunde faa frisk Pumpejærn, men Fejlen var, at Navet var for lille i Forhold til Armene. Herimod anførtes, at det næste Stykke ingen Sugefejl havde haft. Spørgsmaalet hører til de tvivlsomme, hvor Paastand kan sættes mod Paastand.

Derefter kom Turen til Aktieselskabets Klager.

Ved Kontrolurene var der sket Opslag om, at »Fabrikken« var lukket den 26. Juni om Eftermiddagen i Anledning af Skovtur. Tillidsmanden beordredes til at spørge Mesteren, om det ogsaa gjaldt Støberiet, da Formerne ikke havde forhandlet om Fridag. Det vidste Mesteren ikke, men han skulde skaffe Besked fra Støberingeniøren. Imidlertid besluttede 15 af Formerne at holde fri, og de 5 fik Tilladelse. Langt hen paa Formiddagen kom Ingeniørens Besked, der lød paa, at ved »Fabrikken« mentes ikke Støberiet. De 10 Mand havde nu indrettet sig paa Fridag og holdt den. Herover klagedes og ligeledes over, at ingen af Formerne havde arbejdet paa en Rundskuedag, den 3. Juli.

Hertil er at bemærke, at Aktieselskabet laver stor Støbning en saadan Dag, og lader Støberiet indgaa i Rundskuedagens Program som en Seværdighed. Belært af tidligere Erfaringer havde Formerne nu nægtet at arbejde denne Dag, dels fordi de intet kan tjene, da Tiden gaar med at paase, at de Besøgende ingen Skade forvolder, og dels med at besvare deres mange Spørgsmaal, og endelig ønskede de ikke at være Udstillingsgenstande. Dog strakte Formerne sig saa langt, at de tilbød at arbejde, dersom der gaves Garantier for, at det blev sidste Gang, men heller ikke herpaa kunde Direktionen indlade sig.

Sammen med de forannævnte Klagespørgsmaal sendtes ogsaa disse 2 til Timandsudvalget. Det forekommer os nu ikke, at Aktieselskabet har meget Kød paa de Ben at skulle have gnavet, men ikke desto mindre har der dog været Tale om Erstatning.

Vi faar nu se.

Brønderslev. I forrige Nummer af Fagbladet meddeltes, at et Medlem i Brovst havde faaet sin Timeløn hævet fra 50 til 52 Øre. Skal være Brønderslev.

Esbjerg. Den 4. Juli afholdtes Mæglingsmøde hos Firmaet Jensen & Olsen i Esbjerg i Anledning af Krav om 10% Forhøjelse af Akkorderne paa maskinformede Bremseklodser. Kravet gjaldt en Former og et Medlem af Arbejdsmandsforbundet og var rejst samtidig af begge. Herimod protesterede Fabrikanten, idet han gjorde gældende, at Arbejdsmanden havde stillet sit Krav senere, men iøvrigt mente han, at den Fortjeneste,

der opnaaedes, ikke gav Anledning til Krav om Forhøjelse. Efter en iøvrigt ret lang Forhandling afsluttedes Sagen med, at de paagældende Akkorder forhøjedes med 5%.

Frederikshavn. Ved lokal Forhandling er opnaaet, at 5 Medlemmer, der ikke arbejder i Akkord, hos Aktieselskabet Brdr. Houmøller har faaet deres Timelønninger hævede med et samlet Tillæg af 7 Øre pr. Time.

Holstebro. Den 7. Juli er afholdt Mæglingsmøde hos Firmaet Vald. Birn & Brødre, dels paa Klager fra Formerne, dels paa Klage over disse fra Firmaet. Firmaet havde ladet lave en Del Værktøjskasser og forsynet disse med en Del Værktøj, saasom Skruer, Modelbørste, Støvekost, Poser o. s. v. og dernæst udfærdiget en lang Fortegnelse derover, samt videre paaført Støder, Spade, Puster m. m. og sat dette i Pris, ialt til ca. 17 Kr. pr. Former, og dernæst var der udleveret en saadan Samling til hver med Besked paa, at de skulde erstatte, hvad der bortkom, med de vedføjede Priser. Værktøjet vilde Formerne nok have, men ikke Ansvar, idet de anførte, at saadant Værktøj var fælles andre Steder.

Fabrikanten fastholdt sit og vil ikke udlevere Værktøjet, før han gennem sin Organisation har undersøgt, hvorledes det er paa andre Støberier.

Dernæst havde Fabrikant Birn forsøgt at reducere tre én Gang fastsatte Akkorder, hvilket han imidlertid dog ikke havde magtet til Dato, men han fastholdt at ville have disse Spørgsmaal til Timandsmøde.

Udenfor Dagsordenen behandledes et Krav om 4 Kr. 50 Øre for et Stykke vragstøbt Gods og Betaling for 2¼ Times Ventetid. Disse Poster indgik Fabrikanten paa at betale, og videre lovede han at indrette nogle Klædeskabe samt anskaffe nogle ny Spande til Vaskning, og at disse ikke skulde blive benyttede til andet.

Samme Dag afholdtes Mæglingsmøde paa Aktieselskabets Støberi i Holstebro.

En Former havde haft et Uheld med en Form og forlangte 3 Kr. ekstra betalt for at gøre den nævnte Form i Stand, men dette havde Aktieselskabet bestemt nægtet.

Sagen sluttedes med, at Aktieselskabet udbetalte den paagældende Former de krævede 3 Kr.

Hurup. Den i forrige Nummer af Fagbladet omtalte Overenskomst mellem det ny Konsortium, der har overtaget Hurup Jærnstøberi og Maskinfabrik, og Formerforbundet, er nu afsluttet og kan tidligst opsiges til at udløbe 1. August 1916.

Horsens. Den 8. Juli afholdtes Mæglingsmøde hos Aktieselskabet Paasch & Larsen, Petersen. Aarsagen var, at 3 Stykker Gods (Damptrøjer) efter samme Model og med samme Fejl, var vragstøbte. Formeren havde krævet den fulde Betaling, der ialt androg 11 Kr. 55 Øre. Støbemesteren havde, støttet af Direktionen, nægtet at betale noget som helst. Aarsagen til Vragstøbningerne var, at en Del af Formen hævede sig under Støbningen, idet Jærnet gik ind i et Kullag. Formeren hævdede, at dette Kullag ikke kunde undværes, medens Mesteren hævdede det modsatte, og han havde i den Anledning formet et Par Stykker efter den omskrevne Model, for at bevise sin Paastands Rigtighed, men havde ikke været videre heldig.

Sagen sluttedes med, at Aktieselskabet tilbød at betale 8 Kr. i Stedet for de krævede 11 Kr. 55 Øre, hvilket modtoges, og dermed sluttede Sagen.

Kolding. Paa Aktieselskabet De danske Mejeriers Maskinfabrik har 8 der i Akkord arbejdende Medlemmer faaet hævet deres ansatte Timeløn med 9 Øre tilsammen ved lokal Forhandling.

København. Den 23. Juni afholdtes Mæglingsmøde hos Aktieselskabet »Vølund«. En Former var afskediget, men havde i Ordre at udføre 10 Stykker Riste. Ved Afskedigelsen havde han kun formet 1 Stykke, men krævede i Henhold til »Fælles Værkstedsregler«s § 6 ogsaa Betaling for de resterende 9, men ikke præsterede Rister.

Sagen sluttedes med, at Aktieselskabet indgik paa at betale de krævede 4 Kr. 50 Øre.

Den 1. Juli afholdtes Mæglingsmøde paa Sundby Støberi i København. Der arbejdes ikke i Akkord og Kravet gjaldt Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger. Disse forhøjedes med 2 Øre pr. Mand, nemlig fra 66 til 68 Øre.

Hos Firmaet Bonnesen & Danstrup, hvor der heller ikke arbejdes i Akkord, er der den 5. Juli afholdt Mæglingsmøde, ligeledes paa Krav om Timelønsforhøjelse. Gennemsnittet var for 14 Mand 67 Øre og forhøjedes til 68,07 Øre eller med et samlet Tillæg af 19 Øre.

Paa Københavns Dørgrebs- og Metalvarefabrik, hvor der arbejder 2 Mand i Timeløn à henholdsvis 52 og 57 Øre, afholdtes den 8. Juli Mæglingsmøde paa Timelønskrav. Timelønningerne forhøjedes straks med 4 Øre pr. Mand og Time og til 1. Oktober skal en Forhøjelse af samme Størrelse yderligere finde Sted.

Langaa. Langaa Jærnstøberi er nylig solgt til en Fabrikant Hagkjær. Formerne ansaa sig derved løste fra den gældende Akkordprisliste, og indledede i den Anledning Forhandling om en Revision. Denne Forhandling resulterede i, at man enedes om at lade Prislisten være gældende til Nytaar 1916 mod at hver Former udbetaltes et Dyrtidstillæg paa 25 Kr.

Odense. Ved lokal Forhandling er der sket følgende Timelønsforhøjelser i Odense: Hos Aktieselskabet M. P. Allerups Efterfølgere udløber de gældende Timelønninger til 1. August. Man er enedes om en Forhøjelse af 12 Øre til 12 Mand straks og til 1. Februar 1916 atter 12 Øre til de samme 12 Mand. Denne Ordning gælder derefter til 1. August 1916. Videre har en Maskinformer, der ikke arbejder i Akkord, faaet sin Timeløn hævet fra 42 til 45 Øre.

Paa Frederiksbroens Støberi har 2 Mand i ren Timeløn faaet denne hævet, den ene fra 54 til 55 Øre, den anden fra 52 til 55 Øre.

2 Maskinformere hos Jærnstøber Berg har faaet deres Timeløn hævet fra 42 til 44 Øre.

Endelig har de i Akkord paa Frederiksbroen arbejdende Formere opsagt deres ansatte Timelønninger og krævet de bestaaende Akkorder forhøjet med 25 pCt.

Randers. Med Støberiforpagter L. D. Pries (Buchtrups Støberi i Randers) har Forbundet afsluttet en almindelig Overenskomst af de vanlige. Den kan opsiges tidligst til at udløbe 1. Februar 1916.

Hos Aktieselskabet Strømmen, Randers, er der den 3. Juli afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger ved Akkordarbejdet.

Enighed var ikke at opnaa, og Sagen henvistes til Timandsudvalget.

Til Forbundet er der i den senere Tid indgaaet flere Forespørgsler, om man der kender noget til hvilket Støberi nedenstaaende Avertissement, der har været optaget i den socialdemokratiske Provinspresse, gælder:

Formere.

Dygtige Folk kan faa stadigt Arbejde paa en større Virksomhed i København. Billet mrkt. »760« modtager Hertz' Annoncebureau, St. Pederstræde 19, København.

I Forbundsledelsen kan man ikke tænke sig til, hvor det skulde være, men Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa Lovenes § 2, Stykke e.

Arbejderstævne. Sjællandsk Arbejderstævne afholdtes Søndag den 4. Juli i Korsør. Kolleger fra flere af de vestsjællandske Byer var til Stede og deltog med deres Faner i den stedlige Procession. Fagmøde, hvori Formerforbundets Formand deltog, afholdtes.

Jærn- og Metalslibere.

„Klubben". Den 29. Juni afholdt de københavnske Slibere fra Specialsliberierne et Møde, hvor bl. a. den herskende Dyrtid diskuteredes. Man enedes om at nedsætte et Udvalg, hvis Opgave det skulde være at rette en Henvendelse til Mestrene om et Dyrtidstillæg.

Udvalget kom til at bestaa af Saxo Christensen, V. Sørensen og P. Ruberg, og man tilskrev den samme Aften de paagældende Mestre og anmodede om deres Svar til 6. Juli. Da der ikke til den Tid var indløbet noget Svar, indbød man Mestrene til et Fællesmøde, som skulde finde Sted den 14. Juli. Resultatet heraf var endelig en Svarskrivelse af følgende Indhold:

> I Følge Deres Andragende af 29. Juni, maa vi beklage, at vi f. T. ikke ser os i Stand til at imødekomme Deres Ønske, grundet paa at vort Materiale gennemsnitlig er steget 50 %.
>
> Paa Foreningens Vegne
> *V. Espensen.*

Det var alt, hvad der opnaaedes ved denne Henvendelse, og det er et udmærket Bevis for, hvor langt man naar med d'Hrr. Arbejdsgivere ad Frivillighedens Vej.

Paa det før omtalte Møde drøftedes Betimeligheden af Dannelsen af en Klub for Sliberne fra Specialværkstederne, væsentligst med det Formaal for Øje, at opnaa ensartede Akkordpriser paa de forskellige Værksteder.

De nuværende Forhold frembyder jo det Særsyn, at Sliberne konkurrerer lige saa stærkt som Arbejdsgiverne. Medens man paa et Værksted opnaar en Ugefortjeneste af ca. 40 Kr., gaar det ofte ned til 30 Kr. paa et andet, et Forhold som Sliberne som Arbejdere at betragte ikke kan være tjente med. Det kan være Sliberne ligegyldigt hvilken Arbejdsgiver der faar Arbejdet, men det kan ikke være dem ligegyldigt, at de sætter Priserne ned for hinanden.

Det foran nævnte Udvalg paalagdes at udarbejde Love for en saadan Klub og søge disse godkendte paa en Afdelingsgeneralforsamling.

Torsdag den 15. Juli blev Klubben stiftet, og Formaalet er, foruden at samle Sliberne fra Specialværkstederne, tillige at faa de Slibere med, der paa Fabrikkerne arbejder i Jærn, da en Del af det Arbejde der tidligere udførtes paa Specialværkstederne, nu udføres paa Fabrikkerne.

Interesserne er saaledes fælles. Slut Eder derfor til den nystiftede Klub til vort fælles Bedste.

Klubbens Bestyrelse er: Formand P. Ruberg, Kasserer V. Sørensen, Sekretær Chr. Chistensen, Repræsentanter K. Knudsen og C. Stensen.

Metaltrykkere.

København. Den 4. Maj opstod der Konflikt mellem Fabrikant Jensen, Indehaveren af Metalvarefabriken »Victoria« i København og Firmaets 2 Metaltrykkere, og den resulterede i, at disse maatte forlade Værkstedet.

Forbundet forlangte Mægling paa ufuldførte Akkorder, fordi de paagældende to Arbejdere var blevet afskedigede, inden de var færdige med Akkorderne. Fabrikantforeningen afviste imidlertid Mæglingskravet paa dette Spørgsmaal, idet den paastod, at Arbejderne selv var gaaet deres Vej.

Gennem Hovedorganisationerne foranledigedes der desuagtet Mægling, men uden Resultat, og Parterne enedes da om at søge Hovedorganisationernes Medvirkning til Sagens Løsning, inden man eventuelt gik til en faglig Voldgiftsret med den.

Medens Sagen udviklede sig saaledes, fandt Fabrikantforeningen, hvoraf »Victoria« er Medlem, sig foranlediget til at rejse Klage over, at Forbundet efter Foreningens Mening havde blokeret Værkstedet; Grundlaget herfor var den Omstændighed, at Fabriken ikke siden Konfliktens Opstaaen havde haft nogen Metaltrykker paa Værkstedet, og da Forbundet i »Social-Demokraten« havde anmodet Medlemmerne om at henvende sig paa Forbundskontoret, før de søgte Arbejde, tillagde Fabrikanterne denne Annonce Skylden for, at ingen Metaltrykkere var blevet antaget paa Værkstedet.

Om dette Forhold var der aftalt Mægling til den 22. Juni om Aftenen.

Samme Dags Eftermiddag fandt imidlertid det ønskede Fællesmøde med Repræsentation fra Hovedorganisationerne Sted, og her afgjordes samtlige Konfliktspunkter ved følgende Overenskomst og Udtalelse:

»Ved Forhandlingerne stod Paastand mod Paastand med Hensyn til, om der forelaa en Afskedigelse eller en Afskedtagen, hvorfor man enedes om at afgøre Sagen derved, at Restsummen af de to Arbejderes løbende Akkorder, 41 Kr. 74 Øre, deles saaledes, at Fabrikant Jensen udbetaler til Forbundet 20 Kr. 87 Øre.

Metaltrykkerforbundet forpligter sig til inden indeværende Uges Udgang at skaffe Firmaet mindst 2 Metaltrykkere. Til Gengæld tager Elektropletfabrikanten sin Klage over Blokaden af Metaltrykkerværkstedet tilbage«.

Den hele Sag er dermed bragt ud af Verden.

Smede og Maskinarbejdere.

Maskinassistenterne ved Odense Elektricitetsværk. Som tidligere omtalt i Bladet har Maskinassistenterne ved Odense Elektricitetsværk iværksat en alvorlig Lønkampagne, som man for saa vidt var beredt paa at lade det komme til Strejke. — Efter en Del Forhandling fastsattes Lønskalaen fra 1800 til 2500 Kr. — imod tidligere fra 1600 til 2400 Kr. — hvorimod der ingen Arbejdstidsforkortelse opnaaedes. Stigningsperioden forkortedes endvidere fra 15 til 10 Aar.

Lønforhøjelser. I Helsingør har 55 Maskinarbejdere (om Bord) paa Skibsværftet faaet deres Timeløn hævet fra 39,3 til 40,3 Øre. 38 Maskinarbejdere i Værkstedet har ligeledes faaet 1 Øre hver, hvorved Gennemsnittet steg til 41,7 Øre.

Hos Fbrk. Pindstofte i Valby har de der beskæftigede 46 Mand erholdt 3 Øre hver, hvorved Gennemsnitstimelønnen steg til 57,3 Øre. Samtidig erklærede Hr. Pindstofte, at han den 18. Juni vilde uddele 1100 Kr. i Dyrtidstillæg til sine Arbejdere.

Hos Fbrk. Munksgaard Nielsen i Randers har 4 Mand faaet 2 Øre hver. Gennemsnittet hævedes derved til 44,5 Øre.

Paa Henvendelse fra Københavns Afdeling 1 har der fundet en Del Lønforhøjelser Sted hos Dansk Petroleumsaktieselskab, imod at den til 1917 gældende Overenskomst forlængedes til 1919. Minimallønningerne hævedes fra henholdsvis 52, 56, 60 og 64 Øre til 57, 62, 67 og 70 Øre pr. Time. Pr. 31. Marts hæves samtlige Timelønninger med 10 %. Den paagældende Arbejdsplads tæller 21 Mand.

Ved et Mæglingsmøde hos Fbrk. Blom i Skanderborg gaves et Løntillæg af 87 Øre til 38 Mand samt 50 Kr. til hver af 6 fastlønnede Montører.

Paa Syrefabrikken har 10 af 11 Mand faaet hver 2,2 Øre, og paa Stuhrs Skibsværft i samme By har 43 Mand faaet deres Løn forhøjet fra 41,4 til 43,5 Øre.

Paa A/S N. Larsen's Vognfabrikker i København fik det ved Mæglingen drøftede Lønkrav til Resultat, at 27 Mand erholdt gennemsnitlig 2,7 Øre hver.

Mellem Aarhus Gas- og Vandmesterforening og Rørlæggerne i samme By er der sluttet en ny Priskurant, der ganske vist ikke betyder større Forhøjelse, men dog er modtaget. Den medfører 3 Øres Forhøjelse af samtlige bestaaende Timelønninger og Minimallønnens Forhøjelse fra 40—45 Øre. Den gælder kun til 1. Juli 1916.

Paa Kabelfabrikken i Middelfart har 31 Mand faaet Lønnen hævet fra 47,2 til 49,1 Øre.

Paa De forenede Jærnstøberier i Næstved har 37 Mand faaet deres Timeløn hævet med ialt 85 Øre eller 2,3 Øre pr. Mand.

Ved Mægling hos A/S A. C. Rasmussen & Co., Stubbekøbing, har 10 Mand faaet 2 Øre og 3 Mand 1 Øre hver i Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger.

Paa Sodafabrikken i Valby gik i Slutningen af Juni de der beskæftigede 2 Mand for at søge sig Arbejde andet Steds, da de fandt, at Arbejdet var for lavt betalt. En Henvendelse fra Arbejdsgiverforeningen førte til en Forhandling i samme. Her tilbød Firmaet at forhøje Lønnen for den ene Mand fra 56 til 65 Øre, hvorimod det erklærede absolut ikke at have Brug for 2 Mand. Efter dette Tilbud gik den paagældende Mand i Arbejde igen.

Dansk Jærnbaneforbund afholdt i Dagene den 26., 27. og 28. Juni sin ordinære Kongres i Esbjerg. Vort Fag var ved denne Lejlighed repræsenteret af M. Kirketerp, Formand for Københavns Afdeling 7.

Repræsentantskabsmødet i Forbundet talte denne Gang 63 Deltagere fra Afdelingerne + 13 Hovedbestyrelsesmedlemmer.

Den til Behandling værende Dagsorden var saalydende:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskabsberetning.
3. Forslag fra Vejle Afdeling vedrørende Fælles Værkstedsregler.
4. Meddelelser fra Hovedbestyrelsen angaaende Bestræbelserne for at skaffe os større Kontorlokaler.

Nyhedens Interesse har mest sidste Punkt, men da der til Afdelingsarkiverne er udsendt et meget udførligt Referat af Repræsentantskabsmødet, kan de Medlemmer, som interesserer sig derfor, henvende sig der og forlange sig Referatet udlaant.

Repræsentantskabsmødet overværedes ogsaa af Repræsentanter fra Norge og Sverige samt for de Fag, der er tilsluttede Metalarbejderkartellet.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brøndersiev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.

2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.

3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.

4. De forenede Kalkværker, Thisted.

5. Smedemester Ringer, Aalborg.

6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.

7. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.

8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

Strejke i København. Hos Dansk Automobil-Central i København nedlagde 11 Mand Arbejdet fra 4.—7. Juni for derved at opnaa bedre Løn- og Arbejdsvilkaar. Dette resulterede i en Overenskomst, der afkortede Arbejdstiden med 1/2 Time daglig det halve Aar. Begyndelseslønnen fastsattes til 55 Øre, 60 Øre efter en Maaneds Tjeneste og 65 Øre efter 4 Maaneders Tjeneste. Forhen betaltes 40 og 45. Udearbejde betales med 10 Øres ekstra Tillæg til Timelønnen.

En Arbejdsstandsning hos Burmeister & Wain. Mellem Nitterne og Burmeister & Wains Direktion forhandledes i Slutningen af Juni om en Akkordpris for Nitning af Kølrangen. 4 Nittere blev, da man ikke kunde blive enige om Prisen, borte i et Par Dage, men afskedigedes derefter af Firmaet. Dette medførte, at alle Nitterne Onsdagen d. 30. Juni efter Frokostpausen holdt op. Ved Indgriben fra Skibssmedeforeningens Side genoptoges Arbejdet Torsdag Morgen, og Tillidsmanden gav paa Nitternes Vegne en Undskyldning for det passerede.

Dansk Elektrikerforbund. Konflikten hos A/S. Motorforsikrings Anstalten i Bramminge er stadig ikke bragt til Afslutning, hvorfor Blokaden opretholdes.

Konflikten hos Firmaet Buch & Sørensen i Skanderborg er bragt til Afslutning, og Tilgang af Medlemmer er derfor tilladt.

Dansk Formerforbund. Blokaden af »Randers ny Jærnstøberi« fortsættes uforandret.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Blokaden af Fabriken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, fortsættes uforandret.

Stiftelsesfester, Jubilæer og Arbejderstævner.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Der har indtil nu været afholdt en Række 25-Aars Jubilæumsfester i Afdelingerne indenfor Smedeforbundet, og flere vil følge efter. 1890 var et livligt Organisationsaar. Bl. a. var det i nævnte Aar, at Majdemonstrationen indstiftedes, og det har vel nok været dette, der i nogen Grad gav Stødet til en livligere Fagforeningsbevægelse rundt omkring i det ganske Land. Det nævnte Aar stiftedes der, foruden Kedelsmedenes og Grovsmedenes Fagforeninger i København, Afdelinger for Smede- og Maskinarbejdere i Esbjerg, Holbæk, Horsens, Nykøbing M., Roskilde, Slagelse og Varde.

Angaaende hidtil afholdte Fester refererer vi følgende:

Kedelsmedene i København.

Lørdag den 26. Juni fejrede Københavns Afdeling 4 Foreningens 25-aarige Bestaaen ved en Stiftelsesfest, som afholdtes i Festsalen, Rømersgade 22. Afdelingsformand Th. Andersen bød Velkommen og meddelte, at Festudvalget havde indbudt hele Hovedbestyrelsen til at deltage, og herunder Niels Lundbye til at holde Festtalen. Formanden rettede en Lykønskning og Tak til Foreningens ældre Medlemmer, som har været med fra Stiftelsesdagen til Datum.

Disse var Chr. Poulsen, Theodor Friis, Peter Hansen, Th. Henriksen, Larsson, Lars Nielsen, Anton Olsen, Andreas Olsen, Vilhelm Poulsen og Edvard Møller.

Efter at kgl. Skuespiller Cajus Bruun havde fremsagt en Festprolog, forfattet i Dagens Anledning af et meget kendt Medlem indenfor Foreningen, Hr. Th. Larsen, og som modtoges med stærkt Bifald, talte Niels Lundbye om Organisationens Tilblivelse samt de Fremskridt, der i de forløbne Aar er naaede, om vor Tilslutning til den store internationale Sammenslutning af Metalarbejdere og manede sluttelig til Sammenhold indenfor de organiserede Smede og Maskinarbejderes Rækker samt udbragte et Leve for Kedelsmedenes Afdeling.

Derefter underholdt Visesangersken Fru Ayoë Willumsen samt Skuespillerne ved Det kgl. Theater d'Hrr. Albert Luther og Cajus Bruun samt Sangforeningen »Morgenrøden« Deltagerne, som gav deres Bifald til Kende med den vel tilrettelagte Aftenunderholdning.

Til Slut sang alle Deltagerne en af Hr. Th. Larsen forfattet Sang for Foreningen. Denne motoges ligeledes med kraftigt Bifald. Dansen tog nu sin Begyndelse og Unge og Gamle og Veteraner svang sig af Hjertens Lyst. Ved 2 1/2 Tiden holdtes en lille Pause, hvor man benyttede Lejligheden til at drikke et Glas Punsch med hverandre, og her holdt Formand J. A. Hansen en kort og kraftig Tale, hvori han takkede Kedelsmedene for godt Samarbejde i de forløbne Aar, og med en Hilsen fra Hovedledelsen udbragte han et Leve for Foreningen. Festen fortsattes med Dans til Kl. 5 Morgen.

Fagmøde og Faneindvielse i Korsør.

I Forbindelse med den vestsjællandske Arbejderfest, som afholdtes i Korsør Søndag den 4. Juli, benyttede vor derværende Afdeling, som er oprettet i April 1896, Lejligheden til at afholde et Fagmøde med Indvielse af et nyt Banner. Til Fagmødet var ankommet en Del Kolleger fra Slagelse, hvis Fane man som Regel ser ved alle de sjællandske Arbejderstævner, medens Dyrtiden fik Skylden for, at mange andre Byer ikke deltog.

Hovedbestyrelsen havde sendt M. Kirketerp, som efter at Maskinarbejder O. Struck havde budt Velkommen, bragte en Hilsen og Lykønskning fra Hovedbestyrelsen, hvorefter han omtalte Korsør Afdelings Stilling i de senere Aar samt vort Forbunds Fremgang og Virkemaade og Virksomhed for at højne Lønnen i de nuværende vanskelige Tider.

Til Slut skildrede han de Forhaabninger, som almindeligvis knytter sig til en ny Fane og udtalte Ønsket om, at denne ny Fane altid maatte formaa at samle Fagets Udøvere i Korsør til enigt og trofast Samarbejde for Forbedring af Livsvilkaarene. Under Hurraraab for Korsør Afdeling afsløredes Banneret derefter, hvorpaa man sang Internationale.

Herefter bragte Formanden for Slagelse Afdeling en Hilsen og Ønsket om Held og Lykke for Korsør Afdeling samt udbragte et Leve for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

O. Struck mindede endnu Medlemmerne om deres Pligter mod det ny Banner og manede til Sammenhold og Enighed i Afdelingen, hvorefter han sluttede med en Tak til de Fremmødte.

Banneret er af rødt, dobbelt Kaschmir og lavet af Malermester Monrad.

25 Aars Jubilæum i Horsens.

Lørdagen den 10. Juli afholdt Horsens Afdeling af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund en overmaade stilfuld Fest i Haandværkerforeningens Lokaler med tilhørende store Haveanlæg.

Det var første Gang, at dette Etablissement, der ellers kun har været til det højere Borgerskabs Afbenyttelse, var udlejet til en Fagorganisation af den socialdemokratiske Farve. Det gaar her som paa andre Omraader: Arbejderne rykker frem og tager Plads ved Siden af Borgerskabet, og dette kan kun være til Gavn for Samfundet.

Eftermiddagstimerne fra 4—6 benyttedes til at samle Deltagerne i Haven med tilstødende Lokaler.

Afdelingens Formand, P. Andersen, bød Velkommen, hvorefter J. A. Hansen holdt Festtalen for Afdelingen, hvorunder han bragte en varm Hilsen og Tak fra Hovedkvarteret i København. Derefter omtalte han det for vor Organisation historiske Aar 1890, hvor vi bl. a. i København erobrede Retten til at demonstrere, skønt vort Forbund med sine ca. 1100 Medlemmer endnu var meget svagt. Derfor tabtes den uoverlagte Strejke i Randers d. A., og derfor tabtes lignende Strejker, som etableredes uden Samarbejde med Hovedledelsen i København. Ogsaa internationalt har dette Aar sin historiske Interesse, idet Socialistloven den 25. Januar d. A. faldt med stor Majoritet ved en Afstemning i Milliardpaladset i Berlin, og fra denne Tid daterer sig Udviklingen af det tyske Arbejderparti med sine 4 Millioner Stemmer ved Rigsdagsvalgene og med sine langt over 3 Millioner Medlemmer i de socialdemokratiske Fagforeninger.

Formanden bad dernæst Medlemmerne, naar de trængte til at faa bedret Humøret, da at se lidt i vort Festskrift, som udkom ved Forbundsjubilæet for 2 Aar siden, specielt de Afsnit, som angiver Forbundets talmæssige Udvikling, altsaa Medlemstal og Løn- og Formuefremgang. Fagforeningerne har været og skal vedblive at være den store sociale Løftestang og tillige det Sted, Arbejderen modtager sin kulturelle Tilslibning, saaledes at han bl. a. egner sig til at blive delagtig i Samfundsstyrelsen i Kommune og Stat.

Derefter afsløredes en ny Fane til en Værdi af ca. 400 Kr., som var tilvejebragt ved en Indsamling hos Medlemmernes Hustruer, og Redaktør Laurits Rasmussen, som tillige med andre lokale Partitillidsmænd var indbudt til Festen, holdt Talen for Fanen.

Efter Afslutningen af første Del af Festen serveredes et overmaade smukt Festmaaltid for Deltagerne, ialt ca. 350. Udgifterne var tilvejebragte ved længere Tids Indbetaling, saaledes, at Medlemmerne nu kun havde at betale 1 Kr. pr. Deltager for hele Festen. Under Maaltidet talte Formanden, P. Andersen, og takkede Gæsterne, som var mødte, deriblandt Horsens Afdelings gamle Formand, Niels Bjerre, som nu er Bestyrer af Møller & Jochumsens Filial i Vejle. Forbundets Formand talte derefter for Veteranerne, hvorunder han mindedes Afdelingens første Formand, N. C. Nielsen, nuværende Formand, P. Andersen, og den mangeaarige Formand, Jessen, som nu er ansat ved Horsens Vandværk, tidligere Kasserer Røthke samt endelig Niels Bjerre, som en lang Overgang var Afdelingens skattede Formand.

Derefter modtog P. Andersen, som har gjort Felttoget med i alle de 25 Aar, Afdelingen har bestaaet, en stor og smuk Sølvvase, fyldt med røde Roser, hvorfor Andersen bevæget takkede.

Festen fortsatte paa den mest kammeratlige Maade til den lyse Morgen.

25 Aars Jubilæum i Varde.

Tirsdagen den 13. om Aftenen samledes Varde Afdelings Medlemmer med Damer i den borgerlige Forenings Lystanlæg til en Festlighed i Anledning af, at det paa denne Dag var 25 Aar siden, at Afdelingen oprettedes. Festen bestod i en Middag, ved hvilken Afdelingsformand Hansen bød Medlemmerne Velkommen samt endvidere de indbudte Gæster. Afdelingens første Formand, Lokomotivfører Berg, fra Esbjerg, Formanden for den lokale Fællesorganisation samt Lokalredaktør Hans Bech.

Endvidere havde man indbudt Afdelingens tidligere Formand, Eggebrecht, som nu er i Odense, og Marius Jensen, som arbejder i Slagelse. Sidstnævnte havde sendt en Tak for Indbydelsen, som han var forhindret i at efterkomme, og en varm Lykønskning i Dagens Anledning.

Forbundets Formand, som ligeledes var indbudt, holdt Festtalen for Afdelingen, som han takkede for mangeaarigt og trofast Samarbejde indenfor Forbundet. Med Hensyn til den historiske Betydning af Aaret 1890 udtalte han sig i Overensstemmelse med, hvad der ovenfor er refereret vedrørende Festen i Horsens. Endvidere bragte han Hovedbestyrelsens Hilsen og en Tak til de gamle, som havde holdt trofast Vagt om denne Afdeling, specielt Afdelingens mangeaarige Kasserer, H. P. Hansen, som har været med saavel ved Afdelingens Stiftelse som igennem de mange Aar. H. P. Hansen er Medlem af Varde Byraad og Indehaver af flere af Partiets Tillidsposter, bl. a. Formand for den lokale Kontrolkomite ved Varde Social-Demokrat.

Efter Festmaaltidets Afslutning tog Medlemmerne sig en Svingom i Pavillonen i det smukke Lystanlæg.

Arbejdsanvisningen.

Medlemmer af Metalarbejderorganisationerne, som søger Arbejde, anmodes om overalt at henvende sig paa de lokale Arbejdsanvisningskontorer. Dette er saavel af organisationsmæssige Hensyn, som navnlig ogsaa under Hensyn til den regelmæssige Funktion, Arbejdsanvisningskontorerne har nødvendig, og det er absolut i Medlemmernes egen velforstaaede Interesse at rette sig efter denne almindelige Forholdsregel.

Motorpasserprøven.

I Lov om Eksaminer for Skibsmaskinister m. m. af 12. April 1911 findes under § 6 anført følgende:

»Ved Motorpasserprøven kunne de, som maatte ønske det godtgøre deres Kendskab til Motorer. — For at kunne stedes til denne Prøve maa vedkommende være fyldt 16 Aar«.

Tanken med Indførelsen af denne Prøve var at give navnlig Fiskere og andre, som betjener mindre Motorer Lejlighed til at erhverve sig den fornødne Kendskab til Pasning og Betjeningen af disse Maskiner.

Motorpasserprøven er saaledes en frivillig Eksamen, men den hurtige Udvikling af Motorindustrien og Anvendelsen af større Motorer til Søs og til Lands har medført, at Fabrikanter og Ejere af Motorfartøjer, naar de antager Motormaskinister, gerne ønsker, at disse Folk har underkastet sig denne Prøve, navnlig efter, at man ved Undervisningen har udvidet Kendskabet til ogsaa at omfatte større Motorer.

Da der endvidere er Udsigt til, at en ny Sønæringslov vil blive vedtaget i en nær Fremtid, og der i denne Lov bl. a. kræves, at Motorpasserprøven skal være bestaaet af Motormaskinister i større Fartøjer, vil denne Prøve derefter gaa over til at blive lovbefalet for Adgang til Ansættelse i ovennævte Skibe.

Direktøren for Maskinistundervisningen, under hvem Motorpasserprøven sorterer, har allerede i Aaret 1909 skrevet en Lærebog til Forberedelsen ved nævnte Prøve, og i indeværende August Maaned udkommer 2. Udgave i stærkt udvidet Format.

Denne Lærebog som Redaktionen af Fagbladet har haft Lejlighed til at gennemse, giver en overordentlig fyldig Forklaring og Kendskab til alle forekommende Motortyper, og da alle de af Firmaet Burmeister & Wain og Østasiatisk Selskabs indvundne Erfaringer ved Konstruktionen og Betjeningen af Stormotoren er stillet til Forfatterens Raadighed ved Udarbejdelsen af denne Lærebog, vil der i denne være samlet alt, hvad der indtil den allersidste Tid er fremkommet i Motortekniken.

Kjøbenhavns Maskinistskole, Nørrebrogade 13, har til Brug ved Undervisningen ladet indrette et Motorlaboratorium, saaledes, at der foruden den almindelige Forberedelse tillige ad praktisk Vej kan gives Undervisning i Motorers Pasning og Betjening.

I dette Laboratorium findes nu opstillet:

1 Stk. 8 HK, 4-takts Motor fra Hein i Randers, med tilhørende Axelledning, Drivskrue, Gangskiftningsapparat og Udrykkertøj.
1 - 4 HK, 4-takts Motor fra Fabriken »Dan«.
1 - 6 HK, 2-takts Motor fra Fabriken »Tuxham«, forsynet ned tilkoblet Dynamo.
1 - 4 HK, 2-takts Motor fra Fabriken »Aurora«.
1 - ½ HK, Gasmaskine, Model Tuxen & Hammerich.
1 - 2-takts Paahængsmotor fra Fabriken »Dan«.

Som det vil fremgaa af foranstaaende, har Skolen sikret sig en udmærket Samling Maskiner til Brug ved Undervisningen, og da Motorrummet tillige er indrettet som Værksted, forsynet med alt nødvendigt Værktøj, har man herigennem sikret sig, at Eleverne tillige opnaar den fornødne Færdighed i at adskille og samle Maskinerne, lægge Pakninger, forbinde Rørledninger m. m.

Vi anbefaler derfor yngre Medlemmer indenfor Metalarbejderfagene til at henvende sig til Kjøbenhavns Maskinistskole angaaende nærmere Oplysninger om Undervisningen, som begynder 1. August, idet vi skal bemærke, at der igennem Handelsministeriet kan ydes Statsunderstøttelse til uformuende Elever.

Denne Understøttelse vil hovedsagelig dække de Udgifter, der er forbundne med Forberedelsen.

Nye Bøger.

Gustav Bang: Den materialistiske Historieopfattelse. Pris 25 Øre.
Gustav Bang: Efter Krigen. Pris 50 Øre.
Ferd. Hurop: Rente og Ruin. Pris 40 Øre.

I den sidste Tid er paa Socialdemokratiets Forlag »Fremad« udkommet nogle Bøger, der har Krav paa at kendes af alle vore Læsere. Vi har tidligere omtalt »Den ny Grundlov«, der nu er trykt i 15,000 Ekspl., men foruden den er udkommet to Bøger af Gustav Bang: *Den materialistiske Historieopfattelse* og *Efter Krigen* samt Ferd. Hurop: *Rente og Ruin.*

Dr. Bangs Navn vil være saa kendt indenfor Arbejderverdenen, at hans Skrifter ingen Anbefaling behøver. I »Den materialistiske Historieopfattelse« skildrer han den historiske Udvikling ud fra Synspunkter, der afviger stærkt fra dem, der sædvanlig doceres. Det er en letfattelig og letlæst Fremstilling af Karl Marx's Teori, der gaar ud paa at stille *Produktionsforholdene,* den Maade hvorpaa Menneskene til de skiftende Tider frembragte deres Livsfornødenheder, i et sanddru Forhold til Historien.

Det er af stor Værdi for enhver Socialdemokrat at kende denne Teori nøje, idet den danner Baggrund for den moderne Socialisme.

»*Efter Krigen*« er det sidste, der foreligger fra Gustav Bangs Haand. Ud fra dybtgaaende Studier af det moderne Samfund gør Dr. Bang her Rede for Aarsagerne til Krigen. Han paaviser de Brydninger — økonomiske og politiske — der gav Stødet til Katastrofen. Videre udvikles hvorledes Tilstanden i Evropa sandsynligvis vil forme sig efter Krigen — ikke bygget paa løse Formodninger, men paa den Sammenhæng mellem Aarsag og Virkning, der kæder Historien sammen. —

Indenfor Fagbevægelsen er Ferd. Hurop's Navn kendt og skattet. Hurop er bosat i Amerika, men under et Ophold herhjemme skrev han »*Rente og Ruin*«, der omhandler Rente- og Kreditsystemets Farer. Paa Grundlag af den officielle Statistik ruller Forfatteren nogle Billeder op, der er alt andet end lyse. Han tager Sigte paa en Række kapitalistiske Udskejelser og paaviser, understøttet af den offentlige Statistik, Rentesystemets uheldige Virkninger.

Disse tre Bøger kan i Sandhed kaldes *Arbejder-Læsning,* og vi anbefaler alle vore Medlemmer at anskaffe dem.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Udmeldte Medlemmer.

				Sidst betalt
Nr.	670	Christensen,	H. Chr.	29. 5.15
-	1554	—	K. P.	1. 4.15
-	501	Grihm,	O.	29. 5.15
-	250	Hansen,	O. L.	26. 6.15
-	172	—	Robert	12. 6.15
-	293	Jensen,	Viktor	23. 5.15
-	1410	Nielsen,	Niels Carl	26. 6.15
-	978	Prüser,	J. J.	19. 6.15
-	446	Rasch,	I. V.	5. 6.15
-	289	Sørensen,	V. O. H.	24. 4.15

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmands Side er nedenstaaende optaget blandt slettede og udmeldte Medlemmer:

Nr. 542 E. Hoff.
- 1401 E. Petersen.
- 1381 J. Sandersen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Dansk Formerforbund.

Medlemsbog Nr. 1427, lydende paa Jens Christian Søndergaard, bedes Kassereren, hvor den først præsenteres, tilbageholde og indsende til Hovedkontoret.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Genindmeldt
Nr. 1778	Christensen,	Niels Vilhelm Christian	7. 7.15
- 1768	Gundersen,	Knud Jensen	18. 1.15
- 1775	Madsen,	Ingvard	3. 6.15
- 1739	Møller,	Henrik Frederik	1. 3.15
- 1412	Nielsen,	Josef Niels	1. 7.15
- 1738	—	Edvard Valdemar	2. 1.15
- 1753	—	Laurits	9. 1.15
- 1367	Petersen,	Niels Peter	13. 3.15
- 1741	—	Lars Peter Vilhelm	1. 3.15
- 1774	—	Thorvald	28. 6.15
- 1740	Wann,	Niels Wiliam Petersen	1. 3.15

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Nyt Nr.
Nr. 72	Christiansen,	Jens	127

Overflyttede Medlemmer.

Nr. 69 Bech, O. . (fra Fabriksarbejdernes Forb.)
- 104 Hjerming, Aage (til Jærn- og Metalsliberforb.)

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	173	R. E. L. Sahlberg	(Kbhvn. Afd. 1)
-	8294	H. Ulriksen	(— — 1)
-	8873	J. C. Nielsen	(— — 1)
-	13726	H. E. O. Hørning	(— — 1)
-	16261	E. Olsen	(— — 1)
-	16740	C. Andersen	(— — 1)
-	17597	J. Nielsen	(— — 1)
-	20414	A. Petersen	(— — 1)
-	5972	H. F. Jørgensen	(— — 3)
-	19827	Svend O. Knudsen	(Frederikssund)
-	9800	N. P. E. Petersen	(Odense)
-	4852	Jens Petersen	(—)
-	7172	Anton Rasmussen	(—)
-	21790	Elvius Poulsen	(Skive)

Medlem Nr. 13603, A. Olsen, 2843, Chr. Tiedemann, 11777, J. Fr. Andersen, 2178, R. H. Reeh, og 14904, H. K. Rasmussen, har fundet deres tabte Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 18037 O. M. O. Lindholm.
- 4658 N. P. N. Østrup.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 1038	Andersen,	Victor Emil	6. 8.04
- 14200	Christensen,	L. Dam	11. 6.04
- 3335	Carstens,	Aug. H. L.	11. 5.12
- 14203	Christiansen,	A.	26. 8.11
- 3093	Frederiksen,	Frits E. V.	25. 1.13
- 11373	Gam,	Janus Johannes	28. 6.13
- 12801	Gammerath,	Carlo H. V. E.	19. 8.99
- 11226	Hansen,	A.	31. 7.09
- 5115	—	A. E.	12.11.10
- 20084	—	Axel S. M.	14. 9.12
- 20706	—	Axel Viggo	14.12.12
- 11141	Jansen,	Gustav Adolf	26.11.04
- 10053	Larsen,	Lars Peter	5.12.03
- 16640	Sillberg,	Christian P.	14. 3.08
- 15346	Thostrup,	Jacob F. C.	1. 6.12
- 9159	Vængberg,	Hans V. E.	29. 6.12

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 2594	Andersen,	Emil T. C.	26. 9.14
- 16234	Aagesen,	Marius Hans	5.12.14
- 18424	Bech,	Magnus	27. 2.15
- 8316	Clausen,	Erik	1. 8.14
- 15611	Hansen,	Carl A.	13. 2.15
- 11151	—	Hans Jacob S.	16. 1.15
- 16059	Halvorsen,	Laur. Emil	20. 2.15
- 5275	Jensen,	Hans Peter	20. 2.15
- 13281	Jørgensen,	Peter Ulrik	6. 6.14
- 9264	Johansen,	Emil	6. 2.14
- 13803	Larsen,	Carl Alfred	13. 2.15
- 18037	Lindholm,	Orla M. O.	20. 2.15
- 16052	Mortensen,	Niels Marius	15.11.13
- 3848	Nielsen,	Otto Thorvald	1914
- 5187	—	S. Chr.	16. 8.13
- 11065	Persson,	Konrad	8. 8.14
- 8831	Schoik,	Ejner Otto	28. 8.14
- 20432	Simonsen,	Poul Aug. M.	13. 3.15
- 4658	Østrup,	Niels P. Nielsen	19. 9.14

Overskud.

Paa Afdeling 1's Kontor henligger der Overskud fra »Iron« til M. Jensen, Milton Petersen og H. L. Jensen og fra Svovlsyrefabrikken i Kastrup til Nr. 1481, C. Jensen. *N. Jakobsen.*

Overskud henligger hos Kassereren i Frederikshavn til Medlem Nr. 9823, C. M. Andersen, og 9559, S. W. Chr. Hansen.

Efterlysninger.

Følgende Medlemsbøger bedes Afdelingskassererne indsende til Hovedkontoret til Revision:

Nr. 1555 Poul A. Rise Sørensen.
- 2674 Hans Sørensen.
- 2539 C. O. B. Wulf.

Fredericia Afdeling anmoder om at faa opgivet Adressen paa Medlem Nr. 6913, A. Otto Pedersen, da han har et større Mellemværende, som trænger til at blive opgjort.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Elektrikerforbund.						
691	Albers, Chr.	Rønnede	28. 7.83	København	3.11.10	Holbæk	16. 1.15
1577	Andersen, E. R. T.	København	3. 7.79	—	3.10.14	København	2. 1.15
762	— P. Viggo	Havdrup	14.12.81	Bedsted	2.11.14	Bedsted	9. 1.15
1561	Arp, O. E.	København	11. 2.79	København	16. 9.14	København	20. 3.15
676	Bisbjerg, F. Hansen	Odense	15. 6.88	Odense	9. 4.10	Odense	18. 6.15
1035	Christensen, C. O.	St. Salby pr. Køge	17.12.88	København	12. 3.13	Holbæk	20. 2.15
1554	— K. P.	København	1. 5.92	Randers	8. 8.14	Randers	6. 2.15
208	Ellegaard, H. F. R.	Trunderup St.	5. 1.91	Maribo	2. 3.12	Odense	26. 6.15
787	Hansen, O. R.	Horsens	21. 8.92	Holbæk	14. 2.15	Holbæk	27. 3.15
1542	Jørgensen, Egon	København	9. 9.92	Randers	22. 8.14	Randers	6. 3.15
415	Kaars, Hans Christensen	Skodsborg	5. 3.88	Esbjerg	1.11.13	Esbjerg	19.12.14
426	Larsen, K. W.	København	23.12.94	København	26. 7.13	København	23. 1.15
35	Maack, F. H.	Kolding	25. 6.93	Fredericia	14. 6.13	Randers	10. 4.15
1486	Ohlson, L. H. N.	København	13.11.94	Odense	8. 7.14	—	30. 1.15
1334	Olsen, A. H. E.	—	10. 3.94	København	11. 4.14	København	23. 1.15
1246	— V. A. E.	—	16. 4.93	—	16.12.14	—	27. 2.15
44	Petersen, K. Th. Falk	—	30. 8.92	—	17.11.14	—	12.12.14
1067	Poulsen, E. E.	—	25. 7.95	—	14.11.14	—	23. 1.15
1379	Puschmann, Theodor	München	3.11.85	Aarhus	11. 4.14	Aarhus	?
1531	Ramsted, Emil	Horsens	2.10.86	Horsens	10. 7.14	Bedsted	13. 3.15
178	Sørensen, C.	Aarhus	17.11.80	Odense	14. 6.13	Odense	18. 6.15
570	— Sigvald	Bergen (Norge)	8. 8.88	København	10. 5.08	Nakskov	?
1282	Torm, P.	København	8. 3.87	Vejle	27. 2.14	Randers	13. 2.15
148	West, Johs.	—	2. 5.84	København	18. 9.04	Holbæk	20. 2.15
137	Vik, T. H.	Stavanger	10. 8.93	Randers	1.11.13	Randers	23. 1.15
	Dansk Formerforbund.						
1575	Brinch-Andersen, Aug.	Fredericia	30. 6.87	Fredericia	1. 2.13	Fredericia	9. 5.14
446	Hansen, E. L.	Helsingør	29. 1.89	Odense	1. 1.13	Holbæk	8. 5.15
924	— A.	Ørslev	20. 1.68	Middelfart	1.10.96	Hovedkontoret	17.10.14
1398	Junget, L. P. H.	Taarnby	2. 3.73	København	12. 4.12	—	10. 4.15
467	Olsen, C.	Nykøbing M.	23.11.79	Nykøbing M.	1. 1.07	Nykøbing M.	5.12.14
1038	Rasmussen, A. C.	Svendborg	3. 5.79	Svendborg	1.10.05	Esbjerg	17. 4.15
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
286	Andersen, Anders Chr.	Aabybro	15.10.81	Kbhvn. Afd. 1	5. 4.13	Kbhvn. Afd. 5	13. 6.14
1898	— Carl	København	8. 9.75	„ „ 5	14. 7.06	„ „ 5	5.12.14
16845	Bomann, Poul	St. Petersborg	9. 3.65	„ „ 1	13. 2.07	„ „ 1	30. 1.15
8712	Bunde, Kaj Heller	Skiby	18.12.93	„ „ 5	14. 3.14	„ „ 5	11. 4.14
2239	Christensen, Andreas	Roskilde	14. 9.83	„ „ 1	18. 3.11	Randers	12.12.14
9843	— Chr. Hvilsom	Aalborg	18. 1.80	Aalborg	12. 1.14	Aalborg	16. 1.15
12758	— Hans Chr. Fredr.	Ore, Vordingborg	3. 6.94	Kbhvn. Afd. 1	5.11.13	Kbhvn. Afd. 1	27. 3.15
7713	Christiansen, Chr. Frederik	Odense	15. 1.80	Randers	27. 6.14	Randers	6. 3.15
10703	— Laurits Oluf Peter	København	29.10.77	Kbhvn. Afd. 3	13. 8.98	Nykøbing M.	18. 7.14
20382	Christoffersen, Otto	—	25. 5.93	Nykøbing F.	8.11.12	— F.	29. 8.14
19692	Carlsen, Otto	Odense	28. 1.87	Odense	28.10.11	Odense	9.11.13
9981	Damm, Max A. A.	København	8. 4.89	Kbhvn. Afd. 5	7. 3.14	Kbhvn. Afd. 5	13. 6.14
21245	Drøhse, Einar	Hørsholm	19. 1.88	Aarhus	2. 2.13	Fredericia	20. 3.15
13860	Eriksen, Axel Ditlev	Nykøbing Sj.	11. 4.91	Odense	2. 6.10	Kbhvn. Afd. 1	17. 4.15
14463	Eve, Georg Fritz	Randers	24. 1.74	Kbhvn. Afd. 5	26. 1.12	„ „ 5	14. 3.14
13984	Fischer, Jakob	Odense	23.10.90	„ „ 1	21.11.08	„ „ 1	2. 1.15
12121	Frederiksen, Axel Emil	Taarbæk	8. 3.77	„ „ 5	7.11.14	„ „ 5	21.11.14
1122	— Oskar Edvin	København	11. 4.75	„ „ 1	17. 2.13	„ „ 1	10. 4.15
16717	Gejsler, Johannes Thorup	—	17. 6.92	„ „ 1	9. 4.15	„ „ 1	10. 4.15
5555	Gelluer, Michel	Tyskland	20. 9.86	Boizenburg	2. 3.13	„ „ 5	31.10.14
16630	Hansen, Chr. Dan	Faxe Ladeplads	23.10.95	Kbhvn. Afd. 1	9. 4.15	„ „ 1	10. 4.15
12705	— Hans Peter	Randers	11.11.78	„ „ 1	1.11.13	„ „ 1	12.12.14
16421	— Jens Carl Marius	Jenslev Sogn	18. 2.88	„ „ 1	21.11.14	„ „ 1	27. 3.15
1105	— Jens Christian	Hasle pr. Aarhus	21. 4.70	„ „ 1	7.10.11	„ „ 1	6. 3.15
3	— John Ole	Oppesundby	12. 8.66	„ „ 1	5.12.91	Roskilde	1. 8.14
21243	— Johannes	Aarhus	19. 6.82	Aarhus	1. 1.13	Aarhus	7.11.14
9081	— Jørgen Jakob	Alleshave	13. 2.91	Holbæk	17. 3.15	Holbæk	20. 3.15

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
18516	Hansen, Niels Georg...	Radsted	4.12.86	Maribo	22. 1.11	Nykøbing F.	6. 6.14
11896	— Peter L.....	Glatved	4. 5.83	Aarhus	5. 7.09	— -	11. 4.14
20073	Hartvigsen, Valdemar.....	Frederiksberg	12. 2.94	Kbhvn. Afd. 1	3. 3.15	Kbhvn. Afd. 1	3. 4.15
1908	Hauerberg, Eduard Fr.....	København	17. 8.69	„ „ 5	14.12.95	„ „ 5	16. 1.15
5387	Henriksen, Ivar L.....	—	8.10.93	„ „ 1	12. 4.13	„ „ 1	27. 3.15
14381	Hold, Anders Chr....	Sall	4. 3.90	Randers	5. 4.10	Hobro-Assens	22. 8.14
10000	Holm, Edvard.....	København	11. 4.91	Kbhvn. Afd. 5	11. 4.14	Kbhvn. Afd. 5	18. 7.14
1045	Holst, Olaf Petersen .	—	7. 5.75	„ „ 1	6.10.11	„ „ 1	19. 9.14
15031	Jensen, Aage Christian	Rudkøbing	4. 7.93	„ „ 1	17. 3.15	„ „ 1	20. 3.15
14233	— A. V.....	København	21 .5.70	„ „ 2	1.10.10	„ „ 2	24. 4.15
14938	— C. S.....	Helsingør	6. 4.83	Komm. Arbmds. Forb.	1.10.10	„ „ 5	6. 2.15
3866	— Harald.....	Roskilde	2. 1.93	Roskilde	5. 5.13	Roskilde	11.10.14
11835	— Jens Anders ..	Kærbølling Vejle	19. 7.83	Vejle	26.12.14	Vejle	27. 2.15
9840	— Marinus.....	Vrensted	30. 5.89	Aalborg	15. 1.15	Aalborg	13. 3.15
21139	— O. Kornelius ..	Slagelse	25. 5.94	Slagelse	11. 4.13	Kbhvn. Afd. 1	27. 2.15
21114	— V. Andersen ..	Gentofte	16. 1.72	Kedel- & Maskinp. Fb.	1. 8.12	Aalborg	27. 3.15
1515	— Vilhelm Charles	København	7. 4.78	Kbhvn. Afd. 3	29.11.13	Kbhvn. Afd. 5	30. 5.14
21693	Jørgensen, Valdemar Marius	Sorø	24. 9.95	Roskilde	3.11.14	Roskilde	12.12.14
15142	Ibsen, Harry Osvald..	Skanderborg	8. 3.93	Skive	13. 3.12	Kbhvn. Afd. 5	30. 1.15
2346	Jakobsen, Hans Rasm. Louis	København	1.12.76	Kbhvn. Afd. 1	14. 2.03	„ „ 1	6. 3.15
13865	— Jens Erik.....	Fredericia	26. 8.92	Aarhus	1. 6.12	Fredericia	28.11.14
11081	Jespersen, Frederik Charles	Korsør	7. 2.95	Kbhvn. Afd. 1	31. 3.14	Korsør	13. 2.15
9073	— Hans J.....	Øster Marie	21. 4.76	Holbæk	26. 2.15	Holbæk	3. 4.15
10965	Johnsen, Bernhard.....	Amerika	26. 7.93	Norge	13.10.12	Kbhvn. Afd. 5	17.10.14
10074	Kilde, Magnus Rasmussen	Tved pr. Svendborg	13. 1.95	Svendborg	3. 5.14	Svendborg	26.12.14
8649	Kofoed, L. C.....	Lyngby	2. 5.60	Kbhvn. Afd. 1	22.10.02	Kbhvn. Afd. 1	17. 9.10
19062	Kunst, H. C. F. M....	Ørby pr. Saxkøbing	19. 8.75	Aarhus	1. 4.11	Aarhus	24.10.14
15730	Larsen, Lars Christian.	Hausted Thy	17. 5.86	Nykøbing M.	20. 1.06	Roskilde	16.11.13
18017	— Louis C. N.	København	21. 7.77	Kbhvn. Afd. 1	28.12.14	Kbhvn. Afd. 1	3. 4.15
10617	— Niels P. Chr..	Kerteminde	15. 2.90	Odense	25. 4.14	„ „ 1	27. 3.15
9954	Lau, Vilh. C. Echardt	København	2. 7.86	Kiel	9. 2.13	„ „ 1	13. 3.15
20301	Locht, Aage.....	Aarhus	1.11.95	Kbhvn. Afd. 1	8. 3.15	„ „ 1	3. 4.15
15090	Lorentzen, H. K. Chr. K...	København	26. 6.92	„ „ 1	15. 2.15	„ „ 1	3. 4.15
20013	Lund, Peter Johannes	Korsør	29. 8.86	„ „ 1	3. 4.15	„ „ 1	17. 4.15
21707	Madsen, Axel Valdemar.	Boeslunde	25. 3.96	Korsør	2. 1.15	Korsør	10. 4.15
9129	— N. R. Th.....	Aarhus	19. 2.75	Aarhus	8. 5.14	Aarhus	7.11.14
10942	— Rasmus Peter .	Lisbjerg pr. Aarhus	6.11.92	Kbhvn. Afd. 5	9. 5.14	Kbhvn. Afd. 5	7.11.14
12133	— Villiam	København	16. 4.86	„ „ 5	3.10.14	„ „ 5	17.10.14
9994	Mikkelsen, Ludv. V. Chr...	Øster Marie	19. 2.93	„ „ 5	28. 3.14	„ „ 5	13. 6.14
17062	Mortensen, Alexander.....	Hjels pr. Kolding	5. 5.89	Kolding	12. 6.12	Fredericia	28. 2.14
6265	— Arthur Villiam.	Thurø pr. Svendborg	25.11.94	Holeby	13. 8.13	Svendborg	8. 8.14
10258	Møller, Christian.....	Aarhus	2. 4.95	Aarhus	6. 1.15	Aarhus	6. 2.15
9089	— Hans Aage F..	Klampenborg	14. 2.85	Holbæk	12. 2.15	Holbæk	10. 4.15
8435	Nielsen, Axel Peter Alfr.	København	1. 4.95	Kbhvn. Afd. 1	5. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	6. 3.15
10777	— Florian Albertus B.	Bisbjerg pr. Lystrup	17. 7.78	Aarhus	27. 3.09	Aarhus	8.11.14
16020	— Hans Jacob ...	Vetterslev Ringsted	9.12.60	Kbhvn. Afd. 1	4. 7.14	Kbhvn. Afd. 1	10. 4.15
19203	— N. K.....	Engslev pr. Gjerløv	5.12.69	Hobro-Assens	13. 5.11	Hobro-Assens	2. 5.14
16348	Olsen, Hans.....	København	4. 2.92	Moss, Norge	21. 6.13	Kbhvn. Afd. 1	3. 4.15
9172	— Svend.....	Horsens	10. 9.89	Kolding	1. 5.08	Aarhus	5.12.14
16228	Petersen, Aage Viggo ...	København	4. 2.94	Kbhvn. Afd. 1	3.10.14	Kbhvn. Afd. 1	3. 4.15
5101	— Axel Hans	Taarbæk	26. 2 93	Roskilde	19. 1.13	Roskilde	29. 3.13
6031	— Elvinus.....	Voldsted pr. Ellitshøj	16.12.92	Aalborg	18. 4.14	Aalborg	30. 1.15
20783	— Niels	København	22. 2.92	Kbhvn. Afd. 5	21.12.12	Kbhvn. Afd. 5	30. 5.14
4044	— Svend.....	Tikøb	11. 2.76	Helsingør	1.12.01	„ „ 5	4. 7.14
1881	Radtleff, Daniel	København	26.12.86	Kbhvn. Afd. 5	7. 4.06	„ „ 5	27. 6.14
5956	Rasmussen, Otto Anders...	—	26.11.95	„ „ 3	14.11.14	Holbæk	13. 2.15
563	Sørensen, Henrik Andreas	Lemvig	13. 9.91	„ „ 1	1. 4.10	Kbhvn. Afd. 1	27. 3.15
13840	— Johan Axel	Aarhus	23. 1.72	„ „ 1	15. 6.14	„ „ 1	8. 8.14
3291	— Thomas	Skive	13. 4.86	Hjørring	1. 5.05	Aalborg	6. 3.15
11949	— V.....	København	25.10.85	Kbhvn. Afd. 5	23. 5.14	Kbhvn. Afd. 5	4. 7.14
13169	Steffensen, Carl Aage	—	7.10.81	„ „ 6	6.11.10	„ „ 1	27. 3.15
21658	Taggatz, Heinrik V.....	—	7. 7.61	Korsør	1. 9.14	Korsør	27. 3.15
18252	Theil, Otto E. Rosenkrantz	Næstved	16. 6.73	Kbhvn. Afd. 1	17. 7.14	Kbhvn. Afd. 1	18. 7.14
10983	Thome Alfred.....	Ullaborg	13. 9.86	„ „ 5	20. 6.14	„ „ 5	24.10.14
16480	Thomsen, Georg.....	København	2. 7.91	Lysekill, Sverrig	27. 9.13	„ „ 1	26.12.14
11135	— Jens Peter	Korsør	16.12.94	Kbhvn. Afd. 1	7. 4.14	„ „ 1	3. 4.15
12355	Winchelmann, Gustav K....	Roskilde	30. 8.91	Roskilde	20. 5.13	Roskilde	23. 5.14
16251	Zangenberg, Asger Bach ...	København	1. 1.94	Kbhvn. Afd. 1	9.10.14	Kbhvn. Afd. 1	31.10.14
9838	Østergaard, Martin Theodor	Hals	4. 7.84	Aalborg	1. 2.15	Aalborg	20. 2.15

Til Opbevaring

i Arkivet i Afdelingerne under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 3, 11. Aarg.

Breve.

Paa D. S. & M. F.s Anvisningskontor i København henligger følgende Post:

1 Brev til Maskinarbejder Georg Petersen, afsendt fra Aalborg.
1 Brevkort til Maskinarbejder C. Thomsen, afsendt fra Maskinf. »Anker«, Vordingborg.
1 Brevkort til Hr. Vilh. Ravn Nielsen, afsendt fra New Orleans.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Elektrikerforbund.

Formænd:

Randers: C. Olsen, Nørrebrogade 37, St.

Kasserere:

Aarhus: Til Kasserer er valgt R. Vietz, Frederiks Allé 145, 3.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Nykøbing F.: C. Hansen, Lollandsgade 4, St.

Kasserere:

Esbjerg: Chr. Hansen, Kongensgade 27, 1.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Kasserere:

Horsens: H. Larsen, Sønderbrogade 69, 2.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Holbæk: C. Christensen, Fasanvej 31.
Odense: J. V. Werners Telefon Nr. er 2857.

Kasserere:

Fredericia: Til Kasserer er valgt Smed P. Sauer, Danmarksstræde 50.

Vore Telefoner.

Elektrikere.

Hovedkontoret, København	7918
Afdeling 1, København	Nora 1945 y
— 2, Aarhus	1574
— 14, Holbæk	537

Formere.

Hovedkontoret	Byen 2125
Udenfor Kontortiden, Formanden	Taga 1154 x

Gørtlere.

Hovedkontoret	Nora 2249 y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor } Anvisningskontor }	5121 og 8221
Københavns Afdeling 1	3824
— — 7	Godth. 1518 x
Aalborg	1192
Nyborg	408
Helsingør	375
Odense	1863
Frederikshavn	392
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116

Enhver Haandværker,

som rejser til Udlandet bør indmelde sig i *Skandinavisk Central Understøttelses-Kasse.* Kontingent til Hovedkassen er 30 Cts. (ca. 21 Øre) ugentlig. Rejse- eller Sygehjælp til et Beløb af 25 Frcs. Over 30 Afdelinger i Europa. Indmeldelser modtages bl. a. i Kiel: Waisenhoffstrasse, Ecke Kl. Kuhberg, Hamburg: Schlachterstrasse 44, Berlin: »Dresdenergarten«, Dresdenerstrasse 45. Foren. »Norden«, Herman Hermansen, Schlosstrasse 26, 2., Flensborg, hos Forretningsføreren: H. J. Larsen, Postfach, Zürich (Schweiz), samt i hver Afdeling.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 18. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 10 AUGUST 1915 1. Aarg.

Dyrtiden og Arbejderne.

Staten giver Dyrtidstillæg.

Paa den ene Side har Verdenskrigen bevirket, at Arbejdsmængden i forskellige Industrier og Brancher er øget ganske betydeligt, men paa den anden Side har Virkningen desværre været den, at Priserne paa Livsfornødenhederne er steget ganske overordentligt og vedbliver dermed. Man regner saaledes i Statens statistiske Bureau med en Prisstigning paa omkring ved 35 %, og i de krigsførende Lande, England, Tyskland, regner man med en Forhøjelse, der er noget større, nemlig ca. 40 %. Selvfølgelig har det ikke været muligt for Arbejderne at skabe gennemgaaende Forhøjelser af Lønnen, som stod Maal med Prisfordyrelsen, men Forhøjelsen af Arbejdslønnen har dog i en Række Industrier været ikke ubetydelig. I nogle Tilfælde har Arbejdsgiverne valgt ved Siden af de fastsatte Lønninger at give et Dyrtidstillæg, men som Helhed har Organisationerne ganske naturligt ikke kunnet slaa sig til Taals med saadanne Palliativmidler, men har maattet tage sig for at højne Lønningerne under fornødent Hensyn til, hvor Krigen har skabt forøget Virksomhed, og naturligvis ogsaa til de Tilfælde, hvor Virkningerne af Krigen har været det modsatte.

Under disse Omstændigheder maa det vistnok indrømmes, at de mange Bestillingsmænd og Arbejdere, som beskæftiges hos Stat og Kommuner, og hvis Lønninger er budgetmæssigt fastlagte, saaledes at det er svært at komme uden om, har været dem, der i det store og hele har været vanskeligst stillede. Saaledes har Arbejderne paa Statens Orlogsværft — for saa vidt ogsaa før Krigens og Dyrtidens Komme — stadig anmodet om, at der ved Siden af de fastsatte Minimalsatser maatte ske rimelige personlige Oprykninger, men Staten har som Regel været ubønhørlig; man har henvist til, dels at de ikke var væsentlig under de private Lønninger, dels at der skulde Bevilling til.

Ved de sidste med Forsvarsministeriet førte Forhandlinger desangaaende foretog man imidlertid en Art Tilbagetog under Dækning af en Henvisning til, at der nu stilledes Forslag om Dyrtidstillæg eller en „Dyrtidshjælp" til alle Statens Arbejdere og Tjenestemænd, derunder f. Eks. ogsaa Skolelærere. Regeringens Forslag gik ud paa et Tillæg af 50 Kr. til ugifte og 75 Kr. til gifte. Disse sidste skulde saa endvidere have et Tillæg af 25 Kr. for hvert hjemmeværende Barn under 15 Aar; det hele dog begrænset opad til ikke at maatte andrage over 10 % af Fortjenesten for det forløbne Aar, og ikke over 175 Kr. ialt. Naturligvis er dette en ikke ubetydelig øjeblikkelig Hjælp, men Forslaget skulde bl. a. først passere Rigsdagen.

Her synes man særlig at have taget fat paa 10 %-Systemet, som man har ombyttet med en Inddeling i Lønningsatser paa 5 Klasser, hvorefter man i Udvalg har vedtaget et Tillæg, der bliver størst paa de laveste Lønninger, medens 10 % Maksimum naturligvis i mange Tilfælde vilde betyde størst effektivt Tillæg til de højeste Lønningsatser. Herefter bliver laveste Klasse

med Lønninger under 1350 Kr. den, der faar størst Tillæg, nemlig 50 Kr. for ugifte, 75 Kr. for gifte foruden 25 Kr. for hvert hjemmeværende Barn under 15 Aar. Allerede med næste Klasse, som gaar fra 1350 Kr. til 1550 Kr., bortfalder Tillægget for ugifte; de gifte faar 50 Kr. plus 25 Kr. pr. Barn. Maksimum for disse Grupper bliver henholdsvis 16 og 13 % af Lønningerne. Højeste Klasse er dem fra 1950 Kr. til 2150 Kr. aarlig; her bliver Tillægget kun for gifte med 25 Kr. pr. Barn og Maksimum 5 % af Lønnen.

Paa Landet er Tjenestemændene ligeledes delt i 5 Klasser, men Satsen for hver Klasse er overalt 150 Kr. lavere end i Byerne, hvilket vil sige, at 1. Klasse er indtil 1200 Kr., 2. Klasse 1200—1400 Kr., 3. Klasse 1400—1600 Kr., 4. Klasse 1600—1800 Kr. og 5. Klasse 1800—2000 Kr., som er Maksimum, medens 2150 Kr. er Maksimum i Byerne, men iøvrigt er Dyrtidshjælpen og Maksimumsbestemmelsen for hver af Klasserne ganske den samme som i Byerne.

Det er naturligvis rigtigt, som foretaget af Folketinget, at lade Dyrtidstillægget virke stærkest paa de laveste Lønninger, thi det er jo en Nødhjælp, men Spørgsmaalet er her, om man alligevel ikke er for karrig overfor dem, der staar lidt højere med deres Aarsfortjeneste. Der er en Række Fortjenester paa 15, 16 og 1700 Kr., hvor det absolut maa knibe haardt for Forsørgerne at komme igennem, og Staten burde have en Pligt til at staa bedst med deres Lønninger (hvad den ikke gør), selv om en stor Del af Statens Arbejde, nemlig Fabrikation af Krigsmateriel, er uproduktivt, men Staten har dog heldigvis ogsaa en Mængde produktivt Arbejde henlagt under sig, og der burde være Enighed mellem alle Parter om, at Staten bør betale ordentligt.

Men derudover bør Staten lægge an paa i visse Tilfælde at forsyne sine Arbejdere med billige Fornødenheder, som f. Eks. Brændsel. De private Arbejdsgivere er i mangfoldige Tilfælde under Krigen gaaet til at skaffe baade Kul og andre Livsfornødenheder, og varer den nuværende Situation længe ved, er det sikkert nødvendigt at gaa videre paa denne Vej. Man kan ikke roligt se paa en Prisforhøjelse af op imod 40 % uden at tage fat paa i størst mulige Udstrækning at borttage Virkningerne for de smaa Indtægter. Statens Prisregulering har vel ikke været uden Virkning, men desværre er det jo en Kendsgerning, at private Folk stadigt gør sig den størst mulige Fordel ud af den foreliggende Situation. Man tager den størst mulige Mellemhandleravance, hvor det lader sig gøre, og Producenterne skruer Priserne op overalt paa deres Medmenneskers Bekostning.

Men trods alt er der vist Grund til at hilse Statens Dyrtidshjælp, som endnu, da dette skrives, ikke er endelig vedtaget af Lovgivningsmagten, med Glæde og Haab om, at det offentlige helt og fuldt vil anerkende sine Forpligtelser.

Uddrag af Centralorganisationens Beretning for Aaret 1914.

II.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Dette Forbunds Beretning omfatter 3 Aar, den hidtidige Beretningsperiodes Længde, men er, da Forbundets Virksomhedsomraade ikke er saa stort, ikke meget omfattende.

Saa vidt det ses af Beretningen, er der i den nævnte Tid kun afholdt 2 Mæglingsmøder og 1 Timandsmøde.

Af indre Anliggender er Tiltrædelsen af Kartellet det mest betydningsfulde. Sagen var da ogsaa til Urafstemning, førend Forbundet tog dette Skridt. — Endvidere er det for København hidtil gældende Hjælpefond overgaaet til Forbundet, som i Stedet for har ombygget det til at omfatte hele Landet. Samtidig ophævede Københavnerne et Byggefond og fordelte de deri værende ca. 6000 Kr. iblandt Forbundets Medlemmer.

Afdelingernes Antal er 6, og Medlemsantallet var i 1913 360, i 1914 379 og i 1915 393. Altsaa bestandig Tilvækst.

Iøvrigt indeholder Beretningen Lønstatistik for Aarene 1912—13, og denne Lønstatistik sluttes med følgende Tabel:

		København		Provinserne	
		Værk-stederne	Støbe-rierne	Værk-stederne	Støbe-rierne
1910.	Dagløn, Gennemsnit	45	50,8	42,5	45,7
	Akkord, —	64,2	63,5	58,1	59,1
1911.	Dagløn, Gennemsnit	46,1	50,5	42,1	45
	Akkord, —	63	61,2	65	60
1912.	Dagløn, Gennemsnit	46,7	52,2	42,9	47,2
	Akkord, —	68,3	64,4	56	66,8
1913.	Dagløn, Gennemsnit	47,4	52,2	43,1	48
	Akkord, —	66,7	64,7	51	69,2
1914.	Dagløn, Gennemsnit	49,8	55,4	48	54,1
	Akkord, —	»	»	»	»

Metaltrykkerforbundet.

Metaltrykkernes Medlemstal er i Aarets Løb steget med 7 Medlemmer, fra 84 til 91, og man forundres næsten, naar man hører, at et Forbund af denne Størrelse i Aarets Løb har haft en Korrespondance, der opviser 663 udsendte Breve fra Formanden og 575 do. fra Hovedkassereren.

Ved Krigens Udbrud fik Forbundet 28 % af sine Medlemmer arbejdsløse. Af dette Tal søgte en Del andet Erhverv, medens en Del rejste til Udlandet.

Aaret viser 4 *Mæglingsmøder*.

Overenskomsternes Antal angives at være 27, ogsaa et meget stort Antal.

En *Lønstatistik* viser, at Gennemsnitstimelønnen for 83 Mand har været 51 Øre. Fordelt efter Brancherne har den været:

Lampe- og Lysekronefabrikker	53,1 Øre
Blik- og Metalvarefabrikker	52,5 —
Elektropletfabrikker	51,0 —
Sølvvarefabrikker	56,4 —
Odense	50,0 —
Fredericia	42,0 —

Laveste Lønsats ses at være 40 Øre, højeste 80 Øre.

Sliberforbundet.

Dette Forbund er det næstmindste af de til Kartellet knyttede, men vel ogsaa det, som mest i Art nærmer sig det store Smede- og Maskinfag, hvorved en Del Arbejdere lige saa godt kan vælge den ene som den anden Organisation.

Af stor Betydning for Faget er den mellem Forbundet og Sammenslutningen i Slutningen af 1913 indgaaede Overenskomst, som særlig i Retning af regelmæssig Tilgang til Faget har medført en tilfredsstillende Ordning. Enhver Sliber over 18 Aar faar fremtidig 36 Øre pr. Time som Mindsteløn, stigende i Løbet af 3 Aar til 38 Øre. Arbejdstiden er dernæst forkortet med ½ Time de 8 Sommermaaneder og 1 Time i de 4 Vintermaaneder. Timelønnen er i Provinserne gennemgaaende forhøjet med 20 % som Følge af denne Overenskomst. Samtidig er der paa en Del Virksomheder indført Akkordarbejde, hvorved der for Sliberne er aabnet Adgang til en haardt tiltrængt Merfortjeneste.

Foreningens Medlemmer har været indviklede i 2 Strejker, en hos Elektropletfabrikant Prip paa Amager og en hos Dansk Rekylriffel-Syndikat.

Af Kongresser har Forbundet haft 2. Den første Kongres var ordinær, den anden indkaldt for at drøfte de af Krigen skabte ekstraordinære Forhold, og man vedtog her at yde 6 Kr. pr. Uge til saadanne arbejdsløse, der havde opbrugt deres Understøttelse.

Smede- og Maskinarbejderforbundet.

Efter en indgaaende og dog meget kortfattet kronologisk Beretning, der omfatter 5 Fjerdingaar, altsaa er ført op til 31. Marts d. A., følger de Oversigter, som bedst egner sig for Uddrag. Selve den kronologiske Beretning kan der ikke ved Uddrag gives noget virkeligt Billede af, hvorfor vi ganske maa lade dette ligge.

Første tabellariske Oversigt omhandler *Lønbevægelsen*, der viser, at der for den Tid, Beretningen omfatter, er stillet Lønkrav for ialt 3630 Mand, hvoraf 2871 har faaet et direkte Løntillæg. Stillingen i det hele er iøvrigt saaledes:

	Antal Virksomheder		Antal Svende paa Værkstedet	Antal Deltagere i Forhøjelsen	Forhøjelse pr. Time	Timeløn	
	Kbhvn.	Prov.				Før Forhøjelsen	Efter Forhøjelsen
1914.....	33	61	2544	2146	2,9	42,1	44,6
1915 (1. Kv.)	8	20	1086	725	2,2	42,0	43,5

Man vil deraf se, at Gennemsnitstimelønnen i 1915 er noget lavere, og det maa derfor erindres, at det jo ikke er de samme Virksomheder, det i de 2 Perioder drejer sig om. I 1915 er det store Kontingent i Antallet af Svende ydet af Statsbaneværkstederne, nemlig godt de 600 af de 1086, hvorved Gennemsnittet kommer til at staa i Forhold til Timelønningerne paa disse Virksomheder, og her er den som bekendt noget lavere end i den private Industri.

Mæglingsmødernes Antal har været betydeligt, men særlig de ved Mæglingsmøderne behandlede Sagers, hvad der vil ses af efterstaaende Tabel, der giver en Oversigt over dette Forhold:

Aar	Antal Møder	Antal Stridsspørgsmaal	Antal Sager	
			hvor Forlig opnaaedes	hvor Forlig ikke opnaaedes
1913.....	50	69	54	15
1914.....	58	86	65	21
1. Kv. 1915....	14	18	15	3

Af de Sager, der gik til *Timandsmøde*, bragtes de fleste til en tilfredsstillende Ordning, og i Aarets Løb bragtes kun 2 Sager til en *Voldgiftsrets* Afgørelse, begge Akkordopgørelser paa Rørarbejder i København. Navnlig var en Sag hos Firmaet Albrechtsen & Madsen ret interessant, ogsaa fordi det drejede sig om et stort Beløb, som Firmaet søgte at undgaa at betale, hvad Voldgiftsretten dog ikke hjalp det til, idet den gav os Medhold.

Ved Beretningens Slutning, altsaa 31. Marts 1915, havde Forbundet 76 *Overenskomster* med Arbejdsgivere udenfor Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning. Naar dertil kommer den Overenskomst, som er gældende mellem Sammenslutningen og Forbundet, saa vil dette med andre Ord sige, at samtlige Smede og Maskinarbejdere paa rene Undtagelser nær arbejder under overenskomstmæssige Forhold.

Af de i 1914 og 1. Kvartal af 1915 etablerede 19 *Arbejdsstandsninger*, har 8 fundet Sted paa Værksteder under Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning. Disse

8 Arbejdsstandsninger maa derfor henføres under Begrebet »ulovlige«, hvad enten de har været fremkaldt af Arbejdere eller Arbejdsgivere.

De øvrige 11 har været meget korte og lidet omfangsrige. Ingen af dem har forfejlet deres Virkning.

Arbejdsgiverne har ogsaa forsøgt at hævde, at der hos Firmaet F. L. Smidth & Co., København, og Fabrikant P. Matthiesen, Vejle, har været Strejker. Førstnævnte Sted gik 3 Autogensvejsere og sidstnævnte Sted 2 Maskinarbejdere, fordi deres Fordringer om Timelønsforhøjelser ikke var opfyldte. Forbundet protesterede dog imod dette Misbrug af Ordet Strejke, og Sagerne gled ogsaa ganske stille ud af Verden.

Blokaderne har derimod ikke alle opfyldt deres Hensigt, idet en Del ofte etableres paa Steder, hvor der ikke er meget at holde sig til.

En *betinget Blokade,* der i Sommeren 1913 var etableret paa Hærens Værksteder paa Spørgsmaalet om Minimallønnens Størrelse, hævedes fra 1. April 1914 efter Forsvarsministeriets Tilsagn om samme Lønordning som gældende for Orlogsværftet, nemlig 4 Kr. 05 Øre om Dagen til en Haandværker og 3 Kr. 50 Øre for Arbejdsmænd. — Den i samme Anledning af flere Fag paa *Statens Orlogsværft* fra Maj 1913 iværksatte betingede Blokade hævedes i Januar 1914 paa samme Betingelser.

Blokadernes Antal har ialt været 15, naar ovenstaaende 2 medregnes.

Samkvemmet mellem Forbundsledelsen og Provinserne har været meget livligt, idet der af Forbundets Tillidsmænd er aflagt Provinserne 96 Besøg i Løbet af de 5 Fjerdingaar, Beretningen omfatter.

Nogle kan det maaske ogsaa interessere at erfare, hvor mange Møder der er afholdt i København, fraset dog Mæglings- og Forhandlingsmøder af enhver Art.

Tid	Hovedbestyrelsesmøder		Timandsmøder		Kongresser	
	Antal	Antal Punkter paa Dagsordenen	Antal	Antal Punkter paa Dagsordenen	Antal	Antal Punkter paa Dagsordenen
Aar 1914 . . .	31	514	3	15	1	13
1. Kv. af 1915	9	157	2	6	—	—
Tilsammen . .	40	671	5	21	1	13

Vedrørende den rene *Kontorstatistik* kan anføres, at der fra Formanden er udsendt ialt 1491 Skrivelser i Perioden, fra Hovedkassereren 699, tilsammen saaledes 2190. Disse Skrivelser har været ledsagede af 433 Stk. Bilag af forskellig Art, Mæglingsreferater, Overenskomster eller hvad det nu kan være.

Medlemstallet er som sædvanlig steget og var ifølge en foreløbig Opgørelse i Marts 1915 13877. Indmeldelsernes Antal har været ca. 300. Ombytning af Medlemsbøger til Kolleger, der rejser til Udlandet, har været ca. 400, deraf 300 i Aaret 1914.

(Fortsættes).

Tal og Betragtninger angaaende Arbejdsløsheden i Smede- og Maskinfaget.

Naar man vil danne sig et Billede af den Travlhed, som hersker indenfor den Del af Industrien, i hvilken vort Fag beskæftiges, saa vil Tallet paa vore Arbejdsløse, taget i Forhold til vort Medlemsantal, give et godt Billede, vel at mærke, naar man har Kendskab til Forholdene og ud fra dette bedømmer Tallet.

For Københavns Vedkommende har Tallet paa Arbejdsløse i Juli Maaned gennemsnitlig andraget 145 af et Medlemstal paa ca. 7600. Mange er maaske tilbøjelige til at ville sige, at selv om ovennævnte Tal fortæller, at der er meget Arbejde, saa er Tiderne ikke saa gode, at der er Brug for alle Kræfter.

Dette er dog ikke rigtigt, thi for det første er der i flere Brancher Mangel paa Arbejdskraft, og for det andet er det jo ikke en fast Stab af Arbejdsløse paa 145 Medlemmer, som har været ledige i Juli Maaned, fordi der ikke har været Arbejde til dem.

Af det nævnte Antal har kun 22 Medlemmer været ledige hele Juli Maaned, og disse 22 er ældre Arbejdere, der selv i Tider, som de nuværende, har Vanskelighed ved at faa Arbejde.

Forholdet er desuden det, at ikke mindre end ca. 600 af vore Medlemmer har været meldt arbejdsløse i København i Juli, og i samme Maaned har 214 Medlemmer anmeldt at have skiftet Arbejdsplads, uden at været meldt arbejdsløse.

Vi kommer derved op paa et Tal af over 800 Smede- og Maskinarbejdere, som i København i Juli Maaned har tiltraadt andet Arbejde.

I ovennævnte Tal er medregnet 111 Tilrejsende, deraf 95 fra Provinsen og 16 fra Udlandet, og af disse fik 107 Arbejde i Maanedens Løb.

At den herskende Dyrtid, med opskruede Priser paa alle Livsfornødenheder, her spiller en stor Rolle, fremgaar ved Undersøgelse af de enkelte Tilfælde, i hvilke Medlemmerne har forladt det tidligere Arbejde for at søge nyt og bedre.

Den ringe Arbejdsløshed dokumenteres ogsaa ved følgende Oversigt over de enkelte Arbejdsløshedstilfældes Varighed:

129	Medl.	har	været arbejdsløse	1 Dag
78	—	—	—	2 Dage
156	—	—	—	3—5 Dage
138	—	—	—	6—10 Dage
68	—	—	—	11—26 Dage
22	—	—	—	hele Maaneden
ialt: 591	Medl.			

Den gennemsnitlige Arbejdsløshedsprocent har i Juli Maaned andraget 1,9 for Københavns Vedkommende, hvilket, set i Sammenligning med at 10,5 Procent af Medlemmerne har skiftet Arbejdsplads, giver et godt Billede af den for Tiden herskende Travlhed.

For Provinsernes Vedkommende kan Arbejdsforde-

lingen ikke paa samme Maade specificeres, i hvert Fald ikke uden større Forberedelser med Inddragning af Materiale fra hele Landet, men af de indsendte maanedlige Beretninger kan der dog ses adskilligt til Belysning af Arbejdsforholdene.

Der var pr. 31 Juli i Provinserne 81 Arbejdsløse, heraf var 43 stedlige og 38 tilrejsende Arbejdsløse.

Tager man Antallet af Arbejdsløse i Provinserne sidste Dag i Maaneden for de sidste 12 Maaneder, ser Forholdet saaledes ud; Tallene for København er for Fuldstændigheds Skyld tilføjet:

	Provinsen	København
August 1914	293	593
September —	313	464
Oktober —	287	350
November —	305	327
December —	388*)	328
Januar 1915	200	266
Februar —	118	184
Marts —	158	151
April —	107	147
Mai —	113	136
Juni —	65	107
Juli —	81	153

Naar tillige henses til, at Antallet af Tilrejsende i Provinserne er ligesaa stort som Antallet af stedlige Arbejdsløse, medens Forholdet under almindelig eller stærkere Arbejdsløshed er, at Antallet af Tilrejsende kun udgør fra en Trediedel til en Sjettedel eller endnu mindre af det samlede Antal, vil ogsaa denne Forskydning pege i Retning af, at Antallet af Arbejdsløse i Øjeblikket ikke betegner egentlig Arbejdsløshed, men i Hovedsagen kun Medlemmernes Skiften fra det ene Sted til det andet, dette endda i forstærket Grad paa Grund af de ekstraordinære Forhold.

Som en yderligere Mærkelighed med Hensyn til disse skal desuden anføres, at Arbejdsløshedsantallet i de angivne 12 Maaneder i flere Tilfælde er mindre for København end for Provinserne, medens Forholdet almindeligvis er, at der er mellem 2 og 3 Gange flere Arbejdsløse i København, og ved stærkere Arbejdsløshed en endnu større Forskel.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Grundet paa Forberedelserne til vort Forbunds Kongres, Søndag den 22. August og følgende Dage, har det ikke været muligt at faa vort Stof til Fagbladet denne Gang bearbejdet, hvorfor dette har maattet udskydes til næste udkommende Nummer af Fagbladet.

*) I Tallet pr. 31. December er indbefattet de Medlemmer, der var ledige paa Grund af Nytaarsstandsninger.

Formere.

Et Timandsmøde. Den 22. Juli er der mellem Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Formerforbund afholdt et Timandsmøde med en ret omfattende Dagsorden. Nogle af Sagerne har tidligere været omtalt i Bladet, men vi skal her kortelig referere deres videre Forløb sammen med de ny Sager, der er kommet til.

A/S Frich, Aarhus. Her var et Krav om de ansatte Timelønningers Forhøjelse blevet nægtet ved Mæglingen, og Direktør Vestesen lod sig ikke flytte fra, at et Gennemsnit af 48 Øre er passende for den Kvalitet af Formere, som han skal bruge. Der har Timelønnen ligget de sidste 6—7 Aar, og der skal den blive liggende efter Hr. Vestesens Opfattelse.

Klagen over, at de ny Akkordbøger stadig ikke var færdige paa Trods af, at man var begyndt at pille de gamle Numre af Modellerne, afgjordes herhen, at Modelmærkerne ikke maa flyttes, før det ny System og Bøgerne er helt færdige.

Klagen over, at 2 mindre Kraner arbejdede for langsomt, og Krav om fuld Betaling for en vragstøbt Remskive, der var betalt med Timeløn, blev ogsaa staaende ved Mæglingens Resultater, idet Paastand sattes mod Paastand.

Endelig var der Aktieselskabets Klage over, at 10 Formere havde været i Skoven paa Fabrikens almindelige Skovtursdag. At denne Klage skulde drukne i det bare Grin var en given Sag, og den anden Klage over, at samtlige Formere havde undladt at arbejde paa en Rundskuedag, fordi de ikke vilde være Udstillingsgenstande, forekom det os iøvrigt lige saa umuligt at komme længere med.

Ikke desto mindre har Sammenslutningen sendt denne Sag sammen med 2 andre til Arbejdsgiverforeningen for eventuelt at lade Sagen gaa til Den faste Voldgiftsret, idet man kræver en Erstatning paa 200 Kr.

Det bliver sikkert en interessant Historie.

A/S Københavns Flydedok og Skibsværft. Denne Sag er af de ny. Mandag d. 5. Juli holdt Formerne fra denne Virksomhed fri om Eftermiddagen, efter at Tilladelse var blevet dem nægtet. Da de mødte den næste Dag, blev en af Formerne, efter Aktieselskabets Udsagn, meddelt, at et bestemt Stykke Arbejde skulde være færdig denne Dag. Da han nægtede at arbejde over, blev han afskediget, og de øvrige Formere forlod da ogsaa Arbejdet.

Den paagældende Former erklærer, at han Dagen efter Fridagen intet som helst er meddelt, men at der støbtes denne Dag. Først den næste Dag igen, da han vilde gaa hjem ved almindelig Fyraftenstid, blev han betydet, at han skulde blive for at støbe, og dette nægtede han. Derefter var det, at de øvrige Formere ogsaa gik, og Ovnen, hvori der var tændt op, maatte trækkes.

Efter 2 Dages Forløb blev Arbejdet genoptaget, og d. 13. Juli afholdtes Mæglingsmøde paa Sagen. Erstatningskrav blev fremsat, men der opnaaedes ikke Enighed, og heller ikke ved Timandsmødet, idet Forbundet ikke erkender at have Erstatningspligt, naar det ikke har Del i eller Ansvar for Arbejdsstandsningen.

Aktieselskabet meddelte, at det har betalt 600 Kr. i Bøde til et Rhederi, der maatte vente paa bestilt Arbejde, og til sig selv beregner det en Erstatning paa 174 Kr. 98 Øre, ialt 774 Kr. 98 Øre.

Ogsaa denne Sag er sendt til Arbejdsgiverforeningen med Anmodning om at faa den paadømt ved Den faste Voldgiftsret, hvis ikke anden Ordning kan opnaas.

A/S Møller & Jochumsen, Horsens. Denne Sag er heller ikke omtalt tidligere. Her residerer den

bekendte Støbemester Thorvald Petersen (tidligere 2. Mester i Kolding), og det er ikke faa Klager, der i Tidens Løb er fremsat til Forbundet over hans meget smaa Evner til at kunne omgaas Folk. Direktøren paastaar imidlertid, at al Uenigheden mellem Mesteren og Formerne stammer fra, at de sidstnævnte bestiller for lidt, og det er det som førstnævnte paataler og protesterer imod. Dette har man fastholdt ved Mæglings- og Timandsmødet i den Sag, som nu skal omtales.

Naar undtages Arbejdet ved en Formemaskine, paa hvilken der præsteres Vognbøsninger, er alt Arbejdet paa denne Fabrik i Timeløn, og den er ikke særlig høj.

Den 5. Juli satte Mester Petersen pludselig en Arbejdsmand til Maskinen, og da det var det eneste Arbejde i hele Støberiet, hvor Formerne havde en nogenlunde Fortjeneste, protesterede de derimod og forlangte den paagældende fjærnet fra dette Arbejde. Det nægtede Mesteren meget overlegent, og Formerne gik da deres Vej.

Efter 4 Dages Forløb blev Arbejdet genoptaget, og Mægling afholdtes d. 17. Juli, hvor Aktieselskabet nægtede at fjærne Arbejdsmanden fra Maskinen, men krævede 200 Kr. i Erstatning, hvilket nægtedes med samme Begrundelse som i forannævnte Sag, og denne Stilling fastholdtes ved Timandsmødet. Sagen er derefter, ligesom de 2 andre her omtalte, sendt til Arbejdsgiverforeningen for eventuelt at indankes for Den faste Voldgiftsret.

A/S Strømmen, Randers. Den 3. Juli afholdtes der Mæglingsmøde paa »Strømmen« i Randers paa Krav om Forhøjelse af de ved Akkordarbejdet ansatte Timelønninger, men Enighed opnaaedes ikke, idet Direktøren pure afviste Kravet.

Den 22. Juli behandledes Sagen ved Timandsmødet, og den afsluttedes med, at de bestaaende Timelønninger forhøjedes med 50 Øre tilsammen, og de fordeles mellem Formerne efter Aktieselskabets Skøn. Gennemsnittet steg derved fra 41,8 Øre til 43,9 Øre.

Vald. Birn & Brd., Holstebro. I Fagbladets sidst udsendte Nummer er omtalt et hos ovenstaaende Firma, d. 7. Juli afholdt Mæglingsmøde, og hvor bl. a. 4 bestemte Spørgsmaal gik videre til Timandsmøde, medens de øvrige Punkter fandt sin Afslutning.

Fabrikant Birn havde forlangt 2 Akkordpriser nedsat. Den ene fra 20 til 18 Øre, den anden fra 175 til 150 Øre. Nogen egentlig Enighed opnaaedes ikke, men Hr. Birn fremsatte en Udtalelse, der omtrent lød saaledes: Det er jo et Magtspørgsmaal, og fastholder Formerne til Stadighed, at de ikke vil gaa med til Reduktionerne, maa jeg vel finde mig i at betale de gamle Priser, hvis jeg vil have Arbejdet udført.

Derimod enedes man om, at et for lang Tid siden paabegyndt Revisionsarbejde af Priskuranten nu skal tilendebringes senest til 1. Marts 1916.

Det maa haabes, at det nu bliver til Alvor.

For 2 Stykker T-Rør var Mesteren og Formeren enedes om en Betaling af 125 Øre pr. Stk., men Fabrikant Birn havde uden videre afdraget 50 Øre pr. Stk. Birn indgik paa at betale det afdragne Beløb, og endelig behandledes Spørgsmaalet om Værktøjskasserne.

Fabrikant Birn havde forsynet hver Mand med en Værktøjskasse og forskelligt Værktøj, men krævet at de skulde svare et for hvert Stykke specificeret Beløb, hvis det bortkom, og det havde Formerne modsat sig.

Man enedes om, at Kasserne skal udleveres Formeren uden andet Ansvar end det moralske, foreløbig i en 3 Maaneders Prøvetid.

Holstebro Afdeling har meddelt, at paa det derværende Aktieselskabs Støberi er en foretagen Revision af de bestaaende Akkordpriser afsluttet med en Forhøjelse af 11½ % paa det gangbare Arbejde, og tilsvarende Forhøjelse er lovet paa det gamle Arbejde, efterhaanden som dette maatte komme frem. En Mand i ren Timeløn har faaet denne hævet fra 53 til 60 Øre.

Kolding Afdeling har meddelt, at 6 derværende Medlemmer har faaet deres ansatte Timelønninger hævet med 10 Øre tilsammen.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Dyrtidstillæg. Ved Forhandling med Gørtlermester Lund i Aarhus har Afdelingen opnaaet, at Svendene hos Hr. Lund, saa længe de vanskelige Tider vedvarer, faar udbetalt 2 Kr. ekstra om Ugen. Ligeledes fik vore Medlemmer, som er beskæftiget hos Kobbersmed Vilson i Aarhus, 25 Kr. hver i Dyrtidstillæg. Disse 2 Tilfælde skulde de andre Herrer Gørtlermestre tage til Efterfølgelse.

Arbejdsløshedskassen. Fra 1. Juli traadte den nye Understøttelsesskala i Kraft. Den blev vedtaget paa Delegeretmødet i Paasken, og er nu godkendt af Arbejdsløshedsinspektoratet. Understøttelsens Størrelse er for Medlemmer, som ved uafbrudt Medlemstid har betalt Bidrag i mindst

52	Uger	1	Kr. pr.	Dag	i 80	Dage
156	—	1½	-	—	i 80	—
312	—	2	-	—	i 80	—
780	—	2	-	—	i 100	—

Ugen regnes til 7 Dage.

Juleunderstøttelse. Medlemmer med over et Aars Medlemsret, som har været arbejdsløse de sidste 14 Dage før Jul, erholder den 23. December udbetalt en ekstra Understøttelse efter en af Hovedbestyrelsen, efter Medlemmernes Anciennitet fastsat Skala. Beløbet maa ikke være under 7 Kr. og ikke over 22 Kr. Medlemmer, som træder i Arbejde i Dagene 18.—24. December inclusive, erholder ligeledes Juleunderstøttelse, for saa vidt de har været arbejdsløse de sidste 4 Uger.

Københavns Afdeling. Paa A/S Weilbach & Cohns Fabrik, Mariendalsvej 57, er afholdt Mæglingsmøde i Anledning af, at de der arbejdende Metalformere havde rejst Krav om et Tillæg til Timelønnen for Samling og Udstøbning. Ved Formningen arbejdedes i Akkord. Timelønnen var 50 Øre. Paa Mæglingsmødet gav Firmaet et Tilbud om et Tillæg af 3 Øre pr. Time, hvilket Tilbud senere er blevet modtaget af Klagerne.

Metaltrykkere.

De Medlemmer, der endnu ikke har indsendt de af Bestyrelsen i Juli Maaned udsendte Spørgeskemaer, bedes snarest at indsende disse, da Statistiken over vore Lønforhold skal være udarbejdet inden Udgangen af August Maaned.

Paa Foranledning af en Forespørgsel fra Medlemmer, hvis Akkorder strækker over flere Uger, oplyses det, at Skemaet godt kan benyttes ved Akkorder, der er af længere Varighed, end hvad Skemaet udviser, naar den samlede Arbejdstid og Udbetaling anføres.

Smede og Maskinarbejdere.

Offentlige Arbejdsanvisningskontorer er nu ifølge Meddelelse fra Direktoratet for Arbejdsanvisningen ogsaa oprettede i *Nykøbing F., Rønne, Grenaa, Hobro* og *Randers*.

Lønforhøjelser. I Vejle har 2 Mand hos Blikkenslager Glud faaet Timelønnen hævet med hver 2 Øre, medens 10 Mand hos Møller & Jochumsens Filial, samme Sted, har faaet Timelønen hævet til gennemsnitlig 47,8 fra 45,8.

Paa Silkeborg Maskinfabrik, hvor der i en Aarrække har været betalt særlig lavt, rejste vore Medlemmer for nogen Tid siden Lønkrav, men Fabrikanterne kunde ikke besinde sig til at efterkomme denne rimelige Fordring, hvorfor Arbejderne begærede Mægling. Saadan afholdtes derpaa under 19. Juli, og efter nogen Modstræben fra Fabrikkens Side blev man da endelig enig om, at 39 Mand fik 90 Øre til Fordeling. Omkring 1. Maj havde Arbejderne opnaaet et Løntillæg, der svarede til ca. 1,6 Øre pr. Mand.

Paa A/S Nordsjællands Elektricitets- og Sporvejsselskab beskæftigedes 7 Mand, som for nogen Tid siden rejste Lønkrav uden at faa dette honoreret. Heller ikke ved et Mæglingsmøde lykkedes det at faa Sagen ud af Verden. Først ved et Timandsmøde d. 27. Juli gik Direktionen med til at tilbyde 19 Øre til Fordeling iblandt det paagældende Personale. Dette Tilbud modtoges.

Hos Firmaet Riedel & Lindegaard, København, mægledes under 3. August paa et Lønkrav fra de Arbejdere, der har været beskæftigede ved et Reparationsarbejde paa Valby Gasværk. Samtlige ca. 20 Mand erholdt 3 Øre hver, hvorved Timelønnen hævedes fra 42 til 45 Øre — med Tillæg ca. 61 Øre pr. Time.

Hos Firmaet I. G. A. Eickhoff, København, har 27 af 30 Mand faaet deres Timeløn forhøjet fra gennemsnitlig 43,2 Øre til 45,1 Øre.

Hos Burmeister & Wain har samtlige der beskæftigede Maskinarbejdere paa Fabrikken paa Christianshavn erholdt 2 Øre lagt til deres Timeløn. I det store Drejerværksted har 13 Mand faaet hver 4 Øre og i Værktøjsafdelingen har 1 Mand faaet 6 Øre lagt til.

Forskellige Sager. Under 29. April mæglede des hos A/S N. Larsens Vognfabrikker i Anledning af et Krav fra en Mand om 28 Kr. for noget udført Akkordarbejde. Firmaet paastod, at Manden var ganske uberettiget til Beløbet, og lod Sagen gaa til videre Behandling. Den naaede dog ikke til Timandsmøde, da Firmaets Direktør ved en fornyet Henvendelse gik med til at udbetale Manden 20 Kr.

Mellem Firmaet Ludvigsen & Hermann opstod for nogen Tid siden Divergens om Betalingen af et Stykke Rørarbejde, udført paa Saltholmsflakfortet. Det drejer sig om Betalingen af 5 pCt.s Tillæg for Arbejdet ved offentlige Anlæg. Sagen behandledes først ved Mæglingsmøde, og siden ved Timandsmødet d. 27. Juli. Efter dette sidste vedtog Hovedbestyrelsen at acceptere et af Sammenslutningen fremsat Forslag om paa en Generalforsamling i den københavnske Fabrikantforening at anbefale Medlemmerne fremtidig at betale det her omstridte 5 pCt.s Tillæg for offentlige Arbejder.

Paa Timandsmødet d. 27. Juli behandledes endvidere en Sag fra Smedem. Richter, Landskronagade, København. Denne har haft en Svend, der delvis havde været Bestyrer, og som mente sig tilkendt 36 Kr. 40 Øre for en Ferie, Smedemesteren havde lovet ham, men som han ikke havde faaet. Halvdelen af Beløbet udbetaltes.

Timandsmøde. Den 4. August afholdtes paa Begæring af Sammenslutningen et ekspres Timandsmøde i Anledning af, at der fra Firmaet »Vølund« klagedes over, at Arbejderne ved Røranlægget paa Østifternes Kreditforening var boykottet, fordi Montørerne forlangte 65 Øre i Timen, medens Firmaet kun hidtil havde givet 63. Ved Timandsmødet enedes man om, at de ledende Montører fremtidig erholder 65 Øre. Iøvrigt spillede en Afskedigelse ind i denne Sag.

Overarbejde paa Statsbanerne. Paa Statsbaneværkstederne i København havde man pludselig begyndt at forlænge Arbejdstiden med 2 Timer daglig uden at betale de halvanden Time med mere end normal Timeløn. Selvsagt var man iblandt Arbejderne ikke glade for dette, og gennem deres Fællesorganisation rettede de derfor Henvendelse til Banernes Direktion om at faa dette Arbejde betalt, som det skulde. Umiddelbart herefter stoppede Statsbanerne Overarbejdet.

Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund holder i Dagene den 30. August til 4. September d. A. ordinært Landsmøde i Kristiania. Vort Forbund er indbudt til at lade sig repræsentere og har vedtaget at sende Formand og Hovedkasserer til Kristiania.

Hjærtelig Tak for den store Pengehjælp, som er ydet mig af samtlige Smede og Maskinarbejdere paa A/S Frichs Fabrik, Aarhus.

Jens Chr. Nielsen,
Medlem Nr. 10277.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.
3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.
8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

København. Lørdagen den 24. Juli om Middagen standsedes Arbejdet hos Firmaet Riedel & Lindegaard af ca. 20 Arbejdere, der var beskæftigede ved Reparationsarbejde ved Valby Gasværk, paa et Krav om 3 Øres Forhøjelse af samtlige Timelønninger. Firmaet klagede straks, og fra Forbundets Side forlangtes, at Arbejdet hurtigst muligt genoptoges. Mandag Morgen begyndte Arbejdet da ogsaa til normal Tid, og umiddelbart efter afholdtes Mæglingsmøde, hvorved Timelønningerne, som andet Steds meddelt, hævedes fra 42 til 45 Øre. Der gaves overhovedet ingen Akkord paa det paagældende Arbejde, og dette forklarer vel en Del af den ubehagelige Situation saavel for Arbejderne som Firmaet.

Strid om en Afskedigelse hos Nielsen & Winther. Under 6. August klagede Arbejdsgiversammenslutningen til Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund over, at Smede- og Maskinarbejderne hos Firmaet Nielsen & Winther i et Antal af 375 om Eftermiddagen d. 4 August ved Tillidsmanden havde meddelt, at man som Modforanstaltning mod Afskedigelse af Maskinarbejder Olsen vilde forlade Arbejdet om Eftermiddagen for at holde Klubmøde, og at Arbejdet først vilde blive genoptaget efter Natholdets Frokostpause, det vil sige efter Kl. 9. Sammenslutningen reserverede sig Sagen indbragt gennem Arbejdsgiverforeningen til Den faste Voldgiftsret, men da Sagen endnu Mandag d. 9. August stod paa samme Standpunkt, tog Hovedbestyrelsen i Forbindelse med Bestyrelsen for Københavns Afdeling 1 Affære og sammenkaldte Arbejderne til Møde i Folkets Hus paa Jagtvejen.

Efter en Forhandling, der i nogen Grad vanskeliggjordes ved, at et Par stedlige Syndikalister søgte at udnytte Historien paa deres velkendte Maner, efterkom Arbejderne Afdelingens og Hovedbestyrelsens enstemmige Anmodning om at hæve den iværksatte Obstruktion.

Rørlæggerne i Odense. I Aar og Dag har Rørlæggerne forsøgt at faa deres Mestre til at give Rørlæggerarbejdet i Akkord, men Mestrene har lige saa halsstarrigt sat sig derimod. De stedlige Rørlæggere har imidlertid en Klub, omfattende saavel Smede som Blikkenslagere og Arbejdsmænd, og indenfor Klubben har Sammenholdet været udmærket, hvilket er en naturlig Følge af, at disse Folk i strengeste Forstand har fælles Interesser.

Det sker imidlertid ikke sjældent, at de enkelte Rørarbejdere maa forlade deres Arbejde, fordi Mestrene nægter enten at give Akkord eller en rimelig Betaling for Arbejdet, og saa forsøger Mestrene naturligvis ved alle Kneb at faa fat i andre, som er villige til at hjælpe dem for en billig Penge. Forsøgene har dog hidtil kun givet Mestrene daarlige Resultater, og vi tvivler ikke om, saadan som Forholdene for Tiden er, at Mestrene nødes til at betale Rørlæggerarbejdet i Odense paa rimelig Maade.

Hævet Blokade. En Blokade mod Smedemester Rosenberg, Thisted, er hævet efter Forhandling med den stedlige Fagforening.

Dansk Elektrikerforbund. Konflikten hos A/S. Motorforsikrings Anstalten i Bramminge er stadig ikke bragt til Afslutning, hvorfor Blokaden opretholdes.

Dansk Formerforbund. Blokaden af »Randers ny Jærnstøberi« fortsættes uforandret.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Blokaden af Fabriken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, fortsættes uforandret.

Fynsk Arbejderstævne i Odense med tilhørende Fagmøder.

Søndagen den 8. Juli afholdtes fynsk Arbejderstævne i Odense, der jo med sin centrale Beliggenhed har alle Betingelser for at trække Arbejdere til sig fra alle Kanter.

For vort Vedkommende er det bemærkelsesværdige ved dette Arbejderstævne, at der for første Gang, med Undtagelse af Formerne, som havde særlige Forhold at forhandle om med deres tilstedekomne Formand, afholdtes samlet Fagmøde.

Jærn- og Metalindustriens Haandværkerorganisationer samledes i Folkets Hus' store Sal, hvor Formanden for Smedeforbundets Afdeling, V. Werner, bød Velkommen, og Formanden for Elektrikerforbundets stedlige Afdeling, Laursen, valgtes til Dirigent. Derefter holdt Formanden for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, J. A. Hansen, et Foredrag om den organisatoriske Stilling m. m. indenfor Jærn- og Metalindustrien. Foredraget modtoges med Tilslutning, og efter en meget kort Diskussion gik man til Procession, hvor Formernes Afdeling sluttede sig til de øvrige Metalarbejderorganisationer.

Marschen gik til Fruens Bøge, hvor Folketingsmand Marott dirigerede og Taler holdtes af Borgbjerg og Redaktør Andersen, Svendborg.

„Mønsterarbejdsgiveren".

Under ovenstaaende Titel har Medlemsbladet for den svenske Jærn-Fabrikantforening, et Organ, der kaldes »Verkstäderna«, for nogen Tid tilbage bragt en Samling Usandheder til Torvs om det af vort svenske Broderforbund, Metallindustriarbetareförbundet, for ca. 2 Aar siden oprettede Aktieselskab »Radius«, og disse Usandheder har man i »Arbejdsgiveren« for 12. Maj d. A. optrykt og serveret for de danske Arbejdsgivere. Hensigten hermed er jo klar nok. Det er vel ogsaa kun en Selvfølge, at Bladet »Vort Folk«, som er Organ for de saakaldte kristelige Arbejdsgivere og Arbejdere, med særlig Glæde har serveret de samme Historier. Om Syndikalisterne har haft eller vil skynde sig med at faa dem, ved vi ikke, men hør nu, hvad Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforenings Medlemsblad serverer efter sin svenske Broder:

Ja, først begynder man at meddele, hvorledes Aktieselskabet »Radius« for et Par Aar siden oprettedes for at skaffe strejkende Arbejdere fra A/S »Primus« Arbejde, og at det svenske Jærn- og Metalarbejderforbund var interesseret i Foretagendet med 100.000 Kr. Dette er rigtigt; men saa fremhæves det, at nu skulde det »blive interessant at se, hvorledes alle Tvistigheder om Akkordpriser, om Lønninger, om »uretfærdige Afskedigelser« o. s. v. vilde blive bortelimineredе, hvilket godt Forhold der vilde komme til at herske indenfor Fabrikken, og hvorledes Arbejderne her naturligvis vilde faa »det fulde Udbytte« af det præsterede Arbejde«, og saa begynder man at beskrive, hvorledes Virkeligheden skal have formet sig. Foretagendet financieredes ogsaa af Arbejdernes egen Bank, »Nya Banken«, og Arbejderne skal have begyndt med de lyseste Forhaab-

ninger paa Arbejdet derude, »dermed vandt man ogsaa en anden Ting, der kunde blive til en virkelig Spore for Arbejderbevægelsen: at de samme Arbejdere, som havde trukket det korteste Straa i Kampen mellem Kapital og Arbejde og havde mistet deres Levebrød, nu fik deres Fremtid sikret gennem dette paa Arbejdernes Solidaritet byggede Foretagende«.

»Fabrikken var altsaa Virkeliggørelsen af en Utopi, og man kan let tænke sig, med hvilket Arbejdsmod det nye Foretagendes Arbejdsstyrke tog det første Tag i Værktøjet og satte alle Maskineriets Hjul i Gang. Her om overhovedet nogensinde skulde Arbejderen føle, at han var et med sin Virksomhed,« o. s. v.

Men saa fortælles der videre, at »anlægge et industrielt Foretagende og holde det i Gang er een Ting, en anden Ting er at faa det til at forrente sig«, og det fortælles, at det har bristet med Hensyn til Sælgerdygtigheden, hvorefter det hele, navnlig under Verdenskrigen, er gaaet tilbage, saaledes at der i Foraaret kun beskæftigedes 30 Mand imod oprindelig 50. Dette skal i det store og hele være denne Fabriks Historie, hvorefter der slaas en Masse opdigtede Kendsgerninger fast. Tillidsmand Johansson, den tidligere Formand for Jærn- og Metalarbejderforbundet, som overtog Direktørstillingen paa den nye Fabrik, skal netop have vist, »hvorledes en Arbejdsgiver ikke bør være«. Man skal saaledes have nægtet at genantage Arbejdere, som har været indkaldte til Landsstormen, og der er naturligvis ikke den Nederdrægtighed, som Johansson og hans Hjælpere ikke har begaaet overfor disse Arbejdere.

Dernæst beskyldes A/S »Radius« for ved sine udsendte Prospekter og Reklamer at have henvist til, at man samtidig søgte at løse Spørgsmaalet om Arbejderboliger med Henvisning til A/S »Alens« Huse ved Tellusborg, som skal være 2 Aar ældre end »Radius«. Dette Selskab skal have kastet sine Arbejderbeboere ud, naar de ikke betalte Husleje til Viceværten, som var Metalarbejderforbundets gamle Kasserer, og endelig slutter det hele Opus med følgende karakteristiske Mundfuld: *»Engang, naar Arbejderbevægelsens Historie bliver skrevet, bliver det maaske slaaet fast, at Primuskonflikten kun blev sat i Scene for at skaffe et Par Fagforeningsfunktionærer en bedre Stilling«.*

— Vi erindrer os ganske vist, hvorledes vore danske Arbejdsgivere i sin Tid udgav Dagbladet »Samfundet«, der i alenlange Spalter hver eneste Dag søgte at belyve og nedrakke Arbejdernes Organisationer, Foretagender og Politik, men vi troede, at disse Folk, som dengang mente, at et Bladforetagende af den Art kunde føres igennem ved at give Ordre til at uddele deres Blad gratis paa Fabrikken samtidig med allerhøjeste Tilladelse til at læse de samme Blade i Arbejdstiden, nu var bleven klogere. Den Gang hed det ganske vist: Naar bare Arbejderne vil læse det, saa eksisterer hverken »Taylorsystemet«, Disciplin eller Princippet om »Herrer i eget Hus«; det gjaldt blot om at faa tappet den nødvendige Portion Tendensløgne og Gift paa Arbejderne. Heldigvis reagerede disse hurtigt overfor alle Forsøg, og »Samfundet« gik til Bunds med mange Hundrede Tusinde gode Arbejdsgiver-Kroner, og det dukkede aldrig mere op. Men man kan altsaa nok benytte den store og sejrsbevidste danske Arbejdsgiverforenings lille Medlemsblad til at servere Tarveligheder af denne Art, og da vi nu deraf har faaet Anledning, skal vi gøre Arbejderforetagendet A/S »Radius« i Stockholm til Genstand for en Omtale, der stemmer med Virkeligheden:

I Begyndelsen af Aaret 1913 opstod der, navnlig ved 3 af de største saakaldte »Fotogenköks«-Fabrikker (Fabrikker for Primusapparater), Tvistigheder foranlediget ved, at Arbejdsgiverne forsøgte at nedsætte Akkordpriserne. Forspringet i disse Konflikter havde dog allerede fra Begyndelsen af selve Fabrikken »Primus«. Denne Fabrik gik nemlig saa vidt, at den fuldstændig frakendte Arbejderne Ret til at underhandle om Akkordpriser; dem skulde vedkommende Arbejdsgiver nok selv bestemme, og han bestemte dem dygtigt reducerede, og da en Arbejder nægtede at modtage en saadan reduceret Akkordpris og anmodede om at faa Lov til at udføre Arbejdet i Timeløn, blev han uden videre afskediget.

Da nu Arbejdsgiveren tilmed temmelig brysk afviste en Komité, som søgte at faa en Ordning paa denne Afskedigelseshistorie, udbrød der Strejke den 29. Januar 1913. Kort Tid efter Udbruddet af denne Strejke blev de øvrige Fabrikker imidlertid meget medgørlige. Det lykkedes at faa Overenskomst med disse om Forhøjelser af baade Akkordpriser og Timelønninger, hvilket naturligvis paa den interessanteste Maade afspejler Konkurrenceforholdet mellem disse Fabrikker. Bemærkes bør det ogsaa, at A/S »Primus« ikke tilhørte Arbejdsgiverorganisationen, medens de øvrige Fabrikker tilhørte Sveriges Verkstadsförening, altsaa Jærnfabrikanternes Forening, et i og for sig interessant Udslag af »Arbejdsgivernes Solidaritet«, eller hvad man nu vil kalde det.

Det blev imidlertid snart klart for saavel Arbejderne som Forbundsstyrelsen, at denne Arbejdsgiver, som var Indehaver af Primusfabrikken, og som herpaa havde tjent adskillige Millioner, var beredt til at ofre en stor Del af denne Formue paa Striden imod Arbejderne og med det Formaal fuldstændigt at knuse Organisationen. Skruebrækkere anskaffedes; nogen fagdygtig Arbejder var naturligvis ikke til at faa, men dette brød Arbejdsgiveren sig ikke om, han skulde lære alle nyantagne op, paastod han, og til en Begyndelse gik derfor ogsaa saa temmelig den hele Produktion i Brokkassen. Lidt efter lidt blev det vel bedre, men nogen Fart paa Arbejdet kunde der ikke blive, medens Fabrikkens Tab opgives at være meget betydelige.

— Indseende det umulige i at faa nogen Overenskomst i Stand med Fabrikken opstod for Forbundsstyrelsen Spørgsmaalet om, paa hvilken Maade man skulde kunne faa denne Strid afviklet. Tanken om at forsøge uden Overenskomst at faa saa mange saa muligt af Arbejderne tilbage forkastedes enstemmigt af Arbejderne selv, og saa var det, at Forbundsstyrelsen under Hensyn til, at det her drejede sig om en Vare, der for Størstedelen købes af Arbejdere, begyndte at arbejde paa Oprettelse af Arbejdernes egen Fabrik. Flere Forslag fremkom, men der viste sig naturligvis store Vanskeligheder.

Saa lykkedes det imidlertid til sidst at interessere nogle kapitalstærke Personer, ikke som det i Arbejdsgivernes Artikkel hedder »Nya Banken«, men derimod private Personer, for Oprettelsen af et Aktieselskab for Tilvirkning af de saakaldte »Fotogenkök« (Primusapparater). Som en Betingelse for Oprettelsen krævedes der, at Forbundet skulde indgaa i Selskabet med et Aktiebeløb paa mindst 100.000 Kroner, og da Forbundet gik med, byggedes der Fabrik for 500.000 Kroner. De 100.000 Kroner regnede Forbundsstyrelsen alligevel mindst vilde medgaa til Understøttelse af de strejkende Primusarbejdere, og Tilbudet modtoges tillige, for at der ved denne Fabrik fortrinsvis skulde ansættes af de strejkende Arbejdere. Saa oprettedes Selskabet, som antog Navnet »Radius«. Byggegrunden erholdt man paa særdeles billige Vilkaar ved Tellusborg i Nærheden af Stockholm, og Forbundets Formand J. T. Johansson blev tilbudt at blive Direktør for Fabrikken, mest paa Grund af hans udmærkede Virksomhed ved Udarbejdelsen af selve Fabriksplanen, og han modtog Tilbudet. I Slutningen af Aaret 1913 antog Fabrikken de første Arbejdere, og i Begyndelsen af 1914 var Arbejdet i fuld Gang.

— Men selvfølgelig maatte dette Foretagende regne med, at Arbejdsgiverne saa paa det med uvenlige Øjne. Til at begynde med lavede man simpelthen Løjer med den nye »Arbejder-Fabrik«, og særlig en Del af J. T. Johanssons Modstandere indenfor Arbejdsgiverlejren

gjorde alt for at nedrakke saavel ham som Fabrikken. Navnet »Mønsterarbejdsgiveren« kom i denne Sammenhæng først til Syne i Sveriges Verkstadsförenings Medlemsblad, som er nævnt ovenfor, hvilket Organ iøvrigt er kendt for sin perfide Journalistik, i Særdeleshed naar det drejer sig om Arbejderne.

Trods alt gik dog Fabrikken fremad, og det viste sig snart, at Arbejdsgiverne betragtede Foretagendet med andre Øjne end forud. Det gik ikke længere at haane det. De øvrige Fabrikker saa sit Marked indskrænket, og det er bevisligt, at man paa Arbejdsgiversiden meget alvorligt har diskuteret Spørgsmaalet om »Arbejder-Fabrikker«.

Saa kom imidlertid Krigen i 1914, og med denne fulgte en øjeblikkelig Lammelse af hele den svenske Industri. Efter den første Forvirring indtraadte *der* som *her* en Forbedring, og Virksomhederne sattes paany saa smaat i Gang, men efterhaanden som Beholdningerne af Kobber og Tin slap op, blev naturligvis Stillingen for visse Fabrikker ganske brydsom. Indskrænkninger i Driften eller rene Omlægninger af samme var ganske almindelige, og i Særdeleshed hvad Primusapparaterne angik blev det saa godt som umuligt at fortsætte.

At et saa nyt Selskab som »Radius« i første Linie skulde komme til at lide under disse Forhold, er vel ikke til at undres over; trods alt blev dog Driften holdt i Gang, men til sidst blev man nødsaget til at indskrænke sig ved nogle Afskedigelser. Det var vel en Selvfølge, at Fabrikken »Radius« lige saa lidt som nogen anden kunde gaa fri af Krigens Virkninger, og at Værkstedet skulde kunne fortsætte Driften, endskønt det var saa godt som ugørligt for denne som andre Fabrikker at skaffe Materiale, var jo utænkeligt.

Imidlertid havde nu den i Stockholm udkommende »graaliberale« Avis »Dagen«s Redaktør faaet fat i en Bagvasker, og Resultatet blev en Artikkel om »En Radius-Arbejders Erfaringer«. Artiklen aftryktes straks i samtlige Højreblade og saakaldte borgerlige Blade og fremfor alt i Fabrikanternes »Verkstäderna«, og denne sidste føjede dertil en Del Betragtninger, som senere er gaaet i den danske »Arbejdsgiveren«. Imidlertid blev hverken Arbejderne eller »Radius«s Direktør dem Svar skyldig, og i Stockholms Social-Demokrat for den 6. Marts d. A. fremkom først et Svar fra Metalindustriarbejderforbundet, som gik ud paa, at Johansson som Formand kun havde gjort sin Skyldighed, samt at Spørgsmaalet om Startning af Fabrikken ikke kom paa Tale, før det viste sig umuligt at faa en Overenskomst med Primusselskabet. I Social-Demokraten for 12. Marts protesterer dernæst hele »Radius«s Værkstedsklub, altsaa samtlige der ansatte Arbejdere, mod Bladet »Dagen«s løgnagtige Beskyldninger, og Direktør Johansson truer »Dagen« med retslig Indskriden, *hvilket resulterede i, at dette Blad offentlig tog sin Beskyldning tilbage, samt beklagede, at det var blevet ført bag Lyset.*

Denne Tilbagekaldelse optoges i saa godt som alle Blade med Undtagelse af Jærnfabrikanternes Medlemsblad »Verkstäderna«, som efter at have publiceret den løgnagtige Fremstilling i Stedet for begynder med sine jesuitiske Kommentarer. Man negligerede saavel Arbejdernes egen Protest som Forbundets og Bladet »Dagen«s Tilbagekaldelse af de fremsatte Historier, og i Metalindustriarbejderforbundets Medlemsblad betegnede man da ogsaa til sin Tid Fabrikantorganets Fremgangsmaade som ligefrem lumpen, og krævede saa megen Anstændighedsfølelse, at de i det mindste skulde meddele »Dagen«s Udtalelser, men naturligvis uden Resultat, de foretrak at tie stille for derigennem at kunne faa sine Løgnehistorier til at blive staaende og eventuelt faa dem publiceret videre.

I Forbindelse hermed skal det nævnes, at Byggeselskabet »Alen«, som Arbejdsgiverne ogsaa har fat i, ikke har nogen som helst Forbindelse med »Radius«, og at dette Selskab aldrig har paastaaet at have til Hensigt at løse Radius-Arbejdernes Boligspørgsmaal. Historien om Metalarbejderforbundets gamle Kasserer, der var Vicevært, er simpelthen usand som alt det andet, selv om det maaske ikke kan bestrides, at han ved Aarsskiftet maatte minde adskillige Lejere i de Bygninger, hvor han var Vicevært, om at Lejen skulde betales, men nogen Trusel om Udsmidning er aldrig fremkommen.

Vi har dels paa Grundlag af Selvstudier, dels ved Korrespondance og personlige Samtaler faaet ovennævnte Redegørelse frem, og lige saa vel som vort svenske Broderorgan, »Metallarbetaren«, stempler de svenske Fabrikanters Fremgangsmaade som *lumpen*, saa henstiller vi til vore danske Arbejdsgivere ikke at importere flere svenske Løgnehistorier om »Radius«, eller som man saa jesuitisk udtrykker sig, »Mønsterarbejdsgiveren«. Vi har dog, naar alt kommer til alt, nok herhjemme, som for Betaling er villige til at belyve Arbejderne og deres Foretagender saa meget, som det ønskes. — Men dertil kommer, at »Arbejdsgiveren« let kan komme i en ejendommelig Stilling. Vi kan nemlig oplyse, at Arbejderforetagendet »Radius« ogsaa gør Forretninger med Medlemmer af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, — og Virksomheden gaar trods alle Vanskeligheder godt frem.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Nyt Nr.
Nr.	49	Keading, Carl	130

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	5997	V. O. Andersen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	2275	Knud J. Andersen	(— — 5)
-	21760	A. G. Hansen	(Rudkøbing)
-	20991	Axel Nielsen	(Nykøbing M.)
-	4011	Laur. Petersen	(Slagelse)

Medlem Nr. 7172, Anton Andersen, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 16093 Jens Vilh. Carlo Olsen
- 1555 Poul Anæus R. Sørensen

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

			Gl. Register.	Sidst betalt
Nr.	18426	Hansen,	Hans Chr. B.	30.12.11
-	17556	Landt,	Chr.	3. 6.11
-	15230	Laursen,	Laurits Marius	6. 3.09

(Fortsættes Side 134.)

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
488	Wagner, Karl	København	6. 4.78	København	12.12.14	København	15. 5.15
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
16759	Andersen, Anders Peter	Veggerby Sogn	16. 4.74	Kbhvn. Afd. 1	3. 4.15	Kbhvn. Afd. 1	17. 4.15
16482	— Echardt	København	13. 2.94	„ „ 1	9.12.14	„ „ 1	1. 5.15
10827	— Hans Rudolf	Slagelse	20. 5.83	Slagelse	9. 5.03	„ „ 1	15. 5.15
12013	— Harry Anders Axel	København	21. 3.79	Kbhvn. Afd. 1	15.12.05	„ „ 1	15. 5.15
21793	— Valdemar	Hurup	10. 1.82	Skive	16. 2.15	Skive	16. 2.15
5115	Bergh, Henry	København	1. 9.93	Kbhvn. Afd. 2	29. 8.14	Kbhvn. Afd. 2	19.12.14
5729	Carlsen, Carl Otto Fredr.	—	3. 9.84	„ „ 1	10. 5.12	„ „ 1	24. 4.15
1367	Caspersen, Rasmus Harald	Flakkebjerg	18. 5.94	„ „ 2	21.11.14	„ „ 2	13. 2.15
17757	Christiansen, Poul	Hyllinge	4.11.76	Holstebro	8. 5.15	Holstebro	8. 5.15
21565	Dahl, Jeppe Nielsen	Thorum	21. 4.94	Skive	10. 5.14	Skive	25. 7.14
17118	Damkjær, Carl	Viby	27. 1.82	Odense	30. 4.15	Odense	12. 6.15
18274	Fryd, William	København	19. 9.90	Kbhvn. Afd. 1	18. 7.14	Kbhvn. Afd. 1	17. 4.15
16677	Hansen, Anthon B.	Slagelse	14.12.83	Slagelse	9. 5.02	„ „ 1	10. 4.15
171	— Anthon Ludvig	Nykøbing Sj.	23. 8.81	Kbhvn. Afd. 1	8. 2.13	„ „ 1	1. 5.15
6820	— Carl Laurits	Køge	29. 3.95	Aalborg	7. 5.14	„ „ 1	15. 5.15
557	— Ernst	København	13.10.91	Kbhvn. Afd. 1	17.10.14	„ „ 1	10. 4.15
7827	— Hans	Sønder Næraa	3. 7.62	Odense	19. 5.06	Odense	27. 3.15
19944	— Hans Christoffer	Aarhus	2. 7.92	Aarhus	4.11.11	Aarhus	3. 1.14
9771	— Hjalmar	Hesselbjerg	11. 1.82	Odense	21. 2.14	Odense	12. 6.15
16444	— Johannes	København	28. 2.94	Kbhvn. Afd. 1	4.11.14	Kbhvn. Afd. 1	17. 4.15
178	— Knud Henrik	Frederiksberg	9. 4.89	„ „ 1	17. 7.09	„ „ 1	22. 5.15
16767	— Oluf Victor	København	5. 4.93	„ „ 1	7.11.11	„ „ 1	1. 5.15
20086	Helmbo, Svend Aage B.	—	20. 9.96	„ „ 1	17. 5.15	„ „ 1	15. 5.15
18447	Holm, Holger Victor	—	30.12.82	Sofyrbødernes Forb.	17. 8.14	„ „ 1	15. 5.15
9087	Holmberg, Carl	Rønne	17. 1.96	Holbæk	12. 2.15	Rønne	20. 3.15
2890	Jensen, Chr.	København	29.11.89	Fredericia	27. 6.08	Kbhvn. Afd. 1	15. 5.15
7262	— Jens Chr.	Hundlev pr. Hjørring	15. 6.83	Hjørring	29.11.14	Hjørring	20. 3.15
5296	— Jens Peter	København	31. 7.76	Kbhvn. Afd. 1	16. 9.05	Kbhvn. Afd. 1	24. 4.15
14352	— Marinus	Klarup	13. 2.95	Vejle	27. 3.15	Vejle	24. 4.15
2748	Josephsen, Joseph	Gjern pr. Silkeborg	18. 1.73	Hinnerup	10. 5.01	Maribo	20.12.13
7973	Jørgensen, Carl Niels S.	Taarnby	15. 3.93	Kbhvn. Afd. 2	6. 7.12	Kbhvn. Afd. 1	24. 4.15
16002	Larsen, Vald. S. J. L.	København	3.12.79	„ „ 1	21. 7.14	„ „ 1	1. 5.15
13740	— Hother Matzen	Næstved	10.10.86	„ „ 1	13. 3.15	„ „ 1	15. 5.15
7665	Laursen, Jens Carl	Randlev	15. 3.91	Aarhus	18. 1.12	Aarhus	25. 7.14
3633	Lindstrøm, F. B.	Malmø	22. 8.87	Odense	14. 9.13	Odense	27. 6.14
2829	Lundbye, S. U. R.	Randers Amt	12. 5.67	Esbjerg	27. 5.13	Esbjerg	21.11.14
19428	Madsen, Niels	Lystofte pr. Horslunde	20.10.92	Maribo	5. 9.11	Maribo	13. 6.14
20449	Momme, Johannes Iver	Vestervelling	2. 4.91	Kbhvn. Afd. 1	12. 3.15	Kbhvn. Afd. 1	1. 5.15
5352	Møller, Aage Johan Fredr.	København	9.11.92	„ „ 1	5. 3.12	„ „ 1	15. 5.15
14167	Nielsen, Laurits Carl A.	Vig Sogn	13. 6.81	Odense	26. 2.15	Odense	12. 6.15
3330	— Ludvig Marius	Skarringe	19. 8.94	Nakskov	11. 3.14	Maribo	?
8940	— Niels Mikkelsen	Nors pr. Thisted	16. 7.80	Kbhvn. Afd. 1	29.11.13	Kbhvn. Afd. 1	27. 3.15
11361	— Søren	Holeby	4. 2.81	Kedelpassernes Forb.	1. 9.07	Maribo	29. 8.14
19471	Olsen, A. Olivarius Rosenkr.	Hagested Sogn	6. 9.91	Holbæk	18. 8.11	Holbæk	2. 1.15
16261	— Ejner C. M.	København	11. 4.95	Kbhvn. Afd. 1	5. 1.14	Kbhvn. Afd. 1	8. 5.15
16434	Petersen, Axel Hellesen	Retterstrup	11. 7.95	„ „ 1	7.11.14	„ „ 1	8. 5.15
16638	— Edgar Marius C.	Brøndbyøster	3. 3.96	„ „ 1	9. 4.15	„ „ 1	17. 4.15
21665	— Godtfred	Vig	6. 3.90	Korsør	15. 5.14	Korsør	6. 6.14
11007	Saysette, Jens Martin	København	4. 7.94	Kbhvn. Afd. 1	12.12.13	Kbhvn. Afd. 1	9. 1.15
21819	Simonsen, Jens Peter	Kindertofte	14. 2.52	Sorø	16. 3.15	Sorø	20. 3.15
3489	— Laurits	Saxkøbing	19. 1.88	Nykøbing F.	21. 5.07	Kbhvn. Afd. 1	15. 5.15
16360	Wagenborg, Abel	Holland	11.11.93	Kbhvn. Afd. 1	24.10.14	„ „ 1	15. 5.15
15074	Westergaard, Carl Albert	Stige pr. Odense	4.11.87	„ „ 1	26. 3.15	„ „ 1	17. 4.15
13240	Wiinblad, Aage Martin	København	28.10.95	Rønne	1.11.14	Rønne	30. 1.14
19965	Vindum, Niels	Vinkel pr. Viborg	24. 8.90	Frederikshavn	24. 3.12	Aarhus	27. 3.15
8783	Wodschov, Palle Hoff	Gyrstinge	15. 9.89	Kbhvn. Afd. 1	23. 2.15	Kbhvn. Afd. 1	24. 4.15
2086	Zukunft, Alb. Emil	København	14. 8.90	„ „ 1	19.10.09	„ „ 1	8. 5.15

			Sidst betalt
Nr. 8323	Lundberg,	Robert	1. 4.05
- 16583	Kiel,	Ferd. Rud. H.	18. 9.09
- 1158	Nielsen,	Carl Edv. M.	3. 5.13
- 13266	Røddik,	Kalmar	22. 6.12
- 2375	Sørensen,	Jens	18.11.11
- 13580	Thillemann,	Johan Peter	10.11.06

Nyt Register.

Nr. 18757	Andersen,	Jens	4. 4.14
- 8086	Asmussen,	Christian E.	31.10.14
- 13214	Bomann,	John Patrik	25.10.13
- 21457	Brockhusen,	Adolf Sigfred	9. 5.14
- 9981	Damm,	Max A. A.	13. 6.14
- 21398	Eriksen,	Erik Adolf	6. 6.14
- 13015	Espensen,	Vald.	27. 3.15
- 6541	Hansen,	Jørgen Chr.	24. 1.14
- 18602	—	Ludvig	4.10.13
- 18939	—	V. Alfred	18. 4.14
- 20073	Hartvigsen,	Vald.	3. 4.15
- 11140	Holberg,	Aug. Chr. J.	22. 8.14
- 5532	Jensen,	Hans Vilh.	19. 9.14
- 11081	Jespersen,	Frederik Ch.	13. 2.15
- 16440	Jørgensen,	Jørgen Chr.	6. 2.15
- 21693	—	Valdemar M.	12.12.14
- 18153	Knudsen,	Poul	20.12.13
- 2409	Larsen,	Carl Helge	21. 3.14
- 11917	Laugesen,	Christian	25. 4.14
- 2749	Nørring,	Frederik V. C.	14. 3.14
- 18146	Olsen,	Chr.	27. 6.14
- 16093	—	Jens Vilh. Carlo	24.10.14
- 5956	Rasmussen,	Otto Anders	13. 2.15
- 5598	Richter,	A. Ingemann	30. 5.14
- 2674	Sørensen,	Hans	22.11.13
- 1555	—	Poul Anæus R.	20.12.13
- 18069	Schreiber,	Otto Michael	2. 8.13
- 16467	Thelin,	Jørgen	6. 3.15
- 16352	Winkelmann,	H. C. V.	2. 5.14

Overskud henligger paa Hovedkontoret til Medlem Nr. 19288, Aage Chr. Larsen.

Nakskov Afdeling meddeler, at Udbetaling til Rejsende finder Sted fra Kl. 1—2 (kun Hverdage).

Ringe Afdeling. Kassereren er indkaldt til Sikringsstyrken. Forretningerne varetages midlertidig af K. Hansen, Adr. Drager Nielsen, vis a vis Banegaarden. Udbetaling Hverdage fra Kl. 7—7½.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 4, 11. Aarg.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Skive: F. Tøttrup, Kirkegade 7.

Kasserere:

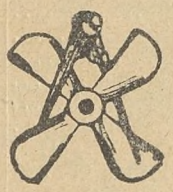
Esbjerg: J. V. Hansen, Skolegade 76.
Slagelse: C. Knudsen, Løvegade 44, 2.

Haandværket og den teoretiske Uddannelse.

Ikke indenfor noget Haandværksfag bydes der de unge Udlærlinge saa mange forskellige Chancer til at kunne vælge sig en Bane som i Metalarbejderfagene, specielt i Smede- og Maskinarbejderfaget; der kan slaas ind paa mange Veje, og en god, faglig Uddannelse som Maskinarbejder, i Forbindelse med nogen Teori, kan føre til Stillinger som Værkførere, Maskinmestre, Maskinpassere, Kedelpassere m. m.

Hovedbetingelsen for, at den unge Maskinarbejder kan arbejde sig op, er, at han af bedste Evne bestræber sig for at faa en god praktisk Uddannelse, han skal først og fremmest være en god Haandværker. For at lægge Grundlaget til en god teoretisk Uddannelse maa han i Læreaarene besøge en teknisk Skole, for at faa Undervisning dels i Tegning og dels i de almindelige Skolefag. I København er der bekvem Anledning til at faa god Undervisning i Sprog, Bogholderi, Matematik m. m. ved de kommunale Fortsættelseskursus, Undervisningen her er fortrinlig og meget billig. Der er en glædelig Fremgang at mærke med Hensyn til Deltagelsen i disse Kursus, ligesom Folkeuniversitetets Foredrag bliver bedre besøgt Aar efter Aar.

Der synes imidlertid meget ofte at herske Tvivl om, hvorledes en planmæssig teoretisk Uddannelse skal finde Sted i Forbindelse med den praktiske, og unægteligt kan det ogsaa blive vanskeligt at faa Rede paa de forskellige Love og Anordninger vedrørende Kravene til forskellige Eksaminer. Vi vil derfor bestræbe os for i en senere Artikel at give vejledende Forklaring til de forskellige Krav og Anordninger, som stilles, og hvorledes Uddannelsen er planlagt, i Særdeleshed for Maskinmestre, Maskinpassere m. fl.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 11 SEPTEMBER 1915 1. Aarg.

Kongres i vort norske Broderforbund.

I Dagene den 30. August til 4. September incl. afholdt Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund sin 15. Kongres i Folkets Hus i Kristiania. Kongressen omfattede 145 Delegerede foruden Repræsentanter fra Sverige, Danmark, Tyskland og Østerrig.

Vort norske Broderforbund har paa de senere Aar taget stærk Vækst, hvilket i høj Grad skyldes den stærke Udvikling i norsk Skibsbygning. Medens man ved Begyndelsen af Aaret 1894 kun havde 19 Dampskibe under Bygning med en Tonnage af 7700, saa havde man 10 Aar efter, nemlig i 1904, 53 Skibe under Bygning med 40,630 Tons, og endelig ved indeværende Aars Begyndelse var der 78 Dampskibe under Bygning med en samlet Tonnage paa 93,170, hvortil kommer 6 Motorskibe med 8400 Tons. I Aarene 1913—14, hvor man er slaaet ind paa Bygningen af Motorskibe, er der bygget henholdsvis 7 Skibe med 7455 Tons og 14 Skibe med 11,470 Tons. Som man ser: en ganske overordentlig Udvikling af denne Industri, der ligger saa naturligt for Norge, der har en meget stor Handelsflaade.

Men naar det norske Jærn- og Metalarbejderforbund iøvrigt er vokset sig stærkt, saa er det ikke mindst paa Grund af, at man her staar overfor et Industriforbund i Renkultur. Der optages alt indenfor Jærn og Metal. Foruden Smede og Maskinarbejdere omfatter dette Forbund saaledes Kobbersmede, Blikkenslagere, Instrumentmagere, elektriske Værkstedsarbejdere, elektriske Montører, Rørlæggere, Bøssemagere, Guldsmede, Gravører og Cicelører samt Lærlinge. Kun Formerne staar i Norge isoleret fra de øvrige Metalarbejdere, vist nærmest en Virkning af visse personlige Forhold, som igennem en lang Aarrække har gjort sig stærkt gældende og har staaet som en Hindring for et lignende godt Samarbejde, som det vi for en lang Aarrække har kunnet notere her i Danmark. Men trods Vanskelighederne gaar Udviklingen i Norge sin Gang i den rigtige Retning.

Paa Dagsordenen stod bl. a. det ikke ukendte Punkt: „Udmeldelse af Landsorganisationen", og her stod naturligvis en skarp Debat om Centralisation og Decentralisation, men vi forbigaar Diskussionen med alle dens kendte Hypoteser, Stikord og Fraser, thi Resultatet blev, at Forslaget om Udmeldelse nedstemtes med 107 Stemmer mod 33, hvorefter man for lukkede Døre gav sig til at diskutere Taktikken med Henblik paa, at den gældende Overenskomst med Arbejdsgiverne kan opsiges til Udløb 1. April 1916. Ogsaa her kan vi notere de samme Synspunkter, som er gjort gældende hernede hos os. Spørgsmaalet om Centralisation eller Decentralisation, Spørgsmaalet om der skal være Overenskomst eller ikke, samt Spørgsmaalet om, hvis der skal være Overenskomster, om disse skal sluttes med Urafstemning eller ikke, eller saaledes at der vælges ansvarlige Forhandlere, i hvis Hænder man i første Linie betror disse store og vigtige Spørgsmaal i Erkendelse af, at alle jo ikke kan være med til at forhandle, og at det ikke ved Forhandlingerne i første Linie gælder om, at der er mange, som deltager i disse, men at det langt snarere gælder om at faa saadanne valgt,

som har Evne og Villie til at sætte sig ind i de store og indviklede Situationer for med Kraft at kunne tage Standpunkt paa Organisationens Vegne, sikre paa Medlemmernes Tilslutning, naar Slaget er forbi og Regnskabet gøres op. Der nedsattes et Forhandlingsudvalg.

Af betydningsfulde Spørgsmaal havde man endvidere til Forhandling intet mindre end Ophævelse af Forbundssygekassen. Her er det Statssygeforsikring, som i visse Henseender bringer de gamle Sygekasser til at vakle, men det blev dog besluttet med 74 Stemmer mod 64 at bibeholde Kassen, som derefter vil undergaa en Omorganisation i Overensstemmelse med Tidens Krav. Ogsaa en Forsikringskasse, som findes indenfor det norske Forbund, var til Forhandling, og det vedtoges, at „Forsikringskassen bibeholdes i sin nuværende Form med de af Hovedbestyrelsen foreslaaede Ændringer til § 4 og 11 b".

Af de paa Kongressen forelagde Regnskaber fremgaar der en Status paa 801,528 Kr. 82 Øre, hvilket maa siges at være ganske godt. I det hele taget faar man et lyst Billede af Forholdene indenfor vort norske Broderforbund ved Gennemsyn af Beretninger, Regnskaber og Lønstatistik.

A propos om Lønningerne! Der er ogsaa paa dette Omraade i de senere Aar en rask Fremgang at notere.

For 2 Aar siden stillede Lønforholdene sig som følger:

Den gennemsnitlige Timeløn var for hele Landet saaledes:

	Fagarb.	Specialarb.	Hjælpearb.	Voksne Arb. tilsammen	Lærlinge
Jærn- og Metalindustrien	48,6	41,6	35,3	44,3	20,9
Jærn- og Metalarb. ved industrielle Bedrifter..	54,0	52,9	45,7	51,5	33,2
Jalt..	49,5	44,0	37,3	45,7	22,3

Ser man paa Specialgrupperne opdager man, at Lønnen er størst i Blikkenslagerfaget, hvor den angives at være 56,6 Øre pr. Time. Derefter kommer: Instrumentmagerne med 53,7 Øre, Rørlæggerne med 52,5, elektriske Installationsforretninger med 50,3, Metalvarefabrikker 50,1, Grovsmede 49,8, Jærnvarefabrikker 48,3, mekaniske Værksteder 47,9 og Skibsbyggerier 46,9 Øre. Disse Tal gælder naturligvis Fagarbejderne.

Hvad de ved industrielle Virksomheder beskæftigede Fagarbejdere angaar, er Timeløn ved Kraftanlæg 62,4 Øre, i den kemiske Industri 59,8, i Grubeselskaberne 55,3, Papir- og Cellulosefabrikker 45,6. I Virksomheder, der ikke hører hjemme i nogen af disse Grupper, noteres Lønnen til 52 Øre pr. Time.

En ubetydelig, men dog ret interessant Jagttagelse, er den, at Statistiken viser, at Landets Hovedstad ingenlunde er den bedst betalende. Tværtimod kommer den paa de forskellige Specialiteter saavel som ogsaa i det samlede Resultat nogle Numre nede i Rækken. For Skibsbyggeriernes Vedkommende falder den højeste Gennemsnitsløn i Aalesund, og derefter følger Horten, Harstad, Stavanger og Tønsberg forinden Kristiania. For Specialarbejdere er Kristiania Nr. 2, for Hjælpearbejdere først Nr. 5, og for samtlige voksne Arbejdere — Slutresultatet — først Nr. 6. Foran er Byerne Horten, Sandefjord, Stavanger, Moss og Aalesund, og i Horten er Gennemsnittet 4,6 Øre højere end i Hovedstaden.

Hvorfra dette Forhold skylder sin Tilblivelse kan ikke ses, men aabenbart er Norges Hovedstad ikke i den Grad Centret for Norges Industri, som København er det for Danmarks.

Uden Tvivl er Lønningerne i Norge dog nu betydelig større, for Krigsforholdene har haft en noget lignende Indflydelse paa Arbejdet deroppe som her hos os, men til Gengæld er Levnedsmidlernes Priser heller ikke mere de samme som tidligere. En samlet Oversigt i saa Henseende har vi dog ikke.

I næste Nummer fremkommer iøvrigt et udførligere Referat af Beslutningerne.

Uddrag af Centralorganisationens Beretning for Aaret 1914.

III.

Efter Beretningerne fra de specielle Forbund, følger det Afsnit, der maaske vil forekomme mest interessant, fordi det kaster skarpe Strejflys over baade dette og hint Forhold, nemlig en

Regnskabs- og Formueoversigt.

Det bemærkes i Indledningen, at Regnskabet for et enkelt Aar altid faar et tilfældigt Præg, idet man først gennem en flerraarig Bearbejdelse kan danne sig et fast Billede af Indtægts-, Udgifts- og Formueforholdene. For Indtægtens og Formuens Vedkommende afgiver Oplysningerne dog et Billede af reel Værdi, medens Udgiften, med Undtagelse af Administrationen, altid vil svinge stærkt fra det ene Aar til det andet.

Indtægtsoversigt 1914—1915.

Forbund	Medlems-antal	Ordinært aarligt Kontingent pr. Medl.		Kontingent-indtægt		Indskud		Renter		Andre Indtægter		Tilsammen	
		Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Smede & Maskinarbejdere	13323	22	36	258019	84	2767	50	60574	78	8057	24	329419	36
Formere	1475	23	40	27890	44	800	52	3284	86	23	90	31999	72
Slibere	165	13	»	1625	55	52	75	189	41	5	»	1872	71
Elektrikere	1472	11	96	19266	62	426	»	1155	44	1425	25	22273	31
Gørtlere	380	13	»	4674	30	37	»	996	42	404	04	6111	76
Metaltrykkere	88	23	40	1578	55	40	»	181	54	7	35	1807	44
Tilsammen...	16903			313055	30	4123	77	66382	45	9922	78	393484	30

Udgiftsoversigt 1914—15.

Forbund	Medlems-antal	Strejkeunderstøttelse til eget og andre Fag				Begravelseshjælp				Lønninger og Administration				Andre Udgifter		Samlede Udgifter		Samlede Udgifter pr. Medl.	
		Tilsammen		pr. Medl.		Tilsammen		pr. Medl.		Tilsammen		pr. Medl.							
		Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Smede & Maskinarb.	13323	10269	58	»	77	11200	»	»	84	17835	84	1	34	50957	23	90262	65	6	77
Formere	1475	6584	50	4	46	3250	»	2	20	4633	50	3	14	21482	34	35950	64	24	37
Slibere	165	142	20	»	86	150	»	»	90	400	74	2	43	1647	86	2340	80	14	19
Elektrikere	1472	1320	»	»	90	450	»	»	31	4558	50	3	10	6585	60	12914	10	8	77
Gørtlere	380	252	»	»	66	215	»	»	57	963	76	2	54	1247	52	2678	28	7	05
Metaltrykkere	88	58	80	»	66	»	»	»	»	402	21	4	57	777	19	1238	20	14	07
Tilsammen...	16903	18627	8	1	10	15265	»	«	90	28794	85	1	70	82697	74	145384	67	8	60

Samtlige Fags Formue udgjorde ialt pr. 31. Marts 1915 2.032.525 Kr. 99 Øre. Heri er naturligvis ikke medregnet Arbejdsløshedskasserne, hvis samlede Formue er godt og vel 1½ Mill. Kroner.

De internationale Forbindelser.

Dette Afsnit, der slutter Centralorganisationens første Beretning, gaar vel ikke stærkt i Detailler, men giver dog en Omtale af den Tid, hvor de internationale Forbindelser begynder at opstaa, og fortsætter med en Skildring op til Datum, hvor Kursen af internationalt Sammenhold ikke er synderlig høj, selv om det dog for Arbejderverdenens Vedkommende ikke er brudt.

Det ses iøvrigt heraf, at de skandinaviske Lande har været de første, der indenfor Metalarbejderverdenen har paabegyndt et Samvirke, der strakte ud over Landets Grænser, idet de dels indbyrdes og dels med Tyskland i 1891 afsluttede en Gensidighedskontrakt, der var undertegnet af F. Hurop, F. O. Björkmann, E. Lundblad og Franz Diedrich for henholdsvis Danmark, Sverige, Norge og Tyskland, medens den første internationale Metalarbejderkongres først fandt Sted i Bern 2 Aar efter, 1893.

Den sidste internationale Kongres fandt Sted i Berlin i 1913, og af de til Kongressen afgivne Rapporter fremgaar med Hensyn til Medlemstallet følgende:

Lande	1910	1911	1912
Østrig	59.024	64.371	71.575
Belgien	14 294	22.614	29.656
Danmark	11.400	11.800	13.372
Frankrig	22.389	26.577	26.765
Tyskland	503.390	559.300	592.564
England	161.458	180.952	221.738
Ungarn	16.071	17.481	26.723
Italien	—	—	10.000
Nederlandene	2.590	3.218	4.143
Norge	9.326	10.914	11.997
Rumænien	—	—	2.991
Sverrig	26.717	25.663	27.338
Svejts	13.607	14.171	30.850
Tilsammen...	840.266	937.061	1.069.712
Mere end det forrige Aar...	—	132.795	96.651

Og paa Beretningens sidste Side bemærkes:

Men selve den Udvikling, som Metalarbejderorganisationerne i de sidste 20 Aar er undergaaet, er rent ud vidunderlig, og vore Medlemmer vil faa en lille Forestilling herom ved at se, at de indenfor Sammenslutningen staaende Organisationer for 1912 havde en Udgiftsside paa 28.597.514 Mark og en samlet Formue, der beløb sig til 44.866.064 Mark.

Krigen har naturligvis bevirket et øjeblikkeligt Afbræk i Organisationernes Samarbejde, men dette vil nok hele sig igen, naar en Gang Krigen er forbi, thi Krigen vil ikke afskaffe Klassekampen, men vel snarere i den første Tid efter skærpe denne, indtil der er foregaaet en Udligning mellem Kapital og Arbejde.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Forbundets Kongres. Forbundets 4. Kongres blev som bekendt afholdt i Dagene den 22.—24. August i Odense. Af de indbudte Gæster var fremmødt for De samvirkende Fagforbund, Sekretær Otto Smith, fra de Centralorganisationen tilsluttede Forbund: for Smedeforbundet, J. A. Hansen, for Formerforbundet, Arn. Nielsen og for Sliberforbundet, V. Hansen.

Formanden aabnede Kongressen og bød paa Hovedbestyrelsens Vegne de Delegerede og Gæsterne Velkommen. Efter at Gæsterne havde haft Lejlighed til at hilse paa Kongressen foretoges en Prøvelse af Mandaterne, der godkendtes for samtlige mødte Delegeredes Vedkommende. Der var ialt mødt 36 Delegerede foruden Hovedbestyrelsens 7 Medlemmer. 2 Afdelinger havde ikke sendt Repræsentanter, og fra 1 Afdeling var meldt Forfald for den ene af Afdelingens Repræsentanter.

Efter at der var foretaget Valg af Kongressens Tillidsmænd og Lovudvalg samt vedtaget Forretningsordenen for Møderne, aflagde Formanden Beretning om Virksomheden i de siden sidste Kongres forløbne 4 Aar. Beretningen godkendtes enstemmigt. De fremlagte Regnskaber blev ligeledes enstemmigt godkendt, hvorefter Forbundets Love behandledes.

Blandt de mange Ændringer der herunder vedtoges, skal her blot anføres nogle af de vigtigste.

Forbundets Kontingent, der hidtil har været 75 Øre pr. Uge, forhøjedes fra 1. Oktober til 80 Øre, som fordeles saaledes, at der af hvert Medlems ydede Kontingent indgaar 65 Øre til Hovedkassen, medens Afdelingerne til deres egen Administration beholder de 15 Øre. De 65 Øre, der indgaar til Hovedkassen, fordeles med 30 Øre til Strejkekassen, 27 Øre til Arbejdsløshedskassen og 8 Øre til Administrationskassen. Medens en Kongresbeslutning efter de gamle Love kunde forandres ved almindelig Stemmeflerhed ved en Urafstemning, vedtog Kongressen et Forslag, hvorefter der nu hertil udkræves kvalificeret Majoritet med $^2/_3$ af de afgivne Stemmer. Hovedbestyrelsen, der hidtil bestod af 7 Medlemmer, hvoraf 2 valgtes blandt Provinsdelegerede, udvidedes til 9 Medlemmer, hvoraf 4 vælges blandt Provinsdelegerede, og de 5 valgte Repræsentanter for København danner Forretningsudvalg. Samtlige Hovedbestyrelsesmedlemmer vælges af Kongressen. Tidligere var det saaledes, at den københavnske Afdeling havde Ret til at vælge 2 Medlemmer til Hovedbestyrelsen efter Kongressens Afholdelse. Efter de gamle Love bestod Forbundets Repræsentantskab af Hovedbestyrelsen og 1 Repræsentant for hver af de udenfor København værende Afdelinger. Dette Forhold ændredes nu til, at alle Afdelinger har Ret til at vælge en Repræsentant. I Begravelseskassen, hvor Ydelsen ved Død før har været 75 og 100 Kr., oprettes en Sats til paa 150 Kr. for Medlemmer med over 6 Aars Medlemsret. Kongressen vedtog endvidere, at Medlemmerne ikke mere varskoes, naar de staar paa Grænsen af den lovlige Restancefrist. De maa selv vaage over, at den ikke overskrides, hvis de vil bevare deres Rettigheder. Indskudet, som før var 5 Kr., forhøjedes til 10 Kr. for den, der først indmeldes 1 Aar efter at han er udlært, og Indskudet forhøjes med 5 Kr. for hvert Aar, Vedkommende derefter holder sig udenfor Forbundet. Bestemmelsen gælder dog kun for dem, der herefter udlæres i Faget. Samme Indskud skal »slettede« Medlemmer betale, hvis de atter indtræder i Forbundet, og de skal desuden betale al paaløben Kontingentrestance for den Tid, de har været uorganiserede. Medlemmer med hvilende Medlemsret har tidligere betalt 27 Øre i Kontingent, hvilket gik til Arbejdsløshedskassen. Dette Kontingent forhøjedes til 37 Øre, hvoraf 5 Øre gaar til Forbundskassen og 5 Øre til Afdelingskassen.

Et af de mest brændende Spørgsmaal paa Kongressen var Forbundets Stilling til Centralorganisationen. Afdeling 1, København, havde til Kongressen stillet Forslag om Forbundets Udmeldelse heraf, og skønt den samlede Hovedbestyrelse stod enige om, at Forbundets Stilling hertil maatte være en Forbliven i Centralorganisationen, saaledes som et Repræsentantskab i 1914 enstemmig havde vedtaget det, besluttede Kongressen, med 22 Stemmer imod 21, at Forbundet skal udtræde af Centralorganisationen.

Det er et meget vigtigt Skridt der her blev foretaget med kun een Stemmes Majoritet, der endda var meget tvivlsom, idet en af Repræsentanterne bagefter meddelte, at han havde misforstaaet Afstemningen, saaledes at han havde afgivet sin Stemme for Udmeldelsen, medens han havde villet stemme for Forbundets Forbliven i Kartellet. At dømme efter Stemmeafgivningen er det heller ikke ganske givet, at det store Flertal af Medlemmerne deler Forslagsstillernes Opfattelse om Forbundets Stilling til Centralorganisationen, og navnlig tør dette meget betvivles naar det først gaar op for dem, hvad der herved mistes. De internationale Forbindelser vort Forbund havde knyttet igennem Centralorganisationen ophæves naturligvis samtidig med vor Udtrædelse, og de af Forbundets Medlemmer, der først vil faa dette at mærke, er dem der efter den 1. April

næste Aar rejser til Udlandet; thi medens vore rejsende Kolleger hidtil har kunnet oppebære Understøttelse i Udlandet efter den Anciennitet, disse havde erhvervet sig herhjemme, vil denne nu fuldstændig ophøre, fordi vi netop ikke kan faa knyttet de samme Gensidighedsoverenskomster med Udlandet, uden at vi staar som Medlemmer af Centralorganisationen.

Dette er imidlertid kun en af Følgerne af denne Vedtagelse. Ogsaa i Konflikttilfælde er vort Forbund herefter afskaaret fra Udlandets Støtte, hvad der dog kan komme til at spille en ret væsentlig Rolle. Gang efter Gang har man paa vore Kongresser lagt stor Vægt paa de internationale Forbindelser, og ogsaa paa denne Kongres er det henstillet til Hovedbestyrelsen at søge saadanne knyttet, medens man paa samme Tidspunkt træffer Beslutninger, der ganske ophæver saadanne bestaaende Overenskomster, og naturligvis tillige hindrer saadannes Indgaaelse.

Forbundets Udmeldelse af Centralorganisationen er imidlertid vedtaget, og derved er der intet at gøre, udover det, at Spørgsmaalet muligvis kan gøres til Genstand for en Urafstemning, for derigennem at faa klaret, hvilket Standpunkt det store Flertal af Medlemmerne indtager hertil, da dette jo ikke efter Stemmeafgivningen paa Kongressen med Rette kan siges at være ganske klart, hvor Stemmerne, som i dette Tilfælde, stod saa temmeligt lige til begge Sider.

Af andre Spørgsmaal, som Kongressen beskæftigede sig med, skal her blot nævnes Forbundets Stilling til Fagets Overenskomst. Om dette Punkt vedtog Kongressen en Resolution, der gav Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til, hvis Tiden findes belejlig, at opsige og forhandle om en ny Overenskomst. Afslutning af ny Overenskomst kan dog kun ske med et Repræsentantskabs Godkendelse.

Samtidig med Forbundets Kongres afholdtes Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen. Understøttelsesdagenes Antal blev forlænget til henholdsvis 80, 90 og 100 Dage. Juleunderstøttelsen udbetales fremtidig af Arbejdsløshedskassen efter en nærmere fastsat Skala. Og endelig vedtoges det at oprette en Fond til Ydelse af Understøttelse under ekstraordinær Arbejdsløshed.

Den trykte Protokol for Kongressen vil iøvrigt kunne faas udleveret til Medlemmerne i de respektive Afdelinger, saa længe Oplaget rækker til. Samtidig erindres Medlemmerne om, at de trykte Beretninger om Forbundets Virksomhed ligeledes kan erholdes i Afdelingerne for en Pris af 25 Øre for begge Beretninger tilsammen.

Brix Pedersen & Co., København. Den 29. Juli afholdtes der Timandsmøde i denne Sag, der drejede sig om Opgørelse af udført Akkordarbejde paa Augustinus' Fabrikker og Brandstationen i Brøndshøj. Sagen havde forud været behandlet ved et Par Forhandlingsmøder med Firmaet, første Gang den 8. December f. A. og senere den 11. Januar d. A. Da der ikke paa disse kunde opnaas Enighed, gik Sagen til Mægling med Sammenslutningen den 9. Marts. Fra Forbundet krævedes udbetalt et Restbeløb paa 181 Kr. 11 Øre. Paa Timandsmødet opnaaedes Afgørelse af Sagen med, at Firmaet indgik paa at betale 151 Kr. 06 Øre.

P. Larsen, Rønne. Den 28. August afholdtes Mæglingsmøde i denne Sag, der drejede sig om nogle Akkordopgørelser fra Bornholm. Sagen har tidligere været gjort til Genstand for Mægling, uden at Enighed opnaaedes. Ved Mæglingsmødet den 28. August mødte Firmaet imidlertid slet ikke, men Installatør Larsen havde sendt Meddelelse om at ville tilsende den af ham udregnede Opgørelse. Forbundet enedes derefter med Sammenslutningen om at afvente Opgørelsens Tilsendelse i 8 Dage, og for saa vidt denne da ikke blev tilstillet Forbundet, forbeholdt man sig direkte Aktion overfor Firmaet. Da Opgørelsen udeblev, har vi nu blokeret Firmaet for al Tilgang af Forbundets Medlemmer.

Akkordsedler. Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at Akkordsedler kan faas udleveret hos samtlige Afdelingskasserere.

De nye Love og Vedtægter vil fra og med Lørdag den 25. ds. kunne faas udleveret til Medlemmerne i de respektive Afdelinger.

Formere.

Husk at indsende de endnu manglende Lønskemaer for August Maaned.

Paa Vej til Den faste Voldgiftsret. I sidst udsendte Nummer af vort Fagblad er omtalt 3 Sager, der havde været behandlet ved Timandsmøde. De hører hjemme paa Københavns Flydedok, Møller & Jocumsen i Horsens og hos Frichs i Aarhus. Det drejer sig i alle 3 Tilfælde om Erstatning for ulovlige Arbejdsstandsninger, hvorfor der tilsammen er krævet 1174 Kr. 98 Øre i Erstatning. Naar et Timandsmøde ikke bringer Afslutning, og en af Parterne modsætter sig, at Sagen behandles ved faglig Voldgift, kan dette ikke ske, og ønsker den anden Part at faa Sagen ført videre, kan han kun lade den indbringe for Den faste Voldgiftsret, men forinden skal dog et Forligsmøde foretages mellem Hovedorganisationerne, altsaa mellem Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund.

I de her nævnte Sager fandt et saadent Møde Sted den 7. September, men Enighed opnaaedes ikke, idet Arbejdsgiverne opretholdt deres Krav om Erstatning overfor Forbundet, der for sit Vedkommende ikke kunde erkende at have nogen Erstatningspligt i de paagældende Tilfælde. Arbejdsgiverne forbeholdt sig derefter at lade Sagerne indgaa for Den faste Voldgiftsret.

Aarhus. Efter at der imellem andet ogsaa havde været afholdt Mæglings- og Timandsmøde paa Krav om Tillæg til de bestaaende Timelønninger hos A/S Frichs Eftflgr. i Aarhus, men uden at noget opnaaedes, har samme Aktieselskab alligevel bagefter flottet sig med

et Tillæg paa 9 Øre pr. Time. Dette bliver at fordele mellem 8 af Fabrikkens nogle og tyve Formere.

Brønderslev. Et der arbejdende Medlem har faaet sin Timeløn hævet fra 50 til 52 Øre.

Helsingør. Den 11. September afholdtes Mæglingsmøde paa Helsingør Jærnskibs- og Maskinbyggeri paa Krav om Forhøjelse af de ved Akkorden ansatte Timelønninger. Det faktiske Forhold er her, at Gennemsnittet af de ansatte Timelønninger siden 1906 kun er steget med ca. 4 Øre. Altid mødes der i denne Virksomhed en stærk Modstand mod rimelige Timelønskrav, og det syntes da ogsaa, som denne Forhandling skulde ende uden Resultat.

Imidlertid afsluttedes Sagen dog med, at de ansatte Timelønningers Gennemsnit, som var 43,7 Øre, forhøjedes med 2 Øre.

Holstebro. Hos Firmaet Vald. Birn & Brødre er den ved Akkordarbejdet ansatte Timeløn gennem lokal Forhandling blevet hævet med 15 Øre for 11 Mand.

København. Paa Flydedokkens Støberi arbejdes ikke i Akkord. Den 17. August afholdtes der Mægling paa Krav om Timelønsforhøjelse, men Enighed opnaaedes ikke, idet Sammenslutningens Repræsentant ikke, i Henhold til de Oplysninger han var udstyret med fra sin Organisation, kunde erkende Rigtigheden af de Gennemsnitslønninger, som Forbundets Repræsentant hævdede var gældende paa andre Virksomheder i København, hvor der ikke arbejdedes i Akkord. Sagen gaar derfor videre.

Nyborg. Ved lokal Forhandling er den ansatte Timeløn for 8 Medlemmer i Nyborg blevet hævet med 26 Øre tilsammen, saaledes at Gennemsnittet hævedes fra 44,2 til 47,5 Øre. Timelønningerne ligger nu mellem 42 og 50 Øre.

Præstø. Fra Præstø meddeles, at en større Del af de hidtil gældende Akkordpriser er blevet hævet med 10 à 15 %, og at en anden Del af Arbejdet vil blive tildelt en lignende Forhøjelse efterhaanden som det kommer frem.

Randers. Under 21. August indgik der til Forbundet en Meddelelse fra Jærnstøber Nøddelund i Randers, med hvem Forbundet har Overenskomst, at hans Formere, 6 Mand, havde forladt Arbejdet i Strid med den nævnte Overenskomst.

Konflikten varede i 5 Dage og afsluttedes ved Forhandling gennem Afdelingen. Alt i alt bundede hele Sagen i, at Jærnstøberen mente at Formerne havde opholdt sig længere paa Fabrikken efter Fyraften end nødvendigt var, for at nyde noget Øl o. s. v., medens Formerne bestred dette.

Meningsforskel i saa Henseende kan naturligvis let opstaa. Arbejdsgiveren er nemlig stræng Afholdsmand, og hvor træffes Grænsen saa for — nødvendigt eller ikke nødvendigt. At støbe og slaa ud paa samme Dag om Sommeren er jo ikke det bare Legeværk. Sagens Afslutning medførte bl. a., at et Par af Formerne fik en Øre mere i Timen.

Skive. Ved lokal Forhandling har 9 Medlemmer i Skive faaet deres ved Akkordarbejde ansatte Timeløn hævet med 2 Øre pr. Time og Mand.

Svendborg Afdeling har paa De forenede Jærnstøberier ved lokal Forhandling opnaaet, at 4 Mand i ren Timeløn har faaet denne forhøjet. 3 Mand fik Timelønnen hævet fra 59 til 63 Øre og 1 Mand fra 50 til 54 Øre. Endvidere har Afdelingen erholdt Forretningsudvalgets Sanktion paa at opsige alle Akkordpriser til Udløb den 1. Januar 1916 og Timelønningerne til 1. Februar samme Aar.

Gørtlere og Metalarbejdere.

I Ugen fra den 22.—28. August 1915 besøgte Formanden for Forbundet, F. Hartmann, samt Formanden for Københavns Afdeling, Chr. Madsen, som Repræsentanter for Hovedbestyrelsen og efter derom fremsat Anmodning paa Delegeretmødet, de forskellige Afdelinger i Provinsen for at drøfte de forskellige Forhold, som der kunde foreligge med Henblik til vor Overenskomsts Udløb til Februar 1916. Der blev fremsat forskellige Ønsker fra Afdelingerne, som Hovedbestyrelsen nu tager under Overvejelse.

Smede og Maskinarbejdere.

Mæglingsmøder. Den 2. Aug. afholdtes hos Firmaet »Vølund« Mægling paa Firmaets Begæring. Hos Firmaet havde 6 Montører forlangt deres Timeløn forhøjet fra 60 til 65 Øre. Firmaet vilde kun give 63 Øre. Den ene Montør havde da taget sin Afsked, og andre ønskede ikke at tage hans Arbejde. Firmaet nægtede at genantage den afskedigede, ligeledes ved et Timandsmøde den 4. Aug. Montørerne fastholdt ogsaa deres Vægring, og den 7. Aug. genindtraadte den afskedigede Mand i sit Arbejde og samtlige 6 Montører fik Timelønen forhøjet til 65 Øre.

Paa Faaborg Jærnstøberi og Maskinfabrik mægledes under 23. Aug. paa et Lønkrav. 7 Mand fik 20 Øre til Fordeling.

Den 27. Aug. mægledes hos Firmaet Klestrup & Alsleben, København, paa en Akkordstrid. En Mand formente sig uberettiget afskediget fra en Enkeltmandsakkord, hvorfor han forlangte den hele Akkordssum, 96 Kr. 23 Øre, udbetalt. Ved Mæglingen enedes man om at yde 45 Kr. 72 Øre.

Lønforhøjelser. Foruden den i ovennævnte Stykke omtalte Lønforhøjelse, har der fundet følgende Lønforhøjelser Sted:

Elektricitetssvejserne paa Københavns Flydedok og Skibsværft har faaet Timelønnen forhøjet fra 80 til 85 Øre.

I Silkeborg hævedes Timelønnen efter en Strejke

hos Fabrikant Søndergaard fra 36,3 til 41,8 Øre. Paa Stedet beskæftigedes 4 Mand.

Paa Ørholm Papirfabrik ved Lyngby er Timelønnen for 4 Mand hævet fra 48 til 50 Øre.

I Helsingør har 7 Mand hos Fabrikant Petersen Søbalie faaet 2 Øre i Lønforhøjelse hver, hvorved Gennemsnitstimelønnen blev 44,9 Øre.

Hos Firmaet Hellerung, København, er Timelønnens Gennemsnit hævet fra 43,2 til 46,2 Øre.

Paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker, København, er Værkstedets Gennemsnit hævet fra 50,6 til 52,6 Øre.

Hos Entreprenør Monberg, København, er Timelønnen for 17 Mand hævet fra 49,9 til 52,4 Øre.

Paa Frederiksholms Teglværk har de der beskæftigede 9 Mand faaet hver 3 Øres Tillæg, og de under Frederiksberg Kommunes tekniske Forvaltning beskæftigede 4 Mand har faaet deres gennemsnitlige Timeløn sat op fra 56,1 til 64,1 Øre.

Endelig har 111 Maskinarbejdere paa Refshaleøens Maskinværksted faaet 2 Øre hver og 3 Mand 3 Øre hver som Tillæg til deres bestaaende Timelønninger.

Paa Dalum Papirfabrik ved Odense har 6 af 8 Mand faaet 2,2 Øre hver.

Paa Exportslagteriet i Odense har 2 Mand faaet Timelønnen hævet med 5 Øre hver, og hos H. Rasmussen & Co., Odense, har 20 Mand faaet Lønnen hævet fra gennemsnitlig 40,3 til 42,6 Øre.

Eksklusion. Tidligere Afdelingskasserer i Assens, H. Andresen, Nr. 17439, er af Assens Afdeling ekskluderet af Forbundet, hvilket derefter er godkendt af Hovedbestyrelsen. Andresen havde en mindre Underbalance i Kassen, men ved Siden heraf optraadte han meget brutalt overfor Kollegerne, og har desuden paa et senere tiltraadt Arbejdssted foranlediget et Par af de derværende Kolleger afskediget.

Arbejdsløshed og Arbejdsanvisning i August Maaned

under Smedeforbundets Anvisningskontor i København.

Ved Begyndelsen af August Maaned var der ved Anvisningskontoret i København tilmeldt 153 Arbejdsløse, men den 31. August var Tallet steget til 226, en Stigning, som væsentligst skyldtes, at Reparationsarbejdet paa Skibsværfterne var sløjet noget af.

Det gennemsnitlige Antal Arbejdsløse var 179 imod 145 i Juli Maaned.

Der har i Maanedens Løb været anmeldt 715 Tilfælde af Arbejdsløshed, medens i samme Tidsrum 645 er udgaaet af Fortegnelsen over Arbejdsløse.

Der er anmeldt 278 Tilfælde, hvor der er skiftet Arbejdsplads uden anmeldt Arbejdsløshed.

I August Maaned er der dels gennem Centralarbejdsanvisningen og dels gennem Arbejdsløshedskassens Anvisningskontor indgaaet 119 Ordrer, omfattende 185 ledige Pladser, af hvilke 123 eller ca. 66,5 % blev besatte gennem Kontorerne, hvilket er den højeste Procent for anvist Arbejde, nogen Maaned i indeværende Aar kan opvise.

Dette skylde i meget høj Grad Medlemmernes stigende Forstaaelse ved Samarbejdet med Arbejdsanvisningen.

Det anviste Arbejde fordeler sig branchevis saaledes: Der er anvist Arbejde til 7 Grovsmede, 6 Kedelsmede, 32 Klejnsmede, 54 Maskinarbejdere og 24 Skibssmede.

Arbejdsanvisningen.

I flere Artikler her i Bladet har Udviklingen af vor Arbejdsanvisning været behandlet, dels som vejledende med Hensyn til de Forpligtelser, som de Arbejdsløse har overfor Kontoret, og dels oplysende om den i Smedefaget herskende Arbejdsløshed.

Ogsaa det mellem vort Arbejdsanvisningskontor og den offentlige Arbejdsanvisning (Centralarbejdsanvisningen) bestaaende Samarbejde har været nævnt, om end kun ganske forbigaaende og uden Hensigt med derved at karakterisere Samarbejdets Natur.

Dette Samarbejde, der er forudsat i Loven om Arbejdsanvisning, kan naturligvis ikke belyses gennem en kort Bemærkning eller gennem en skematisk Fremstilling af Forretningsgangen, men kan alene bedømmes gennem et nøje Kendskab til den Maade, hvorpaa det udøves, og kan kun udøves ved, at der fra begge Sider vises gensidig Forstaaelse af Opgaven: hurtigst mulig Anbringelse af den rette Mand paa den rette Plads.

Fra Centralarbejdsanvisningens Side har man fundet det formaalstjenligt, at ogsaa de Regler, hvorunder denne virker, kom til Kendskab for Bladets Læsere, og vi skal gerne imødekomme det herom fremsatte Ønske, hvorfor vi her aftrykker den os i den Anledning tilsendte Skrivelse:

Hr. J. A. Hansen, Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

I Bladet »Jærn- og Metalarbejderen« for Maj Maaned d. A. findes bl. a. en Artikel om Smedeforbundets Arbejdsanvisning, hvori det hedder om Forbundets Arbejdsanvisningskontor, at dets (Kontorets) Virksomhed yderligere er »blevet forøget derved, at de Ordrer paa Arbejdskraft, som fra Arbejdsgivere indgives til det af Staten oprettede Centralarbejdsanvisningskontor, besørges af os«. Da denne Fremstilling af det ved Loven af 29. April 1913 om Arbejdsanvisning forudsatte Samarbejde mellem Arbejdsløshedskasserne og den offentlige Arbejdsanvisning ikke er udtømmende og derfor kan give, og efter hvad der er mig bekendt, har

givet Anledning til Misforstaaelse, vilde jeg anse det for ønskeligt, at de af Tilsynsraadet for Centralarbejdsanvisningskontoret vedtagne nærmere Regler for det nævnte Samarbejde, saadan som de findes angivne i den for Kontorets Personale fastsatte Instruks, bliver bekendte for Bladets Læsere. De herhen hørende Bestemmelser, der altsaa gælder for Centralarbejdsanvisningskontorets 2. Afdeling, som besørger Anvisning af de fra Arbejdsløshedskasserne i Henhold til § 8 i Loven om Arbejdsanvisning anmeldte arbejdsledige Medlemmer, er følgende:

»Ved Henvendelse til Kontoret om Arbejdskraft, skal der, forsaavidt denne sker personlig eller telefonisk, søges de Oplysninger om Arbejdets Art, efter Omstændighederne ogsaa om dets Varighed og Lønvilkaar m. v., der maa anses nødvendige for at kunne anvise den til Arbejdets Udførelse mest passende Arbejdskraft. Er Henvendelsen sket skriftlig, og de foreliggende Oplysninger ikke anses tilstrækkelige til paa Grundlag heraf at foretage Anvisning, skal de manglende Oplysninger snarest mulig indhentes. De modtagne Henvendelser om Arbejdskraft indindføres paa det under A, 3) nævnte Indtegningsskema (III).

Anvisningen foregaar derefter ved Undersøgelse af de foreliggende fra vedkommendes Fags Arbejdsløshedskasse modtagne Kort og Blanketter — og de af 1. Afdeling udfærdigede, under A, 3) omhandlede Afskrifter af Indtegningsskemaer (I) — saaledes at de først indsendte under lige Forhold bliver at foretrække.

Er der blandt de fra en Arbejdsløshedskasse, og de fra 1. Afdeling modtagne Indmeldelser af Arbejdssøgende to eller flere lige kvalificerede til en Plads, skal Medlemmer af Arbejdsløshedskassen foretrækkes. Kontoret skal, forsaavidt den paagældende Arbejdsløshedskasse har Telefon, og der kan faas Forbindelse med Kassens Leder, konferere med denne om, hvorvidt den eller de af Kontoret foretrukne Arbejdere maa antages at egne sig til den omhandlede Virksomhed. Den Arbejder, der saaledes bliver anvist Plads, skal herom have Meddelelse paa de dertil bestemte Kort (VII), saavidt mulig samtidig med at Vedkommende møder til Kontrol hos Arbejdsløshedskassen, og ellers pr. Post eller ved Bud. Kontoret skal, naar Anvisningen er udført, paa de dertil bestemte Blanketter (VIII) give Meddelelse til den paagældende Arbejdsløshedskasse om, hvilke Arbejdere der er anvist Plads; samtlige i Dagens Løb til Arbejdsløshedskasserne udfærdigede Meddelelser om anviste Arbejdere skal, senest næste Dags Formiddag, tilsendes vedkommende Kasse.

Findes ingen ledige Arbejdere til de paagældende Pladser, skal der straks gives Direktøren for Arbejdsanvisningen Meddelelse herom, ligesom der — saavidt mulig telefonisk — gives vedkommende Arbejdsgiver Underretning om, at Anvisningen ikke har kunnet udføres.«

Forventende, at nærværende vil kunne faa Plads i Bladet, og med Tak for Optagelsen tegner

ærbødigst

Jensen Sønderup.

Vi skal endnu blot tilføje, at vort Anvisningskontor hidtil efter bedste Evne har bestræbt sig for at opfylde sine Forpligtelser saavel overfor Centralarbejdsanvisningen som overfor Arbejdsanvisningen som Helhed, og at der sikkert heller ikke fra nogen Side kan rejses Anker imod det angaaende dets Virksomhed.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.
3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.
8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

Blokade i København. Efter Anmodning fra vor Københavns Afdeling 1 er Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb., blokeret, og Tilgang er derfor forbudt Forbundets Medlemmer, ligesom alt Arbejde, nævnte Borch eventuelt søger at faa udført paa andre Værksteder, er blokeret.

Angaaende Aarsagen hertil oplyser Afdelingen, at da Borch for ca. et Aar siden blev indkaldt, undlod han at betale vore Medlemmer deres tilgodehavende Timeløn. Han havde den Gang Værksted i Løgstørgade 33, men dette blev lukket kort Tid efter. Man rettede Henvendelse til Forretningen, Strandboulevard 68, hvis Indehaver, Fru Borch, lovede, at Pengene skulde blive betalt, saasnart Sønnen blev færdig med Militærvæsenet, og af Hensyn hertil fik han Sagen skudt noget ud. Senere har han stadig holdt os hen med Løfter, men intet betalt, hvorfor vi, da han intet Værksted havde, har forsøgt ad Rettens Vej at inddrive Pengene. Dette viste sig at være frugtesløst, idet Borch, overfor Retten, efter at være indgaaet paa Forlig, som han ikke overholdt, og efter at der var foretaget Eksekution, har erklæret at han intet ejer til Dækning af denne Gæld.

Da han nu atter dukker op med Værksted i Classensgade 7, og da vi ikke tror paa, at en Blokade bliver effektiv her, uden at denne iværksættes saavel overfor K. J. Borch, Strandboulevard, som overfor K. J. Borch, Classensgade, er begge disse Forretninger blokeret, indtil Hr. Borch, selv om han intet ejer, har afgjort sit Mellemværende, som nu beløber sig til 75 Kr., med os.

Blokade i Slagelse. Hos Maskinfabrikant Harald Christensen, Mariendals Allé, har der en Tid været beskæftiget en ung Mand, der tidligere har arbejdet hos den blokerede Smedem. Reves. Da forskellige Henvendelser om at faa dette Forhold ændret, ikke har medført det ønskede Resultat, blokeres ogsaa dette Værksted.

Strejke i Silkeborg. Hos Kartoffelkogerfabrikant Søndergaard i Silkeborg nedlagde 4 Mand Tirsdagen den 29. Juni Arbejdet paa Lønspørgsmaal. Gennemsnitstimelønnen var 36,3 Øre. Den 13. Juli hævedes Strejken. Akkorderne sattes op med fra 15 til 40 pCt., og Gennemsnitstimelønnen hævedes til 41,8 Øre.

Fra Maskinmestrene. Maskinmestrenes Forening meddeler, at de har faaet Forholdene paa Ringsted Elektricitetsværk ordnede paa tilfredsstillende Maade, idet man nu er indgaaet paa at give den krævede Begyndelsesløn, som er 1700 Kr.

Derimod har Foreningen blokeret en Assistentplads paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man byder en Løn af 700 Kr. og fri Station. Foreningen kræver Pengelønnen sat op til 1000 Kr. eller en samlet kontant Aarsløn af 1700 Kr.

Dansk Elektrikerforbund. Konflikten hos A/S. Motorforsikrings Anstalten i Bramminge er stadig ikke bragt til Afslutning, hvorfor Blokaden opretholdes.

Dansk Formerforbund. Konflikten paa »Randers ny Jærnstøberi« vedvarer fremdeles, og Tilgang er som Følge deraf forbudt.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Blokaden af Fabriken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, fortsættes uforandret.

Fester.

25 Aars Jubilæum i Vejle.

Den 28. August fejrede Formernes Fagforening i Vejle sit 25-aarige Jubilæum. Forbundets Formand og Hovedkasserer var indbudt og var til Stede.

De fleste af Afdelingens Medlemmer med Damer var mødt frem, da man Kl. 7 Aften gik til Bords. Her præsiderede Formanden Jens Christensen, og Kollega J. Th. Jensen holdt et interessant Foredrag om Udviklingen i Afdelingens Historie. Senere talte Forbundets Formand og Hovedkasserer samt Formanden for den stedlige Fællesorganisation.

Efter Bordet tog Dansen sin Begyndelse og vedvarede til den lyse Morgen, kun afbrudt midt paa Natten af et fælles Kaffebord.

Stemningen var udmærket, og nogle i Dagens Anledning skrevne Sange gjorde fortjent Lykke. Mange og gode Ønsker for Afdelingens Fremtid frembragtes. Alt i alt var det en overmaade fornøjelig og kammeratlig Fest.

Stiftelsesfest i København.

Lørdag den 28. August fejrede Metaltrykkerne deres Forenings 30-aarige Bestaaen ved en Stiftelsesfest, som afholdtes i Festsalen, Jagtvej 113.

I Dagens Anledning var Foreningens Medlemmer med Damer indbudt til en festlig Sammenkomst. Formanden bød Velkommen og mindede om de trange Aar i Slutningen af Firserne og om, hvorledes Arbejdspriserne dengang blev trykket, fordi der intet Sammenhold var og intet Sted, hvor man kunde henvende sig for at faa Oplysninger og skaffe sig berettigede Krav opfyldte.

Ved Foreningens Dannelse var dette opnaaet, og naar man nu saa tilbage paa den forløbne Tid, maatte enhver indrømme, at det stadig var gaaet fremad, trods stor Modstand fra Arbejdsgivernes Side.

Der havde været mange trange Tider, men intet havde været saa trist som Lock-out'en i 1899, hvor man paa Trods af givne Løfter og Overenskomster brød disse i Haab om at kunne knuse Arbejdernes Organisation. Det lykkedes ikke, og det maatte stadig være vort Formaal at staa enig i Kampen for at faa Forandringer gennemført, som kunde bidrage til at skabe bedre Levevilkaar for Arbejderne.

I Aftenunderholdningen, som var meget vellykket, deltog Visesangersken Frk. Dora Beholt samt Skuespiller Hr. Axel Berg, som ved deres muntre Assistance satte Stemningen yderligere op. Deltagerne gav deres Bifald tilkende med den vel tilrettelagte Aftenunderholdning. Derefter samledes man om Kaffebordene, hvor Foreningen var Vært. Herefter tog Dansen sin Begyndelse og unge og gamle svang sig af Hjertens Lyst. Ved $2^1/_2$-Tiden holdtes en lille Pause, hvor man benyttede Lejligheden til at nyde en Forfriskning med hverandre, og her holdt Formanden en Tale, hvori han rettede en Lykønskning og Tak til Foreningens ældste Medlem, Hr. Jul. Hansen, som har været Medlem fra Stiftelsesdagen til Dato, og har deltaget ret livlig i vor Foreningsbevægelse som Kasserer i de første 12 Aar; der udbragtes et med kraftige Hurraraab besvaret Leve for vort Æresmedlem. Jul. Hansen takkede for den Hyldest man havde bragt ham og udbragte et Leve for Foreningen.

Festen fortsattes med Dans til Kl. 4 Morgen.

Faneindvielse.

Klejnsmedenes Fagforening afholdt den 14. August Stiftelsesfest med Faneindvielse.

Formanden omtalte ved denne Lejlighed den gamle Fanes Tilblivelse, mindede om de Vanskeligheder, hvormed Veteranerne i 1890 havde kæmpet for at tilvejebringe Midlerne til Anskaffelsen af Foreningens første Fane, som nu — efter bl. a. at have været med til Grundlovsdemonstrationerne i 25 Aar — maatte erstattes med en ny. Han opfordrede alle Tilstedeværende til under det nye Samlingsmærke at deltage ved Demonstrationer og Processioner af faglig eller politisk Betydning, og rettede en indtrængende Appel til Damerne om at udnytte den ved Junigrundloven 1915 vundne Sejr, deltage ved de kommende Valg og at afgive deres Stemmer for den arbejdende Befolknings Interesser.

Næstformanden, Carl Bech, modtog paa Foreningens Vegne Fanen, takkede Kunstbrodererske Fru Henningsen for det smukke Arbejde og udtrykte sin Glæde over det af Formanden, H. Rietmann, i smedet Bronce udførte Spyd samt udbragte et Leve for de gamle Veteraner: Martin Sørensen og Ferdinand Knudsen m. fl., som havde udført det grundlæggende Arbejde for Foreningens Tilblivelse.

Borups Højskole.

Der er Forskel paa Uddannelse. Enhver Haandværker maa have sin tekniske Færdighed og Indsigt i Orden. Dertil svarer den tekniske Uddannelse. Men det er ikke nok, at man er dygtig *Metal*arbejder, man skal tillige være et dygtigt *Menneske*, der har sit indre Maskineri i Orden, saa man ikke staar tilbage for nogen anden Samfundsborger, men har baade Interesser og Kundskaber til fælles med de bedste. I denne Retning virker Borups Højskole.

Den er anlagt i en anden Stil end Højskolerne paa Landet; den lægger Vægt paa reale Kundskaber: Skrivning, Regning, Bogholderi, Stenografi, fremmede Sprog og Dansk. Men ved at optage Højskolens naturlige og ligefremme Metode gør den Arbejdet let og tiltrækkende.

Ved Siden af disse praktiske Fag har den tillige Historie, Geografi, Naturkundskab, Kunst, Literatur, Astronomi, Samfundslære, Aandslivets Historie, som fremstilles i Foredrag, der ikke stiller Fordringer til Tilhørernes Kundskaber, men tager dem, hvor de staar, i den Tanke, at Folk er kommen for at høre paa, hvad de *ikke* kender, men gerne vil oplyses om.

Hver Lørdag Aften er der Sammenkomst af Eleverne i Skolens Lokaler; saa snakker man sammen, holder Foredrag og Diskussion, synger og slutter Aftenen med en Kop Kaffe. Skolen fik sidste Efteraar sin egen Sangbog, til hvis nye Sange af Jeppe Aakjær og andre, en Række af Komponister har skrevet nye Melodier, som, naar de om et Par Uger udkommer i Trykken, skal sættes i Omløb. Til Højskolen hører et Skolehjem, hvor alle de bor, som intet Hjem har her i Byen. Endelig vil fra 1. Oktbr. et Blad, »Samleren«, blive udgivet hver Maanedsdag.

Betalingen er for Fagforeningsmedlemmer med Hustruer 2 Kr. maanedlig for et Fag med 2 ugentlige Timer, 1½ Kr. maanedlig for et Fag med én ugentlig Time. Programmet faas paa Kontoret eller ved Henvendelse til Forstanderen, Ny Rosenborg 9, V. Boulevard, før Kl. 1 og Kl. 6—8.

Mandag d. 4. Oktober aabnes Vintersæsonen med et Møde i Højskolens Lokaler om Aftenen Kl. 8.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Udmeldte Medlemmer.

			Sidst betalt
Nr.	1033	Christensen, Chr.	29. 5.15
-	40	— Jens Harald	14. 8.15
-	797	Hald, Chr. Andersen	29. 5.15
-	276	Nielsen, A. H. Lindberg	14. 8.15
-	885	Petersen, Charles W. J.	31. 7.15

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmands Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr.	1035	Christensen,	C. O.
-	1542	Jørgensen,	Egon
-	1040	Olsen,	R. M.
-	1531	Ramsted,	E.
-	148	West,	Johs.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret).

			Nyt Nr.
Nr.	701	Abrahamsen, A. L.	192
-	1247	Christensen, Einar	1571
-	970	Dupont, J. V.	1274
-	1146	Hansen, Rudolph	1306
-	615	Hartved, Alfr. L.	1508
-	565	Jensen, A.	478
-	847	— Jens	680
-	937	Jørgensen, Johannes	372
-	261	Larsen, C.	1401
-	1409	— Niels Peter	1487
-	992	Lind, Harald O.	1544
-	694	— H. P. Søndergaard	359
-	1197	Lindgren, J. H.	1526
-	1040	Nielsen, C. L.	1550
-	755	— Marius V.	573
-	55	Næser, C. O.	1244
-	1140	Olsen, V. M.	1429
-	1550	Poulsen, Th. F.	1061
-	776	Schmidt, E. R.	660
-	1324	Strømvall, S.	1498
-	177	Sørensen, Carl	1454
-	1400	— Jens Fr.	1581
-	489	— N.	646
-	891	Vehler, Harald M.	1565

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret.)

			Nyt Nr.
Nr.	148	Sørensen, Chr.	502
-	468	Madsen, P.	510
-	361	Jacobsen, F. A.	513

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Nyt Nr.
Nr.	134,	Lilballe, C.	266

Dansk Metaltrykkerforbund.

Overflyttede Medlemmer.

Nr. 131 Rasch, Holger (fra Sølvarbejdernes Fagforen.)

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	20019	Petersen, Axel	(Kbhvn. Afd. 1)
-	18438	— V.	(— — 1)
-	16927	Wiegel, K.	(— — 1)
-	12687	Schmidt, V.	(— — 1)
-	5547	Lindkvist, P.	(— — 1)
-	14715	Haagensen, H. C. Chr.	(— — 5)
-	6717	Petersen, A.	(— — 5)
-	2641	Larsen, Jørg. E.	(Holeby)
-	3277	Poulsen, Peter Gøbel	(Holbæk)
-	1182	Madsen, Poul Aage M.	(Odense)

Medlemmerne Nr. 21760, Hansen, 8873, Nielsen og 2033, Jakobsen, har fundet deres Bøger.

(Fortsættes Side 146.)

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Elektrikerforbund.						
963	Cortzen, H. S.	København	14. 1.91	Rønne	5.11.14	Rønne	12.12.14
734	Jørgensen, A. M. M.	Horsens	5. 7.76	Horsens	28.11.14	Horsens	16. 1.15
1104	Steensen, P. K. F.	Fuglebjerg, Sj.	27.11.89	Svendborg	9. 4.10	Svendborg	27. 3.15
	Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.						
26	Christensen, Saxo	København	27.11.81	København	11. 8.06	København	27. 3.15
198	Hebel, J.			—	22. 1.13	—	27. 3.15
1165	Jensen, C. F.			—	26. 3.14	—	2. 4.14
132	Mortensen, L.	København	26. 3.82	—	30. 3.12	—	27. 3.15
225	Nielsen, G. E.	—	3. 1.85	—	16. 1.15	—	10. 7 15
142	Schønbeck, V.	—	27. 4.88	—	31. 5.13	—	12. 9.14
118	Stender, V.	—	9. 2.89	—	3.10.08	—	27.12.14
	Dansk Metaltrykkerforbund.						
37	Andersen, Christian						
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
2665	Andersen, J. C. E.	København	30. 8.87	Aarhus	16. 5.13	Aarhus	23. 1.15
11138	— Thorkild Andreas	Randers	12.11.83	Kbhvn. Afd. 1	8. 4.14	Kbhvn. Afd. 1	29. 5.15
8297	Besser, Chr. Peter Marius	—	22. 1.83	„ „ 1	9. 7.02	„ „ 5	1. 5.15
1933	Bülow, Hans Holger V.	Amager	10. 9.73	„ „ 5	10. 8.95	„ „ 5	12. 6.15
21883	Christensen, Chr.	Holstebro	25. 2.84	Vejen	30. 3.15	Nykøbing M.	3. 4.15
15470	— F. A.	Skanderborg	4. 5.78	Esbjerg	4. 7.05	Anvisningskontoret	22. 5.15
8304	— Henry L.	Odense	25. 2.93	Kbhvn. Afd. 1	4. 6.15	Kbhvn. Afd. 1	5. 6.15
5508	Dalitz, Serge Gerts	Frederiksberg	10. 1.90	„ „ 1	11. 5.12	„ „ 1	17. 4.15
13439	Førre, K. M. Olsen	Haugesund	18. 5.56	„ „ 5	1. 1.15	„ „ 5	19. 6.15
3240	Hansen, Anders Thorvald	Sorring Mark	18. 1.94	Horsens	14.12.13	Vejen	19.12.14
9551	— Carl	Rasted, Sakskøbing	20. 1.86	Aalborg	17. 9.07	Kbhvn. Afd. 1	10. 4.15
4592	Jensen, Herluf	Bjerring	5. 6.93	Aarhus	21.10.13	Anvisningskontoret	25. 7.14
9206	— Ole Peter	Hjørring	17. 1.77	Hjørring	8. 5.97	Kbhvn. Afd. 1	20. 3.15
11402	Jakobsen, Leopold	Frederiksberg	19. 5.93	Kbhvn. Afd. 1	17. 5.13	„ „ 1	22. 5.15
18768	Jørgensen, Chr.	Andst	8. 8.76	Vejen	18. 4.14	Vejen	6. 2.15
11038	Josty, Vald. Daniel	Frederiksberg	20.11.76	Kbhvn. Afd. 1	27. 3.14	Kbhvn. Afd. 1	5. 6.15
18007	Kjeldsen, Kjeld Peter	København	30. 3.76	„ „ 1	19.12.14	„ „ 1	20. 3.15
8798	Knudsen, Christian	Assens	5. 5.94	„ „ 1	11.10.13	„ „ 1	22. 5.15
2700	Larsen, Holger	Roskilde	14. 1.91	Nakskov	19.10.12	Nakskov	28. 3.15
13847	— Otto P. L.	Karise	3. 6.90	Kbhvn. Afd. 1	6.12.09	Kbhvn. Afd. 1	15. 5.15
11072	Madsen, Aage Willy	Frederiksberg	16. 4.95	„ „ 1	30. 3.14	„ „ 1	22. 5.15
16462	— Poul Mosegaard	Onløse	8. 1.84	„ „ 1	6.11.14	„ „ 1	9. 1.15
15902	Nielsen, Carl O.	Slagelse	16. 7.92	Korsør	16. 6.12	Korsør	5. 6.15
877	— Peter Johannes	Aalborg	18. 2.91	Kbhvn. Afd. 1	15.11.12	Kbhvn. Afd. 1	24. 4.15
21706	Petersen, Anders	Vejleby, Fredericia	22. 8.87	Korsør	5. 2.15	Korsør	29. 5.15
18332	— Heinrich A.	Søllerød	9.12.77	Kbhvn. Afd. 1	6. 1.12	Kbhvn. Afd. 1	3. 4.15
18144	— Ove Jacob	København	11.12.90	„ „ 1	1. 5.15	„ „ 1	5. 6.15
8900	Sørensen, Frederik Carl	—	9.10.73	„ „ 1	22.11.13	„ „ 1	5. 6.15
8183	— Ludvig Oskar	Hellebæk	21. 2.80	„ „ 1	3. 8.12	„ „ 5	13. 3.15
3428	Sams, Anker	Frøslev, Mors	12. 9.85	Nykøbing M.	13. 6.14	„ „ 1	1. 5.15
17847	Wind, Ove Andersen	Gørslev pr. Børkop	29. 2.92	Kolding	12. 7.10	„ „ 1	15. 5.15

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 21693 Marius Valdemar Jørgensen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 9884	Andersen,	L. Chr.	15. 4.11
- 7373	—	Vilhelm	16.11.07
- 2229	Larsen,	H. P.	20. 5.11
- 10448	—	V. H.	24. 4.09
- 7349	Petersen,	Anders Ivan C.	10. 8.12
- 10451	—	Arko. Viggo	22. 7.05
- 14540	Rasmussen,	Christian	11. 5.06
- 8001	—	J. Chr.	24. 6.07
- 12184	Sørensen,	Anders	6. 4.12
- 18727	—	Charles	25. 7.11
- 1353	Ørting,	Alfred	28.12.07
- 20066	Wagner,	Chr. A. U.	22. 3.13

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 10827	Andersen,	Hans Rudolf	15. 5.15
- 15170	Andreasen,	Marius	16. 8.13
- 15058	Borch,	Vald. Theodor	21. 2.15
- 5401	Fischer,	Andreas Johs. Topp	11. 7.14
- 21718	Frederiksen,	Hans	26.12.14
- 1126	—	Vilhelm Th.	11. 7.14
- 19372	Hansen,	Aron	28.12.12
- 19944	—	Hans Christoffer	3. 1.14
- 12270	—	Steen Richard	28. 3.18
- 8769	Jørgensen,	Svend Aage C.	4.10.13
- 21693	—	Valdemar Marius	12.12.14
- 21153	Larsen,	Henry Chr.	4. 7.14
- 18381	—	Jens Chr. Henrik	11. 7.14
- 1113	Lorentzen,	Carl Otto Emanuel	11. 7.14
- 15090	—	H. Chr. K.	3. 4.15
- 19428	Madsen,	Niels	13. 6.14
- 1331	Nielsen,	H. F.	16.12.14
- 16434	Petersen,	Axel Hellesen	8. 5.15
- 14643	Rasmussen,	Hans Jørgen	4. 4.13
- 3489	Simonsen,	Laurits	15. 5.15
- 20384	Weirup,	Einer	14.12.12
- 13240	Wiinblad,	Aage Martin	30. 1.14
- 8783	Wodschow,	Palle Hoff	24. 4.15
- 19797	Østerbo,	Carl E. G. J.	22. 8.14

Akkordoverskud. Hos Firmaet Th. Marstrands Eftf., Amerikavej 22, henligger et Akkordoverskud til Medlem Nr. 2387, A. Zacho, hvorfor Vedkommende anmodes om at sætte sig i Forbindelse med Firmaet.

Overskud henligger paa Hovedkontoret til Medlem Nr. 19288, N. Chr. Larsen, fra Syrefabriken i Nørre Sundby.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 5, 11. Aarg.

Direkte er til Kassererne udsendt et Eksemplar af »Fællesberetningen for Arbejdsløshedskasserne« indenfor Centralorganisationens Omraade.

Breve, Paa Anvisningskontoret i København ligger et Brev til Smedesvend M. Nielsen, afsendt fra Aarhus, samt en Afgangsseddel fra Holmen for Maskinarbejder Christian Albert Christensen.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Brovst: N. A. Timmermann. (Ingen Udbt.)
Esbjerg: Peder Hansen, Østergade 45, St.
Vejen: O. F. Larsen. (Ingen Udbt.)

Kasserere:

Frederikshavn: C. Christiansen, Helenegade 3.
Langaa: Th. Thomsen.
Randers: Formanden er midlertidig Kasserer.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Formænd:

Frederiksværk: Jens Sørensen, Karlsgave pr. Frederiksværk.

Kasserere:

København: G. A. Andersen, Baldersgade 76, 1. L.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Nykøbing Falster: Nyvalgt Formand er Maskinarbejder M. Raae, Gaabensevej 20.

Kasserere:

Assens: Kassererens Adresse er Ny Adelgade 38.
Fredericia: Kassererens Adresse er P. Sauer, Danmarkstræde 50. Udbt. 6—7.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 12 OKTOBER 1915 1. Aarg.

Den faglige Situation.

Den officielle Kampagne mellem Hovedorganisationerne blev aabnet forleden ved en Skrivelse, dateret 16. Oktober, fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening til De samvirkende Fagforbund, og Arbejdsgiverforeningen skyndte sig samtidig at tilstille Offentligheden sit Opus gennem Ritzaus Bureau, hvorefter Bladene selvfølgelig med større eller mindre Iver straks gav sig til at diskutere og kommentere samme.

Indholdet af Skrivelsen maatte forekomme de fleste noget tynd, men man ser tydeligt, hvor svært det har været for Arbejdsgiverforeningen at komme ind paa Spørgsmaalet de „5-aarige Overenskomster", hvor den ellers i den forløbne Periode har haft den Fornøjelse at se en Mængde Mennesker beskæftige sig med dette „store Problem". Aabenbart vil det ikke være lige saa let for Arbejdsgiverforeningen at faa dette udmærkede Standpunkt diskuteret paa nuværende Tidspunkt, hvor saa godt som alle Mennesker er enige i, at en Overenskomstfastlæggelse af Løn- og Arbejdsvilkaar for længere Tid maa anses baade for urimelig og umulig. Noget mere interessant er naturligvis den Situation, der er skabt derved, at Arbejdsgiverforeningen med hele sin Kraft har arbejdet hen til at faa saa vidt muligt alle Overenskomster til at udløbe i den første Del af Aaret 1916. Her skimter man tillige en Tendens hos Arbejdsgiverne til at ville skabloniſere Overenskomsterne saa vidt muligt, men navnlig har man naturligvis sit Generalstandpunkt færdigt, og det lyder i hele sin Simpelhed: Fornyelse paa et Aar, uden nogen Forandring i de bestaaende Forhold.

Men vel vidende, at dette Standpunkt ikke lader sig føre igennem, taler man i samme Aandedræt om en „Nødstilstand, som der maa tages Hensyn til, og vi (det er Arbejdsgiverforeningen) vil ogsaa være villige til at yde vort Bidrag til at lindre denne Tilstand". Man behøver vist ikke at blive rørt over denne Godhed, thi Sagen er jo den simple, at det stramme Arbejdsmarked, hvor der er stærkt Brug for Arbejdskraft, i Forbindelse med den næsten vanvittige Dyrtid, gør det umuligt for Arbejdsgiverne at forhindre Lønforhøjelse. Dette er man sikkert klar over, og naar man har givet sin Skrivelse den odiøse Form, som Tilfældet er, saa er det vel kun for paa Forhaand at stemme Kravene, som er sikre nok, det mest mulige ned.

— Og saa slutter det hele naturligvis med Indbydelsen til Forhandling. Hvordan denne vil forme sig, er det ikke vanskeligt at se, men De samvirkende Fagforbunds Standpunkt er og maa naturligvis være at lade de enkelte Organisationer forsøge paa at forhandle sig til Rette, og saa bliver Spørgsmaalet, i hvilken Grad Arbejdsgiverforeningen vil prøve paa at forbyde sine Underorganisationer og de enkelte Arbejdsgivere at gaa ind paa rimelige Forhøjelser. Her ligger casus belli. Heraf afhænger det med andre Ord, om det skal blive muligt at komme over den Situation, som Arbejdsgiverforeningen har villet skabe i Strid med den gamle, kendte Devise: Del og hersk.

Vi forstaar godt i hvilken Grad Arbejdsgiverforeningen ønsker alle vore Hoveder sat paa en Hals, saaledes at den var i Stand til med et eneste Hug at

halshugge Arbejderbevægelsen, men det vil sikkert nok ikke alene ikke blive nogen let Sag, men det turde ogsaa i Længden blive vanskeligt for Arbejdsgiverforeningen, hvor meget den end behersker sine Medlemmer, at holde disse sammen, for saa vidt den vil indtage et Standpunkt, der er i aabenbar Strid med Forholdene og den øjeblikkelige Situation.

Først og fremmest har Arbejdsgiverforeningens Medlemmer i de svundne Aar søgt at slutte Overenskomster, hvori Løn- og Arbejdsforhold, om man vil, lovfæstedes for et bestemt Tidsrum, og saa brugtes disse Overenskomster til at imødegaa alle rimelige Lønkrav. Men overalt, hvor dette er Tilfældet — og den Art Overenskomsters Udstrækning er ikke ringe — der vil der blive krævet betydelige Lønforhøjelser, og der kan man, saa meget man vil, telegrafere sine Standpunkter ud til den undrende Menneskehed. Livet vil kræve sin Ret, og her kommer d'Hrr. til at lukke Pungen op.

Noget anderledes er Stillingen der, hvor vi gennem Aarene har gjort Lønbevægelsen permanent, d. v. s. fra Tid til anden gennemført Forhøjelser, hvor Fortjenesten var for lav, og hvor Evnen til at betale var til Stede. Her vil Situationen være adskilligt klarere, for saa vidt som Arbejdsgiverforeningen ønsker en rolig og fornuftig Udvikling, hvor den ganske vist ikke kan forhindre, at Lønningerne stiger, men hvor de paa den anden Side nyder den Fordel, at der er Fart i Arbejdet og Produktionen paa en saadan Maade, at der derved yderligere skabes Betingelser for Lønnens Højnelse i Overensstemmelse med fornuftige Krav til Livet.

Til den sidste Kategori hører Jærnindustrien, og saavel de enkelte Forbunds Hovedbestyrelser indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark som ogsaa denne Organisations Centralledelse har naturligvis paa den senere Tid indgaaende beskæftiget sig med den foreliggende Situation, og man har da ogsaa saa smaat begyndt at tale om Tingene Organisationerne imellem. Det har dog ikke været muligt at naa saa dybt, at der med Sikkerhed kan siges noget om Udsigterne til at naa et Resultat. Men for det første kan vi her slaa fast, at der indenfor Ledelserne i de under Centralorganisationen staaende Forbund har været fuld Enighed i Bedømmelsen af den foreliggende Situation, og alene dette vil naturligvis i høj Grad skabe Betingelser for at komme til en Ordning, og det har da ogsaa ført til, at Jærn- og Metalindustriens Arbejdsgiversammenslutning har erklæret sig rede til en Udskydelse af Opsigelsesfristen i nogen Tid, saaledes at der derved skabes Raaderum for en Diskussion om alle de Spørgsmaal, som opstaar ved en Lejlighed som denne. Disse Forhandlinger vil antagelig begynde i den nærmeste Tid, og de enkelte Organisationer vil bl. a. have til Opgave at holde deres Afdelinger og Medlemmer a jour med Sagernes Gang i den Udstrækning, som det er muligt.

Fællesberetning for Arbejdsløshedskasserne i de Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark tilknyttede Fag.

Som en naturlig Følge af Centralorganisationens Udgivelse af en Fællesberetning for de under denne samlede Fagforbund, er fulgt en Fællesberetning af Arbejdsløshedskasserne i de samme Fag. Den udkom i Midten af September Maaned og er bygget paa samme Maade som førstnævnte med dels en Fremstilling af de fælles Forhold og dels med et Afsnit for hver enkelt Kasse. I Modsætning til Forbundsberetningen, der dels er uddelt og dels sælges til Medlemmerne, er Arbejdsløshedskasseberetningen kun trykt i et Oplag, der er tilstrækkeligt til, at Afdelinger, andre Arbejdsløshedskasser, samt de Institutioner, der staar i Forbindelse med disse, kan tilstilles Eksemplarer til Arkiverne. Beretningen omfatter 104 Oktavsider.

Indledning.

I denne fremhæves først det gennem en Aarrække bestaaende Fællesskab, der navnlig har taget Sigte paa at skabe og vedligeholde Forbindelsen paa Understøttelsesvæsenets Omraade med de udenlandske Organisationer i Jærn- og Metalindustrien. Nødvendigheden af et saadant Fællesskab laa ganske naturlig i den Omstændighed, at vore udenlandske Fagfæller, og da navnlig Tyskland, havde organiseret sig industrivis og derfor ikke kendte til den Deling i selvstændige Specialgrupper, der har været den fremherskende i Danmark. Der er derfor intet at sige til, at man fra Udlandets Side ikke ønsker at have en særlig Ordning med 7 à 8 forskellige Metalarbejdergrupper, der tilsammen kun har et Medlemsantal af ca. 17000 eller en lille Brøkdel af, hvad t. Eks. en større tysk Afdeling tæller af Medlemmer. Det maa blive Fagforbundenes og Arbejdsløshedskassernes egen Sag her i Danmark at finde hinanden til Fællesskabet i Forholdet overfor Udlandet.

Der gives derefter i Indledningen en Fremstilling af, hvorledes de internationale Forbindelser vedrørende Understøttelsesforholdet er opstaaet og udviklet, ligesom den med Tysklands Metalarbejderorganisation sluttede Overenskomst herom gengives. Overenskomsten er indgaaet gennem Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, der ogsaa er Garant overfor Arbejdsløshedsinspektoratet for, at de Arbejdsløshedskassernes Med-

lemmer tilkommende Rettigheder i Udlandet opfyldes af den udenlandske Organisation.

Yderligere omtales i Indledningen, der udgør Beretningens ene Fællesafsnit, tillige forskellige andre Forhold, deriblandt den trufne Ordning vedrørende Udbetaling af Understøttelse ved Jule- og Nytaarsstandsninger, Forholdet til offentlig Arbejdsanvisning, den ved Verdenskrigen skabte ekstraordinære Situation og de i den Anledning trufne Foranstaltninger vedrørende Arbejdsløshedskasserne, og til Slut den i den reviderede Arbejdsløshedskasselov fastsatte Fond for Understøttelse under ekstraordinær Arbejdsløshed.

Kassernes særskilte Beretninger.

For en Del af Kassernes Vedkommende har der ikke tidligere været udgivet selvstændig Beretning, idet man i de paagældende Fag har indflettet denne i en for Fagforbundet og Arbejdsløshedskassen fælles Beretning, og for disse Kassers Vedkommende omfatter denne Beretning derfor et længere Tidsrum af Kassernes Virksomhed, nærmest indeholdende en historisk Oversigt over Udviklingen af Kassernes Kontingent- og Understøttelsesforhold. For alle Kasserne findes desuden en Række tabellariske Fremstillinger af Formue-, Regnskabs- og Medlemsforhold, Arbejdsløshedsstatistik og Regnskaberne for sidste Regnskabsaar.

De faglærte Jærn- og Metalarbejderes Arbejdsløshedskasse 1914—15. I dette Afsnit behandles de ved sidste Delegeretmøde vedtagne betydelige Forøgelser af Understøttelsen, derunder den ny indførte Understøttelsesform Rejsebidrag. Endvidere de i Anledning af Krigen vedtagne Dispensationsbestemmelser og den udvidede Kontrol med de Arbejdsløse, der for Københavns Anvisningskontors Vedkommende medførte Ansættelse af en ny Mand, Skibssmed Johannes Kjærbøl. Derefter følger Formuetabel, Tabeller over Indtægter og deres Anvendelse, over Flyttehjælps og Rejsebidrags Fordeling og over Medlemsantal, Af- og Tilgang. Endelig findes en udførlig Arbejdsløshedsstatistik i Fortsættelse af en gennem en lang Aarrække optaget Statistik herom.

Elektrikernes Arbejdsløshedskasse 1908—15. Beretningen indeholder efter en kort Indledning Tabeller over Antallet af Arbejdsløse, ledige og understøttede Dage i Forhold til Medlemsantal og Understøttelsens Størrelse, Tabeller over Udgifter, Indtægter og Formue samt over Af- og Tilgang af Medlemmer og endelig en speciel Tabel over Medlemmernes Anciennitet og Specialgruppering. Samtlige Tabeller er ogsaa ledsaget af forklarende Tekst.

Formerfagets Arbejdsløshedskasse 1914—15. Her omhandles først den kritiske Situation ved Krigens Udbrud, der var ved at hindre Gennemførelsen af de vedtagne Udvidelser af Understøttelsen, og i hvert Fald medførte en Standsning i Udbetaling af Rejseunderstøttelse til udenlandske Kolleger. Derefter følger med udførlig Tekstforklaring Tabeller over Antal af Arbejdsløse, Arbejdsløshedsprocenten og ledige og understøttede Dage, Arbejdsløse pr. 31. December i 8 Aar, understøttede Dage i Forhold til Medlemmer og Understøttelsens Størrelse, Flyttehjælpens Fordeling, Udgifter og Indtægter, Formuen, Medlems-Af- og Tilgang, samt en Anciennitetstabel.

Gørtler- og Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse 1908—15. Beretningen indleder med en Omtale af de allerede i 1886 gjorte Forsøg paa at organisere Understøttelse til de Arbejdsløse. Et fast Kontingent indførtes dog først i 1893, efter at man i den forudgaaede Tid har udbetalt 848 Kr. 67 Øre, der var indsamlet blandt de arbejdende Medlemmer. Derefter følger en Fortegnelse over den senere udbetalte Understøttelse indtil 1907, med en Afbrydelse fra 1900—1903, hvor Metalarbejderforbundet, der senere opløstes, havde overtaget Understøttelsen. Understøttelsen i Aarene 1907—15 indeholdes i en særlig Udgiftstabel, og desuden findes i Beretningen Tabeller over Kassens Indtægter, Formuen, Medlems-Af- og Tilgang, samt de understøttede Dage i Forhold til Medlemmer og Understøttelsens Størrelse.

Jærn- og Metalslibernes Arbejdsløshedskasse 1903—15. Efter en Oversigt over Kassens Tilblivelse og Udvikling, særlig vedrørende Kontingent og Understøttelse, samt et Par enkelte Aars Udskrivning af ekstra Kontingent, følger en hele Tidsrummet omfattende Formuetabel, en Tabel over Indtægter 1903—08, en lignende for Aarene 1908—15, Medlems-Af- og Tilgang, samt en Arbejdsløshedsstatistik for Aarene 1908—15, indeholdende Tabeller over understøttede Dage, ledige Dage og Antallet af Arbejdsløse.

Metaltrykkernes Arbejdsløshedskasse 1907—15. Denne Arbejdsløshedskasse, der er den mindste indenfor Centralorganisationen, har i sin Levetid haft 2 svære Perioder, hvoraf den ene faldt i 1908—09 og kun klaredes ved meget betydelige Ofre fra Fagforbundets Side, medens den anden fremkaldtes ved Verdenskrigen og skyldtes Materialemangel. I denne sidste Periode har Kassens gode Status dog kunnet bære Udgiftsforøgelsen uden særlige Foranstaltninger. Foruden Omtalen af disse Forhold indeholder Beretningen en Række Tabeller over understøttede Dage, ledige Dage, Antal Arbejdsløse, Medlemsantal, Indtægter og Udgifter.

Regnskabs- og Formueoversigt 1914—15.

Som andet Fællesafsnit indeholder Beretningen en for samtlige Kasser sammenarbejdet Oversigt over Indtægter og Udgifter, grupperet og sammendraget, saa at Sammenligningen mellem Kasserne falder let. Desuden findes en samlet Formueoversigt. Saavel Regnskabsoversigten, der fordeler sig paa 4 Tabeller, som Formuetabellen gengives her og vil i sig selv afgive tilstrækkelig Forklaring, men vi skal dog for Fuldstændigheds Skyld bemærke, at de med A mærkede Tabeller over Indtægter og Udgifter indeholder Posterne i mere specificeret Form, hvorved opnaas, at t. Eks. en Udgiftspost som Administrationstilskud til Afdelingerne kommer frem, medens den ellers i uforholdsmæssig Grad vilde tynge Hovedadministrationsudgiften. I de med B mærkede Tabeller er Posterne sammendragne i enkelte store Hovedgrupper, og samtidig er Udgifterne udregnede pr. Medlem, hvad der gør Sammenligningen mellem Fagene mere klar.

Indtægtsoversigt 1914—15. A.

Arbejdsløshedskasse	Ordinært Bidrag af nydende Medlemmer		Bidrag fra andre Medlemmer, Indskud m. m.		Statstilskud		Kommunetilskud		Renter		Andre Indtægter		Samlet Indtægt	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
De fagl. Jærn- og Metalarb.s	174078	86	3993	78	114573	24	52854	89	32584	18	570	25	378655	20
Formerfagets	32159	35	239	30	21598	72	10511	12	3055	01	153	25	67716	75
Jærn- og Metalslibernes	1771	85	52	50	1140	28	569	85	30	62	4	50	3569	60
Elektrikernes	15250	09	766	80	8229	89	3826	75	1323	35	2	84	29399	72
Gørtler- og Metalarbejdernes	4291	70	103	80	3210	77	1639	81	566	07	5	20	9817	35
Metaltrykkernes	1190	40	18	40	791	50	431	60	221	01	35	00	2687	91
Tilsammen	228742	25	5174	58	149544	40	69834	02	37780	24	771	04	491846	53

Udgiftsoversigt 1914—15. A.

Arbejdsløshedskasse	Understøttelse						Administrationsudgifter		Andre Udgifter					
	Dagpenge		Rejsebidrag og Flyttehjælp		Julestøttelse				Arbejdsanvisning		Tilskud til Afdelingerne		Delegeretmøder m. v.	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
De fagl. Jærn- og Metalarb.s	147192	50	4794	50	7148	00	10507	97	1765	00	15704	76	2865	49
Formerfagets	55090	75	868	20	1460	00	2416	30	5	00			1602	95
Jærn- og Metalslibernes	3260	75			90	00	198	60					175	28
Elektrikernes	15094	50					2802	63	937	26			1127	96
Gørtler- og Metalarbejdernes	6566	00					729	43	154	50	160	66	38	20
Metaltrykkernes	2859	50	15	00	40	00	302	57	72	50			182	80
Tilsammen	230104	00	5677	70	8738	00	16957	50	2934	26	15865	42	5992	68

Indtægtsoversigt 1914—15. B.

Arbejdsløshedskasse	Bidrag fra Medlemmer				Offentlige Tilskud				Renter m. v.		Samlede Indtægter			
	Samlet		Pr. Medlem		Samlet		Pr. Medlem				Tilsammen		Pr. Medlem	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
De fagl. Jærn- og Metalarb.s	178072	64	13	49	167428	13	12	69	33154	43	378655	20	28	69
Formerfagets	32398	65	21	71	32109	84	21	51	3208	26	67716	75	45	37
Jærn- og Metalslibernes	1824	35	11	47	1710	13	10	76	35	12	3569	60	22	45
Elektrikernes	16016	89	12	14	12056	64	9	14	1326	19	29399	72	22	28
Gørtler- og Metalarbejdernes	4395	50	11	27	4850	58	12	44	571	27	9817	35	25	17
Metaltrykkernes	1208	80	13	81	1223	10	13	98	256	01	2687	91	30	72
Tilsammen	233916	83	14	05	219378	42	13	18	38551	28	491846	53	29	55

Udgiftsoversigt 1914—15. B.

Arbejdsløshedskasse	Understøttelser				Administration				Andre Udgifter		Samlede Udgifter			
	Samlet		Pr. Medlem		Samlet		Pr. Medlem				Tilsammen		Pr. Medlem	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
De fagl. Jærn- og Metalarb.s	159135	00	12	06	10507	97	0	80	20335	25	189978	22	14	40
Formerfagets	57418	95	38	47	2416	30	1	62	1607	95	61443	20	41	17
Jærn- og Metalslibernes	3350	75	21	07	198	60	1	25	175	28	3724	63	23	43
Elektrikernes	15094	50	11	44	2802	63	2	12	2065	22	19962	35	15	13
Gørtler- og Metalarbejdernes	6566	00	16	84	729	43	1	87	353	36	7648	79	19	61
Metaltrykkernes	2954	50	33	77	302	57	3	46	255	30	3512	37	40	14
Tilsammen	244519	70	14	69	16957	50	1	02	24792	36	286269	56	17	20

Formueoversigt.

Arbejdsløshedskasse	Medlemsantal d. 31. Marts 1915	Formue		Pr. Medlem		Formuefremgang		Formuetilbagegang		Ialt Fremgang	
		Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
De faglærte Jærn- og Metalarbejderes	13479	919096	62	68	19	188676	98				
Formerfagets	1490	87276	54	58	57	6273	55				
Jærn- og Metalslibernes	165	808	68	4	90			155	03		
Elektrikernes	1402	44378	02	31	65	9437	37				
Gørtler- og Metalarbejdernes	387	17098	26	44	18	2168	56				
Metaltrykkernes	91	5452	99	59	92			824	46		
Tilsammen...	17014	1074111	11	63	13	206556	46	979	49	205576	97

Dels paa Grund af den noget forskellige Regnskabsopstilling i de enkelte Kasser, men ogsaa paa Grund af Pladshensyn, har det ikke været muligt at tage mere end et enkelt Anr under Behandling, saaledes at en Sammenligning med tidligere Aar er udelukket, men Oplysninger i denne Henseende savnes dog ikke, idet der i de enkelte Kassers særlige Afsnit findes saadanne Sammenligninger.

Hvervningen til Udlandet.

Gennem Dagspressen er der atter i den senere Tid ved Avertering og paa anden Maade gjort kraftige Forsøg paa at hverve Arbejdere fra Jærn- og Metalindustrien til Udlandet, nærmest til England, og der læses i Smaabladene skønne Beskrivelser af, hvorledes de »engelske Maskinarbejdere har lært at sætte Pris paa de danske Kammerater« og hvorledes der lønnes »i fuld Overensstemmelse med Fagforeningens Love o. s. v.«. Alt dette har imidlertid ikke meget med Virkeligheden ar gøre. Det er rigtigt, at der ved Krigsproduktionen tjenes ret høj Løn i England for Tiden, men Forholdene er saaledes, at vi atter her maa fraraade vore Medlemmer i al Almindelighed at reflektere paa disse rosenrøde Tilbud. Det kan af mange Grunde ikke tilraades Arbejderne i Øjeblikket at rejse til Udlandet i større Tal.

Resultaterne af Hvervningen er da heller ikke store. Af Smede og Maskinarbejdere er der i Maanederne Maj, Juni, Juli og August afrejst 46 Mand fra Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i København, og i Maanederne September og Oktober er der fra samme afmeldt 32 Mand foruden 4 Mand fra Anvisningskontoret. Alle disse 82, som er afmeldte i Løbet af 7 Maaneder, er rejste til England. I samme Tidsrum er der rejst ialt 18 Mand til Tyskland.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Randers Opland. Hos A/S. E. Rasmussen, Fredericia, opstod der nogle Uoverensstemmelser angaaende et Spørgsmaal om Betalingen af Cyclegodtgørelse til de Elektrikere, der var beskæftigede hos Firmaet paa Højspændingsanlægene i Randers Opland.

Da Firmaet i Sommeren 1914 paabegyndte Husinstallationsarbejdet paa den første Del af Randers Elektricitetsværks Vekselstrømsnet blev der paa Forlangende af Fagforeningen i Randers d. $^{10}/_{12}$ 1914 indgaaet en Overenskomst med Firmaet, hvorefter dette forpligtedes til at yde en Cyclegodtgørelse til de af Forbundets Medlemmer, der beskæftigedes paa dette Arbejde, hvilken Godtgørelse tillige skulde være en Erstatning for Vej- og Flyttetid. I indeværende Foraar paabegyndte Firmaet ligeledes Installationsarbejdet i en anden Del af Oplandet, og derved opstod der straks Strid mellem Firmaet og Elektrikerne, idet Firmaet ikke for denne Del af Arbejdet mente sig forpligtet til Betaling af den ovennævnte Cyclegodtgørelse, der androg 75 Øre pr. Dag, medens Elektrikerne derimod gjorde gældende, at den for det først udførte Installationsarbejde under Randers Elektricitetsværks Vekselstrømsnet trufne Overenskomstaftale herom, ogsaa maatte være gældende for alt øvrigt Installationsarbejde, der tilsluttedes samme Net.

Firmaet protesterede herimod, og hævdede meget bestemt, at man ikke kunde efterkomme Fagforeningens Krav, da Overenskomsten om den første Del af Installationsarbejdet havde paaført Firmaet et ganske følelig Tab, bl. a. derved, at Overenskomsten var blevet misligholdt af Elektrikerne, hvoraf en Del overhovedet ikke havde benyttet Cycle, hvilket havde været en Forudsætning ved Overenskomstens Indgaaelse, der iøvrigt hævdedes kun at have bindende Virkning for den første Del af Arbejdet i Oplandet.

Ved et Forhandlingsmøde i Randers den 26. Maj opnaaedes der ingen Enighed om dette Spørgsmaal, derimod afgjordes forskellige andre Spørgsmaal vedrørende Arbejdsordningen mellem Firmaet og de hos dette beskæftigede Elektrikere. Spørgsmaalet om Cycle-

godtgørelse, subsidiært Erstatning for Vej- og Flyttetidsbetaling blev senere taget op til fornyet Behandling, og paa et Forhandlingsmøde mellem Firmaet og Fagforeningen den 4. August enedes man herfor om følgende Overenskomst:

»Der udbetales de Montører, der arbejder ved Husinstallationer, der tilsluttes Randers Elektricitetsværks Vekselstrømsnet, Kr. 0,50 pr. fulde Arbejdsdag. Dette Tillæg udbetales som Erstatning for Vej- og alm. Flyttetid. (Store Flytninger efter Aftale). Samtidig med denne Overenskomst ophører Overenskomsten af $^{10}/_{12}$ 1914.

Overenskomsten træder i Kraft straks og gælder indtil $^{1}/_{4}$ 1916 for hele Oplandet og har tilbagevirkende Kraft fra $^{1}/_{7}$ 1915 for de fra nævnte Dato i sydlige Opland beskæftigede Montører«.

Strid om Anvendelse af Akkordarbejde. V. Randels Eftfg., Installatør Lynggaard, København. I Begyndelsen af September Maaned klagede Elektrikerne hos Installatør Lynggaard, København, over, at Firmaet nægtede dem Anvendelse af Akkord, fordi der ikke kunde opnaas Enighed om Betaling for forskellige Installationsarbejder. Fagforeningen i København forsøgte indledet Forhandlinger med Firmaet om de opstaaede Uoverensstemmelser; men dette afviste kort og godt enhver Forhandling, ligesom man heller ikke vilde høre Tale om Indgaaelse af en Overenskomst vedrørende Arbejdsforholdene hos Firmaet.

Under disse Forhold anmodedes Forbundet om at tage Affære overfor Firmaet, hos hvilket man ønskede iværksat Arbejdsstandsning for derigennem at bringe dette til Forstaaelse af de fremsatte Krav. I en anbefalet Skrivelse af 7. Septbr. anmodede Forbundet derefter Firmaet om en Forhandling, samtidig med at man gjorde opmærksom paa, at forsaavidt en saadan ikke kunde opnaas, vilde der blive etableret Arbejdsstandsning fra og med den 11. Septbr.

Firmaet nægtede imidlertid at modtage den tilsendte Skrivelse, der tilbagesendtes uaabnet, og samtidig blev samtlige Elektrikere, ialt 11 Mand, afskedigede paa graat Papir den 9. Septbr., ligesom det meddeltes dem, at man intet som helst vilde have med Forbundet at gøre. Efter en Dags Forløb blev der dog optaget Forhandling mellem Forbundet og Firmaet med det Resultat, at der opnaaedes Enighed om en Overenskomst, hvori der foruden den alm. Priskurant optoges følgende Tillægsbestemmelser for det Arbejde, der ikke er anført i Priskuranten af 1911:

1)	Blykabel I, II og III Leder, 1,5 og 2,5 oplagt paa Træ pr. m	0,25
2)	Opsætn. af 1 Blykabeldaase incl. Forb. og Tilsmeltn.	0,60
3)	Opsætn. af 1 Blykabelafbryder paa Træ	0,40
4)	— - - — — Mur	0,50
5)	Afisolering pr. Kabelende I, II og III Leder 1,5 og 2,5	0,05
6)	Alm. Tyller paasat Rør, pr. Stk.	0,03
7)	Porcelænsrør til Gennemføringer, pr. enk. Ledn.	0,55
8)	Kronerosetter at opsætte og forbinde, pr. Stk.	0,85

Overenskomsten er gældende indtil den af en af Parterne opsiges til Ophør med 3 Mdrs. Varsel, dog ikke før 1. Februar 1916, og Arbejdet blev atter genoptaget den 10. Septbr. fra Middag. Ved Konfliktens Ophør blev samtlige Elektrikere, paa en enkelt Undtagelse nær, genantagne.

Installatør V. Gormsen, København. Paa Forlangende af Afd. 1, København, var der afsendt Varsel om Arbejdsstandsning, fordi Firmaet trods gentagne Opfordringer havde vægret sig ved Udbetaling af et Akkordoverskud, som det havde anerkendt at være et af Forbundets Medlemmer skyldig. Det kom dog ikke saa vidt, idet der ved senere Forhandling mellem Firmaet og Afdelingen opnaaedes en Ordning om Betalingen af det omhandlede Akkordoverskud.

Ny Afdeling. I *Nr. Nissum* ved Lemvig er der den 26. September stiftet en ny Afdeling bestaaende af ca. 30 Medlemmer.

Husk, at der ifl. Beslutning paa Kongressen ikke mere tilskrives Medlemmerne om Restancer. Medlemmer, der staar mere til Restance end tilladt efter Lovene (4 Uger), risikerer derfor at blive slettet uden forudgaaende Meddelelse herom.

Almindeligt Kursus i Elektroteknik er paabegyndt af Fagskolen for Haandværkere og mindre Industridrivende (Teknologisk Institut) hver Tirsdag fra $7^{1}/_{2}$—$9^{1}/_{2}$.

Der vil blive gennemgaaet Grundbegreberne for Stærkstrøms- og Svagstrømsteknik, Dynamoer, Elektromotorer, Akkumolatorer, elektrisk Belysning, elektriske Ledninger og Apparater samt Ringe- og Telefonapparater. Foredragene ledsages af Forsøg og Fremvisning af Lysbilleder.

Hver Torsdag gives *Undervisning for Viderekomne* i Jævnstrøms- og Vekselstrømsdynamoer og Motorer, Transformatorer og Omformere, Ledningsberegning, Ledningssystemer for Jævnstrøm- og Vekselstrøm, Strømfordelingssystemer og Stærkstrømsloven med dertil hørende Forskrifter for Udførelsen og Drift af elektriske Stærkstrømsanlæg. Foredragene ledsages af Forsøg, hvori Eleverne saavidt muligt deltager, samt Lysbilleder.

Endelig afholdes i Forbindelse hermed ogsaa et tredie *praktisk Kursus*, bestaaende af en Række praktiske Øvelser, der finder Sted i dertil indrettede Lokaler paa selve Fagskolen i Februar og Marts 1916, ca. 8 Gange ialt.

Til dette sidste Kursus koster et Adgangskort Kr. 5,00 og til de andre to Kursus koster et Adgangskort Kr. 10,00 for hvert Kursus.

Skolen har imidlertid velvilligst meddelt os, at man vil være i Stand til at kunne tilbyde nogle Ubemidlede halv Friplads, hvorfor vi anmoder Medlemmer, der har Interesse af disse særdeles billige og udmærkede Kursus, snarest at henvende sig paa Fagskolen i Industribygningen.

Regulativændringer i København. Som bekendt foretages der af og til af Københavns Belysningsvæsen forskellige Ændringer til det trykte Regulativ, hvilke Ændringer i Skrivelser til de københavnske Installationsfirmaer tilsendes disse, medens vore Medlemmer kun i de forholdsvis faa Tilfælde, hvor Firmaet bekendtgør de foreskrevne Forandringer, faar Lejlighed til at gøre sig bekendt hermed. Dette har stadig medført en Del Vanskeligheder ved Udførelsen af Arbejdet, og Forbundet har derfor ved en Henvendelse til Belysningsvæsenet anmodet om at faa alle Forandringer tilstillet samtidig med, at disse udsendes til Installatørerne, saaledes at vi gennem Fagbladet kan gøre Medlemmerne bekendt hermed.

Ved Imødekommenhed fra Belysningsvæsenets Side har vi nu faaet tilstillet samtlige Regulativændringer, der siden 1. Juni 1913 er tilsendt Installatørerne, og det er samtidig lovet os, at vi fremtidig vil faa alle senere forekommende Ændringer tilsendt.

De siden 1. Juni 1913 forekommende Ændringer til Regulativet og andre Skrivelser vedrørende Arbejdet er følgende:

1. Hvor Jordforbindelsesledningen anbringes i samme Rør som Strømtilførselsledningerne, er dette kun tilladt, naar den har samme Dimension som Strømtilførselsledningerne.
2. Vedrørende Afbrydere i den faste Del af Installationen (se Regulativets § 4, Side 13, 5. Stk.) er det fastslaaet, at enhver Lampe (altsaa ogsaa en Pendellampe) skal ikke alene kunne slukkes ved Hjælp af den paa Strømfordelingstavlen værende Gruppeafbryder, men ogsaa fra en i den faste Installation anbragt Afbryder. Denne Afbryder kan betjene mere end 1 Lampe (jvfr. f. Eks. en Afbryder for en Lysekrone).
3. I Stutzerne ved Maalerledningens Tilslutning til Hovedsikringen skal der støbes Isoleringsmasse. I de Tilfælde, hvor Maalerledningen er forbundet med Hovedsikringen, forinden Stikledningen lægges, vil Tilstøbningen af de nævnte Stutzer blive udført af Elektricitetsværkernes Ingeniørkontor.
4. § 4, Side 9, andet Stykke af Tabellens Tekst rettes til følgende:
   En Metaltraadslampe over 100 Lys regnes pr. 100 Watt af det normale Forbrug til
5. § 7, Side 22, efter Linie 11 tilføjes:
   Hvor Truget rummer Ledninger anbragt paa anden Maade end i Porcelænsklemmer, f. Eks. i Rør, skal de i Regulativet for saadanne Installationsmaader angivne Regler overholdes.
   Afgreninger paa Klemmeinstallationer skal ske ved Sammenskruning i Afgreningsstykker af Porcelæn.
6. § 7, Side 23, efter Tabellen tilføjes:
   Paa Strækninger af indtil 1 m Længde kan der dog, hvor Omstændighederne maatte tale derfor, anbringer 5 Stk. 2 qmm Ledninger i et Rør med 13 mm Lysning.
7. § 8, Side 30, Slutningen af 4. og hele 5. Stykke ændres til:
   Lampeholdere bestemte til Lamper med et Forbrug, der ligger mellem 101 og 400 Watt pr. Lampe, skal have Venstregevind. (Kultraadslamper paa 32 Lys kan dog have Højregevind).
   Til Lamper over 400 Watt skal der anvendes den saakaldte Goliatfatning.
8. Fra 1. Januar 1916 skal Hulrummet i den i Regulativets § 7 paabudte Dækkasse for Ledninger anbragte Porcelænsklemmer have følgende Minimumsdimensioner:

		Hulrummets Højde	Hulrummets Bredde
Dækkasse til:	Toleder	20 mm	40 mm
	Treleder	20 mm	55 mm

9. Paabudet om, »Kronerosetter«s Anvendelse fra 1. Septbr. d. A., er indtil videre tilbagekaldt.
10. Fra 1. August 1915 skal der indtil videre ved Maalerledningers Etagegennemføringer benyttes Porcelænsrør.

Formere.

Aarhus. Den 15. September afholdtes der et Mæglingsmøde hos Aktieselskabet Frichs i Aabyhøj ved Aarhus. Firmaet havde klaget over, at Formerne nægtede at arbejde sammen med Lærlinge paa det større Arbejde. Dette var vel nok rigtigt, men medens Firmaet paaberaabte sig, at saadant Samarbejde var en Nødvendighed for Lærlingenes gode Uddannelse, talte man naturligvis ikke om, at man nok saa meget tog Sigte paa at faa Arbejdet billigere udført. Herfor havde imidlertid Formerne, hvad der var ganske naturligt, Øjnene aabne. Det faktiske Forhold var, at man simpelthen ville stryge de bestaaende Akkordpriser, give den paagældende Former en god Timeløn, og saa sætte Farten op ved Hjælp af en større Lærling.

Et større Stykke Arbejde, en Sugeklokke til en Vandturbine, havde i den Anledning ligget stille et Stykke Tid, og mellem andet forklarede Firmaet ogsaa, at Arbejdet blev formet paa en nemmere Maade end tidligere.

Efter en længere Diskussion indgik Aktieselskabet paa at sætte det omstridte Arbejde i Akkord under Hensyn til de paatænkte Lettelser i Arbejdets Udførelse og under Hensyn til Lærlingens Andel i Arbejdet, naar Formerne til Gengæld erklærede, at de vilde arbejde sammen med Lærlingene, hvilket skete.

Samtidig havde Formerne krævet en Dags Betaling til 11 Formere, fordi de havde gaaet ledige paa Grund af Maskinskade. Denne Skade mente Formerne, at Aktieselskabet selv havde fremkaldt, idet det havde sat en Mand til at passe de Gasmaskiner, der trækker Blæseren, uden at denne Mand havde det fornødne Kendskab dertil og derfor havde kørt Maskinerne i Staa.

Aktieselskabet bestred Rigtigheden heraf, idet man hævdede at Skaden var af den Art, at ingen kunde gøre derfor, og at Manden ikke manglede Kvalifikationer til at passe Maskinerne. I første Del af denne Paastand holdt Overværkføreren med Direktionen, og i sidstnævnte støttedes de af den Mand, der tidligere havde passet de omtalte Maskiner.

Paastand stod saaledes mod Paastand, uden at noget kunde bevises, og Sagen sluttedes derfor.

København. Den 2. Oktober afholdtes et Mæglingsmøde hos Firmaet Eickhoff. Her arbejdes i fælles Vægtakkord, og foranlediget ved at man var begyndt at

gøre Godset til de fremstillede Bogtrykmaskiner lettere, havde Formerne krævet Akkorden forhøjet. Videre var der rejst Krav om Arbejdsmændenes Udskillelse af Formernes Akkord, og endelig var der krævet Forhøjelse af de ansatte Timelønninger. Mødet resulterede i, at man enedes om, at der for en Maskine, der alt var støbt nogle af, for disse og for Fremtiden betales 10 Kr. mere pr. Maskine. Fremtidige Vægtforøgelser eller Reduktioner skal godtgøres eller erstattes, men kun naar Differencen andrager 50 kg. eller mere pr. Maskine.

Forholdet med Arbejdsmændene forblev uforandret, men skal tages op til fornyet Behandling, naar Formernes Antal overstiger 7 Mand.

De ansatte Timelønninger forhøjedes med 48 Øre at fordele til 6 Mand.

Korsør. Den 14. Oktober afholdtes Mæglingsmøde paa Korsør Jærnstøberi paa Krav om de ansatte Timelønningers Forhøjelse, Istandsættelse af Støberiets Tag og paa Krav om Indførelse af Akkordsedler. Firmaet vilde ikke forhøje Timelønningerne, og Forbundet forbeholdt sig derfor Ret til eventuelt at bringe Spørgsmaalet frem for Timandsudvalget.

Taget skal være istandgjort i Løbet af 2 Maaneder, og der skal forhandles om Udfærdigelse af en fast Prisliste i 2 Eksemplarer, hvoraf Formerne skal have det ene. Naar dette sidstnævnte er bragt i Orden, bortfalder Spørgsmaalet om Akkordsedlerne.

Nyborg. Ved lokal Forhandling har Formerne paa Støberiet i Nyborg faaet hævet deres ansatte Timeløn med 26 Øre tilsammen. Lønningerne ligger derefter mellem 42 og 50 Øre med et Gennemsnit af 47,5 Øre.

Odense. Fra Odense Afdeling meddeles, at de tidligere her i Bladet omtalte Forhandlinger paa Frederiksbroens Støberi nu er afsluttede, med Undtagelse af, hvad der vedrører de ansatte Timelønninger, hvorom der forhandles videre.

Akkordpriserne er hævet med 20 til 30 %. En Mand i ren Timeløn har faaet denne hævet fra 55 til 57 Øre og en anden fra 45 til 48 Øre.

Paa Fabrikken »Phønix« er de ansatte Timelønninger hævet med 21 Øre tilsammen. De fordeles paa 15 Medlemmer. 1 Medlem i ren Timeløn har faaet denne hævet fra 50 til 52 Øre.

Hos Jærnstøber Berg har et Medlem i ren Timeløn faaet denne hævet fra 45 til 55 Øre.

Rønne. Da Formerne paa Bornholms Maskinfabrik i Rønne Fredag den 17. September om Eftermiddagen fik udbetalt deres Aflønning, manglede der 62 Kr. 95 Øre til en Former. Trods gentagne Henvendelser til Direktør Blem, og trods det var vidnefast, at Pengene havde manglet, nægtede denne dog at udbetale noget, før han den næste Dag havde undersøgt Sagen nærmere. Denne mærkelige Stilling faldt Formerne for Brystet, thi der kunde jo foranstaltes saa megen Undersøgelse det skulde være, selv om Pengene udbetaltes, og da der en halv Time efter Fyraften ingen endelig Besked var kommet fra Direktøren, demonstrerede samtlige Formere fra begge Støberier i Rønne, 16 Mand i Tallet, den næste Dag ved ikke at gaa i Arbejde. Samtidig sendte de Sagen til Forbundet, ledsaget af en Række andre Klagepunkter, og begærede Formandens Tilstedeværelse til en Forhandling.

Denne fandt Sted den 24. September. De rejste Klagepunkter debatteredes og ordnedes saa nogenlunde til Formernes Tilfredshed. Den tilbageholdte Lønning udbetaltes, og i Erstatning for Spadseredagen og for enkelte andre Forhold erholdt hver af de 16 Formere en Erstatning paa 10 Kr., eller 160 Kr. ialt, af Bornholms Maskinfabrik. Lønningerne afhentedes tidligere paa Kontoret af en Lærling. De skal i Fremtiden udbetales af Støbemesteren.

Slagelse. Den 2. Oktober afholdtes paa Rasmussens Fabrik i Slagelse en Forhandling, hvori Forbundets Formand deltog. Man enedes ved den Lejlighed om, at samtlige Akkorder forhøjes med 10 %, og de ansatte Timelønninger ligeledes med 10 %.

Svendborg. Paa Aktieselskabet Axelsens Jærnstøberi havde en af de derværende Formere i September Maaned vragstøbt et Kamhjul til en Akkordpris af 7 Kr. 25 Øre, uden egen Skyld. Sagen var paa Vej til organisationsmæssig Behandling, da Mesteren nægtede at betale noget som helst, men forinden det kom saa vidt, ombestemte han sig, og Formeren fik sine Penge.

Thisted. Paa den derværende Fabrik har man i den senere Tid søgt at faa nogle gamle Akkorder hævede, men møder hos Fabrikanten en ret stærk Modstand. Noget er der imidlertid opnaaet, om end det ikke er en hel Del, men der er næppe andet for Formerne at gøre, hvis Hr. Fabrikantens Stejlhed skal vedvare overfor Forhøjelser af Priser fra vore Forfædres Tid, end lade hans Arbejde ligge og søge til Fabrikker med bedre Forstaaelse af Tidernes Krav. Det er jo i 1915, at vi lever.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Mæglingsmøde. Paa Foranledning af Fagforeningen afholdtes hos Gørtlermester Amelung, Degnemose Allé 55, Torsdag den 30. September Mæglingsmøde i Anledning af en Klage fra 2 Medlemmer over, at Amelung havde nægtet at udbetale deres tilgodehavende Løn. I begge Sagerne hævdede Hr. Amelung, at han ikke havde nægtet at udbetale Lønnen, men at han ikke havde faaet Anmodning herom. I det ene Tilfælde enedes man om at udbetale i Henhold til en af Klageren affattet Lønseddel 19 Timer à 55 Øre. I det andet Tilfælde viste det sig, at der ogsaa var Uoverensstemmelse om Timelønnens Størrelse, idet Klageren hævdede, at der var aftalt en Timeløn af 50 Øre, medens Amelung bestred dette. Man enedes om, grundet paa Mangel af Bevis, at afregne Tiden efter Minimallønnen, saaledes at der udbetaltes 29½ Time à 42 Øre.

Metaltrykkere.

Urafstemning. Bestyrelsen for den københenske Afdeling har udarbejdet et Forslag, der indeholder nogle Ændringer og Tilføjelser til Regler for Udbetaling af Begravelseshjælp. Paa Afdelingens Generalforsamling den 6. Oktober vedtoges Forslaget enstemmigt. I Henhold til Forbundslovenes § 7, f, vil der blive foretaget Urafstemning blandt Forbundets Medlemmer om Forslaget i sin Helhed.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønstatistik. Samtidig med dette Medlemsblad udsendes fra Hovedkontoret Materiale til Indsamling af en Medlems- og Lønstatistik.

Oplysningerne skal gælde for den Lønningsdag, der falder mellem den 31. Oktober og den 7. November d. A.

Hovedbestyrelsen anmoder hvert enkelt Medlem om at gøre sit til, at han faar et Skema udleveret til Udfyldning.

Jo mere præcis Afleveringen foregaar, des hurtigere kan Hovedkontoret begynde Bearbejdelsen.

Lønforhøjelser. Under 11. September afholdtes et Mæglingsmøde paa Helsingør Skibsværft, foranlediget af forskellige Lønkrav. Resultatet blev, at Stemmerne fik 30 Øre, Nitterne 80 Øre, Kedelsmedene 54 Øre og Skibsbyggere 105 Øre til Fordeling. Uden Mægling har 35 af 37 Maskinarbejdere ombord faaet 1,9 Øre hver.

Paa H. Rasmussens Jærnstøberi og Maskinfabrik i Slagelse aftaltes den 27. August ved et Mæglingsmøde en samlet Timelønsforhøjelse af 20 Øre til de paa Værkstedet værende Svende, og paa

Motorfabrikken »Danmark« i Rudkøbing fik 14 Mand hver 2 Øre. Mæglingen fandt Sted d. 17. September, men da Kravet var rejst tidligt paa Sommeren og Mæglingen kun udsat efter Anmodning af Direktøren, fik Lønkravet tilbagevirkende Kraft til 3. Aug.

Hos Smedemestrene i Næstved har der, som omtalt under Konflikter, ogsaa fundet en Lønbevægelse Sted. Resultatet var, at Lønninger paa 51 Øre forhøjedes med 1 Øre, fra 46—50 Øre med 2 Øre, fra 43—45 med 3 Øre, fra 40—42 Øre med 4 Øre og paa 35 Øre med 2 Øre. Ialt erholdt 18 Mand herved Forhøjelse.

I Roskilde har samtlige Svende hos Firmaet Nielsen & Olsen faaet hver 5 Øres Forhøjelse af Timelønningerne, hvorhos Firmaet har givet hver enkelt Arbejder for ca. 50 Kroner Brændsel i Anledning af den herskende Dyrtid, og paa Roskilde Cyklebørs har 10 Mand faaet 46 Øre i samlet Tillæg pr. Time.

Hos Burmeister & Wains Skibsværft har 30 af 52 Stemmere faaet 1 Øre hver, og Skibsbyggerne, 297 ialt, har faaet 501 Øre til Deling pr. Time eller gennemsnitlig 1,7 Øre hver. Gennemsnittet var før Forhøjelsen 42,5 Øre pr. Time.

Ved et Mæglingsmøde i Varde fik 6 Mand hos Fabrikant Harry Jacobsen 3 Øre hver, og Fabrikanten lovede at overveje et Tillæg til Resten af Svendene. Samtidig fik den eneste Mand, som beskæftigedes hos Danielsen & Olsen, 3 Øre.

Hos et tysk Firma paa Hellerup Gasværk har de derværende 6 Mand efter Intervention fra Forbundets Side erholdt deres Timelønninger forhøjede fra ca. 64—70 Øre.

I Aarhus har 13 Mand paa Aarhus Oliemølle faaet deres Timeløn hævet fra 46,8 til 48,9 Øre, og paa

Københavns Hesteskofabrik har 13 Mand ved direkte Forhandling faaet hver 3 Øre, hvorved Timelønnen steg til 62,2 Øre i Gennemsnit.

De 2 største Odense-Fabrikker har ligeledes givet gennemgaaende Løntillæg. Hos Th. B. Thrige har 82 af 96 Mand faaet 178 Øre til Fordeling pr. Time, hvorved Gennemsnittet hævedes fra 39,9 til 41,8 Øre. M. P. Allerups Efterflg. har givet 50 af 51 Mand 101 Øre til Fordeling, hvorved Gennemsnittet steg fra 42 til 44 Øre.

I Middelfart har 22 af 33 Mand paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker faaet 4,4 Øre i gennemsnitligt Tillæg, hvorved Gennemsnittet steg fra 49,3 til 52,3 Øre.

Paa Maskinfabrikken »Svendborg« i Svendborg er Gennemsnitstimelønnen forhøjet fra 44 til 47 Øre, og en gennem Sommeren ført Lønbevægelse blandt

Klejnsmedene i København har givet til Resultat, at 64 Mand, fordelt paa 9 Virksomheder, har faaet 2,5 Øre hver. Gennemsnitstimelønnen er derved steget til 53 Øre.

Timandsmøde fandt Sted Fredagen den 1. Oktober. Følgende Sager behandledes:

1. Klage fra A/S Nielsen & Winther over en ulovlig iværksat Arbejdsstandsning, Krav om Erstatning herfor samt Klage over, at Arbejderne vægrer sig ved at trække Kontrolure. — Da Firmaet og Sammenslutningen fastholdt sine Krav, forblev Sagen uforligt.

2. Klage fra Forbundet over, at Fabrikant Klee, København, har udbetalt en Mand mindre Timeløn end aftalt. — Manden fik 5 Kr. af de forlangte 7 Kr. 14 Øre.

3. Klage fra Forbundet over, at Fabrikant A. Lassen, Aaboulevard, Kbhvn., nægtede at udbetale en Arbejder hans tilgodehavende Løn samt krævede Erstatning for ødelagt Arbejde. Sagen afgjordes saaledes, at Manden fik 25 Kr. af de paastaaede 25 Kr. 65 Øre.

Overenskomst. Mellem A/S. De danske Cikoriefabrikker og Københavns Afdeling 1 er der i Midten af September underskrevet en Overenskomst, hvorefter Minimallønnen er 55 Øre, stigende til 60 Øre efter 2 Maaneders Forløb. Om Sommeren gives en Fe-

rie paa 3 à 5 Dage med fuld Løn, henholdsvis efter ½ og 1 Aars Virksomhed.

»Priskuranten over veludført Gas- og Vandledningsarbejde« i København er af Mesterforeningerne opsagt til Udløb til 1. April 1916.

Fra Korsør. Hos Fabrikant Henrik Hansen, Korsør, der iøvrigt hører til de afholdte Arbejdsgivere, var 3 Mand for nogen Tid siden afskedigede paa Henstilling af en alt andet end afholdt Værkfører. Deriblandt var Tillidsmanden. Ved en Forhandling mellem Fabrikanten og Forbundets Formand enedes man om Arbejdernes Genindsættelse. Afskedigelserne havde fundet Sted under Fabrikantens Sygdom og paa Grund af Forsømmelser paa Værkstedet.

Hvad er Overtid paa Statsbanerne. Om dette Spørgsmaal har der mellem Statsbaneledelsen og Værkstedsarbejderne i Sommer staaet en meget aktuel Strid, idet Statsbanerne paastod, at alt Arbejde mellem Kl. 6 Fm. og Kl. 6 Eftm. var normalt Arbejde, medens Arbejderne holdt paa den gængse Beregning, at alt Arbejde, der oversteg 56 Timer pr. Uge, var at beregne som Overarbejde.

Ved Fordelingen af Statens Dyrtidstillæg kom Spørgsmaalet til Behandling i Finansministeriet, og her gav man Arbejderne Medhold i deres Opfattelse af, hvad der er Overarbejde.

Dette vil eventuelt faa videre Følger, som da skal blive omtalt senere.

Arbejdsløshed og Arbejdsanvisning i September Maaned

under Smedenes Anvisningskontor i København.

Antallet af Arbejdsløse, som var tilmeldte Anvisningskontoret den 1. September, var 222, men ved Udgangen af Maaneden var Tallet sunket til 143.

Det gennemsnitlige Antal var 164, imod 179 i August Maaned. Ligesom det var den ringere Beskæftigelse med Reparationsarbejde paa Værfterne, som foraarsagede en Stigning i Antallet af vore Arbejdsløse i August Maaned, saa er det Værfternes forøgede Reparationsarbejde, som væsentlig er Skyld i Nedgangen i September. Der har i Maanedens Løb været anmeldt 515 Tilfælde af Arbejdsløshed imod 715 i August Maaned, og 590 er udgaaet af Fortegnelsen over Arbejdsløse, medens Antallet i August var 645. Af ovennævnte Antal Arbejdsløse i September Maaned var 78 Tilrejsende fra Provinsen og 3 fra Udlandet. Af disse fik 58 Arbejde her i Byen.

Antallet af Tilrejsende i August Maaned var 152.

I September Maaned er der dels gennem Centralanvisningen og dels gennem Arbejdsløshedskassens Anvisningskontor indgaaet Ordrer paa Arbejdskraft, omfattende 245 ledige Pladser imod 185 i August Maaned.

Der anvistes Pladser til 165 Arbejdsløse eller 67,3 % af det ovennævnte Antal Pladser blev besatte og fordelt efter Branche saaledes: 17 Grovsmede, 28 Klejnsmede, 73 Maskinarbejdere og 47 Skibssmede. Naar man sammenligner de forskellige Tal for September med de tilsvarende Tal for August, vil man finde, at Tallene for September overalt er lavere.

En Undtagelse danner Tallene vedrørende Arbejdsanvisningen, idet denne benyttes i højere Grad, naar der er ringe Arbejdsløshed, end naar Tilbudet af Arbejdskraft er rigeligere.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.
3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.
8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
9. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.
10. Maskinfabrikant Harald Christensen, Mariendals Allé, Slagelse.

Næstved. En Lønbevægelse hos Smedemestrene i Næstved mødtes med saa megen Uvillie fra disses Side, at det trak sammen til Strejke. Svendene hos 4 organiserede Mestre forlod da ogsaa Arbejdet den 16. September om Middagen, men paa Henstilling af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening genoptoges Arbejdet allerede den 20. September. Kun Regimentssmedene, der havde faaet Soldater udleverede af Kommandoen, maatte give Afkald paa dette, indtil Forholdene var ordnede. Samme Dag forhandledes her i København og Resultatet blev en Lønforhøjelse hvorefter 12 Mand hos 7 Mestre fik deres Timeløn hævet fra gennemsnitlig 45,8 Øre til 48,4 Øre.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

Dansk Elektrikerforbund. Konflikten hos A/S. Motorforsikrings Anstalten i Bramminge er stadig ikke bragt til Afslutning, hvorfor Blokaden opretholdes.

Dansk Formerforbund. Konflikten paa »Randers ny Jærnstøberi« vedvarer fremdeles, og Tilgang er som Følge deraf forbudt.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Blokaden af Fabriken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, fortsættes uforandret.

En Samfundsstøtte.

„Pedershaab" i Brønderslev.

Blandt Smede og Maskinarbejdere vil det være bekendt, at der i Stationsbyen Brønderslev i Vendsyssel mellem Nørresundby og Hjørring har hersket Konfliktsforhold i snart 11 Aar mellem Fabrikken »Pedershaab« og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. Fabrikken tilvirker saakaldt Isenkræmmerarbejde samt grovere Maskiner til Cementstøberier og lign. Blokaden af denne Virksomhed er altsaa meget gammel, og under almindelige Forhold næppe særlig effektiv, da Pedershaab-Manden, Peter Nielsen, har Yachten fuld af saadanne Folk, som han har kunnet skaffe sig fra Kristeligt dansk Fællesforbund og fra de Egne i Vendsyssel, hvor Kendskabet til Organisation og Vilkaarene for Industriarbejdere endnu staar langt tilbage. Fabrikanten har som adskillige andre Fribyttere i Industrien paa den senere Tid slaaet sig svært op, og da han bygger en ny Fabrik, der efter Sigende vil mere end fordoble Virksomheden, finder vi Anledning til at opfriske den gamle Konflikt, for at Fagfæller kan vide Besked, naar denne Virksomhed paany skal til at suge Arbejdskraft til sig for at berige den kristelige Matador, Peter Nielsen, der indtager Formandsposten i Brønderslev Sogneraad, og altsaa er en Slags lille Borgmester, der overalt giver Tonen an som den rige Mand, han er.

I Efteraaret 1904 beskæftigedes der paa »Haabet« nogle og tyve Smede og Maskinarbejdere, hvoraf en Del var ret ubestemmelige i deres Kvalifikationer. Man havde gjort gentagne Forsøg paa at organisere sig, men Fabrikanten gav dem øjeblikkelig Valget imellem at afsværge Fagforeningen eller at blive afskediget. Man havde saa gentagne Gange maattet strække Gevær, men Stillingen blev alligevel ikke holdbar i Længden.

Fabrikant Nielsen sørgede nok faderligt for, at hans Arbejdere sparede Fagforeningskontingentet, men han var tillige en stor Skælmsmester, naar han som en Følge heraf ligeledes alene bestemte Lønnen. Arbejdsmænd, som han beskæftigede mange af, gav han en Begyndelsesløn af 1 Kr. 60 Øre pr. Dag, stigende helt op til et Par Kroner, og faglærte Folk oppebar den enorme Løn af ca. 26 Øre pr. Time, hvortil kom en vis Ekstrabetaling, som Fabrikanten naturligvis selv bestemte Størrelsen af, og som gennemgaaende kunde takseres til ca. 5 Øre pr. Time, og faglærte Folk naaede saaledes op paa en Fortjeneste af ca. 31 Øre eller med Ydelse af en Bonusudbetaling ialt ca. 33 Øre pr. Time. Man forstaar den raffinert snedige Maade, hvorpaa denne Arbejdsgiver forstod at aflønne sine Folk, saaledes at de altid havde svært ved at vide Besked med, hvad de tjente, ligesom de til enhver Tid manglede Sikkerhed for at erholde den i Udsigt stillede Bonus, hvis man ikke i et og alt bøjede sig for den enevældige »Arbejdsgiver«.

Da Sagerne stod saaledes, blev der nær op til Jul 1904 anmodet om Støtte fra Smedeforbundet til at faa gennemført en Forbedring af Løn- og Arbejdsvilkaarene paa denne Fabrik. 15 Mand havde indmeldt sig i Forbundet, og nu stod den atter paa Trusel om Afsked, men denne Gang holdt Arbejderne Stand. Smedeforbundets Formand kom til Stede og erklærede, at fra Forbundets Side var der intet i Vejen for at tage fat, men hvis det kom til Konflikt, maatte man jo vide, at Manden havde hellige Forbindelser og var vant til at arbejde med, hvad han kunde skrabe sammen fra Landsbyer og lignende, men Arbejderne fastholdt, lige meget hvad der skete, ikke at ville fortsætte paa de gamle Betingelser, og med de ovenfor beskrevne Lønforhold er dette let forklarligt.

Det kom dernæst til en Forhandling, hvorunder Arbejderne krævede Jærnindustriens Overenskomst og Fælles Værkstedsregler overholdte samt et rimeligt Tillæg til Lønningerne, og efter at Fabrikanten først havde gjort et Forsøg paa at nægte at kunne faa Tid til Forhandling, tilbød han dog en saadan, hvorunder han i Vidners Overværelse fuldstændig gik ind paa de stillede Krav. Da han dernæst fik tilstillet en Overenskomst til Underskrift, erkendte han først Rigtigheden i en Skrivelse, men i en senere Skrivelse løb han fra det hele under Paastand om at have foretaget en Afstemning blandt Arbejderne, hvilken var faldet ud til hans Fordel. Vore 15 Fagforeningsmedlemmer havde naturligvis ikke deltaget i denne Afstemningskomedie, hvorimod han havde faaet nogle af sine kristelige Venner til at agere, og paa den Maade skaffede han sig »Flertal« for ikke at underskrive den Overenskomst, hvorpaa han var indgaaet, hvilket han dog havde været uforsigtig nok at erkende i en Skrivelse.

14 af de 15 Fagforeningsmedlemmer nedlagde nu Arbejdet, og det blev en langvarig Konflikt, hvorunder Forbundet imidlertid stadig understøttede Folkene, indtil de lidt efter lidt, og efter lang Tids Forløb, erholdt Arbejde andetsteds. Fabrikanten fik Hjælp af det kristelige Forbund og af andre uforstandige, som igennem Aarene har hjulpet til at gøre Fabrikant Nielsen til Matador, skønt hans Optræden i 1904 burde sætte ham udenfor den Del af Samfundet, der bestaar af hæderlige og ordentlige Folk.

Naturligvis maatte han for at skaffe sig Arbejdskraft efterhaanden lægge paa Lønnen, vel vidende, at der findes en Del Folk, som for Penge gør alt, hvad det skal være, men selvfølgelig er hans System afpas-

set efter Forholdene paa vore Forfædres Tid, saaledes at enkelte tjener en endog ret betydelig Løn ved enkelte Specialiteter, medens det store Flertal maa finde sig i beskedne Kaar. Derved har han altid en Stab, omend kun lille, der staar paa hans Side og værner ham imod alle Forsøg paa organiseret Opstand imod Regimentet.

Og saa betjener han sig af en Række Midler, der set fra et Haandværkerstandpunkt stempler denne Mand som noget af det mest hensynsløse i sin Slags. Til visse Specialiter oplærer han ved Hjælp af Værkførere ikke faguddannede Folk, som til Gengæld vokser særlig fast til det Stykke Værktøj, som de lærer at betjene. Paa samme Maade anvender han unge Mennesker, som han ganske vist kalder Lærlinge, men hvis Uddannelse han bryder sig fejl om. De er slet og ret Arbejdsdrenge, som efter en Tid at være udbyttede af den noble Fabrikant kastes ud paa Arbejdsmarkedet, hvor de naturligvis er i høj Grad uheldigt stillede, hvad enten de skal optræde som Arbejdsmænd eller som Haandværkere.

Men den gæve Fabrikant og Sognekonge øger stadig sin Formue, udvider sin Fabrik og suger flere Folk til sig, som skal passe ind i denne noble Anstalt. Vi haaber, at Arbejderne med stedse større Foragt vil vende denne Virksomhed Ryggen, indtil Fabrikant Nielsen har lært at en Mand i hans Stilling bør staa ved givet Ord og bør tage Hensyn til andet end sine egne Pengeinteresser, indtil han har lært at tæmme sin Herskerlyst, som han dækker under den Snuhed, som er velbekendt hos den Art af »Forretningsfolk«.

Beslutningerne paa Norsk Jærn- og Metalarbejderforbunds Kongres.

Foruden de i sidste Nummer offentliggjorte Beslutninger traf man den Bestemmelse, at en Afdeling ikke kan paalægge sine Medlemmer at holde et Partiblad, hvad Afdelingen i Notodden havde prøvet at gennemføre ved en Flertalsbeslutning. Hovedbestyrelsen havde nægtet af godkende dette Forsøg, og Kongressen godkendte Hovedbestyrelsens Standpunkt mod 4 Stemmer.

Forbundslovene.

Blandt de Lovforandringer, der foretoges, kommer i første Række en Kontingentforhøjelse. Da Nordmændene har Klassekontingent, er Slutresultatet blevet, at Klasse A betaler 1 Kr. 30 Øre pr. Uge, Klasse B 90 Øre og Klasse C 55 Øre. Satserne havde tidligere været henholdsvis 1 Kr. 08 Øre, 73 Øre og 44 Øre.

Retten til at danne selvstændig Afdeling formindskedes, idet der fremtidig skal være 20 Medlemmer mod tidligere 10. Dispensation herfra kan dog under særlige Forhold gives. Til Gengæld oprettes der paa Steder, hvor der ikke er 20 Medlemmer, Klubber, som sorterer direkte under Hovedkontoret. Altsaa ganske som Tilfældet nu er hos os.

Repræsentationsretten til Forbundets repræsentative Forsamlinger er omlagt noget til Fordel for de lavere Tal. Indtil nu var det saaledes, at 100 Medlemmer gav 1 Repræsentant, 200 2, 300 3, 400 4 og 600 5. I Eftertiden bliver Tallet paa Repræsentanter henholdsvis 1, 2, 3 og 4, og det tilføjes, at ingen Afdeling overhovedet kan sende mere end 4 Repræsentanter.

Diæterne forhøjedes fra 10 til 12 Kr. pr. Dag, dog ikke for Kristianiarepræsentanterne.

Bestemmelserne om Hovedbestyrelsens Sammensætning fik den ny Passus, at dens enkelte Medlemmer saa vidt muligt skal repræsentere de forskellige Hovedafskygninger indenfor Faget.

Vedrørende Personalforholdene paa Hovedkontoret vedtoges særskilt følgende:

> »Alle Funktionærer ved Hovedkontoret ansættes af Hovedbestyrelsen. Medlemmer af Forbundet skal have Fortrinsret ved Ansættelsen under Hensyn til, at de har samme Kvalifikationer som de øvrige Ansøgere«.

I § 8 fastsætter man, at Penge, der ikke er nødvendige til det daglige Brug, skal indsættes i *kooperative* Sparekasser eller Banker.

Bestemmelsen om kvalificeret Majoritet for Arbejdsnedlæggelse, forandredes fra $^3/_4$ til $^2/_3$ Majoritet.

Samtlige Satser i Skalaen for Strejkeunderstøttelse blev forhøjet med 1 Krone.

Ancienniteten for Ret til Strejkeunderstøttelse forhøjedes fra 1 til 3 Maaneder.

Afdelingslovene.

I Afdelingslovene rettedes ogsaa enkelte Steder.

Fremtidig skal en Eksklusion saaledes godkendes af Hovedbestyrelsen for at være gyldig.

Kassereren skal vælges af Generalforsamlingen, men efter Indstilling af Bestyrelsen. Generalforsamlingen kan dog ogsaa overdrage Bestyrelsen til at ansætte Kassereren.

Endvidere maa fremtidig alle Udgiftsbilag paategnes af Formanden, og ejheller kan Penge hæves uden Anvisning af Formanden.

Enhver Revision og Kassekontrol indføres med fornøden Antegnelser i en Bog, der forelægges Afdelingsstyrelsen.

Rejse- og Arbejdsløshedskassen.

Understøttelsesdagenes Antal forhøjedes fra 80 til 90 og 140 til 150 Dage eftersom Ancienniteten tillader.

§ 7 fik den Tilføjelse, at dersom en større Arbejdsløshed eller andre Forhold kræver det, kan Hovedbestyrelsen beslutte, at Rejseunderstøttelsen ikke udbetales til disse Steder.

I § 20 fastsættes angaaende Rejseunderstøttelse til udenlandske Medlemmer, at saadan først udbetales naar der er betalt Kontingent til Kassen i 13 Uger.

Som ny § vedtoges denne:

»Afdelingen er pligtig til at underrette Hovedkontoret om, hvor der er Arbejde at erholde, ligesom Hovedbestyrelsen er pligtig til at underrette Afdelingen om det samme«.

Forsikringskassen

er i Norge det, som svarer til de danske Begravelseskasser. Den har eget Kontingent, egne Love m. m., men Lovændringerne her er ikke af synderlig Interesse.

Sygekassen.

Lovene for denne blev ikke behandlede af Landsmødet, men det besluttedes, at Hovedbestyrelsen udarbejder en Lov, som er i Overensstemmelse med den nye Sygeforsikringslov.

Forskellige andre Beslutninger.

Med Henblik paa Forbundets Stilling i Landsorganisationen vedtog man at fordre, at andre Fagforbund forhøjer sit Strejkekontingent, saa det kommer paa Højde med, hvad der betales osv.

Ogsaa Stillingen til Formerforbundet har man beskæftiget sig med, og man har paalagt den ny Hovedbestyrelse at søge indledet Underhandlinger med dette Forbund om Dannelsen af et Industrikartel.

Vedrørende Medlemmernes Overgang fra det ene Forbund til det andet vedtoges det at henstille til Landsorganisationen at søge dette Spørgsmaal løst.

En Afdeling har foreslaaet at afskaffe Mærkesystemet, og Sagen overlodes til Hovedbestyrelsens Beslutning.

Angaaende Fagbladet spekulerer man paa at finde en Ordning, hvorefter Medlemmerne kan faa dette tilbragt i sit Hjem.

Valgene.

Til sidst foretoges Valg af Tillidsmænd. Saavel Formand som Hovedkasserer og begge Ekspeditører genvalgtes.

Prisstigningen i Krigsaaret

August 1914—Juli 1915.

Da Fagbladets Læsere i Øjeblikket uden Tvivl interesserer sig særlig stærkt for Priserne paa Livsfornødenheder, skønnes det at have stor Interesse for dem at se de Bearbejdelser, som Statens statistiske Departement foretager i saa Henseende. Derfor hidsætter vi fra »Statistiske Efterretninger«, med Udeladelse af nogle Diagrammer, in extenso, følgende Oplysninger:

I August Maaned ifjor foranstaltede Statistisk Departement, paa Foranledning af den kort i Forvejen nedsatte overordentlige Kommission af 8. August, en Undersøgelse af de ved Krigens Udbrud indtrufne Prisforhøjelser paa Levnedsmidler m. fl. Varer, idet man ved Henvendelse hos forskellige Institutioner og et større Antal Firmaer i Hovedstaden fik opgivet en Række Priser, gældende for Midten af August, og de tilsvarende Priser for Udgangen af Juli. I Oktober blev der foretaget en lignende Undersøgelse, men fra December Maaned gik man over til en regelmæssig, maanedlig Detailprisstatistik paa et bredere Grundlag, idet det blev paalagt de kommunale Prisreguleringskommissioner i Byerne for den første Uge i hver Maaned at meddele Prisen for en Række nærmere angivne Varer; i København blev det af den derværende Kommission overdraget Rodemestrene at indsamle Prisoplysningerne, hvorved der blev taget Hensyn til lokale Forskelligheder og andre mere tilfældige Forhold. Endelig har man i Februar Maaned — ligesom i de nærmest foregaaende Aar — gennem ca. 100 Brugsforeninger søgt Oplysning om Priserne paa Landet. De beregnede Gennemsnitspriser har Maaned for Maaned været offentliggjort i Statistiske Efterretninger.

Den saaledes trufne Ordning med regelmæssige Indberetninger, der har virket særdeles tilfredsstillende, og som man mener indtil videre at burde opretholde, gør det muligt nu at kaste et Tilbageblik over Prisforandringerne i det forløbne »Krigsaar« og at finde et samlet Udtryk for den Vægt, hvormed Varefordyrelsen Maaned for Maaned har tynget en almindelig Husholdning.

For de vigtigste Forbrugsvarer fremgaar Prisforandringerne fra Juli 1914—Juli 1915 af nedenstaaende Oversigt. Den almindelige Fordyrelse, der har fundet Sted, har ramt de forskellige Varer meget ulige. For Brød kan Prisforhøjelsen ansættes til omtrent 33 à 50 pCt., for Mel, Gryn, Ærter o. l. under eet til 75 pCt., for Kød, Flæsk og Spækhøkervarer til 33 à 50 pCt. for Smør og Margarine til 20 à 30 pCt.; Priserne paa Sukker, Øl og flere af de vigtigste Kolonialvarer er derimod ikke væsentlig forandrede; de almindeligste Sorter af Fisk og Grøntsager har næppe været dyrere i Aar end i Fjor, naar undtages Kartofler.

Detailpriser i Hovedstaden.

		Juli 1914	Juli 1915
		Øre	Øre
Rugbrød	4 kg	59—61	79—93
Sigtebrød	kg	24	42
Franskbrød	—	40	50
Flormel	—	26—32	39—45
Byggryn	—	30	49
Havregryn	—	38—40	62—73
Boghvedegryn	—	40	83
Kartoffelmel	—	35	73
Risengryn	—	50	61
Sagogryn	—	36	58
Gule Ærter	—	40	81
Hugget Melis	—	45	47
Stødt Melis	—	39	41
Farin, lyst	—	34	36

		Juli 1914 Øre	Juli 1915 Øre
Kaffe (billig Santos)	—	210	223
The (billig Kongo)	—	400	419
Tørrede Æbler	—	110	126
Friske amerik. Æbler	—	64	79
Svedsker	—	80	131
Rosiner	—	70	106
Hvidtøl	1/1 Fl.	10	11
Bajersk Øl	1/2 Fl.	13	13
Smør	kg	230—240	268—277
Margarine	—	120—150	147—176
Plantefedt	—	113—122	159
Vegetabilmargarine	—	125	150
Ost (Skummetm.)	—	50	85—109
Æg	Snes	150	224
Sødmælk	l	19	22
Skummet Mælk	—	7	9
Oksekød	kg	110—140	170—250
Kalvekød	—	110—140	170—190
Hestekød	—	110	140—175
Fersk Svinebov	—	110	150
Rygben	—	24	30
Mørbrad	—	220	263
Brystflæsk	—	140	189
Røget, benløs Skinke	—	200	234
Svinelever	—	60	90
Svinefedt	—	110	199
Spegepølse	1/8 kg	30	39
Klipfisk	kg	80—85	95
Spegesild	Stk.	8—9	11
Kartofler (gamle)	kg	6—7	13
Køkkensalt	—	9—10	11
Soda	—	7	8
Petroleum	l	18	20
Nøddekul	hl	160—180	335
Koks	—	125	271

Fordyrelsen, der for Husholdningsbudgettet som Helhed vel nærmest har været jævnt fremadskridende fra Maaned til Maaned, har ikke til samme Tid ramt de forskellige Varer. Bortset fra de Panikpriser, der i August Maaned i Fjor opstod paa Grund af en pludselig forceret Efterspørgsel, og som fik en meget tilfældig Karakter, men forholdsvis hurtigt forsvandt igen, var det i første Omgang navnlig alle Slags Kornprodukter, der steg i Pris, hvilket havde sin naturlige Grund i, at Udførsel blev forbudt eller forhindret fra de Lande, hvorfra vi faar en større eller mindre Del af vore Tilførsler af Korn, Mel, Gryn o. s. v. Disse Prisfordyrelser har som Helhed enten holdt sig konstante eller er blevne forøgede; visse Varer er nu overhovedet ikke til at fremskaffe. Noget senere begyndte Prisstigningen at brede sig til vore Eksportvarer (Kød, Flæsk, Smør, Æg, tildels Ost m. fl.) som Følge af et stadig voksende udenlandsk Begær. For Varer som Smør og Æg, der altid stiger i Pris i Efteraarsmaaneder og falder i Foraarsmaaneder, mærkedes Prisstigningen ved, at Priserne i Foraaret ikke naaede ned i det sædvanlige Niveau og begyndte at gaa opad igen hurtigere end sædvanlig. Endvidere er alle Priser paa Varer, som vi helt eller delvis faar fra Udlandet, forarbejdet eller som Raastof, efterhaanden bleven stadig stærkere belastede af de forøgede Omkostninger til Transport, Assurance, osv., tildels ved Kursforhold, ved at de maa skaffes gennem nye Forbindelser osv., og endelig vil Varer, som i for sig kan fremskaffes med de samme Omkostninger og i samme Mængder som ellers, let faa en Tilbøjelighed til at stige i Pris, fordi Efterspørgselen, naar saa mange andre Varer er bleven uoverkommelige for store Kredse af Købere, vil samle sig om disse »billige« Varer og alene derved bringe Priserne i Vejret.

Prisbevægelsen gennem Aaret Juli 1914 til Juli 1915 er fremstillet i følgende Tabel for en Del vigtigere Varer, der hver især er karakteristiske for de forskellige foran omtalte Indflydelser, Prisbevægelsen har været underkastet. Som Udgangspunkt er Julipriserne 1914 sat til 100 og de følgende Maaneders Priser beregnede i Forhold dertil. Der er regnet med Priserne i Hovedstaden. (Se nedenstaaende vandrette Tabel).

Vil man beregne Prisstigningens samlede Virkning paa et almindeligt Husholdningsregnskab, maa man tage i Betragtning de enkelte Udgiftsposters Betydning, der igen er forskellig for den mere eller den mindre bemidlede Husstand. Som det er konstasteret ved alle forbrugstatistiske Undersøgelser, udgør navnlig Udgiften til Fødemidler en forholdsvis større Del af det samlede Budget, jo mindre velstaaende Familien er; for en Familie med ca. 2000 Kr.'s samlet Udgift vil ca. 50 pCt

	Juli	Aug.	Septbr.	Oktbr.	Novbr.	Decbr.	Jan.	Febr.	Marts	April	Maj	Juni	Juli
Rugbrød (ublandet Rug)	100	133	146	146	146	146	152	152	152	152	152	152	152
— (Arb. Fællesb.)	100	134	127	127	131	131	131	134	134	134	134	134	134
Hvedemel	100	127	113	113	113	113	113	118	121	121	124	127	130
Oksekød	100	100	100	100	100	100	100	104	105	112	125	141	149
Svinebov	100	100	100	110	110	110	120	122	126	136*)	136	136	136
Mørbrad	100	91	82	75	80	85	89	89	90	110	110	110	120
Æg (friske)	100	100	112	150	175	185	199	171	136	110	115	123	140
Smør	100	107	98	114	118	122	127	125	115	117	117	118	122
Margarine	100	105	111	116	116	116	116	116	116	130	130	130	130
Koks	100	(200)	120	120	120	128	132	147	176	176	176	184	217

*) Maksimalpris.

medgaa til Fødevarer, men af 6000 Kr. vil kun ca. 30 pCt. medgaa hertil. Da det nu særlig er Fødevarer, der er steget i Pris, vil derfor Prisstigningen føles ulige stærkt paa de forskellige Velstandstrin, stærkest der, hvor man maa give forholdsvis mest ud til Fødevarer.

Gaar man ud fra et Budget for en Familie med 2000 Kr.'s samlet Udgift vil man af nedenstaaende Oversigt se, hvorledes Udgifterne fordeler sig paa de forskellige Poster, idet man ved Fordelingen er gaaet ud fra de Oplysninger, der foreligger i de sidste statistiske Undersøgelser af Arbejderfamiliers Budgetter (for 1909). Budgettet paa 2000 Kr. er tænkt opstillet med Priserne før Krigens Udbrud (Juli 1914), men ved Siden af er beregnet, hvad det samme Forbrug vilde koste med Priserne i Juli 1915, idet man for Fødevarer og Brændsel benytter de af foran anførte Tabel fremgaaende Prisforandringer, regner med uforandrede Priser paa Fisk og Grønsager (undt. Kartofler), med 10 pCt.'s Stigning paa de samlede Udgifter til Klæder, Fodtøj og Vask og iøvrigt med uforandrede Priser.

Udgifter til	Efter Juliprisen 1914	Efter Juliprisen 1915
	Kr.	Kr.
Fødevarer:		
Kød og Flæsk	234	328
Smør, Mælk, Ost, Æg	217	282
Margarine og Fedt	73	95
Fisk	30	30
Brød	153	199
Mel, Gryn o. l.	33	56
Kartofler, Grønsager, Frugt	54	65
Sukker, Urtekram, Øl, m. v.	156	164
Sum	950	1219
Klæder, Fodtøj, Vask	270	297
Bolig og Vedligeholdelse	330	330
Kul, Koks, Brænde, Petroleum	60	90
Gas og Elektricitet	40	40
Læge, Kontingent, Skatter	210	210
Andre Udgifter	140	140
Ialt	2000	2326

Som det vil ses, vilde de 2000 Kroners Udgift vokse til 2326 Kr. under Forudsætning af, at Forbruget og hele Husførelsen ikke ændres. Den samlede Stigning er for Fødevarerne 30 pCt., for hele Budgettet 16 pCt.

Overgangen fra Priserne i Juli 1914 til Priserne i Juli 1915 er jo imidlertid ikke indtraadt med eet Slag, men gradvis Maaned for Maaned. I Forhold til Juli-Priserne 1914 kan man regne, at Priserne i Oktober var stegne med 7 pCt., i December med 8 pCt., i Maj med 13 pCt. osv. Som Gennemsnit for alle Krigsaarets 12 Maaneder vil man komme til noget over 10 pCt.'s Fordyrelse for en Familie med de Indtægter, der her er regnet med. For et Budget paa 2000 Kr. vilde der altsaa være udkrævet ca. 200 Kr. mere, naar den sædvanlige Levefod skulde opretholdes, 200 Kr., der enten maatte tages op af Sparekassebogen, eller for hvilke der maatte gøres Gæld. Men hvor Udgifternes Stigning ikke er bleven fulgt af en tilsvarende Stigning i Indtægterne, har den sædvanlige Levefod kun sjældent kunnet opretholdes, men Indtægterne har maattet bringes til at slaa til ved en Omlægning af Forbruget, hvorved der sparedes 200 Kr. paa de mere undværlige Poster.

Lønarbejderen i Handel og Omsætning.

Den store Klasse af Medborgere, der er beskæftigede i Handelens og Omsætningens Kontor- og Ekspeditionslokaler, er ved at drage Opmærksomheden over paa sig, først og fremmest ikke mindst af den Grund, at deres Tal er forbavsende stort.

Som en Familie bestaar af flere Medlemmer, der kan have og næsten altid har visse fælles Interesser og Formaal, omend Familien opløser sig i enkelte Individer, der samtidig har hinanden stik modsatte Interesser, saaledes er det ogsaa med enhver Nation. Den bestaar af en Række Befolkningslag, der udadtil danner et Hele, men indbyrdes hver er noget for sig, og endskønt samtlige Befolkningslag i det store stræber efter det samme: Opnaaelsen af de Goder, der anses for mest attraaværdige, saa staar de ofte i et udpræget Modsætningsforhold til hverandre, eller ret beset netop herfor. Paa vort nuværende Kulturtrin kan Opnaaelsen af Maalet nemlig mange Gange kun ske paa Bekostning af andres Interesser, for saa vidt der er Tale om Befolkningslagenes indbyrdes Stilling til hinanden.

Følgelig vækker det derfor Opmærksomhed i stedse større og større Kredse, naar et Befolkningslag, der hidtil ikke har været regnet med som saadant, er ved at indtage en fremragende Plads iblandt Nationens Erhvervsgrupper.

Og det er det, som er Tilfældet for Handels- og Kontormedhjælpernes Vedkommende.

Efter Opgivelser fra Statens statistiske Departement tæller denne Erhvervsgruppe nu. ca. 60.000, et saare imponerende Tal i Betragtning af de andre Erhvervsgruppers Størrelse. Byarbejdsmændene tæller godt og vel 40.000, men de er fordelte som Hjælpere ved mange forskellige Fag. Den største af Industrierne, Jærn- og Metalindustrien, tæller af faglærte kun ca. 20.000.

Dette Forhold kalder paa Eftertanken. Er det end saaledes, at Handels- og Kontormedhjælpernes store Skarer nu og rimeligvis ogsaa fremdeles udgøres af de Unge, saa er det ogsaa saadan, at denne Erhversgruppe er saa ganske ny, at dens Eksistens næppe kan vise en Menneskealder tilbage i Tiden. Den har ingen aar-

hundredgammel Fortid og ingen Traditioner at falde tilbage paa. Den er ny og allerede saa stor. Mange Muligheder skjules i den, og det er ikke længer alene den vagtsomme Spejder, der af videnskabelige Grunde interesserer sig for Befolkningslags Opkomst og Dannelse, der har sit Øje vendt imod dette Punkt, men ogsaa vi andre ser af og til spørgende mod den Kant.

I de senere Aar har man dog paa forskellig Maade gentagende hørt fra det Fag. Statens statistiske Departement har saaledes for et Par Aar siden indsamlet Materiale til en alle andre Hensyn uafhængig Belysning af Forholdene i dette Fag, og Resultatet blev en Statistik, som i Slutningen af Juni d. A. i Hovedtrækkene offentliggjordes i »Statistiske Efterretninger«. Og denne Statistik viste sig at være et særlig interessant Stykke Arbejde, fordi man af det faar Indblik i Forhold, man forlængst troede bortryddede fra Arbejdsvilkaar og Aflønningshold mellem Kapital og Arbejde. Man overraskes unægtelig ved at se de Gennemsnitstal, man er kommet til, og man opdager, at Hovedstadens og Købstædernes virkelige Lønproletariat nu ligger i Medhjælperklassen, navnlig den Del, som er beskæftiget i den egentlige Handels Tjeneste.

Dernæst har man ogsaa af og til maattet lægge Mærke til Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger. Denne er nu den største Forening af Medhjælpere — Medlemsantallet var i Forsommeren 4431, deraf 3695 mandlige og 736 kvindelige — og dens Størrelse er saa meget mere karakteristisk, som det netop er den eneste af samtlige Handelsforeninger, der er en faglig Organisation. Man husker f. Eks. denne Organisation fra dens Optræden imod »Engageringskontoret for Handel og Industri«, der ved sin Start for et Par Aar siden lagde ud med saa pertentligt affattede Sortelister i Form af Spørgeskemaer til den arbejdssøgende, at en stakkels Mand ikke kunde have haft en Skrædderregning i sin Ungdom, uden at hans vordende Principal fik Rede derpaa, naar Medhjælperen lod sig engagere gennem dette Kontor, der lededes af Storhandelens Mænd eller dens haandgangne Folk, og man husker ogsaa Kampen for en Forkortning af Butikspersonalets urimelig lange Arbejdstid, og endelig har man nu set, at Handels- og Kontormedhjælperne nylig har faaet deres Arbejdsløshedskasse statsanerkendt.

Det ene med det andet er Ting, der ikke undgaar Bevaagenhed fra anden Side, men des mere man arbejder sig ind i Ting, des flere Sider finder man, som man uvilkaarligt fæster sig ved, og for Arbejderne — maaske ogsaa for andre — er det en ikke uinteressant eller ligegyldig Ting at erfare, at mange af de fra de københavnske Arbejderhjem udgaaede Handels- og Kontormedhjælpere hører til dem, der trods lave Lønninger og lang Arbejdstid staar udenfor Organisationen i dette Fag.

Hvordan kan det være?

Er dette et Udslag af Ungdommens iøvrigt privilligerede Ret til at søge nye Veje og altsaa Modvillie mod Organisation, eller er det Ligegyldighed og Uvidenhed, der gør dem passive? Vi ved det ikke, men i førstnævnte Fald kan det kun siges, at hvis det er saaledes fat med Arbejdernes Børn, at de tror at kunne opnaa lad os sige blot gennemgaaende taalelige Kaar uden at vende Front til nogen Side, saa er de paa Vildspor, og har deres egen mange Gange økonomisk fortvivlede Stilling ikke været i Stand til at sige dem dette, saa giver den nuværende Tid dem et meget pinligt Svar paa, hvad de har at vente af Handels-Kapitalens Forvaltere. Ingen uden Handelens Folk skovler i denne Tid Penge hjem, og de gør det almindeligvis skamløst og uden smaaligt Hensyn til andre, men ofte endog uden at undse sig ved at bruge de forkasteligste Midler dertil. Alle deres Varer holder de heller end gerne i høj Pris undtagen den Arbejdskraft, de benytter.

Synd og Skam er det derfor, om den store Befolkning ogsaa blokkes af Handelsstanden ved at bidrage til Underholdet af dens billige Arbejdskraft.

Fester.

Formerne i Næstved.

Lørdag den 2. Oktober fejrede Næstved Afdeling sin 20-aarige Stiftelsesfest. Forbundets Formand Arnold Nielsen og den stedlige Fællesorganisations Formand, Redaktør A. M. Christensen var indbudte.

Kl. 8 Aften gik Medlemmerne med deres Damer til Bords, hvor Afdelingens Formand, L. P. Petersen, præsiderede og bød velkommen.

Festtalen holdtes af Forbundets Formand, ligesom Redaktør Christensen i en velformet Tale takkede Formerne i Næstved for deres Medvirkning i Arbejderpartiets Sag. Sange i Dagens Anledning gjorde fortjent Lykke.

Da Bordet var hævet, tog Dansen til et sjældent flinkt Orkesters Toner sin Begyndelse, kun afbrudt ved Midnatstide af et fælles Kaffebord og med Punchesold. Herunder fornøjede en stedlig socialdemokratisk Sangforening Deltagerne, og Dansen fortsattes derefter i muntert Lag og godt kammeratlig Samvær til Kl. 5 Morgen.

Til Festen indløb Lykønskningstelegrammer fra Afdelingerne i Aarhus, Frederiksværk, Frederikshavn, Middelfart, Nykøbing F., Roskilde, Randers, Slagelse og København.

25-Aars Jubilæum i Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Esbjerg.

Tirsdagen den 15. Oktober fejrede Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Esbjerg sit 25-aarige Jubilæum ved en stilfuld Fest paa Hotel »Spangsberg« der i Byen. Festen dirigeredes af Afdelingsformanden Hr. A. N. Nyberg, der for Anledningen havde udarbejdet et smukt lille Festskrift paa 21 Oktavsider, hvori han i korte Træk har skildret de vigtigste Begivenheder indenfor Afdelingen i den forløbne Tid, og hvori han navnlig har dvælet ved Begivenhederne i 90erne, hvor Esbjerg-Afdelingen ofte tog kraftige Beslutninger til Værn for sine Interesser, men hvor Forholdene var vanskelige og navnlig havde en langvarig Kamp med Fabrikant Poulsen, som var den ægte Fagforeningsfresser, men hvis Virksomhed senere gik over til Jensen & Olsen, et Firma, der for Resten ogsaa i adskillige

Aar stod i et ret spændt Forhold til Arbejderbevægelsen i Esbjerg.

Festen bestod i en Fællesspisning med paafølgende Bal, og Forbundets Formand, J. A. Hansen, var indbudt og holdt Festtalen. Endvidere var Forbundets tidligere Formand, Redaktør H. P. Hansen, indbudt, og han talte om Minderne fra Fortiden og den Pligtfølelse overfor Organisationen, som burde holdes levende indenfor Fagfællers Kreds. Redaktør J. P. Sundbo var ligeledes indbudt, og han talte livligt for Damerne med Henblik paa deres kommende politiske Indflydelse, ligesom han mindede om deres Betydning for Mandens Deltagelse i Fagforeningslivet.

I Dagens Anledning mindedes paa forskellig Maade denne Afdelings gamle Veteraner, den mangeaarige Kasserer Caben, J. J. Markussen, Hellner m. fl., som igennem Aarene ved deres personlige Arbejde har bidraget til, at denne Afdeling hørte til Forbundets og Organisationens trofaste Støtter. Esbjerg-Kollegerne havde baade Ære og Fornøjelse af den smukke Fest.

Smedene paa Statsbaneværkstedet i København,

der er organiserede i den saakaldte Københavns Afdeling 7, samledes den 2. Oktober til en Middag paa »Ny Ravnsborg« for at mindes 14-Aarsdagen for Afdelingens Stiftelse. Forbundets Formand deltog senere og sagde i Anledningen et Par Ord. Ogsaa Afdelingens Formand, lad os sige nu mangeaarige Formand, Hr. M. Kirketerp, talte for Fødselsdagsbarnet, glad over den Udvikling og de Minder, som knytter sig til denne Storbyens yngste Afdeling af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kundskab er Magt.

I mere end en Menneskealder har Arbejdernes Kamp for større Andel i Livsgoderne staaet paa, og betragter man Forholdene under hvilke Nutidens Arbejdere lever sammenlignet med Fortidens, kan man med fuld Fortrøstning se Fremtiden i Møde; thi Dag for Dag, Aar for Aar, nærmer vi os jo vort Maal:

Samfundets Omsorg for sine Medlemmers Velfærd!

De Forhold, hvorunder 70- og 80-ernes Arbejdere levede, vanskeliggjorde i høj Grad Bestræbelserne for at vinde fremad og opad, thi man kan ikke fortænke den Mand, der har arbejdet sine 12—14 Timer i Døgnet, i, at han giver Samfundslivet en god Dag og bare sørger for at faa udhvilet sig til næste Dags Slid, men man maa saa meget mere beundre de Arbejdere, der gjorde det første Kæmpearbejde og med utrættelig Taalmodighed foreholdt Kammeraterne, om det nu alligevel ikke var Umagen værd, at man ofrede lidt af den knapt tilmaalte Fritid for Opnaaelsen af en lysere Fremtid.

Af de første Resultater, Arbejderne opnaaede, lærte de, at Kampen ikke var haabløs, men de lærte ogsaa, at det vilde fremme deres Bestræbelser for at skabe et bedre Samfund, naar de fik noget nøjere Kendskab til Samfundslivet og dets Love, og et omfattende Oplysningsarbejde tog sin Begyndelse.

Som et Led i dette stiftedes den 7. Oktober 1879 »Arbejdernes Læseselskab«, og denne Forenings Formaal var, og er den Dag i Dag: Udbredelse af Oplysning og Dannelse blandt Arbejderne, og Midlerne var Udlaan af gode Bøger, Oprettelse af Læsestuer, Afholdelse af Foredrag og Oplæsninger, Musæumsbesøg under kyndig Vejledning, selskabelige Sammenkomster med de fineste Kunstnere som Assisterende, billig Adgang til Teatre, Udflugter til naturskønne, historiske Steder m. m., og at disse Midler har været de rette ses bedst af, at »A. L. S.« fra en ringe Begyndelse arbejdede sig hen til en saa anerkendt Stilling, som det i mange Aar har indtaget, og som markeredes ved, at Staten, der for adskillige Aar siden begyndte at støtte Selskabet med 500 Kr. aarligt, nu har forhøjet Beløbet til 1000 Kr.

De forbedrede Forhold, som Nutidens Arbejdere lever under, og navnlig den forkortede Arbejdstid, gør, at Arbejderne nu har langt bedre Betingelser for at skaffe sig Kundskab og Viden om alt det, der maa interessere ham i hans Bestræbelser for at erobre sig og sine mere af Livets Solskin, men — saa maa han ogsaa benytte sig deraf og i videste Udstrækning søge at dygtiggøre sig til den Indsats, han staar i Begreb med at gøre i Samfundslivet.

De forøgede Rettigheder, som igennem vor nye Grundlov kommer Arbejderne tilgode, kræver forøget Ansvarsfølelse, og derfor maa der forud for Kvindernes, Tyendets og de Unges Deltagelse i Samfundsstyrelsen gaa et Oplysningsarbejde, og her er det, at »Arbejdernes Læseselskab« henvender sig til nærværende Blads Læsere med en indtrængende Opfordring til at indtræde som Medlem af Foreningen, der for et Kontingent af 40 Øre maanedlig byder Adgang til et saa alsidigt Oplysningsmateriale som ønskes kan.

Udlaansbibliotheket (aabent hver Søgneaften fra Kl. 6—9, Lørdag til Kl. 10) indeholder ca. 14.000 Bind af den bedste skønliterære samt videnskabeligt-belærende Literatur.

Haandbibliotheket indeholder ca. 500 Bind store værdifulde Værker samt de nyanskaffede Bøger, der her ligger til Gennemlæsning, inden de indlemmes i Udlaansbibliotheket.

Læsestuerne (aaben hver Dag fra Kl. 10 Form. til 11 Aften) byder Medlemmerne Adgang til at læse samtlige københavnske og en Del af Provinsens Dagblade, endvidere de bedste illustrerede Ugeblade samt Tidsskrifter.

Konversations- og Spilleværelserne indbyder til Samtaler og Meningsudveksling i hyggelige Omgivelser, ligesom Medlemmerne her kan fordrive Tiden ved Skak, Dam, Domino og lign. Spil, samt en Gang om Ugen Kortspil.

Foredragene afholdes i Rømersgade 22, Festsalen, som Regel hver Onsdag Aften; her tales over de mest forskellige — men altid aktuelle og interessante — Emner af fremragende Videnskabsmænd og Talere af alle politiske som upolitiske sociale og pædagogiske Afskygninger.

Oplæsningerne afholdes samme Sted, i Reglen hver Søndag Eftermiddag, og her er det Scenens Kunstnere, samt Forfattere og Digtere, der tolker saavel de gamle klassiske, som de nyeste Værker, og gør det paa en saa mesterlig Maade, at det for Folk, der ikke har Raad til jævnlig at gaa i Teatret, virkelig betyder en Erstatning herfor.

Besøg paa Musæer, Kunstsamlinger, sociale og industrielle Etablissementer aflægges under kyndig Vejledning og bliver derved af stor Betydning for Deltagerne.

Til betydelig nedsatte Priser kan Medlemmerne erholde Billetter til de fleste københavnske Teatre, samt om Sommeren til Tivoli, Zoologisk Have, Søbadeanstalt og flere Steder.

Koncerter og forskellige andre selskabelige Sammenkomster afholdes Aaret rundt og altid med den fineste Assistance, ligesom der naturligvis ogsaa afholdes Baller, og om Sommeren Udflugter til skønne, interessante Egne, alt under de muntreste og hyggeligste Former.

Ja, — dette er i Korthed et Resumé af alt det, man som Medlem af »Arbejdernes Læseselskab« nyder for et Kontingent af 40 Øre maanedlig, og det turde vel

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Elektrikerforbund.						
1072	Breindahl, M. N.	Kolding	7.10.94	Fredericia	15. 4.13	Fredericia	27. 3.15
305	Frimodt, Finer	København	1. 1.94	København	17.11.14	København	27. 3.15
584	Hansen, C. G.	Odense	3. 6.95	—	24.10.14	—	27. 3.15
1216	— Hans	Søllested	4.10.87	Fredericia	20. 1.14	—	3. 4.15
897	Hermann, A. P.	Fredericia	4. 3.88	—	14. 6.13	Fredericia	17. 4.15
924	Hvorup, A. Chr.	Aalborg	9. 4.91	Aalborg	6. 4.12	København	?
16	Jensen, V. P.	Ordrup	11.12.94	København	1. 2.15	—	27. 3.15
838	Kierkegaard, A. G. J.	København	3. 3.85	—	21.10.11	—	?
559	Lippert, A. E.	—	10. 2.92	—	6. 2.15	—	27. 3.15
773	Madsen, C. Vald.	—	29.11.83	—	29. 7.11	—	?
819	Nilsson, Aron	Malmø	1. 7.84	—	6. 4.12	—	?
286	Nørløw, R.	Horsens	5. 5.79	Roskilde	15. 1.15	—	3. 4.15
1436	Poulsen, P. Køster	København	5.12.88	København	9. 6.14	—	?
139	Rom, A. Larsen	—	10. 9.86	—	11. 4.08	—	?
779	Salto, P. V.	Aarhus	5.12.90	—	15. 5.15	—	15. 5.15
1474	Siecke, Gustav	København		—	13. 6.14	—	9. 1.15
1141	Svanberg, B. O.	Stockholm	24.11.77	Odense	14. 7.13	—	29. 5.15
1627	Sørensen, G. J. Bülow	Rudkøbing	12. 3.90	København	10. 5.15	—	22. 5.15
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
6559	Andersen, H. C.	Hobro	14. 4.66	Hobro-Assens	5. 7.13	Hobro-Assens	16. 1.15
12325	— Niels	Søften	26. 9.95	Holstebro	12. 4.15	Holstebro	1. 4.15
4144	Bengtsen, Otto Emil	Horsens	1.12.86	Horsens	8.12.14	Kbhvn. Afd. 1	26. 6.15
15624	Bloch, Graves Jensen	Køge	8.11.85	Hillerød	14. 8.09	„ „ 1	12. 6.15
13789	Bruus, Aage Peter Vilh.	København	25. 2.86	Kbhvn. Afd. 1	21.11.13	„ „ 1	8. 5.15
18204	Bønnelykke, Carlo Edv. Emil	—	29.11.93	„ „ 1	27. 6.14	„ „ 1	26. 6.15
21252	Christensen, Chr. Th. C.	Randers	26. 3.95	Randers	21. 4.13	„ „ 1	3. 7.15
18627	— Marinus Chr.	Aarhus	30. 3.87	Aarhus	9.11.10	„ „ 1	3. 7.15
11085	Christiansen, Henry M. Laur.	København	5. 1.95	Kbhvn. Afd. 1	3. 4.14	„ „ 1	24. 7.15
20508	— Søren Anton	Vinterslev	29. 3.83	Randers	29. 8.12	Randers	24. 4.15
8989	Clasen, Erland	København	31.12.92	Kbhvn. Afd. 1	6. 4.12	Kbhvn. Afd. 1	24. 7.15
19755	Eliasen, Jørgen Anton	Munkebjergby	4.10.84	Lyngby	16. 3.12	Lyngby	12. 6.15
18395	Gjødvad, Søren Fred. R.	Ordrup	22. 9.95	Kbhvn. Afd. 1	6. 2.15	Kbhvn. Afd. 1	3. 7.15
16752	Gundestrup, Poul	Frederiksberg	14. 9.93	„ „ 1	16. 4.15	„ „ 1	19. 6.15
1008	Hansen, A. C. E.	København	8. 5.74	„ „ 1	22. 1.10	„ „ 1	24. 7.15
17064	— Julius Chr.	Hundslum	1. 3.84	Randers	5.11.10	„ „ 1	10. 7.15
4034	— Marius	Randers	4. 3.77	Hjørring	11. 7.08	Randers	22. 5.15
8728	Hein, Hans Fred. Gotfr.	København	21. 1.94	Kbhvn. Afd. 1	29. 4.13	Kbhvn. Afd. 1	17. 7.15
16771	Hellemann, Alfr. Laurits	—	10.10.95	„ „ 1	4. 5.15	„ „ 1	3. 7.15
16466	Hoffmann, Viggo Frederik	Virum	18. 2.78	„ „ 1	4.12.14	„ „ 1	12. 6.15
20097	Jensen, Carl Anton	København	6. 5.68	„ „ 1	17. 5.15	„ „ 1	19. 6.15
18358	— Carl Marinus	Sct. Jørgensbjerg	5. 2.89	„ „ 1	30. 1.15	„ „ 1	19. 6.15
1400	— Carl Valdemar	København	5. 2.91	„ „ 2	1. 8.14	„ „ 2	26.12.14
10214	— Emil	Eidom	11. 6.87	Holbæk	14. 6.15	Holbæk	14. 6.15
8099	— Jens Ingvard	Vejlby	10.10.83	Kbhvn. Afd. 1	3. 7.15	Kbhvn. Afd. 1	5. 6.15
21173	Johansen, Albert Chr.	Odense	7.10.93	Odense	13. 5.13	„ „ 1	10. 7.15
5592	— Hans Adrian Emil	Dragør	1.10.94	Kbhvn. Afd. 1	3. 5.15	„ „ 1	26. 6.15
8106	— Peter	Fredericia	25. 1.77	„ „ 1	5. 7.15	„ „ 1	24. 7.15
16658	Klamer, Rudolf V. F.	København	29. 5.94	„ „ 1	1. 4.15	„ „ 1	19. 6.15
10201	Knudsen, Kaspar Hansen	Sdr. Vissing	6. 7.90	Holbæk	15. 2.15	Holbæk	12. 6.15
4085	Larsen, Anders	Selling	24.10.73	Horsens	8. 6.14	Horsens	19. 4.15
3113	— N.	Akkerup	20. 2.73	Middelfart	27. 4.05	Middelfart	10. 4.15
16610	— Vilh. Bernh.	København	1. 8.88	Kbhvn. Afd. 1	2.10.09	Kbhvn. Afd. 1	24. 7.15
8338	Lembke, Ove Kuhn	—	3.10.77	„ „ 1	8. 6.15	„ „ 1	17. 7.15
5418	Nielsen, Einer Andersen	—	20. 7.90	„ „ 1	14. 5.10	„ „ 1	24. 7.15
20132	— Niels Vilh.	—	10. 3.93	„ „ 1	3.10.14	„ „ 1	19. 6.15
11812	Petersen, Anders	Gauerslund	29. 5 91	Vejle	14. 3.14	Vejle	12. 6.15

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
16836	Petersen, Einer Chr.....	København	24.10.87	Kbhvn. Afd. 1	7. 3.14	Kbhvn. Afd. 1	26. 6.15
16220	— Frederik.....	Vamdrup	8. 2.85	Fredericia	24. 4.04	Fredericia	27. 6.14
9942	— Hans Peter....	Ringsebølle pr. Rødby	7.10.84	Maribo	22. 9.05	Kbhvn. Afd. 1	17. 7.15
20048	— Poul Bernh. T..	København	30. 1.96	Kbhvn. Afd. 1	15. 5.15	„ „ 1	3. 7.15
17253	— Sivert.....	Ikast	25. 5.92	Herning	1. 1.13	Herning	12. 4.15
15064	Rasmussen, Ernst E.....	Viborg	30. 8.92	Kbhvn. Afd. 1	19. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	3. 7.15
8334	— Jens Georg....	København	27.12.86	D. L. L. F., Kbhvn.	1. 3.12	„ „ 1	3. 7.15
1273	Rom, Osvald L.....	Frederiksberg	23. 8.81	Kbhvn. Afd. 2	11. 1.02	„ „ 1	19. 6.15
21067	Schov, Theodor Valdemar	København	1. 1.87	Frederikssund	1. 1.13	„ „ 1	24. 7.15
20001	Schumann, Henry Ludv. Vilh.	Frederiksberg	8. 5.87	Kbhvn. Afd. 1	30. 6.15	„ „ 1	10. 7.15
19820	Weisholt, Bernhard S....	Næstved	2. 1.93	Næstved	1. 5.12	„ „ 1	17. 7.15
16739	Wollesen, Carl Georg Will.	Wrone, Slesvig	23. 4.93	Kbhvn. Afd. 1	23. 4.15	„ „ 1	3. 7.15

næsten være overflødigt endnu en Gang at anbefale de ærede Læsere at melde sig ind; thi enhver der har Forstaaelse af, hvad Oplysning og Kultur betyder for Arbejderne under deres Bestræbelser for at skabe et lykkeligere Samfund, vil sikkert finde Vej til Nansensgade 75, først og fremmest for at gavne sig selv, og dernæst for at støtte den gode Sag, som saa smukt udtrykkes i det Motto, der staar prentet i vor Fane, og som lyder:

— Lys over Landet, det er det, vi vil. —

Indmeldelser modtages i Selskabets Lokaler samt ved alle Foredrag og Oplæsninger.

Bestyrelsen for
»Arbejdernes Læseselskab«.

Adressefortegnelser.

Til samtlige Fag udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet ny Adresselister paa de forskellige Forbunds Tillidsmænd.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Udmeldte Medlemmer.

			Sidst betalt
Nr.	53	Bonne, Carl	2.10.15
-	1386	Hansen, C. T. M.	5. 5.15
-	805	Jensen, F. Bay	2.10.15
-	301	— H. Chr.	7. 8.15
-	67	Nielsen, Valdemar	11. 9.15
-	1431	Olsen, Aage Chr.	18. 9.15
-	882	Paldal, L. A. J.	2.10.15
-	771	Ruvang, Hans	7. 8.15

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmands Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 1067 E. E. Poulsen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Nyt Nr.
Nr.	37	Andersen, Chr.	132
-	28	Jespersen, Chr.	133
-	10	Hansen, Jørgen	134

Udmeldte Medlemmer.

			Sidst betalt
Nr.	67	Rasmussen, G.	2.10.15

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	3249	Eriksen,	A.	(Aarhus Afd.)
-	673	Manley,	H.	(Middelfart)
-	20035	Rasmussen,	A. G. L.	(—)
-	16974	Hommel,	Axel	(Kbhvn. Afd. 1)
-	8877	Jakobsen,	A. E.	(— — 1)
-	19393	Jensen,	B.	(— — 1)
-	8561	Olsen,	J.	(— — 1)
-	6694	Rasmussen,	A.	(— — 1)
-	1234	Nielsen,	N. R. C.	(— — 2)
-	8610	Olsen,	A.	(— — 4)
-	8542	Nielsen,	J.	(Anvknt.)
-	6743	—	Aage	(—)

Medlemmerne Nr. 6717, A. Petersen, og 20019, A. Petersen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 2890 Chr. Jensen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 18323	Christensen,	Chr. Iver	2.12.11
- 13692	Erichsen,	Albert Hjalmar	21. 8.09
- 13873	Hansen,	Holger Jørg. Roholt	29. 8.08
- 6828	Hammershøj,	Immanuel	12.11.10
- 8715	Jørgensen,	Peter Henrik	29. 7.11
- 5563	Lundsteen,	Alexandr. Rich. V.	2. 3.12
- 10379	Nielsen,	Jørg. Chr. Skov	19. 6.10
- 844	—	Osvald Frantz Chr.	23. 2.07
- 8176	Petersen,	Henrik Carl	11. 5.01
- 12356	Rasch,	Johan Vilh.	3.11.06
- 8701	Seidler,	F. Sigvard	21.11.08
- 243	Weitemeyer,	Erik	15. 6.12

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 12013	Andersen,	Harry Anders Axel.	15. 5.15
- 934	—	Viggo Søren Marius	9. 1.15
- 3606	Alexandersen,	Johan	20. 9.13
- 12218	Bratzh,	Johs. A. Reipur	27. 6.14
- 8537	Christensen,	Hans Peter	6. 6.14
- 18530	Dreyer,	Peter Frederik	28. 8.13
- 16677	Hansen,	Anton B.	10. 4.15
- 16630	—	Chr. Dan	10. 4.15
- 557	—	Ernst	10. 4.15
- 14357	Jansen,	Niels Chr.	24.10.14
- 2890	Jensen,	Chr.	15. 5.15
- 12947	—	Georg Hans P. R.	25.10.13
- 13847	Larsen,	Otto P. L.	15. 5.15
- 11072	Madsen,	Aage Villy	22. 5.15
- 19620	—	Peter	14. 6.13
- 20295	Mortensen,	Jakob Nicolai	5.12.14
- 3499	Nygaard,	Sofus	27. 3.14
- 8807	Olsen,	Olav Jakob Aug.	20. 2.15
- 20170	Osbech,	Theodor Axel	23. 8.13
- 18252	Theil,	Otto E. Rosenkrantz	18. 7.14

Efterlysning. Et Brev og Penge henligger hos Kassereren i Ringe til Medlem Nr. 20355, Lars Larsen.

Afdelingskasserere, som maatte kende Medlem Nr. 4716, J. Petersens, Adresse, bedes opgive denne til

Randers Afdeling.

Paa Anvisningskontoret i København ligger et Brev til H. Asmussen, afsendt fra Næstved og oprindelig adresseret til Købmand Jørgensen, Næstved.

Paa Kontoret er endvidere glemt 1 Spadserestok.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 6, 11. Aarg.

Vore Telefoner.

Elektrikere.

Hovedkontoret, København 7918
Afdeling 1, København ..... Nora 1945 y
— 14, Holbæk 537
Filmoperatørernes Afd., København .... Nora 2005 x.

Formere.

Hovedkontoret ..... Byen 2125
Udenfor Kontortiden, Formanden ..... Taga 1154 x

Gørtlere.

Hovedkontoret ..... Nora 2249 y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor } ..... 5121 og 8221
Anvisningskontor }
Københavns Afdeling 1 3824
— — 7 ..... Godth. 1518 x
Aalborg 1192
Nyborg 408
Helsingør 375
Odense 1863
Frederikshavn 392
Randers 1512
Thisted, Axel Jensen 116

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 1 NOVEMBER 1915 2. Aarg.

Den faglige Situation.

II.

I forrige Nummer af Bladet gjorde vi udførligt Rede for den øjeblikkelige faglige Situation. Vi omtalte den sædvanlige odiøse Maade, hvorpaa Arbejdsgiverforeningen var begyndt at skrive til De samvirkende Fagforbund med samtidig Offentliggørelse gennem Retzau. Vi meddelte ogsaa, at Jærn- og Metalindustriens Haandværkerorganisationer gennem deres Hovedledelser staar enige i Opfattelsen af Situationen, og vi oplyste, at der foreløbig var opnaaet Enighed om at udsætte Opsigelsesfristen for alle Overenskomster i 2 Maaneder indtil Udgangen af Aaret 1915. Vi antydede ligeledes Forskelligartetheden i de Fremgangsmaader, som Organisationerne har anvendt i deres Bestræbelser for at ordne Løn- og Arbejdsforhold i de respektive Fag, og vi antydede, at Jærn- og Metalindustrien her staar paa sit faste Grundlag, som er skabt igennem den mangeaarige Udviklingsperiode, der er bevaret ved en lang Række af Beslutninger vedrørende de Linier, der bør følges, og som Jærn- og Metalindustriens Haandværkerorganisationer absolut ikke er til Sinds at forlade, selv om Arbejdsgiverorganisationen maatte vise Tendenser til at forsøge ny Eksperimenter eller til Anvendelse af Palliativmidler.

I det Faktum, at Jærn- og Metalindustriens Arbejdsgiver-Sammenslutning er gaaet med til en Udsættelse af Opsigelsesfristen, maa jo imidlertid ligge en Tilkendegivelse af, at man trods alle Vanskeligheder vil forsøge en Forhandling med vore Organisationer og med Klaring af Situationen for Jærnindustriens Vedkommende. Hvis ikke dette var Tilfældet, vilde en Udsættelse have været uden Betydning og meningsløs, men paa den anden Side har man ikke forsømt at tilkendegive, at man „naturligvis holder sig nær opad Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening" og den Taktik, som fra denne Side havde Udsigt til Anerkendelse, ligesom vi paa vor Side selvfølgelig har hævdet, at vi holdt os nær opad De samvirkende Fagforbund for her at bidrage vort bedste til at klare den største og vanskeligste Situation, som vore omfattende Organisationer vel nogen Sinde har staaet overfor.

Den 2. November holdtes det indledende Forhandlingsmøde mellem de 2 Hovedorganisationer i Arbejdsgiverforeningens Administrationsbygning. Saadan særlig interessant blev dette Møde egentlig ikke, idet begge Parter gik ud fra de Standpunkter, som var fremsatte i de offentliggjorte Skrivelser, og der viste sig absolut ingen Tilbøjelighed til fra nogen af Parterne at give Køb. Arbejdsgiverne forsøgte at forklare deres Standpunkt, som gaar ud paa Fornyelse af de gamle Overenskomster uforandret med en Dyrtidshjælp, ud fra det Synspunkt, at Dyrtiden er øjeblikkelig og kun vil holde sig saa længe Krigen varer, hvorefter de mener, der vil komme stærk Nedgang i Priserne og dermed i Konjunkturerne. Derfor kan de ikke gaa til virkelige Lønforhøjelser, naar ikke Fagforeningerne vil se saaledes paa Forholdene, at de under daarlige Konjunkturer vil gaa med til Reduktion.

Men i samme Aandedræt maa de dog indrømme,

at Dyrtiden paa mange Omraader har skabt en virkelig Nødstilstand, og saa taler man om en Dyrtidshjælp, som tydeligt nok skal være Midlet til at dæmme op for Lønkravene. Arbejdsgiverne viser her en mærkelig Tendens til „Statssocialisme". Deres Standpunkter motiveres med Henvisning til, hvad Staten i saa Henseende foretager, og det er ikke uden Interesse, naar man kender lidt til Samarbejdet mellem de skandinaviske Arbejdsgivere, at se, at den norske Højreminister, Statsminister Knudsen, har været hos de norske Hovedorganisationer med et Forslag eller en Henstilling, som netop gaar i den her omtalte Retning.

Stillingen er altsaa den, at Arbejdsgiverforeningen siger: Ingen Lønforhøjelser og ingen Arbejdstidsforkortelser, men samtidig indrømmer de, at dette Standpunkt ikke kan hævdes. Der maa ske noget. Hvorvidt man ønsker at fastholde dette Standpunkt for at skabe den størst mulige „Situation" er det naturligvis vanskeligt at sige, men der er dog Grund til at tro, at Arbejdsgiverforeningen ikke helt vil kunne hævde sit Standpunkt, men med visse Forbehold vil tillade, at de enkelte Organisationer og Industrier gør Forsøg paa at løse Knuden i Overensstemmelse med de særlige Forudsætninger, hvorpaa Forholdene i de enkelte Fag er baserede.

Der er den 12. November gjort et Forsøg paa at tale om Situationen mellem Repræsentanter for Jærnindustriens Arbejdsgiver-Sammenslutning og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark for at finde et Program, men foreløbig har dette ikke ført til noget som helst Resultat, og der er vel al Grund til at tro, naar man ser paa Arbejdsgiverforeningens Holdning, at det vil vare en god Stund endnu, forinden de begynder at sige, hvad de vil gaa med til. Og vi venter, alt imens den Lønbevægelse, der foregaar med Rod i de forhaandenværende Konjunkturer, føres videre, uden at der deri er sket nogen som helst Forandring, og netop denne Lønbevægelse vil kunne bidrage betydeligt til at lette Gennemførelsen af en midlertidig Ordning, hvadenten denne nu vil blive opnaaet ved det ene eller det andet Middel; men indenfor Metalarbejdernes Centralledelse er der absolut ingen Tendenser til at ville indlade sig paa Eksperimenter, som ikke paa naturlig Maade fører vore Organisationer videre ad de kendte Baner, hvor Arbejderne aflønnes under alt fornødent Hensyn til den Evne, som Industrien har til at betale en rimelig Løn, og svarende til Øjeblikkets Krigspriser paa alle vore Fornødenheder.

Haandværkets og Industriens Personel.

Stor Stigning i Antallet af Funktionærer.

I »Statistiske Efterretninger« for 15. September d. A. offentliggøres nogle af de Resultater, Statistisk Departement er kommet til ved Arbejdet med det Materiale, som indbragtes ved Haandværks- og Industritællingen af 26. Maj 1914.

Dette Resultat vedrører Haandværkets og Industriens Personel, og det fremgaar, at der paa ovennævnte Tidspunkt var beskæftiget lidt over 350.000 Personer ved industriel Virksomhed i Danmark. Heri er medregnede alle beskæftigede, ligegyldig af hvad Art deres Arbejde er og uden Hensyn til deres Stilling i Virksomheden.

En betydelig Part af de 350.000 udgøres saaledes af Virksomhedens Indehavere, som tæller godt og vel 82.000, hvilket Antal svarer temmelig nøje til Antallet af Virksomheder.

De egentlige industrielle Arbejdere (Haandværkssvende, Lærlinge, Fabrikarbejdere af begge Køn, Arbejdsmænd, Syersker o. s. v.) er omtrent 3 Gange saa talrige som Indehaverne, idet deres Antal udgjorde ca. 233.000.

Men foruden Indehaverne og de egentlige industrielle Arbejdere hører til Personellet ikke mindre end 35.000, der udgøres dels af Industriens »Funktionærer« (Tilsynshavende, teknisk Personale, Kontor- og Butiksfolk, Formænd), dels af forskelligt underordnet Personel (Bude, Kuske o. lign.).

Nedenstaaende hidsættes en Oversigt, hvor der til Sammenligning er anført de tilsvarende Tal fra Tællingerne i 1897 og 1906:

	1897	1906	1914
Indehavere, Direktører, Forretningsførere o. lign.	78.031	85.268	82.387
Funktionærer (Tilsynshavende, Formænd, teknisk Personale, Kontor- og Butikspersonale)	8.854	12.378	22.968
Bude, Kuske o. l.	7.129	10 981	12.224
Egentlig industrielle Arbejdere	176.608	206 592	232.615
Tilsammen...	270.622	315.219	350.194

Man vil her navnlig bemærke den stærke Stigning af Tallene i Funktionærgruppen, og dette falder godt nok i Traad med de øvrige Ting, som Tallene viser. Man ser, hvorledes Kapitalsammenslutningerne bestandig har Overtaget over Produktionen og Produktionsmidlerne. Medens Antallet af Forretningsindehavere, Direktører o. lign. siden 1897 kun er steget med 4300, saa er Arbejderantallet i samme Tid steget med 56.000 og Funktionærantallet med over 14.000. Procentvis bliver dette med runde Tal en Stigning for Indehavere og dertil hørende paa 6 %, for Arbejdere paa 32 %, men for Funktionærer paa 159 %.

Man ser paa mere end én Maade en Udvikling i disse Tal, men fremfor alt ser man, som sagt, hvorledes

Kapitalen besejrer og behersker de gamle Former, medens de Aflønnedes Tal tiltager i stedse stigende Grad, og til Erstatning for den egentlige Forretningsindehaver træder nu i det personlige Forhold Funktionæren.

Uddrag af internationale Korrespondancer.

Da Krigen brød ud maatte det faglige Sekretariat i Berlin indstille Udgivelsen af sine internationale Meddelelser, dels paa Grund af den øjeblikkelige Forvirring, der opstod, dels vel ogsaa paa Mangel af Stof og siden hen af den Grund, at Kilderne var stoppede. Forbindelsen mellem de enkelte Lande er ogsaa fremdeles alt andet end god, men Tiden har dog skabt en Forbindelse ad Omveje, og fra Begyndelsen af September har man igen paabegyndt Udsendelsen af disse Efterretninger, hvoraf der fra Tid til anden vil fremkomme kortfattede Udpluk, for saa vidt Udgivelsen ikke igen maa indstilles, — og uforudsete Vanskeligheder indtræffer paa disse Tider meget let.

Lønninger og Arbejdstid i den amerikanske Jærn- og Staalindustri. Ifølge den Beretning, som af de Forenede Staters arbejdsstatistiske Bureau er udsendt om Lønforhold og Arbejdstid i 1013 indenfor de forskellige Fag, der henhører under de 9 Grene af Jærn- og Staalindustrien, er der sket en betydelig Lønforhøjelse i det nævnte Aar. I tre Industrigrene — Højovne, Bessemerovne og Stangjærnsværker — hvis Forhold ligger talmæssigt belyst for 7 Aar, var den fulde Ugefortjeneste i 1913 fra 6,6 til 26,4 % højere end i et hvilket som helst af de foregaaende 6 Aar. I de øvrige 6 Industrigrene var den fulde Ugeløn i 1913 fra 3,8 til 18,3 % højere end i Aarene 1910—12.

Den almindelige Forkortelse af Arbejdstiden, som fandt Sted 1907—13 og i nogle Fag udgjorde 1,6—2,9 %, og som voldte betydelig Nedgang i Ugefortjenesten, havde til Følge, at Timelønnen i 1913 steg endnu mere end Ugefortjenesten. I 1913 beløb den gennemsnitlige Timeløn for Hjælpearbejdere sig til 0,183 Dollars, medens den fulde, gennemsnitlige Ugefortjeneste ved en fuld Arbejdsuge paa 61,1—76,2 Timer varierede fra 11,51 til 14,38 Dollars.

Den fulde Ugefortjeneste er meget forskellig i de forskellige Grene af Jærn- og Staalindustrien. Valseværksarbejderne har den højeste Ugefortjeneste, nemlig indtil 60,71 Dollars. Hederne i Jærnsvejseværker opnaar 44,18 Doll. ugl., Bessemer-Staalstøbere 33,94 Doll., Højovnssmeltere 33,89 Doll.

Der er ligeledes stor Forskel paa Arbejdstiden i de forskellige Industrigrene. F. Eks. har Højovnsarbejdere og Jærnblikarbejdere omtrent ens Ugeløn, men de førstnævnte har en ugentlig Arbejdstid paa indtil 81,9 Timer, de sidstnævnte 42,7 Timer.

Man har for Staten *Massachussets* en særlig Statistik, og heraf fremgaar det, at Lønnen for

Elektrikere svinger fra 8 Doll. (Lærlinge) pr. Uge til 32 Doll. (Mekanikere).

Installatørerne har en gennemsnitlig Ugeløn paa 25 Dollars.

Maskinisterne har næsten allevegne en 54 Timers Arbejdsuge og en Løn fra 15 til 19 Doll. Overtiden betales med 1½ à 2 Gange.

Arbejdsløsheden i Holland er siden Krigens Udbrud halveret. I September 1914 var godt 19000 Arbejdsløse, medens der i Juli 1915 kun var 10,538, og Tallet paa delvist arbejdsløse var paa samme Tid sunket fra omtrent 12000 til knap 3000. Blandt de lavest berørte staar Metalarbejderne med 3,1 %. Flest Arbejdsløse havde Havnearbejderne, hvis Procenttal var 44,6.

En engelsk Arbejder Tripplealliance. Der er voksende Udsigt til en Sammenslutning af Bjergarbejdernes, Jærnbanemændenes og Transportarbejdernes Organisationer i England og dette vækker stor Opsigt i den derværende Presse. Man trøster sig imidlertid med, at dette Treforbund ikke i den nærmeste Tid vil rejse nogen Aktion. Disse Organisationer tæller nemlig henholdsvis 600.000, 273.362 og 89.780 Medlemmer eller tilsammen omtrent en Million Medlemmer.

En Generalstrejke iværksat af denne Tripplealliance vilde ganske lamme Produktion, Handel og Samfærdsel.

Af Dagspressen fremgaar det senere, at Sammenslutningen er en Kendsgerning.

Bekymringerne for de Hjemvendende. Et af Fagforeningernes største Problemer i alle europæiske Lande er blevet Spørgsmaalet om, hvorledes det vil indvirke paa Arbejdsmarkedet, naar — efter Krigens Afslutning eller Mobiliseringens Afslutning — Arbejderne vender tilbage fra Militærtjenesten. I Danmark og Holland er Bekymringerne noget mindre, fordi den offentlige Arbejdsløshedsunderstøttelse er nogenlunde gennemført, saaledes at de Arbejdsløses Armé ikke vil komme til at udøve den samme ødelæggende Virkning paa Arbejdsforholdene som i de Lande, hvor denne Understøttelse for de Ubeskæftigede mangler. I Englands Bygnings- og Maskinindustri hersker noget lignende Forhold. Ogsaa der har der nu i nogle Aar eksisteret en Statsarbejdsløshedsforsikring, men denne omfatter dog kun en ringe Del af den samlede engelske Arbejderklasse. Da andre Beskyttelsesmidler mangler, har Fagforeningerne i mange Tilfælde krævet, at Regeringerne efter Fredsslutningen kun maa permittere Soldaterne i det Omfang, de enkelte Industrier og Fag er i Stand til at optage deres Arbejdskraft. I Østrig har man saaledes nylig overrakt Indenrigsministeriet en Henvendelse om denne Sag. Deri kræves »en fortløbende Understøttelse til hjemvendende Krigere af Arbejderklassen, som ikke straks i deres Hjemstavn kan finde Arbejde og Fortjeneste«. I Henvendelsen paavises bl. a., at de centraliserede Forbund til Understøttelse af deres Medlemmer i 1912 har anvendt over 14, i 1913 over 22 og i 1914 endog 30¼ Mill. Kr. (En østrigsk Krone lig 75 Øre i dansk Mønt). Lignende Krav vil sandsynligvis blive rejst i alle andre Lande, der er ramte af Mobiliseringen.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Ny Afdeling i Nykøbing, Falster. I den senere Tid har der gentagne Gange været rettet Besværinger til Forbundet over de uheldige Organisationsforhold, der var raadende i Nykøbing paa Falster og

nærmeste Opland. Fra Forbundets Side har der tidligere været gjort Forsøg paa at oprette en Afdeling i denne By, men uden noget Held.

Efter de senest fremkomne Henvendelser besluttede man at gøre et nyt Forsøg, og et i den Anledning afholdt Møde i Nykøbing den 29. Oktober resulterede derefter i Stiftelsen af en ny Afdeling for Falster under Navn »*Afdeling 21, Nykøbing F.*« Som Tillidsmænd for den nye Afdeling valgtes samtidig til *Formand:* Th. F. Jensen, Gammel Toldbod 5, og til *Kasserer:* C. O. Olsen, Østerallé 21.

Med Oprettelsen af denne nye Afdeling er et længe følt Savn blevet afhjulpet til megen Gavn for Forbundets Medlemmer, idet Nykøbing netop er den mest centralt beliggende By for alle de Elektrikere, der rejser til og fra Lolland-Falster.

Priskurantforslagene. I den første Halvdel af Oktober Maaned udsendtes der til samtlige Afdelinger nogle af Priskurantudvalget i Københavns Afdeling 1 udarbejdede Forslag til Omlægning af Prislisterne. Af Hensyn til mulige nærforestaaende Forhandlinger anmodes samtlige Afdelinger, der endnu ikke har tilbagesendt Forslag til Hovedbestyrelsen, om snarest at tilbagesende disse, hvilke senest maa være Hovedbestyrelsen i Hænde inden Udgangen af denne Maaned.

Forestaaende Prislisteforhandlinger. Efter Anmodning fra Afdeling 1, København, er der fra Forbundet sket Henvendelse til Installatørforeningen for København og Omegn om at faa optaget Forhandlinger om Fastsættelse af Priser for alle saadanne nye fremkomne Materialer, der ikke findes optagne i Prislisterne.

Installatørforeningen har i en Skrivelse til Forbundet meddelt, at man for Tiden ligger i Underhandling med Københavns Belysningsvæsen om forskellige af de rejste Spørgsmaal, og at man er villig til at deltage i de ønskede Forhandlinger, der derefter sikkert vil kunne forventes paabegyndte en af de nærmeste Dage. Forhandlingerne vil komme til at dreje sig om Betalingen for Paasætning af Porcelænstyller, Opsætning og Forbindelse af de i København paabudte Kronerosetter, Porcelænsgennemføringer til Maalerledninger, samt alt forefaldende Blykabelarbejde.

Arbejdsforholdene paa Hobro kommunale Elektricitetsværk. Afdelingen i Randers har for nogen Tid siden klaget over, at man paa det kommunale Elektricitetsværk i Hobro nægtede vore Medlemmer Akkord paa saadant Arbejde der egnede sig herfor.

Under 11. Oktober afsendtes der i den Anledning en Skrivelse til Værket, hvori man fra Forbundet henstillede til dette at følge de samme Regler, som er gældende mellem Forbundet og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien, hvorefter alt elektrisk Installationsarbejde skal udføres som Akkord efter den gældende Prisliste.

I en Skrivelse af 1. ds. har Værket imidlertid meddelt os at have indhentet Oplysninger hos Sammenslutningen, og derfra faaet Svar angaaende Fortolkningen af Overenskomstens Afsnit A, § 2, gaaende ud paa, at der ikke i Overenskomsten indeholdes noget Paabud om Anvendelsen af Akkord, idet begge Parter kun har udtalt en Tilkendegivelse af, at de vil bestræbe sig for i størst mulige Udstrækning at anvende Akkord og gennemføre en Priskurant. Og under Henvisning hertil forbeholdt Værket sig Ret til at forhandle personligt med dets Montører, naar Værket fandt det ønskeligt at lade et Stykke Arbejde udføre i Akkord.

Hobro kommunale Elektricitetsværks indtagne Standpunkt i dette Tilfælde forekommer os meget mærkelig, og vi er naturligvis ikke tilfreds med en saadan Afvisning i et Tilfælde, hvor vi retter en høflig Henstilling til det kommunale Elektricitetsværk i Hobro om at følge de samme Regler som overalt er gældende om Akkordarbejdes Anvendelse. Det er jo saaledes, at Sammenslutningens Arbejdsgivere netop ifølge Overenskomsten er pligtig at lade alt Arbejde, der overstiger 10 Kr. i Arbejdsløn og forlanges udført i Akkord af et af Forbundets Medlemmer, udføre som Akkordarbejde. Dette blev nemlig allerede i 1912 slaaet fast ved Forhandling i Aarhus, hvor de derværende Installatørfirmaer forsøgte at gennemføre en Fortolkning om, at kun hvis Arbejdsgiveren ønskede det, kunde der være Tale om Anvendelsen af Akkord.

Foreløbig har vi derfor afsendt en fornyet Skrivelse til det kommunale Elektricitetsværk i Hobro, hvori vi fastholder Kravet om Akkordanvendelse, og forhaabentlig bliver dette Spørgsmaal derefter hurtigst muligt bragt i Orden, da vi i modsat Fald kommer til at standse for al Tilgang til Elektricitetsværket.

Indtil videre opfordres Medlemmer, der søger Arbejde hos Hobro Elektricitetsværk, til kun at lade sig antage hertil paa de Betingelser, at dette opfylder de ovennævnte stillede Krav fra Forbundet om Akkordanvendelse.

Afdeling 8, Odense. Fra Afdeling 8, Odense, er vi anmodet om at bekendtgøre for samtlige Medlemmer af Forbundet, at man ifølge Generalforsamlingsbeslutning har truffet følgende Vedtagelse til Afdelingslovene:

> »Ifølge vedtaget Tillægsparagraf til Afdelingslove maa ingen Medlemmer søge eller tage Arbejde i Afdeling 8, Odense, forinden Henvendelse til Afdelingen, hvor Kontrolkort udleveres.
>
> Medlemmerne gøres samtidig opmærksom paa, at der *skal* udstedes Akkordseddel paa alt Akkordarbejde. Undladelse af at opfylde nævnte 2 Punkter medfører Bøde til Lokalkassen«.

I Anledning af ovenstaaende gør vi samtidig samtlige Medlemmer opmærksomme paa, at de naturligvis altid ved Ankomsten til en Afdeling har Pligt til først at henvende sig hos den paagældende Afdelingstillidsmand for der at forhøre sig om Arbejdsforholdene, forinden der søges eller tages Arbejde.

Formere.

Jubilæumsskriftet. Ved Henvendelse til Hovedkassereren kan der endnu erholdes et Antal komponerede Bind à 75 Øre pr. Stk. til Forbundets Jubilæumsskrift.

Bogense. Ved en den 21. Oktober stedfunden Forhandling mellem Fabrikant Barfoed, Bogense, og Forbundets Formand, forhøjedes Timelønningerne for de derværende 3 Medlemmer fra at være 40, 45 og 46 Øre til at være 45, 48 og 50 Øre.

Frederikssund. Paa den derværende Fabrik har vore Medlemmer stillet Krav om et Dyrtidstillæg, men opnaaede kun et saa ringe Tilbud, at det blev pure forkastet. Man stillede derefter Krav om Forhøjelse af en længere Række Akkorder og opnaaede ogsaa gennem Forhandling at faa disse hævede med fra 8 til 20 %. Forhøjelserne traadte i Kraft straks, og et Medlem, der ikke deltager i Akkordarbejdet, fik sin Timeløn hævet fra 58 til 60 Øre.

Holbæk. Hos Fabrikant N. R. Petersen, hvor der ikke arbejdes i Akkord, har de derværende 5 Medlemmer faaet deres Timeløn hævet fra 60 til 62 Øre pr. Mand. Lokal Forhandling.

Hillerød. Ved lokal Forhandling har 8 Formere paa Nordstens Fabrik i Hillerød faaet hævet deres Timeløn med 2 Øre hver, og til Nytaar 1916 hæves den yderligere med 1 Øre pr. Mand og Time. Der arbejdes ikke i Akkord.

København. Den 7. Oktober afholdtes der et Mæglingsmøde hos Aktieselskabet Burmeister & Wain paa Krav om Tillæg til de bestaaende Timelønninger. Da Enighed ikke opnaaedes, var Sagen for i Timandsmøde den 27. Oktober. Her saavel som ved Mæglingsmødet hævdede Aktieselskabet, at det ikke kunde gaa med til en gennemgaaende Forhøjelse. Lønnen var i det sidste Aar steget med 4 Øre paa Gennemsnittet, og Bestillingerne, man laa inde med, hidrørte fra før Krigen, og var saaledes ikke til Krigspriser. Materialerne var steget enormt o. s. v. Der opnaaedes saaledes intet, men da Formerne imidlertid maa betale Krigspriser for alt, var de naturligvis ikke tilfredse, og som en Art Protest mod Aktieselskabets Afvisning, vedtog de ikke at ville præstere Overarbejde, og meddelte dette til Fabriksledelsen.

Den 29. Oktober klagede Sammenslutningen herover, og da Forbundets Svar ikke var tilfredsstillende, begærede man et Mæglingsmøde afholdt og forlangte Klubbeslutningen ophævet og Tillidsmanden afsat som saadan.

Den 10. November fandt Mæglingen Sted, og Sagen sluttedes med, at Klubbeslutningen annulleredes. Kravet om Tillidsmandens Afsættelse toges tilbage, og de bestaaende Timelønninger hævedes tilsammen med 1 Kr., saaledes at Timelønningerne fra 70 Øre og opefter forhøjedes med 1 Øre, og de fra 69 Øre og nedefter med 2 Øre.

Den 17. August er der paa Aktieselskabet Københavns Flydedok afholdt et Mæglingsmøde paa Krav om Tillæg til Timelønningerne. Der arbejdes ikke i Akkord. Sammenslutningens Repræsentant, der af sin Organisation var forsynet med Lønoplysninger, kunde paa Grundlag af disse ikke erkende Rigtigheden af de Oplysninger, Forbundets Repræsentant sad inde med, og Sagen henvistes derfor til Timandsudvalget, hvor den først behandledes den 27. Oktober. Her sluttedes Sagen med et samlet Tillæg af 10 Øre til det bestaaende.

Kolding Afdeling meddeler, at 2 af de der arbejdende Medlemmer har faaet hævet deres ansatte Timeløn med 2 Øre hver.

Korsør. I Fagbladet for Oktober er refereret et paa Korsør Jærnstøberi afholdt Mæglingsmøde, hvor et Krav om Tillæg til de ansatte Timelønninger ikke blev bragt til Afslutning, medens de øvrige foreliggende Sager ordnedes. Ved Timandsmøde den 4. November hævdede Firmaet, at Timelønsbetaling meget sjældent fandt Sted, og at Gennemsnittet iøvrigt var mellem de højeste paa Sjælland.

Nogen Ordning opnaaedes ikke, og Kollegerne i Korsør maa derfor i forekommende Tilfælde, naar de forlanges til at arbejde i Timeløn, forlods sørge for at sikre dem en Timeløn de kan være tjente med. Sagen var nærmest rejst fordi, at i alle Tilfælde tidligere Støbemestre havde været slemme til at kræve Arbejdet udført i Timeløn, naar Enighed om Akkord ikke kunde opnaaes.

Middelfart. Den 25. Oktober afholdtes Mæglingsmøde hos Aktieselskabet Hess & Søn i Middelfart paa Krav om Forhøjelse af en Række ældre Akkorder. Fabrikanten erklærede, at han kun delvis kunde gaa med til Forhøjelser, og kun kunde forhøje lidt. Da Tilbudet indeholdt for lidt, blev Sagen henvist til videre Behandling i Timandsudvalget. Her forelaa Sagen den 27. Oktober, og der afgaves saadanne Løfter, at der er Grund til at tro, at en fornyet Behandling mellem Parterne, hvortil Sagen henvistes, vil bringe den til Afslutning.

Nykøbing, Jylland. Til Udløb den 1. Februar 1915 havde vore Medlemmer hos Aktieselskabet N. A. Christensen opsagt de i begge Aktieselskabets Støberier gældende Akkordprislister, og Forhandling om en Revision af samme blev i god Tid optaget. Direktionen skød sig imidlertid ind under Krigssituationen og vilde kun gaa med til at forny de gamle Akkorder paa et Aar. Dette modsatte Formerne sig, men det endte dog med, at der er fortsat under de gamle Forhold indtil hen i Efteraaret. Afdelingen mente da at Tiden var inde til at genoptage de afbrudte Forhandlinger, men fandt Direktionen i uforandret Stilling, hvorfor et Mæglingsmøde blev begæret afholdt.

Dette fandt Sted den 20. Oktober, men endte uden Resultat, idet Aktieselskabet først vilde gaa med til en Prisforhandling, naar der var afsluttet ny Hovedoverenskomst i 1916 mellem Sammenslutningen og Forbundet.

Ved Timandsmøde den 27. Oktober enedes man

om, at en Revisionsforhandling skulde optages og være tilendebragt inden Nytaar 1916, samt at en Række nærmere betegnede Akkorder skulde behandles først og tilendebringes.

Under 16. November har Forretningsudvalget modtaget Meddelelse fra Afdelingen om, at Forhandlingerne er afsluttede med det Resultat, at ny Prisoverenskomster er indgaaet mellem Parterne, og at det gælder begge Støberierne. Disse Prislister skal gælde til 1. November 1917.

Det er jo ikke Smaating saadanne Prislister indeholder, og det er umuligt at komme ind paa Gengivelser deraf her i Bladet, men Forhandlingens Resultat er godkendt paa en Generalforsamling og maa derfor have været antagelig.

Nakskov. Fra denne Afdeling meddeles, at man den 12. Oktober ved en lille Sammenkomst har fejret Afdelingens 25aarige Bestaaen, samt at Timelønnen hos Jærnstøber Linds Efterfølger, hvor der ikke arbejdes i Akkord er hævet fra 50 til 55 Øre pr. Mand og Time. Forhøjelsen gælder for 2 — eller 3 Mand.

Randers. »Ny Jærnstøberi« er stadig blokeret for Tilgang. Imidlertid har Sammenslutningen under 29. Oktober meddelt, at Firmaet er optaget som Medlem, og antagelig vil der blive optaget en Forhandling om de foreliggende Stridspunkter. Herom vil nærmere fremkomme.

Med Jærnstøber C. Olsen, Randers, er der afsluttet en Overenskomst af de vanlige Forbundet har med de udenfor Sammenslutningen staaende Arbejdsgivere. Den er underskrevet den 22. Oktober, og kan tidligst udløbe til 1. Februar 1917.

Skanderborg. Hos Fabrikant Blom har de gifte Formere, som tidligere meddelt, erholdt et Dyrtidstillæg. Dette er nu udvidet til ogsaa at omfatte de Ugifte, idet de erholder 175 Øre om Ugen pr. Mand.

Vejle. Efter at der i nogen Tid havde været ført lokal Forhandling paa C. M. Hess's Fabrikker i Vejle paa Krav om Forhøjelse af bestaaende Akkorder paa Brædtarbejdet, Arbejdsmandshjælp til Udslagning af det samme Arbejde, samt Arbejdsmandshjælp til Transport af Kasser og Modelbrædder, gik Forhandlingerne itu, og et Mæglingsmøde afholdtes den 18. Oktober. Det Tilbud, der ved den Lejlighed fremkom fra Firmaet, kunde ikke akcepteres, og Sagen behandledes derefter ved Timandsmøde den 27. Oktober. Heller ikke her bragtes Sagen til Afslutning, men der opnaaedes Enighed om en Ordning, hvorefter Parterne skulde optage fornyet Forhandling. Denne er nu i Gang, og der foreligger Meddelelse fra Afdelingen om, at Firmaet har flyttet sig fra sin tidligere Stilling, men da Forhandling endnu foregaar, kan noget endeligt ikke meddeles. Det er under Sagen oplyst, at Sygedagene i den statsanerkendte Sygekasse i Vejle er $7^1/_4$ Dag pr. Medlem, men for Formerne alene, der tæller 95 Medlemmer, falder der $21^1/_2$ Sygedag paa hver Mand.

Den faste Voldgiftsret. I Fagbladets Numre for August og September er omtalt 3 Sager, som af Jærnindustriens Sammenslutning, efter at Mæglings- og Timandsmøder ikke havde bragt Afslutning derpaa, var indbragt til Paadømmelse ved den faste Voldgiftsret. De 3 Sager er af Retten samlet til en og kaldes Nr. 159. I Bod havde Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Sammenslutningens Vegne forlangt ialt 1174 Kr. 98 Øre plus Sagsomkostningerne. Sagsomkostningerne ansattes til 300 Kr., og Forbundet dømtes til at udrede de 200 Kr., medens Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening skal betale 100 Kr. Boden i de 2 Sager sattes til 300 Kr., og i den 3. Sag frifandtes Forbundet. Iøvrigt henvises til nedenstaaende Præmisser og Kendelse:

Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening sagsøger De samirkende Fagforbund paa egne Vegne, paa Formerforbundets og de nedennævnte Afdelinger af Forbundets Vegne samt subsidiært paa nedennævnte Formeres Vegne til Idømmelse af Bod for følgende 3 Forhold.

1. Paa Aktieselskabet Københavns Flydedok og Skibsværft forlod samtlige Støberiets Formere Arbejdet Mandagen den 5. Juli d. A. efter Middag, uagtet det udtrykkelig nægtedes dem at tage sig fri, og uagtet de Lørdagen forud havde haft fri hele Dagen.

Den 7. Juli ved Fyraften forlod samtlige 10 Formere Støberiet, uagtet det blev dem betydet, at der skulde støbes ved Overarbejde, og de meldte sig først til Arbejde igen Morgenen den 10. s. M.

I Enkelthederne er der nogen Uenighed om, hvorledes denne sidste Konflikt opstod, men der er ikke Tvivl om, at de 9 Formere nedlagde Arbejdet, fordi den 10. — Christiansen — blev afskediget af Støbemesteren; og vel kan det ikke anses aldeles tilskrækkelig bevist, at Christiansen, der ved Fyraften vilde forlade Støberiet, forud var vidende om, at Arbejdet skulde fortsættes; men det maa anses som givet, og klart for alle, at Christiansen i hvert Fald fik dette at vide, da han vilde gaa, og kun blev afskediget, fordi han desuagtet ikke vilde blive.

Ifølge Fagets Overenskomst om Behandling af faglig Strid er der Adgang til Mægling og Forhandling, hvis nogen Arbejder føler sig forurettet. »Men Arbejdet maa i sin Helhed fortsættes uforstyrret, indtil anden Bestemmelse træffes af Formerforbundets Hovedbestyrelse«, og de Indklagede har ogsaa erkendt de skete Arbejdsstandsningers Ulovlighed.

Alligevel findes den forskyldte Bod ikke at kunne fastsættes til hele det Beløb, hvortil Klagerne under nærmere Specifikation ansætter Tabet ved den skete Standsning, nemlig 774 Kr. 98 Øre.

Efter de foreliggende Oplysninger — som nødvendigvis paa Grund af det sene Sagsanlæg maa blive noget usikre, hvad maa blive til Klagernes Skade — synes nemlig de Bestræbelser for at afværge og bilægge Uenighederne, der i første Række bør udgaa fra Værkstedsledelsen, at have været ret svage. Da Arbejdernes Tillidsmand den 5. Juli meddelte Støbemesteren, at Arbejderne vilde tage sig fri, tog han passivt imod Meddelelsen uden at gøre Formerne Forestillinger, og da Christiansen den 7. vilde gaa, indskrænkede Mesteren sig til at afskedige ham uden at søge at overtale ham i modsat Retning; og vel vidende, at der af andre Grunde herskede nogen Misstemning mellem Formerne, valgte Mesteren at afskedige ham i de andres Paahør og netop paa en Tid, hvor det ønskedes at fastholde de andre, skønt Fyraften var inde; og endelig, da Fagforening den næste Dag om Sagen søgte Forhandling med ham, vægrede han sig derved, saa længe Arbejderne ikke havde meldt sig til Arbejde.

Da nu Fagets Overenskomst selvfølgelig forudsætter,

at Arbejdsgiveren og Forbundet efter Evne støtter hinanden for at hindre Ulovligheder, maa den skildrede Passivitet fra Værkstedsledelsens Side have en Nedsættelse af Boden til Følge.

Naar dernæst spørges, hvem Boden skal idømmes, findes Forbundet og dettes københavnske Afdeling at have udvist virksom Bestræbelse for at tilvejebringe lovlige Tilstande, og det kan ikke udelukkende lægges de Indklagede til Last, at Meddelelsessystemet mellem Parterne ikke altid fungerer med tilstrækkelig Hurtighed.

Heller ikke Bestemmelsen om Organisationsansvaret i Voldgiftsretslovens § 5, Nr. 4, 2. Stk., i Slutningen kan finde Anvendelse her — hvad Klagerne har ment, forsaavidt angaar den sidstnævnte Arbejdsstandsning —, idet denne nærmest var et Udslag af en øjeblikkelig Harme og ikke var tænkt som et Tvangsmiddel i en Uenighed.

Herefter er det de paagældende Formere, som vil være at idømme en Bod, efter Omstændighederne af 20 Kr. hver, der tilfalder det paagældende Aktieselskab.

2. Hos Aktieselskabet Møller & Jochumsen i Horsens nedlagde den 5. Juli d. A. 5 Formere Arbejdet af Misfornøjelse over, at en Arbejdsmand var sat til at betjene en Formemaskine, som tidligere var betjent af en Former, og som afgav noget af det bedst lønnede Arbejde. At Formerforbundets Formand ikke naaede at faa denne Arbejdsstandsning ophævet før den 9. s. M., skyldes forskellige Hindringer — hans Fraværelse paa Rejser, Forhindring ved Møder, Telefonvanskeligheder og lign. —, men medens det skønnes, at han i saa Henseende har bestræbt sig efter Evne, findes Forbundets Repræsentant paa Stedet, Fagforeningens daværende Formand, ikke at have udvist behørig Energi, idet han vel har holdt Forbundets Hovedsæde og Formanden underrettet om Situationen, men overfor de strejkende Formere har indskrænket sig til at betyde to af dem ved et tilfældigt Gademøde, at de burde gaa i Arbejde, og ikke en Gang har opsøgt de 3 andre for at paavirke dem i samme Retning; og Forbundet, som efter Proceduren maa anses ansvarlig for den saaledes udviste Forsømmelse af dets Repræsentant paa Pladsen, findes at burde udrede en Bod til det paagældende Aktieselskab, hvis Tab ikke er nærmere oplyst, efter Omstændighederne af 100 Kr.

3. Den 3. Juli d. A. afholdtes i Aarhus »Rundskuedag«, paa hvis Program var opført Fremvisning af Aktieselskabet Frichs Fabrikkers Støberi under Arbejdet, uagtet — som det maa antages — Formerne paa Støberiet allerede efter den tidligere »Rundskuedag« to Aar forinden overfor Fabriksledelsen havde tilkendegivet deres Mishag mod en saadan Fremvisning. Denne Gang protesterede de imod Forehavendet 8 Dage forinden; men for ikke at forstyrre det alt trufne Arrangement, gik de dog tilsidst ind derpaa, saafremt Fabrikken vilde love ikke oftere at gentage sligt. Da Formerne imidlertid ikke engang kunde opnaa noget Tilsagn for Fremtiden, udeblev de fra Støberiet den paagældende Dag, og i Anledning af denne Arbejdsstandsning indklagedes Formerforbundet og dets Aarhus Afdeling.

Det maa nu vel som almindelig Regel staa en Fabrikeier frit for at fremvise sin Fabrik under Arbejdet, naar det sker af saglige eller personlige Grunde under behørig Kontrol med Hensyn til de Besøgendes Personer og deres Antal, men en Fremvisning til offentlig Underholdning for et tilfældigt Publikum findes ikke at kunne ske uden de Arbejderes Minde, der skal stilles offentligt til Skue. Der maa gives de indklagede Medhold i, at Fagets Overenskomst ikke omfatter Medvirkning til saadan offentlig Underholdning, og der kan derfor ikke paalægges Formerne Ansvar for, at de har unddraget sig saadan Medvirkning.

De indklagede har paa deres Side paastaaet Klagerne dømte til at erstatte Formerne den tabte Arbejdstid; men dertil findes der allerede af den Grund ikke Anledning, at Formerne maa antages at have paadraget Fabrikken ufornødent Tab ved at holde sig borte fra Støberiet *hele* den paagældende Dag, uagtet Rundskuefremvisningen først skulde begynde Kl. 3 Eftrm.

Ligesom Formerforbundet og Formerne vil være at frifinde i dette Forhold, saaledes vil De samvirkende Fagforbund i det hele være at frifinde, idet der intet Ansvar er oplyst for deres Vedkommende. Navnlig kan et saadant ikke udledes af Septemberforligets § 3, som af Klagerne gjort gældende.

Sagens Omkostninger findes at burde betales af Dansk Formerforbund med 200 Kr. og af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening med 100 Kr.

Kendelse.

De samvirkende Fagforbund bør i denne Sag fri at være.

De ovennævnte paa Aktieselskabet Københavns Flydedok og Skibsværfts Støberi i Begyndelsen af Juli Maaned d. A. beskæftigede Formere bør til Aktieselskabet i Bod betale hver 20 Kr.

Dansk Formerforbund bør til Aktieselskabet Møller & Jochumsen i Bod betale 100 Kr.

Dansk Formerforbund og Formerne bør for Tiltale i Anledning af den skete Standsning paa Aktieselskabet Frichs Fabrikker fri at være.

Sagens Omkostninger bør Dansk Formerforbund betale med 200 Kr., Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening med 100 Kr.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Mæglingsmøder. Hos Firmaet Chr. A. Jensen, Fiolstræde 9, afholdtes den 27. Oktober d. A. Mæglingsmøde foranlediget af Krav om Tillæg til de bestaaende Timelønninger og Indførelse af Akkord ved Skruestikarbejde. Firmaet tilbød 4 Mand 2 Øre mere pr. Time og lovede, hvor det overhovedet var muligt, at lade Arbejdet udføre i Akkord. For Skruestikarbejdernes Vedkommende tilbød Firmaet at forhøje Timelønnen med 1 Øre samt forsøgsvis at give Arbejdet i Akkord. Tilbudet blev modtaget.

Hos Firmaet P. A. Jensen, Adelgade 3, afholdtes Mægling den 27. Oktober d. A. i Anledning af Krav om Genindførelse af Akkord eller et Tillæg til de bestaaende Timelønninger. Firmaet hævdede, at paa Grund af Arbejdets særegne Beskaffenhed, kunde det ikke gaa over til Akkordarbejde, og at det ikke vilde betale højere Løn, da det mente, at Fortjenesten for Tiden maatte siges at være tilfredsstillende. Fagforeningen fastholdt de stillede Krav, men forinden Sagen naaede til Timandsmøde, opnaaedes Forlig om følgende Forhøjelser af Ugelønnen:

1	Mand	fik	6	Kr.	fra	24	Kr.	til	30	Kr. ugentlig.
3	—	-	3	—	-	27	—	-	30	— —
2	—	-	4½	—	-	28½	—	-	33	— —
1	—	-	3	—	-	30	—	-	33	— —
1	—	-	2	—	-	28	—	-	30	— —
2	—	-	5	—	-	30	—	-	35	— —
1	—	-	2	—	-	38	—	-	40	— —
1	—	-	3	—	-	35	—	-	38	— —
1	—	-	2	—	-	40	—	-	42	— —
1	—	-	3	—	-	24	—	-	27	— —

Ialt et Tillæg af 49 Kr. ugentlig fordelt paa 14 Mand eller gennemsnitlig 3½ Kr. pr. Uge pr. Mand.

Opsagt Overenskomst. Gørtler- og Metalarbejderforbundet har opsagt den imellem Fabrikant Joh. Koch i Randers og Fagforeningen samme Steds indgaaede Overenskomst til Ophør 1. Februar 1916.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Hos de københavnske Klejnsmedemestre har der Sommeren igennem været ført en Lønbevægelse, som ialt har givet det Resultat, at 72 Mand gennemsnitlig har faaet 2,2 Øre hver. Paa en enkelt Undtagelse nær, Alb. Schæbel, hævedes Gennemsnitstimelønningerne alle over 50 Øre, nemlig hos 9 Firmaer til 48,8, 50,2, 50,3, 51,0, 52,2, 53,3, 53,8, 54,3, og 54,6.

Hos Burmeister & Wain, Refshaleøen, har 20 Montører faaet deres Timeløn hævet fra 42,3 til 44,0 Øre.

Hos Jens Rasmussen, Svendborg, er Gennemsnitstimelønnen for 14 Mand forhøjet fra 40,6 til 41,9 Øre. 8 deltog i Forhøjelsen, der androg ialt 18 Øre.

Den hos Smedemestrene i Varde indledede Lønbevægelse har medført, at 9 Mand hos 7 Mestre har faaet deres Timeløn hævet fra gennemsnitlig 42,9 til 45,5 Øre.

I Maribo har 6 Mand hos Fabrikant Petersen, Vulcan, og 4 Mand hos O. C. Andersen, faaet deres Timeløn hævet med 4 Øre hver.

Mæglingsmøde. Efter endeløse Forhandlinger om en Priskurant for Kedelsmedearbejdet hos F. L. Smidth & Co. i Valby, og efter gentagne Forsøg fra Firmaet paa at forhindre Afholdelsen af et Mæglingsmøde i Anledning af denne uendelige Trækken Tingene ud, fandt der dog alligevel under 27. Oktober en Mægling Sted, og efter 5 Timers Forhandlinger lykkedes det virkelig at naa en Afslutning af Priskurantforhandlingerne for denne Gang.

Timandsmøde. Den 4. November 1915 afholdtes i Anledning af nedennævnte 3 Sager Mægling.

1. Klage over Afskedigelse af en Tillidsmand paa Svendborg Jærnvarefabrik og Krav om Indførelsen af en Priskurant paa alt fast Arbejde.

Første Klage frafaldtes, og vedrørende Priskuranten fastsattes det, at Forhandlingerne skulde være tilendebragte inden 15. December d. A.

2. Klage over, at Th. Marstrands Eftflg. har nægtet at udbetale 4 Kr. 80 Øre til en Arbejder under Paastand om, at Beløbet var tilbageholdt for brokkeret Arbejde. Beløbet betaltes.

3. Strid om Betalingen for Hugning af Huller i Jærnbeton. Aktuelt hos Firmaet Recks Opvarmningskompagni. Henvistes til Afgørelse i Rørudvalget.

Fra Randers Afdeling. Randers Afdeling har i den senere Tid faaet nogen Tilvækst gennem Oplandet. Der er saaledes dannet 2 nye Klubber, en i Langaa og en i Allingaabro. Sidstnævnte Sted er alle dog endnu ikke med, idet der i denne By findes nogle saakaldte Troende, som af denne Grund holder sig udenfor Fagforeningen.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.
3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.
8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
9. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.
10. Maskinfabrikant Harald Christensen, Mariendals Allé, Slagelse.

Strejke paa Stuhrs Skibsværft i Aalborg. Firmaet P. Ph. Stuhrs Skibsværft i Aalborg er næsten vokset op som en Paddehat, og var ikke Krigen kommet og havde skabt sin særlige Konjunktur paa alt, hvad der vedrører Skibsfartsforholdene, er vi ikke sikre paa, at dette Firma havde formaaet at holde sig oven Vande, men Trangen til Tonnage og heraf følgende Krav til Skibsbyggerierne er vokset enormt, og bare der kan skaffes Materiale — navnlig Menneskemateriale — saa kan Skibsbyggerierne bare bygge væk.

Der handles ikke sjældent med Skibene længe før de er færdige. Allerede naar de staar i Spant begynder Kampen om, hvem der kan faa fat i det færdige Produkt for dermed at begynde at tjene Penge.

Men Arbejdsforholdene er stramme, og Stuhrs Skibsværft har samlet sig Folk sammen alle Vegne fra, ogsaa hvor det drejer sig om Arbejdere i Smede- og Maskinfaget, og med den Spænding, der i det hele taget er som Følge af delvis Mangel paa Arbejdskraft i vort Fag, saa skal der ikke meget til for at sætte »Brand«.

Onsdagen den 3. November opstod der en Uenighed mellem Værftets Grovsmedemester og en Smeder ved Navn Dauding. Dauding havde om Mandagen anmodet Mesteren om Tilladelse til at blive væk om Tirsdagen til Kl. 10 Formiddag i Anledning af en Familiefest, men dette blev til, at Dauding ikke kom paa

Arbejde, og i denne Anledning gav Mesteren om Onsdag Morgen knobbede Ord, og Mesteren, der er en forhenværende Dampskibsmester, anvender ikke just nogen Salontone. Kort og godt: Det hele udartede sig til et Skænderi, og Dauding afskedigedes, men Sagen blev dog derefter Genstand for Forhandling mellem Skibsværftet og Tillidsmanden, men dette kunde ikke forhindre, at Arbejderne Torsdag Morgen den 4. November forlod Arbejdet, hvorefter Værftet henvendte sig til Arbejdsgiversammenslutningen, der atter klagede videre til Forbundet, som foranledigede Arbejdet genoptaget allerede den paafølgende Morgen.

De paagældende Arbejdere fremsatte derefter deres Klager ad voldgiftsretslig Vej, og Mæglingsmøde afholdtes Tirsdag den 16. November. Arbejderne krævede Mesteren afskediget, og Arbejdsgiverne krævede Erstatning for den ulovlige Arbejdsstandsning. Resultatet blev, at Firmaet indrømmede, at Mesterens Tone overfor Arbejderne ikke altid var saaledes, som det kunde forlanges, og i saa Henseende havde man allerede givet Vedkommende nødvendige Ordrer for Fremtiden. Arbejdernes Repræsentanter erklærede sig tilfredse hermed, og Firmaet frafaldt det rejste Krav om Erstatning.

Iøvrigt erklærede begge Parter at ville bidrage det bedst mulige til et fornuftigt Samarbejde i Fremtiden.

En Strejke i Lyngby. Paa Maskinfabrikken »Trio«, der indehaves af Fabrikant Hartmann, strejkede 18 Svende Lørdagen den 13. November. Aarsagen var den, at man var meget utilfreds med Arbejdsforholdene paa Værkstedet, som i den senere Tid har svunget sig stærkt op. Man ønskede Garanti for, at Fabrikken vilde lade en Del Arbejde udføre i Akkord, samt Indførelse af Akkordbog, Lønudbetaling om Fredagen o. lign. Et Forhandlingsmøde den 12. November bragte et Forslag tilveje, som Afdelingsformanden lovede at forelægge Svendene, men endnu før dette var sket, var Arbejdet standset. Grunden var, at Hr. Hartmann havde sagt om Lørdagen, at de utilfredse kunde gaa — og saa gik de alle. — Før Aften var man dog enig om en Ordning af de omskrevne Forhold i Arbejdernes Favør, hvorefter Arbejdet om Mandagen genoptoges paa sædvanlig Vis.

Dansk Elektrikerforbund. Konflikten hos A/S. Motorforsikrings Anstalten i Bramminge er stadig ikke bragt til Afslutning, hvorfor Blokaden opretholdes.

Dansk Formerforbund. Konflikten paa »Randers ny Jærnstøberi« vedvarer fremdeles, og Tilgang er som Følge deraf forbudt.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Blokaden af Fabriken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, fortsættes uforandret.

Fester.

25 Aars Jubilæum i Smede og Maskinarbejdernes Fagforening i Roskilde.

Lørdagen den 30. Oktober fejrede Roskilde Afdeling af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund sin 25-aarige Stiftelsesdag, som altsaa var 30. Oktober 1890. Afdelingens første Formand var F. Mortensen, og dens første Kasserer F. Christensen. Medlemstallet var 25. Nu har Afdelingen ca. 70 Medlemmer. Med andre Ord: Alle er organiserede.

Jubilæumsfesten, som holdtes paa Arbejdernes Forsamlingsbygning »Fjordvilla«, var besøgt af ca. 100 og bestod i et Festmaaltid med paafølgende Bal.

Under Festmaaltidet holdt Afdelingsformand F. E. Jørgensen en Tale, hvorunder han opfriskede mange Minder fra den Tid, Afdelingen har bestaaet. Bl. a. omtalte han Lønforholdene paa den Tid, hvor vore Fagfæller organiserede sig. Timelønningerne laa omkring 20 Øre, og da man første Gang opstillede Kravet om 25 Øre som Mindsteløn, saa var det ikke saadan uden videre til at gennemføre. Der var i sin Tid rejst nogen Opposition imod den nyere Tids kollektive Overenskomster, men det bundede kun i Mangel paa Forstaaelse. Nu ser vi godt alle, at vi ad denne Vej har opnaaet betydelige Fordele.

Forbundets Formand, J. A. Hansen, var efter Indbydelse tilstede og holdt Festtalen. I Tilslutning til ham talte Fællesorganisationens Formand, Typograf E. Borrild, samt Journalist Nørregaard ved den stedlige Socialdemokrat. Festen forløb iøvrigt paa den hjerteligste og kammeratligste Maade, og den bærer Vidne om Forstaaelse hos Nutidens organiserede Smede og Maskinarbejdere. Forøvrigt stod Festen aaben for Formerne, hvoraf nogle enkelte deltog. Man begynder saa smaat at kunne fastslaa, at Jærn- og Metalindustriens Arbejdere ogsaa paa dette Omraade plejer Fællesskab.

Jubilæumsfest i Afdeling 1's Klub 24.

Lørdag den 13. November afholdt Klub 24, Frederiksbergs Jærnstøberi, en selskabelig Sammenkomst i Anledning af Klubbens 25-aarige Bestaaen. Festen, der bestod af Festmaaltid, selskabelig Underholdning og Punchesold, var sirligt arrangeret af Udvalgets Formand, Henry Borgstrøm.

Afdelingens Formand, Johs. Hansen, som efter Indbydelse fra Klubben var til Stede, holdt Festtalen, mindedes de trange Aar, da denne Klub blev startet, og paapegede den store Betydning, Værkstedsklubberne har haft og har for vor Organisation. Gennem de 130 Værkstedsklubber, som Afdeling 1 f. T. tæller, har vi et Organisationsled, som bidrager mægtigt til at fremme vore Interesser paa Arbejdspladserne.

Festen sluttede med Punchesold, ved hvilken Lejlighed man mindedes de Kolleger, som i Tidens Løb havde været med i Arbejdet for Klubben og Organisationen, saaledes Klubbens Medstifter, C. L. Larsen, Klubbens Aldersmedlem, A. Olsen, og flere.

Denne smukke lille Fest vil længe mindes af Klubben og sikkert bidrage til fortsat godt kammeratligt Samarbejde.

Stiftelsesfest i Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Nykøbing, M.

For henved 30 Aar siden sporedes de første svage Forsøg paa at organisere Smedene i Nykøbing paa Mors, hvor den stenrige Jærnstøber N. A. Christensen var absolut Bymatador, og han var ikke saadan til Sinds,

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Elektrikerforbund.						
1073	Damkier, A. Hansen..	Viby, N. Aaby	16. 6.86	Fredericia	21. 4.13	Fredericia	22. 5.15
1260	Petersen, E.....	Sallinge	6. 7.92	Odense	1. 3.14	Odense	4. 9.15
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
334	Johansen, Johan	Hørsholm	21. 8.92	København	14.11.11	København	11. 4.14
495	Auchenberg, Julius	København	8. 8.81	—	6. 2.15	—	31. 7.15
496	Olsen, Otto	—	2. 2.83	—	13. 2.15	—	31. 7.15
	Dansk Metaltrykkerforbund.						
100	Soffer, D.....	St. Petersborg	22. 5.87	København	12. 7.13	København	17. 7.15
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
5194	Andersen, Hugo E. Peter	Randers	19. 1.87	Kbhvn. Afd. 2	28.11.14	Kbhvn. Afd. 2	26. 4.15
5741	Abrahamsen, Leonard	Sct. Croix	24. 9.85	„ „ 1	23. 8.15	„ „ 1	21. 8.15
18410	Broe, Aage Vilhelm.	København	4.11.89	„ „ 1	4. 8.11	Kbhvn. Afd. 1	31. 7.15
15053	Christensen, Chr. Marius..	—	12. 3.77	„ „ 1	20. 3.15	„ „ 1	31. 7.15
21647	— Oskar E.....	Lemvig	13. 9.93	Næstved	14.10.14	Næstved	5. 6.14
9752	— Theodor Vilh..	Aalborg	28.10.94	Odense	7. 2.14	Kbhvn. Afd. 1	24. 7.15
2005	— Thorvald P. M.	København	12.11.88	Kbhvn. Afd. 1	13.10.11	„ „ 1	24. 7.15
1265	Frederiksen, Frederik Alb..	København	19. 3.94	„ „ 2	14. 6.13	„ „ 2	29. 5.15
21379	Gottlieb, Jens Christof..	Grenaa	17.11.93	Horsens	6. 5.13	„ „ 1	3. 7.15
2038	Hansen, Axel M. Em..	København	4. 7.92	Kbhvn. Afd. 1	13.10.11	„ „ 1	31. 7.15
16704	— Ove	—	17. 7.87	„ „ 1	10.11.06	„ „ 1	31. 7.15
17496	Henties, Henry Jul. Alb.	Aalborg	23. 5.86	Aalborg	10. 1.13	Nørre Sundby	15. 5.15
8210	Hesselberg, F. P. K.	København	15.12.79	Kbhvn. Afd. 1	17. 7.15	Kbhvn. Afd. 1	7. 8.15
5644	Hoffmann, Aage J.....	—	8. 3.93	„ „ 1	7. 8.15	„ „ 1	21. 8.15
8556	Jensen, Niels Andreas	Nykøbing M.	18. 3.89	„ „ 1	6. 1.12	„ „ 4	29. 5.15
4072	Johnsen, Holger A. E..	Horsens	1. 9.88	Horsens	19.10.07	„ „ 1	7. 8.15
16755	Larsen, Carl Emil	København	26. 4.95	Kbhvn. Afd. 1	24. 4.15	„ „ 1	7. 8.15
7863	— Hugo Bøgh ..	Give	22. 2.95	Aarhus	1. 5.14	Aarhus	24. 4.15
18329	— L. Chr. Aage.	København	28. 1.90	Haderslev	2. 4.11	Kbhvn. Afd. 1	7. 8.15
806	Løth, J. M.	Hjørring	22. 7.66	Kbhvn. Afd. 1	18.11.93	„ „ 1	24. 4.15
8359	Møller, Henry Chr. Fr.	København	26. 7.92	„ „ 1	8.12.11	„ „ 1	26.12.14
5274	Nielsen, Niels Peter ..	Taarup	30.11.86	„ „ 1	6. 8.15	„ „ 1	7. 8.15
5284	Olsen, Peter Chr. ...	Skive	4.12.63	„ „ 1	6. 8.15	„ „ 1	14. 8.15
21102	Olufsen, Adolf Vilh....	England	19. 7.93	Aalborg	12. 4.13	„ „ 1	24. 7.15
5878	Petersen, Johan Jakob..	København	27. 3.88	Kbhvn. Afd. 2	10. 7.15	„ „ 2	21. 8.15
18849	Rasmussen, Einar	Odense	28. 7.91	Odense	6. 4.11	Odense	31. 7.15
8596	Reimann, Akse lTheodor	Valby	27.10.81	Kbhvn. Afd. 1	22. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	31. 7.15
20050	Søderlund, Victor Eman..	Helsingfors	17. 4.93	„ „ 1	3. 4.15	„ „ 1	31. 7.15
13878	Wilken, Einer	København	2. 8.88	Kbhvn. Afd. 1	1.11.12	Kbhvn. Afd. 1	14. 8.15
16924	Willumsen, Carl Peter ...	Frederiksberg	5.10.95	„ „ 1	8. 5.15	„ „ 1	24. 7.15

at han vilde tillade de Arbejdere, som slæbte hans Rigdomme sammen, at organisere sig. Spørgsmaalet om, hvad der skulde betales for Arbejde o. lign., forbeholdt han sig at ordne alene, og de, som vovede at være genstridige, blev ubarmhjertigt kostede væk. Dette maatte Afdelingens nuværende Formand, Karsten Jensen, som i en Aarrække har staaet i Spidsen for Fagforeningen i Nykøbing paa Mors, føle, og han maatte for 25 Aar siden flytte fra Byen, hvortil han dog senere et Par Aar efter vendte tilbage for atter at arbejde paa Støberiet, hvor han har været siden.

Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening, der nu tæller ca. 70 Medlemmer, hører til Forbundets solide Støtter. Fortjenesten er i det store og hele ganske god paa Støberiet, omkring ved 80 Øre pr. Time, men der maa ganske vist ogsaa tages haardt fat paa Arbejdet. Firmaet sørger for at faa Arbejde for sine Valuta, og Selskabet tjener enormt med Penge. Direktørerne staar med sølle Aarsindtægter paa 60—70.000 Kr. om Aaret, og Værkføreren, som leder Forholdene paa Værkstedet, kommer ganske vist ikke paa Højde med sine Direktører. Han maa nøjes med en Aarsintægt paa et Par og tyve Tusinde Kroner.

Man skal jo ikke være misundelige overfor sine

Medmennesker, men nægtes kan det ikke, at det Faktum, at Firmaet tjener saa enormt, som Tilfældet er, ofte bevirker et spændt Forhold til Arbejderne. De gamle N. A. Christensenske Teorier om at være Selvhersker paa Fabrikken eksisterer stadig, og hvem husker ikke den i sin Tid saa berømte Formerkonflikt, den saakaldte Trausky-Affære, hvor det gjaldt om at pine Arbejdsprisen ned ved Formemaskinerne, og hvor man i rigt Maal søgte at anvende ikke faglærte Arbejdere for muligt ved Hjælp af dem og de lavere lønnede at tjene endnu mere Guld til Firmaet.

Naa, men Smedene samledes Lørdagen den 13. November i et Antal af mere end 100 til et lille Festmaaltid i Dagens Anledning. Afdelingens mangeaarige Formand, Karsten Jensen, som vi ovenfor har omtalt, var Genstand for megen Taknemlighed fra Kammeraternes Side for hans trofaste Arbejde for Organisationen. Forbundets Formand var efter Indbydelse tilstede og holdt en Festtale i Dagens Anledning, og en ældre Kollega henvendte ligeledes nogle hjertelige Ord til ham og til Forbundets Hovedledelse i det hele taget. Stedets Redaktør og Formand for den lokale Fællesorganisation, Hr. Haurum, var tilstede og takkede i en varm Tale Smedene for den solide Støtte, de altid har været indenfor det lokale Arbejderpartis Omraade.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmands Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 1474 Gustav Siecke.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Udmeldte Medlemmer.

			Sidst betalt
Nr. 998	Jørgensen,	Alfred	2.10.15
- 511	Maahr,	Axel	30.10.15
- 865	Nielsen,	E. R.	23.10.15

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret.)

			Nyt Nr.
Nr. 1116	Berg,	Egil	1023
- 1579	Bekkevold,	Øivind	1410
- 1459	Carlsen,	J. E. S.	1520
- 1336	Gullev,	Arne	1431
- 323	Juhl,	Anton	1210
- 1321	Pedersen,	V. A. C.	1081
- 1038	Petersen,	H. R.	1038
- 364	—	Julius	885
- 1221	Rasmussen,	Chr. L. A.	1339
- 28	Simonsen,	N. H.	847
- 250	Spanholz,	A. E.	146

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Nyt Nr.
Nr. 33	Jensen,	Niels	137

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	58	Brammer, V.	(Kbhvn. Afd. 1)
-	1015	Sperling, A.	(— — 1)
-	16716	Nielsen, G.	(— — 1)
-	21894	Larsen, A.	(— — 1)
-	5184	Hetmar, V.	(— — 2)
-	5717	Møller, T.	(— — 2)
-	14192	Groos, F.	(— — 2)
-	11948	Jensen, E. T.	(— — 5)
-	12668	Sørensen, V. E.	(— — 5)
-	9482	Petersen, Hakon E.	(Aarhus)
-	17308	Mathiasen, R. N.	(Fredericia)
-	18553	Petersen, O. E. H.	(Slagelse)
-	20506	Nielsen, S.	(Viborg)

Medl. Nr. 5547, P. Lindquist, 8561, J. V. Olsen, 3249, K. G. Eriksen, 673, H. Manley, og 19429, Axel V. Rasmussen, har fundet deres Bøger.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 2380	Andersen,	Bernh. T.	13. 5.05
- 9711	Hansen,	Ernst	19. 9.03
- 20177	—	Laurits	4. 1.13
- 14973	Henriksen,	Carl	26.12.03
- 2625	Jensen,	Niels Peter	19. 7.02
- 2728	Jørgensen,	O. C.	17. 4.09
- 14750	Lindner,	Carl O. F.	23. 3.12
- 16601	Madsen,	Peter Chr.	13.10.06
- 15388	Maltesen,	Martin	26. 3.10
- 3435	Petersen,	Peter Chr.	28. 9.00
- 11767	Pallesen,	M.	30. 5.08

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 1898	Andersen,	Carl	5.12.14
- 2665	—	J. C. E.	23. 1.15
- 1511	Bentzen,	Osvald S.	29.11.13
- 16212	Christensen,	Ch. Vilh.	17.10.14
- 11085	Christiansen,	Henry M. L.	24. 7.15
- 5981	Gløy,	Carl	21.11.14
- 1008	Hansen,	A. C. E.	24. 7.15
- 171	—	Anton L.	1. 5.15
- 17064	—	Julius Chr.	10. 9.15
- 16291	Handberg,	Axel J. M. J.	13. 3.15
- 1400	Jensen,	Carl Vald.	26.12.14
- 5129	—	Ejnar Joh. C.	1. 8.14
- 307	—	Jens Chr. A.	4. 4.14
- 8099	—	Jens Ingvard	5. 5.15
- 7973	Jørgensen,	Carl Niels S.	24. 4.15
- 3937	—	Jørgen Chr.	23. 8.14
- 5592	Johansen,	Hans A. E.	26. 6.15
- 8106	—	Peter	24. 7.15
- 6919	Juul,	Kleving	10.10.14
- 9785	Larsen,	Laur. M.	28. 3.14
- 16619	Lund,	Nis Jensen	7. 2.14

			Sidst betalt
Nr. 9100	Michaelsen,	N. Th. H.	18. 1.13
- 2193	Møller,	Edvard	28. 2.14
- 3167	Nielsen,	C. C.	29. 3.13
- 20563	—	Einar Bue	14.11.14
- 11361	—	Søren	29. 8.14
- 21626	Petersen,	Alfred	4. 4.14
- 289	—	Christian	14.11.14
- 9268	—	F. C.	20. 6.14
- 9942	—	Hans Peter	17. 7.15
- 21665	—	Gotfred	6. 6.14
- 14063	Sørensen,	Chr. Lund	14. 2.14
- 21067	Schow,	Th. Vald.	24. 7.15
- 13169	Steffensen,	Carl Aage	27. 3.15
- 16494	Wallin,	Ernst G.	20. 6.14
- 12616	Vestbo,	Siegmund M. N.	20. 2.15

Efterlysninger. Medlemsbog Nr. 14715, Heinrich C. Haagensen, bedes stoppet og indsendt til Hovedkontoret.

Tillidsmænd eller Medlemmer, som maatte kende Medlem Nr. 21482, Emil Josef Olsens Adresse, bedes opgive den til Kassereren for Frederikshavns Afdeling. (Vedkommende har arbejdet ved et Varmeanlæg i Hjørring).

Paa Anvisningskontoret i København ligger et Brev til Maskinarbejder Sophus Petersen oprindelig adresseret til Maskinmester Jensen, Korsør, og afsendt fra Randers.

Overskud. Paa Afdeling 1's Kontor henligger der et Overskud fra »Iron« til P. L. Lundquist, Dosseringen 6, 2. og til Hans Peter Christensen, Sønder Boulevard 4, 4. fra Rekylriffel-Syndikatet.

N. Jakobsen, Kasserer.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 7, 11. Aarg.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Elektrikerforbund.

Formænd:

Holbæk: Til Formand er valgt E. Møller, Slotshaven, Villakvarteret.
Horsens: Til Formand er valgt Chr. Rasmussen, Slotsgade 7, 1.
Nykøbing F.: Til Formand er valgt Th. F. Jensen, Gl. Toldbod 5.

Kasserere:

Horsens: Til Kasserer er valgt Chr. Rasmussen, Slotsgade 7, 1.
Nykøbing F.: Til Kasserer er valgt C. O. Olsen, Østeralle 21.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Brønderslev: N. C. Andersen, Nygade 6, 1.
Esbjerg: P. Hansen, Kirkegades Forlængelse 22.
Fredericia: A. Larsen, Prinsensgade 16.
Holstebro: S. Petersen, Lille Struervej 3.
Nyborg: E. Scheuer, Villa »Vera«, Vinkelvej, Dyrehaven.
Præstø: O. Jørgensen, adr. Block, Gasværket.
Randers: Formanden indkaldt. Kassereren røgter Hvervet.
Slagelse: N. Andersen, Løvegade 20, 1.

Kasserere:

Frederikshavn: A. Ingversen, Rimmensgade 14.
Holstebro: Keld Nielsen, Herningvej 17.
Nykøbing F.: H. Buch, Monradsgade 20, 1.
Slagelse: C. Sparre Knudsen, Nansensgade 51.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Formænd:

Nakskov: Emil Henriksen, Oksebæksvej 22.
Næstved: Olaf Hansen, Enghavevej 14.
Københavns Afdeling 2: Carl Bech, Ungarnsgade 5, 4.

Kasserere:

Stubbekøbing: Til Kasserer valgt Smed Th. Jensen, Grønnegade 23.
Ringe: H. J. Bregndahl, Nyvej.

Offentlige Arbejdsanvisningskontorer.

Til Arbejdsløshedskasserne indenfor Jærn- og Metalindustrien er fra Direktoratet for den offentlige Arbejdsanvisning meddelt, at der er oprettet offentlige Arbejdsanvisningskontorer i Hørsholm, Fredericia, Kolding og Vejle Kommuner.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 2 DECEMBER 1915 2. Aarg.

Den faglige Situation.

III.

I 2 forudgaaende Artikler i Bladene for Oktober og November har vi indgaaende beskæftiget os med den faglige Situation. Vi har søgt at belyse den ejendommelige Maade, hvorpaa den store Kampagne var blevet indledet med Arbejdsgiverforeningens Skrivelse af 16. Oktober til De samvirkende Fagforbund, og hvorledes man krævede Fornyelse paa et Aar uden nogen Forandring i de bestaaende Forhold, men med en Dyrtidshjælp, der skulde raade Bod paa den saakaldte Nødstilstand, som i visse Tilfælde erkendtes at være til Stede. Vi har samtidig hævdet, at den her antydede Vej maatte anses for at være fuldkommen ufarbar, da det vilde være at føre et ganske nyt Eksperiment ind i vor systematiske Maade at ordne Løn- og Arbejdsforholdene paa indenfor Jærn- og Metalindustrien, hvor Forholdene er vidt forskellige fra de Fags, hvor man gennem Tiderne har valgt den Fremgangsmaade at fastlægge Timelønninger og Akkordbetalinger for en kortere eller længere Aarrække, saaledes at Opsigelsesterminerne formes i Retning af en større eller mindre Katastrofe med store Krav om øjeblikkelige Forhøjelser og tilsvarende stærk Modstand fra den anden Side.

— Men Spørgsmaalet maatte nu i første Linie være, i hvilken Grad Arbejdsgiverforeningen vilde forbyde sine Underorganisationer at træde i Forhandlingsforhold til Arbejderorganisationerne. Her saa det paa Forhaand ud til, at man havde valgt at stille sig mest mulig stejlt, men paa den anden Side var dog Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning gaaet ind paa at udskyde Opsigelsesfristen for alle Overenskomster, afsluttede mellem denne og Organisationer indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. Dette maatte jo tyde paa, at man dog ikke var utilbøjelig til at gaa med til en Forhandling mellem disse 2 Organisationer, og vi kunde da ogsaa notere, at der den 12. November var gjort et Tilløb til en saadan. De saaledes paabegyndte Forhandlinger har siden været efterfulgte af en Række Møder mellem Repræsentanter for Arbejdsgiverne og for Centralorganisationen, og der synes at være en ikke ringe Mulighed for at naa til et Resultat, selv om Situationen ingenlunde dermed er klar, idet Spørgsmaalet nu er: Vil der kunne affluttes en Overenskomst mellem Sammenslutningen og Metalarbejder-Kartellet, uden at Resultatet vil være absolut afhængigt af en endelig Ordning indenfor samtlige eller dog de væsentligste i den store Situation interesserede Organisationer, men antagelig vil ogsaa dette Spørgsmaal inden længe staa klart. Hovedsagen er foreløbig, at der forhandles, og med ikke ringe Udsigt til for os at kunne mestre den ekstraordinære Situation.

Hvad man navnlig har beskæftiget sig med ved de førte Forhandlinger, er Spørgsmaalet om at finde, om vi saa maa sige, en Generalnævner, der kunde bringe det hele til at glide, ikke alene paa Timelønningernes Omraade, men saaledes at alle specielle Interesser

blev varetagne, ogsaa med Hensyn til Priskuranter og Akkordbetalinger, og sidst men ikke mindst den fortsatte Bevarelse af de kendte Principper for Lønbevægelsen indenfor hele Jærn- og Metalindustrien. Her er der i første Linie lagt Vægt paa saadanne Tillæg til Timelønningerne, der paa den ene Side rammer alle, men paa den anden Side tager særligt Hensyn til de laveste Satser, og dertil kommer saa de mangeartede Interesser med Hensyn til Priskuranter og Akkordbetaling.

Ved Spørgsmaalet om Priskuranter maa der skelnes mellem de overenskomstmæssige Priskuranter, som f. Eks. findes i Elektrikerfaget, og for Smede- og Maskinarbejderfagets Vedkommende de kollektive Akkordpriskuranter for Centralvarmeanlæg og Gas- og Vandarbejde. Disse Priskuranter vil sikkert i alt væsentligt kunne forlænges paa kortere Sigt med Optagelse af Specialforhandlinger om saadanne Arbejder, som efterhaanden kommer til med Forholdenes Udvikling i Praksis. Disse Forhandlinger behøver vel ingenlunde at være en Hindring for Gennemførelse af en generel Ordning, men den hele Situation ligger dog i den Grad paa Forhandlingens Stadium, saa at det for nærværende er umuligt at sige, hvornaar de kompetente Forsamlinger kan sammenkaldes for at fatte de afgørende Beslutninger. Kun saa meget kan vi sige: Der er ingen Tendens til at fravige vore kendte Principper for Lønbevægelsen, og der er stadig fuldkommen Enighed indenfor Centralledelsen for Metalarbejder-Kartellet, og dermed er der ogsaa Sikkerhed for den nødvendige Enighed indenfor de forskellige Hovedledelser for de enkelte Organisationer.

Baade i Kraft af Organisationsforholdene og i Kraft af den faglige Situation er vor Stilling saa stærk, som de foreliggende Omstændigheder gør det muligt.

Forinden næste Nummer af Bladet udgaar, vil vore Medlemmer sikkert have faaet al fornøden Forklaring paa Tingenes videre Udvikling.

Husholdningsudgifter i Oktober 1915.

I Slutningen af September Maaned i Aar udsendte »Statistisk Departement« 1000 Husholdningsbøger, bestemte til at føres i 2 Uger af Arbejderfamilier. Bøgerne uddeltes i Hovedstaden af Arbejdernes Fællesorganisation og i Provinsen af de lokale Prisreguleringskommissioner. De omfatter mest de 2 Uger fra den 3.—17. Oktober 1915.

Af disse 1000 Bøger er de 496 kommet tilbage, nemlig 221 fra Hovedstaden og 275 fra Provinsbyerne. De derved fremkomne Oplysninger er nu bearbejdede af »Statistisk Departement«, som offentliggør Resultaterne i sidst udkomne Nummer af »Statistiske Efterretninger«, og Departementet udtaler til en Begyndelse en Anerkendelse af den Orden og Omhu, hvormed Bøgerne er ført, ligesom det retter en Tak til de Familier, der ved at paatage sig Udfyldningen af en saadan Regnskabsbog, bidrog til Undersøgelsens Gennemførelse.

Hovedstadsfamilierne havde en gennemsnitlig Indtægt paa 40 Kr. 72 Øre, Provinsfamilierne en do. paa 31 Kr. 13 Øre. Dertil kommer, at Provinsfamilierne havde de fleste Børn, hvorfor der her maa blive et mindre Beløb til Disposition pr. Person.

Regnskabsbøgernes Oplysning om Bolig-, Leje-, Gas- og Elektricitetsforhold viser, at Lejlighederne omtrent maa have været lige store, uanset om Indtægten har været 3 Kr. 50 Øre eller 14 Kr. pr. Familiemedlem, idet Lejen har varieret fra gennemsnitlig 23 Kr. 75 Øre pr. Maaned til 29 Kr. 88 Øre for Københavns Vedkommende og for Provinsens Vedkommende fra 12 Kr. 71 Øre til 18 Kr. 30 Øre.

I Hovedstaden havde næsten alle Familierne Gas og en Trediedel Elektricitet. I Provinsbyerne havde forholdsvis næsten lige saa mange Elektricitet, men et noget mindre Antal Gas. Det ugentlige Forbrug af Petroleum var i Hovedstaden $3^1/_8$ Flaske pr. Familie, i Provinsen godt $3^3/_4$ Flaske. I begge Tilfælde angaves Udgiften hertil at beløbe sig til 66 Øre.

For at udjævne Forskellen, der fremkommer ved Familiernes forskellige Sammensætning af Voksne og Børn, har man til Brug ved den mere indgaaende Deling af Materialet omregnet de enkelte Familier til Forbrugs-Enheder (= 1 voksen Mand) efter følgende Skala, der første Gang er bragt i Anvendelse i en amerikansk Forbrugsstatistik:

Børn 0—3 Aar	0,15	Mand
— 4—6 —	0,40	—
— 7—10 —	0,75	—
— 11—14 —	0,90	—
Kvinder over 15 Aar	0,90	—
Mænd	1,00	—

Man er derved angaaende selve Forbruget blevet i Stand til at sammentrække Udgifterne pr. Enhed, og man ser ved efterfølgende Tabel mange forskellige Ting, saaledes, at det navnlig er de dyre og lidet økonomiske Flæskevarer (Paalæg), der finder Anvendelse i Hovedstadsfamilier. Tabellen ser iøvrigt saaledes ud:

Udgift pr. Enhed		Hovedstad Mængde	Øre	Provinsbyer Mængde	Øre
Brød og Mel		—	110	—	104
Kød	kg.	0,14	24	0,18	30
Flæsk	—	0,15	25	0,15	23
Andre Slagteriprodukter		—	55	—	62

Udgift pr. Enhed	Hovedstad Mængde	Øre	Provinsbyer Mængde	Øre
Paalæg	—	43	—	18
Smør kg.	0,04	13	0,02	8
Margarine og Fedt —	0,47	72	0,47	69
Mælk Liter	1,85	35	2,77	41
Sukker kg.	0,72	29	0,98	40
Kaffe —	0,09	24	0,10	27
Hvidt Øl Fl.	1,35	14	0,97	9
Kartofler kg.	1,75	16	2,25	19
Grønsager og Frugt	—	31	—	28

Man ser, at Hovedstadsfamilier lever mere af Tørkost end Provinsfamilierne. Den spiser mere Brød og Paalæg, drikker mere Øl, men bruger mindre til Kød, Mælk og Kartofler.

I et Par udførlige Tabeller gøres nøje Rede for det ugentlige Forbrug, og heraf ses det navnlig, hvilken overordentlig Betydning en lav Brødpris har for den mindre velstillede Del af Befolkningen, idet Brødet spiller en stor Rolle iblandt Fødemidlerne. Dette gælder tildels ogsaa Mælken.

Hele Udgiften til Fødevarer er samlede i følgende Tal:

Ugentlig Indtægt pr. Familiemedlem:	Udgift til Fødevarer i pCt. af Indtægten:
— 3,50 Kr.	70 pCt.
3,50— 5,25 -	62 -
5,25— 7,00 -	57 -
7,00— 8,75 -	53 -
8,75—14,00 -	46 -
14,00 Kr. og derover	36 -
Samtlige Familier...	49 pCt.

Efter disse Tal bruger de daarligst stillede Familier forholdsvis dobbelt saa meget til Føde som de bedst stillede.

Man slutter med at nævne, at Prisstigningen for Hovedstadsfamilier paa Fødevareforbruget nu er 30 pCt. fra umiddelbart før Krigens Udbrud at regne. Tages Priserne i 1909 som Grundlag er Stigningen oppe paa 35 pCt., og det tilføjes, at det for disse Familier, trods de foretagne Indskrænkninger og Forandringer i det daglige Forbrug, altsaa ikke har været muligt at undgaa nogen større Del af Prisstigningen, fordi de allerede i Forvejen brugte en saa stor Del af deres Indtægter til billige Fødemidler (Brød, Margarine o. s. v.), at en yderligere Indskrænkning kun faar ringe Indflydelse paa Stigningen i Udgiften til samtlige Varer, og en Sammenligning af samtlige Regnskaber fra 1909—1915 viser, at Stigningen paa 30 pCt. er fremkommet paa Trods af en Omlægning af Forbruget, hvilken Omlægning mest gaar i Retning af større Forbrug af Brød og Margarine, og en Fordobling af Udgiften til Flæskeaffald, men derimod mindre Forbrug af Kød, Flæsk og Smør.

Arbejdsløshedsinspektørens Indberetning til Indenrigsministeriet for Regnskabsaaret 1914—15.

Ved nærværende skal hidsættes nogle Uddrag af ovennævnte Beretning.

Den 31. Marts fandtes der her i Landet 57 statsanerkendte Arbejdsløshedskasser med et samlet Antal u emidlene nydende Medlemmer paa 139,505, hvoraf 121,943 var Mænd og 17,562 var Kvinder.

Medlemstallet fordeler sig udover Landet paa følgende Maade:

Københavnog Frederiksberg...	63,375 Medl.	= 45,4 %
Provinserne	53,060 —	= 38,0 %
Landdistrikterne	22,305 —	= 16,0 %

For 765 Medlemmer eller 0,6 % er Opholdskommunen ikke opgivet.

Den samlede Indtægt fordeler sig over følgende Hovedposter:

Medlemsbidrag, Bøder, Indskud, Gaver og Renter	1,816,955	Kr. 74	Øre
Statstilskud (1913—14)	979,529	- 77	-
Forskud paa Statstilskud (1914—15)	7,000	- 00	-
Kommunetilskud (1913—14)	448,700	- 98	-
Ialt...	3,252,186	Kr. 49	Øre

Det gennemsnitlige Bidrag pr. Medlem har, ordinært og ekstraordinært sammenlagt, været 12 Kr. 26 Øre.

Af Udgifterne falder der paa udbetalte Understøttelser	2,799,844	Kr. 85	Øre
og paa Administration	278,687	- 74	-
Ialt...	3,078,532	Kr. 59	Øre

Understøttelsen, der pr. Medlem er udbetalt i Regnskabsaaret, andrager 20 Kr. 69 Øre og er det største Beløb, der har været anvendt i noget Aar.

En Sammenstilling mellem Indtægter og Udgifter viser, at 40 Kasser har haft 452,656 Kr. 03 Øre i Overskud, medens 17 Kasser har et samlet Underskud paa 279,002 Kr. 13 Øre. Alt i alt har Indtægten for samtlige Kasser oversteget Udgiften med 173,653 Kr. 90 Øre.

Samtlige Kassers Formue var den 31. Marts 1915: 3,310,826 Kr. 02 Øre.

Af de organiserede Arbejdere her i Landet, hvis Tal er opgjort til 159,289, er 7/8 eller 139,505 forsikrede i Arbejdsløshedskasserne. De, der ikke er forsikrede, er væsentligst Stats- og Kommunernes Tjenestemænd, Søarbejdere, Handels- og Kontorarbejdere samt Farmaceuter.

Arbejdsløshedsprocenten i Regnskabsaaret 1914—15 er over 25 % større end det foregaaende Aar.

For de Fags Vedkommende, der henhører under Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, skal anføres følgende Tal:

	Antal underst. Arbejdsløse	Antal underst. Dage	Samtlige ledige Arbejdsdage	Procent underst. Dage af samtlige ledige Dage
Smede- og Maskinarb.	3,728	99,351	173,240	49 %
Formere	951	32,455	48,909	57 —
Gørtlere	143	4,126	8 207	43 —
Jærn- og Metalslibere.	77	2,146	3,712	50 —
Metaltrykkere	53	1,793	2,500	62 —
Elektrikere	373	11,196	17,070	56 —

Udelukkes Mindrebemidlede fra Maskinistuddannelsen?

Gennem vore Repræsentanter i Direktionen for »Københavns Maskinistskole«, d'Hrr. Johs. Hansen og Vald. Walther, har vi faaet Underretning om, at man fra Maskinisteksamens-Kommissionens Side paany er i Færd med at udvide Kravene om Læsetid for Maskinister og Honoraret for samme, ligesom der forberedes et Forslag paa Rigsdagen, der tilsigter Indførelsen af en Fagprøve, der yderligere i høj Grad vil begrænse Adgangen til den videre Eksamen.

I Øjeblikket er det saaledes, at en ung Mand for at blive Maskinist efter at have lært som Maskinarbejder skal læse indtil 1½ Aar. Af denne Tid er den unge Mand det sidste halve Aar udelukket fra at søge Erhverv, da han maa læse baade Dag og Nat. — Da man i 70-erne satte denne Uddannelse i System, kræ-vedes der 4 Maaneders Aftenundervisning til at tage den fornødne Eksamen. Senere forhøjedes Kravene saaledes, at en Læsetid paa 8 Maaneder blev nødvendig, et Tag senere igen indtil 1½ Aar, og nu prøver Eksamens-Kommissionen altsaa at fortsætte denne Udvikling i Retning af længere Læsetid.

Var det nødvendigt, ja, saa havde næppe en Sjæl rejst Indvending derimod, men nu er det engang saaledes, at Nødvendigheden er stærkt omdisputabel for ikke at sige slet ikke til Stede. Det er nemlig en Kendsgerning, at den danske Handelsmarine hidtil intet Grundlag har haft for at beklage sig over sine Maskinisters Uddannelse og Ydeevne, idet Kyndige hævder, at samtlige fremmede Nationer stiller færre Krav til Maskinistuddannelsen end Danmark.

Viceadmiral Wandel, hvis Kendskab til Skibsbetjening paa Dæk som i Maskine ikke er omdisputabelt, advarede da ogsaa straks i en Kommission til Udarbejdelse af Forslag vedrørende Navigations- og Maskinistundervisningen (1904) imod, at Kommissionen fremsatte saadanne Forslag, der i for høj Grad vilde vanskeliggøre Adgangen til disse Erhverv for unge Mænd fra de Samfundsklasser, hvorfra Rekrutteringen hidtil var foregaaet paa en særdeles betryggende Maade.

Nu forsøger den fungerende Eksamens-Kommission, der raader yderst enevældigt, altsaa alligevel at spænde Kravene yderligere.

At Maskinistuddannelsen derved Tid efter anden vil glide over til at blive et Privilegium for de Bedrestilledes Børn anfægter ikke, endskønt man dog meget vel ved, at det ikke altid er Læsehesten, der ude paa Søen har det store Fortrin, saalidt som det er fra bedrestillede Hjem, at det dueligste Menneskemateriale udgaar.

Havde man endda disse 2 Undskyldninger at holde sig til, var der dog lidt, der kunde dække de evigt forøgede Krav i Retning af Uddannelse til Maskinister, men i Øjeblikket er en Udvidelse af Kravene kun i Stand til at forhindre de Mindrebemidlede iblandt de unge Maskinarbejdere i at uddanne sig til Maskinister, og dette skulde nødig blive Tilfældet, og i Haab om at faa dette Forhold bragt ind i en anden Skure, har vort Forbund derfor til Handelsministeriet indsendt en Anmodning om, at Eksamens-Kommissionen bremses i sine Fordringer om Udvidelse af Læsetid m. m. for de unge Maskinister, og forhaabentlig tager Handelsministeriet Hensyn hertil.

Da selve Henvendelsens Ordlyd har været omtalt og gengivet i Arbejderpressen, henviser vi hertil, for saa vidt nogen ønsker at kende denne nærmere.

Lærlingeforholdene i Elektrikerfaget.

Fra Afdl. 1, København, er vi anmodet om at optage nedenstaaende Artikel, der for nogen Tid siden har været optaget i »Social-Demokraten« i København. Hensigten med Artiklens Optagelse her i Fagbladet er at bibringe de mange Tusinde Læsere af »Jærn- og Metalarbejderen« nogle Oplysninger om de Forhold, hvorunder Lærlingeuddannelsen i udstrakt Grad foregaar indenfor Elektrikerfaget, og tillige for at advare de af disse, der har Børn, som de kunne tænke sig at anbringe i Elektrikerlære, mod at gøre dette forinden de har indhentet nærmere Oplysninger om det gaagældende Lærested hos vore Afdelingers Tillidsmænd eller paa Forbundets Kontor:

»Adskillige Forældre, som skal have deres Børn i Lære, nærer en overdreven Tiltro til Elektrikerfaget. I den Anledning et Par Oplysninger om dette Fag, der ingenlunde byder saa tryg en Fremtid, som mange mener.

En almindelig udbredt Forestilling om, at Fortjenesten i vort Fag skulde være særlig god, passer aldeles ikke. Kun enkelte Elektrikere tjener ganske godt, og det endda først, naar de har arbejdet en Aarrække ved Faget, saa de har haft Lejlighed til at dygtiggøre sig i alle forekommende Specialiteter; kun i Kraft af en saadan omfattende Uddannelse kan de nemlig sikre sig Arbejde hele Aaret.

Vort Fag byder i overvejende Grad paa Sæsonarbejde omkring Flyttedagene, og de nu udlærte Svende har i langt de fleste Tilfælde vanskeligt ved at faa Arbejde udover disse Perioder. Uddannelsen er nemlig nu ringere end før i Tiden, da der kun var faa Installationsforretninger, næsten alle knyttede til Fabriksvirksomhed, hvor Lærlingene havde Adgang til alsidig Virksomhed, nemlig ogsaa til Værkstedsarbejdet, Behandlingen af Dynamoer, Motorer, Akkumulatorer o. s. v. Kendskabet hertil betinger i første Række den høje Timeløn og det faste Arbejde.

Nu er det meget vanskeligt at opnaa tilstrækkelig Uddannelse paa dette Felt; der findes en Mængde mindre Installatører uden Værksteder, og de har ofte selv en meget begrænset Uddannelse.

Under disse Forhold maa mange Lærlinges Uddannelse blive meget ensidig; det kunde endda gaa, dersom saadanne »Mestre« holdt ordentlig uddannede Montører, med hvem Lærlingene kunde følge; men under en heftig Konkurrence tyer mange Installatører til Folk, som holder sig udenfor Fagforeningerne, og søger paa den Maade at slippe med en billig Arbejdspris under Tarifen. De paagældende billige Kræfter egner sig sandelig ikke til at være Lærere for andre, men sammen med dem antages desuagtet ofte 3 à 4 Lærlinge. Naar disse efter nogen Tid er uddannede, det vil sige som Bydrenge, der til Nød kan klampe nogle Rør og Lister op paa en Væg, saa antages et nyt Hold Lærlinge, og de første gøres da til Lærere for de sidste. Man kan forstaa, at Arbejdet ikke bliver første Klasses!

Efter Læretiden afskediges tilmed i Reglen de unge Mennesker straks, hvis de forlanger den normale Løn, og det viser sig da, at de ikke kan bjerge sig, naar de finder Vej til større Firmaer, hvor der stilles Fordringer; dermed er de saa ude i en ofte langvarig Kamp med Arbejdsløsheden. Kun faa Firmaer giver den fornødne Uddannelse og beholder deres unge Mennesker, og Pladserne hos dem er selvfølgelig vanskelige at opnaa.

Det er ikke vor Mening med disse Oplysninger at stoppe al Tilgang til vort Fag — Folk skal jo have deres Børn anbragte — men vi vil slaa lidt koldt Vand i Blodet paa dem, der tror, at Elektrikerfaget er et helt Eldorado, og derfor ganske kritikløst sætter deres Børn i Lære. De bør nøje undersøge Forholdene og sikre sig, at deres Børn kommer paa Steder, hvor de faar tilstrækkelig Oplæring.

Undertegnede, som i Reglen træffes paa vort Kontor, Griffenfeldtsgade 6, 1., hver Dag Kl. 10—12 Fmd. samt Onsdag Aften Kl. 8—9, skal med Glæde give alle Oplysninger«.

H. M. Esberg,
Formand for Elektrikernes Fagforening,
København.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Juleunderstøttelsen. I Henhold til Arbejdsløshedskassens Vedtægt skal der Juleaftensdag eller Dagen før udbetales en ekstra Understøttelse til hvert understøttelsesberettiget Medlem, hvis Arbejdsløshed har varet mindst de sidste 10 Dage før Jul. Kun de Medlemmer, der har opnaaet fuld Medlemsret (1 Aar), og som iøvrigt har holdt Bogen i fuldstændig Orden uden Restancer, kan komme i Betragtning ved denne Juleuddeling. Arbejdsløse Medlemmer, som i Dagene fra den 18.—24. Debember incl. træder i Arbejde, beholder Retten til Juleunderstøttelse, forsaavidt de har været arbejdsløse i de umiddelbart forudgaaende 4 Uger.

Juleunderstøttelsens Størrelse er fastsat efter følgende Skala:

For Medlemmer med	1—3	Aars Anciennitet	12 Kr.
- —	3—6	— —	16 -
- —	over 6	— —	20 -

Ethvert Medlem, der er berettiget til ovennævnte Understøttelse, vil kunne erholde denne udbetalt hos de respektive Afdelingskasserere Torsdag den 23. December.

Regulativet for København. Ifølge Meddelelse fra Københavns Belysningsvæsen er *Kronerosetter* atter paabudt ved Ophængningssteder for Lampekroner.

For Fremtiden er det tilladt ved Gennemføringer af Maalerledninger paa *Jævnstrøms-Anlæg* at anvende Jærnrør. Alle Metalrør, der anvendes til Gennemføring af Maalerledninger, skal forsynes med Porcelænstyller i begge Ender.

Paa *Vekselstrøms-Anlæg* maa der ved Etagegennemføringer kun benyttes Gennemføringsrør af Porcelæn.

Hos Firmaet Erhardt Petersen, København, opstod der i Midten af November Maaned nogle Uoverensstemmelser foranlediget ved, at de hos Firmaet arbejdende Elektrikere krævede dette for tilgodehavende Akkordoverskud fra udførte Akkorder, der i Henhold til Overenskomsten var forfaldne til Udbetaling. Dette tog Installatøren saa unaadigt op, at han øjeblikkelig afskedigede samtlige Svende. Denne noget ejendommelige Maade at betale Overskud paa faldt saavel de paagældende Elektrikere som Forbundet noget slemt for Brystet, og det mærkelige Tilfælde indberettedes til Sammenslutningen. Forinden Sagen imidlertid kunde komme til Behandling, opdagede Firmaet heldigvis sin »Fejltagelse«, og den opstaaede lille Meningsforskel bragtes ud af Verden ved en Konference mellem Installatøren og Formanden for vor københavnske Fagforening, Afdeling 1.

Hos Firmaet Poetzold & Jacobsen, Frederiksberg, var der opstaaet Strid om Betaling for Udskæring i Gesimser, hvor Efterreparationen blev foretaget af en Stukkatør og ikke af Elektrikeren, hvorfor Firmaet bestred Rigtigheden af et fremsat Krav fra den paagældende Montør om den fulde Betaling herfor.

Paa et i den Anledning afholdt Mæglingsmøde den 24. November ordnedes Sagen mellem Parterne, hvorefter Klagen bortfaldt.

Afdeling 8, Odense, henleder fremdeles Medlemmernes Opmærksomhed paa følgende Generalforsamlingsbeslutning:

> »Ifølge vedtaget Tillægsparagraf til Afdelingslove maa ingen Medlemmer søge eller tage Arbejde i Afdeling 8, Odense, forinden Henvendelse til Afdelingen, hvor Kontrolkort udleveres.
>
> Medlemmerne gøres samtidig opmærksom paa, at der *skal* udstedes Akkordseddel paa alt Akkordarbejde. Undladelse af at opfylde nævnte 2 Punkter medfører Bøde til Lokalkassen«.

Fremlysning. Afdeling 12, Slagelse, meddeler os, at man der i Byen har fundet en Medlemsbog Nr. 830 Albert Petersen, født 30.12.91. Da man f. T. ikke kender vedkommende Kollegas Opholdssted, og Bogen endnu ikke er anmeldt tabt, gør vi herved opmærksom paa, at denne er fundet og kan faas udleveret af Kassereren i Slagelse, W. Petersen, Absalonsgade 6, St.

Formere.

Formerne i 1915. Et Aar, der med Henblik paa de danske Formeres Arbejdsforhold vil staa som et af dem der huskes, er ved at løbe ud. Medens en Verdenskrig raser, og medens krigsgale Regeringer i de store Lande, støttet af Kapitalisterne og Overklassen, slagter Tusinder af Mennesker hver Dag, omtrent udenfor vort Lands Dør, har Formerne i Danmark gennemlevet et 1915 under fredelige Forhold, med meget, ja næsten til Tider for meget Arbejde.

Vel er Priserne paa alle Livsfornødenheder skruet overordentlig unaturligt op, og vel har de Fremstød, der er sket paa Lønomraadet, langt fra kunnet holde Maal med Prisstigningerne, men hvor langt er det ikke at foretrække, fremfor at vi var blevne indblandet i Massemyrderiet.

Det kan ikke pure afvises, naar Arbejdsgiverne hævder, at ikke hele Prisstigningen paa deres Varer i Jærnindustrien er Merfortjeneste, thi det er rigtigt at Materialerne er stegne stærkt, men hvor meget værre havde vi ikke været stillede, om Udlandet, og netop de krigsførende Lande, havde stoppet for Tilførsel af Materialer. Paa ganske kort Tid havde den danske Industri været lagt øde. Da hellere en Dyrtid, der for en stor Del fremkommer ved, at vi netop til Udlandet maa udføre en Mængde af vore egne Produkter. Under de nuværende Forhold maa det næsten kaldes en Livsbetingelse for os.

Men som den besiddende Klasse har maattet bringe Ofre, saaledes har Arbejderne, og dermed ogsaa Formerne, maattet bringe Ofre, og forholdsvis meget større Ofre end de Besiddende. Ræsonnementet er rigtigt, naar vore Medlemmer har sagt, hvad hjælper det mig at tjene ordentligt, naar jeg skal bruge $^1/_3$ mere nu for at eksistere, ligesom det Medlem har Ret der siger, at det ikke gavner ham synderligt, at 1915 har været et godt Arbejdsaar, naar Sikringsstyrken af Aarets 12 Maaneder tog ham ind i de 5, medens Hustru og Børn kun fik en ringe Understøttelse i Forhold til, hvad han ellers kunde have bragt dem, i Stedet for at være paa Soldaterkost og 25 Øre i rede Penge om Dagen.

Men som Helhed maa vi, i Forhold til den store Verdenssituation, se ud over dette og være jævnt tilfredse.

Lad os da haabe, at 1916 med Hensyn til Arbejde ikke bliver ringere end 1915, at den krævede og varige Verdensfred maa komme snart, og at vi i det lille Danmark maa finde fredsvenlige Arbejdsgivere i 1916.

Hermed Ønsket om et godt og glædeligt Nytaar.

Hovedbestyrelsen.

Aarhus Afdeling har meddelt, at paa De forenede Jærnstøberier er de saakaldte »Aarhus-Radiatorer« forhøjet med 2 Øre pr. Rør. Samtidig er der hos Firmaet Caroc & Leth optaget en Revisionsforhandling om de bestaaende Akkordpriser.

Horsens. Den 24. November afholdtes der i Horsens, hos Aktieselskabet Møller & Jocumsen, et Mæglingsmøde, fremkaldt ved Klage fra Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning over, at Aktieselskabet var blokeret for Tilgang af Formere. Forholdet var, at der fandtes 5 à 6 Formere, og der var Brug for det dobbelte Antal, men trods Avertering o. s. v. var det ikke muligt at faa den fornødne Arbejdskraft.

Firmaet havde absolut intet Holdepunkt for sin Klage. Ledige Formere findes næsten ikke, og Aktieselskabets Støbemester hører jo ikke til dem, der staar højst i Kurs hos Formerne, og deri er han selv Skyld. Sagen sluttedes da ogsaa med, at Forbundets Repræsentant skulde søge at skaffe nogle Formere dertil, men det er ikke let for Tiden.

Københavns Afdeling har meddelt, at 4 paa ren Timeløn arbejdende Medlemmer paa De forenede Jærnstøberier har faaet hævet deres Timeløn saaledes: 1 Mand fra 67 til 70 Øre, 2 Mand fra 64 til 66 Øre og 1 Mand fra 62 til 64 Øre.

Middelfart. I sidst udsendte Nummer af Fagbladet omtales et hos Firmaet Hess & Søn afholdt Mæglingsmøde samt paafølgende Timandsmøde, angaaende Krav om Forhøjelse af en Del ældre Akkorder. Sagen blev henvist til fornyet Behandling mellem Parterne, og Afdelingen har nu meddelt, at Sagen er sluttet. Der er sket en Del Tillæg, og der skal anskaffes nogle ny Modeller. Videre har en ældre Former, der ikke arbejder i Akkord, faaet sin Timeløn hævet med 3 Øre.

Randers. Siden den 15. Februar d. A. har Randers ny Jærnstøberi, der stod udenfor Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, været blokeret for Tilgang af vore Medlemmer.

Firmaet havde tidligere været Medlem, men da det nu stod udenfor, søgte Forbundet at faa en Overenskomst med det. Det var en af de vanlige, der haves med de ikke-organiserede Arbejdsgivere, men Firmaet nægtede at underskrive, da der fandtes den Bestemmelse, at der kun maatte anvendes Arbejdsmænd til Maskiner, naar Medlemmer af Formerforbundet ikke kunde faas, og Hr. Andresen havde 2 Maskinformere, som han ikke ønskede overflyttede fra Arbejdsmandsforbundet til Formerforbundet. At vor Afdeling i Randers ønskede det modsatte af, hvad Fabrikanten ønskede, forstaas meget let, naar man erfarer, at medens de øvrige, der i Randers former paa Maskine, er Medlemmer af vort Forbund og tjener 66—68 Øre i Timen, saa nøjedes Maskinformerne paa Ny Jærnstøberi med 40 a 42 Øre i Timen.

Da der intet Udkomme var med en Forhandling der fandt Sted, blev Arbejdet standset for de faglærte Formere, og saaledes har Sagen ligget, indtil Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning den 29. Oktober meddelte, at Firmaet atter var Medlem, og den 17. November begærede man Mægling paa Klage over Blokaden.

Forbundet svarede, at Mægling, med Pligt til videre Forfølgelse af Sagen gennem Regler for Behandling af faglig Strid, kunde man ikke indlade sig paa, da Striden var opstaaet paa et Tidspunkt, hvor Firmaet ikke var organiseret. Derimod kunde Forbundet godt deltage i en Forhandling til Stridens Løsning, og vilde ikke indvende noget imod, at der kom en Repræsentant for Sammenslutningen til Stede.

En saadan Forhandling fandt Sted den 25. November, og man enedes her om at hæve Blokaden. Der var 3 Maskinformere paa Fabrikken, og de erklærede sig alle villige til at overmelde sig i Formerforbundet. Deres Timeløn, der var 36 Øre, hævedes samtidig til 40 Øre.

Denne Ordning blev skriftlig opsat og underskrevet, og 2 faglærte Formere begyndte at arbejde paa Fabrikken. Arbejdsmændenes stedlige Fagforening forbød imidlertid de 3 Maskinformere at overmelde sig, og de 2 Formere forlod derefter Fabrikken. Firmaet beklager sig nu til Sammenslutningen, og Dansk Arbejdsmandsforbund har besværet sig til De samvirkende Fagforbund, idet det stiller sig paa Siden af sin Randers Afdeling. Denne Stilling er imidlertid aldeles uholdbar. Saavel De samvirkende Fagforbund som sammes Udvalg til Afgørelse af Grænsestrid har tidligere erklæret, at saadan Overmeldelse maa ske, naar de paagældende Arbejdere selv vil overgaa, og det vil de jo i nærværende Tilfælde.

Forbundet har derefter indtaget det Standpunkt, at ingen af vore Medlemmer kan arbejde paa Randers ny Jærnstøberi før de tre Maskinformere overholder, hvad de er indgaaede paa.

Skanderborg. Den 23. November fandt der en Forhandling Sted hos Fabrikant Blom i Skanderborg om Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger. Formernes Antal er 13, og af disse arbejder de 11 i ren Timeløn. Der opnaaedes et Tillæg af 2 Øre pr. Mand og Time til sidstnævnte, og Gennemsnitsfortjenesten pr. Time er derefter med det Dyrtidstillæg, Hr. Blom giver Timelønsformerne, nu ca. 59 Øre.

Sorø. Den 29. November afholdtes der Mæglingsmøde hos Firmaet Lunge & Søn paa Krav om Akkordprisernes og de ansatte Timelønningers gennemsnitlige Forhøjelse med 10 % samt forskellige andre Ting, ialt 8 Punkter.

Der opnaaedes en Ordning paa Klagens 4 sidste Punkter, nemlig Vedligeholdelse og Fornyelse af Kasser og Modeller, ekstra Betaling for Brædtskifte ved Maskinerne, Ændring i Betalingen for Forhøjelser og andre Forandringer ved Remskiver samt Istandsættelse af Støberiets Tag. Derimod opnaaedes der ikke Enighed om de direkte Lønforhold, og disse henvistes til Timandsudvalget. Der er imidlertid gjort Forsøg paa at bringe Parterne sammen til en Forhandling paany, men mislykkes dette, maa Timandsmøde naturligvis afholdes.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. I Svendborg har 16 Mand hos A/S Carl Axelsen faaet gennemsnitlig hver 1,9 Øre i Forhøjelse af Timelønnen, som derved for samtlige steg til 45,9 Øre, og samtidig har 52 af 53 Mand hos De forenede Jærnstøberier samme Sted faaet en lignende Forhøjelse; Gennemsnitstimelønnen paa dette sidste Værksted bragtes derved op fra 41,9 til 43,7 Øre.

Hos Firmaet Smith, Mygind & Hüttemeier, København har 10 af 16 Mand faaet deres Timeløn hævet til 43,6 Øre.

Hos Det forenede Dampskibsselskab er der for 3. Gang i Aar givet Lønforhøjelse. I April Maaned fik 15 af 33 Mand Lønnen hævet med 25 Øre, i Maj fik samtlige 31 Mand hver 2 Øre, og i November har 40 Mand faaet ialt 83 Øre til Fordeling. Værkstedets Gennemsnitstimeløn er nu 53,2 Øre.

Hos Firmaet »Brunnshaab« i Nykøbing paa Falster har 12 af 16 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 44,5 Øre til 46,5 Øre.

Hos Grovsmedemestrene i København gives 10 Kr. maanedlig i Dyrtidstillæg.

Mæglingsmøder. Hos A/S Frichs i Aarhus afholdtes Mandagen den 15. November Mæglingsmøde i Anledning af et Lønkrav fra Kedelsmedene. Dette medførte, at 65 Mand fik ialt 130 Øre til Fordeling.

I Anledning af en Strid hos Fabrikant Anker Heegaard i Frederiksværk angaaende Beslaaning af en bestemt Ovntype afholdtes under 3. November et Mæglingsmøde, som gav til Resultat, at der vedrørende det aktuelle Tilfælde straks optoges Forhandling om faste Akkordpriser.

Hos Firmaet Jensen & Wullf, København, opstod for nogen Tid siden Uenighed i Anledning af, at 2 Kedelsmede havde faaet Underskud paa en Akkord. Ved et Mæglingsmøde den 1. December fik de paagældende Arbejdere deres Arbejde betalt med Timeløn i H. t. deres Timesedler.

Hos A/S »Vølund« i København mægledes den 2. December vedrørende forskellige Stridsspørgsmaal. Punkt 1 gik til Timandsmøde og de 2 andre Punkter forligtes. Samtlige Sager drejede sig om Forstaaelsen af Rørpriskuranten.

Bolignød i Frederikshavn. Vore Kolleger i Frederikshavn tilraader Smede og Maskinarbejdere, der har faaet Arbejde i Frederikshavn, at skaffe sig en Lejlighed, førend de belaver sig paa at tage Familien derop. Det skal nemlig være ret svært at finde en Lejlighed i denne By.

Arbejdsløshed og Arbejdsanvisning i November Maaned

under Smedeforbundets Anvisningskontor i København.

Ved Udgangen af November Maaned gik der 216 ledige Smede og Maskinarbejdere i København, og gennemsnitlig gik der paa hver af Maanedens 26 Arbejdsdage ca. 200 Arbejdsløse, medens der i Oktober kun gik 141.

Grunden til Stigningen skyldes, som saa ofte før, i særlig Grad Skibsværfterne, hvor det, særlig hos Burmeister & Wain, har skortet paa Reparationsarbejde.

Men alligevel er det jo en ringe Arbejdsløshed, vi kan notere, og sammenligner vi med November Maaned i Fjor, vil vi finde, at der da gik et betydeligt større Antal ledige end Tilfældet er nu.

Ved Udgangen af November 1914 havde vi 331 Arbejdsløse, og det gennemsnitlige Antal for hele Maaneden var ca. 346, og Ledighedsprocenten bliver yderligere i Fjor højere derved, at det samlede Antal Forbundsmedlemmer i København den Gang var betydeligt lavere, end Tilfældet er nu.

Arbejdsanvisningen har været benyttet i sædvanlig Udstrækning, og der er i Maanedens Løb sket Henvendelse om 208 ledige Pladser, af hvilke det lykkedes at besætte 152 ved Anvisningens Hjælp, deraf 1 i Vestindien og 1 i London.

Der er anvist Arbejde til: 15 Grovsmede, 15 Kedelsmede, 25 Klejnsmede, 76 Maskinarbejdere og 21 Skibssmede.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Hos Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev, fortsættes Arbejdsstandsningen fremdeles.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn, er ligeledes fremdeles blokeret og Tilgang af Forbundets Medlemmer forbudt.
3. Smedemester Reves, Slagelse, er blokeret.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen er begge, indtil anden Meddelelse foreligger, blokerede for Tilgang.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing er blokeret.

8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.

9. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.

10. Maskinfabrikant Harald Christensen, Mariendals Allé, Slagelse.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

Dansk Elektrikerforbund. Blokaden paa A/S. Motorforsikrings Anstalten i Bramminge er ophævet. Nærmere i næste Fagblad.

Konflikten paa Hobro Elektricitetsværk. Som meddelt i forrige Nummer af »Jærn- og Metalarbejderen« klagede Afdelingen i Randers til Forbundet over, at Hobro Elektricitetsværk nægtede vore Medlemmer Anvendelse af Akkord. Efter nogen Skriftveksel mellem Forbundet og Værket, hvorunder dette indtog en meget afvisende Holdning, bebudede vi sluttelig Arbejdsstandsning for at gennemtvinge de rejste Krav. Arbejdsstandsningen blev ogsaa iværksat; men varede heldigvis kun een Dag, idet Værket straks efter telegrafisk meddelte os, at man var villig til at opfylde vore Fordringer om de samme overenskomstmæssige Reglers Anvendelse med Hensyn til Akkordarbejde, som de mellem Forbundet og Jærn- og Metalindustrlens Sammenslutning gældende, hvorefter Arbejdet atter genoptoges.

Forhandlingerne om en Overenskomstordning er dog ikke endnu endelig afsluttede; men man tør dog gaa ud fra, at de opstaaede Tvistepunkter i de nærmeste Dage vil blive heldigt tilendebragte.

Dansk Formerforbund. Konflikten paa »Randers ny Jærnstøberi« vedvarer fremdeles, og Tilgang er som Følge deraf forbudt.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Blokaden af Fabriken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, fortsættes uforandret.

Arbejdsstandsningen hos Nielsen & Winther.

Som det vil erindres fandt der i Slutningen af August Maaned d. A. en Slags Arbejdsstandsning Sted hos Nielsen & Winther, en Arbejdsstandsning, der utvivlsomt var ulovlig, idet den bestod i, at de Arbejdere, som arbejdede om Dagen, holdt Klubmøde hver Dag fra Kl. 1 til Fyraften, og dem, der arbejdede om Natten (der arbejdes stadig i 2 Hold) paa samme Maade »holdt Klubmøde fra Kl. 7—9«. Det hele var kommen af, at Firmaet havde opsagt en Arbejder til Fratrædelse, hvilket andre Dele af Fabrikkens Arbejdere følte som en Krænkelse.

Ved Indskriden fra Hovedbestyrelsen og Bestyrelsen fra Københavns Afdeling 1 hævedes imidlertid Obstruktionen straks, hvorefter Hovedbestyrelsen afviste Arbejdsgivernes Krav om Erstatning. Sagen kom imidlertid til Mæglings- og Timandsmøde, og da disse Møder endte uden Resultat, begærede Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening paa Sammenslutningens Vegne et Møde om Sagen, hvor der krævedes Erstatning, hvilket imidlertid ogsaa her afvistes af Hovedbestyrelsen. De fremmødte Tillidsmænd for Arbejderne tilbød imidlertid, da Firmaet i nogen Tid under herskende Travlhed af og til har begæret Overarbejde udover det vedtagne Maksimum, at præstere saa meget ekstra Overarbejde, som der skulde til for at dække de ved den ovenfor nævnte Obstruktion forsømte Arbejdstimer. Dette akcepteredes af Firmaet, og Sagen sluttedes med følgende Vedtagelse:

> »Ved et Møde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund enedes man om følgende:
>
> Klubbens Repræsentanter erkender, at den i Dagene 4.—9. August iværksatte Arbejdstidsforsømmelse er i Strid med bestaaende Overenskomster, og tilbyder derfor Firmaet Nielsen & Winther at oprette det forsømte ved midlertidig at imødekomme de af Firmaet gentagne Gange fremsatte Ønsker om en Forøgelse af Overarbejde, saaledes at hver af Fabrikkens Arbejdere inden Udgangen af indeværende Aar yder Arbejde udover det Arbejde, der nu ydes, indtil de forsømte Arbejdstimer er oprettet.
>
> Kjøbenhavn, den 29. November 1915.
>
> For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
> *Carl F. Madsen.*
>
> For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening:
> *Carl Weitemeyer.*
>
> For Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustrien i Danmark:
> *Moritz Heineke.*
>
> For Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund:
> *J. A. Hansen.*
>
> For A/S Nielsen & Winthers Værktøjsmaskinfabrik:
> *Esche.*
>
> Tillidsmændene hos A/S Nielsen & Winthers Værktøjsmaskinfabrik:
> *Hans Olsen.* *Martin Buch.*«

Uddrag af internationale Korrespondancer.

Det tyske Metalarbejderforbund efter et Krigsaar. Det tyske Metalarbejderforbund har ved Krigens Udbrud indført statistisk Opgørelse over Krigens Indvirkning paa Forbundet, og ved det første Krigsaars Slutning offentliggjort denne. Den statistiske Opgørelse indeholder følgende Tal:

	Tilstedev. Medl.	Indkaldte	Arbejdsløse
1. Aug. 1914....	533,814	—	13,132 (2,5 %)
29. — —	377,756	143 343	73,895 (19,5 %)
31. Oktbr. —	348,271	172,202	27,727 (7,9 %)
30. Jan. 1915	316,822	199,760	8,318 (2,6 %)
1. Maj —	291,526	228,594	4,593 (1,6 %)
31. Juli —	264,677	259,529	3,414 (1,3 %)

Til disse Tal føjer Beretningen:

Efter det første Krigsaars Forløb er 259,529 Medlemmer indkaldt til Krigstjeneste. Det er 51,1 % af det den 1. August 1914 tilstedeværende Tal af mandlige Medlemmer. Dertil kommer yderligere en Afgang af 9,608 Medlemmer.

Arbejdsløsheden har været i gradvis Aftagen siden den første voldsomme Stigning ved Krigens Udbrud.

I Arbejdsløshedsunderstøttelse har Forbundet i dette Aar udbetalt 5 367,636 Mk., og af disse faldt de 4,060,839 Mk. paa det første 1/4 Aar efter Krigens Udbrud.

Desuden er der til de Indkaldtes Familier udbetalt en Sum af 1,109,312 Mk.

Med et rundt Tal har Forbundet fra August 1914 til Slutningen af Juli 1915 udbetalt 6½ Mill. Mk.

Beretningen slutter med Ordene: Uhyre Huller river Krigen i vore Medlemsrækker. Det maa være en Pligt for hver ikke organiseret Metalarbejder at udfylde dem.

Engelske Forbund. Antallet af disse udgjorde ved Udgangen af Aaret 1914 119. Det samlede Medlemsantal beløb sig til 4.791.950, hvilket er en Fremgang i Forhold til 1913 paa 8,2 %, og sammenlignet med 1910 en Fremgang paa 41,9 %.

En Henvendelse fra de ungarske Fagforeninger til Regeringen. En Deputation af ungarske Fagforeninger har henvendt sig til Handelsministeren og overrakt ham en Skrivelse, hvori Regeringen opfordres til allerede nu at paabegynde Drøftelsen af Spørgsmaalet om Arbejdsløsheden efter Krigen. Man gaar nemlig ud fra den Antagelse, at Krigsindustriens Omdannelse til fredelig Virksomhed vil berede Arbejderklassen adskillig Vanskelighed og Skade, hvorfor man opfordrer Ministeren til allerede nu at indlede en Arbejderpolitik, som er egnet til at møde den Arbejdsløshed, som sikkert kan ventes efter Fredsslutningen. Da alle de Virksomheder, som nu arbejder for Krigens Behov, til den Tid vil ligge stille, vil Ti-Tusinder af Arbejdere blive uden Beskæftigelse, ligesom ogsaa de fra Felten tilbagevendende Arbejdere løber Fare for at staa uden Fortjeneste og Midler til Livets Ophold. Det maa anbefales at give Kommunerne Anvisning paa at forberede offentlige Arbejder, som øjeblikkeligt kan sættes i Gang og samtidig at foretage saadanne Lønforhøjelser, som er nødvendige paa Grund af Dyrtiden.

Fra Regeringen bør der ydes Tilskud til alle Foreninger, som befatter sig med Arbejdsløshedsunderstøttelse. Tilskud bør gives i Forhold til Medlemstallet og afløse de hidtidige, utilfredsstillende sporadiske Tilskud til saadanne Foreninger og til Kommunerne. Fagforeningerne er ude af Stand til at imødekomme alle af Arbejdsløsheden opstaaede Krav, da de allerede under Krigen har bragt for store Ofre. Ministeren bedes om at bemærke sig den af Fagforeningerne med stor Hengivelse udfoldede Hjælpevirksomhed, der gaar langt ud over de lovmæssige Forpligtelser. (Man ser, hvor Krigen endogsaa paatrykker Tonen sit Stempel af Fornedrelse. Red.)

Ministeren lovede en Deputation, som i denne Anledning overbragte en Henvendelse, at dens Forslag skulde blive Genstand for en omhyggelig Prøvelse og al mulig Hensyntagen.

Stiftelsesfest.

Lørdagen den 27. November fejrede Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Vejle sin 25-aarige Stiftelsesfest, i hvilken Anledning der var gjort særlige Anstrengelser for at gøre Festen saa smuk og højtidelig som mulig, og dette maa da ogsaa siges at være lykkedes over al Maade.

Afdelingens Medlemmer med Damer deltog i et Antal af ca. 250 i Festen, som afholdtes i Arbejderpartiets Forsamlingsbygning. Festen bestod i Fællesspisning samt Aftenunderholdning og Bal.

I Festmaaltidet deltog Redaktøren af den lokale Socialdemokrat, Folketingsmand Jacobsen, samt Formanden for den lokale Fællesorganisation, Journalist Larsen. Begge talte ud fra forskellige Synspunkter for Smedene og deres lokale Fagforening som den loyale Medkæmper, den altid har været indenfor Arbejderpartiet i Vejle. Forbundets Formand, der kom til Stede under Maaltidet, bragte en Hilsen fra Hovedbestyrelsen og en Tak til dem, der i en lang Aarrække ved deres Arbejde har baaret Afdelingen frem. Han mindedes afdøde Olufsen som den ægte Proletartype, han var, men som i nogle Aar gjorde et ærligt og trofast Arbejde. Senere hen var Thomas Petersen den, der tog Opgaven op og i en lang Aarrække var sine Kammeraters højt skattede Tillidsmand. Da han blev Mester, afløstes han af Afdelingens nuværende Formand, Sophus A. Lund, der følger sine Forgængeres Tradition paa bedste Maade og til Kammeraternes Tilfredshed. Afdelingens første Formand, Smedemester Svendsen, med Hustru var indbudt og deltog i Festen, og Svendsen takkede med at holde en Tale, der gav et fortræffeligt Billede af de smaa og usle Forhold, hvorunder vore Fagfæller arbejdede for 25 Aar siden, og hvor hovent enhver Henvendelse om Forbedring i Kaarene blev afvist af Datidens Fabrikanter, som baade var og opførte sig som Selvherskere paa Arbejdsmarkedet.

Aftenunderholdningen fik sit festlige Præg ved Udførelsen af Festkantaten fra Forbundsjubilæet i Kongens Have i København i Aaret 1913. Kantaten blev udmærket udført af Sangforeningen »Apollo«, der for største Delen bestaar af Smede, assisteret af et 16 Mands Orkester under Ledelse af Musikdirektør Telling. Efter 1. Del af Kantaten holdt Forbundets Formand den egentlige Festtale, som modtoges med Bifald, og Afdelingens Formand bad ham overbringe Hovedbestyrelsen Afdelingens hjertelige Tak og Hilsen.

Den vellykkede Fest sluttede henad Morgenstunden paa den mest kammeratlige Maade.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Elektrikerforbund.						
945	Frederiksen, G. N. S.	København	17. 1.85	København	20.12.13	Nakskov	30.10.15
1608	Miølstrup, H. Chr.	Alminde By	25. 4.80	—	10. 5.15	København	26. 6.15
1604	Olsen, A. C.	Sundby	28. 7.83	—	10. 5.15	—	5. 6.15
231	Rabe, R.	Randers	31.12.88	—	15. 4.08	Randers	26. 6.15
1017	Sørensen, E. W.	København	17. 6.92	Aarhus	13. 2.13	—	7. 8.15
	Dansk Formerforbund.						
595	Carstensen, Peter	København	21. 5.60	Næstved	7. 9.12	København	6. 3.15
1120	Jensen, Thomas	Aarhus	16. 8.84	Aarhus	1. 4.03	Odense	5. 6.15
1517	Jørgensen, Theodor	Faaborg	30. 5.58	Horsens	11. 2.08	Hovedkont.	7. 8.15
1737	Hansen, Hans Peter	Gundsømagle	30. 1.88	Fredericia	27. 2.15	Fredericia	25. 9.15
1775	Madsen, Ingvar	Holstebro	8.11.84	Esbjerg	3. 6.15	Esbjerg	9. 7.15
426	Mikkelsen, Peter Chr.	Lille Næstved	26. 1.83	Næstved	1. 5.01	Hovedkont.	8. 8.15
1412	Nielsen, Josef Niels	Fredericia	1. 4.77	Svendborg	1. 7.15	Svendborg	28. 8.15
1032	Petersen, Frantz	København	1. 7.73	København	12. 5.06	København	?
233	— M. Chr.	Sæby	29. 9.93	Sæby	24.11.12	Sæby	24.11.12
1609	— Thorvald	Horsens	29.11.88	Odense	15.11.13	Odense	?
1614	Schmidt, Augustinus	Dalby Sogn	9. 8.89	Fredericia	1.11.13	Fredericia	18. 4.14
1427	Søndergaard, Jens Chr.	Lemvig	20. 4.83	Holstebro	1.11.01	Hovedkont.	?
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
8263	Andersen, Frederik Andr.	København	10. 2.70	Kbhvn. Afd. 1	24. 7.15	Kbhvn. Afd. 1	4. 9.15
20684	— Jens Peter	Aalborg	29. 3.83	Aalborg	1. 7.12	Aalborg	22. 5.15
4608	— Kaj Alfred	Odense	19. 2.94	Vejen	4. 5.12	Kbhvn. Afd. 1	24. 9.15
2319	— Oscar O. P.	København	8.10.80	Kbhvn. Afd. 1	19.10.99	„ „ 1	14. 8.15
9946	— P. Chr.	Rødding	23. 7.86	Randers	17. 4.15	Randers	17. 7.15
8185	Bauer, Claes Peter	Hammerlunde	14. 4.65	Kbhvn. Afd. 1	16. 7.15	Kbhvn. Afd. 1	21. 8.15
7113	Bech, Carl	Hvam	24.12.78	Hobro-Assens	30. 1.15	Hobro-Assens	27. 3.15
15401	Bennetzen, Chr. Gotlieb	Andsager	20.10.62	Aalborg	10. 1.06	Aarhus	31.10.14
15100	Blumensen, H. J.	København	24. 4.86	Kbhvn. Afd. 1	19. 2.15	Kbhvn. Afd. 1	3. 4.15
18408	Borelli, Peter	—	1. 3.92	„ „ 1	1. 8.11	„ „ 1	14. 8.15
6970	Christensen, Jacob Peter	Skive	5. 3.95	Skive	1. 5.12	Randers	4. 9.15
1746	— Niels P.	Stubbekøbing	14. 4.69	Kbhvn. Afd. 4	25. 6.15	Kbhvn. Afd. 1	14. 8.15
18409	— Poul Vilh.	København	14. 5.96	„ „ 1	5. 2.15	„ „ 1	28. 8.15
1060	Fischer, V. C. F.	—	6. 8.68	„ „ 1	28. 8.15	„ „ 1	28. 8.15
20714	Frøslev, Peter Larsen	Sevel	19. 9.87	Skive	4.11.13	Skive	12. 9.14
8350	Hansen, Carl Chr. J.	København	23. 6.81	Kbhvn. Afd. 1	5. 6.15	Kbhvn. Afd. 1	28. 8.15
1174	Hammershøj, Immanuel	Aalborg	17. 1.87	„ „ 1	20. 9.15	„ „ 1	18. 9.15
8483	Hendriksen, Carl Otto L. Vilh.	København	6. 1.95	„ „ 1	9. 5.14	„ „ 1	18. 9.15
20897	Holvard, Aage	—	30. 5.94	„ „ 2	19. 4.13	Hovedkont.	7. 6.13
20825	Jensen, Oskar	Skive	17. 6.94	Skive	9. 5.13	Skive	17.10.14
13281	Jørgensen, Peter Ulrik	Nykøbing F.	16. 9.89	Kbhvn. Afd. 1	19. 6.15	Kbhvn. Afd. 1	4. 9.15
4914	Ingebrigtsen, Gerhard	Bergen	28. 6.87	Helsingør	7. 8.15	„ „ 1	28. 8.15
5304	Keil, Ferd. Rud. H.	København	18. 6.84	Kbhvn. Afd. 1	7. 8.15	„ „ 1	28. 8.15
18423	Knudsen, Chr. Alb. Edv.	—	8. 1.96	„ „ 1	20. 2.15	„ „ 1	21. 8.15
8378	Koch, Chr. Frederik	Valby	15. 4.61	„ „ 1	18. 6.15	„ „ 1	21. 8.15
5339	Larsen, Viggo Chr.	Rønne	21. 2.94	„ „ 1	24. 7.15	„ „ 1	21. 8.15
6482	Leinsdorf, Carl Ludv. Ferd.	Brahetrolleborg	7.12.94	Hillerød	3. 5.14	„ „ 1	17. 7.15
5547	Lindquist, Peter Ludvig	København	10. 4.86	Kbhvn. Afd. 1	27. 9.13	„ „ 1	31. 7.15
11492	Lindvang, Johs. Madsen	Horn pr. Ribe	6.12.91	„ „ 1	7. 6.13	„ „ 1	21. 8.15
21820	Madsen, Emanuel H.	København	31. 5.96	Roskilde	18. 1.15	„ „ 1	21. 8.15
5694	Mikkelsen, Chr. Vald.	—	22. 3.85	Kbhvn. Afd. 1	8. 2.05	„ „ 1	3. 7.15
8078	Mortensen, Thorkild Vald.	—	11. 3.87	„ „ 1	2. 7.15	„ „ 1	4. 9.15
1178	Møller, Peter Johs. E.	—	8. 4.89	„ „ 1	11. 9.15	„ „ 1	18. 9.15
11233	Nielsen, Einer Chr.	—	11. 3.94	„ „ 1	22. 4.14	„ „ 1	28. 8.15
9797	— Oscar	Odense	30. 6.82	Odense	2.10.14	„ „ 1	4. 9.15
9109	Petersen, Carl Jens	Aarhus	21. 2.84	Aarhus	9. 5.03	Hjørring	14. 8.15
15055	— Hans Andreas	Rønne	29. 5.92	Kbhvn. Afd. 1	20. 3.15	Kbhvn. Afd. 1	12. 6.15
20821	— Mads Peter	Bilstrup	24. 8.93	Skive	5. 1.13	Skive	4. 1.13
21846	— Peter Julius	Nr Taastrup	17. 8.94	Stubbekøbing	8. 5.15	Stubbekøbing	12. 6.15
317	Pantmann, Holg. P. Ferd.	København	27. 3.93	Kbhvn. Afd. 1	7. 4.13	Kbhvn. Afd. 1	21. 8.15
16927	Wiegel, Kay	—	5. 1.78	„ „ 1	2. 4.15	„ „ 1	28. 8.15

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 773 C. Vald. Madsen.
- 1251 J. P. Jensen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Udmeldte Medlemmer.

				Sidst betalt
Nr.	597	Holbeck,	J. K. J.	?
-	548	Jensen,	Johannes	2.10.15
-	973	Karstens,	G. F. W.	?
-	1387	Larsen,	L. A.	2.10.15
-	1149	Nielsen,	H. P.	23.10.15
-	520	Palm,	Th.	2.10.15

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret.)

				Nyt Nr.
Nr.	691	Albers,	Chr.	1712
-	858	Ambrosiussen,		1719
-	1012	Jacobsen,	H. Chr.	1722
-	194	Jørgensen,	O.	1718
-	842	Larsen,	C. E. H.	1720
-	191	Lauritzen,	C.	1713
-	383	Schmidt,	H. L. J.	1727

Dansk Formerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

Gl. Nr			Genindmeldt
1259	Holm,	Julius Ferd.	11.12.15
901	Mathisen,	Jens Peter	17. 7.15
621	Nielsen,	Carl Chr. Fr.	14. 1.15
518	—	Chr. Hedegaard	24. 7.15
1436	Oksholdt,	Vald. Ejnar	15.11.15
1180	Petersen,	Hans Peter	17. 4.15

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Nyt Nr.
Nr	111	Binderup, A. N.	138

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 12013 Harry Andersen (er udstreget)
- 21252 C. Christensen
- 2005 T. Christensen
- 5387 J. Henriksen

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	2490	Carl H. Crona	(Kbhvn. Afd. 1)
-	7579	A. Knudsen	(— — 1)
-	1222	Sofus Lyrup	(— — 1)
-	20338	L. Marott	(— — 1)
-	6030	Henrik H. Bøjsen	(— — 4)
-	7390	Charles Henriksen	(— — 4)
-	2047	C. Rasmussen	(— — 4)
-	12123	H. K. C. L. Larsen	(— — 5)
-	21695	Niels Chr. Nielsen	(Roskilde)
-	19306	F. L. Hansen	(Stubbekøbing)

Medl. Nr. 12687, Vald. P. Schmidt, 5184, V. Hetmar, og 18553, O. E. Petersen, har fundet deres Bøger.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	1034	Christensen,	Will. Arthur	29. 3.02
-	15901	Gommesen,	Vilh.	29.10.10
-	13007	Hansen,	C. J.	2.11.12
-	18930	—	J. P.	20. 5.11
-	12271	Henriksen,	Hans Peter	29. 3.13
-	15667	Kragh,	Chr. Rasmussen	31. 8.12
-	14012	Lang,	J. J. Jensen	4. 3.07
-	14916	Lusty,	G. E. V.	12. 3.10
-	5041	Petersen,	Laurits	1. 6.12
-	17903	—	Marius	2. 7.10
-	5425	Thomsen,	Hj. V. E. Chr.	30. 3.12

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	13620	Andersen,	Eskild V. Fregerslev	14. 3.14
-	21252	Christensen,	Chr. Th. C.	3. 7.15
-	2005	—	Thorvald P. M.	24. 7.15
-	6492	Hansen,	Hans Ch. Rud.	28. 1.15
-	5387	Henriksen,	Ivar L.	27. 3.15
-	8556	Jensen,	Niels Andreas	29. 5.15
-	5102	Jørgensen,	Thomas V.	27.12.13
-	13865	Jakobsen,	Jens Erik	28.11.14
-	11038	Josty,	Vald. Daniel	5. 6.15
-	12200	Larsen,	Emil Herman	4. 7.14
-	8940	Nielsen,	Niels Mikkelsen	27. 3.15
-	14459	Olsen,	Albert	9. 1.15
-	17959	—	Ole Jens	4.10.13
-	21179	Petersen,	Carl Georg	13. 9.13
-	18897	—	Erik Lomholdt	?
-	16220	—	Frederik	27. 6.14
-	1273	Rom,	Osvald L.	19. 6.15
-	9086	Saaby,	Ludv. Vilh.	26. 9.14
-	18935	Ungermann,	Oluf	13. 9.13

Overskud henligger paa Kbhvn. Afd. 4's Kontor til V. Andersen fra Kastrup Maskinfabrik.

Paa Afdelingskontoret i Odense henligger Overskud til Medl. Nr. 12289, Hans Th. Jepsen, og 12294, L. Chr. Christensen.

Paa Afdelingskontoret i Randers henligger Overskud til Medl. Nr. 3658, S. Kvist, og 10874, S. Nielsen Vinther, fra Scandias Grovsmedie.

Efterlysning. Paa Anvisningskontoret i København ligger et Brev til Maskinarb. K. L. Rasmussen, oprindelig adresseret til Helsingør og afsendt fra Middelfart.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 8, 11. Aarg.

Advarsel til Afdelingskassererne.

Et tidligere Medlem, Nr. 20516, Jens Peter Lauritsen, ca. 25 Aar gammel, har i de senere Tider hjemsøgt adskillige Afdelinger og, under Forklaring om, at hans Bog laa paa Hovedkontoret, med større eller mindre Held søgt at formaa dem til at udbetale sig Penge. I den allersidste Tid er det Fyn, der har været Genstand for hans Operationer.

Hans fleste Angivelser gaar iøvrigt ud paa, at han skal indlægges paa Sygehuset for sin Tuberkulose, men da han snart optræder i den ene snart i den anden Kant af Landet, kan der ikke være megen Alvor i hans Bestræbelser herfor. Han har ganske rigtig en Gang i Sommer henvendt sig paa Hovedkontoret for at protestere imod sin Slettelse, men har undladt at møde med de Beviser, der forlangtes herfra, ligesom Holbæk Afdeling fastholder, at Slettelsen er fuldt berettiget.

Afdelingskassererne advares derfor imod at fæste Lid til Lauritsens Historier, for selv om man er syg, har man alligevel ikke Lov til at slaa Plader.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Elektrikerforbund.

Formænd:

Aarhus: Til Formand er valgt Johannes Klausen, Langelandsgade 3.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kasserere:

Ringe: Maskinarb. J. Bregndahl, Nyvej (1. Sal).

Arbejder-Literatur.

I Lighed med tidligere Aar foreligger nu paa Arbejderpartiets Forlag »Fremad« *Lommebog for Arbejdere 1916.* Der er i denne Aargang den samme Righoldighed af statistisk og tabellarisk Stof som i de forrige. Foruden dette findes i Aar en særdeles interessant Afhandling om *Brugsforeningsbevægelsens Historie i Danmark,* hvori for første Gang foreligger en samlet Oversigt over den københavnske Kooperation.

Yderligere er det sædvanlige, for alle Arbejdere uundværlige Stof, der omhandler en Mængde sociale Forhold, ført op til Dato og suppleret med adskilligt nyt. Vi nævner i Flæng: Fortegnelse over Fagforbund og Fagforeninger, Sygekasser, Arbejder- og Arbejdsgiverinstitutioner, Folketing og Landsting, Borgerrepræsentation og Magistrat m. m.

Den, der en Gang har vænnet sig til at have denne Bog hos sig, kan ikke undvære den. Vi anbefaler vore Læsere altid at have den i Lommen. Prisen er overkommelig, kun 75 Øre.

Samtidig benytter vi Lejligheden til at henlede Opmærksomheden paa den planlagte Udgave af *Gustav Bangs Skrifter,* der i en nær Fremtid udkommer paa samme Forlag. Der bydes her til en meget billig Pris — 2 indbundne Bøger for 2 Kr. tilsammen — Literatur af den lødigste Art. Dr. Bangs Personlighed og Forfatterskab er saa kendt indenfor Arbejderkredse, at en yderligere Anbefaling af dette Værk er overflødig. Vore Læsere bør forudbestille Bogen snarest, enten hvor Listerne er fremlagte eller i Boghandelen »Fremad«, Frederiksborggade 33.

Rabat.

Til Medlemmer af Centralorganisationen.

Ofte gaar det saadan, at man først efter at have handlet kommer paa Tanker om, at man kunde have sparet 5 à 10 %, hvis man havde husket at sikre sig Rabatkort forinden.

Vi erindrer derfor Medlemmer af Centralorganisationen om, forinden de nu gør deres Juleindkøb, at de ved Henvendelse paa Smede- og Maskinarbejdernes Fagforenings Kontor, Larslejstræde 1, Stuen, gratis kan faa udleveret Rabatkort til Brug ved *Indkøb af alle mulige Forbrugsartikler,* Fødevarer undtagen.

Rabatkortene er udstedte af Rabatforeningen »A. E.«, og giver 5 à 10 % Rabat, naar de forevises ved Varernes Betaling.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 18. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 3 JANUAR 1916 2. Aarg.

Den vedtagne Overenskomst.

Gennem Artikler i „Jærn- og Metalarbejderen" for Oktober, November og December har vi, saa godt som Omstændighederne tillod det, holdt vore Medlemmer a jour med den faglige Situation, de første Forhandlinger, de udvekslede Skrivelser o. s. v. I December meddelte vi, at der var en ikke ringe Mulighed for at naa et Resultat, men at Spørgsmaalet nu var: „Vil der kunne afsluttes en Overenskomst mellem Sammenslutningen og Metalarbejderkartellet, uden at Resultatet vil være absolut afhængigt af den endelige Ordning indenfor samtlige eller dog de væsentligste i den store Situation interesserede Organisationer".

Saavel Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening som Jærnindustriens Sammenslutning havde jo principielt hævdet, at man kun vilde slutte, naar der blev garanteret Fred over hele Linien, og først paa Slutningen af Forhandlingerne, da vi maatte kræve et bestemt Svar paa den endelige Stilling i saa Henseende, gik man med til at slutte uden Forbindelse med den almindelige Situation og med øjeblikkelig Ikrafttræden af det vedtagne Resultat.

Den hele Sag har naturligvis denne Gang for Jærnindustrien formet sig adskilligt større og vanskeligere end hidtil. I tidligere lignende Tilfælde drejede det sig som Regel kun om Smedene og Maskinarbejderne alene, eller kun om et Samarbejde mellem Formerne og dem, men denne Gang stod vi med et oprettet Jærn- og Metalarbejderkartel, hvoraf tilmed Dansk Elektrikerforbund paa sin Kongres sidste Sommer med en Stemmes Majoritet havde vedtaget at udmelde sig. Hvad Virkning vilde dette kunne faa? Og vilde det være muligt at bevare Sammenholdet, naar der nu skulde skrides til Handling overfor Arbejdsgiverne? Ganske vist var Metalarbejderkartellet først og fremmest dannet med Henblik paa saadanne Situationer, men vi kender jo alle den betydelige Gæring i Organisationslivet — dette gælder som bekendt saavel Arbejdsgivernes som Arbejdernes Organisationer — og vilde den megen Snakken og Kritiseren i Øst og i Vest sammen med dem, der mere eller mindre skjult eller aabenlyst finder Interesse i at lave det mest mulige Halløj, hver Gang vi i Jærn- og Metalindustrien foretager os et eller andet, dog ikke kunne lave saa meget Mudder og Spektakel, saa at det maatte slaa Revner hist og her?

Lige overfor alt dette maatte der gaas meget konsekvent til Værks. Først og fremmest maatte der tages Hensyn til Beslutningerne paa Forbundenes Kongresser. Dernæst maatte der skaffes Klarhed for, om der indenfor de ledende Kredse var Enighed om at gaa videre ad de kendte Baner med Hensyn til saavel Timelønsbevægelsen som Arbejdet paa at forbedre vore Akkordpriser, og endelig var det nødvendigt, naar de forskellige Forbunds Bestyrelser havde taget deres Standpunkt, da at samarbejde det hele til et fælles Meningsudtryk gennem Centralledelsen.

Da det var lykkedes at naa til et Resultat i saa Henseende, gjaldt det om at tage Sagen paa den rette Maade overfor Arbejdsgiverne. Her stod vi paa den

ene Side med De samvirkende Fagforbunds Beslutning paa Repræsentantskabsmødet den 13. September, hvor det bl. a. var vedtaget, at de enkelte Organisationer burde forsøge, hvad de kunde naa ved egen Forhandling, men samtidig ogsaa med De samvirkende Fagforbunds ændrede Love, der gør det til en Pligt at lade Overenskomster i de forskellige Fag og Industrier forelægge og godkende af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg. Alt dette var naturligvis ingen Hindring, men kun noget, som maatte iagttages.

Staaende lige overfor Arbejdsgiverne havde vi deres velbekendte, offentligt udtalte Standpunkt, som gik ud paa:

> Fornyelse af de gamle Overenskomster uden nogen Forandring og med et Dyrtidstillæg for de laveste Lønninger, idet man i saa Henseende gjorde gældende, at Arbejdsgiverne
>
> „under ingen Omstændigheder kunde gaa med til at bøde paa den forhaandenværende Dyrtid ved Ændringer i Overenskomsterne",

og man tilføjede:

> „Vi vil ikke i Anledning af den forbigaaende Dyrtid gaa med til at hæve de overenskomstmæssige Lønninger, naar vi ved, at vi ikke kan faa dem ned igen, naar Begrundelsen for Forhøjelsen, Dyrtiden, atter er forbi".

Og endelig havde man meddelt os, at Arbejdsgiverne ikke var til Sinds at slutte nogen Separatfred. Der vilde kun kunne indgaas Overenskomst, naar der var Udsigt til at opnaa Fred over hele Linien. Under disse ikke alt for lyse Omstændigheder toges der saa fat.

— Gaar man nu de forskellige Fags Interesser igennem, saa var Stillingen den, at Elektrikernes Krav i ganske særlig Grad gjaldt Priskuranten, dels Bevarelsen af den nuværende, dels en Omlægning, men navnlig ogsaa et Supplement for alle de Arbejders Vedkommende, som efterhaanden er komne til, siden Priskuranten oprettedes, enten i Kraft af den tekniske Udvikling eller af andre Grunde. Dertil kommer, at man ønskede en særlig Forhøjelse af den laveste Minimallønsats.

Noget anderledes var Forholdene i Gørtlerfaget, hvor der tiltrængtes en Forbedring af Forholdene paa alle de smaa Værksteder, dels paa Timelønnens, men navnlig ogsaa paa Akkordprisernes Omraade.

For Metaltrykkernes Vedkommende tiltrængtes der ogsaa en Forbedring af Akkordpriserne, men Stillingen var for Gørtlernes og Metaltrykkernes Vedkommende for saa vidt lettere, som der i disse Fag ikke findes kollektive Priskuranter. Der eksisterer kun Priskuranter eller fastslaaede Akkordbetalinger for Virksomhederne hver for sig. Der kan man altsaa gribe Sagen an i H. t. Voldgiftsreglerne.

Med Formerne og Sliberne var der for saa vidt færre Vanskeligheder, som paa den ene Side Sliberne i Provinserne med den opnaaede Forhøjelse vilde være iblandt dem, der fik det største Tillæg, og Vejen iøvrigt her er aaben for Forbedringer, medens Formerne, som hidtil ikke har haft nogen Minimalløn, heller ikke med nærværende vilde ind paa nogen saadan. Nægtes kan det heller ikke, at der er visse Behageligheder ved ikke at have nogen Minimalløn, saa er der i alt Fald bl. a. ingen, der kan give sig til at diskutere, om denne nu til enhver Tid kan siges at være for høj eller for lav, saaledes som man kender det fra Diskussionerne om „Smedenes lave Minimalløn".

— For alle Fagenes Vedkommende gjaldt det, at der i selve Overenskomst-Perioden er gennemført adskillige Forbedringer af Lønforholdene. Vi er dog ikke i Stand til for alles Vedkommende at kunne fastslaa den skete Stigning. Kun for Formernes og Smedenes Vedkommende er Stigningen let at konstatere. For deres Vedkommende, som beskæftiges i Virksomheder under Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, er der i Tidsrummet fra April Kvartal 1911 til Juli Kvartal 1915, altsaa paa $4^1/_4$ Aar, sket en Forhøjelse af 10,9 Øre pr. Time i Fortjenesten for Formerne og 9,8 Øre for Smedene og Maskinarbejderne. Sammenligner man disse 2 Brancher maa det erindres, at Oplysningerne omfatter 1295 Formere og 10.221 Smede og Maskinarbejdere, og i det sidste store Tal er der selvsagt en Mængde Smaaværksteder, hvor Fortjenesten er lavere end paa Fabrikkerne, og hvor Fremgangen derfor selv under Højkonjunkturer er langsommere end paa Fabrikkerne og de større Arbejdspladser.

Betragter man Fortjenesten i de forskellige Fag, saa er Forskellen ikke stor. De gennemsnitlige Timefortjenester opgives i Arbejdsgiver-Sammenslutningens Kvartalsskemaer for Juli 1915 som følger:

Elektrikerfaget	916	Mand	63,1 Øre
Gørtlerne	189	—	58,4 —
Metalformere og Metalstøbere	74	—	61 —
Metaltrykkere	49	—	62,7 —
Metalsliberne	55	—	59,4 —
Formerne	1295	—	69,4 —
Smede- og Maskinarbejdere	10221	—	62,8 —

Med Hensyn til Forskellen i Lønningerne er denne sikkert langt større f. Eks. indenfor selve Smede- og Maskinfaget, end den kan siges at være mellem de forskellige her nævnte Brancher. Ofte fremkommer vel ogsaa Forskellen ved Uensartetheden i selve de industrielle Forhold og i Konjunkturerne, men i mangfoldige Tilfælde er Grunden til en lavere Fortjeneste sikkert den, at man har glemt fra Organisationernes Side rettidig at benytte Organisationerne til at fremsætte og gennemføre de Krav om Forbedringer, som er en naturlig Følge af gunstige Konjunkturer og af Dyrtiden.

— Vanskeligheden ved de førte Forhandlinger laa saaledes først og fremmest i de mange Hensyn, der var at tage til den almindelige Situation, og Stillingen overfor Arbejdsgiverne, som med deres Skrivelse af 15. Oktbr. til De samvirkende Fagforbund saa ud til at ville forberede et fuldstændigt Ragnarok, men dertil kom ogsaa det Faktum, at der maa siges at raade en ganske overordentlig stor Usikkerhed i Erhvervsforholdene, som maatte gøre begge Parter betænkelige ved at gaa til en Fastlæggelse af Lønforholdene for et længere Tidsrum.

Det lykkedes dog altsaa at komme igennem alle Vanskeligheder, og med en Forhøjelse af 3 Øre paa de laveste Lønninger, 2 Øre paa de mellemste og 1 Øre paa de højeste lykkedes det at finde den Generalnævner, hvori det hele kunde gaa op. Forhøjelsen af Minimalsatserne følger som en naturlig Ting efter de i Overenskomstperioden gennemførte Forhøjelser af Gennemsnittet, og samtidig blev der lagt stærk Vægt paa, at vi ikke vil bort fra vor Ret til at stille Lønkrav i de gældende Overenskomstperioder.

Situationen er da den — efter en næsten enstemmig Vedtagelse i alle Fagenes kompetente Forsamlinger, at med det opnaaede Resultat er de fleste af Fagene gaaede i Lag med at revidere deres Akkordpriser under fornødent Hensyn til de forhaandenværende Forhold. Der blev straks taget fat fra Elektrikerforbundets Side, og andre er fulgt efter, og der er de bedste Udsigter til, at Forhandlingerne om Akkordprisrevisionerne vil gaa nogenlunde let for Tiden, men det mest betydningsfulde i den nu overstaaede Situation maa dog siges at være:

1) Gennemførelse af en Lønforhøjelse, der direkte strækker til ca. 14.000 Arbejdere indenfor Jærn- og Metalindustrien, indirekte til andre ca. 4.000.

2) At den store og vanskelige faglige Situation 1916 er bleven afklaret og aflastet med Indgaaelsen af denne Overenskomst.

3) Og endelig at Teorierne om de 5-aarige Overenskomster har faaet sit Korrektiv i Retning af, hvad vor Landsorganisation allerede slog fast i 1910 overfor Arbejdsgiverforeningen, nemlig at Spørgsmaalet om Overenskomsters Varighed maa være afhængigt af Overenskomstens Form og Indhold samt iøvrigt af de til enhver Tid herskende Forhold.

— Organisationsmæssigt set har Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark staaet sin Prøve, og hvad dette vil betyde for Udviklingen af det kollegiale Sammenhold behøver næppe at paavises nærmere.

Dyrtidsloven.

Som et Led i de Foranstaltninger, der fra det Offentliges Side er foretaget for at modvirke Krigens Følger, blev der under 22. December 1915 stadfæstet en »Lov om kommunale Foranstaltninger i Anledning af Dyrtiden og om Dækning af overordentlige kommunale Udgifter«.

I Henhold til Loven har Kommunerne Ret til i Regnskabsaaret 1915—16 og i de første 7 Maaneder af Regnskabsaaret 1916—17 at anvende et Beløb af indtil Kr. 8,50, eventuelt med Indenrigsministeriets Tilladelse Kr. 10,00, pr. Indbygger til Foranstaltninger til at modvirke Dyrtidens Følger, saavel ved direkte Pengehjælp som ved Forsyning med Naturalier uden Betaling eller til nedsat Pris for uformuende eller mindre bemidlede Beboere i Kommunen.

Fra Statens Side faar Kommunerne Dækning dels gennem Andel i den ekstraordinære Indkomstskat til Staten og dels ved direkte Statstilskud; det sidste udgør Halvdelen af det Beløb, hvormed en Kommunes Udgifter i forannævnte Øjemed overstiger det ved nævnte Skat indkomne Beløb, dog saaledes at det direkte Statstilskud ikke maa overstige Kr. 3,50 pr. Indbygger.

Ud over dette kan Kommunerne udskrive Tillægsskat til de kommunale Skatter til Dækning af de fornævnte Dyrtidsforanstaltninger.

Samtidig med Vedtagelsen af denne Lov ophæves den tidligere gældende Lov af 2. Oktober 1914 om midlertidige Statstilskud til de kommunale Hjælpekasser, foruden enkelte andre i Anledning af Dyrtiden vedtagne Bestemmelser.

Fra Indenrigsministeriet er der under 10. Januar d. A. udsendt Cirkulære angaaende Loven, hvilket Cirkulære gennem Inspektoratet tilstilles samtlige Arbejdsløshedskasser og deres Afdelinger. Der gøres i dette Rede for Lovens Anvendelse, derunder at Pengehjælpen skal udbetales gennem Hjælpekasserne undtagen i Københavns og Frederiksberg Kommuner, som i Henhold til Loven kan overdrage Udbetalingen til andre Institutioner.

Med Hensyn til Pengehjælpen hævder Cirkulæret, at den bør ydes dels som Tillæg til den løbende ordinære Understøttelse og dels som Understøttelse til Medlemmer, hvis Understøttelsesret er ophørt eller endnu ikke indtraadt. Det forudsættes at Tillæget til Dagpengesatserne bør svare til den foreliggende Prisstigning paa Livsfornødenheder, men at Tillæget dog ikke bør være under et vist Minimum, f. Eks. 0,50 daglig.

Ministeriet anbefaler, at der gives Arbejdsløshedskassernes Bestyrelser Ret til at udbetale Understøttelsen uden særlig Undersøgelse i hvert enkelt Tilfælde, men medens dette i København og paa Frederiksberg kan ske ved Kommunernes egen Beslutning, skal i de øvrige Kommuner Hjælpekassernes Bemyndigelse indhentes dertil.

For de anerkendte Sygekassers Vedkommende er Fremgangsmaaden omtrent den samme, medens der for Personer, der ikke er Medlemmer af Arbejdsløshedskasser eller Sygekasser, træffes særlige Regler af Hjælpekasserne, hvortil Ministeriet dog henstiller, at der til Personer, der kunde være Medlemmer af Kasserne, ikke ydes mere end de vilde have faaet som Medlemmer af samme.

Saaledes som Loven er affattet er det altsaa overladt til Kommunerne selv at træffe Bestemmelse om, hvorvidt og i hvilket Omfang de vil træffe Foranstaltninger i Henhold til Loven, ligesom det ogsaa kan blive Tilfældet, at Kommuner, der paa særlig Maade har ophævet Prisforhøjelsen, eller paa Steder, hvor denne er mindre fremtrædende, kan yde mindre Pengehjælp end andre. Det ret betydelige Statstilskud og Maaden hvorpaa dette fordeles, vil dog sikkert anspore Kommunerne til at tage Affære i størst muligt Omfang, og Arbejderorganisationerne i de forskellige Kommuner bør paa deres Side bidrage til, at dette vil ske og saa snart som muligt, saaledes at Loven kan give det størst mulige Udbytte i den forholdsvis korte Tid, den er gældende, nemlig til November 1916.

For København og Frederiksberg Kommuners Vedkommende tør det efter forudgaaende Forhandlinger anses for givet, at Loven vil blive udnyttet fuldt ud, og muligvis vil der allerede, naar Fagbladet kommer Medlemmerne i Hænde, været truffet endelig Beslutning herom, saaledes at der meget snart kan tages fat paa Udbetalingerne. Disse vil efter det foreliggende komme til at foregaa gennem Arbejdsløshedskasserne, saavel hvad Tillæget til den ordinære Understøttelse angaar som for deres Vedkommende, der ikke har Ret til ordinær Understøttelse.

Selvfølgelig vil de forøgede Udbetalinger og disses Forskellighed kræve et ret betydeligt Ekstraarbejde af Afdelingernes Tillidsmænd, men det vil dog med den heldigvis ringe Arbejdsløshed, der findes i Jærnindustrien, ikke være mere, end hvad der med god Vilje kan overkommes, og Medlemmerne bør, af Hensyn til de Goder de opnaar, og den Anerkendelse der ydes Arbejdsløshedskasserne ved direkte at overdrage dem Udbetalingen, gøre deres bedste for at lette Tillidsmændene Hvervet, for at dette kan gennemføres korrekt i Overensstemmelse med de givne Regler.

Angaaende Paabegyndelsen af Udbetalingen maa selvfølgelig Meddelelse afventes fra Kommunen om, at Bevillingen er vedtaget, og at Udbetalingen kan finde Sted.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Med A S Dansk Assurance Comp. er der afsluttet Overenskomst, hvorefter Lønnen for de hos Selskabet beskæftigede Elektrikere er fastsat til 40 Kr. pr. Uge. Den normale Arbejdstid er 9 Timer daglig, der lægges indenfor Kl. 6 Morgen og Kl. 6 Aften. For Overarbejde betales paa Søgnedage: for de første 4 Klokketimer efter Arbejdstidens Ophør 1 Kr. pr. Time, derefter 1 Kr. 40 pr. Time indtil den normale Arbejdstids Begyndelse. For Arbejde paa Søn- og Helligdage betales 1 Kr. pr. Time indtil Kl. 4, og derefter 1 Kr. 40 Øre for den øvrige Tid indtil den normale Arbejdstids Begyndelse.

Al Rejsetid mellem Kl. 6 Aften og Kl. 6 Morgen betales med 70 Øre pr. Time. Saafremt Arbejderen maa overnatte betales 3 Kr. i Kostpenge pr. Døgn. I Henhold til Overenskomsten med Selskabet kan der mellem dette og den enkelte Elektriker træffes anden Overenskomst med Hensyn til Ansættelsesbetingelser, Lønning m. m., dog kun under Forudsætning af, at Forbundet forinden sanktionerer enhver saadan Aftale.

Overenskomsten er gældende indtil 1. April 1918.

Hos Installatør P. Larsen, Rønne, opstod der for ca. 1 Aarstid siden en Del Stridigheder om Opgørelse af Akkordarbejder, som 5 af vore Medlemmer havde udført for Firmaet paa Bornholm. Firmaet var Medlem af Arbejdsgivernes Sammenslutning, og efter at nogle Forhandlinger mellem Firmaet og Forbundet først havde vist sig resultatløse, krævedes Spørgsmaalene behandlede efter de bestaaende Voldgiftsregler. Heller ikke her lykkedes det at opnaa nogen Ordning, og da Firmaet sluttelig helt undlod at give Møde i Sagen, iværksatte Forbundet den 23. Septbr. f. A. Blokade overfor Firmaets Virksomhed.

Paa et den 22. December afholdt Forhandlingsmøde, hvor de foreliggende Stridsspørgsmaal, der drejede sig om Akkordopgørelser for Elektrikerne L. Jørgensen, G. Erlind, J. Nielsen, L. Cetti og G. Segermann, blev behandlet, opnaaedes endelig Enighed om en Afgørelse af Sagen. Efter denne udbetaltes til L. Jørgensen, Kr. 113,28, G. Erlind, Kr. 118,17, J. Nielsen, Kr. 27,24 og Cetti og Segermann til Fordeling Kr. 38,38, ialt Kr. 297,07.

Dermed var denne Sag bragt ud af Verden. Den iværksatte Blokade var forinden (den 15. December) hævet, idet Firmaet allerede da havde deponeret et Beløb til Dækning af Forbundets Krav.

Hos Aarhus Dynamo- & Elektromotorfabrik afholdtes den 17. December et Mæglingsmøde i Anledning af en opstaaet Strid om Akkordafregning til en Elektriker. Der forelaa 3 forskellige Opgørelser paa henholdsvis Kr. 48,51, 29,27 og 59,27. Efter nogen Diskussion om Sagen enedes man om en Afgørelse, hvorefter Firmaet skulde udbetale Kr. 44,27 for det omhandlede Arbejde, hvilket Firmaet betalte, og Sagen blev dermed sluttet.

Firmaet R. Andersen, Nr. Aaby. Fra et Medlem forelaa en Klage over, at Firmaet havde vægret sig ved Udbetaling af et Resttilgodehavende paa

udførte Akkorder i Brørup. Ved Forbundets Henvendelse til Firmaet ordnedes Sagen, hvorved der udbetaltes det paagældende Medlem Kr. 135,87, som Restoverskud ifølge opgjort Regnskab.

Installatør P. Larsen, Nykøbing S. For et godt Aarstid siden klagede et af vore Medlemmer over, at Firmaet vægrede sig ved at udbetale et større Tilgodehavende. Paa Forbundets Foranledning er denne Sag nu endelig bragt i Orden med det Resultat, at det paagældende Medlem omsider har faaet sit fulde Tilgodehavende, Kr. 1338,48, udbetalt.

Formere.

Skifte i Forretningsudvalget. Med Skrivelse af 8. Januar 1916 har Medlem af Forretningsudvalget, Anker Dahl, meddelt, at han fra og med 15. Januar nedlægger sit Mandat som Medlem af Forretningsudvalget. Aarsagen hertil er, at han fra nævnte Dato har tiltraadt Pladsen som 2. Mester paa Fabrikken »Guldborg« i Nykøbing F.

Det var i Foraaret 1910 at Forretningsudvalgsmedlem H. P. Hansen, paa Grund af Overtagelse af en Mesterplads, nedlagde sit Mandat. Listen over Suppleanter var tom, og man saa da ingen anden Udvej end at anmode Afdelingen i København om at udpege en eller flere som Hovedbestyrelsen kunde vælge imellem, for at gøre den fuldtallig. Med alle Stemmer mod 4 vedtog en Generalforsamling at indstille Dahl, og han modtog Stillingen.

Naar hertil føjes, at Dahl kun havde været Medlem i ca. 4 Aar, fordi han de her forudgaaende ca. 5 Aar havde været Støbemester, tør det nok siges, at han ikke havde misbrugt sin Stilling som saadan, naar Kollegerne i København, med den ovennævnte Stemmeafgivning, indstillede ham til Forretningsudvalgsmedlem.

Hans Arbejde i Hovedbestyrelsen har været præget af Interesse og Paalidelighed. Dahl hører ikke til de meget talende, men naar han tog Ordet huskede man, hvad han havde sagt.

Den ledigblevne Plads i Forretningsudvalget er udfyldt af 1. Suppleant, Nr. 1369, Alexius Schmidt.

Paa Forretningsudvalgets Møde den 10. Januar sagdes der Dahl en Tak for hans Arbejde i vor Organisation, og man ønskede ham Lykke og Held i hans ny Stilling. Samtidig blev Schmidt budt velkommen til Arbejdet for vor Sag.

Vi føler os overbeviste om at være i Føling med vore Medlemmer, naar vi her paa deres Vegne gentager den ovennævnte Tak og Ønskerne overfor de to Kolleger.

Schmidt møder ikke uforberedt, idet han har taget livlig Del i Københavns Afdelings Arbejde og er Medlem af Afdelingens Bestyrelse.

Aarhus. I Fortsættelse af Meddelelsen i forrige Nummer af Fagbladet har Aarhus Afdeling meddelt, at Revisionen af Akkorderne hos Caroc & Leth er fortsat med det Resultat, at der er sket en Del Forhøjelser og dermed Forbedring af Fortjenesten.

Hos Firmaet Seest var opstaaet nogen Uenighed, idet en Former krævede sig 4 Kr. 75 Øre udbetalt for kasseret Arbejde. Ved en Forhandling, som Afdelingens Formand deltog i, sluttedes Sagen med, at Formeren udbetaltes 3 Kr.

Brønderslev. Foruden Barslunds Jærnstøberi, er der nu der i Byen taget et nyt Støberi i Brug.

Der arbejder 3 à 4 Medlemmer i ren Timeløn à 55 Øre.

Brovst. Paa Støberiet i denne lille By nord for Limfjorden beskæftiges der for Tiden 6 Medlemmer. Hidtil har der været arbejdet i Timeløn, men man er nu i Lag med at indføre Akkord.

Esbjerg. Under 7. December f. A. meddelte Afdelingen i Esbjerg, at man var kommet i Strid med Firmaet Jensen & Olsen, angaaende Trækningen af Kontrolurene. Samtidig klagede Firmaet gennem Sammenslutningen over samme Sag.

En Undersøgelse viste, at det vel var rigtigt, at en større Del af Formerne paa en bestemt Dag havde undladt at trække Uret, men den egentlige Aarsag var at søge i, at der for at komme forsent anvendtes et Mulktsystem, hvis Regler ingen kendte, hverken for Mulkternes Størrelse eller Anvendelse, og dette vilde man have afskaffet.

Senere har Afdelingen meddelt, at Sagen er bragt i Orden. Kontroluret skal trækkes, og der skal betales 1 Øre i Mulkt for hvert Minut, der kommes forsent.

En Gang aarlig udbetaler Fabrikken det indkomne Beløb til Tillidsmanden, og Formerne raader saa selv for, hvorledes de vil anvende Pengene.

Hillerød. I November Maaned forhøjedes Timelønningerne for vore Medlemmer hos Fabrikant Nordsten i Hillerød med 2 Øre pr. Mand, og med Tilsagn om yderligere 1 Øre fra Nytaar 1916.

Der arbejdes ikke i Akkord, og i Henhold til den indgaaede Overenskomst med Sammenslutningen skulde der, ligeledes fra Nytaar, ske 1 Øres Forhøjelse efter det Niveau hvorpaa Timelønningerne laa, eller ialt en Forhøjelse af 2 Øre pr. Mand og Time.

Fabrikanten erklærede imidlertid, at Aftalen i November havde været, at saafremt der skete en organisatorisk Forhøjelse, skulde den aftalte Forhøjelse om 1 Øre fra Nytaar bortfalde, og i Henhold hertil forhøjede han kun med 1 Øre.

Herimod protesterede Formerne, og ved en Konference, der fandt Sted d. 10. Januar, og hvori Forbundets Formand deltog, indgik Fabrikanten paa at forhøje med ialt 2 Øre pr. Time og Mand.

København. Paa De forenede Jærnstøberier har 4 Mand, der ikke deltager i Akkordarbejdet, ved lokal Forhandling faaet hævet deres Timeløn med 9 Øre tilsammen. Højeste Timeløn er derefter 70 Øre, laveste er 64 Øre.

Den 15 December 1915 afholdtes der Mæglingsmøde hos Firmaet F. Mogensen paa Krav om Timelønsforhøjelse. Der arbejdes ikke i Akkord.

Sagen sluttedes med, at 3 Mand, hvis Timeløn var 70 Øre, fik 1 Øre lagt paa, medens 14 Mand, hvis Timeløn var under 70 Øre, fik hver 2 Øre i Tillæg.

Paa Sundby Jærn- og Metalstøberi afholdtes der d. 20. December Mæglingsmøde paa Krav om Timelønsforhøjelse samt paa Krav om nogle sanitære Forbedringer.

Der arbejder 4 Medlemmer paa Fabrikken i ren Timeløn, og deres Lønninger forhøjedes med 2 Øre pr. Mand og Time.

Et af Kravene vedrørende sanitære Foranstaltninger var alt bragt i Orden, og Fabrikanten indgik paa, inden Udgangen af Februar 1916, at have indrettet nyt Spiselokale med tilfredsstillende Klædeskabe.

Næstved. I Fortsættelse af tidligere Meddelelser her i Bladet, føjer Afdelingen i Næstved nu til, at der er sket Forhøjelser af den ansatte Timeløn, at en Del Akkorder er forhøjede, og at en Del Materiale er forbedret, men at der er meget til Rest endnu. Et Medlem, der ikke deltager i Akkordarbejdet, har faaet sin Timeløn hævet med 5 Øre, nemlig fra 58 til 63 Øre, og 21 Mand, der arbejder i Akkord, har faaet deres ansatte Timeløn hævet med 59 Øre tilsammen. Gennemsnittet er derefter 43,7 Øre.

Middelfart. I denne Afdeling har Maskinformerne, 6 Mand ialt, overmeldt sig fra Arbejdsmandsforbundet til Formerforbundet.

Roskilde Afdeling har meddelt, at Timelønningerne i November 1915 er forhøjede med 1 Øre pr. Mand. Der findes ikke Akkord, og Lønningerne ligger for Tiden mellem 52 og 56 Øre.

Randers. Under 10. December 1915 har Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning meddelt, at Jærnstøber C. A. Nøddelund er optaget som Medlem af samme. Den mellem Nøddelund og Forbundet hidtil gældende Overenskomst er opsagt til at udløbe den 16. Marts 1916.

Rønne. Bornholms Arbejdsgiverforening, der er Underafdeling af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, har under 3. Januar meddelt, at Aktieselskabet Bornholms Maskinfabrik er optaget som Medlem fra 1. Juli 1915.

Skanderborg. I Fortsættelse af Lønmeddelelserne fra Fagbladets forrige Nummer kan meddeles, at der stadig forhandles om Forhøjelse af Akkordpriserne ved Maskinerne. Dette er det eneste Akkordarbejde, der findes i Bloms Støberi. Forhandlingerne er ikke tilendebragte, men indtil videre er ca. 25 Brædder forhøjede med fra 1 til 3 Øre pr. Brædt.

Vejle. I Fagbladet for November 1915 er omtalt en Sag fra C. M. Hess's Fabrikker i Vejle. Der havde været afholdt baade Mæglings- og Timandsmøde derpaa, og Sagen var sluttelig henvist til fornyet Behandling mellem Parterne. Denne fornyede Behandling har varet i ca. 2 Maaneder, ligesom der i den Tid er ført en Del Korrespondance derom.

Den 17. December meddelte Afdelingen, at Sagen var sluttet, og, for at bruge Afdelingens egne Ord, med et Resultat, som var almindeligt tilfredsstillende paa det ene af Firmaets Støberier, og paa det andet knapt saa tilfredsstillende. Kravet angik Forhøjelse af Akkorderne paa Patentbrædder og Arbejdsmandshjælp til Udslagning, samt Transport af Kasser og Modelbrædder. Saadan Hjælp havdes slet ikke tidligere, og der er naturligvis ikke opnaaet, hvad der var forlangt, men det er dog Fremskridt i den rigtige Retning.

Paa det ene Støberi er 250 Patentbrædder forhøjede med 5½ %, og paa det andet er 110 Brædder forhøjede med 6 %.

De nye Priser og Ordningen med Arbejdsmandshjælpen traadte i Kraft den 25. November 1915, og kan til enhver Tid opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Uddrag af Referatet af Repræsentantskabsmødet den 31. December 1915.

Dagsorden:

1. Overenskomsten.
2. Anbringelse af Penge i Centralorganisationens Bygning.
3. Bemyndigelse til Hovedbestyrelsen.
4. Eventuelt.

Forretningsføreren bød de Delegerede Velkommen.

Til Dirigent og Sekretær valgtes henholdsvis Mortensen, Odense, og Viggo Andersen, København.

ad 1.

Forretningsføreren indledede og forelagde Forslag til Overenskomsten med udførlig Forklaring angaaende Forslagets Tilblivelse. Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne var bristede, idet Arbejdsgiverforeningen den Gang kun vilde høre Tale om et mindre Dyrtidstillæg til de daarligst lønnede, men herpaa kunde De samvirkende Fagforbund naturligvis ikke indlade sig.

Sagen havde derefter hvilet en Tid, hvorpaa Centralorganisationen havde taget den op og faaet Forhandlinger i Stand. Disse Forhandlinger udvidedes efterhaanden, saaledes at Formændene for samtlige Forbund indenfor Centralorganisationen deltog i Forhandlingerne med Sammenslutningen, og disse Forhandlinger resulterede altsaa i et Tillæg af 3 Øre til de laveste Lønninger, 2 Øre til de mellemste og 1 Øre til de højeste Lønsatser. Dette gælder ogsaa Minimalsatserne. Spørgsmaalet om Akkordpriserne var ikke ordnet, men var holdt ude fra selve Overenskomsten. En Protokolbemærkning omhandlede dette Forhold, og Gørtlermestrene erholdt Paalæg om at forhandle sig til Rette med Arbejderne angaaende disse særlige Forhold. Det er ogsaa slaaet fast, at der kan stilles Timelønskrav paa Smaaværkstederne, hvor der kun er en enkelt eller ganske faa.

Man gav sig derefter til at diskutere Overenskomsten, herunder udtalte

Lykke, København, at han fandt den ene Øre, der blev budt paa de højere Lønninger, som et Tilbageskridt, saadan som Priserne paa Livsfornødenhederne var stegne.

Hartmann imødegik disse Udtalelser om den ene Øre. Den var jo ikke givet, for at man skulde være forpligtet til at blive staaende derved, men den almindelige Lønforhøjelse er til at bygge videre paa, baade med Timelønningerne og Akkordpriserne.

Endvidere meddelte Hartmann, at Arbejdsgiverne fra først af vilde have en 3-aarig Periode, hvilket de dog var gaaede bort fra og over til 1 Aar, dog med Ret til at kræve et Aar Nr. 2. Hvis Tiden saa er dertil, maa vi dyrke vor Lønbevægelse.

Chr. Madsen, København, udtalte, at der var udført et stort Arbejde for Akkordspørgsmaalet, men man havde ikke kunnet indføre dette i selve Overenskomsten. Han var glad ved den opnaaede Protokoltilførsel, da denne vilde kalde Gørtlermestrene frem af deres Skjul.

Lange, Randers, var ikke videre begejstret for Overenskomsten, men han mente, at det vel var Krigssituationen, der lagde sin klamme Haand paa Begivenhedernes Gang, men saa sparer vi i alt Fald vore Penge til det næste Livtag om et eller to Aar.

Lundqvist, København, var klar over, at man næsten var nødt til at vedtage Overenskomsten, da de store Fag allerede havde vedtaget den. Han fandt iøvrigt, at det bedste ved Overenskomsten var Protokoltilførslen, der giver os Adgang til at søge Lønningerne forhøjede i Overenskomst-Perioden.

Valeur, Aarhus, og Haslev, Horsens, var heller ikke videre glade for Overenskomsten, men blev den vedtaget, maatte man søge at faa det bedst mulige ud af den.

Hartmann omtalte derpaa de øvrige Fags Overenskomster og meddelte, at de nu alle var vedtagne.

Man gik derpaa over til Afstemningen, hvilken gav det Resultat, at 12 stemte for og 2 imod. Repræsentanten fra Vejle var ikke fremmødt.

ad 2.

Man gik derefter over til at diskutere Spørgsmaalet om Anbringelse af Penge i Centralorganisationens Bygning.

Chr. Madsen, København, indledede og meddelte, at Smedenes Forbund var vokset saa stærkt, at de havde set sig nødsagede til at se sig om efter større

Lokaler, og der var saa under Sagens Behandling taget Beslutning om at bygge helt fra nyt, men derefter var Spørgsmaalet taget op i Centralorganisationen: Om det ikke maatte anses for betimeligt, at denne Bygning blev en Administrationsbygning for alle under Centralorganisationen hørende Fag?

Tegninger og Overslag var dernæst akcepterede, og man havde allerede begyndt at bygge. For nu samtidig at bygge saa billigt som muligt var der rettet Forespørgsel til de forskellige Fag under Centralorganisationen, om de vilde være med til at indskyde Kapital i Bygningen, som man selv agtede at finansiere, da det vilde koste ca. 40,000 Kr. mere, hvis der skulde bygges for fremmede Penge.

Hvis man saa senere ikke ønskede at have saa mange Penge bundne i dette Hus, vilde det altid kunne prioriteres under eventuel gunstig Kurs. Beløbet, der skulde indskydes, androg ca. 23 Kr. pr. Medlem eller for vort Forbund ca. 8000 Kr.

Der rettedes derefter forskellige Forespørgsler, hvorpaa Hovedbestyrelsen fik Mandat til at anbringe indtil 23 Kr. pr. Medlem i Administrationsbygningen. En af de Delegerede afgav blank Stemmeseddel.

ad 3.

Chr. Madsen meddelte derpaa, at den Overenskomst, der nu var afsluttet, var landsomfattende, og Konsekvensen heraf var, at der vilde blive lagt et større Stykke Arbejde over paa Forbundet, og at Københavns Afdeling vilde blive aflastet en Del, men dette vilde bevirke, at den københavnske Formands Løn blev sat ned. Der var derfor drøftet forskellige Former og Udveje indenfor Hovedbestyrelsen, men endnu ikke vedtaget noget bestemt. Man havde talt om at dele Forretningsførerens Stilling i 2 Poster, men man havde ogsaa talt om at ansætte en Mand fast.

Lundquist forespurgte, om man i Hovedbestyrelsen havde regnet ud, hvor meget det vilde koste at faa en Mand fast ansat.

Sagen diskuteredes nu frem og tilbage. Det fremgik heraf, at Hovedbestyrelsen ønskede at faa Delegeretmødets Bemyndigelse til at udsende Materiale til en Urafstemning om en Kontingentforhøjelse paa 10 Øre, saaledes at man blev i Stand til at lønne en Mand, der til enhver Tid kunde være til Disposition til at tage sig af Forbundets Sager.

Denne Bemyndigelse blev givet, og Lange, Randers, fremkom nu med det Forslag, at den nuværende Forretningsfører blev ansat. Denne var bleven valgt paa et Tidsrum af 3 Aar, men havde kun siddet i ca. 1 Aar, og man kunde jo ikke godt afsætte vedkommende i Utide, men foreslog, at Forretningsførerens Navn blev paaført Stemmesedlen, hvilket vedtoges uden Kommentar.

ad 4.

Under Punkt Eventuelt meddelte Lange, at der var bleven ført Forhandlinger med Konsul Koch i Randers angaaende Reguleringen af Priskuranten. Forhandlingerne herom var tilendebragte. Han bad nu Hovedbestyrelsen tage sig videre af Sagen.

Lykke gjorde derpaa en Henstilling til Kontrahenten ved Socialdemokraten, hvorpaa Delegeretmødet hævedes.

(Referat af Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde følger i næste Nummer).

Metaltrykkere.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa den fornyede Overenskomst, der enstemmigt vedtoges paa den københavnske Afdelings Generalforsamling den 23. December 1915 og traadte i Kraft fra og med den 1. Januar 1916.

Alle gældende Timelønninger fra 40 Øre og derunder forhøjes med 3 Øre pr. Time, alle Timelønninger fra 45 Øre og derunder med 2 Øre pr. Time, og over 45 Øre med 1 Øre pr. Time.

Vi henstiller til Medlemmerne at kræve disse Tillæg til Timelønnen udbetalte, og da det har vist sig, at nogle enkelte Arbejdsgivere har undladt at udbetale disse Løntillæg, bedes man straks indberette til Kontoret, hvis nogen Arbejdsgiver vægrer sig ved at betale de ovennævnte Tillæg.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Samtlige hos Fabrikant P. Nordsten i Hillerød beskæftigede Smede og Maskinarbejdere har faaet deres Timeløn hævet med hver 2 Øre.

Paa Ring Andersens Skibsværft i Svendborg tilstodes ved et Mæglingsmøde den 13. December en samlet Forhøjelse af Timelønnen paa ialt 76 Øre til Fordeling blandt 30 Mand.

Ogsaa paa Frederikshavns Skibsværft og Flydedok har der efter en Mægling den 20. December fundet en Lønforhøjelse Sted. 52 Mand fik 1 Øre hver.

Ved Aarhus Belysningsvæsen har der i længere Tid hersket en Del Misfornøjelse blandt de der ansatte Assistenter.

Efter adskillige Genvordigheder er det dog lykkedes at faa fastsat en ny Skala for Aflønningerne. Denne gaar i Hovedsagen ud paa, at Lønnen er 1800 Kr., stigende med 200 Kr. hvert 3. Aar indtil 2400 Kr. — Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig med en ugentlig Fridag, som hver 3. Uge skal falde paa en Søndag. — Overtid erstattes med tilsvarende Fritid eller 1 Kr. pr. Time, 1 Kr. 40 Øre for Nattimer.

Hos Maskinfabrikant Scheibye i Køge har 2 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 44 til 48 Øre, og hos Fabrikant Andersen, samme By, har 3 Mand faaet Timelønnen hævet fra 42—44 Øre.

Efter at der hos Firmaet F. Mogensen, Sofiegade, København, var begæret Mægling paa et Lønkrav, enedes man om en Forhøjelse paa gennemgaaende 2 Øre pr. Mand. Ved Kravets Fremsættelse beskæftigedes 16 Mand til 42,6 Øre pr. Time.

Hos A/S Københavns Flydedok & Skibsværft har 59 Maskinarbejdere ombord, 65 Nittere, 16 Stemmere og 17 Grovsmedehjælpere erholdt hver 1 Øres Forhøjelse af Timelønnen.

Paa A/S »Titan«, København, har der ligeledes været mæglet. Resultatet var, at 177 Mand har faaet deres Timeløn hævet fra 45,7 til 47,6 Øre.

Hos A/S Bonnesen & Danstrup, København, afholdtes under 27. December et Mæglingsmøde. 20 Mand havde en Gennemsnitstimeløn paa 46 Øre og fik nu et Tillæg af 2 Øre pr. Mand.

Brdr. Henze, København, har ydet de f. T. beskæftigede 20 Mand et samlet Tillæg til Timelønningerne paa 39 Øre. Gennemsnittet steg derved til 57,2 Øre pr. Time.

Opvarmningen af Værkstedslokaler. Den 10. Decbr. mægledes hos Fabrikant Th. B. Thriges Automobilfabrik i Odense. Arbejderne havde klaget over Opvarmningen af Værkstederne, som havde foranlediget, at de i nogle Dage maatte gaa hjem, og dette Forhold var trods Paabud fra Fabrikinspektøren ikke forandret. Som Klage Nr. 2 fulgte Besværinger over generende Kontrolleringer, som Firmaet forlangte.

Firmaet erklærede ved Mæglingen, at Havari paa begge Kedlerne var Skyld i den utilstrækkelige Opvarmning, men at disse nu var reparerede. Dernæst lovede man at ophænge endnu et Kontrolur og frem-

tidig at give Arbejderne 2 Minutters Respit om Middagen.

Hermed erklærede Arbejderne foreløbig at ville slaa sig til Taals.

Repræsentantskabsmødet. Som det er Medlemmerne bekendt, afholdtes ekstraordinært Repræsentantskabsmøde Onsdagen den 29. December 1915. Referatet heraf er udsendt til Afdelingerne, fra hvis Arkiv det vil kunne faas til Laans.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt af Smede og Maskinarbejdere og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. Smedemester Reves, Slagelse.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing.
8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
9. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.
10. Maskinfabrikant Harald Christensen, Mariendals Allé, Slagelse.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

A/S Elektromotor-Forsikringsanstalten, Bramminge. Siden den 23. Marts 1915 har Elektrikerforbundet holdt ovennævnte Selskab blokeret paa Grund af, at dette nægtede Udbetaling af et Tilgodehavende paa 80 Kr., som et af vore Medlemmer havde Krav paa for 2 Ugers Arbejde hos Selskabets Filial i Aarhus.

Trods gentagne Henvendelser til Selskabet nægtede dette stadig at betale det ovennævnte Beløb. Da Selskabet paa Grund af den iværksatte Blokade ikke kunde faa den nødvendige Arbejdskraft, forsøgte man paa anden Maade at forskaffe sig denne ved Entreprenører, som Arbejdet blev overdraget. Selskabet havde dog intet Held med sig heri, og i Slutningen af August Md. overtog et andet Assurance Selskab, A/S Dansk Assurance Comp., Bramminge, Selskabets Assurancer. Under Overenskomstforhandlinger, der senere er ført mellem dette Selskab og Forbundet, indgik A/S Dansk Assurance Comp. paa at betale vor Fordring paa Bramminge Selskabet, og denne Sag er saaledes dermed bragt til en endelig Afslutning.

Hobro kommunale Elektricitetsværk. Som det fra tidligere Omtale her i Fagbladet vil erindres, opstod der for nogen Tid siden nogle Vanskeligheder paa Hobro Elektricitetsværk, idet Medlemmerne af Elektrikerforbundet klagede over ikke at kunne faa Akkord efter Priskuranten. Ved Forhandlinger, der siden har været ført mellem Værket og Forbundet, er man enedes om at lade Overenskomsten mellem Arbejdsgivere indenfor Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Elektrikerforbund være gældende mellem Forbundet og Hobro kommunale Elektricitetsværk, ligesom man er enig om at benytte den til Overenskomsten knyttede Provinspriskurant.

For nedennævnte Arbejde, som ikke er anført i Priskuranten, betales følgende Priser:

1. Blykabel pr. m 2 og 3 Leder, 1,5 og 2,5	0,18
Underlagsliste pr. m Mur	0,10
— — Monier	0,15
Saafremt Blykablet forlanges oplagt med Træpropper og Skruer betales ekstra pr. m	0,15
Opsætning af 1 Stk. B. K. Afbryder paa Mur	0,30
— - 1 - B. K. — - Træ	0,25
— - 1 - B. K. Daase incl. Forb. og Tilsmeltning	0,75
Oplægning af B. K. paa Bæretraad i Luften incl. Gennemføringer, Bolte og Klemmer pr. m	0,41
2. Montering af 1 Stk. L. K. Stikkontakt	0,17
3. Kombineret Stikk. og Knivafbr. til transportable Motorer	1,50
4. Opsætning og Tilsmeltning af 1 Stk. Overgangsdaase, 2 Leder	0,50
Opsætning og Tilsmeltning af 1 Stk. Overgangsdaase, 3 Leder	0,70
5. Tilslutning til L. K. Sikring, pr. Stk.	0,15
Forbindelsesstykker mellem Grupperne, pr. Stk.	0,10
Maalerramme for Motor med Sikring og Knivafbr.	1,50
6. Lodning af Forbindelse mellem Stik- og Maalerledning og mellem Husene indbyrdes, pr. Stk.	0,20
7. Ophængning af 1" S. R. pr. m	0,25
8. Oplægning af Luftledn. paa Master over normal Højde (7 m)	15 pCt.
9. Maaler at opsætte og forbinde	0,40
10. Rør lagt paa Loft med paaslaaet Sideliste betales som Rør under Loft.	

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Blokaden af Fabriken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, fortsættes uforandret.

Uddrag af internationale Korrespondancer.

Udvandringsproblemet i Italien. I »Avanti«, det italienske Socialdemokratis Hovedorgan, er der atter en Polemik i Gang om Problemet: Den italienske Udvandring.

De italienske Partifæller er endnu ikke enige om dette for det derværende Proletariat saa vigtige Spørgsmaal. »Blive hjemme eller rejse ud« er bestandig det store Spørgsmaal, som opkastes, og som nu danner Overskriften til længere Artikler i Bladet. Der findes 2 forskellige Standpunkter, hvoraf det ene nærmest betegnes ved følgende Sætninger af A. Tormenti:

»Vi skal altsaa sige til vore Landsmænd: Gaa dog derhen, hvor man behøver Jer, hvor den uomgængelige Revolutionering, der forvandler den industrielle Verden, gør sig gældende. Gaa derhen og vær Mænd. Spred Jer ud over Verden, ikke for at sammenspare Øre for Øre ved Jer egen Fornedrelse. Det bliver dog kun Spareskillinger, som glæder Smaaborgeriets Hjerter, naar de omsættes i Fædrelandet. Nej, sørg for alle Vegne at leve som Medborgere. Betragt Jer som Patrioter i ethvert Fædreland, d. v. s. stræb efter det bedste i alle Lande og søg at erobre det. Vær Brødre og særlig med de Proletarer, der ligesom I er blevne forviste af Landet ved Kapitalismen«. Og saaledes fortsætter han videre i et lignende Sprog med at prise Proletariatets Internationalisering i de store Udvandrerbyer og Lande.

Der lyder dog ogsaa andre Røster, bl. a. fra den Medarbejder ved »Avanti«, der tegner sig »Very Well«. Efter Betragtninger over den Rolle, som italienske Udvandrere i Amerika mere og mere kommer til at spille, idet de, efterhaanden som Negrene udvikler sig, kommer til at overtage disses Plads, mener denne Medarbejder derfor, at det dog vel var lige saa godt, »om Italien blev amerikaniseret, som at man eksporterede Italien til Amerika«.

Kinesere og Japanere i de Forenede Stater. I Bladet »Mixer and Server«, Organ for en faglig Organisation, som staar under Hovedorganisationen i Amerika, er der givet nogle interessante Oplysninger vedrørende det asiatiske Spørgsmaal.

Ifølge dette Blads Beretning er i Løbet af de sidste 30 Aar den kinesiske Befolkning i Amerika stadig gaaet tilbage, medens den japanske Befolkning opviser en forbavsende Tilvækst. Forholdet fremgaar af følgende Tal:

	1890	1900	1910
Kinesere.....	107.488	89.863	71.531
Japanere.....	2.039	24.326	72.157

For begge disse fremmede Elementer gælder det, at Mændene er i mægtigt Overtal i Forhold til Kvinderne. I 1910 var af alle tilstedeværende Kinesere 14 Gange og af Japanerne 7 Gange saa mange Mænd som Kvinder.

Fødte indenfor de Forenede Staters Omraade opgives 11.921 Mænd og 3.014 Kvinder at være. Den store Forskel mellem disse to Tal siges at hidrøre fra, at mange kinesiske Mænd falskelig opgiver at være fødte paa amerikansk Grund for derved at blive delagtige i de amerikanske Borgerrettigheder.

Der er i de Forenede Stater 760 Bøndergaarde, som drives af Kinesere, og 2502, som Japanerne driver.

Stiftelsesfester.

Formerne.

Lørdag den 18. December fejrede *Formernes Fagforening i Svendborg* sin 25-aarige Stiftelsesfest i Forsamlingsbygningen »Rolighed«.

Forbundets Formand og Hovedkasserer var indbudte, men paa Grund af Overenskomstforhandlinger havde Formanden meldt Forfald. Videre var Foreningens tidligere mangeaarige Formand, O. Frederiksen, der ikke mere arbejder ved Faget, samt den stedlige socialdemokratiske Redaktør, P. Andersen, til Stede. Foreningens nuværende Formand, E. Lundsgaard, bød Velkommen og præciderede ved Bordet.

Hovedkasserer Christensen bragte Forbundets Lykønskning og holdt den egentlige Festtale. Han mindedes Fagbevægelsens Foregangsmænd og drog Sammenligninger mellem Arbejderne i Bevægelsens første Dage og Nutiden. Arbejderbevægelsen, udtalte han, har stedse været og er fremdeles en Kulturmagt. Den har rejst Arbejderhjemmene fra Fattigforsørgelsens Uhygge, og den har støttet de svage. Det er vor Bevægelse, der har skaffet Kvinderne politisk Lighed med Manden. Naar Kvinder og Mænd er enige, kan meget opnaas endnu, baade gennem Fagforeningen og Stemmesedlen. Med en Tak til dem, der drog det første Læs, sluttede Taleren med et Leve for Foreningen.

Derefter talte Foreningens nuværende Kasserer, V. Rasmussen, for Afdelingens Veteraner, O. Frederiksen om 1899 og 1916. Hauptman om Fortiden, og Redaktør Andersen for Socialismen. Tre Sange blev afsungne ved Bordet, og der indløb en Del Festtelegrammer.

Derefter tog Ballet sin Begyndelse, og det blev sent, før den vellykkede Fest sluttedes.

Smede og Maskinarbejderne.

Med *Københavns Afdeling 3* og *Holbæk Afdeling* har de 10 af vore Afdelinger, som stiftedes i 1890, alle holdt deres 25 Aars Jubilæum.

De københavnske Grovsmede samledes Lørdagen den 11. December i et Antal af 600 i Salonen »Kæden« i København til en vellykket Aftenunderholdning, der begyndte med Afsløringen af en ny Fane, ved hvilken Afdelingens gamle Formand og Medstifter, Folketingsmand og Redaktør H. P. Hansen, Skive, holdt Talen. Derefter sang Enevolds-Kvartetten nogle populære Sange, hvorefter Forbundets Formand, J. A. Hansen, holdt Festtalen.

Der blev derefter drukket Kaffe i Fællesskab, alt imedens der opførtes et muntert Bal, og en snæver Kreds samledes senere for sammen med H. P. Hansen og Medlemmer af Hovedbestyrelsen at opfriske gamle Minder fra de forløbne Aar, hvor særlig Aarene omkring 1896 var strenge Kampaar. Det var i de Tider, hvor Smaamestrene krøb ind under Storfabrikanternes Beskyttelse, og som Betaling for denne Beskyttelse maatte de af og til lave Lock-out paa Kommando, naar der skulde være stor Udrykning i Smede- og Maskinfaget. Alt imedens tømredes Grovsmedenes Fagforening imidlertid sammen til en fast Organisation, hvis Medlemmer altid hørte med blandt de braveste og bedste Forbundskammerater.

* * *

Lørdag den 11. December afholdt *Holbæk Afdeling* sin 25 Aars Stiftelsesfest. Festen holdtes paa Hotel Postgaarden, og henimod 200 Festdeltagere, Medlemmer med Damer, havde givet Møde til den smukt arrangerede Fest.

Hver af Festens Deltagere erholdt et smukt 24-sidet Festskrift, udarbejdet af Afdelingsbestyrelsesmedlem Bonde Petersen, og hvori der foruden en Oversigt over Afdelingens Virksomhed i de 25 Aar fandtes veltrufne Billeder af Foreningens Stiftere, samt af den nuværende Bestyrelse. Afdelingen tæller nu 120 Medlemmer.

Ved Festen holdt Forbundets Hovedkasserer Festtalen og rettede i denne en Tak til det eneste tilbageværende Medlem af Afdelingens Stiftere: V. Johansen,

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Elektrikerforbund.						
1205	Christensen, Andreas.....	Emb	30. 3.88	København	8.11.13	Næstved	2.10.15
1241	Flindt, C. J.....	Svendborg	11. 3.87	Svendborg	1. 2.14	Aarhus	18. 9.15
337	Piculel, N.....	København	23. 1.87	København	2. 7.10	København	20. 2.15
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
5370	Aagaard, Johan Mads P.	Dragør	3. 1.94	Kbhvn. Afd. 1	19. 4.13	Kbhvn. Afd. 1	2.10.15
21444	Bang, Niels Peter....	Vejle	14. 6.94	Korsør	1.11.13	Korsør	14. 2.14
13607	Bryder, Jens	Kerteminde	4. 2.85	Kbhvn. Afd. 1	10. 1.06	Kbhvn. Afd. 1	11. 9.15
7287	Christensen, Carl Martinus.	Løkken	12. 3.93	Hjørring	21.12.13	Nr.-Sundby	15. 5.15
5796	— Christian Iver .	Skagen	21.11.92	Kbhvn. Afd. 1	15.10.15	Kbhvn. Afd. 1	16.10.15
5502	— E. P. F. C.....	København	15. 3.88	„ „ 5	13. 4.12	„ „ 1	2.10.15
12813	— Jørgen Søren..	Thorup Besser Sogn	27. 1.84	„ „ 1	17.10.03	„ „ 1	9.10.15
18356	— Peter Christian	København	31.12.87	„ „ 1	18. 4.08	„ „ 1	18. 9.15
9376	Christiansen, Einer	Hillerød	7.10.88	Hillerød	8. 5.08	„ „ 1	2.10.15
21755	Fabricius, Heinrich	Marstal	18.10.90	Rudkøbing	15.11.14	Rudkøbing	4. 4.15
8155	Grønberg, Niels Vilhelm ..	Jordløse	12. 8.93	Kbhvn. Afd. 1	9. 7.15	Kbhvn. Afd. 1	16.10.15
1777	Hansen, C. F.....	København	27. 3.83	„ „ 5	20. 8.04	„ „ 4	8. 5.15
19542	— Carl Valdemar .	Ondløse	30. 5.89	Hillerød	10. 7.11	„ „ 1	4. 9.15
485	— Jens Anders C. Angelo	København	29.10.80	Kbhvn. Afd. 1	20. 4.01	„ „ 1	?
6474	— Ludvig Vald. ..	Lynge	27. 4.89	Sorø	1. 5.09	„ „ 1	9.10.15
22036	Jensen, Egon Sjøgren..	Esbjerg	21. 5.94	Frederiksværk	21. 6.15	Frederiksværk	21. 8.15
17494	— Hans Linus ...	Hurop	12.10.90	Aalborg	8.11.09	Nr.-Sundby	18. 9.15
12915	— Jens Axel	Odense	6.12.90	Kbhvn. Afd. 1	6. 6.14	Kbhvn. Afd. 1	2.10.15
3731	— Niels Koue	Bjerringbro	4. 4.88	Randers	4. 5.07	„ „ 1	27.12.14
12836	— Søren Chr.....	Lyngby pr. Trustrup	6. 9.75	Aarhus	11. 6.98	„ „ 4	26.12.14
17143	— Viggo Emanuel	Neksø	15. 1.85	Rønne	1. 5.09	Rønne	14. 8.15
16567	Jakobsen, Christian	Damsholte	31. 1.90	Kbhvn. Afd. 1	27. 1.14	Kbhvn. Afd. 1	16.10.15
13540	Johansen, Charles Laur. B.	København	26.12.94	„ „ 1	16. 6.14	„ „ 1	2.10.15
11156	Juhl, Edv. Kaj Bülow	—	2. 9.91	„ „ 1	11. 4.14	„ „ 1	11. 9.15
1036	Knutsen, M.....	Lyngøre Norge	18. 7.85	„ „ 1	28. 8.15	„ „ 1	28. 8.15
537	Krause, Zacharias	København	11.11.89	„ „ 1	31. 7.14	„ „ 1	23.10.15
12407	Larsen, A.....	—	16.10.87	„ „ 2	19. 3.10	„ „ 2	27. 8.11
11419	— Carl Chr. Alfred	København	15. 4.75	Kbhvn. Afd. 1	9. 1.14	Kbhvn. Afd. 1	2.10.15
20181	Lund, Knud Oluf.....	—	20. 9.93	„ „ 1	10.10.12	„ „ 1	16.10.15
732	— Nis Jensen	Romø	25.10.86	„ „ 1	22.10.15	„ „ 1	23.10.15
19249	Madsen, Charles	Nyborg	17. 8.91	Hillerød	26. 6.11	„ „ 1	16.10.15
10431	Mark, Niels.....	Støvring	26. 2.84	Aalborg	6. 5.08	Nr.-Sundby	Aug. 14
13991	Nielsen, Chr.....	København	14.11.80	Kbhvn. Afd. 1	18.10.00	Kbhvn. Afd. 1	31. 7.15
15587	— Niels Peter....	Tikøb	23.10.85	Helsingør	17. 9.04	Aalborg	22. 5.15
5713	Olsen, Aage Martin F.	København	12. 5.90	Kbhvn. Afd. 1	17. 8.15	Kbhvn. Afd. 1	25. 9.15
12470	Petersen, Chr. Emil	Aalborg	12.12.81	Aalborg	14. 7.15	„ „ 1	9.10.15
17200	— Emil Carl	Odense	8. 8.88	Odense	7. 4.09	Odense	21. 3.14
13671	— Jens P. Georg Fr.	Draaby	22. 7.78	Kbhvn. Afd. 1	23. 9.99	Kbhvn. Afd. 1	2.10.15
18999	— Viggo	Levring	29.12.92	„ „ 1	16.10.15	„ „ 1	16.10.15
18543	Poulsen, Poul Aug. Just	Glænø	23. 6.92	„ „ 1	14. 3.14	„ „ 1	18. 9.15
7315	Rasch, Johan Vilh.....	Randers	7. 2.85	Randers	14. 5.04	„ „ 1	9.10.15
21735	Sørensen, Hans Johs.....	Sellerup	4. 4.83	Varde	14.11.14	Varde	1. 5.15
17122	— Søren Hannibal	Odense	20. 3.93	Odense	21. 4.15	Kbhvn. Afd. 1	18. 9.15
1731	Schløttel, Einer	København	3. 4.84	Kbhvn. Afd. 4	27. 3.09	„ „ 4	9.10.15

samt til den nuværende Bestyrelse, hvoraf Formanden havde fungeret i omtrent 10 Aar og i den Tid udført et betydeligt Arbejde.

Fra Afdelingen blev der overrakt det ældste Medlem en Mindegave som Tak for hans Trofasthed. Desuden overbragtes der Lykønskninger fra den stedlige Fællesorganisation og fra Partipressen, der havde ladet udføre en smuk kaligraferet Adresse. Under den vellykkede Fællesspisning, skiftede Taler og Sang uafladelig. Derefter toges der fat paa Dansen, og senere ved et Kaffebord underholdt Lærer Petersen Deltagerne med Oplæsning og Sang.

Det var næsten lyst, da Festen sluttede, men medens Mørket stod paa, havde nogle Indbrudstyve forsøgt deres Talent saavel hos Formanden som hos Kassereren, dog heldigvis uden Resultat.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund.

Lørdagen den 15. Januar fejrede det Forbund, hvis Navn staar over disse Linier, sin 25-aarige Bestaaen som Forbund. I den Anledning havde Forbundets Formand, Guldsmed Georg Schou, udarbejdet et smagfuldt Festskrift med en Masse Data vedrørende dette Fags Kampe, Sejre og Nederlag igennem Tiderne. Festen holdtes i Odd-Fellow Palæet i København. Deltagernes Antal var ca. 400.

Til Festen havde Guld- og Sølvarbejderne indbudt Formanden og Sekretæren for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, ligesom de enkelte Forbund indenfor Kartellet samt De samvirkende Fagforbund var indbudt til at lade sig repræsentere.

Ved Festen talte Forbundets Formand, Guldsmed Schou, Hovedkasserer Svendsen fra De samvirkende Fagforbund, Centralorganisationens Formand, J. A. Hansen, Formanden for det norske Guld- og Sølvarbejderforbund m. fl., og Festen formede sig paa den smukkeste Maade i de store, højloftede Sale.

Guld- og Sølvarbejderforbundet, der vil have baade Gavn og Glæde af deres Jubilæumsfest, overvejer for Tiden deres eventuelle Indtrædelse i Centralorganisationen.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Udmeldte Medlemmer.

			Sidst betalt
Nr. 1535	Jørgensen,	Kai	13.11.15
- 1011	Nielsen,	Viggo	1.11.15
- 216	Nilsson,	Christen	8. 1.16

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret.)

			Nyt Nr.
Nr. 762	Andersen,	P. V.	1738
- 234	Mikkelsen,	Einar	1747
- 767	Petersen,	G. L.	1729
- 863	—	H. S. A. O.	1748
- 337	Piculel,	N.	1753

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret).

			Nyt Nr.
Nr. 432	Bechmann,	R.	533
- 691	Høver,	M. A.	532
- 458	Nielsen,	V. L.	534

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Nyt Nr.
Nr. 88	Johansen,	Johannes	95

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	5480	C. Glud	(Kbhvn. Afd. 1)
-	3898	H. P. Hansen	(— — 1)
-	8578	U. Udesen	(— — 1)
-	8742	E. Veng	(— — 1)
-	14232	C. E. T. Steenberg	(— — 2)
-	20450	J. V. Sørensen	(— — 5)
-	11490	P. Stoltenberg Petersen	(Aarhus)
-	21476	V. Jørgensen	(Næstved)
-	11795	Axel Larsen	(Randers)

Medl. Nr. 21894, A. L. Larsen, 7972, J. A. Redke, 2047, Carl Rasmussen, og 12123, Larsen, har fundet deres Bøger.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 2271	Andersen,	Axel	19.10.00
- 5992	Christensen,	A.	12. 3.10
- 16039	—	J. P.	12. 8.11
- 14431	—	Laur. Joh.	22. 2.13
- 967	Hansen,	Knud H.	5.11.10
- 405	—	Viktor H. M. E.	21. 7.06
- 2135	—	Vilhelm P. Georg	10. 8.12
- 1584	Larsen,	Lars B.	11.12.09
- 6661	Osholm,	Jørgen Chr.	16. 9.05

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 18506	Arskov,	Hans P.	14.11.14
- 12816	Bagge,	Knud Hans Svend	19. 9.14
- 13190	Christensen,	Carl	6.12.13
- 12705	Hansen,	Hans Peter	12.12.14
- 18447	Holm,	Holger Viktor	15. 5.15
- 21114	Jensen,	V. Andersen	27. 3.15
- 3587	Johansen,	Anders Peter	28.11.14
- 16658	Klamer,	Rudolf V. F.	19. 6.15
- 3633	Lindstrøm,	F. B.	27. 6.14
- 20013	Lund,	Peter Johs.	17. 4.15
- 2829	Lundby,	S. U. R.	21.11.14
- 3167	Nielsen,	C. C.	29. 3.13
- 521	Rasmussen,	Axel Ove	21. 3.14
- 1296	Steffensen,	Aage Hans C.	6. 6.11

Overskud. Paa Afdeling 1's Kontor henligger der Overskud fra A/S »Vølund«s Anlæg i »Østifternes Kreditforening« til nedennævnte Medlemmer:

Arbejdsnummer	219	J. Chr. Jensen.
—	219	A. Hansen.
—	240	Bretved.
—	242	G. Jensen.
—	?	Stephansen.

N. Jakobsen, Kasserer.

Overskud henligger paa Randers Afdelings Kontor til Medl. Nr. 11602, Jens M. Jensen, og 10563, Damsgaard Nielsen.

Breve. Paa Anvisningskontoret i København ligger et Brev til Maskinarb. Holger Hansen, afsendt fra Jensen, Saltholmsflak-Fortet, samt et Brevkort til Klejnsmed Emil Olsen, afsendt fra en Broder i Middelfart.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Elektrikerforbund.

Formænd:

Aarhus: Til Formand er valgt Johs. Clausen, Langelandsgade 11.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Fredericia: Alf. Larsen, Prinsensgade 6.
Holstebro: Chr. Fønss, Herningvej 17.
Nykøbing F.: C. Hansen, Gedservej 75.
Skanderborg: Th. Lessel, Sølystkvarteret.

Kasserere:

Faaborg: H. Jensen, Sandgyde.
Rønne: Johs. Jensen, Ny Østergade 8.
Slagelse: R. Andersen, Nansensgade 10 St. tv.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kasserere:

Skanderborg: Til Kasserer er valgt Smed N. Larsen, Østergade 21.

Litteratur.

Mindeudgave.

Gustav Bang: Arbejderklassens Liv og dens Kamp.
Udvalgte Artikler.

Arbejderpartiets Boghandel »Fremad« har i disse Dage under ovenstaaende Titel udsendt et Værk, der fortjener særlig Opmærksomhed, fortjener at finde Vej til ethvert dansk Arbejderhjem.

Af »Mandagsartiklerne« i Social-Demokraten fra Aarene 1904—1915 har Fru Nina Bang og Redaktør E. Wiinblad udvalgt saa mange, at de, tilpassede og forkortede, fylder 2 Bind, hvert paa 300 Sider. Endskønt Gustav Bang, da han skrev disse Artikler, tog Emnerne, efterhaanden som de frembød sig, og ikke tilsigtede et samlet Hele, saa har det dog vist sig, da alle blev samlede, at her var hele Arbejderklassens Liv fra Vuggen til Graven skildret, skildret i dets Adskilthed fra de andre Klassers, i dets Udbytning, dets Undertrykkelse, dets Nød, men ogsaa i dets Kamp og dets Rejsning.

Denne Bog vil være et udmærket Rustkammer, hvor Arbejderne kan hente Vaaben i de kommende Tider, om disse bliver haarde for vor Klasse. For at lette Udbredelsen er Prisen sat til kun 2 Kr. for begge de to smukt indbundne Bind — de sorte Helshirtingsbind er prydede med et Relief i Guld af Constantin Meuniers Statue: Sædemanden.

Socialdemokratiets Forlag »Fremad« har her skabt et smukt Minde om vor tapre, for tidlig bortkaldte Medkæmper, Gustav Bang.

Vi anbefaler vore Læsere at anskaffe dette Værk.

Maatte det i rigt Maal saa sin gode Sæd i Arbejderklassen.

Vore Telefoner.

Elektrikere.

Hovedkontoret, København	7918
Afdeling 1, København	Nora 1945 y
— 14, Holbæk	537
Filmoperatørernes Afd., København	Nora 2005 x.

Formere.

Hovedkontoret	Byen 2125
Udenfor Kontortiden, Formanden	Taga 1154 x

Gørtlere.

Hovedkontoret	Nora 2249 y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor, Anvisningskontor	5121 og 8221
Københavns Afdeling 1	3824
— — 7	Godth. 1518 x
Aalborg	1192
Aarhus	4123
Nyborg	408
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen	375
Odense	1863
Frederikshavn	392
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116
Lyngby Afdeling	Lyngby 409

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 4 FEBRUAR 1916 2. Aarg.

Betragtninger over Situationen i Februar.

Forhandlingerne angaaende den store Foraarssituation 1916 slider sig langsomt, men som det tillige synes nogenlunde sikkert fremad.

Det ser ud til, at de fleste tilbageværende Fag nu befinder sig paa det Stadium, hvor der forhandles under Forligsmandens Ledelse. Ca. 90,000 Arbejdere kunde i de første Maaneder af Aaret 1916 opsige deres Arbejdsaftaler med Arbejdsgiverne, og af disse 90,000 stod ca. 76,000 indenfor De samvirkende Fagforbund. I det Øjeblik, da nærværende skrives, den 16. Februar, er der opnaaet Overenskomst for ca. 34,000, altsaa omkring ved Trediedelen af det samlede Antal, og det store Spørgsmaal er naturligvis: Vil det gaa med Resten, eller styrer vi mod Arbejdskonflikten? —

Det maa her erindres, at en stor Del Overenskomster først udløber i Marts og April, og skønt det vil være umuligt at besvare Spørgsmaalet om Konflikt eller ikke Konflikt paa nærværende Tidspunkt, saa tror vi dog at turde sige, at der næppe vil blive nogen Storkamp i Aar — i alt Fald ikke af nogen Varighed. Storkonflikten, den udvidede Arbejdsstandsning, er Arbejdsgivernes velbekendte Kampvaaben imod Arbejderklassen, men Arbejdsgiverne vil næppe Storkonflikt i Aar. Dertil er der for gode Chancer for at tjene Penge, og Storkampens Vilkaar turde være tvivlsomme for dem under den af Krigen fremkaldte Anspændthed af Arbejdsmarkedet — og vil vort Samfund for Tiden finde sig i en saadan?

Der er maaske dem der vil mene, at passer Storkampen ikke Arbejdsgiverne, saa burde netop Arbejderne gribe Lejligheden, men dette er et Fejlsyn. Arbejdernes Kampvaaben er nemlig dels den mest muligt isolerede Arbejdskamp og dels de fortsatte vedholdende Bestræbelser for ved Hjælp af Organisationen at faa den størst mulige Betaling for deres Arbejde. Om Storkampen ved man iøvrigt kun med Sikkerhed en Ting, nemlig at begge Parter taber derved.

— Spørgsmaalet om, hvem der saa taber mest, kan vi for nærværende lade ligge, men vi har endnu ikke set nogen almindelig Arbejdskrig her eller i Udlandet, der direkte er endt med en stor Sejr for Arbejderne. Dermed skal ikke være sagt, at Storkampen altid vil kunne undgaas.

I København gaar det alvorligt løs i alle Lejre for Tiden. Forhandlingsmøder, Delegeretmøder og Generalforsamlinger o. s. v. danner ligesom en Mængde kogende Gryder, hvor man diskuterer og overvejer de opstillede Fordringer og de afgivne Tilbud, Mæglingsforslag o. m. a., og naturligvis maa Situationen blive baade svær og anspændt, hvor det drejer sig om saa store Kredse i Forhold til vore iøvrigt ret smaa Forhold.

— Ud af Taagen kan man skimte enkelte Spørgsmaal, som særlig er paa Tapetet, og andre, som har tabt deres Aktualitet. For Eks. fik Kritikken ikke noget at gøre med at raabe ned med de 5-aarige Overenskomster i Aar, efter at Jærn- og Metalindustrien havde sluttet Overenskomst paa 1 p'us 1 Aar. Givet var det, at saa meget stærkere vilde der blive taget fat paa det andet Spørgsmaal, som interesserede en Mængde Mennesker saa levende, nemlig Smedenes Minimalløn, som jo efter Sigende skal være saa for-

færdelig lav. Mærkeligt nok kommer Kritikken kun hver Gang denne Minimalløn forhøjes, og en Mængde Mennesker synes at staa ganske uforstaaende overfor, at vi i Jærn- og Metalindustrien ikke lever paa Minimallønnen, og navnlig ikke paa Normallønsprincippet, men at vi anvender vor Organisation til at øve det fortsatte Pres, som i Praksis har vist sig at bringe os Resultater, som andre Fags organiserede Arbejdere meget vel kunde være tjente med, om de kunde opvise lignende, men i alle Tilfælde bliver det nødvendigt, at de øvrige Fag overlader til Jærn- og Metalindustrien, hvorledes disse under de forhaandenværende Forhold vil indrette sig. Den Ret, som de igennem De samvirkende Fagforbund har faaet til at kritisere, eventuelt forhindre en Overenskomst i vor Industri, er i nærværende Tilfælde respekteret i enhver Henseende, og det er ingenlunde saadan, at der ved Indgaaelsen af Overenskomsten af 31. December 1915 er for faa, der har haft et Ord med i Laget. Nej, Kredsen, der har været medbestemmende, er endog særdeles stor, og det, som derfor i Virkeligheden er af særlig epokegørende Natur, er det Faktum, at det alligevel lykkedes med næsten fuld Tilslutning fra alle interesserede Parter at skabe en Overenskomst, omfattende direkte 15 à 16,000, indirekte ca. 18,000 af Jærn- og Metalindustriens Haandværkere — og de indirekte berørte er ikke dem, der har haft mindst Fordel af den indgaaede Overenskomst. Herom kan der læses andet Steds i Bladet.

Men fraset Overenskomsten, som dog altid til syvende og sidst maa blive de enkelte Fags egen Sag, og deres Sag, som slutter sig dertil, saa er der særlig en Frase, som tidlig og sent og først og sidst anvendes af dem, hvis Opgave det er at bryde ned, hvad andre bygger op, og det er den saakaldte „Medlemmernes Medbestemmelsesret".

Lad os en Gang se lidt paa den.

Vi har før sagt det og skal gentage det her, at de omfattende Forsamlinger: Hovedbestyrelser, Kongresser, Repræsentantskabsmøder, Delegeretmøder o. s. v. hos os er særdeles talrige i Forhold til Medlemsstaben. Her til Lands, hvor det drejer sig om forholdsvis beskedne Tal, er de besluttende Forsamlinger i de enkelte Organisationer og i Landsorganisationen tilnærmelsesvis lige saa store som f. Eks. i Tyskland, hvor man i et enkelt Forbund skal tage Beslutning for $^1/_2$ Million Medlemmer eller i Landsorganisationen for $2^1/_2$ Million. Der maatte jo Tilstandene saa være rent ud fortvivlede og Medlemmerne være rent ud kujonerede med Hensyn til „Medbestemmelsesretten", men saaledes er det ikke. I de socialdemokratiske Fagforeninger har Medlemmerne en udstrakt Ret til til enhver Tid at vælge de Tillidsmænd, som repræsenterer just deres Anskuelser, og svigter de Tilliden, vælger man simpelthen nogle andre næste Gang. Men saa lidt som det er en fysisk Mulighed at sende $2^1/_2$ Million Arbejdere til Forhandling med deres Modstandere, saa lidt er det muligt for vore Organisationer indenfor Jærn- og Metalindustrien at sende sine 16 eller 18,000 Medlemmer til de Forhandlinger, hvor Sagerne drøftes paa første Haand. Der maa bygges paa de Delegeretforsamlinger, som paa lovlig Vis er sat til at behandle Sagerne indenfor en Kreds, hvor det dog er nogenlunde muligt for de fleste at sætte sig ordentligt ind i dem, og naar Medlemmerne har en Adgang til paa den Maade, som de selv i deres Afdelinger bestemmer til enhver Tid og i hvert enkelt Tilfælde, at sende de Delegerede, som de har skænket deres Tiltro, saa maa der deri ligge tilstrækkelig Garanti.

I en Afstemning indenfor Medlemskredsen ligger der af rent tekniske eller fysiske Grunde ingen Garanti. Resultaterne af de foretagne Urafstemninger viser det nokSom. Vore Kongresser har derfor ogsaa forkastet dette Princip.

Ganske vist raabes der højt fra visse københavnske Foreninger om endelig at gaa til Decentralisation, ja, endog til Spittelse for dog at blive „selvstændige", men heldigvis er dog sikkert det langt overvejende Flertal af Arbejderne fuldstændig klar over, at en Decentralisation af De samvirkende Fagforbund kun betyder en Svækkelse af Arbejderbevægelsen og i tilsvarende Grad en absolut Styrkelse af Arbejdsgivernes Organisationer, der sandelig ikke tænker paa Decentralisation, men langt snarere mere og mere udvikler sig i Retning af det diktatoriske.

Splittelsen af De samvirkende Fagforbund er altsaa til den største Skade for Arbejderne, og hver Gang en Afdeling udmelder sig af sit Forbund, er det kun et Skridt tilbage imod de Tilstande, som var, forinden det lykkedes at bygge vore stærke Organisationer op.

Arbejderne maa vide, at i samme Grad som de styrker Centralisationstanken, herunder særlig Sammenslutningen efter Industrier og dernæst Samlingen i et fælles Organ for alle organiserede Arbejdere, skaber de sig det stærkeste Værn og det stærkeste Organ baade overfor de organiserede Arbejdsgivere, overfor Statsmagten og indenfor Samfundet som Helhed.

Intet beviser dette stærkere end de Forhold, som raader under en saa højspændt Situation som den nuværende. En lille københavnsk Fagforening paa

omkring 100 Mennesker strejker i dette Øjeblik, og i og for sig maaske med god moralsk Ret, for at forbedre sine Medlemmers økonomiske Forhold, men paa et vist Stadium træder dette fuldstændig i Baggrunden for det ene Faktum, at denne ene Organisations Beslutning paa en Generalforsamling kan sætte mange Tusinde Arbejdere i Uvirksomhed, og enhver maa jo dog kunne se, at dette er alt andet end „demokratisk" — denne vidunderlige Frase, som en Mængde Mennesker benytter i Tankeløshed uden at vide, at hvad der faktisk foregaar under Masken „demokratisk" i Virkeligheden er den sorteste Reaktion og en Hindring for ethvert virkeligt Fremskridt.

— Det er igennem Aarene i høj Grad lykkedes Arbejdsgiverne at forme de store Situationer saaledes, at hele Arbejdsforholdet for næsten alle Arbejdere samtidig tages op til Drøftelse, ja, det er lykkedes dem i en Grad, saa de aabenbart i Aar selv blev bange derfor og gik med til i nogen Grad at imødekomme De samvirkende Fagforbunds Krav om Forhandling med de enkelte Organisationer, men Tanken om ligesom i Sverige i 1909 at give den samlede Arbejderbevægelse et Knæk, saaledes at den sættes mange Aar tilbage, lurer naturligvis stadig paa en Lejlighed, og lige overfor dette har Arbejderne kun et Middel, nemlig den bedst mulige indbyrdes Forstaaelse gennem Samarbejde indenfor deres Organisationers Ledelser. Forstaar de ikke det, saa gaar det uhjælpeligt tilbage, og Arbejdsgiverne faar fri Hænder til at dirigere det hele, som det passer i deres Kram.

Der er imidlertid næppe nogen Fare for, at de skønne Planer om Decentralisation skal lykkes. Den jærnhaarde Virkelighed vil mane Arbejderne til Sammenhold, vil mane de enkelte Organisationer til først og fremmest hver for sig at udnytte de forhaandenværende Midler til at forbedre deres Kaar, og de vil forstaa, at Samarbejdet og Samfølelsen er den kraftigst mulige og eneste Faktor, der vil bringe dem fremad.

— For Jærn- og Metalindustriens Vedkommende har vore Organisationer i Konsekvens med den trufne Aftale rundt omkring taget fat paa Forhandlinger om deres Priskuranter og faste Akkordbetalinger, lokale Priskuranter og hvad det altsammen hedder. Elektrikerne har saaledes allerede ført en Række Forhandlinger med deres Arbejdsgivere, og det synes kun at være den almindelig spændte Situation, som kræver saa mange Møder, der har bevirket, at man ikke der er i Orden endnu. Formerne har haft deres første Sammenstød paa Akkordpriserne hos Allerups Efterfølgere i Odense, men der forhandles — og med Udsigt til Resultat. Gørtlerne arbejder ligeledes i Tilslutning til Overenskomsten paa at faa gennemført en højst tiltrængt Reform af deres Akkordpriser og andre Forhold. Det samme er Tilfælde for Metaltrykkerne, og i Smede- og Maskinfaget forhandles der rundt om angaaende Forbedringer af Akkordpriserne, alt med Støtte i en fast Organisation, der lover de bedst mulige Resultater.

Her tror vi, Fremtidens Veje er afstukne. Vi bør paa det kraftigste modvirke Teorierne om de store Katastrofer, og vi maa for hver Dag, der gaar, vie vore Kræfter til et Arbejde for stadig at forbedre Forholdene der, hvor de paa den udstrakte Arbejdsmark er daarligst. Derved hjælper vi først og fremmest dem, der staar daarligst, og vi støtter og konsolidere dem, som beskæftiges i de Industrigrene, hvor de højeste Betalinger gives, men hvor ogsaa Evnen til at betale er størst i Sammenligning med Haandværket og en Del af den lille Industri, der ikke arbejder under lige saa gunstige Vilkaar.

Haandværksmestre og Organisation.

Hvad der ofte kan siges at gøre Løn- og Arbejdsforhold ret indviklede indenfor Jærn- og Metalindustrien er den store Mængde af Haandværksmestre, som findes ved Siden af Fabrikkerne, og som danner Haandværkets Modsætning til den egentlige Jærn- og Metalindustri.

Smaahaandværket findes saavel i Gørtler- som Sliberbranchen, men navnlig ved Blikkenslager- og Kobbersmederiet, tildels ogsaa i Elektrikerbranchen. I Smede- og Maskinfaget findes ogsaa et meget stort Haandværkerelement. Kun i Formerfaget kendes der ganske naturligt ikke til noget saadant.

Fra Lock-outerne i Midten og Slutningen af 90-erne kender vi, hvorledes de københavnske Haandværksmestre erklærede Lock-out — man kan vist godt sige paa Kommando af Fabrikanterne, og dette har naturligvis haft baade sine gode og daarlige og sine gemytlige Sider.

Morsomt var det saaledes, naar en hel Del af de Mestre, som ingen Svende beskæftigede, figurerede som Lock-outmestre i Bladenes Lister over lock-outende Værksteder. Saadanne Mestre ønskede sig ofte Lock-outen vedvarende, thi derved gik en Del Arbejde naturligvis fra de Værksteder, hvor man beskæftigede Svende, hen til de Virksomheder, hvor Mesteren nøjedes med en større eller mindre Flok Lærlinge. Disse Mestre opnaaede derved en ren Guldalder, og det kunde jo være behageligt nok, saalænge Rusen varede, men Spørgsmaalet er, om Kombinationen: Haandværksme-

strene i Ledtog sammen med Storfabrikanterne kunde siges at være naturlig.

I Virkeligheden har store Dele af Haandværksmestrene Klasseinteresser sammen med Svendene, og naar de indlader sig paa at slutte Alliance opadtil, vil de som oftest erfare, at de er paa Vildspor, og at det er til Skade for dem selv.

For os er Spørgsmaalet i første Linie dog ikke, hvorledes Haandværksmestrene organiserer sig. Det drejer sig langt snarere om, om de overhovedet organiserer sig, og om dette sker paa fornuftig Basis. I Provinsbyerne er Haandværksmestrenes Organisationer som oftest mangelfulde.

I en Række Haandværksfag, bl. a. i Smedefaget, findes der de saakaldte Centralforeninger, der i Reglen kalder sig »Centralforeningen for Jylland« og »Centralforeningen for Østifterne«.

Den jydske Centralforening af Smedemestre kom for et Par Aar siden ind under Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning. Derimod har Østifternes Smedemestre til Datum holdt sig udenfor som staaende direkte under Arbejdsgiverforeningen, men om dem begge gælder det, at en meget stor Del af Mestrene staar dels udenfor, dels organiseret i lokale stærkt begrænsede Organisationer, og saa konkurrerer man med hinanden indbyrdes, ikke sjældent saa kraftigt, at det baade gaar ud over Mestre og Svende.

— Et Par Eksempler turde være af Betydning.

I København har Filehuggerbranchen indtil for faa Aar siden været separat organiseret for sig. For nogle Aar siden meldte Filehuggermestrene sig imidlertid ind i Sammenslutningen, og for et Aarstid siden søgte Filehuggersvendene Optagelse i Smedeforbundet og henvistes af dettes Hovedbestyrelse til at staa som Klub under Klejnsmedenes Fagforening.

Paa Slutningen af Aaret 1915 rejstes der Lønkrav paa disse Værksteder, som kun er ganske faa. Skandinavisk Filehuggerfabrik, som arbejder ved mekaniske Hjælpemidler, traf hurtig Aftale om betydelige Forhøjelser af Lønningerne, men Filehuggermestrene, altsaa dem som besørger den egentlige Haandhugning, vilde ikke følge med. Der stilledes Lønkrav paa et Par Steder, nemlig hos Møller i Dronningensgade 8 og Mahnfeldt, Georgsvej 11.

Paa begge Steder arbejdes der i Akkord efter en gammel Priskurant, som først kan opsiges til Ophør 1. April, og Fortjenesten var gennemsnitlig henholdsvis 33,2 Øre pr. Time og 45,5 Øre. Sammenslutningen, som havde udstrakt sine Oplysninger til et længere Tidsrum, paastod ganske vist, at Gennemsnittet var henholdsvis 40 og 47 Øre, men i alle Tilfælde altsaa 20 til 30 Øre under pr. Time, hvad der iøvrigt tjenes i Jærn- og Metalindustrien.

Hvorledes kan det nu gaa til, at en Kreds af Arbejdere i den Grad kan holdes nede paa saa lav Fortjeneste?

Ja, det er ganske utvivlsomt af den Grund, at Mestrene igennem Tiderne har benyttet enhver Lejlighed til at nedsætte Prisen for haandhuggede File for hverandre indbyrdes. Dette har saaledes været Tilfældet ved Statsbanerne, hvor man krævede haandhuggede File som de bedste, men naturligvis tager dem til den laveste Pris, man kan faa. Mestrene, som selv arbejder med, burde jo forstaa, at de her burde tage Svendene til Mønster og forlange en rimelig Betaling for deres Arbejde, og det næste Skridt vilde være at de betalte deres Svende ordentligt, thi saaledes som de hidtil har baaret sig ad, vil det jo være ligegyldigt, om de fik Svendene ganske gratis: Priserne vilde de alligevel konkurrere ned for hinanden.

— Ikke synderligt bedre staar det til med Smedemestrene i Hobro. De har hidtil staaet uden Organisation paa en enkelt nær, som var Medlem af Centralforeningen, og nu, da der var sluttet Overenskomst mellem Hovedorganisationerne indenfor Jærn- og Metalindustrien, og man kunde befrygte, at dette ogsaa vilde bevirke, at der skete noget i Hobro, løb man til og meldte sig ind i Centralforeningen. De kom imidlertid en Postdag for sent, thi forinden opstod der Strejke paa samtlige Værksteder i Hobro, og da Mestrene her lønnede med omkring 40—45 Øre pr. Time og ingen Akkord gav, maatte de gaa ind paa en Forhøjelse, der svarede til 6 Øre mere pr. Time. Forhøjelsen kunde jo synes ganske pæn, men i Virkeligheden er Fortjenesten vedblivende for lille for Svendene i Hobro, og Forklaringen er den, at Mestrene ogsaa heroppe fra gammel Tid har konkurreret paa det skrappeste med hverandre, baade med at sætte Prisen ned og ved hver for sig at søge at skabe sig Avance ved Anvendelsen af Lærlinge.

Vejen ud af dette Uføre er naturligvis først og fremmest, at Svendene holder sig nær samlede i deres Organisationer og stadigvæk passer paa at bringe deres Løn op paa Højde med, hvad der iøvrigt betales indenfor Faget. Derved vil de rimeligvis bidrage til, at ogsaa Mestrene organiserer sig, men heri bør Svendene ikke se nogen Ulykke. Tværtimod, det er vist den eneste Maade, hvorved vi i Længden er i Stand til at forbedre Kaarene for de mange af vore Medlemmer, som indenfor Jærn- og Metalindustrien beskæftiges hos Smaahaandværket.

Uroen indenfor Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afd. 1, København.

Den Bevægelse, som Afdeling 1 har haft at kæmpe med paa dens Generalforsamlinger gennem de sidste 5 Aar, har af og til givet sig ret ubehagelige Udslag.

Ved en systematisk Nedrakning af Forbundet, dets valgte Fremgangsmaader og dets Tillidsmænd og iøvrigt af alt, hvad Arbejdernes Organisationer har udrettet nu og igennem Tiderne, søger man at vinde Proselytter for en vis Art af Separatisme.

Dette Nedbrydningsarbejde er saa meget mere for-

kasteligt, ja, rent forbryderisk overfor Organisationen, da det særlig er de unge Medlemmer, man søger at paavirke, den Ungdom, som jo ikke selv har prøvet, hvad det tidligere kostede og betød at staa i Organisationen, og som ikke har personlig Erfaring desangaaende. En Agitation fra denne Side, hensynsløs som den føres, maa naturligvis virke nedbrydende paa alle Organisationsforhold. Disse Mennesker vil give det Udseende af, at de er Idealister og mere radikale end os andre, men de gør dem selv og hele Arbejderklassen en uhyre Bjørnetjeneste ved disse Forsøg paa at undergrave deres Organisation. I deres forblindede Had til denne, til de lovlig valgte Fremgangsmaader og til alt, hvad der ikke just specielt er efter deres Hoveder, tager de ikke i Betænkning at forsøge paa at splitte vor Afdeling eller om muligt faa den draget ud af vort Landsforbund.

Det, man har ventet paa, for at foretage denne sidste Aktion, var en Lejlighed, hvor man med et eller andet Skin af Ret kunde gaa til Realisation af disse Planer. At man vilde kritisere, hvad der kom til at foreligge angaaende Overenskomsten, var jeg klar over, men at man ved Hjælp af usande Paastande og intetsigende Fraser har kunnet faa en Del Medlemmer, som dog selv maa erkende, at den Taktik, Forbundet benytter, har bevirket saa betydelige Fremskridt som ingensinde tidligere, til at række Haand til disse Eksperimenter, havde jeg ærlig talt ikke troet.

Forslaget om Afdeling 1's Udtrædelse af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund blev dog forkastet ved Værkstedsafstemningen, idet kun 1715 stemte for, medens 1976 eller ca. 2000 Medlemmer stemte Nej.

Til de ca. 1700 Medlemmer af Afdelingens ialt ca. 5700 vil jeg dog herved gerne fremkomme med et Par oplysende Bemærkninger:

Det, som man har fremført som Begrundelse for Forslaget om Udmeldelse, er særlig den indgaaede Overenskomst og det i Kraft af denne opnaaede Resultat, som skulde være af den Beskaffenhed, at vi ikke kan være tjent dermed, hverken selv eller under Hensyn til andre Fag. Man har saaledes fremført, at Forhøjelsen af Timelønningerne intet betød, naar ikke Akkorderne samtidig forhøjedes, ligesom man anfører, at Forhøjelsen af Minimallønnen intet er værd, da Smedene ikke arbejder for denne. Derimod skulde det have været Akkorderne, som ved Indgaaelse af Overenskomsten burde være hævede.

Ser man paa Resultatet, maa vi imidlertid slaa fast, at Opgaven netop har været at holde Akkordpriserne ude fra den indgaaede Overenskomst, for at der overalt, hvor der er Grundlag derfor, kan forhandles om Forhøjelser, og saadanne Forhandlinger føres netop til Stadighed næsten overalt, snart uden, snart med direkte Støtte fra Organisationen. Vi vilde med andre Ord ikke ved Overenskomsten spænde os stærkere fast, end at vi var i Stand til med Støtte af vort Forbund til enhver Tid at kræve de Forhøjelser enten paa Gennemsnitstimelønnen eller paa Akkordpriserne, som er naturlige under de forhaandenværende Konjunkturer, og som kan give en under Hensyn til Situationen passende Fortjeneste.

Forholdet er ikke af den Beskaffenhed, at der er nogen som helst Grund til at angribe Ledelsen for vore Afdelinger eller for Forbundet. Tværtimod, der er under Krigen udført et intensivt Arbejde, som har sat sig de bedst mulige Spor i Lønningerne for vore Medlemmer.

Ser vi iøvrigt paa de Overenskomster, som en Række af Fag afslutter, og hvorefter en Forbedring kun sker hver Gang Overenskomster indgaas, og hvor som Følge heraf Forhøjelser paa Timeløn og Akkord knyttes sammen, saa skal det indrømmes, at saadanne ofte tilsyneladende paa et vist Tidspunkt giver et bedre Resultat og derfor stiller Organisationsledelsen øjeblikkeligt mere gunstigt, men paa den anden Side stiller Forholdene indenfor Organisationer, hvor vi angaaende disse Spørgsmaal har Bevægelsesfrihed, sig saaledes, at vi har Ret til at stille Krav, naar rimeligt Grundlag derfor er til Stede. Dette kræver ganske vist et betydeligt Arbejde fra Organisationens Side for dem, der skal behandle Sagerne, men for Medlemmerne betaler det sig langt bedre end Spekulation i den foreliggende Terminssituation.

Den forrige Overenskomstperiode 1911 til 1916, hvor vi hævede Minimallønnen fra 35 til 38 Øre, har vist, at vi efter vore Medlemmers Opgivelser har hævet vore Lønninger indenfor vor Afdelings Omraade med ca. 40 %, nemlig fra en Gennemsnitsfortjeneste paa 53,7 i November 1911 til 74,7 i November 1915, og det er derfor forstaaeligt, at de Fag, som ingen som helst Forhøjelse har faaet i den samme Periode, nødvendigvis maa have en større øjeblikkelig Forhøjelse end den, vi kunde regne med, men her maa man saa til Gengæld tage i Betragtning, at en tilsvarende Forhøjelse, som den vi har gennemført, navnlig i den sidst forløbne Tid, næppe er opnaaet indenfor noget andet af de større Fag.

Men ogsaa indenfor Københavns Afdeling 1, som har en Række Sær-Overenskomster med en Del enkeltstaaende større eller mindre betydende Arbejdsgivere, som ikke tilhører Sammenslutningen, men hvor Forholdene fastlægges for en bestemt Periode, har vi ofte vanskeligt ved at faa Lønningerne til at følge med, hvad der ellers er opnaaet indenfor vort Fag, da dette gennemgaaende andrager ca. 20 Øre pr. Time, regnet med den sidste 5-aarige Periode. Vi maa oftest nøjes med mindre, men dog er det ganske betydelige Fremskridt, der sker ogsaa paa dette Omraade.

Der er derfor ingen Grund til at øve saa megen Kritik overfor Landsoverenskomsten, som tager alt med, og som har sine store organisatoriske Fordele, der ikke mindst kommer vor Afdeling til Gode. Vore Medlemmer skal blot forstaa, at hos os kan Udviklingen ikke foregaa i Spring, men til Gengæld hører vore Bestræbelser for at forbedre vore Medlemmers Kaar ikke op i Overenskomstperioden.

Jeg vil derfor sige til Medlemmerne: Lyt ikke til de falske Sirenetoner, som lokker med

»Udtræden af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund«,

»Udtræden af De samvirkende Fagforbund«,

»Opsigelse af Septemberforliget« og Dannelse af »en selvstændig Fagforening for Smede og Maskinarbejdere i København«.

Dette sidste er en tom Frase, som d'Hrr. Nedrakkere heldigvis er ude af Stand til at realisere, og naar de dertil føjer deres fromme Ønske om »at blive staaende i De faglærte Jærn- og Metalarbejderes Arbejdsløshedskasse«, saa er dette karakteristisk nok et Ønske om Realisation af Arbejdsgivernes skønne Tanke om at skille Arbejdsløshedskasserne ud fra Fagforbundene, for derved at faa Arbejdsløshedskasserne uigenkaldelig dræbt, hvorved Overklassen spares for det forhadte Bidrag til de Arbejdsløses Understøttelse. Men som altid mødes de ekstreme, det er de yderliggaaende, Standpunkter med hinanden. Arbejdsgiverne nærer altsaa deres skønne Tanke om at nedbryde eller svække Arbejderne i deres Bestræbelser for at støtte de svagest stillede, og den saa kendte københavnske Fagopposition ønsker det samme for at nedbryde, hvad der med mange Aars Besvær er bygget op, og for om de dog muligt selv kunde skabe en Prædikestol for enkelte, der fejlagtig tror at være interesserede i en Svækkelse af Arbejdernes Organisationer.

Til Slut en Tak til de Medlemmer, der mødte frem og stemte Forslaget om Udmeldelse ned.

Johs. Hansen,
Formand for Københavns Afdeling 1,
D. S. & M.-F.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

En Urafstemning om Forbundets Stilling til Centralorganisationen af Metalarbejdere vil finde Sted fra den 8. til den 22. Marts (begge Dage incl.).

I den Anledning vil der en af de første Dage blive udsendt et trykt Cirkulære, hvori Kartelspørgsmaalet kortelig vil blive omtalt fra begge Sider. Cirkulæret udsendes i saa mange Eksemplarer, at ethvert Medlem vil kunne faa et Eksemplar tilstillet igennem den Afdeling, hvortil de Paagældende henhører. Den nødvendige Vejledning for Afstemningen, der foretages skriftlig, vil ligeledes forefindes heri.

Stemmesedler vil ligeledes blive sendt til Afdelingerne i fornødent Antal, og vil kunne faas udleveret til Medlemmerne ved Henvendelse til de respektive Afdelingstillidsmænd.

Dansk Elektricitets Comp., Odense. Onsdag den 9. Februar afholdtes et Mæglingsmøde hos ovennævnte Firma, i Anledning af en Klage over, at dette havde vægret sig ved at foretage nogle Akkordudbetalinger til 4 Elektrikere, der havde arbejdet for Firmaet dels i Jylland og dels i Nordsjælland.

I alle 4 Sager opnaaedes Forlig, saaledes at Firmaet til de 4 Elektrikere udbetalte henholdsvis Kr. 161,71, Kr. 76,92, Kr. 19,94 og Kr. 12,56.

Holbæk. Fra Afdelingen i Holbæk havde man klaget over, at Firmaet Jensen & Olsen Lørdag den 5. Februar havde afskediget 6 af de hos Firmaet beskæftigede 8 Elektrikere, hvilken Afskedigelse efter Afdelingens Formening var ganske uberettiget.

Om Grunden hertil oplystes, at Firmaet i de sidst forløbne 14 Dage havde foretaget en minutiøs Kontrollering af Arbejdstiden, der havde givet til Resultat, at de paagældende Elektrikere tilsammen i de 14 Dage havde forsømt Arbejdstiden i fra 22 Minutter indtil 3 Timer. Skønt Elektrikerne fandt denne Kontrol ganske meningsløs, fordi den ikke var ført med samme minutiøse Nøjagtighed, hvor det drejede sig om den Tid, som de samme Elektrikere opholdtes udover Arbejdstidens Ophør, f. Eks. ved ikke afsluttet Monteringsarbejde, gjorde de dog ingen Ophævelser ved den paafølgende Afkortning i Lønudbetalingen.

Imidlertid skete der det, at Lønudbetalingen først fandt Sted en halv Time efter Arbejdstidens Ophør, og Elektrikerne formente sig derfor berettiget til at kræve Overarbejde betalt for denne Tid. Firmaet betalte ogsaa denne, men afskedigede samtidig de omtalte Arbejdere, uden at angive anden Grund hertil end den, at man fra Elektrikernes Side havde fastholdt Forlangendet om Overarbejdsbetaling.

Paa et Forhandlingsmøde i Holbæk, der fandt Sted paa Firmaets Kontor blev Sagen dog bragt i Orden uden Mægling, idet Firmaet indvilgede i at genantage de 3 Elektrikere. For 2 Elektrikeres Vedkommende oplystes det, at Firmaet allerede 8 Dage forinden Afskedigelsen havde meddelt disse, at man ikke havde mere Arbejde til dem paa Grund af Arbejdsmangel, men Firmaet erklærede sig dog villig til fortrinsvis at antage disse, saasnart der atter blev noget at bestille. Endelig blev der for en Elektrikers Vedkommende ikke Tale om Genantagelse, fordi denne en Dag senere skulde i Militærtjeneste.

Forlang Akkordsedler. Da det stadig viser sig, at man ved Behandling af Klager over Uoverensstemmelser ved Akkordafregninger har Vanskeligheder ved at paavise Akkordarbejdets Omfang eller snævrere Begrænsning, fordi man mangler Akkordsedler hertil, henleder vi derfor Medlemmernes Opmærksomhed paa, at man skal forlange Akkordsedler udstedt straks ved et Akkordarbejdes Paabegyndelse.

Saafremt saadanne ikke kan faas hos Firmaet, hvori man arbejder, kan Medlemmerne ved Henvendelse til Afdelingskassererne faa saadanne udleveret. Skulde Firmaet derefter alligevel nægte at udstede Akkordseddel, maa Klage herover straks indbringes for Organisationen. Intet Firma har Ret til at nægte Udstedelse af Akkordsedler. Ved at kræve disse benyttet, vil megen Strid om, hvorvidt dette eller hint Arbejde hører med til den afsluttede Akkord, kunne undgaas.

Formere.

Aarhus. Siden forrige Fagblads Udsendelse, har Aarhus Afdeling meddelt, at Timelønnen for de af vore Medlemmer, der hos Firmaet Caroc & Leth ikke deltager i Akkordarbejdet, er hævet med 5 Øre pr. Mand og Time.

Brøndersley. Et Medlem i denne By har faaet hævet sin Timeløn fra 55 til 58 Øre.

Bælum. Det eneste Medlem, der findes i Bælum, har faaet sin Timeløn hævet fra 40 til 43 Øre.

Frederikshavn. Timelønnen for vore Medlemmer i Metalstøberiet hos Aktieselskabet Brd. Houmøller er nylig forhøjede. De er nu 1 à 52 Øre, 3 à 51 Øre og 1 à 47 Øre.

Fredericia. I Anledning af at Aktieselskabet E. Voss Fabrikker i Fredericia havde nægtet at gaa med til en Revision af den bestaaende Priskurant, der rettidig var opsagt til at udløbe 1. Februar, maatte Forbundet under 28. Januar begære et Mæglingsmøde afholdt.

Den 3. Februar meddelte Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning imidlertid, at Aktieselskabet nu var villigt til en Forhandling og at lade dennes Resultater faa tilbagevirkende Kraft til ovennævnte Udløbstid.

Forhandling er derefter optaget, men endnu, da dette skrives, ikke afsluttet.

Herning. Herning ny Jærnstøberi er atter sat i Virksomhed efter at have ligget stille nogen Tid.

Der er kommet en ny Ejer, nemlig Maskinfabrikant Boll fra Hern ved Skive.

Indtil videre beskæftiges der kun en Former foruden en Støbemester.

Holbæk. Hos Jærnstøber N. R. Petersen der i Byen er vore Medlemmer gaaede bort fra at arbejde i Timeløn og over til fælles Vægtakkord. Der betales 4½ Øre pr. kg. Gods.

Horsens. Hos Kobbersmedemester Chr. Nielsen, hvor der saavel arbejder Medlemmer af Gørtlerforbundet som af Formerforbundet, begæredes der den 3. Januar et fælles Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelsen af Timelønningerne. Imidlertid stilledes der de paagældende Medlemmer en Lønforhøjelse i Udsigt til 1. Februar, og Sagen stilledes i den Anledning i Bero. Senere er den helt tilbagekaldt, idet man har erklæret sig tilfreds med den skete Lønforhøjelse. Timelønnen er nu 4 à 52 og 1 à 49 Øre.

Hurup. Fra 1. Januar er Timelønnen for vore Medlemmer i Hurup hævet med 2 Øre pr. Mand og Time. Den er derefter 54 Øre.

København. Den 14. Februar afholdtes Mægling hos Aktieselskabet »Atlas«. Et Krav om en Revision af bestaaende Akkordpriser paa Remskiver og Rør var af Aktieselskabet trukket i Langdrag. Sagen sluttedes ved Mæglingen, idet Prisen for Remskiver forhøjedes med fra 10 til 30 %. Rør betales efter Maalsystem, regnet efter Lysningen. Systemet bibeholdtes, men der skal i Fremtiden regnes med udvendig Maal.

Den 12. Februar afholdtes Mægling hos Aktieselskabet »Vølund« paa Krav om Forhøjelsen af Akkorderne paa T-Rør, Flanger og Bøjninger. De nævnte Ting forhøjedes som følger: T-Rør med 25 %. Flanger med 25 %. Bøjninger med 25 %.

Svendborg. Efter en længere Række Forhandlinger er der paa De forenede Jærnstøberier i Svendborg afsluttet Overenskomst om ny Akkordpriser. Sammentrængt angiver Afdelingen, at Forhøjelserne, der er skete, kan summeres til følgende: Det løse Arbejde ca. 15 %. Vandkedler 12 à 13 %. Sokler, Fødder og Rammer 13 %. Patentarbejdet ca. 18 % i Gennemsnit. Ved Formermaskiner varierer Forhøjelserne fra 5 til 18 %.

Afdelingen betegner de opnaaede Resultater som jævnt tilfredsstillende.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Uddrag af Referatet af Delegeretmødet i Arbejdsløshedskassen den 31. December 1915.

(Fortsat).

Umiddelbart efter Afholdelsen af Repræsentantskabsmødet den 31. December samledes Repræsentanterne til et Delegeretmøde for Fagets Arbejdsløshedskasse.

Dagsordenen omfattede følgende Punkter: 1) Krisefondet. 2) Lovændringer. 3) Eventuelt.

ad. 1.

Chr. Madsen indledede og meddelte følgende:

En Revision af Arbejdsløshedskasseloven skulde foregaa i den ordinære Rigsdagssamling 1912, men samme Revision er først tilendebragt saaledes, at den ny Lov er stadfæstet den 8. April 1914.

Da i 1912 den daværende Indenrigsminister, Jensen Sønderup, forelagde et Forslag til ny Lov, indeholdt dette Ændringer af en saadan Art, at det maatte blive et stort Spørgsmaal, om ikke Kasserne skulde opgive Statsanerkendelsen og dermed Tilskudet fra det Offentlige, hvis Forslaget var blevet Lov i den Skikkelse, det forelaa.

Det, som var det værste af alt, var nogle Indtægtsgrænser, der skulde være afgørende for, om Arbejderne overhovedet kunde være Medlem af Kasserne. Ministeren foreslog nemlig følgende Grænser for Aarsindtægter for at kunne være Medlem:

	Ugifte Kr.	Gifte Kr.
I København, Frederiksberg og nærmeste Omegn	1500	1800
I Købstæder med over 20,000 Indbyggere	1300	1600
I andre Købstæder og Marstal	1100	1400
I Stationsbyer og bymæssige Bebyggelser paa Landet	1000	1300
I det øvrige Land	800	1100

Forsaavidt den Paagældende er Forsørger af et eller flere Børn under 15 Aar, forhøjes de ovennævnte Grænser med 200 Kr. for det første Barn og 150 Kr. for hvert af de efterfølgende Børn.

Var dette blevet Lov, vilde det betyde, at ingen af Kassens nuværende Medlemmer kunde være blevet deri som nydende Medlem, hvis de pr. Uge havde en større Fortjeneste end nedenstaaende:

	Ugifte Kr.	Gifte Kr.
I København	ca. 29	ca. 34,50
Købstæder med over 20,000 Indb.	- 25	- 31
Andre Købstæder	- 21	- 27
Stationsbyer o. l.	- 19	- 25
Landsbyer o. l.	- 15,50	- 21

Det blev dog saaledes, at disse Indtægtsbestemmelser ikke blev til Lov. Som en Art Ækvivalent herfor findes der i den ny Lov en Formuegrænse, der bestemmer, at ugifte, som har en Formue, der overstiger 5000 Kr., og gifte Medlemmer, som har en Formue, der overstiger 10,000 Kr., ikke kan anses for ubemidlede og derfor ikke kan være nydende Medlemmer. Dog kan saadanne bemidlede Medlemmer forblive i Kasserne som nydende, hvis de før 1. Februar 1908 og fremdeles er Medlem af en anerkendt Arbejdsløshedskasse.

Det vigtigste, der er foregaaet, er Forskellen i Tilskudet fra det Offentlige.

Den ny Lov er pekuniært mindre værd for os end den gamle var. Medens vi hidtil i Statstilskud har faaet ⅓ af den samlede Præmie (som er Medlemsbidrag, Stats- og Kommunetilskud tilsammen), saa vil vi efter den ny Lov kun faa ¼ af Præmien.

Videre indeholder den reviderede Lov en Bestemmelse om, at Fond til Imødegaaelse af ekstraordinær Arbejdsløshed kan oprettes.

Samtidig med Indførelsen af et saadant Krisefond, blev det bestemt, at Kommunerne, naar Krisefondet blev oprettet, havde Pligt til at betale Understøttelse til Arbejdsløshedskasserne med ⅛ af Medlemskontingentet + Statstilskudet. Krisefondet skulde træde i

Kraft, naar ekstraordinær Arbejdsløshed var til Stede, saaledes at Medlemmerne fik fortsat Understøttelse i indtil 50 Dage.

Madsen oplæste derpaa Paragrafferne Punkt for Punkt og gav nogle oplysende Forklaringer til hvert enkelt.

Lange, Randers, forespurgte, om de 50 Dage var paabudt af Inspektoratet, hvortil Madsen svarede, at nogle Foreninger havde sat 60 Dage og andre kun 40, og man var saa i Inspektoratet gaaet midt imellem, nemlig til et Maksimum af 50 Dage.

Madsen meddelte endvidere, at dette Forslag ikke vilde betyde Kontingentforhøjelse for Medlemmerne, der vilde blot af Medlemsbidraget blive taget 10%, som vilde blive henlagt til nævnte Formaal, og Fondet vilde træde i Kraft, naar Indenrigsministeren mente, at der var ekstraordinær Arbejdsløshed til Stede, og Fondet var naaet til en nærmere betegnet Størrelse.

ad. 2.

Man gik saa over til at drøfte Lovændringerne, men da disse var paabudt af Inspektoratet, og man først ganske fornylig havde faaet dem i Hænde, saa Hovedbestyrelsen ikke havde haft Tid til at tage Standpunkt dertil, gaves der Hovedbestyrelsen Mandat til at ordne alt fornødent, dog saaledes, at hvis der var noget, man ikke mente selv at kunne afgøre, da at forelægge det for et Repræsentantskabsmøde; ligesaa med Hensyn til Krisefondet.

ad. 3.

Da ingen ønskede Ordet, hævedes Delegeretmøderne med et kraftigt besvaret »Leve« for Forbundet og Arbejdsløshedskassen.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser, Overenskomstforlængelser m. m. Hos Fabrikant Justesen i Aalborg fik samtlige Svende hver 3 Øres Tillæg til deres Timeløn ved Overenskomstens Ikrafttræden. Noget lignende er Tilfældet hos P. Ph. Stuhrs Skibsværft i samme By.

Paa Oliemøllen i Aarhus opnaaedes i December Maaned Ordning af et Lønkrav. Resultatet var, at 16 Mand fik deres Timeløn hævet fra 49,6 til 51,1. Siden er der afsluttet en omfattende Overenskomst med Firmaet, hvorved forskellige Forhold lægges en Del om. Samtlige 16 Mand fik yderligere ved denne Lejlighed hver 6 Øre lagt til Timelønnen.

I Holbæk har 5 Mand hos Fabrikant Chr. Andersen faaet Lønnen hævet fra 49,4 til 57 Øre; paa Maskinfabrikken »Cultus« har 6 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 41,8 til 46,6 Øre, og hos Fabrikant R. N. Petersen har 11 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 44,9 til 47,3 Øre.

Hos Lampefabrikant Voss i Fredericia er det ifølge Meddelelse fra Afdelingen ved et Løntillæg lykkedes at opnaa en Mindstetimeløn paa 46,5 Øre. Højere lønnede fik et Par Øres Tillæg hver. Ialt beskæftiges 28 Smede og Maskinarbejdere paa denne Virksomhed.

Paa Nordjyllands forenede Privatbaner er der efter Opsigelse af den bestaaende Overenskomst opnaaet Enighed om, at denne løber videre, imod at Timelønnen forhøjes med 3 Øre for Haandværkerne og 4 Øre for Arbejdsmændene. Samtidig forhøjedes Akkordpriserne med fra 10 til 30 pCt.

Ogsaa den mellem De sydfynske Jærnbaneselskaber i Odense og Forbundet under 21. Marts 1911 indgaaede Overenskomst er forlænget. Betingelserne er, at Minimallønnen hæves til 41 Øre og Gennemsnitslønnen med 2,5 Øre pr. Time.

Overenskomsten med Smedemestrene i Vejen er ligeledes aftalt at skulle forlænges, imod at alle Timelønninger paa 40 Øre og derunder forhøjes med 4 Øre, Resten med 3 Øre.

Efter længere Tids Forhandling mellem Forbundet og Aarhus Kommunes tekniske Udvalg og Lønudvalget, har de ved Aarhus Kommunes Belysningsvæsen beskæftigede Smede og Maskinarbejdere faaet deres Timeløn hævet fra 65 til 68 Øre pr. Time, ligesom der er lovet, at der i størst mulige Udstrækning skal gives Akkord paa Arbejdet paa Gasværket.

Paa Lyngby Gardinfabrik har de der beskæftigede 6 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 53 til 57 Øre pr. Time.

Ved Lolland-Falsters Jærnbaneværksted i Maribo har de derværende Kolleger faaet hver 3 Øres Tillæg til Timelønnen, hvis Gennemsnit derved blev 52½ Øre.

Paa Maskinfabrikken »Hurup« ved Thisted har 3 Mand faaet deres Timeløn forhøjet med de overenskomstmæssige Tillæg.

Fra Kolding Afdeling meddeles, at 5 Mand hos Smedemester Larsen fik 2 Øre og 1 3 Øre, fraset de ved Overenskomster fastsatte Tillæg. — Paa Sydjysk Maskinfabrik fik samtlige 1 Øre mere pr. 1 Januar og 1 Øre pr. 1. Februar. — Endelig har paa De danske Mejeriers Maskinfabrik 11 Mand faaet hver 1 Øre uafhængig af Overenskomstens Tillæg.

Mellem Smedemestrene i Nyborg og den derværende Afdeling er der sluttet ny Overenskomst. Af Fremskridt kan nævnes, at Minimallønnen for Udlærlinge er fastsat til 41 Øre, ellers er den 45 Øre. Desuden faar samtlige Svende et personligt Løntillæg.

Fra Svendborg. Svendborg Afdeling har opgjort, hvor meget de overenskomstmæssige Forhøjelser androg og er kommet til det Resultat, at 130 Mand ialt har faaet 256 Øre pr. Time. Paa en eneste Undtagelse nær, er Lønforhøjelserne i Samklang med Overenskomstens Bestemmelser.

Mæglingsmøder. Hos Fabrikant Steensen i Vejle afholdtes under 28. Januar et Mæglingsmøde angaaende Aflønningsforholdene paa denne Fabrik, der for nylig er indtraadt i Sammenslutningen. Fabrikant Steensen nægtede nemlig at betale Overtid med de almindelige Tillæg til de 2 Mand, der beskæftiges paa Fabrikken, og gjorde for Resten et for et Firma som dette ganske uforstaaeligt Forsøg paa at omgaa disse Bestemmelser. Naturligvis kunde Margarinefabrikken ikke ved Mæglingen faa Medhold.

Ved samme Lejlighed aftaltes iøvrigt et mindre Ugelønstillæg for de 2 omtalte Mand.

— Under 1. Februar afholdtes Mæglingsmøde angaaende 3 københavnske Filehuggermestre.

For Fabrikant Sørensens Vedkommende havde man klaget over mangelfuld Uddannelse af en Lærling. Denne Klage bortfaldt, da det erklæredes, at Lærlingen ogsaa vilde blive oplært i Maskinhugning.

Hos Filehuggerne Mahnfeldt og Müller drejede det sig om Lønkrav. Man enedes om at de 9 Mand, hvorom det her drejer sig, erholdt et midlertidigt Tillæg af 4 Øre pr. Time, som imidlertid bortfalder fra den Dag, der opnaas Enighed om en ny Priskurants Ikrafttræden.

— Hos Firmaet Bruun & Sørensen, København, mægledes den 10. Februar i Anledning af Krav fra en Montør, der havde fungeret som Tilsynshavende og samtidig udført en Del Arbejde. Vedkommende forlangte ca. 120 Kr. Ved Mæglingen forligtes Sagen med at Firmaet udbetalte de 100 Kr. af det omstridte Beløb.

Akkord. Paa Aarslev Sav- og Hammerværk har en Opsigelse af den bestaaende Priskurant foranlediget en Revision af denne i opadgaaende Retning, alt under Hensyn til de samtidig ifølge Overenskomsten af 31. December 1915 flydende Forhøjelser.

Foruden paa Nordjyllands forenede Privat-

baner (se foran) er Akkordpriserne paa A/S Nyborg Jærnstøberi & Maskinfabrik forhøjede med 12 til 15 pCt.

Ligeledes paa Waggonfabrikken »Scandia« i Randers er Akkordpriserne forhøjede. I Klejnsmedien med 5 pCt., i Grovsmedien med 8½ pCt. Forhøjelserne har fundet Sted efter det System, at de daarligste Akkorder har faaet størst Tillæg.

Hos et tysk Montørfirma, som udfører en Beholder paa Hellerup Gasværk, er Akkordprisen for Nitning af Nagler forhøjet. Man har delt Taget i 2 Dele, eftersom det var mere eller mindre vanskeligt at komme til, og sat Prisen til henholdsvis 275 og 250 Øre pr 100 Stk. Nagler at nitte. Tidligere gaves overalt 160 Øre pr. 100 Stk.

Hos Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger i Viby ved Aarhus beskæftiges 3 Mand. Disse har, mod Konfiskering af et Dyrtidstillæg paa 10 Kr. pr. Maaned, faaet deres Timeløn forhøjet med 8 Øre, saaledes at Timelønnen nu gennemsnitlig er 52 Øre. Samtidig indrømmedes dem 3 Dages Sommerferie med Løn.

Arbejdsløshed og Arbejdsanvisning

under Smedeforbundets Anvisningskontor i København.

Ved Nytaarstid var der ved Smedenes københavnske Anvisningskontor tilmeldt 190 Arbejdsløse. I Løbet af Januar Maaned tilmeldtes endvidere 503, medens 540 udgik af Fortegnelsen over Arbejdsløse, og Maaneden sluttede saaledes med 153 ledige. Det gennemsnitlige Antal Arbejdsløse pr. Arbejdsdag var 156, medens Gennemsnittet i December var 211 og i Januar Maaned i Fjor 324. Af de i den forløbne Maaned tilmeldte var 105 Tilrejsende, der saa godt som alle opnaaede at faa Beskæftigelse her i Byen. Der er anmeldt 286 Tilfælde, hvor Vedkommende har skiftet Arbejdsplads uden at være meldt arbejdsløs.

Ligeledes er i Maanedens Løb en Del af vore »udvandrede« Medlemmer vendte hjem fra England, de fleste mere rige paa Skuffelser end paa Fortjeneste.

Med Hensyn til Arbejdsanvisningen er der gennem denne anvist Arbejde i 184 Tilfælde, og i denne Henseende bliver den forløbne Maaned kun overgaaet af Marts Maaned i Fjor, i hvilken der blev besat 192 ledige Pladser. Til Gengæld var Tallet for December kun 106 eller det ringeste Antal i en enkelt Maaned 1915.

I denne Sammenhæng kan nævnes, at der i Fjor gennem Arbejdsanvisningen er anvist Arbejde i 1784 Tilfælde.

Det anviste Arbejde i Januar Maaned fordeler sig branchevis saaledes: 19 Grovsmede, 3 Kedelsmede, 25 Klejnsmede, 107 Maskinarbejdere og 30 Skibssmede. De tilsvarende Tal for 1915 er: 243 Grovsmede, 55 Kedelsmede, 337 Klejnsmede, 978 Maskinarbejdere og 171 Skibssmede.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt af Smede og Maskinarbejdere og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. Smedemester Reves, Slagelse.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing.
8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
9. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.
10. Maskinfabrikant Harald Christensen, Mariendals Allé, Slagelse.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

Strejke i Løgstør. Paa Løgstør Jærnstøberi og Maskinfabrik, hvis Indehaver er Fabrikant H. C. Hansen, er der siden 1. Februar d. A. Strejke, idet samtlige 10 Mand har forladt Værkstedet.

Strejken er opstaaet fordi Fabrikanten paa et Lønkrav fra Arbejderne havde tilbudt at give Tillæg i samme Forhold som iøvrigt indenfor Jærnindustrien i H. t. Overenskomsten af 31. December 1915. Dette vilde Arbejderne ikke indgaa paa, da der paa denne Virksomhed ikke gives Adgang til Akkord og den gennemsnitlige Timeløn kun andrager 40,6 Øre.

Under 15. Februar er Arbejdet genoptaget. Arbejderne fik et gennemsnitligt Tillæg paa henved 6 Øre pr. Mand.

Strejke i Hobro. I Hobro har der været Strejke hos samtlige Byens Smedemestre, som paa et Lønkrav fra Svendene svarede med at erklære, at de var Medlemmer af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning og derfor kun villige til at yde Lønforhøjelser i H. t. Overenskomsten af 31. December 1915.

Indmeldelsen var imidlertid ikke saa vidt i Orden, at den var officiel, og da der paa disse Arbejdspladser heller ikke var Adgang til videre Akkordarbejde, mente Svendene, at Tillæget maatte være noget større.

Samtlige 10 Svende nedlagde derfor Arbejdet d. 27. Januar. Umiddelbart efter skete der Henvendelse fra Sammenslutningen for at faa Sagen i Orden, og efter en Forhandling i København mellem Smedem. Iversen, Randers, Formand for den jyske Centralforening, og Forbundets Formand samt en Forhandling mellem sidstnævnte og Smedmestrene i Hobro (den 4. Februar) optoges Arbejdet fra Lørdag Morgen den 5. Februar at regne.

Foruden de overenskomstmæssige Tillæg ydes 2 Kr. i Dyrtidstillæg pr. Svend og Uge, og der gives for Arbejdet ved støbte Jordledninger 10 Øre ekstra pr. Time. Dette sidste havde ogsaa været et af Stridsspørgsmaalene.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Blokaden af Fabriken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, fortsættes uforandret.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Elektrikerforbund.						
395	Andersen, Egil	København	23.10.83	København	19. 7.13	København	4. 9.15
132	Andreasen, P.	Aarhus	17. 2.90	Aarhus	3.10.10	—	9. 1.15
1553	Bergholts, O. K. H.	Fauske (Norge)	23. 3.94	Slagelse	20. 6.14	Slagelse	30. 1.15
700	Brandt, Georg	Aarhus	2. 8.70	København	14.11.10	København	28. 8.15
1355	Christensen, J. R.	Viborg	14. 3.89	Odense	23. 4.14	Odense	27. 3.15
1569	Dabelsteen, Holger E.	København	15. 3.97	København	8. 4.15	København	22. 5.15
899	Eriksen, Chr. Eskild	Lundager	12.11.88	—	27.4.12	—	30. 1.15
1559	Hansen, Johs. B.	Ladby pr. Kerteminde	18. 4.93	Odense	5. 9.14	Odense	25. 9.15
989	— Poul Knud	?	11. 4.95	København	27. 2.15	København	15. 5.15
730	Hinsche, H. Carl	Ordolfsheide	22. 6.87	Aarhus	12. 9.15	Aarhus	4. 9.15
1533	Jensen, A. H. Lykkebye	Svendborg	3.11.92	—	8. 8.14	Aalborg	24. 4.15
923	— Chr. O. V.	København	1. 1.94	København	6. 4.12	København	12. 6.15
560	— Holger T.	Aalborg	12.11.88	—	27. 9.10	—	10. 4.15
1259	— Jens Bendix	Aarhus	19. 4.87	Esbjerg	8. 4.15	Esbjerg	10. 4.15
696	— Jens Peter	Hinnerup	11. 5.93	Aarhus	18. 7.14	Aarhus	22. 5.15
261	— M.	Nr. Sundby	1. 4.83	Aalborg	5. 5.11	Aalborg	31. 7.15
1101	Jessen, E. Rode	Esbjerg	14. 9.95	Esbjerg	1. 8.13	Aarhus	19. 6.15
350	Jusjong, H. J. P.	Aarhus	24. 6.73	København	18. 5.15	København	25. 9.15
273	Kahl, E.	Leipzig	16. 2.81	Fredericia	23.11.13	—	19. 2.15
1189	Knudsen, S. Smith	Struer	3. 9.93	Aarhus	6. 3.15	Aarhus	24. 7.15
927	Kragh, Richard	Odense	24.10.93	Odense	27. 4.12	København	25. 9.15
1025	Larsen, E. H.	København	10. 7.95	København	24. 3.15	Aarhus	10. 7.15
763	— H. Tobias	Nakskov	15. 8.89	Holbæk	1.12.13	Holbæk	27. 6.14
1453	— J. M. S.	København	22. 3.91	København	20. 6.14	København	4. 9.15
761	— Sverre B.	Christiania	28. 1.85	—	14.11.10	—	31. 7.15
711	Ludwig, E. H.	Kastrup	25. 1.96	—	7. 4.15	—	11. 9.15
1373	Lund, John	Vester Vedsted	22. 4.79	—	16. 5.14	—	12. 9.14
1125	Meyer, J. C. N. Galschüt	Korsør	20. 1.93	—	13. 9.13	Bedsted	29. 8.14
1070	Müller, Arthur	Metz	10. 9 66	—	19. 4.13	København	29. 5.15
1233	Mygind, A. J.	Vedelshave	30. 4.90	Esbjerg	8. 4.15	Esbjerg	22. 5.15
582	Møller, C.	Esbjerg	6.10.88	—	1. 6.08	—	12. 6.15
753	Nielsen, Harald	Brønderslev	2.11.95	Aalborg	1. 2.15	Aalborg	24. 4.15
868	— H. Chr.	Fjenneslev	15.10.86	Aarhus	17. 2.15	Aarhus	20. 2.15
992	— Hans Chr.	Roskilde	26. 8.92	Roskilde	20. 4.15	København	18. 4.15
1583	— K. Gilstrup	Esbjerg	26. 7.95	Esbjerg	1.10.14	Esbjerg	21. 8.15
1492	— Paul	København	20. 2.94	København	13. 4.15	København	22. 5.15
1265	— J. M.	—	8. 9.87	—	1. 8.15	—	7. 8.15
424	Olsen, C. M. A.	—	15. 8.89	Aarhus	5. 7.13	Aarhus	12. 6.15
1040	— Ragner Meyer	Vesterålen	12.10.92	Odense	10. 1.14	Odense	26.12.14
894	Pedersen, R. Th.	Horsens	2. 4.70	København	22.10.12	København	7. 8.15
849	Peltz, Aage Einar	København	5. 5.91	Holbæk	12. 7.13	Holbæk	7. 8.15
142	Petersen, J. P.	Asminderup	14. 5.82	København	9.10.09	København	26. 6.15
127	— Seide V. M.	Roskilde	20. 2.92	—	12. 8.11	—	10. 4.15
1528	Rasmussen, Aage	Fejø	19. 1.96	Nakskov	6. 5.15	Nakskov	31. 7.15
1364	— O. W.	København	26. 1.92	København	28. 4.14	København	25. 9.15
587	Schmidt, J. P. M.	Slagelse	16.11.85	—	19.10.12	—	22. 5.15
1187	Schultz, Arne	?	22. 6.92	Holbæk	18.10.13	—	29. 5.15
1319	Skovstrup, Holger	Egtved	24.11.94	—	16. 3.14	Holbæk	8. 5.15
327	Thorup, Knud Ch.	Hillerød	30. 8.89	Odense	6. 7.13	—	3. 4.15
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
5612	Andersen, Einer Peter	København	8. 3.94	Kbhvn. Afd. 1	27. 2.15	Kbhvn. Afd. 5	9.10.15
19873	— Henry Rud. G.	—	22. 8.82	„ „ 1	7. 8.15	„ „ 1	23.10.15
2846	Appel, O. Chr.	Vang pr. Bramminge	14. 6.87	Esbjerg	19. 4.13	Horsens	10. 4.15
10903	Brandstrup, Peter Vilh.	Saarup pr. Stenlille	13. 1.93	Kbhvn. Afd. 5	4. 4.14	Kbhvn. Afd. 5	11. 9.15
765	Bøhm, Viggo Ludv. Th.	København	1. 2.59	„ „ 1	26.10.15	„ „ 1	13.11.15
9276	Christensen, Christian	Valby	7. 4.89	„ „ 3	29. 5.15	„ „ 1	13.11.15
8537	— Hans Peter	Tølløse	2. 8.90	„ „ 1	2.10.15	„ „ 1	13.11.15
5103	Christiansen, Alfred	Aalborg	12.11.93	„ „ 2	23. 5.14	Aalborg	11.10.15
396	— Henning	København	6.11.90	„ „ 1	2. 5.10	Kbhvn. Afd. 5	22. 5.15
3163	— Vilhelm	Taastrup	1. 3.91	Horsens	6.10.13	Horsens	22. 5.15

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
13738	Eriksen, Poul Emanuel	København	21. 8.90	Kbhvn. Afd. 1	5.11.09	Kbhvn. Afd. 5	18. 9.15
5876	Frederiksen, Martinus Th. E.	—	30. 8.95	„ „ 2	2. 7.15	„ „ 2	3.10.15
12148	Grønnegaard, Mathias Vald.	Aaker	4.10.77	Rønne	6. 2.09	Rønne	27. 3.15
8300	Hansen, Carl Johannes	Aarhus	3.11.68	Kbhvn. Afd. 1	1. 6.15	Kbhvn. Afd. 1	6.11.15
829	— Jens Chr.	Uggerslev	9. 4.79	„ „ 1	3.11.15	„ „ 1	6.11.15
15309	— Th.	Høsten	11. 4.91	„ „ 5	27. 3.12	„ „ 5	? ? 12
13226	Holmstrøm, Johan	Frenninge	21. 2.69	Rønne	4. 4.14	Rønne	31. 7.15
3138	Høtoft, P. Christensen	V.-Hjermeslev	18.12.88	Hjørring	11. 6.14	Hjørring	26. 6.15
9412	Jensen, Alfred	Aarhus	27.12.92	Chauff. Fagf.	1. 2.13	Aarhus	31. 7.15
17800	— Carl	Odense	2. 4.92	Odense	23. 7.10	Odense	17. 1.13
8099	— Jens Ingvard	Vejlby	10.10.83	Kbhvn. Afd. 1	3. 7.15	Kbhvn. Afd. 1	6.11.15
18429	— Niels	Lystrup	1. 1.90	„ „ 1	9. 1.15	„ „ 1	11. 9.15
20434	— Rasmus Peter	Ugstrup	20. 6.90	Holbæk	5. 9.12	„ „ 1	6.11.15
9126	— Søren	Skovby	22. 6.96	Aarhus	2.11.14	Horsens	12. 6.15
13584	Jørgensen, Albrecht	København	30. 1.92	Kbhvn. Afd. 1	10. 4.11	Kbhvn. Afd. 5	4. 9.15
11221	Iversen, Chr. Peter	—	28.12.94	„ „ 1	4. 4.14	„ „ 1	30.10.15
209	Kibenich, Ch. Eduard	Frederiksberg	26. 9.92	„ „ 1	24.11.11	„ „ 1	6.11.15
15060	Kjeldsen, Andreas Chr.	Varde	14. 6.74	„ „ 1	26.11.13	„ „ 1	30.10.15
3101	— Jens	Brønderslev	29. 4.95	Hjørring	3. 5.14	Hjørring	3. 4.15
16239	Larsen, Anton	Rudkøbing	18. 5.84	Schweitz	19. 6.10	Aarhus	22. 5.15
830	Madsen, Chr.	Herning	17. 6.96	Kbhvn. Afd. 1	3.11.15	Kbhvn. Afd. 1	6.11.15
16214	Møller, S. A.	Horsens	13.12.86	Horsens	21. 4.10	„ „ 1	23.10.15
3603	Nielsen, Chr. Vilh.	Odense	22. 1.93	Odense	15. 8.13	„ „ 1	30.10.15
3237	— Einer August	Ebberup	12.11.86	Horsens	5. 1.14	Horsens	27. 3.15
179	— Ludv. Hans H.	Frederiksberg	19. 6.92	Kbhvn. Afd. 1	18.11.11	Kbhvn. Afd. 1	21. 8.15
9976	Petersen, Aage V.	Odense	25. 9.93	„ „ 5	21. 2.14	„ „ 5	4. 4.14
5811	— Edvard	Frederiksberg	22. 3.94	„ „ 2	20.11.14	„ „ 2	30.10.15
20957	— Joh. Chr. Nic.	Viborg	11. 4.87	Vejle	24. 9.12	Holbæk	9.10.15
8439	— V.	Lyngby	5. 8.77	Kbhvn. Afd. 1	18. 9.97	Lyngby	11. 9.15
11533	Schreiner, Peter Heinrich	Amerika	16. 2.92	Svendborg	29. 6.15	Kbhvn. Afd. 1	30.10.15
4362	Svendsen, Jørgen	Skobøl, Aabenraa	18. 8.87	Esbjerg	22. 5.14	Esbjerg	31. 7.15
8872	Tobiasen, Holger Otto	København	25.10.95	Kbhvn. Afd. 1	29. 5.15	Kbhvn. Afd. 1	30.10.15
12405	Wind, H.	—	17. 8.90	„ „ 2	8. 4.10	„ „ 1	6.11.15
16695	Ørsted, Harald Knud	—	7. 8.94	„ „ 1	16. 4.15	„ „ 1	23.10.15

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optagne blandt slettede Medlemmer:

Nr. 1059 Johs. Madsen.
- 1431 Chr. Jensen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Udmeldte Medlemmer.

			Sidst betalt
Nr. 687	Frederiksen,	C. A.	29. 5.15
- 1573	Gericke,	Einer O.	10. 4.15
- 1249	Hemmingsen,	S. Chr.	18. 9.15
- 563	Hansen,	Hugo	25. 9.15
- 431	Jansson,	E. A.	25. 9.15
- 1431	Jensen,	Chr.	?
- 1396	Johansen,	Julius	25. 9.15
- 1554	Jørgensen,	Charles	11.12.15
- 837	Larsen,	P. Vestergaard	11. 9.15
Nr. 1425	Møller,	O. F. K.	22. 5.15
- 1550	Nielsen,	C. L.	17. 8.15
- 1135	Petersen,	Frands M.	25.12.15
- 349	—	Johs.	8. 1.16
- 1212	Reinholdtsen,	Hans	19. 6.15
- 1474	Siecke,	Gustav	?
- 537	Segebrecht,	A. Viggo	?

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 13551	Kai M. U. Andersen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 10984	Julius Christoffersen	(— — 1)
- 8381	Laurits H. Jørgensen	(— — 1)
- 16555	Chr. Albert Nielsen	(— — 1)
- 8938	Chr. Vald. Nielsen	(— — 1)
- 1014	J. P. Ståle	(— — 1)
- 12528	Arvid G. Thomsen	(— — 1)
- 5119	Richard Ludv. Carlsen	(— — 2)
- 2144	Adolf Hansen	(— — 2)
- 15422	Johannes Mikkelsen	(— — 5)

Nr. 9255	Jens Anders J. Tønnesen	(Kbhvn. Afd. 5)
- 10793	Peter Chr. Nielsen	(Aarhus)
- 2640	Georg Chr. Nielsen	(—)

Medlem Nr. 3898, Hans P. E. Hansen, 8742, Erik Weng, og 11792, Jørgen A. Nielsen, har fundet deres tabte Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 7315, Joh. Vilh. Rasch.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 10822	Andersen,	Alfred A.	23. 9.11
- 7331	—	Alfred Chr.	9.11.07
- 14462	—	Immanuel M.	28.11.08
- 7678	Bjerregaard,	Laurits	27.12.03
- 4102	Bruun,	Johannes	19.10.01
- 6823	Christensen,	Christen	4. 4.08
- 10087	—	Carl Martinus	25.11.99
- 3882	—	Johan	15. 2.13
- 17258	—	Laurits	14. 5.10
- 5723	Clausen,	Vilh. Hans	20.10.06
- 18102	Dahl,	Vilh. E. Chr.	18. 3.11
- 2689	Damsgaard,	Niels	13. 4.12
- 1009	Geertsen,	Anton Julius	18.11.11
- 2378	Grandjean,	Henry Carl	15. 3.13
- 10326	Hansen,	Hans Søren	29.12.06
- 12518	—	Jens Peder	30.12.99
- 20491	—	Marius	8. 3.13
- 7436	—	Rasmus	25. 4.08
- 14461	Hammerich,	Just Fr.	7.11.08
- 11940	Jensen,	Frants	6. 7.12
- 11643	—	Hans	17. 4.09
- 12594	—	Henry Sofus D.	18. 1.13
- 15168	—	J. C. P.	18. 5.07
- 17016	—	Jens Nielsen	28.11.08
- 5011	—	Jens P. Chr.	31.12.99
- 13270	—	Ludvig	31. 8.12
- 20485	Jansen,	J. P. L.	26. 4.13
- 9429	Larsen,	Einar Hans Laur.	20. 2.09
- 18859	Langemark,	Julius Georg	8. 4.11
- 3494	Lorentzen,	Chr.	3. 8.07
- 3702	Lund,	P. J. A.	19.10.01
- 7943	—	Rudolf	24. 4.09
- 11651	Nielsen,	A.	6. 3.09
- 7113	—	Chr. M.	2. 5.03
- 9116	—	Niels	5. 3.10
- 6322	—	Niels Peter	1. 5.09
- 7263	—	R. H.	24. 2.00
- 9555	Olsen,	Niels	4. 4.08
- 19071	Petersen,	Arnold	27. 4.12
- 12701	—	Magnus	13. 5.99
- 12399	—	Niels G.	24. 7.09
- 5582	—	Vilh. Peter Chr.	23.11.12
- 19080	Sørensen,	J.	14.10.11
- 14655	—	Jens J. Lund	14. 8.09
- 11286	Sichlau,	Carlo V. A.	15. 8.08
- 2789	Sindahl,	Jens Chr. S.	26. 7.02
- 7114	Steffensen,	Carl G.	27. 2.04
- 3809	Storgaard,	Søren Nielsen	7. 1.11

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 19081	Andersen,	Anders M.	28.12.12
- 17347	—	Victor	26. 7.13
- 5370	Aagaard,	Joh. M. Poulsen	2.10.15
- 8297	Besser,	Chr. Peter M.	1. 5.15
- 12813	Christensen,	Jørgen Søren	9.10.15
- 7713	Christiansen,	Chr. Frederik	6. 3.15
- 20382	Christoffersen,	Otto	29. 8.14
- 5364	—	Viggo Immanuel	13. 9.13
- 12121	Frederiksen,	Axel Emil	21.11.14
- 18137	Hansen,	Axel Jens Vilh.	27. 6.14
- 1174	Hammershøj,	Immanuel	18. 9.15
- 19824	Jensen,	Carl	10.10.14
- 2711	—	Carl Rasmus	26. 4.13
- 18948	—	Carl Valdemar	9.11.12
- 2671	—	Jens	13. 9.14
- 5296	—	Jens Peter	24. 4.15
- 17143	—	Viggo Emanuel	4. 8.15
- 3492	Jørgensen,	Poul Anders	14. 3.14
- 16567	Jakobsen,	Christian	16.10.15
- 21480	Jepsen,	J. P. G.	19. 9.14
- 9756	Johansen,	Jørgen Th.	28. 2.14
- 3864	Kamp,	Victor Albrecht	1. 2.15
- 537	Krause,	Zacharias	23.10.15
- 11348	Kruse,	Carl	27. 9.13
- 16755	Larsen,	Carl Emil	7. 8.15
- 18385	—	Martin	20. 2.15
- 19249	Madsen,	Charles	16.10.15
- 8359	Møller,	Henry Chr. Fr.	26.12.15
- 2727	Nielsen,	Chr.	1. 3.13
- 13991	—	Chr.	31. 7.15
- 21419	—	V. O. F.	14.11.14
- 16117	Nordbøge,	Octavius	21.11.14
- 14512	Petersen,	Konrad P.	28. 3.14
- 20821	—	Mads Peter	4. 1.13
- 20783	—	Niels	30. 5.14
- 10098	—	O. M. P.	31.10.14
- 8334	Rasmussen,	Jens Georg	3. 7.15
- 18946	—	Jens Peter	21. 6.13
- 4574	—	P. Loft	5. 4.13
- 7315	Rasch,	Johan Vilh.	9.10.15
- 11868	Sørensen,	Johannes	9. 8.13
- 17122	—	Søren Hannibal	18. 9.15

Overskud. Fra Kastrup Maskinfabrik har vi modtaget Overskud til 8 Mand, hidrørende fra et Stykke Kedelarbejde.

Da vi ikke har nærmere Oplysninger om de Paagældendes Numre og hvilke Afdelinger de tilhører, anmodes de herved om at afhente Pengene paa Afdeling 1's Kontor, Larslejstræde 1, Stuen.

Johs. Hansen.

Efterlysning. Fra Aalborg er vi anmodet om i Anledning af et Dødsfald at skaffe Oplysning om Medlem Nr. 21948, Smed Anton Marinus Bachs Adresse. Tillidsmænd og Medlemmer, der kender Bach, bedes gøre ham opmærksom herpaa, og Meddelelse om Adressen bedes sendt til Sagfører Joh. Christensen, Marenturisgade 10, Aalborg.

Medlemsbog Nr. 4716, Jens Johannes Petersen, bedes stoppet og omgaaende indsendt til Hovedkontoret.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. f. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 10, 11. Aarg.

NB! Med forrige Fagblad udsendtes Nr. 9 uden at være oplørt under nærværende Rubrik.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 5 MARTS 1916 2. Aarg.

Vor Organisationsform.

Midt under Øjeblikkets Kampbulder med Strejkevarsler og Lock-outvarsler, og alt hvad dertil hører, er der noget, som træder ret skarpt frem for enhver, hvem en rolig og fornuftig Udvikling til Gavn for Arbejderstanden ligger paa Sinde. Ligesom Lock-outen er et tveægget Sværd for Arbejdsgiverne og aldrig vil kunne undgaa at ramme Udbytterne ret føleligt, saaledes er ogsaa Strejken paa den ene Side ganske vist Vaabnet, som Arbejderne ikke kan give Afkald paa, men paa den anden Side et Vaaben, som man maa forstaa at føre baade med et vist Maadehold og med Omtanke og Hensyn til sine øvrige Standsfæller.

Man vil dog vist for Tiden med Rette kunne spørge, hvorfor nu Murarbejdsmandsspørgsmaalet ikke løstes sammen med Lønspørgsmaalet for Mursvendene, og Svaret ligger lige for: I København er Murarbejdsmændene organiserede separat, d. v. s. udenfor Dansk Arbejdsmandsforbund og udenfor De samvirkende Fagforbund — og for at gøre det fuldstændigt, saa staar ogsaa Mursvendene udenfor De samvirkende Fagforbund. Al denne Separatisme, eller om man vil Mangel paa Centralisation, giver naturligvis Raaderum for alle mulige Tilfældigheder. I Provinserne staar Murarbejdsmændene hos Dansk Arbejdsmandsforbund. Her er Betingelserne for en Ordning eller i alt Fald en fornuftig Fremgangsmaade bedre, idet Arbejdsmandsforbundet staar sammen med de øvrige Fag indenfor De samvirkende Fagforbund.

Paa Skibsværfterne i København har de separat organiserede Skibstømrere, omkring ved 100 Mand, været ved at sætte det hele i Staa, medens Skibstømrerne i Provinsen forlængst har sluttet Overenskomst som staaende indenfor De samvirkende Fagforbund, og sikkert med et Resultat, der staar mere end Maal med, hvad de københavnske Skibstømrere har opnaaet, navnlig under Hensyn til deres langvarige Strejke med deraf følgende Tab, som der skal flere Aar til at genoprette med det opnaaede Lønfremskridt.

Og hvordan staar vi nu i det indenfor Jærn- og Metalindustrien?

Her har vi ogsaa Spaltningen mellem de faglærte og de ikke faglærte, og de fleste af vore Kolleger kender af Erfaring, hvad dette har ført til gennem Aarene. Arbejdsmændene har haft deres Strejke for sig. Den var vel, saadan som Forholdene nu en Gang er, uundgaaelig, men Billedet med Mursvendene og Murarbejdsmændene har man igen her i Formerfaget, hvis Udøvere næsten alle maatte spadsere, saa længe Støberiarbejderstrejken varede. I Smedefaget var dette ganske vist ikke Tilfældet, men paa Kakkelovnsstøberierne vilde Formernes Spadseren dog meget hurtigt gøre Beslagsmedene arbejdsløse, og saaledes i det uendelige.

Vi skal her lade den Side af Sagen ligge, som vedrører Arbejdsgivernes Politik, der jo sikkert i mangt og meget er Skyld i Tingenes Virvar. Arbejdsgiverforeningen har desværre til Tider kun haft alt for godt Held med sig til, naar den slog et eller andet stort Princip op, at faa Arbejderne til at strides indbyrdes

om det, men saaledes bør det ikke blive ved, thi Arbejdsgiverne vil i Længden ikke tjene Penge ved denne Tingenes Tilstand. Maaske har de Troen paa, at de vil kunne slaa Arbejderorganisationerne fuldstændig ned, hvis det en skønne Dag passer dem, men her vil de næppe faa Ret. Hvad der har været muligt andre Steder paa dette Omraade, vil nok ikke gaa saa let her til Lands.

Men en Forandring bør der ske i alt Virvaret. For Tiden har for Jærn- og Metalindustriens Vedkommende Elektrikerne Urafstemning om en eventuel Forkastelse af deres Kongresbeslutning sidste Sommer, hvor de, som bekendt, med en Stemmes Majoritet vedtog at melde sig ud af Metalarbejderkartellet, hvor de Aaret i Forvejen fuldstændig frit og paa lovlig Vis havde meldt sig ind. Her er det den københavnske Afdeling, der med det velbekendte Generalforsamleri gør alt for at tvinge Forbundet ud af Samarbejdet med de øvrige Metalarbejderorganisationer, og hvorfor skulde det ikke lykkes? Igennem Aarene var det jo blevet et staaende Emne paa alle Fagforeningskongresser og Delegeretmøder med Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Her havde man i alt Fald en Følelse af, at der var et Omraade, hvor man kunde bestemme, at der skulde ske noget, og som Regel uden at det fik umiddelbare Følger, alt imens man gjorde sig til nogle Helvedets Karle, som viste sit radikale Sindelag ved ikke at staa sammen med de øvrige organiserede Arbejdere. Nej, man skulde sandelig nok selv bestemme over sine egne Forhold. Man skulde ikke være „bundet" af Hensyn til De samvirkende Fagforbund, som „bare er en Hæmsko o. s. v., o. s. v.".

Under alt dette er det vel ikke for Alvor lykkedes at svække De samvirkende Fagforbund, som stadig tæller ca. 120.000 Medlemmer, medens kun Murernes, Tømrernes og Blikkenslagernes Organisationer, som, talmæssig set, virkelig betydende noget, staar udenfor, men hvad der ikke kan bestrides er, at den Række af Smaaorganisationer, foruden de nævnte store, som staar udenfor enten deres eget Forbund, deres egen Industrisammenslutning eller De samvirkende Fagforbund, bidrager mægtigt til at skade de organiserede Arbejdere i deres Kamp for at opnaa bedre Vilkaar, en Kamp, der ellers i Øjeblikket har særdeles gode Betingelser. Arbejderne bør derfor ved alle Midler bekæmpe Decentralisationstendenserne, thi i Virkeligheden formaar intet mere end disse at skade dem.

Men ogsaa Kampen mellem faglærte og ikke faglærte bør man søge at faa til at stilne af. I de store europæiske Industrilande, som for Tiden alle er implicerede i Verdenskrigen, foregaar der interessante Forskydninger. Den voksne mandlige Arbejdskraft ligger ved Fronten og dræbes eller lemlæstes. Krigsindustrien kræver samtidig Masser af Arbejdskraft, og navnlig af faglærte, og da disse ikke kan faas i tilstrækkelig Udstrækning, føres den ikke faglærte Arbejder og Kvinderne frem. De engelske Fagforeninger har ikke alene maattet fravige deres Strejkeret nu under Krigen, men de har ogsaa maattet stryge deres gamle Principper om Grænsen mellem faglært og ikke faglært Arbejder. Ganske vist paastaar man, at de gamle Forhold vil indtræde, naar Krigen er forbi, men at dette vil ske er lidet sandsynligt. Krigens Tryk hviler stærkest paa de brede Masser, og en Svækkelse af Fagorganisationerne vil let blive en Kendsgerning, selvom vi maaske tør haabe, at dette vil afbalanceres af en politisk Udvikling i socialdemokratisk Retning, der synes absolut sikker, efterhaanden som Krigen skrider frem og nærmer sig sin Afslutning. Dels vil Folket, naar det har været Kanonføde, have Lov til at regere sig selv, og dels har de krigsførende Magter maattet gennemføre Statssocialismen i en saadan Grad, at Kampen imod Stats- og Kommunesocialisme efterhaanden ganske vil have tabt sit Grundlag.

Men Arbejdet i Industrien vil faa en Udvikling efter sine egne givne Love. Industrien vil indrette sig paa at udnytte den Arbejdskraft, som er for Haanden, og i og for sig har den vel ikke andet at gøre, men Fagorganisationen har noget andet at gøre, og det er at indrette deres Organisationsform i nøje Overensstemmelse med Tingenes Udvikling, thi Organisationernes Opgave er det ikke i første Linie at danne Skel imellem faglært og ikke faglært, men deres Opgave er at skabe de bedst mulige Vilkaar for alle, uden Hensyn til paa hvilket Stadium af Faguddannelsen den Enkelte ellers maatte befinde sig.

Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund har bestaaet igennem 25 Aar.

Den 28. Februar 1891 er vort norske Broderforbund, *Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund*, stiftet, og Stødet hertil gaves af den 3. skandinaviske Arbejderkongres, som afholdtes i Christiania 1890, hvori Formændene

for de svenske og danske Metalarbejdere, F. O. Björkman og F. Hurop, deltog. Under normale Forhold vilde dette Jubilæum sikkert have medført adskillige Fester, men Verdenskrigen og den urolige og højspændte faglige Situation, som i Norge for Tiden ganske svarer til, hvad vi kender herhjemme, har bevirket, at man har givet Afkald paa at holde nogen egentlig Jubilæumsfest. Derimod har man i »Jærn- og Metalarbejderen«, Fagbladet for Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund, for Januar og Februar 1916 givet en lille historisk Oversigt, som med Interesse vil blive gennemlæst i vore Afdelinger og Foreninger, hvor de erholder vort norske Broderorgan.

Bladet indledes med et Digt af tidligere Hovedkasserer H. Østerholt samt en Artikkel: »Til Jærnjubilanten« af den norske Landsorganisations Formand, Hr. Ole O. Lian. Hr. Lian skriver:

»Ligesaa uundværlig Jærnet er for den moderne Industri, er Jærn- og Metalarbejderforbundet for den samlede Fagorganisation. Og derfor er der heller næppe noget Jubilæum, som vi sætter større Pris paa, end netop dette Forbunds.

Vi spørger os selv en Smule forundret: Er det virkelig allerede 25 Aar siden, det blev stiftet? Thi Forbundets rige Udvikling falder i de sidste 15 Aar. Det første Tiaar var ligesom den Grotid, da Spiren ligger i Muld og kun lige er brudt igennem Jordlaget. Men der maatte være god Jordbund og stærk Grokraft i den lille Plante, for da den for Alvor brød frem, hvilket mægtigt Træ er den saa ikke blevet?

Det er umuligt for mig at tænke paa Jærn- og Metalarbejderforbundet, uden at jeg samtidig tænker paa vor Ven, Marius Ormestad, for han har knyttet sit Navn uløseligt til Forbundets Historie. Han har præget det med sin skarpe Intelligens, saa det for alle Tider har beholdt de Egenskaber, han vilde indprente. Det er med Jærn- og Metalarbejderforbundet og Ormestad som med Tyskland og Bismarck. Tyskland blev præget af Bismarcks Aand, fordi han var en ægte Tysker og forstod at skabe Systemer, som varede udover Døgnet. Hans Indflydelse spores fremdeles i tysk Politik, længe efter at han selv er vandret bort. Ormestad prægede Jærn- og Metalarbejderforbundet, fordi han selv var en ægte Søn af Jærn- og Metalindustrien. Han var af den ægte Støbning af Solidaritet. Og hans Drøm var at gøre Forbundet til en mægtig Institution. Han evnede netop at skabe Systemer, som blev grundlæggende ikke blot for Jærn- og Metalarbejderforbundet, men ogsaa for den hele Fagorganisation.

Det var vanskeligt at løfte Arven efter Ormestad. Men saa stærke er alle vore Institutioner allerede blevne, at den enkelte Person, om han end synes at være aldrig saa uundværlig, hans Plads fyldes dog — og Organisationen gaar fremdeles fremad.

Saa staar det da der, det stærke, gode Jærn- og Metalarbejderforbund, som vi alle kender og elsker, bygget op af de tusinde Jærnfolks kraftige Hænder, støbt i en fast og sikker Form. Og det skal vi vide, at har det nogensinde tiltrængtes, at Fagorganisationen er solid fra Grunden af, at der er *Jærnkonstruktioner* i Bygningen, saa er det netop nu. Det er ingen Fredens og Festens Tid nu. Midt i vor Fagorganisations mest spændte Kamptid, er det Forbundets Jubilæum falder.

Jeg kan da ikke ønske det noget bedre, end at det maa være beredt paa Kampen. At den Fæstning, hvor der er nedlagt et saa uhyre Arbejde, ogsaa maa vise sig at være uindtagelig, og at de Tropper, som er der indenfor, er vaagne og mobile. Jeg tror det, og derfor tager jeg ogsaa dette Jubilæum midt i Kamptiden som et Varsel om, at Fagorganisationen skal evne at føre sin Sag frem ogsaa i dette vanskelige Aar.

Til Lykke med Jubilæet!

Derefter giver Sekretær Arnfinn Olsen en Oversigt »i raske Træk gennem 25 Aar«. Han kigger lidt i Forbundets første Protokol, og han citerer en Korrespondance med det danske Smedeforbund, hvis Formand var F. Hurop, vedrørende »den internationale Kongres i Odense« samme Aar. Hurops Skrivelse bliver forelagt paa et Fællesbestyrelsesmøde den 22. Februar 1891, og senere, den 28. Februar 1891, holdtes der et saakaldet »Massemøde« af de 4 Foreninger: Mekanikernes, Formernes, Pladearbejdernes og Smedenes Fagforeninger, og her stiftedes altsaa det norske Forbund, ligesom man vedtog at sende en Repræsentant til Kongressen i Odense. Der opstilledes 3 Kandidater; kun en skulde dog rejse, og hertil valgtes Gjøsteen, medens Nr. 2 blev E. Lundblad og Nr. 3 P. A. Pettersen, og det blev besluttet at udligne lige meget paa hver Forening til Rejsepenge for Repræsentanten, og en Komite fik til Opgave at søge Oplysninger om Rejseudgifterne, hvorefter Mødet hævedes med Udbringelsen af »et tredobbelt Hurra for Forbundet«.

Vore norske Kolleger har Grund til at være stolte af deres Organisation. Gennem store Vanskeligheder er den lidt efter lidt samlet, støt og stærk som den er. Naar vi taler om Vanskeligheder, som er specielle for Norge, saa maa vi her regne med de overordentlige store Afstande mellem Byerne paa Vestlandet, hvor Forbundets Afdelinger snart strækker sig helt op til Nordkap. Forbindelsesvanskelighederne har her været store, naar de af Forbundet valgte Tillidsmænd skulde sætte sig i personlig Rapport til Kammeraterne ude omkring i Landet. Dertil kommer, at Norge ifølge sin Beliggenhed ikke havde den livlige Forbindelse med det sydlige industrielle Udland, som det vi kender i Danmark, og derved var det ligesom man paavirkedes langsommere, men Organisationen laa nu en Gang lige for som en Nødvendighed for »Jærn og Metal« i Norge som andre Steder, og derfor kom det altsaa alligevel dertil, at der nu i Norge staar et Jærn- og Metalarbejderforbund, der forholdsvis er saa stærkt som noget andet Lands Metalarbejderorganisation. Forbundet er et Industriforbund, der bl. a. omfatter, foruden Smedenes forskellige Afskygninger, Elektrikere og Blikkenslagere, og der optages saavel Lærlinge som Kvinder.

Vort norske Broderforbund noterer dets 7. Landsmøde i 1896 som et Vendepunkt i Forbundets Historie, men det er dog først vor velkendte Kollega, M. Ormestad, som valgtes til Forretningsfører i September 1898, der for Alvor bringer Fart i Arbejdet, og som efterhaanden fik sat Metode i Lønbevægelsen, omtrent paa samme Tid, som vi hos os her i Danmark begyndte paa at slutte kollektive Aftaler med Arbejdsgiverne efter mere bestemte Principper end dem, der forud var kendt.

Vi gengiver omstaaende en lille Oversigt over de norske Timelønninger:

Gennemsnitlønnen pr. Time fra 1901—1915:

Aar	Fag-arbejdere Øre	Hjælpe-arbejdere Øre	Lærlinge Øre
1901	34.4	25.7	14.1
1905	36.2	26.3	14.8
1907	40.9	30.4	18.6
1910	42.6	31 5	19.3
1915	50.4	37.2	22.8
Absolut Stigning fra 1901—05	1.8	0.6	0.4
— — - 1905—07	4.7	4.1	3 8
— — - 1907—10	1.7	1.1	0 7
— — - 1910—15	7.8	5.7	3.5
Absolut Stigning fra 1901—15	16.0	11.5	8.7

Endvidere foreligger der tabellariske Oversigter over Antallet af Arbejdsstandsninger og disses Omkostninger tilbage til og med 1899. Før den Tid foreligger ingen Opgivelser eller udarbejdet Statistik, men for dette Tidsrum er der ialt paa nær 200 Kr. udbetalt 380,000 Kr., og de tabte Arbejdsdage opgives til igennem Aarene at have andraget ialt 63 pr. Medlem, lig ca. 4 Dage pr. Aar.

Forbundet begyndte i 1891 med et Medlemsantal paa 463 og sluttede Aaret 1915 med 14,538. Indtægterne for Aaret 1915 var ialt 875,450 Kr. 91 Øre, og Udgifterne var 724,222 Kr. 56 Øre. Forbundet ejede en Kapitalformue svarende til 60 Kr. 83 Øre pr. Medlem.

Alt i alt tegner der sig et Billede for os af en Organisation, der i enhver Henseende er egnet til at indgyde Respekt, men dette kan ogsaa nok haves Behov, hvad der vil fremgaa af det efterfølgende.

Den spændte, faglige Situation i Norge.

Den 20. Januar 1916 paabegyndtes Forhandlingerne mellem Arbejdsgivere og Arbejdere i den norske Jærnindustri. Fra Forbundets Side deltog et paa Kongressen nedsat Udvalg, bestaaende dels af Medlemmer af Hovedbestyrelsen, dels af nogle af Pladsekspedienterne fra de større Provinsbyer. Desuden deltog i disse Forhandlinger Repræsentanter for Formerne, Træarbejderne, Møbelsnedkerne og Arbejdsmændene. Fra Arbejdsgivernes Side mødte ialt 7 Repræsentanter med Værksejer Axel Amundsen som Leder. Der afholdtes nu en Række Møder, hvorunder Arbejdernes Forslag til en Forandring blev diskuteret, men Resultatet af disse Forhandlinger blev kun, at Arbejdsgiverne modsatte sig omtrent alle Krav.

Det første positive, som blev budt, var, at Overgangsaaret for Udlærlinge skulde udgaa, samt en Forhøjelse af Mindstelønsatserne med 2 Øre, samtidig med at det antydedes, at Arbejdsgiverne muligvis kunde gaa med til en Mindstelønsgruppe. Noget Forslag om almindeligt Løntillæg fremsattes ikke, saa lidt som om nogen Forkortelse af Arbejdstiden, idet Arbejdsgiverne hævdede, at naar der ved Lov er fastsat 54 Timer pr. Uge som Maksimum fra 1920, kan de ikke gaa med paa nogen Forkortelse nu. Kravet om Sommerferie vilde Arbejdsgiverne absolut ikke høre Tale om.

Med Hensyn til Overtidsarbejdet forlangte Arbejdsgiverne, at der skal være oparbejdet fuld ugentlig Arbejdstid, 55½ Time, før der betales Overtidsprocenter. Videre foreslog de, at Bestemmelsen, som findes i den norske Overenskomst om garanteret Timeløn ved Akkord, skulde udgaa.

Kost og Logi og Godtgørelse under Rejser tilbød man at forhøje med 50 Øre pr. Dag.

Arbejderne havde foreslaaet, at kvindelige Arbejdere skulde ind under samme Mindstelønsbestemmelser som mandlige Arbejdere, men dette modsatte Arbejdsgiverne sig bestemt. Derimod tilbød de at forhøje de nuværende Satser for Kvinder med 3 Øre, saaledes at Begyndelseslønnen for disse under 18 Aar bliver 15 Øre og over 18 Aar 17 Øre, stigende med 2 Øre hvert Halvaar til 25 Øre pr. Time. Udover dette var det umuligt at faa Arbejdsgiverne til at gaa med til noget.

Efter dette Resultat vedtog man at opsige Overenskomsten. Opsigelsesfristen var imidlertid forlænget til 8. Februar, og efter Anmodning af Arbejdsgiverne blev der afholdt et Par Møder, hvori deltog Værksejer Amundsen og Direktør Sem fra Arbejdsgiverne, Sekretær Aarøe samt Metalarbejderforbundets Formand, A. Knudsen, for Arbejderne. Arbejdsgiverne tilbød nu at forhøje Mindstelønnen for Hjælpearbejdere til 34 Øre og for Fagarbejdere til 39 Øre. Endvidere tilbød de et Løntillæg af 2 Øre pr. Time for samtlige Arbejdere, som ikke har faaet et tilsvarende Tillæg efter 1. Oktober 1915. Dette Tillæg vilde de saa lade træde i Kraft straks, uanset Overenskomstens Udløbstid. Iøvrigt fastholdt de alle deres tidligere Forslag, men paa dette Grundlag kunde der ikke opnaas Enighed, hvorefter Overenskomsten endelig blev opsagt til Udløb 31. Marts.

Senere er der afholdt Forhandlingsmøde angaaende Overenskomsten for Elektromontørerne, men Arbejdsgiverne fremkom ikke med noget Tilbud, idet de mente, at denne Overenskomst nu skulde indeholde samme Bestemmelser om Løn m. m. som Værkstedsoverenskomsten.

Videre er der forhandlet om Overenskomsterne med »Norsk Hydro« ved Notodden og Rjukan Salpeterværker, men heller ikke her er opnaaet noget Resultat. Man foreslog Overenskomsten prolongeret uforandret, »saalænge Krigen varer, dog ikke under 1 Aar, og ikke over 2 Aar«. Den nuværende Ordning med Uddeling af Brødmærker skulde bibeholdes under Prolongationstiden, hvorhos Arbejderne kunde faa et maanedligt Krisetillæg. Arbejderne forlangte imidlertid Revision af Overenskomsterne, hvorefter disse er opsagte.

Det samme er sket for Christiania Spikerværk, for Trondhjems Traadspirfabriks og for Trondhjems Jærnindustris Vedkommende.

— Under alt dette har der været Konflikt i Bjergværksindustrien siden Januar. Arbejdsgivernes Nytaarshilsen til de organiserede Arbejdere var en Lockout til Bjergværksarbejderne, som den 4. Januar blev opsagt til Fratrædelse fra deres Pladser d. 18. s. M.. Herunder

er »Loven om Arbejdstvister« første Gang kommet til Anvendelse. Som bekendt skal der efter denne Lov foretages Mægling, før en Arbejdsstandsning kan indtræde. Efter en Række Mæglingsmøder fremsatte Rigsmæglingsmanden da ogsaa et Forslag til Løsning af denne Konflikt, men Forslaget blev forkastet af begge Parter. Sidst fremsatte Arbejdsgiverne et Forslag om Dyrtidstillæg, som forkastedes af Arbejderne.

I denne Konflikt er Jærn og Metal interesseret med 180 Medlemmer.

Men medens den store Bjærgsværkskonflikt har staaet paa i snart et Par Maaneder, er naturligvis Spørgsmaalet om Sympatistrejke opstaaet. Hvad vore norske Klassefæller vil eller kan gennemføre, ved vi ikke. — Den faglige Situation i Norge omfatter direkte 60,000 Arbejdere — men vi ved, at for vore Fagfæller, for de norske Jærn- og Metalarbejdere, staar Værkstedsoverenskomsten samt Overenskomsten for Elektrikerne i første Linie, og her vil de selvfølgelig sætte al deres Kraft ind paa at naa det bedst mulige Resultat, som naturligvis ogsaa vil være et godt Resultat for den norske Landsorganisation, og alt imens vil vi af mange Grunde følge vore norske Venner med den mest spændte Interesse.

Formerne i Norge.

Den 31. ds. udløber den mellem de norske Formeres og deres Arbejdsgiveres Organisation gældende Overenskomst, og der forhandles f. T. stærkt om en Fornyelse, men efter hvad der meddeles os, er Udsigterne til en fredelig Løsning, ikke særlig stor. Kravene falder i det store og hele sammen med Kravene fra Jærn- og Metalarbejderforbundet og Forhandlingerne føres i Fællesskab.

Arbejdsgivernes Stilling falder sammen med deres danske Kollegers. De vil kun ofre lidt, og paa de daarligst lønnede. Man byder 2 Øre mere i Timen til de, der intet Løntillæg har faaet siden Oktober 1915 — og dermed færdig.

Angaaende deres Stilling til Arbejdstidsforkortelse og Feriespørgsmaalet henvises til foranstaaende Artikkel.

Formerne kræver 8 Øre mere i Timen pr. Mand fra og med 1. April, og Forhandlingerne drejer sig særlig om Timelønnen, Mindstelønnen og Betingelserne for Akkordarbejdet.

Paa Timelønsomraadet er der saaledes langt imellem Parterne, men i denne Forbindelse maa erindres om, at medens Formerne her i Landet lægger Hovedvægten paa Akkord, er Forholdet det modsatte i Norge. En for August 1915 optaget Lønstatistik viser saaledes, at af 1532 Formere og Kernemagere arbejder kun 409, eller 26 % i Akkord, medens Forholdet for 122 Brædtformere er, at omtrent lige saa mange har Akkord som Timeløn. Vort Forbunds Statistik for Januar viser, at kun ca. 18 % arbejder i ren Timeløn.

Den omskrevne norske Statistik viser en gennemsnitlig Akkordfortjeneste pr. Time af 68 à 69 Øre og en gennemsnitlig Timeløn af 50 Øre. Begge Dele sammenlagt giver et Gennemsnit af godt 55 Øre, medens Gennemsnittet her i Landet udviser et Facit paa godt 71 Øre, naar begge Dele sammenlægges.

Det er da forstaaeligt, at de norske Kolleger maa stille saa meget større Krav til Timelønnens Størrelse, naar den anvendes i saa stort Omfang som Tilfældet er.

Foreløbig giver vi vore norske Fagfæller de bedste Ønsker med paa Forhandlingens Vej, og naturligvis tager ingen danske Formere til Norge under disse Forhold.

Formernes Lønstatistik.

Vore Medlemmers Timefortjenester, naar de inddeles i Aldersklasser.

Naar vort Forbund har optaget Lønstatistik, er det tidligere sket nogle enkelte Gange, at Medlemmernes Fortjeneste er specificeret ud, efter at disse er inddelt i Aldersklasser paa 5 Aar i hver Klasse. Den for Januar Maaned optagne Lønstatistik er behandlet paa denne Maade, og som ved tidligere Lejligheder viser det sig, at den største Fortjeneste falder paa de Klasser, hvor Manden er i sin kraftigste Alder. Saaledes for den rene Timeløns Vedkommende paa 5-Aaret 40 til 44 Aar. For Akkordens Vedkommende paa 5-Aaret 35 til 39 Aar, og sammenlægges begge Dele bliver det 5-Aaret 35 til 39 Aar, der bærer Prisen. Dette er ganske naturligt, thi Mandens største Ydeevne falder absolut i 10-Aaret 35 til 45 Aar. De fremskaffede Resultater viser følgende:

Ren Timeløn. 237 Mand.

Under 20 Aar	2	Medl.	Gennemsnit	56,5	Øre
Fra 20 til 24 Aar	25	—	—	61	—
- 25 - 29 —	36	—	—	63,4	—
- 30 - 34 —	50	—	—	63,4	—
- 35 - 39 —	30	—	—	64,5	—
- 40 - 44 —	27	—	—	68,6	—
- 45 - 49 —	25	—	—	62,3	—
- 50 - 54 —	14	—	—	62,5	—
- 55 - 59 —	11	—	—	58,4	—
60 Aar og derover	17	—	—	56	—

Akkord. 1039 Mand.

Under 20 Aar	11	Medl.	Gennemsnit	63,8	Øre
Fra 20 til 24 Aar	98	—	—	71,9	—
- 25 - 29 —	145	—	—	70,6	—
- 30 - 34 —	236	—	—	75,1	—
- 35 - 39 —	160	—	—	77,3	—
- 40 - 44 —	128	—	—	76	—
- 45 - 49 —	103	—	—	75	—
- 50 - 54 —	67	—	—	67,1	—
- 55 - 59 —	54	—	—	67,3	—
60 Aar og derover	37	—	—	62,6	—

I Akkord og Timeløn tilsammen. 1276 Mand.

Under 20 Aar.....	13 Medl.	Gennemsnit	62,7 Øre
Fra 20 til 24 Aar.....	123 —	—	70 —
- 25 - 29 —	181 —	—	69,2 —
- 30 - 34 —	286 —	—	73,2 —
- 35 - 39 —	190 —	—	75,3 —
- 40 - 44 —	155 —	—	74,2 —
- 45 - 49 —	128 —	—	72,6 —
- 50 - 54 —	81 —	—	66,3 —
- 55 - 59 —	65 —	—	65,8 —
60 Aar og derover ...	54 —	—	60,5 —

I den udsendte Statistik for Januar Maaned er der ved et Uheld under Aftrykningen sket det, at Akkordfortjenesten for »Alliance« i Slagelse er bleven ulæselig paa en Del af Skemaerne. Den er højest 84,5 Øre. Lavest 51 Øre. Gennemsnittet er 67,3 Øre. Ligeledes er Gennemsnittet af Akkordfortjenesten i Silkeborg ogsaa utydelig paa nogle af Skemaerne. Den er 87,7 Øre. Tillidsmændene bedes paaføre disse Tal.

Formerne og Arbejdsmandsstrejken.

Resultatet af Dansk Arbejdsmandsforbunds Opsigelse af Overenskomsten med Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning blev altsaa, at de maatte ud i en 14 Dages Strejke for at faa Lønforholdet ordnet.

Der skal i disse Linier ikke tales om, hvad de opnaaede. De trængte til det, de fik, og de trænger til mere endnu, men Arbejdsmandsforbundet kommer sikkert i Fremtiden til, ligesom Industriens andre Arbejderorganisationer maa, at lægge sig noget mere i Selen for Højnelsen af de personlige Lønninger, hvis ikke det hele som hidtil skal ligge stille i Overenskomstperioden.

Derom maa de imidlertid selv, og vi skal heller ikke komme ind paa Værdien af deres Beslutning om at være undtagne for Lock-out, dersom de godkendte Forslaget.

1100 à 1150 af vort Forbunds Medlemmer kom øjeblikkelig paa Gaden, da Strejken brød ud. Enhver ved, at Murerne ikke kan arbejde, naar deres Arbejdsmænd standser. At Forholdet er det samme i vort Fag, kendes kun af faa, men det ligger jo væsentligst i, at Arbejdet foregaar indendørs.

Jærnindustriens Arbejdsmænd har intet at bebrejde Formerne. I intet Tilfælde er der rørt ved det af dem forladte Arbejde, ej heller det vi i daglig Tale kalder Formerarbejde, og som i Specialiteten udføres af Arbejdsmandsforbundets Medlemmer.

Nogen billig Omgang for vort Forbund har det ikke været, men derved er intet at gøre. Med de Tider, Arbejderne nu om Dage maa gennemleve, var det nødvendigt at understøtte fra første Konfliktdag.

Fra Afdelingerne strømmede der naturligvis en Række Forespørgsler ind. En Del fandt sin Besvarelse gennem de udsendte Cirkulærer, medens andre maatte besvares særligt.

Med Hensyn til Opgørelse og Afregning gik det gennemsnitlig tilfredsstillende til over hele Landet, naar undtages et Par enkelte Steder, og det var fra Steder, hvor Ophævelser kunde ventes, nemlig fra Brdr. Birn i Holstebro og hos Aktieselskabet Frichs i Aarhus. Sidstnævnte Firma gik endog saa vidt, at det lod Sammenslutningen sende os en Klage over, at Formerne havde forladt Arbejdet efter at Arbejdsmændene var gaaede, og Firmaet selv havde erklæret, at det ikke kunde skaffe den fornødne Hjælp. Det var til Gengæld ogsaa den eneste Fabrik, der indlod sig paa sligt.

Efter nogen Genvordighed gik Betalingsspørgsmaalene dog i Orden de nævnte 2 Steder.

Det er nu ovre for denne Gang, som man siger, men betyder det ikke andet, saa er det dog et Fingerpeg om, at der er noget galt ved vor Organisationsform, naar den ene Organisations Medlemmer indenfor samme Industri kan sætte den andens i Luften, selv om denne anden har sine Forhold ordnede. Dette til Eftertanke.

Arn. Nielsen.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund.

Notitser om Fagets Historie i de sidste 25 Aar.

Som omtalt i sidste Nummer af vort Medlemsblad har Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund bestaaet i 25 Aar. Det stiftedes den 17. Januar 1891. Forud har der, saavidt det ses, ikke heller været »Fagforeninger« indenfor dette Fag. Et Forsøg i Halvfjerserne førte nemlig ikke til noget i Retning af en Fagforening.

Knapt 1/4 Aar efter Forbundets Dannelse begynder Fagforeningernes typiske Følgesvende at vise deres Ansigt: 7 Mand paa Madsens & Baagøes Elektropletvarefabrik i København afskediges, og Værkstedet blokeres for Tilgang, og her som i andre Fag endte den Slags Forsøg nok først og fremmest med Nederlag for Arbejderne og Fagforeningerne.

I det Hele gik det naturligvis alt andet end godt, og det saa en Tid mest ud til, at Foreningen ikke vilde klare Eksistensen. Medens den umiddelbart efter Starten i 1891 talte 70 Medlemmer, saa viste Medlemslisterne 1893 i April Maaned kun 25 Medlemmer, og paa denne Maade fortsattes til 1896. Arbejdsgiverne benyttede sig af Stilstanden til at forlænge Arbejdstiden fra 9½ til 10 Timer, og Lønnen var ca. 20 Kr. om Ugen. Overtidsbetaling kendtes ikke, og der var ogsaa mange andre Omraader, hvor Arbejdernes Forhold strammedes og i Længden maatte føles utaalelige.

Fra 1897 indtræder endelig forandrede Forhold i Foreningens Position og dermed i Arbejdernes Forhold. Der udbrød Strejke hos et Firma, hvor Arbejderne stod

og arbejdede i Akkord til saadanne Priser, at de ikke kunde tjene deres Timeløn paa den. Strejken varede kun i 3 Dage; saa var den vunden.

Og efter denne Tid gik det, for at bruge en god dansk Vending, Slag i Slag. Medlemmerne blev flere, Strejkerne ogsaa, Kontingentet større og Arbejdsvilkaarene mere rimelige.

1899 valgtes Sølvarbejder Koborg til Formand, og samtidig vedtog Foreningens Generalforsamling, at i Fald Formanden skulde miste sin Stilling for Organisationens Skyld, skulde han understøttes, saaledes at han »uhindret kunde varetage Forbundets Interesser«.

1 Maaned efter maatte Vedtagelsen bringes til Anvendelse.

Samtidig begyndte man at oparbejde Provinsen, og 1901 talte Foreningen 230 Medlemmer og havde en Kassebeholdning paa 2000 Kr.

Den 18. September 1901 afgik Koborg, og i hans Sted valgtes E. A. Wellenberg, der tillige var Formand for Guldarbejderne, af hvilken Grund han var afskediget fra sin Arbejdsplads.

Man forstaar, at det har været fortvivlede Omstændigheder, da Foreningen knapt nok havde Raad til paa daværende Tidspunkt at holde lønnet Leder, selv om man kun ydede Vedkommende 20 Kr. pr. Uge. Alligevel frigøres man ikke for den Tanke, at denne sejge Modstand ogsaa kan have tjent Guld- og Sølvarbejderne overordentligt i deres Organisationsbestræbelser. Tryk avler Modtryk, det lader sig nu ikke bestride, og Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne har ihvertfald faaet en god Skole i at holde sammen.

Under alle disse Genvordigheder havde Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne efter bedste Evne ogsaa forsøgt at afbøde Arbejdsløshedens generende Følger, men en egentlig Arbejdsløshedskasse oprettedes dog først fra 1. Januar 1907, og da med Undtagelse for den Del af Faget, der bestrides af Polererne. Disse ønskede nemlig ikke at deltage.

I Juli 1909 udsendtes første Gang et Medlemsblad. 1910 vedtog man, at det skulde udgaa hveranden Maaned, og det trykkes nu i 750 Eksemplarer.

December 1915 talte Forbundet ialt 615 Medlemmer. Kassebeholdningen beløb sig til 21,663 Kr. 57 Øre.

Siden 1902 er der ofret godt 11,000 Kr. til Strejker og Lønbevægelser indenfor selve Faget og samtidig lige ved 8,000 Kr. til andre Fags Lønbevægelser. Vi ser ogsaa, at de har Krav paa vor Taknemlighed for deres smukke Optræden i 1897, hvor samtlige Forbundets 90 Medlemmer havde paalignet sig selv 50 Øre om Ugen som Ekstrakontingent for at støtte de udelukkede Arbejdere indenfor Jærnindustrien.

Hvad der nu tjenes af Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne giver deres Jubilæumsskrift ingen Oplysninger om — egentlig Lønstatistik, som markerer Fagets Lønninger nu eller i Fortiden, findes beklageligvis ikke. De ved Overenskomst fastsatte Lønsatser gælder nemlig kun Tiden, ikke Arbejdet, der for en stor Del udføres i Akkord, men hvordan Lønningerne er eller ikke er, saa er det givet, at Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Kaar er undergaaet Forandring til det bedre, og paa alle Omraader kun til det bedre, og andet Vidnesbyrd behøver en Fagforening ikke.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

Lærlingeforholdene. Da vi i nærmeste Fremtid agter at indlede en Kampagne for med alle til vor Raadighed staaende Midler at søge at stoppe det overhaandtagende Misbrug af Lærlinge, opfordrer vi herved indstændigt alle vore Medlemmer til at hjælpe os i denne Sag.

Dette sker bedst ved, at man hurtigst muligt meddeler os Navnene paa de Firmaer, som beskæftiger mange Lærlinge, samt meddeler os hvilke Firmaer der lader Lærlingene arbejde selvstændigt. Alle Oplysninger, som tilflyder os angaaende disse Forhold, vil selvfølgelig blive behandlet med Diskretion.

Ligeledes bør vore Medlemmer altid advare Folk mod at sætte deres Børn i Elektrikerlære, forinden man har henvendt sig paa vort Kontor, hvor undertegnede træffes hver Formiddag fra 10—12 samt hver Onsdag Aften fra 7—8.

Paa Bestyrelsens Vegne.
H. M. Esberg,
Griffenfeldtsgade 6, 1.

Overenskomst med Tuborgs Fabrikker. Mellem Forbundet og Tuborgs Fabrikker er der afsluttet en Overenskomst, der er gældende med tilbagevirkende Kraft fra den 1ste December 1915 og indtil den 1ste Oktober 1919.

Arbejdstiden er 9½ Time daglig mellem 6 Morgen og 5 Eftermiddag. Paa Helligdage, der falder paa Søgnedage, er Arbejderne, naar Bryggeriets Drift fordrer det, pligtige at arbejde uden ekstra Betaling til Kl. 10 Formiddag.

Lønnen er 37 Kr. pr. Uge. For Overarbejde betales for de første 4 Klokketimer efter Arbejdstidens Ophør Kr. 1,00 pr. Time, og derefter indtil Kl. 6 Morgen Kr. 1,30 pr. Time. Paa Søn- og Helligdage betales fra Kl. 6 Morgen til Kl. 12 Middag Kr. 1,00 pr. Time og fra Kl. 12 Middag til Kl. 6 Morgen Kr. 1,30 pr. Time.

Naar Forholdene tillader det, udføres Arbejdet i Akkord, og Betalingen beregnes efter Priskuranten af 17. Maj 1911 mellem Dansk Elektrikerforbund og Foreningen for Installatører af elektrisk Lys og Kraftoverføring for København og Omegn med et Tillæg af 10 %. Elektrikerne erholder samme Ølration som de øvrige Arbejdere.

Arbejdere, som har arbejdet mindst et Aar ved Aktieselskabet, kan efter Anmodning erholde en aarlig Ferie paa 3 sammenhængende Søgnedage uden Afkortning i Lønnen. Enhver Arbejder skal være Medlem af en anerkendt Sygekasse, saaledes at de i Sygdomstilfælde er sikrede 2 Kr. pr. Dag. I Tilfælde af Sygdom, eller naar en Arbejder uforsætlig kommer til Skade under Udførelsen af sin Gerning, betaler Bryggerierne en Sygehjælp af Kr. 1,55 pr. Dag, dog fordres det for

at opnaa denne Hjælp, at Vedkommende skal have arbejdet uafbrudt ved Aktieselskabet i mindst 6 Uger.

Firmaet Knud Pedersen, København. Fra den københavnske Afdeling forelaa en Klage over, at ovennævnte Firma ved Antagelsen af Elektrikere stillede den Betingelse for Anvendelsen af Akkordarbejde, at dette skulde udføres for en mindre Betaling end fastsat i Priskuranten.

Paa et Mæglingsmøde, der i den Anledning indkaldtes af Forbundet, enedes man om at lade foretage en Opmaaling af det Arbejde, der af vort klagende Medlem var udført indenfor den Tid, han har været Medlem af Fagforeningen, hvorefter Firmaet forpligtedes til paa Grundlag af denne Opmaaling at lade foretage Afregning i Henhold til Prislisten. Det Beløb, Firmaet derved kommer til at efterbetale, andrager ca. Kr. 150,00.

Mægling afholdtes Fredag den 3. Marts i Anledning af Klage fra Forbundet over, at der hos Firmaerne Andersen & Meyer, E. Høyrup og Ludvigsen & Hermann var opstaaet Strid om Betalingen for Anvendelsen af nyt fremkommet Materiale, saasom Tüller, Kronerosetter m. m.

Vedrørende Andersen & Meyer blev Spørgsmaalet om Betalingen for Tüller og Kronerosetter udskudt, indtil Prislisteforhandlingerne var tilendebragte. Meyer erklærede sig villig til for Kronerosetternes Vedkommende at lade den Afgørelse, der maatte blive truffet af Prislisteudvalget, faa tilbagevirkende Kraft, for saa vidt angaar den paaklagede Installation.

Paa samme Maade maatte de paaklagede Stridspunkter hos Firmaerne E. Høyrup og Ludvigsen & Hermann udskydes indtil Afgørelse foreligger fra Prislisteforhandlingerne.

Andersen & Meyer, København. Forbundet havde klaget til Sammenslutningen over, at Firmaet havde nægtet 1) Udbetaling af Timetillæg for Arbejde, udført udenfor Hjemstedskommunen, samt 2) havde nægtet en Elektriker Betaling for den Tid, der for denne var medgaaet til at afhente hans Løn paa Firmaets Kontor.

Det første Spørgsmaal afgjordes derved, at Firmaet erklærede sig villig til at betale det omstridte Beløb.

Paa det andet Spørgsmaal kunde ikke opnaas Enighed, hvorfor Sagen henvistes til Timandsmøde.

Firmaet Brix-Pedersen & Co. Fra Afdelingen i København var der klaget over, at Firmaet ikke vilde betale for Afgreninger i Maalerrammer, som alm. Afgreninger.

Forbundet forlangte Mægling paa Spørgsmaalet. Dette blev imidlertid ikke nødvendigt, idet man fra Sammenslutningens Side maatte erkende, at Firmaet var pligtig at betale de paagældende Afgreninger, og Sagen blev dermed bragt i Orden ved, at Sammenslutningen foranlediger Firmaet til at betale i H. t. det stillede Krav.

Formere.

Brønderslev. For ca. 3 Aar siden fandtes der ingen Støberier i Brønderslev. Nu er der 2, nemlig Barslunds og K. Olsens Støberier, og den 1. Marts er der dér oprettet en Afdeling af vort Forbund. Den tæller 10 Medlemmer og er indmeldt som Led i det stedlige Arbejderparti.

Paa Olsens Støberi har et Medlem, der arbejder i ren Timeløn, faaet denne hævet fra 58 til 63 Øre.

Fredericia. Vist noget for let fik Direktør Voss i Fredericia fornyet sin Prisliste med vore Medlemmer i Januar Maaned 1915. Det ordnedes saaledes, at den gamle Prisliste skulde gælde videre til Februar 1916, mod at der udbetaltes hvert af vore Medlemmer et Dyrtidstillæg paa 25 Kr.

Imidlertid blev Prislisten opsagt til at udløbe i Aar, men Direktør Voss nægtede til en Begyndelse helt at forhandle om en Revision for senere at finde ud af, at han nok kunde forhandle, men ikke om Priser i opadgaaende Retning.

Under saadanne Forhold var der intet andet at gøre end at invitere Hr. Voss paa et Mæglingsmøde, og der blev i den Anledning skrevet til Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning den 28. Januar.

Det hjalp, thi allerede den 3. Februar meddelte Sammenslutningen, at Firmaet var villigt til Forhandling, og at en ny Prisliste kunde faa tilbagevirkende Kraft til 1. Februar. Siden har Forhandlingerne gaaet sin jævne Gang, og under 1. Marts har Afdelingen meddelt om den endelige Afslutning derpaa.

Maskinformet Maskingods er ikke blevet forhøjet, og ved Grydeformeriet er der ikke sket ret mange Forhøjelser. Rundstykker og Grubekedler er ogsaa blevet staaende ved de gamle Priser, efter at Afdelingen har erkendt, at der kunde fortsættes efter disse.

Alt det øvrige Arbejde er forhøjet med fra 5 til 25 %, og vil efter Afdelingens Meddelelse betyde en Merfortjeneste pr. Uge og Mand, som vil række lige fra omkring 2½ til 6 à 7 Kr.

Den ny Prisliste er gældende til 1. Februar 1918.

Frederiksværk. Den paa Anker Heegaards Støberi gældende Akkordprisliste var opsagt til at udløbe den 1. Februar 1916, og den 3. Januar indleverede vore derværende Medlemmer et Forslag til en ny. Fabrikken syntes imidlertid ingen Hast at have, thi først efter 1. Februar lykkedes det at faa en Forhandling i Gang.

Denne er for saa vidt nu afsluttet, som der er Enighed om en ny Prisliste, og tilbage staar Forhandlingen om Timelønningerne. Prislisten er af Formerne og Forbundet godkendt for 2 Aar. Fabrikanten saa helst 3 Aar. Forhøjelserne angives at ligge mellem 3½ til 24 %, og opgives specificeret som følger:

Tagvinduer 16 %, Staldvinduer 6 %, Rør 10 %, Gryder 7 %, Pumpegods 9 %, Motorgods 7½ %, Plovgods 20 %, Komfurer 13 %, Rundstykker 4 % og Grubekedler 5 %.

Korsør. Paa det derværende Støberi er gennem lokal Forhandling opnaaet Enighed om en ny Akkordprisliste, der skal være gældende til Februar 1918. Paa 31 forskellige Poster er sket en samlet Forhøjelse af 9 Kr. 05 Øre, men da flere af Posterne, hver for sig, indeholder en Række af Modelnumre, er ovennævnte ikke det endelige Resultat. I flere andre Tilfælde skal der laves ny Kasser til det omhandlede Arbejde.

København. I Fagbladet for Februar er omtalt en hos Aktieselskabet Vølund stedfunden Mægling. Der er herunder forglemt, at der ogsaa opnaaedes Enighed om, at en Del ældre Akkorder skal revideres efterhaanden som dette Arbejde kommer frem.

Under 5. Februar blev der hos Firmaet Einer Holms Efterfølger begæret et Mæglingsmøde afholdt paa en Række Krav. Imidlertid kom der den 11. Februar en lokal Forhandling i Stand, og ved den Lejlighed tog man det hele op og ordnede det saaledes, at Mæglingsbegæringen kunde tages tilbage. Klagen var inddelt i ikke mindre end 8 Punkter og omhandlede kortelig nævnt følgende: Røg i Støberiet, Klage over Klædeskabene, over Belysningen, over Rengøring af Spiselokale og Baderum, Mangel paa forskelligt Materiale, Klager over Modelbrædderne Tilstand og Mangel paa Arbejdsmandshjælp. Fabrikanten lovede godt nok, og nu gælder det for Formerne at faa ham til at holde, hvad han lovede.

Den 7. Marts afholdtes Mæglingsmøde paa Københavns Flydedok paa Krav om Timelønstillæg. Der arbejdes ikke i Akkord paa denne Fabrik. Sagen sluttedes med et samlet Tillæg af 21 Øre til 13 Mand.

Næstved. Paa den derværende Afdeling af De forenede Jærnstøberier revideres en Gang maanedlig de Akkorder, som i Maanedens Løb er fremkomne, og hvorpaa der har været noget at udsætte.

For December og Januar meddeler Afdelingen, at det drejer sig om 22 Akkorder, der er forhøjet med 25 à 50 %.

Odense. Det var i Foraaret 1912, at Maskinformerne hos Aktieselskabet Allerup, Odense, overmeldte sig til Formerforbundet.

De Forhandlinger, der umiddelbart derefter førtes om disse vore ny Medlemmers Løn og Arbejdsforhold — og den Sag der udviklede sig heraf, Stridighederne med Arbejdsmandsforbundet, og endelig Voldgiftskendelsen, der dømte os til at anerkende de daværende Akkordpriser og Timelønninger til Februar 1916 — er de fleste af vore Medlemmer i saa frisk Erindring endnu, at en nærmere Omtale deraf ikke er nødvendig. Imidlertid nærmede man sig nu Februar 1916, og Prislisten blev opsagt.

De Forhandlinger, der paafulgte, bragte intet Resultat. Foruden Kravet om ca. 20 % Forhøjelse af Akkorderne stilledes der nemlig nogle andre Krav, saaledes om Arbejdsmandshjælp i forskellig Retning, Betaling for Brædtskifte o. s. v.

Direktør Hansen bød 10 %, men kun paa Betingelse af, at alle andre Krav uden om selve Akkordforhøjelsen toges tilbage.

Sagen udviklede sig saa til, at der den 27. Januar afholdtes et Mæglingsmøde, der imidlertid heller ingen Afslutning bragte, og Sagen behandledes derefter ved et Timandsmøde den 2. Februar. Ihvorvel der her fra begge Sider vistes nogen Imødekommenhed, lykkedes det dog ikke at faa Sagen sluttet, idet Direktør Hansens Imødekommenhed ikke rakte langt nok, ligesom Sammenslutningens fungerende Formand, Direktør M. Heineke, gjorde hvad han kunde for ingen Afslutning at faa.

Der var dog nogen Grund til at tro, at man hjemme paa Aastedet vilde forsøge sig endnu en Gang, men paa den anden Side kunde Forbundet ikke slutte Sagen som den forelaa; dertil var og havde Fortjenesten ved Formemaskinerne stedse været for ringe. Man satte derfor Centralorganisationen ind i Sagen, og krævede, dersom det blev nødvendigt, Sanktion paa Arbejdsstandsning.

Under Haanden lod Centralorganisationen Sammenslutningen vide, at man havde Føling med den Sag, og at der maatte ske noget.

Nogle Dage senere begyndte Aktieselskabets Støbemester at røre paa sig, og pø om pø kom en ny Forhandling i Gang, og efter en 14 Dages Tid afsluttedes den med et Resultat, som godkendtes i Klubben, og som denne søgte Forbundets Sanktion paa at maatte underskrive paa 2 Aar. Ikke mindre end 2572 Gibsparter har været til Behandling, saa man forstaar, at det intet lille Arbejde har været. Kun nogle enkelte Parter er ikke forhøjede, og iøvrigt ligger Forhøjelserne mellem 5 til 40 %.

Saalænge Voldgiftskendelsen stod ved Magt, var det ogsaa noget af en Umulighed at drage Direktøren væk fra de almindelige Arbejdsmandstimelønninger. Disse er nu ændrede og rækker op til 46 Øre, og videre er der nu bestemte Betalingsregler for Skifte af Modelbrædderne ved de forskellige Maskiner.

Iøvrigt vil der blive optaget nogle Ugers ekstra Statistik, saaledes at Virkningen af Akkordernes og Timelønningernes Forhøjelse kan konstateres. De i Prislisten værende Priser paa Gryder kan dog opsiges til Februar 1917.

Samtidig har Haandformerne faaet en Forhøjelse af ca. 10 % paa Akkorderne paa Vinduer.

Det var en lang og drøj Omgang, men som vi tidligere har bemærket, det er vi vante til, naar Direktør Charles Hansen medvirker.

Hos Firmaet Th. B. Thrige har et i ren Timeløn arbejdende Medlem faaet denne hævet fra 53 til 56 Øre og med Løfte om et yderligere Tillæg paa 4 Øre i Timen i nær Fremtid.

Rønne Afdeling meddeler, at man ved et Møde den 3. Januar er enedes med de 2 derværende Fabrikker om, at den mellem Forbundet og Sammenslutningen i Overenskomsten gældende Paragraf over Lærlingeuddannelse ogsaa skal være gældende for de 2 nævnte Fabrikker.

Videre er man enedes om, at de hidtil gældende Akkordprislisters Gyldighed forlænges til 1. April 1917 mod at der udbetales hver Former et Dyrtidstillæg paa 25 Kr.

Rudkøbing. I Februar Maaned meddelte Rudkøbing Afdeling, at den havde indledet Forhandling med den stedlige Maskinfabriks Direktør om Forhøjelse af Akkordpriserne og Timelønnen. Fabrikken henstillede at lade Sagen ligge til efter 15. Februar, og Forbundet tilraadede at se Tiden an med Hensyn til, om der skulde være Lock-out eller ej.

Senere er Forhandlingerne genoptagne, og Sagen er sluttet med, at den ansatte Timeløn er forhøjet til 50 Øre, og Akkorderne er forhøjede med fra 5 til 15 %.

Der arbejder 3 Medlemmer paa Fabrikken.

Vejen. 2 Medlemmer, der arbejder i ren Timeløn, har faaet denne hævet fra 51 til 53 Øre.

Jubilæum. Den 27. Februar var det 25 Aar siden, at Medlem Nr. 609, Oskar Lauritsen, indmeldte sig som Medlem af vor Organisation. Lauritsen, der f. T. arbejder hos Firmaet Bonnesen i København, tog tidligere stærkt Del i Fagbevægelsen, saaledes som Medlem af Københavns Afdelings Bestyrelse og som Kontrahent til Partibladet, ligesom Lauritsen fra 6. Januar 1906 til 13. August 1910 havde Sæde i Forbundets Forretningsudvalg.

Gørtlere og Metalarbejdere.

I Aarhus har Tillidsmanden hos Gørtlermester Lund ført Forhandlinger om en Forhøjelse af Timelønnen. 8 Medlemmer, som er beskæftigede der, havde krævet denne forhøjet med 10 Øre i Timen, hvilket Tillæg de nu har opnaaet.

Hos Kobbersmed Vilson har 2 Mand faaet 5 og 6 Øre mere i Timen.

Hos Gørtlermester C. Hansen, Graven, forlangte 1 Mand, som var beskæftiget der, 10 Øre mere i Timen; dette vilde Hr. Hansen ikke give ham, hvorfor Manden har forladt Arbejdet der.

Mæglingsmøde blev Tirsdag den 14. Marts afholdt hos Hr. Chr. A. Jensen, Fiolstræde 9, i Anledning af, at Arbejderne ønskede Akkordpriserne forhøjede. Efter nogen Forhandling tilbød Hr. Jensen at give et Tillæg paa 3 %; dette kunde Forbundets Repræsentant ikke tiltræde, hvorfor Sagen henvistes til videre organisatorisk Behandling.

Urafstemningen, som fandt Sted i Februar 1916 angaaende Forslaget om en fastlønnet Forretningsfører, gav til Resultat, at Forslaget blev vedtaget med 159 Stemmer imod 146.

Ekstraordinært Delegeretmøde. Gørtler- og Metalarbejderforbundet afholder ekstraordinært

Delegeretmøde Torsdag den 20. April og eventuelt den 21. i København, Korsgade 49, Salen. Medlemmer, som ønsker Forslag behandlede, kan indgive det igennem deres Afdeling.

Dansk Maalerfabrik, Blaagaardsgade 32, er fra 1. Februar d. A. indgaaet paa en Overenskomst, hvorved Timelønnen for hver Mand er hævet med 6—7 Øre, saaledes at Timelønnen nu varierer mellem 51—56 Øre. En Del Akkordpriser blev hævet fra 5—50 %. Overenskomstens Varighed er 4 Aar.

Gørtlermester Amundin, Valby Langgade 44, fandt sig Juleaftensdag foranlediget til at fradrage hver af sine Arbejdere 1 Times Løn af deres Overarbejdsprocenter, ialt ca. 1½ Kr., fordi Arbejderne Juleaftensdag standsede Arbejdet Kl. 12½ Middag, i Stedet for Kl. 3, som Hr. Amundin ønskede.

I den Anledning afholdtes Mæglingsmøde og Timandsmøde, uden at der kunde opnaas Enighed, idet Gørtlerlauget havde gjort Sagen til et Principspørgsmaal og ønskede en Voldgiftsrets Afgørelse paa, om vor Overenskomst gav alle Arbejdere paa en Virksomhed Ret til at foretage en saadan Arbejdsstandsning og bibeholde deres Ret til Overarbejdsprocenter ved at anmelde Arbejdsstandsningen Dagen forud, hvilket var hævdet fra vor Organisation. Da Gørtlerlauget og Hr. Amundin heller ikke vilde indgaa paa et Forslag om at betale den Times Løn til hver Arbejder, mod at Organisationerne senere forhandlede om Forstaaelsen af nævnte Punkt i Overenskomsten, blev Forhandlingerne afbrudte, og Hr. Amundin »sparede« sine 1½ Kr.

Firmaet Chr. A. Jensen, Fiolstræde 9. De der beskæftigede Støbere havde fremsat Krav om Ekstrabetaling foranlediget af, at Firmaet ikke kunde skaffe den almindelige Størrelse paa Digler. Paa Mæglingsmødet opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Spørgsmaalet henvistes til Timandsmøde, hvor der opnaaedes Enighed om et Tillæg af 25 Øre pr. Ekstrastøbning.

Metaltrykkere.

København. Hos A/S Nordisk Metalvarefabrik har 5 Mand faaet Timelønnen hævet fra 45 til 50 Øre.

Hos Oluf Hansen er Overenskomsten fornyet til 1. Oktober 1917. Minimallønnnen er hævet fra 45 til 50 Øre.

Hos Grann & Lagly (Sølv) er Timelønnen nylig forhøjet for 3 Mand til henholdsvis 60, 70 og 75 Øre.

Hos Georg Jensen (Sølv) er Timelønnen hævet til 80 Øre.

Hos A/S Glud & Marstrand er Akkordpriskuranten gennemsnitlig hævet med 15 %. Timelønnen er forhøjet for 1 Mand fra 60 til 63 Øre, for 1 Mand fra 56 til 59 Øre og for 2 Mand fra 54 til 57 Øre. Desuden gives et Dyrtidstillæg af 150 Øre pr. Uge.

Odense. Hos Rolf Westergaard er der efter Opsigelse af den bestaaende Overenskomst opnaaet Enighed om at forlænge den til 1. Oktober 1917. Betingelserne er, at Minimallønnen hæves til 51 Øre 1. og 2. Aar efter Læretiden betales dog kun 43 og 47 Øre pr. Time.

Smede og Maskinarbejdere.

Overenskomster. Mellem Københavns Afdl. 1 og Maskinfabrikken »Bliss« er der under 18. Januar undertegnet en Overenskomst, hvorved Timelønnen for 5 Mand forhøjedes fra 65 til 78 Øre. Mindstelønnen sættes til 65 Øre. Der gives en Uges Sommerferie med Løn, og desuden indeholder Overenskomsten de almindelige Bestemmelser om Voldgift, Valg af Tillidsmand o. lign.

Den for Bornholms Maskinfabrik og Nordre Jærnstøberi i Rønne hidtil gældende Overenskomst opsagdes for nogen Tid siden til Udløb pr. 1. April. Der er imidlertid nu truffet Aftale om en ny Overenskomst. Samtlige Time- og Minimallønninger med Undtagelse af første Aar efter en 4-aarig Læretid forhøjes med 3 Øre pr. Time. Overenskomsten gælder et Aar, men kan af Firmaerne forlanges udstrakt til endnu et Aar imod en nærmere aftalt Forhøjelse af Gennemsnitstimelønningerne.

Paa Smedeværkstederne i Nakskov rejstes umiddelbart efter Nytaar Lønkrav. Dette er nu resulteret i Afslutningen af en Overenskomst. Ifølge dennes Bestemmelser, som traadte i Kraft den 25 Februar, forhøjedes Lønnen for 21 Mand fra 45,2 til 47,6 Øre pr. Time. Alt Udearbejde betales med 5 Øre ekstra pr. Time. Arbejde i Skibe og Motorer ligeledes med 5 Øre ekstra pr. Time, og alt Arbejde skal saa vidt muligt i Fremtiden udføres i Akkord.

A/S De danske Sukkerfabrikker har under 22. Februar ingaaet Overenskomst med Københavns Afdeling 1 vedrørende Løn- og Arbejdsforholdene for Smedene og Maskinarbejderne paa den københavnske Sukkerfabrik. Lønnen hævedes derved med 3 Øre pr. Mand til 61 Øre i Gennemsnit, hvortil kommer et Dyrtidstillæg svarende til 6½ Øre pr. Time. Endvidere er der lovet Akkord paa dertil egnet Arbejde, 10 Øre ekstra pr. Time for Arbejde indvendig i Kedler, 5 Øre for Arbejde i Skibe og 100 %'s Tillæg for Arbejde paa Aarets 3 store Helligdage samt Nytaarsdag.

Med Fabrikanterne Haumøller og Oddershede, Fabrikken »Nordthy«, Thisted, er der truffet Aftale om, at den hidtil gældende Overenskomst forlænges paa et Aar til 1. Maj 1917. 2 Mand fik deres Timelønninger hævede fra 45 til 46,5 Øre.

Overenskomsten hos Fabrikant Jens Rasmussen, Svendborg, er ligeledes forlænget 1 Aar. Timelønnen for 13 Mand er forhøjet fra 40,8 til 43,2 Øre.

Lønforhøjelser. Hos A. A. Pindstofte, Valby, har 24 Mand faaet deres Timeløn hævet med ialt 55 Øre. Gennemsnittet blev derved 62,2 Øre.

Hos Schiønning & Arvé har 12 Mand faaet deres Timelønninger forhøjede med 100 Øre, hvorved Gennemsnittet steg til 60 Øre.

De ved Middelfart kommunale Elektricitetsværk ansatte Haandværkere og Funktionærer har indgivet Andragende til Kommunen om en Lønforhøjelse og faaet Andragendet bevilget. Det aarlige Løntillæg andrager 300 Kr. pr. Mand.

Paa Andelscementfabrikken »Lindholm« ved Nørresundby har 6 Mand faaet deres Timeløn forhøjet fra 46 til 47 Øre pr. Time.

Under 1. Marts afholdtes paa Frederiksberg Papirfabrik et Mæglingsmøde i Anledning af Krav fra Arbejderne om Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger. 7 Mand fik 42 Øre til Fordeling pr. Time. Løntillægget faar tilbagevirkende Kraft i 2 Uger. Arbejde indvendig i Kedler og Rørindsætning betales med et Tillæg af 35 pCt. til Timelønnen.

Paa Nordisk Textilaktieselskab mægledes 8. Marts i Anledning af et Lønkrav. 6 Mand fik deres Timeløn forhøjet til 59,5 Øre. Tillægget gaves med tilbagevirkende Kraft for 2 Uger. Samtidig forkortedes Arbejdstiden med ½ Time daglig.

Forskellige Mæglingssager. Hos P. Ph. Stuhr i Aalborg mægledes den 21. Februar i Anledning af, at en Mand var afskediget fra en Enkeltakkord. Der udbetaltes 85 Kr. af de forlangte 105.

Paa Begæring af Fabrikant Henning Klee, Godthaabsvejen, København, mægledes den 29. Februar.

Anledningen var Klage fra Firmaet over Tilsidesættelse af Værkføreren og Klage over Afholdelsen af et Klubmøde i Arbejdstiden. Det indskærpedes Tillidsmanden, at hans Stilling ogsaa fordrede, at han skulde bidrage sit til at fremme et roligt og godt Samarbejde paa Værkstedet.

Timandsmøder. Den 3. Marts afholdtes Timandsmøde i en Sag fra Gørtlermester Amundin, Valby. Forbundet var her repræsenteret, da 4 af vore Medlemmer var interesserede i Sagen. Denne bestod i en Klage over, at Hr. Amundin havde fradraget i Overarbejdsbetalingen, fordi Svendene havde holdt fri Juleaftensdag Kl. 12½ i Stedet for Kl. 3. Mødet sluttede uden Afgørelse (se iøvrigt Gørtler- og Metalarbejdernes Beretning).

Fra Kallundborg. Paa den nyopstaaede Kallundborg Motorfabrik forhandledes den 13. Februar om visse Løn- og Arbejdsforhold. Alt gangbart Arbejde skal fremtidig gives i Akkord, paa Forsøgsakkorder garanteres 25 pCt. udover Timelønnen, og en Akkordpriskurant skal snarest muligt søges indført. Iøvrigt er Jærnindustriens Overenskomst af Oktober 1910 gældende.

Arbejdstiden paa Helsingør Skibsværft. Paa Helsingør Skibsværft har Arbejderne faaet et gammelt Ønske opfyldt med Hensyn til Arbejdstiden om Lørdagen, idet der er truffet Aftale om, at denne fremtidig skal begynde Kl. 6 om Morgenen og slutte Kl. 1½ Eftermiddag. Naar denne Ordning er truffen af Parterne, saa er det under Hensyn til de specielle Forhold paa Skibsværfterne — deres kortere Arbejdstid om Vinteren og deres mangeaarige Ordning med Hensyn til tidlig Fyraften om Lørdagen — hvor man altsaa i Modsætning til den almindelige Ordning henlægger Forkortelsen til om Lørdagen.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt af Smede og Maskinarbejdere og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. Smedemester Reves, Slagelse.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
7. Smedemester Dahl i Ringkøbing.
8. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
9. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.
10. Maskinfabrikant Harald Christensen, Mariendals Allé, Slagelse.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

Arbejdsstandsning i Aarhus. Paa »Aarhus Vognfjederfabrik« har der af og til været nogen Uro, efter at denne Fabrik overtoges af en Mejerist Jensen, som i sin Optræden overfor Arbejderne og i det Hele taget er noget umiddelbar. Et Par Dage før Støberiarbejderstrejken udbrød, forlod en Arbejdsmand, som i en Aarrække har været beskæftiget paa Fabrikken som Sliber, Arbejdet. Vedkommende, der driver borgerlig Næring i Byen, gik, fordi hans Smergelsten var bleven for lille, saa han ikke kunde tjene tilstrækkeligt i Akkord.

Nu mente Mejeriejer Jensen, at saa kunde han bare beordre en Smed til at udføre dette Arbejde, da Smedene under normale Forhold i overvejende Grad har besørget ogsaa Sliberarbejdet. Stillingen var iøvrigt den, at Smedene ikke havde noget imod at overlade Arbejdsmanden dette Arbejde, men at de heller ikke havde noget imod at udføre samme, men at lade sig bruge saadan skiftevis, naar det passede Hr. Jensen, vilde de med Rette ikke høre Tale om.

Da Støberiarbejderstrejken udbrød, skete der forøvrigt Henvendelse fra Arbejdsmændene til vore Medlemmer om at undlade at udføre det omhandlede Sliberarbejde, skønt den paagældende Arbejdsmand altsaa havde afbrudt Arbejdsforholdet et Par Dage før Strejken og af helt andre Grunde end selve Strejken. Henvendelsen til vore Medlemmer havde næppe været nødvendig, thi selvfølgelig vilde man ikke lade sig bruge til Sliberarbejde hver Gang, der var noget i Vejen med den paagældende noget vanskelige Arbejdsmand, som tillige er Værtshusholder, men da Hr. Jensen var aldeles utilgængelig for en Ordning af Spørgsmaalet, nægtede Svendene at udføre det omhandlede Sliberarbejde, og saa afskedigedes vore Medlemmer uden videre.

Sammenslutningen klagede nu over ulovlig Strejke, men da Sagen blev nærmere oplyst, enedes man om at tage en Forhandling i København, hvor vor lokale Afdelingsformand, Folketingsmand Samuelsen, og Værkstedets Tillidsmand var tilstede. Her ordnedes Sagen saaledes, at Svendene paatog sig at udføre Sliberarbejdet, og samtidig enedes man om at optage en Forhandling om Revision af Fabrikkens samlede Akkordpriser for Vognfjederarbejde, og Forhandlingerne desangaaende skal være sluttede inden 1. April d. A.

Strejke paa Automobilfabrikken »Jan«, København. Paa Automobilfabrikken »Jan«, Finlandsgade 5, Amager, nedlagdes Arbejdet den 7. Februar paa Grund af nogle ret ubetydelige Uoverensstemmelser mellem Fabrikkens Direktør, Jan Hagemeister, og vore Medlemmer, ca. 70 i Tallet. Uenigheden drejede sig nærmest om, hvorvidt Fabrikkens Vinduer til Gaden skulde staa lukkede eller ikke.

Da Arbejdsstandsningen kom, meldte Fabrikken sig i Sammenslutningen, men saavel Sammenslutningen som Forbundet holdt sig væk fra denne Strejke, som var etableret uden Iagttagelse af Forbundslovenes Bestemmelser, og det blev saaledes en direkte Kamp mellem de paagældende Medlemmer og Fabrikanten, hvorunder Københavns Afdeling 1 dog ydede Medlemmerne Strejkeunderstøttelse.

Strejken afsluttedes den 24. Februar og havde altsaa varet i 17 Dage, uden at Hovedforbundet indblandedes i Sagen.

Strejke i Ringe. Fredagen den 10. Marts nedlagde de hos Fabrikant A. Jørgensen, Ringe, beskæftigede Kolleger Arbejdet paa et Krav om 5 Øres Forhøjelse af Timelønningerne. Fabrikanten, der ikke tilhører nogen Arbejdsgiverforening, vilde straks aldeles ikke høre Tale herom, men efter 1½ Dags Strejke var man enedes om en Overenskomst, der foruden det krævede Timelønstillæg tilsiger Arbejderne Ordningen af nogle Stridsspørgsmaal vedrørende Respittid, Akkorder og Opvarmningen af Lokalerne. Denne Overenskomst er med visse formelle Ændringer tiltraadt af Hovedbestyrelsen.

Provinselektricitetsværkerne. I Skrivelse af 7. Marts meddeler »Foreningen af Funktionærer ved danske Provinselektricitetsværker«, at den har blokeret Maskinmesterstillingen ved Aalborg Elektricitetsværk, som af Kommunen for Tiden søges besat. Kommunen vil ikke betale Mindstelønnen.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Blokaden af Fabriken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, fortsættes uforandret.

Lidt Rumleri hos Smedene i Lyngby.

Lyngby ligger, som bekendt, nær op ad København, og det er forklarligt, at man derude af og til faar Besøg af Københavnere af den Kaliber, som ikke kan faa deres Standpunkter sat igennem i Københavns Afdeling 1, men saa forsøger paa at praktisere i den nærmeste Omegn.

Fabrikken »Trio« i Lyngby forfærdiger Drejebænke (Krigsgullasch), og her har en Del københavnske Fagfæller med Syndikalistfarve i nogen Tid fejret nogle mindre Orgier, og den 12. Februar skulde der slaas et større Slag paa en Generalforsamling i Lyngby Afdeling. I 4 Timer diskuterede man Beretningen og den nys indgaaede Overenskomst, men saa maatte man afbryde Generalforsamlingen, da Lokalet ikke kunde benyttes længere, men forinden stilledes 2 Resolutioner under Afstemning. Maskinarbejder Niels Jensen fra »Trio« stillede følgende Resolution:

> »Generalforsamlingen den 12/2 1916 vedtager, at i samme Tidsrum, Afdeling 1 i København udmelder sig af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, indkalder Bestyrelsen for Afdelingen i Lyngby til ekstraordinær Generalforsamling med Dagsorden saalydende:
>
> »Afdelingens Stilling til eventuel Udmeldelse af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund i København«
>
> og til samme Generalforsamling at indbyde et Medlem af Hovedbestyrelsen og et Medlem af Fagoppositionen til Overværelse af Generalforsamlingen«.

Denne Resolution forkastedes med alle Stemmer mod 8.

Den anden Resolution stilledes af L. Nielsen fra Raadvad og havde følgende Ordlyd:

> »Generalforsamlingen udtaler sin Anerkendelse af den Taktik, der fra Bestyrelsens Side er brugt for at skabe de bedst mulige Resultater med Hensyn til Løn- og Arbejdsvilkaar for vort Fags Udøvere, og det henstilles til Bestyrelsen at gøre Brug af den overenskomstmæssige Ret til at stille Lønkrav omkring paa de forskellige Virksomheder i saa stor en Udstrækning som muligt«.

Denne Resolution vedtoges med alle Stemmer imod en, hvilket antagelig vil have en vis beroligende Virkning paa de københavnske Vandresyndikalister.

Stiftelsesfest i Smedeforbundets Maribo Afd.

Den 6. Marts 1896 oprettedes Maribo Afdeling under Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund med L. Christensen som Kasserer og G. Nielsen som Formand. Den nuværende Kasserer er Jacob Nielsen og Formanden P. Ad. Nielsen.

Lørdagen den 11. Marts fejrede Afdelingen derfor sin 20-aarige Stiftelsesfest ved et stilfuldt Festmaaltid med tilhørende Bal. Medlemmerne med Damer deltog i et Antal af ca. 80. Afdelingens Formand P. Ad. Nielsen bød Gæsterne velkommen, og Forbundets Formand var efter Indbydelse tilstede og holdt en lille Festtale, hvorunder han mindedes de forløbne 20 Aar, de opnaaede Resultater og Maribo Afdelingens Storhedstid som tilhører Perioden med Waggon- og Lokomotivfabriken »Vulkan«, der fik en brat og sørgelig Ende. Det var ligesom denne Virksomhed, eller maaske rettere dens Leder, den i sin Tid saa bekendte, nylig afdøde Kihn, var for stor for den lille By. Efter »Vulkan«s Udslettelse af de Levendes Tal fik vor Afdeling en Trængselsperiode, men den har atter rejst sig, om ikke til at omfatte sit gamle Medlemstal, saa dog til ikke at være af de allermindste, og Afdelingen staar kraftig Vagt om vore kollegiale Interesser paa Stedet.

Desuden talte Arbejderpartiets lokale Redaktør, Skomager Løvgreen, der varmt takkede Smedene for, hvad de havde været for Arbejderbevægelsen i Maribo. Løvgreen er selv ligesom en Personifikation af denne Bevægelse. Der udbragtes derefter forskellige Skaaler for de tilstedeværende Gæster og for Forbundet, hvorefter man hengav sig til Dans og kammeratlig Samvær for Resten af Natten.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Elektrikerforbund.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optagne blandt slettede og udtraadte Medlemmer:

Nr. 1241 C. J. Flindt.
- 431 E. Jansson.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Udmeldte Medlemmer.

			Sidst betalt
Nr. 1745	Andersen,	A. Chr.	12. 2.16
- 1752	—	C. P. T.	19. 2.16
- 1051	Dyrbye,	E. J. A.	4. 3.16
- 233	Hansen,	J. M. Jacob	26. 2.16
- 311	Jensen,	Aksel C.	?
- 1726	Lok,	J. L. Jensen	11. 3.16
- 681	Madsen,	E. P.	18. 2.16
- 592	Mortensen,	P.	26. 2.16
- 1516	Pettersson,	C. H.	9.10.15
- 1114	Renard,	A. L. Fuchs	5. 2.16
- 804	Schulz,	Christian	5. 2.16
- 1130	Sørensen,	Chr.	5. 2.16
- 285	Woetmann,	N. Jensen	26. 2.16

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret.)

			Nyt Nr.
Nr. 702	Berg,	I. J. F.	305
- 1259	Jensen,	Jens Bendix	16
- 494	Johansen,	P. J. M.	838
- 779	Salto,	Paul Vald.	1778
- 50	Tønder,	Holger	1775

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Nyt Nr.
Nr. 95	Nielsen,	Magnus	96

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 891	Axel Petersen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 5321	Kai Jørgensen	(— — 1)
- 12527	Carl Oskar Knudsen	(— — 1)
- 16454	H. P. C. Jensen	(— — 1)
- 16630	Chr. Dan Hansen	(— — 1)
- 18130	Th. Nielsen	(— — 1)
- 19112	Holger Knudsen	(— — 5)
- 12996	Eigil Jakobsen	(Holeby)
- 4091	Henry Marinus Nielsen	(Horsens)

Medl. Nr. 20450, J. V. Sørensen, 5480, C. Glud, 21476, V. Jørgensen, og 9106, M. Jensen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 6482 Leinsdorf, C. L. F.
- 8435 Nielsen, A.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 12995	Berg,	Emil E. H.	12. 3.04
- 11088	Birch,	Oluf Emil G.	27. 4.07
- 8689	Bjørn,	Theodor Vald.	27.10.06
- 18312	Christensen,	Carstens V.	14. 9.12
- 2168	—	Oluf Vald.	1. 7.05
- 4845	Franck,	Einer Otto T.	3. 4.09

			Sidst betalt
Nr. 20020	Geisler,	Henry M.	21. 9.12
- 8968	Gross,	Ulrik Harald J.	23. 5.03
- 18170	Hansen,	Kai H. G.	12. 8.11
- 20094	—	Sofus Viggo A.	14.12.12
- 4989	Johansen,	Chr. Vald.	29. 3.13
- 19336	Knudsen,	Knud H. P.	24. 6.11
- 12724	Larsen,	Ferdinand	5. 5.00
- 11054	Lønholt,	Carl Vald.	2. 6.06
- 18082	Møller,	Jørgen Chr.	7. 1.11
- 18031	Nielsen,	Herm. Aug. S.	3. 9.10
- 18584	—	Nis Jørgensen	20. 5.11
- 13784	—	Victor Vilh.	26. 4.02
- 16777	Olsen,	Ludv. Rich.	12. 4.13
- 8673	Petersen,	Nicolai Andr.	25. 5.07
- 19606	—	Peter	5. 4.13
- 16827	Poulsen,	Viggo Hans E.	18. 7.08
- 12789	Røpke,	Marius Johan.	3. 5.02
- 13566	Schlie,	Herman F.	14. 5.10
- 2622	Schou,	Frits Henrik	9. 4.10
- 8250	Schultz,	Carl Gotfred	21.11.08
- 6653	Sloth,	Hans Jacob	20. 5.05

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 4144	Bengtsen,	Otto Emil	26. 6.15
- 13737	Buhmann,	C. E. C.	1.11.13
- 20012	Christensen,	Arthur Johs.	13. 6.14
- 12951	Estornel,	Theodor	26. 7.13
- 8300	Hansen,	Carl Johs.	6.11.15
- 6474	—	Ludv. Vald.	9.10.15
- 8780	Jensen,	Victor Chr.	14. 3.14
- 11330	Larsen,	Anton Hans P.	8.11.13
- 6482	Leinsdorff,	Carl Ludv. Ferd.	17. 7.15
- 21820	Madsen,	Emanuel H.	21. 8.15
- 8435	Nielsen,	Axel P. A.	6. 3.15
- 18361	—	Henry Emil	18.10.13
- 3330	—	Ludvig Marius	?
- 877	—	Peter Johs.	24. 4.15
- 2888	Nørgaard,	Chr.	27. 6.14
- 3136	Petersen,	Einar	9. 2.15
- 17200	—	Emil Carl	21. 3.14
- 11436	Reimers,	Joh. Th. W.	6. 9.13
- 9838	Østergaard,	Martin Th.	20. 2.15

Indkaldelse af Medlemsbøger. Afdelingslingskasserere og Tillidsmænd bedes tilbageholde og indsende følgende Medlemsbøger til Hovedkontoret:

Nr. 4716 Jens Johs. Petersen
- 3971 Niels P. Jensen
- 10634 Vald. Høglund
- 17155 L. Andersen
- 19444 Poul Tønder
- 21948 Anton Marinus Bach

Hovedkassereren.

Overskud. Paa Afdeling 1's Kontor henligger der Overskud til nedennævnte Medlemmer:

Fra De forenede Automat- og Metalvarefabrikker, Svanemosegaardsvej 4, til Carlsen, Christensen og Burchard (? Wulf).

Fra Maskinfabrikken »Iron« til H. L. Jensen, M. Jensen, P. L. Lindquist, H. Rasmussen og O. Eriksen.

Fra Rekylriffel Syndikatet til Hans Peter Christensen, Nr. 226.

Fra Vølund, Østifternes Kreditforening til Stephansen, Bretved og G. Jensen.

N. Jakobsen, Kasserer.

Brev. Paa D. S. & M. F.s Anvisningskontor i København ligger Brev til C. Jørgensen.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Elektrikerforbund.						
1324	Andersen, Jørgen H.	København	20.10.95	Helsingør	13. 3.15	Helsingør	13.11.15
1394	— Magnus	?	26. 5 96	Aarhus	18. 8.15	Aarhus	6.11.15
531	Arndt, Bruno	Aarhus	30. 7.89	—	5. 8.09	—	9 10.15
490	Bunde, K. Heller	Skibby	11. 4.87	Odense	1.10.08	Odense	27.11.15
649	Charstens, Ch.	Odder	10. 3.92	Aarhus	9. 9.11	Aarhus	29. 1.16
683	Christensen, J. T.	Storehedinge	10. 5.78	Odense	22.11.13	Svendborg	27.11.15
364	Christiansen, Axel	Frederikshavn	8. 6.89	Aalborg	16. 7.13	Bedsted	6.11.15
1576	Dyring, A. Hemicke	København	21. 3.95	Holbæk	23. 5.14	København	23. 1.15
1540	Hansen, Edvin	Aarhus	27. 3.87	Aalborg	17. 8.14	Aarhus	23.10.15
932	— Edvin H. F.	Kastrup, Amager	9. 2.95	—	1. 1.15	Aalborg	13.11.15
895	Holm, P. Larsen	Volstrup	23. 6.90	Odense	30.10.13	Odense	28. 8.15
1042	Justesen, Holger	Toustrup pr. Durup	3. 4.90	Randers	22. 3.13	Aarhus	23.10.15
323	Jørgensen, A. Jørgen	Kjærby	30. 6.90	Hjerm	21.11.13	Bedsted	6.11.15
1272	— Carl Chr.	Slagelse	4. 7.95	Næstved	27. 2.15	Næstved	29. 5.15
1502	Knudsen, L. J.	Vissenbjerg	21. 1.81	Aarhus	17. 7.14	Aarhus	30. 1.15
946	Kristensen, K. H.	Askov	1.10.93	Esbjerg	10. 4.15	Esbjerg	16.10.15
1328	Lange, Hans Emil	København	3.10.77	København	20. 3.15	København	23.10.15
902	Larsen, Chr.	—	20. 9 88	—	18. 1.15	—	13.11.15
1401	— Chr.	Sorø	14. 5.82	—	22. 5.15	—	30.10.15
1701	— H. G.	Aarhus	8. 1.92	—	10.11.15	Aarhus	20.11.15
1105	— J. E.	København	22. 1.82	Rødby	30. 8.11	Næstved	31. 7.15
1522	— L. Chr.	Nykøbing F.	11. 6.95	Nakskov	29. 7.14	Nakskov	16.10.15
1547	— Sophus	Vesterborg	2. 8.75	København	22. 6.15	København	23.10.15
1544	Lind, Harald O.	Suldsted	25. 6.82	Aarhus	15. 5.15	Aarhus	17. 7.15
1526	Lindgren, J. H. Vilh.	Helsingør	18. 8.92	Randers	31. 7.15	Randers	30.10.15
799	Mathiasen, Nis T.	Aastrup	21. 7.87	Aarhus	3. 5.15	—	16.10.15
713	Nielsen, A. J. E.	København	? 94	Holbæk	16.11.13	København	6.11.15
653	— A. M. N.	Frederikshavn	25.10.85	Aarhus	26. 9.14	Aarhus	29. 1.16
44	— Ejner	Roskilde	25. 5.97	København	6.10.15	København	6.11.15
1059	— N. M.	Horsens	27. 9 95	Aalborg	16. 7.15	Aalborg	30.10.15
728	Olsen, Svend	Birkebjerg	20. 5.82	Odense	13. 1.11	Aarhus	30.10.15
1262	Pedersen, A. N. N.	København	7. 1.86	—	16. 2.14	—	28. 8.15
1235	Petersen, Alfr. M.	Haslev	10.12.90	Aarhus	31. 1.14	—	6.11.15
1000	— Chr.	Raaby	24. 8.86	København	27. 7.15	København	20.11.15
714	Poulsen, Niels Poul	Esbjerg	28.12.84	Randers	14.11.14	Randers	16.10.15
970	Sasse, E. Ahlburg	Rünningen, Tyskland	6.11.88	København	22. 2.09	København	23.10.15
513	Sørensen, A. P. Bach	Aarhus	24. 3.91	Aarhus	7.10.12	Aarhus	2.10.15
1399	— K. M.	Vesterby	26. 6.88	København	18. 5.14	København	5. 6.15
1412	Taul, A. Hansen	Randers	15. 9.84	Aarhus	6. 6.05	Aarhus	30.10.15
86	Thomsen, Oluf F.	København	18. 4.90	København	29. 7.11	København	20.11.15
	Dansk Metaltrykkerforbund.						
138	Binderup, A. N.	København	?	København	1.11.15	København	1.12.15
122	Hulstrøm, E.	—	?	—	1. 6.15	—	27. 7.15
133	Jespersen, Chr.	—	?	—	1. 9.15	—	20.11.15
129	Møller, Hj.	Aarhus	?	—	15. 7.15	—	18.12.15
116	Nielsen, John	København	5.12.80	—	14.11.14	—	15. 6.15
131	Rasch, Holger	Fredericia	?	—	15. 8.15	—	30.10.15
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
16410	Andersen, Carl Martinus	Langballe	6.10.96	Kbhvn. Afd. 1	7.11.14	Kbhvn. Afd. 1	10.11.15
8368	— Harry Ole Johs.	København	3.11.95	„ „ 1	15. 6.15	„ „ 1	11.12.15
2021	Bech, Sven Hugo P.	—	4.11.95	„ „ 1	23.11.15	„ „ 1	18.12.15
8143	— Vilhelm Johannes	—	7.11.95	„ „ 1	9. 7.15	„ „ 1	11.12.15
12889	Christensen, Anders	Skelund	20. 1.87	„ „ 1	7. 2.14	„ „ 1	11.12.15
18280	— Carl Peter	Nyborg	29.12.86	„ „ 1	13. 5.11	„ „ 1	17. 7.15

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
22049	Christensen, Charles Vilh...	København	3. 3.95	Næstved	28. 8.15	Kbhvn. Afd. 1	6.11.15
12830	Elmborg, Henrik Hansen	Vejle	28. 7.94	Kbhvn. Afd. 1	16. 2.14	„ „ 1	13.11.15
20145	Gjelstrup, Frederik Chr...	Sæby pr. Slagelse	6. 2.90	„ „ 1	19.10.12	„ „ 1	25.12.15
18457	Hansen, Albert M. Vilh. J.	København	8. 2.94	„ „ 1	10. 6.13	„ „ 1	27.11.15
5629	— Hans Chr.....	—	30. 3.80	„ „ 1	11. 4.08	„ „ 1	18.12.15
18388	— Hans Frederik.	—	21. 2.65	„ „ 1	18. 1.15	„ „ 1	28.10.15
8170	— Ludvig Marius.	Magleby	13. 1.85	„ „ 1	13. 7.15	„ „ 1	23.10.15
871	— Viktor.....	Frederiksberg	22.12.89	„ „ 1	25. 9.15	„ „ 1	4.12.15
1387	— Vilh. Frederik Manick	Nyborg	6.11.87	„ „ 2	4.10.12	„ „ 1	4.12.15
20970	Hoffmeyer, Knud W. Brock	Faxe	5. 4.94	Præstø	10. 6.13	Præstø	13.11.15
18419	Holm, Harald	Jellinge	12.12.82	Kbhvn. Afd. 1	5. 8.11	Kbhvn. Afd. 1	18. 4.15
16974	Hommel, Axel	København	28. 3.80	„ „ 1	22. 5.15	„ „ 1	7. 8.15
14272	Jensen, Einer Ferd. S..	Kolding	31.10.95	Kolding	15. 3.15	Odense	21. 8.15
21639	— J. P. Askov ...	Everdrup	27. 4.70	Sorø	4. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	18.12.15
2468	— Jes.....	Raahede	29.12.83	Kbhvn. Afd. 1	17.11.15	„ „ 1	20.11.15
14334	— Laurits Vilh....	Amager	16. 9.76	Frederikshavn	9. 5.08	Frederikshavn	1.11.13
954	— Martin Chr. ...	Odense	10. 4.85	Kbhvn. Afd. 1	8. 2.13	Kbhvn. Afd. 1	20.11.15
21569	— Niels	Esbjerg	25.11.94	Præstø	8. 5.14	Præstø	13.11.15
21971	— Niels Peter....	Eiby, Dalby Sogn	25.11.86	Køge	11. 6.15	Køge	14. 8.15
21650	— Viktor L. R. K.	Gimsing	9.12.95	Næstved	28. 4.14	Kbhvn. Anvisningsk.	9.10.15
5739	— Vilhelm Adolf..	Vordingborg	28. 8.88	Kbhvn. Afd. 1	23. 8.15	Kbhvn. Afd. 1	27.11.15
526	Jørgensen, Chr.	Eskildstrup	17. 3.76	Berlin	24. 6.01	„ „ 1	27.11.15
12964	Iburg, Fritz Gustav ..	Hannover	20. 3.96	Kbhvn. Afd. 1	15. 6.14	„ „ 1	25.12.15
8160	Jonasson, Olaf E.....	Malmø	23. 6.84	Dansk Elektr. Forb.	9. 7.14	„ „ 1	20.11.15
12225	Knudsen, Svend.....	Assens	10.10.96	Midtfart	12.12.14	Odense	12. 6.15
768	Krøger, Erik M. A. Chr. H.	Skelskør	28. 6.94	Kbhvn. Afd. 1	26.10.15	Kbhvn. Afd. 1	27.11.15
21003	Kusch, Victor Hugo...	Viborg	26.12.90	Aarhus	1. 2.13	Skive	7. 3.14
2111	Larsen, Carl Vilhelm...	København	26.10.86	Kbhvn. Afd. 1	29.11.15	Kbhvn. Afd. 1	25.12.15
11100	— E. J.	—	5.11.59	Gørtler-&Metalarb.F.	16. 9.95	„ „ 1	4.12.15
2356	Lange, Henry.....	—	4. 9.89	Kbhvn. Afd. 1	6.11.15	„ „ 1	4.12.15
7382	Madsen, Gustav Adolf ..	Sverrig	12. 6.88	„ „ 1	19. 6.15	„ „ 1	20.11.15
20909	— M. G.....	Skæve Sogn	29. 6.92	Nr.-Sundby	19.10.12	Nr.-Sundby	18. 9.15
3128	Melsen, Emanuel.....	Elling	21. 8.82	Hjørring	4.10.01	Aarhus	? ? 12
16946	Møller, Aage.....	København	7. 2.83	Kbhvn. Afd. 1	18. 5.15	Kbhvn. Afd. 1	30.10.15
18455	Nielsen, Aage.....	Slagelse	17. 9.94	„ „ 1	26. 2.15	„ „ 1	20.11.15
19534	— Jørgen F. F....	—	12.12.90	Sorø	7.11.11	„ „ 1	10. 7.15
21179	Petersen, Carl Georg....	Nykøbing F.	23. 4 81	Kbhvn. Afd. 1	27.11.15	Kbhvn. Afd. 1	27.11.15
7393	— Janus	Svannike	3. 9.54	„ „ 1	24. 6.07	„ „ 1	30.10.15
6058	— Jens Peter	Sæby	13. 2.97	Frederikshavn	2. 5.15	Frederikshavn	1. 5.15
7325	— Peter Laur. ...	København	11. 3.96	Kbhvn. Afd. 1	16.10.15	Kbhvn. Afd. 1	11.12.15
5336	— Peter V. H. P. E.	—	2. 5.95	„ „ 1	9. 8.15	„ „ 1	13.11.15
18317	Poulsen, Kjeld.....	Hillerød	14. 6.94	„ „ 1	1. 2.15	„ „ 1	27.11.15
4700	Rasmussen, Aage Henry A.	Aarhus	21.10.94	Aarhus	2.11.13	Aarhus	9.10.15
20584	— Halvor M.....	København	13. 7.90	Viborg	17. 5.13	Kbhvn. Afd. 1	16.10.15
7323	— Ludv. Chr.	Kristrup	5. 3.86	Kbhvn. Afd. 1	16.10.15	„ „ 1	6.11.15
3085	Reich, Julius Anton ..	Helsingør	21.10.94	Helsingør	20. 1.13	„ „ 1	25.12.15
1139	Riis, Chr. Theodor..	Aarhus	21. 7.68	Kbhvn. Afd. 1	1. 6.01	„ „ 1	6. 3.15
1447	Rudolf, O. R.	København	9. 4.83	„ „ 3	28. 6.13	„ „ 1	20.11.15
2121	Sørensen, Axel	—	23. 8.91	„ „ 1	29.11.15	„ „ 1	11.12.15
18327	Schacht, Jens Fr. Orla ..	—	31.10.96	„ „ 1	3. 2.15	„ „ 1	18.12.15
2412	Sjøholm, Oskar Juhl	Taastrup	19. 1.97	„ „ 1	12.11.15	„ „ 1	1. 1.16
9070	Skytte, Albert Christensen	Dyreborg	7. 6.92	Faaborg	1.11.12	„ „ 1	11.12.15
13152	Strandberg, A. J. August ..	København	27. 7.63	Næstved	25.10.13	„ „ 1	13.11.15
8250	Villadsen, Villads Peter ..	Wolstrup	8. 1.72	Kbhvn. Afd. 1	24. 7.15	„ „ 1	27.11.15

Arbejdernes Cykle-Kreditselskab

kan i Aar fejre et lille Jubilæum, idet det er 15 Aar siden vi solgte den første Cykle. Det som har holdt Forretningen oppe i de mange Aar, har været den store Velvillighed, som Arbejdernes faglige Organisationers Ledere al Tid har vist os ved at anbefale vore Cykler i deres Organisationers Fagblade, og som vi hidtil har gjort os fortjent dertil, vil vi ogsaa forsøge det i Fremtiden, ved at levere en Cykle der er værd at anbefale.

Cyklerne er i Aar — som tidligere — forfærdigede af bedste Materiale, og Køberne har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene.

Endvidere vil alle kunne faa deres Cykle repareret paa Afbetaling.

Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, lige overfor Forsamlingsbygningen.

Rejseunderstøttelse i Norge.

Som det vil være de af vore Medlemmer, der har rejst i Norge, bekendt, har Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund haft den Ordning med Rejseunderstøttelse, at Medlemmer, der rejste fra en By til en anden for at søge Arbejde, ved Ankomsten dertil kunde faa efterbetalt det ofte ikke ubetydelige Beløb, som Rejseudgifterne androg. Denne Bestemmelse gjaldt ogsaa Medlemmer af gensidige udenlandske Arbejdsløshedskasser, og vi har ret ofte ved Ombytning af norske Bøger konstateret, at vore Medlemmer, der rejste i Norge, i Løbet af kort Tid fik opbrugt en uforholdsmæssig stor Del af deres Understøttelse.

Denne Understøttelsesform har ogsaa været Norsk Jærn- og Metalarbejderforbunds Arbejdsløshedskasse meget kostbar og har medført, at den saa godt som ingen Reservebeholdning har, hvad der i kommende Nedgangsperioder kan medføre Vanskeligheder med Hensyn til Opfyldelsen af Forpligtelserne overfor Medlemmerne.

Paa sidst afholdte Landsmøde i Christiania vedtoges den Ændring i Vedtægterne, at denne Art Rejseunderstøttelse, altsaa Godtgørelse for afholdte Rejseudgifter, fremtidig ikke udbetales udenlandske Kolleger, før de har betalt Kontingent til Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund i 13 Uger. Derimod ydes den i Lovene fastsatte daglige Understøttelse ogsaa under Rejser.

Vi meddeler dette til Underretning for de af vore Medlemmer, hvem Forholdene maatte føre til Norge, og som muligt i Kraft af Kendskab til tidligere Forhold vil bygge paa disse, som altsaa ikke længere eksisterer. Vi beder vore Tillidsmænd gøre Medlemmer, der anmelder Rejse til Norge, opmærksomme paa dette Forhold, idet vi iøvrigt for nærværende af Hensyn til den spændte faglige Situation, der omtales andetsteds i Bladet, maa fraraade vore Medlemmer at rejse til Norge.

31. Marts.

I de Medlemslister, der hvert Aar skal indgives til Arbejdsløshedsinspektoratet, skal hvert Medlems Opholdskommune den 31. Marts nøjagtig angives.

Ved Opholdskommune forstaas for bosiddende Medlemmer den Kommune, i hvilken deres Bopæl er, for rejsende arbejdsløse Medlemmer den Kommune, hvori de opholder sig den 31. Marts.

Medlemmerne maa derfor senest 31. Marts opgive deres Bopæl, respektive Opholdskommune, til Afdelingskassereren, saaledes at intet Medlems Opholdskommune mangler paa Listen.

For hvert Medlem, som vi ikke den 31. Marts har nøjagtig Oplysning for om Opholdskommunen, betyder det Tab af Kommunetilskud til Arbejdsløshedskassen, og dette kan for hvert enkelt Medlem, der mangler, betyde indtil 7 Kr. 80 Øre.

Anmeld derfor Bopæl (Opholdskommune) den 31. Marts.

Offentlige Arbejdsanvisningskontorer.

Til Arbejdsløshedskasserne indenfor Jærn- og Metalindustrien er fra Direktoratet for den offentlige Arbejdsanvisning meddelt, at der er oprettet offentlige Arbejdsanvisningskontorer i Horsens, Næstved, Odense, Præstø, Silkeborg, Skanderborg, Stege, Skive og Viborg Kommuner.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Elektrikerforbund.

Formænd:

Odense: Vald. Laursen, Vindegade 42, 2. th.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Brovst: A. Høfer,
Brønderslev: C. Thorsen, Skolegade 13, 1.
Hurup: V. H. Andresen,
Herning: A. Nielsen, Nørregade 6.
Ringsted: L. P. Larsen, Dahls Pensionat, Køgevej.
Silkeborg: Formanden indkaldt, Henvendelse til Kassereren.
Sæby: H. Schmidt, Toften.
Vejle: I. A. Jensen, Aagade 57.

Kasserere:

Brønderslev: J. G. Kühnell, Algade 26, St.
Faaborg: I. A. Jensen, Sct. Olufs Kilde, Odensevej.
Frederiksværk: L. C. Conradsen, Hermansgade.
Kolding: A. C. Jensen, Frederiksgade 24, Kjld.
Nakskov: M. Hansen, Rosnæsvej 12.
Nykøbing F.: H. Buch, Monradsvej 20, 1.
Rønne: Johs. Jensen, Ny Østergade 8.
Vejen: E. Hansen, Fru Jensens Pensionat, Jærnbanegade. (Ingen Udbt).

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kasserere:

Fredericia: Udbetaling fra 12—1. (Lørdag fra 6—7 Aften).
Korsør: Til Kasserer er valgt Smed L. P. Nielsen, Nyvej 18, St., Halskov. Kontortid 6—7 Aften.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 11 og 12, 11. Aarg.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 6 APRIL 1916 2. Aarg.

Foraars-Situationen.

I omtrent 21 Maaneder har Verdenskrigen nu raset, og i Penge har den kostet ca. 150 Milliarder, med andre Ord 150,000 Millioner. Hvad Krigen har kostet af Menneskeofre haves der kun højst ufuldstændige Opgørelser over, men vi ved, at det drejer sig om mange Millioner, og dog kan ingen endnu blot øjne Afslutningen paa den endeløse Elendighed, som Verdenskrigen har bragt over Menneskeheden. Værdierne er blevne omvurderede. Mange Geschæftsmænd har tjent sig rige paa Elendigheden, og overalt beskæftiger de moderne Stater sig med at regulere dette Forhold, d. v. s. tage Toppen af de alt for store Fortjenester, samtidig med at der skabes Maksimalpriser og tildeles Dyrtidshjælp for at bøde paa de værste Meningsløsheder, som er kommet i Kølvandet af det store Ragnarok.

Den sociale Krig har igennem Maaneder raset med en Heftighed, som staar i nøje Forhold til det Virvar, Krigen har skabt, men som tillige for de nordiske Landes Vedkommende har sin Baggrund i den af Arbejdsgiverne skabte Situation, hvorunder næsten alle Arbejdsoverenskomster udløb med ganske korte Mellemrum i Løbet af 4 à 5 Maaneder.

I Norge er Situationen stadig tilspidset. og ingen kan vide, om det gaar af uden Storkamp. I Sverige maa Situationen derimod i nogen Grad ses paa Baggrund af Storkampen i 1909, som svækkede Fagorganisationerne i en ganske overordentlig Grad.

For Danmarks Vedkommende har man vist Lov til at sige, at Situationen er ifærd med at klare sig, saa at der er en Mulighed for Fred, men i det Øjeblik, da denne Artikel skrives, har Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening varslet en Lock-out, som særlig vender Brodden imod Dansk Arbejdsmandsforbund. Her synes de separat organiserede københavnske Murarbejdsmænd at være Anledningen. Spørgsmaalet om disse Arbejderes Kravs Berettigelse træder til Tider næsten i Baggrunden for det Faktum, at de københavnske Murarbejdsmænd staar udenfor Arbejdsmandsforbundet, og under Paastand om, at Murarbejdsmændene beskæftiges som Jord- og Betonarbejdere og som meget andet, vil man nu udelukke Arbejdsmændene, skønt de staar uden egentlig Indflydelse paa de Handlinger og Beslutninger, som tages af Murarbejdsmændene.

Maatte det af alle disse Vanskeligheder gaa op for Arbejderne som Helhed, at skal vi kunne fortsætte Fremgangen og Optakten for den hele organiserede Arbejderstand, saa er det Centralisation og Samarbejde, der maa gennemføres under alle Forhold, thi følger man det modsatte Princip, betyder det kun Svækkelse af Arbejderne og det modsatte for Arbejdsgiverne. For dem, der indenfor Arbejderklassen arbejder paa at splitte og decentralisere, maa det vel staa nogenlunde klart, at selv om det til Tider er muligt ved spredte, planløse Kampe at tilføje Kapitalen Tab af Gevinst — dette er jo f. Eks. Tilfældet for den københavnske Byggeindustris Vedkommende — saa maa det dog for ethvert tænkende Menneske ligeledes staa klart, at disse Tab ikke kommer Arbejderne tilgode, ja, man borttager derved end ikke sjældent Muligheden

for at betale den højere Løn, som Arbejderne retmæssigt har Krav paa under de forhaandenværende dyre Tider.

Men stort set maa det indrømmes, at den almindelige Situation har bedret sig. Der er affluttet Overenskomster for ca. 72.000 Arbejdere indenfor De samvirkende Fagforbund, og gennemgaaende er Fremskridtene meget betydelige, men endnu er der indenfor samme Organisation ca. 7.500 Arbejdere, hvis Forhold ikke er ordnede. Det oprindelige Standpunkt, at man ikke vilde ind paa Dyrtidstillægene er ganske vist ikke holdt, og ved den megen Tale om Dyrtidstillæg i de forskellige Fag er der skabt en Del Uklarhed, som kan bringe Vanskeligheder i Fremtiden. Men paa den anden Side træder det ogsaa tydeligt frem, at Arbejdsgiverforeningens Plan om at ordne den hele Situation under et i ingen Henseende er kommet til Udførelse. Man har maattet gaa den Vej, som De samvirkende Fagforbund straks foreslog, nemlig at forhandle med de enkelte Organisationer, saaledes at der kunde tages Hensyn til de vidt forskellige Forhold indenfor Haandværk og Industri.

For Jærn- og Metalindustriens Vedkommende er Forholdene i al Almindelighed i Orden. Priskuranterne, som i mange Fag er knyttede til Overenskomsterne, er det ikke for Jærn- og Metalindustriens Vedkommende, og her forhandles der derfor paa sædvanlig Maade hist og her med gennemgaaende gode Resultater. Hvad Fortjenesten angaar, da findes der nu officielle Opgivelser for Oktober Kvartal 1915, altsaa det Kvartal, som ligger umiddelbart før Lønoverenskomsten af 31. December 1915.

For Formerfagets Vedkommende beskæftiges der 1258 Mand paa Fabrikker under Sammenslutningen, og Timelønnen er gennemsnitlig 50,5 Øre, medens Fortjenesten er 71,6 Øre pr. Time.

For Smede- og Maskinfaget var de tilsvarende Tal 45,7 og 66,2 Øre, men her drejer det sig ogsaa om langt større Arbejderantal, idet der paa Værksteder under Sammenslutningen beskæftiges 9927 Mand, og Tallene omfatter ikke saaledes som Formernes alene Fabriksindustrien, men ogsaa store Dele af Smaahaandværk og Reparaturvirksomheder. Tager vi den københavnske Fabrikantforening, som omfatter 54 Fabrikker med 2525 Mand, saa var Timelønnen for Smedene 48,2 og Fortjenesten 72,2. En anden betydelig Gruppe dannes af Skibsværfterne og Skandia, tilsammen 15 Virksomheder med 2996 Mand. Her var Timelønnen 44,1, men Fortjenesten 69,9. Det er her værd at bemærke, at denne sidste Kvartalsopgivelse viser en Fremgang paa 3,4 Øre i Fortjenesten.

For de øvrige Haandværksfag indenfor Centralorganisationen foreligger der ingen herhenhørende officielle Tal.

Hvad Overenskomsten og dennes gennemgaaende Timelønsforhøjelser og den i Tilslutning dertil skete Priskurantforhøjelse betyder, kan naturligvis først konstateres paa et senere Stadium, men Jærn- og Metalindustriens System med en fortsat Lønbevægelse tør nok siges at have staaet sin Prøve, og det bestaar stadigvæk sin Prøve, og er der end dem, der vil mene, at Fortjenesten er for ringe, saa er det i alt Fald en Kendsgerning, at Fremgangen var og bestandig er meget betydelig, og Virksomheden for fra Organisationens Side at forbedre Lønningerne der, hvor de er lavest, gaar fremdeles sin Gang med betydeligt Resultat.

Lærlingelovens Revision og Socialdemokratisk Ungdomsforbund.

Et af de Forhold, der har Krav paa Opmærksomhed og som er blevet og stedse bliver vanrøgtet, er Lærlingenes Uddannelse, Aflønning og hvad dermed staar i Forbindelse. Ikke mindst maa herunder nævnes den Udbytning, Lærlingen ofte er udsat for, set i Forhold til det, der bibringes ham af faglig Kundskab. Og i alt for mange Tilfælde er det for store pekuniære Byrder, der paalægges Lærlingenes Forældre.

En Del er der naturligvis udrettet gennem de faglige Organisationer, men det er ikke nok og kan ikke blive nok, saalænge Arbejdsgiverne paa en Række Omraader staar beskyttet, som de gør, gennem Lovgivning og de dermed i Forbindelse staaende Lærlingekontrakter.

Den nugældende Lærlingelov bør revideres, og mellem dem, der virker herfor, maa i første Række nævnes Socialdemokratisk Ungdomsforbund. Paa Socialdemokratiets Kongres i 1915 erkendtes dette ogsaa, idet Kongressen sanktionerede de Krav, Ungdomsforbundet havde opsummeret i følgende:

»Den nuværende Form for Lærlingeuddannelse, hvor denne ganske er overladt til det private Initiativ og derfor langt mere er Udbytning end Uddannelse, bliver i stedse stigende Grad utilfredsstillende. Arbejderbevægelsens Krav maa derfor gaa ud paa, at Arbejderungdommens faglige Oplæring overtages af Samfundet — i Lighed med hvad Tilfældet er paa andre Omraader (Læger, Jurister, Lærere osv.).

Da vi imidlertid erkender, at en Reformering af Lærlingeforholdet for Øjeblikket ikke er mulig paa dette Grundlag, udtaler vi Ønsket om, at der maa arbejdes for en snarlig Revision af den nugældende Lærlingelov, saaledes at der lægges særlig Vægt paa følgende Krav, som den socialdemokratiske Ungdomsbevægelse gennem en Aarrække har agiteret for:

Lærlingenes *Uddannelsestid* maa i intet Tilfælde overstige *3 Aar.* Der skabes *Garantier,* som tilsikrer Lærlingene en *virkelig* Uddannelse i denne Tid.

Fastsættelse af en *Minimalløn,* der *fuldt ud* svarer til *Lærlingens Underhold.*

Arbejdstiden maa ikke overstige 8 Timer, deri indbefattet saavel teknisk som almindelig Fortsættelsesundervisning. *Al Undervisning* foregaar i *Dagtimer.*

Ophævelse af Læremesterens Ret til at øve Hustugt. — Lærlingens *Foreningsret* anerkendes.

Offentligt, effektivt Tilsyn med Overholdelsen af Lærlingeloven.«

I denne Tid afholder Ungdomsforbundet Møder og Agitation for at fremme Sagen. Vore Medlemmer saavel som Lærlingene, der jo en Gang, efter endt Læretid, skal overgaa som Medlemmer i et af de til Centralorganisationen hørende Forbund, opfordrer vi efter al Evne at støtte Forbundets Virksomhed med Raad og Daad til Sagens heldige Løsning.

Formerne i Norge.

Siden sidst udsendte Fagblad, hvori Situationen i den norske Jærnindustri omtaltes i to Artikler, er fra *Norsk Formerforbund* modtaget en Skrivelse, der i korte Træk skildrer Situationens Udvikling med følgende:

I Norge gælder almindeligvis 14 Dages Opsigelse af Arbejdet. *Formerforbundet* har opsagt for sine samtlige Medlemmer til Standsning af Arbejdet den 13. April. I Henhold til den ny Mæglingslov greb Statens Mæglingsmand ind og forbød Arbejdsstandsningens Etablering, hvilket udsætter samme i ca. 1 Uge. Som Svar paa Formerforbundets Opsigelse har Arbejdsgiverforeningen den 8. April erklæret Lock-out i hele Jærnindustrien. Det andrager ca. 20,000 Mand.

En Række af Fag er alt ude i Konflikt, men den mest betydende er dog Grubearbejder-Konflikten.

Situationen skildres som stærkt truende, hvis ikke Arbejdsgiverne tager Reb i Sejlene og ligeledes tager noget mere Hensyn til Arbejdernes Krav.

Nordens og Danmarks Lokomotivmænd.

Som bekendt er der for Tiden en Bevægelse oppe ved Privatbanerne for at forbedre Personalets Kaar, og specielt har Repræsentanter for Lokomotivpersonalet henvendt sig til Smedeforbundets Hovedbestyrelse om Støtte til deres Forehavende, og de har i saa Henseende modtaget de nødvendige Tilsagn.

Imidlertid har de danske Lokomotivmænds Organisation, ligesom næsten alle danske Fagorganisationer, en skandinavisk Organisation og derigennem et praktisk Samarbejde med Lokomotivmændene i de nordiske Lande.

For nu at opnaa denne Centralisations Støtte til Privatbanernes Lokomotivmænds Lønbestræbelser, var Sekretariatet for Nordisk Lokomotivmandsforening sammenkaldt til et Møde i Aalborg Søndagen den 9. April, og til dette Møde havde man indbudt Formanden for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark og for Smedeforbundet, J. A. Hansen. Mødet resulterede i en Udtalelse fra Konferencen, hvorunder saavel Repræsentanterne for de nordiske Lokomotivmænds Organisationer som for Jærn- og Metalindustrien i Danmark tilsagde Lokomotivmændene ved Privatbanerne al mulig Støtte til deres Forehavende.

Dagen efter var Konferencens Deltagere indbudte til de danske Lokomotivmænds Generalforsamling, som fandt Sted i Aarhus, og ved denne Lejlighed talte foruden Repræsentanter for Civiletaternes Centralorganisation, Præsidenten for det nordiske Lokomotivmandsforbund, Hr. Nordahl fra Christiania, og Folketingsmand Laurits Rasmussen, medens J. A. Hansen talte for de danske Lokomotivmænd og deres Organisation, som under Ledelse af d'Hrr. Lokomotivførere Christensen og Mortensen fra Esbjerg stadig har staaet i et mere og mere livligt Samarbejde med Jærnindustriens organiserede Arbejdere. J. A. Hansens Udtalelser modtoges med varm Tilslutning af de forsamlede Lokomotivmænd, der saa godt som alle er begyndte med at staa som Medlemmer af Smede- og Maskinarbejderforbundet.

Et Par yderligere Bemærkninger om de danske Lokomotivmænds Organisation turde her være paa sin Plads.

I 1910 opnaaede de saakaldte Civiletaters Organisation Forhandlingsregler, hvorefter Regeringen traadte i Forhandlingsforhold til disse Organisationer. Reglerne lød imidlertid paa, at der kun maatte være 2 Etatsorganisationer, og Delingsgrænsen mellem disse er 7. Lønningsklasse. Der blev derved en Lejlighed til for visse Lokomotivførere, som følte sig for fine til at staa i Organisation sammen med Fyrbøderne, at gaa over til Jærnbaneforeningen (Guldsnorene). Den daværende Forretningsfører for Dansk Jærnbaneforbund (Sølvsnorene), Chr. Nielsen, støttede i høj Grad disse Bestræbelser, idet han regnede med, at saavel Fyrbøderne som Værksteds- og Remisearbejderne derved efterhaanden af sig selv vilde gaa over til Dansk Jærnbaneforbund. Det gik imidlertid anderledes. De timelønnede Arbejdere vilde ikke svigte deres Fagorganisationer, fordi de vidste, hvad dette vilde betyde for dem selv, og et Delegeretmøde i København vedtog i saa Henseende i 1911 en skarp Resolution.

Medens Udvandringen af de »fine« Lokomotivførere foregik, holdtes der Systemskifte i Dansk Lokomotivmandsforbund. De nuværende Ledere, Christensen og Mortensen, valgtes, og fraset en enkelt Undtagelse, hvor Organisationen nær var kommet i Armene paa Separatister, har de styret en solid Retning, der nu har bragt dem de ønskede Resultater.

De udtraadte Førere havde indenfor »Guldsnorenes«

Organisation dannet en egen Kredsorganisation, og under Embedsmændenes Overledelse nød de saaledes Fordelene ved Forhandlingsretten, medens Dansk Lokomotivmandsforbund stod udenfor. Tendensen var jo, at Etatsorganisationen vilde have drevet Kilen saa langt ind, at en Sprængning kunde finde Sted. At dette ikke lykkedes, skyldtes d'Hrr. Christensen og Mortensens energiske Arbejde i Forbindelse med en Række af vore gode, gamle Medlemmer fra Smedenes Organisation, der ikke havde glemt, hvad de havde lært indenfor dette Forbunds Rækker.

Efter en Række Forsøg paa Tilnærmelser fra »Guldsnorene« maatte imidlertid de overløbne Førere gaa tilbage igen til deres gamle Organisation, og nu begyndte det at lykkes for Lokomotivmændenes ovenfor nævnte Ledere at faa Organisationen gjort til en Forhandlingsfaktor, og paa Generalforsamlingen i Aarhus forelaa nu Vedtægter angaaende en Sammenslutning til Udnyttelse af de før omhandlede Forhandlingsregler. Disse Vedtægter godkendtes, og der er al Grund til at lykønske d'Hrr. Christensen og Mortensen til Resultatet. Lokomotivmændenes Organisation har derved vundet i Fasthed, og Samarbejdet med Jærn- og Metalindustriens Centralorganisation vil sikkert ogsaa efterhaanden vokse i Styrke.

Organisationernes Rubrik.

Elektrikere.

I Organisationernes Rubrik havde Elektrikerforbundet, i Henhold til Fagenes alfabetiske Ordning, første Plads. Det har Forbundet ikke mere, thi fra 1. April er Elektrikerforbundet ikke Medlem af Centralorganisationen af Metalarbejdere.

I fuldgyldig Samklang med Forbundets Love, vedtog et Repræsentantskabsmøde den 22. Marts 1914, efter at Sagen forud var behandlet paa en Kongres, at indmelde Forbundet i Centralorganisationen.

Det varede imidlertid ikke længe før Oppositionsrøsterne lod høre fra sig; om Fordelen eller ikke Fordelen ved at være med, om Faget var Bygnings- eller Industrifag, og endelig om Gyldigheden af Repræsentantskabets Beslutning.

Kort fortalt resulterede dette i, at Spørgsmaalet om Forbundets Udmeldelse kom paa Dagsordenen til Forbundets Kongres i August 1915, og her vedtoges det med 22 Stemmer mod 21, at Forbundet skulde udmelde sig. Man paastod rigtignok, at en Repræsentant havde stemt forkert, men set fra anden Side kunde det være en tvivlsom Fordel, om Forbundets Forbliven i Centralorganisationen var vedtaget med én Stemmes Majoritet.

Formentlig har man heller ikke i Udmeldelsespartiet været særlig glad for Resultatet. I alle Tilfælde blev en Urafstemning til Sagens endelige Afgørelse sat i Scene.

Denne er nok en Smule Omtale værd. Samtidig med, at Repræsentanter for Udmeldelsespartiet berejste Landet og agiterede i Afdelingerne for deres Stilling til Sagen, udsendtes der Cirkulærer derom. Paa en Side anbefalede et af Forbundets Hovedbestyrelsesmedlemmer, med Navns Underskrift, at udmelde sig. Paa en anden Side anbefaledes med Forbundsformandens Underskrift, ikke at udmelde sig, og med alt det Bravour, den Sag er rejst, har man opnaaet, at 589 eller knapt 37 % af Forbundets Medlemstal, der er ca. 1600, har stemt. For at blive har 214 Medlemmer stemt, 3 Sedler var ugyldige. Rest = 372 Medlemmer eller godt 23 % af det samlede Medlemsantal har besluttet Udmeldelsen. For Udmeldelsespartiet en endnu daarligere Sejr, end den de vandt paa Kongressen.

En af vore mest kendte Ledere i Fagbevægelsen skrev i et Tidsskrift, for ikke længe siden, nogle Artikler om Urafstemning. Hans afsluttende Bemærkning var, at Urafstemning var en rigtig »skidt« Afstemningsmaade. Heri havde han Ret, og det har *Dansk Elektrikerforbund* nu understreget.

Formere.

Skifte i Forretningsudvalget. Ikke længere tilbage, end til vort Januar Nummer af nærværende Blad, maatte vi meddele, at Medlem af Forretningsudvalget, A. Dahl, havde nedlagt sit Mandat paa Grund af Overtagelse af en Mesterplads, og at 1ste Suppleant, Alexius Schmidt, havde overtaget den ledige Plads.

I dette Nummer maa vi meddele, at Schmidt allerede har forladt os igen, og af samme Grund som Dahl, idet han fra 1. April har overtaget en Mesterplads hos Firmaet F. L. Smidth i København, hvor han i en Aarrække har arbejdet.

Schmidts Virksomhed i Forretningsudvalget blev saaledes ikke af lang Varighed, men i den københavnske Afdelings Bestyrelse, har han haft Lejlighed til at udfolde en Del Virksomhed.

Suppleant Nr. 2, Gotlib Carlson, Broder til Forretningsudvalgets fleraarige Medlem, Chr. Carlson, er derefter indkaldt.

G. Carlson møder ikke uforberedt, idet han i en Aarrække har været Medlem af Københavns Afdelings Bestyrelse og Sekretær i samme.

Brovst. Med Aktieselskabet Brovst Jærnstøberi har Forbundet afsluttet en Overenskomst af de vanlige med de udenfor Arbejdsgiversammenslutningen staaende Fabrikanter.

Opsigelsesfristen er 3 Maaneder, og den kan tidligst udløbe 8. Juli 1918.

Hjørring. Paa begge de derværende Støberier har vore Medlemmer rejst Krav om Forbedring af en Række ældre Akkorder. Arbejdsgiverne har indtil videre stillet sig noget stejlt, og der er i Øjeblikket mest Grund til at tro, at det ikke gaar af uden Organisationernes Indgriben.

København. Hos Firmaet Bonnesen & Danstrup, hvor der ikke arbejdes i Akkord, rejstes der i November f. A. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne. Ved Mæglingen opnaaedes ikke Enighed, men kort Tid efter tilbød Firmaet at betale Formerne Løn for de 3 Timer, som Arbejdstiden i de 4 Vintermaaneder forkortes med, og med denne Form for en Slags Dyrtidstillæg slog Formerne sig til Ro, indtil Arbejdstiden den 1. Marts i Aar atter forlængedes med de 3 Timer, uden at der fulgte en tilsvarende Lønforhøjelse med.

Under disse Forhold afholdtes den 20. Marts et Mæglingsmøde, og Sagen sluttedes her med en samlet Forhøjelse paa 28 Øre til 14 Mand. Gennemsnittet er derefter 72 Øre pr. Time.

Middelfart. Den 30. Marts afholdtes, paa Krav fra Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, et Mæglingsmøde hos Aktieselskabet I. S. Hess & Søn, Middelfart. Sagen drejede sig om Uenighed om Trækning af Fabrikkens Kontrolur. Firmaet havde flyttet Uret fra sin tidligere Plads, og Arbejderne havde tilbudt en Ordning, som Direktøren ikke vilde modtage.

Sagen sluttedes med, at denne Ordning vedtoges. Den bestaar i, at Arbejderne skal trække Uret naar de kommer om Morgenen og om Middagen, men ikke ved den normale Bortgang fra Fabrikken. Dog tilføjedes, at hvis Arbejderne forlader eller vender tilbage til Fabrikken i den normale Arbejdstid, skal de ogsaa trække Uret.

Udenfor Dagsordenen forhandledes der om enkelte andre Ting, som var Firmaet og Formerne imellem.

Nakskov. Den med Maskinfabrikken Nakskov gældende Akkordprisliste er opsagt fra 1. April. Det ses ikke helt tydeligt af Afdelingens Meddelelse, om der forhandles om en ny Akkordprisliste, eller om man er gaaet over til at arbejde i ren Timeløn. Det sidste er dog mest antageligt.

Odense. Efter Afslutningen af den ny Akkordprisliste for Maskinformerne hos Aktieselskabet Allerups Efterfølgere har Afdelingen optaget Lønstatistik for Marts Maaned for disse Medlemmer, og Gennemsnitsfortjensten viser sig at være 64,5 Øre pr. Time. Under Forhandlingerne i Vinter var den 51—53 Øre. Det er en Stigning paa ca. 20 %.

Hos Jærnstøber Berg har to Maskinformere, der ikke arbejder i Akkord, faaet deres Timeløn hævet fra 45 til 48 Øre.

Hos Aktieselskabet Brandt & Co. har et i ren Timeløn arbejdende Medlem faaet denne hævet fra 51 til 56 Øre. Samme Sted er Akkordpriskuranten opsagt, hvad den ogsaa trængte til at blive.

Roskilde. Hos Fabrikant Strøyberg, hvor der arbejdes i Timeløn, er denne for 7 Mand hævet med 13 Øre pr. Time. Gennemsnittet er derefter 55 Øre.

Randers. Blokaden af Randers Ny Jærnstøberi er hævet.

Sorø. I Fagbladet for December f. A. meddeltes om et hos Lunge & Søn afholdt Mæglingsmøde paa en Række forskellige Krav. En Del gik i Orden, men det vigtigste — nemlig det meste om Lønforholdet — strandede.

Uden at Sagen kom frem til Timandsmøde, gjordes der fra Organisationerne Forsøg paa at bringe Parterne sammen til fornyet Forhandling. Og Afdelingen meddeler nu, at Forhandlingerne og Sagen er afsluttet.

Som ovenfor nævnt var det væsentligst Akkorderne der blev til Rest, og det gjaldt baade for Haand- og Maskinformerne.

Afdelingen anslaar den opnaaede Forhøjelse til omkring 100 Kr. pr. Mand om Aaret.

Skive. Fra denne Afdeling er meddelt, at en der i Brug taget ny Formemaskine betjenes af vore Medlemmer. En Rensetromle, der var opstillet i Støberiet, og som lavede et saa infernalsk Spektakel, at det var uudholdeligt at være i Støberiet, er ved Fabrikinspektørens Mellemkomst blevet isoleret.

Vejen. To hos Jærnstøber Svenning i ren Timeløn arbejdende Medlemmer, har faaet Timelønnen hævet fra 53 til 58 Øre.

Metaltrykkere.

Lønstatistiken. Den ved Udgangen af Aaret 1915 optagne Lønstatistik udviser Fagets Lønforhold i de forskellige Brancher. Da det stadig har været et Spørgsmaal af stor Betydning blandt vore Medlemmer, hvorledes Lønningerne var i de forskellige Brancher, vil sikkert nedenstaaende Hovedfacit af Statistiken være af Interesse.

Timefortjeneste ved Akkord.

Branche	Antal Medl.	Gennemsnit
Lamper og Lysekroner	32	79,4 Øre
Blik- og Metalvarer	16	74,8 —
Elektroplet	18	68 —

Timelønninger, ansatte ved Akkord.

Branche	Antal Medl.	Gennemsnit
Lamper og Lysekroner	32	51,2 Øre
Blik- og Metalvarer	16	52,3 —
Elektroplet	18	51 —

Rene Timelønninger.

Branche	Antal Medl.	Gennemsnit
Lamper og Lysekroner	4	60 Øre
Blik- og Metalvarer	5	58 —
Elektroplet	1	55 —
Sølv	10	64,1 —

Det hele i Gennemsnit.

	Antal Medl.	Gennemsnit
Akkord	66	73,7 Øre
Timeløn, ansat ved Akkord	66	51,5 —
Ren Timeløn	20	59,3 —
Akkord og ren Timeløn sammenlagt	86	66,1 —

Smede og Maskinarbejdere.

Odense Smedelaug. Efter længere Tids Forhandlinger er det endelig lykkedes at faa Overenskomsten med Odense Smedelaug i Orden. Den udløb allerede til 1. Januar, men selv efter at der var sluttet Overenskomst for den øvrige Jærnindustri, trak Lauget sig i at give sin Tilslutning. Det øjeblikkelige Løntillæg betyder, at 33 Mand har faaet deres Timeløn hævet fra 46,9 til 49,9 Øre. De udenfor Lauget staaende Mestre har paa en enkelt Undtagelse nær alle rettet sig efter Bestemmelserne for dette. Yderligere 15 Mand har derved faaet Lønforhøjelse, i Tal gennemsnitlig 3,2 Øre hver, fra 43,3 til 46,5 Øre.

Andre Overenskomster. Den med Firmaet P. F. A. Thomsens Efterflg. i København og vort Forbund gældende Overenskomst af 7. Marts 1914 er ved en Tillægsoverenskomst forlænget paa 2 Aar, imod at der maanedlig gives et Dyrtidstillæg af 8 Kr.

Den med Nykøbing Sukkerfabrik paa Falster sluttede Overenskomst af 14. Maj 1914 er ligeledes ved en Tillægsoverenskomst forlænget paa 1, eventuelt 2 Aar. Alle Timelønninger til og med 47 Øre forhøjes med 3 Øre, derover med 2 Øre. Antagelseslønnen bliver 46 Øre.

Denne Forhøjelse fandt iøvrigt Sted efter samme Principper som for A/S De danske Sukkerfabrikker i Assens, Odense, Holeby, Nakskov, Maribo, Sakskøbing, Stege og Lyngby, hvor Overenskomsterne var opsagte til Udløb 1. Maj, men hvor man under 31. Januar enedes om at forny dem paa de nævnte Betingelser. Ifølge de indgivne Lønskemaer i November f. A. var der paa disse Fabrikker beskæftigede 97 Mand til en gennemsnitlig Timeløn af 49,0 Øre. Den gennemsnitlige Forhøjelse andrager ca. 2 Øre, og herudover gives et ugentligt Dyrtidstillæg paa 3 Kr.

Ogsaa paa Sukkerfabrikken »Vestsjælland« i Gørlev var Overenskomsten opsagt til Udløb, men Fabrikken meldte sig da i Sammenslutningen. Derefter rejstes et Lønkrav, og ved et Mæglingsmøde den 5. April fik 9 Mand 36 Øre til Fordeling pr. Time med tilbagevirkende Kraft til 1. Februar, og det fastsattes, at Vagthavende skal have Betaling om Natten for 12 Timer.

Mellem Aalborg Afdeling og Smedemestrene Schaltz, Larsen og Møller i Løgstør er der indgaaet en Overenskomst, som er gældende fra 1. Februar 1916 til 1. Februar 1918. Timelønningerne forhøjes straks med 5 Øre, om et Aar med 2 Øre.

Papirfabrikkerne. Som meddelt i sidste Nummer af Bladet har 7 Mand paa Frederiksberg Papirfabrik faaet deres Timeløn hævet med ialt 42 Øre. Samtlige fik derved en Timeløn af 59,5 Øre.

Paa Nørrebros Papirfabrik beskæftiges kun et af vore Medlemmer, men han fik ogsaa samtidig hermed sin Timeløn hævet til 59,5 Øre med tilbagevirkende Kraft til 1. Februar. — Paa begge disse Fabrikker aftaltes samtidig et Dyrtidstillæg af 4 Kr. pr. Maaned.

Omtrent samtidig har 4 Kolleger paa Ørholm Papirfabrik ved Lyngby faaet deres Timeløn hævet med hver 2 Øre til 52 Øre og Dyrtidstillæget med 1 Kr. pr. Uge.

I Begyndelsen af Aaret rejstes der ogsaa Lønkrav paa Maglemølle Papirfabrik ved Næstved, og dette er nu resulteret i, at 12 Mand har faaet deres Timeløn hævet fra 48,3 til 51,5 Øre, hvortil kommer et Dyrtidstillæg paa 4 Kr. pr. Maaned.

Paa Dalum Papirfabrik ved Odense har 7 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 47,1 til 50,6 Øre, med Dyrtidstillæget iberegnet til 52,1 Øre.

Lønforhøjelser andre Steder. Hos Frihavnsaktieselskabet har 2 Grovsmede faaet deres Timeløn forhøjet fra 51 til ca. 59 Øre, dels ved en Omlægning fra Timeløn til fast Ugeløn.

Paa Soyakagefabrikken paa Islands Brygge har 7 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 58,5 til 67,5 Øre. Heraf er de 2,5 Øre at betragte som Dyrtidstillæg.

Hos Schulstad & Ludvigsen (Brødfabrik) har 7 Mand faaet Lønnen hævet fra 57,5 til 65 Øre.

Hos Fabrikant A. A. Pindstofte i Valby er der sket yderligere Forhøjelser. I sidste Fagblad meddeltes, at Lønnen ved Tillæg var steget til 62,2 Øre. Ved de stadige Forskydninger var dette sidste Tal naaet 63,5 Øre, og Lønnen er nu efter den sidste samlede Forhøjelse steget til 66,5 Øre.

Paa Hellesens & Ludvigsens Elementfabrik er Timelønnen hævet fra 45 til 64,5 Øre for de der beskæftigede 8 Mand.

Hos A/S Carl Lunds Fabrikker har 4 Smede faaet deres Timeløn hævet fra 42 til 50 Øre og 2 Mand fra 42 til 45 Øre.

I Odense har 62 Mand hos M. P. Allerups Eftflg. faaet Timelønnen hævet fra 45,3 til 47,8 Øre.

Mæglingssager. Fra Firmaet I. G. A. Eickhoff, København, rejstes for nogen Tid siden Klage over, at en Maskinarbejder havde forladt en Enkeltakkord efter at have optaget 80 Kr. i Forskud paa samme. Ved Mæglingsmødet den 18. Marts enedes man om, at den nævnte Akkord maatte betragtes som en Fællesakkord. Firmaet frafaldt Tilbagebetalingen af de 80 Kr. Det drejede sig om en Mand, der havde været i Firmaets Arbejde i 22 Aar, og Firmaet havde ved hans Bortgang ikke udbetalt ham en resterende Uges Løn.

Hos A/S Perfektion i København afskedigedes for nogen Tid siden en Tillidsmand. Dette vakte meget Røre, og ved et Mæglingsmøde den 14. Marts bestemtes det, at den afskedigede Tillidsmand hurtigst genantages. Et Klubmøde skulde afholdes inden 8 Dage, og her skulde Tillidsmanden saa stille sit Mandat til Raadighed.

Paa Maskinfabrikken »Alliance« i Slagelse mægledes paa en Klage over Anvendelsen af en Arbejdsmand ved noget nærmere betegnet Motorarbejde. Firmaet indgik ved Mæglingen paa kun at anvende Arbejdsmanden ved denne Art Arbejde efter forudgaaende Konference med Tillidsmanden for Smedene.

Den hos A/S J. S. Hess & Søn, Middelfart, verserende Sag om Kontrolurenes Trækning angik ogsaa Smedene, for hvem man traf samme Ordning som for Formerne (se disse).

Timandsmøde. Den 5. April afholdtes et Timandsmøde, hvor nedenstaaende 3 Sager behandledes:

1. Strid med A/S Recks Opvarmningskompagni om Forstaaelsen af Priskurantens Bestemmelser vedrørende Expansionsbolte og Vandudladere. Første Post henvistes til Afgørelse i Priskurant-Udvalget, medens det fastsloges, at Vandudladere betales efter Prislistens Punkt 10, og endvidere fastsattes det, at

»Ledningen fra Hovedledningen til Vandudlader eller Drainhane betales som selve Hovedledningen. Ledningen fra Vandudladeren til Returledningen betales efter Prislistens Punkt 1, med mindre Returledningen betales som Hovedledning. I saa Fald betales Forbindelsesledningen ogsaa som Hovedledning«.

2. A/S Recks Opvarmningskompagni mod Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. Klage over at Montørerne nægter at udføre Arbejdet ved Faststøbning af Ovnbærere til Varmeanlægget i Christiansborg Slot. — Da Enighed ikke opnaaedes, begærede Sammenslutningen senere Sagen afgjort ved en Voldgift, og dette er tiltraadt af Hovedbestyrelsen.

3. Krav om Udbetaling af et Tilgodehavende hos Gørtlermester Amelung, Brønshøj. Maatte frafaldes af Forbundet.

Prisforhøjelse. Firmaet F. L. Smidth & Co. i Valby har, efterat Arbejderne havde fremsat Krav om Forhøjelse af Akkordprisen, opslaaet følgende:

»Indtil videre vil der til de bestaaende Akkordpriser blive udbetalt et ekstra Tillæg af 10 pCt. som Dyrtidstillæg. — Nye Akkordpriser fastsættes paa samme Grundlag som hidtil, og til de derved fremkomne Priser udbetales ligeledes indtil videre et Tillæg af 10 pCt.«

Kedelsmedene havde forlangt Akkordpriserne hævede med gennemgaaende 20 pCt.

Cyklefabrikken „Grand", Nørre Aaby. Cyklefabrikken »Grand« i Nørre Aaby ved Middelfart har hidtil hovedsagelig beskæftiget uorganiserede, men i den senere Tid har dette Forhold forandret sig en Del. Nogle organiserede har fundet Vej derud, og det er endt med, at samtlige 16 Mand har dannet en Klub under Middelfart Afdeling. Denne Aktion huede ikke rigtig Fabrikkens Indehaver, Hr. Andersen, der gav Klubbens Bestyrelsesmedlemmer, 3 i Tal, deres Afsked.

Afdelingen i Middelfart tog Affære. Den forlangte de 3 Mand genindsat og Organisationsretten respekteret. I modsat Fald vilde Arbejdet blive standset Onsdagen den 5. April.

Det hjalp. De 3 Mand toges atter i Arbejde.

Fra Nørresundby. I sidste Nummer af Medlemsbladet omtaltes, at der paa Cementfabrikken Lindholm havde fundet en Lønforhøjelse Sted, som hævede Gennemsnittet for 6 Mand fra 46 til 47 Øre. Skulde være fra 47 til 48 Øre.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt af Smede og Maskinarbejdere og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. Smedemester Reves, Slagelse.
4. De forenede Kalkværker, Thisted.
5. Smedemester Ringer, Aalborg.
6. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
7. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
8. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.
9. Maskinfabrikant Harald Christensen, Mariendals Allé, Slagelse.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

Provinselektricitetsværkerne. I Skrivelse af 7. Marts meddeler »Foreningen af Funktionærer ved danske Provinselektricitetsværker«, at den har blokeret Maskinmesterstillingen ved Aalborg Elektricitetsværk, som af Kommunen for Tiden søges besat. Kommunen vil ikke betale Mindstelønnen.

Hævet Blokade. Den siden Marts 1914 proklamerede Blokade af Smedemester Dahl i Ringkøbing har nu ført til det Resultat, at Smedemesteren har underskrevet den Ovenenskomst, som Svendene i Ringkøbing mente at kunne gaa ind paa. Blokaden er derfor hævet.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Blokaden af Fabriken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, fortsættes uforandret.

Anvendelse af kvindelig Arbejdskraft under Krigen.

Blandt de mange Omvæltninger, Krigen har bragt ind i Erhvervslivet i Europa, er ogsaa i de krigsførende Lande den, at Kvinderne i meget stor Udstrækning har maattet overtage Mændenes Funktioner, og det er i Øjeblikket i mere end en Henseende af uvurderlig Betydning for Nationerne, at de kan gøre det, men det aabner allerede paa den anden Side Perspektiver, man ikke uden Sorg og Bekymring ser ind i.

Spidsartiklen i sidste Nummer af »Metallarbeiter Zeitung« behandler en enkelt Begivenhed, der i al sin Nøgternhed taler et tydeligt Sprog. Vort Broderorgan skriver:

En Fabrikant i Solingen beskæftigede en Fru X. Denne Frue har allerede nu arbejdet over et Aar ved en Drejebænk, som tidligere betjentes af en Drejer. Han lavede 12 mm. tykke og 12 cm. lange Bolte med Hoved, daglig 200 Stk. For hvert Hundrede gaves 3,50 Mk.; Drejeren fortjente saaledes 7 Mk. om Dagen. Saa blev han indkaldt til Militær og Fru X oplært til hans Arbejde. Den første Dag lavede hun intet brugbart Arbejde, men efter den 3. Dag gik det allerede bedre, og i Løbet af 14 Dage bragte hun Præstationen op paa en Højde af 175 Bolte daglig, og efter 3 Ugers Forløb havde hun opnaaet samme Resultat som Drejeren: 200 Stk. pr. Dag. Selv om Oplæringen ikke altid gaar saa hurtig for sig, saa tager dette dog alligevel ikke Værdien fra dette Eksempel, gør maaske endog kun Tendensen i det store og hele mere tydelig.

Efter 3 Uger var Drejerindens Arbejdsydelse den samme som Drejerens. Hun fik dog kun 3 Mk. Han havde faaet 7. I de første Dage fik Fru X ikke meget færdigt, gennemsnitlig dog 15 Stk. om Dagen. I Akkord vilde hun altsaa kun have tjent 52½ Pf. Hun fik alligevel 3 Mk. daglig, og Fabrikanten tabte altsaa daglig 2 Mk. 47½ Pf. Endvidere mistede Fabrikanten for 2 Mk. Materiale samt betalte Kraft og Slid paa Maskinen. Mens Drejeren lavede 200 Bolte om Dagen blev der til Fabrikanten med Fradrag af Forarbejdelsesudgifter 2½ Pf. pr. Bolt.

Ser vi nu paa disse Tal tilsammen, har Fabrikanten daglig haft følgende Tab af Fru X:

Tilskud til Daglønnen	2,47½ Mk.
Tab af Materiale	2,00 —
Tidligere Fortjeneste, 200 × 2½ Pf.	5,00 —
Kraft til Drejebænken	0,80 —
Slid	1,00 —
Tilsammen	11,27½ Mk.

Dette Tab havde han kun i 3 Dage, ialt altsaa 33,82½ Mk. — Ved Fruens Flid ophævedes dette Tab snart, og efter 14 Dages Forløb lavede hun 175 Bolte om Dagen. Den gamle Akkordpris var 3½ Pf. pr. Stk., og herefter fortjente hun altsaa 6,12½ Mk. Sammenlignet med den mandlige Arbejdskraft tabte Arbejdsgiveren altsaa endnu 72½ Pf., da Drejeren daglig oparbejdede 200 × 2½ Pf. = 5 Mk., medens Fru X kun præsterede 175 × 2½ Pf. = 4,27½ Mk., men for denne tabte Fortjeneste holdt Fabrikanten sig skadesløs ved den *billige Arbejdsløn*. Regner vi imidlertid de 72½ Pf. fra, saa havde Arbejdsgiveren dog en *Særgevinst* paa 2,40 Mk. paa Fru X i Forhold til den mandlige Arbejder. Arbejdsgiveren havde tjent 4,27 Mk. paa Boltene, Fru X lavede, sparet 3,12½ Mk. i Arbejdsløn, og havde altsaa i de første 14 Dage en daglig Fortjeneste ved Fru X's Arbejde paa 7,40 Mk., altsaa 2,40 Mk. mere end tidligere.

Efter 3 Ugers Forløb naaede Fruen 200 Bolte daglig, og nu kunde Fabrikanten til sin tidligere Fortjeneste af 5 Mk. daglig lægge 4 Mk. i sparet Arbejdsløn.

Efter den 16. Uge forlangte Fru X en højere Løn. Hun fik derefter 3,50 Mk. og hun havde altsaa i de forløbne 13 Uger kun erholdt 18 Mk. (den mandlige Arbejder vilde have faaet 42). Arbejdsgiveren fortjente i den Tid 78 × 9 Mk. = 702 Mk. Dersom Arbejdersken i de første 12 Dage forudsættes at have forvoldt Fabrikanten et Tab af 11,27½ Mk., saa vil dette ialt sige 135,30 Mk. Regnes de fra de 702 Mk. bliver der alligevel tilbage 566,70 Mk. Ved den mandlige Arbejdskraft havde Fabrikanten i 15 Uger tjent 450 Mk. Ved Fru X's Arbejde tjentes altsaa 116,10 Mk. mere i disse første 15 Uger.

Nogen Tid efter forlangte Fruen igen Lønforhøjelse. Da hed det: Det kan ikke lade sig gøre. Vi har maattet oplære Dem, lægge Materiale hertil, og det har kostet saa meget at oplære Dem, at det er umuligt at give Dem højere Løn. — Fruen stod paa sin Fordring. Hun fik nu 3,75 Mk. pr. Dag.

Efter nok et Fjerdingaars Forløb forlangte Fru X igen Forhøjelse. For at vinde Tid og længst mulig tjene det store Overskud paa Fruens Arbejde hed det: Vi vil prøve Sagen, om det lader sig gøre til næste Lønningsdag. Men næste Lønningsdag var der ingen Prøve foretaget. Fruen vandrede dødtræt til Hjemmet. Hvad nu? Dagen efter indgav hun sin Opsigelse. Arbejdsgiveren lod som ingen Ting, og først efter Opsigelsesfristens Udløb — hvorved han altsaa havde vundet yderligere en Lønperiode — bød han Fru X Akkord, 2½ Pf. pr. Bolt. »De kan fortjene 30 Mk. om Ugen. Slaar De til og tager Deres Opsigelse tilbage?« Efter en halv Dags Betænkningstid var Handelen afsluttet, og Fruen fortjente nu 30 Mk. ugentlig for et Arbejde, som Manden havde faaet 42 Mk. for.

Vi skal dog ikke undlade overfor dette Tilfælde, hvor det drejer sig om Tal, som er en Kendsgerning, at tilføje, at der jo ogsaa forekommer Tilfælde, der ikke giver Arbejdsgiverne den Gevinst; men saadanne gunstige Tilfælde er ingenlunde enestaaende. Foreholder man Arbejdsgiverne disse Tilfælde, faar man det Svar: »Det Arbejde, Fruen laver, var ingen Beskæftigelse for mandlige Arbejdere. Jeg har allerede for længe siden bestemt dette lette Arbejde til Kvinder. Den mandlige Arbejdskraft er stadig betalt for godt af mig.« — Som om en Arbejdsgiver overhovedet gav en Arbejder noget!

Efter at have afsluttet Behandlingen af det specielle Tilfælde, fortsætter man med en Del andre, og tilføjer bl. a.:

Det er ubestrideligt, at Kvindearbejdet i de forskellige Fag udøver en lønnedtrykkende Virkning. Hvor langt Kvindearbejdet vil trænge ind i de Brancher, der var det fremmed før Krigen, afhænger meget af Arbejdsgiverens Virksomhed, men saa meget staar allerede idag fast, at der paa de Steder, som under Krigen har faaet Kvinder ind, hvor der før stod Mænd, efter Krigernes Tilbagekomst vil vokse mange Stridigheder op for Fagforeningerne. Men denne Fare er ikke den eneste, og der har allerede paa vort Industrigebet vist sig Syner, der er af en meget betænkelig Natur.

Hos Firmaet Weyersberg, Kirschbaum & Co., en Bedrift, der arbejder meget stærkt for Hærledelsen, er det forekommet, at man under Trusel om Antagelsen

af kvindelig Arbejdskraft har foretaget Lønreduktioner. Dette Firma er heller ikke det eneste, hvor man er gaaet frem paa denne Maade for at gennemføre Lønreduktioner, men her er Kvinderne altsaa ligefrem benyttede som Prisnedtrykkere overfor Mændene.

Vi har intet at indvende imod Beskæftigelsen af Kvinder — heller ikke efter Krigen —, men Reglen: »*Lige Løn for lige Arbejde*« maa følges. Saalænge Fabrikanterne ikke viser Imødekommenhed paa dette Punkt, kan vi med vor bedste Villie ikke komme til den Overbevisning, at det er andet end Billigheden, der ligger til Grund for at gøre Kvindearbejdet almindeligt og varigt, og at Krigen nu mange Gange bruges som Dækning for dette Formaal.

Vi forlanger lige Løn for lige Arbejde. At opnaa dette skal og maa i Fremtiden være den fornemste Opgave for alle Fagforeningsmedlemmer. — Enhver Arbejderinde maa vide, hvad hun vil. Den sorte Elendighed, der er blevet Kvindens Lod indenfor Textilindustrien, skal være en Spore for Metalindustriens Kvinder til at modarbejde Arbejdsgivernes Forsøg paa at trænge den Arbejdsløn tilbage, som en Gang er naaet i Metalindustrien.

Vi forstaar, at det maa pine vore tyske Kolleger at se Landets Arbejdsgivere optræde paa denne Maade i en Tid, hvor Nød og Elendighed har Bud til alle, og hvor Kvinderne ved deres Optræden tjener adskilligt andre Formaal end lige netop at opretholde Livet for sig selv, et Formaal, der i og for sig naturligvis ellers alene er tilstrækkeligt berettigende under normale Forhold, og man forstummer ved Tanken om, hvor frodigt Udbytterlysten trives selv i disse for Land og Hjem saa tunge Sorgens Tider.

Hvad Fremtiden vil bringe er et Spørgsmaal for sig, men i de krigsførende Lande kommer det næppe til at nøjes med den Procentdel erhvervende Kvinder, Nationen før Krigen har opvist. Før Krigen bestod den kvindelige Arbejdskraft, som havde fundet Optagelse paa Arbejdsmarkedet, af de Kvinder, som tilhørte det Overskud, Hjemmene ikke havde Brug for, eller ogsaa af de fattigste Lag af Befolkningen, hvor Manden ikke alene kunde fylde Opgaven som Forsørger.

Nu vil Forholdet i hvert Fald være det i de af Krigen ramte Lande, at der dels vil blive Tusinder af Enker, dels Tusinder og atter Tusinder af Invalider, som intet eller kun lidet vil kunne udrette. Deres Arbejdsevne mangles i deres respektive Erhverv, deres Familie har mistet Forsørgeren — hvem maa saa træde til andre end Hustruen.

Og hvad vil ikke det sige, dersom det kommer til at betyde lavere betalt Arbejde — og det gør det i hvert Fald, dersom ikke Fagforeningerne og de mandlige Kolleger kan værne dem. Desværre nok, at Virkningerne vil række langt ud over Landenes Grænser.

Kvindearbejde i Støberierne i Nordamerika.

(Oversat fra »Metalarbeiter-Zeitung«.)

Trods den Modstand, der fra de amerikanske Formeres Organisation stedse er øvet derimod, er Kvinderne dog gennem Tiderne optraadt stedse talrigere som Arbejdersker i Støberierne, hovedsagelig som Kernemagere.

De begynder med lettere Arbejde og ender med at udføre Arbejde for en voksen Mand, og Arbejdsgiverne begunstiger Tilgangen af dem, thi i Lønstridigheder o. s. v. tager de ikke Del.

De første kvindelige Kernemagere kom fra den gamle Verden og fra Lande, hvor de var vante til svært Arbejde for lav Løn. I Aaret 1910 udviste en offentlig Optælling, at der fandtes 1181 kvindelige Kernemagere, hvoraf 252 var Udlændinge, 355 var fødte i Amerika, men af europæiske Forældre, medens 6 var Negerinder.

I 1884 foretog man den første offentlige Undersøgelse af Kvindearbejdet paa dette Omraade. I *Detroit* havde 3 Støberier Kvinder i Arbejde. Et Sted var de Kernemagere for 50 Cent om Dagen. Et andet Sted optraadte polske Kvinder som Formere, men det maatte opgives, da det ikke var indbringende nok. Det tredie Sted beskæftigede man polske Kvinder og Børn i Renseriet, og kanadiske samt tyske Kvinder i Forsendelsesafdelingen for mindre Gods.

»Kvindespørgsmaalet« bestod ikke den Gang for de mandlige Formere og deres Organisationer, men Tiden ændrede deres Syn, eftersom Kvindernes Indtrængen — maaske rettere Inddrivning — gennem Tiderne langsomt men sikkert steg.

I 1903 foretog en Frøken Butler en Undersøgelse, der omfattede Staten *Pittsburg*. I 7 Støberier fandtes 159 kvindelige Kernemagere, der forfærdigede Kerner med Jærnstivere og Luft eller andre haandformede Kerner (altsaa ikke siddende Pillearbejde). Deres Læretid var 2 Aar. Derefter var deres Dagløn 1 Dollars 25 Cent. Uorganiserede mandlige Arbejdere erholdt for samme Arbejde 2 Dollar 50 Cent, og den mindste Dagløn for organiserede var 3 Dollar 50 Cent.

Frøken Butlers Skildring vakte Formerne og Kernemagerne, og paa Forbundets Kongres 1907 toges Sagen op til Behandling. Det paalagdes Hovedbestyrelsen og Afdelingernes Ledelse at have deres Opmærksomhed henvendt paa Kvinde- og Børnearbejdet i Støberierne. Det vedtoges, at polske Medlemmer kun kunde erholde Understøttelse, naar de forpligter sig til at modarbejde Uvæsenet, og endelig besluttedes, at ethvert Medlem ifaldt en Bøde paa 50 Dollar til Forbundet, saafremt han, helt eller delvis, til Hjælpearbejde eller til selve Faget, oplærte Kvinder. I Gentagelsestilfælde skulde de ekskluderes.

Det hjalp en Del paa de Støberier, hvor der var organiseret Arbejdskraft, men ikke paa de andre Virksomheder.

I 1910 forsøgte man i Staten *New York* at faa Lovgivningsmagten til at skride ind mod disse Forhold, men det mislykkedes i første Omgang, skønt der i Beretnin-

gen om den Undersøgelse, der i den Anledning foretoges, bl. a. findes følgende:

»I Støberier i *Buffalo* og *Syracuse* arbejder Kvinder under samme Vilkaar (ikke paa Lønomraadet) og i samme Omgivelser som Mændene, udsat for Gasdunster og Røg, og med saa stærk legemlig Anspændelse, at det er yderst farligt for deres Sundhed. Mændenes Løn var 3 Dollar om Dagen. Kvindernes Løn var fra 4 til 8 Dollar om Ugen.«

Denne Undersøgelse virkede dog sammen med Formerforbundets Agitation saaledes, at der den 1. Oktober 1913 traadte en Beskyttelseslov i Kraft, hvori det hedder:

»Ingen kvindelig Person maa beskæftiges i noget Bronce-, Jærn- eller Staalstøberi, eller i Kernemagerier, hvor Tørreovne forefindes.«

Dernæst udsendtes Regler for andre Rums Indretning, hvori Kvinder kunde beskæftiges med Kernemageri; men de Kerner, Kernekasser eller Plader, de skulde arbejde med, maatte ikke overstige 25 Pd. i Vægt.

Denne Lov var for Staten *New York*. Senere er lovgivet paa dette Omraade i andre Stater, saaledes i *Pensylvanien* og i *Ohio*. I disse Love er dog bestemt, at de ovennævnte Redskaber maa veje højst 15 Pd. Det kunde ogsaa være nødvendigt, naar man hører, at Kvinder beskæftigedes med Kerner, der vejede indtil 150 Pd., og at de var 3 eller 4 om at transportere dem.

Det næste Forlangende maa være at kræve Kvinderne ved Kernemagerarbejdet ind i Formerforbundet, for dernæst gennem Lovgivning at bringe det dertil, at Kvindearbejdet i Støberier fuldstændig afskaffes, fordi det er af for sundhedsfarlig og anstrængende Natur.

D. S. M. F.

20 Aars Stiftelsesfest.

Lørdag den 1. April fejrede Frederikshavns Afdeling sin 20 Aars Stiftelsesfest ved en festlig Sammenkomst i Forsamlingsgaarden.

Ca. 100 festklædte Damer og Herrer havde givet Møde og gav sig, efter at Formanden, P. Petersen, havde budt Deltagerne velkommen, i den bedste Stemning i Lag med de veldækkede Borde. Ved Fællesspisningen talte Forbundets Hovedkasserer om Fødselsdagsbarnet og rettede her sin Tak til de to tilbageværende Pionerer fra Afdelingens første Dage, som begge var til Stede ved Festen. Han omtalte samtidig Forbundets Lønpolitik med Henblik paa de seneste Begivenheder, bragte Afdelingen som saadan Hovedbestyrelsens Tak for den smukke Stilling, den hævdede paa dette Omraade, og sluttede med et af kraftige Hurra besvaret Leve for Jubilaren.

I Dagens Anledning var forfattet en Række Sange, som blev sungne under Maaltidet, og efter dette drak man Kaffe i de øvrige Lokaler, medens Salen ryddedes til den Svingom, der dannede Afslutningen paa Festen.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Esbjerg: Formanden indkaldt. Henvendelse sker til Kassereren.
Glostrup: J. Froholdt, Roskilde Landevej 31.
Silkeborg: M. Andersen, Grønnegade 11.

Kasserere:

Glostrup: Th. Petersen, Gasværksvej.
Hurup: M. Baltsen. (Ing. Udbet.).
Hørsholm: N. C. Nielsen, Dronningvej 16, St. (Ing. Udbet.).
Langaa: J. Jensen, Villa Pax.
Ringsted: H. Flinck, Jærnbanehotellet.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kasserere:

Holstebro: Til Kasserer er valgt Maskinarb. A. Mikkelsen, Helgolandsgade 6, 1.
Ringe: Kassereren indkaldt. Som midlertidig Kasserer Smed S. Zøega, Jernbanegade.
Ringsted: Til Kasserer er valgt Maskinarb. H. A. Mønsted, Kongensgade.
Sorø: Til Kasserer er valgt Maskinarb. H. Jørgensen, Priorgade 1. (Udbet. 6—7 Aften. Ing. Udbet. om Søndagen).

Afdelingsformænd og Afdelingskasserere

der skifter Bopæl til April Flyttedag bedes snarest meddele deres respektive Forbund derom, da der i Begyndelsen af Maj Maaned skal udsendes ny Adressefortegnelse.

Vore Telefoner.

Formere.

Hovedkontoret ..... Byen 2125
Udenfor Kontortiden, Formanden..... Taga 1154 x

Gørtlere.

Hovedkontoret ..... Nora 2249 y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor } ..... 5121 og 8221
Anvisningskontor }
Københavns Afdeling 1 3824
— — 7 ..... Godth. 1518 x
Aalborg 1192
Aarhus 4123
Nyborg 408
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen 375
Odense 1863
Frederikshavn 392
Randers 1512
Thisted, Axel Jensen 116
Lyngby Afdeling ..... Lyngby 409

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Formerforbund.						
678	Christensen, Søren Peter..	Holstebro	23. 2.84	Holstebro	1.11.02	Odder	9.10.15
840	Hansen, Johannes	Aalborg	1. 2.80	Silkeborg	1. 9.99	København	3. 4.15
1608	Jensen, Jakob	Skive	31.12.87	Nykøbing M.	15.11.13	Nykøbing M.	18. 1.16
688	Jørgensen, Ansgar Daniel	Nakskov	2. 4.79	København	11.11.11	Hovedktr.	?
1533	Maciejewski, Roman	Lodz	21.11.83	Fredericia	15. 8.13	Fredericia	4.12.15
1779	Mathiesen, Jens Peter....	Nakskov	10. 6.84	Fjerritslev	17. 7.15	Hovedktr.	16.10.15
627	Nielsen, Albert C. H. ..	Odense	17. 1.80	Odense	11. 4.01	Brønderslev	23. 2.16
515	Nielsen, Hans P. A. C.	—	17.12.73	—	1. 8.92	Hovedktr.	?
1714	Petersen, Adolf M.	Hjørring	28. 6.94	Hjørring	3.11.14	Hjørring	25. 9.15
211	Petersen, Edv. Jul.	Aarhus	16. 6.63	Hurup	1.11.07	Aarhus	?
305	Petersen, Ingvard.....	Ørding	30. 5.80	Nykøbing M.	4. 6.10	Nykøbing M.	29. 1.16
798	Poulsen, J. Carl P.	København	1.10.76	København	1. 9.96	København	?
1576	Rasmussen, Chr. Vald.	Odense	7. 3.93	Odense	1. 5.13	Hovedktr.	5.11.15
893	Sørensen, Søren L.	Røjle	15. 2.66	Kolding	4. 5.07	—	?
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
524	Andersen, G.	København	28.10.95	København	30.10.15	København	18.12.15
519	Hansen, Svend.....	—	1. 9.96	—	16.10.15	—	16.10.15
532	Høver, M. A.	Kolding	13.11.76	—	12.12.15	—	1. 1.16
218	Jørgensen, Chr.....	København	6.10.76	—	26.10.07	—	21. 8.15
347	Larsen, Edgar	—	26. 7.91	—	13. 4.12	—	16.10.15
417	Martens, Henry.....	—	24. 2.90	Hamburg	13. 4.12	—	8. 1.16
35	Nilsson, N.....	Sverrig	7.11.66	København	27. 9.96	—	1. 5.15
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
9217	Andersen, Theodor Chr...	Maarum	11. 5.96	Hillerød	2. 9.15	Hillerød	23.10.15
11780	Borup, Mads P. Madsen	Lemvig	22. 4.75	Randers	5.11.98	Aarhus	28. 7.15
6512	Buhl, Konrad.....	Skannerup	6. 6.83	Odense	14.12.13	Odense	20.11.15
18799	Christensen, Carl Peter....	Nykøbing F.	22. 7.91	Nykøbing F.	8. 5.11	Nykøbing F.	17. 7.15
17475	Dindler, Harald Emil...	Odense	13.11.85	Aalborg	21. 3.10	Aalborg	28. 8.15
9352	Eriksen, H. P.	Hammersholdt	28.12.72	Hillerød	12. 6.97	Hillerød	?
21144	Hansen, Hans.....	Svebølle	24. 2.91	Slagelse	15. 4.13	Holbæk	11.12.15
14107	Jensen, J. O.....	Dyngby	21. 1.72	Aarhus	4.11.99	Aarhus	1914
19268	— Jens Rob. Ch..	København	14. 7.94	Kbhvn. Afd. 2	25. 9.15	Kbhvn. Afd. 2	16.10.15
3112	— Jens Th.....	Ølby	9. 6.83	Hjørring	25.10.13	Hjørring	13.11.15
9066	Klingenberg, Anders.....	Faaborg	15. 4.76	Faaborg	21. 2.08	Roskilde	5. 6.15
14438	Køhler, Victor Albin...	Gvillinge, Sverrig	22. 2.81	Rudkøbing	8. 3.13	Svendborg	14. 8.15
17153	Nielsen, Carl.....	Skern	24. 9.91	Holstebro	6. 8.10	Holstebro	15. 5.14
12475	— Jens	Horsens	21. 9.94	Aalborg	14. 8.15	Aalborg	9.10.15
14469	— Jørgen	Herlev	13. 4.63	Lyngby	17.12.15	Lyngby	29. 1.16
21733	— Martin M.....	Horne Sogn	21. 3.94	Varde	21.11.14	Varde	25. 9.15
2663	Overballe, Jens O. Jensen	Ormslev	10. 1.91	Aarhus	3. 5.13	Aarhus	10. 7.15
13487	Petersen, Einar.....	Astrup	29. 9.97	Aalborg	3.11.15	Aalborg	1. 1.16
9879	Rasmussen, Anton.....	Randers	10.11.94	Randers	9. 1.15	Svendborg	9.10.15
19269	Roed, Christian	København	6.10.95	Kbhvn. Afd. 2	24. 9.15	Kbhvn. Afd. 2	23.10.15
17678	Sørensen, Jørgen Joh.....	Holbæk	20. 4.94	Holbæk	4. 5.14	Holbæk	25.12.15
22360	— Niels	Asnæs	23. 6.73	—	3. 1.16	—	29. 1.16
9421	Storm, Jørgen	Kolding	25.12.86	Esbjerg	3.11.05	Aarhus	11.12.15
19140	Temberg, Jørg. P. Jørgensen	Hasmark	28. 4.95	Odense	23.12.14	Odense	30. 1.16
9591	Wilmar, Albert Willy...	Aalborg	21. 3.89	Aalborg	2. 1.08	Aalborg	8. 1.16

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret).

			Nyt Nr.
Nr.	488	Vagner, Karl	536

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Nyt Nr.
Nr.	122	Hulstrøm, E.	79

Udmeldte Medlemmer.

			Sidst betalt
Nr.	134	Hansen, Jørgen	25. 3.16

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 6435 V. Andersen (Kbhvn. Afd. 2)
- 17542 V. C. J. Bondesen (Fredericia)

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 8728 H. Hein.
- 2700 H. Larsen.
- 3085 J. A. Reich.
- 9070 A. C. Skytte.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	8388	Christoffersen,	Vilh.	23. 3.01
-	1149	Helsted,	Axel Adolf	12.10.12
-	10145	Jensen,	Lars	20. 5.11
-	535	Krøner,	Vilh. P.	18. 7.03
-	19604	Larsen,	N. P.	1913
-	5234	—	Ole	16.12.99
-	15417	Mikkelsen,	Jens Jakob	4. 7.08
-	12535	Neuschwang,	Niels A. E.	19. 5.06
-	4835	Nørgaard,	Johs. Jensen	7.10.11
-	732	Nørring,	O. S. A.	26. 6.09
-	10650	Petersen,	Alfred E.	27. 7.00
-	10165	—	A. Furland	29. 6.12
-	11145	—	Axel Emil	6. 4.12
-	18186	Reinholdt,	Chr. Fr. D.	6. 4.12

				Sidst betalt
Nr.	2564	Viby,	B. L.	13. 5.11
-	1091	Winther,	Martin L.	15. 6.01
-	5517	Vollertsen,	H. P. M.	20. 4.12

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	17648	Andersen,	Hans Sofus	16. 8.13
-	15470	Christensen,	F. A.	22. 5.15
-	1060	Fischer,	V. C. F.	28. 8.15
-	16717	Geisler,	Johs. Th.	10. 4.15
-	3185	Hansen,	Lauge	4. 4.14
-	4034	—	Marius	22. 5.15
-	8728	Hein,	Hans Fr. G.	17. 7.15
-	20645	Hende,	Anders Marius Chr.	25. 4.14
-	11115	Henriksen,	V.	11. 4.14
-	19738	Jensen,	Christen	22. 3.13
-	3866	—	Harald	11.10.14
-	7262	—	Jens Chr.	20. 3.15
-	17939	Israelsen,	Holger	9. 5.14
-	209	Kibenich,	Charles E.	6.11.15
-	19062	Kunst,	H. C. F. M.	24.10.14
-	2700	Larsen,	Holger	28. 3.15
-	8338	Lembke,	Ove Kuhn	17. 7.15
-	7382	Madsen,	Gustav Adolf	20.11.15
-	2587	Olsen,	Chr. Martinus	9. 5.14
-	5811	Petersen,	Edvard	30.10.15
-	4700	Rasmussen,	Aage H. A.	9.10.15
-	3085	Reich,	Julius A.	25.12.15
-	18327	Schacht,	Jens Fr. Orla	18.12.15
-	9070	Skytte,	Albert Christensen.	11.12.15

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 1, 12. Aarg.

Offentlige Arbejdsanvisningskontorer.

Siden sidst fremkomne Meddelelse har Centralarbejdsanvisningens Direktorat til Arbejdsløshedskasserne indenfor Jærn- og Metalindustrien meddelt, at der er oprettet offentlige Arbejdsanvisningskontorer i Aalborg, Aarhus, Frederikshavn, Hjørring, Svendborg og Sæby.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 7 MAJ 1916 2. Aarg.

Afslutningen paa den store faglige Situation 1916.

Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund.

Med Afslutningen af den københavnske Murarbejdsmandsstrejke samt Ordningen af Overenskomstforholdene for Jord- og Betonarbejderne kan man vist nok slaa fast, at den store faglige Situation 1916 er bragt til en endelig og definitiv Afslutning. Ingen faar os til at tro, at Vrøvlet paa Gødningsfabrikkerne kan forandre noget i dette faktiske Forhold. Dels er Svovlsyrefabrikkernes Stilling indenfor Arbejdsgiverforeningen, trods det meget Guld Gødningen kaster af sig, ikke saa overvældende stærk, og dels haves der jo forskellige Retsmidler, som kan bringes til Anvendelse, naar det gælder at forhindre, at enkelte Institutioner, Virksomheder eller Industrigrene kommer til at bringe den almindelige Arbejdsfred i Fare.

For Fagforeningernes Vedkommende som Helhed taget danner De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde og Generalforsamling, som afholdtes i Dagene den 25.—29. April incl., Milepælen, som viser, hvor vidt vi er kommen, og hvorledes Situationen bør bedømmes. Paa Generalforsamlingens Dagsorden stod ganske vist forskellige andre Spørgsmaal af Interesse, navnlig Opførelsen af en Fagforeningsbygning i København for Landsorganisationen og dens Administration, tilligemed alt hvad dertil hører, men først og fremmest var det naturligvis Aflæggelsen af Beretningen, som omhandlede den store Lønkampagne nu i Foraaret, der tiltrak sig Opmærksomheden. Resultatet af Lønbevægelsen er en broget Mangfoldighed, selvom man nok derudaf kan finde visse centrale Linier og uddrage adskillig Lære.

Ingen af Parterne har helt kunnet holde fast ved deres principielle Standpunkter. Arbejdsgiverforeningens Parole sidste Efteraar lød jo paa: Ingen Forandringer i Overenskomsterne, men Udbetaling af en Dyrtidshjælp, hvor der maatte siges at være Nød tilstede, men den har de ikke kunnet holde. Paa den anden Side har Fagforeningerne dog heller ikke udelukkende faaet gennemført deres Standpunkt, som var reelle Timelønstillæg og Akkordprisforhøjelser. I en Række Fag er Løntillæggene suppleret med et Dyrtidstillæg, der jo nok til sin Tid vil kunne skabe Vanskeligheder, naar disse Tillæg skal konverteres, d. v. s. afløses, men fraset denne og en Række andre Enkeltheder er det lykkedes at gennemføre meget betydelige Forhøjelser, og de Principper, som Arbejdsgiverforeningen har gjort gældende ved Overenskomstforhandlinger, maatte den denne Gang absolut lade vige for Tidens praktiske Krav.

Arbejdsmændenes gamle Paastand om Jærnindustriens saakaldte „lave Minimalløn", der skulde være til Skade for dem, fik ogsaa under Beretningsaflæggelsen og den derpaa følgende Debat sit Korrektiv. Et Medlem af Arbejdsmændenes Hovedbestyrelse, Hr. Sofus Mortensen, kørte op med de gamle Paastande, som vi plejer at møde hver Gang vi højner vore Lønninger, samt med Paastanden om at der skulde være særlig meget Overarbejde i Smedefaget, men for det første blev der straks fra ansvarlig Side hos Arbejdsmændene taget Afstand fra Hr. Mortensen, og efter at der af Formanden for Centralorganisationen

af Metalarbejdere i Danmark, J. A. Hansen, og Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Københavns Afdeling I, Johannes Hansen, var talt og gjort Rede for vore Forhold indenfor „Jærn og Metal", var der absolut ikke mere tilbage af den rejste Kritik.

Dels anerkendtes det af Fagforeningernes mest betydningsfulde Repræsentanter, at man saa langt fra at bebrejde Jærn- og Metalindustriens Organisationer noget, hellere burde være taknemlig for, at det var dem, der paa et tidligt Tidspunkt brød Isen og sluttede Overenskomst netop paa de Principper, som var fastslaaede af De samvirkende Fagforbund og tillige efter de for Jærnindustrien gennem en lang Aarrække prøvede Maksimer, som afgiver fornøden Garanti for Værdien af de opnaaede Resultater.

De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling er en ret omfattende Forsamling. Der var denne Gang fremmødt 381 Repræsentanter. Denne omfattende Repræsentation har en afgørende Vægt, naar Talen er om at behandle Spørgsmaal vedrørende Fagforeningerne, og det har Gang paa Gang vist sig, at De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i afgørende Øjeblikke er i Stand til med al mulig Kraft at vise Vejen i vanskelige Situationer. Det er derfor af Betydning at konstatere, at efterhaanden som Forhandlingerne skred frem, viste der sig en dybtgaaende Tilfredshed med det Arbejde, som er udfoldet, og de Resultater, som gennemgaaende er naaede i det nu forløbne Foraar, men hvad der maaske turde være af mindst lige saa stor Betydning var, at den gode gamle, kammeratlige Tone ogsaa mere og mere trængte sig frem i Forgrunden. Der var ingen Tendenser til Splittelse og ingen Tendenser til at gøre andet, end hvad der er i Stand til at støtte og udvikle den socialdemokratiske Fag- og Arbejderbevægelse efter de Linier, som er prøvede i en Aarrække.

Trods Byggefagenes Tendens til at holde sig udenfor Centralisationen, har De samvirkende Fagforbund i de tre Aar siden sidste Generalforsamling haft en Fremgang i Medlemstal paa ca. 25,000. Jalt tæller Fagforbundene nu ca. 132,000, og det er i denne Sammenslutning, at Mulighederne for Arbejdernes fortsatte Fremgang ligger. At disse Muligheder ogsaa fortsat vil blive udnyttede — derom nærer vi ingen som helst Tvivl, og Beslutningen om at skaffe Fagforeningerne et Hus er ligesom en Understregning heraf.

Den svenske Jærn- og Metalindustri i 1915.

Svære Problemer skyder for Tiden op for vore Fagfæller i Norge og Tyskland og truer med at »vende Forholdene paa Hovedet« og gribe forstyrrende og mere eller mindre ødelæggende ind for Tusinde paa Tusinde af de Millioner, der tjener deres Brød gennem Jærn- og Metalindustrien. Ihvorvel vort Medlemsblad ikke raader over saa megen Plads, saa har der alligevel været saa megen Anledning til at omtale disse Forhold, at vore Medlemmer derigennem har haft nogenlunde Lejlighed til at spore, hvad der gaar for sig.

I vor umiddelbare Nærhed er der dog et Land, hvor det ikke foreløbig synes at true med større Omvæltninger, og det er Sverige. Vi har lige modtaget vort svenske Broderforbunds Beretning for Aaret 1915, og med den Opmærksomhed, der navnlig i disse Tider næres for Udlandet, var det med særlig Interesse at vi straks benyttede Lejligheden til at gaa den igennem.

Det ses, at Forholdene der har formet sig lempelige, for saa vidt henses til Maaden, hvorpaa Arbejdsforholdene er ordnede og de nye Foreteelser mødt. Sveriges Metalindustri har end ikke haft en af de store Overenskomstopsigelser at tumle med, men iøvrigt har Levevilkaarene for Arbejderne øjensynlig været strenge.

Straks efter Krigens Udbrud i 1914 var den svenske Jærnindustri Genstand for en fuldstændig Lammelse, der dog, saasnart Sveriges Neutralitet kunde anses for fastslaaet, hurtigt fortog sig for at give Plads for en Strømning i modsat Retning. December Maaned 1914, d. v. s. ½ Aar efter Krigens Udbrud, var den svenske Arbejdsløshed paa 5,1 pCt., et Tal der tilbage kun naas af December 1911 med 5,2 pCt. og saa nogle af Maanederne i Aaret 1910, hvor Arbejdsløsheden har været paa 7,6 pCt. Medlemstallet er nu 23.678, og December 1915 viste kun 2,1 pCt., de nærmest foregaaende Maaneder endog kun godt 1 pCt.

Konjunkturstillingen kan nok for en Del maales deraf, men dog ikke alene. Det kommer jo nemlig ikke alene an paa, at der laves en Mængde Varer. Dersom disse ikke afsættes og samtidig helst afsættes til gode Priser, betyder det ikke, at Konjunkturerne er saa gode. Beretningen erklærer imidlertid, at den svenske Industri for Tiden har et godt Marked og ogsaa faar saadanne Priser for sin Produktion, at saavel de fabelagtige Fragtpriser som Stigningen paa Raamaterialet og andre Merudgifter dækkes særdeles godt.

Noget Tal at belægge dette med erklærer man ikke at have — Driftsregnskaber er jo ikke saadan tilgængelige for Offentligheden — men den Fart og Forcering, der er overalt, vilde ikke trives under andre Betingelser end en god Fortjeneste, og for Jærnværkernes Vedkommende har man f. Eks. Tal for, at der pr. Maskine er større Produktion i Aar end f. Eks. i 1913, der ellers betegner en Højkonjunktur.

For visse Frembringelsers Vedkommende er Produktionen ganske vist gaaet ned. Bessemerstaal saa-

ledes med 25,000 Tons, »Lancashirestycken« med 39,000 Tons og Jærnmalm med lige ved 446,000 Tons, alt sammenlignet med Udførslen i 1913.

Til Gengæld er Produktionen af Krigsmateriel og Maskiner til Tilvirkning af saadant i særlig høj Grad forøget, men ogsaa paa andre Omraader har Produktionen faaet en anden Karakter end tidligere.

Dette vedrørende selve Industriens Stilling og Kaar, men hvordan er nu Arbejderne stillede i saadanne Tider, den Side af Sagen, der i særlig Grad maa spørges efter af Fagforeningerne?

Den kongelige Socialstyrelse i Sverige har udregnet, at Stigningen paa de vigtigste Livsfornødenheder — Mejeriprodukter, Æg, Margarine, Brød, Mælk, Gryn, Kød, Fisk, øvrige Fødemidler, Brændsel og Lys — for Perioderne Januar—Juli 1914 og Juni—December 1915 set i Forhold til hinanden udgør 30,9 pCt. Dette vil f. Eks. sige, at en Familie med 2000 Kr. aarlig i Stockholm faar en Merudgift til disse Livsfornødenheder, forudsat de lever paa samme Fod som i 1907—08, altsaa bruger samme Kvanta af de samme Varer, paa 248 Kr., for Landet som Helhed paa 207 Kr. Familiens Størrelse regnes til 4 Personer. (Det er imidlertid givet, at Familien ikke kan leve paa samme Fod som i 1907—08, for saa vilde det sige, at den nu skulde bruge ca. 1800 Kr. til disse Artikler alene). Men enten vi nu vender Tingen op eller ned, saa bliver Facit, selv om Arbejderne indskrænker deres Forbrug til det mindst mulige, alligevel det, at Levnedsmidlerne er stegne med 31 pCt. i Løbet af det sidste Toaar.

At Lønfordringerne fra Arbejdernes Side under disse Forhold har været meget talrige er en Selvfølge, men i hvor høj Grad de er honorerede ses ikke af et enkelt sammenlagt Tal i Beretningen. Det opgives blot, at 5230 Medlemmer har været i Lønbevægelse; i 1913 var Tallet 2944. Arbejdsgiverne var derimod meget utilbøjelige til, navnlig da til en Begyndelse, at imødekomme Fordringerne, og naar de gjorde det, gjorde de det helst i Form af Dyrtidstillæg, og igen helst i Form af meget smaa Dyrtidstillæg. Den svenske Organisation var meget uvillig til at gaa den Vej, men det varede ikke længe, før Dyrtidshjælpen alligevel fremtraadte som lokale Foranstaltninger, og der findes i Beretningen en meget interessant Opgivelse over de Beløb, som ydes fra ca. 120 forskellige Virksomheder og Mesterforeninger spredt over hele Sverrig.

Det ses heraf, at Beløbene gennemgaaende er meget smaa. Almindeligvis ligger de paa 10, 15 eller 20 Kr. pro persona. Eksempelvis 20 Kr. pr. Mand, 20 Kr. for Hustruen og 20 Kr. pr. Barn, men langt hyppigere 10 eller 15 Kr. pr. Mand, 10 eller 5 Kr. for Hustruen og 5 eller 3 Kr. pr. Barn. Et Par Steder, hvor man ikke deler paa denne Maade, er man oppe paa 80 à 100 Kr. pr. Mand, og det er der da lidt mere Forhold i, men ellers er Dyrtidstillæggenes Middeltal vel ca. 50 Kr. pr. Aar, maaske lidt over, maaske lidt under, og det vil altsaa med andre Ord sige ca. 2 Øre pr. Time. At disse Dyrtidstillæg ikke formaar at dække den skete Prisstigning er afgjort, og om det er betegnende for de svenske Arbejdsgivere, at en Virksomhed i Kiruna — Grænsebyen paa Vejen til Rusland, blomstret op med amerikansk Hurtighed siden Krigens Begyndelse — med et finsk Navn, Luossavaara Kiiruna, staar højest med Dyrtidstillægget, idet man der har ydet fra 13 til 204 Kr. pr. Arbejder, skal vi lade staa hen, men givet er det i hvert Tilfælde, at de svenske Arbejdsgivere har regnet med at slippe billigere ved at give Dyrtidstillæg, end ved at give reelle Lønforhøjelser, og naar denne Taktik maaske for en Del Virksomheders Vedkommende ikke er helt mislykkedes, saa kan dette for en Del tilskrives, at der endnu paa sine Steder i Sverige er mange uorganiserede Arbejdere, saavel indenfor Jærn- og Metalindustrien som i andre Industrigrene.

Forbundets indre Forhold bliver der senere Lejlighed til nærmere at omtale, idet vore svenske Fagfæller afholder Kongres i Slutningen af denne Maaned.

Arbejdsforholdene paa Statsbaneværkstederne.

Forhandling med Generaldirektøren.

Gennem en lang og til Tider besværlig Udvikling lykkedes det i Aaret 1913 at faa gennemført en Forhandlingsordning mellem Statsbanernes Administration og Værksteds- og Remisearbejdernes Fællesorganisation, der omfatter Arbejdsmænd, Formere, Malere, Sadelmagere og Tapetserere, Smede og Maskinarbejdere og Træarbejdere. I Henhold til denne Forhandlingsordning valgte Værksteds- og Remisearbejdernes Fællesorganisation Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund til Forhandlingsleder og Protokolfører, og denne Ordning har man bibeholdt.

Der er ved de siden da førte Forhandlinger opnaaet adskillige og ret betydelige Fordele for saavel Arbejdsmænd som Haandværkere ved De danske Statsbaner, og paa Slutningen af Aaret 1915 begyndte man paa sædvanlig Maade at røre paa sig for i Løbet af Vinteren at faa gennemført nye Forbedringer svarende til den herskende Dyrtid og paa samme Tid som alle andre Arbejdere gjorde energiske Forsøg paa at faa Livsvilkaarene forbedrede.

Den 8. December tilskrev Værksteds- og Remisearbejdernes Fællesorganisation Generaldirektøren og fremsatte Krav om Forhøjelse af Mindstelønnen for Haandværkere fra 36 til 40 Øre, og for Arbejdsmænd en Forhøjelse af Mindstelønnen fra 34 til 38 Øre.

For Remisearbejdernes Vedkommende krævedes Mindstelønnen forhøjet med 4 Øre pr. Time til 50 Øre for København og Aarhus, og for de andre Byers Vedkommende til 48 Øre.

For Arbejdsmændene i København og Aarhus krævedes 6 Øre paa Begyndelseslønnen og 4 Øre paa de øvrige Lønninger, hvorved Mindstelønnen højnes fra 38 til 44 Øre pr. Time. For de øvrige Byers Vedkommende 2 Øre mindre.

Værksteder i København	Stilling	Gennemsnit i Øre pr. Time 1913	Gennemsnit i Kr. pr. Aar 1913	Gennemsnit i Øre pr. Time 1914	Gennemsnit i Kr. pr. Aar 1914	Gennemsnit i Øre pr. Time 1915	Gennemsnit i Kr. pr. Aar 1915	Stigning 1913—15
Drejerværkstedet	Haandværkere	72,1	2019	75,7	2108	79,4	2223	204
	Hjælpere	67,1	1890	72,7	2036	76,1	2131	241
	Arbejdsmænd	60,4	1691	63,9	1789	66,4	1859	168
Grovsmedien	Haandværkere	76,0	2128	80,6	2257	84,7	2372	244
	Hjælpere	50,0	1400	52,5	1470	47,2	1322	÷ 170
	Arbejdsmænd	53,3	1492	58,3	1632	61,7	1728	236
Lokomotiv-værkstedet	Haandværkere	67,8	1898	73,2	2050	80,1	2243	345
	Hjælpere	54,4	1523	58,3	1632	62,6	1753	230
	Arbejdsmænd	58,1	1637	64,7	1812	69,	1932	295
Træværkstedet	Haandværkere	69,5	1946	73,4	2055	76,7	2148	202
	Hjælpere	70,4	1971	70,6	1977	78,4	2195	224
	Arbejdsmænd	61,1	1711	64,3	1800	68,5	1918	207
Vogn Rep.-værkstedet	Haandværkere	74,2	2078	78,6	2201	82,3	2304	226
	Hjælpere	65,1	1823	69,2	1938	74,4	2083	260
	Arbejdsmænd	58,2	1630	60,6	1697	64,1	1795	165
Elektrisk Værksted	Haandværkere	69,0	1932	71,6	2005	76,3	2136	204
	Hjælpere	51,9	1453	53,3	1492	55,5	1554	101
	Arbejdsmænd	59,3	1660	62,5	1750	64,9	1817	157
Malerværkstedet	Haandværkere	70,9	1985	74,4	2033	78,3	2192	207
	Hjælpere	»	1980	»	»	»	»	»
	Arbejdsmænd	60,8	1702	63,5	1778	69,3	1940	298
Sadelmager-værkstedet	Haandværkere	71,0	1998	75,1	2103	78,4	2195	207
	Hjælpere	63,3	1772	67,6	1893	70,5	1974	202
	Arbejdsmænd	61,1	1711	65,6	1837	70,3	1968	257
Kedelsmedien	Haandværkere	67,0	1876	72,3	2024	73,5	2058	182
	Hjælpere	»	»	67,7	1896	71,4	1999	103
	Arbejdsmænd	55,2	1546	59,8	1674	65,5	1834	298

For Hjælpere krævedes Slutlønnen hævet fra 50 til 54 Øre. For Rensning af Fyr forlangtes 10 Øre ekstra.

Og endelig krævede man Lønningsbestemmelsernes § 4, næstsidste Stykke, ændret med Hensyn til Opryk-ning og Anciennitet.

De her refererede Krav kom dog først til officiel Forhandling ved et Møde, som afholdtes i Statsbanernes Generaldirektorat Lørdag d. 1. April d. A. Ved denne Lejlighed førtes Forhandlingerne af følgende Repræsentanter for Statsbanerne:

Hr. Generaldirektør Andersen Alstrup,
Hr. Maskindirektør Floor og
Hr. Kontorchef Hoskiær.

For Værksteds- og Remisearbejdernes Fællesorganisation var følgende til Stede:

Formanden, Hr. Maskinarbejder M. Kirketerp, København,
Sekretæren, Hr. Snedker L. Hansen, København.

Endvidere d'Hrr. Smed H. P. Christensen, Aarhus, Maler H. P. Henriksen, Aarhus, Remisearbejder P. K. Jensen, Aarhus, Maler Th. Stengaard, København, Arbejdsmand H. Jacobsen, København og Remisearbejder O. Heintze, København, samt endelig

Formanden for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark J. A. Hansen.

De af Arbejderne med Skrivelse af 8. December f. A. fremsatte Krav, som ovenfor er refererede, lagdes til Grund for Forhandlingerne, og Kravene blev i alt væsentligt imødekommet.

Saaledes forhøjedes Minimallønnen for Haandværkere fra 36 til 40 Øre. Lønnen for Udlærlinge forhøjedes fra 34 til 38 Øre, medens Mindstelønnen for Arbejdsmænd forhøjedes fra 34 til 38 Øre.

For Remisearbejdernes Vedkommende enedes man om en Forhøjelse fra 38 til 42 Øre for Arbejdsmænd, hvis Maksimalløn forhøjes fra 48 til 52 Øre. Disse Lønninger gælder for København og Aarhus. I de øvrige Byer forhøjes kun med 2 Øre, saaledes at Minimallønnen bliver 40 Øre, Maksimallønnen 50 Øre pr. Time.

For Remisehaandværkerne var man noget utilbøjelig til at gaa til Forhøjelse nu, da det var saa kort Tid siden, disse Folk modtog en Forhøjelse paa 4 og 6 Øre til Minimalsatserne og 10 Øre paa Maksimalsatsen. Ved den herom førte Diskussion gik man dog med til en Forhøjelse af 2 Øre, saaledes at Mindstelønnen for Haandværkere i København og Aarhus forhøjes til 48 Øre pr. Time, 2 Øre mindre i de øvrige Byer. Samtidig

lovedes der Oprykning for de højere Lønsatsers Vedkommende.

Endelig opnaaedes der Enighed om vort Forslag til Ændring af Lønningsbestemmelsernes § 4, som herefter kommer til at lyde saaledes:

> Lønningsforbedring sker efter Anciennitet med 2 Aars Mellemrum mellem hver Oprykning og med 2 Øre hver Gang.
>
> Større Oprykning kan tilstaas, hvor særlige Omstændigheder maatte tale herfor. Saadan Oprykning skal dog godkendes af Maskindirektøren.

Endvidere har Generaldirektøren ved Skrivelse af 12. Maj til »Værksteds- og Remisearbejdernes Fællesorganisation D. S. B, Adr.: Forretningsføreren, Hr. J. A. Hansen, Larslejstræde Nr. 1«, meddelt, »at man er sindet at forhøje den i Punkt 13 i »Bestemmelser for faste timelønnede Remisearbejdere m. fl. under Maskinafdelingen« fastsatte Ugeløn af 26 Kr. (jfr. Tillæg VI) for timelønnede Remisearbejdere, der er til Uddannelse som Lokomotivfyrbødere eller forrette Tjeneste som saadanne, til 30 Kr., dog kun for Arbejdsmændenes Vedkommende,« samt »endvidere at man er sindet at forandre den i Tillæg II til »Akkordbestemmelser for timelønnede Værkstedsarbejdere under Maskinafdelingen« omhandlede Timeløn af 30 Øre for Reserve-Lokomotivfyrbødernes Deltagelse i Akkord-Overskudet til 36 Øre fra samme Dag, Minimaltimelønnen for Haandværkere i Værkstederne forhøjes til 40 Øre«.

I nærværende Tilfælde som forøvrigt igennem en lang Aarrække har man fulgt Jærnindustriens kendte Princip for Fastsættelse af Lønninger, saaledes at forstaa, at Minimallønnen ingenlunde er det centrale, men at Gennemsnitslønnen altid ligger noget højere, samt at der ved Siden af Timelønningerne er en betydelig Fortjeneste ved Akkord. Ganske vist naaede man ikke helt Jærnindustriens Minimalløn, men blev staaende ved 40 Øre. Tillægget paa 4 Øre maa dog siges at være ganske betydeligt, selv om der naturligvis er Forskel paa naar der fastsættes Minimalløn for en enkelt Institution som Statsbanerne, og naar der fastsættes en Minimalløn, som udstrækker sine Virkninger til en hel Industri indenfor Landets Grænser. Den enkelte Institution burde selvfølgelig altid staa højere med Minimallønnen, men paa den anden Side har Statsbanerne jo altid hævdet, at de Emolumenter, som de giver i Form af Fripas, Ferie m. m., har en Værdi, som maa tages i Betragtning ved Fastsættelse af Minimallønnen.

Iøvrigt anføres med Hensyn til Haandværkernes Fortjeneste nogle Tal, og da først Side 80 en Sammenstilling af Timelønningerne og Aarsfortjensterne for København i de sidst afsluttede Regnskabsaar. Man vil derved baade kunne følge og konstatere den efterhaanden skete Stigning, ligesom man vil kunne markere Lønningernes Højde for de forskellige Haandværksfag og Arbejdsmænd. Det bemærkes her, at Gruppen Hjælpere, som findes ved alle Værkstederne, kun er ganske lille, og det er Hensigten, at denne Gruppe efterhaanden helt skal forsvinde, saaledes at der kun bliver Tale om Haandværkere og Arbejdsmænd.

Værksteder i Aarhus	Stilling	Fortjeneste 1915	
		Øre pr. Time	Kr. pr. Aar
Drejerværkstedet	Haandværkere.	74,6	2089
	Hjælpere.....	65,1	1823
	Arbejdsmænd .	60,0	1680
Smedien	Haandværkere.	85,0	2380
	Hjælpere*)....	57,8	1618
	Arbejdsmænd .	65,0	1820
Lokomotiv-Reparationsværkstedet	Haandværkere.	74,4	2083
	Hjælpere.....	61,5	1722
	Arbejdsmænd .	62,5	1750
Træværkstedet	Haandværkere.	67,5	1890
	Hjælpere.....	77,5	2170
	Arbejdsmænd .	65,6	1837
Vogn-Reparationsværkstedet	Haandværkere.	84,9	2377
	Hjælpere.....	79,3	2220
	Arbejdsmænd .	73,4	2055
Elektrisk Værksted	Haandværkere.	79,8	2234
	Hjælpere.....	—	—
	Arbejdsmænd .	76,8	2150
Malerværkstedet	Haandværkere.	78,8	2206
	Hjælpere.....	83,2	2330
	Arbejdsmænd .	76,0	2128
Sadelmagerværkstedet	Haandværkere.	82,9	2321
	Hjælpere.....	78,6	2201
	Arbejdsmænd .	78,4	2195
Kedelsmedien	Haandværkere.	71,1	1991
	Hjælpere.....	49,7	1392
	Arbejdsmænd .	58,9	1649

For Aarhus-Værkstedernes Vedkommende har vi ikke haft Lejlighed til at foretage nogen Sammenstilling for de sidste 3 Aar, men ovenstaaende gengives her Fortjenesten pr. Time samt pr. Aar for 1915.

Arbejdsløshed og Arbejdsanvisning i Smedefaget i København.

Regnskabsaaret 1915—16.

Vi har i det sidste Aars Tid holdt vore Medlemmer à jour med Arbejdsforholdene i København ved regelmæssigt her i Bladet at bringe Oplysninger vedrørende Arbejdsløsheden og Arbejdsanvisningen. Disse Bulletiner har for saa vidt lignet hinanden, som Arbejdsløsheden i ovennævnte Tidsrum har været saare minimal, og de Forskydninger, der har fundet Sted i Arbejdsløshedstallet fra Maaned til Maaned, har været ganske betydningsløse, ligesom Arbejdsanvisningens Virksom-

*) De egentlige Smedehjælpere er indbefattede under Haandværkere i Smedien.

hed, trods stærk Efterspørgsel efter Arbejdskraft, har været begrænset af det ringe Antal ledige.

Da Forholdene i København, ligesom i Provinsen, stadig er præget af ekstraordinær Travlhed i vort Fag, og da der ikke i Øjeblikket er nogen Udsigt til Forandring, selv om den ekstraordinære Tid, som vi lever i, hurtig kan berede Overraskelser, saa er der jo ingen Grund til vedblivende regelmæssigt at omtale disse Forhold her i Bladet, saa længe der ikke sker en Forandring i Arbejdsforholdene af Betydning.

Imidlertid kan det alligevel nok paaregne vore Læseres Interesse at faa et samlet Overblik over Arbejdsforholdene i København, saaledes som de har paavirket Arbejdsløsheden og Arbejdsanvisningen i det sidst forløbne Regnskabsaar, fra 1. April 1915 til 31. Marts 1916, et Aar, der jo helt igennem har været præget af ekstraordinær Travlhed. Vi fremsætter derfor nogle Tal og Bemærkninger:

Den 31. Marts 1915 var der i København anmeldt 149 Arbejdsløse af et Medlemstal paa 7501, altsaa en Arbejdsløshedsprocent af lidt under 2.

I Løbet af Aaret blev der anmeldt 6134 Tilfælde af Arbejdsløshed, medens Afgangen var 6070, saaledes at Aaret sluttede 31. Marts 1916 med 213 Arbejdsløse af et Medlemstal, der nu var vokset til ca. 9000, altsaa en Arbejdsløshedsprocent af ca. $2^1/_3$.

Det gennemsnitlige Antal Arbejdsløse pr. Maaned var 169.

Det laveste Gennemsnitstal har Maj 1915 med 115 Arbejdsløse, medens Marts 1916 opviser det høieste, nemlig 250. De noget usikre Arbejdsforhold under den faglige Foraarssituation, ikke mindst Skibstømrerstrejken paa Værfterne, som foraarsagede, at en Del af vore der beskæftigede Medlemmer maatte spadsere, bevirkede altsaa, at Aarets Slutning bragte det største Antal Arbejdsløse.

Der er i Aarets Løb anmeldt 2854 Tilfælde, i hvilke der er skiftet Arbejdsplads uden anmeldt Arbejdsløshed, men det virkelige Antal Tilfælde er større, da vore Medlemmer ikke altid anmelder Tiltrædelse af andet Arbejde, hvad vi i Parentes bemærket, paa det indstændigste henstiller til dem at gøre.

De Tilrejsendes Antal har i Aarets Løb udgjort ca. 1146, af hvilke den langt overvejende Del har slaaet Rod i Hovedstaden, hvad der jo ogsaa kan ses af Medlemsantallets Stigning.

Ved Lov af 29. April 1913 om Arbejdsanvisning indførtes der et nøje Samarbejde mellem Arbejdsløshedskasserne og den offentlige Arbejdsanvisning, og det forløbne Aar er det første hele Driftsaar, i hvilket dette Samarbejde har fundet Sted, og det maa vel siges for vort Fags Vedkommende at have formet sig tilfredsstillende.

Der er i Aarets Løb af 531 forskellige Virksomheder rekvireret 2775 Mand gennem Arbejdsanvisningen, og det lykkedes denne at besætte 1794 af de ledige Pladser eller 64,6 %, og det vil i Virkeligheden sige, at Arbejdsanvisningen dermed har præsteret, hvad den overhovedet er i Stand til under en ekstraordinær Travlhedsperiode i Forbindelse med de Vilkaar, under hvilke den virker.

Arbejdsanvisningen virker som et supplerende Organ til det frivillige Tilbud af Arbejdskraft og i samme Grad, som det frivillige Tilbud mindskes, altsaa naar Omfanget af Arbejdsløsheden bliver mindre, i samme Grad stiger Kravene til Arbejdsanvisningen fra Arbejdskøberens Side, samtidig med at dens Evne til at skaffe Arbejdskraft bliver forringet ved det færre Antal ledige.

Arbejdsanvisningens ofte forgæves Anstrengelser for at skaffe Arbejdskraft fremgaar jo ogsaa deraf, at der i Aarets Løb er udstedt 3224 Arbejdsanvisningskort eller 449 Kort flere, end der var rekvireret Folk, og 1430 Kort flere, end der er besat Pladser. Af disse Kort blev 1802 tilstillet de Arbejdsløse ved deres personlige Henvendelse til Arbejdsanvisningen, medens 1169 Kort blev tilsendt de Arbejdsløse pr. Post; i 253 Tilfælde blev Kortene tilsendt pr. Bud.

Overfor disse Bestræbelser fra Arbejdsanvisningens Side for at skaffe den rette Mand paa den rette Plads, har man Ret til at kræve Hensyntagen og Forstaaelse saavel af dem, som rekvirerer Arbejdskraften, som af dem, hvem Arbejde bliver tilbudt. Med Hensyn til de sidste, de Arbejdsløse, vil det altid være lettere for Arbejdsanvisningen at faa indført en vis Disciplin. Ulige sværere er det at faa de første, de som rekvirerer Arbejdskraften, til at forstaa det Hensyn, som de bør tage til Arbejdsanvisningen.

Det sker jo altfor ofte, at man, uden om Arbejdsanvisningen og uden at meddele denne noget, antager Folk, til Trods for at man har søgt dennes Bistand.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Esbjerg. Allerede i Marts begyndte Kollegerne i Esbjerg at røre paa sig med Hensyn til Lønforbedringer og andet. Hos Fabrikant Hoffmann blev Timelønnen hævet med 2 Øre pr. Mand. Lønningerne var derefter 1 à 65 og 2 à 57 Øre.

Hos Christoffersen & Larsen hævedes Timelønningerne med 3,5 Øre.

Hos Jensen & Olsen, hvor der arbejdes i Akkord, er Timelønningerne hævet med 3 Øre pr. Mand, og de ligger derefter mellem 51 og 57 Øre, paa et Gennemsnit af 53,5 Øre. En Revision af Akkorder foregaar til Stadighed, efterhaanden som Arbejdet kommer frem, og nogle ældre Akkorder er forhøjede med 30—40 %.

Et Spørgsmaal om Arbejdsmandshjælp til Kassetransport staar endnu uløst.

Frederiksværk. I Fagbladet for Marts meddeltes om en tilendebragt Revision af Akkordpriserne hos Firmaet Anker Heegaard. Tilbage stod kun Timelønsspørgsmaalet, men trods gentagne Henvendelser til Fabrikanten om at faa en Forhandling herom, havde han ingen Hast, skønt Fristen var udløbet den 1. Februar. Afdelingen besværede sig herover til Forbundet, og dette igen til Sammenslutningen, og saa hjalp det. Der er nu Enighed om en Timelønsordning, der gælder til 1. Februar 1918. Lønninger ligger for 23 Formere mellem 45 og 49 Øre med et Gennemsnit af 46,6. Et Medlem, der ikke har Akkord, har faaet sin Timeløn hævet fra 61 til 65 Øre.

Hillerød. Den 4. Maj fandt en Forhandling om et Timelønskrav Sted paa P. Nordstens Fabrik i Hillerød. Forbundets Formand var til Stede. Der opnaaedes 2 Øre pr. Mand og Time, og Lønningerne var derefter 6 à 59 Øre og 2 à 60 Øre. Der er senere opnaaet Enighed om at ansætte alle Timelønningerne til 60 Øre.

Hjørring. I forrige Fagblad meddeltes, at der paa begge Fabrikker i Hjørring, V. Brüels og Heidemanns, var rejst Krav om Forbedring af en Række ældre Akkorder. Der er herpaa afholdt Mægling den 11. Maj. I Procenter androg Kravene højst forskelligt, og de androg hos Brüel 82 Poster, hos Heidemann 24 Poster. Sagen sluttedes begge Steder med, at samtlige nævnte Akkordsatser forhøjedes med 10 %.

Hurup. Ved lokal Forhandling har 3 i ren Timeløn arbejdende Medlemmer faaet denne hævet fra 54 til 60 Øre pr. Mand.

København. Den 14. April er afholdt et Mæglingsmøde hos Firmaet I. G. A. Eickhoff. Man arbejder her i fælles Vægtakkord til en Pris af 8,6 Øre pr. kg, og denne krævedes forhøjet med 10 %. Arbejdet er Bogtrykmaskiner, og Kravet skyldtes, at man gjorde Støbegodset lettere. Sagen sluttedes med, at Prisen forhøjedes til 9 Øre pr. kg.

Samtidig ordnedes et Betalingsspørgsmaal paa tilfredsstillende Maade. Det var et større Fundament, som der var sket et Uheld ved, uden at Formerne havde Skyld deri.

Paa Statsbanernes Metalstøberi har der i længere Tid hersket Utilfredshed med Fortjenesten, der viste sig at være i stærk Dalen. Aarsagen er nærmest, at en Del Gods ikke længere fremstilles af Metal, og da det var sværere Gods, skulde Akkordsatserne følgelig blive for smaa.

Disse er ens i København og i Aarhus, men medens vore Medlemmer i Aarhus i Januar Maaned eksempelvis havde tjent 80,5 Øre i Gennemsnit, var den i København kun 58 Øre. Resultatet heraf er blevet en Del Forhandling, og bl. a. har 2 af Medlemmerne fra København med Statsbanernes Billigelse været i Aarhus for at undersøge og sammenligne Forholdene der med de københavnske. — Ved Statsbanernes Fællesorganisations Medvirkning er der nu stillet en endelig Ordning i Udsigt i Løbet af kort Tid.

Den 3. Maj er afholdt Mæglingsmøde hos Firmaet F. L. Smidth i Valby. Det drejede sig om to Maskinformere, der havde forladt Arbejdet, fordi Prisen paa et Stykke Arbejde, der var ansat til 90 Øre, af Fabrikken krævedes nedsat til 70 Øre, da der indførtes nogen Forbedring ved Fremstillingen. Firmaet bød 75 Øre og Formerne krævede 85 Øre. Sagen sluttedes med, at Prisen ansattes til 80 Øre. Den ene af Maskinformerne genoptog Arbejdet. Den anden vilde ikke, da han havde faaet andet Arbejde.

Hos Firmaet F. Mogensen afholdtes den 6. Maj et Mæglingsmøde paa Timelønskrav. Der arbejdes ikke i Akkord. Samtlige Timelønninger (16—18) forhøjedes med 2 Øre pr. Mand.

Langaa. Mellem denne Afdeling og Forbundet har der i den senere Tid været ført en Del Korrespondance om forskellige Ting vedrørende de stedlige Arbejdsforhold, men selvfølgelig først og fremmest om Akkordpriserne, der er opsagte til Udløb 1. Juli.

Man enedes ved en Forhandling, der fandt Sted den 12. Maj paa Fabrikken, og hvor Forbundets Formand var til Stede, om at nedsætte et Udvalg, der inden ovennennævnte Udløbstid skal have tilendebragt en Forhandling om ny Priser.

Iøvrigt forhandledes om en lang Række andre Forhold, væsentlig af sanitær Betydning, og der opnaaedes Enighed om Ordningen af disse Ting.

Nakskov. I Fortsættelse af Meddelelsen fra denne Afdeling i forrige Nummer af Fagbladet, skal nu hidsættes, at Akkordprislisten er underskrevet paa ny, efter at følgende er sket: Der er lovet visse Forbedringer paa det sanitære Omraade, Reparationer af Kasser og Modeller m. m. Ca. 50 Akkorder er forhøjet med ca. 30 pCt., og den ansatte Timeløn er forhøjet til 56 Øre.

Dette gælder Maskinfabrikken. Hos Linds Efterfølger har en Mand faaet sin Timeløn hævet fra 56 til 59 Øre.

Odense. Hos Firmaet H. Rasmussen & Co. er de for Akkordformerne ansatte Timelønninger forhøjede i Gennemsnittet fra 44,8 Øre til 47,5 Øre.

4 Medlemmer, der arbejder i ren Timeløn, fik denne forhøjet med 2 Øre hver. Dette er sket gennem lokal Forhandling.

Den 2. Maj er der afholdt et Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Timelønnen til 3 Modelformere. Den var 60 Øre og ansattes til 63 Øre paa Fabrikkerne Frederiksbroen, Phønix og Allerup, medens den paa Nørrebro for den derværende Modelformer ansattes til 62 Øre. Den var 56 Øre.

Paa Fabrikken Phønix forhøjedes endvidere Akkordformernes ansatte Timeløn med 15 Øre til 15 Mand, og et i ren Timeløn arbejdende Medlem fik denne hævet fra 53 til 55 Øre.

Ribe. Ved en Forhandling, hvor Forbundets Formand var til Stede, og som fandt Sted den 10. Maj hos Fabrikant Obbekjær i Ribe, forhøjedes Timelønnen for 2 Medlemmer, der ikke arbejder i Akkord. Den ene fra 40 til 43 Øre, den anden fra 58 til 62 Øre.

Skanderborg. Den 15. Maj fandt en Forhandling om forskellige Ting Sted hos Fabrikant Blom i Skanderborg. Ved denne Lejlighed forhøjedes Timelønnen for 12 Medlemmer, der ikke har Akkord, fra et Gennemsnit paa 55 til 59 Øre. Samtidig erholder disse Medlemmer et Dyrtidstillæg, der i Gennemsnit betyder 4 Øre pr. Mand og Time.

Samtlige Modelbrædder til Maskinerne, der koster 14 Øre pr. Stk. i Akkord, forhøjedes til 16 Øre, og alle Brædder med gammel Pris fra 15 til 20 Øre, forhøjedes med 1 Øre pr. Stk.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Meddelelse fra Forbundet. Hovedbestyrelsen tillader sig herved at meddele, at den af Urafstemningen vedtagne Kontingentforhøjelse paa 10 Øre træder i Kraft fra og med Uge 10 (d. 3. Juni d. A.), og at der fra Forbundet vil blive udstedt *røde* Kvitteringsmærker til Indklæbning for Ugerne med det forhøjede Kontingent.

Det bemærkes, at indtil Uge 10 skal de hidtil anvendte brune Mærker bruges, ligesom de grønne Mærker for Arbejdsløsheds- og Sygekontingent ogsaa fremdeles skal anvendes udover Uge 10, og at der for disse Mærkers Vedkommende ikke finder nogen Forhøjelse Sted.

Hovedbestyrelsen. Foranlediget af, at Chr. Madsen paa Delegeretmødet blev valgt til Forretningsfører, og at Fr. Hartmann dermed er udtraadt af Hovedbestyrelsen, blev paa den københavnske Afdelings Generalforsamling den 28. April i Henhold til Forbundets Love foretaget Valg af et Medlem til den ledige Plads. Valgt blev Medlems-Nr. 242, Anton Lykke, hvorefter Hovedbestyrelsen har følgende Sammensætning: Chr. Madsen, Forretningsfører, Viggo Andersen, Sekretær og Næstformand, Daniel Jensen, O. Vogt og A. Lykke, Repræsentanter.

Kontoret, Korsgade 49, vil i Fremtiden som Regel være aabent hver Dag fra Kl. 10—3 og om Aftenen fra Kl. 6—7, med Undtagelse af Lørdag Aften, hvor den sædvanlige Tid for Indbetaling, Kl. 8—9½, er bibeholdt.

Arbejdsløshedskontrol finder kun Sted mellem Kl. 10—11 Fmd.

Aarhus. Som meddelt i Marts Fagblad maatte 1 Mand hos Gørtlermester C. Hansen, Graven, holde op der, da han ikke kunde faa sin Løn forhøjet med 10 Øre i Timen. Hansen har nu betænkt sig og givet Medlemmet det forlangte Tillæg, hvorfor han igen er begyndt at arbejde der. Gennemsnitstimelønnen for Gørtlerne i Aarhus er nu bragt op til 57,5 Øre.

Akkordforhandlingerne hos Gørtlermester Chr. A. Jensen, Fiolstræde 9, København. Efter at der var blevet afholdt et Mæglingsmøde om en Forhøjelse af Akkordpriserne og det Tilbud paa 3%, som her blev givet, ikke kunde modtages af Forbundets Repræsentant, skulde Sagen til et Timandsmøde. Dette var allerede bestemt, da Hr. Jensen igennem Sammenslutningen tilbød noget mere. Repræsentanten for Forbundet genoptog da en Forhandling, som resulterede i, at nogle Akkordpriser blev forhøjet med 5½% og Resten med 5%, hvilket skulde have tilbagevirkende Kraft fra og med den 18. Marts. Dette Resultat vedtog de paa Arbejdspladsen arbejdende Medlemmer. I samme Forbindelse er det værd at gøre opmærksom paa, at det er den første Sag af denne Art, siden vor ny Overenskomst blev indgaaet den 1. Januar. Der følger nok flere efter.

Metaltrykkere.

Hos C. C. Drewsen, København, er Overenskomsten fornyet indtil 1. Maj 1918. Den indeholder Bestemmelser om Arbejdstiden, der skal være 8 Timer daglig. Naar det gøres nødvendigt, forlænges Arbejdstiden dog indtil 9½ Time, uden at noget beregnes som Overarbejde. Timelønnen forhøjes fra 50 til 60 Øre. Akkordpriskuranten forhøjes med 20 %. Sommerferien varer 7 Hverdage og 2 Søndage og betales med 40 Kr.

Hos T. Baagøes Eftf., København, er i den senere Tid lokalt forhandlet om nogle Akkordpriser, der forhøjedes med fra 15 til 20 %. Desuden forhøjedes Timelønnen for 2 Mand med tilsammen 16 Øre.

Hos C. Amundin, Valby, blev ligeledes nogle Akkorder forhøjede med 15 %, og i flere andre Virksomheder arbejdes der for at forhøje Akkordpriserne og Timelønnen samt Værktøjsgodtgørelse, hvor det forlanges, man selv skal holde sig med Værktøj.

Hos Elektropletfabrikant N. Brandt, København, hvor der ikke arbejdes i Akkord, rejstes der Krav om Forhøjelse af Timelønnen med 3 Øre og Indførelse af Akkord. Ved Mæglingen den 4. Maj enedes man om, da Brandt bestemt modsatte sig af forskellige Grunde at indføre Akkord, at Timelønnen i Stedet for forhøjes med 6 Øre pr. Time.

Hos Jacob Nielsen, København, er fra 1. April Timelønnen hævet for 1 Mand fra 55 til 60 Øre.

Smede og Maskinarbejdere.

Overenskomster. Af ny Overenskomster siden Udgivelsen af sidste Medlemsblad er den først anmeldte afsluttet med Fabrikant Aage Schjørring i Nexø. 2 Mand fik Timelønnen forhøjet med 5 Øre, 1 Mand med 6 Øre.

Grovsmedene har sluttet ny Overenskomst med Tuborg Fabrikkerne. Lønningerne forandres fra 56 Øre pr. Time for Smedere og 52 Øre for Hjælpere til Ugelønninger paa henholdsvis 37 og 35 Kr. Betalingen for Over-, Nat- og Søndagsarbejde er fastsat til 1 Kr. 30 Øre og 1 Kr. pr. Time, og saa er sluttelig alle faste Akkordpriser paa Vogne forhøjet med 10 pCt.

Med Randers Cykleindustriforening er der aftalt en ny Overenskomst, hvis væsentligste Forandring bestaar deri, at Minimallønnen hæves fra 46 til 55 Øre, og man er fra Afdelingen stilet henimod dette Maal, fordi Mestrene havde vist udpræget Lyst til at anvende Overenskomstens Minimalløn baade i Tide og Utide.

Nyt Lønningsregulativ. Randers Kommune har udarbejdet og vedtaget et nyt Lønningsregulativ, som, forsaavidt det berører vore Medlemmer, i hvert Fald er hilst med stor Tilfredshed. Vi havde 5 Mand beskæftigede under Kommunen, og Lønningsregulativet betød for dem en gennemsnitlig Forhøjelse af Aarsfortjenesten med 530 Kr. En Mand fik 700 Kr. og ingen under 450 Kr. pr. Aar.

Mæglingsmøder. Paa Maskinfabrikken »Phønix« i Odense mægledes den 13. April i Anledning af et Timelønskrav fra Arbejderne og en samtidig fremsat Klage over, at Firmaet havde tilbageholdt Arbejdsløn for noget Arbejde, som det paastod var daarlig udført og derfor kasseret af Statsbanerne. Arbejderne holdt paa, at Fejlen laa i Godset. Ved Mæglingen udbetaltes den fradragne Sum, og Arbejderne erkendte, at et Stykke Akkordarbejde skal være i enhver Henseende godt og korrekt udført. Timelønskravet imødekom Firmaet ved at give 40 Øre til Fordeling iblandt 21 Mand.

Paa Automobilfabrikken »Jan« i København var der i Løbet af kort Tid opstaaet 3 Mæglingssager om Udbetaling af Akkordoverskud. Ved et Mæglingsmøde den 2. Maj afgjordes alle Sager. Et Akkordoverskud paa 34 Kr. udbetaltes med det samme, ligeledes et paa 8 Kr. 80 Øre. Et paa 8 Kr. og et paa 4 Kr. 70 Øre frafaldtes, medens en Mand, der var afskediget fra en Enkeltakkord fik 20 Kr. udbetalt eller ca. Halvdelen af det ikke optagne Beløb af Akkordsummen.

Paa Københavns-Slangerup-Banens Maskinværksted var der rejst et Lønkrav, som maatte behandles ad voldgiftsretlig Vej. Ved et Møde den 4. Maj gaves 10 Øre til Fordeling iblandt 5 Mand. Forudsætningen for Modtagelsen af dette Resultat var bl. a., at et hidtil givet Dyrtidstillæg var forhøjet med 2 Øre pr. Time.

Paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker i København mægledes den 4. Maj i Anledning af flere forskellige Klager og Krav fra saavel Firma som Arbejdere. Firmaet forlangte saaledes Tillidsmanden sat fra denne Bestilling under Paastand om, at han havde nægtet at udføre et meget presserende Stykke Reparationsarbejde. Arbejderne klagede over, et en Mand var afskediget, fordi han en Dag havde nægtet at blive til Overarbejde, samt over at de ikke maatte købe deres forskellige Forbrug af Smaating, hvor de vilde, medens Firmaet paastod, at Maskinarbejderne overtraadte Fabrikkens Forbud mod Indbringning af Spiritus. Arbejderne tilbød at lade Tillidsmanden udføre det paagældende Reparationsarbejde ved Blypressen, imod at Kravet om hans Fjernelse som Tillidsmand bortfalder, og at en Mand ikke afskediges, fordi han personlig nægter at arbejde over. Dette tiltraadtes af Firmaet, og det bestemtes, at Maskinarbejderne skulde træffe Afgørelse om, hvorvidt de i Fremtiden vilde være Blypresseførere eller lade dette Arbejde overgaa til Arbejdsmændene. Vedrørende Forbruget af Spiritus enedes man om, at Fabrikken

sørger for, at Arbejderne fremtidig faar deres Forbrug hos Marketenderen til den Pris, som de kunde faa det for hos de omboende Detailhandlere.

Timandsmøde. Under 12. April afholdtes et Timandsmøde, hvor nedennævnte Sager behandledes:

1. Klage over Afskedigelse af en Tillidsmand paa De Smithske Jærnstøberier og Maskinværksteder i Aalborg og Lønkrav samme Sted. Klagen over Afskedigelsen frafaldtes med de faldne Udtalelser, og de bestaaende Timelønninger forhøjedes med ialt 85 Øre til Fordeling iblandt 24 Mand.

2. Krav om den fulde Akkordsums Udbetaling til nogle Arbejdere, som var afskedigede fra A. Lassens Maskinfabrik i København uden at have faaet Lejlighed til at gøre deres Akkorder færdige. En Mand fik den forholdsmæssige Del af sit Overskud, men for to andres Vedkommende vilde Sammenslutningen ikke medvirke til en Ordning, idet det paastodes, at de havde gjort sig skyldige i altfor store og alvorlige Forsømmelser. Man havde dog intet imod, at Fabrikanten afgjorde Sagen under Haanden, og dette er siden sket til fuld Tilfredshed for Arbejderne.

Lønforhøjelser. Hos Elektriker Emil Møller i Horsens har 64 Mand faaet deres Gennemsnitstimeløn hævet fra 43,2 til 45,6 Øre.

Paa Thriges Automobilfabrik i Odense har 75 af 83 Mand faaet deres Timeløn hævet med gennemsnitlig 2,4 Øre hver. Fabrikkens Gennemsnitstimeløn er nu 46,4 Øre.

Paa Odense Exportslagteri har 2 Mand faaet hver 5 Øres Forhøjelse af Timelønnen, og hos Smedemester Hillebrandt i samme By har 5 Mand faaet deres Timeløn højnet fra 39,5 til 45 Øre.

Hos Firmaerne Jensen & Olsen, Christoffersen & Larsen og Carl B. Hoffmann, Esbjerg, begæredes i Begyndelsen af April Mæglingsmøde. Efter Paasken toges Begæringen tilbage af vor Afdeling, som havde truffet den Ordning med Firmaerne, at der betales 2 Kr. pr. Uge og Mand i Dyrtidstillæg, og at Arbejdet i saa stor Udstrækning som muligt gives i Akkord — noget, det har skortet betydeligt paa i Esbjerg. Dyrtidstillægget kan først ophæves efter forudgaaende Forhandling. Timelønnen paa de paagældende 3 Steder er henholdsvis 47,0, 49,2 og 51,6 Øre. — Senere er Overenskomsten iøvrigt tiltraadt af 13 andre Esbjerg-Firmaer.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt af Smede og Maskinarbejdere og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brøndersiev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Smedemester Ringer, Aalborg.
5. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
6. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
7. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.
8. Maskinfabrikant Harald Christensen, Mariendals Allé, Slagelse.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

Provinselektricitetsværkerne. I Skrivelse af 7. Marts meddeler »Foreningen af Funktionærer ved danske Provinselektricitetsværker«, at den har blokeret Maskinmesterstillingen ved Aalborg Elektricitetsværk, som af Kommunen for Tiden søges besat. Kommunen vil ikke betale Mindstelønnen.

Hævet Blokade i Slagelse. Den meget langvarige Blokade hos Smedemester Reves i Slagelse er nu endt, idet Værkstedet er overgaaet til en ny Mand, Hr. H. J. Jakobsen.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Blokaden af Fabriken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, fortsættes uforandret.

Gørtler- og Metalarbejderforbundets ekstra Delegeretmøde,

Fredag den 21. April 1916, Korsgade 49, i Salen.

Som Delegerede var mødte:

H. Larsen, Odense, L. C. Madsen, Vejle, N. Haslev, Horsens, H. Valeur, Aarhus, M. Lange, Randers, A. Rasmussen, Vilh. Hansen, Aksel Nielsen, C. F. Jensen og M. Jørgensen, København, samt Hovedbestyrelsen.

Dagsordenen var:

Punkt 1. Beretning.
— 2. Indkomne Forslag.
— 3. Valg af Forretningsfører.
— 4. Fastsættelse af Strejkeunderstøttelse under Storkonflikter.
— 5. Eventuelt.

Forretningsfører F. Hartmann bød de Delegerede velkommen og udtalte Ønsket om, at de Beslutninger, der blev tagne, vilde blive til Gavn for Forbundet.

Derefter valgtes Daniel Jensen, København, til Dirigent, og Viggo Andersen, København, til Sekretær.

ad 1. *Beretningen.*

Herunder aflagde Forretningsføreren og Repræsentanterne fra Afdelingerne Beretning over Virksomheden for Tiden siden sidste Delegeretmøde, henholdsvis for Forbundet og Afdelingerne.

ad 2. *Indkomne Forslag.*

I Tilslutning til den af Forbundet foretagne Uraf-stemning om en Kontingentforhøjelse af 10 Øre pr. Uge til Brug for Antagelse af en fast Forretningsfører, forelaa fra Hovedbestyrelsen et Forslag om nærmere Regler for en saadan Forretningsførers Lønforhold samt dennes Stilling overfor Forbundet.

Dette Forslag vedtoges enstemmigt med en af M. Lange, Randers, stillet mindre Ændring.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Metaltrykkerforbund.						
95	Johansen, Joh.	København	26.11.92	København	1. 1.16	København	29. 1.16
17	Johnsen, Alb.	—	19. 6.78	—	7. 5.98	—	31.12.15
27	— Axel	—	19. 3.82	—	5. 9.03	—	12. 2.16
96	Nielsen, Magnus	—	?	—	29. 2.16	—	4. 3.16
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
15507	Andersen, Peter Reinholt.	Arninge pr. Nakskov	23. 6.80	Nakskov	1. 3.07	Nakskov	14. 8.15
3836	Bech, Andreas Petersen	Svendborg	2. 6.80	Slagelse	8. 3.14	Slagelse	4.10.15
16265	— Hans E. Kufall.	Præstø	28. 9.94	Kbhvn. Afd. 1	10.10.14	Kbhvn. Afd. 1	18.12.15
17725	Berner, Edvard Chr.	V. Ulslev	9. 5.96	Holeby	15. 8.15	Holeby	18.12.15
16443	Bolt, Eugenio Alexander	Frederiksberg	18.10.95	Kbhvn. Afd. 1	7.11.14	Kbhvn. Afd. 1	1. 1.16
1250	Christensen, E. Gudmond.	København	16. 3.94	„ „ 2	9. 5.13	„ „ 2	5. 6.15
1673	— Lars Vedelbo O.	—	12. 3.87	„ „ 4	9. 6.06	„ „ 4	19. 2.16
3157	— Niels	St. Arden	10. 5.92	Horsens	10.10.13	Horsens	6.11.15
2445	— Richard C. V.	København	18. 4.93	Kbhvn. Afd. 1	13.11.15	Kbhvn. Afd. 1	25.12.15
22052	Christiansen, J. K. K.	Næstved	20.10.96	Næstved	3. 9.15	„ „ 1	1. 1.16
11631	Clemmensen, Jens Chr.	Vorup	13. 1.93	Randers	2. 2.16	Randers	29. 1.16
21994	Erbs, Christian Viggo	Stenstrup	18. 3.97	Odense	18.10.15	Kbhvn. Afd. 1	29. 1.16
8388	Erichson, Aage O. D.	København	31. 9.79	Kbhvn. Afd. 1	19. 6.15	„ „ 1	3. 7.15
13972	Forsberg, Carl T.	Laxa, Örebro län	17.10.91	Örebro	19. 6.15	„ „ 1	29. 1.16
8986	Frederiksen, Arnold	København	24. 4.95	Kbhvn. Afd. 1	10.12.13	„ „ 1	25. 9.15
16729	— Kai Axel	Ringsted	5. 2.96	„ „ 1	21. 4.15	„ „ 1	22. 1.16
8004	Funder, Ossian F. Bernh.	Malmø	22. 3.89	„ „ 1	26. 6.15	„ „ 1	25. 1.16
12524	Fürst, Vilh. Johannes.	København	4.10.85	„ „ 1	14.10.04	„ „ 1	14. 8.15
13957	Hansen, Anker J.	Ørsted pr. Randers	21. 6.93	„ „ 1	8. 1.16	„ „ 1	15. 1.16
17064	— Julius Chr.	Hundslund	1. 3.84	Randers	5.11.10	„ „ 1	13.11.15
13589	— Jørgen Chr.	København	12.11.92	Kbhvn. Afd. 1	26. 7.13	„ „ 1	1. 1.16
9136	Hald, Peter Andersen	Lisbjerg	8.12.74	Aarhus	4.11.95	„ „ 4	28. 8.15
20073	Hartvigsen, Valdemar	Frederiksberg	12. 2.94	Kbhvn. Afd. 1	24. 7.15	„ „ 1	25. 9.15
8456	Henriksen, Niels	København	24. 5.94	„ „ 1	6. 5.14	„ „ 1	22. 1.16
20911	Jensen, Einar Johs. M.	—	14. 3.92	Nr.-Sundby	27.10.12	„ „ 1	21. 8.15
18060	— Jens Peter	—	26. 4.94	Kbhvn. Afd. 1	8. 1.15	„ „ 1	25. 9.15
18797	— Jens P. Conrad	Fløstrup	21. 3.82	Horsens	19.11.12	Horsens	18.11.15
16885	— Laur. Frederik.	København	22.11.60	Kbhvn. Afd. 1	1. 3.07	Kbhvn. Afd. 1	18. 9.15
1138	— Niels Knud Harald	—	6. 8.95	„ „ 1	11. 9.15	„ „ 1	1. 1.16
22029	Jørgensen, Christian	Lindelse	18. 8.97	Rudkøbing	8.11.15	Kolding	29. 1.16
16058	Jacobsen, Peter Johs. Oest	København	7. 9.94	Kbhvn. Afd. 3	26.10.12	Kbhvn. Afd. 1	11. 9.15
13976	— Sigurd Vilh.	—	28.12.94	„ „ 1	12. 1.16	„ „ 1	15. 1.16
14357	Jansen, Niels Chr.	Fladbro	28. 8.93	Randers	8.11.12	„ „ 1	25. 9.15
5562	Jeppesen, Alfr. Louis Vald.	København	6. 3.86	Kbhvn. Afd. 1	23.11.14	„ „ 1	13.11.15
17563	— Hannibal	Skive	2. 8.88	Viborg	2. 9.10	„ „ 1	15. 1.16
17958	Johansen, Kr.	Kristiania	5.11.85	Kristiania	11.12.15	Aalborg	4. 3.16
11038	Josty, Vald. Daniel	Frederiksberg	20.11.76	Kbhvn. Afd. 1	4.12.15	Kbhvn. Afd. 1	1. 1.16
13253	Larsen, Lars Chr.	Kerte	18. 5.95	Middelfart	25. 9.15	Middelfart	27.11.15
5227	— Robert Alfred	København	20. 1.88	Kbhvn. Afd. 1	31. 7.15	Kbhvn. Afd. 1	25.12.15
7368	Lee, Edv. Charles	Kristiania	7.11.90	„ „ 1	16.10.15	„ „ 1	22. 1.16
11072	Madsen, Aage Villy.	Frederiksberg	16. 4.95	„ „ 1	4.10.15	„ „ 1	15. 1.16
551	— Axel Henning	København	2. 4.91	„ „ 1	22. 8.13	„ „ 1	8. 1.16
2437	— Chr. Edv. Will.	Hillerød	20.11.90	„ „ 1	13.11.15	„ „ 1	8. 1.16
11655	— Lars Peter	Ø. Ulslev	11. 5.93	Odense	3. 7.14	Holeby	1. 1.16
19505	Malmros, Peter	Kolding	28. 5.92	Esbjerg	8. 8.11	Kbhvn. Afd. 1	27.11.15
21554	Mikkelsen, Chr. V.	Rørt	19.10.78	Odder	1.11.13	Odder	31. 7.15
2338	Mogensen, Svend Vald.	København	5. 3.95	Kbhvn. Afd. 1	5.11.15	Kbhvn. Afd. 1	15. 1.16
13975	Møller, Eli Bjørn	—	13. 4.96	„ „ 1	11. 1.16	„ „ 1	8. 1.16
4004	— Johannes	Gjerløv	22. 7.95	Slagelse	3. 8.14	Randers	8. 1.16
895	— Poul Chr.	Maribo	25. 9.95	Kbhvn. Afd. 1	1.10.15	Kbhvn. Afd. 1	15. 1.16
4672	Nielsen, Chr. Marius	Vigerslev	5.10.73	Odder	1. 2.05	Odder	26. 2.16
15078	— Georg Peter A.	Aarhus	17.11.85	Kbhvn. Afd. 1	26. 3.15	Kbhvn. Afd. 1	9.10.15
21829	— J. J.	Folby	24. 5.72	Odder	1. 8.15	Odder	30.10.15
19335	— Ludv. Chr. Bruno	København	17. 3.93	Kbhvn. Afd. 1	7. 1.16	Kbhvn. Afd. 1	22. 1.16
658	— Max Henrik Lau	Hundstrup	18. 5.93	Faaborg	1.11.12	„ „ 1	1. 1.16

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
14931	Nielsen, Thorvald	Odder	6. 5.89	Odder	6.11.08	Odder	13.11.15
11405	Nielsson, Hermann.....	Ousby, Sverrig	26. 6.82	Fabriksarb. Fb., Kbh.	27. 7.07	Kbhvn. Afd. 1	25. 9.15
21708	Olsen, Th. Holger	Slagelse	24.11.95	Korsør	1. 5.15	„ „ 1	29. 1.16
14407	Petersen, Alb. Johannes .	Vordingborg	6. 4.90	Kbhvn. Afd. 2	19.11.10	„ „ 1	15. 1.16
21602	— Carl.....	Bovense	13.10.89	Næstved	18. 1.14	„ „ 1	15. 1.16
11200	— Einar.....	Fredericia	24. 2.91	Kbhvn. Afd. 1	20. 4.14	„ „ 1	18.12.15
18474	— Heimdal Sigurd	København	13.10.94	„ „ 1	27. 2.15	„ „ 1	25. 9.15
13322	— Niels Otto.....	Torslev Sogn	2. 7.94	Aalborg	1. 3.14	„ „ 1	23.10.15
6250	— Regnar E. H...	Kolding	1.12.95	Kolding	4. 4.14	„ „ 2	17. 7.15
845	— Robert	Frederiksberg	28.10.96	Kbhvn. Afd. 1	5.11.15	„ „ 1	13.11.15
13930	Poulsen, Peter Viggo ...	Taastrup	30. 4.97	„ „ 1	5. 1.16	„ „ 1	5. 2.16
19328	Sørensen, Carl Anders M.	Kustrup, Vejlby Sogn	22. 4.92	Fredericia	2. 7.12	Fredericia	4. 9.15
18310	— Harald A. Skou	Horsens	15. 5.95	Kbhvn. Afd. 1	22. 1.16	Kbhvn. Afd. 1	22. 1.16
19391	Seider, Johan Aug.....	Sundby	11. 1.92	Frederikshavn	21.10.11	Frederikshavn	14. 8.15

Til et Forslag fra Odense Afdeling, der var saalydende:

1) Forretningsføreren forpligter sig til at være sygeforsikret, saaledes at han i Sygdomstilfælde sammen med sin Løn oppebærer en Sygehjælp, der sætter ham i Stand til selv at lønne en Vikar. Ved Sygehjælpens Ophør træder Administrationskassen til.
2) Ekstrakontingent kan ikke paalignes Medlemmerne som Følge af Vikarhold. Naar Administrationskassen har ydet saa meget, at noget saadant maatte synes paakrævet, bortfalder Forretningsførerens Krav helt eller delvist, alt efter Bestyrelsens Skøn, indtil hans Arbejdsevne atter tillader ham at optage sin Gerning,

blev fra Københavns Afdeling stillet følgende Ændringsforslag:

»At Forretningsføreren under Sygdomstilfælde lønnes de første 4 Uger med 40 Kr., de næste 4 Uger med 30 Kr. og saaledes fremdeles, at Lønnen nedsættes med 10 Kr. hver 4. Uge, indtil den efter 16 Ugers Sygdom helt bortfalder. Hvis Forretningsføreren fortsat er syg, skal en Urafstemning afgøre, hvorvidt han fortsat skal fungere«.

Hertil stillede M. Lange, Randers, Forslag om en Tilføjelse, saalydende:

»Mellem hver Sygdomsperiode skal der dog mindst hengaa et Tidsrum af 3 Maaneder«.

Det af Københavns Afdeling stillede Forslag vedtoges med den af Lange, Randers, foreslaaede Tilføjelse, hvorefter det af Odense Afdeling stillede Forslag bortfaldt, ligesom et fra Aarhus Afdeling stillet Forslag om, at Forretningsføreren skulde være sygeforsikret, og at Sygehjælpen, som denne maatte erholde, skulde indgaa i Forbundets Kasse, ogsaa bortfaldt.

Fra Københavns Afdeling var stillet følgende Forslag:

a) At Forbundets Afdelinger have Ret til at opstille Kandidater til Forretningsførerpladsen.
b) At Valg af Forretningsfører foregaar ved Urafstemning, saafremt der opstilles mere end 1 Kandidat.
c) At Urafstemningen foregaar som tidligere, dog saaledes at man undlader at underskrive med Navn og Nummer.

Dette vedtoges enstemmigt.

Fra Horsens Afdeling forelaa Forslag om Udmeldelse af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. Efter nogen Diskussion trak Horsens Afdeling sit Forslag tilbage.

ad 3. *Valg af Forretningsfører.*

F. Hartmann aflagde Beretning om Urafstemningen og meddelte, at Forslaget om Ansættelsen af en fast Forretningsfører var vedtaget. Hartmann havde da stillet sit Mandat til Raadighed, selv om han havde 2 Aar tilbage af sin Funktionstid, og frabad sig Valg til den nye Forretningsførerplads, da han nu ønskede at hvile sig efter de 10 Aars Arbejde i Forbundets Tjeneste.

Efter en Del Diskussion mellem flere af de Delegerede skred man derpaa til skriftlig Afstemning over Valg af Forretningsfører. Chr. Madsen var af den københavnske Afdeling opstillet til Pladsen og fik ved Afstemningen alle de afgivne Stemmer, nemlig 14.

Chr. Madsen takkede for Valget og udtalte, at han med ligesaa stor Kærlighed skulde tage sig af Forholdene i Provinserne som i København.

M. Lange, Randers, bød den nye Forretningsfører velkommen.

F. Hartmann takkede alle dem, han havde arbejdet sammen med i de forløbne Aar.

ad 4. *Fastsættelse af Strejkeunderstøttelse under Storkonflikter.*

Der forelaa et af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark udarbejdet og godkendt Forslag. Dette vedtoges enstemmigt.

Et af Aksel Nielsen, København, stillet Forslag, der var saalydende:

»Forslaget vedtages under den Forudsætning, at Forbundets Hovedbestyrelse under en eventuel Storkonflikt gør sin Indflydelse gældende til at de Fag tages ud i Kampen, der er nødvendige for Samfundets Bevarelse«,

vedtoges med 6 Stemmer mod 4.

ad 5. *Eventuelt.*

F. Hartmann omtalte den nye Administrationsbygning og anbefalede de Delegerede at arbejde hen til, at Forbundet kom til at bo deri.

M. Lange, Randers, udtalte en Tak for det Arbejde, Hartmann havde udført i den Tid, han havde været Forretningsfører og vilde anbefale de Delegerede at yde Hartmann en Sum paa f. Eks. 300 Kr., dels for den Tid han havde udført Arbejde udover Lønningstiden og dels som en Hædersgave. Det vedtoges enstemmigt at yde 300 Kr., og at der for en Del af Beløbet skulde købes en Erindringsgave.

Efter at nogle Forespørgsler var besvarede, sluttede Delegeretmødet med et af F. Hartmann udbragt Leve for Forbundet.

Stiftelsesfest.

Torsdagen den 18. Marts fejrede Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling i Middelfart sin 20-aarige Bestaaen ved en Fest med fælles Kaffebord, en lille Svingom samt Indtagelsen af en fælles Servering af Smørrebrød.

Ved Festen bød Afdelingsformand A. F. Andersen Velkommen, og Forbundets Formand, J. A. Hansen, holdt Festtalen, som dels drejede sig om de 20 Aars Kampe og deres Resultater, det gode Samarbejde indenfor Forbundet og dels om den øjeblikkelige faglige Situation.

Afdelingens tidligere, mangeaarige Formand, F. F. Nielsen, talte om Minderne fra de første Kampaar, for Hovedbestyrelsen og sluttede med et kraftig besvaret Leve for Forbundets Formand.

Afdelingens Medlemstal, der igennem Aarene er bleven flerdoblet, er ca. 80, men den faste Stamme er som altid dem, der beskæftiges paa de 2 Hovedvirksomheder: Hess Jærnstøberi og Kabelfabrikkerne.

Formanden for den lokale Fællesorganisation, Tømrer Tønnesen, var ligeledes tilstede efter Indbydelse, og i en Tale takkede han Smedene for trofast Samarbejde indenfor den lokale Samorganisation. H. P. Simonsen fra Hess talte for de tre tilstedeværende Veteraner, som var med til at stifte Afdelingen, nemlig F. F. Nielsen, Amelung og Christiansen.

Smed Jørgensen fra Hess sang efter Talerne nogle dejlige Sange til Pianoakkompagnement.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	23084	P. Petersen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	1568	K. Hansen	(— — 1)
-	11646	O. Jochumsen	(— — 1)
-	23182	K. P. Hansen	(— — 1)
-	21235	M. C. Østenfield	(— — 1)
-	4716	J. J. Petersen	(— — 2)
-	17964	Aage C. Bense	(— — 4)
-	14598	E. Ohlin	(— — 4)
-	13524	E. M. Olsen	(— — 5)
-	10913	A. Hansen	(— — 5)
-	15187	A. Gaali	(Faaborg)
-	12122	J. C. Nielsen	(Helsingør)
-	14137	M. E. Knudsen	(Nakskov)
-	14275	H. N. Sørensen	(Odense)

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 5876 Frederiksen, M. Th. E.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	8932	Hallberg,	Jens Peter	12.11.04
-	12701	Jensen,	Hans Aage	9.10.09
-	1192	—	Laurits S.	12. 7.02
-	5667	—	Paul Bjerre	26. 9.03
-	5637	Jappe,	Carl Georg	29. 4.11
-	13545	Juel,	A. C. H. L.	19. 7.02
-	14787	Nielsen,	C. Th.	17. 8.12
-	1782	—	Valdemar	23. 3.12
-	8650	Petersen,	Aage	1. 8.08
-	13728	—	Chr. Hans	28. 3.03
-	12289	—	H. Chr.	20. 9.02
-	5139	Rasmussen,	Frederik	6. 3.09
-	9877	Thomsen,	Jørgen	25. 5.12
-	13673	Zebuhr,	H. Fr. Chr.	4.11.05

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	286	Andersen,	Anders Chr.	13. 6.14
-	5133	—	Axel	20. 9.13
-	8921	Albrechtsen,	Jens Peter	24. 1.14
-	1933	Bülov,	Hans Holger V.	12. 6.15
-	20508	Christiansen,	Søren Anton	24. 1.15
-	5876	Frederiksen,	Martinus Th. E.	3.10.15
-	5629	Hansen,	Hans Chr.	18.12.15
-	16466	Hoffmann,	Viggo Fr.	12. 6.15
-	17721	Høegh,	Ove M. C. A.	29. 3.13
-	12964	Iburg,	Frits Gustav	25.12.15
-	20057	Joensen,	John. Johan	21.11.14
-	12407	Larsen,	A.	27. 8.11
-	11419	—	Carl Chr. Alfr.	2.10.15
-	20909	Madsen,	M. G.	18. 9.15
-	16462	—	Poul Mosegaard	9. 1.15
-	16862	—	Svend Mosegaard	13. 3.15
-	2849	Mortensen,	Magnus Emanuel	13. 6.14
-	18107	Musæus,	Frantz	13. 3.15
-	17636	Nielsen,	Julius Arnold	31. 1.14
-	11456	Olsen,	Vald. Aug. Chr.	21. 3.14
-	18543	Poulsen,	Poul Aug. Just	18. 9.15
-	8183	Sørensen,	Ludvig Oscar	13. 3.15
-	1517	Stæhr,	Vilhelm	14.11.14
-	18338	Wiinsløv,	Knud Aage	20. 2.15
-	16695	Ørsted,	Harald Knud	23.10.15

Overskud henligger paa Odense Afdelingskontor til Medl. Nr. 17003 Niels Nielsen, fra G. Allerup.

Efterlysning. Tillidsmænd, som kender Medlem Nr. 15125 Aug. Sørensens Adresse, bedes opgive den til Kassereren i Horsens.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Kasserere:

Herning: Kassererens Adresse er Østergade 42, Indgang i Porten. Kontortid Hverdage 6¼—7.

Roskilde: Fra den 27. Maj er Kassererens Adresse N. F. Larsen, Københavnsvej 22.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 8 JUNI 1916 2. Aarg.

Svenska Metallindustriarbetareförbundets 12. ordinære Kongres.

Vort svenske Broderforbund, hvis Navn staar over disse Linier, holdt i Dagene d. 28. Maj til 3. Juni incl. sin 12. ordinære Kongres, som var besøgt af 202 Delegerede foruden Medlemmer af Hovedbestyrelsen, Revisionskomiteen samt endelig de indbudte Gæster, hvoriblandt var den svenske Landsorganisations Formand, Hr. Hermann Lindqvist, og Forbundets tidligere Hovedkasserer, nuværende Meddirektør i „Nya Banken", P. Sparring.

Endvidere var følgende Repræsentanter for udenlandske kollegiale Organisationer til Stede:

fra Danmark A. Johansen og J. A. Hansen,
fra Tysk Metalarbejderforbund Hermann Jernicke,
fra det østrigske Forbund dettes Formand, Smutny, samt Generalsekretæren, Frantz Domes, og endelig Formanden for det internationale Forbund, Alex. Schlicke, Stuttgart.

Vort svenske Broderforbund tæller for Tiden ca. 38,000 Medlemmer. Da man for 3 Aar siden samledes til Kongres, mærkedes endnu tydeligt Eftervirkningerne af den bekendte Storstrejke i 1909. Vort svenske Broderforbund var vel et af de faa, som gik saa temmelig uskadt ud af Kæmpestriden i Kraft af sin gode Position som Medkontrahent i Arbejdsforholdet i den svenske Jærn- og Metalindustri, men ikke mindst paa Grund af sine stærke internationale Forbindelser. Det kunde dog ikke undgaas, at Medlemstallet som Følge af Storkampen og den almindelig derpaa følgende Depression gik betydeligt tilbage, hvilket illustreres ved følgende Medlemstal:

1908	33,826
1909 (hvis ene Halvdel optages af Storkampen og hvad dertil hørte)	30,837
1910	24,265
1911	23,205
1912 (her begynder Opgangen paany)	24,651
1913	29,476
1914	30,584
og endelig ved Udgangen af 1915 var Medlemstallet naaet op til	35,024

Til Trods for den forbigaaende Nedgang er det svenske Metalindustriarbejderforbund en meget stærk Organisation med vidtgaaende kollektive Overenskomster med den svenske Jærnindustris Arbejdsgiverforening (Sveriges Verkstadsförening), som naturligvis er den Hovedfaktor, Forbundet regner med, men forøvrigt har det ogsaa vidtgaaende Aftaler med Haandværksmestrene og den Række af Virksomheder indenfor Storindustrien, som er organiserede udenom Verkstadsföreningen.

Forbundets Status pr. 31. December 1915 udviser en Formue paa 1,618,743 Kr. 87 Øre, hvad der maa siges at være stort, naar Hensyn tages til de Storme, som er overgaaede vore svenske Kollegers Organisation.

Paa Forbundets Kongres forelaa et omfattende Materiale. Dagsordenen omfattede 27 Punkter, og i et Hefte paa 93 Oktavsider forelaa en overordentlig stor Række af Forslag og Udtalelser angaaende Dagsordenens forskellige Punkter, hvoraf Forslag til Ændringer i Forbundslovene og Lovene for Arbejdsløshedskassen selvfølgelig omfattede en væsentlig Del.

Endvidere forelaa der omfattende trykte Beretninger for de 3 Aar, der er gaaede siden sidste Kongres, og disse bar tydeligt Vidne om, at vore svenske Fagfæller forlængst har overvundet Virkningerne af Storstrejken og for Alvor er i Færd med at konsolidere Arbejdsforholdene.

Den mundtlig afgivne Beretning for Kongressen over Forbundets Virksomhed i de 3 Aar frembød betydelig Interesse, ligesom ogsaa Spørgsmaalet om Taktiken, der behandledes for lukkede Døre, og ikke heller blev refereret i Pressen eller i Kongresprotokollen. Saa meget kan dog siges, at der i det store og hele herskede fuld Enighed om den førte Taktik. Der var vel dem, der tog Sigte paa at værne om de særskilte højere Minimallønsatser, som der saavel som her findes ved Virksomheder udenfor Industriarbejdsgiverorganisationen, og det er tydeligt nok, at der her af og til i Sverige specielt opstaar Vanskeligheder, naar enkelte Arbejdsgivere eller Virksomheder træder ind i den store Sammenslutning, selvom det tillige fremgik af Diskussionen og af Hovedbestyrelsens Erklæring, at disse Vanskeligheder ingenlunde er uovervindelige eller blot betydelige.

Det maa her erindres, at der i den svenske Jærnindustri sluttedes Overenskomst paa 5 Aar pr. 1. Januar 1914, hvorefter Landet er opdelt i 3 Grupper, nemlig Stockholm med Omegn, større Provinsbyer og mindre Provinsbyer. Indenfor førstnævnte Gruppe er Mindstelønnen for Tiden 43 Øre, i anden Gruppe er den 38, og i tredie Gruppe er den 36 Øre. I 1917 og 1918 bliver Mindstelønnen henholdsvis 44, 39 og 37 Øre pr. Time. Disse Lønsatser gælder Fagarbejdere, som er 24 Aar gamle, og som har arbejdet mindst 7 Aar i Faget.

I en anden Gruppe, som omfatter Fagarbejdere, der har opnaaet 21 Aars Alderen og 4 Aars Arbejde i Faget, er Mindstelønnen i de forannævnte Landsgrupper henholdsvis 40, 34 og 32 Øre, og Satserne forhøjes for 1917 og 1918 til henholdsvis 41, 35 og 33 Øre.

For ikke faglærte (Grofarbejdere) er Mindstelønnen i de 3 Grupper 36, 30 og 29 Øre, og disse Satser forhøjes i 1917 og 1918 til 37, 31 og 30 Øre. Den svenske Overenskomst indeholder Bestemmelse om, at Arbejderne efter Flid og Duelighed erholder højere Løn, og „dygtigere Arbejdere, som i flere Aar har været ved Faget, skal have højere Løn end Minimallønnen".

Landets store Udstrækning og dets Inddeling i 3 Afsnit samt derefter selve Fagets Inddeling i 3 Løngrupper, som ovenfor nævnt, bevirker en større Forskel i Timelønningerne, end den vi kender hos os, og dette fremgaar ogsaa tydeligt af den Kongressen forelagte Lønstatistik for Aarene 1913 og 1914. Paa den anden Side har vort svenske Broderforbund samme Ret som vi til at stille Lønkrav uafhængig af Minimallønnens Størrelse, og som det fremgaar af Beretningerne for de 3 forløbne Aar, er denne Ret udnyttet i betydelig Udstrækning.

Af Dagsordenens Punkter skal vi iøvrigt her nævne Spørgsmaalet om Oprettelse af et Repræsentantskab. I sin Tid havde man et saadant Repræsentantskab, der i Princippet betød en udvidet Hovedbestyrelse, men dette afskaffedes for et Par Kongresser tilbage. Nu var der altsaa et Ønske om at faa dette oprettet paany, men Forslaget vandt ingen Tilslutning.

Iøvrigt vedtoges en Udtalelse om Verdenskrigen og en mindre betydende Udtalelse angaaende Afholdsspørgsmaalet, Lærlingespørgsmaalet samt Spørgsmaalet om Fremme af Oplysningen iblandt Medlemmerne.

Det kan her som andre Steder konstateres, at efterhaanden som Fagorganisationerne vinder frem til Magtstilling i Arbejdsforholdet, bliver Arbejdsstoffet paa Kongresserne mere og mere omfattende og lødigt, men Beslutningerne fattes tillige med Forsigtighed og Omtanke, ikke saaledes som for 25 Aar tilbage, hvor Resolutionerne om de forskellige Spørgsmaal var mange og lange; men som oftest fik de ingen væsentlig Betydning, da de kun var Udtryk for de Ønsker, som næredes af de i Opkomst værende Organisationer. Nu derimod faar Beslutningerne med den Styrke, der ligger bagved, en ganske anden Vægt, og derfor maa man indskrænke sig til Vedtagelse af saadanne Beslutninger, der kan anses for mulige at gennemføre.

Paa Kongressen udveksledes paa sædvanlig Maade en Række Taler, hvoraf vi skal fremhæve nogle enkelte:

Repræsentanten for det tyske Metalarbejderforbund, Hermann Zernicke, omtalte den svære Tid, som det af ham repræsenterede Forbund gennemlever under den heftige Krig. I de 4 første Maaneder udbetaltes ikke mindre end 5 Millioner Mark i Arbejdsløshedsunderstøttelse. Forbundet omfattede ved Krigens Udbrud 560,000 Medlemmer, hvoraf de 300,000 er kaldte under Fanerne, saa at Forbundets aktive Medlemstal nu regnes omkring 200,000. Glædeligt er det dog at kunne konstatere, at Forbundet trods alle Vanskeligheder og Paavirkninger holder sammen, og Taleren udtalte som sin bestemte Opfattelse, at Forbundet efter Krigen paany

vil tage kraftigt fat i Kampen for Arbejdernes Interesser, og at de tyske Metalarbejdere vil gøre alt for at opretholde Forbindelserne med deres Kolleger i andre Lande.

Lignende Udtalelser fremsattes af det østrigske Forbunds Generalsekretær, Frantz Domes.

Formanden for det internationale Forbund, Alex. Schlicke, oprullede et Billede af de Vanskeligheder, som det internationale Samarbejde har haft under Krigen, og hvad der er gjort for at opretholde Forbindelserne. Virksomheden er bleven fortsat, og han noterede, at det amerikanske Maskinarbejderforbund under Krigen har indmeldt sig i D. J. M. Forbund med 75,000 Medlemmer. Taleren vilde ikke vælte Ansvaret for Krigen over paa nogen, men fastslog, at det var de privat-kapitalistiske Interesser, der har spillet Hovedrollen som Krigsaarsag. Det var, som han udtrykte sig, „Kampen om en Plads i Solen".

Hr. Schlicke udtalte endvidere, at nu havde de neutrale Landes Arbejderorganisationer en stor Opgave at røgte. Paa dem beror det meget, hvorledes de fremtidige internationale Forbindelser kommer til at udvikle sig. Han sluttede med Ønsket om, at det svenske Metalarbejderforbund som i det hele taget de skandinaviske Forbund maatte vise sig som et fast Bolværk for Metalarbejdernes internationale Interesser.

Endelig udtalte den svenske Landsorganisations Formand, Hr. Hermann Lindqvist, sin Glæde over, at i alt Fald nogle af de krigsførende Lande havde sendt Repræsentanter til Kongressen. De Baand, som engang er knyttede, skal bindes endnu fastere. Sammenholder man Arbejdernes Stilling i de neutrale Lande med Tysklands, saa kan det siges, at denne Kongres er traadt sammen under en for Forbundets Medlemmer lykkelig Tid. Det gælder nu for de svenske Arbejdere mandigt at staa Side om Side, ogsaa under den Krise, som maaske vil indtræde efter Krigen, og han sluttede med Ønsket om, at denne Kongres maatte blive til speciel Gavn for den svenske Arbejderbevægelse.

Med Henblik paa det sidste maa det vistnok siges, at den nu afsluttede Kongres for vore svenske Kolleger har opfyldt alle berettigede Ønsker. Det er en af de mest beslutningsdygtige og mest saglige Kongresser, der endnu er afholdt indenfor vort svenske Broderforbund.

(Fortsættes i næste Nummer med en Redegørelse over Lovændringerne.)

Smede- og Maskinarbejdernes Arbejdsløshedskasse holder 25 Aars Jubilæum.

Den 1. Juli 1891 paabegyndte vor Arbejdsløshedskasse sin Virksomhed, og hermed tog et nyt og betydningsfuldt Afsnit af Organisationen sin Begyndelse. Forud for dette havde man vel ogsaa kendt til Arbejdsløshed og ogsaa til at understøtte de ledige Kolleger, i hvert Fald de rejsende Svende, men Understøttelsesformen var den lavsmæssige »Geschenk« og kunde, som den var uden Regulering fra Organisationens Side, kun paa højst vilkaarlig Vis fordele Ydelsen og Nydelsen af Hjælpen.

Det blev de mere rejsevante Kolleger, der tog Hovedparten, og det blev de lettest tilgængelige Arbejdssteder, der bar Hovedparten, idet navnlig de store Virksomheder var lukkede for Adgang til Værkstederne. Om nogen Understøttelse til de bosiddende og familieforsørgende Kolleger var der ikke Tale.

Den egentlige bærende Grund for Tanken om en reguleret Understøttelse var dog den under de daarlige Konjunkturer stadig voksende Arbejdsløshedshær — Industriens Reserver, som de Samfundsledende den Gang som nu yndede at kalde dem — og Trangen til en Ordning var, som det altid er Tilfældet, af ikke saa lidt ældre Dato end selve Starten deraf. Organisationen maatte imidlertid først kunne staa paa egne Ben, før den gav sig i Kast med en saadan Opgave, og endnu i 1891 var Organisationen kun i Begyndelsen af sin Fremmarch efter de forudgaaende tabte Kampe og deraf følgende Stagnation.

Det var dog ikke alene de økonomiske Vanskeligheder, der skulde kæmpes imod; ogsaa en stor Part af Medlemmerne var imod Foretagendet, og deriblandt fandtes fortrinsvis saadanne, som gennem Aarene havde haft Arbejde paa samme Sted. For dem gjaldt endnu den Opfattelse, at de, der gik arbejdsløse, selv var Skyld deri; alle, der vilde arbejde, kunde ogsaa komme til det, og ud herfra mente de, at der ingen Anledning var til, at de skulde betale for, at andre »kunde faa Lov til at løbe paa Landevejen«.

Spørgsmaalet om en Rejsekasse havde allerede ved Forbundets Stiftelse paa Delegeretmødet i 1888 været paa Dagsordenen, men blev af Delegeretmødet »udsat foreløbig«.

Ved Kongressen i 1889 var Rejsekassen atter paa Dagsordenen som en Forespørgsel fra Nykøbing F., rejst gennem Hovedbestyrelsesmedlem N. P. Nielsen, der havde været til Møde i Afdelingen, og nu beslutter Kongressen, at opfordre Afdelingerne til at drøfte Tanken, medens Hovedbestyrelsen faar Paalæg om at undersøge Forholdene i andre Fag og om at forelægge en Plan for en Rejsekasse ved førstkommende Kongres.

Et Forslag til en Rejse- og Understøttelseskasse forelaa derefter paa Hovedbestyrelsesmødet den 12. Oktober 1890, og i Fagbladet for November samme Aar findes Hovedbestyrelsens Forslag aftrykt til Overvejelse for Medlemmerne og til Drøftelse for Afdelingerne. I Februar Fagblad 1891 finder man en Række mere eller

mindre væsentlige Ændringer fra Afdelingerne, og heriblandt Forslag fra Aarhus om ikke at oprette saadanne Særkasser, men derimod tilstræbe en Fælleskasse for alle Fagarbejdere og til denne at kræve Understøttelse af Stat og Kommune, hvilken offentlige Understøttelse Afdelingen dog mener lettest kan opnaas gennem de allerede bestaaende Rejseforeninger og derfor anbefaler Forbundsmedlemmerne at slutte sig til disse.

Paa Kongressen i Odense den 27. og 28. Marts 1891 vedtoges derefter Love for Rejse- og Understøttelseskassen, indeholdende følgende Hovedbestemmelser:

Understøttelsen ydes for indtil 70 Dage i et Aar.

Gifte Medlemmer kan oppebære hele Understøttelsen paa Stedet, hvor de bor.

Ugifte Medlemmer kan oppebære Understøttelse for 3 Dage i hver By i Provinserne og for 14 Dage i København.

Understøttelsens Størelse pr. Dag fastsættes af Hovedbestyrelsen, men maa ikke overstige 5 Kr. pr. Uge.

Kontingentet er 10 Øre pr. Medlem og Uge.

Kassens Virksomhed tager sin Begyndelse med Indbetaling af Kontingent fra 1. Juli 1891.

Udbetaling af Understøttelse paabegyndes 1. November 1891.

Desuden vedtoges en af F. Hurop stillet Resolution, saalydende:

»Kongressen anbefaler Forbundets Medlemmer kun at give Geschenk til Forbundsmedlemmer. Saasnart Rejse- og Understøttelseskassen begynder sin Virksomhed ophører al Geschenk«.

Ved en i Tilslutning til Kongressen afholdt international Konference den 28. Marts 1891, i hvilken Repræsentanter for Tyskland, Sverige, Norge og Danmark deltog, behandledes Spørgsmaalet om Oprettelse af Gensidighed for Rejseunderstøttelse efterhaanden som tilsvarende Kasser oprettedes i de andre Lande, og Tanken fandt fuld Tilslutning fra alle Sider.

Paa Hovedbestyrelsesmødet den 19. Oktober 1891 fastsattes Understøttelsens Størrelse for November til 70 Øre pr. Dag, hvilken Størrelse bibeholdtes til 1. Juli 1892, for i de 4 følgende Maaneder at nedsættes til 60 Øre, hvorefter den atter fra og med November samme Aar hævedes til 70 Øre pr. Dag. For de første 4 Maaneder, hvor ingen Udbetaling fandt Sted, var Indtægten 2027 Kr. 70 Øre, og for November Maaned androg Udbetalingen af Understøttelse 275 Kr. 80 Øre, fordelt paa 67 Medlemmer. For Maj 1893 og indtil December 1893 er Understøttelsen nedsat til 50 Øre pr. Dag, hvad der kan forstaas derved, at Kassebeholdningen i Marts, trods et Laan hos Helsingør Afdeling paa 300 Kr., kun udgør 339 Kr. 27 Øre, altsaa reelt 39 Kr. 27 Øre. I Januar Kvartal 1894 er man endog naaet til et Underskud paa 537 Kr. 01 Øre, hvorfor man ogsaa paa Kongressen i 1895 forhøjer Kontingentet fra 10 til 12 Øre pr. Uge. Dette, i Forbindelse med de derefter herskende bedre Konjunkturer, bevirker, at Kassebeholdningen langsomt stiger til over 16000 Kr. i Februar 1897, og Kongressen i Marts vedtager da Hovedbestyrelsens Forslag om at hæve Understøttelsen til 1 Kr. Dag, idet Kontingentet dog samtidig hæves til 15 Øre ugentlig. Ved Udgangen af 1898 er Kassebeholdningen ca. 50.000 Kr., hvad der aabenbart har forekommet Kongressen i 1899 at være mange Penge, idet man uden Hensyn til Hovedbestyrelsens Advarsler forhøjede Understøttelsen for Medlemmer med 3 Aars Medlemsret til 2 Kr. pr. Dag i de første 35 Dage af Understøttelsesperioden. Den daværende Hovedkasserer, Vald. Olsen, ledsagede Beslutningen med Bemærkningen: »*Farvel Kassebeholdning!*«, og det varede ogsaa kun til Februar 1901, før Hovedbestyrelsen maatte gøre Brug af den den tillagte Bemyndigelse til at nedsætte Understøttelsen, idet Kassebeholdningen da var spist op, og man havde maattet ty til Forbundets andre Midler for at klare Understøttelsen.

Understøttelsen fastsattes af Hovedbestyrelsen til henholdsvis 2 Kr. og 1,50 pr. Dag i de første 35 Dage for Medlemmer med 8 og 4 Aars Medlemsret og for øvrige Understøttelsesdage 1 Kr., men med den stærke Arbejdsløshed, der nu indtraadte, slog dette ikke til, og i de følgende Aar maatte der af Forbundets Midler udredes ialt 330978 Kr. 90 Øre til Arbejdsløshedskassen, for at den kunde opfylde sine Forpligtelser.

Dette maatte til, skønt Kongressen i 1901 tiltraadte den af Hovedbestyrelsen trufne Ordning af Understøttelsen og desuden forhøjede Kontingentet til 20 Øre ugentlig, men under den da eksisterende Arbejdsløshedsperiode steg Udbetalingerne til en uanet Højde og androg for et Aars Vedkommende (1902) ikke mindre end 45,6 Øre ugentlig pr. Medlem, saaledes at en meget betydelig Reservebeholdning skulde have været opsparet, hvis Kassen skulde have klaret sig selv.

Ved Kongressen i 1903 forhøjedes Kontingentet til 25 Øre ugentlig, men det var først fra Sommeren 1906, da de gode Konjunkturer kom, at Kassen kunde klare sig uden Tilskud.

Med Begyndelsen af 1908 indtræder der en ny Periode i Arbejdsløshedskassens Historie, idet den fra dette Tidsspunkt bliver statsanerkendt og derved faar sine økonomiske Forhold sikrede paa en saadan Maade, at en tilstrækkelig Reservefond Tid efter anden kan opsamles, samtidig med at en Forbedring af Understøttelsesforholdene kan tages under Overvejelse. Kloge af Skaden fra Vedtagelsen af Forhøjelsen i 1899 gav man sig dog Tid til at se Virkningerne af Statsanerkendelsen, som man, bortset fra de offentlige Tilskud, stod noget tvivlende overfor, idet man ikke paa Forhaand kunde vide, i hvor høj Grad Selvstyret kunde blive udsat for Autoriteternes Indgriben og derfor heller ikke var klar over, hvorvidt Statsanerkendelsen før eller senere maatte opgives.

Imidlertid viste det sig gennem Aarene, at Statens Tilsynshavende, Arbejdsløshedsinspektør Th. Sørensen, var en Mand, der her som overfor Sygekasserne havde et aabent Blik for, at den Slags Institutioner skulde udvikles videre ad de af Arbejderne selv skabte Baner, og overfor Forholdet mellem Fagforeningerne og Arbejdsløshedskasserne fandt han og hævdede udadtil aabent det Standpunkt, at de faglige Organisationer og

deres Medlemsstab var den eneste sikre Grund, hvorpaa Arbejdsløshedskasserne kunde bygge deres Eksistens. At han samtidig nøje vaagede over, at Arbejdsløshedskasserne ordnede sig indenfor Lovens Rammer var en naturlig Følge af den Stilling, han som Statens Embedsmand indtog.

Den umiddelbare Følge af Statsanerkendelsen var, at den tidligere Begrænsning af Understøttelsen indenfor Kalenderaaret bortfaldt, og vi fik den nugældende Ordning i Stedet. For de Medlemmers Vedkommende, der kun med Aars Mellemrum var arbejdsløse, var det en Forringelse af Understøttelsen, naar Arbejdsløsheden indtraf om Efteraaret, hvad den oftest gør, idet den gamle Ordning i saadanne Tilfælde bød paa 2 Understøttelsesperioder i Træk, før og efter Nytaar. I det store og hele havde Forandringen derimod mindre Virkning. En anden Bestemmelse var Indførelsen af den 3-aarige Begrænsning for Understøttelsen, men her har Forbundets Kongres afbødet Virkningen ved at beslutte, at Reservefonden under visse Betingelser træder til med Understøttelsen i det 4. Aar. En stærkt fremtrædende Frygt ved Statsanerkendelsen gjaldt Bestemmelsen om, at Kassen var pligtig til ogsaa at optage Ikke-Fagforenings-Medlemmer, idet man gik ud fra, at dette kunde medføre en Spaltning blandt Fagets Udøvere, og mulig har der ogsaa blandt nogle af Lovens Fædre været Tanke herom, men i de siden Statsanerkendelsen forløbne 8 Aar har det vist sig, at der ikke indenfor denne Kasses Rammer er Plads for Medlemmer, der kun vil nyde Goderne under Arbejdsløshed, men ikke sammen med de øvrige vil bære Byrderne ved Arbejdets Ordning.

Efter at Dagetallet i 1908 var forhøjet til 80, hvilket dog kun opnaaede Godkendelse af Arbejdsløshedsinspektoratet, ved at Kontingentet forhøjedes til 27 Øre ugentlig, vedtog man i 1911 at forhøje den laveste Understøttelsessats fra 1 Kr. til 1 Kr. 25 Øre pr. Dag, men kun fra det Tidspunkt, da den tilstundende Revision af Arbejdsløshedskasseloven var tilendebragt paa en for Kasserne betryggende Maade. Forhandlingerne paa Rigsdagen om den reviderede Lov trak imidlertid saa længe ud, at det blev Delegeretmødet i 1914, der kom til at beskæftige sig med de forhøjede Satser, og nu tog man for en Gangs Skyld Munden fuld og vedtog efter Forslag af Hovedbestyrelsen at forhøje alle Satserne til samme Beløb for alle 80 Dage, at hæve laveste Understøttelse til 1 Kr. 25 Øre pr. Dag, at nedsætte Tiden for Opnaaelsen af 1 Kr. 50 Øre pr. Dag til 3 Aar, at hæve Dagetallet for Medlemmer med 15 Aars Medlemsret til 100 Dage og endelig at indføre en ny Understøttelse, Rejsebidrag.

Desuden tiltraadte man Oprettelsen af en i den reviderede Lov angivet Fond til fortsat Hjælp under ekstraordinær Arbejdsløshed, og til denne Fond, der dog kun under visse af Ministeriet godkendte Regler kan træde i Virksomhed, er første Gang fra 1915—16 henlagt noget over 18,000 Kr., svarende til 10 Procent af Kontingentet.

Ser man nu tilbage over de svundne 25 Aar i Arbejdsløshedskassen, kan det kun glæde alle, der har været med til at bære Sten til denne Bygning, og hertil har alle, Medlemmer som Tillidsmænd, maattet lægge Ryg. Navnlig er der blandt de sidste en Stab af Kammerater, der har maattet tage Besværet paa sig, og det er alle de, der i Tidens Løb har virket som Afdelingskasserere og Udbetalere af Understøttelse, ved Siden af at de har maattet passe en i Tidens Løb voksende Arbejdsanvisning.

De Ulemper, denne Gerning fører med sig, særlig naar den, som i de fleste Tilfælde, skal udøves i private Hjem, den Taalmodighed, der skal udvises, naar manglende Forstaaelse hos Medlemmerne af »Reglerne« kalder Utilfredsheden frem hos dem, og den Tid, der skal ofres paa dette Arbejde, er ikke bleven og kan ikke paaskønnes tilstrækkeligt, og vi skylder alle en Tak til disse Tillidsmænd, fordi de, ofte i meget lang Aarrække, trolig har passet dette for Arbejdsløshedskassens Virksomhed saa uundværlige Arbejde.

Nogle ganske enkelte Tal vil i samlet Hele give et udmærket Billede af Arbejdsløshedskassens Virksomhed.

Den samlede Indtægt i de 25 Aar har med afrundet Tal været ca. 3,768,000 Kr., altsaa over $3^3/_4$ Millioner Kr. Heraf er:

Kontingent	ca.	2,237,000 Kr.
Tilskud fra Forbundet	-	331,000 -
Tilskud fra Stat og Kommuner ...	-	1,051,000 -
Andre Indtægter. Renter ect.....	-	149,000 -

Udgiften har i samme Tid været ca. 2,559,000 Kr., altsaa over $2^1/_2$ Millioner Kr., og heraf andrager den udbetalte Understøttelse ca. 2,339,000 Kr., medens ca. 220,000 Kr. er medgaaede til Administration med videre, dels i Afdelingerne og dels i Centraladministration.

Ved Siden af den ordinære Understøttelse er der tillige gennem Kassen udbetalt fortsat Hjælp i Henhold til de forskellige derom vedtagne Love til et samlet Beløb af ca. 72,500 Kr.

Naar man regner med, at saavel Indbetalinger som Udbetalinger fremkommer i ganske smaa Beløb, Indbetalingerne som oftest i en Uges Kontingent ad Gangen, og Udbetalingerne i Beløb fra 1 til 14 Kr., men oftest i de mindste Beløb, vil man forstaa det uhyre Arbejde, der er nedlagt i denne Administration, og dette udføres for langt den største Dels Vedkommende af Folk, der Dag for Dag maa staa paa deres Arbejdsplads, og som i Middagspausen og efter Fyraften maa tage deres Tørn med Kontorarbejdet.

Men med Besværet kommer ogsaa Interessen for Sagen, og sikkert har Arbejdsløshedskassen ingen varmere Venner end netop Afdelingskassererne, og for mange af dem, navnlig de gamle, vilde det være en Sorg at skulle ophøre med dette Arbejde, alle Ubehagelighederne indbefattet.

Til dem, saavel som til alle de andre, der har givet en Haand med, retter Hovedbestyrelsen sin Tak.

Idet vi lykønsker Arbejdsløshedskassen i Anledning af det forløbne kvart Aarhundrede og lykønsker Medlemmerne til det stolte Resultat, der er naaet, udtaler vi Ønsket

og Forvisningen om, at de kommende Aar ved fælles Anstrengelser skal bringe Arbejdsløshedsforsikringen videre fremad i samme Spor og i et Tempo, der kan staa Maal med det hidtil anvendte, saaledes at de, der om andre 25 Aar skal gøre Regnskab op, kan pege paa en lignende Udvikling som den, der her er skitseret.

Hovedbestyrelsen.

Storkonflikten i Norge.

Den norske Generalstrejke fik kun en kort Levetid, samtidig med at den kun i Virkeligheden blev delvis etableret. Fredagen den 9. Juni vedtoges Voldgiftsloven, som samme Dag blev underskreven af Kongen og Dagen derpaa offentliggjort.

Arbejdsgiverne skyndte sig naturligvis med at bøje sig, og der udsendtes den telegrafiske Meddelelse: »Kongen har forbudt Arbejdsstandsning i Anledning af Konflikterne ved Bjergværkerne m. v., og Forbudet træder i Kraft straks, forsaavidt angaar Iværksættelsen af Arbejdsstandsning, samt fra Tirsdagen den 13. ds. Kl. 6 Formiddag, forsaavidt angaar Fortsættelsen af allerede iværksatte Arbejdsstandsninger. Arbejdsgiverforeningens Lockout tilbagekaldes derfor«.

Samtidig skyndte Arbejdsgiverforeningen sig at vælge deres Opmand. Hertil valgtes Overingeniør Chr. Vig med Stortingsmand Peter Peterson som Suppleant.

Landsorganisationens Kongres sammenkaldtes til Tirsdagen den 13., 3die Pinsedag, og paa denne vedtog man at bøje sig for den vedtagne Voldgiftslov, hvad der vist intet er at sige til.

For vort Broderforbunds Vedkommende, det norske Jærn- og Metalarbejderforbund, forekommer det os, at man kunde have taget noget kraftigere fat. Der var fremskaffet et Forligsforslag, gaaende ud paa 5 Øre til Timelønningerne. Maaske Forslaget nok var lidt magert, fordi Akkordarbejdet er trængt for meget tilbage, men 5 Øres Tillæg var jo dog i Virkeligheden ikke saa lidt, og dette blev jo ogsaa anbefalet af Ledelsen, men saa gik man til Urafstemning, og saa skete det — som sædvanlig ved den Slags Afstemninger — at ca. en Fjerde- eller Femtedel af Medlemmerne deltog i Afstemningen, og selvfølgelig, kan vi næsten sige, blev Forslaget forkastet, og nu forekommer det os, at Forbundet burde have taget Tyren ved Hornene og sammenkaldt en Kongres, som i Norge saavel som her er den højeste Myndighed, og der have afgjort Sagen, men det skete ikke. Landsorganisationen fik Æren af at afblæse Storstrejken, og de fik Loven om den tvungne Voldgift, som maaske en skønne Dag vil koste de norske Arbejdere en Storkamp, hvis ikke de vil lade deres Organisation spænde fast i Statsmaskineriet, saaledes at de for alle Dage er forhindrede i at røre paa sig af Betydning.

Vi skal i næste Nummer komme nærmere ind paa hele denne vigtige Sag.

Konflikter.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt af Smede og Maskinarbejdere og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Smedemester Ringer, Aalborg.
5. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
6. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
7. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.
8. Maskinfabrikant Harald Christensen, Mariendals Allé, Slagelse.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

Provinselektricitetsværkerne. I Skrivelse af 7. Marts meddeler »Foreningen af Funktionærer ved danske Provinselektricitetsværker«, at den har blokeret Maskinmesterstillingen ved Aalborg Elektricitetsværk, som af Kommunen for Tiden søges besat. Kommunen vil ikke betale Mindstelønnen.

Arbejdsstandsninger. Paa Marstal Skibsbyggeri, hvor der ikke altid hersker den mest eksemplariske Orden i Arbejdsforholdene og hvor Arbejdsgiveren, Hr. Ingeniør Bondegaard, ved Aarsskiftet meldte sig i Sammenslutningen, har der i længere Tid hersket nogen Gæring, som kulminerede i Afskedigelsen af Tillidsmanden, Nitter Th. Jensen, hvorpaa samtlige vore Medlemmer den 29. April om Morgenen nedlagde Arbejdet.

Paa Foranledning af Forbundets Hovedbestyrelse genoptoges Arbejdet Fredagen den 5. Maj, hvorefter de verserende Stridspunkter optoges til Mægling den 12. Maj. Stridsspørgsmaalene var mange, nemlig:

1. Krav fra Sammenslutningen om Erstatning for Arbejdsstandsningen.
2. Klage fra Arbejderne over Afskedigelse af Tillidsmanden.
3. Krav fra Arbejderne om Udbetaling af en Ekstratime for ikke at være varskoede til Overarbejde Dagen forud.
4. Krav fra Arbejderne om Indførelse af faste Akkordpriser.
5. Strid om Betalingen for Forfærdigelsen af et Parti Ribbehager.
6. Klage fra Arbejderne over Mangler ved Værkstedstaget, Mangel paa Vaskerum og Drikkevand m. m., og endelig
7. Krav om Udbetaling af tilbageholdt Akkordoverskud.

Samtlige Stridsspørgsmaal ordnedes til Arbejdernes Tilfredshed, idet Sammenslutningen dog forbeholdt sig Ret til at kræve Erstatning for den skete ulovlige Arbejdsstandsning.

Hos Aktieselskabet Burmeister & Wain, Maskinafdelingen paa Refshaleøen, forlod Maskinarbejderne i et Antal af ca. 180 Mand Arbejdet til Frokost Tirsdagen den 9., Onsdagen den 10. og Torsdagen den 11. Maj. Anledningen til disse Demonstrationer var Afskedigelsen af et Par Mand, som var sendt fra Værkstederne paa Christianshavn til Reparationsarbejde ombord i et Motorskib paa Refshaleøen. Mesteren, som havde foretaget Afskedigelsen, paastod, at den paagældende ikke havde passet sit Arbejde, og at den paagældende, da han havde foreholdt ham dette, havde nægtet at fortsætte Arbejdet. Dette sidste beror formentlig paa en Misforstaaelse, da Arbejderne paastod kun at have nægtet at arbejde over, da de alt havde præsteret det fastsatte Maksimum af Overarbejde i den indeværende Uge.

De øvrige Arbejdere følte sig imidlertid krænkede og forlod de paafølgende 3 Dage Arbejdet til Frokost, men paa Forlangende af Bestyrelsen for Københavns Afdeling I ophørte man dernæst med Demonstrationen, der absolut ikke havde noget reelt Grundlag, da Firmaet forlængst havde tilbudt de paagældende Arbejdere at fortsætte med deres Arbejde paa Fabrikken paa Christianshavn.

Paa de Lolland-Falsterske Baners Lokomotivremise i Nakskov havde der i længere Tid været gjort Forsøg paa at gennemføre en Forhøjelse af Lønnen for 2 af vore Medlemmer, d'Hrr. Due og Nielsen, som havde en Dagløn af henholdsvis 4 Kr. 60 Øre og 4 Kr. 20 Øre. Driftsbestyreren var dog aldeles utilbøjelig til at gøre nogen som helst Indrømmelse, hvorfor Arbejdet den 1. Maj Kl. 12 Middag nedlagdes af de to Mand, men nu kom der Fart i Forhandlingerne. Forbundets Formand tilkaldtes til en Forhandling, som fandt Sted Søndagen den 7. Maj, og man enedes her om i Stedet for det hidtidige Dagløns system at indføre Timelønssystemet. Arbejdstiden er 10 Timer, og Timelønnen var saaledes i Henhold til ovenfor nævnte 46 og 42 Øre. Disse Tal forhøjedes til henholdsvis 55 og 51 Øre, og Tillæggene fik tilbagevirkende Kraft til 1. April d. A. Iøvrigt bibeholdtes samtlige hidtidige Emolumenter.

Strejke hos Ernst Voss, Fredericia. Der har i længere Tid af og til indløbet Klager fra Fredericia over Firmaet Ernst Voss' Anvendelse af ikke faglærte. Bl. a. var der nogle Gasovne, som Smedene forgæves havde forsøgt at faa i Akkord. Dette lykkedes ikke. Efter at have arbejdet i ca. 500 Timer paa dem til ren Dagløn besluttede Smedene, at nu vilde de lade Arbejdet ligge, indtil der opnaaedes Enighed om Akkordpriser derpaa. Firmaet satte imidlertid en Arbejdsmand til at samle Gasovnene og garanterede ham 60 Øre i Timen. Denne Handling fra Firmaet kunde kun i Smedenes Øjne faa Udseende af Drilleri og Overmod, og den bragte den gærende Uro til at slaa ud i lys Lue, nemlig i Form af en Strejke, som traadte i Kraft Onsdagen den 24. Maj. Arbejdet forlangtes straks genoptaget, men Kollegerne var ikke meget villige, og først efter gentagne Anstrengelser indgik de paa at begynde igen Lørdagen den 27. Maj om Morgenen uden at faa Sagen ordnet. Ved et Mæglingsmøde den 6. Juni fastsattes Akkordpriser, og den paagældende Arbejdsmand forsvinder fra Gasovnene, som der ligeledes fastsattes Priser paa.

Blokade af Privatbanerne. »Foreningen af Funktionærer ved danske Privatbaner« har overfor de eksisterende Privatbaneselskaber iværksat en Lønbevægelse, som den agter at sætte alt ind paa at gennemføre, bl. a. ved at opsige Pladserne til Fratrædelse.

Paa derom rettet Forespørgsel har vort Forbund erklæret ikke at ville medvirke til, at de forladte Pladser optoges af Forbundets Medlemmer.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund. Blokaden af Fabriken »Automatic«, Nørrebrogade 32, København, fortsættes uforandret.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Skifte i Forretningsudvalget. Igen denne Gang maa vi meddele, at et af Forretningsudvalgets Medlemmer, nemlig Chr. Carlson, er udtraadt, idet han har overtaget en Undermesterplads paa Helsingør Skibsværft.

I Begyndelsen af 1908 kom Carlson til København efter et længere Ophold i Tyskland, og stærkt interesseret som han var i Fagbevægelsen, tog han straks Del deri i den københavnske Afdeling. Sommeren 1910 valgtes han paa Kongressen i Aarhus ind i Forretningsudvalget, og han har siden den Tid haft Sæde deri og gjort et godt Stykke Arbejde for sine Kolleger.

Der er saaledes god Grund til at ønske ham Held i hans ny Gærning.

Suppleanten, der stod for Tur til Indkaldelse, Fritz Bülow, er derefter indtraadt i Forretningsudvalget. Han har tidligere været Medlem deraf og adskillige Gange Medlem af den københavnske Afdelings Bestyrelse, og hører saaledes heller ikke til dem, der møder uforberedt.

Aalborg. Hos Fabrikant P. I. Buaas er f. T. indledet Forhandling om Forhøjelse af ca. 300 Akkorder og af den ansatte Timeløn.

Esbjerg. Afdelingen meddeler i Fortsættelse af Meddelelsen i forrige Fagblad, at Revisionen af Akkorderne nu er tilendebragt hos Jensen & Olsen. Man var enedes om, at en Del Arbejde først skulde til Behandling efter som det kom frem, men man tog Tyren ved Hornene og gjorde det hele færdigt med det samme, og der skal nu paa Grundlag heraf udarbejdes en ny Priskurant. Det ældre Arbejde er forhøjet med 30 à 40 %. Det nyere med fra 15 til 25 %.

Spørgsmaalet om Kassetransport er stadig uløst.

Frederikssund. Hos Fabrikant H. P. Larsen havde man fundet ud af, at naar et af vore Medlemmer, en Maskinformer, arbejdede ved en Formemaskine, havde man Ret til at aflønne ham med lavere Akkordpriser, end naar den faglærte Former, der havde arbejdet ved Maskinen før og været med til at sætte Priserne, betjente den.

En Klage til Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning hjalp ikke, og et Mæglingsmøde blev derfor afholdt den 17. Maj. Her maatte man naturligvis indgaa paa at betale Manden efter de gældende Priser og efterbetale ham, hvad der uberettiget var afdraget. Den eneste, der ikke kunde fatte, at denne Ordning var den naturlige, var Støbemester Frederik Holm.

Videre enedes man om at optage en lokal Forhandling til Regulering af visse Akkordforhold, og de bestaaende Timelønninger forhøjedes med 20 Øre, at fordele til 7 Mand.

Et Medlem har faaet sin Timeløn hævet fra 61 til 67 Øre. Gennemsnittet er derefter for 11 Medlemmer 55,8 Øre.

Helsingør. Ved lokal Forhandling paa Helsingør Skibsværft er de ansatte Timelønninger blevne forhøjede med 43 Øre, at fordele paa 13 Mand. Samtidig indgik Værftet paa en Forhøjelse af de Akkorder, der ikke giver et Tillæg af 55 % til Timelønningerne.

Hos Jærnstøber Kierulff i samme By arbejder der 2 Medlemmer i ren Timeløn. De har faaet denne forhøjet fra 48 til 52 Øre.

Horsens. Hos Jærnstøber Jacobsens Efterfølger har 2 Medlemmer, der arbejder i ren Timeløn, faaet denne hævet fra 54 til 56 Øre.

Hos Aktieselskabet Møller & Jochumsen er de ansatte Timelønninger hævede med 2 Øre pr. Mand, og de ligger nu mellem 52 og 54 Øre. En Mand i ren Timeløn har 55 Øre.

København. Paa Københavns Dørgrebsfabrik har et Medlem, der arbejder i ren Timeløn, faaet denne hævet fra 71 til 75 Øre.

Hos Firmaet Einar Holms Efterfølger, hvis Indehaver er tidligere Former, fhv. Medlem af Dansk Formerforbund og fhv. Medlem af Afdelingens Bestyrelse i København, Holger Bernitt, har Forholdene i den senere Tid udviklet sig paa en mærkelig Maade. De daglige Stridigheder om Priser, Mangel paa Materiale osv. skal vi springe over. Firmaets Støbemester er den i sin Tid fra Aktieselskabet Allerup i Odense godt kendte Francis Sørensen.

Sammen med Fabrikanten har denne ganske maalbevidst søgt at gøre vore Medlemmer ved Formemaskinerne Opholdet derved uudholdeligt, og har ikke gennem Tale lagt Skjul paa, at Opgaven var at faa Arbejdsmænd til Maskinerne. De til den gældende Prisliste knyttede Særbestemmelser var det ikke muligt at faa Firmaet til at overholde, og Prislisten opsagdes da til at udløbe 1. Maj.

Da det herefter var lykkedes Firmaet at skille sig af med de 4 Maskinformere, der var paa Fabrikken, lykkedes det ogsaa at faa de resterende 7 Medlemmer til at forsvinde i Løbet af ca. 14 Dage.

Raadvild var Hr. Bernitt imidlertid ikke. Han sendte Bud efter Formanden for Arbejdsmændenes Fagforening for Støberier og Maskinfabrikker, og denne var straks parat til at besætte de 4 ledige Pladser ved Maskinerne med Medlemmer fra hans Organisation, — ja, han gik efter Sigende endog saavidt, at han i det ene Tilfælde tog en Mand ud af andet Arbejde for at tilfredsstille Hr. Bernitt. De arbejdede saa i Timeløn af 42 til 43 Øre (12 til 14 Øre under Formernes) og skulde, naar de var indarbejdede, have de Akkorder, der var opsagte af Formerne.

Vore Medlemmer maa selv give denne Handling Navn efter Fortjeneste.

Hermed var Sagen imidlertid ikke sluttet. Fabrikanten klagede selvfølgelig til Sammenslutningen, thi sine Haandformere, der for de flestes vedkommende var gaaede i andet Arbejde, kunde han jo ikke undvære.

Sammenslutningen gik ikke den vanlige Vej med Mægling osv., men sporenstregs til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening for at faa Sagen for Den faste Voldgiftsret, og dernæst udsendtes der Lister til dens Medlemmer om den begaaede Forbrydelse og med Navnefortegnelse. Resultatet heraf er, at de Medlemmer, der var traadt i Arbejde paa Virksomheder under Sammenslutningen, blev afskedigede igen. Om Lovligheden heraf har Forbundet imidlertid endnu ikke talt det sidste Ord med Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning.

Der kom dernæst et Møde i Stand mellem Hovedorganisationerne. Det afholdtes den 14. Juni, men gav intet Resultat. Forbundet tilbød at lade samtlige Medlemmer, eller saa mange der var Brug for, gaa i Arbejde igen paa Fabrikken, mod at Fabrikanten optog en Forhandling om Prislisten og straks fjernede de 4 Arbejdsmænd fra Maskinerne.

Dette vilde man ikke, og antagelig naar Sagen derfor frem til Den faste Voldgiftsret. Man truer nu med at ville foranstalte en rigtig lovlig Boykotting af de 11 Formere.

Søndagen den 19. Marts havde Firmaet Riedel & Lindegaard givet Tilladelse til, at Aktieselskabet Nordisk Filmskompagni optog en Film paa dets Fabrik. Denne skulde forestille en Fabrikbrand, og om det var af Interesse for denne Afart af Kunst, at Tilladelsen var givet, ved vi ikke, men vi ved, at den næste Dag fandtes ca. 70 af Støberiets Ruder smadrede, Sandbunkerne fyldte med Glasskaar, og et Gennemtræk i Støberiet, saa ingen kunde være der.

Kort fortalt: Formerne, der var 17 i Tallet, kunde ikke arbejde den Dag, men et Krav til Fabrikken om en Erstatning paa 8 Kr. pr. Former blev pure afvist. Mægling blev dernæst afholdt, men uden Resultat, idet Firmaet kun tilbød at ville erstatte Halvdelen af det krævede Beløb, og det skete temmelig sikkert kun efter Henstilling af Firmaets Støbemester.

Senere har Forbundet spurgt Filmskompagniet, om det vilde erstatte Beløbet, men det har svaret, at man vilde ofre 20 Kr., i Henhold til den Fremstilling, Firmaet havde givet af Sagen.

Det var lidt over 1 Kr. pr. Mand, og en saadan Flothed kunde Formerne naturligvis ikke tage imod. Nu venter Sagen paa at skulle for Timandsudvalget, og man vil sikkert der faa at høre, at hverken Firmaet eller Sammenslutningens Repræsentanter kan forstaa, at Formerne ikke er saa kunstinteresserede, at de kan ofre en Dagløn paa Gøgl, som Film egentlig er.

I sidste Nummer af Fagbladet omtaltes Lønforholdene paa Statsbanernes Metalstøberi i København, og man prøver nu under en ny Lønordning at faa Forholdene i Orden.

Medens Fortjenestens Gennemsnit i Januar Maaned kun var 58 Øre, viser den sig i Maj at være steget til 65,7 Øre, men der maa antagelig være en Del at rette endnu, idet Fortjenesten paa Statsbanernes Støberi i Aarhus paa samme Tid har været 81,6 Øre, hvilket jo kun er nogenlunde det samme, som der tjenes andre Steder.

Den 24. Maj er der afholdt et Mæglingsmøde hos Københavns Metalstøberi, Fabrikant M. Hartvig, paa forskellige Klagepunkter.

En Del Akkorder forhøjedes med 20 %, og der gaves Tilsagn om 10 % Forhøjelse paa en Del andet Arbejde, saafremt Firmaet kunde faa Leveringsprisen sat tilsvarende op.

Nogen Uoverensstemmelse angaaende Overarbejdstillæg afklaredes, og Lønningsdagen forlagdes fra Lørdag til Fredag.

Langaa. Kassereren i Langaa meddeler til de Medlemmer, der hører om Arbejde paa Fabrikken der ved at telefonere dertil uden at overholde Lovene, at han ikke mere lader sig kalde til Fabrikkens Telefon for at holde Konference med dem.

Det skulde Kassereren nu gøre alligevel for at faa at vide, hvem det er, thi saa skal Forbundet nok ordne Resten med dem.

Nykøbing, Jylland. Under 6. Maj klagede Sammenslutningen over, at Grubegrydeformerne og Rundmagerne, trods det der var underskrevet en Prisliste som gælder til November 1917, havde forlangt Akkordpriserne forhøjede. For Rundmagernes Vedkommende ordnede det sig saaledes, at de indtil videre arbejder i Timeløn, medens de to Mand, der formede de omskrevne Gryder, har forladt Arbejdet og nægtet at begynde igen, medmindre Prisen pr. Gryde forhøjes med 20 Øre.

De to Mand erholdt straks Arbejde udenfor Faget og er ikke Medlemmer af Forbundet mere, men Aktieselskabets Direktion var med det samme paa Tæerne og søgte at hindre, at der gaves dem Arbejde andet Steds i Nykøbing.

Desværre mislykkedes dette ædle Forsøg, og indtil videre formes der ingen Grubegryder i Nykøbing. En underskreven Priskurant er selvfølgelig gældende, men Forbundet gad iøvrigt vide, hvorledes Firmaet skulde kunne tvinge en Mand eller to til at lave et bestemt Stykke Arbejde paa en Fabrik, naar de ikke selv vil.

Iøvrigt er Grubegryder et Arbejde som Formerne hele Landet over ikke holder af, fordi det er et Slid til altfor lille Fortjeneste.

Afdelingen har iøvrigt tilendebragt en Forhandling om Timelønningerne. Maskinformernes Timeløn er forhøjet fra 42 til 45 Øre. Haandformernes Timeløn er ligeledes forhøjet med 3 Øre pr. Mand, med Undtagelse af 3—4 Mand, der har faaet noget mere.

3 Modelformere har 75 Øre i Timen og arbejder altsaa ikke i Akkord.

Odense. I Fagbladet for Maj er omtalt et i Odense den 2. Maj afholdt Mæglingsmøde paa Timelønskrav. Afdelingen har senere meddelt, at foruden det, der opnaaedes ved Mæglingsmødet, er der sket følgende Lønforhøjelser der i Byen:

Paa Phønix er den ansatte Timeløn forhøjet med 2 Øre pr. Mand.

Hos Aktieselskabet Brandt & Co. har en Mand i ren Timeløn faaet denne hævet fra 56 til 58 Øre, og hos Thrige en Mand fra 56 til 60 Øre.

Præstø. Mangelen paa Formere har i den senere Tid medført, at der hos Fabrikant H. C. Petersen er uddannet dels Maskinformere og dels andre til løst Arbejde. Det er 4 Mand, og de har fra 1. Juni overmeldt sig Formerforbundet. Deres Timeløn er derefter hævet fra 39 til 45 Øre, og to faglærte Medlemmer, der arbejder i Akkord, har faaet deres Timeløn hævet fra 45 Øre til henholdsvis 48 og 50 Øre.

Ribe. I Fagbladet for Maj er fejlagtig meddelt, at et Medlem, der ikke arbejder i Akkord, havde faaet sin Timeløn hævet fra 40 til 43 Øre. Skal være fra 43 til 46 Øre.

Stege. Hos Firmaet Smidth & Skærbæk har 2 Medlemmer, der arbejder i ren Timeløn à 47 Øre, ved lokal Forhandling erholdt et Dyrtidstillæg af 250 Øre pr. Uge og Mand.

Vejle. Med tilbagevirkende Kraft til 1. Maj har Afdelingen tilendebragt en Forhandling om Forhøjelse af Akkorderne paa det løse Arbejde. Der er opnaaet 10 % i Forhøjelse, dog saaledes at enkelte Ting har faaet et større Tillæg, medens nogle Beholdere og Rør kun er forhøjet med 5 %. Herefter er der truffet den Ordning, at samtlige nugældende Akkorder skal løbe til 1. Februar 1918.

Hos Fabrikant C. M. Hess er der iøvrigt i den senere Tid antaget ca. 20 Mand til Oplæring i Brædtformeri, og efter 3 Maaneders Uddannelse indmeldes eller overgaar de til Formerforbundet.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Hædersgave. Paa Delegeretmødet d. 20. April d. A. vedtoges det at overrække vor afgaaede Forretningsfører, F. Hartmann, en Hædersgave paa 300 Kr., og at der for en Del af Beløbet skulde købes en Erindringsgave.

Paa Hovedbestyrelsesmødet d. 30. Maj overrakte Hovedbestyrelsen Hartmann et Regulatoruhr af Egetræ

med paasat Sølvplade med Indskription samt et kontant Beløb paa godt 200 Kr.

Paa Forbundets og Hovedbestyrelsens Vegne bragte Forretningsføreren Hartmann en Tak for det Arbejde, denne i de svundne 10 Aar havde udført til Gavn for Forbundet og dettes Medlemmer, samt for det gode Samarbejde, der altid har været mellem ham og Hovedbestyrelsen.

Hartmann takkede Hovedbestyrelsen for de 10 Aars Samarbejde og bad denne bringe hans Tak videre til Afdelingerne, dels for Samarbejdet og dels for den Gave, som ved denne Lejlighed overraktes ham.

Mæglingsmøde afholdes d. 3. Juni d. A. hos Gørtlermester Alfred Madsen, Adelgade Nr. 80, i Anledning af Krav om Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger, mere Adgang til Akkordarbejde samt Indførelse af en Akkordbog, som skulde være tilgængelig for Arbejderne.

Hr. A. Madsen lovede at efterkomme Kravet om Akkordbogen, ligesom han gav Tilsagn om, at Akkord vilde blive anvendt i sædvanligt Omfang, naar han om 14 Dage blev hjemsendt fra Sikringsstyrken.

Endvidere enedes man om, at de bestaaende Timelønninger forhøjedes saaledes:

1	Mand	fra	51	Øre	til	60	Øre pr. Time.
1	—	-	46	-	-	51	- —
1	—	-	48	-	-	52	- —
1	—	-	45	-	-	48	- —

Dette var ialt 21 Øre til Fordeling mellem 4 Mand.

Ligeledes enedes man om som en Slags Erstatning for Akkord, at naar et nærmere angivet Arbejde var færdigt, ydede Hr. Madsen de 3 Mand et Beløb til Fordeling i Forhold til Timelønnen, Beløbet maatte ikke være under 10 Kr., den 4. Mand erholdt Tilsagn om et Gratiale af 50 Kr., som skulde udbetales til Pinse.

Hos Gørtlermester Viggo Petersen, Frederikssundsvej, blev efter Arbejdernes Ønske ordnet nogle Krav om Indførelse af Spiselokale, Vadskeindretning o. fl. a. sanitære Forhold.

Horsens. Hos Paasch & Larsen, Petersen er Akkordpriserne forhøjede med 10% som Dyrtidstillæg, men ellers skal der senere optages Forhandling om en Forhøjelse af Akkordpriserne.

Metaltrykkere.

København. Hos Metalvarefabrikant Oluf Hansen er Timelønnen hævet for 1 Mand fra 55 til 60 Øre.

Hos Nicolai Jensen, »Victoria«, hvor der arbejdes i Akkord, er Timelønningerne hævede for 2 Mand med tilsammen 9 Øre; desuden er Akkordpriskuranten taget op til Revision.

Paa Dansk Forsølvningsanstalt har 2 Mand hver faaet 2 Øre lagt paa deres Timeløn.

Hos Tvermoes & Abrahamson, hvor der arbejdes i ren Timeløn, er denne hævet fra 71 til 75 Øre.

Hos Brøndberg & Tandrup, hvor der ligeledes arbejdes i ren Timeløn, er denne hævet fra 65 til 75 Øre. Ligeledes hos L. B. Willig, hvor den rene Timeløn for 1 Mand er hævet med 5 Øre.

Fra Kollegerne paa Københavns Lampe- og Lysekronefabrik modtog Forbundet den 30. Maj en Klage over, at de ret ofte maa forlade deres paabegyndte Akkorder for at tage fat paa andet Arbejde. I en Skrivelse fra Forbundet af 4. Juni til Firmaet ønskede man saadanne Afbrydelser i Akkorderne erstattet med Ekstrabetaling for den Tid, der maatte medgaa til Omstilling ved Bænken, ligesom man ønskede det direkte Tab for Arbejderen, der ved Arbejdsgiverens Foranledning bliver afbrudt i Akkorden, godtgjort i Form af en Ekstrabetaling, der er svarende til vedkommende Arbejders Gennemsnitstimefortjeneste. Firmaet maa have indset, at det var et berettiget Krav, Arbejderne her stillede, idet der for Fremtiden vil blive ydet dem en Ekstrabetaling for Afbrydelser i Akkorderne. Samtidig fik 4 Mand hver lagt 5 Øre paa deres Timeløn.

I en Skrivelse fra Forbundet af 9. Juni til Foreningen af Fabrikanter i Elektropletfaget klages der over, at Metaltrykkere i flere Virksomheder indenfor Faget selv maa holde sig med Værktøj uden at faa en passende Godtgørelse derfor. Vi har i vor Skrivelse foreslaaet, at der ydes en Godtgørelse af 3 Øre pr. Time, hvor det forlanges, at Metaltrykkerne selv skal holde sig med Værktøj. Ved de sidste Overenskomstforhandlinger med Metalindustriens Arbejdsgivere blev Sagen bragt frem, og man var ikke fra deres Side uvillige til at optage en Forhandling om Spørgsmaalet.

Det syntes, som om vore Arbejdsgivere deler dette Syn, idet Fabrikantforeningens Formand, Hr. Baagøe, den paafølgende Lønningsdag ekstra udbetalte 1 Kr. 14 Øre i Værktøjsgodtgørelse, og flere vil sikkert følge efter. Det er 2 Øre pr. Time, regnet efter ugentlig Arbejdstid af 57 Timer. Det har før været saaledes, at Arbejderne fik det nødvendige Værktøj udleveret, men i de senere Aar har vore Arbejdsgivere mere og mere overladt det til os selv med Anskaffelse af Værktøj, ja, man er endog gaaet saavidt at tilskrive arbejdssøgende Kolleger, at de kunde faa Arbejde hos den og den Fabrikant, naar de selv kunde medbringe Værktøj. Vi befrygtede alvorligt, at den Dag skulde komme, hvor de vilde forlange, at vi selv maatte medbringe Trykkerbænken, hvis vi vilde have Arbejde. Formodentlig er der nu sat en Bom herfor, og Tiden er inde, hvor vi bør forlange godtgjort 2 Øre i Timen for vort Værktøj.

Til Forbundsmedlemmerne. Da den københavnske Afdeling i 1910 havde fejret sit 25 Aars Jubilæum var det en Forudsætning kun at afholde Stiftelsesfest hvert 5. Aar. Vi skulde saaledes i Fjor have afholdt en Fest ligesom den i 1910, men fandt det formaalstjenligt under de for Tiden værende Forhold kun at fejre 30 Aarsdagen ved en selskabelig Sammenkomst. I Aar vil der blive afholdt Stiftelsesfest Lørdag den 26. August Kl. 8½ i »Villa Caféen«, Jagtvej 113, med Aftenunderholdning og Bal.

Smede og Maskinarbejdere.

Rudkøbing. Paa Motorfabrikken »Danmark« er der opnaaet Enighed om, at alle Akkorder forhøjes med 5 pCt. Gammelt og snavset Arbejde betales med 3 Øre ekstra pr. Time. Samtidig hævedes Gennemsnitslønnen for 13 Mand til 46,7 Øre.

Overenskomster. Mellem Københavns Afdeling 1 og Maskinfabrikken »Dano« er der sluttet Overenskomst. Minimallønnen er 50 Øre. Paa Arbejde, hvor der ikke kan gives Akkord, betales 50 pCt. til Timelønnen. Udearbejde betales med 20 Øre pr. Time. I Kostpenge betales 3 à 3 Kr. 50 Øre pr. Dag eller efter Regning. Der gives 3 Dages Ferie med en Udbetaling paa 15 à 20 Kr.

Med Stubbekøbing—Nykøbing—Nysted-Banens Ledelse er der ogsaa afsluttet en Overenskomst. De der beskæftigede 4 Mand opnaaede derved en Gennemsnitstimeløn paa 50 Øre. Tidligere var det tilsvarende Tal 40 Øre.

Med Aalborg Kommunehospital er ligeledes aftalt en Overenskomst. Her havde 3 Mand 27, 30 og 33 Kr. pr. Uge. Nu fik de 34, 36 og 36 Kr.

Timandsmøde. Onsdagen den 17. Maj var der Timandsmøde i Anledning af Spørgsmaalet fra Svendborg Jærnvarefabrik om Indførelsen af en Priskurant. Da dette Spørgsmaal har staaet paa et Aarstid fastsatte man, at der inden 15. Juni d. A. skulde være aftalt Priser for Redskaber og Havemøbler, og inden 1. Oktober for Slæder og Kælker. Indtil da garanteres der Arbejdere i Akkord mindst 25 pCt. til Timelønnen, ligesom der skal betales 25 pCt. til alt Fabrikationsarbejde, der ikke er Akkordpriser paa.

Lønforhøjelser. Foruden de allerede foran nævnte Steder er Lønnen højnet paa efterfølgende Steder:

Paa Cementfabrikkerne ved Aalborg og Nørresundby samt paa

Syrefabrikkerne samme Steder er Timelønnen ved et Mæglingsmøde den 23. Maj fastsat at skulle være 53 og 54 Øre i Gennemsnit.

Hos Emil Møllers elektriske Etablissement i Horsens er der givet et gennemgaaende Løntillæg paa 3 Øre, 11 Mand fik dog 5 Øre hver.

I Nørre Aaby ved Middelfart har man med den derværende Cyklefabrik truffet Aftale om, at Timelønnen skal være mindst 42 Øre at begynde med, efter 3 Maaneder 45 Øre, efter 1 Aar 50 Øre og efter 3 Aar 55 Øre. Samtidig er man gaaet i Gang med en Forhandling om Akkordpriserne.

Paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker i Middelfart har 25 af 31 Mand faaet Timelønsforhøjelse. Fabrikkens Gennemsnit steg derved fra 55,4 til 57,8 Øre.

12 Vinkelsmede hos Burmeister & Wain, Refshaleøen, har faaet Timelønnen forhøjet til 49,3 Øre.

En Lønbevægelse paa Cykleværkstederne i Odense har medført, at 20 Mand har faaet Gennemsnitstimelønnen op fra 41,3 til 46,9 Øre. — Paa Allerups ny Maskinfabrik har 15 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 47,6 til 49,6 Øre.

Paa Helsingør Skibsværft har 57 Skibsbyggere faaet Timelønnen op fra 47,2 til 48 Øre og et Tillæg til Priskuranten paa 7½ pCt. I Kedelsmedien er Gennemsnittet for 29 Mand hævet fra 45,4 til 46,1 Øre. — Maskinarbejderne ombord har faaet Akkorderne forhøjede med fra 7 til 10 pCt., Skibssmede og Maskinsmede i Grovsmedien med 7½ pCt.

I Randers har samtlige for Smedemesterforeningens Medlemmer beskæftigede Svende faaet deres Timeløn hævet med 5 Øre hver.

I den elektriske Afdeling paa Refshaleøen har 20 Mand faaet hver 2 Øre til Timelønnen.

Ved et Mæglingsmøde d. 2. Juni paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikkers Kobbervalseri fik 6 Mand Timelønnen forhøjet med 20 Øre ialt plus 3 Øre hver, fremkommen ved at et Dyrtidstillæg forandres til et Løntillæg.

En uorganiseret Montør søgte fra »Atlas« i København til Aarhus hos Firmaet Thomas Th. Sabroe, hvor han straks var paa Færde med et Forsøg paa at faa de derværende Montører til frivilligt eller tvungent at forlade Organisationen. Jyderne var dog mere stabile, og hele Forsøget endte med, at Firmaet afskedigede den fremmede Montør.

En Klage og dens Aarsag. J. C. Thygesen & Søn, Aabyhøj, lod gennem Sammenslutningen Forbundet tilflyde en Protest over, at 9 Smede- og Maskinarbejdere uden forud givet Varsel havde holdt fri Paaskelørdags Eftermiddag. Paa et tidligere Spørgsmaal fra Firmaet i denne Retning havde disse Folk ikke givet noget til Kende. Forholdet var rigtig nok fremstillet, men der var paa den anden Side det Forhold til Stede, at Arbejderne i den sidste Tid havde haft meget Overarbejde, ca. 17 Timer pr. Uge og Mand, og nu pludselig fik Lyst til at være fri denne Lørdag. Og hvad, Mennesker har nu af og til Trang til noget, som Maskinerne ikke fordrer.

En Voldgiftssag. Firmaet Recks Opvarmningskompagni, der har Centralvarmeanlægget paa Christiansborg Slot i Entreprise, havde ogsaa medregnet Faststøbning af Ovnbærere som hørende til Montørernes Arbejde, men dette nægtede Montørerne at udføre. Firmaet paastod, at de havde en Pligt til at udføre Faststøbningen i Henhold til en Protokoltilførsel til Prislistens Punkt 5, saalydende:

> Indmuring (ikke Faststøbning) af Bæringer paahviler ikke Montøren, men udføres det af ham, betales det efter Overenskomst.

Denne Affattelse var ikke ganske klar, og Sagen førtes til Voldgift. Ingeniør Jacob O. Pedersen valgtes til Opmand, og paa hans Henstilling og ved Byggekommissionens velvillige Imødekommenhed ordnedes det konkrete Tilfælde saaledes, at Murerne udfører Arbejdet, og mulige Differencer paa Prisen betales af Christiansborg Slots Byggekommission.

Protokoltilføjelsen fik derefter en anden Affattelse, idet den kom til at lyde:

Indmuring eller Indstøbning af Ovnbærere paahviler under normale Forhold ikke Montørerne.

Hvor Adgangen til at faa Murerarbejde er vanskelig paa Grund af Arbejdsstedets Beliggenhed, og hvor det tillige kun angaar Indmuring eller Indstøbning af enkelte Sæt Ovnbærere, kan Arbejdet dog forlanges udført af Montørerne, og betales da efter Overenskomst.

Forudsætningen for Byggekommissionens Imødekommenhed var nemlig den, at Aarsagerne til Striden fjernedes, saaledes at lignende fremtidige Stridigheder ved Byggearbejder blev undgaaet.

En Opmandskendelse i Gas- og Vandfaget. Et paa Geværfabrikkens Grund udført Jordledningsarbejde har givet saadan Anledning til Uoverensstemmelse om Prisen, at der i Sagen er afsagt en Opmandskendelse, hvis Resultat blev, »at det omtalte Ledningsarbejde ikke kan falde ind under den lavere Sats, 1) der gælder for almindelige Forhold, men maa betales efter Priserne for 2) Ledningsarbejde i Kælder og Gaard«. Dette vil med andre Ord sige, at Kendelsen er i Arbejdernes Favør.

En Kostpengesag. For Smedemester Thrane i Nørresundby var en Mand sidste Efteraar sendt paa Montagearbejde. Manden forlangte sig 65 Kr. 50 Øre udbetalt i Kostpenge, men Mesteren vilde ikke betale dette Beløb. Sammenslutningens Mæglingsmand erkendte Kravets Berettigelse, men det var umuligt at finde Virkemidler overfor Hr. Thrane, førend Sagen var kommet saa langt ud, at baade Mestre og Svende truede ham med Blokade. Det var endelig nok, og Beløbet er nu betalt til vort Medlem.

Fra Burmeister & Wain. Hos denne vort Lands største Virksomhed træffes der mellem Aar og Dag mange Aftaler om de lokale Forhold, og vor Tillidsmand derude har meddelt, at man fornylig ved Forhandling med Driftsbestyreren har opnaaet Enighed om,

at der saa vidt muligt ikke rejses om Natten, men at der i uafviseligt nødvendige Tilfælde træffes særskilt Aftale med Montøren om Maaden, hvorpaa der der skal rejses eller Betalingen herfor,

at Kostpengebetalingen forhøjes til 3 Kr. pr. Dag,

at der paa Udearbejde gives 1 Kr. ekstra pr. Dag til Montørerne som Godtgørelse for Akkord og

at der for Opstilling, Prøvekørsel og Nedrivning af Dieselmotorer fremtidig betales anderledes. Hidtil er dette Arbejde betalt med 10 Øre ekstra pr. Time. Nu skal Opstilling og Nedrivning være med i Akkorderne, medens Ekstrabetalingen for Prøvetimerne forhøjes til 20 Øre pr. Time. Denne Ordning er Arbejderne særlig tilfreds med.

Fra de københavnske Skibsværfter. Hos A/S Burmeister & Wain er samtlige Stemmeakkorder forhøjede med 5 pCt.

Priskuranten for Plade- og Vinkelarbejde (Skibsbyggerne) er ligeledes forhøjet med 5 pCt. og samtlige Timelønninger, som ifølge Overenskomsten af 31. December 1915 kun fik 1 Øre, fik yderligere 1 Øre.

Priskuranterne for Stemning, Nitning og Mejsling paa Københavns Flydedok har ogsaa været underkastet en Revision med godt Resultat. Forhøjelserne traadte i Kraft den 1. April.

Ordinært Repræsentantskabsmøde i Forbundet er fastsat til Lørdagen den 1. Juli i København.

Rettelse. I sidste Fagblad omtaltes en Lønforhøjelse paa Thriges Automobilfabrik. Skulde være Thriges Motorfabrik paa Tolderlundsvej.

Sammenslutningsbestræbelser mellem de franske Metalarbejdere.

(Internationale Metallarbeiter-Rundschau.)

Saa gammel som den franske Metalarbejderbevægelse selv er, saa gammel er ogsaa Bestræbelserne for at faa dannet en Enhedsorganisation.

Trods det, at der intet er sparet, har Resultaterne i mange Aar været smaa og Skuffelserne store, og Aarsagen var stedse den samme, nemlig: for Industriforbund eller for Fagforbund, indtil de senere Aar, hvor Tilhængerne af Industriforbundet fik absolut Overtaget.

1883 gav Maskinarbejderne i Paris Stødet til en Sammenslutning mellem de bestaaende Fagforeninger i Paris og Provinserne. Kongres afholdtes og Forbund stiftedes, men det holdt ikke længe.

1891 stiftedes en ny Organisation, hvis Bestræbelser gik ud paa at sammenslutte Landsdelenes Fagforeninger, og disse Sammenslutninger igen i et Hovedforbund.

Alle var dog ikke med her. Formerne stiftede i 1894 deres eget Forbund, og Kobbersmedene gjorde det samme.

Disse Organisationer havde de første Aar store indre Besværligheder at overvinde. Ledelsen skiftede ofte, og videre var der stadig Strid om, hvorvidt Organisationerne skulde indordne sig under Fagforeningsloven af 1884 eller ikke.

Forbundet af 1891 vedtog med stort Flertal paa sin 2. Kongres af anerkende Fagforeningsloven, men det medførte, at Maskinarbejderne meldte sig ud og dannede deres eget Landsforbund. Dette skete i 1899, og stærkt medvirkende hertil har sikkert Stiftelsen af Formerforbundet i 1894 været.

1901 stiftedes et Landsforbund af Beslagsmede, og flere andre Forbund fulgte efter. Foruden Forbundet af 1891, der optog alle Brancher af Metalarbejdere, var der 5 andre Brancheforbund indenfor Industrien. Idelige Rivninger mellem disse medførte, at Masser af Fagenes

Udøvere stod udenfor, men haardest var Sammenstødene mellem Maskinarbejderne, Formerne og Kobbersmedene paa den ene Side og Metalarbejderforbundet paa den anden Side.

Aar 1900 forsøgte Metalarbejderforbundet at komme til Enighed med de tre ovennævnte Forbund, men det mislykkedes aldeles. Fagforbundene frygtede at miste, hvad de af Rettigheder havde tilkæmpet sig gennem Tiderne.

Senere kom det til en Forstaaelse mellem Metalarbejderforbundet og Kobbersmedene, og i 1905 smeltede de sammen i et Forbund. Mellem Formerforbundet og Metalarbejderforbundet kom der en Overenskomst i Stand i 1903—04. Metalarbejderforbundet forpligtede sig til ikke at optage nogen af Formerforbundets Afdelinger, og omvendt indgik Formerforbundet paa ikke at optage nogen af de Afdelinger af Formere, der fandtes i Metalarbejderforbundet,

Det var nok en Tilnærmelse, men det tilfredsstillede ikke Medlemmerne, der vilde have fuldstændig Sammenslutning. Dette gjaldt dog ikke Maskinarbejderne, der havde en velordnet Strejkekasse med faste Understøttelsessatser, og de havde i 1904 indført Arbejdsløshedsunderstøttelse. Ingen af disse nødvendige Ting havde Metalarbejderforbundet indført, men udbetalte efter som det havde Midler til. Aarsagen hertil var, at Kontingentet var altfor ringe. Iøvrigt var man heller ikke enige i Fremgangsmaaden i de Lønkampe, der førtes.

Først efter 1906 med Generalstrejken for 8 Timersdagen, og den derefter følgende Generallockout, kaldtes paany Enighedstankerne frem

Hensynsløst dikterede Arbejdsgiverne Arbejdsbetingelserne efter Arbejdernes Nederlag, der var fuldstændigt.

Metalarbejderforbundet tabte 40 % af sine Medlemmer, og lignende Tab traf de andre Organisationer. De stod aldeles afmægtige overfor, hvad Arbejdsgiverne bød dem.

Metalarbejderforbundet kom først til Erkendelse af Sammenslutningens Nødvendighed, men fandt ingen Forstaaelse hos de andre, og særlig ikke hos Maskinarbejderne.

Dog beskæftigede deres Kongres i 1907 sig med Sammenslutningsspørgsmaalet, og man vilde søge et Kartel dannet. Hertil kunde Metalarbejderforbundet ikke være med, da det var bundet ved en tidligere Kongresbeslutning, som forbød at indgaa i Kartel, men til en direkte Sammenslutning var det rede, og hertil havde Maskinarbejderne ingen Bemyndigelse.

Maskinarbejdene vedtog derefter paa en senere Kongres følgende:

> »At man beklagede Misforstaaelsen, der var mellem Forbundene, men at Maskinarbejderne maa fortsætte med Tilvejebringelse af kontante Midler for at kunne fortsætte Kampen mod Kapitalen for Højnelse af Lønnen og Forkortelse af Arbejdstiden.
>
> Videre var man som hidtil villig til at indgaa i Kartel«.

Metalarbejderforbundet afholdt Kongres i Paris i 1907. Man vedtog en Udtalelse om Industriforbund, og sendte denne til den franske Hovedorganisations Kongres i Amiens.

Paa den Maade var Sagen atter aktuel. Arbejdsgiverne havde i Mellemtiden centraliseret sig stærkt, og bevirkede derved en Bekæmpelse af Splittelsesmændene mellem Arbejderne. En Maaned efter Metalarbejderforbundets Kongres indgik Maskinarbejderne, Formerne og Grovsmedenes Organisationer i et Kartel.

Metalarbejderforbundets Følelser overfor denne Sammenslutning var blandede, og man slog til Lyd i sit Fagblad for en direkte Sammenslutning.

En Konference afholdtes derefter i Ardennerne, og herved var alle Organisationerne repræsenterede. Man vedtog at forberede et Forslag om fuldstændig Sammenslutning mellem Metalarbejderne og at forelægge dette paa den franske Hovedorganisations Kongres i Marseille i 1908.

Dette skete, og Kongressen bemyndigede med 919 Stemmer mod 180 Ledelsen til inden 6 Maaneder at at indkalde en Sammenslutnings-Kongres for Metalarbejdere.

Det bestaaende Kartels Repræsentanter (Maskinarbejdene, Formerne og Grovsmedene) var imod, at Organisationen af Ikke-Metalarbejdere, blev indblandet i dette Spørgsmaal, men der henvistes til, at en lignende Beslutning fra Aaret i Forvejen havde skabt et Industriforbund af Bygningsarbejdere, hvis Fremgang havde været enestaaende i den franske Arbejderbevægelse.

Maskinarbejderne og Formerne var dog vedblivende Modstandere af Afholdelsen af denne Kongres, men da den afholdtes i Maj 1909 i Paris var dog alle mødte fuldtallig, med Undtagelse af Maskinarbejderne, der kun mødte op med Repræsentanter for 5 Afdelinger. Mellem disse 5 var Afdelingen i Paris, der var den største af alle Forbundets Afdelinger.

Her enedes man endelig om Dannelsen af et Enhedsforbund. Alle tiltraadte det straks med Undtagelse af de 5 Maskinarbejderfagforeninger, der først indtraadte 3 Maaneder senere.

Dette Industriforbund er dog ikke som det kendes i de fleste andre Lande, men et Industriforbund med vidtgaaende Selvbestemmelsesret for Lokalforeningen, saaledes som iøvrigt alle franske Forbund, med Undtagelse af Typografernes, er bygget op, men dette har sin Rod i Landets historiske og økonomiske Forhold.

Dannelsen af dette Forbund betyder et stort Skridt fremad for de franske Metalarbejdere. Ved Starten i 1909 talte det 14,800 Medlemmer. Ved Kongressen i 1913 var det vokset til 24,896 Medlemmer.

Forbundet er inddelt i 16 Agitationsdistrikter, og Strejker m. m., som det tidligere paa Grund af økonomiske Forhold vilde have været en Umulighed at gennemføre, er nu gennemførte. Arbejdsgiverne regner ganske anderledes med dette Forbund, end de tidligere gjorde med de særlige Fagforbund.

Ved Sammenslutningen i 1909 fandt den gamle Uenighed sin første betydende Afslutning. Maskinar-

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
266	Knudsen, John.....	København	8.11.89	København	12. 2.10	København	4. 3.16
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
21752	Andersen, Anders P.....	Tommerup	29.11.79	Ringe	21. 6.15	Ringe	16.10.15
8215	— Carl.....	Ørsted	24.12.88	Kbhvn. Afd. 1	17. 7.15	Kbhvn. Afd. 1	15. 1.16
14811	— Carl Johan ...	København	9. 5.88	„ „ 1	21. 1.16	„ „ 1	26. 2.16
16741	— Carl Vilhelm..	—	5. 2.96	„ „ 1	17.12.15	„ „ 1	12. 2.16
18424	Bech, Magnus	Frederikshavn	8.12.89	„ „ 1	12. 5.14	„ „ 1	4. 9.15
5718	Bergmann, Johan	København	7. 5.86	Vegesack	20. 3.10	„ „ 1	22. 1.16
10829	Bonde, J. Th. Rasmussen	Nimtofte	21. 1.96	Randers	6.11.15	Randers	11. 3.16
16357	Bruun, Poul Einer ...	København	15.10.89	Kbhvn. Afd. 1	24.10.14	Kbhvn. Afd. 1	5. 2.16
11296	Bæhr, Ernst Henry..	—	8.12.89	„ „ 1	22. 1.08	„ „ 1	28.12.15
5366	Christensen, Anton Chr....	Vigerslev	9. 8.84	„ „ 1	8.12.15	„ „ 1	22. 1.16
18394	— Jakob	Gelstrup pr. Nibe	16. 2.81	„ „ 1	6. 2.15	„ „ 1	19. 2.16
5687	— Jens Chr.....	Jerslev	2. 2.96	„ „ 1	9.10.15	„ „ 1	13.11.15
12844	— Magnus Tandrup	København	9. 9.92	„ „ 1	4. 5.12	„ „ 1	23.10.15
21110	— Niels Peter...	Hellevad Sogn	12. 1.93	Aalborg	12. 3.13	„ „ 1	12. 2.16
13536	— Oscar	Næstved	29. 8.85	Kbhvn. Afd. 1	6.12.09	„ „ 1	18. 5.15
8053	Carstens, Aug. Hans Laur.	Sundby	11.11.86	„ „ 1	2. 7.15	„ „ 1	9.10.15
11215	Christiansen, Carl Georg...	Damsholte	12.10.86	„ „ 1	27. 4.12	„ „ 1	15. 5.15
18077	Damm, Chr. Sofus ...	København	6.12.90	„ „ 1	4.10.10	„ „ 1	24.10.14
8085	Danielsen, Edv. Gabriel..	Haslev	6. 6.90	„ „ 1	5. 7.15	„ „ 1	18. 3.16
9696	— Søren Fred...	Horsens	10. 2.84	Horsens	14. 8.08	„ „ 1	5. 2.16
8626	Eriksen, Jens Cajus ...	Nr. Sundby	22. 4.89	Kbhvn. Afd. 1	29. 5.14	Hjørring	3.10.15
18581	Ferslev, Vilh.	Kolding	18. 6.92	Kolding	5.11.10	Kbhvn. Afd. 1	25.12.15
22091	Frederiksen, Kai	København	30.12.95	Køge	6.11.15	Køge	15. 1.16
5943	— Lars Chr. Joh.	Maribo	19. 7.96	Maribo	5.11.14	Kbhvn. Afd. 1	22. 1.16
16784	Gejel, Kai Sommer..	Frederikssund	24.11.94	Kbhvn. Afd. 1	3. 5.15	„ „ 1	5. 2.16
9738	Grunnet, Werner F. Chr.	København	16. 1.93	„ „ 1	1. 2.16	„ „ 1	26. 2.16
12771	Hansen, Georg Magnus	—	15.12.87	„ „ 1	2.12.12	„ „ 1	19. 2.16
5381	— Johan	Raadvad	5. 9.86	Lyngby	4.11.05	„ „ 1	29. 1.16
7461	— Jørgen Thorv..	Ringe	7. 5.96	Holstebro	28. 2.14	Ringe	12. 2.16
8924	— Kai	København	3. 3.91	Kbhvn. Afd. 1	29.11.13	Kbhvn. Afd. 1	22. 1.16
5516	— Laurits Henrik	Kerteminde	13. 2.75	„ „ 1	11. 4.05	„ „ 1	29. 1.16
2072	— Max	København	30. 9.95	„ „ 1	27.11.15	„ „ 1	5. 2.16
3048	Hannecke, C. O. E.....	Brede ved Lyngby	5. 8.68	Helsingør	1.11.93	„ „ 1	6.11.15
12856	Henriksen, Andr. E. Hvilsted	Skelskør	22.10.81	Kbhvn. Afd. 1	24. 6 04	„ „ 1	12. 2.16
11047	— Osv. H. Reinholdt	København	8. 3.89	„ „ 1	7. 7.08	„ „ 1	26. 2.16
6667	Hessner, Albert Thomas	Frederiksværk	1. 3.90	Frederiksværk	2. 9.11	Frederikssund	29. 1.16
17001	Jensen, Niels Martinus	Maarup	9. 1.84	Hjørring	12. 9.15	Hjørring	3.10.15
21596	— NielsValdemar	Køge	15. 8.94	Køge	25. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	5. 2.16
16757	— Thorvald P. O.	København	1. 7.90	Barnevognsarb. Fagf.	10. 4.15	„ „ 1	26. 2.16
13993	Jelschitzer, Bernhard	Warchau	5. 4.91	Kbhvn. Afd. 1	15. 1.16	„ „ 1	5. 2.16
19120	Jeppesen, Sofus	Assens	9. 5.92	Assens	10. 5.11	„ „ 1	24. 7.15
16883	Johansen, Holger	Svendborg	25. 3.89	Svendborg	4. 9.14	„ „ 1	13.11.15
16006	Johnsen, Niels Gustav V.	København	21.10.94	Kbhvn. Afd. 1	19. 4.15	„ „ 1	26. 2.16
20007	Kolling, Michael P. ...	Aarhus	29. 9.81	„ „ 1	27. 7.12	„ „ 1	17. 7.15
22175	Larsen, Carl.....	Mygdal	28.10.93	D. Arbejdsm. Forb.	23. 7.15	Hjørring	29. 4.16
12932	— Jens Julius ...	København	11. 7.69	Kbhvn. Afd. 1	10. 5.12	Kbhvn. Afd. 1	24. 7.15
18437	— Johan Julius..	—	21. 7.84	„ „ 1	22. 1.16	„ „ 1	19. 2.16
820	Lindbæk, Svend Trøst..	Strandhuse	13.10.88	„ „ 1	1.11.15	„ „ 1	1. 1.16
5798	Lubitz, Isidor	Rusland	26.10.88	„ „ 1	16.10.15	„ „ 1	26. 2.16
4969	Ludvigsen, Abraham	Ribe	31. 7.92	Haderslev	20.11.10	„ „ 1	12. 2.16
18355	Lyngvold, Carl Chr.....	Jydstrup	23. 3.75	Søfyrbødernes Forb.	21. 7.14	„ „ 1	29. 1.16
22152	Muurmann, Søren Peter..	Hoed Sogn	2. 1.74	Horsens	27. 2.16	Horsens	27. 2.16
7331	Nielsen, Hans Otto ...	København	8. 8.96	Kbhvn. Afd. 1	16.10.15	Kbhvn. Afd. 1	19. 2.16
586	— Nis Jørgensen	Fjeldstrup	28.11.90	„ „ 1	7.12.15	„ „ 1	4. 3.16
1362	— Peter Chr. Nicolai	Draaby	2. 4.96	„ „ 2	17. 7.14	„ „ 2	4. 3.16
8593	— Valdemar.....	Ringsted	1. 2.68	„ „ 1	27. 8.00	„ „ 1	26. 2.16
22104	Olesen, Johs. Møller..	Aarhus	1.12.84	Nr. Sundby	21.11.15	Nr. Sundby	26. 2.16

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
7335	Petersen, Anton Carsten	Frederiksberg	5. 5.96	Kbhvn. Afd. 1	16.10.15	Kbhvn. Afd. 1	26. 2.16
153	— Axel Poul Rob.	København	28. 4.93	„ „ 1	19. 3.13	„ „ 1	26. 2.16
15552	— Bendt. P. Fr..	Kallehave	19.11.76	Svendborg	13. 9.12	„ „ 1	12. 2.16
13994	— Emanuel Math.	København	13.11.94	Kbhvn. Afd. 1	15. 1.16	„ „ 1	12. 2.16
6246	— Folmer	Herfølge	30. 5.93	„ „ 2	27. 1.12	„ „ 2	22. 8.14
18458	— William P. Conrad	Hillerød	6.10.91	„ „ 1	27. 2.15	„ „ 1	29. 1.16
8125	Pihlstrøm, A. G.	Elfsborg län	22. 7.86	„ „ 1	9. 7.15	„ „ 1	26. 2.16
20348	Pommerencke, Elis.....	Vrensted	2. 1.94	Hjørring	1. 5.13	„ „ 1	12. 2.16
13053	Sørensen, Anton Chr....	Hammer	19.12.95	Horsens	11.10.15	Horsens	12. 2.16
618	Saaby, Ludv. Vilh. ...	Roskilde	18. 7.85	Kbhvn. Afd. 1	10.12.15	Kbhvn. Afd. 1	26. 2.16
7356	Siezing, Thor	Malmø	25.12.84	Lund	28. 9.04	„ „ 1	26. 2.16
1164	Steen, Poul Ingvard .	København	5. 8.96	Kbhvn. Afd. 1	17. 9.15	„ „ 1	26. 2.16
867	Sunne, Fr. Osc. Andr.	—	28. 7.89	„ „ 1	24.10.08	„ „ 1	15. 1.16
19730	Thomsen, Thorvald	Løkken	3.11.89	Aalborg	27.11.11	Nr. Sundby	26. 2.16
8582	Turley, Georg Otto Carl	Berlin	10. 8.86	Kbhvn. Afd. 1	8. 1.12	Kbhvn. Afd. 1	26. 2.16
22046	Weisbjerg, Mads	Oddesund	13. 8.94	Viborg	5. 5.15	„ „ 1	12. 2.16
16426	Westergaard, Frits Hansen .	Kastrup	27.10.92	Kbhvn. Afd. 1	11.11.14	„ „ 1	22. 1.16
8763	Wiigh, Alexander	København	1. 2.77	„ „ 1	29. 3.12	„ „ 1	12. 2.16
1118	Visgaard, Alfred	Lemvig	11.10.87	Holstebro	1. 5.07	„ „ 1	29. 1.16
8783	Wodschov, Palle Hoff....	Gyrstinge	15. 9.89	Kbhvn. Afd. 1	23. 2.15	„ „ 1	19. 2.16
8551	Ytting, Carl Helenius	København	30.12.85	„ „ 1	16. 5.14	„ „ 1	27.11.15
2015	Zirbub, Carl G.	Smiltene	8. 6.89	„ „ 1	20.11.11	„ „ 1	22. 1.16

bejderne har stedse deres eget Forbund, men Medlemstallet er gaaet stærkt tilbage, og talte ved Begyndelsen af 1914 kun ca. 500 Medlemmer.

Selvfølgelig vil der i det ny Forbund være en Del at rette i de første Aar, men det virker allerede paa bedste Maade, og Spørgsmaalet om Fagforbund eller Industriforbund har man indenfor de franske Metalarbejdere løst til Fordel for Industriforbund.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret).

		Nyt Nr.
Nr. 334	Johansen, Johan	551

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

		Nyt Nr.
Nr. 27.	Johnsen, Axel.....	26
- 128	Christiansen, Jens	84

Udmeldte Medlemmer.

		Sidst betalt
Nr. 17	Johnsen, Alb. (selvstændig).....	27. 5.16

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 15090	H. Lorentzen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 13730	N. Jensen	(— — 1)
- 7757	B. —	(— — 1)
- 4640	J. Alexandersen	(— — 1)
- 324	C. Nielsen	(— — 1)
- 7838	H. Hansen	(— — 5)

Medl. Nr. 18126, K. Jacobsen, 11646, O. Jochumsen, 6435, V. Andersen, og 15187, A. Gaali, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

11405, H. Nielsen

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

				Gl. Register.	Sidst betalt
Nr.	1931	Aagesen,	Peter Mathias		24. 7.09
-	5293	Guldager,	Jacob Vilh.....		3. 4.09
-	4880	Hansen,	Hans P. Emil		15.12.06
-	15913	Jørgensen,	Bengt Otto		2.11.12
-	13595	Nielsen,	Alfr. Peter.....		30. 4.10
-	12744	—	Georg		22. 6.07
-	8199	—	Henry Johan Emil.....		14. 2.12
-	18476	Naurbjerg,	Niels M. Jensen		16. 9.11

			Sidst betalt
Nr. 4997	Petersen,	Johs. P. A. Løve	13. 8.10
- 696	Stridsland,	Chr.	23. 3.07
- 8633	Støvring,	Hakon Th. Emil	11.10.02
- 10718	Thomsen,	Leander Ø.	11.11.11

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 21360	Andersen,	Thorvald	24.11.14
- 13957	Hansen,	Anker Jakob	15. 1.16
- 21639	Jensen,	J. P. Askov	18.12.15
- 18429	—	Niels	11. 9.15
- 3205	Kragh,	A. M. Nielsen	22.11.13
- 18079	Larsen,	Martin M.	28. 3.14
- 16853	Nielsen,	Johan K.	14. 3.14
- 11405	Nielsson,	Herm.	25. 9.15
- 21102	Olufsen,	Adolf Vilh.	24. 7.15
- 8152	Oxenbøll,	V. F. V.	4. 4.14
- 17678	Sørensen,	Jørgen Johan	25.12.15
- 20499	Serritslev,	Niels Emil	25. 4.14

Overskud. Kolleger, som har deltaget i Akkorden hos Firmaet Bruun-Krüger paa en Transportør til Bryggeriet »Carlsberg« kan afhente Overskud paa Firmaets Kontor, Heimdalsgade 43.

E. Seiler.

Tak. Undertegnede har under min Sygdom fra Centralvarmearbejderne i København modtaget 160 Kr. Herfor min bedste og hjerteligste Tak.

C. Lund. Medlem Nr. 1739.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

1) »Social Forsorg«, Nr. 2, 12. Aarg.
2) Beretningen til De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde d. 25. April 1916.
3) Regnskab for De samvirkende Fagforbund i Danmark fra 1. Januar 1915 til 31. December 1916.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Glostrup: J. Froholdt, Roskilde Landevej 31, St.
Herning: A. Nielsen, Lavlundsgade 15.
Hobro: Th. Sørensen, Skibsgade.
Præstø: A. O. Jacobsen, Grønnegade 150.

Kasserere:

Nakskov: M. Hansen, Rosnæsvej 10.
Svendborg: Kassereren bor ikke o. G.

Offentlige Arbejdsanvisningskontorer.

Siden sidst her i Bladet fremkomne Meddelelse har Direktoratet for Centralarbejdsanvisningen meddelt, at der er oprettet offentlige Arbejdsanvisningskontorer i Nyborg og Middelfart.

Vore Telefoner.

Formere.

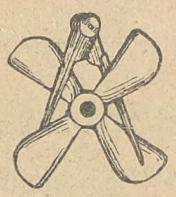
Hovedkontoret ..... Byen 2125
Udenfor Kontortiden, Formanden ..... Taga 1154 x

Gørtlere.

Hovedkontoret ..... Nora 2249 y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor / Anvisningskontor ..... 5121 og 8221
Københavns Afdeling 1 3824
— — 7 ..... Godth. 1518 x
Aalborg 1192
Aarhus 4123
Nyborg 408
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen 470
Odense 1863
Frederikshavn 392
Randers 1512
Thisted, Axel Jensen 116
Lyngby Afdeling ..... Lyngby 409

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 18. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 9 JULI 1916 2. Aarg.

Den norske Konflikt.

Mange havde vist troet, at en Storkonflikt i Aar var uundgaaelig i Norge, men ligesom den var i Færd med for Alvor at bryde ud, gennemførte den norske Regering den tvungne Voldgift ved Lov.

Det er ret ejendommeligt, at man i Norge gaar i Spidsen paa dette Felt. Nordmændene er jo et frihedselskende Folk, og er der nogen Steder, man har reageret stærkt imod den tvungne Voldgift, ja, endogsaa truet med Generalstrejke for at holde den borte, saa er det jo netop i Norge, hvor en vis Art Syndikalisme, den, som har sin Ypperstepræst i Maleren Tranmæl, Redaktør i Trondhjem, har Kurs. Men ikke destomindre har man nu indført den tvungne Voldgift, og hvad dette kan føre til som Præcedens for andre Lande er ganske vist ikke godt at vide, men det er et af den Slags Eksempler, der plejer at smitte.

Ogsaa herhjemme, er der adskillige, der prædiker Evangeliet om den tvungne Voldgift som noget, der til sin Tid skal til for at redde Samfundet, og for dem er det, som er sket i Norge, naturligvis „gefundenes Fressen".

Men vi skal afholde os fra en nærmere Omtale af dette Forhold for nærværende og kun beskæftige os lidt med det opnaaede Resultat. Her kan det ikke nægtes, at adskillige er blevne forbavsede ved at se det første Resultat af den tvungne Voldgift, som gælder Jærnindustrien. 10 Øres Tillæg til Timelønningerne er jo ikke noget, man er vant til at se, og selv om Forholdene er ekstraordinære, saa er Resultatet dog egnet til at vække Eftertanke. Det ser i første Linie ud til, at dette Resultat skulde bruges til at indsukre den Giftpille, som den tvungne Voldgift maa siges at være for de norske Arbejdere, og Arbejdsgiverne synes da ogsaa at have været særdeles misfornøjede med den Udgift, som Voldgiftskendelsen paalægger dem.

Resultatet er dog i Virkeligheden slet ikke saa epokegørende, naar man ved, at Nordmændene ikke, saaledes som Tilfældet er i den svenske og danske Jærnindustri, har den permanente Lønbevægelse, som ligger i Retten til at stille Lønkrav i Overenskomstperioden. Som Følge heraf har der været en Stagnation, som maatte føre til et større Paalæg. Timelønnen var før Voldgiftskendelsen for Gruppen Fagarbejdere ca. 50 Øre og Gennemsnitsfortjenesten, altsaa Akkord og Timeløn tilsammen, ca. 55 Øre.

Og hvordan vil nu dette Paalæg virke? Vil det ikke være egnet til yderligere at tage Magten fra Akkordfortjenesten? Hvis dette bliver Tilfældet eller med andre Ord, hvis vore norske Fagfæller ikke passer paa ved den Akkordrevision, som skal komme, saa er der en Fare for, at det store 10 Øres Tillæg ikke faar den Værdi, det skulde have.

Dernæst er der det at sige til de her nævnte Lønninger, at til Gruppen Fagarbejdere hører i Norge kun de, som er fyldt 21 Aar, og som har udstaaet deres Læretid paa Kontrakt og derefter arbejdet 1 Aar som Udlærling. De, som ikke er uddannede paa Lærekontrakt, skal for at henregnes til denne Gruppe være fyldt 22 Aar og have arbejdet 5 Aar i Faget eller

være fyldt 23 Aar og have arbejdet mindst 4 Aar ved Faget.

Betingelsen for at opnaa den for Hjælpearbejdere fastsatte Timeløn er, at Vedkommende er fyldt 20 Aar. Som man ser, ret stramme Betingelser. Efter dette kan man ikke sige, at en Mindsteløn af 45 Øre for Fagarbejdere og 40 Øre for Hjælpearbejdere er noget stort, men det øjeblikkelige Tillæg er virkelig egnet til at vække nogen Opmærksomhed, og det skal blive interessant Tid efter anden at konstatere, hvorledes dette Løntillæg vil komme til at virke. Og det skal ligeledes blive interessant at se, hvorledes Voldgiftskendelsen i de øvrige Fag, f. Eks. Grubeindustrien, hvor Lønningerne er ganske overordentlig lave, vil forme sig, og vi skal da senere vende tilbage til hele dette interessante Emne.

Foreløbig er der naturligvis paa den anden Side Grund til at glæde sig over, at vore norske Fag- og Klassefæller slap for det store Basketag, der var gjort Foranstaltninger til. Resultatet af en saadan Holmgang er jo altid tvivlsom med Undtagelse af, at man er sikker paa, at alle Parter taber, og dette har man i hvert Fald for denne Gang undgaaet.

Svenska Metallindustriarbetareförbundets 12. ordinære Kongres.

II.

I Fortsættelse af den i forrige Nummer af Fagbladet givne Redegørelse over Kongresforhandlingerne skal vi her kortelig nævne en Del af de Beslutninger, Kongressen tog med Hensyn til ændrede og nye Lovbestemmelser.

Forinden Behandlingen af de enkelte Paragrafer foretoges, behandledes et af Forbundets Sekretær, O. Johansson, stillet Forslag, der gik ud paa at stryge alle administrative Bestemmelser af Lovene og samle disse og andre Bestemmelser vedrørende Forbundsarbejdet i en Haandbog, til Brug for Afdelings- og Klubbestyrelser.

Forslaget var ikke tiltraadt af Hovedbestyrelsen, og Kongressen besluttede ligeledes at bibeholde Lovenes nuværende Form. Om selve Grundtanken i Forslaget kan der maaske iøvrigt siges, at den stærke Udvikling af Organisationen og vel ogsaa den i det svenske Metalarbejderforbund i flere Aar, sideordnet med Afdelingerne, gældende Branche- eller Gruppedeling af Medlemmerne peger henimod en Administrationsform af mere centraliseret og bevægelig Art end den, det store Kongresapparat tillader at sætte i Scene.

En af de Bestemmelser, der siden Storkonfliktens Tid har staaet paa Dagsordenen, nemlig Spørgsmaalet om Genindtrædelse af slettede Medlemmer, var paany til Behandling, og det vedtoges, at den almindelige Ekstrabetaling for Medlemmer, der er slettede for Ekstrakontingent, nemlig 35 Kroner, ogsaa skal gælde for Medlemmer, der er slettede under Konflikterne i 1905—1909 og 1910. For Medlemmer, der er slettede under ordinær Bidragsbetaling, bibeholdtes den hidtilværende Genoptagelsesafgift af 10 Kroner, men paa Forslag af Hovedbestyrelsen fastsattes en tilsvarende Afgift for halvtbetalende Medlemmer af 5 Kroner.

Den samme Beslutning om halv Afgift for halvtbetalende vedtoges med Hensyn til Optagelse af Personer, der har udvist ukollegialt Forhold, og hvor Maksimumsafgiften for heltbetalende er 100 Kroner.

Ekstrakontingent, der — foruden under Konflikter — kunde paalignes, naar Kassebeholdningen gik ned under 500,000 Kr., kan fremtidig paalignes, naar Kassebeholdningen er under 1 Million Kroner.

Paa Forslag af Hovedbestyrelsen hævedes det Tilskud, som ydes til de forskellige Pladsekspeditioner, og her var der fra en Række af Afdelinger stillet Forslag om yderligere Forhøjelser, men Kongressen vedtog efter en ret lang Debat Hovedbestyrelsens Forslag.

Bestemmelserne om hvilende Medlemsret og Kontingentfrihed undergik en Del mindre væsentlige Ændringer og Tilføjelser. Det samme gjaldt Bestemmelserne om Overflytninger fra andre Fag og fra udenlandske Metalarbejderorganisationer i Tilslutning til »Internationale Metalarbejder-Bund«.

Konfliktunderstøttelse ydes ikke for kortere Tid end 7 Dage; overskrides dette, understøttes fra første Dag. Understøttelsen beregnes fremtidig efter alle Ugens 7 Dage, medens der tidligere regnedes med Arbejdsdagene alene.

Et af et Flertal i Hovedbestyrelsen stillet Forslag om at udvide en særlig Understøttelsesfond for Medlemmer, der afskediges for Organisationsarbejde, til ogsaa at omfatte Medlemmer med særlig lang Arbejdsløshed og Sygdom, forkastedes af Kongressen.

Med stort Flertal forkastede Kongressen et Forslag om at indskrænke Fagbladets Udgivelse til en Gang om Maaneden.

Ligeledes forkastedes et Forslag om kun at afholde Kongres hvert femte Aar. Og de treaarige Kongresperioder bibeholdtes.

Et Spørgsmaal om Kongresrepræsentanters Valg i Afdelinger, i Modsætning til den nu benyttede Kredsdeling, afgjordes med stort Flertal for Kredsdelingen.

Med Hensyn til Arbejdsløshedsunderstøttelse vedtoges det at stryge en Bestemmelse om, at Arbejdsløshed, foraarsaget ved Afbrydelse af Drivkraften, tilfældig Mangel paa Materiale etc., først understøttes fra den tredie Uges Begyndelse, saaledes at Medlemmerne maatte gaa ledige for egen Regning de første 2 Uger. Bestemmelsen havde særlig taget Sigte paa Forholdene i de store Jærnværker, og efter at Bestemmelsen er bortfalden, vil altsaa de heromhandlede Medlemmer faa Understøttelse efter samme Karenstid som øvrige Med-

lemmer. Den ændrede Vedtagelse ansaas at ville medføre betydeligt forøgede Udgifter for Arbejdsløshedskassen. Angaaende Karenstidens Beregning gik man iøvrigt ligesom ved Konfliktsunderstøttelsen over til 1 Uge i Stedet for 6 Arbejdsdage.

Naar et Medlem i 2 Aar har oppebaaret 120 Dages Understøttelse, indtræder en Karenstid paa 16 Uger, regnet fra sidste Udbetaling; tidligere var denne Karenstid, hvortil kun medregnedes Arbejdsuger, 30 Uger fra 1. Januar i det Aar, hvor de 120 Dages Understøttelse afsluttedes.

Sluttelig foretoges en Del redaktionelle Ændringer vedrørende Rejsebidrag, idet den tidligere Betegnelse, Flytningsbidrag, af Medlemmer var forstaaet saaledes, at det omfattede Flytning af Bohave, hvilken Understøttelse ikke ydes af det svenske Forbund.

Ved den endelige Vedtagelse af de samlede Love optoges Spørgsmaalet om Statistikførerens Sæde i Hovedbestyrelsen, hvilket vilde medføre en Udvidelse af Hovedbestyrelsens Antal med 2, idet de valgte Funktionærers Antal ikke maa være saa stort som de øvrige Hovedbestyrelsesmedlemmers.

Det var Betænkelighederne ved denne Forøgelse, der rejste Modstanden mod Forslaget, og ved Afstemningen stod Stemmerne for og imod lige, hvorefter Dirigenten ved sin Stemme afgjorde Spørgsmaalet i Favør af Statistikførerens Indtrædelse i Hovedbestyrelsen.

Ved Valget til Hovedbestyrelse og Revisorer genvalgtes de afgaaende, med Undtagelse af en Repræsentant, Isidor Svendsen, der, paa Grund af at han var bleven Værkfører, ikke ønskede Genvalg. Hertil kom altsaa Statistikføreren og 2 nyvalgte Repræsentanter.

Før Kongressens Afslutning holdt Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, J. A. Hansen, paa samtlige udenlandske Gæsters Vegne en Afskedstale til Kongressen, hvori han under stærkt Bifald fra alle Kongresdeltagerne manede til fortsat Enighed i Kampen for Medlemmernes Interesser, uden Hensyn til de afvigende Meninger, der maatte være om Enkeltheder i Arbejdet.

Forbundets Formand, K. W. Holmstrøm, rettede en hjærtelig Tak til Kongressens Deltagere, og Repræsentanter saavel som Gæster, og under kraftige Leveraab og Afsyngelsen af »Arbetets söner« sluttedes Kongressen.

Uddrag af Centralorganisationens Beretning for Aaret 1915—1916.

Medens den første Beretning for Centralorganisationen spændte over forskellige Tidsrum for de respektive Forbunds Vedkommende, saa strækker Beretning Nr. 2 sig for alle Forbunds Vedkommende over Tiden fra 1. April 1915 til 31. Marts 1916.

Størrelsen er lidt mindre i Aar. Elektrikerne er jo udtraadte af Centralorganisationen i den forløbne Periode og er derfor ikke med denne Gang. Beretningen er bygget i samme Form som sidst, idet den foruden Tekstberetninger indeholder Lønoversigter, tabellariske Opstillinger over Mæglinger og Møder m. m. fra

Centralorganisationen,
Formerforbundet,
Gørtler- og Metalarbejderforbundet,
Metaltrykkerforbundet,
Sliberforbundet og
Smedeforbundet.

Af de forskellige Afsnit vil der i Fagbladet komme meget korte Uddrag. Beretningerne er jo udsendt til samtlige Forbunds Afdelinger i et saadant Antal, at de kan faas til Købs for en Pris af 25 Øre.

Centralorganisationen.

I den afsluttede Beretningsperiode har Centralorganisationens Ledelse haft 2 meget betydelige Sager til Drøftelse.

Den første, der rejstes af Smedeforbundet, vedrørte Anskaffelsen af Lokaler, der var store nok til dens Anvisning og Kontorer, og dette udviklede sig saa paa den Maade, at Smedeforbundet besluttede at købe Grund og opføre en ny Ejendom. Denne besluttede Centralorganisationen senere at overtage, og den 20. November 1915 nedlagdes Grundstenen til den ny Bygning, som er beliggende paa Hjørnet af Gl. Kongevej og en ny Gade, der skal anlægges og rimeligvis faar Navnet Vestersøgade.

Den anden Mærkesag var Forhandlingerne om og Afslutningen af en ny Overenskomst med Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning. Den Situation, man for 5 Aar siden havde ventet i 1916, forelaa jo slet ikke. Forholdenes Usikkerhed og paa en Gang gunstige og ugunstige Vilkaar tillod ikke at gaa efter Beregninger paa længere Sigt, og den størst mulige Frihed var at foretrække for alle Parter, og til Bibeholdelsen heraf var den bestaaende Overenskomsts Rammer ypperlige, og Centralledelsen blev meget hurtigt paa det rene med, hvad Vej den vilde gaa, og i hvert Fald, at der ikke kunde sluttes Overenskomst uden Lønforhøjelser i stor Udstrækning. Forberedelserne og Forhandlinger i denne Anledning er indgaaende beskrevne i Beretningen, og Resultatet blev altsaa Afslutningen af den Overenskomst, som enhver nu kender.

Af andet kan nævnes, at Elektrikerforbundet i Perioden er udtraadt af Kartellet. Beslutningen er sket ved en Urafstemning blandt Forbundets Medlemmer, hvori kun 37 pCt. deltog.

Centralorganisationens Indtægter er meget smaa, den har nemlig ingen. Formuen svarer dertil. Udgifter har den dog, men de dækkes ved Paaligning paa Organisationerne. De har imidlertid været minimale. Administrationen har kostet knapt 1½ Øre pr. Medlem i Løbet af Aaret. De samlede Udgifter, Fagblad, Beretninger, Møder og Forhandlinger, andrager ialt 9658 Kr. 45 Øre.

Slutningen af Centralorganisationens Beretning optages af »Almindelige Bemærkninger og Betragtninger« over Forhold, der paa en eller anden Maade knytter sig til Organisationernes Interessesfærer.

Formerforbundet.

Der er vist næppe et Støberi i hele Landet, som Formerforbundet ikke paa en eller anden Maade har været i Berøring med i det forsvundne Aar. En flygtig Gennembladen af den kronologiske Beretning tyder derpaa, idet Firmanavn paa Firmanavn lyser En i Møde.

Mæglingernes Antal har da ogsaa været meget stort, ialt 40, eller et for hver ca. 40 Medlemmer. Mæglingerne har fortrinsvis vedrørt Akkordspørgsmaal. Akkordprisforhøjelser er sket paa ialt 26 Virksomheder. For 574 Medlemmer eller 1/3 af det samlede Antal har der været rejst Lønkrav, og for de direkte Deltagere andrager Forhøjelsen gennemsnitlig 2,4 Øre pr. Time.

Formerne har iøvrigt 3 Gange i Løbet af Perioden optaget Lønstatistik, hvoraf sammentrængte Resultater er aftrykte i Beretningen. Gennemsnittet for hele Landet har ved disse Statistikoptagelser vist sig at være saaledes:

Gennemsnit for hele Landet.

	April 1915		August 1915		Januar 1916	
	Antal Medl.	Gennemst.	Antal Medl.	Gennemst.	Antal Medl.	Gennemst.
		Øre		Øre		Øre
Akkord.....	910	69,2	919	70,1	1047	73,5
Ren Timeløn..	271	59,8	261	59,6	244	62,5
Ansat Timeløn ved Akkord..	849	45,6	861	46,7	987	48
Akkord og ren Timeløn tils..	1181	67	1180	67,8	1291	71,4

Stigningen er over 4 Øre pr. Time i Løbet af 3 Kvartaler, og det ses, at Stigningen hovedsagelig falder efter Overenskomstfornyelsen.

Arbejdsstandsningerne har været faa, 4, og de 3 ulovlige. Disse 3 har været kortvarige, men den første har til Gengæld strakt sig over et helt Aar. Den var paa Randers ny Jærnstøberi.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Straks i Indledningen til Beretningen udtaler Gørtlerne, at Tiden for Faget har været særlig gunstig. Efterspørgslen efter Arbejdskraft har langt oversteget, hvad der kunde fremskaffes.

Den kronologiske Beretning drejer sig da ogsaa udelukkende om Lønkrav. Gørtlerforbundet har imidlertid ikke været i Stand til statistisk at bearbejde Lønforholdene eller Forhøjelserne, idet Forbundets Tillidsmænd har været optagne af deres daglige Arbejde og kun haft deres Fritid til Raadighed for Organisationsarbejdet. Denne Fritid har ikke været tilstrækkelig, og derfor er Gørtlerne nu gaaede til en Omformning af deres Administrationsvæsen, hvorved det er blevet muligt for dem at ansætte en Mand som Leder og Forretningsfører, nemlig den hidtidige Formand for Københavns Afdeling, Chr. Madsen.

Aaret har maaske derfor haft nok saa stor Betydning for Gørtlerne indadtil som udadtil.

Hjælpe- og Begravelseskassen har i Aarets Løb udbetalt 622 Kr.

Medlemstallet var pr. 31. Marts 1916 397. Ved Begyndelsen af Beretningsperioden var det 393.

Der har i Aarets Løb været afholdt 23 Hovedbestyrelsesmøder og 2 Delegeretmøder.

Metaltrykkerforbundet.

Der er i Periodens Løb af Metaltrykkerne, som tæller 99 Medlemmer, stillet Lønkrav paa ialt 34 Virksomheder, deraf de 32 i København. Forhøjelserne har mest andraget 3 og 5 Øre pr. Time.

Man har haft en ret sjælden Konflikt paa Metalvarefabrikken »Victoria« i København. Den 4. Maj 1915 maatte 2 Metaltrykkere forlade Virksomheden, der derefter blev blokeret. Arbejderne paastod, at de var afskedigede, Firmaet, at de strejkede. Det lykkedes heller ikke at faa opklaret, hvem der havde Ret, og man enedes saa om at dele det Beløb, Arbejderne havde forlangt udbetalt paa de Akkorder, som de havde afbrudt Arbejdet paa, og dermed at betragte Sagen som ude af Verden og Blokaden som hævet.

Lønstatistiken, som sidst optoges ved Udgangen af Aaret 1915, viser iøvrigt følgende Gennemsnit for Fagets Arbejdere:

	Gennemsnit
Akkord.....	73,7 Øre
Timeløn, ansat ved Akkord	51,5 -
Ren Timeløn	59,3 -
Akkord og ren Timeløn sammenlagt.	66,1 -

Forbundet har 12 Særoverenskomster med Firmaer udenfor Sammenslutningen.

Sliberforbundet.

Sliberforbundet har i det forløbne Tidsrum rundt om paa Arbejdspladserne haft en Del Vrøvl med Priserne.

Th. B. Thrige i Odense har forsøgt at gaa under Overenskomstens Timelønsbestemmelser.

Anker Heegaard i Frederiksværk noget lignende ved at beordre dem til at arbejde i Støberiet. Her var der dog megen Uenighed mellem Sliberne selv, hvorfor Sagen ganske stille henlagdes, medens Sagen hos Thrige bragtes ind, hvor den skulde være.

Hos Voss i Fredericia var der ogsaa nær blevet Konflikt paa Afskedigelsen af 2 Mand. Disse genantoges dog, og Konflikten var afværget for denne Gang.

Paa Raavaddams Fabrikker lykkedes det at bringe Prisen paa japanesiske Militærhakker, som Fabrikken forfærdigede i Tusindvis, op fra 7 til 8½ og 9 Øre pr. Hakke.

Forbundet har afholdt 1 Repræsentantskabsmøde og 20 Hovedbestyrelsesmøder.

Medlemstallet var ved Aarets Udgang 179.

(Fortsættes).

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Fredericia. Et ved Modelarbejde beskæftiget Medlem har paa Aktieselskabet E. Voss Fabrikker faaet sin Timeløn hævet fra 65 til 70 Øre. Samtidig er Akkordprisen paa Kaminsøjler hævet fra 65 til 90 Øre pr. Kasse.

Grenaa. To paa Hasselbachs Støberi beskæftigede Medlemmer har meddelt, at de siden Marts Maaned oppebærer et Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Mand om Ugen.

København. For nogen Tid siden er Maskinformerne paa Aktieselskabet »Titan« overgaaet til Formerforbundet. 3 af disse er beskæftigede ved Remskivemaskiner, og Akkordprislisten for dette Arbejde er ved den paagældende Klubs Assistance bleven revideret med det Resultat, at næsten alle Satserne er forhøjede. Hvormange Procent Forhøjelsen andrager kan ikke bestemt opgives, men det er af antagelig Natur, hvad iøvrigt ogsaa haardt tiltrængtes.

Paa Sundby Jærn- og Metalstøberi, hvor der ikke arbejdes i Akkord, afholdtes den 6. Juli et Mæglingsmøde paa Krav om Timelønsforhøjelser. Timelønningerne laa mellem 71 og 73 Øre for de 4 der beskæftigede Medlemmer, og den forhøjedes straks med 3 Øre for hver af de 2 Mand og med 2 Øre pr. Mand for de 2 andre. De sidstnævnte erholder yderligere 1 Øre mere pr. Mand fra og med 4. August.

Den i forrige Maaneds Fagblad omtalte Sag fra Einar Holms Efterfølgers Jærnstøberi har udviklet sig paa følgende Maade:

De 11 i Sagen inddragne Medlemmer er officielt blevne boykottede af Arbejdsgiverforeningen. Et Forligsmøde har været afholdt i De samvirkende Fagforbund, og her var saavel Arbejdsmandsforbundet som Formerforbundet repræsenteret. Det gav dog intet Resultat. Arbejdsmandsforbundet vilde ikke indse, at der var noget galt i, at det havde besat Pladserne ved Formemaskinerne, først til Timelønninger, der mindst laa 25 Øre under, hvad Formerforbundets Medlemmer vilde have arbejdet for, og senere til de af vore Medlemmer lovlig opsagte Akkorder.

Vort Krav maatte være, at Arbejdsmændene fjernedes fra de 4 Maskiner, saaledes at der kunde komme Forhandling i Gang med Formerne, men det vilde man ikke. Sammenslutningen har senere truffet Foranstaltninger til at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Under saadanne Forhold, hvor Striden staar nok saa meget mellem Arbejdsmændene og os, var der ikke andet at gøre, end at lade Fabrikken faa de Haandformere den havde Brug for, og det er sket.

Nogen officiel Meddelelse om Boykottingens Ophævelse, eller om Sagen vil blive draget tilbage fra Retten, er dog ikke modtaget endnu.

Middelfart. Den 4. Juli er afholdt et Mæglingsmøde hos Aktieselskabet I. S. Hess & Søn i Middelfart. Der var Krav om, at Maskinformernes Timeløn skulde forhøjes. Man enedes om at ansætte Timelønningerne saaledes, at de, der har været beskæftigede henholdsvis 3, 6 og 12 Maaneder ved Maskinerne, erholder henholdsvis 41, 43 og 45 Øre i Timeløn.

Man enedes om, at Gibsbrædder til Maskinerne, som maaler 500 × 600 mm. og som hidindtil var betalte med 17 à 18 Øre, skal inddeles i 3 omtrent lige store Grupper og fremtidig betales med 18—19 og 20 Øre pr. Brædt.

Videre var der rejst Krav om Betaling for 110 vragstøbte Karme à 8 Øre. Firmaet vilde ikke erkende, at Maskinformerne var uden Skyld i Vragstøbningerne, men indgik dog paa at betale de omstridte 8 Kr. 80 Øre.

Nykøbing, Jylland. I Anledning af at der hos Aktieselskabet N. A. Christensen & Co. syntes at finde en Del Afgang Sted mellem de af vore Medlemmer, der beskæftiges ved løst Arbejde, lod Direktionen Tillidsmanden kalde paa Kontoret, og tilbød ham at lægge 10 pCt. paa hver Mands Ugeløn, naar der kunde gives nogen Garanti for, at Udvandringen stoppede op. Det gjaldt kun Formerne ved det løse Arbejde, og Sagen gik i Orden.

Imidlertid stillede Maskinformerne samme Krav, og det har derefter udviklet sig til, at alle, ogsaa Modelformerne og Lærlingene erholder 10 pCt. i Tillæg til deres Ugeløn, og Direktionen har givet sit Ord paa, at det skal vare lige saa længe som de af Krigen fremkaldte Dyrtider vedvarer.

Randers. Paa Aktieselskabet Strømmen er de ansatte Timelønninger ved lokal Forhandling hævede for de 24 derværende Medlemmer med 65 Øre tilsammen. Gennemsnittet er derefter 48,8 Øre.

Silkeborg. Den 14. Juli afholdtes et Mæglingsmøde paa Zeuthen & Larsens Maskinfabrik i Silkeborg. Aarsagen var, at en Række Akkorder, ca. 80, var krævet forhøjede med forskellige Procenttillæg. Til en Begyndelse syntes Sagen at skulle gaa i Orden uden Organisationernes Indblanding, men pludselig standsede Firmaet Forhandlingerne, efter at det havde været i Korrespondance med Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, under Paaberaabelse af, at der med Henblik paa den Gennemsnitsfortjeneste, Formerne havde, ikke var Anledning til at forhøje.

Mæglingsmødet blev ret langvarigt, men sluttede dog Sagen, idet Firmaet indgik paa at forhøje med Halvdelen af det krævede, herfra dog undtaget Krumtaphuse, som forhøjedes med det fulde Beløb. Ligeledes enedes man om, at der skal forhandles om Forhøjelser paa diverse Landbrugsmaskiner m. m.

De ny Akkordsatser faar tilbagevirkende Kraft til den Dag, da Kravet rejstes.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Nordiske Metalvarefabrikker, Ryesgade 3, København, er ved Forhandling med de der beskæftigede Gørtlere indgaaet paa en Timelønsforhøjelse paa

3 Øre pr. Mand til ialt 8 Mand, saaledes at Gennemsnitstimelønnen er bragt op fra 54,7 Øre til 57,7 Øre.

Der var ligeledes rejst Krav om en Prisforhøjelse paa de bestaaende Akkorder. Der er opnaaet Enighed om, at der efterhaanden som de paagældende Akkorder skal udføres, skal optages Forhandling om en Forbedring i Prisen af disse.

Hos J. Michaelsen, København, blev af de der beskæftigede Elektropletarbejdere, Metaltrykkere og Gørtlere rejst Krav om en Akkordprisforhøjelse paa 10 pCt.

Ved en Forhandling, hvor de respektive 3 Organisationer var repræsenterede, gennemførtes Kravet ubeskaaret. Der var beskæftiget 8 Mand.

Hos J. Allen, St. Kongensgade, er det nu lykkedes at faa alle de der beskæftigede Kvinder organiserede.

Hos Firmaet Weilbach & Cohn, København, har de der beskæftigede 14 Gørtlere rejst Krav om en Akkordprisforhøjelse paa 10 pCt. Et lignende Krav er rejst af de paa samme Sted beskæftigede Maskinarbejdere. Ved et i den Anledning afholdt Mæglingsmøde, hvor Centralorganisationen af Metalarbejdere var repræsenteret af de respektive Forbunds Formænd, enedes man om, at der mellem Repræsentanter for Arbejderne og Firmaet skulde optages Forhandlinger om en Forbedring af de bestaaende Akkordpriser, og at Forhandlingen skulde være tilendebragt senest den 8. August d. A. Og hvis ikke disse Forhandlinger førte til et for Arbejderne tilfredsstillende Resultat, henvises Spørgsmaalet til Timandsmøde.

Paa Aktieselskabet E. Voss Fabrikker i Fredericia har de der beskæftigede 6 Gørtlere rejst Krav om en Forhøjelse af saavel Timeløn som Akkordpriser.

Ved Forhandling er der opnaaet Enighed om, at Timelønnen forhøjes for 1 Mand med 8 Øre pr. Time, for 3 Mand med 5 Øre pr. Time og for 2 Mand med 3 Øre pr. Time, saaledes at Gennemsnitstimelønnen er hævet fra 43 Øre til 47,7 Øre.

Forhandlingerne om Akkordpriserne er endnu ikke tilendebragte.

Meddelelse fra Forbundet. I Anledning af Konflikten i Norge og de her i Foraaret værende Arbejdsstandsninger, er der fra og med Uge 14 (d. 1. Juli) og til og med Uge 23 (d. 2. September) d. A. paalignet et Ekstra-Kontingent paa 10 Øre pr. Uge, altsaa ialt 10 Uger = 1 Kr. pr. Medlem.

Jærn- og Metalslibere.

København. Hjalmar Lange har stedse ikke ordnet sit Forhold til forskellige Kolleger og sin Fagforening. Forbundets forhenværende Hovedbestyrelsesmedlem og Sekretær, Edvard Nielsen, arbejder fremdeles i Kastrup uden at være Medlem. Saxo Christensen, »Dansk Metalindustri«, Vesterbrogade 121, Vilhelm Schønbeck hos Berg, Nørrebrogade 30, er heller ikke Medlemmer af deres Organisation.

Samtlige Slibere hos Grubert & Sønner er alle indtraadte som Medlemmer af Afdeling 1.

Metaltrykkere.

København. Hos Elektropletfabrikant Benedikt Møller er Akkordpriskuranten taget op til Revision. Ved Forhandling med Firmaet er det lykkedes at opnaa en Forhøjelse fra 10 til 50 pCt. for den overvejende Del af de 540 Akkordpriser.

Tillige har 2 Mand faaet hævet deres Timeløn med 3 Øre, fra 51 til 54 Øre. Angaaende Værktøjet er man indgaaet paa at levere Metaltrykkerne det nødvendige Værktøj.

Paa Københavns Lampe- & Lysekronefabrik har 2 Mand faaet 5 Øre lagt til deres Timeløn, der nu er 60 Øre.

Paa Dansk Forsølvningsanstalt fik 2 Mand i forrige Maaned 2 Øre hver; de har nu faaet yderligere 3 Øre hver til deres Timeløn.

Hos Grubert & Sønner har 4 Mand faaet 11 Øre til Fordeling paa Timelønnen.

Hos Metalvarefabrikant J. Michaelsen er der ved Forhandling den 3. Juli opnaaet Enighed om at forhøje samtlige Akkordpriser med 10 pCt.

Hos Sølvvarefabrikant Georg Jensen, hvor der arbejdes i ren Timeløn, er denne hævet fra 80 til 85 Øre.

Værktøjsspørgsmaalet, der rejstes overfor Elektropletfabrikanterne, er nu løst, idet samtlige Fabrikanter, der ikke tidligere har holdt deres Metaltrykkere med Værktøj, nu anskaffer det fornødne; derved undgaar de at komme til at betale den forlangte Godtgørelse af 3 Øre pr. Time.

For unge Svende er det uheldigt, naar der ikke findes Værktøj paa Arbejdsstederne, og de skal være henviste til at laane sig frem hos Kollegerne, og ofte er det gaaet saaledes, at en Kollega ikke har kunnet tage imod en ledig Plads, fordi han manglede Værktøjet. Dette maa ikke finde Sted i Fremtiden.

Vi bør nu paa alle Lampe- og Lysekronefabrikker forlange, at det fornødne Værktøj stilles til vor Raadighed, ellers maa disse Fabrikanter betale et passende Vederlag herfor, thi i mange Aar har vi nu holdt Arbejdsgiverne og deres Lærlinge med Værktøj. Nu siger vi, at det er Slut over hele Linien.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Paa Hesteskofabrikken i København er Timelønnen for 13 Mand forhøjet fra 62,2 til 67,2 Øre.

Hos Firmaet Møller & Jochumsen i Horsens har 35 Mand faaet hver 2 Øre, hvorved Gennemsnittet steg fra 47 til 49 Øre.

Paa Maskinfabrikken »Nakskov« har 7 Mand faaet deres Timeløn forhøjet fra 45,3 til 47 Øre.

Hos Maskinfabrikant Schnevoigt i Viborg har 14 Mand faaet deres Gennemsnitstimeløn forhøjet fra 47,3 til 52,1 Øre, og paa Skovlfabrikken i samme By har 3 Mand faaet Lønnen hævet fra 45 til 50 Øre.

Paa »Den kongelige Mønt« i København har 2 Mand faaet hver 10 Øres Forhøjelse.

I Klejnsmedien paa Helsingør Skibsværft har 17 af 31 Mand faaet gennemsnitlig hver 1,2 Øre lagt til deres Timeløn. Samtidig forhøjedes Priskuranten med 3,5 og 7 pCt.

Ved et Mæglingsmøde hos Firmaet F. L. Smidth & Co. har ca. 50 Kedelsmede faaet 70 Øre til Fordeling pr. Time.

Paa De forenede Jærnstøberier i Svendborg har samtlige Smede og Maskinarbejdere ved Mægling faaet hver 2 Øre pr. Time.

Paa Aarhus Sporveje har 4 Mand ved Mæglings- og Timandsmøde faaet 14 Øre pr. Time til Fordeling. Tillægget gaves med tilbagevirkende Kraft for 2 Maaneder, da Sagen havde staaet lidt længe paa.

Paa Carl Allers Etablissement i Valby har 3 Mand, ligeledes ved Mæglings- og Timandsmøde, faaet hver 4 Øre pr. Time samt 10 Øre ekstra for Arbejde i Kedelhus og Brønd.

De 3 Cementfabrikker ved Mariager Fjord, »Dania«, »Cimbria« og »Kongsdal«, har fulgt deres Kolleger i Aalborg og Nørresundby og truffet Aftale om, at Timelønnen for Smede og Maskinarbejdere skal forhøjes til 53 Øre.

Maskinarbejderne ombord paa Københavns Flydedok har i den senere Tid gennemført en Timelønsforhøjelse paa ca. 1 Øre pr. Mand. Samtidig har man truffet Aftale om, at Akkordpriserne skulde forhøjes, saaledes at de gav mindst 50 pCt. i Overskud.

Kedelsmedene hos Burmeister & Wain har faaet hver 2 Øre, hvorved Gennemsnittet steg fra 46,1 til 48,1 Øre.

Akkordprisforhøjelser. Paa Kakkelovnsværkstedet hos M. P. Allerups Efterfølger i Odense er Priserne forhøjede med 10 à 11 pCt., paa Th. B. Thriges Motorfabrik med 8 à 10 pCt.

Mæglingsmøder. Hos Bruun & Sønner, Nykøbing paa Falster, mægledes den 16. Juni i Anledning af det sædvanlige Stridsspørgsmaal paa Fabrikken: Akkorderne. Man forlangte Prislisten forhøjet med 15 pCt. og 50 pCt.s Timelønstillæg til saadanne, der ikke arbejder paa Akkord. Det aftaltes, at en Regulering af Akkordpriserne hurtigst muligt fandt Sted. Der lovedes ligeledes mere Akkord samt eventuelt Forhøjelse af Timelønningerne.

Hos F. L. Smidth & Co. i Valby mægledes den 26. Juni paa et Lønkrav fra Kedelsmedene (se under Lønforhøjelser), 2 Akkordspørgsmaal og en Sag ang. Anvendelsen af ikke faglært Arbejdskraft. Samtlige Sager forligtes.

Den 29. Juni mægledes paa De forenede Jærnstøberier i Svendborg i Anledning af følgende Sager:

1. Timelønskrav.
2. Krav om Forhøjelse af Akkordpriserne.
3. Krav om 30 pCt.s Forhøjelse for Smedearbejdet i Rensehuset.
4. Krav om 5 Øres Tillæg pr. Time for nogle Maskinarbejdere, der er udelukkede fra Akkord.

Foruden den her i Rubrikken omtalte Timelønsforhøjelse aftaltes en Regulering af Akkordpriserne i opadgaaende Retning.

Paa De forenede Jærnstøberier i Næstved mægledes den 20. Juni. Klagerne var ialt 3:

1. Klage over Direktørens Optræden overfor Tillidsmanden.
2. Strid om Berettigelsen af en Funktionærstilling.
3. Spørgsmaal om Anvendelsen af ikke faglært Arbejdskraft.

Under Diskussionen erklærede Direktøren angaaende Punkterne 1 og 3, at han ikke havde til Hensigt at saare eller irritere Arbejderne i nogen Retning med sine Dispositioner. Punkt 2 henvistes til eventuel Viderebehandling i Timandsudvalget.

Overenskomster. Thisted Afdeling har med Maskinfabrikant L. Jørgensen i Fjerritslev afsluttet en Overenskomst, som nærmest gaar ud paa Fastsættelsen af Voldgiftsregler.

Foreningen af Pianofabrikanter har ligeledes i de sidste Dage aftalt Overenskomst med Forbundet angaaende Arbejdsforhold og Voldgiftsregler samt vedrørende Prisliste for Smedearbejdet paa Hornung & Møllers Pianofabrik.

Timandsmøde. Onsdagen den 28. Juni afholdtes Timandsmøde i København.

Foruden de 2 Lønkrav hos henholdsvis Aarhus Sporveje og Carl Allers Etablissement i Valby, som er omtalte under »Lønforhøjelser«, behandledes yderligere 3 Sager, nemlig:

1. Krav til Fabrikant Søren Nielsen, Ryesgade 23 i København, om Efterbetaling af 53 Kr. 40 Øre paa en Forsøgsakkord. Fabrikanten havde fremsat et Kontrakrav paa 25 Kr. 92 Øre. Man enedes paa Timandsmødet om at slutte Sagen mod en Udbetaling af 35 Kr. 25 Øre til den paagældende Mand.
2. Klage fra Forbundet mod Firmaet Bruun & Sørensen for Nægtelse af at betale Arbejdet paa Hotel d'Angleterre, i Henhold til Centralvarme-Prislistens Bestemmelser i Punkt 23, 6. Stykke. Sagen henvistes til Prislisteudvalget.
3. Klage fra Firmaet Bruun & Sørensen over, at en Montør ved Installation af Varmeanlægget paa Hotel d'Angleterre ved meget grov Uagtsomhed har foraarsaget Vandskade, samt Krav om Erstatning herfor.

Da Skaden skyldtes andre Aarsager end oprindelig antaget, lovede Firmaet at frafalde Kravet, der lød paa ca. 400 Kr., for saa vidt Montørerne vilde afgive visse Erklæringer, hvad de var villige til.

Udearbejde og Værkstedsarbejde. Hos Firmaet S. Frichs i Aarhus rejstes fornylig Krav om en større Tillægsbetaling for visse Arter af Udearbejde,

da det var et stort Tab at blive taget fra Værkstedsarbejde.

Ved en Konference i København d. 27. Juni indgik Firmaet paa foruden de hidtil betalte 6 Øre at give 12 Øre pr. Time i de paagældende Tilfælde.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Smedemester Ringer, Aalborg.
5. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
6. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
7. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.
8. Maskinfabrikant Harald Christensen, Mariendals Allé, Slagelse.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

Provinselektricitetsværkerne. I Skrivelse af 7. Marts meddeler »Foreningen af Funktionærer ved danske Provinselektricitetsværker«, at den har blokeret Maskinmesterstillingen ved Aalborg Elektricitetsværk, som af Kommunen for Tiden søges besat. Kommunen vil ikke betale Mindstelønnen.

Blokade af Privatbanerne. »Foreningen af Funktionærer ved danske Privatbaner« har overfor de eksisterende Privatbaneselskaber iværksat en Lønbevægelse, som den agter at sætte alt ind paa at gennemføre, bl. a. ved at opsige Pladserne til Fratrædelse.

Paa derom rettet Forespørgsel har vort Forbund erklæret ikke at ville medvirke til, at de forladte Pladser optoges af Forbundets Medlemmer.

Konflikt ved Svendborg Elektricitetsværk. Samtlige Maskinpassere paa Svendborg kommunale Elektricitetsværk har rejst et Krav om Lønforhøjelse samt Krav om Ordning af Arbejdstiden. Da dette imidlertid ikke endnu er ordnet tilfredsstillende, fraraades det vore Medlemmer at tage Plads nævnte Sted, indtil nærmere Meddelelse foreligger.

Blokade. I Anledning af, at Cyclehandler Helding, Hellerupvej 36, ikke har betalt et af vore Medlemmer hans tilgodehavende Arbejdsløn, er Forretningen blokeret og Tilgang forbudt Forbundets Medlemmer.

Johs. Hansen, Københavns Afd. 1.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Arbejdsstandsning. Mandag den 26. Juni, Kl. 1½, standsede samtlige Metalarbejdere hos Benedikt Møller, Hessensgade 26, Arbejdet, fordi et af dem stillet Krav om øjeblikkelig Afskedigelse af en Formand ikke blev efterkommet.

De respektive Organisationer forsøgte ret hurtigt at faa denne lidt raske Arbejdsstandsning bragt ud af Verden, saaledes at Arbejdet kunde paabegyndes igen Torsdag Morgen den 29. Juni.

Mellem Arbejderne og deres Arbejdsgiver blev der straks ved Arbejdets Genoptagelse iværksat en Forhandling om Uoverensstemmelserne. Denne resulterede i Enighed om, at Formanden havde udvist en ufordragelig Optræden overfor Arbejderne. Han maa umiddelbart have indset, at det i Længden blev ham for hedt, idet han nu har forladt Fabrikken.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Arbejdsløsheden og Arbejdsanvisningen i April og Maj.

Den statistiske Oversigt over Arbejdsløsheden i April Maaned omfattede ca. 139,700 Arbejdere, nemlig ca. 65,600 i Hovedstaden og ca. 74,100 i Provinsen, og heraf var ved Maanedens Udgang ca. 6300 eller 4,5 pCt. arbejdsledige. Antallet af de i Maaneden tabte Arbejdsdage var ca. 168,000 eller 1,2 Dage pr. Arbejder. Arbejdsløshedsprocenten var i Hovedstaden 6,7 pCt., men i Provinsen kun 2,6 pCt.

Af Bygnings- og Møbelindustriens 25,500 Arbejdere saavel som af de 32,500 Arbejdsmænd var omkring 8 pCt. uden Beskæftigelse, men i Fabrikfagene med deres 81,700 Arbejdere var kun 2—2½ pCt. arbejdsløse. Fra Marts til April var Arbejdsløsheden formindsket over hele Linien, men særlig stærkt i Bygningsindustrien og hos Arbejdsmændene. For alle Arbejdere under et var Arbejdsledigheden kun halv saa stor i April som i Marts.

Siden April 1915 er Arbejdsforholdene nogenlunde uforandrede blandt Arbejdsmændene, men derimod forbedrede for Fabriksfagene og for Bygnings- og Møbelindustrien, hvilken Forbedring dog for Byggefagene kun er kommen Provinsen tilgode, idet disse Fag i Hovedstaden var ringere stillet end ifjor ved samme Tid og endnu daarligere i Sammenligning med April 1914.

Men ogsaa dette mørke Punkt paa Arbejdsmarkedet klarede stærkt op i Løbet af *Maj* Maaned.

Antallet af indtegnede Arbejdssøgere ved Anvisningskontorerne, ialt 41 foruden Centralarbejdsanvisningskontoret, var ved Maanedens Begyndelse 5367, af hvilke 4709 var tilmeldte gennem Arbejdsløshedskasserne. I Maane-

dens Løb var der en Tilgang af 11,537 ledige, deraf 5870 Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne; den samlede Afgang var 13,649, hvoraf 8179 faldt paa Arbejdsløshedskassernes Medlemmer. Som ledige stod saaledes ved Slutningen af Maaneden tilmeldt ialt 3255, hvoraf 2400 var Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne. Gennem Kontorerne anvistes Plads til over 6000 Personer, nemlig 3739 Mænd og 2328 Kvinder, hvilket udgør over 44 pCt. af den samlede Afgang.

De anviste Pladser fordeler sig paa Erhvervsgrupperne med 581 til Landbrug og Gartneri, 1315 til Haandværk og Industri, 2208 til Handel og Transport og 1963 til Husgerning, Vadsk og Rengøring m. m., hvilken sidste Gruppe næsten udelukkende omfatter Kvinder, medens de andre Grupper aldeles overvejende omfatter Mænd.

Med Hensyn til

Forholdene indenfor de enkelte Fag

kan for Hovedstadens Vedkommende bemærkes, at Byggefagene, der, som nævnt, i April var det mørke Punkt, praktisk talt ingen ledige havde ved Udgangen af Maj. Der stod saaledes kun tilmeldt en god Snes Murer- og Tømrersvende mod henholdsvis 1145 og 282 ved Maanedens Begyndelse. Bogbinderarbejderne og Typograferne var de eneste mere betydende Fag, hvor Ledigheden forøgedes i Maanedens Løb. Ellers var der stigende Beskæftigelse i saa godt som alle Fag. Der var dog endnu ved Maanedens Udgang betydelig Ledighed at notere i Næringsmiddelindustrien, hvilket ogsaa gælder for Provinsen.

Der var utilfredsstillet Efterspørgsel efter Arbejdskraft til Teglværks- og Tørvearbejde, efter Specialarbejdere til Jærnindustrien, Møbelsnedkere samt Malere, ligesom der hen mod Maanedens Slutning ogsaa var Efterspørgsler efter Murer- og Tømrersvende, der ikke kunde effektueres, da der ikke fandtes kvalificerede Arbejdssøgere.

Det er saaledes alt ialt et lyst Billede af Arbejdsmarkedet, de officielle Beretninger giver.

En Pligt.

Socialdemokratisk Forbund har anmodet os om at optage nedenstaaende:

Det er anerkendt af alle Arbejdere som en Pligt at tilhøre Fagforeningen, men det er ikke mindre en Pligt at tilhøre den politiske Organisation, med hvis Bistand betydelige Resultater opnaas for Arbejderklassen.

De socialdemokratiske Foreninger er Arbejderklassens politiske Organisationer, og navnlig i de Tider, vi nu gennemlever, har vi erfaret af hvilken Betydning Socialdemokratiets Arbejde har været for den arbejdende Befolkning, og i hvilken Grad der tiltrænges en af stærke politiske Organisationer ført Kamp imod Kapitalmagten.

Den faglige Kamp for bedre Livsvilkaar kan ikke *alene* føre os til Maalet. Kun gennem politisk Arbejde er der Mulighed for helt og fuldt at opnaa den økonomisk uafhængige Stilling, der tilkommer den, der arbejder.

Ved den nye Grundlov aabnes store Muligheder for det arbejdende Folk. Ved den almindelige Valgrets Hjælp kan den politiske Magt erobres og økonomisk Frigørelse for Arbejderklassen gennemføres.

Men bag Repræsentanterne paa Rigsdag og i Kommunalbestyrelse maa staa stærke politiske Organisationer, og for at dette kan blive Tilfældet, maa Fagforeningsmedlemmerne erkende deres Pligt og indmelde sig i den politiske Organisation, hvortil de hører.

Vi bringer her en Fortegnelse over de socialdemokratiske Foreningers Adresser i København—Frederiksberg, hvor Indmeldelser modtages, og oplyser, at Kontingentet er 50 Øre for Mænd, 25 Øre for Kvinder pr. Kvartal.

1. Kreds: Maalerkontrollør H. P. Løvstad, Søndre Boulevard 26, 4.
2. — Lygtetænder F. V. Schrøder, Hallandsg. 6, 4.
3. — Arbejdsmand H. P. Sørensen, Turesensg. 25, 1.
4. — Formand Carl Brandt, Ryesgade 41 g, 4.
5. — Stolemager Fr. Jensen, Blaagaardsg. 4 a, 4.
6. — Inkassator C. Jacobsen, Livjægergade 25, 3.
7. — Garver C. P. Christensen, Adelgade 17 b, 5.
8. — Snedker N. P. Hansen, Fredericiagade 49 a, 1.
9. — Karetmager J. V. Hansen, Kirkegaardsvej 47, 1.
10. — Fabrikarbejder Chr. Hansen, Hobrog. 7, St. tv.
11. — Lygtetænder Carl Kirkegaard, Jagtvej 79, 4.
12. — (østlige Del), Assistent P. M. Andersen, Husumgade 7, 4.
12. — (vestlige Del), Tømrer L. Christensen, Degnemose Allé 86, Brøndshøj.
12. — (vestl. Del), Overtelegrafist Chr. Møller, Aalekistevej 232, Vanløse.
13. — Lygtetænder A. Eriksen, Valdemarsgade 43, 3.
14. — (østlige Del — Vesterbro), Bryggeriarbejder J. Madsen, Vesterbrogade 127 e, 1.
14. — (vestlige Del — Valby), Antikvarboghandler Andersen-Larsen, Langgade 6, Valby.
15. — (vestlige Del — Utterslev), Smed H. Karlsen, Lille Frederiksborgvej 24.
15. — (østlige Del — Strandvejskvarteret), Arbejdsmand N. Falk, Vald. Holmersgade 42, 1.

Frederiksberg 1. Kreds: Lygtetænder K. Nielsen, N. Ebbesensvej 11, 2.
— 2. — Inkassator W. Jersie, Nylandsvej 61, St.
— 3. — Skatteopkræver P. Jørgensen, Grundtvigs Sidevej 2, 1.

Teknologisk Institut.

Plan for Undervisningsvirksomheden i Skoleaaret August 1916 til Marts 1917.

1. *Kursus for Autogensvejsning*, fra 18. til 30. September. Kursuset er et 2 Ugers Heldagskursus.
2. *Kursus for Gas- og Vandmestre*, fra 2. Oktober til 11. November. Dagundervisningen fortsættes i ovennævnte Tidsrum med et 6 Ugers Heldagskursus, der er bestemt for Mestre og Svende, som beskæftiger sig med Installation af Gas-, Vand-, Spildevands- og Varmeledninger, med det specielle Formaal at give Deltagerne tilstrækkeligt Indblik, dels i Indlæg-

ning af Gas- og Vandrør-Arrangement paa Tegning, dels i Kendskab til Fagets Materialier, Hjælpemidler m. m. samt til Regulativerne, saaledes at de paa betryggende Maade vil kunne paatage sig Autorisation som Gas- og Vandmestre i en større Provins- eller Landsby.

3. *Kursus for Automobilarbejdere*, fra 9. til 28. Oktober. Kursuset er et 3 Ugers Heldagskursus og omfatter en praktisk Del og en teoretisk Del.
4. *Kursus for Grov-, Klejn- og Maskinsmede*, fra 6. November til 16. December. Kursuset er et 6 Ugers Heldagskursus, der bestaar af 2 Dele: en praktisk Del og en teoretisk.

Indmeldelser sker ved Indsendelse af et udfyldt Indmeldelsesskema, der kan afhentes i nærmeste Haandværker- eller Industriforening eller faas ved Henvendelse til Fagskolens Hovedkontor, Industribygningen, København B.

Samtidig erindres om, at Teknologisk Institut beder enhver Haandværker købe dets Mærke, et lille Tandhjul. For Fagforeningsmedlemmer koster det 10 Øre og faas gennem Fællesorganisationen. Pengene skal bruges til saa vidt muligt at fri Institutets ny Bygning i Aborreparken for Prioritetshæftelser. Har man Interesse for Haandværkerne og en virkelig værdifuld Haandværkerskole, er det en let Maade at faa Adgang til at støtte Sagen paa.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret).

			Nyt Nr.
Nr.	434	Marthinesen, B.	554

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Nyt Nr.
Nr.	131	Rasch, H.	102

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	5465	N. Kjærulff	(Kbhvn. Afd. 1)
-	13620	E. V. Andersen	(— — 1)
-	13957	A. Hansen	(— — 1)
-	18338	K. Winsløv	(— — 1)
Nr.	20343	Rich. Larsen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	7920	L. Nielsen	(— — 4)
-	8071	N. H. Bredahl	(— — 5)
-	6782	H. P. Christiansen	(Frederikshavn)
-	18654	H. de Molade	(Helsingør)
-	4647	H. P. G. Jensen	(Horsens)
-	21196	C. E. Hansen	(Odense)
-	20623	V. E. Petersen	(—)
-	3231	E. H. Børsholt	(—)
-	3404	J. Nielsen	(Viborg)

Medl. Nr. 4454, J. Chr. Sørensen, har fundet sin Medlemsbog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 21110 N. P. Christensen,
- 15552 B. Fr. Petersen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	7032	Clemmensen,	Gerhardt	16.12.05
-	3827	Jensen,	Anders P.	27.11.09
-	14724	Jørgensen,	N.	11. 4.00
-	14724	—	N.	3.10.00
-	17437	—	N.	29. 3.13
-	10755	Nielsen,	Knud	21. 5.10
-	19977	—	Ole	6. 4.12
-	11629	Olesen,	O. Chr.	6.12.02
-	16404	Seitzberg,	Carlo	18.11.11
-	4256	Villadsen,	Georg V.	15. 3.13

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	9946	Andersen,	P. Chr.	17. 7.15
-	5741	Abrahamsen,	Leonard	21. 8.15
-	10903	Brandstrup,	P. Vilh.	11. 9.15
-	21110	Christensen,		12. 2.16
-	21429	Hansen,	Hans P. Chr.	20. 3.15
-	3	—	John Ole	1. 8.14
-	1138	Jensen,	Niels K. H.	1. 1.16
-	5798	Lubitz,	Isidor	26. 2.16
-	732	Lund,	Nis Jensen	23.10.15
-	1469	Nielsen,	Chr. V.	17. 1.14
-	15552	Petersen,	B. P. Fr.	12. 2.16
-	7398	—	Janus	30.10.15
-	13322	—	Niels Otto	23.10.15
-	1881	Radtleff,	Daniel	27. 6.14
-	11533	Schreiner,	Peter H.	30.10.15
-	19820	Wejsholt,	Bernh. S.	17. 7.15
-	12628	Zimmermann,	Carl G.	20. 9.13

Overskud. Efter tilgaaet Meddelelse af den 17. Juli 1916 fra Klubben paa Artilleriværkstedet, henligger der paa Kassererkontoret paa Orlogsværftet Overskud til følgende: N. Jensen (A 94), Kobbeltredt (M 461), H. Svendsen (M 650), A. Lindskov (M 54), H. Hansen (M 63), J. Hansen (M 90), A. Rasmussen (M 236), og K. Petersen (M 297), hvilket man bedes afhente snarest.

De vedføjede Numre er de Paagældendes Værkstedsnumre.

Johs. Hansen, Københavns Afd. 1.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 3, 12. Aarg.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
251	Larsen, Aage.....	København	22.12.89	København	13. 5.09	København	26. 2.16
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
18451	Andersen, Louis Hildur C.	København	23. 4.90	Kbhvn. Afd. 1	26. 2.15	Kbhvn. Afd. 1	18. 3.16
8932	— Wictor Fr.....	—	8. 2.94	„ „ 1	30.11.12	„ „ 1	25. 3.16
8397	Christensen, Almond.Harald	—	13. 3.95	„ „ 1	4. 6.15	„ „ 1	4. 3.16
17953	Christiansen, Chr.....	Jerslev	19. 3.74	Aalborg	17. 2.16	Aalborg	6. 4.16
18190	— Niels Peter ...	København	5. 5.91	Kbhvn. Afd. 1	1. 2.11	Kbhvn. Afd. 1	4. 3.16
15021	Eriksen, Richard.....	Island	4. 5.87	„ „ 1	15. 3.15	„ „ 1	18. 3.16
19227	— Theodor Em...	Bredlund	20. 4.91	Herning	17. 6.11	Herning	8. 2.16
17787	Hansen, Aage	Holstebro	23. 5.96	Holstebro	4. 1.16	Kbhvn. Afd. 1	25. 3.16
11254	— A. M.....	København	10.11.79	Kbhvn. Afd. 1	22.10.98	„ „ 1	25. 3.16
6801	— Arthur Emil...	Aalborg	17. 1.94	Aalborg	28. 4.14	„ „ 1	25. 3.16
11438	— Carl Chr.	Holbæk	12. 8.84	Amerika	4. 3.10	„ „ 1	25. 3.16
13919	— Knud Herluf ..	København	4. 5.85	Kbhvn. Afd. 1	5. 1.16	„ „ 1	11. 3.16
18368	Hammers, Jacob.....	Achen	8. 2.66	„ „ 1	1. 7.11	„ „ 1	18. 3.16
15431	Hellum, Thorv. William	Sæby	29.12.96	Frederikshavn	1. 2.16	Frederikshavn	25. 3.16
19405	Høgild, Vald. Christensen	Kerteminde	4. 4.91	Vejle	17. 6.11	Odense	4. 9.15
2231	Jensen, Adler Marius .	København	21.10.86	Kbhvn. Afd. 1	7. 4.06	Kbhvn. Afd. 1	25. 3.16
14615	— Fritz Bay	Munkebo	1. 7.89	D.Elektr.Forb.	20. 2.15	„ „ 1	25. 3.16
14576	Jørgensen, Rasmus.....	Svendborg	15. 3.80	Svendborg	1.12.06	Svendborg	25.12.15
8557	— Vilh. Valdemar	Bloustrød	20. 3.95	Kbhvn. Afd. 1	18. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	25. 3.16
8428	Jakobsen, Aage Emil....	København	20.10.90	„ „ 1	5. 5.14	„ „ 1	25. 3.16
18133	Larsen, Carl Alfred ...	—	9.10.90	„ „ 1	21. 1.16	„ „ 1	18. 3.16
13940	— Chr. Emil	Frederiksberg	14. 5.85	„ „ 1	7. 1.16	„ „ 1	25. 3.16
9029	Laursen, Laurits Marius	Raarup	4. 2.86	Horsens	29. 7.15	Horsens	29. 1.16
13314	Ludvigsen, Johannes	Nidløse	25. 3.86	Præstø	4. 5.06	Kbhvn. Afd. 1	25. 3.16
12730	Lundberg, Otto Ferd.....	Helsingør	30. 9.90	Kbhvn. Afd. 1	8. 4.11	„ „ 1	26. 2.16
23026	Michelsen, Otto Michael .	København	11. 1.97	„ „ 1	19. 2.16	„ „ 1	11. 3.16
16052	Mortensen, Niels Marius ..	Bornholm	4.10.86	Rønne	3. 7.15	Rønne	11.12.15
23105	Møller, Jørgen Chr....	København	15. 3.90	Kbhvn. Afd. 1	13. 3.16	Kbhvn. Afd. 1	18. 3.16
11544	— Peter	Egense	30.12.94	Svendborg	12.10.15	„ „ 1	25. 3.16
5307	— Senika Hannib.	Kolding	8. 4.97	Kbhvn. Afd. 1	7. 8.15	„ „ 1	25. 3.16
13916	Nielsen, Adolf Kai	Esbjerg	2. 8.96	„ „ 1	4. 1.16	„ „ 1	4. 3.16
23073	— Boesenius	Frederiksberg	15. 2.96	„ „ 1	4. 3.16	„ „ 1	4. 3.16
16117	Nordbøge, Octavius.....	København	11.11.95	„ „ 1	11. 2.16	„ „ 1	8. 4.16
16726	Olsen, Laurits P.	Taastrup	14. 5.86	„ „ 1	11. 1.15	„ „ 1	25. 3.16
15807	— Poul	København	25.11.96	„ „ 5	20.11.15	Holbæk	11. 3.16
2522	Petersen, Hans Bernth..	Thingsted, Nykøbing F.	19.11.82	Hads. Mariager	2. 9.04	Kbhvn. Afd. 1	25. 3.16
16417	— Hans O. Sylvester	København	14. 2.94	Kbhvn. Afd. 1	23.11.14	„ „ 1	25. 3.16
2158	— Henry Charles.	—	16. 5.91	„ „ 1	14. 5.15	„ „ 1	18. 3.16
3068	— Sofus M.....	—	23. 3.93	Helsingør	18. 7.14	„ „ 1	25. 3.16
8334	Rasmussen, Jens Georg ...	—	27.12.86	Kbhvn. Afd. 1	15. 1.16	„ „ 1	4. 3.16
23024	Robinson, James Richard	Harrov, England	2.10.86	„ „ 1	19. 2.16	„ „ 1	25. 3.16
16910	Rose, Carl Valdemar.	Ousted	23.12.95	„ „ 1	8. 5.15	„ „ 1	4. 3.16
11071	Rosenberg, VolmerA.Helge	Frederiksberg	29. 7.94	„ „ 1	30. 3.14	„ „ 1	25. 3.16
13554	Sørensen, Kai Einar	København	7. 3.95	„ „ 1	18. 7.13	„ „ 1	1. 4.16
23137	Schou, Carl Chr. Larsen	Søby	7. 8.68	„ „ 1	1. 4.16	„ „ 1	1. 4.16
2362	Sems, Julius	Fischenthal	19. 5.89	„ „ 1	29. 1.16	„ „ 1	18. 3.16
19058	Sorth, Hans Peter ...	Rønne	4.11.96	Rønne	31. 7.15	Rønne	9.10.15
22144	Svendsen, Carl	Lyngby	23. 4.91	Lyngby	15. 4.16	Lyngby	15. 4.16
13915	Thomsen, Aage Elias....	Sundby	10. 1.95	Kbhvn. Afd. 1	4. 1.16	Kbhvn. Afd. 1	18. 3.16
22599	Thorkildsen, Hans Chr.	Nr. Tvede	2. 1.90	D. Arbejdsm. Forb.	1. 9.15	Præstø	29. 4.16
11700	Øhlenschlæger, Alb. Chr. N..	Horsens	14. 7.87	Kbhvn. Afd. 1	25. 1.16	Kbhvn. Afd. 1	25. 3.16

Beretning og Statistik.

De af Smedeforbundets Medlemmer, der ønsker at købe Centralorganisationens Beretning for 1915—16, kan faa denne ved Henvendelse til Afdelingens Kasserer. Prisen er 25 Øre pr. Eksemplar.

Med hver Beretning følger desuden gratis et Eksemplar af den Svende-, Lærlinge- og Lønstatistik, som er udarbejdet paa Grundlag af det i November 1915 indsamlede Materiale.

Statsbanernes Hjælpekasse ved Maskinafdelingen i København.

Vore Medlemmer ved Statsbanernes Maskinafdeling i København ønsker herigennem at sætte sig i Rapport til forhenværende Medlem, 558, A. Hansen, som har skilt sig fra dem paa en mindre pæn Maade, idet han har undladt at betale nogen Gæld. Hansen skal en Tid have været Medindehaver af Okselbergs Værksted i Smedegade, men siges nu at have Værksted i Sofiegade paa Christianshavn.

Hansen bedes opgøre sit Mellemværende med sine gamle Arbejdskammerater, som erindrer om, at de altid har været kulante overfor ham.

Plads i Centralorganisationens nye Ejendom.

Et yngre eller midaldrende Ægtepar, hvoraf Hustruen vil paatage sig Renholdelse af en Række Kontorer, og hvor Manden dels kan paatage sig Passningen af et Centralvarmeanlæg, dels vil være behjælpelig med Renholdelse af Kontorer, Gaard og Gade, kan faa Ansættelse i Organisationens nye Ejendom, Gl. Kongevej 6, København, fra 1. Oktober d. A.

Lønnen for begge er 2200 Kr. aarlig samt fri Bolig med Varme. Ansøgning om Pladsen, som maa vedlægges Oplysning om Alder og Familie samt andet af Betydning, maa indsendes til Centralorganisationens Kontor, Larslejstræde 1, senest 10. August.

Centralorganisationens Byggeudvalg.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Hillerød: H. Knudsen, Hansensvej 13.

Kasserere:

Langaa: H. Olesen, Bakkebo.
Præstø: C. Sommer, Grønnegade 152.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Formænd:

Randers: Formand og Kasserer: V. Lund, Prins Christiansgade 5. Træffes hver Aften mellem Kl. 6½—7½.

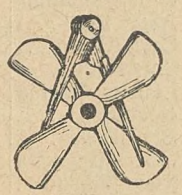
Kasserere:

Aarhus: A. Nielsen, Øst Boulevarden 11 F, 4. Træffes hver Aften mellem Kl. 6½—7½.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kasserere:

Randers: Maskinarb. A. Petersen, Nordregrave 8, 2.
Svendborg: Smed Johs. Jørgensen, Margrethevej 2, St.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 13. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 10 AUGUST 1916 2. Aarg.

25-Aars Jubilæum i Tysk Metalarbejderforbund.

Den 1. August fejrede vort Broderforbund, Deutscher Metallarbeiter-Verband, sit 25-Aars Jubilæum i Stuttgart, hvor Forbundet har haft sit Hovedsæde lige fra dets Oprettelse. Samtidig fejrede Forbundets Formand sit 25-aarige Tjenestejubilæum, og der var i denne dobbelte Anledning samlet en Kreds af Kæmpeforbundets ledende Mænd rundt omkring fra hele Tyskland. Delegerede var fremmødte fra de forskellige Forbundskredse sammen med Forbundsudvalget (Beschwerdekommissionen) fra Frankfurt. Desuden var der forskellige udenlandske Repræsentanter til Stede, deriblandt for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark Formanden, J. A. Hansen, der ved denne, som ved forskellige andre Lejligheder, repræsenterede de skandinaviske Forbund. Disse samt endnu flere samledes den 1. August i Stuttgart for at fejre Hædersdagen for deres Organisation og dennes Formand, som i Dagens Anledning rundt omkring fra fik overbragt smukke og værdifulde Gaver. Bl. a. blev der overrakt vor Kollega, som vil være mange af vore hjemlige Kolleger bekendt, en Adresse, i hvilken hver af Forbundskredsene udtalte deres Tak og Anerkendelse, og paa samme Maade var der indfattet Blade i den kunstnerisk udførte Adresse med Hilsen og Tak fra de skandinaviske Metalarbejderorganisationer, fra Østrig-Ungarn og Schweitz. Der var heri nedlagt en varm kammeratlig Tak til Schlicke for hans store Arbejde som Sekretær ved det internationale Metalarbejderforbund fra dettes Oprettelse i 1904, og han har siden kvitteret herfor ved en Skrivelse af 10. August, der er saalydende:

„Til Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Kære Kolleger! Hermed min oprigtige Tak for den kunstnerisk udførte Adresse, som Metalarbejderkartellet i Danmark i Forening med Organisationerne i de øvrige skandinaviske Lande har skænket mig til mit 25-aarige Tjenestejubilæum i Tysk Metalarbejderforbund. Højlig glædet og grebet mig har denne Gave, fordi den er et Udtryk for en høj Grad af Tillid til min Stræben og til mig, og fordi jeg aldrig har vovet at gøre Krav paa en saadan Anerkendelse til Gengæld for simpel, selvfølgelig Pligtopfyldelse. Siden den alligevel er bleven mig til Del i saa rigt Maal, takker jeg Eder alle paa det hjerteligste i Haab om, at der snart maa indtræde fredelige Tider og maa blive givet mig Mulighed for at retfærdiggøre den mig viste Tillid.

Med broderlig Hilsen

Alexander Schlicke".

I Modsætning til en storslaaet Fest, som vilde være arrangeret, om denne havde kunnet foregaa i Fredens Tider, havde man selvfølgelig indskrænket sig til det mindst mulige under de forhaandenværende svære Tider, og det er da ogsaa mere end selve Festen denne Kæmpeorganisations 25-aarige Historie, der har Krav paa vor udelte Interesse, hvorfor vi skal skænke den nogen Omtale, selv om denne naturligvis af Hensyn til Pladsen kun kan blive kort.

— Det første kendte Forsøg paa at organisere Tysklands Metalarbejdere viser sig i 1868, hvor man oprettede „Allgemeine Deutsche Metallarbeiterschaft" med Sæde i Hannover, og i April 1869 udarbejdede Formers Faaz i Nürnberg Love for en „Gewerksgenossenschaft der deutschen Metallarbeiter". Paa en Metalarbejderkongres i August 1869 i Nürnberg besluttede man at grunde en ny Organisation af dette Navn, men allerede i Oktober samme Aar holdtes der atter en „almindelig tysk Metalarbejderkongres" paa Grund af Uoverensstemmelser mellem den førstnævnte Organisation og dens Præsident. Kongressen fandt Sted i Hannover, og her kom det til Enighed mellem de 2 Organisationer, hvorefter der kun bestaar den saakaldte „Internationale Metallarbeiterschaft" med Sæde i Chemnitz. Allerede i 1873 ændrede man dog Navnet til „Internationale Metallarbeitergewerksgenossenschaft". Paa Indskriden af Politiet maatte man imidlertid stryge Ordet „International". Organisationens Sæde forlagdes til Brunsvig, hvor det forblev til selve Organisationen ophørte.

Fagforeningen virkede paa de Tider under særdeles uheldige Forhold. Dels var Krigen i 1870 en Hindring for et virkeligt Organisationsarbejde, og dels manglede der endnu Forstaaelse. Den saakaldte Metallarbeitergewerksgenossenschaft havde til Juni 1878 opnaaet 4264 Medlemmer og en Aarsindtægt paa 15.000 Mark. Dette var jo efter 9 Aars Bestaaen et beskedent Resultat, men saa kom i Oktober 1878 Socialistloven, gennem hvilken saa godt som al Arbejderorganisation blev forbudt.

— I 1888 finder der talrige Strejker Sted, og man drøftede paany Centralisationen. Der indkaldtes en ny Metalarbejderkongres til den 27. December i Weimar. Denne var besøgt af 78 Delegerede fra 42 Byer. Diskussionen drejede sig hovedsagelig om Organisationsspørgsmaal. Man forkastede „Centralisationen" og valgte en Tillidsmand for hver af følgende Brancher:

Formere, Blikkenslagere, Klejnsmede, Maskinarbejdere og Smede.

De skulde iværksætte en regelret Agitation og repræsentere samtlige Metalarbejdere ved Forhandlinger under Strejker og Lock-outer. Man kan saa nogenlunde forestille sig, hvad dette maatte føre til. I 1890 fandt i Weimar en ny Metalarbejderkongres Sted. Diskussionen og Striden om Organisationsspørgsmaal var fremdeles meget livlig, men der skete intet udover det, at man valgte nok en Tillidsmand, nemlig for Filehuggerne.

I 1890 blev imidlertid Jordbunden forberedt for Centralorganisationen. I Februar havde man Rigsdagsvalg, som forløb gunstigt for det socialdemokratiske Parti, saa gunstigt, at Regeringen undlod at forlange Socialistloven forlænget; den udløb den 1. Oktober. I Hamborg havde Arbejdsgiverne lavet en omfattende Lock-out som Hævn for den stedfundne Majdemonstration, og Arbejdernes Tillidsmænd indkaldte derfor en Konference for alle faglige Repræsentanter til Behandling af den foreliggende Situation, og til Behandling af Spørgsmaalet om, hvorledes der mest virksomt kan trædes op overfor Arbejdsgiver-Koalitionen. Konferencen afholdtes i November og udtalte sig for en Centralisation, og her valgtes den endnu bestaaende „Generalkommission der Gewerkschaften" (Fagforeningernes Generalkommission), som fik til Opgave at fremkomme med Forslag til en Organisationsplan og til Afholdelsen af en Fagforeningskongres. Under disse Forhold var Stemningen mellem Metalarbejderne vendt om til Gunst for Centralisation, og nu blev en Kongres med dette Formaal for Øje hilst med Glæde af alle Tillidsmænd. Men saa kom Striden til i Stedet for om Centralisationen at dreje sig om Brancheorganisation ctr. Enhedsorganisation. Frankfurterkongressen besluttede sig for Enhedsorganisationen, altsaa for Industriforbund, og her fulgte man kun den tekniske og økonomiske Udvikling, saaledes som den alt havde begyndt at forme sig.

Kongressen i Frankfurt vedtog samtidig at oprette en almindelig Metalarbejderunion, og her valgte man altsaa Alexander Schlicke til Generalsekretær.

Den væsentlige Forskel paa denne Organisation og de andre Fagforeninger laa i Sammensætningen af Forbundet, som mindre kom til at ligge i Navnet paa det nye Forbund end i Lovene. Efter disses § 3 var enhver berettiget til Optagelse, som havde Beskæftigelse i Metalindustrien, naar Vedkommende erklærede at ville underkaste sig Lovene. Ganske vist var Tanken i og for sig ikke ny. Ogsaa før Socialistlovens Bestaaen havde der eksisteret Forbund af „Metalarbejdere", men de blev stadig opfattede som Brancheforbund, udviklede sig som saadanne, og de optog kun Arbejdere, som umiddelbart havde med Metalforarbejdning at gøre. Anderledes med det ny Forbund. Her var det Hensigten ogsaa at optage alle øvrige Arbejdere, som i de blandede Virksomheder beskæftigedes med andet end Metalforarbejdning. Man havde her lært af Arbejdsgiverne, som uden Hensyn til Sammensætningen af deres Virksomheder bekæmpede Arbejderne, ligegyldigt hvilken Organisation de tilhørte, og uden Hensyn til hvad de beskæftigedes ved.

— Men det blev ikke bedre, skønt Kongressen med aldeles overvældende Flertal havde udtalt sig om Organisationsspørgsmaalet. De bestaaende Centralforbund af Smede, Klejnsmede og Maskinarbejdere forkastede Industriforbundstanken og nægtede at overtræde. Værftsarbejderforbundet var ganske vist teoretisk for en Sammenslutning, men det forlangte en Særstilling for Værftsarbejderne af Hensyn til deres Forbindelse med Havnearbejdere og Sømænd. Ikke bedre stod det til med Repræsentanterne for Berliner-Metalarbejderne. De erklærede sig for en almindelig Metalarbejder-Union, men paastod, at de ikke kunde tiltræde Centralisationen for Tiden af Hensyn til de herskende Forhold. Man vilde først „styrke den nyoprettede Organisation af Berliner-Metalarbejderne".

— Som man ser, er Vanskelighederne mange og store. Metalarbejderforbundet begyndte sin Virksomhed i August 1891 med 18.000 Medlemmer, medens Tallet paa Medlemmer i samtlige Metalarbejderorganisationer vurderes til 30.252. Det var endnu ikke muligt at holde et Møde, uden at man gik løs paa hverandre med den allerstørste Hidsighed angaaende Organisationsformerne og Arbejdsmaaden indenfor Organisationen. Berlinerne holdt sig endnu længe for sig selv, og der indtraadte en formelig Fejde mellem disse og Forbundet. Stridighederne fortsattes navnlig i 5-Aaret 1891 til 1895, som kendetegner en Tid, hvor der er økonomisk Nedgang og Depression. I disse første 5 Aar voksede Medlemstallet kun med ca. 10.000 til 33.000 ved Udgangen af 1895, men saa begyndte det at tage Fart. I 1896 naaede man alene til 49.954, 1897 til 59.890, 1898 til 75.431, og ved Udgangen af 1900 havde man naaet 100.763. I 1905 overskred man det andet Hundrede Tusinde, i 1910 det fjerde Hundrede Tusinde, i 1911 det femte, og umiddelbart før Udbruddet af Verdenskrigen talte Forbundet 531.991 Medlemmer. I 1912 var man paa Toppunktet med 561.547 Medlemmer.

Med den stærke Fremgang i Medlemstallet udvidedes naturligvis Angrebsomraadet. Kampene med Arbejdsgiverne viser sig mere og mere haardnakkede, og alle Taler og Flyveskrifter vedrørende Metalarbejdernes Interesser gaar nu i Retning af at slutte alle Metalarbejdere sammen og faa alle de separat staaende Foreninger med. Allerede i Aaret 1892 sluttede Klejnsmedenes og Maskinarbejdernes Organisationer sig til. De var oprindelig kun oprettede for at vanskeliggøre en almindelig Metalarbejderorganisation og kun en Maaned forinden dennes Dannelse. I 1897 fulgte Lokalforbundet af Berliner-Metalarbejderne efter, i 1899 Guld- og Sølvarbejderforbundet, 1901 Centralforeningen af Formere og Støberiarbejdere, 1904 Lokalforeningen af Diamantarbejdere, 1905 Værftsarbejderforbundet, 1907 det i 1897 oprettede Forbund af Gravører og Cicelører, og endelig i 1912 indmeldte Forbundet for alle ved Smederi beskæftigede Personer sig.

Vi staar her overfor den største Fagorganisation i Verden, og vi har med en Organisation at gøre, der, som det vil fremgaa af foranstaaende, har haft de allerstørste Vanskeligheder at kæmpe med, først og fremmest Trykket fra oven, hvor Regeringen ved Hjælp af Socialistloven og Politiet i lange Tider umuliggør næsten al Organisation for derefter stadig gennem Politiet at øve et stærkt Tryk mod Arbejdernes Bestræbelser for at forbedre deres Kaar. Ikke desto mindre tager Organisationen stedse Fart, og vi skal i en følgende Artikkel beskæftige os med denne Organisations Virksomhed og Resultater.

Uddrag af Centralorganisationens Beretning for Aaret 1915—1916.

II.

Smedeforbundet.

Indledningen til Smedeforbundets Beretning er saalydende:

Endskønt Aarets største Arbejde har været paakaldt af Lønbevægelsen, som jo under de ekstraordinære Forhold har haft en anden Størrelse og Omfang end normalt, saa er der dog ved Siden deraf rejst mange andre Spørgsmaal, der hver for sig har sin egen Karakter, sin egen Nuance, og i den kronologiske Beretning vil det hovedsagelig kun blive disse sidste Sager, der vil blive gjort til Genstand for Omtale. Lønbevægelsen med dertil knyttede Omstændigheder vil tilstrækkeligt afspejle sig i de tabellariske Oversigter, som følger sidst i Beretningen.

Og med dette er der tillige sagt, at et Sammendrag af selve Beretningens Tekst ikke lader sig foretage med noget Udbytte for Læseren. Alt er i Forvejen holdt i den kortest mulige Form.

Det første af de mere maskinmæssige Afsnit, de Afsnit, hvor Resultaterne sluttelig kan samles i ganske faa Tal, er *Lønbevægelsen*.

Af denne fremgaar det, at der i Tiden fra 1. April 1915 til 31. Marts 1916 er rejst Lønkrav paa ialt 193 Virksomheder eller Afdelinger af Virksomheder, 75 i

København og 118 i Provinserne, samt hos 11 Smedemesterforeninger rundt om i Provinserne. Samtlige Virksomheder har tilsammen beskæftiget 4954 eller med et rundt Tal 5000 Mand. Af dette Antal har 4602 faaet en gennemsnitlig Forhøjelse paa 2,3 Øre pr. Mand og Time. Gennemsnitstimelønnen er derved steget fra 43,6 til 45,7 Øre paa samtlige disse Virksomheder. 92,9 pCt. af de paa Værkstederne beskæftigede Svende eller det største Procentantal, vi hidtil har set, har saaledes faaet direkte Forhøjelse. I Fjor var der 84,3 pCt. Denne høje Procent saavel som det iøvrigt store Totaltal er naturligvis intet Fænomen, men en simpel Følge af den kolossale Prisstigning paa alle Levnedsmidler med samt alle andre ekstraordinære Forhold. — Lønforhøjelserne er i 107 Tilfælde foregaaede ved direkte Forhandling, i 83 Tilfælde ved Mægling og 3 Gange efter Strejke. For 8 Mesterforeningers Vedkommende er der opnaaet Enighed ved lokal Forhandling, mæglet hos 2 og strejket hos 1.

Ved Siden af disse Timelønsforhøjelser er der rundt om forsøgt at bøde paa Dyrtiden ved særlige Dyrtidstillæg. Dette sidste har navnlig fundet Sted paa industrielle Virksomheder med eget Reparationsværksted og paa Værksteder, hvor der ingen eller saa godt som ingen Adgang er til Akkord. Hvor der gives Akkord paa Arbejdet, har Akkordpriserne naturligvis i stor Udstrækning været Genstand for Revisioner i opadgaaende Retning. Den store Efterspørgsel efter Smede og Maskinarbejdere saavel fra Ind- som Udland er den bedste Garanti for, at Priserne paa Arbejdet nok skal blive forhøjede.

Til Lønbevægelsen maa endnu bemærkes, at de Forhøjelser af Timelønningerne, som fandt Sted ved Overenskomstfornyelsen med Sammenslutningen, ikke har noget som helst at gøre med den her omtalte permanente Lønbevægelse. Disse Forhøjelser naaede jo ud til hver Mand med 1 Øre til Timelønninger paa 46 Øre og derover, 2 Øre paa 42 til 45 Øre incl. og 3 Øre paa 41 Øre i Timen og derunder.

Mæglingsmødernes Antal har ogsaa sat Rekorden i Forhold til tidligere Aar. Følgende lille Opstilling viser det for sidste Aars Vedkommende:

Aar	Antal Møder	Antal Strids-spørgsmaal	Antal Sager	
			hvor Forlig opnaaedes	hvor Forlig ikke opnaaedes
1914	58	86	65	21
1915—16	79	108	77	31

Af de ikke forligte Sager afgjordes eller henlagdes 6, og af de resterende 25 behandledes de 20 videre ved Timandsmøde inden 1. April 1916, de 5 først efter denne Tid.

Timandsmøderne har været 8 i Tal, de her behandlede Sagers 24, og de bilagte Sagers 20. De 4 Sager er afgjorte paa anden Maade eller endnu uafgjorte.

Arbejdsstandsningerne har som i de senere Aar været faa, ialt 13, og meget kortvarige. I København var der 5 Arbejdsstandsninger, deraf de 3 ulovlige i Henhold til Overenskomsten med Arbejdsgiverne, og den ene ikke anerkendt eller støttet af Forbundet.

Blokaderne har været 12. De 3 er bragte til Ophør, Resten fortsættes + de 3 Evighedsblokader i Fraugde, Brønderslev og Thisted.

Mellem Forbundet og Arbejdsgivere udenfor Sammenslutningen er der i stor Udstrækning oprettet *Overenskomster,* saaledes at der nu f. T. bestaar 73 Overenskomster, 51 i Provinserne og 22 i København. I Periodens Løb har 18 været til Revision eller er nyoprettede; 5 er imod Lønforhøjelser forlængede.

Vedrørende *Møder* af forskellig Natur, *Rejser* og *Korrespondancer* gives i Slutningen af Beretningen følgende Oplysninger vedrørende Mødernes Antal:

Hovedbestyrelsesmøder		Timandsmøder		Repræsentantskabsmøder	
Antal	Antal Punkter paa Dagsordenen	Antal	Antal Punkter paa Dagsordenen	Antal	Antal Punkter paa Dagsordenen
34	662	8	24	2	5

Formanden har foretaget 83 Rejser i Indlandet og 4 i Udlandet. Andre Tillidsmænd har derudover maattet foretage 20 Rejser herhjemme og 1 i Udlandet (Hovedkassererens Deltagelse i den norske Kongres).

Formanden har i Perioden udsendt 1517 Kvartsider og 8 Foliosider Korrespondance, Hovedkassereren 442 Kvartsider og 83 Oktavsider. Derudover Bilag, Brevkort, Cirkulærer, Telegrammer o. lign. i flere Hundrede Eksemplarer.

Sluttelig følger en Oversigt over *Medlemsantallet* igennem Aarene fra Forbundets Stiftelse. Tilgang og og Svingninger ses da let.

Aar	Antal Medl.	Aar	Antal Medl.
1888	1008	1903	7471
1889	1010	1904	7576
1890	1106	1905	8018
1891	1067	1906	8908
1892	1162	1907	9990
1893	1204	1908	10216
1894	1883	1909	10186
1895	2955	1910	10215
1896	4657	1911	10433
1897	5028	1912	11382
1898	6728	1913	12219
1899	7342	1914	13219
1900	7444	1915	13808
1901	7225	1916	15342
1902	7243		

De norske Formere.

Tvungen Voldgift.

Som angivet i forrige Nummer af vort Fagblad, satte den norske Regering Farten op for at faa Loven om tvungen Voldgift vedtaget, da man stod overfor Begrebet Storkonflikt. I Løbet af en Uge var Loven vedtaget og 12 Dage senere kunde Retten træde sammen, for igen efter en god Uges Forløb at afsige Dom i Striden i Jærn- og Metalindustrien.

Tilsyneladende ser Dommen ret tiltalende ud for Arbejderne; om den ført ud i Livet vil synes lige saa god, kan næppe siges endnu.

Man slaar først fast, at en Former skal have udstaaet sin Lære paa Kontrakt og være 21 Aar gammel for at kaldes Fagarbejder, og dermed have Ret til Mindstelønnen, der er fastsat til 45 Øre pr. Time. Han kan dog ogsaa blive anerkendt som Fagarbejder, naar han er 22—23 Aar og har henholdsvis 5 eller 4 Aars Arbejde ved Faget uden at have været i Lære, men det er overladt Arbejdsgiveren at bestemme herom.

Dommen siger dernæst, at alle mandlige Arbejderes Timeløn skal forhøjes med 10 Øre, og alle Akkordtariffer skal revideres og have et Tillæg, der svarer til den paabudte Timelønsforhøjelse. Dette sidste har straks skaffet en Del Vanskeligheder, og Forholdet er ogsaa, at man paa flere forhenværende Akkordstøberier maa gaa over til Timeløn, da det falder svært for Arbejdsgiverne at forstaa Dommen. Vort norske Broderforbund peger yderligere paa en Række andre Forhold og udtaler, at med Dommens Afsigelse er ikke alting klappet og klart.

Det slaas fast, at Arbejdsgiverne har Ret til at benytte hvilken som helst Arbejder til Brædt- og Maskinformeri.

Regler for Overtidsprocenter er ogsaa fastslaaet i Dommen, men det naar ikke helt paa Højde med, hvad der ydes i Danmark. Det er imidlertid ikke Arbejdernes Skyld, der jo maatte tage Dommen som den var. Derimod har man faaet noget, som vi i Danmark kender for lidt til, nemlig Ferie med Løn. Enhver der uafbrudt har arbejdet mindst 1 Aar paa en Fabrik, skal have en sammenhængende Ferie paa 4 Arbejdsdage pr. Aar og fuld Løn derfor. Tiden for Feriens Afholdelse bestemmes dog af Arbejdsgiveren. Afskediges en Arbejder, der har tjent sig op til Ferieret, men ikke naaet at holde den, skal han have 4 Dages Løn derfor. Det er jo ikke meget, men noget, og det er mere end vi har. Kravet om en Udvidelse samt en Løsning af Ferieproblemet vil sikkert ogsaa hos os trænge mere og mere paa, indtil Arbejdsgiverforeningen lægger sin Modstand paa Hylden.

Ogsaa for Lærlingeforholdet fastsættes nogle Regler, der gennemgaaende er foran, hvad vi kender i Danmark. Læretiden maa højst vare 5 Aar. De 2 første Aar arbejdes med Kerner; derefter formes der, og i det sidste Aar paa større Gods sammen med ældre Formere. Lærlingens Begyndelsesløn er 17 Øre pr. Time, og den stiger hvert Halvaar og saaledes, at den i det 10. Halvaar er 40 Øre pr. Time.

Det norske Formerforbund siger i sit Fagblad omtrent følgende: Helt gal var Dommen ikke for os, men det er ikke den, vi skal stole paa, men paa os selv, og vor Organisation er fremdeles lige uundværlig.

I 1914 viste en for 1310 Formere og Kernemagere optaget Lønstatistik en Gennemsnitsfortjeneste af ca. 53 Øre pr. Time. Heraf arbejdede kun 349 eller ca. 27 pCt., paa Akkord. 10 Øres Merfortjeneste pr. Time var saaledes haardt tiltrængt. Forbundet søger nu paany Lønoplysninger hos Afdelingerne for at være paa Højde med Kendskab herom, og at man er alt andet end faldet til Ro, ses deraf, at en til Sommeren 1917 i Bergen bestemt Kongres skal afholdes allerede i Oktober d. A.

Ikke faglærte kontra faglærte.

Gennem mange Aar var der paa Skibsværftet i Helsingør en Kamp mellem faglærte og ikke faglærte, en Kamp, som Skibsværftet forstod at nære i Overensstemmelse med sine egne kapitalististe Interesser. I Kedelsmedien bruger man saaledes overalt de ikke faglærte i en Udstrækning, som er ukendt i ethvert andet Kedelværksted her i Landet og for Resten ogsaa i Udlandet, og der er ingen Tvivl om, at Værftet ved sine særlige Manøvrer har tjent adskilligt i Retning af at holde Lønningerne nede. Et lignende Forhold fandt Sted i Skibsbyggeriet for Nitterbranchens Vedkommende. De ikke faglærte holdt paa, at de vilde have »mindst samme Løn som de faglærte«, hvilket naturligvis kun førte til, at Værftet kunde benytte sig heraf til at holde Lønningerne nede for de faglærte. Det gik saa vidt, at de ikke faglærte, der ved Nitningen beskæftigedes som Forholdere, simpelthen nedlagde Arbejdet, naar der gennemførtes en Lønforhøjelse for de faglærte.

— I Aaret 1906 var Konfliktsforholdet naaet til et Udviklingsstadie, der maatte føre til en Omordning paa en eller anden Maade. De faglærte havde gennemført en Lønforhøjelse, og de ikke faglærte mødte paany op med deres Krav om »mindst samme Løn«, og det kom til Arbejdsstandsning og Obstruktion, der imidlertid naturligvis efterfulgtes af Forhandlinger, og efter en saadan Forhandling sendte Arbejdsgiver-Sammenslutningen den 29. August nævnte Aar Arbejdsmandsforbundet en Skrivelse, som indeholdt følgende Passus:

> »Som et Middel til at raade Bod paa den paapegede Ulempe for Forholderne og for Borerne, for saa vidt de anvendes ved Nittearbejde, blev der paa Fællesmødet foreslaaet at skille de to Arbejdergrupper ad og lade dem hver for sig besætte Nitteholdene, saaledes at nogle Hold udelukkende besattes af Nittere, andre udelukkende af Forholdere. Virkningen af Nitternes Timelønsforhøjelse sidste Efteraar paa Forholdernes Lønning vil da bortfalde. Det viste sig allerede paa Fællesmødet, at saavel Repræsentanterne for Værftet og Sammenslutningen som ogsaa en Del af Repræsentanterne for det ærede Forbund kunde slutte sig til Forslaget. Og efter at Værftet senere har haft Lejlighed til at overveje Forslaget, har det besluttet sig til at gennemføre det, saa meget mere som saavel Forholderne som Nitterne paa Helsingørs Skibsværft hver for sig gennem deres Tillidsmænd har udtalt, at de ansaa denne Fremgangsmaade for mulig og formaalstjenlig. Sammenslutningens Forretningsudvalg har derefter anmodet Værftet om at gennemføre denne Ændring i Arbejdsfordelingen saa hurtigt som muligt. Vi tror, at Forholdernes Klage herved vil være imødekommet, for saa vidt som de i Virkeligheden nu stilles ganske lige med Nitterne og med samme Adgang til gennem Overskud paa Nitteakkorderne at forøge deres Fortjeneste.«

Denne Afgørelse mellem Arbejdsmandsforbundet og Sammenslutningen førte imidlertid kun til, at en Snes Stykker af de virkelig specialuddannede, men oprindelig ikke faglærte Arbejdere, søgte om Optagelse og blev optagne i Smedeforbundet, og siden har der i al Almindelighed ikke været beskæftiget ikke faglærte Arbejdere ved Nitningen paa Helsingør Skibsværft, medens man i København stadig har beskæftiget ikke faglærte som Forholdere.

Under Verdenskrigen har der imidlertid som bekendt fundet en mægtig Udvikling af Jærnskibsbygningen Sted. De ældre kendte Værfter er fuldt optagne, og hist og her i Provinsen er der skudt nye Værfter op, som har spekuleret i de forhaandenværende Højkonjunkturer, naturligvis stærkt bremset af Vanskelighederne ved at skaffe Materiale og Arbejdskraft.

Under disse Omstændigheder har man stadig fra Helsingør Skibsværft beklaget sig over Vanskelighederne ved at skaffe Arbejdere, specielt til Nitningen, og navnlig har man henvist til, at den i 1906 trufne Ordning forhindrede Værftet i at anvende ikke faglærte Arbejdere til at »holde for«, medens man paa de københavnske Værfter og ogsaa andre Steder anvender ikke faglærte til dette Arbejde.

Efter en Række Korrespondancer og Forhaandsunderhandlinger mellem Forbundet og Afdelingen i Helsingør fandt der den 7. Juni d. A. en Forhandling Sted mellem Arbejdsgiver-Sammenslutningen og Smedeforbundet, til hvilken Forhandling var tilkaldt det nødvendige Antal Repræsentanter for Parterne i Helsingør. Forhandlingerne endte med Vedtagelsen af følgende Resolution:

»Som Nittere beskæftiges udelukkende faglærte Smede, herunder Lærlinge samt Arbejdere, der efter de nedennævnte Regler betragtes som fagligt uddannede.

Som Naglevarmere kan foruden faglærte Smede beskæftiges Lærlinge, som efterhaanden uddannes til faglærte Nittere eller Stemmere eller Pladearbejdere. Der kan ogsaa til Naglevarmere anvendes ikke faglærte Arbejdere, som efterhaanden, naar de egner sig dertil, uddannes til Forholdere og eventuelt efter 3 Aars Arbejde som saadanne kan overgaa til at blive Nittere, for saa vidt de maatte have opnaaet tilstrækkelig Uddannelse dertil.

Som Forholdere kan, foruden de i foregaaende Stykke nævnte Arbejdere, i begrænset Omfang og efterhaanden anvendes ikke faglærte Arbejdere. Under sidstnævntes Oplæring erholder de paagældende Nittesjak som Vederlag for Tab ved Oplæring i et Tidsrum af 3 Maaneder et Ekstratillæg til de faste Akkordpriser af 10 pCt. i den første Maaned, 5 pCt. i den anden Maaned og 3 pCt. i den tredie Maaned.

Hvis en ikke faglært Arbejder i Løbet af 3 Aar har naaet en saadan Uddannelse, at han er i Stand til fuldtud at kunne arbejde som Nitter, kan der gives ham Adgang til Beskæftigelse som saadan, mod at han overgaar til de faglærte Arbejderes Lønningsgruppe samt optages som Medlem af Smedeforbundet, saafremt han er fyldt 21 Aar.«

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Aalborg. I Fagbladet for Juni meddeltes, at Afdelingen i Aalborg havde opsagt ca. 300 Akkorder og den for Formerne gældende ansatte Timeløn hos Firmaet P. J. Buaas.

Afdelingen meddeler nu, at Forhandlingerne er afsluttede. Resultatet er, at ca. 100 Akkorder er forhøjede med fra 15 til 40 pCt., eller gennemsnitlig med 29 pCt.

Derefter er samtlige Akkorder paa Fabrikken, ogsaa de ovennævnte 100, forhøjede med 10 pCt. Derimod er den ansatte Timeløn, der ligger mellem 48 og 51 Øre, ikke forhøjet, men medens man tidligere havde den Ordning, at Arbejde, hvorom der ikke opnaaedes Enighed om Akkord, betaltes med den ansatte Timeløn + 20 pCt., er dette nu forhøjet til 30 pCt.

Aarhus. Hos Firmaet Caroc & Leth er Timelønnen for 6 Medlemmer hævet saaledes: 1 fra 70 til 73 Øre, 1 fra 66 til 70 Øre, 1 fra 68 til 70 Øre, 1 fra 64 til 66 Øre og 2 fra 63 til 65 Øre, eller med 15 Øre ialt.

Brønderslev. Til at udløbe den 15. Juli d. A. opsagdes i behørig Tid den mellem Forbundet og Jærnstøber Barslund løbende Overenskomst. Den er nu fornyet og kan tidligst udløbe 1. April 1918, og videre er den tilført en Bestemmelse om, at Fabrikanten skal holde vore Medlemmer ulykkesforsikrede. Samtidig er en Række Akkordpriser reviderede med det Resultat, at ca. 180 Akkordpriser er forhøjede med omkring 20 pCt. Endelig udbetales hver Mand et Dyrtidstillæg af 10 pCt. til sin Ugeløn, og denne Ordning gælder indtil videre.

Paa Byens andet Støberi, N. K. Olsen, hvor Arbejdstiden var 10 Timer daglig, er denne nu nedsat til at være den, der er gældende mellem Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning og Formerforbundet. Et Medlem, der ikke arbejder i Akkord, har faaet sin Timeløn hævet fra 68 til 70 Øre, og der forhandles f. T. om Forhøjelse af nogle Akkorder og om et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. til Fortjenesten.

Esbjerg. I nærværende Blads Numre for Maj og Juni er omtalt nogle paa Støberierne i Esbjerg førte Lønforhandlinger m. m., samt Resultaterne deraf. Tilbage stod kun et Spørgsmaal om Arbejdsmandshjælp til Kassetransport hos Firmaet Jensen & Olsen. Ogsaa dette er nu bragt ud af Verden, idet Afdelingen har meddelt, at der er Enighed om, at Formerne er behjælpelig med Ud- og Indtransport af Krankasser, medens samme Transport af mindre Kasser, besørges af Arbejdsmænd. Den trufne Ordning herom kan fra begge Sider opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Frederikshavn. Der meddeles herfra, at 6 Medlemmer paa Aktieselskabet Haumøllers Fabrik, hvoraf 4 er Metalstøbere og 2 Kernemagere og som ikke har Akkordarbejde, har faaet deres Timeløn forhøjet med 28 Øre tilsammen. Lønningerne ligger derefter mellem 60 og 50 Øre med et Gennemsnit af 56,5 Øre for disse 6 Medlemmer.

Galten. I Stationsbyen Galten, 3 à 4 Mil fra Aarhus, har en derværende Maskinfabrik nylig oprettet sit eget Støberi og beskæftiger 6—8 Formere. Mellem Forbundet og Firmaet er oprettet en Overenskomst af de vanlige, og den er gældende til 1. April 1918. Det forlyder, at Firmaet vil indgaa i Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, hvilket imidlertid ikke vil berøre vort Forbund, idet den ovennævnte Overenskomst forbyder

Sammenslutningen al Indblanding i Forhandlinger til omskrevne Dato, og en Sag synes allerede under Opsejling.

Holstebro. Hos Brd. Birn er 12 Medlemmers ansatte Timeløn forhøjet med 32 Øre tilsammen. Lønningerne ligger derefter mellem 45 og 53 Øre, med et Gennemsnit af 48,5 Øre.

Endelig spaar Afdelingen, at der snart kan ventes Afslutning paa meget langvarige Forhandlinger paa samme Fabrik om en fast Priskurant.

Hillerød. Paa P. Nordstens Fabrik, hvor der ikke arbejdes i Akkord, er Timelønnen hævet med 2 Øre pr. Mand, eller fra 60 til 62 Øre for samtlige Formere.

København. Sagen fra Einar Holms Efterfølger, der har været omtalt i de to sidst udsendte Numre af Bladet, befinder sig paa en Maade paa samme Standpunkt som sidst meddelt. Arbejdsmandsforbundets Stilling er — ikke uventet — uforandret. Arbejdsgiversammenslutningen har tilbudt at lade Sagen — og dermed Erstatningsspørgsmaalet — afgøre ved faglig Voldgift, og saafremt Forbundet nægter at gaa med hertil, da forbeholder man sig Retten til at indbringe den for Den faste Voldgiftsret.

Forbundet har hertil svaret, at faglig Voldgift kan man ikke gaa med til. Vil Arbejdsgiverne derefter lade Sagen gaa til Den faste Voldgiftsret, kan Forbundet ikke hindre det, men herom vides endnu ikke noget endeligt.

Uenigheden i Sagen har vort Forbund, for hvad der angaar Arbejdsmandsforbundet og os, ved et Forligsmøde i De samvirkende Fagforbund tilbudt at lade afgøre af en Voldgiftsret, hvortil hver Part valgte 2 Medlemmer og en Partifælle til Opmand, *men hertil svarede Arbejdsmandsforbundets Forretningsudvalg nej; man havde haft Voldgiftskendelser nok i den Art Sager.*

Efter Forlydende har Fabrikant H. Bernitt iøvrigt trukket sig tilbage fra Fabrikkens Virksomhed og overdraget samme til tidligere Støbemester Vald. Hansen, Atlas, København, ligesom det siges, at vore Medlemmer hos Aktieselskabet M P. Allerups Efterfølgere, Odense, fra og med 1. Oktbr. d. A. atter skal belemres med Hr. Francis Sørensen som Støbemester, idet han til den Tid forlader Virksomheden paa Tagensvej i København. Maatte han i den Tid, han har været borte fra Odense, have lært, at ogsaa de, der arbejder i Støberier, er Mennesker ligesom Støbemestrene.

Nykøbing, Jylland. Den før omtalte Sag om to af vore Medlemmer, der formede Grubegryder hos Aktieselskabet N. A. Christensen & Co., har nu fundet sin Afslutning ved, at de to Medlemmer har paabegyndt Arbejdet igen til de i Akkordprislisten fastsatte Priser, som de foriod Arbejdet for, da de mente, de var for smaa. Deres Grundlag for Bortgangen var sikkert rigtigt nok, thi Grubegryder er over hele Landet et Slid til lille Betaling, hvilket Forbundet har sagt til Arbejdsgiversammenslutningen; men de to Medlemmer har næppe gavnet dem selv, deres Afdeling eller Kollegerne Landet over ved at søge tilbage til samme Fabrik, samme Arbejde og samme Pris.

Næstved. Paa De forenede Jærnstøberier er, siden sidst fremkomne Meddelelse, 27 forskellige Akkordpriser forhøjede med fra 2 til 25 pCt., ligesom en Del Materiale er forbedret.

Odense. Hos Aktieselskabet M. P. Allerups Efterfølgere, Odense, afholdtes der den 9. August et Mæglingsmøde i Anledning af Krav om Forhøjelse af de bestaaende men opsagte Akkordpriser paa løst Arbejde. De ansatte Timelønninger var ogsaa opsagte, men forinden Mæglingsmødet gik dette Spørgsmaal i Orden, idet den ansatte Timeløn for de derværende 11 Haandformere forhøjedes med 26 Øre. Lønningerne ligger derefter mellem 47 og 58 Øre, paa et Gennemsnit af 51,9 Øre.

For Akkordprisernes Vedkommende opnaaedes der ved Mæglingsmødet Enighed om at forny disse til 1. August 1918, paa Betingelse af at ca. 30 Akkorder ikke forhøjedes. Ca. 25 Akkorder forhøjedes med 15 pCt. og 3 Akkorder med 20 pCt. Alle øvrige Akkordpriser forhøjedes med 10 pCt. Sidstnævnte er selvfølgelig langt det mest betydende.

Videre har Afdelingen meddelt om følgende Lønforhøjelser: H. Rasmussen & Co., 3 Medlemmer hver 2 Øre mere i Timen. Paa Vesterbro Jærnstøberi, 3 Medlemmer hver 2 Øre mere i Timen.

Præstø. Den 2. August afholdtes Mæglingsmøde hos Firmaet H. C. Petersen i Præstø i Anledning af Klage over Akkordprisen paa 2 saakaldte »Trug«. For det udførte Arbejde var den ansatte Timeløn udbetalt, men selvfølgelig under Protest med Krav om Efterbetaling efter Mæglingsmødets eventuelle Beslutninger.

For en Størrelse var forlangt 10 Kr. pr. Stk., og der var budt 9 Kr. Man enedes om 9 Kr. pr. Stk., men med en ny Kasse. For det udførte, og hvad der maatte blive udført i den hidtil anvendte Kasse, betales 9 Kr. 50 Øre pr. Stk.

For det andet Trug var krævet 20 Kr. Der var budt først 16 og senere 18 Kr. pr. Stk. Enighed om Akkord opnaaedes ikke, og man enedes derfor om, at saavel de udførte som de i Ordre værende Trug betales med 70 Øre pr. Time, hvilket i Henhold til de fremsatte Oplysninger mindst vil andrage den af Formerne krævede Akkordpris, og saa er Risikoen lagt over paa Fabrikken.

Skanderborg. Under 13. Juli har Skanderborg Afdeling meddelt, at Gennemsnittet af de Timelønninger, der er gældende for de Medlemmer, der ikke arbejder i Akkord (ca. 12 Mand) hos Firmaet Blom & Søn, er forhøjet fra 59 til 60 Øre. Desuden erholdes et Dyrtidstillæg, der betyder 4 Øre pr. Time og Mand.

Vejle. Hos Firmaet C. M. Hess vedtoges i Slutningen af Juni Maaned at opsige de for Brædtarbejdet gældende Akkordpriser, men dog saaledes, at der kunde optages en Forhandling straks.

Firmaet indgik paa en Forhandling og Resultatet er blevet, at samtlige Akkordpriser paa Patentbrædderne er forhøjede med 5 pCt., der dog skal forestille et Dyrtidstillæg, og det er givet paa Grundlag af, at Priserne paa Brædderne (+ de 5 pCt.) bliver gældende til 1. Juli 1917.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Hos W. Jørgensen, Gl. Mønt 19, er Timelønnen hævet for 4 Mand med 5 Øre pr. Time, og for 1 Mand med 7 Øre pr. Time. Den gennemsnitlige Timeløn er dermed bragt op fra 54,1 Øre til 58,2 Øre pr. Time. Timelønsforhøjelsen andrager ialt 27 Øre pr. Time.

I Metalstøberiet samme Sted er Timelønnen forhøjet fra 66 Øre til 75 Øre pr. Time, og Akkordpriserne er forhøjede med 14 pCt.

Dertil kommer, at alle, saavel Svende som Lærlinge, for kort Tid siden fik udbetalt et Dyrtidstillæg, som for Svendenes Vedkommende beløb sig til 50 Kr. hver.

Nordiske Metalvarefabrikker, Ryesgade 3, København, er foruden de i forrige Nummer af Fagbladet omtalte Lønforhøjelser til de der beskæftigede Gørtlere, indgaaet paa en Akkordforhøjelse i Metalstøberiet paa 2 Øre pr. Pund, hvilket andrager ca. 4 à 5 Kr. pr. Uge til hver Mand i Merindtægt.

Hos Firmaet Gruberts Sønner i København er alle Timelønninger forhøjede med 3 Øre pr.

Time. Fra 1. Januar d. A. er alle Timelønninger ialt forhøjet med ca. 7 Øre i Timen pr. Mand, saaledes at den gennemsnitlige Timeløn er forhøjet fra 48,8 Øre til 55,4 Øre.

Efterhaanden som Akkorderne fremkommer optages Forhandling om en Forbedring af disse. Der beskæftiges 7 Mand.

Paa Københavns Lampe- og Lysekronefabrik, St. Kongensgade 63, er Timelønnen forhøjet med ialt 69 Øre pr. Time til ialt 7 Mand, saaledes at den gennemsnitlige Timeløn er forhøjet fra 52 Øre til 60,8 Øre.

Hos Firmaet Fog & Mørup, St. Pederstræde, København, er Timelønnen fra 1. August d. A. forhøjet for 2 Mand med 6 Øre og for 1 Mand med 4 Øre i Timen til hver, saaledes at den gennemsnitlige Timeløn er bragt op fra 52 Øre til 57,3 Øre, dertil udbetales et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. til Gifte og 5 pCt. til Ugifte. Der forhandles for Tiden om en Akkordprisforhøjelse.

Hos J. Allen, St. Kongensgade 61, havde de i Metalstøberiet beskæftigede 4 Mand rejst Krav om en Forhøjelse til Timelønnen. Gennemsnitstimelønnen var 65,2 Øre. J. Allen gav et Tilbud paa et Dyrtidstillæg af 3 Kr. pr. Uge til hver Mand; dette Tilbud blev modtaget.

Hos Drachmann i Vejle er Timelønnen forhøjet for Støberne og Gørtlerne med 4 Øre pr. Time, Gennemsnitstimelønnen er dermed forhøjet fra 47,3 Øre til 51,3 Øre.

Alle Akkordpriser, som er satte før 1. Januar d. A., er forhøjede med 10 pCt., og angaaende Akkorder, som er satte efter 1. Januar d. A., skal der optages Forhandling om en Forbedring af disse. Der beskæftiges ialt 9 Mand.

Paa Aktieselskabet E. Voss Fabrik i Fredericia er den i forrige Nummer af Fagbladet omtalte Forhandling om en Forhøjelse af Akkordpriserne nu tilendebragt til et for Arbejderne tilfredsstillende Resultat.

Paa Aktieselskabet Weilbach & Cohns Fabrik, København, blev der, som omtalt i forrige Nummer af Fagbladet, afholdt et Mæglingsmøde i Anledning af Krav om en Akkordforhøjelse paa 10 pCt. Paa dette Møde enedes man om, at Repræsentanter for Firmaet og Arbejderne skulde optage en Forhandling om Akkordpriserne, og at denne skulde være tilendebragt senest den 8. August d. A., og hvis den ikke førte til et for Arbejderne tilfredsstillende Resultat, henvises Spørgsmaalet til Timandsmøde.

Spørgsmaalet naaede ikke saa langt, idet Firmaet nu tilbød et 5 pCt.s Dyrtidstillæg saavel til Timelønnen som til Akkordfortjenesten, samt at det ogsaa kom til at omfatte de i Støberiet beskæftigede Medlemmer af Organisationen. Det omfatter ialt ca. 35 Mand.

Dette Tilbud blev modtaget af Arbejderne.

Metaltrykkere.

København. Hos Brøndberg & Tandrup er Timelønnen hævet for 1 Mand med 10 Øre pr. Time, fra 75 til 85 Øre.

Hos Tvermoes & Abrahamson er Timelønnen hævet for 1 Mand med 5 Øre pr. Time, fra 75 til 80 Øre.

Hos følgende Sølvvarefabrikanter: Gran & Lagly, A/S Carl Cohr og C. C. Hermann, har 1 Mand paa hvert Sted faaet Timelønnen hævet med 10 Øre pr. Time, fra 75 til 85 Øre. Paa samtlige nævnte Arbejdssteder arbejdes der i ren Timeløn.

Smede og Maskinarbejdere.

Mandatnedlæggelse. Formand for Københavns Afdeling 6 (Sporvejsafdelingen) og Medlem af Hovedbestyrelsen, Chr. Jensen, har under 16. Juli meddelt, at han er fratraadt som Formand for nævnte Afdeling, hvorfor han samtidig har nedlagt sit Mandat som Medlem af Hovedbestyrelsen.

Tidligere Formand for Afdelingen og Medlem af Hovedbestyrelsen, Jens Jensen, er paany af Afdelingen valgt til disse Hverv.

Lønforhøjelser. I Grovsmedeafdelingen hos Burmeister & Wain, København, er Gennemsnitstimelønnen for ca. 50 Mand hævet fra 47,1 til 48,8 Øre.

Paa Lyngby Gardin- og Textilfabrik, som fornylig er indtraadt som Medlem af Sammenslutningen, har 4 Mand faaet deres Timeløn hævet med 5 Øre hver og 1 Mand med 7 Øre, og paa Farveri og Merceriseringsanstalten, som tilhører samme A/S, har 4 Mand faaet hver 5 Øre. Begge Steder blev Gennemsnittet 60 Øre.

Paa Svovlsyrefabrikken i Mundelstrup ved Aarhus har de derværende Smede og Maskinarbejdere, 4 i Tal, faaet deres Gennemsnit hævet fra 46 til 52 Øre, og paa Otto Mønsteds Margarinefabrik i Aarhus er Gennemsnittet for 9 Mand hævet til godt 56 Øre. Firmaet betaler desuden et Dyrtidstillæg paa 12 Kr. 50 Øre pr. Mand og giver 3 Dages Sommerferie med Løn.

I Odense har 13 Mand paa Nørrebros Jærnstøberi faaet deres Timeløn hævet fra 45 til 47,6 Øre, og paa Frederiksbroens Jærnstøberi har 18 Mand faaet Gennemsnittet hævet fra 45 til 47,1 Øre.

Paa Nakskov Elektricitetsværk har de der ansatte Assistenter faaet et maanedligt Dyrtidstillæg paa 25 Kr., hvorved Aarslønnen bliver 1950 Kr.

Paa Fabrikken »Thy« i Thisted har de der beskæftigede 5 Mand faaet hver 2 Øre i Timelønstillæg. Gennemsnittet er nu 44,5 Øre.

Paa Helsingør Skibsværft har Nitterne ved Mægling faaet 72 Øre til Fordeling til Timelønnen.

Dyrtidstillæg. Det paa Lyngby Sukkerfabrik hidtil udbetalte ugentlige Dyrtidstillæg ønskede Ledelsen for nogen Tid siden omlagt til Timeløn. Dette havde vore Kolleger heller ikke noget imod, ihvorvel der saa vilde ske Fradrag for forsømt Tid, naar Sukkerfabrikken til Gengæld vilde indgaa paa at beregne dette Timetillæg ogsaa for Overarbejde. Dette blev da den endelige Ordning.

Mæglingsmøder. Hos Firmaet Weilbach & Cohn mægledes under 8. Juli paa et Krav fra samtlige Fabrikkens Metalarbejdere om 10 pCt.s Forhøjelse af alle Akkordpriser. Enighed opnaaedes ikke paa Mæglingen, men senere er Forholdene ordnede tilfredsstillende for saavel Smede og Maskinarbejdere som Gørtlere. Se iøvrigt Meddelelsen fra Gørtlerne herom.

Middelfart. Fleraarig Formand for Afdelingen i Middelfart, vor velkendte Kollega, Medlem Nr. 4052, P. Rasmussen, fejrede den 25. August sit Forbundsjubilæum. Klubben paa Kabelfabrikken, hvor Rasmussen arbejder, viste ham forskellige Opmærksomheder.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Smedemester Ringer, Aalborg.
5. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
6. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
7. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.
8. Maskinfabrikant Harald Christensen, Mariendals Allé, Slagelse.
9. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

Provinselektricitetsværkerne. I Skrivelse af 7. Marts meddeler »Foreningen af Funktionærer ved danske Provinselektricitetsværker«, at den har blokeret Maskinmesterstillingen ved Aalborg Elektricitetsværk, som af Kommunen for Tiden søges besat. Kommunen vil ikke betale Mindstelønnen.

Blokade af Privatbanerne. »Foreningen af Funktionærer ved danske Privatbaner« har overfor de eksisterende Privatbaneselskaber iværksat en Lønbevægelse, som den agter at sætte alt ind paa at gennemføre, bl. a. ved at opsige Pladserne til Fratrædelse.

Paa derom rettet Forespørgsel har vort Forbund erklæret ikke at ville medvirke til, at de forladte Pladser optoges af Forbundets Medlemmer.

Konflikt ved Svendborg Elektricitetsværk. Samtlige Maskinpassere paa Svendborg kommunale Elektricitetsværk har rejst et Krav om Lønforhøjelse samt Krav om Ordning af Arbejdstiden. Da dette imidlertid ikke endnu er ordnet tilfredsstillende, fraraades det vore Medlemmer at tage Plads nævnte Sted, indtil nærmere Meddelelse foreligger.

Aarhus. Paa S. P. Johansens Dynamo- og Elektromotorfabrik gik 8 Mand den 28. Juli fra Arbejdet, fordi Fabrikanten, trods stadige Løfter derom, ikke var til at formaa til at give Akkord, ligesom han efter Arbejdets Nedlæggelse afviste enhver Forhandling med Afdelingens Formand og med Tillidsmanden, alt under Henvisning til, at Sagen var indberettet for Sammenslutningen, og at han vilde afvente, hvad der saa vilde ske. Under 2. August protesterede Sammenslutningen mod den skete Arbejdsnedlæggelse. Efter telefonisk Anmodning fra Hovedkontoret foranledigede Afdelingen Arbejdet genoptaget den 4. August om Morgenen, idet der samtidig begæredes Mægling paa Kravet om Akkords Indførelse og forskellige Værktøjers Forbedring.

Mæglingsmøde afholdtes dernæst Fredag den 11. August, hvor Kravet om Gennemførelse af en Akkordpriskurant paa alt gangbart Arbejde samt midlertidig Betaling af et Procenttillæg, indtil Enighed er opnaaet. Det lykkedes ikke at komme til et Resultat, men der forhandles videre med Udsigt til, at Sagen gaar i Orden.

Arbejdsstandsning paa Baneværkstedet i Maribo. For nogen Tid siden førtes der Forhandling mellem Driftsbestyrer Agerskov ved de lolland-falsterske Jærnbaner og vor Afdelingsformand i Maribo om et Tillæg til Timelønningerne for de af vore Medlemmer, som beskæftiges paa Værkstedet dersteds. Man enedes om et Tillæg af 3 Øre til alle Timelønningerne, og for saa vidt var alting godt, som det aftalte Tillæg ogsaa traadte i Kraft og blev udbetalt, men da den paafølgende Udbetaling af Dyrtidshjælp indtraf, var der foretaget en tilsvarende Forringelse i denne, og nu følte vore Kolleger sig naturligvis snydt og narret, og da Driftsbestyreren paa fornyet Henvendelse kun havde daarlig Tid til Forhandling, endte det med, at Smedene og Maskinarbejderne Lørdagen den 29. Juli Kl. 12 Middag gik fra Arbejdet.

Dagen efter, om Søndagen, fandt der en fornyet Forhandling Sted, og her enedes man saa om yderligere 3 Øres Tillæg som Erstatning for den skete Forringelse af Dyrtidshjælpen. Arbejdet genoptoges derefter atter Mandag Morgen, men under 1. August tilskrev Driftsbestyreren Forbundet og krævede en Erklæring i Sagen fra Hovedbestyrelsen om, hvorvidt man godkendte vore Medlemmers Optræden eller ikke.

Herpaa har Hovedbestyrelsen svaret, at Hovedbestyrelsen betragter det som sin særlige Opgave at vaage over, at de indgaaede Overenskomster overholdes, og vi erkender, at Overenskomsten med det lolland-falsterske Jærnbaneselskab ikke hjemler nogen Ret til Arbejdsstandsning uden forudgaaende Mægling og Voldgift, og for saa vidt er der altsaa begaaet et Brud.

Der er imidlertid 2 Ting, som maa tages i Betragtning. For det første, at vi øjeblikkelig har krævet af vore Medlemmer, at de bragte denne Sag i Orden og hævede Arbejdsstandsningen, — og vi vil gaa ud fra, at denne Opfordring i alle Tilfælde var bleven fulgt — og for det andet vil det i Henhold til den bestaaende Lovgivning paa dette Omraade, naar Sagen skal bedømmes ud fra juridiske Synspunkter, altid være af Betydning, i hvilken Grad der er givet Anledning fra Arbejdsgivernes Side til det passerede, og i saa Henseende paastaar vore Medlemmer, at der var sket en Forringelse af deres Lønvilkaar, som de mente beretigede dem til Arbejdsstandsning, og som forklarer det skete, uanset om de havde Ret eller ikke med Hensyn til det formelle.

Antagelig er dermed denne Konflikt ude af Verden.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Formerforbund.						
1809	Andersen, Martin	Fuirendal	16. 9.89	København	2.10.15	København	31. 3.16
1919	Bak, L. Chr. R.	Randers	11.10.97	Randers	1. 4.16	Randers	1. 7.16
1925	Duck, Hans	Viflinge	30. 3.96	Odense	1. 4.16	Odense	1. 7.16
1822	Hansen, Carl	Gelsted	18. 8.89	—	30.10.15	—	5. 4.16
1747	Jensen, Anders M. C.	Fr.borg Slotssogn	8. 3.97	Hørsholm	19. 3.15	Hørsholm	15. 4.16
1876	— Niels Peter	Elsø	13.12.90	Nykøbing M.	21. 1.16	Nykøbing M.	25. 3.16
1779	Mathiesen, Jens Peter	Nakskov	10. 6.84	Nakskov	17. 7.15	Fjerritslev	16.10.15
1780	Nielsen, Chr. H.	Aalborg	17. 3.91	Aalborg	24. 7.15	Aalborg	1. 7.16
1908	Søndergaard, J. Chr.	Lemvig	20. 4.83	Holstebro	18. 9.15	Hovedkont.	27. 5.16
1477	Topp, Joh. V. H.	Stubbekøbing	29. 5.85	Nykøbing F.	22. 5.04	København	25.12.15
1986	Vikkelsø, Chr.	Horne	28. 7.92	Odense	16. 4.16	Odense	1. 7.16
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
540	Olsen, Th.	Løgstør	14. 8.89	Hovedkont.	1. 3.16	Hovedkont.	13. 5.16
531	Petersen, Knud L.	København	15. 9.96	København	3.12.15	København	5. 2.16
536	Wagner, Karl	—	6. 4.78	—	22. 1.16	—	?
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
10427	Andersen, Jens	Moldrup	6. 2.78	Aalborg	22. 3.15	Aalborg	4. 3.16
23079	Bergstrøm, Josef	Sødertelje	5. 8.94	Sødertelje	18.10.14	Kbhvn. Afd. 1	4. 3.16
16366	Christensen, Niels Chr.	København	14.10.95	Kbhvn. Afd. 1	30.10.14	Aalborg	1. 4.16
20607	Christiansen, C. F.	Sorø	30. 9.87	Ringsted	8. 2.14	Kbhvn. Afd. 3	28. 8.15
9699	Clausen, Carl	Aarhus	30. 5.93	Horsens	12.11.12	Horsens	25. 3.16
16753	Hansen, Albert	Helsingør	21. 6.91	Kbhvn. Afd. 1	24. 4.15	Kbhvn. Afd. 1	22. 4.16
6847	— August	Godthaab Ø Hornum	5. 2.85	Randers	24. 3.05	Aalborg	26. 2.16
18688	— Hans Chr.	Aarhus	3.12.76	Horsens	28. 2.11	Fredericia	? 7.15
7236	— Henry Martin	København	3.12.95	Kbhvn. Afd. 3	24. 4.15	Kbhvn. Afd. 3	6.11.15
1452	— Jens Chr.	Ellitshøj	10. 5.90	„ „ 3	2. 8.13	„ „ 3	28. 8.15
10152	— Reinhard Victor	København	23. 1.96	„ „ 3	17. 7.15	„ „ 3	30.10.15
18645	Hare, Adolf Carl	Aarhus	21. 8.82	Aarhus	10. 1.11	Aalborg	27. 5.16
8653	Jensen, Alfred	Vebbestrup	24. 9.91	Aalborg	16. 2.16	—	25. 3.16
10159	— August Julius	Græsted	12. 8.90	Kbhvn. Afd. 3	31. 7.15	Kbhvn. Afd. 3	29. 1.16
833	— Jens Chr.	Sødring pr. Broby	14. 5.89	Randers	1. 5.09	„ „ 1	22. 4.16
13476	— Jens Chr.	Thise	3.12.95	Aalborg	6.10.15	Aalborg	4. 3.16
16736	Krause, Richard	Tyskland	13. 5.82	Kbhvn. Afd. 1	23. 4.15	—	11. 3.16
17457	Lang, Jens J. Jensen	Ferslev Sogn	26.11.87	Søfyrbødernes Forb.	23.11.15	—	20. 2.16
1188	Larsen, Andrev	Chicago U. S. A.	4.12.91	Kbhvn. Afd. 1	22. 9.15	Kbhvn. Afd. 1	15. 4.16
20128	Lyne, Knud	København	27. 9.83	„ „ 1	19.10.12	„ „ 1	22. 4.16
21820	Madsen, Emanuel H.	—	31. 5.96	„ „ 1	29. 2.16	„ „ 1	1. 4.16
759	Marum, Hjal. Andr. Fr.	Frederiksberg	3. 1.93	„ „ 1	25.10.15	„ „ 1	1. 4.16
14979	Meistrup, Chr. Damgaard	Varde	5.12.90	„ „ 3	22. 6.12	„ „ 3	1. 1.16
23064	Mortensen, Peter	København	4.11.96	„ „ 1	1. 3.16	„ „ 1	15. 4.16
19448	Nielsen, Emil Niels	Nyborg	30. 9.90	Nyborg	1. 5.10	Odense	5. 6.15
21448	— Hans Jakob	Odense	4. 6.81	Odense	1.10.00	Aalborg	8. 4.16
10745	— Ingolf Jorchim	København	21. 8.16	Kbhvn. Afd. 3	18.12.15	Kbhvn. Afd. 3	29. 1.16
5990	— Niels Erik S.	Karleby	17.10.88	„ „ 1	5.12.14	„ „ 3	29. 5.16
18862	Olesen, Anker	Horsens	11. 4.92	Horsens	6. 4.11	„ „ 1	22. 4.16
16216	Olsen, Anders Alb. Joh.	København	21. 1.82	Kbhvn. Afd. 1	2.10.14	„ „ 1	1. 4.16
23093	— Christian	Munkebjergby	15. 8.78	„ „ 1	10. 3.16	„ „ 1	22. 4.16
19476	— Otto Marius	Kallundborg	24. 8.90	Næstved	19. 4.15	„ „ 1	8. 4.16
15004	Petersen, Jens Peter	Allinge	1.10.97	Kbhvn. Afd. 1	10. 1.16	„ „ 1	8. 4.16
8057	Palle, Jakob Lars Paaske	Nakskov	28. 5.85	„ „ 1	15.10.04	Horsens	29. 1.16
15410	Quist, Rich. Ludvig	Frederikshavn	22. 3.96	Frederikshavn	9.12.15	Kbhvn. Afd. 1	8. 4.16
12179	Rasmussen, Harry Strøm	Svendborg	8. 2.96	Svendborg	2. 1.16	„ „ 1	1. 4.16
2733	— V. Theodor Chr.	Aarhus	9. 6.93	Skanderborg	5. 5.12	Aalborg	8. 4.16
4024	Sørensen, Ernst	Roskilde	13. 5.96	Slagelse	3. 4.15	Kbhvn. Afd. 1	8. 4.16
17460	— Henry	Rødby	16. 3.97	Aalborg	10.12.15	Aalborg	20. 2.16
8829	Sager, Otto Edv. Aage	København	28. 5.93	Kbhvn. Afd. 1	17.10.13	Kbhvn. Afd. 1	4. 3.16

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
12555	Sauermiltz, Henry Laur....	København	30. 1.94	Kbhvn. Afd. 1	9. 9.13	Kbhvn. Afd. 1	8. 4.16
2135	Seitzberg, Robert Chr. ...	—	25. 6.83	„ „ 1	3.12.15	„ „ 1	8. 4.16
9272	Silberg, Alfred.....	Oxbøl	27. 5.96	„ „ 3	19. 6.15	„ „ 3	23. 1.16
7253	Skibsted, Valdemar.....	Hjørring	1. 4.93	Hjørring	16.10.14	Aalborg	20. 5.16
21901	Søe, Frederik.....	Ringkøbing	21. 8.95	Varde	8. 5.15	Kbhvn. Afd. 3	16.10.15
10178	Sønderup, Vilhelm.....	Lundby pr. Faxe	18. 4.82	Kbhvn. Afd. 3	28. 8.15	„ „ 3	28. 8.15
17519	Tinsfeldt, Peter	Birkende	28. 8.91	„ „ 1	21. 1.16	„ „ 1	22. 4.16
3179	Thomsen, M.	Horsens	5. 6.81	Horsens	2. 4.07	Horsens	29. 1.16
11771	Thorup, Lars Chr.....	Klithuse	1.10.83	Aalborg	15. 5.15	Aalborg	26. 2.16
16388	Wiggers, Kai M. Poulsen.	København	9.12.94	Kbhvn. Afd. 1	4.11.14	Kbhvn. Afd. 1	1. 4.16
9838	Østergaard, Martin Th.....	Hals	4. 7.84	„ „ 1	18. 3.16	„ „ 1	18. 3.16

Stiftelsesfester i Smedeforbundet.

Svendborg Afdeling fejrer sin 25-aarige Bestaaen.

Lørdagen den 12. August fejrede Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling i Svendborg sin 25-aarige Stiftelsesdag. Afdelingen stiftedes den 9. August 1891 med Chr. Jensen som Formand. Chr. Jensen, som nu er beskæftiget ved Statsbanerne, er Broder til Afdelingens nuværende mangeaarige Formand, L. V. Jensen. Chr. Jørgensen, som i Marts 1915 afgik ved Døden, var indtil da Afdelingens Kasserer lige fra dens Oprettelse. Festen, som talte 160 Deltagere, fandt Sted i Borgerforeningens Lokaler, hvor Afdelingens Formand, L. V. Jensen, bød velkommen.

Senere holdt han en lille Tale i Dagens Anledning, hvori han mindedes Forbundets tidligere og nuværende Formand samt den store Fremgang, der var sket, navnlig efter at Forbundet slog ind paa de kollektive Aftaler med Arbejdsgiverne og den paa Grundlag deraf førte Lønbevægelse. Han udbragte et Leve for Forbundet, adresseret til dets Formand, som var til Stede og derefter holdt Festtalen, som sluttedes med et Leve for Svendborg Afdeling.

Derefter talte Afdelingens første Formand, Chr. Jensen, som i Dagens Anledning var til Stede efter Indbydelse. Han havde i Anledning af Jubilæet nedskrevet en Del Erindringer om de Forhold, som eksisterede i vort Fag i Svendborg paa det Tidspunkt, da Afdelingen oprettedes. Timelønnen paa De forenede Jærnstøberier var den Gang 20 Øre, og i Almindelighed oversteg den ikke 25 Øre der paa Pladsen. Han mindedes de berømte Konfliktsforhold med den i sin Tid saa bekendte Fabrikant Chr. Andersen, som en skønne Dag maatte fortrække, efter at hans krigerske Fremfærd overfor Fagforeningen havde lidt et ynkeligt Brud. Hvad der den Gang passerede i Svendborg er i Virkeligheden et udmærket Billede af Tilstandene i Faget for 25 Aar siden. Kun i Ny og Næ vovede Fagets Udøvere at kny overfor de frygtelige Tilstande, og de, der vovede at føre Ordet, skulde snart faa dette at føle. Arbejdsgiverne vidste paa alle mulige Maader at umuliggøre dem, saaledes at de ofte mistede deres Erhverv. Heldigvis er Tiderne forandrede, og de kommende Fremskridt vil i Fremtiden som Fortiden staa i nøje Forhold til, i hvilken Grad vi forstaar at være Kammerater indbyrdes, og i hvilken Grad vi forstaar at benytte vor gode Organisation paa en fornuftig Maade.

Den lokale Redaktør af Sydfyns Socialdemokrat, P. Andersen, var efter Indbydelse til Stede og talte paa Partiets Vegne navnlig henvendt til Ungdommen, som specielt i Svendborg synes at have andet at bestille end at støtte Partibevægelsen og deltage i Partiarbejdet. Han manede Ungdommen til at gøre sin Pligt; den kom lidt let til de Goder, som Arbejderne i Fortiden havde tilkæmpet sig, men derover bør den ikke forglemme Pligterne overfor Arbejderpartiet, thi der kan atter komme trange Tider.

Stiftelsesfest i Hillerød.

Lørdagen den 5. August afholdt Hillerød Afdeling en Fest i Etablissementet »Vennelyst« i Anledning af sin 20-aarige Bestaaen. Efter at Deltagerne var samlede, bænkede man sig om et Kaffebord, hvor Formanden, J. P. Larsen, bød Deltagerne velkommen og erindrede om Anledningen til Festens Afholdelse.

Forbundets Hovedkasserer, A. Johansen, holdt derefter Festtalen, hvor han særlig mindede om de Trængselsaar, som Hillerød Afdeling havde gennemgaaet og sammenlignede den daværende Tid med den nuværende, idet han omtalte de betydelige Forbedringer, som det lige i den sidste Tid var lykkedes Arbejderne at gennemføre netop paa den samme Fabrik, hvor Afdelingen i sin første Levetid havde maattet opgive Kampen. Forskellige andre Deltagere bragte ligeledes Fødselsdagsbarnet en Hilsen, og efter at Kaffebordet var hævet, fortsattes Festen med en Svingom.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistret).

			Nyt Nr.
Nr.	351	Hansen, Vilhelm	565
-	266	Knudsen, Johan	564

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	171	A. Hansen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	312	Rud. Andersen	(— — 1)
-	2001	A. M. Jensen	(— — 1)
-	2370	C. Ziegler	(— — 1)
-	5704	M. Poulsen	(— — 1)
-	8001	C. Gammerath	(— — 1)
-	8836	J. Jensen	(— — 1)
-	17626	N. H. Hansen	(— — 1)
-	20794	A. C. Jensen	(— — 1)
-	6793	J. Illum	(— — 5)
-	12939	C. Klarr	(— — 7)
-	8607	C. G. F. Schjøtt	(— Anvisningsk.)
-	3887	K. T. Nielsen,	(Korsør)
-	12159	M. C. Larsen	(Svendborg)

Medl. Nr. 324, Chr. Nielsen, og 8071, Bredahl, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 6801 A. E. Hansen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	2693	Berthelsen,	Hans Fr. V.	10. 8.01
-	10159	Carlsen,	A. C. C.	13. 8.10
-	11621	Christensen,	L. G.	9. 4.10
-	15264	Gruber,	Albert Ernst	15. 8.08
-	16715	Hansen,	Lars Peter	21.11.08
-	16153	—	Otto Hejde	2. 2.07
-	4986	Jensen,	Anton Marius	22. 2.08
-	16112	—	Jens Louis	7.12.12
-	11375	Jochumsen,	Hans Henrik P.	31. 5.13
-	18534	Nielsen,	Alfred Villiam	28.12.12
-	19586	Nielsen,	Otto	13. 7.12

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	1367	Caspersen,	Rasmus Harald	13. 2.15
-	4468	Christensen,	Emil	2. 8.13
-	5103	Christiansen,	Alfred	11.10.15
-	17787	Hansen,	Aage	25. 3.16
-	6801	—	Arthur Emil	25. 3.16
-	18295	—	Carl Frederik	30. 1.15
-	3241	—	Edvard	11. 4.14
-	3138	Høtoft,	P. Christensen	26. 6.15
-	17766	Jensen,	Johs. Th.	26. 7.13
-	3503	—	Ludvig	28. 2.14
-	12970	Jørgensen,	Chr. P. E. J. M.	15. 8.14
-	548	Larsen,	Harald Marius	21. 3.14
-	8547	—	Jens Holger Duval	12.12.14
-	8500	Madsen,	Jørgen Hansen	29.11.13
-	1316	Nielsen,	Aage Henry	9. 5.14
-	14469	—	Jørgen	29. 1.16
-	1362	—	Peter Chr. Nicolaj	4. 3.16
-	426	Petersen,	Carl	22.11.13
-	110	—	Hans	28. 3.14
-	20793	Pfeffer,	Carl Vilh. Edv.	30. 8.13
-	23024	Robinson,	James Richardt	25. 3.16
-	16628	Sørensen,	Carl Julius	17. 1.14
-	21470	—	Jens	4. 7.14
-	11007	Saysette,	Jens Martin	9. 1.15
-	1731	Schløttel,	Einer	9.10.15
-	19140	Temberg,	Jørgen P. Jørgensen	30. 1.16
-	16924	Willumsen,	Carl Peter	24. 7.15

Overskud. A. Rosenkvist, som har arbejdet hos Saaby & Lerche i Kastrup, anmodes om at henvende sig til Klubformanden, Jens Nielsen, Stationsvej 13, Kastrup, hos hvem der henligger et Overskud til ham.

Overskud henligger paa Horsens Afdelings Kontor til Medlem Nr. 6041, O. C. Jørgensen.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 4, 12. Aarg.

Meddelelse fra Smede og Maskinarbejderne, D. S. B.

Maskinarbejder Nielsen (nærmere Betegnelse ukendt), der tiltraadte Arbejde i Statsbanernes Maskinværksted i København den 14. Juni d. A. og atter forlod Arbejdet den 15. s. M., bedes opgive sin Adresse til Undertegnede.

Nielsen arbejdede den Dag i Fællesakkord paa 6 Stk. Varmekedler, og der henligger herfra Overskud til Afhentning paa Regnskabskontoret.

M. Kirketerp,
Langelandsvej 16, 4. Sal.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 11 SEPTEMBER 1916 2. Aarg.

Naar kommer Freden, og hvad kommer der efter Krigen?

Paa Arbejdsløshedskasernes Aarsmøde den 16. September talte Arbejdsløshedsinspektøren under sin Beretning om de store Udbetalinger, der sikkert vil komme for Arbejdsløshedskasserne, naar Krigen i en forhaabentlig ikke alt for fjern Fremtid slutter.

Der er her to Spørgsmaal, som trænger sig paa, og det første er dette: Hvad vil det betyde, naar de, der er indkaldte til Sikringsstyrken, bliver hjempermitterede og skal have deres Pladser ved deres gamle Haandtering? Ja, hvis de for Tiden blev hjempermitterede, vilde det sikkert ikke være vanskeligt at skaffe dem Pladser allesammen i Løbet af kort Tid, og i saa Fald vilde der altsaa ikke være Tale om større Udbetalinger.

Af Organisationerne indenfor Jærn- og Metalarbejderkartellet havde Smedeforbundet, hvis Medlemsantal pr. 31. Marts var 15,342, paa samme Tid 1400 indkaldte. Formerne havde med et Medlemsantal paa 1565 83 indkaldte og Gørtlerne med 387 Medlemmer 28 indkaldte. Metaltrykkernes og Slibernes Tal har vi ikke ved Haanden, men af det foregaaende vil man se, at der var ca. 9 pCt. af Medlemmerne indkaldte, og vi har jo til Tider haft en Arbejdsløsledsprocent, der langt har overstiget dette, ja, vi har omkring 1902 været oppe paa nogle og tyve Procent, og da der for Tiden er en overordentlig livlig Efterspørgsel efter Arbejdskraft, vilde de ca. 9 pCt. sikkert ikke volde nogen Vanskelighed, om de meldte sig nu.

Men Spørgsmaalet er jo, hvorledes det vil stille sig, naar Hjempermitteringen sker i Forbindelse med en Afslutning af Verdenskrigen.

Det var med en rent ud vidunderlig Hurtighed, at Industrien indrettede sig paa at producere med Krigsfornødenheder for Øje. Ganske vist kom der en Lammelse umiddelbart efter Krigens Udbrud, hvor der arbejdedes paa indskrænket Tid, og hvor der fandt betydelige Afskedigelser Sted, men inden $^1/_2$ Aar var gaaet, var man omtrent atter paa ret Køl, og Trangen til Arbejdskraft gjorde sig gældende navnlig indenfor Jærn- og Metalindustrien. Men vil det nu lade sig gøre med samme Hurtighed at vende tilbage fra Produktionen af Krigsfornødenheder, med andre Ord tilbage til Fredens Gerning? Desværre er vi ikke sikre paa, at dette vil være Tilfældet, men der er ganske vist adskilligt, som kunde tyde paa, at der ikke vil blive Tale om Arbejdsløshed — i alt Fald i den første Tid efter Freden.

Først og fremmest maa vel den kolossale Nedslagtning af Ungdommen og Mandomskraften ved Slagfronterne bevirke Mangel paa voksen mandlig Arbejdskraft, og adskillig Industri, f. Eks. Skibsbygningsindustrien, maa jo have særlig gode Betingelser for at florere efter Krigens Afslutning, efter at den kolossale Mængde Tonnage er gaaet tabt. Hvad er ikke allerede nu gaaet tabt, og hvor meget kan der ikke endnu komme til at gaa til Bunds paa Havene, forinden der sluttes Fred?

— Og hvornaar vil saa Freden komme? Desværre er der intet der tyder paa, at den staar nær for Døren. Dertil synes der endnu at være altfor megen Kampiver og Kraft hos de to store Magtgrupper. Tyskland og Østrig, der ganske vist har en

Verden af Fjender at kæmpe med, har haft en glimrende Høst. Finansforholdene i Tyskland synes saa gode som nogensinde, og aldrig saa snart har Verden troet, at nu var man i Færd med for Alvor at klemme Centralmagterne, saa viser deres Offensiver og deres Forsvar, at man stadig gaar paa med ubændig Kraft. Og hvad den anden Magtgruppe angaar, saa lader den næppe noget tilbage i Kampkraft og Evne til at holde ud lige med Centralmagterne — ikke mindst England, som stadig behersker Havene. Faktisk tyder og har i lang Tid alt tydet paa, at det hele kun er et systematisk Menneskeslagteri til Aftapning af en væsentlig Del af vor Verdensdels Livskraft; men desto stærkere maa man paa den anden Side haabe, at Fornuften hos de kæmpende Parter snart maa føre til, at man indser det eneste rigtige i at slutte Fred for atter at kunne begynde at bygge op, hvad der er slaaet sønder.

— Men vore Organisationer gør bedst i at regne med, at der i de økonomiske Magtforhold ikke vil ske store principielle Forandringer ved Krigen. Vi bør derfor gøre det mest mulige for at styrke vore Organisationer og deres Kasser, saaledes at de vil kunne modtage de Stød, som der faktisk er stor Fare for. I de krigsførende Lande er Fagorganisationerne blevne en Faktor, som man i høj Grad har maattet regne med og bygge paa. Ikke mindre bør vi i de neutrale Lande styrke vore Organisationer og gøre dem gældende som Organ for Underklassernes Interesser; thi heller ikke Klassekampen vil forsvinde efter Krigen.

En nylig afholdt engelsk Fagforeningskongres i Birmingham har forkastet et Forslag fra Amerika om Afholdelse af en international Fagforeningskongres med den Motivering, at man ikke, før Krigen er endt, kan deltage i en Kongres, hvor Tyskerne og Østerrigerne er med. Man synes paa den anden Side at være klar over, at en Kongres uden dem ingen Betydning vilde faa.

Man har saa beskæftiget sig med Problemet: Den almindelige Arbejdsfred med betryggende Arbejdsvilkaar og Sikkerhed mod hyppig fornyede Stridigheder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Endvidere med Arbejdernes Deltagelse i Ledelsen af industrielle Foretagender samt med Forberedelserne til at beskæftige den Trediedel af Lønarbejderne, som nu er beskæftigede ved Krigsindustrien, og endelig har Stedets Borgmester talt om Statens Indgreb til Regulering af Arbejdsforholdene og Betryggelse af Arbejdsfreden efter Krigen.

Dette sidste vil næppe blive til Arbejdernes Fordel, men som man ser er der Problemer nok, der trænger sig paa til Løsning, og det gælder da i høj Grad om, at Arbejderne har deres Organisationer og deres Sammenhold i den rette Orden.

„Et Land i Lænker".

„Skal den danske Magelighed binde os, saa vi ikke kan deltage i det store industrielle Kapløb efter Krigen?"

Med en prangende Overskrift som den ovenfor citerede har der fornylig i et antisocialistik Organ i Aalborg staaet en længere Artikkel, som nærmest er et Phamflet af Arbejderne paa det derværende Skibsværft, hvilke i Slutningen af Juni Maaned d. A. har haft en Skovtur. I den Anledning møder det antisocialistiske Organ med en hel Række Tal, som skal bevise, at det paagældende Værft med sine 400 Mand ingen Vegne kan komme. Bladets Tegner skal have været paa Værftet en Dag for at tage nogle Skitser, og han skal da have spurgt: »Er her 400 Mand?« hvorpaa der blev svaret: »Nej kun 60, Resten er gaaet«. Og da den udmærkede Tegner spørger hvorfor, trak »Arbejdslederen« resigneret paa Skulderen og udtalte: »De ønskede at have fri i Dag. Allerede i Morges gik en Gruppe Haandværkere — et Fag, som vi beskæftiger 20 Mand af — og jeg traf nogle af dem, da de gik, og spurgte om Grunden. De svarede, at deres Værkstedsklub havde vedtaget ikke at arbejde i Dag. Der var ingen anden Grund dertil, end at de ikke havde Lyst.«

Og der spørges videre: »Men saa de andre?«

»Ca. 70 Mand meddelte for 5 Dage siden, at de vilde holde Skovtur i Dag. Vi anmodede dem om at udsætte Turen i ca. en Uge af Hensyn til Travlheden, men det vilde de ikke. De andre gik i Middags, formodentlig til Dyrskue.«

Den foregivne Bladtegner spørger videre, om det er ret ofte, og saa faar han opgivet, at der forsømmes 36 pCt., og man beklager sig over, at Værkstedsklubben ikke alene beslutter Fridag, men ogsaa tvinger Mindretallet til at holde saadan, og saa forklarer den udmærkede Værkstedsleder videre: »Der kom engang en Haandværker, som havde arbejdet her en Maaned til gensidig Tilfredshed, og sagde sin Plads op. Hvorfor, sagde jeg, har nogen fornærmet Dem?« — »Nej!« — »Tjener De ikke nok?« — »Jo,« svarede han, »men jeg kan den O. g. m. ikke faa Tid til at bruge alle de Penge, jeg tjener.«

Bladet fortsætter med Udfald imod den socialdemokratiske Provinspresse, hvis Indflydelse skal have »skabt en radikal Fløj indenfor Socialdemokratiet, som ikke tiltaler den solide Fagforeningshær«.

Hvorefter der siges: »Vi tror, at Samfundets Udvikling i Forbindelse med vor nye Forfatning inden

længe vil muliggøre en lovmæssig Ordning af Arbejdsforholdene, hvis Formaal ikke mindst skulde være, at de beskyttede de fast bosiddende Arbejdere, der er Familieforsørgere, mod de mere løse og ledige Elementer o. s. v.«; derefter fortsættes med »vagabonderende socialistiske Strømninger o. s. v.,« og endelig slutter man med følgende Udladning: »Vore ledende Fagforeningsmænd er i disse Dage paa Rundrejse i Tyskland for at studere de sociale Forhold, som Krigen har skabt. Vi henstiller til dem, at de efter deres Hjemkomst viser den samme Interesse for vore egne Forhold og søger at sætte fuld Fart paa alt Arbejde, selv om det skulde blive nødven digt at overse nogle af deres gamle Doktriner. Derved vilde de ikke blot gavne Arbejderne, men ogsaa gøre det klart for alle, at Fagforeningerne nu er blevne en af vort Samfunds bærende Faktorer.

— Vi ved ikke, hvad vi mest skal forbavses over i denne Artikkel, som slaar ganske i Blinde med sine mere eller mindre uvederhæftige Paastande, Beskyldninger og fromme Ønsker for Fremtiden, blandet med en vis Grad af »Weltschmerz«. Men vi skal begynde med at oplyse, at den »Arbejdsleder«, som det paagældende Blads Udsending har talt med, er et forhenværende godt Fagforeningsmedlem, der synes at været gaaet samme Vej, som adskillige før ham. Han har haft en lidt rask Løbebane frem til en ledende Stilling paa Aalborg-Skibsværftet, der kan takke Krigskonjunkturerne for sin øjeblikkelige Blomstring. For blot faa Aar siden vilde han sikkert have givet sig til at undersøge, hvormeget af Forsømmelserne der skyldtes daarligt Vejr, Arbejdets mangelfulde Tilrettelægning, formeget Over- og Natarbejde o. s. v.

Værftet var iøvrigt, saaledes som det var opstaaet og ledet, sikkert forlængst gaaet i Hundene, om ikke ekstraordinære Forhold havde givet det Vind i sine slappe Sejl. Til Gengæld har de nu under Krigen kunnet bygge Skibe til rene »Gullasch-Priser«, og dette synes ikke mindst at være gaaet Arbejdsledelsen til Hovedet. Men vi anbefaler dem med Hensyn til de fremtidige Arbejdsforhold ikke at betjene sig af den mere eller mindre korruperede Overklasse-Journalistik. Dette vil sikkert ikke bidrage til at fremme de rolige Arbejdsforhold, som man sukker efter.

Naar der et andet Sted i Artiklen er talt om at arbejde os ind paa nye Markeder, »saa vi faar Mulighed for god og rigelig Fortjeneste i Fremtiden, hvilket ikke mindst vil være til Gavn for Arbejderne«, saa betragter vi nærmest dette som en daarlig Vittighed. Det er en kendt Sag, at der for Tiden vokser »Skibsbyggerier« op som Paddehatte, men Skibsbyggerier, der i Virkeligheden kun er Aktieselskaber og Papirforetagender, — i alt Fald for en Dels Vedkommende. De fleste af disse har hverken Betingelser for at skaffe sig Materiale eller Arbejdskraft, men at noget af alt dette eller Aalborg-Skibsværftet i sine Formaal skulde have noget at gøre med »Gavn for Arbejderne«, vægrer vi os bestemt ved at tro.

Vi maa vel finde os i, at d'Herrer jobber videre, men skulde det herunder i Ny og Næ vise sig, at de har lidt svært ved at faa den Arbejdskraft, som er et nødvendigt Grundlag for deres Spekulation, saa beder vi dem ikke fare i Højrebladene med deres Jeremiader og deres Beskyldninger imod den solide Arbejderstab, som for Tiden bærer den danske Jærnindustri frem, og skulde de engang imellem i deres vilde Jagt blive hjemsøgt af saadanne Elementer, som ikke føler sig saa stærkt interesserede i, om det gaar Aalborg-Skibsværftet eller andre op eller ned, saa henstiller vi til dem hverken at gøre Fagforeningerne, den socialdemokratiske Provinspresse eller Fagforeningslederne ansvarlige derfor. Thi derved opnaas næppe noget, — saalidt som vi tror paa, at den nye Forfatning vil kunne bruges her.

Til allersidst kunde det maaske være paa sin Plads at henstille til denne udmærkede forhenværende »Fagforeningsmand« paa Aalborg-Skibsværftet og til adskillige andre af hans Ligestillede ikke at være altfor hidsige efter at gøre sig bemærkede og efter at angribe Arbejderne. Vi ved vel, at Arbejdsgiverne igennem Funktionærforeningen har gjort disse Folk til Vasaller, og at de ofte som Følge heraf søger at optræde som Lænkehunde, men vi tør forsikre dem om, at Arbejdsgiverne ofte er mindre tilfredse med de Bjørnetjenester, som adskillige af disse »Funktionærer« gør dem, og ikke mindst bør d'Herrer Arbejdsledere være klare over, at den første Betingelse for, at de kan optræde som Ledende paa en Arbejdsplads, navnlig i disse Tider, er, at de forstaar at lægge passende Baand paa sig selv.

— Artiklens Slutning om »Rundrejsen i Tyskland« og Fagforeningerne som »vort Samfunds bærende Faktorer« m. m. har næppe haft andet Formaal end at gøre Artiklen nogle Betalingslinier større, og vi undlader derfor at beskæftige os dermed.

Smedeforbundets Statistik.

Medlems-, Svende- og Lærlinge-Statistik.

Undersøgelserne er byggede paa de Oplysninger, som i November 1915 er fremkomne ved at tilstille hver af Forbundets Afdelinger samt hvert enkelt Medlem Spørgeskemaer, og Resultaterne er sammenstillede med de tidligere Undersøgelser. Det er jo ikke mindst den regermæssigt tilbagevendende Undersøgelse, der skaber Statistikens Værdi og Brugbarhed.

I **1915** var der **Landet over** beskæftiget 12.750 Svende, et større Tal end nogensinde før. Ved de forskellige Undersøgelser var Tallene:

1903.....	6787	1911.....	10341
1905.....	6992	1913.....	12296
1907.....	9594	1915.....	12756
1909.....	9412		

Af de 12.756 Svende, der her er Tale om, var der **11.293 i Forbundet** eller mellem 93 og 94 pCt. I 1903 var den tilsvarende pCt. 75. De 93—94 pCt. vil i Virkeligheden sige, at man er naaet meget nær til de praktisk mulige Maksimum af Organisationsprocent.

De 6979 falder paa **København.** Organisationsprocenten er her nærmest **95. Udenfor København** var Resten, 5777 Svende, beskæftiget, **92** pCt. organiseret.

Optællingen af **Lærlinge** udviser for 1913—15 den største Stigning i noget To-Aar siden 1903, nemlig 13—14 pCt., og Svendenes Antal er dertil i de sidste 2 Aar steget mindre end Lærlingenes, nemlig med kun 4 pCt. Følgende Tal illustrerer Forholdet:

Svende	Foraar 1903	Foraar 1905	Efteraar 1907	Efteraar 1909	Efteraar 1911	Efteraar 1913	Efteraar 1915
København	3462	3834	4902	4816	5728	6540	**6979**
8 større Provinsbyer*)	1917	1969	2639	2535	2783	3163	**3187**
Andre Provinsbyer	1368	1689	2053	2061	2330	2593	**2590**
Ialt	6747	6992	9594	9412	10841	12296	**12756**

Lærlinge	Foraar 1903	Foraar 1905	Efteraar 1907	Efteraar 1909	Efteraar 1911	Efteraar 1913	Efteraar 1915
København	1553	1676	1554	1765	1739	1963	**2335**
8 større Provinsbyer*)	1234	1044	1274	1293	1272	1346	**1519**
Andre Provinsbyer	1399	1302	1445	1425	1519	1605	**1722**
Ialt	4186	4022	4273	4483	4530	4914	**5576**

*) Aalborg, Aarhus, Helsingør, Horsens, Odense, Randers, Svendborg, Vejle.

I 1896 var der for hver 100 Svende 46 Lærlinge, nu, 19 Aar senere, 44 Lærlinge. Lærlingeantallet er det største i Provinsen. I 1915 var der i de mindre Provinsbyer nemlig af hver 100 arbejdende Personer 60 Svende og 40 Lærlinge. I København var de tilsvarende Tal 68 Svende og 32 Lærlinge. Og dog er Lærlingeantallet i Provinserne gaaet meget ned siden 1903, nemlig fra at udgøre 51 pCt. til de ovennævnte 40 pCt. af de Arbejdende.

Timelønstatistik.

Af *Lønskemaer* indkom der ialt *8740* eller fra ca. 69 pCt. af de Arbejdende. Deraf var 4588 fra København, 4152 fra Provinserne, ialt kun ca. 100 flere end i 1913.

Forholdsvis er Oplysningerne mindst fra Statsværksteder og mindre Maskinfabrikker og lignende.

I Perioden fra 1913 til 1915 er Minimallønnen steget fra 37 til 38 Øre.

Timelønnen for samtlige Smede og Maskinarbejdere, d. v. s. den normale Timeløn uden Akkordfortjeneste, Tillæg for Overarbejde, Natarbejde eller særlige Tillæg som Vejpenge, Udearbejdspenge o. s. v., udgjorde *i Gennemsnit for hele Landet 47,5 Øre.*

Timelønnen har fra 1898 til 1915 bevæget sig saaledes:

	Gennemsnitstimeløn	Aarlig Stigning
1898	33,1 Øre	
1900	35,8 —	4,1 pCt.
1902	36,2 —	0,6 —
1904	36,4 —	0,3 —
1906	37,7 —	1,8 —
1907	39,2 —	4,0 —
1908	40,3 —	2,8 —
1909	40,6 —	0,7 —
1911	42,0 —	1,7 —
1913	44,1 —	2,5 —
1915	47,5 —	3,8 —

Ses hen til *Svendenes Alder* svinger Timelønnen tydeligt nok, men dog ikke stærkt. Et Par enkelte Tal vil vise Forholdet:

Svendenes Alder	*København* 1898	*København* 1915	*Provinsen* 1898	*Provinsen* 1915
Under 25 Aar	32,9	46,2	30,3	41,2
25—34 Aar	36,3	50,5	32,1	45,6
35—44 Aar		52,7		46,7
Over 45 Aar	35,4	51,0	31,7	45,5
Ialt	34,9	50,0	31,3	44,7

Forskellen mellem de enkelte Aldersgrupper er dog ogsaa vokset noget, og for saa vidt bestandig med en næsten umærkelig Jævnhed.

Lønstigningen fra 1898 til 1915 udgør ca. 43 pCt. for saavel København som Provinsen.

I To-Aaret 1913—15 er Gennemsnitstimelønnen for de københavnske Smede og Maskinarbejdere steget med godt 8 pCt.

I de *forskellige Grupper af Virksomheder* i København, mellem hvilke Grænserne ikke altid er lette at drage, er Lønnen i 1913 og 1915 saaledes:

København	Gennemsnitstimeløn i Øre 1913	1915
Statsværksteder	44,1	47,4
Større Fabrikker	42,1	45,6
Transportselskaber med eget Værksted	49,9	56,1
Mindre Maskinfabr. og Maskinværkst.	49,1	55,3
I. Større og mindre Fabrikker ialt	43,4	47,2
II. Industrielle Virksomheder med eget Reparationsværksted	55,1	58,6
III. Grovsmedier	51,2	55,8
IV. Klejnsmedier	47,4	51,7
V. Kommunale Virksomheder	59,7	63,5
VI. Forskellige Virksomheder	49,5	55,2
Ialt	46,1	50,0

I Provinsen er Svendene i Timelønsstatistikken ikke delt efter Virksomhedsgrupper, men efter Bygrupper, og der er Forskellen undertiden ret betydelig. Det er dog ofte særligt lokale Forhold, der her spiller ind og paavirker. For Eks. er Priserne paa og Adgangen til visse vigtige Næringsmidler stærkere variable i de forskellige Dele af Landet, end man i Almindelighed regner med.

Af ikke ringe Interesse er *Minimumslønnen* og Fagets Forhold til den. Ved Indsamlingen af Statistikmaterialet i November 1915 var Minimallønnen 38 Øre pr. Time; for unge Svende det første Aar efter Læretiden noget mindre (34 Øre). Følgende Tal er byggede over dette Forhold:

Københavns	1900 pCt.	1904 pCt.	1907 pCt.	1911 pCt.	1915 pCt.
Under Minimallønnen tjente ...	4	8	3	8	1
Selve — — ...	6	14	4	8	2
Over — — ...	90	78	93	84	97
Ialt ...	100	100	100	100	100

Provinsen	1900 pCt.	1904 pCt.	1907 pCt.	1911 pCt.	1915 pCt.
Under Minimallønnen tjente ...	10	17	9	12	4
Selve — — ...	28	34	11	15	6
Over — — ...	62	49	80	73	90
Ialt ...	100	100	100	100	100

Til nærmere Forstaaelse af disse Tabeller skal anføres, at Minimallønforhøjelser har fundet Sted: Februar 1904, Juli 1906 og 1908, Februar 1911 og 1914.

Inddeler man Fortjenesterne i forskellige Satser, kan man derigennem opnaa et mere detailleret Billede af Stigningens Art, end man faar ved at lægge Minimallønnen som Midtpunkt, og en Tabel i saa Henseende viser følgende:

Københavns	1900 pCt.	1904 pCt.	1908 pCt.	1915 pCt.
37 Øre og derunder tjente	59	52	24	1
38—41 Øre tjente	24	25	29	12
42—45 — —	11	14	20	28
46—49 — —	2	4	9	14
Over 50 — —	4	5	18	45
Ialt ...	100	100	100	100

Provinsen	1900 pCt.	1904 pCt.	1908 pCt.	1915 pCt.
37 Øre og derunder tjente	90	84	51	4
38—41 Øre tjente	9	12	34	25
42—45 — —	1	3	11	36
46—49 — —	»	»	1	17
Over 50 — —	»	1	3	18
Ialt ...	100	100	100	100

Akkordlønsstatistik.

Medens man for Timelønnens Vedkommende maa antage, at denne Statistik, der bygger paa Oplysninger fra kun een Uge ved hver Tælling, giver et tilstrækkelig paalideligt Billede af Timelønsforholdene i Smedefaget, kommer man paa mere usikker Grund, naar det gælder *Akkordlønnen*. Ganske vist er der intet, der

	Virksomheder	Arbejdere 1915 ialt	Arbejdere 1915 som fik Overskud i Tællingsugen	Af Arbejderne fik følgende Antal pCt. Overskud udbetalt i Tællingsugen 1906	1908	1911	1913	1915	Samlet Timeløns- og Akkord-Fortjeneste pr. Time for alle Arbejdere Øre 1898	1906	1908	1911	1913	1915	Overskudet fordelt pr. Time paa dem, der fik Overskud udbetalt i Tællingsugen Øre 1906	1908	1911	1913	1915
Københavns	Burmeister & Wain:																			
	I. Christianshavn	342	244	56	49	58	65	71		47,2	48,4	51,9	54,9	67,3		17,8	17,6	20,1	20,9	29,4
	II. Refshaleøen. 1) Skibsb.	443	278	67	57	65	68	63	40,7	55,9	55,7	55,7	63,3	64,1		29,2	27,6	23,5	32,9	32,0
	2) Maskinafd.	122	80	48	26	42	21	56		41,6	43,2	41,9	46,9	60,2		5,7	3,4	4,7	25,8	47,9
	Flydedokken	346	254	43	67	53	64	74		46,0	54,4	54,4	57,1	65,2		19,2	22,3	26,2	24,6	30,0
	Statsbaneværkstedet	256	223	92	95	94	94	87		55,3	57,8	65,7	69,8	77,6		22,6	23,1	30,3	33,3	39,4
	Orlogsværftet	197	51	50	37	12	11	26		45,3	46,1	48,2	52,6	54,0		12,4	7,4	20,6	29,7	14,3
	Andre Statsværksteder	311	235	63	70	73	51	75	42,5	46,2	53,5	59,0	59,5	71,4		15,3	20,2	22,2	21,9	29,9
	Andre større Fabrikker	821	513			52	54	73				52,7	57,3	68,2				21,9	25,3	33,5
	Transportselskabers Værksteder	75	37	52	50	29	34	49		48,0	51,2	52,7	54,6	63,2		18,6	20,9	10,3	13,7	14,4
	Mindre Fabrikker	285	135	31	28	30	36	47	39,6	45,9	47,5	52,1	55,3	65,2		15,4	12,6	16,1	17,4	21,4
	Klejnsmedevirksomheder	136	48	25	16	24	21	35	36,8	42,7	45,2	47,6	51,3	61,1		8,2	11,4	12,4	18,1	26,6
	Grovsmedevirksomheder	170	45	28	14	32	28	26	?	45,2	47,4	50,1	53,0	58,0		4,2	3,2	4,1	6,5	8,5
	Industrielle Virksomheders Reparations-Værksted	272	63	17	16	25	19	23	?	46,9	54,7	53,4	60,0	61,8		13,3	13,2	7,6	26,0	13,8
	Kommunale Virksomheder	160	63	»	»	29	23	39	?	?	?	64,0	63,8	67,7		?	?	12,3	17,8	10,7
	Forskellige Virksomheder	652	324	30	33	35	42	50	?	46,1	51,0	52,4	56,8	65,1		13,8	17,6	14,7	17,4	19,8
	Ialt ...	4588	2593	45	42	47	47	57	40,5	47,5	50,9	53,7	57,6	65,8		18,2	19,4	20,6	24,3	27,9
Provinserne	Helsingør Skibsværft	255	160	60	13	49	55	63		48,8	41,1	49,8	53,4	59,4			21,8	21,9	24,2	25,9
	Andre Skibsværfter	122	92		43	33	60	75	35,3	44,4	53,5	50,3	62,9		20,7	17,7	36,8	16,5	25,6
	Større Fabrikker	1215	704	52	54	51	48	58		45,6	49,6	50,4	52,6	58,3		18,5	22,2	21,0	23,6	26,9
	Mindre Fabrikker	874	314	26	29	27	30	36	33,3	38,1	42,2	43,8	47,0	51,8		9,2	12,9	14,3	17,2	17,6
	Smedeværksteder	317	41	11	9	5	7	13	?	36,8	38,9	40,6	42,5	45,8		6,5	8,3	8,4	5,3	5,4
	Statsbaneværksteder	357	293	75	76	89	78	82	?	46,2	51,7	56,9	59,6	69,2		16,1	20,8	22,6	27,9	31,9
	Privatbaneværksteder	81	33	39	33	37	35	41	?	40,3	42,3	46,3	52,4	56,6		11,7	10,1	13,6	24,7	25,5
	Industrielle Virksomheders Reparations-Værksted	414	58	2	8	4	8	14	?	39,9	41,3	44,7	45,0	53,1		5,1	3,2	5,0	3,7	13,3
	Forskellige Virksomheder	517	152	29	34	25	18	29	?	39,6	45,2	45,8	50,6	50,8		12,5	19,2	17,2	12,4	21,1
	Ialt ...	4152	1847	39	38	38	39	44	34,5	42,4	45,6	47,5	50,5	55,6		16,3	19,5	19,8	22,1	25,1

taler for, at den Uge, fra hvilken de til Grund liggende Oplysninger skriver sig, er paavirket af saadanne særlige Aarsager, at Resultatet bliver misvisende, men selve Akkordlønssystemet med de deraf følgende uensartede ugentlige Overskudsudbetalinger medfører, at man kun med Forsigtighed kan bygge paa en enkelt Uges Erfaringer. Tilfældigheder kan medføre, at der netop i Tællingsugen udbetales særlig meget eller særlig lidt Overskud.

Men da her er Tale om et meget stort Materiale, er der ret stor Sansynlighed for, at saadanne Tilfældigheder kan udjævne hinanden, og man kan derfor sikkert stole paa Tallene i det store og hele og i de større Grupper, medens man ikke bør være for vis paa Rigtigheden af de mindre Gruppers.

Efter disse Forhaandsbemærkninger maa det siges, at Billedet fra Timelønstatistiken i Retning af, hvor der betales højst Løn, er mest udsat for at blive vendt paa Hovedet, idet Timelønnen regelmæssig er mindst der, hvor Akkordfortjenesten er bedst.

Disse Bemærkninger er navnlig med Henblik paa Forstaaelsen af Akkordlønstatistikkens Tabel over de enkelte Virksomhedsgrupper, som gengives Side 133.

Hovedresultatet for de 2 sidste Statistikaars Vedkommende er saaledes:

		Gennemsnitlig *Timefortjeneste* for alle Smede			Overskudet giver gennemsnitlig for alle Smede et Tillæg til Timelønnen paa	Overskud pr. Time pr. akkorddeltagende Smed*)
		Timeløn Øre	Overskud Øre	Ialt Øre	pCt.	Øre
Kbhvn	1913	46,1	11,5	57,6	25	24,3
	1915	50,0	15,8	65,8	32	27,9
Provinsen	1913	41,9	8,6	50,5	21	22,1
	1915	44,7	10,9	55,6	24	25,1
Hele Landet	1913	44,1	10,1	54,2	23	23,4
	1915	47,5	13,5	61,0	28	26,5

*) o: Pr. Arbejder, der i vedkommende Uge fik Overskud udbetalt.

Særlig for Københavns Vedkommende viser Aaret 1915 en meget betydelig Stigning fra Akkordfortjenesten, nemlig 4,3 Øre mere end i 1913. Tallet for Provinsen er kun 2,3 Øre.

I 1898 udgjorde mellem 88 og 89 pCt. af den samlede Fortjeneste Indkomsten ved Timeløn, Resten ved Akkord. I 1915 var 22 pCt. indtjent ved Akkord, og altsaa 78 pCt. ved Timeløn.

I de 17 Aar siden 1898 er Timelønnen i København steget med 43 pCt., Akkordoverskudet med 182 pCt. og den samlede Fortjeneste med 62 pCt. I Provinsen er de tilsvarende Tal 43, 240 og 61 pCt.

For hele Landet er Timelønnen i disse Aar steget 43 pCt., Overskudet 206 pCt. og den samlede Fortjeneste 62 pCt. (3—4 pCt. pr. Aar).

Finlands organiserede Smede, Maskinarbejdere og Formere.

Hvor lidt beslægtet Finnerne er med de nordiske Folkestammer, saa har den lange Samhørighed med Sverige i Forbindelse med det stadig nære Naboskab dog gjort, at svenske Sæder og svenske Skikke, svensk Sprog og svensk Aand har en fremtrædende Stilling i Finnens daglige som officielle Liv. Den svenske Kultur har alligevel og heldigvis for Finnen haft Lejlighed til at slaa saa dybe Rødder, at den har sat sit umiskendelige Præg paa dette fremmedartede Element, der i Tidernes Oprindelse har fundet sig en Boplads ved den botniske Bugt, omend den ingenlunde har formaaet at fjerne Finnernes Stammeejendommeligheder eller paa nogen Maade at udslette deres Sprog. Tværtimod. Finnerne fornægter ikke i noget, selv ikke i Væsen, deres Afstamning, og det er vel ogsaa dette, der, naar alt kommer til alt, har skabt dem den Særstilling, de endnu, trods kun et lille Led af det store russiske Rige, dog indtager, og det er paa den anden Side den svenske Kultur og det svenske Sprog, der knytter Finnerne til de 3 skandinaviske Folkeslag.

Ikke mindst Finnernes Niveau i Organisationsspørgsmaal viser hen paa Forbillederne fra Vest, idet de her er langt forud for deres russiske Kolleger, hvis Organisationer og Organisationsbestræbelser næppe nok endnu har Form, og i hvert Fald intet Fodfæste.

Det finske Metalarbejderforbund har allerede bestaaet i 15 Aar, men det har haft meget at kæmpe med i den Tid, først og fremmest den russiske Censur, den russiske Retsordning og hvad dertil hører, og ved Siden af svære Kampe med Arbejdsgiverne, og endelig ikke at forglemme indre Vanskeligheder.

Ved Udgangen af Aaret 1914 var Medlemsantallet 4292, og dette Tal betød en Fremgang paa 784 fra det foregaaende Aar. Afdelingernes Antal var 95, deraf de 7 nydannede.

Strejkerne har da heller ikke været saa faa i de 8 Maaneder af Aaret 1914, hvor Forholdene var normale. De var dog meget kortvarige og kostede tilsammen kun godt 200 Fm., 1 Fm. (100 penni) = 72 Øre, medens en Lock-out i *Halla* kostede Forbundet over 2000 Mk. Her havde 37 Forbundsmedlemmer fulgt Savværksarbejderne, der var udelukkede, og Domstolene dømte saa de paagældende, der alle havde Opsigelsesfrist, til en Bøde paa 430 Mk.

I *Vasa* tillod en Fabrikant sig aldeles umotiveret at sætte Ordet »Sabotage« paa et Arbejdsbevis. 8 andre Arbejdere protesterede herimod ved at tage Afsked. Deres Arbejdsbeviser fik derefter Paategningen: »Afgaaet fra os som Følge af Strejke«. Da Forbundet erfarede dette, underrettede det Arbejdsgiverforeningen herom og anmodede om at faa andre Beviser i Stedet. Dette skete ogsaa, og man angav som Undskyldning, at Paategningerne beroede paa Misforstaaelse hos de paagældende Arbejdsledere.

I *Uleåborg* indleverede Arbejderne et Forslag til Akkordpriskurant. Arbejdsgiverne vægrede sig ved at godkende det, og Formerne begyndte da at strejke. Arbejdsvillige meldte sig straks og fremdeles i et saadant Antal, at Strejken maatte betragtes som tabt. Forbundet erklærede den derfor for ophævet.

I *Bjørneborg* opstod en Konflikt, fordi et Arbejdsbevis gav en Mand et saa daarligt Skudsmaal, at Kammeraterne fandt det raadeligst at lægge sig i Selen for et bedre Bevis til den Paagældende. Efter nogen Forhandling opnaaedes dette.

I *Viborg* strejkede Formerne for at opnaa bedre Vilkaar. Sammenholdet blandt Arbejderne var her tilstrækkelig stærkt, og efter 3 Dages Forløb opnaaedes en Overenskomst. Ifølge denne Overenskomst er Arbejdstiden 10 Timer daglig, fra 7 til 6, med Middag fra 12 til 1. Om Lørdagen arbejdes til Kl. 2 uden Middagstime. Mindste Timeløn for udlærte Arbejdere er 60 p., for Smelteovnsfolk 43 p. For Overtidsarbejde gives 50 pCt., for Helligdagsarbejde 100 pCt. Tillæg. Ved Akkordarbejde er Timelønnen garanteret. (Aabenbart mindre gode Akkorder. Red.) Lærlingene skal ved Antagelsen være mindst 16 og højst 17 Aar. Læretiden er 5 Aar og Minimallønnen i de forskellige Aar 20, 25, 32, 40 og 48 p. i Timen. Arbejdsgiveren maa ikke blande sig i Arbejdernes Organisationsbestræbelser. Overenskomsten gælder 2 Aar og derefter, hvis den ikke opsiges, et Aar ad Gangen.

I *Abo* strejkede Formerne for at faa en Arbejdsleder fjernet. En Maaned efter Strejkens Begyndelse afskedigedes denne.

Ved »*Biilnæs' Bruk*« lykkedes det at afværge Lønreduktioner, men i *Epilä* og *Kajana* og *Pargas* strandede Arbejdernes Forsøg paa at gennemføre Overenskomst og Lønforbedringer.

Disse Udsnit af de finske Metalarbejderes Tab og Sejre minder os levende om vor egen Fortid, hvor Kampen mod Arbejdsbeviser og Sortebogssystemer spillede en fremtrædende Rolle i Organisationernes Tilværelse. Man øjner ogsaa, hvorledes hver lille heldig Aktion styrker Modet og lysner op for de Trofaste i Organisationen.

Efter finske Forhold maa Resultaterne dog have været gode, thi efter Beretningen om de specielle Arbejdskonflikter, hvoraf Typen ovenstaaende er fremført, siges følgende:

»Som det fremgaar af ovenstaaende, har Forbundet klaret sig godt med sine Arbejdskonflikter. Særlig bør det store Antal Tvistigheder, som er klaret uden Arbejdsnedlæggelse, tages i Betragtning, thi det er jo i den Retning, den faglige Bevægelse stræber«.

Arbejdsløsheden var ret stor i Finland i 1914, i hvert Fald for de sidste 5 Maaneders Vedkommende. For at afhjælpe dette Forhold rejste Forbundssekretæren til Petrograd, da man havde hørt, at der var fuldt op med Arbejde der, og dette var ogsaa Tilfældet for visse Specialiteters Vedkommende. Forbundet opfordrede da i et Cirkulære de Arbejdsløse til at rejse til Petrograd, og dette blev i ikke ringe Grad efterfulgt. Forbundets Evne til økonomisk at understøtte Arbejdsløse er nemlig meget svigtende. Under normale Forhold ydes Hjælp, men saa snart det falder i med lidt stærk Arbejdsløshed, inddrages Understøttelsen. I de første 7 Maaneder udbetaltes Arbejdsløshedsunderstøttelse i 300 Tilfælde (ialt 4993 M.), men ved Krigens Udbrud inddroges Forbundets Forpligtelser i saa Henseende.

Ved Krigens Begyndelse inddroges iøvrigt ogsaa Rets-, Strejke- og Sygehjælp, medens kun Begravelseshjælp fremdeles udbetaltes. Til Gengæld opkrævedes heller intet Kontingent. Man besluttede simpelthen at lade Forbundsvirksomheden »hvile«, indtil bedre Tider meldte sig.

Det i Aaret udbetalte Understøttelsesbeløb andrager ialt 10,119 Mk. 12 p. Her maa man huske paa, at det er Institutioner i sin Vorden, og at der ingen offentlig Hjælp er at faa i Finland til saadanne Formaal som Forsikring imod Arbejdsløshed og Sygdom.

Siden har man altsaa genoptaget Forbundsarbejdet, valgt nye Tillidsmænd og udsendt Medlemsblad og Beretning, idet der i Finland som her og i hele Europa er fuldt op af Arbejde for Haandværkere i Jærn- og Metalindustrien.

For os er disse faa Blade af de finske Metalarbejderes Dagbog som egnede til at kalde Minderne fra vore første Dage frem, og vi undgaar navnlig ikke at se, hvor daarligt det staar til med Arbejderens Ret lige overfor Arbejdsgiveren, samtidig med at vi kan glæde os over, at vore Trængsler paa dette Omraade hører Fortiden til. Af de nuværende finske Forhold paa Arbejdspladserne kan vi ogsaa roligt slutte os til, hvorledes det vilde have været hos os, dersom Arbejderne ikke havde haft deres gode Sammenhold og do. Organisationer. Men der skal nu en Gang Tid til at udrydde Uret og Uskik, naar de hviler paa Vaner fra Generation til Generation.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Til Afdelingsformændene. Forretningsudvalget henstiller ved nærværende til Afdelingsformændene saa vidt muligt kun at skrive om én Sag paa hvert Stykke Papir.

Naar der sker en Sammenblanding af flere Ting i samme Brev, er det nemlig umuligt at holde Arkivet i den Orden, det bør holdes i.

Observer! Af de udsendte Spørgeskemaer om Lærlingeforholdene er til Dato kun indkommet lidt over Halvdelen. De manglende bedes snarest indsendt.

Fjerritslev. Paa det derværende Støberi arbejder for Tiden en Former Jørgen Sørensen fra Nykøbing J. Han er for det første slettet for Restance for flere Aar siden, og i Mellemtiden har han haft gemt sig i Løgstør, hvor der ingen organiserede Formere

fandtes, men for det andet har han en fleraarig gammel Gæld til Forbundet, og saalænge der ikke er fremkommet Meddelelse om, at han har ordnet dette Forhold, kan vore Medlemmer ikke arbejde sammen med ham.

Fredericia. En hos Aktieselskabet Ernst Voss ført lokal Forhandling om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger har medført, at vore derværende Medlemmer har erholdt et Dyrtidstillæg, medens Aktieselskabet ikke vilde gaa med til Forhøjelse af Timelønningerne. Ordningen gælder til Januar 1917, og det ugentlige Tillæg er stillet op efter Timelønnens Størrelse, saaledes at de, der har Timelønninger paa 38—39 Øre, erholder 4 Kr. pr. Uge, 40 Øre: 3 Kr. 50 Øre, 41 Øre: 3 Kr., 42—43 Øre: 2 Kr., 44—45 Øre: 1 Kr., og 46—47 Øre: 50 Øre pr. Uge.

Det er en noget mærkværdig Ordning, men da den er tiltraadt, maa den jo nu gælde til Nytaar.

Galten. Formerne paa det i sidste Nummer af Fagbladet omtalte ny Støberi i Galten havde i Slutningen af August vedtaget at oprette selvstændig Afdeling. Der indgik imidlertid fra 2 bekendte Tillidsmænd i Aarhus Afdeling, hvorunder Formerne i Galten sorterer, skriftlige Meddelelser om, at det næppe vilde være heldigt, at der blev Afdeling i Galten. Oplysningerne var af den Art, at Forretningsudvalget holdt det for uforsvarligt for Tiden at lade Formerne i Galten danne Afdeling.

I den Anledning afholdtes et Møde der i Byen den 8. September, og de 2 nævnte Tillidsmænd fra Aarhus samt Forbundets Formand var til Stede. I den korte Tid, Støberiet har eksisteret, har der været ikke mindre end 3 Støbemestere, og den for Tiden fungerende, hvis Omdømme mellem Kollegerne ikke er af allerførste Klasse, var, da Mødet afholdtes, Medlem af Forbundet. Her opførte han sig imidlertid saaledes, at Forretningsudvalget paa et Møde den 13. Septbr. har ekskluderet ham af Forbundet, og Medlemmerne i Galten er meddelt, at de maa klare sig med ham som de bedst kan, hvis de vil arbejde under ham, da Forbundet ikke gaar til Forhandling med Fabrikken, saalænge den Mand er i dens Tjeneste.

Holstebro. Den 7. September afholdtes der hos Firmaet V. Birn & Brødre et Mæglingsmøde paa Grund af Klage over, at Maskinformerne maatte vente 2 til 3 Timer hveranden Dag paa den Arbejdsmandshjælp, de efter lokal Overenskomst skulde have til Udslagningen. Fabrikanten hævdede, at han satte det Antal Arbejdsmænd til Hjælp ved Udslagning, som han var indgaaet paa, og at han ikke kunde skaffe flere Folk. Skulde han antage flere, havde han ikke Brug for dem i den øvrige Tid, og mere grelt vilde dette Forhold blive, naar Fabrikkens Udvidelse var færdig og flere Formemaskiner tagne i Brug.

En saadan Fremstilling maatte Forbundet til en vis Grad bøje sig for, men man kunde ikke give Fabrikanten Ret i, at han derfor havde Lov at reducere Fortjenesten, og naar han forlangte, at Maskinformerne skulde slaa ud alene, indtil Arbejdsmændene blev færdige hos Haandformerne, maatte han erstatte dem, og der krævedes derfor, at Maskinformerne for den Tid, de under Udslagningen ingen Arbejdsmandshjælp havde, skulde have en Betaling, der svarede til deres gennemsnitlige Fortjeneste ved Akkorderne.

Efter en længere Forhandling og med mange Udenomsforsøg fra Fabrikantens Side, indgik han dog paa Kravet, og hermed maatte Sagen anses for sluttet, men man skal være forsigtig med at gøre Regning uden Hr. Birn. Det viste sig nemlig senere, at han kun vilde betale Halvdelen af Gennemsnitsfortjenesten for den ovenomtalte Tid. Hvad han dermed mener, er ikke godt at vide, men Mæglingsreferatet taler saa tydeligt og enkelt, at han godt kan overholde det med det samme, hvis han overhovedet vil have sit Støbegods slaaet ud.

Hørsholm. Efter at der i nogen Tid har været ført Forhandling om Højnelse af de ansatte Timelønninger, meddeles det under 15. August, at Sagen er sluttet. For 11 Medlemmers Vedkommende er Timelønnen hævet med 42 Øre tilsammen. En Modelformers Timeløn hævedes fra 62 til 67 Øre. De 10 øvrige Medlemmer er Maskinformere, og deres Timeløn var mellem 37 og 44 Øre. Den er nu mellem 39 og 46 Øre. Gennemsnittet for alle steg derved fra 41,1 til 43,9 Øre. Den trufne Ordning gælder kun til 1. Oktober d. A.

København. I Foraaret 1915, da man hos Firmaet F. L. Smidth & Co. fik ordnet Akkordforholdene, og hvor der samtidig blev Aftale om, at de gældende Akkordpriser skulde afdrages 20 pCt., naar Støbning og Udslagning blev et Formerne uvedkommende Arbejde, er der for en Tid siden sket en Opsigelse af den gældende Prisliste.

Ved lokal Forhandling er der derefter opnaaet Enighed om, at alle Priser under 5 Kr., som var gældende i Firmaets gamle Støberi, og som har været udsatte for ovennævnte Reduktion, skal forhøjes med 8%. Priser under 5 Kr., men som endnu ikke er reducerede med ovennævnte Afdrag, skal, naar dette er foretaget, derefter forhøjes med 10 pCt. Videre skal Materialet til det mindre Arbejde forbedres.

Overenskomsten herom kan til enhver Tid opsiges af begge Parter med 3 Maaneders Varsel.

I Fagbladet for Juni d. A. er omtalt en Mæglingssag fra Firmaet Riedel & Lindegaard. Firmaet havde givet Nordisk Filmskompagni Tilladelse til paa en Søndag at optage en Film i Støberiet, og denne skulde forestille en Fabriksbrand. Paa Grund af ca. 70 splintrede Ruder og anden Ravage kunde Formerne (17 Mand) ikke arbejde den næste Dag. Mæglingsmødet sluttede ikke Sagen.

Formernes Erstatningskrav lød paa 136 Kr., og den 7. September naaede Sagen endelig frem til Timandsudvalget.

Mere end Halvdelen, altsaa 68 Kr., vilde Firmaet ikke gaa med til at betale, og Formerne havde vedtaget, at de ikke vilde lade sig underbyde.

For imidlertid ikke at koste mere Tid og Penge derpaa, tog man mod Tilbudet, men paa Betingelse af,

at Beløbet overgik til den københavnske Afdelings Understøttelsesfond for gamle arbejdsudygtige Medlemmer, og hermed sluttedes Sagen.

Senere har Filmskompagniet rundet Summen op til 75 Kr. Disse 7 Kr. betyder næsten en utilgivelig Flothed, og vi haaber da ret alvorligt, at det ikke forrykker Kompagniets financielle Grundvold. Vore Medlemmer bør altsaa sikre sig økonomisk i Tide, hvis de ser Nordisk Filmskompagni med Filmskongen Psilander i Spidsen holde sit Indtog i Støberierne for at »sætte Brand i den«.

Den oftere omtalte Støbemester Nordbeck i Københavns Flydedoks Støberi har atter ladet høre fra sig. Til at tappe ud har Nordbeck indtil for nylig anvendt en Arbejdsmand, men da denne rejste, blev en Former beordret til at tappe ud. Selvfølgelig er saadanne Smaating som Skødeskind og farvede Briller en ukendt Ting hos en praktisk Støberimand som Nordbeck. Bemeldte Former krævede en ekstra Betaling for at tappe ud, og dette vil sikkert alle finde saare naturligt, men Nordbeck var af anden Mening, idet han afskedigede Formeren paa staaende Fod, da denne fastholdt sit Krav.

Et Mæglingsmøde blev derefter begæret, men forinden dets Afholdelse er Sagen ordnet, idet Formeren gik til Direktøren og forelagde ham Sagen. Der var dog løbet 13—14 Spadseredage paa.

Direktøren genantog straks Formeren, men overfor det rejste Erstatningskrav erklærede han, at Aktieselskabet kun vilde betale Halvdelen, da det var en Fejl af Formeren, at han ikke straks var kommet til ham.

Det er næppe den Afslutning Hr. Støbemesteren havde ønsket sig.

Næstved Afdeling har meddelt, at de fortsatte Forhandlinger om Akkordernes Forhøjelse siden sidste Meddelelse har medført, at 22 forskellige Akkorder er forhøjet med fra 25 til 50 pCt. samt Forbedring af noget Materiale.

Roskilde. Paa Fabrikken »Maglekilde«, hvor der ikke arbejdes i Akkord, er Timelønnen forhøjet med 2 Øre pr. Mand. Højest er derefter 59 Øre, lavest er 56 Øre og Gennemsnittet 57 Øre.

Ribe. I Juli overmeldte Maskinformerne hos Fabrikant Obbekær i Ribe sig til Formerforbundet.

Den 17. August protesterede Dansk Arbejdsmandsforbund mod, at de var optagne, da 7 af dem hver skyldte 4 Kr. 50 Øre i paalignet Ekstrakontingent.

En Undersøgelse har vist, at Arbejdsmændenes Afdeling i Ribe i Februar 1913 er paalignet et saadant Beløb pr. Medlem til Arbejdsløshedskassen, men af de 7 Maskinformere var kun 1 Medlem af Forbundet den Gang. De 6 øvrige er indmeldte i Arbejdsmandsforbundet j 1914—15.

Vi tvivler paa, at ret mange Organisationer i samme Tilfælde vilde komme til det Resultat, at de 6 nævnte Mænd skyldte disse Penge, men da Arbejdsmandsforbundet hævder, at det er saaledes, har vor Forbundsledelse besluttet at betale Beløbet.

Skanderborg. Det hidtil betalte Dyrtidstillæg til de i ren Timeløn arbejdende Formere er nu bortfaldet. Timelønnen er derefter 66 Øre pr. Mand med Undtagelse af en ældre Former, der har 60 Øre i Timen.

Svendborg. Den 18. August afholdtes Mæglingsmøde paa De forenede Støberier i Svendborg i Anledning af følgende:

Ved en Revision af Akkorderne, bl. a. for Formemaskinerne, enedes man om en bestemt Minimums- og Maksimumspris for en bestemt Brædtstørrelse. Mellem de 2 Grænser skulde Priserne være for de herunder hørende Brædder, men der var dog en mundtlig Aftale om, at Maksimum med særlige og vanskelige Brædder kunde overskrides. Et saadant Brædt var fremkommet. Maksimum var 50 Øre, og Formerne forlangte 70 Øre. Direktøren vilde ikke erkende at Brædtet var vanskeligt. Sagen ordnedes paa den Maade, at den vanskelige Del paa Brædtet toges bort.

Samtidig var der rejst Krav om Tillæg til 6 i ren Timeløn arbejdende Formere. 3 Modelformere fik Timelønnen hævet fra 64 til 67 Øre. 3 andre fik Timelønnen hævet fra 53 til 56 Øre.

Stubbekøbing. Paa det derværende Støberi har der i en Del Aar været en tysk Støbemester, der ikke altid har været omtalt paa den fordelagtigste Maade af Formerne, og for vore Medlemmer har Stubbekøbing ikke været noget blivende Sted.

Nu har den sidste Former forladt Skansen, og han er ene tilbage med nogle Maskinformere, der er Medlemmer af Arbejdsmandsforbundet. Hvis noget Medlem tilbydes Arbejde der, bør han ikke tage det til de gældende Akkordpriser, der opgives at være altfor smaa, men sikre sig en tidssvarende Timeløn og straks meddele Forbundet om sin Antagelse.

Skive. Paa det derværende Aktieselskabs Kontor skulde der den 7. September være afholdt Mæglingsmøde paa Krav om 10 pCt. Forhøjelse af Akkordpriserne, Tillæg til de ansatte Timelønninger og Krav om 70 Øre i Timen, naar Enighed om Akkord ikke kunde opnaas.

Det viste sig imidlertid, at Fabrikkens Støbemester havde begaaet saadanne Forseelser overfor Fabrikken, at han skulde afskediges, og under disse Forhold henstillede Sammenslutningens Mæglingsmand, at Aktieselskabet til 1. Oktober antog en ny Støbemester, og at Forhandling derefter optoges om de stillede Krav, saaledes at de eventuelle Resultater faar tilbagevirkende Kraft til den Dag, Mæglingen egentlig skulde have været afholdt.

Dette Forslag akcepteredes.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Paa Københavns Dørgrebs- og Metalvarefabrik, Holger Danskesvej 91, er Timelønnen forhøjet for 15 Mand med 75 Øre pr. Time, saaledes at Gennemsnitstimelønnen er hævet fra 54 Øre til 59 Øre. Samtidig blev en Del Akkorder forhøjede med fra 10 til 50 pCt.

Gennemsnitstimelønnen paa denne Virksomhed er siden 1. Januar d. A. forhøjet ialt fra 48 Øre til 59 Øre.

Paa Aktieselskabet Fr. O. Jørgensens Fabrik, Strandlodsvej, blev der fra Arbejdernes Side rejst Krav om en Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger og Akkordpriser. Gennemsnitstimelønnen er 58,7 Øre. Firmaet gav et Tilbud paa 10 pCt. Forhøjelse paa Timelønnen og 5 pCt. paa Akkorderne.

Dette Tilbud blev modtaget. Der beskæftiges 13 Mand.

Hos Gørtlermester R. Haut, Skindergade, er Timelønnen for 2 Mand forhøjet med ialt 19 Øre. Dermed er Gennemsnitstimelønnen forhøjet fra 50,3 Øre til 57 Øre. Paa Akkorderne, som i høj Grad var forældede, bliver der, efterhaanden som de fremkommer, fastsat nye Priser. Der beskæftiges paa Værkstedet ialt 3 Mand.

Mæglingsmøder. Paa Københavns Lampe- og Lysekronefabrik, St. Kongensgade 63, afholdtes Mæglingsmøde i Anledning af fremsat Krav om Lønningsdagens Flytning fra Lørdag til Fredag. Kravet blev opfyldt.

Paa Firmaet Hassel & Teudt's Fabrik afholdtes Mæglingsmøde den 28. August d. A. i Anledning af et fra Arbejdernes Side rejst Timelønskrav, samt om Uoverensstemmelser angaaende Betaling af Udearbejdstillæg. Paa Mæglingsmødet opnaaedes ikke Enighed, idet Firmaet fremsatte et Tilbud om en Forhøjelse paa 2 Øre pr. Time pr. Mand, men afviste Kravet om Udearbejdstillæg. Gennemsnitstimelønnen er 51,3 Øre. Spørgsmaalene henvistes derfor til videre Behandling paa et Timandsmøde.

Timandsmøde afholdtes den 18. September d. A. i Anledning af Uoverensstemmelserne paa Firmaet Hassel & Teudt's Fabrik.

Man enedes om at afgøre begge Spørgsmaalene med, at Timelønningerne hævedes saaledes:

1 Mand med 7 Øre pr. Time, fra 53 Øre til 60 Øre.
1 Mand med 4 Øre pr. Time, fra 48 Øre til 52 Øre.
1 Mand med 2 Øre pr. Time, fra 53 Øre til 55 Øre.

Derved hævedes Gennemsnitstimelønnen fra 51,3 til 55,7 Øre.

Aarhus. Hos Gørtlermester Lund i Klosterstræde har 5 Mand faaet Timelønnen forhøjet med 5 Øre hver pr. Time, 1 Mand med 2 Øre, og 2 Mand, som var paa Ugeløn, har faaet denne forhøjet fra 34 og 37 til 40 Kr. pr. Uge. Forhøjelsen andrager ialt 43 Øre pr. Time til Fordeling paa 8 Mand. Gennemsnitstimelønnen er dermed hævet fra 59 Øre til 64,3 Øre. Siden 1. Marts d. A. er Gennemsnitstimelønnen paa dette Værksted ialt forhøjet med 17 Øre.

Hos C. Hansen, Graven, er Timelønnen forhøjet for 1 Mand fra 57 Øre til 59 Øre.

Aarhusafdelingens Formand, H. Valeur, er for Tiden indkaldt til Militærtjeneste i Sikringsstyrken, hvorfor Afdelingens Kasserer, A. Nielsen, Øst Boulevarden 11 F, 4. Sal, midlertidig fungerer som Afdelingens Formand.

Meddelelse fra Forbundet. Det i Anledning af Konflikten i Norge og de her i Foraaret værende Arbejdsstandsninger paaligned Ekstrakontingent à 10 Øre pr. Uge, ophører fra og med Uge 23 (den 2. September) d. A., hvorefter Forbundets almindelige røde Mærker atter anvendes.

Metaltrykkere.

Nordiske Metalvarefabrikker, Ryesgade 3, København, er indgaaet paa, at Timelønnen hæves med 5 Øre pr. Time for 6 Mand (fra 50 til 55 Øre).

Paa Dansk Forsølvningsanstalt, Købmagergade 50, har 5 Mand faaet hævet deres Timeløn med 2 Øre til hver. Den gennemsnitlige Timeløn er dermed bragt op til 58,1 Øre.

Hos T. Baagøes Eftf., Niels Juelsgade 9, er Timelønnen hævet for 1 Mand fra 55 til 60 Øre, og for 1 Mand fra 47 til 55 Øre.

A/S Carl Lunds Fabrikker. I en Skrivelse af 16. August d. A. begærer nævnte A/S Mæglingsmøde afholdt paa et af samtlige Arbejdere stillet Krav om, at Arbejdet om Lørdagen sluttedes Kl. 2 i Stedet for som nu Kl. 5, Arbejderne vilde da undvære Middagstiden, hvorved Arbejdstiden formindskedes med 2½ Time.

Efter at det paa Mæglingsmødet, Fredag den 18. August, var oplyst for Direktionen, at *samtlige Arbejdere var enige i Ønsket om for Fremtiden at standse Arbejdet Kl. 2 om Lørdagen*, erklærede Direktionen sig villig til at lade denne Ordning træde i Kraft fra og med Lørdag den 19. August 1916.

Hos Grann og Laglye, Kronprinsessegade 34, fik, som omtalt i forrige Nummer af Fagbladet, 1 Mand sin Timeløn hævet fra 75 til 85 Øre; nu har yderligere 1 Mand faaet sin Timeløn hævet fra 70 til 75 Øre. Den gennemsnitlige Timeløn er dermed bragt op til 80 Øre.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Hos Anker Heegaards Fabrikker i Frederiksværk er Timelønnen for hver Mand forhøjet med 3 Øre. Gennemsnittet blev derved 45,9 Øre.

Paa Skive Jærnstøberi og Maskinfabrik er Timelønnen for 11 Mand hævet fra 46 til 47,8 Øre.

De hos A/S Nielsen & Winthers Værktøjsmaskinfabrik, f. T. beskæftigede 564 Mand har faaet deres Timeløn hævet med gennemsnitlig 2,9 Øre til 49,8 Øre.

Paa A/S »Atlas« i København viste Gennemsnitstimelønnen foruroligende Tilbøjelighed til Dalen. Paa Henvendelse desangaaende lovede Direktøren at undersøge Forholdet, og Resultatet af Undersøgelsen er blevet, at Fabrikkens Gennemsnit i Løbet af Sommeren er hævet fra 47,7 til 50,1 Øre.

Paa De danske Mejeriers Maskinfabrik i Kolding er alle Akkorder i Kedelsmedien forhøjede med 10 pCt., alle do. i Maskinværkstedet og Smedien med 5 pCt. Endvidere har 34 Mand faaet 73 Øre til Fordeling som Timelønstillæg. Gennemsnittet er nu 47,2 Øre.

Hos Smedemester Larsen og paa Sydjysk Maskinfabrik i samme By er der ligeledes sket mindre Forhøjelser. Sidstnævnte Fabrik har for 5te Gang tillige udbetalt 20 Kr. til gifte og 10 Kr. til ugifte i Dyrtidstillæg.

Paa Københavns Flydedok & Skibsværft har Kedelsmedene faaet deres Gennemsnitstimeløn forhøjet til 48,5 Øre.

Randers Afdeling meddeler, at der er gennemført Lønforhøjelse paa 5 af Byens industrielle Virksomheder. 7 Mand har dermed faaet deres Timeløn forhøjet fra 49 til 53,9 Øre gennemsnitlig.

Hos Jacob Holm & Sønner mægledes den 28. August paa et Lønkrav. 5 Mand fik 20 Øre til Fordeling pr. Time.

Paa Københavns Flydedok & Skibsværft mægledes den 24. August paa Lønkrav fra de elektriske Svejsere. De havde 80 Øre i Timen, de fik med det samme 85 Øre og om en Maaned yderligere 5 Øre.

Hos Fabrikant Rosenvinge i Grenaa har 3 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 47 til 53 Øre.

Hos Fabrikant Blom i Skanderborg er Timelønnen i Juli Maaned hævet fra gennemsnitlig 44,7 til 49,1 Øre. Desuden gaves et Dyrtidstillæg paa 2 Kr. pr. Uge at udbetale til de gifte Arbejdere til Jul.

Hos Fabrikant Christoffersen, Holeby, har 64 Mand faaet deres Timeløn hævet med gennemsnitlig 3,6 Øre, saaledes at Gennemsnittet nu er 49,1 Øre.

Paa Ernst Voss Fabrikker i Fredericia har 26 Mand faaet 69 Øre til Fordeling pr. Time, hvorved Gennemsnittet steg til 48,7 Øre. 25 Mand blandt de lavest lønnede fik samtidig et ugentlig Dyrtidstillæg, der varierer fra 50 til 350 Øre pr. Uge. Ligeledes reviderede en Del Akkordpriser i opadgaaende Retning.

Paa Kabelfabrikken i Middelfart er der ogsaa faldet en Del samlede Lønforhøjelser. I sidste Uge fik 13 Mand gennemsnitlig 4,4 Øre hver, hvorved deres Timeløn steg fra 57 til 61,4 Øre.

Paa Horsens Cyklelager har 15 af 16 Mand faaet deres Gennemsnit forhøjet fra 50,8 til 53,3 Øre. Samtidig har 9 Mand hos Kobbersmed Chr. Nielsen i Horsens faaet deres Timeløn hævet fra 48,7 til 53,6 Øre.

Paa Fabrikken »Landsperg« i Holbæk har 13 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 43,8 til 46 Øre gennemsnitlig. For alt Daglønsarbejde ved Reparation af Værktøjsmaskiner betales 60 Øre pr. Time.

Under Trusel om Strejke er der opnaaet en Forhøjelse af 5 Øre til alle Timelønninger hos Smedemestrene i Vordingborg og dennes nærmeste Omegn. Før Kravets Fremsættelse var Gennemsnitstimelønnen 44,9 Øre.

Paa Andelscementfabrikken »Lindholm« ved Nørresundby har 7 Mand faaet deres Timeløn bragt op fra 47,7 Øre til omtrent samme Gennemsnit som paa de øvrige Cementfabrikker, nemlig 52,4 Øre. Tillægget fik tilbagevirkende Kraft til 1. April.

Paa Allerups nye Maskinfabrik i Odense har 12 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 49,8 til 53,7 Øre.

Hos Jens Rasmussen i Svendborg har 14 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 42,6 til 45,7 Øre. Paa De forenede Jærnstøberier i samme By er Resultatet af det ved Mæglingen den 29. Juni aftalte Løntillæg blevet, at Timelønnen er hævet fra 45,6 til 47,8 for ialt ca. 50 Mand. Akkordpriserne er forhøjede med fra 5 til 15 pCt.

Ved Mægling den 11. September har 7 Mand paa Fabrikken »Vulcan« i Maribo faaet deres Timeløn hævet med ialt 15 Øre straks. Den 1. November faar hver Mand yderligere 1 Øre.

Særskilte Akkordprisforhøjelser. Hos Fabrikant Nordsteen i Hillerød er der opnaaet gennemgaaende Forhøjelse af Akkordpriserne paa fra 15—20 pCt. Er der mere end 5 Timers ugentlig Daglønsarbejde, gives der 25 pCt. paa det overskydende Antal Timer. Drejerne faar desuden 25 pCt. paa alt Reparationsarbejde, som skal ud af Værkstedet.

Mæglingsmøder. Under 17. August afholdtes Mæglingsmøde i Esbjerg i Anledning af et af Maskinarbejderne stillet Krav til de derværende Motorfabrikker om 20 Øre ekstra pr. Time for alt Reparationsarbejde paa Motorer ombord i Fiskekuttere. Man enedes om at knæsætte dette Krav, ligesom det aftaltes, at alt Arbejde paa Motorer i Værkstedet, saavel paa stationære Motorer som Baadmotorer, betales med 3 Øre ekstra pr. Time, ligesom at der i saa stor Udstrækning som muligt skal gives Akkord paa Reparationsarbejdet.

Paa Mæglingsmødet den 24. August paa Københavns Flydedok & Skibsværft behandledes foruden Svejsernes Lønkrav, Krav fra Kedelsmedene om en Indskrænkning af det ugentlige Maksimum paa 12 Timer for Overarbejdet. Værftet erkendte Nødvendigheden af at indskrænke Overarbejdet i Kedelsmedien, men vilde ikke gaa medtil en Nedsættelse af Maksimumet. Svendene vedtog at afvente Resultatet af denne Indskrænkning.

Endvidere behandledes en Sag, hvorunder Værftet havde afdraget en Mand 10 Kr. for bortkommet Værktøj. Beløbet udbetaltes.

Hos Burmeister & Wain paa Refshaleøen havde nogle Nittere og Stemmere forladt Arbejdspladsen i Arbejdstiden og var derover kommet i Skændsmaal med nogle Undermestre. Samtlige 10 Mand, det drejede sig om, afskedigedes. De søgte Arbejde paa Flydedokken, antoges, men afskedigedes straks efter under betænkelige Omstændigheder. De kunde heller ikke faa Arbejde paa Refshaleøen, og Sagen vakte mere og mere Røre og truede med at antage urimelige Dimensioner. A/S Burmeister & Wain forlangte da Mægling. Saadan afholdtes under 8. September. De paagældende Arbejdere erkendte det uberettigede i deres Optræden, hvorefter de paany gik i Arbejde. Firmaet erklærede naturligvis for sin Part ikke at ville forsøge at lægge disse Folk Hindringer i Vejen for at faa Arbejde andet Steds.

Timandsmøde. Torsdagen den 7. September afholdtes Timandsmøde, hvor følgende Sag behandledes: Krav om Efterbetaling af ca. 20 Kr. for 2 Stkr. Centralvarmearbejder for A/S »Vølund«. Sagen afgjordes med en Udbetaling af ialt 15 Kr.

Filehuggerne. Som bekendt har det lille Filehuggerfag i de senere Aar betalt sine Svende meget daarligt. Kravene om at faa Forholdene forbedrede har derfor med kortere og kortere Mellemrum trængt sig frem, og allerede et Par Gange tidligere i Aar har der været truffet Foranstaltninger til Forbedringer. Alt imedens har man forhandlet mellem Parterne om Indførelse af en Akkordpriskurant, men Enighed opnaaedes ikke. Den 7. September holdtes et Møde om Sagen, hvor Timandsudvalget deltog. Svendene fremlagde deres Forslag til Akkordpriser, og efter nogen Forhandling blandt Mestrene indbyrdes, akcepteredes dette helt og holdent.

Aarhus Dynamo- og Elektromotorfabrik. Under Konflikter meddeltes i sidste Nummer af Fagbladet, at Kollegerne paa ovennævnte Arbejdsplads var meget utilfredse med, at de ikke kunde faa Akkord. Direkte Forhandlinger baade før og efter Mæglingen førte intet til, endskønt man efter Mæglingen havde næret Haab om, at Sagen vilde glide i Lave. Ganske af sig selv affolkedes Virksomheden, nemlig lidt efter lidt. Dette skete altsaa ikke, og Sagen forelagdes et Timandsmøde den 24. August. Der sagde man, at dersom Enighed om en Akkordpriskurant ikke var opnaaet inden 1. September, vilde et Udvalg af Repræsentanter fra Organisationerne træde til og skaffe Enighed tilveje. I Begyndelsen af September forelaa Meddelelse fra begge Parter om, at Sagen var i Orden. Ordningen har tilbagevirkende Kraft til 1. August.

Elektricitetsværkerne. I den Kæde af kommunale Elektricitetsværker, som i det sidste halvandet Aarstid med mere eller mindre god Villie har maattet revidere Lønningerne for deres Maskinarbejdere, Maskinister, Montører og Assistenter og for den Sags Skyld da for Resten ogsaa Mestrene med, er nu kommet Helsingør og Svendborg.

I Helsingør har der i lang Tid staaet Forhandlinger paa. Kommunen troede til en Begyndelse vistnok, at de opstillede Fordringer — 1800 Kr. i Begyndelsesløn, stigende til 2400 Kr. — kun var Fordringer, der stilledes til en Kommune, men nu er der fastsat en Lønstigningsskala fra 1700—2300 Kr. for fast ansatte. For de ikke under Lønningsvedtægten hørende Maskinarbejdere er der afsluttet en særlig Overenskomst, som nøje slutter sig til den i Jærnindustrien gældende, dog gives der 14 Dages Sommerferie.

I Svendborg lønnedes med omkring 1400 Kr. pr. Mand. Lønnen forhøjedes nu straks til 1750 Kr. aarlig pr. Mand. Overarbejde betales med 90 Øre i Timen, og for Vagt paa Helligdage (ikke Søndage) betales 6 Kr. pr. Dag. Endvidere gives 8 Dages Sommerferie med Løn.

Ferie. Paa Assens Sukkerfabrik begyndte Ledelsen at nægte vore Folk Ferie, naar de havde været indkaldte til Sikringsstyrken, hvad der ikke var Tilfældet overfor andre Arbejdergrupper. En Henvendelse fra vor Afdeling ændrede dog efter nogen Korrespondance dette Forhold.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brøndershev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Smedemester Ringer, Aalborg.
5. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
6. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
7. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.
8. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.
9. Holger Jensen & Co., Vesterbrogade 80, der nægter at betale et Medlem hans tilgodehavende Timeløn.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

Blokade af Privatbanerne. »Foreningen af Funktionærer ved danske Privatbaner« har overfor de eksisterende Privatbaneselskaber iværksat en Lønbevægelse, som den agter at sætte alt ind paa at gennemføre, bl. a. ved at opsige Pladserne til Fratrædelse.

Paa derom rettet Forespørgsel har vort Forbund erklæret ikke at ville medvirke til, at de forladte Pladser optoges af Forbundets Medlemmer.

Provinselektricitetsværkerne. »Foreningen af Funktionærer ved danske Provinselektricitetsværker«, meddeler at Blokaden af Aalborg Elektricitetsværk, er hævet. Byraadet er gaaet ind paa at betale den forlangte Løn.

Strejke hos Sølvvarefabrikant Carl Cohr i Fredericia. Sølvvarefabrikant Cohr i Fredericia, som har en stor Filial i København, er en indenfor Jærn- og Metal ret berømt for ikke at sige berygtet Herre. Han forstaar at holde sig paa gennemgaaende lave Lønninger, hvilket da ogsaa har bevirket, at han er blevet en hovedrig Mand. Og som det gaar saa mange andre, der skraber Penge sammen, er det ogsaa gaaet ham: Han er bleven i tilsvarende Grad opblæst og umedgørlig. Utallige er de Konflikter, som

Guld- og Sølvarbejderne har haft med denne Fabrikant, som dog stadig svømmer ovenpaa.

Forleden var det dog nær gaaet den gæve Mand en Smule galt. Han beskæftiger for Tiden 5 Smede og Maskinarbejdere eller lad os kalde dem Mekanikere, hvad der nærmest svarer til det Arbejde, de udfører her. Lønnen for de 5 var 60, 45, 45, 42 og 42 Øre i Timen, gennemsnitlig 46,8 Øre, og der gives ikke Akkord. Vore Kolleger forlangte nu gennemgaaende 10 à 11 Øre lagt til deres Timeløn, hvorved de altsaa vilde komme op paa 57 Øre i Timen, hvilket ikke kan siges at være for meget, naar Fortjenesten paa de jyske Fabrikker ligger i Nærheden af 70 Øre, tilmed da der her er Tale om selvstændige Arbejdere, men Fabrikant Cohr afviste pure Tanken om Lønforhøjelser; intet laa ham fjernere.

Fredagen den 18. henvende saa Forbundets Formand sig sammen med Afdelingsformanden, (som i Paranthes bemærket, er den af de 5 Arbejdere der har 60 Øre i Timen) til Hr. Cohr. Men nu blev Hr. Cohr for Alvor vred. Da Forbundets Formand gentagende hævdede, at Svendene ønskede en Lønforhøjelse og derfor udbad sig Forhandling, spurgte Hr. Cohr karakteristisk Forbundets Formand: »Hvad, er De næbbet!«. Under disse Omstændigheder var naturligvis Forhandling umulig. Den blev afbrudt med det samme med en diskret Oplysning til Hr. Cohr om, at han var en uforskammet Karl i sin Maade at optræde paa, men da de 2 Tillidsmænd havde fjernet sig, fik han travlt med et kalde paa de 4 tilbageværende Svende, som han tilbød henholdsvis 6, 5, 8 og 3 Øre lagt til deres Timelønninger, hvorved disse kom op paa 51, 50, 50 og 45 Øre.

I Middagstiden samledes saa Svendene og blev enige om at modtage dette Tilbud, for saa vidt Afdelingsformand Klüwer kunde fortsætte sit Arbejde og faa Timelønnen hævet fra 60 til 65 Øre. Meddelelsen herom overbragtes Hr. Cohr af en af Arbejderne. Det kneb. Han svarede ingen Ting den Dag, men da vore Kolleger Lørdag Morgen den 19. undlod at optræde paa Værkstedet, fik Fabrikanten hurtig besindet sig. Han bøjede sig for den foreliggende Realitet, lagde de 5 Øre paa, og antagelig er han lykkelig ved atter at have vor Afdelingsformand paa Værkstedet. I disse Tider vilde han nemlig ikke let kunde faa ham erstattet, og ikke mindst dette er en Realitet, selv for en Mand af Hr. Cohrs Kaliber.

Strejke i Lyngby. Paa Cohns Maskinfabrik i Lyngby, forhen »Trio«, forlod samtlige Kolleger den 24. August Arbejdet, fordi der var opstaaet Uenighed om, hvorvidt en aftalt Betaling for Montering af Drejebænke gjaldt et helt Parti eller kun Dele deraf. Firmaet paastod det sidste. Tillidsmanden havde overfor Firmaet erklæret, at han intet Hensyn tog til Afdelingen eller dens Formand, hvorfor Firmaet fandt det overflødigt at henvende sig der om en Forhandling. Det kom da til Forbundet, som naturligvis ikke kan gribe ind udenom Afdelingen, og derfor maatte henvise Firmaet til denne. I dette Kaos laa Sagen nogle Dage, indtil et Par af de i Sagen interesserede Kolleger henvendte sig til Afdelingsformanden og bad Afdelingen tage fat. Disse meddelte samtidig, at de Strejkende havde afsat den paagældende Tillidsmand og ejheller vilde fastholde Kravet om hans Genansættelse paa Fabrikken. En Forhandling kom derefter i Stand mellem Firmaet og Afdelingen. Spørgsmaalet om Drejebænkene fandt, da de i Mellemtiden var lavet færdige af Lærlinge og Værkfører, men fremtidig betales 70 Øre i Timen for alt Arbejde, der ikke kan laves i Akkord, og alle nuværende Timelønninger forhøjes med 4 Øre pr. Mand.

Uvarslet Arbejdsstandsning i København. Hos Fabrikant Christoffersen paa Fælledvej iværksatte 12 Mand den 8. September Strejke, fordi Firmaet pludselig udstedte Forbud imod, at der som hidtil hentedes Øl 2 Gange om Dagen. Arbejderne sagde imidlertid, at de kun var gaaede fra Fabrikken for at faa deres sædvanlige Øl, men da de kom og vilde ind igen, afskedigede Fabrikanten dem alle. Senere kunde dog kun Tillidsmanden faa sin Afregning. Sammenslutningen klagede over ulovlig Strejke. Mandagen den 11. September genoptoges Arbejdet af samtlige, ogsaa af Tillidsmanden.

Selve Divergensspørgsmaalet forhandledes der ikke om, idet Arbejderne ikke forud for Arbejdsstandsningen havde været uvillige til at give Afkald paa den nuværende Ordning til Fordel for en ny. Deres Selvtægt gjaldt i højeste Grad Maaden, hvorpaa Firmaet vilde afskaffe den nuværende Ordning.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Stiftelsesfest i København.

Lørdag den 26. August fejrede Metaltrykkerne deres Forenings 31-aarige Bestaaen ved en Stiftelsesfest, som afholdtes i Festsalen, Jagtvej 113.

I Dagens Anledning var Foreningens Medlemmer med Damer indbudte til en festlig Sammenkomst. Formanden bød Velkommen og erindrede om Anledningen til Festens Afholdelse.

I Aftenunderholdningen, som var meget vellykket, deltog Skuespillerinde Frk. Olga Hallberg samt Hr. Skuespiller Albert Jacobsen og Illusionisten Hr. Jean Ferrini, som ved deres muntre Assistance satte Stemningen yderligere op. Deltagerne gav deres Bifald tilkende med den vel tilrettelagte Aftenunderholdning. Derefter samledes man om Kaffebordene, hvor Foreningen var Vært. Herefter tog Dansen sin Begyndelse og vedvarede til den lyse Morgen, kun afbrudt midt paa Natten, hvor man benyttede Lejligheden til at nyde en Forfriskning. Alt i alt var det en overmaade fornøjelig og kammeratlig Fest.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
16217	Andersen, Chr. Hjalmar ..	Baldersbrønde	4. 3.90	Kbhvn. Afd. 1	5. 4.10	Kbhvn. Afd. 1	29. 4.16
2080	— Einer Martin ..	Frederiksberg	21.12.87	„ „ 1	12. 4.12	„ „ 1	20. 5.16
8319	— Ferdinand L. E.	København	20.10.94	„ „ 1	5. 6.15	„ „ 1	29. 4 16
8775	— Hans Chr.....	—	15. 8.83	D. Arbejdsm. Forb.	4. 2.11	„ „ 1	27. 5.16
3497	Berthelsen, Niels.....	Aarhus	24.12.75	Kbhvn. Afd. 1	19. 6.97	„ „ 1	29. 4.16
5734	Birkholm, Knud Holger ..	København	19. 6.94	„ „ 1	21. 8.15	„ „ 1	27. 5.16
15909	Bondo, Jens Peter	Voermark	29. 3.95	Svendborg	3. 3.16	Svendborg	25. 3.16
9430	Borggaard, Thorv. Emil ...	Nykøbing M.	20.11.81	Aarhus	27. 6.14	Aarhus	4. 3.15
3231	Børsholt, Emanuel Henry	—	14. 6.94	Horsens	3.11.13	Odense	11. 3.15
7707	Christoffersen, Herman	Assens	21. 6.93	Centr. Org. af Telf. arb.	1. 7.15	Kbhvn. Afd. 1	27. 5.16
21654	Døj, Carl Christian .	Resen Lemvig	20.11.94	Herning	1. 8.14	Holstebro	11.12.15
2170	Fejlberg, Poul	Givskud	23. 6.82	Kbhvn. Afd. 1	20.11.15	Kbhvn. Afd. 1	29. 4.16
3151	Frederiksen, N. P.....	Merløse	25. 3.70	Holbæk	1. 1.92	Holbæk	8. 1.16
23040	Friholt, Aage Chr.....	Egebjerg	23. 2.92	Kbhvn. Afd. 1	21. 2.16	Kbhvn. Afd. 1	29. 4.16
594	Friis, Carl Mogens ..	Frederiksberg	20. 4.97	„ „ 1	8.12.15	Nakskov	25. 3.16
13257	Geer, Henry Hans Chr.	Horsens	18.10.92	Silkeborg	6. 8.12	Aarhus	26. 2.16
23382	Hansen, Adolf Heinrich.	København	9. 2.87	Kbhvn. Afd. 1	13. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	13. 5.16
19973	— Chr. Oluf.....	Raabjerg pr. Aalbæk	15. 1.93	Frederikshavn	2. 3.12	Aarhus	23. 5.16
23397	— Einar Aage....	Søllerød	12.12.96	Kbhvn. Afd. 1	22. 4.16	Kbhvn. Afd. 1	20. 5.16
10272	— Anders.....	Vejlby	24. 6.86	„ „ 1	20.11.14	Aarhus	27.11.15
23018	— Arthur Vilh. E..	København	13. 6.93	„ „ 1	18. 2.16	Kbhvn. Afd. 1	6. 5.16
14672	— Hans Christoffer	Aarhus	2. 7.92	Aarhus	14. 8.15	Aarhus	1. 1.16
21978	— Hans Ferdinand	Brejninge	17.12.95	Roskilde	8. 5.15	Roskilde	26. 2.16
10604	— Johannes.....	Odense	28.10.84	Odense	1. 4.14	Odense	20.12.15
14399	— Steffen.....	Wamdrup	3. 7.63	Vejle	10. 1.16	Vejle	1. 4.16
16901	Henriksen, Adolf	København	21. 1.81	Kbhvn. Afd. 1	7. 7.15	Kbhvn. Afd. 1	29. 4.16
14686	Jensen, Carl Marius ...	Aarhus	9. 5.93	Aarhus	21. 8.15	Aarhus	22. 1.16
9123	— Einer Marinus.	Jebjerg	18. 4.91	—	28. 6.14	—	9.10.15
9429	— Jens	Vithen	6. 1.85	Aarhus	27. 6.14	Aarhus	27.11.15
19662	— Niels Chr.....	Thisted	21. 1.85	Odense	24.12.14	Svendborg	4. 3.16
15073	— Robert M.....	København	3. 2.94	Kbhvn. Afd. 1	24. 3.15	Kbhvn. Afd. 1	29. 4.16
2177	Jørgensen, Johannes.....	Orehoved	21.11.85	Essen a. d. Ruhr	27. 8.07	„ „ 1	13. 5.16
5932	Jacobsen, Ferry Peter ...	Fredericia	12. 2.97	Maribo	21. 2.15	Kbhvn. Anvisningsk.	15. 1.16
15905	Johansen, Johan Chr.	Diernisse	23. 8.87	Faaborg	29.10.10	Næstved	12. 9.12
5750	Kahl, Ernst F. G. ...	Leipzig	16. 2.81	Kbhvn. Afd. 1	21. 8.15	Kbhvn. Afd. 1	20. 5.16
17322	Knudsen, Frederik.....	Nakskov	29. 4.92	Nakskov	8. 5.10	„ „ 1	27. 5.16
19614	Langhoff, Hans Chr.....	Aarhus	21. 6.96	Aarhus	1. 5.16	Aarhus	13. 5.16
2744	Madsen, Jens Peter	Kosterlev	13. 3.59	Aarhus	31. 3.06	Aarhus	22. 1.16
21850	— Rich. Chr. Einer	Odense	7. 2.89	Faaborg	24. 4.15	Faaborg	11. 3.16
1398	Mathisen, Søren	—	25. 9 63	Filehuggernes Fagf.	1. 2.05	Kbhvn. Afd. 2	26. 2.16
23074	Michelsen, Chr.....	København	20.12.92	Kbhvn. Afd. 1	4. 3.16	„ „ 1	13. 5.16
2040	Nielsen, Aage.....	Gislinge	10. 3.95	„ „ 1	24.11.15	„ „ 1	20. 5.16
5884	— Albert.....	Næstved	23. 9.79	„ „ 2	6. 8.15	„ „ 2	12. 2.16
1151	— Anders Peter .	København	21.10.87	„ „ 1	13. 9.15	„ „ 1	29. 4.16
19818	— Helge Marinus	—	23. 4.96	„ „ 1	22. 1.16	„ „ 1	20. 5.16
21695	— Niels Chr.....	Jyderup	7. 5.85	Roskilde	13. 6.14	Roskilde	27.11.15
6647	— Søren.....	Allingaabro	15. 1.92	Aarhus	7. 3.14	Aarhus	25. 9.15
23125	Nørgaard, Chr.....	Fredericia	15. 2.85	Kbhvn. Afd. 1	18. 3.16	Kbhvn. Afd. 1	13. 5.16
4576	Olsen, Hans Peter....	Aarhus	28. 2.78	Aarhus	30. 8.13	Aarhus	2.10.15
9482	Petersen, Hakon Carl....	—	15. 1.96	—	1. 3.15	—	? 15
23392	— Kai Immanuel..	Sundbyøster	15. 5.94	Kbhvn. Afd. 1	16. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	27. 5.16
8849	— Kai Leonard...	København	30. 5.95	„ „ 1	18.10.13	„ „ 1	27. 5.16
15009	— Marinus.....	Assens	22.11.97	„ „ 1	17. 1.16	„ „ 1	29. 4.16
6603	— Niels Axelsen .	Aarhus	14. 5.73	Aarhus	26. 7.02	Aarhus	27. 3.15
23159	— Peter Nilaus...	Taarup	7. 4.95	Kbhvn. Afd. 1	4. 4.16	Kbhvn. Afd. 1	15. 4.16
17816	Pejstrup, Jens.....	Aalborg	8. 6.85	Aalborg	13. 5.05	Aalborg	17. 6.16
9374	Poulsen, Marinus Chr. Fr.	Odense	16. 4.82	Hillerød	14. 4.16	Hillerød	27. 5.16
12481	Rasmussen, Axel G.....	Aalborg	11. 5.90	Aalborg	10. 8.15	Aalborg	24. 6.16
20958	Rokkjær, Peter Helligsø.	Boddum	27. 4.92	Skive	26.10.13	Skive	27. 6.14
22059	Sørensen, Jens Chr.....	Strømmen	16. 2.97	Herning	5. 9.15	Aalborg	29. 1.16

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
787	Sørensen, Vald.	København	1. 2.70	Kbhvn. Afd. 1	26. 8.93	Kbhvn. Afd. 1	27. 5.16
2950	Scheibelein, C.	—	24. 7.86	Helsingør	4.10.13	Helsingør	11. 3.16
23110	Schøller, Aage Julius	Frederiksberg	3.10.92	Kbhvn. Afd. 1	15. 3.16	Kbhvn. Afd. 1	20. 5.16
3889	Stephansen, Stephan	Lende	30.12.84	Thisted	14. 7.07	Aarhus	16.10.15
15509	Svendsen, Georg.	Kolding	17. 4.93	Svendborg	9.11.12	Odense	4. 3 16
23131	Vlig, Albert	Kristiania	12. 5.73	Kbhvn. Afd. 1	25. 3.16	Kbhvn. Afd. 1	27. 5.16

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 7809	A. Dideriksen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 1033	H. Strømberg	(— — 1)
- 5076	S. A. Sandgreen	(— — 3)
- 21506	A. E. Johnsen	(— — 5)
- 19923	J. P. Madsen	(Aarhus)
- 9510	K. Schmidt	(Fredericia)
- 20675	M. P. H. Lund	(Horsens)
- 20623	V. E. Petersen	(Odense)
- 22199	S. O. Hansen	(Sorø)

Medlem Nr. 3887, K. F. Nielsen, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 6847 A. Hansen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 1846	Gram,	Emilius	23. 5.03
- 4807	Jensen,	Chr.	22. 7.99
- 8142	—	Nicolai Laur.	3. 9.04
- 7884	Johansen,	Hans Joh.	28. 4.06
- 12109	Lund,	Andr. Vilh.	1. 7.99
- 20079	Lundquist,	Gert Søren	14. 9.12
- 739	Mortensen,	Carl A.	16. 5.05
- 18679	Rasmussen,	Albert	19.10.12
- 7950	—	Jens Ch.	2. 5.08
- 15230	—	Søren Peter	18.11.06
- 5153	Surland,	Jan	21.10.01

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 19373	Andersen,	Henry Rud. Georg.	23.10.15
- 5194	—	Hugo Emil Peter	26. 4.15
- 8143	Bech,	Vilh. Johs.	11.12.15
- 23079	Bergstrøm,	Josef	4. 3.16
- 20607	Christiansen,	C. F.	28. 8.15
- 4329	Ebsen,	J. P. A.	17. 9.14
- 8730	Hansen,	Anker Jakob	22.11.13
- 6847	—	August	26. 2.16
- 7236	—	Henry Martin	6.11.15
- 18645	Hare,	Adolf Carl	27. 5.16
- 11833	Jensen,	Alfred	8.11.13
- 8657	Larsen,	Edv. Rasmus Joh.	3.10.14
- 12731	Nielsen,	Einer Laur.	23. 1.15
- 2663	Overballe,	Jens O. Jensen	10. 4.15
- 6904	Petersen,	Anton	14. 3.14
- 8974	—	Frederik Alfred	11. 4.14
- 8937	—	Frederik Johan	19. 9.14
- 12179	Rasmussen,	Harry Strøm	1. 4.16
- 8995	Sørensen,	Holger Laur.	2. 8.13

Efterlysning. Tillidsmænd, som kender Medlem Nr. 11687, O. Skov Olesens Adresse, bedes opgive den til Kassereren i Middelfart.

Medlemsbøgerne Nr. 19598, L. C. J. Nielsen, og 19838, Th. Frederiksen, bedes stoppede og indsendt til Hovedkontoret.

K. V. Jansen, Medlem Nr. 22532, der f. T. er Soldat, anmodes om at afhente sit Tilgodehavende fra Københavns Flydedok, Kr. 10,00, paa Afdeling 1's Kontor.

Beløbet, som var tilbageholdt for bortkommen Værktøj, er Firmaet paa et Mæglingsmøde den 24. f. M. indgaaet paa at udbetale.

Overskud. Emil Jensen, som arbejdede hos Jørgensen & Mathiasen, Gl. Kongevej 4, i Tiden fra den 12. Juli til den 24. Juli 1916, kan afhente et Overskud paa Falsemaskiner.

Breve. Følgende Breve henligger paa Anvisningskontoret i København:

1 til Medlem Nr. 2539, Maskinarb. C. O. B. Wulff.

1 til Medlem Nr. 10030, Smed Hans Nielsen (Afsender L. Hansen, Evaldsgade 21, 3., Aarhus).

1 til Smed Axel Jørgensen (Afsender J. Petersen, Allégade, Holstebro).

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 5, 12. Aarg.

Offentlige Arbejdsanvisningskontorer.

Siden sidste Meddelelse herom er der oprettet offentlige Arbejdsanvisningskontorer i Kolding (herunder Vejen), Gentofte (herunder Glostrup), Roskilde, Randers (herunder Langaa), Odense (herunder Bogense, Faaborg og Kerteminde) Aalborg (herunder Brovst).

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Esbjerg: Edv. Andersen, Sct. Pouls Allé 14. Bollesager.
Helsingør: P. S. Sørensen, Øernes Kolonivej.
Nykøbing F.: N. Jørgensen, Asylstræde 3.
Randers: (Midlertidig) V. Lund, Laksegade 12, 1.

Kasserere:

Faaborg: H. Jensen, Sandgyde 14 B. C.
Herning: R. S. Rasmussen. Pensionatet, Østergade 42. (Ingen Udbt.)
Holbæk: Alf Petersen, Godthaabsvej.
Ringsted: H. Flink, Køgevej 19. (Ingen Udbt.)
Silkeborg: E. Iversen, Jærnbanevej 8.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kasserere:

Stubbekøbing: Kassererens Adresse er: Møllegade 42, 1.

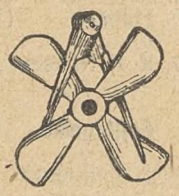
Borups Højskole.

Den 1. Oktober er det 25 Aar siden denne Virksomhed grundlagdes. Den begyndte med fire københavnske Svende; nu er der efter en jævnt voksende Fremgang, som navnlig tog til, da Betalingen for Fagforeningsmedlemmer nedsattes til det halve — som er 2 Kr. maanedlig i 7 Maaneder for et Fag med 2 ugentlige Timer, 1½ Kr. maanedlig for et Fag med een ugentlig Time — saa nu er der omkring 400 om Aaret og 21 Lærere underviser i Dansk, Stavning og Stil og Grammatik og Opiæsning, hvoraf man kan vælge efter Behag, i fremmede Sprog paa fire forskellige Hold, fra Begyndere og op til dem, der taler Sproget, dernæst i Bogholderi, Regning, Skrivning, Matematik, Stenografi og endelig i de Fag, som behandles i Samtale og Foredrag, nemlig Samfundskundskab, Historie, Geografi, Kunst, Literatur, Aandslivets Historie, Mundtlig Stil — en Art Livsfilosofi — Naturkundskab, Biologi og endelig en Række Oplæsninger af dansk Literatur fra Holberg til Paludan-Müller. Af disse Fag kan man saa udtage lidt eller meget, som det passer, og man kan jo da ogsaa ved at fortsætte fra Aar til Aar, selv om man kun tager eet Fag ad Gangen, arbejde sig gennem en Del. De, som er i Stand til at overkomme en Gruppe af Fag som Dansk og Foredragene, eller Dansk og et Sprog, kan faa de af Staten oprettede hele Fripladser, hvorom man henvender sig til Forstanderen.

Til Skolen er knyttet et Skolehjem, der ledes af en af de tidligere kvindelige Elever, med Bolig for dem fra Landet. Hver Lørdag Aften er der Elevsammenkomst baade for de gamle og for de ny. Der udgives en Gang om Maaneden et Blad, kaldet Borups Højskole, der gør Rede for Skolens Ideer og forøvrigt tjener til at styrke det indbyrdes Sammenhold. Om disse Ting kan man læse i Programmet, som faas paa vort Kontor.

Og nu er det altsaa 25 Aar siden Skolen oprettedes. Det har ikke været saa nemt at føre Højskolen ind i København; ude paa Landet skal alle paa Højskole, men her inde har der længe været en sejg Modstand, som vel især ligger i, at man har ment, at den Slags hørte til Luksus. Men efterhaanden som vore Medlemmer har forstaaet, at uden Kundskaber kan man daarligt klare sig, og efter at det er begyndt at gaa op for Folk, at Arbejdsklassen, hvis den ikke vil blive staaende ved de vundne Fordele, men vil længere frem og højere op, nødvendigvis maa skaffe sig et bredere Grundlag, saa er man samtidig bleven klar over, at et saadant Samlingssted for folkelig Kultur, hvor alle Anskuelser og Udviklingstrin mødes frit og behandles ligeligt, det er, hvad vi længe har savnet i København.

Foruden nu at anbefale vore Medlemmer at gøre Brug af denne folkelige Undervisning, skal vi endnu gøre opmærksom paa, at Forstander Borup indbyder os alle til at overvære et offentligt og gratis Møde i Grundtvigs Hus, hvor der paa selve Jubilæumsaftenen, Kl. 7, den 1. Oktober, vil blive holdt Taler og afsunget Sange. Skolen aabnes derefter den 3. Oktober.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole

Nørrebrogade 18. N.

Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 12 OKTOBER 1916 2. Aarg.

Vort nye Hus.

I Dagene Tirsdagen den 10. Oktober til Lørdagen den 14. Oktober, begge Dage incl., fandt Indflytningen i den nye Ejendom paa Gl. Kongevej Sted, og hermed har Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark med alle sine Organisationer taget Bolig i eget Hus. De nødvendige Detailler med Hensyn til Adresser paa Enkeltorganisationerne vil man finde bag i Bladet.

Den 6. April 1898 vedtog Hovedbestyrelsen for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund med 7 Stemmer mod 2 at købe Hjørneejendommen af Sct. Pederstræde og Larslejstræde, efter at det havde vist sig umuligt privat at bo til Huse, idet Værterne ikke vilde finde sig i den megen Passage af Medlemmer paa Trapperne. Købet af det nævnte Hus viste sig altsaa at rumme de tilstrækkelige Udviklingsmuligheder for Smedeforbundet i ca. 19 Aar, men efterhaanden var ikke alene de 2 Etager i Huset fuldstændig optagne af Kontorer, men ogsaa en Del af 3. Etage, nemlig 2. Sal, var forlængst taget i Brug af Dansk Formerforbund. Nu var i Virkeligheden alle Lokaler for smaa til at rumme den stadigt voksende Administration, som følger med det voksende Medlemstal. Da Smedeforbundet i Foraaret 1898 købte Ejendommen var det med et Medlemstal paa ca. 5000. Nu er Centralorganisationens Medlemstal ca. 18.000. Dette har bevirket, at saavel Trangen til større Lokaler som Evnen til at afholde de dermed forbundne Udgifter i tilstrækkelig Grad er til Stede.

Fremgangsmaaden ved at faa rejst det nye Hus har været den, at Smedeforbundet paa sin Kongres i 1914 vedtog en Resolution, der sluttede med følgende Passus:

„Hovedbestyrelsen bemyndiges til, saafremt den Udvikling (her er Tale om Metalarbejderkartellet under Start) maatte kræve forandrede Lokaleforhold, at træffe de hertil fornødne Dispositioner, eventuelt i Forbindelse med de andre Metalarbejderorganisationer".

Allerede nogle Maaneder derefter toges der fat paa Undersøgelsen af Mulighederne for eventuelt at købe et andet og større Hus, der kunde afgive tilstrækkelig Plads til hele det nuværende Organisationsmaskineri, og mange var de Tilbud, der modtoges om saadanne Køb, men intet kunde siges at være blot nogenlunde tilfredsstillende.

Man tog derefter fat paa Planerne om Opførelsen af en ny Bygning, og dermed traadte Spørgsmaalet om Stedets Beliggenhed frem i første Linie. Overvejelserne endte med, at man købte en Grund af Københavns Kommune, beliggende saa centralt som vel muligt.

Den 24. Juni 1915 forelaa Sagen til Behandling i Centralorganisationens Forretningsudvalg. Forhandlingsprotokollen indeholder herom følgende:

„Formanden meddelte, at man indenfor Smedeforbundets Hovedbestyrelse i Henhold til en paa dette Forbunds Kongres 1914 given Bemyndigelse til Anskaffelse af ny og større Lokaler for Organisationen, havde beskæftiget sig med Køb af en Ejendom, eventuelt Køb af en Grund, hvorpaa der kunde bygges tidssvarende Lokaler.

For at komme en Vej ud havde han anset det

for praktisk, at Smedeforbundet foreløbig alene beskæftigede sig med den Sag, for saa senere at forhandle med de solidariske Organisationer om Foretagendets endelige Financiering, saaledes at det eventuelt bliver Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, der kommer til at staa som Ejer af den eventuelle Nybygning.

Der forelaa nu et Projekt til Køb af en Grund hos Københavns Kommune, beliggende ved Gl. Kongevej og den indre Bred af Sct. Jørgens Sø. Planen vilde nu komme til at foreligge som Meddelelse til Smedeforbundets Repræsentantskabsmøde, men samtidig ønskede Formanden at høre Stemningen hos Forretningsudvalget og Centralledelsen for Metalarbejderkartellet.

De tilstedeværende Repræsentanter for Forretningsudvalget erklærede sig indforstaaede med Planens Realisation".

Sagen var samme Aften til Behandling i Centralledelsen, og Protokoltilførslen herom er saalydende:

„Formanden refererede i korte og store Træk Sagen saaledes som protokolleret under Forretningsudvalgets Møde.

Under den paafølgende Debat bemærkede Christian Petersen, at der indenfor Elektrikerforbundet, med Henblik paa dets forestaaende Kongres, var Rørelser oppe i Retning af Udmeldelse af Centralorganisationen. Dette var i særlig Grad Tilfældet i København, og han mente med Hensyn til Emnet, der behandledes, at have en vis Pligt til at fremsætte denne Oplysning. Jovrigt synes saavel han som Elektrikerforbundets anden tilstedeværende Repræsentant, V. Jensen, meget godt om det foreliggende Projekt.

I Lighed med, hvad Forretningsudvalget havde udtalt, udtaler Centralledelsen ligeledes sin Sympathi for Planens Realisation som skitseret".

Med disse Beslutninger var Grundlaget for at rejse en Bygning for alle Organisationer indenfor Centralorganisationen lagt. Der nedsattes senere et fælles Byggeudvalg, som har fulgt Projekter og Opførelse gennem alle Stadier, indtil Huset, hvortil Grundstenen nedlagdes den 20. November 1915, nu staar der, selv om det ikke er færdigt.

Thi færdigt til Indflytningen blev Huset ingenlunde, skønt man formente at have sikret sig rigelig Tid til Opførelsen, saaledes at det hele kunde staa færdigt til Oktober Flyttedag 1916. Der kom en saadan Streg i Regningen, nemlig Murer- og Murarbejdsmandsstrejkerne sidste Vinter og Foraar, som varede ca. 3 Maaneder, saa at det maatte bringe os Vanskeligheder saavel med Hensyn til den Del af Huset, som var udlejet, nemlig de 3 øverste Etager, som ogsaa m. H. t. den Del, som vore Organisationer selv har taget i Besiddelse, nemlig Stue, 1. og 2. Sal.

Men alle Vanskeligheder maa nu i det store og hele siges at være overvundne, og Lokalerne er baade rummelige og i enhver Henseende tiltalende. Udvendig vækker den nye Bygning Opmærksomheden hos de Forbipasserende. København er bleven en smuk Bygning rigere. Bygningens Arkitekt, Hr. Mandrup Poulsen, saa vel som Centralorganisationen selv har al Ære af Værket, og det samme kan siges om Fagforeningernes kooperative Foretagender og de Haandværkere, som har bygget og indrettet Huset. Alle har de sat en Ære i at gøre deres Bedste. Ikke mindst har Smedenes Aktieselskab „Aurora" forsynet Huset med en Del virkeligt 1ste Klasses Kunstsmedearbejde.

Huset financieres af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, hvis enkelte Organisationer yder sit Bidrag i Forhold til sit Medlemsantal.

Der er med Opførelsen af denne Bygning ligesom skabt en ny Epoke i Metalarbejderorganisationernes Historie her i Landet, og der er ikke alene Plads til alle dem, som senere maatte komme til, og som maatte ønske Tid efter anden at bidrage til en Centralisering af alle Arbejderorganisationer indenfor Jærn- og Metalindustrien, saaledes som vi kender Forbillederne fra Udlandet, og saaledes som det Tid efter anden maa lykkes at overvinde de Vanskeligheder, som der altid er forbundne med at forene flere Organisationer under en fælles Ledelse.

Vi byder hermed vore Medlemmer et hjerteligt Velkommen i det nye Hus. Ikke alene de mange Tusinder i København, som direkte eller indirekte har Ærinde i de ny Lokaler, men ogsaa de mange ude omkring fra Landets forskellige Kroge, som fra Tid til anden strømmer ind til Hovedstaden. For dem er Beliggenheden saa gunstig som vel mulig — kun 5 Minutters Gang fra Hovedbanegaarden og tæt op til alle Hovedkommunikationsmidlerne. Saa ikke alene føler vi os overbeviste om, at Huset saavel indvendig som udvendig vil virke tiltalende paa alle vore Medlemmer, men ogsaa at Adgangen dertil er saa bekvem som vel mulig.

Overenskomsten med Arbejdsgiver-Sammenslutningen forlænges.

Som bekendt afsluttedes Overenskomsten af 31. December f. A. med Ret for Arbejdsgiversammenslutningen til at kræve den forlænget endnu et Aar, naar dette forlangtes inden 1. Oktober 1916. Den 23. September har Sammenslutningen tilskrevet Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark under Adresse Larslejstræde 1 som følger:

»Forretningsudvalget undlader ikke hermed at meddele, at Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning ønsker at gøre Brug af sin Ret til at kræve de Overenskomster, der omfattes af den mellem vore Organisationer under 31. December f. A. afsluttede Overenskomst, forlænget 1 Aar.

Vi tillader os at imødese Deres Anerkendelse af nærværende Skrivelse.

Paa Forretningsudvalgets Vegne
Moritz Heineke.

Chr. Nansen«.

Centralorganisationen har derefter kvitteret for Modtagelsen, og dermed gælder Overenskomsten til 1. Februar 1918. Der er saaledes nu ca. 1 Aar til, at vi atter skal beskæftige os med Problemet ny Overenskomst eller Forlængelse af de bestaaende Overenskomster.

Som bekendt var Arbejdsgivernes Motivering for at forlange Ret til at bestemme, om Overenskomsten skulde udløbe i Februar eller forlænges et Aar til, den, at de ikke vilde binde sig til de højere Lønninger for det Tilfælde, at Verdenskrigen sluttede og der indtraadte andre Konjunkturer med Markedets Oversvømmelse med billige udenlandske Varer og med deraf følgende Prisfald paa alt. Ganske vist troede de maaske nok ikke saa meget paa noget af dette, men Arbejdsgiverforeningen havde nu en Gang fastslaaet noget i denne Retning i sine Teorier vedrørende Situationen i 1916, og for vort Vedkommende fandt vi, at en 1-aarig Overenskomst under de nuværende Forhold maatte siges at være for kortvarig.

Det gjaldt jo nemlig om efter Afslutningen af den nye Overenskomst at faa taget fat paa Højnelse af Gennemsnittet af Lønnen, Revision af Akkordpriserne og meget andet.

Naar vi nu ser tilbage paa den Del af det første Overenskomstaar, som er gaaet, saa kan vi ogsaa sige, at der er sket en overordentlig betydelig Udvikling. Alle Fagene indenfor Centralorganisationen har i stor Udstrækning faaet revideret deres Akkordpriser med det Resultat, at der er meget betydelige Lønstigninger at notere. I et enkelt Kvartal fra Udgangen af April til Udgangen af Juni 1916 er t. Eks. Lønnen for ca. 11,000 Smede og Maskinarbejdere, som beskæftiges paa Værksteder under Jærnsammenslutningen, steget med gennemsnitlig 4 Øre pr. Time, altsaa ganske bortset fra, hvad der skete af Forhøjelser pr. 1. Januar i Henhold til Overenskomsten af 31. December. Men ogsaa for de øvrige Fags Vedkommende indenfor Centralorganisationen: Formere, Gørtlere, Metaltrykkere og Slibere er der tilsvarende Stigninger at notere, men det er ingenlunde saaledes, at denne Bevægelse nu efter ca. 1 Aars Forløb er stoppet op. Tværtimod. Vore Medlemmer vil ved at følge Oversigterne under Fagenes Rubrik Maaned for Maaned kunne konstatere, hvilke Fremskridt der finder Sted ved de Lønkrav o. l., som behandles af Organisationerne, og for saa vidt Krigen og Dyrtiden varer, vil denne Bevægelse ingenlunde svækkes, men snarere fortsætte i forstærket Tempo, alt eftersom Prisforhøjelserne kræver det og naturligvis ogsaa paavirket af den stadig forhaandenværende Mangel paa Arbejdskraft, som navnlig gør sig gældende indenfor Jærn- og Metalindustrien.

Den faste Voldgiftsret og Søndagsarbejdet.

En Sag vedrørende Skibsværfterne.

»Lov om Arbejde i Fabrikker m. v. samt det offentliges Tilsyn dermed« af 29. April 1913 bragte først og fremmest de gamle Love af 12. April 1889 og 11. April 1901 samt 22. April 1904 til Ophævelse, og der indførtes en Skærpelse »med Hensyn til den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage samt paa Grundlovsdagen«. Lovens Skærpelse er særlig nedlagt i dennes §§ 26 og 27. Disse 2 §§ har følgende Ordlyd:

§ 26.

I Virksomheder under Arbejds- og Fabrikstilsynet skal alt Arbejde ophøre paa Folkekirkens Helligdage.

Indenrigsministeren bemyndiges til efter indhentet Erklæring fra Arbejdsraadet at tilstede Undtagelse fra fornævnte Regel i følgende Tilfælde:

a. Naar de paagældende Virksomheder efter deres Natur kun kan drives paa bestemte Tider af Aaret eller er afhængige af elementære Drivkræfter eller andre uregelmæssigt virkende Forhold. Arbejderne skal i saa Fald have mindst Halvdelen af Aarets Søndage fri.

b. Naar de paagældende Virksomheder ifølge deres Beskaffenhed eller af Hensyn til Befolkningens Forsyning med daglige Livsfornødenheder kræver uafbrudt Drift. Arbejderne skal i dette Tilfælde have fri hveranden Søndag eller, for saa vidt der arbejdes med 3-Holds Drift, hver 3die Søndag.

c. Naar der imellem Arbejdsgivere og Arbejdere i den paagældende Virksomhed er afsluttet bindende Overenskomst angaaende Fastsættelsen af den samlede Arbejdsfrihed.

Saadanne af Indenrigsministeren tilladte Undtagelser kundgøres i Lovtidende.

Sætning og Trykning af Dagblade er forbudt paa Folkekirkens Helligdage fra Kl. 9 Morgen til Kl. 12 Aften.

§ 27.

Der kan af Tilsynet meddeles Tilladelse til paa Folkekirkens Helligdage at foretage uopsættlige Arbejder, saasom nødvendige Renselser og Istandsættelser af Maskiner og Arbejdsredskaber. Iøvrigt kan Afvigelser fra de i §§ 21, 24 og 25 fastsatte Bestemmelser ikke finde Sted medmindre Naturomstændigheder, Ulykkeshændelser eller andre lignende uforudsete Begivenheder har forstyrret den regelmæssige Drift eller udsætter den for Forstyrrelser, i hvilket Tilfælde Direktøren for Arbejds- og Fabrikstilsynet paa derom indgivet skriftligt Andragende for en i Tilladelsen nærmere begrænset Tid kan tilstede saadan Afvigelse, indtil den regelmæssige Drift atter er tilvejebragt eller sikret. Tilsynet har til Indenrigsministeren at gøre Indberetning om enhver saadan Tilladelse. Det skal dog, naar et Arbejdes Udførelse efter sin Natur ikke kan opsættes, eller naar en indtraadt Forstyrrelse eller Skade kræver uopholdelig Udbedring, være tilstrækkeligt, at skriftlig Meddelelse om den derved nødvendiggjorte Afvigelse fra de foranførte Forskrifter samtidig med Arbejdets Paabegyndelse gennem vedkommende Fabriksinspektør afgives til Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet (§ 31).

Som man vil se begynder § 26 med at slaa fast, at »alt Arbejde skal ophøre paa Folkekirkens Helligdage«, og med Hensyn til at udstede Undtagelser fra Indenrigsministerens Side, da er Bestemmelserne saa skarpe og koncise, at der maa være samfundsmæssige Interesser med i Spillet, eller ogsaa maa Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer være enige, for at Ministeren kan skride til Dispensation fra den almindelige Regel om Fred paa Folkekirkens Helligdage.

§ 27 tager, som man vil se, Sigte paa »nødvendige Renselser og Istandsættelser af Maskiner og Arbejdsredskaber«, og paa hvad der staar i Forbindelse med Fabrikkernes Drift, og hvor det altsaa i visse Tilfælde drejer sig om at lade nogle faa Maskinreparatører arbejde, for at en eventuel stor Fabriksvirksomhed ikke skal komme til at ligge stille maaske for en Bagatel af en Mangel ved Driftsmaskinen.

Om dette sidste bliver der næppe nogen Strid, da ingen fornuftige Arbejdere vil nægte at udføre saadant nødvendigt Reparationsarbejde. Derimod har der været en ikke ringe Strid om § 26.

Under et stærkt Pres fra Skibsrhedernes Side har vore Skibsværfter saaledes forsøgt at faa Søndagsarbejdet genoptaget, efter at dette siden den i 1913 ikrafttraadte Lov betragtedes som forbudt. Der er i saa Henseende ført adskillige Korrespondancer, specielt mellem Jærnsammenslutningen og Smedeforbundet. Søndagsarbejdet har dog stadig været afskaffet, og fra vore Organisationers Side har man simpelthen henholdt sig til Loven, indtil der fra Ministeriet under 27. Juli 1915 blev givet en Dispensation til »Skibsværfter, Maskinfabrikker og Jærnstøberier for Arbejde med paatrængende Reparationer af Skibe eller Baade og disses Kedler, Maskiner eller Motorer«. Dispensationen blev givet saaledes, at Arbejderne dog i Henhold til Lovens § 26 skulde have mindst Halvdelen af Aarets Søndage fri, men Arbejderne paa Skibsværfterne fandt ingen Anledning til at gaa til Genindførelse af Søndagsarbejdet. Ganske vist var der sket det med Gennemførelsen af Loven af 1904, hvis Overholdelse var underlagt Politiet, at dette uden videre tillod Søndagsarbejdets Fortsættelse paa Værfterne, uden Hensyn til hvad der stod i Helligdagsloven, men med Loven af 1913 blev det hele Tilsyn henlagt under Fabriksdirektoratet, og her var man ikke til Sinds at lade alt gaa i den gamle Gænge paa Trods af Loven — selv ikke efter at Arbejdsraadet med Læge Rørdam som Formand havde afgivet en Udtalelse, der gav Grundlag for Indenrigsministeriets ovennævnte Dispensation.

Men saa prøvede Arbejdsgiverne en ny Fremgangsmaade. Den 20. December indklagede Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening »Skibsværftsarbejdernes Fagforening«, der staar udenfor Dansk Arbejdsmandsforbund og udenfor De samvirkende Fagforbund for Den faste Voldgiftsret, og her gjorde man gældende, at dels den bestaaende Overenskomst og Fælles Værkstedsregler paalagde Arbejdsmændene at udføre Søndagsarbejdet, og dels henviste man til Ministeriets Dispensation af 27. Juli 1915 samt krævede det kendt ulovligt, at Skibsværftsarbejdernes Fagforening forbyder sine Medlemmer at udføre Søndagsarbejde, samtidig med at man forlangte den idømt Bod og Sagsomkostninger »for overenskomststridig Adfærd«.

Da Sagen var anlagt imod en Organisation udenfor De samvirkende Fagforbund var det givet, at Proceduren vilde blive mangelfuld, men paa et Møde i Voldgiftsretten den 15. Januar 1916 vedtoges det »at søge indhentet forskellige Oplysninger«, hvilket vilde sige, at man bl. a. anmodede Hovedorganisationerne, De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen, om en Udtalelse, ligesom man anmodede Indenrigsministeriet om en Forklaring paa, hvad det forstod ved »paatrængende Arbejde«.

Af Hensyn til Pladsen skal vi ikke nærmere komme ind paa de karakteristiske Svar, som indløb fra de forskellige Sider. Ministeriets Forklaring paa sin egen udstedte Dispensation var nærmest ingen Forklaring. De samvirkende Fagforbunds Svar gik væsentligst ud paa, at Ordet »paatrængende« »ikke kan defineres i det foreliggende Tilfælde, idet en Grænse herfor ikke kan afstikkes«.

Arbejdsgiverne indrømmede ganske vist dette sidste i deres Udtalelser, men samtidig opstillede man den Paastand, at »Spørgsmaalet i hvert enkelt Tilfælde maa afgøres ved et Skøn. Skibsværfterne og med dem Arbejdsgiverforeningen forstaar nu Dispensationen af 27. Juli 1915 saaledes, at dette Skøn overlades til Skibsværfternes Ledelser, som naturligvis maa udøve Skønnet under det Ansvar, som følger af Fabriksloven«.

Den sidste Forklaring var jo særdeles tydelig. Man skulde bare overlade Arbejdsgiverne Skønnet over, hvorvidt Arbejdet i det givne Tilfælde var paatrængende nødvendigt eller ikke, og saa kunde Autoriteterne bagefter, naar Arbejdet var udført, anvende Loven som det passede. Der er vel ingen Tvivl om, at hvis dette var gaaet igennem, var Søndagsarbejdet atter gennemført, men nu tog Den faste Voldgiftsret paany Sagen op til Afgørelse. Der er ganske vist ikke afsagt nogen Kendelse, men efter at Sagen atter havde været Gen-

stand for Behandling paa et Retsmøde, indkaldtes Parterne for Rettens Formand, og vi gengiver desangaaende her følgende

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Retsbog A., 2. Side 224—226.

Aar 1916 den 23. September Kl. 3 Efterm. holdt Retten Møde paa Raadhuset i Anledning af Sag Nr. 165: Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mod Skibsværftsarbejdernes Fagforening.

1. Næstformand, Dr. jur. E. Tybjerg, ledede Mødet.

For Klagerne mødte Kontorchef S. Agerholm og Overdriftsbestyrer A. F. Jensen (fra Burmeister & Wain).

For de Indklagede mødte Formanden for Skibsværftsarbejdernes Fagforening, Marinus Nielsen, Sekretær R. Stellvagen og Repræsentanterne A. Nielsen og E. Nielsen.

Formanden omtalte, at Sagen jo var trukket længe ud, fordi Svarskrivelserne var indløbet saa langsomt.

(Det bemærkes herved, *at* Retten under 16. Januar d. A. havde tilskrevet Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, Skibstømrernes Fagforening, Kobbersmedenes Fagforening og De samvirkende Fagforbund Skrivelser, hvoraf Genparter fremlagdes,

at der derpaa var indløbet Svar fra De samvirkende Fagforbund den 26. Januar, fra Kobbersmedenes Forbund den 1. Februar, fra Skibstømrernes Fagforening den 15. Februar og fra Arbejdsgiverforeningen den 29. April d. A., hvilke Skrivelser fremlagdes,

at Formanden derefter havde haft en Konference med Fabriksdirektøren,

at Retten under 6. Maj d. A. havde tilskrevet Indenrigsministeriet en Skrivelse, hvoraf Genpart fremlagdes, og

at Indenrigsministeriets Svar, der var dateret den 17. Aug. d. A. og stilet til Dr. Ussing, der da var i Norge, først var modtaget af Rettens Sekretær den 28. August d. A. Svar fremlagdes. Af alt det i Dag fremlagte var der tilstillet Dommere og Parter Genparter.)

Formanden bemærkede til Parterne, at han antog, at Den faste Voldgiftsret eventuelt hverken vilde give Skibsværftsarbejderne Medhold i deres paa Generalforsamlingen den 17. Oktober f. A. tagne Standpunkt eller Skibsværfterne og Arbejdsgiverforeningen Medhold i deres i Skrivelsen af 29. April 1916 udtrykte Standpunkt, at Fortolkningen af Dispensationen laa hos Værfternes Ledelser alene under Ansvar for Fabrikstilsynet, og han henstillede, om der derefter ikke rettest burde optages en Forhandling mellem de interesserede Organisationer om en mindelig Ordning af Stridsspørgsmaalet.

Parterne erklærede at ville tage dette under Overvejelse, og Kontorchef Agerholm lovede at give Retten Meddelelse om Resultatet i Løbet af en Maaned.

Retten hævet Kl. 4 Efterm.

E. Tybjerg.

E. Steincke.

Dette er altsaa i Virkeligheden ingen Afgørelse, men det faktiske Forhold er jo, at Loven gælder, og vi faar saa at afvente de kommende Forhandlinger for at se, om Organisationerne kan enes om, hvad der er »paatrængende nødvendigt«. Kan de ikke det, gaar vi ud fra, at Bestemmelserne i Lovens § 26 om, at

> »alt Arbejde paa Folkekirkens Helligdage skal ophøre«

fremdeles staar ved Magt i sit fulde Omfang.

Den offentlige Lærlingeanvisning og Lærlingespørgsmaalet.

Gennem Dagspressen er Offentligheden i den senere Tid bleven gjort bekendt med en ny Virksomhed, som den offentlige Arbejdsanvisning er i Færd med at føre ud i Livet, nemlig Anvisning af Pladser for Lærlinge.

I ca. 1 Aars Tid har Spørgsmaalet været under Overvejelse, først i Centralarbejdsanvisningens Tilsynsraad, senere i et af dette nedsat Underudvalg, bestaaende af Arbejdsanvisningsdirektør Jensen Sønderup, Fabrikant Jacob samt Sekretær i De samvirkende Fagforbund, Otto Smith.

Man har til en Række Organisationer og Enkeltvirksomheder udsendt Spørgeskemaer, hvis Besvarelse sikkert nok har voldt adskillige en Del Besvær, men det synes, efter Centralarbejdsanvisningens Beretning for 1915—16, at der gennem disse Spørgeskemaer er indvundet et betydeligt og værdifuldt Materiale til Bedømmelse af de forskellige Forhold, Lærlingespørgsmaalet vedrørende.

Man er nu saa vidt fremme med Planens Realisation, at man vil kunne føre den ud i Livet til Foraaret gennem et Samarbejde mellem den offentlige Lærlingeanvisning, Skolerne og de forskellige Organisationer.

Enhver, som blot har et flygtigt Kendskab til de Vilkaar, under hvilke de aller fleste af vore Lærlinge »uddannes«, vil med Glæde hilse alle Bestræbelser, som gaar ud paa at hidføre en Forandring til det bedre.

Men Spørgsmaalet bliver, om den offentlige Arbejdsanvisning er i Stand hertil, saalænge der ad Lovgivningens Vej ydes den Ungdom, som ønsker faglig Uddannelse, saa ringe Støtte. — Altsaa, maa vi faa en ny Lærlingelov.

Man vil fra den offentlige Arbejdsanvisnings Side virke regulerende paa Tilgangen af Lærlinge, men hvad der tiltrænges er virkelige Reformer.

Og mon man kan virke regulerende, saa længe der mangler effektivt Tilsyn med de Virksomheder, som paatager sig Uddannelse af de unge Mennesker, eller saa længe en hvilken som helst Næringsdrivende kan skille sig af med den unge Arbejder efter endt »Læretid« blot med et Stykke Papir, som kaldes for et Lærebrev, men uden at løbe den Risiko, som vilde være forbundet med Aflæggelse af Svendeprøve under Tilsyn af Repræsentanter for de Organisationer, som har Interesse af, at Lærlingen faar en virkelig haandværksmæssig Uddannelse.

Man vil fra den offentlige Arbejdsanvisnings Side søge at anbringe Lærlingene hos saadanne Mestre og Fabrikanter, som afgiver Garanti for en forsvarlig Uddannelse.

Mon ikke den store Mængde af hensynsløse Principaler, for hvem Lærlingene kun er et Udbytningsobjekt, vil forstaa at skaffe sig den nødvendige Arbejdskraft uden om den offentlige Arbejdsanvisning.

Naar der i ovennævnte Cirkulære fra den offentlige Arbejdsanvisning til Organisationerne skrives, at Tilgangen af Lærlinge er i relativ Tilbagegang, saa skal man vistnok ikke opfatte det saaledes, at Haandværk og Industri lider under Mangel paa Fornyelsen af Arbejdskraften.

Indenfor Metalindustrien har man ikke vanskeligt ved at faa fat i unge Mennesker til Uddannelse, og man har adskillige Gange haft Eksempler paa, hvor besværligt det er for Arbejderne at faa deres Børn anbragte indenfor denne Gren af Industrien, og naar man regelmæssigt et Par Gange om Aaret læser de Advarsler, som flere Arbejderorganisationer finder Anledning til at indrykke i Bladene, mod at Forældre lader deres Børn anbringe i Lære i de paagældende Fag, saa tyder det jo egentlig ikke paa manglende Tilgang af Lærlinge.

Mon ikke Forholdet er det, at saadanne Fag, i hvilke der mangler en vis Stabilitet, baade i den indbyrdes Konkurrence mellem Arbejdsgiverne, saavel som i disses Forhold til Arbejderne, virker som Afløb for de Fag, i hvilke der hersker større Stabilitet, og hvor man paa Grund af Fagets Specialisering kun kan uddanne et begrænset Antal Lærlinge.

Her kan der sikkert kun raades Bod gennem Lovgivning, og for Spørgsmaalets heldige Løsning er det nødvendigt, at der vises Forstaaelse og Resignation, saavel af Arbejdere som af Arbejdsgivere, til Gavn for den, i overvejende Grad, Arbejderungdom, som søger haandværksmæssig Uddannelse.

Løsenet maa være: en forsvarlig Uddannelse med Aflæggelse af Svendeprøve, en Læretid, som staar i Forhold til, hvad der skal læres, og ikke de 5 Aar, som er ved at blive obligatorisk for alle Fag, og som oprindelig vel kun er tænkt som et Maksimum, endvidere en ordentlig Løn i Læretiden samt Adgang til teoretisk Dagundervisning.

Man har vel Lov til at tro, at paa en Tid, hvor der rettes store Bestræbelser paa at erobre en Plads paa Verdensmarkedet for dansk Industri og Haandværk, har man Opmærksomheden henvendt paa det fundamentale for disses Trivsel, nemlig Uddannelsen af en dygtig Arbejderstab. Er der saa ved den offentlige Lærlingeanvisning skabt et Organ, som kan bidrage til, at en revideret Lærlingelov forhaabentlig i en ikke altfor fjern Fremtid kan føres ud i Livet til Gavn for danske Arbejdere og dansk Arbejde, da har denne Lærlingeanvisning sin Berettigelse og vil hilses med Tilfredshed.

K.

Til Rustning for Genoprettelse af Freden!

Af *F. Molkenbuhr.*

I »Deutsche Metallarbeiter-Zeitung« for 14. Oktober har den navnkundige tyske Socialdemokrat Molkenbuhr skrevet en længere Artikkel under ovenciterede Titel. Artiklen har saa meget større Interesse, som Molkenbuhr er den tyske Socialdemokrat, der først og fremmest har gjort hele Socialforsikringen til sit Livs Studie.

Molkenbuhr skriver følgende:

Naar man betragter den nuværende Udvikling af de økonomiske Forhold, opdager man straks de uhyre Forstyrrelser, som Krigen har anrettet ogsaa i de Landsdele, som er blevne forskaanede for selve Krigen. Flere Millioner Mand er indkaldte til Krigstjeneste, hvorved de skabende Kræfter indenfor Produktionen saavel som Forbruget er blevne udskudte af vort Civilliv. De lever som Soldater, altsaa som Forbrugere af Genstande, som er anskaffede for Krigen. Størstedelen af Erhvervslivet er for Tiden indstillet paa Krigsindustrien. Kommer en Fredsslutning betyder det en fuldstændig Omvæltning af vort økonomiske Liv, og man taler med fuld Ret om en ny Opbygning af hele vort Erhvervsliv.

Mange Forberedelser bliver trufne med dette for Øje, og dels dukker nye Forslag op. De fleste Forslag er rettede mod en Overgangsforskrift for vort økonomiske Liv, som kan føre dette tilbage til det Standpunkt, hvorpaa det befandt sig ved Krigens Udbrud. Disse Bestræbelser vil kun vanskeligt føre til Maalet, thi det forbigangne tilhører Historien, og Fremtiden maa indrette sig efter de fuldstændig ændrede Forhold.

I første Linie gælder det om at befordre indre Udvikling med Hensyn til Lovgivningen, som maa tilpasses efter de nye Forhold. Her maa gamle Skranker, der som Hindringer har holdt sig indtil den allernyeste Tid, kastes overbord.

En delvis ny Opbygning foregik ogsaa efter Krigene i 1866 og 1870—71. Den Gang var Arbejderklassen endnu ikke en politisk Magtfaktor, som man regnede med. Anderledes var det med den industrielle Kapital. For en Udvikling af denne aabnedes der nye Veje. Middelalderlige Skranker blev ryddede af Vejen og Lovgivningen indstillet paa at skaffe fri Bane for den kapitalistiske Drift, som vi i de sidste 5 Decennier har haft. I den glimrende Udvikling, som er fulgt derpaa, er det imidlertid traadt klart frem for Dagen, at Hovedfaktorerne for al Rigdomsdannelse og for den legemlige og aandelige Ydedygtighed er Arbejderklassen. De Lande, som har den intelligenteste og dygtigste Arbejderklasse, nemlig Amerika og Tyskland, var ogsaa Landene med det største økonomiske og kulturelle Opsving. Nu har Krigen revet frygtelige Huller i Arbejdernes Rækker. Deres Arbejdskraft er undergaaet en Omvæltning og vil efter Fredsslutningen være at ordne paany, og det vil da vise sig, at den hele Arbejderlovgivning, som allerede før Krigen trængte til grundige Reformer, nu er fuldstændig forældet. Ved denne Nyordning maa Arbejderne opbyde hele deres Kraft for at fremskaffe Retsgrundlaget for deres fremtidige Vel.

Vel gives der i det tyske Rige et stort Antal Love, hvor Retsforholdet vedrørende Arbejderne er berørt, men netop denne brogede Masse af Love bevirker et stort Antal Huller. For alle Arbejdere gælder kun Afsnittet om Tjeneste-Overenskomster i den borgerlige Lovgivning, men ogsaa der findes igen Huller, skabte af Indførselsloven. Og andre vigtige Dele er gennem private Overenskomster og private Aftaler blevne æn-

drede eller satte ud af Kraft. Atter andre Dele af Arbejdsretten findes i »Gewerbe«-Ordningen, Handelslovbogen, Sømandsordningen og Loven om indenlandsk Skibsfart og Flaadning samt er endvidere gennem en Række Landslove delvis fastlagte. Sammenstiller man rent mekanisk alle for Arbejdere og Funktionærer gældende Love og Forskrifter, fremtræder der 2 Ting:

1) I disse Love findes en Mængde middelalderlige Skranker og Bestemmelser, der hurtigst maa bringes af Vejen.

2) Der findes store Huller overalt, saavel i de brede Personalkredse som ogsaa med Hensyn til ufuldstændige Regler samt endnu ikke berørte Spørgsmaal.

Hvad nu angaar de middelalderlige Grænser, saa findes disse for det meste i de forskellige »Gesindeordnungen« (Tyendelove) samt i Love og Forordninger for Landarbejdere.

Disse Love stammer for det første fra Tiden før Livegenskabets Ophævelse. De blev altsaa udarbejdede paa en Tid, hvor Livegenskabet endnu bestod. De indeholder Bestemmelser, der giver Udtryk for, hvad de herskende Klasser mente for 100 Aar siden, da man endnu holdt fast paa saa lidt som muligt at give Slip paa Livegenskabet. Ja, der gives endnu Rester af Livegenskab, som man har ladet slippe med ind i det 20. Aarhundrede. Paa Tiden for Napoleonskrigene indsaa man vel, at Livegenskabet ikke var til at opretholde, men man burde dog nu, 110 Aar efter denne Tid, se at faa de sidste Rester af disse uværdige Tilstande til at forsvinde. — Krigens Tid har frembragt andre Tilstande.

Meget ofte sagde man, at der i det almene Vels Interesse ikke kunde være nogen Strejkeret for Landarbejderne, men nu under Krigen har netop Landejendomsbesidderne ofte gjort Brug af Strejkeretten. Passer Priserne dem ikke, siger de uden videre: »Vi leverer ingen Varer«, og mange Vanskeligheder vedrørende Ernæringsspørgsmaalet er netop opstaaede paa Grund af disse Strejker af Ejendomsbesidderne, som udnytter Krigen for sig, og hvad man under Krigen har ladet disse udnytte, kan man dog ikke efter Fredsslutningen nægte Arbejderne. Efter Krigens Slutning kan man ikke etablere en økonomisk Udvikling paa den gamle Maner. Landbruget maa ogsaa blive i Stand til at trække Arbejdskraft til sig, men det lader sig naturligvis kun gøre, hvis Landarbejderne erholder samme Ret som deres Kammerater i Industrien. At Arbejderne har været i Besiddelse af Sindelag til at befordre Almenvellet, har de bevist under hele Krigen, og i Landbrugets Interesse vil det vise sig som en bydende Nødvendighed, at Landarbejderne gøres til fuldtud ligeberettigede Statsborgere.

Tvungen af Omstændighederne har man reguleret Forholdene gennem Rigsloven for en Række Lønarbejdere. Her kommer i første Linie »Gewerbe« Ordningen i Betragtning, igennem hvilken en Række Spørgsmaal er afgjorte, men § 6 nævner et Antal Grupper, for hvilke »Gewerbe« Ordningen ikke gælder; altsaa gælder Beskyttelsesbestemmelserne under Romertal VII for de i disse Fag beskæftigede Personer ikke. Man har ganske vist i Handelslovbogen, Sømandsordningen, Loven for indre Skibsfart samt for de ved Handel og Skibsfart beskæftigede Personer ordnet de vigtigste Spørgsmaal, men der bliver dog en stor Personalkreds tilbage, for hvilke der ingen Love gælder. Vi nævner kun de store Grupper af Kontorfolk og Tegnere samt de ved Jærnbanetjeneste beskæftigede Personer, hvortil ogsaa maa regnes Sporvejspersonalet og de ved Sporvogns- og Jærnbanetjeneste Beskæftigede.

»Gewerbe« Ordningen har reguleret Kvindearbejdet saa vidt, at Natarbejdet for Kvinder og unge Arbejdere af begge Køn er forbudt, og en daglig Arbejdstid paa 9 Timer tør ikke overskrides, men for kvindelige Vognførere og Konduktører paa Sporvognene, Billetkontrollører, de unge Arbejdere og kvindelige Arbejdere ved Fabriksvirksomhed o. s. v. gælder ingen Beskyttelsesbestemmelser. Krigen har inddraget Masser af Kvinder ved disse Beskæftigelser, hvor man tidligere ikke tænkte paa Kvindearbejdet. Derfor maa man bort fra de gamle Love, og Spørgsmaalet er, om man skal følge det gamle Eksempel ved stadig kun at lappe lidt hist og her.

En paatrængende Nødvendighed var det allerede før Krigen at faa etableret en koncentreret Arbejderret, d. v. s. at faa en virkelig Arbejderlovgivning omfattende alle for Løn og andet Vederlag beskæftigede Personer og faa vedtaget Beskyttelsesbestemmelser. Der trænges til det under Hensyn til det almene Vel.

Gennem den ved Krigen skabte Omvæltning er der indtraadt en Tilstand, der frembringer en Fare for den almindelige Folkekraft. Her maa fremskaffes en koncentreret Arbejderret, gennem hvilken ogsaa Spørgsmaal, som hidtil ikke eller kun ufuldstændigt er regulerede gennem den bestaaende Lovgivning, maa kunne ordnes. Til disse sidste Spørgsmaal hører Arbejderkoalitionsretten. »Gewerbe« Ordningen staar endnu tilbage for, hvad i sin Tid den prøjsiske Minister Itzenplitz i 1866 foreslog i Landdagen. Efter dette Forslag vilde den prøjsiske Regering den Gang for alle Arbejdere, altsaa ogsaa for Landarbejdere, gennemføre, hvad der endnu kun gælder for Arbejdere i Industrien. Men det nytter nu ikke blot at ophæve saadanne Straffebestemmelser, som er imod Koalitionsretten, eller at lappe lidt paa § 153, den saakaldte »Erpressungsparagraph« (Bestemmelserne angaaende Frihedskrænkelser). Det maa komme til en virkelig Koalitionsret for Arbejderne.

Endvidere er en Mængde Spørgsmaal Genstand for teoretisk Diskussion og tildels ogsaa allerede brugt som Forsøgsobjekt, men paa den anden Side endnu ikke endelig regulerede. Jeg nævner blot den lovmæssige Repræsentation for Arbejderne i Arbejdskamrene og Ansættelsen af Arbejdere som Funktionærer ved Arbejdskamrene, samt endvidere Fremskaffelsen af lovmæssigt Grundlag for de kollektive Arbejdsoverenskomster. Den Anskuelse breder sig mere og mere, at en Lovgivning med Hensyn til Afslutningen af Tarifoverenskomster vil kunne fjerne forskellige større Rystelser fra Erhvervslivet, samtidig med at Overenskomsterne vil bidrage til at forbedre Arbejdernes Kaar.

Derimod er § 153 i »Gewerbe« Ordningen en Lovbestemmelse, som virker direkte i modsat Retning.

Jo mere Forstyrrelse Krigen frembringer med Hensyn til Menneskeliv, Sundhed og Arbejdsdygtighed, desto mere vil der blive talt og skrevet om Folkepolitik. En virkelig god Folkepolitiker kan kun ved Hjælp af en virkelig Arbejderbeskyttelsespolitik fremskaffe sejrrige Resultater. Kun gennem Hævelse af Tilstandene i Arbejderklassen kan en Del af Forstyrrelserne, som Krigen skaber, igen udlignes. Krigsøkonomien har i mange Henseender ført til Rovdrift med den menneskelige Arbejdskraft, og hvis en Del af de mest generende Huller i Lovgivningen ikke udfyldes efter Krigen, vil der være en alt for stærk Anledning til at fortsætte denne Rovdrift, d. v. s. at fortsætte Ødelæggelsen af, hvad Krigen endnu har sparet. Arbejderklassen har en absolut Interesse i at modvirke den skabte Forstyrrelse, thi Arbejderne er Rovdriftens Ofre. Arbejderne bør derfor ufortrødent formulere deres Fordringer — hver Gruppe for sig. De maa frembringe Beviserne for, hvad Skade Rovdriften har gjort, og endelig maa Midlerne angives, hvorved det vil være muligt at raade Bod paa den skete Skade.

Paa Dagen for Fredsslutningen maa der foreligge et færdigt Program, og da maa Arbejderne sætte hele deres Magt ind paa dette Programs Gennemførelse. Hidtil indskrænkede man Socialpolitiken til Begrænsningen af de særligt fremtrædende Misforhold, men lige saavel som det i Sundhedslæren hedder, at det er lettere og virksommere at forebygge Sygdom end at helbrede allerede udbrudt Sygdom, saaledes maa man

ogsaa ved Genopbygningen af vort økonomiske Liv fremskaffe Tilstande, som forebygger Indtrædelse af Misforhold. Ved at sætte alle Kræfter ind herpaa kan og maa det lykkes efter Krigen at faa skaffet Tilstande, som betyder Begyndelsen af en skønnere Fremtid.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Til Afdelingsformændene. Skriv kun om én Sag paa hvert Stykke Papir. Kun derved holdes Forbundets Arkiv i den Orden, det bør være.

Norsk Formerforbund har i Dagene 8.—13. Oktober afholdt ekstraordinær Kongres i Kristiania. Nærmere Omtale heraf sker i næste Nummer af Fagbladet.

Hovedkassereren meddeler om første Halvdel af Regnskabsaaret (1. April 1916—30. Septbr. 1916) følgende:

Indmeldte Udlærlinge	17
Genoptagne	22
Andre Indmeldelser	12
Overmeldelser	112
ialt	163

Brønderslev. I Fortsættelse af Meddelelserne i Fagbladet for August meddeler Afdelingen om, at Priskuranten hos Jærnstøber Barslund nu er udarbejdet og foreligger i 2 Eksemplarer, saaledes at Formerne erholder det ene. Den er gældende til 1. Juli 1917. Belysningen er ogsaa blevet forbedret en Del.

Galten. I Fagbladets sidste 2 Numre har det ny oprettede Støberi i Galten været omtalt. Sidste Meddelelse gik ud paa, at et Medlem, C. Bramsen, der er Tysker af Fødsel, og som var den tredie Støbemester, Firmaet i sin korte Virksomhedsperiode havde antaget, ved et Møde i Galten den 8. September, hvor Forbundets Formand og 2 Tillidsmænd fra Aarhus Afdeling var til Stede, havde brugt saadanne Udtalelser om Forbundet og dets Ledelse, at Forretningsudvalget havde ekskluderet ham.

Mærkværdig nok syntes Formerne, ved det nævnte Møde, ikke at tage saa tilstrækkelig Afstand fra bemeldte Herre, skønt de kendte ham ret godt, som de burde. Nu har de imidlertid faaet Øjnene op.

I en Skrivelse af 6. Oktober 1916 har Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning nemlig meddelt Forbundet, at samtlige Formere uden Varsel havde iværksat Strejke, hvilket selvfølgelig var i Modstrid med alt mellem Himmel og Jord. Arbejdet maatte ufortøvet genoptages, og saa forbeholdt man sig Ret til Erstatning o. s. v.

Sammenslutningen kan imidlertid spare sig sin Ulejlighed, idet Forbundet har afsluttet en Overenskomst med Firmaet før det nogensinde blev Medlem af Sammenslutningen, og i denne staar udtrykkelig, at indtil 1. April 1918 kan Sammenslutningen overhovedet ikke tale med om, hvad der skal foregaa mellem Firmaet og Forbundet. Der er altsaa vinket af, og det er Jærn- og Metalindustrien selv, der for nogle Aar siden, i en Sag fra Thisted, har lært os at tage disse Afstandsbestemmelser i de Overenskomster, vi afslutter med Arbejdsgivere, der staar udenfor dens Rammer.

Imidlertid var det rigtigt nok, at Formerne var gaaede, og Aarsagen var den ekskluderede Mester Bramsens uheldige og brutale Optræden. Det er kun mærkværdigt, at Formerne ikke kunde indse, at det vilde gaa saaledes, og som Følge deraf straks havde nedlagt Protest mod, at Bramsen blev Mester. Dette skete den 5. Oktober. Den 7. Oktober rejste Formanden og Næstformanden for Aarhus Afdeling, hvorunder Formerne i Galten sorterer, dertil, og fik ved en Forhandling med Fabrikanten ordnet det saaledes, at Arbejdet genoptoges Mandag den 9. Oktober. Det nedlagdes imidlertid igen samme Aften, og Aarsagen var den samme, og man krævede Bramsen fjærnet. Atter fandt der en Forhandling Sted med Fabrikanten. Denne Gang med Aarhus Afdelings Formand og med Hovedbestyrelsesmedlem J. Hansen dér fra Byen. Fabrikanten erklærede ved den Lejlighed, at den første Gang, der fremkom en berettiget Klage fra Formerne over Bramsen, skulde han blive afskediget med 14 Dages Varsel, naar Klagen fremkom gennem Afdelingen.

Arbejdet blev derefter atter optaget den 13. Oktober, men hvorlænge det varer, er ikke nemt at sige, thi et Menneske med daarligere Forstand til at omgaas Folk end Bramsen, skal der nu ledes længe efter.

Skanderborg. Afdelingen har meddelt, at Akkordpriserne ved Formemaskinerne er forhøjede med 10 pCt. Det udbetales dog kun som Dyrtidstillæg, idet Fabrikanten kun vilde give 5 pCt. i reelt Tillæg, og da 5 kun er det halve af 10, tog man mod Dyrtidstillægget.

Samtidig indlededes Forhandling om Indførelse af Akkord paa det løse Arbejde, som hidtil har været udført i ren Timeløn. Forhandlingerne strandede imidlertid, men Timelønnen, der var 66 Øre pr. Mand forhøjedes til 70 Øre pr. Mand, og der fortsættes saaledes uden Akkord.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Hos Gørtlermester W. Jørgensen, Gl. Mønt 19, er Akkordprisforhandlingerne nu tilendebragte med det Resultat, at alle Akkordpriserne er forhøjede med 10 pCt. og derover.

Mæglingsmøde afholdtes i Slutningen af September hos Metalvarefabrikant Johns. Allen, St. Kongensgade 61, i Anledning af et fra Arbejderne fremsat Krav om Tillæg til saavel Timelønnen som Akkordpriserne. Der opnaaedes Enighed om at hæve Timelønningerne for 6 Mand med ialt 24 Øre pr. Time, saaledes at Gennemsnitstimelønnen dermed hævedes fra 47 Øre til 51 Øre. Paa Akkordpriserne opnaaedes derimod intet, idet Arbejdsgiveren hævdede, at Gennemsnitsfortjenesten var paa omkring 80 Øre pr. Time. Arbejderne derimod mener, at dette Tal er for højt, hvorfor der p. T. foretages en Undersøgelse af, hvor stor Gennemsnitsfortjenesten i Virkeligheden er.

Hos Metalvarefabrikant P. A. Jensen, Adelgade 3, har de der beskæftigede 10 Medlemmer ved Forhandling opnaaet et Dyrtidstillæg paa 3 Kr. pr. Uge pr. Mand. Paa Virksomheden arbejdes i ren Timeløn, og denne blev i Begyndelsen af Aaret hævet med ialt 86 Øre, saaledes at Gennemsnitstimelønnen blev paa 61 Øre.

Odense. Et Medlem af vort Forbund, som er beskæftiget i Th. B. Thriges Metalstøberi, har faaet sin Timeløn hævet fra 60 til 65 Øre.

Hos Høffner paa Vesterbro er Timelønnen for 3 Mand hævet med ialt 6 Øre, saaledes at Gennemsnitstimelønnen nu er 56 Øre.

Randers. Hos Metalvarefabrikant Johns. Kock blev d. 1. Februar d. A. afsluttet en særlig Overenskomst, hvorved Timelønnen og Akkordpriserne hævedes med fra 10 til 20 pCt. Nu er Timelønnen og Akkordpriserne atter forhøjede med 10 pCt. som Dyrtidstillæg.

Kontoret. Flytningen af Kontorerne har i nogen Grad vanskeliggjort den daglige Ekspedition af Skrivelser o. l., hvorfor Afdelingerne og Medlemmerne bedes vise lidt Overbærenhed, hvis ikke alt er blevet ekspederet med den Hurtighed, som var ønskelig, men da de største Vanskeligheder er overstaaede, vil Organisationen snart igen komme ind i sin daglige Gænge, — og under hyggeligere og bedre Arbejdsvilkaar.

Jærn- og Metalslibere.

En Konflikt hos H. A. Gruberts Sønner. Lørdagen den 12. August afholdtes Mæglingsmøde hos Firmaet A/S H. A. Gruberts Sønner paa et Krav fra Sliberforbundets Side om Akkordprisforhøjelser. Ved Mæglingen konstateredes det, at Selskabet allerede havde givet en Del Forhøjelser, og man lovede, »efterhaanden som de øvrige Akkorder forekommer, da at stille sig imødekommende overfor Forhøjelse ogsaa af andre Akkorder og i denne Forbindelse at tage Hensyn til det med Propningen forbundne Arbejde«. (Propningen bestaar i at afproppe Huller i mangelfuldt Støbegods).

Sliberne mente imidlertid ikke, at Firmaet overholdt sit Løfte om at stille sig imødekommende, og kort Tid efter Mæglingsmødet forlod Sliberne Arbejdet, som dog atter genoptoges efter nogle Dages Forløb af en Del af dem, der havde forladt Arbejdet. En Del af Pladserne var allerede optagne af Arbejdsmænd, der forlangte en fornyet Mægling, som afholdtes den 7. September, men ved denne Mægling var Firmaet aldeles utilbøjeligt til at gaa ind paa noget som helst. Der var nu kun en af Sliberne tilbage. Resten af Pladserne var optagne af Arbejdsfolk, og Firmaet konstaterede uden videre: »Vi kender ikke til nogen Konflikt. Vi kan faa Folk nok«.

Der ligger i denne Konflikt et Advis til de Arbejdere, som beskæftiger sig med Arbejde, der tangerer Arbejdsmandsgrupperne, om at være forsigtige med ikke at etablere Strejke uden i Samraad med deres Organisation, thi til Trods for den stærke Efterspørgsel efter Arbejdskraft i det hele taget, hvadenten det drejer sig om faglært eller ikke faglært, saa viser det sig dog, at der af de sidste altid er en Del, der er klare til at tage fat, hvis det øjeblikkeligt passer i deres Kram, og saa giver de en god Dag i Solidariteten med de faglærte eller specialuddannede Folk, som findes paa Fabrikkerne.

Firmaet Gruberts Sønner har paa sin Side ofte gjort sig bekendt ved Spekulationen i at bruge den ene Gruppe Arbejdere imod den anden, hvorved det ret ofte i Fortiden er lykkedes det at faa billig Arbejdskraft, men nu har Firmaet altsaa frigjort sig for Sliberforbundets Medlemmer, hvoraf den sidste blev jaget paa Porten den 4. Oktober. Afskedigelsen skete iøvrigt efter Krav af Arbejdsmændene med Trusel om ellers at lave Arbejdsmandsstrejke.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Paa Helsingør Skibsværft har Stemmerne faaet deres Timeløn hævet fra 45,0 til 45,9 Øre.

Hos Firmaet Bruun & Sørensen i Aarhus er der truffet den Ordning, at Firmaet »som foreløbigt Dyrtidstillæg« betaler 15 Øre pr. Time ekstra ved Udereparationsarbejder, der udføres paa Dagløn.

Paa Københavns Flydedok har 60 Nittere faaet hver 1 Øre. Gennemsnitstimelønnen er derefter ca. 45 Øre. Samtidig har 9 Grovsmedehjælpere samme Sted faaet 16 Øre pr. Time til Fordeling.

Paa Waggonfabrikken »Scandia« i Randers har samtlige Klejnsmede og Grovsmede faaet deres Timeløn hævet. De lavest lønnede har faaet 3 Øre hver, Resten 2 Øre. Samtidig hævedes alle Akkorder med 4 pCt.

Hos Brødrene Henze i København har 18 Mand faaet 84 Øre til Fordeling pr. Time. Gennemsnitstimelønnen blev derved 64 Øre. Akkordpriserne er samtidig hævede med 10 pCt. Arbejde paa Maskinerne, som ikke udføres i Akkord, betales med 5 pCt. ekstra.

Paa Frederiksholms Teglværk har 7 Mand faaet deres Timeløn forhøjet fra 58,4 til 65,4 Øre.

Hos Borgersen & Co. har 2 Mand hver faaet 7 Øre pr. Time i Dyrtidstillæg.

Reservekranførerne i Frihavnen har ved Forhandling faaet deres Ugeløn hævet fra Kr. 25,20 til Kr. 27,00 pr. Uge. Overtiden betales fremtidig yderligere med et Tillæg af 8 pCt. til den dem tilkommende Part af Hejsepengene.

Paa De danske Cikoriefabrikker i Valby har de derværende 3 Mand faaet deres Timeløn højnet fra 60 til 72 Øre.

Hos M. P. Allerups Efterflg. i Odense har 61 Mand faaet hver 2 Øre pr. Time, hvorved Gennemsnittet steg fra 47,7 til 49,7 Øre.

Hos H. Rasmussen & Co. i Odense er Akkordpriserne paa Kakkelovnsarbejde forhøjet med gennemsnitlig 12 pCt.

Paa Raadvaddams Fabrikker mægledes under 26. September paa forskellige Krav, deriblandt Timelønskrav. 25 Mand fik 2 Øre hver.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Smedemester Ringer, Aalborg.
5. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
6. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
7. Mekaniker K. J. Borch, Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb.
8. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.
9. Holger Jensen & Co., Vesterbrogade 80, der nægter at betale et Medlem hans tilgodehavende Timeløn.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

Blokade af Privatbanerne. »Foreningen af Funktionærer ved danske Privatbaner« har overfor de eksisterende Privatbaneselskaber iværksat en Lønbevægelse, som den agter at sætte alt ind paa at gennemføre, bl. a. ved at opsige Pladserne til Fratrædelse.

Paa derom rettet Forespørgsel har vort Forbund erklæret ikke at ville medvirke til, at de forladte Pladser optoges af Forbundets Medlemmer.

Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Meddelelser fra Hovedkasserererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 1033	H. Strømberg	(Kbhvn. Afd. 1)
- 8343	J. Jensen	(— — 1)
- 8542	J. Nielsen	(— — 1)
- 13499	J. Johansen	(— — 1)
- 16165	E. H. Nielsen	(— — 1)
- 29892	A. Sørensen	(— — 1)
- 21550	V. Thurø Hansen	(Kallundborg)
- 22015	N. P. Jakobsen	(Roskilde)

Medl. Nr. 171, A. Hansen, og 5704, M. Poulsen, har fundet deres Bøger.

Breve. Paa Anvisningskontoret, Gl. Kongevej 6, St., henligger 2 Breve til Maskinarb. A. Hansen.

De nye Adresser for Centralorganisationen.

Adresser og Telefonnumre paa de Organisationer, Arbejdsløshedskasser, Anvisningskontorer og Fagforeninger, som er flyttede til Gl. Kongevej 6, København B., er følgende:

Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark: Gl. Kongevej 6, 2. Sal. Telf. 5121 og 8221.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og De faglærte Jærn- og Metalarbejderes Arbejdsløshedskasse: Gl. Kongevej 6, 2. Sal. Telf. 5121 og 8221.

Dansk Formerforbund og Formerfagets Arbejdsløshedskasse i Danmark: Gl. Kongevej 6, 1. Sal. Indgang: Vestersøgade. Telf. Byen 2125.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet i Danmark og Gørtler- og Metalarbejderfagets Arbejdsløshedskasse i Danmark: Gl. Kongevej 6, St. Indgang: Vestersøgade. Telf. Byen 1002 y.

Dansk Metaltrykkerforbund og Metaltrykkernes Arbejdsløshedskasse i Danmark: Gl. Kongevej 6, St. Indgang: Vestersøgade.

Anvisningskontoret for Smede og Maskinarbejdere i København: Gl. Kongevej 6, St. Indgang: Vestersøgade. Telf. 12651.

Smede og Maskinarbejdernes Fagforening: Gl. Kongevej 6, 1. Sal. Indgang: Vestersøgade. Telf. 3824.

Klejnsmedenes Fagforening, Grovsmedenes Fagforening, Kedelsmedeforeningen, Skibssmedeforeningen og Smede og Maskinarbejdernes Fagforening ved Sporvejene: Gl. Kongevej 6, 1. Sal. Indgang: Vestersøgade. Telf. Byen 7228.

Formernes Fagforening: Gl. Kongevej 6, St. Indgang: Vestersøgade. Telf. Byen 2125.

Gørtler og Metalarbejdernes Fagforening: Gl. Kongevej 6, St. Indgang: Vestersøgade. Telf. Byen 1002 y.

Metaltrykkernes Fagforening: Gl. Kongevej 6, St. Indgang: Vestersøgade.

Fra 1. November desuden:

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund og Jærn- og Metalslibernes Arbejdsløshedskasse i Danmark; Gl. Kongevej 6, St. Indgang: Vestersøgade.

Cykle- og Metalslibernes Fagforening: Gl. Kongevej 6, St. Indgang: Vestersøgade.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Brønderslev: P. Jørgensen, Det gamle Sygehus.
Esbjerg: H. Jensen, Smedegade.
Kallundborg: K. Jacobsen, Elmegade 3.
Kolding: G. Christensen, Mariegade 4, St,
Præstø: R. V. Jensen, Adelgade 42.

Kasserere:

Brønderslev: C. T. Jørgensen, Stokbrogade 2.
Esbjerg: C. Hansen, Jyllandsgade 63, St. (6—7 Aften).
Holbæk: Alf. Petersen, Godthaabsvej 1.
Kerteminde: L. Larsen, Langegade 48.
Randers: Th. Nissen, Nygade 14, 2.
Slagelse: A. Rasmussen, Smedegade 31, 1. (Kun 6—7 Aften).

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Nr. 1 NOVEMBER 1916 3. Aarg.

Efteraar.

Den sidste Del af Efteraaret og den første Del af Vinteren plejer ikke at være nogen behagelig Tid for Smaakaarsfolk og er det vel endnu mindre under Verdenskrigen med dens Dyrtid og Militærindkaldelser i stor Stil. Tager man „Statistiske Efterretninger" i Haanden, viser der sig Maaned efter Maaned og Aar efter Aar stadige Stigninger i Priserne paa det allermeste, som hører til vort Behov, og man fristes — ja nødes — stadig til at beskæftige sig med Spørgsmaalet om Balancen mellem Indtægter og Udgifter.

„Economists Pristal" for September i Aar viser en Fordobling siden Krigens Udbrud, og selv om dette heldigvis ikke gælder alle vore vigtigste Livsfornødenheder, saa er dog Stigningen her meget betydelig.

— Men da det nu ikke nytter at give sig til at male en vis Mand paa Væggen, vil vi se lidt paa de lyse Sider af Situationen, thi nægtes kan det ikke, at der findes saadanne.

For det første melder Efteraaret sig ikke nu, som saa ofte før Krigen, med omfattende Arbejdsløshed. Specielt i Jærn- og Metalindustrien findes der kun liden eller ingen Arbejdsløshed, og dette er let forklarligt, naar man iagttager den næsten hidsige Start af flere og flere nye Fabrikker og Værksteder og Bladenes store Reklamer for den ene Aktieemission større end den anden. En Del af alt dette staar vel ikke paa særlig solide Fødder, netop fordi der mangler Arbejdskraft af den Slags, der skal til for at starte og opretholde en solid Produktion af Varer. Ogsaa Vanskelighederne ved at faa Materiale viser sig hist og her og truer med at forvandle de lyse Billeder til mørke Skygger. Men hidtil har vi jo i alt Fald haft Materiale nok til de Arbejdere, der kunde skaffes tilveje, og forhaabentlig vil dette ikke forandre sig væsentligt.

— Under alt dette er der indenfor vore Organisationer i „Jærn og Metal" ført en ganske livlig Lønbevægelse. I første Linie har man med Held krævet Timelønningerne hævet i Overensstemmelse med Princippet om, at de „bør paavirkes af, i hvilken Udstrækning der er Adgang til Akkordfortjeneste", og dernæst har man søgt Akkordpriserne hævet, hvor disse gav et utilstrækkeligt Resultat.

Alt i alt har dette givet ganske gode Resultater, saavel rundt omkring i Landet som ogsaa i de forskellige Fag, og der fortsættes bestandig efter de samme Principper.

Ved at følge med i Fagbladet vil Kollegerne iøvrigt Maaned efter Maaned kunne konstatere, hvad der sker i saa Henseende i de enkelte Fag og Brancher, og de vil og bør kunne benytte sig heraf til paa rimelig Maade at skaffe sig de værste Virkninger af Dyrtiden fra Halsen. Ved at benytte sig af de kendte Metoder, og ved at gaa frem paa Grundlag af de bestaaende Overenskomster vil ingen Magt for Tiden kunne hindre vore Lønningers Stigen. Her er vi nemlig i Pagt med den hele Udvikling.

Ekstraordinær Kongres i det norske Formerforbund.

Som den 9. i Rækken afholdt Norsk Formerforbund Kongres i Folkets Hus i Kristiania i Dagene 8. til 13. Oktober. Den 8. Kongres afholdtes i 1914 i Drammen, og det vedtoges der, at den følgende Kongres skulde afholdes 1917 i Bergen, men Forholdene magede det anderledes.

Indtil 1914 havde Forbundet kun én fast ansat og helt aflønnet Funktionær, men forskellige Forhold, ikke mindst Arbejdet, der fulgte med Statsanerkendelsen af Arbejdsløshedskassen, medførte, at han ikke mere kunde bestride Arbejdet alene. Kongressen valgte da Forbundets mangeaarige Tillidsmand, M. Nygaard, til Hovedkasserer, og ansatte Th. Fjermestad som Forbundets Formand. De godt 2 Aar, der er gaaede siden den Tid, har imidlertid vist, at de nævnte 2 Mænd, trods det de begge vilde det bedste, ikke kunde arbejde sammen. Dette i Forbindelse med Loven om tvungen Voldgift, som i alle Tilfælde *midlertidig* er indført i Norge, og delte Meninger indenfor Hovedbestyrelsen om Forbundet burde blive staaende i Landsorganisationen eller ikke, var Hovedaarsagerne til, at man besluttede sig for Indkaldelse af en ekstraordinær Kongres.

Søndag den 8. Oktober aabnedes Kongressen i Folkets Hus, den lille Sal. Foruden Hovedbestyrelsen, der bestod af 7 Medlemmer, var 54 Repræsentanter mødt for 38 Afdelinger. Videre var som Repræsentanter for Sverrig og Danmark henholdsvis J. E. Blomkvist og Arn. Nielsen til Stede.

Efter at Sangforeningen »Fram« havde indledet Kongressen, og de fornødne Hilsener var udvekslede, og der var foretaget Valg af en Række Funktionærer for Kongressen, afsluttedes Mødet for den Dag med, at Kristiania Afdeling bød Deltagerne paa Frokost.

Hovedbestyrelsen, der havde Sæde i Kristiania, (5 af de 7 Medlemmer), havde delt sig i et Fler- og Mindretal for Forslaget om Forbundets Udtræden af Landsorganisationen, idet 3 foreslog at udtræde, medens 2 holdt paa at forblive i Landsorganisationen. Hovedbestyrelsen havde ikke indbudt nogen Repræsentant for Hovedorganisationen, men der stilledes paa Kongressen Forslag om, at dette burde ske, og efter en Del Debat vedtoges det med 42 Stemmer mod 13 at indbyde Landsorganisationens Formand, Hr. Lian, til Behandlingen om dette Punkt paa Dagsordenen.

Det blev en langvarig og varm Debat, der førtes herom, og den tog over 1 Dag af Kongressens Tid. De, som foreslog at udtræde, hævdede, at Landsorganisationen havde tilsidesat Formerforbundet, og at dette Forhold havde udviklet sig til det værre siden 1905, da Jærn- og Metalarbejderforbundet indmeldte sig i Landsorganisationen, ligesom Landsorganisationens Formand bebrejdedes, at han havde taget Sæde i Udvalget for Mæglings- og Voldgiftsloven.

Hertil svarede Lian, at han naturligvis kun havde arbejdet i dette Udvalg for at gavne Arbejdernes Sag, ligesom han iøvrigt forsvarede Landsorganisationens Stilling overfor Formerforbundet og fraraadede Udtrædelsen, og han fandt Støtte hos den Del af Hovedbestyrelsen, der var mod Udtrædelsen.

Da man langt om længe naaede frem til Afstemning viste det sig, at 28 stemte for Udmeldelse, medens 33 stemte for at blive i Landsorganisationen. Forbundet svigter saaledes ikke Centralisationstanken, men erkendes maa det jo, at Sejren ikke vandtes med stor Majoritet.

Fra Støberiarbejdernes Afdeling i Kristiania var der stillet Forslag om, at saafremt Landsorganisationens Kongres i 1917 skulde vedtage Reorganisation i Retning af Industriforbund, og Formerforbundet som Følge deraf skulde faa Paalæg om f. Eks. at slutte sig sammen med Jærn- og Metalarbejderforbundet, da skulde Hovedbestyrelsen udmelde Forbundet af Landsorganisationen.

Hertil stilledes det Ændringsforslag, at Hovedbestyrelsen ikke i saa Tilfælde skulde være den afgørende Faktor, men at det i bekræftende Tilfælde skulde afgøres ved Urafstemning. Med denne Ændring vedtoges Forslaget med alle Stemmer mod 8.

Beretningen over Forbundets Virksomhed godkendtes enstemmig efter nogen Diskussion. Regnskabet ligeledes, men uden Debat.

Uoverensstemmelserne mellem Formand og Hovedkasserer medførte vel nogen Debat, men blev en forholdsvis let Sag for Kongressen at afslutte, idet Formanden før Kongressen havde meddelt Afdelingerne, at han ikke modtog Genvalg.

Behandlingen af indkomne Lovforslag tog ret lang Tid, men Forandringer af større Betydning skete ikke. Dog vedtoges det at udvide Hovedbestyrelsesmedlemmernes Antal fra 7 til 13, saaledes at der inclusive de 2 valgte Funktionærer bliver 7 i Kristiania og 6 fordelt udover Landets Provinser.

Til Forbundsformand valgtes Hovedbestyrelsens mangeaarige Medlem Ludv. Johansen. Til Hovedkasserer valgtes M. Nygaard.

Tirsdag den 10. Oktober om Aftenen havde Kristiania Afdeling indbudt Kongressen og sine Medlemmer med Damer til en selskabelig Sammenkomst i Folkets Hus' Festsal, hvor fremragende Kræfter af Kristiania Kunstnerverden medvirkede.

Storindustrien og Grovsmedene.

Der har i de senere Aar fra Forretninger eller Vognmænd med større Hestehold af og til været gjort Forsøg paa at frigøre sig for Grovsmedemestrene og selv antage Svende til at udføre det herhenhørende Arbejde. Rent umiddelbart set forekommer disse Tilfælde os ret ligegyldige, da det jo i og for sig kan være vore Kolleger ligemeget, hvem de arbejder for; men

nærmere beset er det et Forhold, som maa vække til Eftertanke.

For det første virker disse Ansættelser som oftest paa den Maade, at dette at være sin egen Mand, fast ansat o. s. v. øver en vis Tiltrækning, imedens Lønnen som oftest ligger under, hvad der betales hos de private Mestre; men selv om Lønnen ved Antagelsen er paa Højde med, hvad der betales paa Værkstederne, saa viser det sig altid, at det er ulige vanskeligere at faa den hævet i saadanne Virksomheder end hos Medlemmer af Mesterforeningen, hvor vi som kontraherende Organisation har vore Forhandlingsregler, og endelig, og her er vi ved Sagens Kærne, er det som Regel Meningen med selv at antage Svende, at alt Hestebeslag skal udføres saaledes, at det ikke »sinker« den paagældende Forretning i Arbejdstiden, men skal gøres tidlig om Morgenen eller efter Fyraften, hvorved vi, hvis vi ikke er tilstrækkelig agtpaagivne, efterhaanden faar Arbejdsdagen delt i to Halvdele med nogle Timers Frihed midt paa Dagen, som ingen Værdi har.

Da nu Bestræbelserne hos vore Klassefæller gaar ud paa at indskrænke Arbejdstiden, saaledes at man kan have i hvert Fald Aftenen til Raadighed, skulde vi nødig gaa den modsatte Vej, og vor Bestyrelse har derfor paa gentagen Foranledning besluttet *kraftig at henstille til vore Medlemmer, at de i alle Tilfælde, forinden de søger saadanne Pladser, henvender sig til undertegnede for at Organisationen kan følge denne Udvikling.*

P. Andersen.

Formand for Grovsm. Fagf.,
Kbhvn. Afd. 3.

Svensk Formerforbund

Svensk Formerforbund har for Maj Maaned 1916 foretaget en statistik Opgørelse over Fagets Lønforhold og har faaet nedenstaaende Facit frem:

Oplysninger er indgaaet fra	114	Afdelinger
Oplysninger savnes fra	6	—
Oplysningerne omfatter	162	Støberier
Oplysninger er indgaaet for	3772	Mand
Af dem er organiseret	3504	—
Uorganiserede er	268	—
Berettigede til Fagets Minimalløn er	2955	—
Deraf Formere	2155	—
Deraf Metalformere	87	—
Deraf Kernemagere	233	—
Deraf Brædt- og Maskinformere	430	—
Antal Lærlinge	817	—
Gennemsnitstimeløn for hele Landet	41,7	Øre
Gennemsn. Akkordfortjeneste pr. Time	65,8	—

Uddrag af Arbejdsløshedskassernes Fællesberetning for 1915—1916.

Arbejdsløshedskassernes 2. Fællesberetning omhandlende Regnskabsaaret 1. April 1915 til 31. Marts 1916 er nu udsendt til Afdelingerne. Som sædvanlig tilstilles den kun Afdelingerne i et enkelt Eksemplar til Arkivet og kan ikke som Centralorganisationens Beretning faas til Købs.

Beretningen er inddelt i et indledende Fællesafsnit, hvorefter der for hver af de 5 Kasser, Beretningen omfatter, gives en særlig Beretning med Arbejdsløshedsstatistik og Regnskab. Som Slutning gives en samlet Regnskabs- og Formueoversigt. Beretningen omfatter 84 Sider, hvoraf de særlige Beretninger andrager de 68, for Størstedelen Tabelstof om Regnskabs- og Arbejdsløshedsstatistik. En Gengivelse heraf i Uddrag vilde føre til en Række Gentagelser, idet Tabellerne i nogen Grad er byggede over samme Emner, og Kassernes Forhold i adskillige Henseender er ret ensartede. Derimod er der i Fællesstoffet, dels i almindelig Omtale og dels i Tabelform, givet en Oversigt for alle Kasserne vedrørende Arbejdsløsheden, Regnskaberne og forskellige Fællesforhold, og vi skal derfor give nogle Uddrag af dette Fællesstof.

Indledning.

Af de enkelte Kassers særlige Beretninger fremgaar det i næsten ensartede Udtryk, at Aaret 1915—16 har været et fra alle de tidligere Aar afvigende med Hensyn til ringe Arbejdsløshed, selv om Nedgangen er noget forskellig.

Længst nede er Gørtlerne med under en Fjerdedel af de foregaaende to Aars Arbejdsløshed, derefter kommer de faglærte Jærn- og Metalarbejdere og Jærn- og Metalsliberne med ca. Halvdelen. Metaltrykkerne ligger vel under Halvdelen, men da Aaret 1914—15 for dem var ekstraordinært højt med Arbejdsløshed, grundet paa Materialemangel, betyder Nedgangen fra dette Aar til det nu afsluttede Regnskabsaar ikke det samme som i de andre Fag. For Formernes Vedkommende er Nedgangen for hele Regnskabsaaret ikke saa væsentlig stor, men da ogsaa her ekstraordinære Forhold har gjort sig gældende — Støberiarbejdsmændenes Arbejdsstandsning — vil Aaret, fraset denne Begivenhed, betyde en stærk Nedgang i Arbejdsløshed.

En fuldstændig Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang gennem en længere Aarrække vil man finde gennem Kassernes særskilte Beretninger, og vi skal blot her til snævrere Sammenligning tage den udbetalte Understøttelse, regnet pr. Medlem, for de tre sidste Regnskabsaar, idet bemærkes, at ingen af dem ordinært betegner noget stærkt Arbejdsløshedsaar, og de opgivne højeste Beløb belyser derfor heller ikke, hvor stor Forskellen er mellem det sidst afsluttede Regn-

skabsaar og de Aar, hvor Arbejdsløsheden har været paa sit højeste. Hensigten er blot at vise den stærke Nedgang i 1915—16 og som ovenfor anført vil en Sammenligning paa længere Sigt kunne ses af hver enkelt Kasses Beretning.

Udbetalt Understøttelse pr. Medlem.

	Smede og Maskinarb.	Formerne	Sliberne	Gørtlerne	Metal-trykkerne
1913—14	9,73	28,84	16,40	16,80	8,33
1914—15	12,06	31,17	20,31	16,84	33,77
1915—16	6,39	23,61	10,72	3,94	13,36

Til yderligere Belysning af de udbetalte Beløb anføres nedenstaaende den Sum, som Understøttelsen andrager i de forskellige Kasser, udregnet pr. understøttet Dag (i 1915—16).

Smede og Maskinarbejdere.....	Kr. 1,69
Formere	- 1,82
Jærn- og Metalslibere.....	- 1,53
Gørtlere	- 1,82
Metaltrykkere.....	- 1,79

Denne Forskel i Gennemsnitsunderstøttelsen, der dels fremkommer ved Forskel i Satserne og dels i den forskellige Anciennitet, medfører, set i Forhold til Understøttelsen pr. Medlem og Aar, at Kasserne, der har den højeste Udbetaling pr. Dag, kommer til at staa med større Beløb pr. Medlem og derfor i denne Beregningsform med større procentvis Arbejdsløshed end Tilfældet vilde have været, hvis Gennemsnitsunderstøttelsen var ens for alle Kasserne. Eksempelvis omfatter Slibernes 10 Kr. 72 Øre pr. Medlem et større Antal understøttede Dage end en tilsvarende Sum for Formernes Vedkommende.

Sluttelig skal blot tilføjes, at ogsaa Medlemsantallet viser en betydelig Fremgang, idet Medlemsantallet for de 5 Kasser, hvis Virksomhed omhandles i denne Beretning, ved Aarets Slutning er 1595 større end ved Aarets Begyndelse. Uanset at et af Fagene, Elektrikerne, er udtraadt af Centralorganisationen og ikke er indbefattet i Beretningen, kan der derfor alligevel noteres en samlet Medlemsfremgang siden forrige Beretnings Aflæggelse, idet de 6 Kasser pr. 31. Marts 1915 tilsammen havde 17014 Medlemmer, medens de 5 tilbageværende Kasser pr. 31. Marts 1916 har 17206 Medlemmer, altsaa en Fremgang af ca. 200 Medlemmer.

Dyrtidsforanstaltninger.

Loven af 2. Oktober 1914, hvis Opgave var at hjælpe dem, der var arbejdsløse som Følge af Krigen, afløstes i December 1915 af Loven om Dyrtidshjælp, der for Arbejdsløshedskassemedlemmer medførte den Forandring, at medens de under Loven af $^2/_{10}$ 14 kun fik Hjælp, naar deres Arbejdsløshed stod i Forbindelse med Krigssituationen, ydedes Dyrtidshjælpen i Forhold til den oppebaarne Arbejdsløshedsunderstøttelse i Kassen, dels som Tillæg til denne og dels som en Fortsættelse af denne sammenlagte Understøttelse, naar den ordinære Understøttelse fra Kassen var opbrugt, samt tilsvarende Understøttelse til de Medlemmer, der endnu ikke var understøttelsesberettigede.

For Københavns og Frederiksbergs Vedkommende var det overladt Kommunalbestyrelserne at bestemme, gennem hvem Understøttelsen skulde udbetales, og her overdroges det Arbejdsløshedskasserne under Inspektoratets Kontrol at udbetale Dyrtidstillæget til den ordinære Understøttelse og den derefter fortsatte Hjælp, medens de Medlemmer, der endnu ikke var understøttelsesberettigede, og de, der havde oppebaaret deres treaarige Maksimum hos Kasserne, henvistes til Københavns Understøttelsesforening eller Frederiksberg Hjælpekasse.

For andre Kommuners Vedkommende forvaltedes de af Kommunerne bevilgede Beløb af de kommunale Hjælpekasser, idet dog det ministerielle Cirkulære vedrørende Loven anbefalede at lade Dyrtidshjælpen til Arbejdsløshedskassemedlemmer udbetale gennem Kasserne og iøvrigt at betragte disses arbejdsløse Medlemmer som berettigede til Hjælpen i al Almindelighed uden nærmere Undersøgelse af de personlige Forhold.

For Københavns og Frederiksbergs Vedkommende fastsattes Dyrtidstillæget til 30 Procent af den ordinære Understøttelse, dog mindst 50 Øre daglig, hvilken Bestemmelse ogsaa gjaldt Medlemmer af de anerkendte Sygekasser. Frederiksberg Kommune holdt dog en Tid Arbejdsløshedskassemedlemmerne udenfor denne Ordning under Paaskud om disses Deltagelse i de da herskende Lønkonflikter i enkelte Fag.

De nærmere Regler for Dyrtidshjælpens Udbetaling fastsattes ved Forhandlinger mellem Kommunalbestyrelserne, Københavns Understøttelsesforening, Frederiksberg Hjælpekasse og Repræsentanter for Arbejdsløshedskasserne, idet der bl. a. fastsattes visse Regler overfor tilflyttede fra andre Kommuner.

Med Hensyn til Personer af Arbejderklassen, der ikke var Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser eller Sygekasser, hævdede det ministerielle Cirkulære, at disses Understøttelse burde stilles i et passende Forhold til den til Kassernes Medlemmer ydede Understøttelse, saaledes at sidstnævntes Selvhjælpsbestræbelser burde komme i Betragtning til Gunst for dem.

Foruden Dyrtidstillægene og den fortsatte Hjælp til Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser og Sygekasser giver Dyrtidsloven Kommunerne Ret til at yde Hjælp i en Række andre Henseender, og af saadanne iværksatte Foranstaltninger skal nævnes Dyrtidsmærker i Forhold til Børneantal, Rabatmærker, billigt Brændsel, Bespisninger o. s. f.

Loven tillader Kommunerne at anvende 8 Kr. 50 Øre pr. Indbygger — efter særlig Tilladelse fra Inden-

rigsministeriet 10 Kr. pr. Indbygger — til Dyrtidsforanstaltninger i Tiden til 1. November 1916, og dette Maksimum er i hvert Fald for Københavns Vedkommende stillet til Disposition.

Forventelig vil Loven blive forlænget, hvis den nuværende for Smaakaarsfolk saa vanskelige Tid vedvarer, saa meget mere som Tilstandene stadig forværres.

Den reviderede Arbejdsløshedskasselov.

Med Begyndelsen af Regnskabsaaret 1915—16 traadte den reviderede Lov i Kraft, men Virkningerne af de foretagne Ændringer meldte sig først Tid efter anden, saaledes at selve Tidspunktet for Lovens Ikrafttræden passeredes uden at bringe nogen Forandring i Kassens Tilværelse. En af Hovedforandringerne, Statstilskudets Reduktion med en Sjettedel, kom endda slet ikke til at virke i hele Regnskabsaaret, idet det ved særlig Foranstaltning blev ordnet saaledes, at det i Kassernes Regnskabsaar 1915—16 forfaldne Statstilskud blev udbetalt efter den gamle Lovs Regler.

Ligeledes vil Ændringen vedrørende det obligatoriske Kommunetilskud først vise sine Virkninger i det følgende Regnskabsaar, og det endda kun delvis, idet ikke alle Kasser endnu har oprettet den Fond til fortsat Understøttelse under ekstraordinær Arbejdsløshed, der er en Betingelse for, at Kommunetilskudet skal være paabudt.

Om selve denne Fond er der i det forløbne Aar ført en Række Forhandlinger i Arbejdsløshedsnævnet, hvilke resulterede i et af Ministeriet godkendt Reglement for Dannelsen og Brugen af en saadan Fond. Paa Arbejdsløshedsinspektørens Aarsmøde med Kasserne vedtoges det saa vidt muligt at holde Henlæggelserne og Understøttelsens Omraade indenfor visse Rammer, og for de for Fagene i Centralorganisationen af Metalarbejdere bestaaende Arbejdsløshedskasser vedtoges en ensartet Henlæggelse af 10 Procent af Medlemsbidragene og en Begrænsning for Understøttelsen af 50 Dage efter Kassernes almindelige Regler.

En anden Ændring i Loven er, at medens Karensdage hidtil skulde være i umiddelbar Følgerække, altsaa uden Afbrydelse af Arbejdsdage, hvilket Forhold, i hvert Fald ved længere Karenstider, havde den Følge, at Arbejdsløse var uvillige til at modtage midlertidigt Arbejde ved Karenstidens Slutning, vil nu enkelte Karensdage kunne sammenlægges, indtil den fastsatte Karenstid er opnaaet, og de derefter følgende Arbejdsløshedsdage vil være Understøttelsesdage, saalænge der ikke træder en Arbejdsperiode af over »midlertidigt Arbejdes« Varighed imellem. Da en saadan Opsamling af Karensdage indenfor en iøvrigt ubegrænset Tid var upraktisk og vanskelig at arbejde med, henstilledes det af Inspektoratet til Kasserne at søge en Tidsfrist fastsat, indenfor hvilke spredte Karensdage kunne sammenlægges, og for de førnævnte Kasser indenfor Jærnindustrien vedtoges det at fastsætte en Tidsfrist af 3 Uger, hvilket godkendtes af Nævnet og Ministeriet, dog saaledes at Tidsfristen omfatter 21 Hverdage.

Sammenslutningen af Kasserne.

Et Spørgsmaal, der siden Centralorganisationens Dannelse har staaet paa Dagsordenen, er Sammenslutningen af de til de vedrørende Fag hørende Arbejdsløshedskasser. Selvfølgelig kunde denne Tanke ikke straks bringes til Udførelse, men Tid efter anden har Spørgsmaalet været bragt paa Bane, ligesom man i alle Fællesspørgsmaal har gennemført ensartede Foranstaltninger. I Løbet af det afsluttede Regnskabsaar er der nedsat et Udvalg til Forberedelse af Sagen, derunder Udarbejdelsen af en Vedtægt for den sammensluttede Arbejdsløshedskasse, men Usikkerheden overfor Spørgsmaalet om Elektrikernes Forbliven i Sammenslutningen gjorde, at der ikke, saalænge dette Spørgsmaal var uløst, kunde tages fat med nogen Kraft.

Imidlertid er denne Side af Sagen bragt til Afslutning — i hvert Fald foreløbig — med Elektrikernes Udmeldelse af Centralorganisationen, og der vil nu intet være til Hinder for, at de øvrige Kasser tager fat paa Løsningen, der ganske selvsagt byder Kasserne langt bedre Betingelser at arbejde under end den nuværende stærke Decentralisation indenfor den samme Industri.

(Fortsættes.)

Direktoratet for Centralarbejdsanvisningen

har udsendt sin Beretning om Virksomheden i Regnskabsaaret 1915—16. Der anvistes i Aarets Løb Pladser til 21,259 Mænd og 16,662 Kvinder. Der er indtegnet ca. 87,000 arbejdssøgende Personer, og der er sket ca. 32,000 Henvendelser fra Arbejdsgivere om Arbejdskraft. Af de anviste 21,259 Pladser for mandlig Arbejdskraft falder imidlertid kun 4,913 eller 23,1 pCt. paa Haandværk og Industri. For de til Centralorganisationen af Metalarbejdere hørende 5 Forbund er følgende Pladser anviste:

Smede og Maskinarbejdere	346
Formere	1
Jærn- og Metalslibere	2
Gørtlere	0
Metaltrykkere	1

Om disse 350 Arbejdere alle var organiserede, fremgaar ikke af Beretningen.

Den offentlige Arbejdsanvisning lægger ud.

Søndag den 29. Oktober 1916 afholdtes i Rigsdagsbygningen i København et Møde, hvortil var indbudt Kontorbestyrere, Bestyrelsesmedlemmer samt Medlemmer af Tilsynsraad, knyttede til den offentlige Arbejdsanvisnings Kontorer i Provinserne.

Indbydelserne, som var udgaaede fra Arbejdsanvisningsdirektøren, omfattede tillige Repræsentanter for Stat og Kommuner, Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund, Fællesrepræsentationen for Industri og Haandværk samt Arbejdsløshedsinspektøren, Frk. Clara Black, endvidere Repræsentanter for den offentlige Arbejdsanvisning i Sverige og Norge. Repræsentanter for de enkelte Arbejdsløshedskasser, med hvilke den offentlige Arbejdsanvisning daglig samarbejder, var ikke indbudt.

Mødets Afholdelse er vel nærmest at betragte som Slutstenen paa det Arbejde, som nu gennem 2 Aar har været udført for at skabe en Ramme, indenfor hvilken Arbejdsanvisningen skal virke i Henhold til Lov af 29. April 1913. Om nogen Kongres, saaledes som enkelte Blade har kaldt dette Møde, kan der næppe være Tale. Der blev ikke trukket bestemte Linier op for Fremtidens Virksomhed eller givet de fremmødte Repræsentanter en Standard-Instruks som Rettesnor for det fremtidige Arbejde. Det Foredrag, som Arbejdsanvisningsdirektør Jensen Sønderup indledede Mødet med, indeholdt ikke noget nyt udover, hvad Offentligheden i Forvejen var gjort bekendt med gennem en velvillig Presse.

Dr. Järte fra Stockholm og Sverre Iversen fra Norge gav en Oversigt over den offentlige Arbejdsanvisnings Virksomhed i henholdsvis Sverige og Norge.

I Aaret 1898 blev de første offentlige Anvisningskontorer oprettede i Norge, nemlig i Kristiania og Bergen, men Organiseringen af Arbejdsanvisningen over hele Landet er kun gaaet langsomt frem, hvad der vel hænger sammen med Landets Beskaffenhed. Derimod har Sverige, som først i 1906 fik sit første offentlige Anvisningskontor i Helsingborg, nu en offentlig Arbejdsanvisning, der spænder over hele Landet.

Fuldmægtig Sven Neumann fra Indenrigsministeriet holdt dernæst et Foredrag, omhandlende Arbejdsanvisningen i forskellige Lande, særlig Tyskland, og pegede paa, at Danmark var det eneste Land, hvor den offentlige Arbejdsanvisning daglig samarbejder med Arbejdsløshedskasserne, som yder deres Medvirkning til Arbejdsanvisningen, samtidig med at de enkelte Kasser i samme Udstrækning som tidligere udfører Arbejdsanvisning gennem egne Kontorer. Hvad Fuldmægtig Neumann her fremhæver, har de danske Arbejdere vel Lov at indkassere som en Kompliment for det Arbejde, som deres Organisationer har udført paa Arbejdsanvisningens Omraade paa en Tid, hvor ingen andre tog de herhenhørende Opgaver op, med Undtagelse af Københavns Kommune, som i 1901 oprettede et offentligt Arbejdsanvisningskontor, og det maa vel siges, at Organisationerne i det store og hele har udført Arbejdsanvisningen med Forstaaelse og Loyalitet. Det vil sikkert ogsaa i Fremtiden vise sig, at den Erfaring, som Arbejdsløshedskasserne gennem Aarene har indhøstet, og det udstrakte personlige Kendskab til de arbejdssøgende, som man her er i Besiddelse af, i Forbindelse med et intimt Kendskab til selve Faget vil bidrage til, at Arbejdernes Organisationer kommer til at yde en Indsats i Arbejdsanvisningens Tjeneste under den nye Æra, som indledes med Lov af 29. April 1913, og som blev fastslaaet paa Mødet i Rigsdagen den 29. Oktober 1916.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Til Afdelingsformændene. Skriv kun om en Sag paa hvert Stykke Papir. Kun derved holdes Forbundets Arkiv i den Orden, det bør være.

Esbjerg. Paa Hoffmanns Støberi, hvor der ikke arbejdes i Akkord, er Timelønnen hævet for 5 Mand med 3 Øre til hver. Den ligger derefter mellem 60 og 68 Øre.

Faaborg. Indtil 1. April 1917, til hvilken Tid den paa Faaborg Jærnstøberi gældende Akkordprisliste udløber og skal revideres, ydes der et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. til Fortjenesten, men dog saaledes, at hver Former skal have arbejdet mindst 50 Timer om Ugen for at erholde det.

Hillerød. Fra denne Afdeling er meddelt, at man paa P. Nordstens Fabrik, hvor der hidindtil har været arbejdet i ren Timeløn, nu er gaaet over til Akkord.

Hørsholm. Paa Nordisk Metalvarefabriks derværende Støberi er Timelønningerne forhøjede med 3 Øre pr. Mand for 3 Medlemmer, og 2 Øre pr. Mand for de øvrige. Derved kom Modelformeren, som ikke har Akkord, op paa 70 Øre i Timen.

Holstebro. I Fagbladet for September omtaltes et hos Brdr. Birn afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Erstatning for manglende Arbejdsmandshjælp ved Udslagningen. Sagen var sluttet, men Fabrikant Birn hævdede senere, at Forbundet og Formerne vilde lægge en anden Forstaaelse end den rigtige ind i Mæglingsreferatet og paa den Maade tiltvinge sig større Betaling end aftalt. Han fandt Støtte for sin Paastand hos Sammenslutningen og dennes Mæglingsmand, Direktør Sørensen, Aalborg, og det endte med, at Sagen blev behandlet paany mellem Organisationerne.

Et saadant Møde fandt Sted den 28. Oktober, og her enedes man sluttelig om, at Betalingen for at slaa ud alene, altsaa for den Tid, hvor Arbejdsmanden mangler, skal være 60 pCt. af den paagældende Formers eller Maskinformers gennemsnitlige Akkordfortjeneste.

Om- og Tilbygning til Birns Støberi havde imidlertid medført, at vore derværende Medlemmer havde maattet spadsere i 3 Dage, da Støberiet ikke var til at arbejde i. De forlangte herfor en Erstatning paa 300 Kr., men Hr. Birn vilde ikke høre Tale derom, og denne Sag blev da taget op til Behandling ved ovennævnte Møde. Den sluttede med, at Birn indgik paa at betale 200 Kr. i Erstatning.

Horsens. Hos Jærnstøber J. P. Pedersen i Horsens, hvor der ikke arbejdes i Akkord, er Timelønnen for de derværende 2 Medlemmer hævet fra 58 til 60 Øre.

København. Paa F. Mogensens Jærnstøberi er der den 16. November afholdt et Mæglingsmøde paa Timelønskrav. Der opnaaedes et Tillæg paa 55 Øre pr.

Time at fordele til 17 Medlemmer. Ved senere lokal Forhandling er dette Beløb øget med 7 Øre, altsaa til 62 Øre. Gennemsnittet af Timelønningerne er derefter 78,8 Øre, og der arbejdes ikke i Akkord paa denne Virksomhed.

Hos Firmaet Bonnesen & Danstrup, hvor der ogsaa arbejdes i ren Timeløn, er afholdt Mæglingsmøde den 1. November, ligeledes paa Timelønskrav. Der opnaaedes et Tillæg paa 36 Øre at fordele paa 11 Mand. Gennemsnittet blev derefter 78,2 Øre.

Kolding. Den for vore i Akkord arbejdende Medlemmer ansatte Timeløn er forhøjet med 1 Øre pr. Mand og Time paa De danske Mejeriers Maskinfabrik.

Middelfart. I Henhold til en Beslutning, som toges ved et Mæglingsmøde den 4. Juli hos Aktieselskabet Hess & Søn, og hvorefter der skulde optages lokal Forhandling om Forhøjelse af en længere Række, mest ældre Akkorder, meddeler Afdelingen, at denne Forhandling nu er sluttet. En større Del Akkorder er forhøjet med fra 10 til 25 pCt., enkelte endog med 50 pCt. Vandkedler paa Maskine forhøjedes med 2 à 3 Øre pr. Stykke, ligesom nogle af Akkorderne ved de elektriske Formemaskiner forhøjedes.

Odense. Den 7. November afholdtes et Fælles-Mæglingsmøde i Odense paa Timelønskrav. Resultatet af Mødet blev følgende: 4 Modelformere, der ikke arbejder i Akkord, og hvoraf 2 arbejdede hos Aktieselskabet Allerups Eftflgr., 1 hos H. Rasmussen & Co. og 1 paa Phønix, og hvis Timelønninger alle var 63 Øre, fik denne forhøjet til 67 Øre. Derefter skete der for Akkordarbejdere paa Phønix med Hensyn til ansatte Timelønninger følgende: 9 Haandformere, hvis Gennemsnitstimeløn var 49,4 Øre, fik Forhøjelse til 51 Øre eller med 16 Øre tilsammen. 5 Maskinformeres ansatte Gennemsnitstimeløn hævedes fra 43,8 Øre til 45 Øre eller med 6 Øre tilsammen, og 2 Kernemagere, der ligeledes arbejder i Akkord, fik Timelønnen hævet fra 43 til 45 Øre eller med 4 Øre tilsammen.

Forud for Mæglingen var Timelønnen, ad lokal Vej, hævet for 1 Maskinformer hos Allerup fra 51 til 54 Øre og hos H. Rasmussen & Co. for 3 Haandformere i ren Timeløn med 4 Øre pr. Mand og hos Thrige for 1 Mand med 3 Øre.

Randers Afdeling har meddelt, at der gennem lokal Forhandling er opnaaet, at samtlige Akkordpriser hos Jærnstøber Nøddelund er forhøjet med 27,5 pCt., paa én Akkord nær, der kun er forhøjet med 7 pCt.

Roskilde. Afdelingen i Roskilde har meddelt, at de paa Maglekilde Jærnstøberi beskæftigede Medlemmer, 9 Mand, har faaet deres Timeløn hævet med 2 Øre pr. Mand. Der arbejdes kun i Timeløn, og Gennemsnittet heraf er nu 58,8 Øre.

Ribe. Hos Fabrikant H. Obbekjær fandt der den 9. November en Forhandling om Lønforhøjelser m. m. Sted. Forbundets Formand var til Stede. Paa saa godt som alt Arbejdet ved Formemaskinerne skete der Forhøjelser, som antagelig andrager ca. 12 pCt. gennemsnitlig. Maskinformernes ansatte Timeløn enedes man om skulde være følgende: For Uøvede i de første 3 Maaneder 40 Øre, de næste 3 Maaneder 42 Øre og derefter 45 Øre med fri Forhandling om højere Timeløn, alt efter den enkeltes Kvalifikationer.

3 Haandformere arbejdede i ren Timeløn, og deres Lønninger var 50, 50 og 54 Øre; de ændredes til at være 54, 54 og 60 Øre.

En Overenskomst af vanlig Art blev derefter underskrevet, og den kan tidligst udløbe til 1, Maj 1918.

Skive. I Fagbladet for September er meddelt om et paa Skive Jærnstøberi den 7. September afholdt Mæglingsmøde paa Lønkrav. Sagen udsattes nærmest, idet der skulde skiftes Støbemester. Afdelingen meddeler nu, at der er opnaaet Enighed om, at efter Nytaar 1916 skal Akkorderne revideres gennem Forhandhandling med den ny Mester. Som et Vederlag for denne forsinkede Revision, og gældende for Tiden indtil Nytaar, har hver af de 8 Medlemmer faaet udbetalt en Sum paa 65 Kr. De ansatte Timelønnninger er samtidig forhøjet med 5 Øre pr. Mand.

Thisted. I Anledning af, at stedfundne lokale Forhandlinger om Krav om Forhøjelse paa en meget stor Del af Akkordpriserne paa det gangbare Arbejde paa Fabrikken »Thy«s Støberi i Thisted ikke havde bragt afsluttende Resultat, afholdtes der den 19. Oktober et Mæglingsmøde paa Fabrikken.

Sagen sluttedes med, at samtlige de nærmere betegnede Akkorder forhøjedes med 15 pCt., der fik tilbagevirkende Kraft til 30. August d. A.

Vejle. Den 8. November afholdtes et Mæglingsmøde hos Firmaet C. M. Hess. Den direkte Aarsag var, at der ikke var opnaaet Enighed om Akkordprisen paa et Patentbrædt, skønt Uenigheden kun bestod i 2 Øre pr. Brædt, men bag dette laa gemt, at Formerne hævdede, at Støbemesteren altfor ofte lod en Akkordforhandling strande paa en Bagatel, for saa at kræve Arbejdet udført i Timeløn, hvilket ogsaa var sket i nærværende Tilfælde. Mesteren bestred Rigtigheden af denne Paastand, og nogen Enighed opnaaedes ikke. Der fremsattes Forslag fra Formernes Side om, at i saa Tilfælde skulde Betalingen være den Paagældendes Gennemsnitsfortjeneste ved Akkord ÷ 15 pCt., men dette kunde Firmaet ikke tage Stilling til med det samme, hvorfor Spørgsmaalet henvistes til fornyet Forhandling mellem Parterne.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Juleunderstøttelse. Den københavnske Afdelings ordinære Generalforsamling den 28. Oktober d. A. har vedtaget at yde Afdelingens militære Medlemmer en Juleunderstøttelse af Afdelingskassen, 15 Kr. for gifte og 10 Kr. for ugifte. Understøttelsen vil blive udbetalt, Fredag den 22. December Kl. 6—8 Aften paa Afdelingens Kontor. Enten vil Medlemmet selv eller den, Medlemmet giver skriftlig Fuldmagt til paa sine Vegne at hæve og kvittere for Beløbet, kunne hæve dette.

Medlemmer, som maatte ønske Beløbet tilsendt pr. Post, maa senest den 18. December skriftlig meddele Kontoret dette med Angivelse af Medlemsnummer og med Oplysning om Vedkommende er gift eller ugift, samt Adressen, hvortil Pengene ønskes sendt.

Juletræ. Københavns Afdeling har i Aar, for første Gang i sin 40-aarige Virksomhed, besluttet at afholde Juletræ for Medlemmernes Børn, hvorfor et i den Anledning nedsat Udvalg tillader sig at oplyse, at Juletræet afholdes Lørdag den 6. Januar 1917 Kl. 7 Aften i »Kæden«, Dr. Tværgade 55, med efterfølgende Bal til Kl. 4.

Billetpriserne er for Voksne 50 Øre, for Medlemmernes Børn 25 Øre og for andre Børn 50 Øre. Salget af Børnebilletter slutter Lørdag den 30. December.

Odense. Foruden den i forrige Nummer af Bladet omtalte mindre Timelønsforhøjelse, er Metalvarefabrikant Høffner paa Vesterbro ved Forhandling indgaaet paa yderligere at forhøje Timelønnen for hver

Mand med 6 Øre pr. Time, hvorved Gennemsnitstimelønnen er bragt op til 60,2 Øre.

Der beskæftiges 4 Mand, og Forhøjelsen andrager ialt 30 Øre pr. Time.

Th. Poulsen paa St. Glasvej, som væsentlig beskæftiger sig med Fyrskibsarbejde, er indgaaet paa at forhøje Timelønnen med 2 Øre til hver Mand, at give 50 pCt. til Timelønnen paa alt Fyrskibsarbejde og iøvrigt anvende Akkordarbejde, hvor dette er muligt. Der beskæftiges 2 Mand, og Gennemsnitstimelønen er nu paa 51 Øre.

A/S Grønnings Metalvarefabrik er ved Forhandling indgaaet paa at give et Tillæg af 15 pCt. saavel til Timelønnen som til Akkorderne i saa lang Tid, som Dyrtiden varer. Dyrtidstillægget vil andrage ca. 5 Kr. pr. Uge til hver af de 7 Mand, som er beskæftigede der.

Et Medlem, som er beskæftiget i Støberiet samme Sted, har faaet sin Timeløn forhøjet med 12 Øre, hvorved denne er bragt op paa 60 Øre pr. Time.

Paa De forenede Jærnstøberier i Svendborg, hvor der er beskæftiget 2 Mand paa Gørtlerværkstedet, har disse faaet et Tillæg af 10 Øre hver pr. Time, hvorved Gennemsnitstimelønnen er bragt op paa 60 Øre. Ligeledes er Akkordpriserne forhøjet med 15 pCt.

Metaltrykkere.

Lønstatistiken. De Medlemmer, der endnu ikke har indsendt de af Forbundet udsendte Spørgeskemaer, bedes snarest indsende disse, da Statistiken over vore Lønforhold skal være udarbejdet inden Udgangen af November Maaned.

Lønforhøjelser. Paa Københavns Lampe- og Lysekronefabrik har 3 Mand faaet Timelønnen hævet med hver 5 Øre fra 60 til 65 Øre, og 2 Mand med hver 5 Øre fra 53 til 58 Øre.

Hos M. Cohr, København, er Timelønnen hævet med 5 Øre for 1 Mand fra 80 til 85 Øre.

Hos Grann & Laglye har 1 Mand faaet hævet Timelønnen fra 85 til 90 Øre, og 1 Mand fra 75 til 80 Øre. Tillige er Firmaet indgaaet paa at udbetale Lønning om Fredagen i Stedet for om Lørdagen. Kravet om Værktøjsgodtgørelse løstes paa den Maade, at der for Fremtiden skal leveres Arbejderne det Værktøj, de skal bruge.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Aalborg Kommune har bevilget et Dyrtidstillæg til samtlige Funktionærer og Arbejdere paa 20 Kr. pr. Maaned, beregnet fra 1. April i Aar til 1. April 1917. Kommunen beskæftiger 6 à 7 Medlemmer af vort Forbund.

Paa Ring Andersens Skibsværft i Svendborg fik 34 Mand ved Mægling 60 Øre til Fordeling. Samtidig fik enkelte Akkordpriser mindre Forhøjelser.

De paa Christiansholms Fabrikker beskæftigede 4 Mand har i Midsommeren faaet deres Timeløn hævet fra 55 til 60 Øre, Overtids- og Nattimebetalingen med ca. 15 Øre. Da Selskabet intet Dyrtidstillæg har givet, fik Løntillægget tilbagevirkende Kraft til 1. April d. A.

Aktieselskabet De danske Sukkerfabrikker gik ved en Forhandling d. 10. Oktober med til en gennemgaaende Lønforhøjelse for de paa samtlige Fabrikker i Provinsen beskæftigede 114 Mand. Der gaves ialt 365 Øre til Fordeling pr. Time eller ca. 3 Øre pr. Mand. Bortset fra Dyrtidstillægget var Gennemsnittet før Forhøjelsen ca. 59 Øre.

Hos Brdr. Houmøller i Frederikshavn er Timelønnen forhøjet fra 44,1 til 46,1 Øre. De, der arbejder ved Havnen paa Opstilling og Reparation af Motorer erholder desuden ekstra 12 Øre pr. Time, for saa vidt de da ikke er fastlønnede.

Paa Kabelfabrikken i Middelfart er Timelønnen for ialt 31 Mand ved den sidste Forhøjelse steget fra 56,1 til 58,7 Øre. 21 Mand deltog direkte i Forhøjelsen.

Hos N. A. Christensen, Nykøbing paa Mors, har 41 Mand faaet deres Timeløn forhøjet fra 45,1 til 47,8 Øre.

Mellem De forenede Bryggerier og Københavns Afdeling 1 er der fornylig afsluttet en Overenskomst, hvorved Timelønnen, som hidtil har været 59 Øre, ombyttes med en fast Ugeløn paa 39 Kr. 60 Øre, der svarer til 73 Øre pr. Time. Smudspengebetalingen hævedes fra 7 til 10 Øre, og Montørerne paa Udearbejde faar fremtidig et ekstra Tillæg paa 15 Øre pr. Time i Stedet for 7 Øre. I Tiden fra 1. December 1915 til 1. Oktober 1916 gives 5 Øre ekstra pr. Time som Efterbetaling.

Hos samtlige Grovsmedemestre i København er Timelønnen forhøjet med 4 à 5 Øre gennemgaaende, og hos N. Larsens Vognfabrikker har 21 Mand faaet hver 5 Øre. Samtidig er Akkordpriskuranten paa *Vogn- og Automobilarbejde* revideret. Priserne er desuden gennemgaaende forhøjede med 5 % for Bænkarbejderne og 10 % for Smederne ved Hestevognsarbejdet.

I *Kolding* har 11 Mand paa Sydjysk Landbrugsmaskinfabrik faaet et Timelønstillæg paa gennemgaaende 4,5 Øre pr. Time, og 5 Drejere paa De danske Mejeriers Maskinfabrik har faaet hver 2 Øre, hvorved Timelønnen hævedes til 50 Øre.

Paa A/S »Vulcan« i Holbæk har 3 Mand efter nogen Forhandling faaet deres Gennemsnitstimeløn hævet fra 53,3 til 56,7 Øre.

Hos C. M. Cohr i Fredericia, hvor der for lang Tid siden var Strejke paa et Lønkrav, har det fornylig paany truet med Arbejdsstandsning. Anledningen var vistnok nærmest den, at Fabriksledelsen var misundelig paa den Merfortjeneste, Arbejderne eller i hvert Fald en enkelt af dem havde faaet i Kraft af den nye Akkordordning og i Kraft deraf forsøgte at sætte en Stopper for Vedkommende ved at benytte et Uheld til at fradrage Manden et Beløb paa 10 Kr. Enden paa Sagen blev dog, at de 10 Kr. udbetaltes, og at Timelønningerne sættes op fra 52,2 til 55,6 Øre.

Hos A/S Frichs i Aarhus har Kedelsmedene faaet en Lønforhøjelse, der andrager 3,56 Øre pr. Mand og Time, Maskinarbejderne en do. paa 2,9 Øre.

Paa Aarhus Oliemølle har 17 Mand faaet 50 Øre til Fordeling pr. Time. Gennemsnittet var forud 56,8 foruden et ugentlig Dyrtidstillæg paa 2 Kr.

Timandsmøder. Torsdagen den 19. Oktober afholdtes der et Timandsmøde om en eventuel Forhandling om Arbejdstiden paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker, hvilken Forhandling allerede var forberedt ved den sidste Overenskomsts Indgaaelse.

Direktørerne Prior og Engel samt Ingeniør Pade var fremmødte paa Kabelfabrikkernes Vegne og erklærede, at de ikke under de forhaandenværende Forhold, der paavirkedes af Verdenskrigen, kunde gaa med til den af os ønskede Forkortelse til Jærnindustriens almindelige Arbejdstid, selv om man maatte indrømme, at Fabrikken i Middelfart delvis laa stille af Mangel paa Materiale.

Den 1. November var der ligeledes Timandsmøde. Denne Gang drejede det sig om Lønkrav fra Skibsbyggere, Stemmere, Værktøjssmede og Vinkelsmede

paa A/S Københavns Flydedok & Skibsværft. Ved et umiddelbart forudgaaende Mæglingsmøde var Sagen af Firmaet overladt til en Mand, som ingen Bemyndigelse havde til at give Paalæg. Ved Timandsmødet var dette Forhold ændret, og Resultatet blev, at 148 Pladearbejdere fik hver 2 Øre, 6 Stemmere hver 1 Øre og Resten — ialt 19 — hver 2 Øre. 18 Værktøjs- og Vinkelsmede og Reparatører fik hver ca. 10 Øre.

Mæglingsmøder. Hos Smedemester L. C. Jørgensen, Adelgade 77, mægledes under 15. September i Anledning af et Par Medlemmers Krav om Udbetaling af Tilgodehavender. Det ene Beløb, 49 Kr. 80 Øre, udbetaltes fuldt, medens et Beløb paa 11 Kr. 62 Øre reduceredes til 6 Kr. Begge Beløb udbetaltes med det samme.

Ved Mæglingen paa Raadvaddams Fabrikker (omtalt i sidste Nr.) aftaltes foruden Løntillæget, at der betales 15 pCt. i Forsøgstiden til Akkordpriserne paa nye Artikler, 2) at Reparationer paa Blæsere og Motorer, anbragte paa Smediens Bjælkelag, samt Turbinen betales med et Tillæg af 10 Øre til Timelønnen, 3) at der optages en Forhandling om en Forhøjelse af Akkordpriserne, hvor disse er særlig lave, 4) at Fabrikken indretter Skabe til Opbevaring af Arbejdernes Tøj. — Et Krav om Betaling under Standsninger paa Grund af Motorskade henlagdes med de faldne Udtalelser, og en Klage over Benyttelsen af ikke faglært Arbejdskraft, besvaredes af Fabrikken derhen, at man vilde benytte faglært Arbejdskraft, hvis den var til at faa.

Hos Firmaet »Perfektion«, Nørrebrogade, København, mægledes under 6. November paa en Klage over, at Firmaet havde afdraget en Mand 9 Kr. 10 Øre for en bortkommen Diamant. Beløbet udbetaltes.

Paa Stuhrs Skibsværft i Aalborg mægledes den 31. Oktober, fordi Firmaet havde undladt at betale en Mand et resterende Overskud paa en Fællesakkord under Paastand om, at han ikke havde givet Opsigelse i rette Tid. Yderligere 8 Kr. udbetaltes, da den nævnte Mand paastod at have givet gyldigt Varsel.

Steen Andersens Dødsbo. Som en Del vil erindre, styrtede den af Fabrikant Steen Andersen i Maribo i Løbet af kort Tid rejste Forretning ret pludseligt i Grus, og samtidig kom Fabrikanten af Dage ved en Automobilkørsel. Vi havde 7 Medlemmer beskæftigede det paagældende Sted, og deres Tilgodehavende beløb sig til ca. 195 Kr. Gennem Forbundets Sagfører har de nu faaet hele Beløbet udbetalt.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Smedemester Ringer, Aalborg.
5. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
6. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
7. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
8. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.
9. Holger Jensen & Co., Vesterbrogade 80, der nægter at betale et Medlem hans tilgodehavende Timeløn.

Maskinmesterforeningen beder meddelt, at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret.

Blokade af Privatbanerne. »Foreningen af Funktionærer ved danske Privatbaner« har overfor de eksisterende Privatbaneselskaber iværksat en Lønbevægelse, som den agter at sætte alt ind paa at gennemføre, bl. a. ved at opsige Pladserne til Fratrædelse.

Paa derom rettet Forespørgsel har vort Forbund erklæret ikke at ville medvirke til, at de forladte Pladser optoges af Forbundets Medlemmer.

Hævet Blokade. Blokaden hos Mekaniker Borch, der har Værksteder Strandboulevard 68 og Classensgade 7, Bagb., er hævet, da Gælden til Forbundet nu er betalt. Blokaden har varet siden September 1915.

Arbejdsstandsning i København. Samtlige Smede og Maskinarbejdere hos Fabrikant Boel i Raadmandsgade forlod Tirsdagen den 24. Oktober Arbejdet, fordi de ikke vilde samarbejde med en bestemt Mand, der efter Sigende havde opført sig meget raat. Da Arbejdsstandsningen var i Strid med Overenskomsten, klagedes der øjeblikkelig fra Sammenslutningen. Den 27. genoptoges Arbejdet paany, og efter Invention fra Formanden for Københavns Afdeling 1 forlod den Mand, som havde fremkaldt Striden, Arbejdet.

Strejke og Lock-out i Lyngby. Paa M. B. Cohns Maskinfabrik i Lyngby gik 20 Smede og Maskinarbejdere Onsdagen den 1. November som Følge af en Strid om Lægningen af den normale Arbejdstid. Arbejdere og Værkfører var enige om at begynde Kl. $7^1/_2$, men Fabrikkens Indehaver annullerede dette. Arbejderne mødte dog allerede næste Dag for at genoptage Arbejdet, men saa lukkede Fabrikken. Arbejdsstandsningen varede derefter $4^1/_2$ Dag, men saa enedes Parterne om at holde op. Ved et Mæglingsmøde den 6. November fastsattes Arbejdstiden af Hensyn til de udenbys boende til at skulle begynde Kl. $7^1/_2$, idet Toggangen umuliggjorde deres tidligere Tilstedeværelse.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
551	Johansen, Johns.	Hørsholm	21. 8.92	København	13. 5.16	København	24. 6.16
	Dansk Metaltrykkerforbund.						
79	Hullstrøm, Ejnar	København	19. 5.87	København	1. 4.16	København	3. 6.16
102	Rasch, H.	Fredericia	12. 6.95	—	8. 7.16	—	5. 8.16
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
8218	Andersen, Carlo	Sønnerup	24. 3.97	Kbhvn. Afd. 1	2. 6.16	Kbhvn. Afd. 1	24. 6.16
23274	— Johs. Carl Chr.	København	24.11.96	„ „ 1	25. 4.16	„ „ 1	22. 7.16
4106	— Rasmus Aage S.	Horsens	4. 5.95	Horsens	19.10.14	„ „ 1	10. 6.16
11039	Bandsholm, Asker	Køge	20. 9.93	Kbhvn. Afd. 1	27. 3.14	„ „ 1	3. 6.16
8972	Bartsch, Kai	København	23. 5.93	„ „ 1	6.12.13	„ „ 1	29. 7.16
4149	Bech, Peter	Aarhus	11. 3.85	Horsens	7. 9.14	„ „ 1	29. 4.16
101	Borup, V. V.	Vanløse	22.11.53	Kbhvn. Afd. 1	6.10.93	„ „ 1	24. 6.16
17156	Brygge, Frederik Vilh.	Assens	26. 3.86	Odense	17. 7.12	Odense	8. 7.16
19554	Bøgehegn, Paul Hansen	Boltrup pr. Hobro	12. 3.80	Silkeborg	8.12.11	Kbhvn. Afd. 1	1. 7.16
18979	Christensen, F.	Skørping	2. 8.76	Hobro-Assens	4. 3.11	Nyborg	1. 4.16
23346	— Jens	København	27. 8.96	Kbhvn. Afd. 1	29. 4.16	Kbhvn. Afd. 1	15. 7.16
16809	Christiansen, Christian	Aarhus	6. 7.89	Aarhus	1. 4.10	„ „ 1	13. 5.16
3903	— H. Chr. V.	Svendborg	1. 8.81	Svendborg	23.10.99	Svendborg	9. 9.16
14644	Clausen, Vilh. Hans	København	5. 5.85	Kbhvn. Afd. 1	11. 2.16	Kbhvn. Afd. 1	8. 7.16
22292	Danielsen, Erhard B.	Refsvindinge	8. 1.90	Odense	15. 1.16	Odense	15. 7.16
18518	— Niels Peter	Slagelse	28. 3.97	Slagelse	3. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	22. 7.16
17191	Eriksen, Laurits	Odense	8.10.96	Hamburg	18. 7.15	Odense	6.11.15
13466	— Martin Rendbæk	Thise Sogn	6.12.92	Aalborg	12.10.15	Aalborg	24. 6.16
14732	Frederiksen, Johan P. Nicolai	Højby	21. 6.61	Kbhvn. Afd. 3	29. 4.16	Hillerød	1. 7.16
23479	Friis, Vald. Harald L.	Sorø	18. 8.94	„ „ 1	10. 6.16	Kbhvn. Afd. 1	29. 7.16
20008	Hansen, Aage Chr.	København	9. 1.89	„ „ 1	7. 5.15	„ „ 1	10. 6.16
23509	— Frederik Julius	Vemmelev	1. 9.84	„ „ 1	21. 6.16	„ „ 1	1. 7.16
21326	— Hans Peter M.	Stoense	13.11.89	Holbæk	28. 6.13	Holbæk	25. 3.16
13054	— Hans Peter R.	Randers	23. 1.90	Horsens	9.10.15	Kbhvn. Afd. 1	29. 7.16
18529	— John Ole	Oppesundby	12. 8.66	Slagelse	20. 5.16	„ „ 1	29. 7.16
13141	Hindborg, Senius	Nykøbing M.	18. 6.96	Nykøbing M.	1. 8.15	Viborg	25. 3.16
19738	Jensen, Christen	Nr. Tranders	8. 3.78	Aalborg	3. 3.16	Aalborg	1. 7.16
23428	— Einer Bechmann	København	23. 6.92	Kbhvn. Afd. 1	27. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	29. 7.16
4856	— G. E.	Haslev	14. 3.96	Helsingør	17. 5.15	„ „ 1	1. 7.16
8043	— Jakob Peter	Tune	22. 5.90	Kbhvn. Afd. 1	2. 7.15	Holbæk	15. 7.16
4739	— Joh. Gotfred	Levring	18. 8.88	Randers	10.11.13	Skive	5. 6.15
1138	— Niels Knud Harald	København	6. 8.95	Kbhvn. Afd. 1	27. 8.16	Kbhvn. Afd. 1	10. 6.16
23610	— Peter Theodor	—	23.12.96	„ „ 1	25. 7.16	„ „ 1	22. 7.16
8248	Jørgensen, Chr. Rudolf	—	9. 2.95	„ „ 1	23. 7.15	„ „ 1	24. 6.16
12964	Iburg, Frits Gustav	Hannower	20. 3.96	„ „ 1	13. 5.16	„ „ 1	29. 7.16
21455	Jakobsen, Chr. Johannes	Fredericia	19. 5.94	Fredericia	13. 9.13	„ „ 1	15. 7.16
18126	— Knud Steen	Bjerringbro	23.12.90	Kbhvn. Afd. 1	26.11.10	„ „ 1	24. 6.16
20187	Johansen, Einar Chr.	København	26.11.92	„ „ 1	10.10.12	„ „ 1	29. 7.16
2419	Krestein, Alfred Emil	—	22. 6.96	„ „ 1	6.11.15	„ „ 1	24. 6.16
21185	Kurland, Salomon	Griva, Rusland	29.12.87	Odense	5. 4.13	„ „ 1	3. 6.16
22623	Larsen, A. A.	Næstved	20.10.93	Næstved	6. 5.16	„ „ 1	20. 5.16
2343	— E.	København	27.10.76	Kbhvn. Afd. 1	2. 5.96	„ „ 1	13. 5.16
22368	— Lars Jørgen	Gjørlev	18. 9.89	Roskilde	26. 2.16	Roskilde	22. 4.16
21993	— Laurits	Langtved Mark	11. 4.92	Odense	14.10.15	Ringe	24. 6.16
22100	— Ole Chr.	Skæve	9.12.75	Nørre Sundby	4. 9.16	Nørre Sundby	9. 9.16
13968	Lilja, Hugo	Malmø	16. 2.90	Asløv	4. 9.15	Kbhvn. Afd. 1	10. 6.16
22097	Loell, C. V.	Vemmetofte	29.12.66	Ringe	23. 5.16	Ringe	? ? 16
18234	Lund, Poul Jakob	København	5. 3.92	Kbhvn. Afd. 1	1. 4.11	Kbhvn. Afd. 1	3. 6.16
2353	Lundin, Niels	Hvistofta	15.10.77	„ „ 1	15. 7.10	„ „ 1	3. 6.16
12549	Lundstrøm, Oskar R.	Hjø, Sverrig	7. 7.83	„ „ 1	20. 6.13	„ „ 1	29. 7.16
18220	Lydom, Carl Chr. Emil	København	19. 5.79	„ „ 1	10. 7.14	„ „ 1	25. 3.16
20570	Madsen, Mads	Fiskbæk	20. 6.94	Viborg	9. 8.13	Viborg	13. 3.15

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
23537	Mortensen, Carl Gustav F..	København	4.10.95	Kbhvn. Afd. 1	3. 7.16	Kbhvn. Afd. 1	1. 7.16
20547	— Martin H. D...	Borup	11..2.90	Næstved	5. 8.12	Næstved	10. 6.16
22024	Nielsen, A. R.....	København	24. 2.97	Frederikssund	9.10.15	Kbhvn. Afd. 1	3. 6.16
7500	— Alfred Chr.....	Hillerød	19. 1.95	Holstebro	7. 5.14	Herning	25. 4 16
167	— Fritz	København	25. 3.72	Kbhvn. Afd. 1	13. 6.96	Kbhvn. Afd. 1	26. 2.16
23012	— Herman Aug. S.	Roskilde	10. 2.85	„ „ 1	18. 2.16	„ „ 1	29. 7.16
23674	— N.....	Vejle	30. 7.82	D. Arbejdsm. Forb.	17.12.15	„ „ 1	1. 7.16
15897	— Niels Carl.....	Olstrup	8. 7.90	Næstved	28.11.12	Næstved	17. 6.16
23385	— Peter	Arendal	29. 9.87	Kbhvn. Afd. 1	13. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	24. 6.16
23143	— S. Viggo	København	5. 8.93	„ „ 1	1. 4.16	„ „ 1	10. 6.16
23398	Oxenbøll, V. F. V.....	Frederiksberg	18. 3.65	„ „ 1	13. 5.16	„ „ 1	15. 7.16
2410	Petersen, Aage Sigfred ..	København	14. 5.97	„ „ 1	12.11.15	„ „ 1	29. 7.16
21602	— Carl.....	Bovense	13.10.89	Næstved	18. 1.14	„ „ 1	1. 7.16
23496	— Carl.....	Skov Vallingerød	28. 6.66	Kbhvn. Afd. 1	17. 6.16	„ „ 1	22. 7.16
7370	— Carl Fabian ...	Søborg	27. 9.92	„ „ 1	22.10.15	„ „ 1	1. 7.16
23437	— Hans Peter ...	Ikast	2. 6.89	„ „ 1	30. 5.16	„ „ 1	3. 6.16
23324	— Ove N colai ...	København	18. 8 96	„ „ 1	5. 5.16	„ „ 1	29. 7.16
16721	— Sofus Chr. Frederik	—	13.12 76	„ „ 1	19. 4.15	„ „ 1	15. 7.16
23202	Peters, Carl Chr. Vilh..	—	9.11.95	„ „ 1	8. 4.16	„ „ 1	10. 6.16
13947	Piasecki, Emanuel	—	13. 9.95	„ „ 1	8. 1.16	„ „ 1	1. 7.16
5293	Poulsen, Knud Jensen ..	Nr. Vorupør	17.10 94	„ „ 1	6. 8.15	„ „ 1	24. 6.16
16684	Rasmussen, Jens Peter	Herløv	24. 4.83	„ „ 1	20.10.06	„ „ 1	3. 6.16
23588	Rosenfelt, Aksel	Randers	22. 1.96	„ „ 1	15. 7.16	„ „ 1	22. 7.16
23623	Sørensen, Henry.....	Rødby	16. 3.97	„ „ 1	28. 7.16	„ „ 1	29. 7.16
152	— Sofus Emil	Gentofte	22. 4.90	„ „ 1	21. 4.09	„ „ 1	19. 2.16
14804	— Vilhelm.....	Horsens	11.11.90	Horsens	1. 2.09	„ „ 1	22. 7.16
23189	Seistrup, Jørgen T. B....	Skelskør	8. 5.97	Kbhvn. Afd. 1	8. 4.16	„ „ 1	22. 7.16
23435	Serritslev, Niels Emil.....	København	12. 2.78	„ „ 1	27. 5.16	„ „ 1	8. 7.16
17446	Søderlund, Carl Aage H...	Odense	12. 6.95	Odense	5.11.14	„ „ 1	22. 7.16
8742	Weng, Erik	København	9. 7.93	Kbhvn. Afd. 1	3. 5.13	„ „ 1	22. 7.16

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Udmeldte Medlemmer.

Nr. 3 Tranemose, L. (Værkfører)

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 13224	J. Svendsen	(Kbhvn. Afd. 1)
- 23516	J. Westergaard	(— — 1)
- 8657	Edv. Larsen	(— — 1)
- 8386	Alfr. Christiansen	(— — 1)
- 11483	Olaf Petersen	(— — 1)
- 55	Chr. Christensen	(— — 1)
- 20019	Axel Petersen	(— — 1)
- 1254	U. Petersen	(— — 1)
- 8025	Jul. Eilertsen	(— — 1)
- 14874	C. Møller	(— — 6)
Nr. 7791	J. F. Bouschinger	(Maribo)
- 14162	Johannes Larsen	(Odense)
- 7478	Chr. Lund	(Slagelse)

Medl. Nr. 1033, H. Strømberg, 21550, V. Thurø Hansen, 2370, Chr. Ziegler og 2033, Einer Andersen har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 16417 H. Petersen

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 17101	Ertmann,	Hans C.....	28.12.08
- 1689	Fachmann,	Th. J. F.	2. 5.08
- 22	Hansen,	Ove V.....	19. 1.09
- 11345	Jørgensen,	Jacob Jul.	26.10.07
- 5913	Lassen,	Laur. Møller	2.11.07
- 8537	Olsen,	Hjalmar Chr.....	3.12.10
- 11846	—	Niels Chr.....	16. 2.01
- 2978	Petersen,	Andr.	7. 3.03
- 5513	Rasmussen,	Niels Rye	26. 4.13
- 7903	Østerberg,	Heinrich André	19. 9.08

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 16759	Andersen,	Anders Peter	17. 4.15
- 2281	Adelson,	Isedor	14. 3.14
- 18204	Bønnelykke,	Carlo Edv. E.	26. 6.15
- 21641	Christensen,	Oskar E.	5. 6.14
- 14865	—	Søren Søndergaard	14. 6.13
- 19692	Carlsen,	Otto	9.11 13
- 7707	Christoffersen,	Herman	27. 5.16
- 8085	Danielsen,	Edvard G.	18. 3.16
- 16591	Hansen,	Aage H. W. F.	7. 3.14
- 8677	—	Holger Emanuel	7.10.14
- 7959	—	Jørgen Harald	12. 9.14
- 18368	Hammers,	Jakob	18. 3.16
- 8483	Henriksen,	Carl Otto L. V.	18. 9.15
- 12071	Holmen,	Christian	24.11.13
- 19405	Høgild,	Vald. Christensen	4. 9.15
- 15073	Jensen,	Robert M. L.	29. 4.16
- 385	Jørgensen,	Adolf Axel	22.11.13
- 22029	—	Christian	29. 1.16
- 5052	—	Niels Chr.	4. 7.14
- 8686	Iversen,	Axel	14.11.14
- 15905	Johansen,	Johan Chr.	12. 9.12
- 17322	Knudsen,	Frederik	27. 5.16
- 18537	Larsen,	Johan Julius	19. 2.16
- 5547	Lindquist,	Peter Ludv.	31. 7.16
- 23074	Michelsen,	Chr.	13. 5.16
- 23026	—	Otto Michael	11. 3.16
- 2338	Mogensen,	Svend Vald.	15. 1.16
- 16020	Nielsen,	Hans Jacob	10. 4.15
- 16117	Nordbøje,	Octavius	8. 4.16
- 16261	Olsen,	Einer C. M.	8. 5.15
- 19883	—	Hans Peter	7. 2.14
- 19788	Petersen,	Chr. Bach	18. 7.14
- 16417	—	Hans O. Sylvester	25. 3.16
- 15004	—	Jens Peter	8. 4.16
- 18187	—	P. L.	15.11.13
- 21087	Poulsen,	Magnus Martin	4. 4.14
- 8596	Reimann,	Axel Theodor	31. 7.15
- 462	Sørensen,	Carl Joh. Søren	26.12.14
- 18562	Thurup,	Carl Andreas	7. 3.15
- 22046	Weisbjerg,	Mads	12. 2.16

Breve fra Amerika.

Maskinarbejder eller Klejnsmed (Schlosser) Ferdinand Jensen (eller Jansen), der i Juli 1915 kom fra Amerika og hvis Fader døde i Oktober 1915, bedes opgive sin Adresse til Forbundets Hovedkontor, Gl. Kongevej 6, da der paa Københavns Overpostmesterkontor henligger et Brev til ham fra Chikago (Schlosser Magdafessel).

Til Medlem Nr. 8331, A. V. Mogensen, henligger paa Nakskov Afdelings Kontor en Sygekasse-Flyttebog samt et Brev fra Amerika.

Glemt Pakke i Roskilde.

Medlem Nr. 6717, Smed Alfred Petersen, har glemt en Pakke paa Roskilde Afdelingskontor, og bedes henvende sig til Afdelingen derom.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Numrene 6 og 7, 12. Aargang.

Protokol over Generalforsamlingen den 26.—28. April 1916 i De samvirkende Fagforbund.

Stiftelsesfest i Formerforbundet.

Formernes Fagforening i Slagelse afholder 25-aarig Stiftelsesfest.

Lørdag den 14. Oktober afholdt Formernes Fagforening i Slagelse sin 25-aarige Stiftelsesfest, der fejredes ved en smuk Fest i Folkets Hus.

Ved Bordet bød Afdelingens Formand, N. Andersen, Velkommen. Festtalen holdtes af Hovedkasserer Ludv. Christensen, som i sin Tale særlig takkede de tilstedeværende Medstiftere af Fagforeningen, og adresserede Takken til Kollega P. Holm, der var Foreningens Formand i de første 6 Aar af dens Levetid.

Formanden for Arbejdernes Fællesorganisation, Hr. Skomager Madsen, samt Redaktionssekretær Melgaard bragte i smukke Taler Hilsener fra Fællesorganisationen og Pressen.

Efter at have faaet en Svingom samledes Deltagerne senere paa Aftenen ved Kaffebordene, og her holdt Foreningens første Formand, Hr. P. Holm, en ganske fortræffelig Tale, hvori han navnlig paapegede den store Betydning det har haft for Fagforeningsbevægelsen, at den altid har været nøje knyttet til det socialdemokratiske Parti.

UNGDOM UNDER RØDT FLAG

FESTSKRIFT ved Socialdemokratisk Ungdomsforbunds 10-Aars Bestaaen.

Indhold: Ungdomsbevægelsens Historie gennem 44 Aar, samt flere Artikler. Talrige Illustrationer.

2. Oplag. **50 Øre**

— 56 Sider. —

— Faas i Socialdemokratisk Ungdomsforening. —

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 2 DECEMBER 1916 3. Aarg.

Fra de nordlige Regioner.

Konflikt i den svenske Jærnværksindustri?

Vort svenske Broderorgan, „Metallarbetaren", melder atter om Konflikt i den svenske „Jærnbruksindustri". Det var der, at de svenske Storarbejdsgivere aabnede Storkonflikten i 1909 ved at kaste 12,000 Jærnværksarbejdere paa Gaden. Som bekendt er de svenske Arbejdsgivere organiserede i 3 Hovedorganisationer, „Svenska Arbetsgivareföreningen", som specielt omfatter Storindustrien, „Centrala Arbetsgivareförbundet", der omfatter Bygningsindustrien og Smaahaandværket, og „Sveriges Verkstadsförening", som omfatter Maskinfabrikkerne. Den første er altsaa den førende, og det var da ogsaa den, som i 1909 kastede de 12,000 Arbejdere paa Gaden for derved at rette et Hovedslag imod disse Arbejdere, som ikke paa det daværende Tidspunkt havde været organiserede ret længe.

Men Arbejdsgivernes Anslag mislykkedes totalt. Jærn- og Metalarbejderforbundet fik Støtte fra det internationale Metalarbejderforbund, og specielt fra de skandinaviske Broderorganisationer, paa en saadan Maade, at de store Jærnværksejere til sidst maatte bøje af, efter at have gjort en Række kraftige Forsøg paa at vinde Sejr, bl. a. ved at kaste Arbejderne ud af deres Huse, som for en stor Del ejes af Jærnværkerne; men de vakte her en Opinion imod sig, som sammen med den økonomiske Støtte, som Forbundet var i Stand til at udrede, uden Vanskelighed, tvang d'Herrer Brukspatroner til med fuld Honnør overfor Arbejderorganisationerne at sætte Jærnværkerne i Gang igen.

— Efter at den gældende Overenskomst mellem Forbundet og Jærnværkerne for nogen Tid siden var opsagt, toges der ved Udgangen af Oktober Maaned d. A. fat paa en Forhandling med Repræsentanter for de kendte Værker: „Bofors", „Sandviken", „Forsbacka", „Dumnarvet", og hvad de hedder alle disse store Værker, som ligger højt oppe i det nordlige Sverige, og man tog fat med Statens Forligsmand, Raadmand Allan Cederborg som upartisk Forhandlingsleder. Ikke destomindre sprængtes Forhandlingerne den 21. November, og der synes at udvikle sig en Situation, hvorunder det atter vil komme til en afgørende Kamp mellem de uforsonlige Modstandere, som de svenske Stordirektører og Fagforeningerne er.

Sagens Realitet er i og for sig lærerig. Den forrige Jærnværksoverenskomst blev sluttet i 1908, og under Hensyn til de da herskende daarlige Konjunkturer og under megen Vanskelighed fik man Arbejdsgiverne med til særdeles lave Minimallønsatser. Ikke destomindre vil man nu efter 8 Aars Forløb og under en hidtil ukendt Dyrtid modsætte sig rimelige Forhøjelser under Henvisning til noget, som vi ogsaa mindes at have hørt fra de danske Arbejdsgivere, nemlig at man jo ikke kan vide, hvorlænge de gode Konjunkturer varer, og naar man altsaa i sin Tid ikke kunde gaa med til væsentlige Forhøjelser paa Grund af de daarlige Tider, saa kan man nu lige saa lidt lægge paa under Højkonjunkturer, da man ikke har Sikkerhed for, hvorlænge de holder. Man

har tilbudt 3 Øres Forhøjelse, men Forbundet tilbageviser dette under Hensyn til den forløbne lange Periode, til de lave Lønninger og til Dyrtiden. Men Jærnværkerne synes atter at faa den offentlige Mening imod sig. Vort Broderorgan siger herom:

„I Sandhed den rene Nykelighed af en Organisation, som repræsenterer en Industri, der i større Grad end Flertallet af andre Industrier under de nu raadende Krigstider har vidst at gøre sig økonomisk tilgode.

Den indenfor mekaniske Værksteds-Kredse paa den senere Tid opstaaede Aversion imod Jærnværkerne, dels for deres urimelige Priser, dels ogsaa for den Maade, hvorpaa de har tilsidesat den hjemlige Industris Interesser til Fordel for mere gevinstgivende Eksportartikler, turde ogsaa være oplysende for disse Arbejdsgiveres Optræden og hele Stilling".

Og der tilføjes:

„Men desto bedre er Jærnværkernes Arbejdere nu tilpas kraftigt rustede, at Jærnbrugsforbundet kommer til at belave sig paa adskilligt, inden det kan være sikker paa at faa sine Vilkaar gennemført. Man spørger uvilkaarligt sig selv, om disse Arbejdsgivere skulde behøve et nyt 1909 for at komme til Klarhed over, at det er Slut med den Tid, da Brukspatronerne regerede".

Som man ser, her som overalt er der Kamp efter de gamle Linier og efter de velkendte Principper. Men hvad der er af særlig Interesse for de danske Metalarbejdere er, at vore svenske Kolleger her har krævet Ret til at stille Lønkrav indenfor Overenskomstperioden, men dette har Arbejdsgiverne sat sig imod. Her synes den svenske Storindustri at kæmpe for den mest yderliggaaende Reaktion imod Arbejderorganisationernes Krav. Trods Dyrtiden byder man rene Lapperier i Retning af Lønforhøjelser, men dertil kommer, at man kræver Overenskomst, hvorefter Arbejderne har i Stilhed og i Aarevis at finde sig i Sultevilkaarene, men vi tror at kunne sige, at vore svenske Kolleger indenfor Jærn og Metal nu som før er i Besiddelse af en Organisation, der vil vide at faa de hal-starrige Herrer, der residerer højt oppe i det kolde Nordland, til at bøje sig. — Men Spørgsmaalet er nu, bliver der Arbejdsstandsning den 1. Januar?

Uddrag af Arbejdsløshedskassernes Fællesberetning for 1915—1916.

II.

Regnskabs- og Formueoversigt.

Som Afslutning paa Fællesberetningen gives ligesom i Fjor en Sammenstilling af de forskellige Kassers Regnskabs- og Formueforhold, men medens Oversigten for 1914—15 kun omhandlede dette ene Aar, dels fordi der ikke forelaa bearbejdet Materiale for de tidligere Aar, og dels fordi en tabelmæssig Fremstilling, i hvert Fald i samme Form, vilde kræve en uforholdsmæssig Plads, er der i denne Beretning, foruden Regnskabsoversigten 1915—16, taget en Sammenligning for de 2 Regnskabsaar 1914—15 og 1915—16 med Hensyn til Indtægter og Udgifter pr. Medlem. Indtægtsposterne »Renter« og »Andre Indtægter« samt Udgiftsposten »Andre Udgifter« er ikke udregnet pr. Medlem og derfor ikke medtagne i denne Sammenligning for sig selv, men er derimod ligesom de øvrige Poster indbefattede under Rubrikkerne »Samlede Indtægter« og »Samlede Udgifter«.

I Oversigtstabellerne for 1915—16 er der i en bestemt Gruppering givet Oplysning om de forskellige Indtægter og Udgifter for de 5 Kasser, Beretningen omfatter. Fremstillingen er givet dels med absolute Tal og dels med en Fordeling pr. Medlem, for hvilken Fordelings Vedkommende de enkelte Arter af Indtægter og Udgifter er sammendraget til ensartede Hovedposter. Af Pladshensyn medtages her kun den sidstnævnte Fordeling. Til Beregningen pr. Medlem er benyttet Middeltallet for Medlemsantallet ved Regnskabsaarets Begyndelse og Slutning.

Til Indtægtsoversigterne er intet særligt at bemærke, idet hver Post for sig giver en tilstrækkelig Vejledning med Hensyn til Indtægterne. Angaaende Medlemsbidragene gælder for 1915—16 det samme som for 1914—15, at de mange Indkaldelser til Sikringsstyrken gør Tallene mindre, end de under normale Forhold vilde være, hvorimod de offentlige Tilskud ikke præges deraf, idet der ved Inspektoratets Foranstaltning er opnaaet den Ordning, at Tilskudene ydes i samme Forhold, som hvis alle Medlemmer havde betalt fuldt Kontingent for Aaret. For de Kasser, hvor der alligevel er Nedgang pr. Medlem i offentlige Tilskud, skyldes dette, at Medlemsfremgangen har været usædvanlig stor, hvorved der pr. Medlem bliver et forholdsvis mindre Beløb.

For Udgiftsoversigternes Vedkommende gælder ligesom i 1914—15, at kun de 2 Hovedposter, Understøttelser og Hovedkassernes Administration, er beregnede pr. Medlem. Den tredie Hovedpost »Andre Udgifter« findes ikke ensartet i alle Kassernes Regnskaber. Administrationstilskud til Afdelingerne findes t. Eks. kun i 2 Kasser og er for De faglærte Jærn- og Metalarbejderes Vedkommende ca. en halv Gang saa stor som Hovedkassens Administration. Udgifterne til Arbejdsanvisning er lige-

Indtægtsoversigt 1915—16.

Arbejdsløshedskasse	Bidrag fra Medlemmer				Offentlige Tilskud				Renter m. v.		Samlede Indtægter			
	Samlet		Pr. Medlem		Samlet		Pr. Medlem				Tilsammen		Pr. Medlem	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
De fagl. Jærn- og Metalarb.s	189740	29	13	34	176917	37	12	43	43463	61	410121	27	28	82
Formerfagets	33379	15	21	86	30545	83	20	00	3496	83	67421	81	44	15
Jærn- og Metalslibernes ...	1936	50	11	26	1937	19	11	26	39	19	3912	88	22	75
Gørtler- og Metalarbejdernes	4878	75	12	61	4848	83	12	53	630	06	10357	64	26	76
Metaltrykkernes	1431	60	15	23	1349	45	14	36	203	93	2984	98	31	76
Tilsammen...	231366	29	14	10	215598	67	13	14	47833	62	494798	58	30	16

Udgiftsoversigt 1915—16.

Arbejdsløshedskasse	Understøttelser				Administration				Andre Udgifter		Andre Udgifter			
	Samlet		Pr. Medlem		Samlet		Pr. Medlem				Tilsammen		Pr. Medlem	
	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
De fagl. Jærn- og Metalarb.s	90958	10	6	39	10311	62	0	72	19003	26	120272	98	8	45
Formerfagets	36063	50	23	62	3325	92	2	18	319	80	39709	22	26	00
Jærn- og Metalslibernes ...	1919	50	11	16	184	38	1	07	68	11	2171	99	12	63
Gørtler- og Metalarbejdernes	1617	75	4	18	890	56	2	30	685	63	3193	94	8	25
Metaltrykkernes	1262	50	13	43	241	49	2	57	122	45	1626	44	17	30
Tilsammen...	131821	35	8	03	14953	97	0	91	20199	25	166974	57	10	17

Indtægter pr. Medlem for 1914—15 og 1915—16.

Indtægtsgruppe	Regnskabsaar	De faglærte Jærn- og Metalarb.		Formerfaget		Jærn- og Metalslibere		Gørtler- og Metalarb.		Metaltrykkere		Samtlige Fag	
		Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Bidrag fra Medlemmer ..	1914—15	13	49	21	71	11	47	11	27	13	81	14	05
	1915—16	**13**	**34**	**21**	**86**	**11**	**26**	**12**	**61**	**15**	**23**	**14**	**10**
Offentlige Tilskud	1914—15	12	69	21	51	10	76	12	44	13	98	13	18
	1915—16	**12**	**43**	**20**	**00**	**11**	**26**	**12**	**53**	**14**	**36**	**13**	**14**
Samlede Indtægter.....	1914—15	28	69	45	37	22	45	25	17	30	72	29	55
	1915—16	**28**	**82**	**44**	**15**	**22**	**75**	**26**	**76**	**31**	**76**	**30**	**16**

Udgifter pr. Medlem for 1914—15 og 1915—16.

Udgiftsgruppe	Regnskabsaar	De faglærte Jærn- og Metalarb.		Formerfaget		Jærn- og Metalslibere		Gørtler- og Metalarb.		Metaltrykkere		Samtlige Fag	
		Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
Understøttelser	1914—15	12	06	38	47	21	07	16	84	33	77	14	69
	1915—16	**6**	**39**	**23**	**62**	**11**	**16**	**4**	**18**	**13**	**43**	**8**	**03**
Administration	1914—15	0	80	1	62	1	25	1	87	3	46	1	02
	1915—16	**0**	**72**	**2**	**18**	**1**	**07**	**2**	**30**	**2**	**57**	**0**	**91**
Samlede Udgifter.....	1914—15	14	40	41	17	23	43	19	61	40	14	17	20
	1915—16	**8**	**45**	**26**	**00**	**12**	**63**	**8**	**25**	**17**	**30**	**10**	**17**

Formueoversigt.

Arbejdsløshedskasse	Medlemsantal pr. 31. Marts 1916	Formue		Formue pr. Medlem		Formuefremgang		Formuefremgang pr. Medlem	
		Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre
De faglærte Jærn- og Metalarbejderes	14976	1190206	52	79	47	271109	90	11	28
Formerfagets	1565	111680	59	71	15	24404	05	12	58
Jærn- og Metalslibernes	179	2360	56	13	41	1551	88	8	51
Gørtler- og Metalarbejdernes	388	23790	89	61	31	6692	63	17	13
Metaltrykkernes	98	6671	53	68	07	1218	54	8	15
Tilsammen...	17206	1334710	09	77	57	304977	00	14	44

ledes højst forskellige, hvad der dels skyldes den forskellige Fordeling af Udgifterne i de enkelte Kasser og dels og navnlig den større eller mindre Adskillelse af Arbejdsanvisningen fra det øvrige Arbejde.

Tabellen over Indtægter pr. Medlem i de 2 Regnskabsaar viser nærmest Indtægternes Ensartethed fra det ene Aar til det andet, medens derimod Tabellen over Udgifter pr. Medlem ligesom den øvrige Statistik i Beretningen viser den stærke Nedgang i Arbejdsløshed og Understøttelsesudbetaling. Hovedkassernes Administration viser en Nedgang af ca. 10 Procent, i hvilket Resultat dog ogsaa den stærke Medlemsfremgang har sin Andel. Nogen stor Værdi har en Sammenligning, der kun omfatter 2 Aar, selvfølgelig ikke, men gennem en længere Aarrække vil disse Tabeller efterhaanden afgive et let tilgængeligt Billede af navnlig Udgifternes Stigen og Falden.

Formueoversigten viser de enkelte Kassers Formueforhold pr. 31. Marts 1916 og samtidig en Oversigt over Formuefremgangen i Løbet af Regnskabsaaret. Det vil ses, at samtlige Kasser har en betydelig Formuefremgang, ca. 30 Procent, og tillige kan det noteres, at den samlede Formue, uanset at der er en Kasse mindre end i Fjor, er 260 Tusinde Kroner større end ved sidste Regnskabsaars Afslutning. Til Beregninger pr. Medlem er anvendt Medlemsantallet pr. 31. Marts 1916, der findes angivet i første Rubrik.

Vinterens Arbejdsforhold.

Vinteren 1916—17 vil sikkert i højere Grad end de to foregaaende blive præget af Verdenskrigens voldsomme Virkninger. Priserne paa Livsfornødenhederne har naaet en saadan Højde, at Dyrtiden, der først og fremmest har ramt den arbejdende Befolkning og stadig øver sit største Tryk her, ogsaa har paavirket Befolkningslag, som ellers ikke har kendt til økonomiske Vanskeligheder i deres Livsførelse. Bolignøden er bleven aktuel ogsaa udenfor Arbejdernes Kreds, og Militærindkaldelserne rammer hele Befolkningen, og Virkningerne her er maaske ofte større for de Samfundslag, som ikke hører til Arbejderklassen.

Alle de Vanskeligheder, som ellers kun har ramt Arbejderne, fordi de paa Grund af deres lave Levefod og hele usikre Stilling var særlig saarbare, har ved Krigens Udbrud og Trækken i Langdrag faaet en større Udstrækning.

Denne Kendsgerning er imidlertid i Øjeblikket kun en ringe Trøst for Arbejderne. Deres Besværligheder bliver ikke mindre, fordi nogle flere har faaet Part i dem, selv om dette kan bidrage til en hurtigere Udvikling i demokratisk Retning.

Men hvad der kaster et Strejf af Lys over disse alvorsmørke Tider, er det stærke Begær efter Arbejdskraft, hvilket ikke alene foraarsager, at Arbejdsløsheden er reduceret til saa godt som intet, men ogsaa bidrager til en højere Fortjeneste, selv om denne ikke har fulgt Livsfornødenhedernes Stigning op paa de svimlende Højder, hvis Top endda ikke er naaet endnu, men som til Gengæld sikkert vil vise sin Stabilitet, naar engang det store Fald kommer.

Dette gælder sikkert ikke mindst Organisationerne indenfor Jærn og Metal. I hvilken Grad Arbejdsløsheden indenfor disse er reduceret og for nogle af Organisationerne slet ikke eksisterer, vil følgende kunne belyse: Lørdag den 9. ds. havde Formerne i København 12 Arbejdsløse af et Medlemstal paa ca. 450, Gørtlerne, som i København tæller ca. 400, havde ingen Arbejdsløse, og det samme var Tilfældet med Metaltrykkere og Slibere. Ved Smedeforbundets københavnske Anvisningskontor var nævnte Dag tilmeldt 213 Arbejdsløse af et Medlemstal, som i København beløber sig til ca. 8900, altsaa en Arbejdsløshedsprocent af mellem 2 og 3, en Ubetydelighed lavere end Formernes og svarende til Arbejdsløsheden i Fjor ved samme Tid, da der, af et Medlemstal paa ca. 8300, gik 196 ledige.

Det gennemsnitlige Antal ledige Smede og Maskinarbejdere pr. Maaned har i indeværende Regnskabsaar, altsaa siden 1. April, udgjort ca. 127, og dette Tal maa ses paa Baggrund af, at der hver Maaned i Gennemsnit har fundet 503 Arbejdsløshedsanmeldelser Sted, foruden at 323 har anmeldt Skiften af Arbejdsplads uden Arbejdsløshed.

Naar man har Lejlighed til at se Virkningerne af dette Opbud af Arbejdskraft og har set, hvorledes Medlemmer, som ellers hørte til Reserven, har rettet sig og med dem sikkert deres Hjem, og man saa vil drage

en Sammenligning med Tider, præget af udstrakt Arbejdsløshed, hvor Arbejderne blev deprimerede og Hjemmene ødelagte, da faar man en levende Følelse af, at vel er det mørke Tider, men bliver vort Land holdt udenfor Krigen, og vil Industrien stadig kunne sikre sig Tilførsler, da vil der være et Lyspunkt i det hele, et Lyspunkt, som Arbejderne saa ofte før forgæves har spejdet efter, nemlig:

Arbejde.

Lærlingeforhold i Formerfaget.

Gennem Dagspressen er det sikkert Medlemmerne bekendt fra den senere Tid, at den offentlige Arbejdsanvisning træffer Forberedelser til at foretage Anvisning af Pladser til Lærlinge og efter bedste Evne sørge for, at Børnene dels kommer til de Fag, de maatte have de bedste Betingelser for at kunne blive til noget ved, og dels sørge for at det virkelig bliver de Arbejdsgivere, der yder de bedste Garantier for Uddannelsen, Lønnen o. s. v., der faar Børnene i Lære.

I de senere Aar har Arbejdsgiverne indenfor Jærnindustrien klaget over for ringe Tilgang bl. a. til Formerfaget, og helt uberettiget tør man næppe paastaa, at disse Klager har været. Skal der imidlertid opnaas en alvorlig Forbedring heri, maa der reformeres. Dansk Formerforbund har saaledes forespurgt Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning om dens Stilling til at nedsætte Læretidens Længde fra de nu almindeligt gældende 5 Aar til 4 Aar, men Svar derpaa er ikke indgaaet endnu.

Videre har Forbundet som bekendt udsendt Spørgeskemaer til sine Afdelinger for at faa Rede paa forskellige Forhold vedrørende Fagets Lærlinge, og i bearbejdet Tilstand gengives nedenstaaende Spørgsmaalene og Besvarelserne.

Hvad Lærlingene tjener i Akkord er ikke nemt at konstatere, men i en Del Tilfælde er det maaske ikke saa helt galt. Derimod er de nedennævnte Oplysninger et Bevis for, at Timelønnen er for lille, og at der gives Akkord for tidligt.

En højere Timebetaling de første Læreaar, ingen Akkord før tidligst ved det tredie Aars Begyndelse, vilde yde en bedre Garanti for Uddannelsen og vilde kunne afskaffe det femte Læreaar.

Iøvrigt ligger Lærlingeloven jo for til Revision, og det maa haabes, at der bringes Bestemmelser frem i den rigtige Retning. Det er de Unge, der skal bære det ny Samfund frem.

Spørgeskemaerne har iøvrigt givet følgende Svar:

Dansk Formerforbunds Undersøgelse af Læretidens Længde, Lærlingenes Timeløn m. m. Foretaget i September 1916.

Svar indgaaet fra 76 Støberier. Er ca. 75 pCt. af Landets Støberier.

Paa 54 Støberier fandtes 205 Lærlinge. Paa 22 Støberier fandtes ikke Lærlinge.

Hvor lang er Læretiden?

1 Støberi	3½ Aar
16 Støberier	4 —
3 —	4½ —
2 —	4 à 5 —
31 —	5 —

1 Støberi, 1 Forbundter. Intet opgivet.

Hvad er Lærlingenes Timeløn?

1. Aar		2. Aar		3. Aar	
Antal Lærlinge	Øre	Antal Lærlinge	Øre	Antal Lærlinge	Øre
1	3	1	4	2	6
1	3½	2	5	2	8
1	4	1	6	3	9
5	5	2	7	6	10
4	6	8	8	2	11
8	7	2	9	6	12
6	8	9	10	2	13
1	9	3	11	5	14
13	10	6	12	2	15
1	11	5	13	6	16
2	12	2	14	1	17
2	14	2	15	3	20
1	15	1	18	1	22
1	18	1	21	1	23
2	20	1	25	1	24
1	?	1	?	1	25
Gennems.: 9 Øre		Gennems.: 11 Øre		Gennems.: 14 Øre	

4. Aar		5. Aar	
Antal Lærlinge	Øre	Antal Lærlinge	Øre
1	8	2	10
1	9	3	12
4	10	1	13
1	11	4	14
5	12	5	15
5	13	2	16
2	14	2	18
4	15	4	20
2	16	2	24
6	18	4	25
3	20	2	30
2	22	Gennems.: 18 Øre	
1	24		
3	25		
1	26		
1	27		
1	28		
Gennems.: 15 Øre			

Gives der Akkord i Læretiden?

Fra 38	Støberier	svares:	Ja.
- 8	—	—	Nej.
- 1	—	—	Ubestemt.

Fra hvilket Tidspunkt i Læretiden gives der Akkord?

Efter 3	Maaneders	Læretid	2	Støberier
— 6	—	—	5	—
— 8	—	—	1	—
— 1	Aars	—	11	—
— 2	—	—	7	—
— 3	—	—	4	—
— 3½	—	—	1	—
— 4	—	—	4	—
Naar Timeløn kan tjenes			1	—
Ubestemt svarer			2	—

Hvilken Procent af Svendeløn udbetales der Lærlinge, naar de arbejder i Akkord?

2	Støberier	svarer	33	pCt.
7	—	—	50	—
1	—	—	55	—
4	—	—	60	—
10	—	—	66 à 67	pCt.
9	—	—	75	pCt.
3	—	—	80	—
2	—	—	100	—

Et Sted erholder Lærlingene af og til et Gratiale efter Støbemesterens Skøn. Et andet Sted erholder de 3 Øre pr. Time i Dyrtidstillæg, og et tredie Sted erholder de hver 2 Kr. om Ugen i Dyrtidstillæg. Nogle Steder tilbageholdes en Del af det fortjente Akkordbeløb, som derefter udbetales ved Læretidens Udløb.

Chr. Rasmussen, Helsingør, afgaaet ved Døden.

Den 20. November 1916 Kl. 6 Aften afgik forhenværende Maskinarbejder, Folketingsmand Chr. Rasmussen i Helsingør ved Døden. Med Chr. Rasmussen er en af de danske Fagforeningers og det danske Arbejderpartis bedste og mest sympatetiske Forkæmpere gaaet bort.

Med alle de mange Opgaver, som igennem Tiderne lagdes paa hans Skuldre, var han uløseligt knyttet til den helsingørske Fag- og Arbejderbevægelse, selv om han naturligvis med Valget til Folketingsmand i 1896 i første Linie kom til at beskæftige sig med Politik. Chr. Rasmussen var ikke Storpolitiker. Han var først og fremmest de helsingørske Arbejderes Repræsentant saavel i Helsingør Byraad, hvor han igennem en lang Aarrække havde en første Rangs Indflydelse, som paa Rigsdagen.

Chr. Rasmussen indmeldtes i Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund den 1. Juni 1887. Han havde ganske vist allerede i 1884 i Helsingør gjort Forsøg paa at danne en Smedeorganisation, men denne gik i Stykker paa Grund af Tidernes Ugunst og Kampen med den i sin Tid saa berømte Direktør Mads Holm, som ledede Helsingør Skibsværft. Rasmussen var til sin Dødsdag Medlem af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, og fra 23. Januar 1891 til 1895 var Chr. Rasmussen Formand for Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening i Helsingør, paa hvilket Tidspunkt han afløstes af nuværende Hovedkasserer for Smedeforbundet, A. Johansen.

Chr. Rasmussen var altsaa Formand i de rigtige Kampaar, og i disse Tider tog han ofte et Tag med indenfor Hovedledelsen af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. Mange Minder trænger sig ved denne Lejlighed frem i Forgrunden, men vi vil nøjes med at slaa fast, at Mindet om denne brave, trofaste og opofrende Kollega vil blive bevaret igennen Tiderne af alle dem, der har kendt hans Virken og haft Gavn af hans store Arbejde for Standens Vel.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Til Afdelingsformændene. Forretningsudvalget henstiller ved nærværende til Afdelingsformændene saa vidt muligt kun at skrive om én Sag paa hvert Stykke Papir.

Naar der sker en Sammenblanding af flere Ting i samme Brev, er det nemlig umuligt at holde Arkivet i den Orden, det bør holdes i.

Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning øger sit Medlemstal. Forbundet har i den senere Tid modtaget flere Meddelelser om, at Firmaer, der hidtil har staaet udenfor Sammenslutningen, er indtraadte som Medlemmer. Det er dog mest ny og mindre Virksomheder. Saaledes som nylig omtalt her i Bladet »Galten Jærnstøberi«. Nu kommer hertil begge Støberivirksomhederne i Brønderslev, og sluttelig Støberiet i Odder.

Der tages næppe fejl, naar dette sættes i Forbindelse med den Kontrol, der i den senere Tid øves overfor Brugen af det Materiale, der kommer hertil fra Udlandet, og som naturligt vanskeliggør det for disse Firmaer at faa det fornødne.

Brovst. Trods tidligere sket Henvendelse til Formerne i denne lille nordjyske By, om at Arbejdstiden i Henhold til sket Kongresvedtagelse ikke maa være anden og længere hos de udenfor Sammenslutningen staaende Arbejdsgivere end hos de organiserede, udviste Statistikskemaerne for Oktober en daglig Arbejdstid paa 10 Timer. En Henvendelse fra Forbundet medførte en Forhandling med Fabrikanten med det Resultat, at Arbejdstiden nu er 9 Timer daglig, og Lønnen hævedes samtidig med 10 pCt. Efter Nytaar skal der optages Forhandling om en yderligere Forhøjelse.

Brønderslev. Hos Firmaet N. K. Olsen medførte en Strid om en Akkordpris mellem Støbemesteren og Tillidsmanden, at sidstnævnte forlod Arbejdet. Ved Indgriben fra Afdelingens Side bragtes Sagen dog i Orden, og Tillidsmanden genantoges.

Frederikssund. Den 22. November er der hos Aktieselskabet Frederikssund Jærnstøberi afholdt et Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af en Række Akkorder og Krav om Timelønsforhøjelse.

Direktøren hævdede, at han havde stillet sig velvillig til en Revision af Akkorderne, men Formerne havde afvist den af ham ønskede Fremgangsmaade.

Han klagede samtidig over, at nogle af Formerne ikke passede deres Arbejde saa godt, som de burde.

Mødet resulterede i, at en Revision af de gamle Akkorder skulde optages og de derigennem fastsatte Priser have tilbagevirkende Kraft til 1. December, idet man gik ud fra, at Revisionen vilde vare 3 Uger.

3 Maskinformeres ansatte Timeløn hævedes fra 39 Øre til 42 Øre.

Beklagede Direktøren sig over nogle af Formerne, saa gjorde alle disse det ikke mindre over Støbemester F. Holm. Ak ja, Holm er ikke mere Tillidsmand indenfor Dansk Formerforbund, men Krukken kan gaa saa længe til Vands — o. s. v.

Galten. Vor lille Artikkel i Fagbladet for Oktober om det lille ny Jærnstøberi i Galten, som efter at have afsluttet Overenskomst med Forbundet, hvori det fastslaas, at f. Eks. September-Forliget af 1899 eller andre Forhandlingsregler ikke kan bringes i Anvendelse i Forbindelse med Overenskomsten, saalænge den er gældende, har sat store Kræfter i Bevægelse.

Der er nemlig i den Anledning den 23. November afholdt et Møde i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, hvor foruden denne Forening tillige Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, De samvirkende Fagforbund og Dansk Formerforbund var repræsenterede.

Arbejdsgiverforeningen, med stærk Støtte fra Sammenslutningen, holdt paa den ovennævnte Bestemmelses Ulovlighed; den var et Indgreb i den enkelte Arbejdsgivers Organisationsret for bl. a. at unddrage

ham den Beskyttelse, han kunde nyde gennem sin Organisation.

De samvirkende Fagforbund og Formerforbundet var af en anden Mening. Hvad et voksent, normalt Menneske har underskrevet paa, er selvfølgelig gældende, og Følgen vilde blive, at enhver privat Overenskomst, der i sit Indhold ikke var i Kontakt med Septemberforliget o. s. v., øjeblikkelig var ophævet i den samme Stund, den paagældende Arbejdsgiver indgik som Medlem i en Arbejdsgiverorganisation, for hvilket nævnte Forlig var gældende.

De samvirkende Fagforbund og Formerforbundet har fastholdt deres Stilling, og i Arbejdsgiverforeningen overvejer man nu antagelig, om den Sag skal prøves ved Den faste Voldgiftsret. Vi faar nu se. Vi imødeser det med Sindsro.

Hurup. Timelønningerne i Hurup, hvor der ikke arbejdes i Akkord, er forhøjet med 5 Øre pr. Mand og Time.

Horsens. Med Skrivelse af 29. November meddelte Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, at samtlige Formere hos Aktieselskabet Møller & Jochumsen, 5 i Tallet, uden Grund havde nedlagt Arbejdet, og det maatte derfor ufortøvet genoptages.

I Forbundet gættede man straks paa, at det nu igen var galt med Støbemester Thorvald Pedersen, og det har efter en foretagen Undersøgelse vist sig at holde Stik.

Forholdet er, at Mester Pedersen for kort Tid siden skilte sig af med en af Fabrikkens fleraarige Formere. Det var en af Urostifterne, sagde han, og de andre skal nok komme samme Vej. Den 24. November brugte han en Uenighed om Arbejdets Udførelse med en anden, ogsaa ældre Arbejder paa Støberiet, til at lade denne gaa, og den 28. November røg Tillidsmanden.

Indignerede herover tog to andre Formere deres Afsked, medens én blev tilbage, og han er der endnu. Pedersen har det altsaa for Tiden ligesom Tordenskjold.

Efter at disse Meddelelser var tilstillede Sammenslutningen, hvilket skete den 30. November, har Forbundet da heller ikke hørt mere til Sagen, men Aktieselskabet burde, lige saa godt først som sidst, skaffe sig en anden Støbemester, der forstaar at omgaas Folk, thi Pedersen lærer det aldrig.

København. Den 9. December er afholdt Mæglingsmøde paa Timelønskrav hos Sundby Jærn- og Metalstøberi. Gennemsnittet var for 4 Mand 76,2 Øre og hævedes til 81,2 Øre.

Nykøbing J. Som tidligere meddelt yder Aktieselskabet N. A. Christensen et Dyrtidstillæg paa 10 pCt. til de gældende Akkorder. Der meddeles nu, at der efter derom ført Forhandling er opnaaet, at hver Mand pr. Uge erholder et Brødkort til Værdi af 1 Kr. 56 Øre. Videre meddeles, at der er opnaaet en bedre end den hidtil gældende Ordning med Hensyn til Bealing for Gods med Slagger.

Skanderborg. Paa Bloms Jærnstøberi er indrettet Spiselokale.

Svendborg. Herfra meddeles, at 7 Medlemmer paa De forenede Jærnstøberier, hvilke alle arbejder i ren Timeløn, har faaet denne forhøjet saaledes: 1 fra 41 til 45 Øre, 3 fra 56 til 62 Øre og 3 fra 67 til 70 Øre. Ialt med 31 Øre.

Vor Lønstatistik for Oktober. Som sædvanlig viste det sig, at det et Stykke Tid efter Indsendelsesfristen blev nødvendigt at minde en halv Snes Byer om, at der endnu intet var indkommet fra dem.

Det er mærkværdigt paa en Tid, hvor Statistikkens Betydning maa være gaaet op for alle Medlemmer, og hvor vort Forbund nu i over 10 Aar har optaget planmæssig Lønstatistik, at der endnu kan smøles dermed. Jo mere der smøles, jo ældre bliver den ved Udsendelsen og taber derved i Værdi.

Fra nogle af de Afdelinger og Fabrikker, der blev »rykkede«, indkom Skemaerne, men fra en Del udeblev de. Saaledes fra Eickhoffs Støberi i København. Gang paa Gang skal den Klub mindes for at komme med i sidste Øjeblik. Esbjerg Afdeling plejer altid at være med, men mangler denne Gang, trods det at være »rykket«. Fra Hobro mangler ligeledes. Ligesaa fra Hørsholm, der ellers altid indsender rettidigt. Fra Randers er intet indsendt fra Nøddelunds og fra Buchtrups Støberier. Viborg og Thisted glimrer ogsaa ved deres Fraværelse, og sluttelig mangler, som næsten altid, Sæby Afdeling. At faa den Afdeling til at indsende noget er nærmest en Umulighed. Det hele kan vel andrage 60 à 65 Medlemmer, men kan det ikke blive bedre?

Gørtlere og Metalarbejdere.

Mæglingsmøde afholdtes den 28. November hos Firmaet Chr. A. Jensen, Fiolstræde 9, København, foranlediget ved Krav gaaende ud paa en Forbedring af de bestaaende Akkordpriser.

Man enedes om, at de 3 pCt., som blev fradraget for Maskinkraft, bortfalder, og at der mellem Firmaet og de paagældende Arbejdere optages Forhandling om en Række af Arbejderne nærmere specificerede Akkorder, hvorover en Fortegnelse fremlagdes.

Denne Forhandling skal være tilendebragt i Løbet af 3 Uger fra Mæglingsmødets Dato, og hvis der ikke opnaas Enighed, henvises Spørgsmaalet til Timandsmøde.

„Metalvarefabrikant". Tidligere Medlem, Nr. 177, Viggo Hansen, har nedsat sig med en lille Bedrift i Læderstræde 24, Kjld., og har derfor ment ikke mere at have Brug for sin faglige Organisation, hvorfor han har ladet sig slette af denne for Restance. Han har dermed brudt sit Medlemsskab i vor Organisation paa en saadan Maade, at det naturligvis vil falde svært for en organiseret Arbejder at tage Arbejde hos ham.

Hos Firmaet Gruberts Sønner er Timelønnen hævet saaledes: For 2 Mand med 5 Øre til hver, for 2 Mand med 4 Øre og for 2 Mand henholdsvis 3 og 2 Øre pr. Time. Timelønsforhøjelsen andrager ialt 23 Øre pr. Time. Den gennemsnitlige Timeløn er dermed forhøjet fra 55,4 Øre til 58,7 Øre.

Forandring af Kontortider i København. Fra Nytaar er Kontortiden for Indbetaling af Kontingent hver Lørdag Aften fra Kl. 7½ til Kl. 9. Formanden vil være at træffe hver Aften fra Kl. 7—8 (Lørdag Aften undtagen).

Billetter til Juletræet i Københavns Afdeling, hvilket afholdes Lørdag den 6. Januar i »Kæden«, faas paa Kontoret hver Lørdag Aften i Indbetalingstiden. Prisen er 50 Øre for Voksne og 25 Øre for Medlemmernes Børn; for andre Børn 50 Øre.

Jærn- og Metalslibere.

Siden Foraaret har der været Røre mellem Sliberne i Lyngby paa Nordisk Staalvarefabrik for at faa dannet en Afdeling under Forbundet, og Bevægelsen er nu kronet med det Held, at Afdelingen staar som et Fakta med ca. 30 Medlemmer.

Metaltrykkere.

Lønforhøjelser. Hos Madsen & Baagøe er Timelønnen forhøjet for 1 Mand fra 62 til 65 Øre.

Paa Metalvarefabrikken »Victoria« har 2 Mand faaet Timelønnen hævet til 70 Øre.

Paa Dansk Blikemballage-Fabrik, Hessensgade, er Timelønnen forhøjet til 60 Øre.

Overenskomsten med A/S Carl Lunds Fabrikker af 28. Februar 1912 er opsagt til Ophør den 1. Marts 1917. Forslag til en ny Akkordpriskurant er under Udarbejdelse. Den er ret omfattende, idet der er ca. 800 Akkordpriser, der trænger til en Forhøjelse.

En vanskelig Sag. Den 29. November fandt der en Forhandling Sted hos Fabrikant J. Allen, St. Kongensgade 61, om et Timelønskrav for 1 Mand. Timelønnen, der var 60 Øre plus 3 Kr. pr. Uge i Dyrtidstillæg, ønskede man hævet med 5 Øre pr. Time, et ret beskedent Krav i Betragtning af, at der ikke i større Omfang er Adgang til Akkord. Forhandlingen endte uden Resultat, idet J. Allen var af den Mening, at han kunde faa Folk nok til den bestaaende Timeløn.

Vedkommende Arbejder, der paa Forhaand havde sikret sig en anden Plads, har forladt Fabrikken, og det vil sikkert blive lidt vanskeligt for Hr. Allen i disse travle Tider at skaffe sig Metaltrykkere til en saa ringe Timeløn. Iøvrigt tjener som Oplysning, at Fabrikanter i samme Branche som Allens, naar der arbejdes i ren Timeløn, betaler 85 à 90 Øre pr. Time.

Smede og Maskinarbejdere.

Overenskomst med Københavns Sporveje. Efter en Del Forhandlinger med Borgmester Marstrand og Sporvejsdirektør Nørregaard er der opnaaet Enighed om en Fornyelse af den gældende Overenskomst for Sporvejsværkstederne. Foruden en Del Ændringer i Detailbestemmelserne, som i og for sig kan være af stor Betydning nok, men som der vanskeligt kan gøres Rede for i en kortfattet Omtale, er der navnlig opnaaet Enighed om, at Timelønnen forhøjedes fra gennemsnitlig 62 til 68 Øre og Mindstetimelønnen fra 51 til 57 Øre. Akkordpriserne forhøjedes ligeledes.

Overenskomsten er dog endnu ikke underskrevet, da den først skulde til Behandling i Magistraten sammen med andre Lønningssager.

Priskuranten for Centralvarmearbejde i København hørte med til de Overenskomster og Aftaler, som pr. 31. December 1915 uden Forhøjelser forlængedes paa samme Tid som selve Overenskomsten. Dette vilde altsaa nu betyde til 1. Februar 1918. De nuværende unormale Forhold har imidlertid medført, at der fra Forbundet er rettet Henvendelse til Sammenslutningen om en Forhøjelse paa 15 pCt. til alle de af Centralvarmepriskurantens Akkorder, der ikke var forhøjede paa anden Maade, f. Eks. fordi de var fælles med Priser i Gas- og Vandpriskuranten. Ved et Møde enedes man dernæst om, at saadanne ikke hidtil forhøjede Priser fremtidig faar et Tillæg af 12 pCt.

Løn- og Akkordprisforhøjelser. Hos Fabrikant Christian Andersen i Holbæk er samtlige Akkorder forhøjede med fra 10 til 25 pCt., og paa Asnæs Maskinfabrik ved Holbæk er der gennemført en fast Priskurant.

Hos Fabrikant Justesen i Aalborg har 17 af 26 Mand faaet 4,9 Øres Forhøjelse af Timelønnen. Værkstedets Gennemsnit steg derved fra 48,6 til 51,8 Øre.

Paa »Nordre Jærnstøberi« og Bornholms Maskinfabrik i Rønne har de derværende Smede og Maskinarbejdere opnaaet et Dyrtidstillæg paa 9 Kr. pr. Maaned for det første halve Aar fra 1. November at regne.

Paa de københavnske Skibsværfter er der i den senere Tid ogsaa sket gennemgaaende Tillæg for de fleste Brancher. Paa Refshaleøen har 32 Grovsmede faaet Timelønnen forhøjet til 52,3 Øre, 38 Klejnsmede til 50,9, 46 Stemmere til 48,4, 208 Skibsbyggere til 50,6, 10 Rørsmede til 52,3 og 101 Nittere til 48,2 Øre. Paa Flydedokken har 148 Skibsbyggere faaet Timelønnen hævet fra 45,1 til 47,9, 6 Autogensvejsere fra 68 til 72, 16 Stemmere fra 47,3 til 49,3, 55 Nittere fra 45,2 til 47,2, 22 Grovsmede fra 47,5 til 49,4 og 13 Værktøjs- og Vinkelsmede, som ikke har Akkord, fra 65,8 til 76,5, hvoraf en Del dog ikke var egentlig Forhøjelse, men Konvertering af visse Tillæg.

Paa samtlige 3 Fabrikker i Hjørring har der den 16. November været mæglet og forhandlet om Lønkrav. Hos Fabrikant Brüel fik 14 Mand 42 Øre til Fordeling, hos Fabrikant Heidemann 9 Mand 28 Øre, og hos Fabrikant Henning Kragh fik hver Mand, 13 ialt, 5 Øre pr. Time. Desuden lovedes Indførelse af Akkord i størst mulig Udstrækning, hvilket der i særlig Grad trængtes til netop paa disse Virksomheder.

Paa Dalum Papirfabrik ved Odense har 9 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 50,7 til 53,7 Øre. Herudover gives et Dyrtidstillæg, som svarer til 1,5 Øre pr. Time. Endvidere er der givet 60 Kr. en Gang, 40 Kr. en Gang, 20 Kr. en Gang, samt givet Løfte om 20 Kr. til nu til Jul.

Efter Lønforhøjelsen paa De danske Sukkerfabrikker er der sket Henvendelse til Nykøbing Sukkerfabrik paa Falster. Resultatet blev, at 9 Mand fik 25 Øre til Fordeling pr. Time.

Hos Københavns Frihavns-Aktieselskab beskæftiges 3 Grovsmede. Disse fik for ca. ½ Aar siden med meget Knioeri en Lønforhøjelse, der ikke svarede til, hvad man egentlig havde tænkt sig. Fornylig rejstes der derfor paany Lønkrav. Smederen fik derved sin Timeløn hævet fra 58 til 70 Øre og 2 Hjælpere deres do. fra 54 til 65 Øre.

De paa Varde-Nørre-Nebel Banen beskæftigede 7 Mand har faaet Timelønnen hævet fra 43 til 50 Øre.

Hos C. M. Hess i Vejle har 71 Mand for godt og vel et Par Maaneder siden faaet deres Timeløn forhøjet fra 44,6 til 47,6 Øre.

I Sorø har 18 Mand hos H. C. Lunge & Søn faaet deres Timeløn hævet fra 44,1 til 50,1 Øre. Akkorderne har faaet et tilsvarende Tillæg, og desuden betales der 5 Øre pr. Time i Udearbejdspenge.

Mellem Københavns Afdeling 1 og De danske Sukkerfabrikker er sidst i November aftalt en Timelønsforhøjelse paa 6 Øre for de i Selskabets københavnske Virksomheder beskæftigede Smede og Maskinarbejdere. Lønforhøjelsen faar tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober. Endvidere enedes man om, at der ogsaa fremtidig betales Overtidstillæg af Dyrtidstillægget, der beregnes til 6½ Øre pr. Time.

Paa Dansk Soyakagefabrik er Begyndelsestimelønnen efter Forhandling med Københavns Afdeling 1 hævet fra 55 til 65 Øre. Efter 1 Uges Arbejde betales dog mindst 70 Øre og efter 6 Ugers Arbejde et Dyrtidstillæg paa 5 Øre. Aftalen gælder tilbage til 25. Oktober og fremad til 1. Juli 1917.

Hos Paasch & Larsen, Petersen i Horsens har 27 af 45 Mand faaet deres Timeløn forhøjet med gennemsnitlig 2,7 Øre pr. Time. Værkstedets Gennemsnitstimeløn steg derved fra 47,3 til 49 Øre.

Under 19. November afholdtes et Forhandlingsmøde mellem Smedemestrene i Hobro og Svendene angaaende en Forhøjelse af Timelønnen. Man enedes om, at der gives 3 Øre straks til samtlige Timelønninger og 1 Øre fra 1. Januar 1917.

Ved et den 1. December hos Klestrup & Alsleben i Nakskov afholdt Mæglingsmøde fik 20 Mand 90 Øre til Fordeling pr. Time.

Paa Slangerup-Banens Maskinværksted mægledes den 27. November paa et Timelønskrav. 5 Mand fik 15 Øre til Fordeling, og forhøjes det nuværende Dyrtidstillæg ikke inden 1. Januar 1917, optages Spørgsmaalet om Timelønningerne paany.

Mæglingsmøder. Ved Mæglingen i Hjørring den 16. November var der foruden Klage over Lønningerne ogsaa rejst Klage over, at Fabrikant V. Brüel havde afskediget en Mand, som i særlig Grad havde forlangt Akkord paa sit Arbejde. Firmaet vilde ikke erkende dette, men gik dog med til at annullere Afskedigelsen.

Ved Mæglingsmødet den 7. November hos Klestrup & Alsleben i Nakskov behandledes foruden Lønkravet en Strid om Trækningen af Kontrolure. Man enedes om, at der trykkes paa Uret ved Arbejdets Begyndelse, efter Frokost og Middag samt ved Begyndelsen og Slutningen af Overarbejdet.

Paa Foranledning af Sammenslutningen mægledes under 21. November paa De forenede Jærnstøberier i Næstved, hvor Arbejderne havde nægtet at anvende nogle nye Akkordsedler, hvorpaa det afleverede Arbejde betegnedes som enten »godt« eller »mangelfuldt«. Ved Mæglingen enedes man om at erstatte disse 2 Ord med »kontrolleret« og »anerkendt«.

Kontrolurene. Paa Nordiske Kabel- og Traadfabrikker i København har der det sidste halve Aar hersket megen Misfornøjelse med de af Firmaet opstillede Regler for Benyttelsen af Kontrolure. For samtlige Fags Vedkommende har der været Mægling, og for fleres Vedkommende Timandsmøde, saaledes for os, og dernæst igen Mægling, altsammen uden at opnaa Enighed. Underhaanden er Parterne sluttelig enedes om, at der gives 30 Minutters Respit om Ugen, og at der saa kun trækkes ved Urene Morgen og Aften.

Omlægning af Arbejdstiden. Hos A/S Nielsen & Winther er Arbejdstiden fornylig i H. t. Ønske fra Arbejderne desangaaende omlagt for Dagholdet fra Kl. 6½ Morgen til 5 Aften med 2 Spisepavser til fra Kl. 6 Morgen til 3,25 Eftm. med 25 Minutters Spisepavse. For Natholdets Vedkommende arbejdedes der fra Kl. 5 Aften til 5 Morgen. Denne Tid bliver nu fra Kl. 3,25 Eftm. til 12,20 Nat med 25 Minutters Spisepavse.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
7. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.
8. Holger Jensen & Co., Vesterbrogade 80, der nægter at betale et Medlem hans tilgodehavende Timeløn.

Hævet Blokade i Aalborg. I Juni Fagblad 1913 bekendtgjordes kort og godt, at Smedemester Ringer i Aalborg var blokeret. Grunden til Blokaden var den, at Hr. Ringer ikke vilde underskrive den Overenskomst, som var indgaaet med andre lignende Mestre. Med en ikke organiseret Svend har der siden været arbejdet, men nu er dette vel ikke mere tilstrækkeligt efter Arbejdet, thi Hr. Ringer har indmeldt sig i den jyske Centralforening for Smedemestre, og er derved indgaaet paa de gældende Overenskomster, hvorefter Blokaden er hævet.

Blokade i Faaborg. Hos Maskinbygger Henningsen i Faaborg har et af vore Medlemmer faaet ca. 100 Kr. tilgode, og da det, trods flere Forsøg paa at undgaa det, har været nødvendigt at tage Sagen fra den Side, at et andet der arbejdende Medlem af denne Grund har søgt sig andet Arbeide, er Virksomheden, indtil anden Meddelelse foreligger, blokeret.

Blokade i København. Smedemester Aage Andersen, Fabrikken »Autor«, Vesterbrogade 126, København, er blokeret. Grunden er manglende Udbetaling af Arbejdsløn til 2 Kolleger.

Spiralsengefabrikken i Esbjerg. Af og til gaar samtlige organiserede Arbejdere fra Spiralsengefabrikken i Esbjerg, fordi Firmaet har en altfor fremherskende Kærlighed til Uorganiserede. Det samme har nylig gentaget sig i Forbindelse med et Lønkrav, men ved et Møde den 4. November bragtes Sagen ud af Verden ved en Lønforhøjelse og Afskedigelse af de Uorganiserede. De Strejkende, hvoriblandt var et af vore Medlemmer, indgik paany i deres Pladser. Hovedslaget stod denne Gang hos Maskinsnedkerne.

Strejke i Fredericia. Hos C. M. Cohr i Fredericia er der paany Strejke. Grunden er Firmaets Forsøg paa at reducere Forholdene paa Værkstedet og de Priser, som det efter forrige Strejke lykkedes at faa gennemført.

Lock-out i Svendborg. Fabrikant J. A. Rasmussen i Svendborg bad forleden, da vore Medlemmer beklagede sig over, at Værkførerne sendtes paa Montagearbejde og deriblandt en Mand, som ingen Svend vilde arbejde sammen med, dem om at gaa, som ikke var tilfredse, — og det havde til Følge, at de maatte gaa allesammen. Hr. Jens A. Rasmussen præger jo i Forvejen Virksomheden ved sine personlige Ønsker, som f. Eks. lang Arbejdstid og Antagelse af Folk, som paa en eller Maade staar sig mindre godt med Svendene, og nu er der jo ikke andet end at afvente, naar Hr. Rasmussen igen lukker Fabriksporten op. Der bliver vel da et og andet at tale om med Hensyn til Betingelserne.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917,

3) at man overfor Københavns Magistrat har stillet Krav om Genantagelsen af 2 Mand paa Sundby Gasværk, førend der antages andre til Gasværkets Smedeværksted, fordi de 2 paagældende af Driftsbestyreren er afskedigede paa en saadan Maade, at Maskinmesterforeningen skønner, at der foreligger en Hævnakt mod de 2 i Anledning af, at de igennem Maskinmesterforeningen har skaffet sig Ret i et Aflønningsforhold.

Blokade af Privatbanerne. »Foreningen af Funktionærer ved danske Privatbaner« har overfor de eksisterende Privatbaneselskaber iværksat en Lønbevægelse, som den agter at sætte alt ind paa at gennemføre, bl. a. ved at opsige Pladserne til Fratrædelse.

Paa derom rettet Forespørgsel har vort Forbund erklæret ikke at ville medvirke til, at de forladte Pladser optoges af Forbundets Medlemmer.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amallegade 7, København, fortsættes uforandret.

Forholdene paa Fabrikken »Union« i Kastrup er ordnede paa en for Fagforeningen tilfredsstillende Maade.

Første Strejkevarsel er givet til »De københavnske Sliberier og Forniklingsanstalter« angaaende Overenskomsten paa Cyklearbejde.

Stiftelsesfester.

Formerforbundet.

Den 2. December fejrede Afdelingen i Hjørring sin 15-aarige Stiftelsesfest ved en selskabelig Sammenkomst i Theaterkaféen.

Festen indlededes med en Fællesspisning for Medlemmerne med Damer, og herunder indløb der et Lykønskningstelegram fra Forbundet. Ved Bordet bød Formanden velkommen og udbragte et Leve for Foreningen.

Efter Spisningen afholdtes Bal, og da Afdelingen ikke er saa stor, havde hvert Medlem inviteret et Par med dertil. Aftenen forløb paa bedste Maade og vil længe bevares i Deltagernes Erindring.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Lørdag den 4. December fejrede Gørtler- og Metalarbejderforbundets Afdeling i Aarhus sin 20-aarige Bestaaen ved en Fest med fælles Kaffebord, en lille Svingom samt Indtagelse af en fælles Servering af Smørrebrød.

Ved Festen bød Afdelingens Formand, H. Valeur, velkommen, og Forbundets Forretningsfører, Chr. Madsen, bragte en Hilsen fra Forbundet og talte om den Udvikling, der var foregaaet i de svundne 20 Aar, samt om det gode Samarbejde indenfor Forbundet.

Afdelingens tidligere Formand og Medstifter, Martin Sørensen, talte om Minderne fra Afdelingens Stiftelse og omtalte Forskellen i Løn- og Arbejdsvilkaarene nu og den Gang.

Derpaa blev der sunget Sange saavel for Organisationen som for Damerne.

Under Festen indløb Telegrammer fra Afdelingerne i *København, Odense, Vejle, Horsens* og *Randers* med Hilsen til Afdelingen i Dagens Anledning.

Dyrtiden.

Det er dyre Tider vi lever i. Saa godt som alle de daglige Livsfornødenheder er stegne enormt i Pris, og det er en Selvfølge, at det i de fleste Hjem kniber med at faa Pengene til at slaa til. For at kunne dette maa man enten skaffe sig større Indtægter — og det er jo ikke altid, at det lader sig gøre — eller man maa gøre sine Udgifter mindre, enten ved at indskrænke sit Forbrug eller ved at købe saa billigt som muligt. Det sidste kan man i nogen Grad opnaa ved at benytte *Rabatsystemet A. E.*'s Rabatkort, der giver Rabat paa indtil 10 pCt. paa alle Varer undtagen Fødemidler. Der findes Leverandører i alle Brancher, og vore Medlemmer kan ved at benytte disse Kort spare ikke saa ganske lidt i Aarets Løb. Der er særlig Anledning til nu til Julen at have sin Opmærksomhed henvendt herpaa, da man jo — selv om Pengene er nok saa smaa — alligevel skal gøre en Del ekstra Indkøb. Rabatkortene kan afhentes gratis paa Ekspeditionskontoret, Vestersøgade 2, 1.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Brønderslev: Under Formandens Indkaldelse fungerer Chr. Christensen, Grønnegade 37.

Kasserere:

Brønderslev: J. T. Jørgensen, Stokbrogade 2.
Frederikssund: J. Sørensen, Frederiksværksvej.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Formænd:

Frederiksværk: N. Jørgensen, Hermansgade.

Kasserere:

Frederiksværk: Lauritz Nielsen, Valseværksgade.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
177	Hansen, Viggo	Gelsted	23. 3.84	København	14. 4.06	København	12. 5.16
534	Nielsen, V. L.	Aarhus	5.11.81	Hovedkont.	10. 1.16	Hovedkont.	15. 4.16
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
675	Andersen, Anders	Vejle	11. 6.83	Kbhvn. Afd. 1	20.12.15	Kbhvn. Afd. 1	5. 8.16
13620	— Eskild V. F.	Masnedsund	17.11.90	„ „ 1	10.12.15	„ „ 1	12. 8.16
23351	Aagesen, Johannes E.	København	24. 6.84	Chir.Instrumag.Fagf.	12. 9.14	„ „ 1	19. 8.16
21457	Brockhusen, Adolf Sigfred	Fredericia	28. 9.94	Kbhvn. Afd. 1	31. 7.15	„ „ 1	19. 8.16
7077	Buch, Frederik Jørgen	Vierslev pr. Odense	30.11.88	Kolding	21. 7.14	„ „ 1	19. 8.16
4405	Christensen, Alb. Carl Chr.	Hvalsø	19. 9.87	Odense	26. 6.08	„ „ 1	9. 8.16
23290	— Hans Chr.	Skodsborg	24. 6.96	Kbhvn. Afd. 1	1. 5.16	„ „ 1	12. 8.16
4493	— Harald Søren	Horsens	11. 4.96	Horsens	3. 4.15	„ „ 1	5. 8.16
455	— Henry Hakon Jens	København	10. 2.87	Kbhvn. Afd. 1	9. 8.13	„ „ 1	12. 8.16
23416	— Johan Emanuel	Frederiksberg	2. 9.94	„ „ 1	26. 5.16	„ „ 1	26. 8.16
15061	Cederberg, Oskar Emil	København	14. 6.85	„ „ 1	10. 9.04	„ „ 1	12. 8.16
5453	Clasen, Ludvig Frederik	Aarhus	17. 6.88	„ „ 1	21. 2.13	„ „ 1	26. 8.16
23582	Desieré, Decoch	Bryssel	14.11.94	„ „ 1	14. 7.16	„ „ 1	12. 8.16
5393	Einiche, Fr. Vilh. Hugo	Riga	13. 4.80	„ „ 1	17. 6.11	„ „ 1	17. 6.16
8519	Elmgreen, Carl Ferd. Ludv.	Fuldby	15. 5.69	„ „ 1	1. 3.13	„ „ 1	5. 8.16
21398	Eriksen, Erik Adolf	Egholm	11. 5.83	„ „ 1	9. 8.15	„ „ 1	12. 8.16
23115	Frederiksen, Peter Buhl	København	4. 8.93	„ „ 1	18. 3.16	„ „ 1	26. 8.16
23148	Henriksen, V.	—	24. 2.74	„ „ 1	25. 3.16	„ „ 1	19. 8.16
7130	Hermansen, Holger	Sulsted	9. 4.97	Hobro-Assens	15. 5.16	Hobro-Assens	29. 7.16
23637	Jensen, Aage Vilh.	København	5.12.90	Kbhvn. Afd. 1	4. 8.16	Kbhvn. Afd. 1	12. 8.16
23686	— Chr. Emil	Roskilde	5. 6.69	„ „ 1	18. 8.16	„ „ 1	19. 8.16
18350	— Emil	Rønne	25.10.91	Horsens	13. 3.11	„ „ 1	25. 3.16
23575	— Harald	Korsør	15.10.84	Kbhvn. Afd. 1	11. 7.16	„ „ 1	5. 8.16
21922	Jørgensen, Axel	Thisted	18. 4.97	Thisted	27. 3.15	„ „ 1	26. 8.16
9798	— J. P.	Nr.-Aaby	30. 8.75	Odense	25. 9.08	Odense	10. 4.16
16961	Jakobsen, Jens Peter M.	Ørslevvester	19. 1.95	Kbhvn. Afd. 1	21. 5.15	Kbhvn. Afd. 1	5. 8.16
5000	— V.	København	5. 4.75	„ „ 1	5. 1.00	„ „ 1	15. 7.16
9939	Jessen, Frank A.	Aalborg	12.12.94	Randers	9. 4.15	„ „ 1	5. 8.16
16163	Kaffiten, L.	Helsingfors	25.11.85	Kbhvn. Afd. 1	12. 9.14	„ „ 1	5. 8.16
22019	Larsen, Emil	Vestermarie	22. 1.86	Varde	19. 6.15	Rønne	29. 7.16
548	— Harald Marius	Vinderød	11. 1.92	Kbhvn. Afd. 1	21. 7.16	Kbhvn. Afd. 1	19. 8.16
23676	Magog, William Th.	Sunderland	13. 4.86	„ „ 1	14. 8.16	„ „ 1	12. 8.16
23513	Milfort, Hans Hansen	Klippinge	10. 9.90	„ „ 1	23. 6.16	„ „ 1	5. 8.16
13918	Nielsen, Alfred E.	København	13. 7.95	„ „ 1	5. 1.16	„ „ 1	26. 8.16
18378	— Jens Peter	Esbjerg	10. 2.88	„ „ 1	8. 7.11	„ „ 1	10. 6.16
3811	— Johannes Sigersen	Bavelse	4.11.92	Slagelse	18. 8.13	„ „ 1	1. 4.16
23273	— Laurits	Skagen	9. 2.93	Kbhvn. Afd. 1	25. 4.16	„ „ 1	26. 8.16
109	— Niels Jørgen	Fladsaa	22. 6.93	„ „ 1	14. 3.13	„ „ 1	5. 8.16
23634	— Poul O. Joh.	København	12. 1.97	„ „ 1	2. 8.16	„ „ 1	5. 8.16
16843	Olsen, Erhard Percy	—	14. 9.82	„ „ 1	13. 3.14	„ „ 1	12. 8.16
10909	— P.	Nakskov	21. 3.76	Nakskov	2. 1.99	„ „ 1	29. 7.16
110	Petersen, Hans	København	21. 9.93	Kbhvn. Afd. 1	5. 8.16	„ „ 1	12. 8.16
2476	— Ludvig	—	9.10.95	„ „ 1	19.11.15	„ „ 1	26. 8.16
13149	— Peter Ditlev	Viborg	23.12.85	Silkeborg	4. 6.12	Silkeborg	26 .2.16
8380	Qvick, Birger	Nora, Sverrig	4. 4.91	Kbhvn. Afd. 1	18. 6.15	Kbhvn. Afd. 1	5. 8.16
1737	Rosendahl, Jens Chr. Aage	København	13.11.95	„ „ 4	17. 5.15	„ „ 4	22. 7.16
13623	Samuelsen, F. Albert	Willanda	2.11.82	Malmø	20. 4.04	„ „ 1	12. 8.16
11533	Schreiner, Peter Heinrich	Amerika	16. 2.92	Svendborg	17. 6.16	„ „ 1	12. 8.16
5569	Søndergaard, H. F. C.	København	25. 3.76	Kbhvn. Afd. 1	16. 4.98	„ „ 1	8. 7.16
19077	Thamdrup, Mathias	Bodilsker	14. 4.88	Rønne	6.11.15	Rønne	10. 6.16
16812	Waldin, Knut Anders O.	Göteborg	13. 1.90	Kbhvn. Afd. 1	27. 4.15	Kbhvn. Afd. 1	20. 5.16

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Formerforbund.

Afdelingskassererne erindres om, at ethvert Medlem, der er indmeldt eller tilmeldt før 10. Juni d. A., og som i Tiden fra denne Dato og Aaret ud har arbejdet 8 Uger, ogsaa skal have betalt 8 Mærker à 140 Øre. Se iøvrigt de i Cirkulærerne Nr. 9 og 12 1916 angivne Regler herfor.

Med Regnskabet for December Maaned indsendes de i Afdelingerne beroende Forskudsmærker à 140 Øre.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

		Nyt Nr.
Nr. 122	Hulstrøm, E.	79

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	2890	Chr. Jensen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	16514	K. Ohlendorff	(— — 1)
-	23370	W. Lindelund	(— — 1)
-	8498	H. Maaløe	(— — 1)
-	19191	Holger G. Hansen	(— — 1)
-	12134	Louis Nielsen	(Hovedkontoret)
-	3243	Niels Chr. Jensen	(Horsens)
-	3201	Hans Nielsen	(Kolding)

Medlem Nr. 7791, J. F. Bouschinger, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 23189 Jørgen Seistrup
- 17446 Carl Aage H. Søderlund

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr.	14654	Andersen, Chr. Bech	7.10.11
-	1364	— Vilh.	2. 7.04
-	1326	Glud, Oluf A. J.	14. 8.09
-	8619	Hansen, Harald	31. 3.00
-	14993	Jensen, Max	22.11.02
-	831	Jørgensen, Th. E. C.	5. 7.13
-	5534	Kofoed, Thor. Herm.	27. 4.07
-	9605	Kruse, Edv. Oluf	14. 9.12
-	14076	Krøll, Emil	5.11.10

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr.	16217	Andersen, Chr. Hj.	29. 4.16
-	16845	Bomann, Paul	30. 1.15
-	5402	Breinholt, Alfred	11. 7.14
-	16357	Bruun, Poul Einer	5. 2.16
-	8712	Bunde, Kai Heller	11. 4.14
-	21641	Christensen, Oskar E.	5. 6.14
-	20243	Christiansen, Georg Frederik	2. 1.15
-	3903	— H. Chr. V.	9. 9.16
-	5170	Hansen, Hans Jørgen	27.12.13
-	5381	— Johan	29. 1.16
-	16974	Hommel, Axel	7. 8.15
-	954	Jensen, Martin Chr.	20.11.15
-	16239	Larsen, Anton	22. 5.15
-	2356	Lange, Henry	4.12.15
-	19614	Langhoff, Hans Chr.	13. 5.16
-	1305	Petersen, Helge Robert	20. 6.14
-	13930	Poulsen, Peter Viggo	5. 2.16
-	23189	Seistrup, Jørgen T. B.	22. 7.16
-	17446	Søderlund, Carl Aage H.	22. 7.16
-	20050	— Victor Emanuel	31. 7.15
-	3179	Thomsen, M.	29. 1.16
-	19965	Windum, Niels	27. 3.15

Overskud henligger paa Afdelingskontoret i *Horsens* til Medlem Nr. 20690, R. Frandsen, og 3779, Chr. Larsen.

Randers Afdeling meddeler, at der paa dens Kontor henligger Overskud til en Række Kolleger, der i de sidste 2 Aar har arbejdet paa Strømmen eller Scandia. Man bedes henvende sig til Afdelingskassereren med Opgivelse af Medlems Nr., Navn og Datoen for Arbejdets Ophør hos det paagældende Firma.

Et Brevkort til Klejnsmed E. M. Olsen, afsendt af hans Broder, henligger paa Anvisningskont. i Kbhvn.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 8, 12. Aargang.

Gas- og Vandmester Aftenkursus

begynder, saafremt et tilstrækkeligt Antal Deltagere melder sig, den 8. Januar paa *Teknologisk Institut*, Industribygningen, København.

Den statsautoriserede Maskinpasserprøve.

Smede eller Maskinarbejdere, som maatte ønske at faa Uddannelse som Maskinpassere, kan indmelde sig til **Aftenkursus** paa **Kjøbenhavns Maskinistskole**, Nørrebrogade 13, i Dagene **indtil 1. Januar Kl. 6—8 Eftm.**

Der kræves mindst 3 Aars faglig Uddannelse, deraf mindst 1 Aar paa godkendt Værksted, hvorom Skolen giver Oplysning.

Undervisningsbetalingen er 4 Kr. pr. Maaned i 6 Mdr. Resten dækkes af den Understøttelse, som Staten udbetaler til Eleverne.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Kretzschmer & Voegtle), Amagertorv 10, Kbhvn.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 3 JANUAR 1917 3. Aarg.

Ved Aarsskiftet.

Endnu paa Tærskelen til Aaret 1917 vil vi kaste et Blik tilbage paa det svundne Aar 1916, som konjunkturmæssig set i enhver Henseende har været Tip-top. Vore Organisationers Virksomhed har ganske naturligt, man kan næsten sige enstidigt, formet sig som en eneste stor Lønbevægelse. Priserne paa Livsfornødenheder var i fortsat stærk Stigen, og Manglen paa Arbejdskraft gjorde sig følelig gældende. Derfor var en forstærket Lønbevægelse baade nødvendig, naturlig og i Pagt med Forholdene.

Naturligvis har Krigsforholdene sine Skyggesider. Først og fremmest altsaa Dyrtiden, der altid er følelig i de smaa Hjem med de smaa Indtægter, men ogsaa Manglen paa Arbejdskraft har i visse Tilfælde skabt Vanskeligheder. Naar man f. Eks. forsøger paa at sætte ikke faglærte Folk til Maskiner, som ellers betjenes af faglærte, og til en lavere Betaling, saa skaber det ofte nogen Uro, — der dog næppe vil gribe om sig. For det første er der, saa vidt vi kan skønne, heller ikke Overflod paa den ikke faguddannede Arbejdskraft, og for det andet er denne jo organiseret og altsaa ikke saadan uden videre til Fals. Spørgsmaalet om den ikke faglærte Arbejdskrafts Anvendelse synes imidlertid paany at trænge sig frem, og vi kommer maaske til at tage det op til Undersøgelse og forsøge paa, om vi nu bedre kan løse det, end Tilfældet var i 1900 og senere, naar vi forsøgte det.

Større Fare viste der sig ved Aarets Slutning at være med Hensyn til at skaffe Materialier til Industrien. Tyskland forsyner jo normalt næsten hele vor Jærn- og Metalindustri med Raavarer og Halvfabrikata, men Tilførslerne herfra tog stærkt af i den sidste Del af Aaret 1916, for henimod Aarsskiftet næsten helt at stoppe op. Selv om dette kan se truende nok ud, er der dog næppe Grund til at befrygte, at ikke Tyskland vedblivende vil søge i væsentlig Grad at dække vort Behov. Dels vil Tyskland nok bevare sin Position overfor vor hjemlige Industri, og dels vil man jo gerne under Krigen have saa mange Fødevarer, som vi er i Stand til at afse, og fraset vor Lidenhed er dette ikke rene Bagateller.

Disse Materialevanskeligheder skaffede os imidlertid lige ved Aarsskiftet — maaske noget i Forbindelse med Aarstiden og andre Forhold — lidt flere Arbejdsløse, specielt fra en Del store Virksomheder, særlig Skibsbyggerierne, der jo forøvrigt ofte er noget upaalidelige, hvad Beskæftigelsen angaar. Naar Smedeforbundets Arbejdsløshed saaledes med et Medlemstal paa ca. 16.000 i Aarets Løb har svinget omkring ved 100, saa gik dette omkring Aarsskiftet op til ca. 250 Mand. I Midten af Januar er Tallet allerede igen for nedadgaaende, og i de øvrige Fag har ikke været noget Tal af Arbejdsløse, som er værd at nævne.

Har der imidlertid været enkelte mørke Skygger i 1916, saa kan dog de lyse Sider siges at have været de mest fremherskende. Med det rigelige Arbejde og Prisniveauets stadige Højnelse maatte Lønstigningerne blive betydelige, og den er da ogsaa sikkert større i 1916 end noget tidligere Aar, saa langt tilbage som vor Organisations Historie naar. Jærn- og Metal-

industrien hører ubestridt til de Industrier, hvor Udviklingsmulighederne og Chancerne er størst. Industrialismen gaar sin Sejersgang over Verden, og ikke mindst Krigen er ligesom tidligere Landbruget blevet industrialiseret, saaledes at Kampen Mand imod Mand i høj Grad træder tilbage for Krigen ved Hjælp af de mest fantastiske Maskiner, særlig egnede til at sende det størst mulige Antal Mennesker over i Evigheden. Under saadanne Forhold maa naturligvis saavel Frembringelsen som Forarbejdelsen af Jærn og Metaller blive det fremherskende, og dette vil uden Tvivl holde sig ogsaa efter Krigens Afslutning, hvor det gælder om at bøde paa Krigens Ødelæggelser til Lands og til Vands.

Til Lyspunkterne hører det ogsaa, at Krigsforholdene tvinger os ind paa Socialismens Vej. Selv arge Modstandere af Socialismen erkender nu, at Krigen fører os ind paa sociale Synspunkter i National-Økonomien som ingensinde før. Statssocialismen gaar sin Sejersgang, og store Skatter paalægges der, hvor den store Skatteevne er, medens Samfundet søger ved Dyrtidshjælp og Prisregulering at støtte de smaa og svage. Paa dette Omraade tegner Fremtidsudsigterne altsaa lyse, thi naar Krigen slutter, vil de politiske Linier føre videre ud i Demokratisme og Socialisme. Selv det store hellige Rusland undgaar næppe denne Udvikling, og prøjsisk 3-Klasse-Valgret har sikkert levet sine fleste Dage.

— Jøvrigt kan vi ved Aarsskiftet notere, at hele Organisationsmaskineriet, som omfatter de indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere staaende Fag, er installeret i vor egen ny Bygning. Der er her skabt Muligheder for en Udvikling i forskellige Henseender, som lover godt for Fremtiden, og Samarbejdet indenfor Organisationerne har i det forløbne Aar været det bedst mulige. Vi staar imidlertid for Løsningen af adskillige nye Opgaver.

I det kommende Aar har de forskellige kollegiale Organisationer deres ordinære Kongresser, og der arbejdes fra Ledelsens Side paa samtidig at faa afholdt en Fælleskongres, saaledes som besluttet med Vedtagelsen af Love for Centralorganisationen. Denne Fælleskongres vil faa til Opgave at foretage det næste Skridt til en snævrere Sammenslutning af Jærn- og Metalindustrens Organisationer, nemlig en Sammenslutning af Arbejdsløshedskasserne. Her er Fordelen for Organisationens Medlemmer saa iøjefaldende, at denne Opgave sikkert vil kunne løses uden store Vanskeligheder. Der arbejdes i saa Henseende paa de nødvendige Forslag, og de enkelte Forbund og deres Afdelinger vil snart kunne vente at se reelle Udkast i denne Retning.

De kommende Kongresser og Fælleskongressen vil desuden faa til Opgave at beskæftige sig med den Situation, som atter mod Slutningen af Aaret 1917 indtræder med vore Overenskomstforhold, som da paa en eller anden Maade skal fornyes. Vort organisatoriske Arbejde kan dog nu siges at være fastlagt saaledes ogsaa med Hensyn til vore Lønbestemmelser og Overenskomstforhold, at ikke heller denne Situation vil føre os ind i uovervindelige Vanskeligheder. Vore Organisationers Medlemmer har sikkert i enhver Henseende lært at anerkende den Maade, hvorpaa vi benytter Organisationerne og vort Sammenhold, og de ønsker næppe at indlade sig paa Eksperimenter, og de mere eller mindre udenforstaaende, som spekulerer i Mulighederne for at frembringe Terminsvanskeligheder, vil ligesom tidligere faa svært ved at forhindre, at vi tager et Skridt fremad, som sikrer os fornyet Fremgang, fornyet Bedring af de Kaar, hvorunder vore Medlemmer virker.

Vi tror med andre Ord at kunne slaa fast, at selv om der med det kommende Aar med Hensyn til Anskaffelsen af Materialier og andre Krigsvanskeligheder hist og her er mørke Skygger, saa tegner Fremtiden sig dog, hvad Arbejdsforholdene angaar, ret lyse, og i den Anledning bringer vi nu ved Aarets Begyndelse vor Organisations Medlemmer vore bedste Ønsker for det kommende Aar.

Lærlingelovens Revision.

Ministerielt Lovforslag.

I.

I »Jærn- og Metalarbejderen« for Oktober f. A. havde vi en Artikkel under Mærket »K« angaaende Lærlingespørgsmaalet, som paa forskellig Maade trænger sig frem til en nærmere Behandling, saavel for Lærlingeanvisningens Vedkommende, som ogsaa med Hensyn til en Revision af den i flere Henseender forældede Lærlingelov af 1889.

Den 9. Januar har Ekspeditionssekretær under Indenrigsministeriet, Sven Neumann, i »Dansk Forening for Socialpolitik« holdt et Foredrag om dette Emne.

Vi giver nedenfor et sammentrængt Referat af Hr. Neumanns Udtalelser. Efter Foredraget var der en livlig Diskussion, som vi i næste Nummer af Bladet skal komme nærmere ind paa.

Er der Lærlingemangel?

I mange Aar har der lydt Klager over Lærlingemangel, navnlig fra Haandværk og Industri, og i de sidste Aar er Klagerne blevne stærkere og stærkere.

Det hævdes, at Forældre i stor Udstrækning foretrækker at lade deres Børn tage Plads som Bude o. lign., hvorved de faar en noget højere Løn.

Det er ikke nogen let Sag at afgøre, i hvilken Grad disse Klager er berettigede. I Anledning af den forestaaende Revision har Indenrigsministeriet imidlertid anmodet Statistisk Departement om en Udtalelse om Lærlingeforholdene i Haandværk og Industri, og paa Grundlag af de 2 Industritællinger i 1906 og 1914 har Departementet udarbejdet en Oversigt, og man faar af denne Fremstilling, der dog af Departementet er afgivet med alt muligt Forbehold overfor Værdien af Materialet og de derved opnaaede Resultater, det Indtryk, at Lærlingemanglen i alt Fald ikke er steget i de sidste 8 Aar.

Tager man de undersøgte Erhverv*) tilsammen, var der i 1906 24.015 Lærlinge mod 59.760 Svende. I 1914 er Antallet af Lærlinge steget til 27.420, og Svendeantallet til 68.376. Dette vil sige, at Antallet af Lærlinge de 2 nævnte Aar udgjorde ca. 40 pCt. af Svendeantallet. Det er dog meget muligt, at der derfor alligevel er Lærlingemangel i visse Fag, og jeg bestyrkes meget i denne Tro, fordi man nutildags hører det ikke blot af Mestrene, men ogsaa fra Arbejderorganisationerne, og naar Mestre og Svende er enige derom, saa har det nok noget paa sig, og saa er det et Spørgsmaal, om der ikke er noget for det Offentlige at gøre for at afhjælpe Manglen.

Aarsagerne til Lærlingemanglen.

Og vil man prøve at gøre noget, maa man undersøge Aarsagerne til Manglen.

Forældrene bør f. Eks. have et Sted, hvor de kan faa Oplysning om, hvor der mangler Lærlinge.

De maa ogsaa kunne faa Oplysning om, hvorledes Læremesteren er. Hans Person spiller jo ikke nu nær saa stor en Rolle som Spørgsmaalet om, hvorledes en Arbejdsgiver er for Budene og andre unge Mennesker.

Dernæst er Lærlingelønnen for lav.

Forholdet er saadant herhjemme, at de faglærte Arbejderes Løn i Virkeligheden ikke ligger saa højt over de ufaglærtes, at Lysten til at sætte Børn i Lære derved bliver saa stor.

Og endelig har Forældrene ikke tilstrækkelig Garanti for, at Børnene faar en tilstrækkelig Uddannelse.

Afhjælpning af Lærlingemanglen.

For at opnaa at give Forældrene disse Oplysninger, behøver man ikke lige for Tiden at foretage ny Foranstaltninger, idet man jo har Arbejdsanvisningskontorerne rundt omkring i Landet, og Tilsynsraadet har da ogsaa taget Sagen op, og Planen er færdig. Den bygger paa et Samarbejde mellem Tilsynsraadet, Skolerne og de faglige Organisationer.

Skolerne skal udgive Hefter til Børnene, hvori der gives Oplysninger om herhenhørende Forhold. Der medfølger saa Blanketter, som Børnene kan udfylde og indsende til Anvisningskontoret. Kontoret skal da søge at sætte Læremestrene i Forbindelse med Lærlingen, og saa skal der søges Samarbejde med de faglige Organisationer for at sikre sig, at de Mestre, der henvender sig, virkelig kan varetage dette Hverv, og i enhver Henseende er egnede dertil.

I Aviserne har der ofte været Advarsler mod Tilgang til et Fag. Saadanne Advarsler gør sikkert meget ofte mere Forstyrrelse, end de gør godt. Ved Samarbejde med Tilsynsraadet skulde dette Forhold ogsaa kunne reguleres, saaledes at ubetimelige Advarsler ikke fremkom.

*) Næringsmiddelindustrien, Jordarbejderne, Bygningsindustrien, Møbelindustrien, Trævarer, Klædevarer, Sten-, Ler- og Glasvarer, Metalindustrien, Teknisk og kemisk Industri.

Nr. 2 var den lave Lærlingeløn. Den tror jeg ikke, at det Offentlige kan ændre noget synderligt ved. Ganske vist kan der fastsættes en Minimalløn, men jeg tror ikke, at dette betyder noget, da man ikke kan tvinge Læremestrene til at tage Lærlinge. Man kunde naturligvis ogsaa yde Tilskud til Lærlingene, men vore Erhverv herhjemme staar sikkert saadan, at de nok kan bære en større Lærlingeløn. Jeg har da ogsaa fra Samtaler med Mestrene det Indtryk, at de selv synes, at Lønnen er for lille.

At sikre Lærlingene en forsvarlig Uddannelse ved Lov er en Tanke, der ikke er ny herhjemme. Allerede for 10 Aar siden blev dette Forslag fremsat i Indenrigsministeriet, men Forholdene tillod ikke, at det blev fremsat andre Steder den Gang, men i det sidste Aarstid er der kommet forskellige Henvendelser i denne Retning, og derfor har man besluttet at tage Spørgsmaalet op paany.

Ministeriets Forberedelser.

Inden man tog fat paa at udarbejde noget bestemt, har Ministeriet ladet Forholdene i Norge og Sverige, hvor man begge Steder fornylig har beskæftiget sig med Lærlingeforholdene, undersøge, og paa Grundlag af de derved samt de fra forskellig anden Side indsamlede Oplysninger har Ministeriet udarbejdet et nyt Forslag, men det er Ministeriets Hensigt, inden dette forelægges paa Rigsdagen, at forhandle derom med de faglige Organisationer, Arbejdsgiveres som Arbejderes, men jeg vil dog gerne omtale Hovedpunkterne.

Lovens Overholdelse.

Naar man ser paa den nuværende Lærlingelov, saa er det jo i de senere Aar hævdet, at den staar paa et ensidigt Mesterstandpunkt. Dette er ikke rigtigt. Loven indeholder en Mængde Bestemmelser, som virkelig er beskyttende for Lærlingen, naar de bare overholdtes, men Fejlen er, at man har lagt det paa Lærlingen selv at skaffe Loven overholdt. Dette har man nu søgt at ændre ved at lægge Beskyttelsen paa en anden Maade, f. Eks. ved Indrettelsen af et offentligt Tilsynsraad.

Lærlingebegrebets Omfang og Udvidelse.

I Danmark er man længere fremme med Lærlingeforholdet end i Norge og Sverige, hvor dette kun praktiseres i saakaldet bunden Næring. Vi vilde gerne gaa et Skridt videre og tage alle Læremestre med ind under Loven, hvadenten deres Bedrift hører til bunden Næring eller ikke, f. Eks. ogsaa Beværtere. Det vilde altsaa sige, at alle Byerhvervene kom med. Maaske vilde det ogsaa være ønskeligt at tage Landbruget med, men Forholdene der er saa helt anderledes, at man maatte have en særlig Lov, og det bliver i alt Fald ikke nu denne Gang.

Men ogsaa paa anden Maade tænker vi at udvide Lærlingebegrebet. Vi mener, at Hovedreglen maa være, at enhver ung Mand, som antages af en Næringsdrivende, bør være Lærling. Kun naar han antages til at udføre et Specialarbejde, f. Eks. som kun Bud, bør der gøres Undtagelser, men vi markerer altsaa, at det skal være Læremestren, som skal dokumentere, af hvad Art den paagældende unge Mands Arbejde er.

Begrænsning af Mesterens Ret til at tage Lærlinge.

Endvidere tænker man at indføre den Bestemmelse i Loven, at kun den Mester, som selv har en faglig Uddannelse eller ogsaa har en Mand med faglig Uddan-

nelse til at lede Bedriften, kan antage Lærlinge. Tanken herom er fremkommen fra Læremestre i Haandværk og Industri, men jeg for mit Vedkommende synes, at den ogsaa maa overføres til andre Erhverv.

Men dette er ikke nok. Maaske tager Mesteren for mange Lærlinge. Man har tidt ønsket, at der skulde sættes en vis Grænse for Antagelsen af Lærlinge i Forhold til Svendeantallet, men jeg tror ikke, at man kan fastsætte dette ved Lov. Derimod mener jeg, at man kan fastsætte, at naar Mesteren allerede har saa mange Lærlinge, at han i Henhold til sin Virksomheds Art og Omfang skønnes ikke at kunne oplære flere, saa maa han straks kunne hindres i at antage flere.

Læreprøve.

Jeg mener ogsaa, at det vilde være heldigt saa vidt muligt at gøre Lærlingeprøverne obligatoriske.

Den teoretiske Uddannelse.

Ved Siden af den praktiske Uddannelse hos Læremestrene, skal Lærlingen ogsaa have en teoretisk, og her har man tænkt sig at foreslaa, at denne skal betales af Læremestrene. Dette er slet ikke, for at Læremesteren skal have den Udgift, men vi tror, at det unægtelig vil hjælpe til, at Læremesteren vil holde Lærlingen bedre til Skolen.

Loven maa ogsaa stille det saaledes, at Lærlingen faar Tid til at gaa til denne Undervisning. Dette forudsættes ogsaa i den nuværende Lov, men noget nærmere at holde sig til er der ikke. Fabriksloven af 1913 giver den Bestemmelse, at Lærlingen skal have Lov til at gaa paa Skolen efter Kl. 6, men dette synes jeg ikke, at man skal have over i Lærlingeloven. Der hersker jo en levende Strid om, hvordan og hvornaar Lærlingen skal undervises, og man maa saa paa dette Omraade overlade til de paagældende Undervisningsmyndigheder at udtale sig om, hvordan det skal være.

Hvor Spørgsmaalet om Dagskole- eller Aftenskoleundervisningens Fortrin har været diskuteret, har jeg maattet indrømme Læremestrene, at de Folk, der holdt paa Dagskoleundervisningen, tog den Sag noget let, men hvad der egentlig skal afgøres er, hvad der er bedst for Lærlingen selv.

Kan han undværes i det praktiske Arbejde?

Jeg maa sige, at jeg tror dog, at man maa gaa Vejen til Dagundervisningen, og mine Grunde er egentlig kun de, at saadan kan man gøre det i Udlandet, og saa maa det ogsaa kunne gøres her. Dette kan dog ikke afgøres med et Slag, men maa overlades til Undervisningstilsynet til Afgørelse.

Læretidens Længde.

Saa er der Spørgsmaalet om Læretidens Længde. Det hævdes jo fra mange Sider, at Læretiden er for lang nu, hvor den oftest er 5 Aar, hvilken Tidsfrist ikke efter Loven maa overskrides. Jeg tror ogsaa, at den er for lang, og man har tænkt sig fra Ministeriets Side at foreslaa, at den sættes til 4 Aar, dog saaledes at Ministeriet har Dispensationsret for saadanne Fag, hvor andet er nødvendigt.

Den daglige Arbejdstid.

Man har dernæst den daglige Arbejdstid. Den nuværende Lov indeholder nogle Bestemmelser desangaaende, men jeg tror, at man for Haandværk og Industri kan følge Reglerne i Fabrikloven. For Handelslærlinges Vedkommende maa man vist med Hensyn til Tiden, de skal arbejde i, rette sig efter Lukkeloven, saaledes at Arbejdstiden er lidt længere end Lukketiden, for at de kan være med til at rydde op i Forretningen. For Beværterlærlinge maa der vist fastsættes en bestemt samlet Hviletid i hvert Døgn.

Jeg tror ikke, at man her skal gaa for strengt frem, men mener, at man kunde sige som i Norge, at den Tid, Lærlingene arbejder, maa ikke være længere end den Tid, Svendene arbejder. Dog maa der vist gives Læremesteren Ret til at tage Lærlingen med til at tilrettelægge Arbejdet før Tiden og rydde op efter Tiden, men ellers maa Lærlingene rette sig efter Svendenes Forhold. Opnaar Svendene saa en Forkortelse af Arbejdstiden, kommer dette ogsaa Lærlingene tilgode.

Lærlingekommisioner.

Endelig kommer jeg til de Bestemmelser, som søger at tilsikre det offentlige Tilsyns Ret til at tage sig af Lærlingeforholdet. Efter den nuværende Lov er det jo Politimesteren, som har Tilsynet, men denne egner sig naturligvis ikke til at føre det faglige Tilsyn.

Nu vil vi fra Ministeriets Side foreslaa, at denne Ordning helt sløjfes. Vi vilde gerne indføre et egentlig fagligt Tilsyn, og det har vi ment at kunne naa ved at oprette Lærlingekommisioner. Man har tænkt sig, at man paa alle store Pladser opretter Kommisioner, der sammensættes paa paritetisk Maade. Der skulde være en Formand, som ikke maatte være hverken Næringsdrivende eller Medhjælper hos en Næringsdrivende, og saa et lige stort Antal Mestre og Medhjælpere. Man har tænkt sig, at disse Kommissioner skulde vælges af Kommunen, men at der gaves de faglige Organisationer Ret til at indstille Medlemmerne, saaledes at Lærlingeraadene kom noget til at ligne Anvisningskontorernes Tilsynsraad. Muligvis kunde man i Kommunerne tænke sig, at disse Kontorers Bestyrelser kunde overtage Opgaven.

Disse Kommisioner skulde ikke alene sørge for, at der blev oprettet Lærlingekontrakter, og at disse blev overholdte, men de skulde tillige sørge for, at Lærlingen fik en forsvarlig Uddannelse hos Læremesteren.

Det er maaske ikke saa behageligt for Læremestrene, men der maa vel alligevel nok kunne findes en Instruks, som Læremestrene kan finde sig i.

Hvis Læremesteren ikke overholder Lovens Bestemmelser, f. Eks. Arbejdstidens Længde, saa er det Meningen, at disse Lærlingekommissioner skulde paatale det og kunne appellere til Indenrigsministeriet. Nu staar vi ganske magtesløse i saa Tilfælde og maa overlade til Lærlingen selv at skaffe dem overholdte, hvad et Par Eksempler fra den senere Tid har vist os.

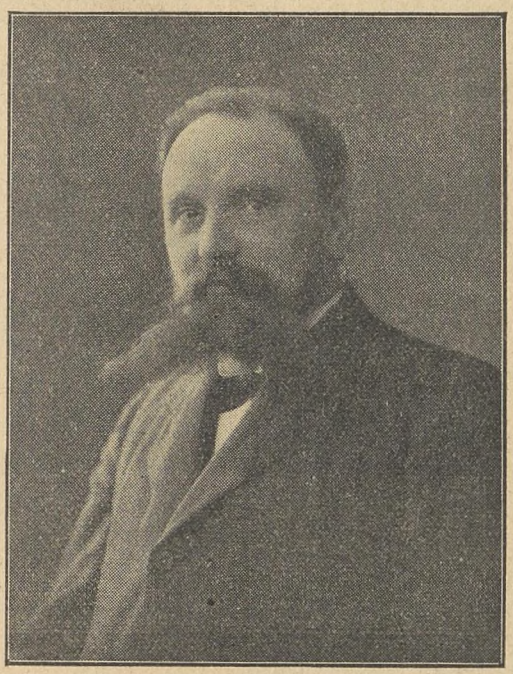
Slutningsbemærkninger.

Jeg tror, at de Ændringer, vi foreslaar, er ret vidtgaaende. Der er maaske nok dem, der vil mene, at Loven ikke er tilstrækkelig vidtgaaende, men fra Læremestrenes Side vil Ændringerne uden Tvivl blive betragtede som vidtgaaende nok, men jeg tror, at der alligevel ikke skal blive begaaet Overgreb imod dem heller.

Jeg er ikke selv sagkyndig, men jeg har deltaget i mange Diskussioner og kun hørt, at man alle var enige om, at det bedste var, at Lærlingen kom hos en god Læremester, og fra det Offentliges Side har man derfor kun villet, at det forhindredes slette Læremestre at paatage sig Lærlingeuddannelse, og hermed vil antagelig alle, og ikke mindst de gode Læremestre, være godt tjente.

Otto Smith.

Den 14. December om Aftenen udaandede vor velkendte, overalt afholdte Kollega, Otto Smith, efter at være ramt af en Hjærtelammelse, og efter at en snigende Sygdom (Diabetes) i nogen Tid havde gjort det nødvendigt for ham at holde Diæt. Iøvrigt kom hans Død som en Overraskelse for alle, der kendte og omgikkes ham. Derfor staar Billedet af et umaadelig dygtigt og sympatetisk Menneske saa lyslevende for os alle, og derfor ramte det haarde Slag, som hans Bortgang var, netop dobbelt haardt, og derfor er der allerede sagt og skrevet saa mange hjærtevarme Ord om det Tab, vi har lidt, at det bringer Tanken hen paa en Mand, der var stor i al sin Beskedenhed og Arbejdsomhed.

Størstedelen af sin Manddomsgerning kom Smith til at øve blandt Smede og Maskinarbejdere i København, hvor han i Aarene fra 1894 en Tid deltog stærkt i Ledelsen af den gamle Smedesygekasse af 1862, hvor Formanden, Fr. Ulkjær, var svagelig, og hvor Smith en lang Tid uegennyttigt gjorde næsten alt Arbejdet. — Det var i de Tider, hvor Sygekassen, der var en Fortsættelse af det gamle Bøssemager- og Sporemagerlav, mere og mere kom til at bestaa af Fagforeningsmedlemmer, og da Ulkjær døde i 1896, var Smith virksom for at faa Vald. Olsen (den nuværende Folketingsmand for Nykøbing paa Falster) valgt til Kassens Forretningsfører. Allerede den Gang begyndte den unge, sympatetiske Mand at blive almindelig afholdt blandt Kolleger.

Under Lock-outen i 1897 og noget efter arbejdede Smith som Drejer paa Helsingørs Skibsværft, og da H. P. Hansen i 1898 i September traadte af som Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund, og Vald. Olsen konstitueredes i hans Sted, indtil Formandsvalget paa den ordinære Kongres i April 1899, ansattes Smith paa Hovedkontoret som Assistent. — Efter Kongressen gik han atter tilbage til Værkstedet.

Aaret efter var han foreslaaet som Sekretær i Forbundet, men da Kongressen valgte Lundby, blev Smith samme Aar, efter Boesens Fratræden, valgt til Formand for Københavns Afdeling 1 — Smedenes gamle Moderforening.

— Her kom Smiths Evner ret til Udfoldelse. Først og fremmest var han, saavel som hans Medarbejder, Niels Jakobsen, altid paa sin Plads; aldrig savnedes han, hvor han havde en Gerning at varetage; men dertil kom hans rige Evner til at være med overalt, hvor der kaldtes paa en Fagforeningsmand eller en Repræsentant for Arbejderinteresserne til Medlem af Kommissioner, Bestyrelser for offentlige Institutioner eller lignende Funktioner. Her gjorde hans store Indsigt og Arbejdskraft rig Fyldest, samtidig med at han som næsten ingen anden forstod at charmere sine Omgivelser. Det var som til en Fest, naar man arbejdede sammen med ham, og ingen kunde stærkere end han føle den rene festlige Glæde over veludført Arbejde.

— Smith blev ikke just træt af at være Formand for sin Fagforening. Ganske vist var denne Gerning ofte streng, ja brydsom; men det var ikke dette, der bevirkede, at han efter noget over 10 Aars Virksomhed som saadan, ønskede at gøre Forandring; thi næsten alle, som kendte ham, elskede ham — men han følte, som adskillige andre har følt i lignende Stillinger, at her kunde han ikke holde ud i Længden, regnet med almindelige menneskelige Beregninger og Forudsætninger. Smith hørte ikke til dem, der brugte Albuerne. Han passede sin Gerning og gjorde sit Arbejde uden først at beregne, om han nu ogsaa derved kom til at staa i det flatterende Lys, som fører til de saakaldte »høje Stillinger«.

Da der i 1911 søgtes en ny Sekretær for De samvirkende Fagforbund foruden Carl Gran, bragtes Smith i Forslag og valgtes saa godt som enstemmigt. Her kommer altsaa det sidste Afsnit af hans Tilværelse. I næsten 6 Aar udførte han i Stilhed et Arbejde for sine Standsfæller, der sikrer ham et af de skønneste Mindeblade i Arbejderpartiets Historie.

Den 11. December, altsaa 3 Dage før sin Død, deltog han, som altid munter og glad, i et Møde med Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbunds Hovedbestyrelse, hvoraf han stadig var Medlem. — For sidste Gang skrev han denne Aften, som Medgarant for de tagne Beslutninger, sit Navn i Forbundets Protokol.

Hans Lig brændtes paa Bispebjerg Krematorium og hans Aske begravedes paa Assistens Kirkegaard i det Smith'ske Familiegravsted, hvor kære Efterladtes nænsomme Hænder vil pynte hans sidste Hvilested. Vi, der fortsætter, og de mange, som drog Nytte af hans Gerning, vil bevare Mindet om en kær Ven, en sympatetisk og dygtig Mand og en Kraft, som er meget svær at erstatte.

J. A.

Lov om kommunale Foranstaltninger i Anledning af Dyrtiden.

Fra 1. Januar 1917 er den nye Lov om kommunale Dyrtidsforanstaltninger traadt i Kraft. I det store og hele er den en Fortsættelse af Loven af 22. December 1915, der gav Kommunerne Ret til, med Tilskud fra Staten, at anvende 8 og i særlige Tilfælde 10 Kroner pr. Indbygger til Dyrtidsforanstaltninger, deriblandt Tilskud til løbende Understøttelser fra Arbejdsløshedskasser og Sygekasser, samt fortsat Hjælp efter den ordinære Understøttelses Ophør.

Som passende Tilskud henstillede Indenrigsministeriet at yde 30 pCt. af den løbende Understøttelse, dog ikke under 50 Øre daglig, og denne Ordning etableredes straks af Københavns og senere Frederiksberg Kommune, idet disse Kommuner samtidig overdrog Arbejdsløshedskasserne og Sygekasserne at udbetale Tillægget til den ordinære Understøttelse og for Arbejdsløshedskasserne tillige den fortsatte Hjælp. Denne Ordning var for disse to Kommuners Vedkommende hjemlet i Loven af December 1915, medens der for øvrige Kommuner var den Ordning, at Dyrtidshjælpen, hvad direkte Pengehjælp angik, skulde ydes gennem de kommunale Hjælpekasser.

Igennem hele Aaret 1916 har derefter alle Arbejdsløshedskassemedlemmer, der var hjemmehørende i København og Frederiksberg, faaet udbetalt Dyrtidstillæg og fortsat Hjælp sammen med eller i Fortsættelse af den ordinære Understøttelse og efter ganske samme Regler som for denne, saaledes at Dyrtidshjælpen virkede som en direkte Forhøjelse og Forlængelse af den ordinære Understøttelse.

At denne Form for Ydelsen af Pengehjælp er den bedste, er alle Sagkyndige paa dette Omraade enige om. Dels undgaaes derved den ansøgsningsmæssige Henvendelse til fremmede Institutioner, som næsten aldrig er uden Indflydelse paa Opretholdelsen af den personlige Selvstændighedstrang, og dels kan selvfølgelig Kasserne langt bedre og langt lettere øve den fornødne Kontrol end andre Institutioner, der ikke har Kassernes daglige Kontrolapparat til Raadighed.

Paa Foranledning af Arbejdsløshedsnævnet er den nye Lov ændret saaledes, at Adgangen til at yde Dyrtidshjælpen gennem Arbejdsløshedskasserne nu ogsaa er aabnet for andre Kommuner end København og Frederiksberg, og *vi opfordrer vore Tillidsmænd til gennem Fællesorganisationerne at foranledige, at der til Kommunerne rettes Henvendelse om at gøre Brug af den i Loven givne Ret* og lade Tilskudene til den ordinære Understøttelse og den fortsatte Hjælp efter den ordinære Understøttelses Ophør udbetale gennem Arbejdsløshedskasserne.

Vi henviser til de til Afdelingerne udsendte Cirkulærer og anmoder om, at der hurtigst muligt søges gennemført en saadan Ordning, saafremt det ikke allerede er sket

Norsk Formerforbund.

For August Maaned 1916 har Norsk Formerforbund optaget en Lønstatistik. Som bekendt bestaar Forbundets Medlemstal af alle indenfor Støberibranchen Beskæftigede, naar de vil være Medlem deraf, og som en Følge deraf er Medlemmerne skilte ad i Grupper i den optagne Lønstatistik. Formere og Kernemagere holdes i én Gruppe, Pladearbejdere (Brædt- og Maskinformere) i en anden, Smelteovnsfolk og Rensere i en tredie, Hjælpearbejdere i en fjerde, og endelig findes en femte Gruppe, der benævnes Beslaaere.

Gruppen Formere og Kernemagere omfatter 1511 Mand. Af disse arbejder 412 eller godt 27 pCt. i Akkord, medens Resten, 1099 Mand, arbejder i ren Timeløn.

For hver Gruppe findes en Udregning over, hvad Timeløn og Akkordtimefortjeneste er i Gennemsnit for hele Landet. Fuldstændig findes den dog ikke for Gruppen Formere og Kernemagere, idet man for disses Vedkommende har indskrænket sig til en Opstilling af 13 Byer med flere Støberier. En saadan Udregning kan imidlertid foretages, og vi har tilladt os at foretage den, hvorefter der med den iberegnet, for Grupperne kan opgives følgende Gennemsnitsfortjeneste pr. Time for hele Landet:

Branche	Akkord		Ren Timeløn	
	Antal Medl.	Timefortjeneste	Antal Medl.	Timeløn
Formere og Kernemagere	412	112	1099	58,4
Brædt- og Maskinformere	51	71,6	47	53.7
Ovnfolk og Rensere	48	79,5	136	54,8
Hjælpearbejdere	14	81,3	128	52,4
Beslaaere	12	75,9	13	58

Forhøjelse af Akkordpriserne paa Rørarbejde i København.

Fra de ved Centralvarme- og Sanitetsarbejde beskæftigede københavnske Kolleger rettedes der sidste Efteraar Henstilling til Arbejdsgiverne om at give en gennemgaaende Forhøjelse af Akkordpriserne. »Prislisten for fuldstændig Opstilling og Montering af Damp- og Varmtvandsapparater« hørte ifølge Overenskomsten af 31. December 1915 til de Aftaler, der var forlængede 1 Aar, eventuelt 2 Aar.

Henvendelsen førte til et Forhandlingsmøde, som fandt Sted den 20. November 1916, og hvori deltog Repræsentanter for Sammenslutningen og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Man enedes om følgende:

»Paa alt Arbejde efter Centralvarmeprislisten gives et Tillæg til de nu gældende Priser paa 12 pCt., idet det dog bemærkes, at de Priser, hvorom der forhandles mellem Forbundet og Sammenslutningen vedrørende Gas- og Vandprislisten, og som bliver fælles for de to Prislister, er undtagne fra denne Forhøjelse, idet disse Priser i Fremtiden betales i Overensstemmelse med, hvad der opnaas Enighed om ved Forhandlingerne om Gas- og Vand-Prislisten.

Den ovennævnte Procentforhøjelse, der er at betragte som et Dyrtidstillæg, træder i Kraft fra 1. Januar 1917 og gælder for alt Arbejde, der paabegyndes efter nævnte Dato. Forhøjelsen har Gyldighed til 1. Juli s. A. ogsaa for alt Arbejde, der paabegyndes inden sidstnævnte Dato«.

Som det fremgaar af foranstaaende, staar de nævnte Priser i en vis Forbindelse med Priskuranten for veludført Gas- og Vandledningsarbejde samt med Revisionen af denne. Et Fællesudvalg havde allerede i længere Tid beskæftiget sig med denne sidstnævnte Priskurant, men var altsaa endnu ikke færdig i November Maaned. Siden er der ført flere Forhandlinger om samme Sag, og man er nu naaet til Enighed om en gennemgaaende Revision ogsaa af denne Rørpriskurant. Saa vidt det i Øjeblikket skønnes, er Priserne for Gas- og Vandledningsarbejde hævede med gennemgaaende ca. 10 pCt.

Et nyt Oplag af denne Priskurant, som træder i Kraft 1. Februar, er derfor i Trykken og vil meget snart foreligge færdig. Medlemmerne vil da ved Henvendelse til Københavns Afdeling 1 kunne faa Eksemplarer til Kobs.

De Vanskeligheder, som menes at fremkomme ved, at de to Rørpriskuranter korresponderer indbyrdes, vil snarest blive forsøgt afhjulpne gennem Særaftryk af de Dele af Gas- og Vandpriskuranten, som tillige vedrører Centralvarmepriskuranten.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Til Afdelingsformændene. Forretningsudvalget henstiller ved nærværende til Afdelingsformændene saa vidt muligt kun at skrive om én Sag paa hvert Stykke Papir.

Naar der sker en Sammenblanding af flere Ting i samme Brev, er det nemlig umuligt at holde Arkivet i den Orden, det bør holdes i.

Aarhus indrykker følgende:

Foranlediget ved, at tilrejsende Kolleger nogle Gange har udvist en upassende Opførsel overfor Kassereren i hans Hjem, meddeles, at de, der i Fremtiden gør sig skyldig i noget saadant, ikke bliver ekspederede.

Samtidig gøres opmærksom paa, at Støberierne i Galten og Odder sorterer under Aarhus Afdeling, og at Medlemmer, der vil søge Arbejde dér, i Henhold til de gældende Love maa forhøre om Arbejdsforholdene forinden hos Aarhus Afdelings Kasserer.

Den 16. December afholdtes Mæglingsmøde hos Aktieselskabet Seest, Aarhus, i Anledning af Uenighed om Akkordprisen paa en Søjle. Der var forlangt 5 Kr. 50 Øre og budt 5 Kr. Det oplystes, at der paa Fabrikken fandtes en Prisinddeling efter Maalet i Lysningen, og at der i Henhold dertil ikke tilkom Formeren mere end de 5 Kr., hvorfor Sagen frafaldtes.

Videre krævedes fuld Akkordbetaling for et vragstøbt Borestativ. Prisen var 4 Kr. 75 Øre, og som Aarsag til Vragstøbningen angaves Mangler ved Formkassen. Firmaet søgte at sno sig fra Sagen ved at henvise til, at samme Arbejde før var støbt godt i samme Kasse. Herimod indvendtes, at naar Materialet ikke var, som det skulde være, maatte Arbejdsgiveren tage Risikoen, og sluttelig indgik Firmaet paa at betale de 4 Kr. 75 Øre.

Brønderslev. I Anledning af, at man paa forskellige Omraader havde indskrænket Arbejdsmandshjælpen hos N. K. Olsen, førtes der den 9. December en Forhandling om Forhøjelse af 3 Akkordpriser. For de 2 Prisers Vedkommende forblev det ved det gamle, idet Arbejdsmandsspørgsmaalet ordnedes tilfredsstillende for begge Parter, medens den 3. Pris forhøjedes med 25 Øre pr. Stk.

Hos Jærnstøber Barslund har en Mand, der sjældent deltager i Akkorderne, faaet sin Timeløn hævet fra 70 til 72 Øre og med Løfte om at faa den hævet til 74 Øre.

Frederikssund. Paa det derværende Jærnstøberi afholdtes Mæglingsmøde den 6. Januar paa Krav om fuld Akkordbetaling for 3 vragstøbte Trapperemskiver à 3 Kr. 25 Øre pr. Stk., 1 Fodstykke à 3 Kr. 85 Øre og en Ramme à 5 Kr. 50 Øre. Sagen sluttedes med, at Kravet om Betaling for Fodstykket toges tilbage. De 3 Trappeskiver betaltes med fuld Pris, og Rammen med Timeløn, som blev 5 Kr. 04 Øre. Firmaet havde tilbudt Timeløn, dog ikke for Rammen.

Fjerritslev. I Fagbladet for September f. A. gjordes opmærksom paa, at vore Medlemmer ikke kunde arbejde paa den derværende Fabrik, saalænge en Former, Jørgen Sørensen fra Nykøbing J., arbejdede der, idet han havde noget udestaaende med Forbundet.

Ikke destomindre har dog Former Peter Kühnell (ikke at forveksle med Kühnell i Brønderlev), der iøvrigt ikke er Medlem, dog taget Arbejde der. Han forsvandt imidlertid, da han gjordes opmærksom paa Forholdet.

Senere rygtedes det, at Former Thorvald Petersen, der i nogle Aar var Stationsarbejder i Aarhus, men som atter var kommet til Faget og arbejdede i Brønderslev, men uden endnu at have opnaaet Medlemsret, havde taget Arbejde i Fjerritslev.

Han blev i den Anledning tilskrevet fra Forbundet, og Brevet har antagelig naaet ham, da det ikke er kommet retur, men der ikke indløbet noget Svar fra ham.

Man maa derfor gaa ud fra, at Thorvald Petersen arbejder i Fjerritslev, og gør han det, har han dermed stemplet sig selv.

Frederiksværk. »Nordsjællands Socialdemokrat« for den 30. December indeholder følgende:

»Støberidrengene paa Heegaards Fabrik etablerede i Onsdags en lille Strejke, idet de nægtede at gøre rent i Støberiet og blev borte om Torsdagen. Hr. Heegaard lod dem saa hente med Politi omkring i Byen.

Det er selvfølgelig urigtigt, at Læredrengene nægter at udføre det Arbejde, de bliver sat til, men vi finder det absolut forkasteligt, at Politiet Gang paa Gang skal benyttes og lader sig benytte til at slæbe Hr. Heegaards Lærlinge ind paa Fabrikken; Forholdet bliver sikkert ikke bedre deraf«.

Ja — Gud ske Lov, at der endnu er Lov, Ret og

og Politi i det lille Danmark, — men Lærlingeloven er til Revision.

Samme Blad meddeler iøvrigt, at Maskinfabrikant O. Hansen, Hillerød, i Lillerød (Stationsby før Hillerød, naar man kommer fra København) har købt 1½ Td. Land, med det Formaal at anlægge et Jærnstøberi derpaa.

Helsingør. Den 13. December afholdtes Mæglingsmøde paa Helsingør Skibsværft paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger og paa Krav om Forhøjelse af de fleste Akkorder. Der opnaaedes Enighed om at forhøje de gældende Timelønninger med 60 Øre tilsammen, at fordele paa 17 Mand. Derimod opnaaedes der ikke paa Mødet Enighed om Akkordernes Forhøjelse, men en lokal Forhandling skulde straks optages derom. Denne er nu sluttet med det Resultat, at de nævnte Akkorder forhøjedes med 10 pCt.

København. Ved lokal Forhandling er følgende sket:

Hos Aktieselskabet »Titan« har Formerne Timeløn + 6 Øre pr. kg støbt Metal og 20 Øre pr. kg støbt Aluminium. Timelønnen, der var 51 Øre pr. Mand, er hævet til 60 Øre. Der beskæftiges 3 à 4 Mand.

Paa Jan Hagemeisters Automobilfabrik, hvor der arbejdes i ren Timeløn, er denne hævet med 5 Øre pr. Mand og Time. Gennemsnit er derefter 94,5 Øre.

Hos Ludvigsen & Hermann, hvor Gennemsnittet af den ansatte Timeløn ved Optagelse af Statistik for Maj 1916 var 54,5 Øre, er Timelønnen nu hævet til at være 65,6 i Gennemsnit.

Paa De forenede Jærnstøberier arbejder 3 Mand i ren Timeløn. Denne er hævet med 3 Øre pr. Mand og Time. Gennemsnittet er derefter 75 Øre.

Hos Einer Holms Efterfølger er opnaaet Enighed om en ny og forbedret Prisliste paa Maskinformeriet. Den første Uge, en faglært beskæftiges ved Maskinformeri, er Timelønnen garanteret til 60 Øre. Ufaglærte Maskinformeres Timeløn ansættes til 50 Øre. Maskinformerne slaar selv ud og erholder derfor fra 2 til 7 Øre pr. Kasse. Omskiftning af Brædt betales med 35 Øre pr. Stk.

Pianoplader, der er løst Arbejde, er forhøjet med 30 Øre pr. Stk.

Nakskov. Hos Linds Efterfølger, Lassesen blev de 2 der arbejdende Formere den 1. November slettede paa Grund af Restance. Da den ene af dem blev Soldat, manglede Fabrikanten en Former, og en organiseret Mand tog da, trods Afdelingens Forbud derimod, Arbejde paa Fabrikken. Herfor har han naturligvis faaet sin velfortjente Røffel, og han slipper ikke dermed i Gentagelsestilfælde.

En Konference mellem Afdelingsformanden og Fabrikanten resulterede imidlertid i, da Fabrikanten stilledes Valget imellem at lade den uorganiserede gaa eller miste den anden, at han lod den uorganiserede gaa.

Nykøbing F. Den 19. December afholdtes Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger. Der opnaaedes Enighed om at forhøje de bestaaende Timelønninger for 24 Mand med 113 Øre tilsammen. Mundtlig Aftale skete dernæst om, at Metalstøberen, som ikke arbejder i Akkord, og hvis Timeløn var 53 Øre, skal have sin Fortjeneste bragt op til 60 Øre pr. Time. Det egentlige Tillæg bliver saaledes 110 Øre.

Odense. Den 8. Januar afholdtes Mæglingsmøde paa Krav om Forhøjelse af Akkorderne og de rene Timelønninger hos H. Rasmussen & Co. 3 Mand i rene Timelønninger à 64, 64 og 66 Øre havde Fabrikanten givet 3 Øre mere i Timen kort før Mæglingens Afholdelse, da de havde ladet sig forlyde med, at de vilde ophøre med Arbejdet. Ved Mæglingen fastsattes Timelønnen for alle 3 til 70 Øre. Det egentlige Tillæg til de 3 Mand bliver saaledes 16 Øre tilsammen pr. Time.

Alle Fabrikkens Akkordpriser forhøjedes med 10 pCt.

Rudkøbing. Den ansatte Timeløn for de 3 der arbejdende Medlemmer, er ved lokal Forhandling hævet fra 50 til 54 Øre pr. Mand.

Slagelse. Forpagteren af »Alliance« Jærnstøberi, Anthon Christensen, driver fra 12. December eget Støberi i Slagelse, og til at begynde med med 3 Formere. Timelønningerne er fra 65 til 68 Øre.

»Alliance« driver derefter selv sit Støberi med Støbemester Freese forhen (Caroc & Leth, Aarhus) som Leder. Timelønningerne er fra 68 til 70 Øre. Formernes Antal er 6.

Svendborg. De forenede Jærnstøberier, har solgt sin Afdeling i Svendborg (Langes Jærnstøberi) til et Aktieselskab. Virksomheden tænkes udvidet. Direktør Vald. Lange vedbliver at fungere i Fabrikkens Tjeneste.

Vejle. Det i Fagbladet for November omskrevne Mæglingsmøde om Uenighed om Prisen paa et Patentbrædt, og hvorom der skulde fortsættes med lokal Forhandling, har ikke givet til Resultat, at Prisen er forhøjet. En særlig flink Kollega, der sagtens med velberaad Hu er udset dertil, og saadanne findes jo, har overbevist Fabrikken om, at der kan tjenes en Løn gennem den Pris, Firmaet tilbød ved Mæglingsmødet.

Gid han aldrig maa faa andet Arbejde.

Forhandlingen medførte imidlertid, at alle Akkordarbejdernes ansatte Timelønninger forhøjedes med 3 Øre pr. Mand, og at hver Mand, Akkordarbejdere saavel som de der arbejder i Timeløn, faar 5 pCt. i Dyrtidstillæg med tilbagevirkende Kraft til 1. December.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Hos Firmaet Chr. A. Jensen, Fiolstræde 9, er den i sidste Fagblad omtalte Forhandling om Akkordpriserne nu tilendebragt med det Resultat, at de 3 pCt., som hidtil var bleven fradragne for Maskinkraft paa Værkstedet, bortfalder, at ca. 150 Akkorder yderligere er hævet med ca. 10 pCt., og at Daglønsarbejdet er overgaaet til en Mand, som lønnes med 50 Kr. pr. Uge. Bestøderne opnaaede et Tillæg af 5 pCt. til deres Akkorder, og for Støberiet indførtes en Erstatning paa 35 Øre pr. Dag til hver Mand for Modelkasser.

Mæglingsmøde. Den 28. December 1916 afholdtes paa Københavns Metalstøberi og mekaniske Værksted, Pileallé 5, Mæglingsmøde, foranlediget ved Krav gaaende ud paa en Forhøjelse af Timelønnen for de hos Firmaet beskæftigede 9 Medlemmer. Den gennemsnitlige Timeløn er paa 65 Øre.

Under Hensyn til, at Arbejdernes Fortjeneste i den senere Tid havde været 75,2 Øre i Gennemsnit, ved at Firmaet havde anvendt mere Akkordarbejde, og idet Firmaet udtalte ogsaa fremtidig at ville anvende Akkord i størst mulig Omfang, frafaldt Forbundet det fremsatte Krav.

Hos Gørtlermester Knudsen i Blaagaardsgade 41 er Timelønnen for de der beskæftigede 2 Mand forhøjet med 4 Øre for hver i Timen, saaledes at den gennemsnitlige Timeløn er forhøjet fra 56 Øre til 60 Øre.

„Metalvarefabrikant“, tidligere Medlem Nr. 177, Viggo Hansen, Læderstræde 24 Kj., som er bleven slettet af Forbundet for Restance, har endnu ikke

ment, at det for ham var det klogeste at se at faa en Ordning med sine tidligere Kolleger.

Som tidligere organiseret Arbejder maa Viggo Hansen jo vide, at enhver ærekær organiseret Arbejder absolut vil gaa hans Dør forbi, indtil han har truffet en Ordning med sin tidligere Organisation.

Forandring af Kontortiderne. Medlemmerne bedes erindre, at fra Nytaar er Kontortiderne i København saaledes: Indbetaling af Kontingent hver Lørdag mellem Kl. 7½—9 Aften. Formanden træffes hver Aften mellem Kl. 7—8 (Lørdag Aften undtagen).

Arbejdsløsheden i Faget. Siden Maj 1916 og indtil Slutningen af December er ingen Arbejdsløshed anmeldt. Paa dette Tidspunkt anmeldtes i København 6 Medlemmer ledige og var det fremdeles ved December Maaneds Udgang. I Provinsen er stadig ingen Arbejdsløshed. Det samlede Antal ledige Dage for December Maaned var ialt 31 Arbejdsdage.

Smede og Maskinarbejdere.

Akkordpriser og Timelønsforhøjelser. Hos Burmeister & Wain er Priskuranten for Stemning ved Luft forøget med et Tillæg paa nyt Arbejde for »Udendords Stemning» samt for en ikke uvæsentlig Del af Indenbordsarbejdet.

Paa A/S. Kallundborg Motorfabrik mægledes den 11. December i Anledning af Krav om et gennemgaaende Tillæg til Lønnen. Timelønnen forhøjedes med 6 Øre pr. Mand, og Akkordpriserne forhøjedes efter yderligere Forhandlinger mellem de direkte Parter. Petroleumsmotorer og lign. med fra 10 til 25 pCt.

Paa Helsingør Skibsværft var der den 9. December Mæglingsmøde i Anledning af forskellige Lønkrav, der alle blev imødekomne. Klejnsmedene fik 70 Øre til Fordeling, Kedelsmedene 75, Grovsmedene 95 og Nitterne 200 Øre. Disse sidste fik senere yderligere 55 Øre. Gennemgaaende andrager Forhøjelsen knapt 3 Øre pr. Mand. Ogsaa fra Stemmerne var der begæret Mægling, men disse havde forinden Mæglingen opnaaet Enighed med Værftet om, at Gennemsnittet for 21 Mand forhøjedes fra 45,8 til 47,8 Øre Hermed har samtlige Brancher paa Helsingør Skibsværft erholdt Forhøjelser.

Paa Cementfabrikker og Syrefabrikker i og ved Aalborg og Nørresundby mægledes den 8. December paa samlede Lønkrav. Det fastsattes, at Gennemsnitstimelønnen paa »Norden« og »Orienten« blev 57 Øre, paa »Rørdal« og »Danmark« 58 Øre og paa Svovlsyrefabrikkerne 59 Øre.

I Tilslutning hertil rejstes Lønforhøjelse ogsaa paa Cementfabrikkerne ved Mariager Fjord. Herom næste Nummer.

I Løbet af de 2 sidste Maaneder har 35 Mand paa De danske Mejeriers Maskinfabrik i Kolding faaet deres Timeløn forhøjet fra 47,9 til 49,9 Øre.

Hos Smedem. Johs. Larsen i samme By har 10 Mand faaet Gennemsnittet hævet fra 48,7 til 54,3 Øre.

Hos Emil Møller i Horsens har samtlige Timelønsarbejdere faaet deres Timeløn hævet med hver 5 Øre, Akkordarbejderne med hver 3 Øre.

Hos Møller & Jochumsen i samme By har samtlige Smede og Maskinarbejdere faaet hver 2 Øre.

10 Mand hos A. Goth & Sønner i Fredericia har faaet deres Timeløn forhøjet fra 58,5 til 67,0 Øre.

Paa Fabrik B hos C. M. Hess i Vejle er der opnaaet Enighed om, at de mindre gode Akkorder faar et Tillæg, og at der iøvrigt gives 8 pCt. Tillæg til Ugelønnen, hvadenten der arbejdes i Akkord eller Timeløn. De faste Modelarbejdere faar desuden 5 Øre.

Paa Faaborg Jærnstøberi og Maskinfabrik mægledes den 28. December i Anledning af Timelønskrav. 8 Mand fik 26 Øre til Fordeling, og der betales 6 Øre i Udearbejdspenge indenfor Bygrænsen og 9 Øre udenfor denne. Tilbagelægges Vejen pr. Cykle, betales et Tillæg af 5 Øre.

Overenskomsten med Bornholms Maskinfabrik er forlænget til 1. April 1918.

Mæglingsmøde. Fra A/S. »Phønix« i København var der gennem Sammenslutningen klaget over, at der ved forskellige Lejligheder havde været Uorden paa Værstedet, og der begæredes i den Anledning Mæglingsmøde. Dette Møde fandt Sted den 16. Dcbr., og man enedes om at betragte Sagen som bilagt med den førte Diskussion.

Direktørskifter. Maskinfabrikken, A/S »Atlas«, Nørrebrogade i København, staar overfor et Personskifte, der vil vække Opmærksomhed, idet den meget kendte Direktør Emil Vøhzt fra Januar i Aar fratræder Ledelsen sammen med Hr. Oscar Madsen, hvorimod Direktør H. H. Schou fortsætter.

Begge de afgaaende Herrer er samtidig indtraadte i Selskabets Bestyrelsesraad.

Til samme Tid fratræder Direktør Harald Halkier, A/S Nordiske Kabel- og Traadfabrikker, men vil dog fremtidig føre Tilsyn med Valseværket. D'Hrr. Th. Harby og Henry P. Petersen er udnævnte til merkantile Direktører, Hr. H. Pade og Hr. Ingeniør O. A. Tuxen til tekniske Direktører, den første i København, den sidste i Middelfart.

Direktør H. P. Prior er fremdeles Selskabets administrerende Direktør. Direktør Engel i Middelfart fratræder sin Stilling 1. April 1917.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
7. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.
8. Holger Jensen & Co., Vesterbrogade 80, der nægter at betale et Medlem hans tilgodehavende Timeløn.
9. Smedemester Aage Andersen, Fabrikken »Autor«, Vesterbrogade 126, København.
10. Sølvvarefabrikant C. M. Cohr, Fredericia.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917,

3) at man overfor Københavns Magistrat har stillet Krav om Genantagelsen af 2 Mand paa Sundby Gasværk, førend der antages andre til Gasværkets Smedeværksted.

Blokade af Privatbanerne. »Foreningen af Funktionærer ved danske Privatbaner« har overfor de eksisterende Privatbaneselskaber iværksat en Lønbevægelse, som den agter at sætte alt ind paa at gennemføre, bl. a. ved at opsige Pladserne til Fratrædelse.

Paa derom rettet Forespørgsel har vort Forbund erklæret ikke at ville medvirke til, at de forladte Pladser optoges af Forbundets Medlemmer.

Hævet Blokade i Faaborg. Blokaden hos Maskinbygger Henningsen i Faaborg er hævet. Efter flere Forhandlinger enedes man om et Forlig, hvorefter det paagældende Medlem fik Halvdelen af de forlangte 100 Kr. udbetalt med det samme.

Lock-outen i Svendborg aflyst. Den i sidste Nummer af Fagbladet omtalte Lock-out hos Jens Rasmussen i Svendborg er nu aflyst.

Ved et lokalt Forhandlingsmøde i Svendborg enedes man om, at den ene af Værkførerne forlader sin Stilling fra Januar at regne. Arbejdet genoptoges derefter af vore Medlemmer.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Forholdene paa Fabrikken »Union« i Kastrup er ornede paa en for Fagforeningen tilfredsstillende Maade.

Første Strejkevarsel er givet til »De københavnske Sliberier og Forniklingsanstalter« angaaende Overenskomsten paa Cyklearbejde.

Lønbevægelsen blandt Lokomotivpersonalet ved Privatbanerne.

Strejke paa Slangerup-Banen.

Som meddelt andet Steds i Bladet er der Lønbevægelse blandt Lokomotivpersonalet paa Privatbanerne, hvis Forening for nogen Tid siden optoges i De samvirkende Fagforbund og henvistes til nærmere Samarbejde med Centralorganisationen af Metalarbejdere. Stillingen var saaledes, at Lønningerne var meget usle, i visse Tilfælde helt nede omkring 1000 Kr. pr. Aar, og det Dyrtidstillæg, som de hidtil har oppebaaret, var mere end beskedent, saa det er egentlig ubegribeligt, at det har kunnet gaa saa længe, d. v. s. at Privatbanernes Lokomotivpersonale saalænge har villet finde sig i at arbejde for de usle Lønninger, men nu synes de da ogsaa, at det skal være Slut.

Det sidste Aarstid er nærmest gaaet hen med at snakke om Forhandlingsregler, og om saadanne er der ogsaa opnaaet Enighed, saa dertil er der vel i og for sig intet at sige; blot har det varet altfor længe, forinden man kom til selve Realiteten: Lønningerne, som dog nu er ordnet hos en Del Selskaber, saaledes at de er gaaede ind paa samme Lønninger, som der betales for Statsbanernes Lokomotivpersonale.

Men Slangerupbanen staar som Medlem af Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, og derfor kunde dette Selskab ikke skrive under paa de Forhandlingsregler, som indeholdt en Bestemmelse om, at Stridigheder afgøres med endelig og bindende Virkning af et Fællesudvalg, der er paritetisk sammensat. Dertil var vist intet at sige, da dette jo betyder, at Organisationerne fraskriver sig deres Ret i sidste Instans, men da man ikke vilde høre Tale om disse Forhandlingsregler, maatte man naturligvis uden saadanne gaa til en Forhandling om Lønningerne, og denne Forhandling indledes ved et Møde den 3. Januar d. A. i Arbejdsgiverforeningens Lokaler, Vestervoldgade, København. Tilstede var foruden Lokomotivmændenes Formand, Lokomotivfører Brix, Aalborg, samt 2 af Personalet ved Slangerupbanen, De samvirkende Fagforbunds Sekretær, Hedebol, og Centralorganisationens Formand, J. A. Hansen.

Man diskuterede i nogen Tid de lave Lønninger, og efter at Parterne var gaaede hver til sig for at overveje Forslag, fremkom der fra Arbejdsgiverforeningen ved Direktør Weitemeyer et Forslag om et Dyrtidstillæg, stort 55 Kr. hveranden Maaned plus 10 Kr. i Huslejehjælp plus 5 Kr. for hvert Barn. Dette er jo imidlertid kun, hvad der er en simpel Følge af den vedtagne Dyrtidslov, og Lokomotivpersonalet vilde ganske simpelt ikke finde sig i, at dette benyttedes til at nægte enhver Lønforhøjelse, som ellers maatte siges at være bleven en Nødvendighed, ganske bortset fra om der var Dyrtid eller ikke. Arbejdsgiverforeningen blev imidlertid ved sit, og nu har Lokomotivpersonalet ved Slangerupbanen fremsat 2. Strejkevarsel om Iværksættelse af Arbejdsstandsning fra 1. Februar. Vi faar nu at se, om man virkelig vil fastholde ikke at forhøje de meningsløst lave Lønninger.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Ringe: Fra 1. Februar overtager Maskinarb. A. Gaaei, Jernbanegade, midlertidig Pladsen som Kasserer, da O. D. Johansen skal indkaldes til Sikringsstyrken.

Bogense Klub: Til Kasserer er valgt Maskinarb. Carl Gram, Forstaden.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Metaltrykkerforbund.						
119	Jensen, Knud.....	Fredericia	?	Fredericia	2. 5.08	Fredericia	1. 7.16
54	Petersen, Chr.....	København	26.12.84	København	25. 9.09	København	22. 7.16
67	Rasmussen, G.	—	7. 3.92	—	14.10.11	—	16. 9.16
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
12461	Andersen, Alfred Jul.....	Frejlev	9. 1.90	Aalborg	6. 5.09	Randers	3. 6.16
18362	— Ejner Vilhelm..	København	24. 6.95	Kbhvn. Afd. 1	30. 1.15	Kbhvn. Afd. 1	23. 9.16
23713	— Hans Joh. Ejner	Malmø	2.10.85	„ „ 1	25. 8.16	„ „ 1	2. 9.16
694	Aagaard, Sofus Poulsen.	København	21. 3.96	„ „ 1	28.12.15	„ „ 1	2. 9.16
3768	Ahle, I. M.....	Borris	22. 5.87	Silkeborg	29. 5.14	Randers	8. 7.16
23030	Arentoft, Henry Fr.....	Søllerød	1. 2.95	Kbhvn. Afd. 1	19. 2.16	Kbhvn. Afd. 1	30. 9.16
18887	Bech, S. M.....	Ørsted	3.12.89	Viborg	31.12.10	„ „ 1	2. 9.16
23605	Bergstrøm, Aksel Edvin ...	Malmø	27. 5.96	Kbhvn. Afd. 1	15. 7.16	„ „ 1	23. 9.16
12883	Bentzon, Einar	København	27. 7.93	„ „ 1	7. 2.14	„ „ 1	26. 2.16
21016	Eisenbichler, Clem. Augustin	Aarhus	7.12.92	Aarhus	10. 3.13	„ „ 1	2. 9.16
23814	Eriksen, Peter Anton...	Boiden pr. Faaborg	22. 9.92	Kbhvn. Afd. 1	27. 9.16	„ „ 1	30. 9.16
10067	Finck, Arthur Frederik	Svendborg	18. 7.91	Svendborg	1. 5.14	Svendborg	29. 7.16
12430	Jensen, J. P. V.....	København	27. 3.91	Kbhvn. Afd. 2	20.11.09	Kbhvn. Afd. 2	22. 4.16
23016	— Niels Peter....	St. Spjellerup	20.11.93	„ „ 1	18. 2.16	„ „ 1	2. 9.16
5646	Jakobsen, Robert Johs. ..	København	24. 2.97	„ „ 1	10. 8.15	„ „ 1	26. 8.16
13485	Johansen, Johan Marius..	Klarup	9. 5.95	Aalborg	9.11.15	„ „ 1	16. 9.16
23514	Kjær, Ausilius R.....	Hinnerup	29.12.91	Californien	25. 7.13	„ „ 1	2. 9.16
11348	Kruse, Carl.....	Nykøbing M.	5.10.93	Kbhvn. Afd. 1	21. 1.16	„ „ 1	16. 9.16
8347	Kønnie, Hejnz.....	Rotterdam	30. 3.89	„ „ 1	12. 6.15	„ „ 1	2. 9.16
5416	Larsen, J. Darius.....	København	30.10.93	„ „ 1	25. 4.13	„ „ 1	9. 9.16
22787	— Jens	Assens	28. 9.96	Vejen	8. 8.15	„ „ 1	2. 9.16
18079	— Martin Marinus	Snekkersten	16. 3.91	Kbhvn. Afd. 1	17. 5.16	„ „ 1	23. 9.16
23685	Lange, Albert.....	København	27. 8.97	„ „ 1	18. 8.16	„ „ 1	16. 9.16
14270	Laursen, Knud Volmer ..	Kolding	15. 7.95	Kolding	8. 2.15	„ „ 1	2. 9.16
23793	Lindskog, Jann Adolf	Elfsborg, Sverrig	7. 2.73	Kbhvn. Afd. 1	19. 9.16	„ „ 1	23. 9.16
5667	Lous, Svend Aage...	København	15. 8.93	„ „ 1	14. 8.15	„ „ 1	16. 9.16
23795	Magnusson, Brynjalfur	Reykjavik	20. 9.91	„ „ 1	20. 9.16	„ „ 1	23. 9.16
19142	Markussen, Christian	Rørup	23. 5.95	Odense	8. 1.15	„ „ 1	30. 9.16
18322	Mortensen, H. H.....	Farum	6. 6.95	Søfyrbøder Forb.	29.10.14	„ „ 1	19. 8.16
22479	Møller, Herm. Sigfr. A..	Maribo	29.12.97	Odense	3. 5.16	„ „ 1	16. 9.16
17149	Nielsen, Niels Bosse ...	Odense	5. 2.95	—	24. 2.15	„ „ 1	30. 9.16
24089	— Svend A.....	Tim	29.11.96	Aarhus	5. 9.16	„ „ 1	16. 9.16
18243	Okholm, Bent	Gjødvad	23. 1.93	Horsens	1.11.13	„ „ 1	26. 8.16
8837	Olsen, Hans.....	Ringstrup	2.10.69	Kbhvn. Afd. 1	26. 2.98	„ „ 1	9. 9.16
22300	Petersen, Alfred.....	Odense	14. 9.95	Odense	7. 2.16	„ „ 1	23. 9.16
23694	— Carl Fr. Chr. ..	København	23. 9.89	Kbhvn. Afd. 1	19. 8.16	„ „ 1	2. 9.16
10209	— Thomas	Rødding	5. 8.83	Holbæk	14.12.07	Roskilde	1. 8.14
18438	— Vengel	Thorsham	2.11.87	Kbhvn. Afd. 1	12. 8.11	Kbhvn. Afd. 1	15. 1.16
24194	Poulsen, Johannes.....	Kløvested	24. 7.94	Roskilde	31.10.16	Roskilde	4.11.16
23318	— Julius	Randers	18. 3.93	Kbhvn. Afd. 1	5. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	8. 7.16
5598	Richter, A. Ingeman C..	København	31. 8.94	„ „ 1	13. 8.15	„ „ 1	16. 9.16
23711	Sydow, Johannes Alfr..	København	3. 2.93	Kbhvn. Afd. 1	23. 8.16	„ „ 1	2. 9.16
699	Uttenthal, Aage N.....	—	18. 8.77	„ „ 1	30.12.15	„ „ 1	25. 3.16
22784	Madsen, M. Kejlgaard ..	Tryggelev	4. 5.88	Frederikssund	2. 9.16	Frederikssund	23. 9.16
16462	— Poul Mosegaard	Onløse	8. 1.84	Kbhvn. Afd. 1	19. 4.16	Kbhvn. Afd. 1	9. 9.16

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Slettede Medlemmer genoptagne.

		Nyt Nr.
Nr. 291	Sørensen, Carl	580

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

		Nyt Nr.
Nr. 102	Rasch, H.	114

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	2490	C. Crona	(Kbhvn. Afd. 1)
-	3019	H. Rasmussen	(— — 1)
-	5941	B. Nielsen	(— — 1)
-	13182	J. Henningsen	(— — 1)
-	18464	C. Vinther	(— — 1)
-	13407	J. Bagge	(— — 5)
-	15451	C. T. Petersen	(— — 5)
-	547	L. Loft	(Aarhus)
Norsk -	21513	C. Jochumsen	(—)
-	4450	H. V. Nielsen	(Odense)
-	8592	O. Andersen	(—)
-	14162	J. T. Larsen	(—)

Medl. Nr. 2890, Chr. Jensen, 23370, V. Lillelund og 13754, C. L. Christensen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 14804 Vilh. Sørensen
- 4493 H. Christensen

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 13891	Andersen,	Einer	16.10.06
- 667	Barnstein,	Valdemar	28. 9.12
- 9909	Brask,	J. V.	8. 5.09
- 941	Gregersen,	Lorentz	18. 3.05
- 8985	Heich,	Carl Vilh.	18. 4.03
- 4806	Jensen,	Carl Holger J.	15. 6.01
- 19792	Lauridsen,	Kristen	14.12.12
- 6648	Mortensen	Axel Emil	14. 5.10

			Sidst betalt
Nr. 12014	Nielsen,	Niels Chr.	1. 6.12
- 4968	Petersen,	H. Chr.	30.12.11
- 6829	—	Martin L.	22. 2.08

Nyt Register.

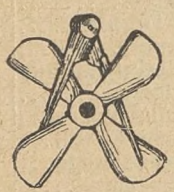
			Sidst betalt
Nr. 4493	Christensen,	Harald Søren	5. 8.16
- 5687	—	Jens Chr.	13.11.15
- 10703	Christiansen,	Laur. Oluf P.	18. 7.14
- 18518	Danielsen,	Niels Peter	22. 7.16
- 21398	Eriksen,	Erik Adolf	12. 8.16
- 21755	Fabricius,	Heinrich	4. 4.15
- 10604	Hansen,	Johannes	20.12.15
- 5644	Hoffmann,	Aage J.	21. 8.15
- 4069	Jensen,	Herman Kofoed	18. 4.14
- 11351	—	Søren Peter	3. 1.14
- 5000	Jacobsen,	V.	15. 7.16
- 23676	Magog,	William Th.	12. 8.16
- 10942	Madsen,	Rasmus Peter	7.11.14
- 12133	—	William	17.10.14
- 6874	Møller,	Alfred Holger	18.10.13
- 19015	Nielsen,	Aage	23. 5.14
- 19448	—	Emil Niels	5. 6.15
- 3811	—	Johannes Sigersen	1. 4.16
- 3454	—	Niels Charles	28. 3.14
- 109	—	Niels Jørgen	5. 8.16
- 10356	Olsen,	Ch. Julius Chr.	10. 1.15
- 23324	Petersen,	Ove Nicolai	29. 7.16
- 14804	Sørensen,	Vilhelm	22. 7.16
- 23137	Schou,	Carl Chr. Larsen	1. 4.16

Overskud henligger paa Horsens Afdelings Kontor til Medlem Nr. 10,940, M. Th. Jensen, fra Møller & Jochumsen.

Overskud henligger paa Odense Afdelingskontor til Carl Andersen fra G. Allers ny Maskinfabrik.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 9, 12. Aargang.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 4 FEBRUAR 1917 3. Aarg.

Øjebliksbetragtninger.

Endnu i Februar Maaned lægger Vinterkulden sin klamme Haand paa store Dele af Erhvervslivet, og Menneskene maa ty til den kunstige Opvarmning og til at leve af opsparet Kapital eller Understøttelse, men Foraaret er dog i Vente, og med dette spirer som sædvanlig mangt et Haab, der desværre i Aar formørkes af Sandsynligheden for, at man paa den store Verdenskrigs-Scene laver til til et nyt Myrderi værre end nogensinde før. Krigen synes at blive mere og mere bestialsk, og vi maa saaledes være belavede paa, at Forholdene bliver mere og mere vanskelige.

For det første stiger Prisen paa Levnedsmidler stadig og i visse Tilfælde i forstærket Tempo. De fleste Sorter af Mel og Gryn, tørret Frugt og Sukker bliver saaledes vanskeligere og vanskeligere at købe, skønt det her drejer sig om de allervigtigste Fornødenheder. Kullene er steget til den fabelagtige Pris af 7 Kr. pr. hl. i Hovedstaden og $6^1/_2$ Kr. i Provinserne. Gasværkskoksene steg i første Uge af Januar fra Kr. 2,75 til Kr. 3,75, foruden Kørsel og Opbæring, og saaledes i det uendelige.

Men ikke nok med denne Prisstigning, som er en væsentlig Følge af den forhaandenværende ringe Mængde, men ogsaa det offentlige, nemlig Kommune og Stat, synes paa den senere Tid for Alvor at ville tage haardt paa Befolkningen. Man fortæller os, at det gælder om at spare, hvor det gælder Lys og Varme og meget andet, skønt Varme og Lys dog er nødvendigt til Livets Ophold. Navnlig er Gassen en Nødvendighed i Hjemmene for at kunne tilberede Maden, og man staar saaledes ikke alene overfor den offentlige Pædagogik, som skal indgive os den fornødne Sans for Økonomi, nej, det Offentlige synes ogsaa for Alvor at kende til en forholdsvis nem Maade at skaffe Penge i de offentlige Kasser paa. Lad saa være, at de atter spredes ud i ikke ringe Grad i Form af Dyrtidshjælp og Foranstaltninger til Hjælp for de mindst bemidlede. Store Dele af den Del af Befolkningen, som ikke tør regne hermed, og her drejer det sig om en ikke ringe Del af Metalarbejderne, vil føle det hele som et haardt Tryk i en Tid, der iøvrigt paa mange Omraader er saa svær at leve for dem, som ikke kan sætte sig ud over alle Hensyn til Pengepungen.

— Under disse Omstændigheder er det kun naturligt, at vore Medlemmer lader Trykket i størst mulig Grad gaa videre til Indehaverne af Produktionsmidlerne. Ganske vist tør det ikke her forglemmes, at Evnen til stadig at kunne betale mere er noget forskellig, og de Vanskeligheder, der har vist sig omkring ved Aarsskiftet med Hensyn til Fremskaffelse af Materiale for Jærn- og Metalindustrien, vil næppe blive formindskede med den stadig skrappere Krigsførelse. Da man fra Tysklands Side under Hensyn til egne Interesser begyndte at sætte os paa Ration, gjorde vi vort Forbrug op til ca. 265.000 Tons pr. Aar, men ved en nærmere Revision maatte vi stemme Kravene ned til omkring 200.000 Tons, hvilket igen fra Tysklands Side reduceredes paa en Række Poster, saaledes at der kun stilledes os omkring $^3/_4$ af Forbruget i Udsigt, hvortil kom en Række Varer, hvor der fast-

sattes Maksimalkvanta. Vi kunde saaledes kun faa stærkt begrænsede Kvanta af visse Profiler, fortinnede Plader, Jærnbanemateriel, Hjul og Hjulbandager o. s. v., hvilket naturligvis virker stærkt tilbage paa de Fabrikationsgrene, som har det store Forbrug paa disse Omraader.

Hvad der imidlertid i denne Forbindelse er et glædeligt Faktum er, at Arbejdsløsheden stadig synes ganske minimal. Den officielle Opgørelse af Arbejdsløsheden i November 1916 viser 3,2 pCt. imod 7,1 pCt. i November 1915. Ganske vist var der paa dette Tidspunkt og i December nogen Stigning, som dog nærmest falder paa de Fag, Bygningsarbejdere og Arbejdsmandsgrupper, som er afhængige af Vind og Vejr, altsaa som ikke arbejder under Tag.

Lønbevægelsen i Metalarbejderfagene har i det forløbne Aar været af en betydelig Udstrækning. Ca. 5000 Smede har været i Lønbevægelse under Forbundets Virksomhed, ca. 1000 Formere og tilsvarende forholdsvise Antal af Gørtlere, Metaltrykkere og Slibere, og Fremgangen paa Timelønningerne har gennemgaaende været ca. 3 Øre, medens samtidig Stigningen af Fortjenesten har været betydelig større. Under de forhaandenværende Forhold bør vore Medlemmer derfor stadig lægge Vægten paa de Bestemmelser i vore Overenskomster, som siger, at Timelønningerne bør paavirkes af, om der slet ikke eller kun i forsvindende Grad er Adgang til Akkordarbejde, samt Bestemmelserne om „faste Akkordpriser ved al fabriksmæssig Produktion". Naturligvis kommer dertil i visse Tilfælde Nødvendigheden af Forhøjelse af de faste Akkordpriser. Hvad vi her kun vil slaa til Lyd for er den fortsatte Lønbevægelse ad de kendte Baner. „Dyrtidshjælp", som hist og her stikker Hovedet frem i Ny og Næ, kan vel i Øjeblikket synes at være et Palliativmiddel, men paa den anden Side virker det ofte som en Bremse paa de stadig tilbagevendende Lønkrav, der baade er en Nødvendighed og en naturlig Følge af Tingenes øjeblikkelige Tilstand.

Arbejdsløshedsinspektørens Indberetning til Indenrigsministeriet for Regnskabsaaret 1915—16.

Af ovennævnte Beretning skal her fremsættes et Uddrag.

Den 31. Marts 1916 fandtes der her i Landet 60 statsanerkendte Arbejdsløshedskasser med et samlet Antal ubemidlede nydende Medlemmer paa 158,586. Heraf var 137,172 Mænd og 21,414 Kvinder. Tilgangen har i Aaret været 3 Kasser med tilsammen 4997 Medlemmer.

I en Fordeling over Landet er Medlemmerne hjemmehørende saaledes:

Kjøbenhavn og Frederiksberg	70,542	eller 44,5 pCt.
Provinsbyerne	61,050	- 38,5 -
Landdistrikterne	26,058	- 16,4 -

Der findes her i Landet godt 800,000 Arbejdere og Funktionærer, hvoraf ikke ret mange vil være bemidlede. De forsikredes Antal omfatter saaledes ikke en Gang 25 pCt. Af de ikke forsikrede falder der alene paa Landbruget mellem 225,000 til 250,000.

Som bekendt er de til Sikringsstyrken indkaldte Medlemmer fritagne for at yde Kontingent, og Indtægterne er selvfølgelig derved formindsket en Del. Om Indtægten oplyses følgende:

Medlemsbidrag, Bøder, Indskud, Gaver og Renter	1,872,199	Kr. 95 Øre
Statstilskud for 1914—15.....	1,097,217	- 53 -
Kommunetilskud	491,408	- 93 -
Ialt...	3,460,826	Kr. 46 Øre

Det gjennemsnitlige Medlemsbidrag pr. Medlem har for Aaret været 11 Kr. 49 Øre.

Renteindtægten andrager 150,366 Kr. 09 Øre.

Udgifterne fordeler sig paa følgende Maade:

Dagpenge	2,018,987	Kr. 25 Øre
Rejsehjælp	40,509	- 03 -
Juleunderstøttelse	41,954	- 28 -
Flyttehjælp	29,595	- 94 -
Hjælp in natura	3 300	- 95 -
	2,134,347	Kr. 45 Øre
Administration	314,398	- 49 -
Henlæggelser til Fond for fortsat Hjælp	66,281	- 36 -
Ialt...	2,515,027	Kr. 30 Øre

Administrationen omfatter som sædvanlig 9 pCt. af Indtægterne. Beretningen indeholder en Bemærkning om, at Formerfagets Kasse har haft en forholdsvis stor Udbetaling af Understøttelse, men det har sin Grund i Strejke i et nærbeslægtet Fag (Støberiarbejdsmandsstrejken i Februar 1916).

Understøttelsen, der er udbetalt pr. Medlem i samtlige Kasser, er 15 Kr., mod 20 Kr. 69 Øre forrige Aar, der var den største Udbetaling, der er foretaget siden Lovens Ikrafttræden.

Samtlige 57 Kassers Formue var den 31. Marts 1915 3,310,826 Kr. 02 Øre. 3 Kasser, der i Aarets Løb har faaet Anerkendelse, har medbragt 9,200 Kr. Aaret 1915—16 giver et Overskud paa 945,799 Kr. 16 Øre, og den samlede Formue bliver derefter den 31. Marts 1916 4,265,825 Kr. 18 Øre. Det samlede Antal ledige Dage har for samtlige Kassers Medlemmer været 2,643,345. Af disse er 1,356,105 Dage understøttede til 41,712 Medlemmer.

For de Fags Vedkommende, der tilhører Centralorganisationen af Metalarbejdere, skal nedenstaaende Tal anføres:

Fag	Antal understøttede Arbejdsløse	Antal understøtt. Dage	Samtlige ledige Arbejdsdage	Procent underst. Dage af samtlige ledige Dage
Smede og Maskinarbejdere	2384	48317	77770	62 pCt.
Formere.....	1222	18854	31664	60 -
Gørtlere.....	49	861	1982	43 -
Jærn- og Metalslibere	62	1210	2222	54 -
Metaltrykkere .	36	683	1136	60 -

Arbejdsløsheden i København.

Den Ro, hvormed man i alle Kredse herhjemme modtog Efterretningen om Tysklands Blokadeerklæring, maa vel ikke alene tilskrives den Omstændighed, at man paa Forhaand var indstillet paa, at blev der ikke Fred nu, saa vilde man staa overfor en Skærpelse af Krigsførelsen med forøgede Vanskeligheder for de neutrale Lande, men maaske i nok saa høj en Grad fordi man nærede Haab om, at den Tillempningsevne, som vort Landbrug og vor Industri har vist sig i Besiddelse af under hele Krigssituationen, og Evnen til at overvinde de Vanskeligheder, som har været forbundne med at opretholde de nødvendige Tilførsler her til Landet, ogsaa vilde gøre sig gældende under den nye Situation, som skabtes ved Tysklands Erklæring af 31. Januar.

Specielt indenfor Metalindustrien har man kun i Undtagelsestilfælde mærket Nervøsitet, hvad der ogsaa fremgaar af, at man saa godt som overalt har opretholdt den normale Arbejdstid og kun i ringe Grad foretaget Afskedigelser.

Den 10. ds. var der ved Smede og Maskinarbejdernes Anvisningskontor i København tilmeldt 239 Arbejdsløse, medens Formerne og Gørtlerne i København havde henholdsvis 20 og 4 Arbejdsløse.

Hos Sliberne og Metaltrykkerne var alle i Beskæftigelse.

Da vi sidst offentliggjorte Tallene paa Centralorganisationens Arbejdsløse, nemlig for den 9. December i Fjor, havde Smedene 213 og Formerne 12 Arbejdsløse, medens de øvrige Fag var fuldt beskæftigede.

Efterspørgslen efter Arbejdskraft har været jævn.

Der er saaledes i den forløbne Del af Februar rettet Henvendelse til Smede og Maskinarbejdernes Anvisningskontor om at besætte 52 ledige Pladser.

Til Sammenligning kan anføres, at Antallet af ledige Pladser i det tilsvarende Tidsrum i Fjor var 55.

Man vil af foranstaaende se i hvor ringe Grad Metalindustrien hidtil er bleven paavirket af den alvorlige Situation, og det er interessant at drage en Sammenligning med Tiden umiddelbart efter Krigens Udbrud, da Sindene var opskræmte.

Den 1. August 1914 var der ved Smede og Maskinarbejdernes københavnske Anvisningskontor tilmeldt 361 Arbejdsløse, men otte Dage senere var Antallet 569, hvortil kom omfattende Indskrænkninger i Fabrikkernes Arbejdstid.

At vi i Fremtiden kommer til at regne med et større Antal Arbejdsløse end Tilfældet har været gennem de sidste 2 Aar er vel givet, og Omfanget af Arbejdsløsheden vil vel i første Række være paavirket af Brændselsspørgsmaalets Løsning, til hvilket det mildere Vejr dog ogsaa kan bidrage noget.

Men vi nærer begrundet Haab om, at det ogsaa denne Gang vil lykkes at ride Stormen af og holde vor Industri i Gang, selv om det ikke bliver i samme forcerede Tempo som hidtil.

Hvervningen af Arbejdere til Udlandet.

Af de mange Henvendelser til Arbejderorganisationerne i de skandinaviske Lande fra skuffede Arbejdere, der vender tilbage fra de krigsførende Lande, fremgaar det, at en stor Del Arbejdere bestandig lader sig lokke til disse Lande af de fristende Tilbud, som Agenterne fremsætter.

Komiteen for Samarbejdet mellem de skandinaviske Landes Arbejderorganisationer har derfor ved et Møde i København den 8. og 9. December f. A. bl. a. behandlet dette Spørgsmaal.

Af de da foreliggende Oplysninger viste det sig, at Arbejderne gennemgaaende rejste til de krigsførende Lande med forkerte Forudsætninger, saaledes at de efter at være komne til disse Lande enten slet ikke optager Arbejdet eller i det mindste hurtig opgiver det igen, og er dette først sket, møder de som oftest store Vanskeligheder og maa lide mange Savn.

Forholdet synes at være, at Arbejderne ikke bliver udtaget til Specialarbejde og følgelig heller ikke faar den høje Løn, hvormed der reklameres. I mange Tilfælde er de endog ganske uden Indflydelse paa, hvor og ved hvilke Virksomheder, de anbringes. Klagerne gaar derfor ofte ud paa, at der anvises dem haardt og uvant Arbejde. Hertil kommer yderligere andre Arbejdsvilkaar end de vante, Sprogvanskeligheder m. m. Naar Arbejderne ønsker at rejse hjem, kan det vare indtil 6 Uger for at faa Papirerne bragt i Orden.

Sideordnet hermed kommer de vanskelige Ernæringsforhold i de krigsførende Lande og den kolossale Dyrtid, der ogsaa er gældende for de paagældende Landes egen Befolkning.

Mødet vedtog derfor indtrængende at advare Arbejderne mod at lade sig hverve til de krigsførende Lande, hvad enten det er til Tyskland, Rusland, England, Frankrig eller andre Lande. Vanskelighederne er saa temmelig ens alle Steder.

Lønkravet fra Lokomotivpersonalet paa Slangerupbanen.

Vi meddelte i forrige Nummer af Bladet, at der den 3. Januar var afholdt Møde i Arbejdsgiverforeningen angaaende Lønkrav fra Lokomotivpersonalet paa Slangerupbanen, og at Arbejdsgiverforeningen holdt fast ved ikke at ville give noget Tillæg, udover hvad der var lovet i det vedtagne Dyrtidstillæg, som de nærmere havde formuleret i Forslag vedrørende Lokomotivpersonalet. Dette holdt imidlertid fast ved at faa et Tillæg til den virkelige Løn, og paa dette Krav blev der afgivet 1. og 2. Strejkevarsel, og det lød paa Standsning den 1. Februar.

Den 29. Januar kom det til nye Forhandlinger i Arbejdsgiverforeningen, men det endte med samme Resultat. Lønningerne for de 9 Førere og Fyrbødere, hvorom Sagen drejede sig, var følgende: 1800 Kr., 1750 Kr., 1600 Kr., 1440 Kr., 1400 Kr., 1280 Kr., 1280 Kr., 1200 Kr. og 1200 Kr. pr. Aar.

Kravet lød paa samme Løn som paa Statsbanerne, hvilket vil sige fra 210 Kr. til 500 Kr. mere, gennemgaaende ca. 300 Kr.

Da Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen bristede Mandagen den 29., saa det ud til, at Strejken skulde træde i Kraft, men om Onsdag Eftermiddag den 31. Januar Kl. 4 tilsagde Forligsmanden til Møde, og der toges fat med en lille Afbrydelse paa 1½ Time til Kl. 4 Torsdag Morgen.

Paa dette Tidspunkt var der opnaaet Enighed om følgende:

»Under Forbehold af Approbation af Ministeriet for offentlige Arbejder tilbyder Slangerup-Banen efter Henstilling fra Forligsmanden at foretage følgende Ændringer i Lønningsreglementet for saa vidt angaar Lokomotivpersonalet:

Begyndelses- og Slutlønnen forhøjes med 100 Kr. Der gives desuden et Dyrtidstillæg til Kørepengene af 0,2 Øre pr. Kilometer for Lokomotivførere og 0,25 Øre for Fyrbødere.

Ovennævnte Ændringer træder i Kraft fra og med 1. Februar 1917.

For Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening
S. C. Hauberg.

For Aktieselskabet København-Slangerup-Banen
V. Boserup.

Ovenstaaende Tilbud modtages. Strejken aflyses.

For De samvirkende Fagforbund
Peder Hedebol.

For Centralorganisationen af Metalarb. i Danmark
J. A. Hansen.

For Danske Privatbaners Lokomotivmandsforbund
N. Th. Brix.

Det kom altsaa ikke til Strejke. Lokomotivpersonalet naaede ikke helt Statsbanernes Lønninger, men de naaede dog et ikke ubetydeligt Tillæg, som vil kunne faa Betydning ogsaa for en hel Række andre Privatbaner, hvor Lønningerne gennemgaaende er særdeles lave.

Lærlingelovens Revision.

II.

I forrige Nr. af Bladet gengav vi et Foredrag af Ekspeditionssekretær i Indenrigsministeriet Hr. Sven Neumann angaaende Lærlingelovens Revision, som er forestaaende. Nedenfor gengiver vi den ved samme Lejlighed førte Diskusion, som er af betydelig Interesse til Sagens Belysning:

Kaptajn Paulli: Den Del, der særlig interesserer mig i dette Forslag, er hvad der vedrører den teoretiske Udvikling. Forslaget til en Lærlingelov forelaa første Gang til Behandling i 1880 eller 1881, men det blev først til Lov i 1889, og da hed det i § 10, at Læremesteren skulde tilholde Lærlingen at søge en teknisk Skole eller Handelsskole. Nu staar der, at de skal give Lærlingen fornøden Tid dertil, og Neumann mente, at den nuværenee Lov var ganske tilstrækkelig i saa Henseende, men Begrebet »fornøden Tid« har altid været stærkt omdebatteret mellem Læremestre og Skoler. Hvem har Afgørelsesretten? Den Tid, der nu gives Lærlingene til at besøge Skolerne, er virkelig deres egen, for den gaar af deres Fritid. Jeg synes, at der i den ny Lov skulde gives Skolerne lidt mere at holde sig til. Nu har man i Virkeligheden ikke noget som helst.

Der er ogsaa et andet Spørgsmaal, og det var Spørgsmaalet om Dag- og Aftenundervisningen. Spørgsmaalet om at give Lærlingene Adgang til Dagundervisning har været forelagt en Række Mestre indenfor de forskellige Fag, og de sagde alle som en, at det kunde de slet ikke gaa med til, naar dog undtages ganske enkelte smaa Mestre. Jeg tror dog ikke, at det vilde være heldigt at løse Spørgsmaalet her som paa de Steder i Udlandet, hvor man er gaaet til en enkelt Heldagsundervisning pr. Uge i Stedet for Aftenundervisning. Der tror jeg nok, at det er bedre med et Par Timers Aftenundervisning 4 à 5 Aftener om Ugen.

Gustav Philipsen: Jeg er lidt politibetjentmistænksom overfor visse Dele af det Forslag, den ærede Foredragsholder har fremsat her i Aften. Da Loven første Gang var til Behandling i Rigsdagen gik man med den største Varsomhed fra alle Sider udenom adskilligt af det, som man nu tilstræber, og jeg kan heller næppe tænke mig, at det altsammen bliver gennemført nu. Haandværk og Industri vil nu have, at kun Mestre med faglig Uddannelse kan oplære Lærlinge. Dette var et af de Punkter, Venstre i sin Tid bestemt modsatte sig. Angaaende Aflæggelse af en Læreprøve anser jeg det ikke for at være nogen absolut Garanti, at Arbejdernes Organisationer tages med her. I Lavstiden maatte Statsmagten jo beskytte den øvrige Befolkning imod de Overgreb, som Mestre og Svende i Forening søgte at øve ved Hjælp af deres Organisationer.

Jeg nærer overordentlig stor Agtelse for den dygtige Haandværker, men jeg maa dog spørge, om ikke den hele moderne Udvikling vanskeliggør en Lærlingeuddannelse. Hvordan gaar det f. Eks. hos Burmeister & Wain? For visse Fag, f. Eks. Smede og Karetmagere, kan den fagmæssige Uddannelse nemt konstateres, men i Textilfaget f. Eks. er den fagmæssige Uddannelse i

Virkeligheden ganske ligegyldig. Her er det ofte Kvinder, der paa nogle faa Uger kan ganske det samme, som Folk, der i 10 Aar har været beskæftiget ved Faget,

Jeg er fuldstændig enig i, at den dygtige og solide Haaværkerstands Uddannelse af Lærlinge er at foretrække fremfor noget andet, navnlig hvor Læremesteren staar i et kærligt Forhold til Lærlingen.

Martin Olsen: Den Sag har to Sider. Hvordan ser den unge Arbejder paa det, og hvorledes ser Arbejdsgiveren paa det. Læretidens Varighed maa absolut fremkalde Modsætninger mellem de to Parter.

Foredragsholderen mente, at 4 Aar kan være nok. Ja, det kan i Almindelighed være mere end nok. Da jeg var Læredreng, brugtes det første Aar til at hente Brændevin til Svendene og pudse Kobbertøj til Konen, og i det andet Aar begyndte man at lære Værktøjet at kende. Nu er man over det Stadium, hvor der hentes Brændevin og pudses Kobbertøj, og derfor skulde man synes, at det Aar meget let kan stryges af Læretiden. Haandværkerne har heller ikke nu saa meget at lære som tidligere, ihvertfald ikke Snedkere. Nu gør Maskinerne meget af det Arbejde, vi lærte, og jeg mener derfor, at vi uden at træde nogen Interesse for nær kan stryge 1 Aar til af de 5 Aar.

Jeg var ved at falde om, da jeg i sin Tid hørte af de smaa Saksere, jeg arbejdede sammen med i Tyskland, at de kun havde staaet 3 Aar i Lære, for de kunde akkurat det samme som jeg, der havde staaet 5½ Aar i Lære.

Nej, der er den anden Side: Der skal tjenes paa Drengene.

Jeg harmes f. Eks. over, hvordan Maskinfabrikerne udnytter deres Drenge. Jeg har spurgt og faaet at vide, at de er paa Timeløn. Saadan er Sagnet om den faderlige Læremester.

Forældrene har heller ikke Raad til at holde deres Børn i Lære, og jeg forstaar ikke, at Haandværksmestrene ikke ser en Fare i dette Forhold.

Da Lærlingeloven i sin Tid blev til er det rigtigt, at man plukkede fra alle Sider, og hvad der blev tilbage, fik Lærlingene. Derfor bærer Loven ogsaa Kompromissets Karakter.

Jeg tror, at Betingelserne for at uddanne en dygtig og god Haandværkerstand under de nuværende Samfundsforhold er betydeligt svækkede. Jeg tror, at der skulde være Fagskoler til Uddannelse af unge Haandværkere, og jeg tror det efter mange Aars Erfaring. Med det samme har man saa ogsaa løst Spørgsmaalet om den tekniske Uddannelse.

Som det er nu, er der i et og alt for megen Profit med i Spillet. Der er f. Eks. ogsaa mange Steder, hvor Lærlingene har Akkord. Det burde ikke finde Sted. Der er dertil ogsaa en stadig Tendens fra Mestrenes Side til helst at benytte ikke faglært Arbejdskraft. Læremesteren staar paa den Side, hvor man søger at drage den ikke faglærte Arbejder over og ind i Arbejdet.

Docent Jens Warming mente, at Læretidens Længde ogsaa burde rette sig en Del efter Lærlingens Alder, naar han indtraadte i Læren.

Fabrikant Hassel: Som Arbejdsgiver maa jeg tage nogen Afstand fra en Del af de faldne Udtalelser. Med Hensyn til Uddannelsen af Lærlinge tror jeg, at den bedste Opdragelse for en Lærling findes paa en virkelig god Fabrik med dygtige og fornuftige Svende. Det er efter min Mening den bedste Vej. Det viser sig ogsaa, at de bedste Svende, jeg har, er Folk, som har været i Lære i 5 Aar paa virkelig gode Steder. Arbejdsgiverne skal ikke misbruge Drengene, men de skal da have nogen Fordel af at have Drenge. De første Aar sættes der Penge til paa dem, men de sidste Aar skulde det gerne være omvendt.

Foredragsholderen udtalte, at man havde tænkt at regulere Drengenes Antal i Forhold til Svendeantallet. Dette er jeg bange for, da Svendeantallet jo er meget variabelt.

I Spørgsmaalet om den teoretiske Undervisning om Dagen kan jeg ogsaa sige, at det vil Arbejdsgiverne sætte sig imod med Hænder og Fødder. Tiden er jo i Forvejen bleven stærkt indskrænket, dels ved at man tænker at tage et Aar fra, dels ved forkortet Arbejdstid. Det glæder mig dog, at Kaptajn Paulli er af den Mening, at den foreslaaede Vej ikke er farbar. De Svende, der arbejder med Lærlinge, vil ogsaa først og fremmest sætte sig imod, at Drengene gaar en Dag om Ugen, for saa maatte deres Arbejde jo ligge stille.

Jeg tror dog nok at turde sige, at Læretiden paa 5 Aar for mange Virksomheder nok kan trænge til en Forkortelse.

I Textilfaget er der jo heller ikke Lærlinge, men kun Drenge. Det er ikke som en Lærling i Maskinfaget, hvor en Dreng skal sættes baade til en Drejebænk, Skruestiksarbejde og forskelligt andet Arbejde.

Der er mange Steder Mangel paa Lærlinge, f. Eks. hos Burmeister & Wain og paa Flydedokken er der flere Fag, hvor Lærlingemanglen er betydelig, saaledes hos Skibstømrerne.

Jeg hilser med Glæde en ny Lærlingelov.

Fru Julie Ahrenholdt: Lærlingeforholdene er næsten overalt meget utiltalende. Naar Martin Olsen mener, at Forholdene fra 1867, hvor han var i Lære, var meget forandrede, saa er dette ikke Tilfældet for alle Fag. Jeg er enig i, at Læretiden meget vel, for at sige det med en lidt stejl Udtalelse, kan forkortes med de 2 første Aars Misbrug af Lærlingene. Det er endnu ikke helt afskaffet med at gøre Husgerning for Fruen eller Jomfruen og hente Øl til Svendene.

Med Hensyn til Indførelsen af Tilsynsraad, som skal skaffe Loven overholdt, da bliver det sikkert et vanskeligt Punkt. Man kan jo sagtens forlange noget paa et Papir, men at levendegøre det er jo noget andet, og hvordan tænker man sig at give disse Lærlingeraad tilstrækkelig Myndighed overfor Mestrene?

Den halve Del af Læretiden burde gaa paa Fagskoler.

Skoledirektør Niels Bang: Skal den teoretiske Undervisning omfatte baade teoretisk faglig Uddannelse og en almindelig teoretisk Uddannelse? Det er jo et meget vigtigt Punkt og en meget omdebatteret Ting.

Angaaende Lærlingenes Tid til at søge Undervisning, saa er det jo opmuntrende, at Hr. Neumann har sagt, at det skal være Undervisningsmyndighederne, der skal være de afgørende her, thi saa er det jo Skolerne, der kan bestemme Tiden, for de er jo Undervisningsmyndighederne.

Sætter Mestrene Pris paa, at Lærlingene skal have en bedre Almenuddannelse, saa maa Mestrene virkelig give dem Tid dertil, for de Unge skal jo ogsaa være andet en Fagfolk, og uden at sige noget ondt om Haandværksmestrene, saa tror jeg, at Skolerne her kan lære dem adskillige Ting bedre.

Der bliver sagt, at Haandværket forsvinder, og dette vil altsaa sige, at det overordentlig vigtige og sammensatte Haandværk, som gav en Menneskeudvikling af stor Værdi, maa have en Erstatning paa en eller anden Maade, og det kan ikke faas ad anden Vej end gennem Skolerne. Der gives igennem Skolerne Adgang til at forstaa meget ved Haandværket, som man ikke nu forstaar.

Barber Eskelund skildrede Barberlærlingenes Forhold, der navnlig mange Steder medførte en uendelig lang Arbejdstid, som man efter den nuværende Lov ikke kunde beskytte Lærlingene imod.

Direktør Gunnar Gregersen: I Frankrig, der har været Foregangslandet paa det tekniske Omraade, har man prøvet helt og holdent at uddanne Lærlinge paa Fagskoler. Resultatet blev, at man fik en hel Del Haandværksstudenter, som var udmærket egnede til at være Ledere, men ikke egnede sig til at arbejde som Svende. For at opnaa de almindelige Arbejdsmethoder og det Tempo, som skulde til for Samarbejdet paa et Værksted, maatte de som oftest det første Aar arbejde

paa en meget lav Løn. Det daglige Liv paa et Værksted er saa varierende, at det ikke kan erstattes af en Skole. Min Tro paa en Uddannelse ad ren Fagskolevej er efterhaanden bleven lig Nul. Vel tror jeg, at Fagskolerne vil komme til at spille en stor Rolle, men paa en hel anden Maade.

Oldermand, Murmester Wildt: Jeg kan forsikre, at for mit Fags Vedkommende er der mange, som hverken paa 4 eller 5 Aar, ja aldrig nogen Sinde lærer det.

De, der mener, at Fagskolen er det ideelle, vil jeg nok spørge om, hvem der saa skal betale den unge Mands og Kvindes Uddannelse. Man siger, at Lønnen nu er for lav, men hvordan vil den blive i saa Tilfælde?

Man taler ogsaa om den lange Arbejdstid, som dog er meget forkortet, siden jeg var ung. Har vor udmærkede Kultur gjort Ungdommen svagere? Jeg tror det nok. Vi holdt godt nok til Arbejdet og den lange Arbejdstid og fik endda udmærket Tid til at more os, selv om der den Gang ganske vist ikke var Biografteatre eller saa mange Cigaretter, og jeg gaar fremdeles ud fra, at der sikkert under alle Forhold bliver Tid nok til at more sig.

Hovedkasserer A. Johansen: Oldermand Wildt siger, at der er mange Lærlinge, som ikke lærer Faget paa 5 Aar, menjeg er ikke sikker paa, at vi er enig om Aarsagerne. Jeg gaar nemlig ud fra, at naar de ikke kan det, saa er det Læremesterens Skyld. Det kan jo ikke nytte at nægte, at de gode Firmaer, som Fabrikant Hassel omtalte, desværre er i Mindretal.

For Lærlingeforholdet er der mange Farer. For det første Specialiseringen og dernæst Uvillien hos selve de unge Mennesker. Jeg har den Opfattelse, at der er 2 Kriser, hvor det kniber at holde Lærlingen indenfor Rækkerne. Den første melder sig straks efter, at han er kommet i Lære, naar det nye ved Forholdene er overstaaet, og den sidste der, hvor det unge Menneske begynder at føle sig for gammel til at være i Lære.

Angaaende Antallet af Lærlinge vil jeg sige, at det ikke altid er afgjort, at en Mester, der arbejder med 3—4 Lærlinge og en Svend, giver den daarligste Uddannelse, idet Lærlingene der faar Lejlighed til at tage fat. Den Slags kan være godt, men Faren for Udbytning ligger der jo. I de store Virksomheder kan der ogsaa opnaas noget godt, men gennemgaaende gaar Lærlingene der for Lud og koldt Vand. Mesteren sidder paa Kontoret, Direktøren og Værkføreren har andre Ting at tage Vare, f. Eks. slaas med Svendene, og naar saa ikke Drengene selv vil være om sig, saa ender det med, at de ingen Ting faar lært.

Med Hensyn til Svendeprøver er jeg nærmest enig med Fru Ahrenholdt i, at man ikke kan se af et lille Stykke Arbejde, hvad en Mand er værd. Jeg vil mene, at det eneste, der kan være bærende, maa være et Bevis fra Læremesteren.

Jeg vil ogsaa være imod at sammenbinde den paritetiske Arbejdsanvisnings Tilsyn med et Lærlingeraad. Der er nok andre nye Opgaver for det. Skal man ind paa noget saadant, maa der sikkert et Raad til, som kun har denne ene Opgave.

Jeg tror ikke paa, at man glider hen imod en industriel Udvikling, som ikke kræver haandværksmæssig Uddannelse. En Arbejdsgiver udtalte sig for nylig saaledes, at det, vi manglede, var den virkelig dygtige Haandværkesstand. Dem til at kommandere og holde bagved var der nok af.

Sven Neumann: Hvordan skal man sikre sig, at Lærlingen virkelig møder paa de tekniske Skoler. Ja, for det første skal man faa Læremesteren til at sørge derfor, og saa kan man klage til Lærlingekommissionerne.

Den ærede Formand for Foreningen her syntes, at vi gik for vidt i vore Indgreb i Læremesterens Frihed. Jeg tror nu ikke, at vi under vore nuværende Samfundsforhold kan bygge paa Liberalismen.

Jeg er ganske enig med Direktør Gregersen angaaende Fagskolerne. Jeg tror absolut, at den bedste Uddannelse faas i Virksomheder.

Martin Olsen talte om Arbejdstidens Længde, og om hvor man skulde lægge Grænserne for Svendenes Arbejdstid. Jeg mener at Lærlingen skal have samme Arbejdstid som Svendenes normale, dog vel nok med Ret til for Mesteren at bruge ham lidt før og lidt efter, hvis Tilrettelægning eller Oprydning er nødvendig.

Om man skulde kunne forbyde Lærlingene at arbejde i Akkord, vil jeg stille mig noget tvivlende overfor. De samvirkende Fagforbund har en Gang stillet det Forslag. Arbejdsraadet havde det til Behandling, men vilde ikke anbefale det.

Fabrikant Hassel talte om, at jeg havde sagt, at Lærlingeantallet skulde fastsættes i H. t. Svendeantallet. Det har jeg ikke sagt, men tværtimod at man ikke mente at kunne gaa den Vej.

Fru Ahrenholdt talte om det Ansvar, der skal gøres gældende mod dem, der ikke følger Lærlingekommissionernes Paabud. Her maa det blive saadan, at der dels kan blive Tale om Erstatning til Lærlingene eller andre Straffebestemmelser.

Angaaende den almendannende Del af Lærlingens Uddannelse, da har Loven ikke tænkt derpaa.

Til Johansen maa jeg sige, at jeg udtalte, at der skulde nedsættes Lærlingeraad, som skulde sammensættes paa lignende Maade som Anvisningskontorernes Bestyrelse. Kun hvis Kommunen selv kunde ønske det og mene det heldigt, kunde disse Bestyrelser overtage dette Hverv, og at der i saa Tilfælde ikke fra Lovgivningsmagtens Side vilde blive lagt noget til Hinder derfor.

†

Afdød Fag- og Partifælle.

Torsdagen den 25. Januar udaandede Smedeforbundets gamle, velkendte Afdelingskasser, R. H. Hansen, i Odense.

Den 6. Oktober 1894 valgtes Rasmus Hansen, som han populært kaldtes, til Kasserer for Odense Afdeling, og denne Stilling beklædte han til sin Dødsdag. Han havde samme Dag som sædvanlig været paa Arbejde paa Frederiksbroens Jærnstøberi, men efter Middagsmaaltidet følte han sig ilde tilpas og lagde sig paa sin Seng. Kort Tid efter afgik han ved Døden, 61 Aar gammel.

Med Rasmus Hansen er en af de Arbejder-Tillidsmands-Typer gaaet bort, som voksede op sammen med vor Bevægelse uden Aspirationer til at komme frem i de repræsentative Stillinger, altid paa Post med Hensyn til Arbejdet for de faglige Interesser, og en nidkær Kasserer, som knurrede, naar han skulde ud med Penge af Kassen, hvis han ikke syntes, at det var absolut nødvendigt. Han kunde ogsaa knurre ad saadanne Kolleger, som søgte at gøre sig uberettigede Fordele hos Organisationen eller som optraadte mindre loyalt i kammeratlig Henseende eller overfor Organisationsinteresserne, men de kunde alle saa trygt forlade sig paa, at Rasmus Hansen ønskede i videst mulige Forstand at give enhver sit, og han havde et aabent Øje og et

varmt Hjerte for dem, som trængte til Organisationens Støtte, moralsk eller pekuniært.

Samtidig med at Rasmus Hansen var en god Fagfælle og Kammerat og en nidkær Fagforeningskasserer, var han altid virksom, naar Arbejderpartiet i Odense havde Brug for en Agitator. I saa Henseende tog han altid kraftig Del, samtidig med at han satte en Ære i at være Stiller for sin Rigsdagsmand.

Som Støtte for sin Livsgerning havde Rasmus Hansen en trofast Hustru og Børn, som hjalp ham i hans Gerning, og hvis Hjerte slog lige varmt for den Bevægelse, han havde viet sine Kræfter.

Tirsdagen den 30. Januar begravedes R. Hansen fra Sct. Hans Kirke, hvor Pastor Hansen, der er bekendt som Socialdemokrat, holdt en sympatetisk Tale om den trofaste, bortgangne Partifælle og Arbejdertillidsmand.

Ved Graven bragte Centralorganisationens Formand, J. A. Hansen, den afdøde Kammerat og Fagfælle et hjertevarmt Farvel samtidig med at han rettede en Tak til de Efterladte. Endelig talte Afdelingens Formand, Maskinarbejder Werner, ved Graven, og Rasmus Hansens Svigersøn, Kedelsmed Frederik Hansen udtalte paa Familiens Vegne en Tak for den festlige Jordefærd, der var bleven Rasmus Hansen til Del, en Jordefærd, der var hans Liv fuldtud værdig.

Den Tilværelse, der hermed er afsluttet, var følgeværdig for Folk af hans Stand, som vilde gøre et nyttigt og bramfrit Arbejde for Kammeraternes og Standens Højnelse.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Til Afdelingsformændene. Forretningsudvalget henstiller ved nærværende til Afdelingsformændene saa vidt muligt kun at skrive om én Sag paa hvert Stykke Papir.

Naar der sker en Sammenblanding af flere Ting i samme Brev, er det nemlig umuligt at holde Arkivet i den Orden, det bør holdes i.

Asaa. Paa det derværende lille Støberi er der for Tiden ingen organiserede Formere beskæftigede. Støbemesteren, hvis Herskeromraade for det meste er begrænset til én Former, er ikke Medlem, og nu har han under sig en Former, Niels Peter Knudsen, født den 28. Januar 1891 i Asaa. Efter at have optaget al den Understøttelse, han kunde faa, har den pæne unge Mand foretrukket at lade sig slette for Restance. Saalænge hans Sager til Forbundet ikke er i Orden, kan vore Medlemmer ikke tage Arbejde i Asaa.

Bælum. Paa det derværende Støberi arbejder for Tiden kun én Former. Det er ren Timeløn, og denne er i Januar Maaned hævet fra 43 til 48 Øre.

Esbjerg. Hos Firmaerne Christoffersen & Larsen og hos Hoffmann arbejdes i ren Timeløn. Afdelingen har meddelt, at hos førstnævnte Firma er Timelønnen for 4 derværende Medlemmer hævet fra 56 til 66 Øre. Hos Hoffmann er Timelønningerne, som før var 2 à 60 Øre og 1 à 68 Øre, hævet til 2 à 66 Øre og 1 à 74 Øre.

Hos Jensen & Olsen arbejdes der i Akkord, men der forhandles for Tiden om en Forhøjelse af de ansatte Timelønninger.

Fjerritslev. I Tilslutning til Meddelelserne herfra i forrige Nummer af Bladet kan oplyses, at omskrevne Thorvald Petersen meget rigtig har arbejdet paa Støberiet. Imidlertid er hverken han eller den anden Former, Jørgen Sørensen fra Nykøbing J., mere dér i Byen, og vi aner ikke deres nuværende Opholdssted. Paa Støberiet arbejder nu 2 organiserede Kolleger.

Frederikssund. I Fortsættelse af Meddelelserne i Fagbladet for December f. A. om et den 22. November afholdt Mæglingsmøde vedrørende forskellige Spørgsmaal meddeler Afdelingen nu, at den omskrevne Revision af Akkorderne er tilendebragt. Det opnaaede Resultat betyder ca. 20 pCt. Forhøjelse, og de ny Priser har tilbagevirkende Kraft til 1. December 1916.

Frederikshavn. Ved lokal Forhandling er Timelønnen hos Aktieselskabet Brdr. Houmøller forhøjet med 1 Øre pr. Mand for 12 Mand, der arbejder i Akkord. 3 Mand, der er beskæftiget ved Kærnearbejde i ren Timeløn, har hver faaet 2 Øre mere til Timelønnen, og 4 Mand i Metalstøberiet, der hidtil ogsaa har arbejdet i Timeløn, har faaet indført Akkord. For disse sidstes Vedkommende, siger Afdelingen, vil Resultatet kunne ses i den kommende Lønstatistik.

Galten. Om det derværende ny Støberi og dets Støbemester, Tyskeren Chr. Bramsen, har der før her i Bladet været Anledning til at fremdrage adskilligt. Formerne mente en Overgang, at de burde have Lov til at danne deres egen Afdeling. Hovedbestyrelsen fandt paa den anden Side Forholdene af den Beskaffenhed, at man ikke kunde gaa med hertil, idet man ansaa det for nødvendigt, at Formerne i Galten var under nær Opsigt, og maatte derfor fastholde, at de blev staaende i Aarhus Afdeling. Der er kun 2½ Mil mellem de to Byer.

Ved en Forhandling med Tillidsmænd fra Aarhus Afdeling indgik Fabrikanten paa, at han, hvis der fremkom yderligere Klager over Mester Bramsen, og dersom de fremsattes gennem Aarhus Afdeling og ellers havde nogen Vægt, vilde afskedige ham.

Som Mester stod han alligevel en Tid som Medlem af Forbundet, men hans Opførsel udviklede sig til at være saaledes, at Hovedbestyrelsen maatte ekskludere ham. Den er ikke blevet bedre siden, og nylig maatte Aarhus Afdeling minde Fabrikanten om hans Løfte. Han erklærede da, at han havde opsagt Bramsen til 1. Marts, medens denne fortalte, at det var ham selv, der havde sagt op. I alle Tilfælde bliver Formerne vel nu af med ham; han siger selv, at han skal til Norge.

Interessant er det at læse i Aarhus Afdelings Beretning herom, at medens der var Formere, der tvivlede

om det berettigede i at fastholde Bramsens Fjernelse, tillod denne sig samtidig at kalde samtlige Formere i Galten for »nogle rigtige Vaskerklude«.

En Formemaskine havde han ogsaa taget fra vore Medlemmer paa Trods af, at den gældende Overenskomst siger noget andet. Fabrikanten indgik da ogsaa paa at lade Arbejdet ved Formemaskinen gaa tilbage til Formerforbundets Medlemmer. Endelig erfarede Aarhus Afdeling ad Omveje, at der var Formere i Galten, der havde arbejdet over uden at faa de overenskomstmæssige Overtidsprocenter. Ved at foreholde Fabrikanten dette, meddelte han derom, at det var Formerne, der selv havde bedt om Overarbejde for at kunne tjene nogle flere Penge (den gennemsnitlige Timefortjeneste var i Oktober 1916 116 Øre), men Fabrikanten havde kun givet dem Overarbejde paa Betingelse af, at de ingen Overtidsprocenter maatte kræve. Under saadanne Forhold kunde et Krav om Udbetaling af disse Procenter ikke opretholdes; men Medlemmer, der laver den Slags, bør ikke skaanes, og finder Gentagelser Sted, skal deres Numre og Navne komme i Fagbladets Spalter.

Horsens. Siden vor Omtale af Forholdene hos Aktieselskabet Møller & Jochumsen, hvilket skete i Fagbladet for December, har disse udviklet sig paa følgende Maade: Støbemester Thorvald Petersen havde paa forskellig Maade, skønt der var travlt paa Fabrikken, afskediget Halvdelen af Formerne i Løbet af kort Tid, og den anden Halvdel havde selv sluttet.

Paa Foranledning fra Sammenslutningens Side blev der den 20. December afholdt et Mæglingsmøde, idet man paaberaabte sig, at der var Strejke. Man vilde have saavel de afskedigede som de, der selv var gaaet, til at gaa i Arbejde igen, men Formerne erklærede alle, at de i og for sig intet havde imod Aktieselskabet, udover at Fortjenesten var for ringe, men arbejde under Mester Petersen vilde ingen af dem. Mæglingsreferatet afsluttedes med følgende:

»Paa Forespørgsel fastholder Arn. Nielsen, at der ikke foreligger nogen Strejke, og at Værkstedet ikke vil blive blokeret for Tilgang af Formere, ligesom Formerforbundet heller ikke vil forsøge at hindre Tilgangen af anden Arbejdskraft. I Modsætning hertil hævder Direktør Piper som sin Opfattelse, at det foreliggende maa karakteriseres som Strejke, og forbeholder sig at forfølge Sagen videre i Overensstemmelse hermed«.

Denne Afslutning gav Direktør Piper Anledning til at bemærke, at han jo ingen Formere fik alligevel, og han har forsaavidt haft Ret, idet ingen af vore Medlemmer, da der er Arbejde nok andre Steder, har fundet Anledning til at søge til Mester Petersens Kødgryder. Derimod har Aktieselskabet haft mere Held med sig paa anden Maade, idet vor Afdeling har meddelt, at 3 Medlemmer af Arbejdsmandsforbundet yder Aktieselskabet den Assistance, de kan, og det maa de vel have Lov til. Den ene former Tromleringe og laver Kærner, en anden former paa Maskine og laver løst Arbejde, medens en tredie former Ristestænger og andet let Arbejde. Det hele synes saaledes at gaa meget godt for Aktieselskabet, og vort Forbund kan jo sagtens undvære den Fabrik. Det bedste ved det er, at Direktøren ikke har Ret i sin Opfattelse af, at der er Strejke, thi saa vilde det jo se lidt anderledes ud for de 3 nye Formere.

Paa J. Petersens Jærnstøberi har 4 Mand i ren Timeløn faaet denne hævet fra 60 til 63 Øre.

Paa Kobbersmed Nielsens Metalstøberi har en Mand faaet sin Timeløn hævet fra 60 til 62 Øre.

Hjørring. Den 29. Januar afholdtes Mæglingsmøde hos Aktieselskabet V. Brüel paa Krav om Akkordernes og de ansatte Timelønningers Forhøjelse. Sagen angik 9 Mand, men noget Resultat opnaaedes ikke. 1. Februar behandledes Sagen ved Timandsmøde. Timelønningerne forhøjedes med 45 Øre tilsammen. Akkorder paa Tromleringe forhøjedes med 5 pCt. Anden Forhøjelse af Akkorderne vilde man ikke gaa med til, under Henvisning til at Fortjenesten var upaaklagelig. Sluttelig tilbød Firmaet at give et Dyrtidstillæg paa 3, 2 og 2 Kr. pr. Uge til de 3 Formere, der tjente mindst. Tillidsmanden tilbød at slutte Sagen med et samlet Tillæg pr. Uge paa 9 Kr. Da Firmaet ikke vilde gaa med hertil, fik Sagen ingen endelig Afslutning. Maaske kan en Forhandling optages paany paa Aastedet.

København. Den 29. Januar afholdtes Mæglingsmøde paa De forenede Jærnstøberier i København paa Krav om Tillæg til rene Timelønninger til 6 Mand. Lønningerne var fra 70 til 78 Øre med et Gennemsnit af 72,7 Øre. De forhøjedes med 38 Øre tilsammen og ligger nu fra 74 til 86 Øre med et Gennemsnit af 79 Øre.

Den 30. Januar afholdtes Mæglingsmøde hos Aktieselskabet »Atlas« paa Krav om Tillæg til de ansatte Timelønninger for 32 Mand i Akkord. Gennemsnittet var 54,5 Øre, hvilket man tilbød at forhøje med 2,8 Øre, eller med 90 Øre tilsammen. Tilbudet modtoges ikke, og Sagen er derefter sluttet ved Timandsmøde den 1. Februar med et samlet Tillæg af 1 Kr. 28 Øre eller med 4 Øre pr. Mand. Gennemsnittet er derefter 58,5 Øre.

Den 25. Januar er afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Tillæg til rene Timelønninger hos Aktieselskabet Burmeister & Wain. Enighed opnaaedes ikke, hvorfor Sagen behandledes ved Timandsmøde den 1. Februar. Her paastod Tillidsmanden, at Sagen angik 51 Mand, medens Aktieselskabet mente 49. Sagen sluttedes med et samlet Tillæg paa 1 Kr. 50 Øre pr. Time. I Oktober 1916 var Gennemsnittet for 57 Mand 78,4 Øre, og maa antagelig nu være ca. 3 Øre højere.

Den 12. Januar afholdtes Mæglingsmøde hos Firmaet Bonnesen & Danstrup paa Krav om Tillæg til rene Timelønninger for 12 Mand. Enighed opnaaedes ikke. Sagen er senere sluttet ved Timandsmøde den 1. Februar med et samlet Tillæg af 36 Øre pr. Time. I Oktober 1916 var Gennemsnittet for 10 Mand 74,2 Øre.

Næstved. Paa De forenede Jærnstøberier afholdtes den 16. Januar Mæglingsmøde paa Krav om 15 pCt. Tillæg til Akkorderne, gældende som Dyrtidstillæg, samt paa Krav om Forhøjelse af en ren Timelønning. Der opnaaedes ikke Enighed, men da Sagen den 1. Februar behandledes i Timandsudvalget, afsluttedes den med følgende:

»Mellem Mæglings- og Timandsmødet var der opnaaet Enighed om den rene Timelønning. Den var 64 og forhøjedes til 69 Øre. Videre skal den paagældende Former hver Maaned have udbetalt et Overskud, der skal udgøre, at hans samlede Fortjeneste bliver lig Gennemsnittet af den Fortjeneste, der oppebæres af de 10 bedst lønnede Formere ved Akkordarbejdet. Med tilbagevirkende Kraft fra 18. Januar, og gældende til 1. Februar 1918, ydes der hvert Medlem, der arbejder i Akkord, et Dyrtidstillæg af 3 Øre pr. Time. De Akkordpriser, der er for smaa, skal der to Gange maanedlig ske en Revision af. Formerne samler disse Akkorder sammen, og de nye Priser faar tilbagevirkende Kraft for det udførte Arbejdes Vedkommende«.

Odense. I Tilslutning til Meddelelsen i forrige Nummer, om Resultatet af Mæglingsmødet hos H. Rasmussen & Co., skal meddeles, at en Modelformer ogsaa har faaet sin Timeløn hævet fra 67 til 70 Øre, ligesom de øvrige timelønnede Formere.

Den 25. Januar er der i Odense afholdt Mæglingsmøde paa forskellige Krav for Medlemmerne, der arbejder hos Allerups Eftflgr., Aktieselskabet Brandt & Co. og paa »Phønix«. Der opnaaedes ikke Resultat paa noget af det, men ved Timandsmøde den 1. Februar skete følgende:

Hos Allerups Efterfølger findes fast Prisliste paa saavel Haand- som Maskinformeriet, og de var ikke udløbne. Der gives indtil videre for Haandformeriet 3 pCt. og for Maskinformeriet 6 pCt. i Dyrtidstillæg. To Modelformeres Timeløn forhøjedes fra 67 til 72 Øre, og en Maskinformer i ren Timeløn fik denne forhøjet fra 56 til 60 Øre.

Hos Aktieselskabet Brandt & Co. fandtes fast og endnu gældende Prisliste for Maskinformeriet. Direktøren erklærede, at han pr. Honnør, alt i Løbet af 1916, havde forhøjet denne Prisliste med ca. 20 pCt. Den er gældende til Nytaar 1918; men Tillidsmanden erklærede, at nævnte Forhøjelse kun androg ca. 12 pCt. Prislisten gaves et yderligere Dyrtidstillæg paa 10 pCt. For Rørformning, der er Haandarbejde, ydes ogsaa 10 pCt. i Dyrtidstillæg til de forefindende Akkorder, medens der til det øvrige Haandformeri ydes et Tillæg paa 6 pCt. En Modelformers Timeløn forhøjedes fra 62 til 70 Øre.

Paa Fabriken »Phønix« tilbød man at forhøje en Modelformers Timeløn fra 67 til 72 Øre. En anden ren Timelønning tilbød man at forhøje fra 66 til 68 Øre, medens der sagdes nej til en tredie ren Timelønning, men tilbød man at give den paagældende Akkord. Hermed sluttedes disse Spørgsmaal. Samtlige Akkorder tilbød man at forhøje med 3 pCt., men det kunde ikke modtages, hvorfor Tillidsmanden forlangte dette Spørgsmaal taget tilbage til fornyet Behandling mellem Parterne, hvilket skete.

Det skal føjes til, at paa det forannævnte Mæglingsmøde gik en Strid om en Akkordpris, hvorom Firmaet havde ført Klage, i Orden.

Hos Jærnstøber C. Berg skulde der ogsaa være ført en Forhandling om Forhøjelser, men det blev der intet af, idet Berg, der iøvrrgt har Overenskomst med Forbundet, havde meddelt til Afdelingen, at han var indtraadt i Sammenslutningen, men at han iøvrigt var villig til at give samme Forhøjelser, som der vilde ske paa de øvrige Fabrikker. Forhaabentlig er dette sket.

Randers. Hos Aktieselskabet »Strømmen« har 3 Medlemmer, der arbejder i Akkord, faaet deres ansatte Timeløn hævet med 2 Øre pr. Mand.

Stege. Hos Firmaet Smith & Skærbæk arbejder 2 Medlemmer i ren Timeløn. De har faaet denne hævet fra 47 til 50 Øre. De erholder desuden 2 Kr. 50 Øre pr. Mand ugentlig i Dyrtidstillæg.

Silkeborg. Fra denne Afdeling meddeles, at vore derværende Medlemmer i de sidste Par Uger har ført Forhandlinger med Firmaet Zeuthen & Larsen om Forhøjelser af de bestaaende Akkorder. Jævnt gode Resultater er indtil Dato opnaaet, og der fortsættes med Forhandlingerne.

Sorø. Hos Firmaet Lunge & Søn udviste Statistiken for Oktober 1916, at 3 Maskinformere, der vel arbejdede i Akkord, holdtes nede paa en ansat Timeløn af 38 Øre. Fabrikanten afviste et Krav om en Forhøjelse, og en Mæglingsbegæring blev derfor afsendt. Forinden Mæglingen kom i Stand, besindede Hr. Lunge sig og forhøjede de 3 Timelønninger til 42 Øre, og han opnaaede derved at faa Fred — foreløbig.

Svendborg. Afdelingen meddeler om Afslutningen af en Revision af Akkorderne paa De forenede Støberier følgende:

Alle Akkorder er forhøjede med 10 pCt. Derefter er yderligere en Del løst Arbejde forhøjet med fra 5 til 20 pCt., og 25 Gibsparter med fra 5 til 8 pCt. 51 Medlemmer i Akkord har faaet deres ansatte Timelønninger forhøjet med 1 Kr. 70 Øre tilssammen. 3 Medlemmer i ren Timeløn har faaet denne forhøjet fra 62 til 65 Øre.

Paa samme Fabrik er den 27. December 1916 afholdt Mæglingsmøde paa Krav om Fjernelse af en Mand fra en Mesterplads, idet man hævdede, at de Betingelser for at have en Mester paa den Plads, og som tidligere havde været Tilfældet, nu ikke længere var til Stede. Enighed opnaaedes ikke, hvorfor Sagen behandledes ved Timandsmøde den 1. Februar. Fabrikken hævdede her, at den for det første ikke kunde undvære den Mand paa den Plads, men at den flere Gange havde tilbudt Formerne en Forhandling om Regler for Oplæringen af de voksne Lærlinge, men at disse stadig afviste dette. Endelig Afslutning fik Sagen ikke. Sammenslutningen krævede Klagen afvist som ubegrundet, men det vilde Forbundet ikke gaa med til, men derimod til at se Tiden an, og derfor toges Klagen indtil videre tilbage.

Skive. I Fortsættelse af Meddelelserne om Lønforhandlingerne paa Skive Jærnstøberi, hvilke har været omtalte i Fagbladet for September og November f. A., kan nu føjes til, at Afdelingen har meddelt om Afslutningen deraf: Det gangbare Arbejde er forhøjet

med fra 10 til 30 pCt. paa Akkorderne. Videre er der givet Løfte om Ordning af forskellige Forhold vedrørende Støberiet.

Vejle. Hos Firmaet C. M. Hess er de Forhold, hvorunder Tillidsmændene fra begge Støberiafdelingerne virker, saa ideelle, at de begge har nedlagt deres Mandat, og ingen af de andre ca. 100 derværende Medlemmer synes tilbøjelige til at tage Gerningen op.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Vejle. Timelønnen hos Gørtlermester L. Petersen er hævet med 5 Øre pr. Time for hver af de der beskæftigede 2 Mand. Derved er Gennemsnitstimelønnen bragt op fra 57,5 til 62.5 Øre, og dertil udbetales et ugentlig Dyrtidstillæg af 2 Kr. pr. Mand.

Fra Begyndelsen af d. M. har Gørtler Ansgar Hansen, Grejsdalsvej 3, 1. Sal, overtaget Stillingen som Formand og Kasserer for Vejle Afdeling.

Aarhus. Hos Gørtlermester Lund i Klosterstræde har de der beskæftigede 7 Mand rejst Lønkrav med det Resultat, at Timelønnen for 5 Mand er hævet med 5 Øre pr. Time, og to Mand med Ugeløn har faaet denne hævet fra 40 til 43 Kr. Forhøjelsen andrager ialt ca. 35 Øre pr. Time, og Gennemsnitstimelønnen er nu paa 68,5 Øre.

Tidligere Kasserer, A. Nielsen, Øst Boulevarden 11 F., 4., har nu ogsaa overtaget Hvervet som Formand for Afdelingen.

Horsens. Hos Kobbersmed Chr. Nielsen, Hestedamsgade, har de der beskæftigede 3 Medlemmer af vort Forbund fremsat Krav om Tillæg til Timelønnen, uden at der kunde opnaas Enighed. Gennemsnitstimelønnen var 53,3 Øre, uden Adgang til Akkordarbejde. Paa et i den Anledning afholdt Mæglingsmøde den 7. Februar d. A. enedes man om, at de 2 Mand udelukkende skulde arbejde i Akkord, medens den 3. Mands Timeløn blev hævet med 4 Øre pr. Time, og at han overalt, hvor det var muligt, skulde have Akkord.

Mæglingsmøde. Den 2. Februar d. A. afholdtes hos Metalvarefabrikant N. Børresen, Holtegade 5, Mæglingsmøde foranlediget af, at Børresen ved et Medlems Afgang fra Værkstedet havde tilbageholdt 15 Øre pr. Time for ialt 42 Timer. Da der paa Mæglingsmødet ikke kunde opnaas Enighed om Udbetalingen, henvistes Sagen til Timandsmøde.

Paa Københavns Lampe- og Lysekronefabrik, St Kongensgade 63, er Timelønnen forhøjet med 5 Øre pr. Time for hver af de der beskæftigede 7 Medlemmer af Organisationen. Gennemsnitstimelønnen er dermed bragt op fra 65,7 Øre til 70,7 Øre.

De paa Fabrikken beskæftigede Kvinder, som tidligere alle var uorganiserede, er nu alle organiseret i Kvindeligt Arbejderforbund.

Metalvarefabrikant Viggo Hansen, Læderstræde 24, Kj., har nu ordnet sit Forhold til vor Organisation.

Arbejdskort. I Henhold til en paa den ordinære Generalforsamling i Københavns Afdeling den 28. Oktober 1916 tagen Beslutning om Indførelse af Arbejdskort, er der nu til Afdelingens Medlemmer udsendt et Cirkulære om, at Beslutningen er ført ud i Praksis, d. v. s., at alle Medlemmer, saavel arbejdende som arbejdsløse, forinden der søges Arbejde paa nogen Arbejdsplads, personlig maa henvende sig paa Foreningens Kontor for at forhøre sig om Arbejdsforholdene, og forinden Arbejdet paa en ny Arbejdsplads paabegyndes, maa Medlemmerne afhente et Arbejdskort paa Foreningens Kontor og følge den paa Kortet givne Anvisning.

Spørgeskemaer. Om Løn- og Akkordforholdet har Forbundet udsendt Spørgeskemaer over hele Landet, og vi beder indtrængende alle Medlemmer om at udfylde disse nøjagtig og indsende dem senest den 10. Marts d. A.

Arbejdsløsheden i Januar 1917.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	6	0
— anmeldt i Løbet af Maaneden	5	0
Anvist Arbejde af Arbejdsløshedskassen ..	4	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	5	0
Ledige Dage i Maaneden	61	0
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	2	0

Metaltrykkere.

København. Sølvvarefabrikant C. C. Hermann er indgaaet paa at hæve Timelønnen for sine 2 Sølvtrykkere med 10 Øre pr. Mand, saaledes er en 5 Øres Forhøjelse traadt i Kraft fra midt i Januar og yderligere 5 Øre fra midt i Marts; derved bliver Timelønnen henholdsvis 83,5 Øre og 100 Øre. Der arbejdes kun i ren Timeløn.

Hos Benedict Møller har 4 Mand faaet hævet Timelønnen med 4 Øre pr. Mand, fra 56 til 60 Øre.

Hos T. Baagøes Eftflgr. er Timelønnen hævet for 1 Mand med 4 Øre, fra 71 til 75 Øre. Ren Timeløn.

Samtlige Elektropletfabrikanter indenfor Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, der i Oktober f. A. gav sine Arbejdere et Dyrtidstillæg af 5 pCt. af Ugefortjenesten, har fra Januar d. A. hævet dette med yderligere 5 pCt.

Fredericia. Hos A/S E. Voss er Timelønnen hævet for 1 Mand med 9 Øre pr. Time, fra 51 til 60 Øre, 3 Mand med 6 Øre, fra 44 til 50 Øre, og 2 Mand, der nylig er udlærte, fra 38 til 45 Øre. Der arbejdes overvejende i Akkord.

Smede og Maskinarbejdere.

Timelønsforhøjelser. Hos Fabrikant Nielsen, Skovmøllen, Kolding, har 6 Mand fornylig faaet deres Timeløn hævet fra 65,0 til 68,4 Øre.

Paa Holstebro Jærnstøberi og Maskinfabrik har 8 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 46,8 til 50,6 Øre.

Reparatørerne paa Kjærs Mølle og Langes Textilfabrik i Aalborg har faaet et hidtidigt Dyrtidstillæg paa henholdsvis 6 og 8 Kr. pr. Maaned konverteret med 10 Øre pr. Time og 5 Kr. pr. Uge i Lønforhøjelse.

Hos Smedemester Vesteraa i samme By har 8 Mand faaet Timelønnen forhøjet fra 55,0 til 59,9 Øre, og hos Smedemester Krøyer har 2 Mand faaet hver 3 Øre.

Paa Cementfabrikkerne ved Mariager Fjord er der, som meddelt i sidste Fagblad, foregaaet en Forhøjelse af Gennemsnitstimelønnen med ca. 4 Øre, saaledes at den nu er 57 Øre paa alle Fabrikker.

Paa Aarhus elektriske Sporvej har 4 Mand faaet deres Timeløn hævet til 58 Øre + 2 Kr. i ugentligt Dyrtidstillæg.

13 Mand paa Skive Jærnstøberi fik ved et Mæglingsmøde den 9. Januar 58 Øre til Fordeling til Timelønnen, hvis Gennemsnit før Forhøjelsen var 47,6 Øre.

Mellem Københavns Kommune og Københavns Afdeling 1 er der truffet fornyede Aftaler for de Smede og Maskinarbejdere, der beskæftiges paa Kommunens Hospitaler og Stiftelser. Det fastsattes, at en Ugeløn paa 36 Kr. 50 Øre skulde afløse den hidtidige Lønskala, der laa paa en Timeløn fra 55 til 67 Øre, ligesom der lovedes Indførelse af Akkord.

Endvidere er der mellem samme Parter truffet Aftale om, at Timelønnen paa Københavns Gasværker forhøjes fra 67 til 76 Øre, og de 9 Øre fik tilbagevirkende Kraft til 1. Oktober.

Hos Smedemester L. Hansen, Frederiksberg, mægledes den 15. Januar paa et Lønkrav fra 2 Svende, der begge fik et Tillæg af hver 5 Øre pr. Time.

Hos Schulstad & Ludvigsen, København, har 6 Mand faaet deres Timeløn forhøjet fra 65 til 73 Øre.

Hos F. Bülow & Co., København, har 13 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 71 til 81 Øre, og hos Entreprenørfirmaet Christiani & Nielsen har 10 Mand faaet Gennemsnitstimelønnen hævet fra 65 til 85 Øre.

Ved et Mæglingsmøde den 23. Januar fik 42 Mand paa De forenede Jærnstøberier i Næstved 95 Øre til Fordeling pr. Time.

Paa Privatbanerne i Aalborg er Timelønnen forhøjet med 5 Øre pr. Mand og Time, saaledes at Gennemsnittet nu er 52,0. Akkordpriserne er forhøjede med 10 pCt.

I Holstebro er der opnaaet Enighed med de derværende Smedemestre om en ny Overenskomst, hvorefter Minimallønnen forhøjes fra 38 til 46 Øre, ligesom samtlige Timelønninger, der ikke er stegne i 1916, ogsaa forhøjes med 8 Øre pr. Time.

Hos Fabrikant Mahler i Vejle er Timelønnen hævet med 5 Øre, hos Møller & Jochumsens Filial med mellem 3 og 4 Øre, og paa Firmaet C. M. Hess's Fabrik A er Timelønnen forhøjet med 1 Øre pr. Mand, og fremtidig gives et Tillæg af 8 pCt. til Ugelønnen.

Ved et Mæglingsmøde den 12. Februar hos Fabrikant P. Nordsten i Hillerød opnaaedes der Enighed om, at 35 Mand skulde have deres Timeløn forhøjet med ialt 85 Øre. Gennemsnitslønnen var før Forhøjelsen 48,4 Øre.

Voldgiftskendelser angaaende Gas- og Vandpriskuranten. Brødrene Thofner har udført Sanitetsanlægget paa »Montebello« ved Helsingør, og der opkom da Strid om, hvorvidt dette Arbejde skulde betales med 5 pCt. i Henhold til Tillægget til nævnte Priskurant eller ikke. Sagen forligtes paa den Maade, at det omstridte Beløb deltes, saaledes at der efterbetaltes 2½ pCt.

Hos Gas- og Vandmester Theisen har der verseret en Strid om Betalingen for Anbringelsen af Cisterneknægte i Rabitz. Mesteren var dog villig til at give mere for dette Arbejde, end naar Anbringelsen fandt Sted i Træværk eller Vægge og almindelig Mur. Sagen forligtes derfor med, at der betaltes 1 Kr. pr. Par.

Mæglingssager. Værkstedsledelsen hos Firmaet F. L. Smidth & Co. vilde indføre den Ordning, at Arbejde, hvor Materialet viste Fejl under Bearbejdelsen, saaledes at det maatte kasseres, kun skulde betales med Timeløn. Dette protesterede Svendene imod, og foranlediget ved et konkret Tilfælde afholdtes Mæglingsmøde den 17. Januar. Her blev Resultatet, at det paagældende Arbejde, en Remskive med Støbefejl i Navet, betaltes med fuld Akkordpris.

Den 15. Januar mægledes hos Smedemester Blücher, fordi denne havde tilbageholdt Overskud for en Mand, der havde taget en anden Plads. Under Hensyn til de foreliggende Omstændigheder udbetaltes det forlangte Beløb.

Forhøjelse af Priserne for Gas- og Vandledningsarbejde i København. Efter omtrent et Aars Forhandlinger er der opnaaet Enighed om en Revision af den i København bestaaende »Priskurant for veludført Gas- og Vandledningsarbejde«. Akkordpriserne er forhøjede med gennemgaaende ca. 10 pCt., og den ny Priskurant er færdig paa Trykkeriet og til at faa til Købs i Københavns Afdeling 1.

Timandsmøde. Timandsmøde afholdtes 31. Januar. Ved dette behandledes følgende 2 Sager:

1. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod Smedemester Th. Therkildsen, Hobro. Krav om Udbetaling af 40 Kr. fortjent Arbejdsløn til en Svend. Da ingen af Parterne var til Stede, og Sagen derfor ikke forelaa tilstrækkelig oplyst, afgjordes den derhen, at der med det samme udbetaltes 25 Kr. af det forlangte Beløb.

2. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod A/S Burmeister & Wain. Strid om Prislistens Bestemmelser vedrørende Betalingen for Mahlsætning. Man enedes om, at Forbundet trak visse Krav i Henhold til § 7 tilbage, imod at der mellem Parterne optages en Forhandling om en Forhøjelse af Prisen i Prislistens § 4, Side 81.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Thisted. D'Hrr. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade, og Maskinfabrikant M. Christensen.
5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
7. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.
8. Holger Jensen & Co., Vesterbrogade 80, der nægter at betale et Medlem hans tilgodehavende Timeløn.
9. Smedemester Aage Andersen, Fabrikken »Autor«, Vesterbrogade 126, København.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917,

3) at man overfor Københavns Magistrat har stillet Krav om Genantagelsen af 2 Mand paa Sundby Gasværk, førend der antages andre til Gasværkets Smedeværksted.

Blokade i Askov ved Vejen. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen i Jylland, er blokeret. Han har dels en udpræget Forkærlighed for Uorganiserede, dels Uvillie imod at indgaa paa samme Overenskomst som de øvrige Mestre i Vejen.

Arbejdsstandsning paa Raadvaddam. Paa Raadvaddams Fabrikker opstod der Lørdag den 6. Januar en Konflikt, der bevirkede, at Smedene forlod Fabrikken. Anledningen var, at Direktør Brincker uden Forhandling krævede den Ordning gennemført, at Smedene og Presserne skulde reparere Maskiner og Værktøj uden Vederlag, og samtidig bebudede en Reduktion i de gældende Akkordpriser for russiske Økser.

Efter at Hovedbestyrelsen og Afdelingen havde krævet, at Arbejdet skulde fortsættes og Medlemmernes Klager fremsættes ad voldgiftsretlig Vej, efterkom Medlemmerne Kravet, og der blev derefter forlangt Mægling angaaende de paaklagede Forhold, der foruden de forannævnte angik Krav om en Priskurantforandrings Fremme, Klager over en Lukning af Portene, saa at Arbejderne i Spisetiden hindredes i at komme ud, en uheldig Ordning for Købet af Øl til Maaltiderne, samt endelig et Par Spørgsmaal om Røg i Smedien og daarligt Vaskevand.

Ved Mæglingen opnaaedes Enighed, hvorefter Kravet om, at Værktøjet og Maskinerne skulde repareres uden Betaling, toges tilbage, Priskurantforhandlingerne skulde tilendebringes i Løbet af 3 Uger, og Spørgsmaalet om de russiske Økser henvises til samme Forhandling. Ligeledes bragtes Spørgsmaalet om Portens Lukning og Ølletts Udlevering til Afslutning paa tilfredsstillende Maade, og for Røgplagen og Vaskevandets Vedkommende afgav Direktør Brincker Erklæring om disse Ulempers Afhjælpning.

Arbejdsstandsning paa Vejle Bolte- og Møttrikfabrik. Ca. 3 Uger før Jul henvendte Smede og Maskinarbejderne sig til Direktøren for Vejle Bolte- og Møttrikfabrik med Anmodning om en Lønforhøjelse, og de fik den Gang det Svar, at efter Nytaar, naar der var gjort Status, kunde de komme igen. Dette skete saa, og de henvendte sig paany Lørdag d. 27. Januar med fornyet Anmodning, men blev nu afvist i en meget hoven Tone og bl. a. med Bemærkning om, at »var de ikke fornøjede med det, de fik, kunde de gaa«.

Efter dette Svar forlod de Fabrikken, og da Afdelingsformand Thomsen derefter henvendte sig til Direktøren med Forespørgsel, om det ikke var bedst at faa den Sag ordnet, var Direktøren endnu saa højt oppe, at han ikke følte Trang til Forhandling. Han erklærede nemlig, at han »kunde ingen Materialier skaffe, saa der var ikke noget at forhandle om«. Man aftalte dog samtidig, at begge Parter nu vilde indberette Sagen til Organisationerne, og ved et Møde mellem Smedeforbundet og Sammenslutningen Onsdag d. 31. Januar var Sagen Genstand for Omtale, og man enedes om, at Sammenslutningen vilde forlange Arbejdsstandsningen hævet, da det erkendtes at være uberettiget af Direktør Brincker at svare Arbejderne, som han havde gjort. Dette meddeltes Afdelingen i Vejle med Skrivelse af 2. Februar, men de 13 Smede, som havde forladt Arbejdet den 27. Januar, mente, at saaledes som Direktøren havde opført sig, burde det være ham, som kom til dem med Anmodning om at faa Arbejdet genoptaget.

Efter dette skete der atter Henvendelse til Sammenslutningen, og der blev truffet Aftale om, at Brincker skulde tilkalde Arbejdernes Tillidsmand for at træffe Aftale om Arbejdets Genoptagelse, og dette skete derefter Torsdag d. 15. Februar.

Strejken hos Sølvvarefabrikant Cohr i Fredericia. Som det vil erindres, var der først i September Maaned f. A. en kort Arbejdsstandsning, som endte med det Resultat, at Fabrikant Cohr maatte lægge ca. 6 Øre gennemgaaende paa Timelønningerne, men siden var den samme Fabrikant ikke god at komme nær. Han fortsatte med sine Chikanerier overfor Svendene, som den 22. November f. A. i et Antal af 4 nedlagde Arbejdet, og Mekanikerne forlangte:

1. 10 Øre lagt til Timelønnen.
2. Anskaffelse af en Garderobe.
3. Værkstedet ordentlig opvarmet.

4. Indretning af et Spiselokale eller Ret til at indtage Maaltiderne paa Værkstedet.
5. Overarbejdet betalt efter Fælles Værkstedsregler.

Det trak ud med denne Arbejdsstandsning, men paa Slutningen af Aaret kom dog Fabrikant Cohr i Tanker om, at det var bedst at forsøge paa at faa en Ordning, hvorfor han henvendte sig skriftlig til Forbundet. Det kom derefter til en Forhandling mellem Forbundets Formand og Repræsentanter for Hr. Cohr Mandagen den 8. Februar. Skønt Mødet var aftalt med ham selv, mødte han dog ikke, men sendte en saakaldet Direktør, Hr. Møller, samt en Staalgravør, Johnsen, der fungerer som en Slags Formand paa Værkstedet. Det viste sig, at de to Repræsentanter i og for sig ikke havde Bemyndigelse til at gaa ind paa noget, uden hvis Arbejderne ønskede at underkaste sig Hr. Cohrs Villie, og derfor maatte Resultatet blive lig Nul. Nu fortsattes Arbejdsstandsningen i nogen Tid. En Aftale om, at Firmaet, efter at have faaet vore skriftlige Forslag, som tilstilledes det umiddelbart efter Forhandlingerne, skulde kalde paa vor Afdelingsformand til videre Forhandling, blev ikke holdt fra Firmaets Side, hvor man i det hele taget ikke tager det saa nøje med givne Ord og Løfter, og Arbejdsstandsningen fortsattes derefter, indtil Firmaet paany indbød til en Forhandling med vor lokale Afdelingsformand. Denne fandt Sted den 5. Februar, og Arbejdsstandsningen sluttede med følgende Overenskomst, hvormed Timelønnen atter hæves 3 à 5 Øre:

Arbejdsstandsningen paa A/S C. M. Cohrs Sølvvarefabrik i Fredericia bringes til Ophør paa følgende Betingelser:

De forhaandenværende Arbejdere gaar i Arbejde i følgende Orden:

1. L. Klüver..... 70 Øre pr. Time.
   Jepsen..... 60 — - —
   Thomsen..... 55 — - —
   Andersen..... 55 — - —
2. Over-, Nat- samt Søn- og Helligdagsarbejde betales i Henhold til de for Jærnindustrien gældende »Fælles Værkstedsregler«.
3. Arbejdstiden paa herværende Fabrik er 9½ Time daglig, eller 57 Timer ugentlig, og hvad Arbejde der kræves derudover, betales som Overarbejde.
4. Uoverensstemmelser af faglig Karakter behandles efter samme Regler som er gældende mellem Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jærnindustrien.

Fredericia, den 5. Februar 1917.

Carl M. Cohr. *S. Degnegaard.*

Vi faar nu at se, om Hr. Cohr efter denne Omgang vil kunne holde Fred med sine Folk. Vor Afdeling oplyser nemlig, at han var nærmest rasende, da han skulde skrive under paa Dokumentet.

Konflikt eller ikke. Som bekendt indehaves Aarhus Vognfjederfabrik af en Mand, Mejerijer Jensen, der er mere bekendt for sit eksalterede Gemyt end for sine øvrige Egenskaber som Arbejdsgiver.

Han har gentagende, naar der har været Splid paa hans Virksomhed, erklæret, at nu vilde han ikke drive Fabrikken længere, da den bestandig gav Underskud. Denne Forsikring har dog hidtil virket som et Forsøg paa at stille et Fugleskræmsel op overfor de paa Fabrikken beskæftigede Arbejdere, idet Hr. Jensen samtidig har gjort alt muligt for at tvinge Folkene til at genoptage Arbejdet eller udføre det paa de Betingelser, som passede ham.

Nu er der igen sket det ikke særligt sensationelle, at der paa Fabrikken var opstaaet en Strid om Pasningen af en Lokkemaskine, der førte det Resultat med sig, at Mejerijer Jensen Lørdag d. 10. Februar, efter og af en ganske meningsløs Aarsag at have afskediget Tillidsmanden og uden Held beordret 2 forskellige Mand til at betjene Maskinen, gik hen og standsede Motoren og sagde til Folkene, at nu kunde de gaa.

Der var saaledes intet Valg og Fabrikejeren erklærede senere overfor Formanden for Aarhus Afdeling, F. F. Samuelsen, at det var godt, at det var gaaet saaledes. Nu havde han i Løbet af de sidste 4 Aar sat en Formue til paa denne Fabrik, og naar han havde holdt den gaaende saa længe var det af Hensyn til Arbejderne.

Den sidste Oplysning vil vel næppe forekomme særlig troværdig, men et er vist, nemlig at der endnu ikke er indløbet nogen Klage fra Sammenslutningen af Arbejdsgivere over Arbejdsstandsning paa Aarhus Vognfjederfabrik, saa det kunde jo tyde paa, at Mejerijer Jensen virkelig har standset sin filantropiske Virksomhed.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

En Konflikt paa Lyngby Staalvarefabrik. Paa Lyngby Staalvarefabrik, der navnlig beskæftiger sig med Tilvirkning af russiske Økser, opstod der den 12. Januar en Konflikt, fordi Fabriken uden Varsel afskedigede sine Slibere og gav dem Besked paa, at de senere enkeltvis kunde henvende sig paa Fabrikken. Fra Firmaets Side hævdedes, at Standsningen skyldtes den Omstændighed, at Økseproduktionen skulde ophøre eller dog indskrænkes, og at Presserne skulde repareres, samt at Sliberne selv havde været klare over, at Standsningen vilde indtræde.

Dette indrømmede Sliberne ogsaa, idet de dog hævdede, at Fabriken ogsaa tidligere havde været saa udgaaet med pressede Økser, uden at der standsedes i Sliberiet, og at Fabriken havde ladet dem møde paa Arbejdet for straks at sende dem hjem, og endelig fastholdt de at ville genantages i Forhold til Anciennitet og ikke efter Fabrikkens vilkaarlige Skøn.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Formerforbund.						
1878	Brogaard, Anders N.....	Thisted	27. 3 88	Middelfart	2. 2.16	Fredericia	2. 9.16
1934	Christensen, Chr. Oluf.....	Vejle	6. 5.90	Vejle	1. 4.16	Horsens	29. 7.16
2068	Damgaard, Aksel	Barit	7.10 90	—	27. 8.16	Vejle	9. 9.16
2011	Fagerlund, William Chr. ...	København	8. 4.79	Svendborg	12. 2.16	Svendborg	8. 7.16
119	Gunst, Carl.....	—	12. 7.64	Nykøbing M.	1.12 91	Nykøbing M.	29. 7.16
1818	Holm, Frederik	Odense	15. 7.91	Odense	23 10.15	Odense	20.10 16
1872	Lind, Niels A. J.	Kristrup	27. 8.76	København	24. 1.16	Hovedkont.	11. 3.16
1716	Lubek, Poul	Wzdril	27. 6.88	Fredericia	1.11.14	Fredericia	10. 6.16
1817	Madsen, Carl Chr.....	Brænderup	28. 8.95	Odense	19.10.15	Odense	29. 7.16
1589	— Hans M.	Esbjerg	5. 3.89	—	20. 9.13	—	25. 9.15
112	Nielsen, Carl V.....	Slagelse	19.11.90	Slagelse	26. 7.09	København	22. 5.15
2093	— N.....	Vejen	25. 7.85	Odense	30. 9.16	Odense	14.10.16
1944	— N. Chr.....	Skarum	11. 3.85	Nykøbing M.	1. 5.16	Nykøbing M.	17. 6.16
1705	— Oskar	Fredericia	25. 7.95	Odense	16.10.14	Nakskov	30. 9.16
953	Poulsen, Fredr. Chr.....	Aalborg	12. 2 53	København	1. 9.96	Hovedkont.	1. 4.16
2072	Rasmussen, Alfr. Chr.....	Rørup	30.12.91	Odense	1. 9.16	Odense	1.10.16
2099	— Alfr. C.....	Skamby	23. 9.96	—	1.10.16	—	28.10.16
1038	— And. Chr.	Svendborg	3. 5.79	Svendborg	1. 1.95	Skanderborg	16. 9.16
1408	— Hjalm. Chr.....	København	13. 7.81	København	29. 7.11	København	1. 4.16
1962	Schiødt, H. P.	Allesø	28. 4 88	Odense	20. 5.16	Odense	20.10.16
1892	Sørensen, Julius	Nakskov	16. 2.84	Nakskov	1. 2.16	Nakskov	30. 9.16
570	Thomsen, Jens Chr.	Nørup	18. 9.81	Vejle	1. 2 07	København	25.12 15
1611	Vonge, Henr. J.....	Erritsø	28.12.84	Fredericia	1.10.11	Fredericia	2. 9.16
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
17974	Andersen, Erik O. Lønholt	Blænstrup Sogn	30. 3.96	Aalborg	3. 4.16	Kbhvn. Afd. 1	4.11.16
19637	— Hans Chr. Kai.	Hyllested	25. 7.90	Aarhus	11. 4.16	Aarhus	29. 7.16
15047	Andresen, Johannes	Odense	26.10 88	Odense	6.11.07	Kbhvn. Afd. 1	14.10.16
2281	Adelson, Isedor.....	Christianstad	14. 7.94	Kbhvn. Afd. 1	28.10.16	„ „ 1	4.11.16
5498	Albrechtsen, Vilh. P. Emil..	København	17. 9.85	„ „ 1	3. 4.05	„ „ 1	4.11.16
917	Berg, O. C. L.....	Blidstrup	28.11.85	„ „ 1	2.10.15	Lyngby	16. 9.16
21637	Boesen, Hans P.....	Vejninge	27. 3.96	Stubbekøbing	23. 4.14	Aarhus	11.12.15
23599	Borch, Hans Peter ...	København	10. 5.96	Kbhvn. Afd. 1	21. 7.16	Kbhvn. Afd. 1	14.10.16
16457	Christensen, Aage L. M. P.	—	16. 5.82	Kom. Kedl. & Maskpf.	1. 1.05	„ „ 1	7.10.16
18987	— Carl Aug.	Aarhus	1. 8.97	Aarhus	5. 4.16	Aarhus	29. 7.16
14640	— Søren Alb. Chr.	København	6.12.96	Kbhvn. Afd. 1	5. 2.16	Kbhvn. Afd. 1	8. 7.16
16498	Carlsen, Dinius Chr. ...	—	29. 6.81	D. Arbejdsmds. Forb.	1. 1.12	„ „ 1	28.10.16
23830	— Otto Linde	Odense	28. 1.87	Kbhvn. Afd. 1	2.10.16	„ „ 1	30. 9.16
4302	Eilstrup, Hans P. B.....	København	4. 3.94	„ „ 1	30. 6.14	„ „ 1	11.11.16
23523	Fich, Hans Asmus Heinr.	Varde	26.11.92	„ „ 1	26. 6.16	„ „ 1	28.10.16
14413	Hansen, B. J.	København	18. 6.88	„ „ 2	26.10.07	„ „ 1	29. 7.16
18127	— Chr. Romell ...	—	24. 1.91	„ „ 1	13.12.10	„ „ 1	23. 9.16
21731	— Herluf.....	Aarhus	24.12.94	Silkeborg	1. 8.14	Aarhus	31.10.14
23920	— Johannes Herman	Kamstrup	15. 5.86	Kbhvn. Afd. 1	25.10.16	Kbhvn. Afd. 1	28.10.16
16724	— Ludvig Peter ..	Vordingborg	3.10 86	„ „ 1	24.11.06	„ „ 1	7.10.16
24084	— Otto F. K.....	Randers	5. 9.86	Aarhus	23.11.12	Aarhus	15. 7.16
14792	Hallstrøm, Oluf Sigfred...	Høkøpinge	27. 4.96	Malmø	10. 3.16	Kbhvn. Afd. 1	11.11.16
17386	Hedegaard, Carl.....	Langaa	17. 4.87	Aarhus	5. 2.16	Aarhus	18. 3.16
16466	Hoffmann, Viggo Frederik	Virum	18. 2.78	Kbhvn. Afd. 1	28. 4.16	Kbhvn. Afd. 1	28 10 16
2473	Houndinghous, Carl	Køge	1.10.94	„ „ 1	19.11.15	„ „ 1	7.10 16
8020	Hybel, H. A.	Korsør	16. 2.72	„ „ 1	20. 2.97	Holbæk	21.10.16
14750	Jensen, Anders Arnold M.	København	27. 9.94	„ „ 3	6. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	23. 9.16
24104	— Carl P. M.	—	1. 1.89	„ „ 5	5. 8.16	„ „ 1	23. 9 16
10204	— Chr. Thorvald..	Sandby	14. 1.97	Holbæk	17. 6.16	„ „ 1	21.10.16
5161	— H. P. F.....	Skagen	23. 5.92	Frederikshavn	25. 4.16	Frederikshavn	1. 7.16
5298	— Kai Edvard....	Middelfart	26. 5.97	Kbhvn. Afd. 1	6. 8.15	Kbhvn. Afd. 1	4.11.16
16042	— Niels Chr. Henry	København	6. 6.92	„ „ 1	19. 4 12	„ „ 1	4.11 16
10729	— Peter Sigfred J.	Nivaa	31. 7.97	„ „ 3	6.11.15	„ „ 1	7.10.16
12744	Jørgensen, Robert Simon .	København	30.11 93	„ „ 1	15. 1.16	Aarhus	2. 9.16
2853	Jakobsen, Jakob	Fannerup	25.10.90	Aarhus	17.11.11	Kbhvn. Afd. 1	7.10.16

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
15044	Johannesen, Georg Vald.	Københavnn	25. 6.90	Kbhvn. Afd. 1	20. 3.15	Kbhvn. Afd. 1	4.11.16
9998	Knudsen, Vilhelm	—	14. 2.95	„ „ 5	11. 4.14	„ „ 1	21.10.16
23023	Kragh, Chr. P.	—	19. 7.65	„ „ 1	19. 2.16	„ „ 1	23. 9.16
13527	Larsen, Leo Juul	Gilleleje	17.12.92	„ „ 1	23. 1.14	„ „ 1	11.11.16
23320	Lervik, Johan Eliasen	Onsø	8. 6.95	Kristiania	1. 4.16	„ „ 1	28.10.16
23549	Lundell, Rolf	Kristiania	16.10.86	Kbhvn. Afd. 1	17. 6.16	„ „ 1	7.10.16
18036	Lundgreen, K. G.	Løberød	16. 4.90	Malmø	2. 1.15	„ „ 1	4.11.16
10572	Malmer, Einer Chr. Jul.	Esbjerg	26. 2.88	Skanderborg	28. 8.15	„ „ 1	21.10.16
8325	Mikkelsen, Melchior Chr.	Pindstrup	8. 3.81	Randers	13. 9.02	„ „ 1	28.10.16
1564	Mortensen, Jørgen Carl.	Knudstrup	3. 7.87	Kbhvn. Afd. 3	16.11.07	Viborg	20. 6.15
23124	Nielsen, Carl Chr.	Københavnn	8. 8.95	„ „ 1	18. 3.16	Kbhvn. Afd. 1	21.10.16
13697	Neumeyer, Egon Harry Aug.	—	29.12.93	„ „ 1	27. 1.15	„ „ 1	14.10.16
23547	Olafsen, Niels Olaf	Kristiania	25. 1.89	„ „ 1	17. 6.16	„ „ 1	7.10 16
11310	Olsen, C.	Københavnn	3. 8.66	„ „ 1	19.11.98	„ „ 1	29. 7.16
23724	— Ch. Chr. S. J.	—	28.10.74	Berlin	22. 4.16	„ „ 1	16. 9.16
11160	— William Julius	—	27. 5.88	Kbhvn. Afd. 1	11. 4.14	„ „ 1	21.10.16
23796	Outzen, Aage Falk	—	23. 9.97	„ „ 1	20. 9.16	„ „ 1	21.10.16
602	Petersen, Charles	—	24. 9.93	Norge	22. 2.13	„ „ 1	19. 8.16
12470	— Chr. Emil	Aalborg	12.12.81	Aalborg	14. 7.15	„ „ 1	11.11.16
14495	— Hans Nielsen	Svendborg	28. 7.92	Kallundborg	9. 5.11	„ „ 1	21.10.16
22068	— Jens	Odense	6. 9.88	Silkeborg	18. 9.15	Aarhus	1. 7.16
6562	— Søren	Fjerritslev	27.11.89	Hobro-Assens	20. 6.13	Viborg	20. 5.16
11331	Sørensen, Oluf M.	Ringsted	30. 3.93	Kbhvn. Afd. 1	30. 4.12	Kbhvn. Afd. 1	23. 9.16
9187	— Peter	Aarhus	4. 3.93	Aarhus	23. 6.14	Aarhus	18. 7.14
16379	Schønfeldt, H. P. Christoffer	Københavnn	26. 5.92	Kbhvn. Afd. 1	24. 4.12	Kbhvn. Afd. 1	21.10.16
18501	Stald, Niels Severin	Nr. Neble	2. 9.79	Slagelse	9. 1.16	Slagelse	8. 7.16
5530	Svane, Mikkel S. B.	Ørby, Samsø	13.12.84	Kbhvn. Afd. 1	13. 4.05	Kbhvn. Afd. 1	8. 7.16
5041	Sveinson, Ingvar	Hirtsholmene	5. 5.14	Frederikshavn	7.11.14	Aarhus	27. 5.16
25007	Weberg, Otto Victor	Lund	22. 3.91	Kbhvn. Afd. 1	13.11.16	Kbhvn. Afd. 1	4.11.16
19158	Vestergaard, Thomas	Hansted	13. 4.94	Aalborg	18. 3.16	„ „ 1	7.10.16
8851	Westermann, Hans N. P.	Korsør	5.10.81	Kbhvn. Afd. 1	16. 8.02	„ „ 1	20.10.16
5315	Wienblad, Max Richard	Berlin	30. 9.96	„ „ 1	7. 8.15	„ „ 1	18.11.16

Efter en Række Forhindringer lykkedes det endelig Torsdag den 18. Januar at faa en direkte Forhandling med Firmaet, hvorefter der opnaaedes Enighed om, at Arbejdet den paafølgende Tirsdag kunde genoptages med 21 Slibere, der udtages efter Anciennitet paa Fabriken, ligesom der ydedes de Slibere, der ikke kom i Arbejde en Dags Dagløn for ikke at være varslede om Afskedigelsen.

Til Centralorganisationens Medlemmer.

I Henhold til den reviderede Arbejdsløshedskasselov maa der ved Medlemslisternes Udarbejdelse pr. 31. Marts ingen Restancer findes for det afsluttede Regnskabsaar. Medlemmerne erindres derfor om senest Lørdag den 31. Marts at have indbetalt Kontingent til og med denne Dato.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Formerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Genindmeldt
Nr. 678	Christensen,	S. P.	15. 1.16
- 446	Hansen,	Lorents	12. 3.16
- 692	—	Rudolf	21. 3.16
- 2022	Kiblowszki,	Alex M.	20. 7.16
- 1539	Madsen,	Hans M.	1.11.16
- 1304	Mathisen,	H. W. H.	15.11.15
- 426	Mikkelsen,	P. Chr.	13.12.15
- 1686	Nielsen,	Aage F. E.	8. 4.16
- 627	—	Albert C. H. C.	23. 2.16
- 112	—	Carl V.	13. 9.16
- 515	—	Hans P. A. C.	13. 5.16
- 1288	—	Herman C.	16.12.16
- 1412	—	J. N.	1. 5.16
- 467	Olsen,	Carl	23. 1.17
- 864	—	Theodor	2.12.16
- 1714	Petersen,	A. M.	21. 3.16
- 570	Thomsen,	Jens Chr.	21. 9.16
- 1368	—	Marius I.	1. 3.16
- 827	Vorm,	Peter	11.11.16

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	1327	O. M. Bruun	(Kbhvn. Afd. 1.)
-	2041	Alfr. Ulriksen	(— — 1)
-	5759	Joh. Fr. Braun	(— — 1)
-	9391	Chr. Petersen Kirkeby	(— — 1)
-	1530	Laurits Nielsen	(— — 2)
-	11564	Carl Chr. E. Nielsen	(— — 2)
-	15396	Vilh. L. E. Miiche	(— — 5)
-	19444	Poul Tønder	(— Anvisningsk.)
-	22565	A. H. Hansen	(Faaborg)
-	9956	J. K. Radtleff	(Frederikshavn)
-	9190	Jens Peter Olsen	(Næstved)
-	3767	E. Chr. Petersen	(Stubbekøbing)

Medlem Nr. 16514, Knud Esben Ohlendorff, og 547, L. Loft, har fundet deres Bøger.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	2448	Andersen,	Jens Chr.	8. 3.13
-	19126	Hansen,	Carl Viggo	14.12.12
-	13865	—	Jens P. Emil	1. 8.08
-	19587	Jensen,	Bernhard Fr.	11.11.11
-	12997	Nielsen,	J. C.	7.10.99
-	15769	—	Julius	1. 5.09
-	14047	—	Niels Chr. Arthur	14. 8.09
-	16639	Petersen,	Olaf Vilh. J.	26. 1.07
-	13681	Schmidt,	Carl Chr.	23. 4.04

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	2881	Andersen,	Niels Jørgen	3.10.14
-	2846	Appel,	O. Chr.	10. 4.15
-	5115	Berg,	Henry	19.12.14
-	12767	Christensen,	Einar Carl M.	19.12.14
-	21994	Erbs,	Chr. Viggo	29. 1.16
-	14672	Hansen,	Hans Christoffer	1. 1.16
-	21978	—	Hans Ferd.	26. 2.16
-	11335	Hald,	Martin Nielsen	12.12.14
-	13141	Hindborg,	Senius	25. 3.16
-	11835	Jensen,	Jens Anders	27. 2.15
-	21139	—	O. Cornelius	27. 2.15
-	9798	Jørgensen,	J. P.	10. 4.16
-	12730	Lundberg,	Otto Ferdinand	26. 2.16
-	8078	Mortensen,	Thorkild V.	4. 9.15
-	23634	Nielsen,	Poul Otto Joh.	5. 8.16
-	4024	Sørensen,	Ernst	8. 4.16
-	20001	Schumann,	Henry Ludv. Vilh.	10. 7.15
-	5874	Westergaard,	Orla	1. 8.14

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 10, 12. Aargang.

Det store Opgør.

Det har i mange Aar været anerkendt af de danske Arbejdere, at der ved Siden af vore faglige Organisationers Virksomhed for at højne de økonomiske Kaar maatte udfoldes en kommunal og politisk Virksomhed for at faa Indflydelse paa de offentlige Anliggender til Fordel for Arbejderklassen, og for at Magten kunde blive flyttet fra vore Udbyttere over i Hænderne paa det organiserede, arbejdende Folk.

Et Omraade, hvor vi med stort Held har sat vore Kræfter ind, er det kommunale Liv. Ved at vælge Arbejderrepræsentanter ind i Kommunalbestyrelserne har vi opnaaet en betydelig Indflydelse baade paa Arbejdsforhold og sociale Foranstaltninger. Forskellen paa Fortid og Nutid er iøjnefaldende i alle Forhold, der er underkastet kommunal Afgørelse, og det er ganske utvivlsomt, at alt vilde henligget i Fortidens Skikkelse, om vi ikke havde valgt Socialdemokrater ind i de kommunale Raad.

Et Blik paa Kommunernes Arbejds- og Lønvilkaar, paa Behandlingen af Alderdomsunderstøttede, Enker og Syge er tilstrækkeligt til at bibringe fornøden Overbevisning om Værdien af Arbejderklassens Deltagelse i de kommunale Valg. Og betragter vi den Tid, som er forløbet under den grufulde Krig, faar vi et endnu stærkere Vidnesbyrd om Værdien af en stærk socialdemokratisk Repræsentation. Mange Millioner Kroner er tilført Arbejderklassen som Dyrtidsforanstaltninger, men Tallene lærer os, at det var uhyre lidt, der ofredes, hvor Konservative og Moderate følte sig stærke; det var meget betydeligt, hvad der ofredes, hvor Socialdemokratiet havde Styrke.

Vor Magt har ikke været saa afgørende, som det havde været ønskeligt; meget er ikke gennemført, fordi de saakaldte borgerlige Partier havde Magten, og navnlig ser vi Resultatet af denne Magtfordeling paa Boligomraadet. I de fleste af Landets Købstæder saavelsom i Hovedstaden og paa Frederiksberg har Grundejerne ved Hjælp af de borgerlige Partiers kommunale Repræsentanter faaet tilvejebragt den Bolighød, der skulde være Midlet til at forhøje Huslejen og dermed Grundejernes Indtægt. Socialdemokratiet har arbejdet for at faa Befolkningen forsynet med kommunale Boliger, naar Bankerne og Grundejerne holdt sig tilbage, men Antisocialisterne har forkastet vort Partis Forslag, og nu ser vi Resultatet.

Der kan ikke være Tvivl om Arbejderklassens Interesse ved de Valg, der nu forestaar. Den Udvikling, som er foregaaet, maa ikke standses; hvad godt, der er skabt, skal bevares, og de Mangler, der er til Stede, skal afhjælpes. Overklassens Magtstilling har faaet sit Knæk, men ved Valget i Marts skal Magten helt flyttes; den skal erobres af det arbejdende Folk, af Socialdemokratiet.

Dette Resultat kan naas, hvis Arbejderne selv vil det, men Muligheden kan ogsaa forspildes ved Ligegyldighed. Dette maa imidlertid ikke ske; naar Valgresultaterne opgøres i Marts Maaned, bør de overalt vidne om vaagen Forstaaelse, om ærlig Klasseføelse og om sund, politisk Sans hos Arbejderklassens Kvinder og Mænd.

Enhver Arbejder og Arbejderhustru maa møde ved Valget, stemme med Socialdemokratiet og dermed bidrage til Sejren og Frigørelsen.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 5 MARTS 1917 3. Aarg.

En Forhandling mellem Hovedorganisationerne.

Onsdagen den 14. Marts traadte Forretningsudvalgene for Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund sammen til et Møde, hvortil Arbejdsgiverforeningen havde indbudt ved en Skrivelse til Arbejdernes faglige Hovedorganisation, dateret 3. Marts.

Paa den Maade, som dette Møde og Skrivelsen til Fagforbundene var bragt til Offentlighedens Kundskab, var der vakt et stærkt Røre, og Masser af Mennesker saa med ikke ringe Spænding hen til det, som skulde foregaa ved den ommeldte Lejlighed. Dagspressen havde nemlig i al Almindelighed udbasuneret, at det drejede sig om intet mindre end en Indskrænkning af Arbejdstiden, hvad der jo for saa vidt kunde være rigtigt, da der virkelig var Tale om „Indskrænkninger i Arbejdstiden", men Mødet skulde forhandle om, hvilke Foranstaltninger, der kunde træffes til Forebyggelse af Ulemperne, naar Arbejdstiden grundet paa tvingende Omstændigheder af sig selv indskrænkedes. Mange af vore Medlemmer troede imidlertid, at nu skulde der forhandles om en Forkortelse af Arbejdstiden, hvilket naturligvis ikke var Hensigten. Ganske vist staar Kravet om Arbejdstidens Forkortelse stadig paa Arbejderpartiets Program, men vi skulde jo ikke gerne have dette Krav opfyldt paa den Maade, at man pludselig til stort Tab for Arbejderne foretager Nedsættelse af Arbejdstiden, som samtidig under de nuværende vanskelige Forhold vilde frembringe en Nedsættelse i Arbejdsfortjenesten, som mange ikke vilde kunne bære uden at lide Sult.

Nej, det som var tilsigtet med Mødet var at drøfte den Situation, som indtræder i det Øjeblik, Arbejdsgiverne ser sig mere eller mindre nødsagede til at indskrænke Arbejdstiden, enten af Mangel paa Kul og Materialier eller i andre Tilfælde, maaske fordi en Produktion ikke længere betaler sig.

Arbejdsgiverforeningen havde imidlertid bidraget stærkt til at vække Røre om Sagen ved en Artikkel i Meddelelsesbladet „Arbejdsgiveren" af 7. Marts, hvor man stærkt fremhæver Udsigten til, at en betydelig Indskrænkning af Arbejdstiden ved store Omraader af Erhvervslivet vil blive nødvendig, og navnlig foreholdt man Arbejdsgiverforeningens Medlemmer, at de

> „kun kan indlade sig paa at betale Vederlag for den Tid, i hvilken der virkelig arbejdes. Hel eller delvis Betaling for de Timer eller Dage, som rammes af Driftsindskrænkningen, vil svække Arbejdernes Tilbøjelighed til at anvende deres Arbejdskraft paa andre Omraader, hvor der maatte være Brug for forøget Arbejdsstyrke, og vil derigennem tilsløre det rigtige Forhold mellem Tilbud og Efterspørgsel efter Arbejdskraft o. s. v., o. s. v."

— Dette var jo noget helt andet, end da man i en Skrivelse af 17. August 1914, altsaa straks efter Krigens Udbrud, ligeledes tilskrev De samvirkende Fagforbund om samme Emne og den Gang udtrykte sig paa følgende Maade:

> „Som det vil være det ærede Forretningsudvalg bekendt, har Industriraadet opfordret de Industridrivende til under de nuværende almindelige og vanskelige Forhold at tilrettelægge Virksomhedens

Drift med den Opgave for Øje at holde det størst mulige Antal Arbejdere og Funktionærer længst muligt beskæftiget, selv om det kun kan gennemføres med Ofre fra Virksomhedens Side. Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg har i sit Møde den 6. ds. tiltraadt Henstillingen og har opfordret alle Arbejdsgiverforeningens Medlemmer til at tage det størst mulige Hensyn dertil".

Unægtelig var dette jo en ganske anden Tone, og Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg følte sig da ogsaa kendelig generet, da man fra De samvirkende Fagforbunds Side foreholdt det denne ensidige Slaaenfast, at der ikke kan være Tale om Erstatning fra Arbejdsgivernes Side. Saa lige til er denne Sag nu ikke. Bl. a. har store Dele af Industrien paa de senere Tider givet et mægtigt Udbytte, som gør, at der mange Steder er Evne, maaske oven i Købet ogsaa nogen Villie, til at ofre noget paa at afbøde den Nød, som indtræder ved Driftsindskrænkninger.

— Artiklen i „Arbejdsgiveren" henviste udelukkende Spørgsmaalet om Understøttelse til Arbejdernes Organisationer og til det Offentlige, hvad der jo er en saare nem Sag, og vi skal ikke benægte, at der maa bringes Ofre fra denne Side, men den Understøttelse, Arbejdsløshedskasserne er i Stand til at yde, vil for Tiden i mange Tilfælde være aldeles utilstrækkelig, og Spørgsmaalet er saa, hvor Resten skal tages fra, og iøvrigt vil Understøttelseskasserne i alt Fald for Øjeblikket være ude af Stand til at træde til der, hvor Arbejdstiden indskrænkes med blot nogle Timer daglig.

Paa Mødet den 14. Marts opkastede Arbejdsgiverforeningens Formand Spørgsmaalet om Stillingen i de Fag, hvor man har 8 eller 14 Dages Opsigelsesfrist, samt til de Tilfælde hvor Overenskomsterne ikke hjemler Ret til Indskrænkninger paa Grund af manglende Arbejde (altsaa for Folk paa faste Lønninger), og endelig Spørgsmaalet om Indskrænkninger i Arbejdstiden for at undgaa Afskedigelser, altsaa Fordelingen af det forhaandenværende Arbejde paa det størst mulige Antal Arbejdere. De to første Spørgsmaal vedrører jo ikke særlig Jærn- og Metalindustrien, hvor der ikke findes Opsigelsesfrister, og hvor der ikke er Tvivl om, at Arbejdstiden kan indskrænkes af Arbejdsgiveren, hvis han bevislig mangler Arbejde. Derimod vedrører naturligvis Spørgsmaalet om Indskrænkninger i Stedet for Afskedigelser os i allerhøjeste Grad. Ganske vist er det ikke kommet til noget væsentligt i saa Henseende endnu, men der har dog adskillige Steder vist sig Tegn paa manglende Drivkraft og ogsaa Materialemangel. Der er saaledes blevet en Del Formere ledige paa Grund af manglende Raajærn, men forhaabentlig vil disse Vanskeligheder i nogen Grad blive overvundne. Der er atter fra Tysklands Side givet en lang Række Dispensationer med Hensyn til Jærntilførsler, men desværre lider man i Tyskland under Mangel paa tilstrækkelig Arbejdskraft.

Mere end nogensinde træder det tydeligt frem for os, hvor vanskeligt vi sidder i det som en lille Nation, hvis Industri er saa fuldkommen afhængig af Tilførslerne fra Udlandet. Maaske vil der i Fremtiden kunne raades Bod herpaa, men det nytter os ikke i Øjeblikket, og i mange Tilfælde kommer vi sikkert til at indrømme, at naar vi mangler, saa skyldes det vor egen Mangel paa Fremsynethed med Hensyn til rigeligt Oplag. De københavnske Arbejderes Fællesorganisation, som har taget Brændselsimporten i sin Haand, vil dog sikkert i det store og hele vise sig i Stand til at skaffe os det mest nødvendige i denne Henseende, og her er dog altsaa atter et Omraade, hvor Organisationerne løser en Opgave, hvor det saa højt priste private Initiativ fuldkommen har svigtet. Ja, vi tager ikke i Betænkning at sige, at har der været et „Initiativ", saa har dette nærmest gaaet ud paa at vanskeliggøre vor Forsyning.

Mødet den 14. Marts i Arbejdsgiverforeningen sluttede efter en interessant Diskussion med Nedsættelsen af et Udvalg til at arbejde videre med Sagen, og da Arbejdsgiverforeningen ikke var i Stand til at sige noget med Hensyn til Udstrækningen af de opstaaede Vanskeligheder, har man anmodet den om at indsamle det nødvendige Materiale.

Ogsaa indenfor De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg er der nedsat Udvalg om denne Sag til at føre eventuelle Forhandlinger med Regeringen, og der er Grund til at tro, at ogsaa Arbejdsgiverforeningen vil støtte Kravet om, at det Offentlige træder til med Understøttelse der, hvor Evnen hos Arbejdsgiverne til at raade Bod paa Vanskelighederne ikke er til Stede.

Arbejdsforholdene i Statsbanernes Maskinværksteder og Remiser.

Der findes her i Landet næppe en Institution eller en Arbejdsplads, der ledes efter saa bureaukratiske Principper som De danske Statsbaner, hvor man til Trods for den Arbejdere og Funktionærer tilstaaede Ret til Forhandling om Løn- og Arbejdsforhold, og til

Trods for Personskifte selv i den højeste Ledelse, vedblivende kører frem efter det gamle System: »Vi alene vide« — medens det faktiske Forhold i Virkeligheden i dette Tilfælde er: »Vi alene vide ikke« — og det vil vel næppe blive anderledes, idet en gammel Stab af Embedsmænd foreløbig vil være en Hindring for en mere fremskridtsvenlig Fremgangsmaade, og heroverfor vil enhver ny Embedsmand med nye og andre Tanker om Ledelse, ufejlbarlig køre fast.

I Modsætning hertil synes Ledelsen af Statens militære Værksteder at have Forstaaelse og Føling med en foreliggende Situation; her har man ingen fastslaaet Forhandlingsret, men til Trods herfor synes det, at Fagforbundene her har langt mere Indflydelse paa Arbejdsforholdene, og dette Forhold kan jo kun have sin Grund deri, at den derværende Ledelse har fuld Forstaaelse af, at naar man vil have en Arbejdskraft, der er brugbar, maa man rette sig efter almindelig gældende Arbejdsforhold i andre Virksomheder, og tager man disse to Virksomheders Arbejdsreglementer nærmere under Behandling, vil man straks erfare, hvilken stor Forskel her er i Forstaaelsen af et Arbejdsforhold.

Ingensinde tidligere er dette Forhold traadt saa skarpt frem som i den Krigsperiode, vi i disse Aar gennemlever, thi medens Arbejderne gerne træder i Arbejde paa de militære Værksteder, er Jærnbanen for vore Medlemmer snart bleven en saa berygtet Arbejdsplads, at man hellere tager alt andet Arbejde, end man søger Statsbanernes saakaldte faste Arbejde.

Da en stor Del af vore Medlemmer i de senere Aar har gjort hæderlige Forsøg paa at finde sig tilrette i Statsbanernes Arbejdsforhold, men her har høstet en Erfaring, der kostede dem Spild af saavel Tid som Penge, og da vi har bragt i Erfaring, at man nu ved Hjempermitteringen af indkaldte Soldater oplyser disse om, at man ved Henvendelse til Statsbanerne vil kunne faa Ansættelse, vil vi her benytte Lejligheden til kort at underrette vore Medlemmer om Arbejdsforholdene paa denne Arbejdsplads; de maa saa selv bestemme, om de vil modtage Arbejde eller ej.

At blive Lokomotivfører er jo et Maal en Del af vore unge Medlemmer har sat sig. Vi skal ikke her nærmere analysere denne Stilling, hvis Lønniveau ligger betydelig under, hvad en almindelig god Maskinarbejder nu har i Aarsfortjeneste; vi skal holde os til Begyndelsen som Aspirant, hvor Lønnen er 26 Kr. om Ugen med en ubegrænset Arbejdstid, og uanset om det er Nat- eller Helligdagsarbejde. Overtid eksisterer ikke, derimod betales Kørepenge, hvis Størrelse som samlet Sum retter sig efter den Kørselsfordeling, han bliver sat i, men som vel kan regnes til ca. 25 Kr. pr. Maaned.

En senere Forfremmelse til fast Fyrbøder betyder økonomisk intet Fremskridt, Lønnen er den samme, og Udsigten til ad Aare at blive Lokomotivfører med en Løn af 1680 Kr. om Aaret, stigende i Løbet af 12 Aar til 2400 Kr., er ikke særlig fristende for en god Haandværker, men det er Vejen til den attraaede faste Stilling, som mange først for sent har erfaret alligevel var for dyrt købt.

Som Haandværker i Remiserne er Lønforholdene sikkert uden noget Sidestykke her i Landet; gentagne Gange har Organisationen her krævet en Forbedring, men man har været ualmindelig karrig med de Forbedringer, man her har indført, og disse er i særlig Grad kommet de Arbejdere tilgode, som i en Række af Aar har arbejdet i disse Remiser. Herved har man ganske vist ogsaa opnaaet at have Arbejdere paa disse Pladser, idet saadanne Arbejdere nærer nogen Betænkelighed ved atter at gaa ud i den private Industris Tjeneste.

For ny antagne Arbejdere betales en Timeløn af 48 Øre for København og Aarhus, de øvrige Byer 46 Øre pr. Time. Timelønnen er den samme saavel Søgnesom Helligdage, Overtid betales udover 60 Timer ugentlig med et Tillæg af 15 Øre pr. Time (der ventes forhøjet til 20 Øre), og for Tiden mellem Kl. 11 Eftm. og 5 Form. betales samme Tillæg; Akkord findes ikke.

Da Arbejdet er ualmindelig svinagtigt, udleveres et Sæt Arbejdstøj aarlig.

Der behøves formentlig ikke at knyttes nogen Kommentar hertil.

I Værkstederne er Forholdene jo af en noget anden Karakter, idet alt Arbejde udføres i Akkord, men saavel Akkordmetoden som det hele Arbejdsforhold er af en ganske ejendommelig Art.

Timelønnen er her 40 Øre, stigende med 2 Øre hvert andet Aar, til 46 Øre, og de nugældende Akkorder har ikke været reviderede siden Gorm den Gamles Dage.

For de Arbejdere, der staar i enkelt Akkord, er Forholdene nogenlunde taalelige, omend de kan betegnes som ganske ejendommelige, men tænker man sig nu en Arbejder, der efter en længere Periode som Soldat økonomisk er paa bar Bund, blive ansat i Lokomotiv-Værkstedet i Fællesakkord, saa finder der først Lønudbetaling Sted efter 14 Dages Forløb, og dette vil i Almindelighed betyde en Udbetaling af 7 Dages Timeløn, idet Akkordoverskud først udbetales naar Maskinen, han har arbejdet paa, har kørt Prøvetur.

Nu kan en saadan Arbejder i Løbet af 14 Dage meget godt faa Arbejde paa 5 à 6 Maskiner; der er Mulighed for, at en eller flere kan blive udbetalt i Løbet af kort Tid, det kan ogsaa vare 3 Maaneder, maaske længere, og naar en saadan Arbejder maa gaa sin Vej for at søge Arbejde, hvor han kan faa Penge, saa han kan eksistere, saa indtræder det mærkelige Forhold, at medens han arbejdede i Banens Tjeneste, da fik han ingen Penge udbetalt, men naar han er taget derfra, kan han i Maaneder blive ved at hente Penge af det Overskud, der efterhaanden bliver udbetalt.

Man kan vanskelig tænke sig et mere bagvendt Forhold; Arbejderen har tjent sine Penge, men skal enten dø af Sult eller søge hen et andet Sted for overhovedet at kunne eksistere, indtil hans fortjente Løn endelig kan blive ham udbetalt. Dette Forhold kan jo, hvor uheldigt det end kan være, kun bruges overfor de Arbejdere der nu er indarbejdede i Systemet, men maa jo bidrage til hurtigst muligt at jage enhver nyantagen Arbejder bort fra Banens gammeldags Arbejdsforhold.

Naturligvis har disse Forhold været Genstand for Organisationens Paatale, men det er ganske at tale for

døve Øren, man ræsonnerer vel, at selv om de bedste Arbejdere gaar deres Vej igen, saa hænger der dog altid noget paa.

Det har ret ofte været bebrejdet Organisationen, at man igennem Medlemsbladet ikke var underrettet om Forholdene, thi saa havde man sparet baade Tid og Penge ved at undlade at gøre Forsøget paa denne Arbejdsplads. Vi har levet i Troen paa, at Jærnbanens Ledelse selv skulde indse, at Forholdene er uholdbare, men da dette nu ikke synes at ville gaa op for den, vil vore Medlemmer af denne korte Redegørelse faa Forstaaelsen af, at Jærnbanen ikke er noget Paradis, og at nyantagne Arbejdere her vil være udsatte for en ret ublid Skæbne. De kan jo saa forøvrigt selv tage deres Standpunkt og stille deres Krav, hvis de, trods alt, maatte ønske at gøre Forsøget.

Arbejdsløsheden i København.

Medens vi gennem Størstedelen af Aarene 1915 og 16 ikke har haft nogen Arbejdsløshed blandt Centralorganisationens Medlemmer, da det Antal ledige, som vi til enhver Tid har kunnet notere, ikke har haft Præget af Arbejdsløshed, men nærmest været Udslag af den Skiften fra et Arbejdssted til et andet, som altid finder Sted, og navnlig i stærkt forøget Grad finder Sted i en Periode, hvor der er rigeligt med Arbejde, saa er Arbejdsløshedsspørgsmaalet nu atter i nogen Grad blevet aktuelt.

Som Krigen paa saa mange Omraader har frembragt tidligere ukendte Vanskeligheder for Handel og Industri og deraf følgende unormale Tilstande i Erhvervslivet, saaledes er Arbejdsløsheden blandt Metalarbejderne, selv om den ikke i sit nuværende Omfang er ekstraordinær, dog fremkaldt af de unormale Forhold, under hvilke vor Industri i Øjeblikket virker.

Den er ikke det narturlige Udslag af det kapitalistiske Samfunds Overproduktion eller spekulationsmæssig Tilbageholden af Kapital, men en Følge af den Hensynsløshed, der præger den nuværende Krigsførelse, og som hindrer vore Tilførsler af Brændsel og Materialer.

Paa en Tid, hvor Efterspørgslen efter Tonnage er stigende fra Dag til Dag, maa vort største Skibsværft her hjemme reducere sin Arbejdsstab i meget betydeligt Omfang, fordi det mangler Jærn.

Af Centralorganisationens ca. 10,000 københavnske Medlemmer var 578 anmeldt arbejdsløse den 17. ds., det vil sige ca. 5,7 pCt., og det svarer vel omtrent til, hvad man før Krigen regnede som normalt i Tider uden ekstraordinært Præg.

Naar man erindrer sig, hvad vi ovenfor har udviklet med Hensyn til Aarsagen til Arbejdsløsheden, saa er det forstaaeligt, at de Fag og Brancher indenfor Centralorganisationen, ved hvis Beskæftigelse der kræves større Mængder af Materialer og Brændsel er stærkest ramt. Det gælder saaledes Formerne, som den 17. ds. af ca. 400 københavnske Medlemmer havde 60 ledige eller 15 pCt., og som yderligere den 19. ds. ventede en Tilgang af en halv Snes ledige.

Indenfor Smedeforbundet, hvis Arbejdsløshedsprocent den 17. ds. var ca. 5,7, nemlig 512 ledige af de 9000 københavnske Medlemmer, er det særlig de ved Skibsbyggeriet hos Burmeister & Wain beskæftigede Smede og Maskinarbejdere, som er blevne ledige i forholdsvis stor Udstrækning. Af ovennævnte Antal stammede halvandet Hundrede fra Refshaleøen, men sikkert det dobbelte Antal svarer til Afgangen fra Værftet. En forøget Aktivitet paa Orlogsværftet, og tildels Flydedokken har her gavnet betydeligt ved at byde Beskæftigelse til en stor Del af de fra Refshaleøen ledigblevne. Ligesom Arbejdsløsheden indenfor Smedefaget kun i ringe Grad har ramt de Medlemmer, som er beskæftigede i den mindre og mere haandværksmæssige Industri, saaledes er ogsaa de mindre Organisationer uberørte.

Gørtlerne havde saaledes kun 5 ledige af 342 københavnske Medlemmer, Sliberne 1 af ca. 150, medens Metaltrykkernes ca. 100 Medlemmer var fuldt beskæftigede.

I det store og hele synes en vis Forsigtighed at gøre sig gældende med Hensyn til at afskedige Folk, en Forsigtighed, der vel kan tyde paa, at man ikke indenfor Metalindustrien er helt uden Optimisme med Hensyn til Fremtiden. Sikkert virker ogsaa her, at man har i frisk Erindring, hvad det vil sige at mangle den fornødne Arbejdskraft til fuldt ud at kunne udnytte forhaandenværende Chancer. Ved i størst mulig Udstrækning at beholde den Arbejdsstab, som man i de forskellige Virksomheder har samlet og indarbejdet, skaber man et naturligt Supplement til de store Henlæggelser af Kapital, som har fundet Sted, og hvormed man har rustet sig til Udnyttelse af nye Chancer, vi ønsker maa komme, ikke som Udslag af Krigen men som Følge af en snarlig Fred.

Hovedbestyrelsesmedl. af Former-Forbundet, J. P. Pedersen, Frederikshavn.

Med Skrivelse af 13. Marts har Forbundet fra Hovedbestyrelsesmedlem J. P. Pedersen, Frederikshavn, modtaget en Anmodning om, at han maa udtræde af Hovedbestyrelsen. Han angiver som Grund herfor, at han fra 1. April dette Aar overgaar til en Stilling som Politibetjent i Frederikshavn.

Hovedbestyrelsen maa selvfølgelig efterkomme Anmodningen, men Pedersens Bortgang betyder for Forbundet, at en af Hovedbestyrelsens bedste Kræfter forsvinder. En mere reel, rettænkende og sympatetisk Person end Pedersen skal der ledes efter. Kendt som han er af en Masse af Forbundets Medlemmer, behøves der næppe her at bruges mange anerkendende Ord om ham, thi i et og alt anbefaler han jo sig selv.

Det var paa Kongressen i København 1905, at Pedersen fik Sæde i vort Forbunds Hovedledelse, hvor hans Arbejde altid har været af bedste og lødigste Art. Efter 8 Aars Virksomhed som socialdemokratisk Medlem af Byraadet i Frederikshavn, hvor han har udført et opofrende og uegennyttigt Arbejde, trækker han sig ogsaa tilbage fra denne Stilling.

Derfor med disse Linier en Tak til Pedersen for, hvad han i Almindelighed har været for det socialdemokratiske Arbejderparti og i Særdeleshed for de danske Formere.

Endvidere de bedste Ønsker for ham i hans nye Stilling.

Hans Afløser i Hovedbestyrelsen bliver L. Hessner, Skive.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Forbundets Adresse. Trods det, at Forbundet nu har haft Kontorer i ca. et halvt Aar i den nye Administrationsbygning, indgaar der endnu Skrivelser fra Afdelinger og Medlemmer under den gamle Adresse. Man opnaar kun derved at forsinke Sagernes Behandling. Adressen er: *Gl. Kongevej 6, København B.*

Brønderslev. Hos N. K. Olsen er ved lokal Forhandling opnaaet et Dyrtidstillæg af 10 pCt. til Akkordfortjenesten, og hos N. Barslund har en Mand i ren Timeløn faaet denne forhøjet fra 75—80 Øre.

Frederiksværk. Den 14. Februar afholdtes Mæglingsmøde paa Anker Heegaards Fabrik paa Krav om et Dyrtidstillæg for samtlige der beskæftigede Medlemmer. Fabrikken fremsatte et Tilbud, der dog ikke kunde modtages, og Sagen henvistes til videre Behandling paa Timandsmøde.

Her behandledes Sagen den 23. Februar og afsluttedes med Vedtagelse om, at der pr. Arbejdstime udbetales 5 Øre pr. Mand som Dyrtidstillæg. Dette indgik Fabrikken dog kun paa paa Betingelse af, at der fra Formernes Side udvises lige saa stor Villighed til at arbejde over som hidtil. Dyrtidstillægget bortfalder fra det Øjeblik den nye Smelteovn tages i Brug.

Hjørring. I Fortsættelse af Meddelelsen i Fagbladet for Februar, hvor et Krav om Dyrtidstillæg hos W. Brüel baade havde været behandlet paa et Mæglings- og Timandsmøde, uden at Sagen bragtes til Afslutning, har Afdelingen nu meddelt, at Fabrikkens Tilbud om at give 7 Kr. om Ugen er modtaget. Pengene henlægges til et Hjælpefond, som Formerne selv administrerer.

Hørsholm. Den 2. Marts afholdtes et Forhandlingsmøde paa Nordiske Metalvarefabrik. Akkordpriskuranten var opsagt, og de lokalt førte Forhandlinger havde ingen Enighed bragt til Veje. Ved ovennævnte Forhandling var Hovedkasserer Christensen Repræsentant for Forbundet. Den opsagte Priskurant forhøjedes med 15 pCt. og gjordes gældende til 1. Fbr. 1918 med vanlig 3 Maaneders Opsigelse. Modelformerens Timeløn forhøjedes fra 70 til 77 Øre. Den derved opnaaede Merfortjeneste vil andrage fra 4—6 Kr. pr. Uge og Mand. Muligvis faar Forbundet i en nær Fremtid fra denne Afdeling sit første kvindelige Medlem' idet en der arbejdende kvindelig Kærnemager har tænkt paa at indmelde sig.

Holstebro. Den 2. Marts afholdtes der Mæglingsmøde paa A/S Holstebro Jærnstøberi og Maskinfabrikker. Aarsagen var en Klage fra Fabrikken over, at nogle af Formerne havde nægtet at respektere en indgaaet Lønordning, hvorfor Fabrikken havde sat den helt ud af Kraft. Man enedes om, at en længere Række Akkorder forhøjedes med gennemsnitlig 16 pCt. med tilbagevirkende Kraft fra 1. Januar d. A. Desuden skal der foretages Revisioner i opadgaaende Retning for de Akkorders Vedkommende, som Formerne i nævnte Tidsrum udrangerer som ikke tidssvarende. De ny Priser, der paa denne Maade opnaas Enighed om, faar tilbagevirkende Kraft for det sidst udførte Arbejdes Vedkommende. En saadan Ordning havde Direktionen modsat sig, at der kunde finde Sted for Maskinformerne, men ved Mæglingen indrømmedes der dem den samme Ret som Haandformerne, dog i begrænset Form, idet Fabrikken hævdede, at deres Fortjeneste alt var saa god, at de ikke kunde vente Forhøjelse i samme Omfang som Haandformerne. Desuden fandt der en Forhøjelse af de ansatte Timelønninger Sted, saaledes at 4 ved Kranarbejdet beskæftigede Formeres Timeløn ansattes til 55 Øre og de øvrige til 50 Øre pr. Mand. 3 Medlemmer, der under den opstaaede Strid havde forladt Fabrikkens Arbejde, genoptager dette fra og med 8. Marts.

Afdelingen gør endvidere opmærksom paa, at ethvert arbejdssøgende Medlem, der ikke holder sig Forbundslovene efterrettelig paa dette Omraade, bliver anmeldt for Forbundet og frataget Medlemsbogen.

København. En mærkværdig, men i sig selv ikke meget omfattende Sag, har der den 5. Marts været afholdt Mægling paa hos Firmaet F. L. Schmidt. Et Medlem havde til et Stykke Arbejde faaet udleveret en Kærne, der viste sig at være for lav. Kærnen var udført af en Lærling. Formeren nægtede at benytte den. Støbemesteren paabød ham dog at bruge den, og det paagældende Medlem begik da den Fejl ikke paa Forhaand at sikre sig Betalingen, der var 3 Kr., hvis Arbejdet støbtes Vrag. Trods Vanskelighederne blev Arbejdet brugbart, men blev under Rensningen slaaet i Stykker, og Firmaet nægtede saa at udbetale Formeren de 3 Kr., der var Akkordprisen. Forbundet gik ud fra, at en Meddelelse til Sammenslutningen maatte være tilstrækkelig til, at Firmaet gjorde sin Fejl god igen og udbetalte Beløbet, men der var gjort Regning uden Vært. Som Svar meddeltes nemlig, at man, for at undgaa Tidsspilde og Ulejlighed, nok vilde udbetale Beløbet, men Formeren var selvfølgelig Skyld i Vragstøbningen, og man sluttede med at hensille, at naar Sagen bilagdes paa denne Maade, skulde Forbundet give sine Medlemmer Paalæg om at udføre deres Arbejde med den nødvendige Omhu. En saadan Ordning kunde selvfølgelig ikke modtages. Det Firmaet udtalte, og som Sammenslutningen gjorde sig til Talsmand for, var jo intet mindre, end at vore samtlige Medlemmer var i højeste Grad skødesløse overfor deres Arbejde, idet Formerne paa denne Fabrik, som paa andre, skifter fra Tid til anden, og ethvert Medlem, der kom i Arbejde paa Fabrikken, vilde jo paa den Maade til en vis Grad paadrage sig et andet Klasses Stempel. Forbundet afviste derfor skarpt baade Henstillingen og den foreslaaede Ordning og krævede et Mæglingsmøde afholdt. Her afsluttedes Sagen. Firmaet vægrede sig dog stadig ved at erkende, at Formeren var uden Skyld, men udbetalte dog Beløbet.

Denne Sag bør være en Lærestreg for vore Medlemmer. Man bør ikke indlade sig paa de Eksperimenter, som Støbemesteren opfinder, uden paa Forhaand at have sikret sig sin Betaling.

Den 6. Marts afholdtes Mæglingsmøde paa Københavns Dørgrebsfabrik paa Klager fra Forbundet over Mangler paa det sanitære Omraade; saaledes Mangel paa Spiselokale, Vaskerum m. m. En for begge Parter antagelig Ordning opnaaedes, hvorpaa Sagen sluttedes.

Den 19. Februar afholdtes Mæglingsmøde hos A/S »Titan« paa Krav om Forhøjelse af de ansatte Timelønninger for Maskinformerne. Forinden Sagens Behandling var Timelønnen forhøjet med 16 Øre for 9 Mand tilsammen, og ved Mæglingen tilbød man yderligere 12 Øre, som dog ikke kunde modtages, hvorfor Sagen henvistes til videre Behandling ved Timandsmødet, som fandt Sted den 23. Februar, hvor der med det tidligere nævnte blev tilbudt en Forhøjelse af tilsammen 28 Øre, gaaende ud fra en Timeløn af 45 Øre. Da Forbundets Repræsentant, og den tilstedeværende Tillidsmand, fandt Tilbudet uantageligt, sluttede Sagen indtil videre.

Paa Begæring af A/S »Atlas« afholdtes den 14 Marts et Mæglingsmøde, begrundet i en Klage om, at Formerne ikke vilde indordne sig under en Arbejdstid, som er gældende for Fabrikkens andre Arbejdere og Afdelinger. Der opnaaedes ikke Enighed, trods det at Tillidsmanden kunde tænke sig en midlertidig Ordning i den angivne Retning. Sagen skal videre behandles paa et Timandsmøde. Det maa anses for tvivlsomt, om Klubbens hidtidige Standpunkt kan opretholdes.

Firmaet Bonnesen & Danstrup har afhændet sin Virksomhed fra 1. April at regne til Maskinfabrikanterne Klestrup & Alsleben, der indtil Dato har drevet Maskinfabrik uden eget Støberi. Grundet paa Overtagelsen er Formerne, antagelig kun foreløbigt, afskedigede.

Kerteminde. Allerede i November Maaned f. A. paabegyndtes en Revision af de bestaaende Akkordpriser paa det derværende Støberi, som imidlertid først i de senere Dage er afsluttet. Efter hvad Afdelingen meddeler, har Forhandlingerne ikke været lette at komme igennem, men for Haandformernes Vedkommende er en længere Række Akkorder forhøjet fra 10—25 pCt. For Maskinformernes Vedkommende er de fleste Gibsparter forhøjede fra 6—10 pCt. Haandformernes ansatte Timeløn er hævet fra 51—55 Øre pr. Mand. Modelformernes Timeløn er hævet til 70 Øre. Maskinformernes ansatte Timeløn er undergaaet følgende Forandringer: 1 Mand fra 45—50 Øre, 2 Mand fra 42—48 Øre, 5 Mand fra 42—45 Øre. Rundmagernes ansatte Timeløn er hævet fra 45—48 Øre. Den saaledes trufne Ordning har 3 Maaneders Opsigelse og kan tidligst udløbe 1. Marts 1919.

Langaa. Kassereren i Langaa frabeder sig de rejsende Medlemmers Besøg ved Fabriksporten i Arbejdstiden. Han træffes i Middagspausen og efter 6 Aften i sit Hjem. De Medlemmer, der ikke tager nærværende til Efterretning, vil Afdelingen for Fremtiden anmelde til Forbundet.

En Koffert, der tilhører Nr. 1738, Vald. Nielsen, henstaar i Langaa Afdeling, som anmoder Ejermanden om at lade den afhente.

Nyborg. Herfra meddeles, at en Del Akkordpriser paa løst Arbejde er forhøjede med 10 pCt. og opefter. Alle Maskinbrædder er forhøjede med 10 pCt. og alle ansatte Timelønninger med 5 Øre pr. Mand.

Næstved. Fra De forenede Støberier meddeles om de maanedlige Revisioner af Akkorderne følgende: Januar: 13 Akkorder er forhøjede med henholdsvis 10, 15 og 25 pCt. Februar: 6 Akkorder med 25—30 pCt.

Odense. I Fortsættelse med Meddelelsen i Februar-Nummeret har 2 Medlemmer i ren Timeløn hos Jærnstøber Berg faaet denne hævet som følger: en fra 56—62 Øre og en fra 55—60 Øre. Udslagningen besørges i Akkord og herfor betales 6 Kr. pr. Gang.

Den i forrige Fagblad omtalte Sag fra Fabrikken »Phønix«, der ikke var bragt til Afslutning ved Mæglings- og Timandsmøde, er ogsaa tilendebragt. Afdelingen meddeler nemlig, at Genoptagelsen af den lokale Forhandling har medført 5 pCt. Forhøjelse af alle Akkorder, samt at de i Februar-Nummeret omtalte Tilbud er antagne.

Sæby. I December Maaned søgte denne Afdeling Vejledning hos Forbundet i Anledning af paatænkte Lønkrav. Denne blev givet med det samme, men da der i Midten af Januar endnu ikke var hørt fra Afdelingen, blev den forespurgt om Forhandlingernes Gang. Da der endnu den 9. Marts ikke var indgaaet Svar herpaa, tillod Forretningsudvalget sig at formene, at alt var saare vel i Sæby. Denne Forretningsgang præger under alle Forhold Sæby Afdeling og de derværende Medlemmer. Saafremt der indkommer Lønstatistik for Februar Maaned fra Sæby Afdeling — den indkommer nemlig ikke hver Gang — vil den antagelig indeholde Resultater, der ganske beskæmmer Forretningsudvalget.

Stubbekøbing. Siden de sidst fremkomne Meddelelser om denne Afdeling kan det fremdeles ikke tilraades Medlemmerne at tage Arbejde der i Akkord, derimod, hvis nogen tilbydes Arbejde der, at sikre sig en anstændig Timeløn.

Thisted. Herfra meddeles, at den der foregaaende Akkordrevision sker noget langsomt paa Grund af vedvarende Sygdom hos Støbemesteren. Imidlertid er det dog saaledes, at der ved de forekommende Akkorder foretages Revisioner med jævnt tilfredsstillende Resultat.

Vejle. Paa Firmaet C. M. Hess gamle Støberi var Sandbunkerne frosne, og Lokalet saa gennemkoldt, da Formerne Mandagen den 5. Februar mødte til Arbejde, at de maatte gaa hjem igen. 6. Februar stillede Formerne atter til Arbejde, men krævede, førend de paabegyndte dette, en Erstatning for Dagen forud. Forhandlingen herom medførte, at de alle gik hjem igen den Dag. Der kan tvistes om det betimelige heri, men Fabrikken kan i første Instans takke sin Støbemesters Malkonduite herfor. Uden at komme ind paa Enkeltheder, er Resultatet af denne Historie blevet, at Formerne har faaet Erstatning for en halv Dag hver, og at der er opstillet to Opvarmningsapparater i Støberiet.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Timandsmøde. Den 13. Februar d. A. afholdtes Timandsmøde foranlediget af den i forrige Fagblad omtalte Uoverensstemmelse mellem Hr. Metalvarefabrikant N. Børresen, Holtegade 5, og et af vore Medlemmer.

Striden var opstaaet ved, at Medlemmet ved et større Stykke Daglønsarbejdes Paabegyndelse var bleven enig med Hr. Børresen om et Tillæg til Timelønnen paa 15 Øre, saaledes at Timelønnen blev 85 Øre, saalænge Medlemmet arbejdede paa det omtalte Arbejde. Inden Arbejdet var gjort færdigt, forlod imidlertid Medlemmet Arbejdspladsen, og som Følge deraf nægtede Børresen at udbetale Tillægget for ialt 42 Timer, idet Børresen hævdede, at det var en Forudsætning, at Arbejdet skulde gøres færdigt, for at Tillægget skulde udbetales. Fra vor Side bestred man, at der var en saadan Forudsætning tilstede og gjorde gældende, at det, der forelaa, var en Timelønsaftale, som fra begge Sider naar som helst kunde afbrydes.

Hele Sagens Natur og det ringe Beløb, hvorom Striden stod, skulde man tro var en tilstrækkelig Opfordring

til Parterne om at finde en Løsning uden at sætte Himmel og Jord i Bevægelse, men Gørtlerlaugets Lyst til at gøre en Myg til en Elefant, som i andre lignende Smaasager, fornægtede sig heller ikke i dette Tilfælde.

Den eneste Løsning, Gørtlerlauget kunde tænke sig paa Stridsspørgsmaalet, var, at vi gav Afkald paa Beløbet, eller at den faglige Voldgiftsret skulde sættes i Bevægelse med Valg af en Opmand, Tidsspilde og Ulejlighed for en Del Mennesker, Afsigelse af Kendelse og store Udgifter for Organisationerne, alt for at faa afgjort, om det nu ogsaa var strengt nødvendig for Børresen at betale de omstridte 6 Kr. 30 Øre, (skriver seks Kroner og tredive Øre).

Da det for os naturligvis ikke var nogen »Sport« at strides om det omtalte Beløb, kunde vi ikke følge den af Gørtlerlauget anviste voldgiftsretlige Vej, hvorfor Timandsmødet endte resultatløs.

Senere er det lykkedes Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark at faa en Løsning bragt i Stand, hvorved Parterne staar halv Skade om Beløbet. Dermed er, til alt Held, Striden ude af Verden uden at Gørtlerlauget fik Lejlighed til at fremtvinge en voldgiftsretlig Afgørelse i denne i sig selv ubetydelige og for Organisationerne betydningsløse Sag.

Repræsentantskabsmøde. I Henhold til Forbundets Love § 11 er Afdelingsformændene indkaldt til ordinært Repræsentantskabsmøde i København, Torsdag den 5. April d. A. (Skærtorsdag). Mødet afholdtes i Centralorganisationens Bygning, Gl. Kongevej 6.

Dagsordenen er følgende:

1. Beretning over Virksomheden.
   a) Forbundets Virksomhed og økonomiske Stilling.
   b) Afdelingernes Virksomhed.
2. Drøftelse af Spørgsmaalet, om en ensartet Forstaaelse og Praksis af Forbundets Afdelingsloves § 2, Stk. b.
3. Drøftelse om et nærmere Samarbejde mellem Afdelingerne, særlig med Henblik paa Forstaaelsen og Praktiseringen af Forbundets Loves § 7, Stk. a.
4. Drøftelse af Spørgsmaalet, om at fremskaffe en fyldigere og mere paalidelig Lønstatistik for Faget, derunder Spørgsmaalet om Indførelse af Arbejdsbøger.
5. Eventuelt.

Paa H. A. Gruberts Sønners Virksomhed i København er Timelønnen, for de der beskæftigede 6 Medlemmer, hævet med 2 à 3 Øre pr. Time fra den 8. ds.

Timelønsforhøjelsen andrager tilsammen 14 Øre, derved er Gennemsnitlønnen hævet fra 59,5 Øre til 61,8 Øre.

Spørgeskemaer. De Medlemmer som endnu ikke har returneret det til dem udsendte Spørgeskema om Løn- og Akkordforholdet bedes snarest tilsende os dette i udfyldt Stand.

Arbejdsløsheden i Februar 1917.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	2	0
— anmeldt i Løbet af Maaneden	16	0
Anvist Arbejde af Arbejdsløshedskassen ..	9	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	6	0
Bortrejst	1	0
Ledige Dage i Maaneden	102	0
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	2	0

Jærn- og Metalsliberе.

Jærn- og Metalsliberforbundet har den 9. Marts, med Bistand fra Centralorganisationen af Metalarbejdere, afsluttet Overenskomst om Akkordpriser m. m. for Sliberarbejde i Cykle-Branchen.

Den opsagte Priskurant var af Marts 1911 og var opsagt til at udløbe 1. Januar 1917. Arbejdsgiverne tilhørte dels »Foreningen af københavnske Sliberier og Forniklingsanstalten« og dels Gørtlerlauget, hvilken sidstnævnte Organisation som bekendt tilhører Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning.

Under Sagens Gang, og de derunder førte lokale Forhandlinger, opnaaedes der Enighed om en Del, og samtidig skete der det, at næsten alle de udenfor Sammenslutningen staaende Arbejdsgivere indmeldte sig i Gørtlerlauget, og som ovenfor anført er de afsluttende Forhandlinger førte med Lauget, og med Tiltrædelse af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning.

De opnaaede Forhøjelser paa Priskuranten, der med 3 Maaneders forudgaaende Opsigelse tidligst kan udløbe 1. Februar 1917, andrager 20 à 22 pCt. og gælder saavel nyt Arbejde som Reparationsarbejde.

Samtidig er en gammel Bestemmelse om, at Reparationsarbejde, der udførtes i større Partier, skulde reduceres noget i Prisen, helt bortfaldet.

Metaltrykkere.

Som det vil være Medlemmerne bekendt, er der nedsat et Udvalg, hvis Opgave er at tilvejebringe Midler til et Fond for gamle Metaltrykkere, og til Dato er der indkommet ca. 1000 Kr. For at faa dette Beløb forøget, afholdes der den 15. April en Koncert med paafølgende Bal i Haandværkerforeningens Lokaler fra Kl. 4 til 11. En Tombola med mange værdifulde Genstande vil forefindes i Salen. Bortlodningen finder Sted samme Aften Kl. 9. Medlemmer, der har modtaget Lodsedler, anmodes om at gøre Regnskab samme Aften, da Lodsedlerne ellers vil være at betragte som solgte.

Smede og Maskinarbejdere.

Vælg Delegerede til Kongressen. Ved nærværende opfordres Afdelingerne til paa deres forestaaende Generalforsamlinger i April Maaned at foretage Valg af Delegerede til den kommende Kongres.

Forbundslovenes § 4 b, der omhandler Repræsentationsretten, lægges til Grund ved Udregningen af det Antal Delegerede, Afdelingerne har Ret til at vælge.

Hovedbestyrelsen har foreløbig ansat Tiden for Afholdelsen af Kongressen til Dagene sidst i Juni Maaned, dette dog kun for saa vidt der ikke maatte opstaa Hindringer, der nødvendiggør en anden Tid.

Vi undlader ikke samtidig at meddele, at Ledelsen for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark har behandlet Spørgsmaalet om Afholdelsen af en Fælleskongres i Overensstemmelse med Centralorganisationens Vedtægter, og en saadan Fælleskongres vil antagelig, efter at de enkelte Forbund har afholdt Særkongres, blive berammet til Lørdag den 30. Juni.

Hovedbestyrelsens Forslag til Ændringer i Lovene vil antagelig kunne offentliggøres i næste Nummer af Fagbladet.

Timandsmøder. I Løbet af Februar Maaned har der været 2 Timandsmøder.

Det første fandt Sted den 15. Februar og angik Krav fra vore Medlemmer hos A/S J. S. Hess & Søn i Middelfart om Forhøjelse af Timelønninger og Akkordpriser. Der vedtoges følgende:

»Man enedes om at yde et Dyrtidstillæg af 8 pCt. til Ugefortjenesten med Undtagelse af Arbejdet ved Centralovne og Kaminer. Endvidere forhøjes Timelønningerne med ialt 44 Øre.

Saavel Dyrtidstillæget som Timelønstillæget har tilbagevirkende Kraft til Mæglingsdagen den 4. Januar.«

Direktør Hess lovede desuden at give de daarlige Akkorder nogen Forhøjelse, og det meddeles nu fra Middelfart, at 12 Serier Akkorder er forhøjede med gennemgaaende 18 pCt., samt at Gennemsnitstimelønnen for de paa Fabrikken beskæftigede 18 Mand ved de skete Forhøjelser nu er 51,1 Øre.

Det andet Timandsmøde fandt Sted den 28. Februar. Paa dette behandledes uden forudgaaende Mægling en Klage fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund over, at Svendborg Jærnvarefabrik ikke har efterkommet en paa Timandsmødet den 27. Maj truffet Aftale om at færdiggøre Priskuranten for Slæder og Kælker.

Sagen diskuteredes, hvorefter det paalagdes Aktieselskabet at optage en Forhandling om Priser paa Slæder og Kælker, hvilken Forhandling skulde være tilendebragt inden den 7. Marts d. A. Som Erstatning til Arbejderne udbetalte Aktieselskabet et Beløb af 100 Kr.

Timeløns- og Akkordprisforhøjelser. Den i Oktober 1916 aftalte Regulering af Lønningerne paa Københavns Sporvejsværksteder har for Timelønnens Vedkommende givet det Resultat, at 64 Mand paa Hovedværkstedet fik Gennemsnittet hævet fra 59,7 til 64,8 Øre, 80 Mand i Remiserne fra 63,4 til 71.0 Øre og 11 Mand paa andre Pladser fra 67,5 til 74,9 Øre.

Hos Fabrikant Pindstofte i Valby har 32 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 68,7 til 71,7 Øre. Derudover betales et Dyrtidstillæg paa 10 pCt.

Hos Fabrikant P. Mathiesen, Vejle, betales ligeledes et Dyrtidstillæg af 10 pCt. til den udbetalte Ugeløn.

Hos Fabrikant P. Madsen i Asnæs er Gennemsnitstimelønnen forhøjet fra 46 til 52 Øre, og der indføres en foreløbig Priskurant paa alt gangbart Arbejde. For Reparationsarbejde betales fremtidig et Tillæg af 15 pCt. til Timelønnen.

Paa Frederiksberg Papirfabrik mægledes den 13. Februar angaaende Lønkrav for 6 Mand. De fik 24 Øre til Fordeling pr. Time.

Paa A/S Holbæk Maskinfabrik mæglede den 21. Februar angaaende Lønkrav. 10 Mand fik 30 Øre til Fordeling pr. Time.

Christianshavns Jærnstøberi og Maskinfabrik er efter et Mæglingsmøde den 6. Marts indgaaet paa, at 28 Mand faar tilsammen 75 Øre i Timelønstillæg, samt at de ældre Akkorder gøres til Genstand for en Gennemgang og mulig Prisforhøjelse.

Ogsaa paa Maskinfabrikken »Atlas« i København er der mæglet paa Timelønskrav. Resultatet blev, at 18 Værktøjsarbejdere, der lige havde faaet 2 Øre hver, yderligere fik 2 Øre, samt at de øvrige ca. 100 Arbejdere fik hver 3 Øre.

Mæglingsmøder. Hos A/S. »Vølund« opstod for nogen Tid siden Strid om Størrelsen af de Udbetalinger, som foretoges til Montører, der sendtes paa Rejse. Firmaet bød en Mand, som skulde rejse til Jylland, 10 Kr. Han sagde nej og blev øjeblikkelig afskediget. Derefter forsøgte Firmaet med Tillidsmanden, der ligeledes sagde nej og blev afskediget.

Folkene klagede nu over Firmaets Optræden, Firmaet over, at der maatte eksistere en ulovlig Klubbeslutning. Ved et Mæglingsmøde den 5. Marts annulleredes de skete Afskedigelser, og Spørgsmaalet om Rejseforskudenes Størrelse henvistes til Afgørelse i Rørudvalget.

Paa P. Ph. Stuhrs Skibsværft i Aalborg havde en Maskinarbejder været mindre elskværdig mod Værftets Bogholder, fordi der ofte var Fejl i Udbetalinger, Fejl, som det tog urimelig lang Tid at faa rettet. Værftets Mester blev blandet i Sagen og forlangte, at Maskinarbejderen skulde give Bogholderen en Undskyldning. Dette nægtede denne og blev paa staaende Fod afskediget. Samtlige Nittere forlod da Arbejdet, men gik efter Forestilling fra Afdelingsformanden, Marius Andersen, paany i Arbejde den næste Hverdag. Mæglingsmødet fandt Sted den 6 Marts, og den afskedigede Maskinarbejder, der erkendte at have været ret kraftig i sine Udtalelser, genantoges paany. Nitternes ulovlige Bortgang indrømmedes, og Værftet paa sin Side lovede, at eventuelle Regnskabsfejl hurtigst skulde blive berigtigede.

Overenskomst. Mellem Automobilfirmaet H. C. Christiansen, Strandboulevard 2, og Københavns Afdeling 1 er der afsluttet Overenskomst, løbende paa et Aar ad Gangen med 3 Maaneders Opsigelsesfrist til hver 1. Januar. Mindstelønnen fastslaas i Overenskomsten til 75 Øre, stigende til 90 Øre efter 14 Dages Forløb. Gennemsnitstimelønnen skal altid være mindst 95 Øre. Udearbejde betales med 10 Øre mere pr. Time.

Begrebet Overarbejde paa De danske Statsbaners Maskinværksted har været Genstand for et Par Forhandlingsmøder mellem Generaldirektøren og de timelønnede Arbejderes Fællesorganisation. Som det vil erindres, har dette Spørgsmaal før været paa Tale, idet Statsbaneledelsen og Værkstedsarbejderne i Sommeren 1915 stredes om, hvad der var Overarbejde paa Statsbaneværkstederne. Ledelsen holdt paa, at alt Arbejde mellem Kl. 6 Formiddag og Kl. 6 Eftermiddag var normalt Arbejde, medens Arbejderne holdt paa den gængse Beregning, der gaar ud paa, at alt Arbejde, der overstiger den normale Arbejdstid, var at beregne som Overarbejde; for Statsbanerne altsaa hvad der oversteg 56 Timer ugentlig.

Ved Fordelingen af Statens Dyrtidstillæg kom Spørgsmaalet til Behandling i Finansministeriet, og her gav man, som meddelt i Oktober Fagblad 1915, Arbejderne Medhold i deres Opfattelse.

Tilbage blev Spørgsmaalet om Betalingen for Overarbejdet, og herom har der altsaa gentagende Gange været Forhandlingsmøde. Paa det sidste af disse, der fandt Sted den 16. Februar 1917, lovede Generaldirektøren at anbefale følgende Ændring til Værkstedsreglementet:

»Overarbejde omfatter alt Arbejde, der udføres paa Søgnedage før den daglige normale Arbejdstids Begyndelse, eller efter dens Ophør, samt paa Søn- og Helligdage.«

Ved Ikrafttrædelsen af en saadan Ordning vil Overarbejdet blive betalt med 50 pCt.

Rettelse. I sidste Nummer af Medlemsbladet stod under Timelønsforhøjelser følgende:

»Hos Fabrikant Mahler i Vejle er Timelønnen hævet med 5 Øre, hos Møller & Jochumsens Filial med mellem 3 og 4 Øre, og paa Firmaet C. M. Hess o. s. v.«

Her er der faldet et Navn ud, idet der skulde staa:

»Hos Fabrikant Mahler i Vejle er Timelønnen hævet med 5 Øre, hos Møller & Jochumsens Filial ligeledes, hos Fabrikant H. Jessen med 3 à 4 Øre, og paa Firmaet C. M. Hess o. s. v.«

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
7. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.
8. Smedemester Aage Andersen, Fabrikken »Autor«, Vesterbrogade 126, København.
9. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917.

3) at Blokaden af Sundby Gasværk i København er hævet, idet de 2 Mand, der forlangtes genantagne i Værkets Smedeværksted før Antagelsen af nye Folk, nu er genantagne.

Hævet Blokade i Thisted. Maskinfabrikant M. Christensen, Thisted, der i længere Tid har været blokeret, har nu erklæret sig villig til at rette sig efter de almindelige Betingelser angaaende Arbejdsforholdene i Jærnindustrien, hvorfor Blokaden er hævet.

Hævet Blokade i København. Københavns Afdeling 1 meddeler, at Holger Jensen & Co., Vesterbrogade 80, nu har betalt det Beløb, et af vore Medlemmer havde faaet tilgode, hvorfor Blokaden er hævet.

Konflikt eller ikke. Under denne Overskrift meddeltes i sidste Nummer af Fagbladet, at Indehaveren af Aarhus Vognfjederfabrik i Vrede og Uvenskab med Arbejderne havde standset Virksomheden og jaget Folkene hjem. Et Par Dage efter overgik Virksomheden i Forpagtning til en anden, og samtlige Arbejdere genantoges.

Esbjerg. C. M. Nørskou-Laursen, Esbjerg, antog for nogen Tid siden en uorganiseret Mand. De paa Værkstedet værende 5 Medlemmer af vort Forbund nedlagde af denne Aarsag den 14. Februar Arbejdet. Sammenslutningen protesterede overfor denne ulovlige Arbejdsstandsning, der dog i Løbet af 8 Dage var tilende. Den paagældende Mand var samtidig forsvundet fra Laursens Værksted.

Lemvig Jærnstøberi og Maskinfabrik, Indehavere d'Hrr. Brøndum & Petersen, har nylig været lidt i Vinden. Et Lønkrav fra Firmaets 6 Smede og Maskinarbejdere afvistes under Henvisning til, at Firmaet var Medlem af Sammenslutningen, og Afvisningen var holdt i en saa tilpas udfordrende Stil, at den kaldte Harmen op i vore Folk og medførte en øjeblikkelig Strejkeerklæring. Firmaets Indmeldelse i Sammenslutningen var imidlertid ikke saa ganske i Orden, men Sammenslutningen tilbød dog at medvirke til en Ordning af Sagen. En Forhandling kom derefter i Stand Lørdagen den 7. Marts, hvori deltog Fabrikant P. K. Simonsen paa Sammenslutningens Vegne og Formanden for Holstebro Afdeling, Smed P. A. Mogensen, paa vore Vegne. Her opnaaedes Enighed om at hæve Strejken, saaledes at 3 Mand gik i Arbejde den 9. Marts og 3 den 12. Marts. Timelønningerne hæves straks med ialt 16 Øre pr. Time, og en Regulering af Akkordpriserne skal finde Sted, efterhaanden som Arbejdet paany forekommer. Iøvrigt gælder jo fremtidig Jærn- og Metalindustriens almindelige Overenskomster.

Strejken havde taget sin Begyndelse den 21. Februar.

Norge. Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund har meddelt, at Overenskomsterne i Rørlæggerbranchen til 1. April d. A. udløber i Byerne Kristiania, Trondhjem, Bergen og Stavanger. Vi advarer derfor vore Rørlæggere imod at søge til Norge, forinden Overenskomsterne er reviderede.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Frederikshavn: N. Nielsen, Søndergade 69.
Frederikssund: Henvendelse sker midlertidig til Kassereren.
Korsør: P. Nielsen, Taarnborgvej 66.
Langaa: V. Madsen, Villa »Our. Home«.
Roskilde: J. Marking, Brunsvej.
Rønne: K. Reimich, Østerbrogade 111.

Kasserere:

Asaa: P. Rasmussen.
Aalborg: C. Stenberg, Kastelvej 9, 2. S.
Fredericia: V. G. Christiansen, Prinsensgade 31.
Holstebro: Kassereren træffes kun fra 5½ til 6½ Aften.
Kalundborg: A. C. Larsen, Kaastrup Holme. (Ing. Udbt.)
Ribe: V. Date, Fiskergade.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Metaltrykkerforbund.						
84	Christiansen, Jens	København	7. 5.84	København	3. 7.15	København	23. 9.16
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
23175	Andersen, August	Frederiksberg	24. 7.96	Kbhvn. Afd. 1	7. 4.16	Kbhvn. Afd. 1	4.11.16
771	— Chr. Edvard	Rønne	6. 4.73	„ „ 1	26.10.15	„ „ 1	9.12.16
21631	— Frits	Holbæk	3. 3.96	Køge	30. 4.15	„ „ 1	12. 8.16
4200	— Hans C. V.	Viborg	1. 3.89	D. Lokomotivm. Foren.	1. 1.11	Aarhus	19. 8.16
15944	Ahlburg, Leonhardt F.	Kyndby	7. 7.91	Svendborg	16. 6.16	Svendborg	29. 7.16
17737	Arildsen, Peter Thorvald.	Herritslev	16.11.90	Holeby	8. 5.16	Holeby	17. 6.16
23818	Bay, Hans P. Hansen	Slamregaard	29. 2.76	Kbhvn. Afd. 1	29. 9.16	Kbhvn. Afd. 1	25.11.16
23041	Bjørn, Theodor Vald.	Fredensborg	24. 8.86	„ „ 1	21. 2.16	„ „ 1	11.11.16
23698	Borgstrøm, Gunnar	Malmø	5.10.90	Malmø	1. 3.13	„ „ 1	2.12.16
23396	Brandt, Jens Sofus	Ollerup	14. 7.68	Kbhvn. Afd. 1	13. 5.16	„ „ 1	11.11.16
24172	Christensen, Chr.	Holstebro	25. 2.84	Korsør	8. 9.16	Aarhus	21.10.16
17262	— Hugo Konstantin	Preussen	6. 3.87	Silkeborg	26. 7.09	Kbhvn. Afd. 1	4. 3.16
18802	— Johs. Nicolai	Odense	29. 8.91	Odense	1.11.10	„ „ 1	4. 3.16
14757	Carlsen, Axel Carl Claus	København	11. 7.81	Kbhvn. Afd. 3	20. 5.16	„ „ 2	22. 7.16
23912	Christiansen, Søren Peter	Taaning	29. 4.95	„ „ 1	23.10.16	„ „ 1	25.11.16
7707	Christoffersen, Herman	Assens	21. 6.93	Centr. Org. af Telefst.	1. 7.15	„ „ 1	18.11.16
560	Chytræus, Leo	København	1.12.91	Kbhvn. Afd. 1	20.10.11	„ „ 1	16.12.16
532	Damm, Carl Martin	—	16. 6.92	„ „ 1	20.10.11	„ „ 1	16.12.16
23628	Demstrup, Axel Georg	Resen	10. 5.95	„ „ 1	31. 7.16	„ „ 1	25.11.16
11401	Espensen, Anton Marius Oluf	København	2. 8.93	„ „ 1	24. 5.13	„ „ 1	18.11.16
7251	Frederiksen, Anæus	Hjørring	16.10.95	Hjørring	10.10.14	Hjørring	7.10.16
7350	— Willy	København	7. 6.96	Kbhvn. Afd. 1	8.12.16	Kbhvn. Afd. 1	9.12.16
25064	Hansen, Charles	—	22. 2.91	„ „ 1	2.12.16	„ „ 1	2.12.16
9614	— Chr. Carl Ludvig	—	25. 9.94	„ „ 2	12. 8.16	„ „ 2	21.10.16
8860	— Ernst Anders Edv.	Malmø	8. 8.85	„ „ 1	8. 3.10	„ „ 1	25.11.16
16355	— H. P. Broge	Nysted	18. 8.70	„ „ 2	3. 9.10	„ „ 2	21.10.16
3178	— Hans Christian	Horsens	6.10.84	Horsens	6.10.03	„ „ 1	9. 9.16
15144	— Hans Nielsen	Vejle	17.12.97	Vejle	5. 9.16	„ „ 2	30. 9.16
25011	— Max Peter	København	26. 4.98	Kbhvn. Afd. 1	14.11.16	„ „ 1	11.11.16
5197	— Otto Lars	—	20. 9.95	„ „ 1	20. 2.15	„ „ 1	9.12.16
23753	Hammerslund, Carl F.	Malmø	26.10.91	Malmø	28. 8.16	„ „ 1	18.11.16
23570	Henriksen, Hans L. A.	Frederiksberg	17. 5.96	Kbhvn. Afd. 1	10. 7.16	„ „ 1	18.11.16
23865	— Oscar C. F. R.	Ikast	3. 8.88	„ „ 1	16.10.16	„ „ 1	18.11.16
23966	Hoffmann, Alfr. Joh. Hansen	Stokkemarke	8. 4.97	„ „ 1	4.11.16	„ „ 1	11.11.16
17495	Houtved, Arnold	Solbjerg	26. 5.97	Aalborg	30. 1.16	„ „ 1	25.11.16
7914	Jensen, Carl Julius	København	16. 9.93	Kbhvn. Afd. 2	6. 5.16	„ „ 2	22. 7.16
13857	— Hans	Udlejre	18.10.95	„ „ 1	7. 1.14	„ „ 1	2.12.16
16454	— Hans Peter Chr.	København	18. 9.74	„ „ 1	6.11.14	„ „ 1	25.11.16
23801	— Otto Reimann	—	14.10.96	„ „ 1	23. 9.16	„ „ 1	18.11.16
23649	— Robert	—	3. 1.89	„ „ 1	7. 8.16	„ „ 1	25.11.16
5338	Jørgensen, Charles Georg E.	Frederiksberg	9.11.90	„ „ 1	9. 8.15	„ „ 2	13. 5.16
18472	— Victor A. Engel	Rønne	22. 2.84	„ „ 1	16. 4.14	„ „ 1	19. 8.16
17302	Jacobsen, Chr. Olof Georg	Vordingborg	18. 6.70	Sorø	25. 8.09	„ „ 1	4.11.16
7353	Johansen, Chr. Niels P.	København	24. 1.94	Kbhvn. Afd. 1	18.10.15	„ „ 1	18.11.16
23388	Joseph, Arthur	Sct. Thomas	11.10.94	„ „ 1	16. 5.16	„ „ 1	9. 9.16
23952	Jæger, Aksel Heinrik	Viborg	21. 2.96	„ „ 1	1.11.16	„ „ 1	18.11.16
23603	Løvenharff, Sigfred M.	København	20. 5.95	„ „ 1	22. 7.16	„ „ 1	2.12.16
2338	Mogensen, Svend Vald.	—	5. 3.95	„ „ 1	30. 9.16	„ „ 1	18.11.16
2581	Mortensen, Alfred	Bønned	18.11.92	Nakskov	10. 4.12	„ „ 1	25.11.16
25075	Nielsen, Albrecht H. S.	Skellingsted	9. 9.88	Kbhvn. Afd. 1	5.12.16	„ „ 1	2.12.16
25052	— Arn. Thorv. Peter	Aalborg	13. 9.96	„ „ 1	29.11.16	„ „ 1	25.11.16
23894	— Axel Valdemar	København	31.12.95	„ „ 1	14.10.16	„ „ 1	11.11.16
22406	— Carl	Vordingborg	15. 7.91	Vordingborg	1. 3.16	„ „ 1	11.11.16
23844	— Carl Ancher	Helsingør	21.12.96	Kbhvn. Afd. 1	4.10.16	„ „ 1	4.11.16
25014	— Carl Edvard	København	9. 8.97	„ „ 1	17.11.16	„ „ 1	18.11.16
13465	— Kai Andreas	Aalborg	10.10.96	Aalborg	12.10.15	„ „ 2	26. 8.16
22416	— Viggo	Masnedsund	29. 7.96	Næstved	5. 2.16	„ „ 1	11.11.16
17032	Nicolaisen, Niels	Brøndershev	2. 2.88	Brøndershev	1. 7.16	Hjørring	12. 8.16

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
8400	Olsen, Kai Chr. N. Carlsen	Frederiksberg	6.10.94	Kbhvn. Afd. 1	2. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	9.12.16
22192	Petersen, A. C.	Helsingør	19.10.94	Helsingør	24.10.13	„ „ 2	29. 4.16
1142	— Anders Ivan C.	København	30. 1.88	Kbhvn. Afd. 1	11. 9.15	„ „ 1	9.12.16
5811	— Edvard	Frederiksberg	22. 3.94	„ „ 2	20.11.14	„ „ 1	9.12.16
4716	— Jens Johannes.	Randers	28. 6.94	Randers	7. 1.14	„ „ 2	27. 5.16
17177	— Jens P. Vilh. Kreutzer	Odense	17. 2.97	Odense	2. 8.15	„ „ 1	4.11.16
11546	Poulsen, Carl	Aarhus	6. 8.94	Svendborg	29. 9.16	Svendborg	4.11.16
22451	Rasmussen, Ove Emil	Otterup	8.10.96	Odense	10. 2.16	Kbhvn. Afd. 1	4.11.16
9774	— R. J.	Aarhus	24.10.75	—	24. 6.08	Aarhus	22. 7.16
16628	Sørensen, Carl Julius	København	10.11.86	Kbhvn. Afd. 1	3. 7.16	Kbhvn. Afd. 1	4.11.16
21247	— Martin	Amerika	16. 2.90	Aarhus	8. 2.13	Aarhus	9. 9.16
4186	— Niels	Als Odde	9. 2.70	—	9.12.04	—	11.11.16
21052	— Otto	Horsens	19.10.93	Horsens	4. 4.13	Kbhvn. Afd. 1	2.12.16
23109	— William P. V...	København	6. 4.93	Kbhvn. Afd. 1	14. 3.16	„ „ 1	18.11.16
9447	Schou, Axel Magnus C.	Viborg	31.12.92	Aarhus	2. 5.12	Aarhus	2.12.16
23137	— Carl Chr. Larsen	Søby	7. 8.68	Kbhvn. Afd. 1	4.12.16	Kbhvn. Afd. 1	9.12.16
8865	Verdich, Henry Otto....	København	31.12.92	„ „ 1	20.10.13	„ „ 1	9.12.16
23465	Wolbrecht, Emil	—	5. 8.92	„ „ 1	3. 6.16	„ „ 1	21.10.16

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Formerforbund.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmands Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 1408 Hj. Rasmussen.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Slettede Medlemmer genoptagne.

Nyt Nr.

Nr. 512 Nielsen, P. A. 587

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	58	Vald. Brammer	(Kbhvn. Afd. 1)
-	2032	Hj. Schmidt	(— — 1)
-	9761	Chr. Christensen	(— — 1)
-	16165	Emil H. Nielsen	(— — 1)
-	16524	A. Hartvig	(— — 1)
-	23441	Aug. Lossmann	(— — 1)
-	25151	C. Jacobsen	(— — 1)
-	14904	H. H. J. Rasmussen	(— — 5)
Nr.	20420	C. Micheelsen	(Aarhus)
-	12790	H. Serritzlev	(Lyngby)
-	15937	A. K. Rasmussen	(Odense)
-	24307	A. E. Hansen	(Nykøbing M.)

Medl. Nr. 13407, J. Bagge, har fundet sin Bog.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmands Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 8851 H. Westermann.

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	1459	Braun,	E.	7. 8.09
-	18708	Bruun,	Svend Petersen	2. 3.12
-	9214	Carlsen,	Carl Fr. Th.	24. 1.03
-	18685	—	H. L. Sofus	17. 8.12
-	18344	Hansen,	Carl Martin	14. 9.12
-	5604	Jensen,	Edmund J. A.	15. 7.11
-	6102	—	Max Ove Georg	3. 7.04
-	14838	Jørgensen,	Jens Peter	21. 7.06
-	8925	Johansen,	Edv. Vald.	22. 3.01
-	928	Juul,	Carl Frederik	14. 9.00
-	20260	Koch,	Jens Peter C. E.	12. 4.13
-	8783	Møller,	P. C. Nielsen	11. 4.03
-	15428	Olschansky,	Lars E.	24. 6.11
-	515	Petersen,	Johan Chr.	7.12.01
-	14445	Rasmussen,	F.	17. 3.06
-	11535	—	L. P.	18. 4.08
-	224	Sørensen,	Harry	20.11.09
-	2025	Skov,	Otto Frederik	12. 6.09

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	16410	Andersen,	Carl Martinus	10.11.15
-	18190	Christiansen,	Niels Peter	4. 3.16
-	3279	Clausen,	Carl Ferd.	17. 1.14
-	4302	Eilstrup,	Hans P. B.	11.11.16
-	19755	Eliasen,	Jørgen Anton	12. 6.15

			Sidst betalt
Nr. 8004	Funder,	Osian Ferd. Bernh.	25. 1.16
- 13257	Geer,	Henry Hans Chr.	26. 2.16
- 10152	Hansen,	Reinhard Victor	30.10.15
- 11103	Hecht,	Laurits	2. 5.14
- 17386	Hedegaard,	Carl	18. 3.16
- 16771	Hellemann,	Alfred Laurits	3. 7.15
- 16901	Henriksen,	Adolf	29. 4.16
- 18350	Jensen,	Emil	25. 3.16
- 8511	—	Frantz Valdemar	14.11.14
- 12430	—	J. P. V.	22. 4.16
- 833	—	Jens Chr.	22. 4.16
- 11099	—	Vald. Chr. Laur.	13. 2.15
- 2853	Jacobsen,	Jacob	7.10.16
- 21173	Johansen,	Albert Chr.	10. 7.15
- 11348	Kruse,	Carl	16. 9.16
- 21185	Kurland,	Salomon	3. 6.16
- 13527	Larsen,	Leo Juul	11.11.16
- 551	Madsen,	Axel Henning	8. 1.16
- 2744	—	Jens Peter	22. 1.16
- 4576	Olsen,	Hans Peter	2.10.15
- 7370	Petersen,	Carl Fabian	1. 7.16
- 12470	—	Chr. Emil	11.11.16
- 110	—	Hans	12. 8.16
- 563	Sørensen,	Henrik Andr.	27. 3.15
- 11331	—	Oluf M.	23. 9.16
- 16379	Schønfeldt,	Hans P. Christoffer	21.10.16
- 8851	Westermann,	Hans N. P.	21.10.16
- 2737	Ølholm,	Laur. Anton Nielsen	28.11.13

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. P. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 11 og 12, 12. Aargang.

Fortsat Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Arbejdsløshedsinspektoratet har under 6. Marts meddelt, at det fra Københavns Magistrat har modtaget en Skrivelse, hvori siges, at fortsat Hjælp fra 1. April dette Aar at regne ikke vil kunne udbetales i Københavns og Frederiksberg Kommuner for mere end 90 Dage.

Til Forstaaelse heraf tjener, at fortsat Hjælp i 90 Dage ydes i 12 paa hinanden følgende Maaneder dog saaledes, at fortsat Hjælp, der er ydet i Tiden før 1. Januar 1917, ikke kommer i Betragtning ved Beregningen.

Gevindtabeller.

Da den af Værkfører Jul. Bech udgivne Vejledning i Gevindskæring nu er udsolgt, kan der foreløbig ikke modtages flere Bestillinger. Hr. Bech er for Tiden beskæftiget med at udarbejde en ny forbedret Udgave; saasnart denne er udkommen, vil det blive meddelt her i Bladet.

N. Jakobsen.

31. Marts.

I de Medlemslister, der hvert Aar skal indgives til Arbejdsløshedsinspektoratet, skal hvert Medlems Opholdskommune den 31. Marts nøjagtig angives.

Ved Opholdskommune forstaas for bosiddende Medlemmer den Kommune, i hvilken deres Bopæl er, for rejsende arbejdsløse Medlemmer den Kommune, hvori de opholder sig den 31. Marts.

Medlemmerne maa derfor senest 31. Marts opgive deres Bopæl, respektive Opholdskommune, til Afdelingskassereren, saaledes at intet Medlems Opholdskommune mangler paa Listen.

For hvert Medlem, som vi ikke den 31. Marts har nøjagtig Oplysning for om Opholdskommunen, betyder det Tab af Kommunetilskud til Arbejdsløshedskassen, og dette kan for hvert enkelt Medlem, der mangler, betyde indtil 7 Kr. 80 Øre.

Anmeld derfor Bopæl (Opholdskommune) den 31. Marts.

Arbejdernes Cykle-Kreditselskab

gaar i Aar ind i sin 16. Sæson. I de Aar, som er gaaede, har Selskabet skaffet sig en solid Kundekreds, der stadig henvender sig der, naar de skal have en ny Cykle eller den gamle repareret. Der har været Tale om, at der i Aar blev Mangel paa Cykler, men der meddeles fra Selskabet, at det er leveringsdygtig. Enhver kan roligt henvende sig der ved Køb af en Cykle eller hvis den gamle skal repareres. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, St., ligeoverfor Forsamlingsbygningen, aabent hver Aften fra Kl. 5 til 8, Lørdag til Kl. 9.

Offentlige Arbejdsanvisningskontorer.

Siden sidst fremkomne Meddelelse er der oprettet offentlig Arbejdsanvisningskontor i Thisted.

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 6 APRIL 1917 3. Aarg.

Til Majfest.

En lang og bitter Vinter er til Ende. Strængere end vi har kendt den i mange Aar og dobbelt skarp ved de Vanskeligheder, Verdenskrigen har skabt, og som er mest følelige for de Smaa og Fortrykte i Samfundet; men Foraarets Tid er inde, og dermed spirer Haabet paany for alt det forknytte, der altid holder sig saa skjult som vel muligt. Derfor er Majfesten, som indstiftedes for 27 Aar siden, den Dag, hvor vi Aar efter Aar giver Udtryk for Lønarbejdernes Kritik af Samfundsforholdene og for de Haab, vi nærer til Fremtiden.

Majfesten var alle Dage først og fremmest Fagorganisationernes Manifestation af deres Krav, og ligesom Fagforeningernes Medlemstal Aar efter Aar øges, baade absolut og relativt, saaledes bør vore Majfester kunne notere en stigende Tilslutning. Naar man hist og her nu og da har kunnet spore ligesom nogen Slaphed i Lysten til at møde frem, ligger dette aabenbart i, at man nogle Steder, f. Eks. i København, har fundet det rigtigst at stryge Processionen i Gaderne. Vi skal ikke her komme ind paa det rigtige eller urigtige heri, men Organisationernes Medlemmer bør i alle Tilfælde møde frem til Møderne, hvor der ikke er Demonstration. De samvirkende Fagforbunds Medlemmer er ved Udgangen af 1916 opgjort til 150.522, hvortil vel kommer ca. 40.000 i de Organisationer, der udenfor De samvirkende Fagforbund kan regnes som Arbejderorganisationer. Vore Demonstrationer og Møder burde derfor ikke nøjes med at omfatte ca. 100.000, som vi enkelte Aar har været oppe paa. Nej, vore Majdemonstrationer burde kunne tælle fine 200.000 Deltagere, thi Arbejderstandens berettigede Krav til Samfundet er stadig saa mange og store, at de burde kunne samle hele Arbejderstanden, naar Talen er om at give disse Vægt.

Andet Steds i Bladet vil vore Medlemmer kunne læse, hvad der gøres for at holde Samfundets Samvittighed vaagen med Hensyn til Støtte for de Smaa i Samfundet under den herskende Dyrtid, men skal disse Bestræbelser stadig krones med Held, bør de organiserede Arbejdere vise, at de staar bagved Kravene.

Ganske vist har Kampen for en Forkortelse af Arbejdstiden ikke kunnet drives med Kraft under Verdenskrigen, og Modstanderne har gerne villet udlægge dette som en Falliterklæring for Socialismen og for den internationale Arbejderbevægelse. Forholdene viser dog Dag for Dag, at den internationale Arbejderbevægelse er saa levende som nogensinde, og de socialdemokratiske Arbejderpartier virker overalt for at hjælpe Verdensfreden frem til Virkelighed, og overalt staar man klar til atter at knytte de bristede internationale Traade. Derfor har vi netop i de neutrale Lande en særlig Pligt til at opretholde de gamle Traditioner, en særlig Pligt til at gaa i Breschen for Arbejdernes internationale Krav.

Og ikke mindst bør Arbejderne denne Gang møde frem for i et mange tusindstemmigt Kor at lægge deres Lod i Vægtskaalen til Fordel for Genoprettelsen af Freden, der mere og mere arbejder sig frem til Virkeliggørelse. Europas Arbejdere og Folkene i det hele er krigstrætte, og

Trangen til den absolutte Fred og Forsoning arbejder sig fremad med sikre, omend kun til Tider smaa Skridt.

Og ogsaa den sociale Fred bør vi demonstrere for, samtidig med at vi ved vor Majfest lader Samfundet vide, at Arbejderklassen er vaagen og stadig bestemt paa at varetage sine økonomiske og kulturelle Interesser overfor den Del af Samfundet, der til enhver Tid kan betegnes som de Herskende, som Indehavere af Produktionsmidlerne og som dem, der altid har vist deres ubegrænsede Lyst til at udbytte Underklasserne til Fordel for sig selv.

Har Verdenskrigen end krævet Millioner af Ofre, saa vil den dog sikkert ogsaa bringe Europa et Kæmpeskridt frem i Retning af Folkestyre i Fremtidens Stater, og dermed vil Kravet om Arbejdstidens Forkortelse og Kravet om sociale Reformer tillige være naaet frem til Virkeliggørelse.

Altsaa: Paa Gensyn under Fanerne paa Majdagen!

Dyrtidsforanstaltninger.

Siden Krigen i August 1914 begyndte sin ødelæggende Virksomhed og bragte Forstyrrelse i Produktions- og Samfærdselsforholdene ogsaa for de ikke krigsførende Landes Vedkommende, har her i Danmark en Række forskellige Love dels afløst, dels suppleret hverandre med det Formaal at raade Bod paa de af Krigen affødte Tilstande.

Saavel disse Loves Indhold som den Maade, hvorpaa de er førte ud i Livet, har, hvad enten Lovene har været af regulerende eller understøttende Art, været af den største Interesse for Arbejderne, fordi disse i næsten alle Forhold rammes haardest af Krigens Virkninger. Men medens almindelige regulerende Foranstaltninger sædvanlig har Bud til hele Befolkningen, vil derimod Foranstaltninger, der tager Sigte paa Afhjælpning af opstaaede Nødstilstande, selvsagt kun omfatte den ubemidlede Del af Befolkningen, hvad Ydelserne angaar, og det er derfor naturligt, at Arbejderne og deres Organisationer specielt tages med paa Raad, naar disse Foranstaltninger skal iværksættes.

Det er da ogsaa for længst erkendt, at de af Arbejderne oprettede Understøttelseskasser er Institutioner, som bedre end andre er i Stand til at overtage Fordelingen af de ved omhandlede Love bevilgede Midler, og allerede i 1909, under Loven om fortsat Hjælp, blev dette af en Række Kommuner overdraget Arbejdsløshedskasserne, hvilken Fremgangsmaade fortsattes under Loven af April 1910, efter at førstnævnte Lov var ophørt at eksistere.

Den 2. Oktober 1914, altsaa 2 Maaneder efter Krigens Udbrud, vedtoges en Lov, der tog Sigte paa at understøtte den direkte af Krigen opstaaede Arbejdsløshed. Konstateringen af Krigen som Aarsag var lagt i Hænderne paa Hjælpekasserne, der til Vejledning bl. a. kunde rette Henvendelser til den Arbejdsgiver, der sidst havde beskæftiget den Paagældende, men iøvrigt skete ogsaa her Udbetalingerne til Arbejdsløshedskassemedlemmer efter den ordinære Understøttelses Ophør i stor Udstrækning gennem Kasserne. Der var imidlertid en meget iøjnefaldende Hage ved Ordningen, nemlig at Arbejdsløshedskassernes Medlemmer, saalænge den ordinære Understøttelse ikke var opbrugt, kun kunde oppebære denne, medens uorganiserede Arbejdere straks kunde faa den af Hjælpekasserne fastsatte Ydelse, der ved Tillæg for Børn og ved Huslejehjælp i mange Tilfælde oversteg Kassernes ordinære Understøttelse betydelig, saaledes at det kom til at virke som en Straf at være Medlem af en Arbejdsløshedskasse.

Ved Loven af December 1915 vedrørende Dyrtiden blev der ogsaa taget Hensyn til dette Forhold, saaledes at Personer, der havde Adgang til at være Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser og Sygekasser, men ikke var det, ikke maatte stilles gunstigere end Kassernes Medlemmer, og ved Siden heraf blev det fastslaaet, at Københavns og Frederiksbergs Kommuner kunde overdrage Udbetalingen af den bevilgede Hjælp til andre Institutioner end Hjælpekasser og Københavns Understøttelsesforening, hvilken sidste i København træder i Stedet for en kommunal Hjælpekasse. Her overtog Arbejdsløshedskasserne og Sygekasserne da ogsaa Udbetalingerne af Dyrtidshjælpen for deres Medlemmer, hvilken androg 30 Procent til den ordinære Understøttelse, dog mindst 50 Øres Tillæg pr. Dag. For Arbejdsløshedskassernes Vedkommende fortsattes Udbetalingen gennem disse, ogsaa efter den ordinære Understøttelses Ophør, medens for Sygekassernes Vedkommende den fortsatte Hjælp og Tillægget til denne ydedes gennem Kommunen efter de herom almindeligt gældende Regler.

Ved Lovens Udløb den 1. November 1916 forlængedes den til 1. Januar 1917, da en i December 1916 vedtagen Lov traadte i Kraft. Denne, der altsaa endnu er gældende, er i det væsentligste af samme Indhold som den foregaaende Lov, men Retten til at lade andre end Hjælpekasserne foretage Udbetalinger er nu udvidet til alle Kommuner. Saa vidt vides har kun ganske enkelte Kommuner udenfor København og Frederiksberg benyttet sig heraf, medens Resten har foretrukket at lade Hjælpekasserne sørge for Dyrtidshjælpens Administration, maaske dog nærmest af den Grund, at man nu havde indarbejdet den Ordning og fordi Loven og de dermed i Forbindelse staaende Reglers Vedtagelse skete saa sent, at Kommunerne allerede havde truffet deres Afgørelser, inden Reglerne, der først kunde fastsættes, da Loven var vedtaget, kunde være dem i Hænde.

Om selve disse Regler, der kun tager Sigte paa at udjævne Pengenes mindre Værd som Følge af Prisstigningerne, gælder, at de altsaa fastsætter procentvise Tilskud til den vedtægtsmæssige Understøttelse, saaledes at Tilskudene er højst ved den største Understøttelse, medens de nedefter dog er begrænsede til 50 Øre pr.

Dag, hvad der altsaa for en vedtægtsmæssig Understøttelse af en Krone daglig betyder 50 pCt. i Tillæg. Denne Form maa være den rette, naar det gælder om at imødegaa en Dyrtid, fordi Understøttelserne derved reguleres henimod at have samme Værd som de havde, før Krigen og dens Prisstigninger indfandt sig, og det har været Dyrtiden og ikke specielt en omfattende Arbejdsløshed, der skulde modvirkes. Navnlig har Jærnindustrien i Almindelighed ikke været præget af Arbejdsløshed under Krigen, hvorimod de forholdsvis faa, der har været ledige, alle har mærket Dyrtidens Indvirkning paa Understøttelsen, hvor denne ikke har kunnet suppleres med Tillæg fra det Offentlige.

Krigens sidste Vendepunkt, der har indskrænket Tilførslerne til et Punkt langt under Behovet, i visse Tilfælde helt, har nu kaldt Arbejdsløshedens Spøgelse frem, selv om der endnu indenfor Jærnindustrien ikke i sin Helhed kan regnes med ukendt store Tal, ja ikke en Gang med et ordinært Gennemsnitstal af Arbejdsløse. Men i adskillige andre Fag, deriblandt ogsaa den store Arbejdsmandsgruppe, er der allerede en betydelig Arbejdsløshed, og hvis Tilførselsforholdene ikke bedres, er det kun et begrænset Tidsspørgsmaal, hvornaar Jærnindustrien vil rammes af en meget stor Arbejdsløshed. Enkelte Brancher, t. Eks. Formerne, har allerede et betydeligt Antal Arbejdsløse at opvise.

Fra Arbejdernes Repræsentanter indenfor de lovgivende Faktorer har der derfor ganske naturligt været udfoldet stærke Bestræbelser for at faa truffet Foranstaltninger til at yde Hjælp under en omfattende Arbejdsløshed, ligesom De samvirkende Fagforbund ved Forhandlinger med Arbejdsgiverne har søgt at finde en Ordning, der kunde bidrage til at tage Stødet af ved en indtræffende Krise. Desuden har saavel de faglige Organisationer som Arbejdsløshedskasserne, sidstnævnte gennem Arbejdsløshedsnævnet, anvendt deres Indflydelse paa at faa Lovgivningen gennemført i den for Arbejderne bedst mulige Form. En af de Love, der tager direkte Sigte paa Understøttelse af Arbejdsløshed, er Loven om ekstra Spiritusbeskatning, hvorved der paaregnes at blive 8 à 9 Millioner Kroner til Raadighed for forannævnte Øjemed, og der arbejdes for Tiden stærkt paa at faa udformet de nærmere Enkeltheder herom.

Fra forskellige Sider, hvor direkte Paabud har bevirket Standsninger eller stærke Indskrænkninger i Erhvervene, er der af Arbejderne rejst Krav om Erstatning for den derved hidførte Arbejdsløshed, medens der for den Arbejdsløshed, der skyldes den almindelige Krigssituation, er rejst Krav om, at der fra det Offentlige ydes en Hjælp, der baade imødegaar Dyrtiden og den Trang, der opstaar som Følge af hyppig eller langvarig Arbejdsløshed; ogsaa hvor denne bestaar i stærkt indskrænket Arbejdstid. At man fra Kassernes Side vil søge i videst muligt Omfang at knytte denne Hjælp til de gældende Understøttelsessatser, saaledes at Princippet »Hjælp til Selvhjælp« ikke forrykkes, eller med andre Ord, at Arbejdernes Selvhjælpsbestræbelser faar den fornødne Anerkendelse og Støtte, vil efter den foranstaaende Udvikling være ganske naturligt, og det er at haabe, næst efter at der ingen Brug maatte blive derfor, at Forberedelserne til at imødegaa den truende Krise maa blive fremmede saa hurtigt, at Virkningerne, naar den indfinder sig, maa blive saa lidt følelige som muligt.

Jærnværkskonflikten i Sverige.

Atter føres der en bitter Strid indenfor svensk Jærnindustri. Det er Jærnværkerne i det nordlige Sverige, det drejer sig om, og der staar igen en haard Kamp mellem vort svenske Broderforbund og de svenske storindustrielle Jærnværksejere, som ikke alene raader over en mægtig Industri, men som ogsaa er førende indenfor svensk Arbejdsgiverforening. Siden 4. April strejkes der paa følgende Værker:

Domnarvet,
Fagersta,
Hagfors og
Lesjøfors.

Fra den 15. April tillige paa
Sandviken,

og fra den 10. paa
Kulsva Værker.

Af vort Broderorgan for 27. Januar fremgaar det, at Lønningerne er lave, og naar Værkerne har lagt en lille Smule paa, saa har de samtidig forhøjet Priserne paa de Levnedsmidler, som de selv er Leverandører af, saaledes at Tilstandene er blevne mere og mere uholdbare for vore svenske Standsfæller. Krigen føres da ogsaa med megen Bitterhed.

Efter »Metalarbejderen« for 7. April gengiver vi et Opslag, som »Ljusneværken«s Chef, Overingeniør von Eckerman, den 24. Marts opslog.

Det er saalydende:

»Da det er kommet til mit Kendskab, at Afstemning i Dag forestaar indenfor Metalarbejderforbundets Afdeling ved Værket, vil jeg henlede Opmærksomheden paa følgende:

Strejken ved Jærnværkerne kommer selvfølgelig til at medføre Udelukkelse fra Arbejdet for hvert til Forbundet hørende Medlem samt at betyde Driftens Indstillelse ogsaa paa andre Afdelinger.

Stedets hele Kødtilførsel er organiseret og betales af Selskabet; ligeledes en stor Del af de øvrige Levnedsmiddeltilførsler.

Vinterens Brændselsmangel vil i den kommende Vinter gennem en Strejke yderligere forværres.

Jærnværkets Drift er allerede gennem Maaneder paa uhørt Maade besværliggjort af Krigen, da Størstedelen af Produktionen ikke kan afsættes indenfor Sverige, Norge og Danmark, og det er kun de mest energiske Anstrængelser, som har gjort, at en delvis Indstillelse af Driften hidtil har kunnet undgaas. En Afbrydelse af disse Anstrængelser gennem Strej-

ken betyder sandsynligvis, at Driften i det mindste delvis ikke kan optages efter Strejken.

Middellønningerne ved Jærnværket her er betydeligt højere end ved ethvert andet Jærnværk i Landet.

Lad derfor Overenskomststriden udkæmpes og afgøres paa andre Steder mellem Hovedorganisationerne og nedkald ikke over Ljusne den grænseløse Elendighed, som vil blive Følgen af en Strejke i disse Tider.

Tro mig, som gennem Rejser udenlands kender Situationen, at ogsaa uden Fastholdelse af denne Bevægelse og foruden Strejken vil Forholdene snart blive dybt alvorlige«.

Vort Broderorgan føjer til, at herefter skal man ikke beklage sig over den engelske Blokade overfor Tyskland, for det er jo akkurat det samme, som Jærnværksejerne vil iværksætte. De truer dem paa Tilførslen af Levnedsmidler, og der er næppe Tvivl om, at de ogsaa ønsker at iværksætte, hvad de truer med, og dette, med at Lønnen skulde være højere her end alle andre Steder, er jo nøjagtigt, hvad der er sagt ved hvert eneste Jærnværk i Sverige, hvor man har stillet Lønkrav.

Hvad der vækker mest Opsigt er imidlertid, at Konflikten af Arbejdsgiverne kun holdes gaaende paa Kommando af enkelte Teoretikere iblandt Arbejdsgiverne, som absolut ikke vil høre Tale om Eftergivenhed overfor Arbejdernes Ønsker.

Her opstilles visse Arbejdsgiverprincipper vedrørende Minimallønnen og Retten til at stille Lønkrav i Overenskomstperioden, som Arbejdsgiverne paastaar, at de ikke kan fravige, men bagom det hele staar naturligvis de store svenske Jærnværksejeres absolutte Ville til at holde Arbejderne nede. Den nærmeste Fremtid vil vel vise, om det lykkes — hvad det dog forhaabentlig ikke gør. Vort svenske Broderforbund vil sikkert vide at varetage sine Medlemmers Interesser ogsaa under de forhaandenværende vanskelige Forhold.

Arbejdsløsheden i Metalarbejderfagene i København.

Den sidste Maaned har ikke fremkaldt nogen Forandring i Omfanget af Arbejdsløsheden indenfor Centralorganisationens Medlemmer. Lørdag den 14. ds. var 579 Medlemmer anmeldt arbejdsløse; den 17. f. M. var Tallet 578.

Formerne havde 59 imod 60 f. M., Gørtlerne 9 imod 5, medens Sliberne og Metaltrykkerne var uden Arbejdsløse. Smedene noterede den 14 ds. 511, mens Tallet i f. M. var 512.

Oversigt over Virksomheden ved Smedeforbundets københavnske Anvisningskontor fra 1. April 1916 til 31. Marts 1917.

Den 31. Marts 1916 var der ved Kontoret tilmeldt 213 Arbejdsløse.

Tilgangen i Aarets Løb har udgjort 6500 eller gennemsnitlig mellem 21 og 22 pr. Arbejdsdag, medens Afgangen var 6228, saaledes at Aaret sluttede den 31. Marts 1917 med 485 Arbejdsløse. Den 19. Marts i Aar opviser det største Antal Arbejdsløse, nemlig 529, medens Kontoret den 9. og 10. Juni 1916 kun havde tilmeldt 75 Arbejdsløse, hvilket sikkert giver den laveste Arbejdsløshedsprocent, som vi nogensinde har kunnet notere, nemlig under 1 Procent. Af ovennævnte Tilgang er 1483 Tilrejsende fra Provinsen og 270 fra Udlandet. Særlig svenske Kolleger har søgt herover, og desuden har danske Kolleger i Udlandet maattet søge hjem paa Grund af Krigen.

Det største Antal Tilrejsende i Løbet af en Maaned opviser August med 181, medens December ganske naturligt har det laveste Antal, nemlig 84. Praktisk talt opnaaede alle Tilrejsende Arbejde i Hovedstaden. Det gennemsnitlige Antal Arbejdsløse har pr. Maaned udgjort 158, medens Tallet Aaret forud var 169. I Aarets Løb er anmeldt 3386 Tilfælde, i hvilke der er skiftet Arbejdsplads uden forudgaaende anmeldt Arbejdsløshed, hvilket er 532 flere end Aaret forud. Naar man erindrer sig dette, i Forbindelse med at Tilgangen af Arbejdsløse i Aarets Løb har udgjort 366 flere end i 1915—16, men at det gennemsnitlige Antal Arbejdsløse pr. Maaned i 1916—17 desuagtet er 11 lavere end i Aaret forud, saa faar man Indtrykket af, at der har været skiftet Arbejdsplads i forholdsvis større Udstrækning i 1916—17 end i 1915—16, selv om ogsaa en Del af den forøgede Aktivitet maa tilskrives det stigende Medlemstal i København.

Med Hensyn til Arbejdsanvisningen har den lige saa lidt som i 1915—16 kunnet tilfredsstille Efterspørgslen efter Arbejdskraft. Der er indgaaet 1247 Ordrer omfattende 1974 ledige Pladser, medens der i Aaret forud indgik 1180 Ordrer omfattende 2059 Pladser. Man vil heraf se, at medens Ordrerne er flere det sidste Aar, saa er det Antal Pladser, som de omfatter, noget færre. Det fremgaar heraf, hvad man daglig har kunnet konstatere, at det i stigende Grad er de mindre Virksomheder, som har maattet søge Arbejdsanvisningens Assistance for at faa den nødvendige Arbejdskraft, medens tidligere de større Virksomheder, bl. a. Skibsværfterne, i højere Grad manglede Arbejdskraft, som de saa efterhaanden erhvervede sig til Dels paa Bekostning af den mindre Industri. Det er lykkedes at besætte 1209 Pladser eller 61 pCt., medens vi Aaret i Forvejen besatte 64 pCt. af de ledige Pladser. Men ogsaa dette hænger sammen med, at Kontorets Kunder i afvigte Aar i overvejende Grad har været mindre Virksomheder. Igennem den offentlige Arbejdsanvisning har 121 Smede

og Maskinarbejdere erholdt Arbejde imod 388 Aaret forud. Der er af Anvisningskontoret udstedt 2527 Kort med Anvisning paa Arbejde. I 1316 Tilfælde fik Medlemmerne Kortet tilstillet pr. Post, i 1182 Tilfælde ved personlig Henvendelse paa Kontoret og i 29 Tilfælde omgaaende pr. Bud. Det større Antal Tilfælde i hvilke Medlemmerne har faaet skriftlig Anvisning paa Arbejde skyldes Bestræbelser fra Kontorets Side for i størst mulig Udstrækning at foretage Arbejdsanvisningen ad skriftlig Vej, udenfor den daglige Ekspeditionstid. For Medlemmerne er det en Behagelighed at kunne faa anvist Arbejde uden at behøve personlig at henvende sig paa Kontoret desangaaende, og der skabes en større Garanti for, at den bedst egnede Arbejdskraft drirrigeres ud, selv om Fremgangsmaaden virker noget langsommere. Herpaa kan der i nogen Grad raades Bod ved at anvende Bude i særlig paakrævede Tilfælde. At Systemet virker tilfredsstillende fremgaar deraf, at medens Antallet af skriftlige Henvendelser om Arbejde i 1915—16 udgjorde 44 pCt. af samtlige Anvisninger, saa udgør det i 1916—17 over 53 pCt., og Resultatet med Hensyn til at faa de ledige Pladser besat maa siges at være betydeligt bedre, naar Hensyn tages til, dels at Antallet af ledige har været færre, og dels at Kontorets Kunder i overvejende Grad, som ovenfor nævnt, har været mindre Virksomheder.

Arbejderhøjskolen i Esbjerg.

Som det vil være Kolleger bekendt gennem den socialdemokratiske Presse, er der i Vinter indviet en ny Arbejderhøjskole i Esbjerg.

Dette er imidlertid ikke det første Skridt, som er foretaget for at rejse en Skole for den arbejdende Ungdom. Spørgsmaalet rejstes allerede i Begyndelsen af 1910 indenfor Arbejderorganisationerne i Esbjerg, og man satte alle Sejl til for at realisere Planen.

Mange Forhindringer var der at rydde bort, og de økonomiske Vanskeligheder var ikke de mindste, men det lykkedes, trods alt, at begynde Undervisningen i nogle lejede Lokaler samme Aar.

Skolen begyndte sin Virksomhed med 19 Elever, hovedsagelig fra Byen og Omegnen; men efterhaanden som Aarene gik, samledes der flere og flere Elever, og de begyndte at komme fra alle Egne af Landet.

Et Par Aar efter, at Skolen var aabnet, blev den statsanerkendt i Lighed med de saakaldte »Folkehøjskoler«, som er spredte rundt omkring i Landet, og Tanken om at faa egen Bygning blev sat under Debat. Denne Plan er altsaa nu realiseret, og det bliver nu Arbejderungdommen, der skal afgøre, om den smukke Tanke, som har været Drivfjederen i dette Arbejde, skal faa nogen Betydning for Arbejderklassens Oplysning.

Da »Folkehøjskolerne« for godt et halvt Hundrede Aar siden begyndte at trænge sig frem, flokkedes Bondeungdommen om dem, og vi har nu set, hvorledes Bondestanden i Løbet af dette korte Tidsrum paa Højskolens Ryg har hævet sig op fra en forkuet og ligegyldig Masse til at være den klassebevidste Stand, som vi nu kender den.

Men samtidig med, at Bondestanden har svunget sig op, har disse Højskoler mistet deres Folkelighed. De er Klassehøjskoler og intet som helst andet. De staar som et Bolværk mod de nye Frihedsidéer, som trænger sig frem.

Og det er netop disse Friheds- og Fremtidsidéer, som skal finde et Fristed paa Arbejderhøjskolen. Ved Siden af de rent elementære Fag som Dansk og Regning, vil Arbejderungdommen, som samles her, faa Lejlighed til at stifte Bekendtskab med og sætte sig ind i de Spørgsmaal, som nødvendigvis maa løses i Fremtiden.

»Folkehøjskolen« lever paa Fortiden, paa Minderne fra Fædrelandshistorien og Forfatningskampene. Den Klasse, de kæmper for, er kommen frem i Lyset.

Paa Arbejderhøjskolen maa man ganske vist stifte Bekendtskab med Fortidens Historie, og da ganske særlig med de Mænd, der har ført an i Udviklingen, hvad enten det har været paa det politiske, paa det litterære eller paa det kunstneriske Omraade. Hovedformaalet er paa Grundlag af disse Mænds Arbejde at dygtiggøre Ungdommen til at løfte den sidste Klasse, Arbejderklassen, op i Lighed med de andre Samfundsklasser og derved afskaffe alt, hvad der hedder Klasseforskel.

Skolen underviser i Dansk og Regning, Historie, Litteraturhistorie, Samfundslære, Socialøkonomi, Sprog, Tegning osv.

Statsunderstøttelse paa indtil 35 Kr. om Maaneden kan faas til 5 Maaneders Kursus (November—April) ved at indgive Ansøgning paa dertil bestemte Skemaer, som faas i Byerne paa Borgmesterkontoret, paa Landet hos Sogneraadsformanden. *Ansøgninger for at opnaa Understøttelse til Kursuset 1917—18 skal være indsendt inden 1. Maj 1917.*

Ved Siden af Statsunderstøttelse kan der eventuelt ved Henvendelse gennem Afdelingen til Hovedbestyrelsen ydes Medlemmer af Smede- og Maskinarbejderforbundet et Beløb fra Forbundet til Hjælp til et saadant Kursus.

Iøvrigt skal jeg, der nu i Vinter har gennemgaaet et saadant Kursus, være villig til at besvare eventuelle Spørgsmaal, ligesom enhver Oplysning angaaende Skolen faas hos dennes Forstandere, *R. Vind* og *R. Brændeskov*, samt hos Skolens Formand, Redaktør *J. P. Sundbo*.

Mads P. Jensen,
Hørret pr. Maarslet.
(Formand for Odder Afd. af D. S. & M. F.)

Hurops nye Virksomhed.

Da det er udenfor al Tvivl, at det af og til vil glæde Hurops mange Venner her i Landet, og navnlig alle de, der findes indenfor Smede og Maskinarbejdernes Rækker, at høre lidt om, hvor i Verden deres gamle Forbunds-

Formand befinder sig, og hvordan han har det, benytter vi her en god Lejlighed til at offentliggøre nogle af hans sidste Meddelelser, der nemlig har Interesse udover det almindelige, selv om de ikke har Adresse lige direkte til Fagorganisationerne.

Hurop vendte jo i 1913 tilbage til Danmark efter et 20-aarigt Ophold i Amerika, hvor han bl. a. i 12 Aar havde været Landmand, men til Slut var Redaktør af dansk Socialdemokraten i Chicago. Han, eller maaske navnlig hans Hustru, kunde dog ikke paany passes ind i danske Forhold. Efter 3 Aars Forløb vendte han derfor i Fjor tilbage til sin gamle Bladvirksomhed i Chicago.

Længe fortsatte han ikke dermed, idet han nu har forladt denne for at prøve noget nyt, nemlig Oprettelsen af en »kooperativ Koloni«.

I en Pjece, han desangaaende har udgivet i Amerika, fortæller han udførligt om Forehavendets Natur, og siger bl. a., at han tidligere altid havde troet, at Virginia var en Stat for »Tobak og Peanuts«, men ikke for Agerbrug og Kvægavl. En dansk Ven fortalte ham imidlertid om det gode Marked for Mejeriprodukter og de billige Jordpriser. Hurop besluttede derfor at rejse derned og se, om der var Betingelser for at erhverve Jord til Oprettelse af en »kooperativ Koloni i Lighed med danske Andelsforetagender, afpasset efter Forholdene i Virginia«. Hurop fandt, at der ikke alene var Betingelser herfor, men endogsaa bedre Betingelser end nord og vest. Virginia ligger paa samme Breddegrad som Middelhavet, Klimaet er godt uden at være for varmt, og Jorden er navnlig billigere, fordi det er blevet moderne at rejse mod vest.

Flere danske interesseredes i Foretagendet, og Slutningen blev, at man 2 danske Mil fra Byen Richmond, der har 200,000 Indbyggere, købte 1300 Acres Land (godt og vel 900 Tdr.). 800—900 Acres var ryddet og henlaa halvt som Græsning, halvt under Kultur. 400 Acres henlaa i Skov med meget godt Tømmer — Bøg, Eg, Fyr, Cypres o. s. v. — anslaaet til en Værdi af mindst 6000 Dollars paa Roden. Desuden var der ca. 350 bærende Frugttræer. Der var rigeligt og godt med Vand, bl. a. en Kilde, som giver 60 Liter Vand i Minuttet og ved Hjælp af en »hydraulic Ram« pumpes op til en Vandbeholder ved Hovedbygningen, og hvorfra hele Koloniens Vandforsyning kan foregaa. Desuden udgøres Grænseskellet i en halv Mils Længde af en Aa. Endvidere er der et fint og vistnok rigt Leje af Kalkmergel.

Denne Jord er det nu Meningen at udstykke i 24 Parter, og efter Hurops Beregninger vil en Farm paa 50 Acres kunne etableres for 2,500 Dollars, hvad der ikke vilde lade sig gøre i de nordlige eller vestlige Stater.

Farmen er derfor nu delt op i 24 Farme à 50 Acres; der er saaledes 100 Acres igen, og denne Jord skal anvendes til Fællesbrug. Forøvrigt vil man ikke begrænse sig til 24 Farme, hvis Deltagelsen overskrides, men da erhverve nyt Land til Udlægning.

Middelprisen for en af disse 24 Farme bliver 1750 Dollars, og heraf skal de 500 Dollars betales ved Erhvervelsen. Restsummen forrentes med 6 pCt. i de 4 første Aar og afbetales derefter i de 3 næstfølgende Aar med 417 Dollars, hvilke Penge dog vil kunne faas som Farmlaan.

Der gives i Pjecen meget udførlige Oplysninger om Mælkepriserne, der for Resten nogenlunde svarer til de københavnske, idet det navnlig bliver Mejeriprodukter, der skal fremstilles og afsættes, og her er jo Byen Richmond den naturlige Aftager. Da Græsningstiden i Virginia er meget lang, regnes der med et Udbytte 3 Gange større end nord og vest paa.

Klimaet tillader, at der kan høstes 2 Gange om Aaret. Hvirvel- eller Snestorme kendes ikke, ejheller Feber eller lignende Landeplager. Farmen ligger 15 Mil fra Atlanterhavet, og Kolonien bestaar af Danske.

Man paatænker at købe og sælge i Forening, kooperativt at eje og bruge alt stort arbejdssparende Maskineri, men den Enkelte kan, som det passer ham selv, arbejde alene eller sammen med Naboer.

I Lovene staar der bl. a., at Kolonien ikke er for Spekulanter, men for driftige Folk med begrænsede Midler, og Hurop opfordrer alle, der tænker paa at købe Land, at tage til Elko i Virginia og se paa hans kooperative Farm.

Hurop har altsaa ikke mistet Lysten til at organisere, sætte i Scene og prøve paa at skabe gode økonomiske Forhold for Folk med begrænsede Midler, men bestandig finder han nye Former og nye Felter, og for denne Gangs Skyld har han nok hentet Lysten til sit Værk herhjemme, thi han skriver, at for os er saadant et Udstykningsforetagende jo ikke noget nyt, hvorimod dette er Tilfældet i Amerika, og han er vel derfor saa meget mere spændt paa at se Resultatet.

Hurops Bekendte i Danmark ønsker sikkert alle som En, at det maa blive godt.

Smede- og Maskinarbejder-Forbundets 14. Kongres og Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

I Fagbladet for Marts meddeltes, at Kongressen antagelig vilde blive afholdt i Slutningen af Juni Maaned i Forbindelse med Kongressen for de øvrige Metalarbejderfag. Paa Grund af Forhold, som vi ikke kunde forudse, og som Hovedledelsen ikke er Herre over, har vi imidlertid set os nødsagede til at udskyde vort Forbunds Kongres til et Tidspunkt i Midten af Juli, hvorom nærmere Bekendtgørelse vil udgaa.

Som sædvanlig vil Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde blive afholdt i Tilslutning til Kongressen.

For **Arbejdsløshedskassens** Vedkommende vil der paa Dagsordenen blive fremsat Forslag om en Sammenslutning med Arbejdsløshedskasserne i de øvrige Fag indenfor Centralorgsnisationen af Metalarbejdere, og et nedsat Fællesudvalg udarbejder i den Anledning en Vedtægt for den sammensluttede Arbejdsløshedskasse, hvilken Vedtægt vil blive udsendt og forelagt Delegeretmødet til Behandling, hvorefter den i Tilfælde af Godkendelse indenfor de enkelte Kasser vil blive forelagt et konstituerende Fællesdelegeretmøde til endelig Vedtagelse.

For **Forbundets** Vedkommende meddeler vi nedenstaaende de af Hovedbestyrelsen stillede Ændringer til Lovene med Tilføjelse, at Ændringer, der ønskes fremsat af Afdelingerne, maa være tilsendt Hovedbestyrelsen senest den 15. Maj.

Ændringer til Lovene.

Forbundets Love.

§ 1. Som nyt Punkt f indsættes: »*at understøtte Medlemmer i enkelte særlige Trangstilfælde*«.

§ 1 f ændres til g og efter »Medlemmers« tilføjes: »*og deres Hustruers*«.

§ 4 e. »6 Kr.« ændres til »*7 Kr.*«

§ 4 f, 2. Stykke, ændres til: »*Ligeledes skal under ekstra-*

ordinære Forhold en saadan Afstemning finde Sted, naar det forlanges« osv.

I § 5 b udgaar: »*der holder Møde samtidig med Repræsentantskabet for Fagets Arbejdsløshedskasse og har fælles Repræsentanter med denne*«.

I § 6 b, 2. Stykke, udgaar 1. Punktum.

I § 9 b indskydes efter »Arbejdskøberne«: *om Løn og Arbejdsforhold i Almindelighed*«.

Afdelingernes Love.

I § 11 c, 2. Stykke, ændres »Arbejdsløshedskassen som Kontingent i Henhold til sidstnævnte Kasses § 9 b« til »*Hovedkassen*«.

I § 11 g, 1. Stykke, tilføjes efter »Beskyttelse«: »*og Fremme*«.

§ 11. Som nyt Punkt i indsættes: *Et Medlem, overfor hvem en saadan Beslutning er traadt i Kraft, og som under en saadan Periode eller senere paany gør sig skyldig i Overtrædelse af § 11 h, kan af Hovedbestyrelsen udelukkes fra Medlemsret i Forbundet efter Indstilling af Bestyrelsen for den Afdeling, som den nye Overtrædelse vedrører*«.

I § 14 indsættes som nyt Stykke 4: *Afdelingsbestyrelsen vælger selv sin Næstformand, som overtager Ledelsen under Formandens Forfald eller Bortrejse fra Afdelingen*«.

§ 18, 2. Stykke, ændres til: »*Ekstraordinære Generalforsamlinger indvarsles, naar Hovedbestyrelsen eller Afdelingsbestyrelsen finder det nødvendigt, eller naar 1/3 af Medlemmerne skriftlig fremsender Begæring derom med Motivering af den eller de Sager, der ønskes behandlede. For Afdelinger med indtil 500 Medlemmer vil Begæringens Underskrift af 50 Medlemmer og for Afdelinger med over 500 Medlemmer af 1/10 af Medlemmerne i alle Tilfælde være tilstrækkelig*«.

§ 19, 2. Stykke, ændres til: »*Saafremt Bestyrelsen ikke er enig med Arbejderne om Fordringernes Fremsættelse eller Tidspunktet derfor, kan Sagen forelægges Hovedbestyrelsen, der jfr. § 9 træffer den endelige Afgørelse mellem Parterne. Strejke kan ikke godkendes med mindre 3/4 af samtlige Arbejdere paa Værkstedet ved fælles og skriftlig Afstemning stemmer derfor*«.

§ 19. Som nyt Stykke 3 tilføjes: »*En Arbejdsstandsning, som er etableret uden Iagttagelse af Lovenes Bestemmelser, kan ikke opretholdes, men skal paa Forlangende af Afdelingsbestyrelsen eller Hovedbestyrelsen straks bringes til Afslutning*«.

§ 20, 2. Stykke, »i 80 Dage« ændres til: »*for det fulde Maksimum af Dagpenge*«.

Klublove.

§ 4 tilføjes: »*Gør han ikke dette, indberettes Sagen til Afdelingsbestyrelsen*«.

Regler for Udbetaling af Begravelseshjælp.

I § 3, 3. Stykke, indskydes efter »Afdeling«: *eller en Organisation, hvorfra eller hvortil han er overført*«.

Valg af Delegerede.

Ved Udregningen af, hvilket Antal Delegerede en Afdeling er berettiget til at sende til Kongressen og Delegeretmødet, bedes bemærket, at Regnskabsaaret har 53 Uger. For at finde det Medlemstal, hvoraf Repræsentationsretten fremgaar, skal man altsaa dividere Antallet af solgte Kontingentmærker i Regnskabsaaret (75 Øres) med 53.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Faaborg. For nogen Tid siden forhøjedes de paa Faaborg Jærnstøberi gældende Akkorder med 10 pCt., der var givet som et Dyrtidstillæg. Herom meddeltes i Fagbladet for November f. A. Akkorderne har nu været opsagte, og de krævedes forhøjede med foruden de ovennævnte 10 pCt. 15 pCt. til, eller med 25 pCt. ialt.

Man er enedes om at forhøje med 20 pCt. paa alle Akkorderne, og samtidig er de ansatte Timelønninger forhøjede fra 45 à 50 Øre til 60 Øre. Denne Ordning gælder til den med 3 Maaneders Opsigelse fra en af Parterne sættes ud af Kraft, og den traadte i Kraft den 10. April.

Herning. Herning Jærnstøberi og Maskinfabrik ved P. H. Boll, er indtraadt som Medlem i Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning.

Hobro. Ved lokal Forhandling er de paa Hobro Jærnstøberi gældende Akkorder fra omkring 20. Marts forhøjede med 15 pCt.

København. Paa Dørgrebsfabrikken, Holger Danskesvej, er der den 11. April afholdt et Fællesmæglingsmøde med Gørtlere og Formere, idet Fabrikken beskæftigede 4 af Former- og 2 af Gørtlerforbundets Medlemmer i sit Støberi.

Sagen og dens Forhistorie er følgende:

Indtil for ca. 1 Aar siden arbejdedes der i ren Timeløn, men da indførtes der Akkord med en Gennemsnitspris af 45 Øre pr. Kasse, men det var uholdbart, idet én snart tjente gode Penge, medens en anden ikke kunde holde Timelønnen.

Samtidig med, at man sidste Efteraar antog en ny Mester, skulde Kasserne pakkes bedre og Arbejdet udføres finere. Dette medførte, at man maatte vende tilbage til Timelønnen, men nu optræder der atter en ny Mester, hvis Opgave bl. a. skulde være at bibeholde det ny System, men dog med den Ændring, at det skal være Akkord og til de gamle Priser, hvilket selvsagt er en Umulighed.

Da Formerne ikke kunde indgaa herpaa, forlod de den 25. Marts Arbejdet. De er dog gaaede i Arbejde igen den 11. April, men til Timeløn. Mæglingsmødet har ikke sluttet Sagen, og den skal nu til Timandsmøde.

Efter at Formerne var gaaede, er der imidlertid optraadt et »Amfibie« paa Fabrikken. Han er Fabrikantsøn og uorganiseret Former og, efter hvad der paastaaes, paa Kontrakt. Hans Stilling paa Fabrikken er Forsøgskanin, eller om Forladelse — Forsøgsformer.

Det er en ny Branche indenfor Faget. Hans Opgave er at vise, hvor meget og hvor fint Arbejde, der kan laves, og derefter bestemmes saa Prisen for dem, der kommer efter. Med andre Ord: et Slags Plagiat af Taylor-Systemet.

Forbundets Stilling er indtil videre, at hvis han vil være paa Fabrikken, maa han være Medlem af Forbundet, saaledes at hans »Forsøg« kan komme under fornøden Kontrol.

Man faar nu afvente Resultatet af Timandsmødet.

Hos I. G. A. Eickhoff, hvor der arbejdes i fælles Vægtakkord, og hvor Arbejdet er Bogtrykmaskiner, er Akkorden forhøjet med 25 pCt., mod at nogle forskellige Tillæg bortfalder. Der regnes dog med en reel Forhøjelse paa 20 à 22 pCt. Det er ogsaa lige det, som Formerne fra dette Støberi ligger under med Fortjenesten overfor de andre københavnske Støberier, naar man undersøger den sidst udsendte Statistik. Den trufne Ordning gælder til 1. Januar 1918 og kan derefter opsiges med en Maaneds Varsel.

Korsør. Paa Korsør Jærnstøberi er der den 6. Marts afholdt et Mæglingsmøde paa Krav om et Dyrtidstillæg til de bestaaende Akkorder, men Direktør Friis, der har en stor Færdighed i at sige »Nej«, benyttede ogsaa sin Færdighed ved denne Lejlighed. Formerne tjente saa udmærket, at man *absolut maatte afvise ethvert Krav* osv. Der tjenes ca. 80 Øre i Timen, og det maa antagelig i d'Hrr. Direktørers Øjne være en hel Direktørgage. Fabrikken fortjente at faa et nyt Hold Formere. Maaske d'Hrr. da fik Øjnene op for, hvad deres nuværende Specialister er værd. Sagen skal til Timandsudvalget.

Kallundborg. Sent er bedre end aldrig. Formerne i Kalundborg meddeler nemlig den 18. Marts, at de til Julen fik 35 Kr. i Dyrtidstillæg pr. Mand.

Lemvig. Lemvig Jærnstøberi og Maskinfabrik er optaget som Medlem af Jærnindustriens Sammenslutning. Forbundet har ikke den Ære at kende denne Virksomhed.

Middelfart. Hos A/S J. S. Hess & Søn er der den 27. Marts afholdt et Mæglingsmøde paa Krav om et Dyrtidstillæg til de bestaaende Akkorder, Forhøjelse af Haandformernes ansatte Timeløn og Forhøjelse af Modelformernes Timeløn.

Sidstnævntes Timeløn forhøjedes fra 63 til 72 Øre. Gennemsnittet af Haandformernes ansatte Timeløn forhøjedes fra 49 til 52 Øre. Om Dyrtidstillæget opnaaedes ingen Enighed, hvorfor dette Spørgsmaal henvistes til Timandsudvalget.

Rønne. I Marts Maaned har et Udvalg for denne Afdeling forhandlet med de derværende to Jærnstøberier om Forhøjelse af Akkorderne. Forhandlingerne er nu sluttede, og noget er der opnaaet, men om Enkelthederne vil der senere fremkomme en nærmere Redegørelse.

Der forhandles imidlertid videre, idet Fabrikkerne er komne i Tanker om, at de vil have en Overenskomst med Formerne. Fornødent Materiale er i saa Henseende tilsendt Afdelingen.

Svendborg. Den 22. Marts fandt der paa Maskinfabrikken »Svendborg« et Mæglingsmøde Sted paa Krav om Forhøjelse af Akkorderne paa Grund af Dyrtiden.

De gældende Akkordpriser forhøjedes fra og med 23. Marts, alle med 5 pCt., og Varigheden af Prisaftalen er, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges af en af Parterne.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Fællesklub. Metalformerne fra de Virksomheder, der er beskæftigede med Kunst- og Figurarbejde, har dannet en Fællesklub under Forbundets københavnske Afdeling. Formaalet er at samle alle Figurformere til fælles Arbejde for deres specielle Interesser. Fællesklubbens Formand er Metalformer Grosschoff, Jagtvej 163 B, 1. Sal.

Restancefristen. Repræsentantskabsmødet d. 5. April 1917 har vedtaget følgende Resolution:

»Repræsentantskabsmødet d. 5. April 1917 maa fastslaa, at en Overskridelse af den i Forbundets og Arbejdsløshedskassens Love angivne Restancefrist er utilladelig, og for at bringe Overensstemmelse paa dette Omraade i alle Forbundets Afdelinger vedtager Mødet, at fra d. 1. Juni 1917 maa der ikke i nogen af Forbundets Afdelinger modtages Kontingent paa Bøger, der udviser en Restance paa udover 6 Uger. (I disse 6 Uger maa ikke medregnes Syge- eller Arbejdsløshedsuger.) Bogen er da ugyldig, og ny Indmeldelse er nødvendig efter Reglerne for slettede Medlemmers Genoptagelse«.

Dermed falder den i Københavns Afdeling hidtil praktiserede Overgangsbestemmelse om Restancefristen bort, idet alle vil blive slettede uanset Grunden til Restancen, og om det er første eller anden Gang, Restansefristen overskrides. Pas derfor paa at holde Bogen i Orden.

Medlemmerne erindres om følgende Pligter:

- at forhøre paa Kontoret om Arbejdsforholdene i Faget forinden Arbejde søges paa nogen anden Arbejdsplads,
- at afhente Arbejdskort forinden andet Arbejde paabegyndes,
- at afkræve enhver nyantaget Kollega hans Arbejdskort.

Arbejdsløsheden i Marts 1917.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse .	2	0
— anmeldt i Løbet af Maaneden	11	1
Anvist Arbejde af Arbejdsløshedskassen ..	4	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	2	0
Bortrejst	1	0
Ledige Dage i Maaneden	131	24
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	6	1

Jærn- og Metalslibere.

Til samtlige Slibere. Til Underretning tjener, at en ny Afdeling er stiftet i Nørre Aaby paa Fyn i Januar 1917. Den tæller 9 Medlemmer. Formandens Adresse er K. Sørensen, Villa »Paradis«, Nørre Aaby.

I Aarhus stiftedes i Paaskedagene ogsaa en Afdeling paa 6 Medlemmer. Formandens Adresse er N. Jensen, Hans Brogesgade 37, 4.

Metaltrykkere.

Overenskomst med A/S Carl Lunds Fabrikker. Efter en Del Forhandlinger med Aktieselskabets Direktion er der opnaaet Enighed om en For-

nyelse af den gældende Overenskomst. Foruden en Del Tilføjelser, som er af Betydning for Akkordpriskuranten samt Udlevering af Værktøj, er der navnlig opnaaet Enighed om Timelønnens Forhøjelse fra 50 Øre til 62 Øre, og Akkordpriskurantens Forhøjelse med 5 pCt.

Nordisk Metalvarefabrikker, Ryesgade 3, København, er indgaaet paa, at de bestaaende Timelønninger forhøjes saaledes:

3	Mand	med	5	Øre	fra	55	til 60 Øre
1	—	-	3	—	-	55	- 58 —
1	—	-	2	—	-	50	- 52 —
1	—	-	4	—	-	46	- 50 —

Dette er ialt 24 Øre til Fordeling mellem 6 Mand.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Paa Sæby Jærnstøberi og Maskinfabrik mægledes den 19. Marts paa et Lønkrav. Man enedes om, at Timelønnen forhøjedes med 10 Øre pr. Mand. For Udearbejde fastsattes et Ekstratillæg af 9 og 12 Øre for Arbejde henholdsvis i Byen og udenfor denne samt for Arbejde ombord i Skibe. Endvidere lovedes Akkord gennemført i større Udstrækning end hidtil.

For Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger beskæftiges i Viby ved Aarhus 3 Smede og Maskinarbejdere. Fællesforeningen er jo overhovedet ikke bekendt for at være nogen god Betaler, og dette har ogsaa vist sig i Forholdet overfor Smedene. Efter megen Ihærdighed er det nu lykkedes at opnaa, at vore 3 Kolleger har faaet en Timeløn af 53 Øre hver og nu for nylig et Dyrtidstillæg af 10 Kr. pr. Mand plus 3 Kr. for hvert Barn.

Hos Fabrikant Rosenvinge i Grenaa er der gennemført en Lønforhøjelse for 3 Mand, som fik hver 5 Øre, saaledes at Timelønnen nu er 58 Øre.

Hos Fabrikant Madsen i Slagelse fik 6 Mand ved en Lønaktion ialt 27 Øre til Fordeling. Værkstedets Gennemsnitsløn steg derved til 55,8 Øre.

Schmidt & Skærbæk i Stege har nylig givet en Lønforhøjelse paa 3 Øre pr. Mand og Time. Desuden gives ugentlig et Dyrtidstillæg paa 2 Kr. 50 Øre pr. Mand.

Paa Frederiksholms Teglværk i København har 7 Mand faaet deres Timeløn forhøjet med ialt 52 Øre.

Den 26. Marts mægledes paa et Lønkrav hos Firmaet F. Mogensen, Christianshavn. Resultatet blev, at 23 Mand fik ialt 92 Øre til Fordeling.

Ferien paa Sukkerfabrikkerne. I den mellem Sukkerfabrikkerne og Smedene gældende Overenskomst er det fastsat, at disse sidste havde Ret til 3 Dages Sommerferie. Efter at Sukkerfabrikkerne nu har sluttet Overenskomst med deres øvrige Arbejdere og der er gaaet med til at give 5 Dages Sommerferie pr. berettiget Mand, er der rettet Forespørgsel angaaende Smedenes Stilling i denne Sag, og Sukkerfabrikkerne har erklæret, at Smedene i dette Spørgsmaal var at betragte som ligestillede med de øvrige Arbejdere.

Akkordprisforhøjelser. Hos Fabrikant Hess i Middelfart er der ved lokal Forhandling opnaaet Enighed om en gennemsnitlig Forhøjelse af 18 pCt. paa 12 Serier gamle Akkorder.

Paa Holbæk Maskinfabrik medførte en Akkordprisrevision, der, ligesom den foran omtalte, ved et Mæglingsmøde var aftalt at skulle finde Sted, at de daarligste Akkorder er forhøjede med fra 4 til 50 pCt.

Minimallønnen paa Rekylriffelsyndikatet er ved Overenskomst med Københavns Afdeling 1 hævet fra 48 Øre til 56 Øre.

Forskellige Mæglingsmøder. Foruden de under Lønforhøjelser nævnte Mæglingsmøder har der fundet en Del flere Sted.

Paa Foranledning af Sammenslutningen mægledes der saaledes den 26. Marts i Anledning af, at Fabrikant Th. B. Thrige i Odense forlangte sig 59 Kr. 90 Øre betalt af et af vore Medlemmer, der havde boet i Odense og i den Tid faaet Kokes for dette Beløb fra Firmaet, men ved sin Afgang undladt at betale samme. Paa en Underhaandshenvendelse fra Sammenslutningen var det efter noget Besvær lykkedes Forbundet at komme i Forbindelse med Manden, som paastod, at han kun havde undladt at betale Beløbet, fordi han paa sin Side havde et større Beløb tilgode hos Firmaet. Da Mæglingen kom, var Vedkommende flyttet fra baade Bopæl og Arbejdsplads uden her eller hos os at have efterladt Meddelelse om, hvor han kunde findes. Ved Mæglingen erklærede Sammenslutningen at ville indkassere Beløbet gennem sine egne Medlemmer, dersom den paagældende Mand søger Arbejde der.

A/S Nielsen & Winthers Værktøjsmaskinfabrk har ansat en Mand ved Navn Sichlau som Funktionær i Firmaets Tjeneste, og denne Mand har i den Grad faaet Vreden imod sig, at der baade er anlagt Søgsmaal imod ham ved Domstolene og fra Arbejderne fremkommet Krav om hans Fjernelse som Kontrollør. Det sidste Krav fremsattes ogsaa af vore Medlemmer. Ved Mæglingen udtalte Direktøren, at Funktionærerne skal optræde høfligt og korrekt, hvilket ogsaa vil blive tilkendegivet den paagældende Mand. Da han iøvrigt ikke staar i noget direkte Overordnelsesforhold til Smedene, sluttedes Sagen hermed.

Samtidig mægledes vedrørende en Sag om tilbageholdt Fortjeneste som Erstatning for bortkommet Værktøj. Beløbet udbetaltes, og der aftaltes et Reglement for den Fremgangsmaade, der i fremtidige Tilfælde skulde følges af Arbejderne ved Værktøjets Forsvinden.

Cykleindustrien i Aarhus. *Det meddeles fra Aarhus, at der er opnaaet betydelige Forhøjelser for Cyklearbejde. Grundet paa den sene Meddelelse, kan Overenskomsten først nærmere omtales næste Gang, men da det er midt i Sæsonen for Cyklearbejde, har denne Meddelelse Interesse navnlig for de der selv søger Forhøjelse.*

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brønderslev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
7. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.
8. Smedemester Aage Andersen, Fabrikken »Autor«, Vesterbrogade 126, København.
9. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Gørtler- og Metalarbejderforbundet.						
137	Jensen, Chr.	København	6. 4.79	København	26. 3.04	København	20. 1.17
	Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.						
268	Christoffersen, H. P.	Jungshoved	18. 1.88	Raadvad	2. 9.14	København	21. 9.16
312	Gerlin, Villy	København	14. 6.91	København	24. 6.16	—	2. 9.16
382	Jensen, J.	Faaborg	1. 3.98	Lyngby	7.10.16	Lyngby	16.12.16
374	Knudsen, Anton	Ribe	10. 7.67	København	28.10.16	København	25.11.16
316	Maaletsky, J.	Østrig	24. 7.94	—	15. 7.16	—	7.10.16
348	Nielsen, L. S.	København	9. 3.83	—	13. 7.16	—	8. 1.17
370	— O. E.	—	3. 8.96	—	12. 8.16	—	9.12.16
406	Rasmussen, Chr.	Svendborg	22.10.96	—	25.11.16	—	2. 9.16
23	Ruberg, P.	Vindsted	13. 9.81	—	2. 4.06	—	8. 1.16
393	Simonsen, P. H. A.	København	14. 5.93	Lyngby	23. 9.16	Lyngby	27. 2.17
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
3536	Andersen, Axel	Holbæk	20.11.84	Kbhvn. Afd. 1	12. 5.06	Holbæk	30. 9.16
21831	Andreasen, Martin	Præstø	2. 3.90	Præstø	14. 1.16	Præstø	18.11.16
14596	Bernhardt, Aug. Laur.	København	22.11.88	Kbhvn. Afd. 4	14. 8.09	Aalborg	23.12.16
13060	Borup, M.	Vejle	29.10.76	Horsens	1. 2.07	Horsens	3. 6.16
14098	Breinholt, Jens	Struer	17. 7.93	—	14. 9.16	—	25.11.16
16154	Christensen, Christen	Værum	6.10.86	Randers	20.10.06	Aalborg	9. 9.16
22881	— H. P.	Knapstrup	19. 8.96	Holbæk	29. 9.16	Holbæk	23. 9.16
2315	— Hans Peter	Ringsted	15. 3.72	Kbhvn. Afd. 1	25. 4.96	Kbhvn. Afd. 1	7.10.16
17452	— Thomas	Tandrup	2.10.95	Aalborg	8.12.15	Aalborg	26. 8.16
15162	Denecke, Ludv. Chr. Fr.	Horsens	15. 2.52	Aarhus	9. 6.06	Aarhus	22. 7.16
2325	Eichner, Sofus Aug.	København	21. 1.94	Kbhvn. Afd. 1	2. 9.16	Kbhvn. Afd. 1	30.12.16
24051	Eriksson, Albin	Sverrig	13. 3.96	Lyngby	9. 9.16	Lyngby	3. 2.17
21528	Frederiksen, Lars	Frørup, Slesvig	31.10.89	Stuttgart	4. 3.12	Vejen	27. 3.15
12070	Hansen, Andreas	Lille Lyngby	1. 5.96	Hillerød	4.12.16	Hillerød	3. 2.17
22161	— Axel	Bjerre	11.12.92	Horsens	13. 3.16	Horsens	3. 6.16
14284	— Jakob V. Koed.	Kerteminde	3. 4.97	Kolding	1.10.15	Vejen	11.12.15
8483	Henriksen, Carl Otto L. V.	København	6. 1.95	Kbhvn. Afd. 1	16.10.16	Kbhvn. Afd. 1	3. 2.17
5644	Hoffmann, Aage J.	—	8. 3.93	„ „ 1	7. 8.15	„ „ 1	27. 1.17
15981	Jensen, Laurits	Hald	11. 4.85	Hobro-Assens	1. 3.06	Holbæk	23. 9.16
19810	Jørgensen, Frederik	Thoreby	1.10.89	Nykøbing F.	22.11.11	Rudkøbing	9.10.15
24324	Jakobsen, Eyolf	Holbæk	19. 1.95	Holbæk	28.10.16	Holbæk	4.11.16
18988	Jochimsen, Christian	Aabenraa	19. 3.74	Hobro-Assens	9. 4.11	Hobro-Assens	4. 3.16
12479	Kjærulf, Aage Hjalmar	V.-Tværsted	17. 6.94	Aalborg	10. 8.15	Aalborg	30. 9.16
794	Krøier, Peter	København	31. 1.96	Kbhvn. Afd. 1	31.10.15	Kbhvn. Afd. 1	27. 1.17
22763	Krøll, H.	Øjten, Lybæk	13. 4.79	Vejen	18. 5.16	Vejen	15. 7.16
6264	Larsen, Agner	Nakskov	8.12.93	Holeby	9. 6.13	Kbhvn. Afd. 1	2.12.16
695	— Axel Johs.	Knudsker	14. 8.78	Kbhvn. Afd. 1	28.12.15	„ „ 1	23.12.16
7183	— J. V.	Nykøbing F.	26. 8.85	Nykøbing F.	7.10.04	„ „ 1	4.11.16
2398	— Louis Eduard	Helsingør	20. 3.91	Kbhvn. Afd. 1	10.11.15	„ „ 1	6. 1.17
3598	— Magnus	København	6. 9.92	Brandenburg	1. 9.12	„ „ 1	23. 9.16
6415	— Maximilian	—	2.11.93	Roskilde	7. 6.13	„ „ 1	16.12.16
8094	Lindemann, Vilh. K.	Hillerød	21. 9.85	Kbhvn. Afd. 1	16. 2.12	Kbhvn. Afd. 1	28.10.16
2089	Lindenskov, Hans Sigurd	Thorshavn	7. 4.95	„ „ 1	4.11.15	„ „ 1	9.12.16
22005	Michaelsen, Niels Th. Henrik	Øster Skørping	22. 7.83	Nykøbing F.	1. 6.15	Nykøbing F.	3. 6.16
14473	Nielsen, Aksel G. V.	N. Vedby	31. 3.91	—	10. 5.10	—	10. 7.16
21794	— Jens Chr.	Fly	3. 7.88	Skive	3. 6.15	Skive	1. 7.16
12066	— Jens Peter	Kollerød	24.12.67	Hillerød	2.12.16	Hillerød	17. 2.17
22878	— Malling	Jenstrup	2. 2.84	Holbæk	23. 9.16	Holbæk	30. 9.16
7150	— Niels Marinus	Gudum	21.12.92	Hobro-Assens	7.11.16	Hobro-Assens	18.11.16
4061	— Peter Martinus R.	Horsens	9.11.92	Horsens	17. 3.14	Horsens	2. 9.16
8738	— Svend	København	11.12.93	Kbhvn. Afd. 1	3. 5.13	Kbhvn. Afd. 1	27. 1.17
24052	Olsen, Chr. Vald.	Dalby Sogn	11. 7.90	Køge	30. 7.16	Køge	24.10.16
3388	— Einer Wiboltt	Ullerslev	25. 5.96	Kbhvn. Afd. 1	25. 9.16	Kbhvn. Afd. 1	25.11.16
21974	— H. P.	Dalby Sogn	26. 8.82	Køge	19. 3.16	Køge	20. 5.16

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
130	Olesen, Olivius	København	30. 8.92	Kbhvn. Afd. 1	27.10.11	Køge	17. 6.16
21785	— Oskar	Hornum	19. 4.97	Thisted	9. 5.15	Aalborg	20. 5.16
3873	Petersen, Aage Gert	Slagelse	19. 5.95	Slagelse	1. 5.14	Kbhvn. Afd. 1	23.12.16
19725	— Asmild	Vedsted Sogn	19. 9.94	Aalborg	1. 9.16	Aalborg	2.12.16
21079	— Bernhard	Aalborg	20. 7.87	—	24. 1.13	Skive	7.10.16
21851	— Carl Chr.	Horne	9. 7.72	Flensburg	26.10.05	Faaborg	6. 1.17
22316	— Chr. Johannes	Randers	14. 5.92	Skanderborg	31. 1.16	Skanderborg	30. 9.16
110	— Hans	København	21. 9.93	Kbhvn. Afd. 1	5. 8.16	Kbhvn. Afd. 1	12. 8 16
17966	— Jens Chr.	Allingaabro	10.11.84	Aalborg	23. 3.16	Aalborg	3. 6.16
19863	— Th. Odgaard	Tømmerby	1. 2.88	Hobro-Assens	6. 1.17	Hobro-Assens	27. 1.17
21792	Poulsen, Martinus Lund	Resen	30. 8.91	Skive	8. 2.15	Skive	30. 9.16
3019	Rasmussen, Henry Adolf	Nykøbing F.	27. 9.94	Kbhvn. Afd. 1	6.10.16	Kbhvn. Afd. 1	20. 1.17
17877	— Martin	Hundslund	19. 5.73	Horsens	3.11.16	Horsens	4.11.16
12476	Sørensen, Emil	Stenstrup	1. 3.93	Aalborg	1. 8.15	Aalborg	27. 5.16
717	— Ingolf Chr.	København	22.10.95	Kbhvn. Afd. 1	19. 7.16	Kbhvn. Afd. 1	6. 1.17
22669	— Jørgen Joh.	Holbæk	20. 4.94	Holbæk	20. 5.16	Holbæk	23.12.16
21539	Schou, Søren Hansen	Gjesten	26. 4.77	Vejen	3. 2.15	Vejen	24. 4.15
19771	Schwartz, Hans	Gerndrup	17. 3.90	Sofyrbøder Forbundet	28. 8.11	—	22. 1.16
9338	Staahl, Harald	Slagelse	14.12.93	Nykøbing F.	6.11.14	Nykøbing F.	1. 5.16
14100	Thomsen, Orla	Horsens	20. 9.76	Horsens	10. 4.04	Horsens	3. 6.16
4563	Vind, Niels Rasmussen	Holsted	12.12.88	Vejen	11. 5.12	Vejen	22. 1.16

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917.

Odense. Hos M. P. Allerups Eftflg. i Odense mægledes under 29. Marts paa Begæring af Sammenslutningen. Firmaet klagede over, at Arbejderne den 17. Marts havde standset Arbejdet, fordi der var Strid mellem Firmaet og Arbejderne om Betalingen af nogle Overtimer, som Firmaet ikke vilde give Procenter for under Paastand om, at der havde været lige saa meget forsømt Tid. Endvidere var der Uenighed om Betalingen for Udearbejde i Lettebæk, som Svendene forlangte bedre betalt.

Firmaet indgik ved Mæglingen paa at betale den omstridte Tid som Overtid, ligesom der aftaltes en forbedret Betaling for Arbejdet i Lettebæk og andre tilsvarende Steder. Forbundets Mæglingsmand beklagede paa sin Side den ulovlige Anvendelse af Arbejdsstandsning.

Aarhus. Hos A/S Frichs i Aarhus forlod 60 Mand den 21. Marts Værkstedet grundet paa manglende Opvarmning. Den 24. Marts gik Resten, saaledes at ialt 120 Mand havde standset Arbejdet. Firmaet protesterede mod Arbejdsstandsningen og hævdede at gøre alt for at faa tilstrækkelig Varme. Arbejderne var imidlertid meget utilbøjelige til at tro paa Firmaets Løfter, da Varmespørgsmaalet de sidste 4—5 Aar ofte har givet Anledning til Rivninger, men navnlig paa det daværende Stadium forekom dem mindre betryggende ordnet. Efter flere Korrespondancer, Konferencer og Møder genoptoges Arbejdet den 30. Marts, og den 7. April fandt et Mæglingsmøde Sted i Aarhus. I Mæglingsreferatet udtaltes det, at Arbejderne erkendte Firmaets Foranstaltninger for at ordne Varmeforholdene som tilfredsstillende, hvis de fuldføres, medens der fra Forbundets Side erklæredes, at det fremdeles er Forbundets og dets Medlemmers Villie, at de gældende Overenskomster og Voldgiftsregler nøje skal overholdes, og under Hensyn hertil udtaler Firmaet, at det ikke vil opretholde noget Krav om Erstatning for det skete.

Norge. Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund har meddelt, at Overenskomsterne i Rørlæggerbranchen til 1. April d. A. udløber i Byerne Kristiania, Trondhjem, Bergen og Stavanger. Vi advarer derfor vore Rørlæggere imod at søge til Norge, forinden Overenskomsterne er reviderede.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Teknologisk Institut.

Gas- og Vandmesteraftenkursus

begynder 18. April 2 à 3 Aftener om Ugen fra Kl. 7—9. Det varer til 1. August og koster 60 Kr., som betales straks eller efter Aftale.

Dette Kursus staar kun aabent for Mestre og Svende fra Metalarbejderfagene. Henvendelse sker til Skolen, som har til Huse i Industribygningen.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Kasserere:

Glostrup: P. Nielsen, L. Petersensvej 2, St. 6—7 Aften.
Vejen Afdeling udgaar.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Kasserere:

Assens. Kassererens Adresse er: Bryggerihusene. Kl. 6¼—7¼.
Hjørring. Kassererens Adresse er: Klokagervej 54, 1. tv.
Odense. Til Kasserer er valgt Maskinarb. I. W. Werner. Kontortid 9—10. Kontrol og Udbetaling til Rejsende og stedlige Arbejdsløse 12—1½. Udbetaling til Rejsende, Arbejdsanvisning m. m. 5½—7½. Indbetaling af Kontingent Søndag 11—12.
Skive. Til Kasserer er valgt Smed I. K. Andersen, Odgaardsvej 32. Hverdage 6—7.
Sorø. Til Kasserer er valgt Maskinarbejder P. Jensen, Søgade 6. Hverdage 5—6.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr. 11348	Carl Kruse	(Kbhvn. Afd. 1)
- 14593	Niels Robert Nielsen	(— — 1)
- 16920	Rich. Peter Christiansen	(— — 1)
- 20021	Georg Jens Andersen	(— — 1)
- 20953	Alexander Mørch	(— — 1)
- 23684	Aage Thomsen	(— — 1)
- 6165	A. V. Nygaard Petersen	(Aarhus)
- 13263	Aug. Olaussen	(Helsingør)
- 21136	Ove Larsen	(—)
- 22386	Chr. A. Rabech Juul	(Køge)

Medl. Nr. 18464, C. Winther, 22565, A. Hansen, 2041, A. Ulriksen, og 9503, L. P. Madsen, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 23698 Gunnar Borgstrøm
- 560 Leo Chytræus

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr. 5370	Christensen,	Carl Hans	12 12.07
- 738	Engstrøm,	Aug. Vilh.	2.12.11
- 933	Frederiksen,	Carl Chr.	22.10.10
- 3829	Friis,	M. John	26. 1.07
- 8220	Hansen,	Joh. Carl Chr.	28.10.99
- 11464	Mortensen,	Gerhard	14. 6.13
- 6717	Olsen,	Peter Chr.	6. 7.01
- 8441	Petersen,	Carl Alfred	7. 6.02
- 12752	—	Laur. Chr.	7.12.00
- 7354	Wolf,	Carl Heinrich	23.11.00
- 6339	Øiersionn,	J. H. V.	15. 6.12

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr. 23351	Aagesen,	Johannes E.	19. 8.16
- 8745	Andresen,	Thorvald Alex	13. 9.13
- 23698	Borgstrøm,	Gunnar	2.12.16
- 23396	Brandt,	Jens Sofus	11.11.16
- 3231	Børsholt,	Emanuel Henry	11. 3.15
- 5502	Christensen,	E. P. F. C.	2.10.15
- 23830	Carlsen,	Otto Linde	30. 9.16
- 16809	Christiansen,	Christian	13. 5.16
- 23912	—	Søren Peter	25.11.16
- 560	Chytræus,	Leo	16.12.16
- 16753	Hansen,	Albert	22. 4.16
- 21731	—	Herluf	31.10.14
- 16767	—	Oluf Victor	1. 5.15
- 7130	Hermansen,	Holger	29. 7.16
- 10204	Jensen,	Chr. Thorvald	21.10.16
- 13857	—	Hans	2.12.16
- 18060	—	Jens Peter	25. 9.15
- 23649	—	Robert	25.11.16
- 16961	Jakobsen,	Jens Peter	5. 8.16
- 20135	Johannesen,	Alfred Johannes	4. 4.14
- 7353	Johansen,	Chr. N. P.	18 11.16
- 16736	Krause,	Richard	11. 3.16
- 548	Larsen,	Harald Marius	19. 8.16
- 10617	—	Niels P. Chr.	27. 3.15
- 4360	—	Rasmus	28. 3.14
- 19142	Markussen,	Christian	30. 9.16
- 1398	Mathiasen,	Søren	26. 2.16
- 17062	Mortensen,	Alexander	28. 2.14
- 2581	—	Alfred	25.11.16
- 13697	Neumeyer,	Egon Harry Aug.	14.10.16
- 5419	Petersen,	Aage Viggo	14. 2.14
- 16228	—	Aage Viggo	3. 4.15
- 6031	—	Elvinus	30. 1.15
- 2158	—	Henry Charles	18. 3.16
- 18458	—	Will. Peter Conrad	29. 1.16
- 12481	Rasmussen,	Axel G.	24. 6.16
- 11771	Thorup,	Lars Chr.	26. 2.16
- 12332	Tødten,	Theodor	28. 2.14
- 2563	Veng,	Rasmus Jensen	12. 9.14

Overskud henligger paa Afdelingskontoret i Aarhus til Medl. Nr. 3776, C. Larsen, Nr. ?, N. Jacobsen (Fabriks-Nr. 63), og Nr. ?, Vilhelm Karsten Jensen (Fabriks-Nr. 62), fra De forenede Jærnstøberier, og til Nr. ?, Carl Petersen (Fabriks-Nr. 42), fra A/S Frichs.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

Cirkulære af 26. Marts fra »De samv. Fagforbund«.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 7 MAJ 1917 3. Aarg.

Finland. — Rusland.

Med den russiske Revolution og Jardømmets Fald løstes de Baand for Finlands Vedkommende, som igennem umindelige Tider havde holdt Finlands Befolkning under det russiske Aag, og Arbejderne ikke alene under det russiske Aag, men specielt under de finsk-russiske Fabrikanters og Kapitalisters Aag.

Hvorledes vil de finske Arbejdere nu udnytte deres nye Stilling? Vil de formaa at begrænse sig og alligevel samtidig hæve sig op til Ligestillelse med andre Samfundsklasser?

Herom modtog vi den 12. April en Skrivelse fra vort finske Broderforbund, Metallindustriarbetareförbundet, hvori man meddelte os, at de havde holdt et Repræsentantskabsmøde for Afdelingerne i Helsingfors og 15 af Forbundets større Provinsafdelinger til almindelig Raadslagning, hvorefter man havde rettet Henvendelse til den finske Metalindustris Arbejdsgiverforbund med Forslag til kollektive Arbejdsaftaler. Arbejdsgiverne svarede kort og afvisende, bl. a. bemærkede man, at Arbejdsgiverne betragtede deres Beslutning af 1909 om ikke at godkende kollektive Aftaler som Grundlag for Ordningen af Arbejdernes Løn- og Arbejdsvilkaar som endnu staaende ved Magt, og som Følge deraf kunde Arbejdsgiverne ikke fatte nogen ny afgørende Beslutning uden et fornyet Møde med en Repræsentation for hele Landet. Dette betragtede vore Kolleger, som at Arbejdsgivernes Bestyrelse ikke vilde godkende Organisationen som berettiget Part i Overenskomstforholdet.

Man tilstillede derefter Arbejdsgiverne en fornyet Skrivelse med Forlangende om Indførelse af 8-Timersdagen og med Krav om at Arbejdstiden skal ligge mellem Kl. 7 Formiddag og 5 Eftermiddag, samt at Dagen før en Helligdag skal sluttes Kl. 2. Lønningerne krævedes højnet saaledes, at Indkomsterne ikke formindskedes som Følge af Arbejdstidsforkortelsen, og samtidig besluttede Arbejdernes Organisationer Strejke, hvis ikke Arbejdsgiverne godkendte Kravene. Endelig vedtog man at henvende sig til den finske Landsorganisation om Godkendelse heraf.

Allerede den 21. April modtog vi en fornyet Skrivelse fra Finland, hvori man med Glæde meddelte os, at Sagen var gaaet i Orden den 18. April efter 7 Timers Strejke. Arbejdernes Krav var blevne pure godkendte, og den ugentlige Arbejdstid i den finske Jærnindustri er derefter 47 Timer. Samtidig har Arbejdsgiverforbundet forpligtet sig til at forhandle med Repræsentanter for Metallindustriarbetareförbundet om Afslutning af en almindelig kollektiv Aftale for hele Landets Metalindustri. Naar Forslaget foreligger fra Forbundet, forpligter Arbejdsgiverne sig til at føre Forhandlingerne til en Afslutning senest i Løbet af 2 Maaneder efter den Dag, hvor de har modtaget nævnte Forslag.

Denne Overenskomst omfatter 35 Arbejdsgivere og ca. 70 pCt. af Finlands Metalindustriarbejdere. For Forbundets Vedkommende er Medlemstallet i stadig Stigen, meddeler man, og det er nu naaet mindst til 16.000.

Som det vil ses, høster Finlands Metalarbejdere nu Frugterne af Revolutionen, men ganske vist er der

jo endnu ikke Ende paa denne Sag, da der først skal forhandles om en almindelig kollektiv Overenskomst, og gennem Dagspressen erfarer vi, at de finske Arbejdsgivere skal være rasende over det lidte Nederlag. Hvad dette kan komme til at betyde, ved vi naturligvis intet om, men navnlig synes Situationen vanskelig paa Grund af manglende Levnedsmidler og Materialier.

— Hvad Rusland angaar, saa staar de industrielle Forhold endnu langt tilbage, og Spørgsmaalet er, om de kan naa til Gennembrud som en Følge af Revolutionen. Endnu for 30 Aar siden kendte man i Rusland den samme Type Haandværkere som i Middelalderens Tyskland. Forholdene var patriarkalske. Mesteren og Svenden arbejdede i Fællesskab, soldede til Tider ogsaa i Fællesskab, og var Mesteren den stærkeste, fik Svendene af og til sine Lusinger under Arbejdet.

Den „moderne" russiske Industriarbejder er opstaaet temmelig hurtig, men har ikke som i det øvrige Europa udviklet sig gradvis, men derimod i Løbet af ganske kort Tid ved Regeringens og Kapitalens Foranstaltninger, ofte uden nogen egentlig Sammenhæng og Konsekvens. Livegenskabet trykkede Landbefolkningen, og Lønnen var saa usel, saa at Fabrikanterne undlod at bekoste Maskinkraft. Haandværket i sin gamle Form var stadig dominerende, og Hjemmeindustrien florerede paa Grundlag af de usle Forhold og den mangelfulde Oplysning.

— Ved Slutningen af det 19. Aarhundrede beskæftigede Rusland i Fabrikker, Bjærgværker og øvrige Industrier 2.100.000 Arbejdere. Lige før Krigen var Antallet rundt 3 Millioner. Af disse var beskæftigede i Textilindustrien 643.000, i Bjærgværks- og Minedriften 548.000, i Næringsmiddelbranchen 255,000, i Metalindustrien 214.000, i Keramiken 143.000. Foruden disse beskæftigedes ved Handelen 525.000 Arbejdere, ved Jærnbanen $^1/_2$ Million og ved andre Transportarbejder 300.000.

Denne omtrent $4^1/_2$ Million omfattende Proletarmasse er i Løbet af faa Aar taget fra den russiske Bondestand og har dannet den Arbejderbevægelse, som i Øjeblikket er den væsentlige revolutionære Drivkraft i Rusland; men hvordan dette efterhaanden vil forme de russiske Forhold er det vist for tidligt at have nogen afgørende Mening om. Men de Tider er dog forbi, hvor Arbejderne i Rusland som i Fjerne regnedes at have en gennemsnitlig Maanedsløn paa 11 Rubler 89 Kopek eller 40 Kopek daglig, medens den tilsvarende Løn for en engelsk Arbejder paa samme Tid var 26 Rubler 64 Kopek maanedlig, og den amerikanske 56 Rubler 97 Kopek. En russisk Arbejder kunde man i de nævnte Tider nøjes med at betale 5 Kopek i Timen, medens samtidig en engelsk Arbejder betaltes med 20 Kopek og en amerikansk Arbejder med 26 Kopek.

Og Levnedsmidlerne var dyre. Navnlig var den russiske Arbejder afhængig af Fabrikkernes Vareforsyninger, og samtidig med at man lønnede lavt, tog man saa urimelige Priser ved Salg af Levnedsmidler, at Arbejderne yderligere blev trykket ned i Armod.

Paa de senere Aar har Lønningerne i Rusland imidlertid været i stadig Stigen, ikke mindst for Haandværkere og navnlig Maskinarbejdere og Formere. Men her har man det Forhold, at Landets egne Børn, der som Regel hverken kan læse eller skrive, stadig holdes nede, og de mere faguddannede og dueligе Arbejdere hentes ind fra Udlandet — fra Skandinavien, Tyskland, Polen, Amerika — og disse besørger saa det virkelig kvalificerede Arbejde, medens kun Haandlangermassen rekruteredes af Ruslands egne Arbejdere.

Med de ændrede politiske Forhold vil der jo sikkert ogsaa foregaa en Forandring heri, men den russiske Arbejder kan naturligvis ikke i Løbet af kort Tid bibringes nogen større Kundskabsmængde eller Uddannelse. Der vil gaa lang Tid hen, og skal russisk Industri gennem Nyorienteringen kunne komme til virkeligt Gennembrud, maa Rusland uden Tvivl stadig have Hjælp ude fra — baade af dygtige Hænder og Kapital.

Arbejdsløshedskassernes Sammenslutning.

Som bemærket i Fagbladet for April Maaned vil der til Arbejdsløshedskassernes Delegeretmøde i Aar blive fremsat Forslag om Indførelsen af den ved Centralorganisationens Start bebudede Sammenslutning. Forslaget til Vedtægten for den sammensluttede Kasse er udarbejdet og vil blive forelagt saavel de enkelte Delegeretmøder til Godkendelse som eventuelt derefter for et konstituerende Fællesdelegeretmøde.

Da Vedtægten er en Samarbejdelse af de 5 Kassers Vedtægter og med de Udvidelser, som Fællesudvalget har foreslaaet, vil det være ugørligt paa samme Maade som ellers at paapege, hvad der er Ændringer af den gamle Vedtægt, fordi der her er Tale om 5 gamle Vedtægter, saaledes at visse Bestemmelser virker som nye for en Kasse og gamle for en anden. Der er derfor intet andet at gøre end at betragte Vedtægten som et samlet nyt Forslag, hvis Gengivelse i Detailler vilde kræve saa megen Plads, at Fagbladet ikke egnede sig

dertil, og vi skal derfor her kun kort anføre, hvad der gælder for de bærende Punkter i Vedtægten, idet vi samtidig hidsætter den Oplysning, at de sammensluttede Kassers Formue pr. 31. Marts 1916 udgjorde 77 Kr. 57 Øre pr. Medlem, og at Kassernes Medlemstal samme Dato androg 17206.

Understøttelsen hæves for Dagpengenes Vedkommende til det højeste Dagetal, som nogen af Kasserne har, nemlig 90 Dage for Medlemmer med indtil 15 Aars Medlemsret og 120 Dage for Medlemmer med højere Anciennitet. De 3 Dagpengesatser, som er mest gængse, bibeholdes og udgør Kr. 1,25, Kr. 1,50 og Kr. 2,00. Retten til Kr. 1,50 pr. Dag opnaas efter 3 Aars Medlemsret og Kr. 2,00 pr. Dag efter 8 Aars Medlemsret, men saaledes, at Medlemmer, der i Kraft af de enkelte Kassers Vedtægter har haft Ret til højere Dagpenge, beholder denne Ret uden Hensyn til Anciennitetsgrænserne i Fællesvedtægten. Rejsebidrags- og Flyttehjælpsbestemmelserne er gennemførte paa den Maade, at denne Hjælp kan ydes for indtil 2 Tilfælde udover det fastsatte Maksimum for Understøttelse. Endvidere er Bestemmelsen om Juleunderstøttelse ændret paa en Maade, som tager mere ligeligt Hensyn til Tidspunktet for Arbejdsløsheden. Der er indført Bestemmelser angaaende unge Specialarbejderes Indtrædelse i Kassen, hvorved disse kan blive ligestillede med Udlærlinge, og der er endelig med Hensyn til Karenstiden for stedlig Understøttelse fundet en Form, der skifter Sol og Vind nogenlunde lige mellem de forskellige Fremgangsmaader, der har været gældende i de enkelte Kasser. For Smede- og Maskinarbejdernes Vedkommende betyder dette en Nedsættelse af Begrænsningen fra 5 til 3 Aar, og samtidig er det Antal Dage, i hvilken der ydes Understøttelse for ugifte Medlemmer i den By, hvor de er blevne arbejdsløse, forhøjet fra 14 til 21 Dage i København og fra 3 til 10 Dage i Provinsen.

Resultatet er, som sagt, naaet ved en Række Indrømmelser fra alle Sider, og selv om det i enkelte Tilfælde kan betyde en Fravigelse fra det hidtil gældende i nedadgaaende Retning, vil der samtidig paa andre Omraader være opnaaet saa betydelige Udvidelser eller for den tidligere højstydende Kasse saa betydelig Nedsættelse i Kontingentet, at Fordelen maa være iøjenfaldende for enhver.

Iøvrigt betyder Sammenslutningen en betydelig Forøgelse af Vedtægtens Omfang, i hvert Fald for de mindre Kasser, fordi der ved Samarbejdelsen er taget alt med, hvad der overhovedet lod sig overføre paa de andre Kasser, for at hidtil anvendte Bestemmelser ikke skulde savnes.

Administrationen vil i hvert Fald indtil videre blive opretholdt saavidt muligt i dens nuværende Form, idet man dog indenfor en passende Frist vil søge den tilrettelagt paa den mest praktiske Maade, og her vil det i første Række blive Arbejdsløshedskontrollen, Arbejdsanvisningen og eventuelt Udbetalingen, som der vil blive lagt Vægt paa at simplificere.

Ligeledes vil man indtil videre søge den nuværende Repræsentationsform til Delegeretmøder bibeholdt, og for Ledelsens Vedkommende foreslaas denne ordnet paa en Maade, der falder i Traad med Ledelsens Sammensætning indenfor Centralorganisationen.

Forslaget er blevet udarbejdet af et Fællesudvalg, bestaaende af Repræsentanter for Hovedbestyrelserne i samtlige Kasser, hvorved er garanteret, at alle Muligheder er blevne prøvede, og det foreliggende Forslag kan derfor anbefales som det bedste Grundlag til at arbejde videre paa. Skulde der desuagtet være Mangler derved, som ved denne Lejlighed er oversete, ligger det jo i den sammensluttede Kasses Magt at rette saadanne Forhold ganske paa samme Maade som hidtil for hver enkelt Kasses Vedkommende for sig.

Forslaget vil snarest blive tilstillet Afdelingerne til Brug for de Delegerede.

Cykleindustrien.

Overenskomst i Aarhus Cykleindustri.

Som sædvanlig ved Foraarstid har Cyklearbejderne rundt om i Landet rørt paa sig og gjort mere eller mindre vellykkede Forsøg paa at forbedre deres Kaar. I Aar maa Forsøget vistnok siges i al Almindelighed at være forløbet særdeles gunstigt, naar undtages f. Eks. Ringsted, hvor den kapitalstærke Indehaver af »Alfa« fortsætter sine Forsøg med delvis uorganiseret og delvis ikke faglært Arbejdskraft. Aarhus Afdeling har fornylig afsluttet en Overenskomst for Cykle- og Automobilindustriforeningen. Vi gengiver her Overenskomstens Ordlyd:

Overenskomst

mellem

Aarhus Cykle- og Automobil-Industriforening

og

Smede og Maskinarbejdernes Fagforening
(Mekaniker-Klubben).

§ 1.

Arbejdstiden er fra Kl. 7 Morgen til Kl. 6 Aften med 2 Timers Spise- og Hviletid.

§ 2.

Arbejde, som udføres udover den normale Arbejdstid, betales med 50 pCt. Tillæg til Timelønnen fra Kl. 6 Aften til Kl. 10 Aften og med 100 pCt. Tillæg til Timelønnen fra Kl. 10 Aften til den normale Arbejdstids Begyndelse. Søn- og Helligdagsarbejde betales med 100 pCt. Tillæg til Timelønnen.

§ 3.

Overarbejde beregnes først efter 54 Timers ugentlig Arbejdstid, herfra undtages dog Sygdomstilfælde.

§ 4.

Minimallønnen er 55 Øre pr. Time; samtidig betales der et Tillæg af 15 Øre pr. Time til de bestaaende Timelønninger, dog ikke over 80 Øre pr. Time. Udlærlinge erholder det første Aar 50 Øre pr. Time. Alt Automobil-

arbejde betales med 5 Øre mere pr. Time. Motorcykle-arbejde henregnes ikke under Automobilarbejde. Nævnte Overenskomst er kun gældende for Aarhus By.

§ 5.

Rejsearbejde betales paa følgende Maade: Rejsen betales frem og tilbage med 3. Klasses Jærnbanebillet, for saa vidt ikke andet Befordringsmiddel er stillet til Raadighed. Endvidere betales, for saa vidt Arbejdet kan udføres imellem 2 Spisetider, 15 Øre ekstra pr. Time; vedvarer Arbejdet udover denne Tid, betales samtlige Timer med 50 Øre ekstra pr. Time foruden Timelønnen, dog ikke ud over 4 Kr. ekstra pr. Dag eller Døgn.

§ 6.

Forlanges der Overarbejde af en Svend, og dette ikke er bleven ham meddelt inden Middag, skal der, for saa vidt dette Arbejde strækker sig til 2 Timer eller derover, betales ham $^1/_2$ Times Ekstra-Overtidsbetaling.

§ 7.

Aarhus Cykle- og Automobil-Industriforening forpligter sine Medlemmer til kun at beskæftige Fagforeningens Medlemmer, ligeledes forpligter Smede og Maskinarbejdernes Fagforening sine Medlemmer til kun at arbejde hos Medlemmer af Cykle- og Automobil-Industriforeningen.

§ 8.

Denne Overenskomst træder i Kraft den 1. April 1917 og er gældende til den 31. Marts 1919, og kan da opsiges af en af Parterne med 2 Maaneders Varsel.

Aarhus, den 4. April 1917.

For Aarhus Cykle- og Automobil-Industriforening:

M. Mikkelsen. O. Chr. Olesen. N. Schrøder.

For Smede og Maskinarbejdernes Fagforening:

F. F. Samuelsen.

For Mekaniker-Klubben:

A. L. Andersen.

Arbejdsløsheden i Metalarbejderfagene i København.

Lørdag den 19. ds. var af Centralorganisationens Medlemmer følgende Antal anmeldte arbejdsløse i København: 80 Formere, 7 Gørtlere, 1 Metaltrykker, 1 Sliber og 282 Smede og Maskinarbejdere.

Medens der ikke er foregaaet nogen nævneværdig Forandring med Hensyn til Gørtlernes, Metaltrykkernes og Slibernes Arbejdsløshed, er dette derimod Tilfældet for Formernes og Smedenes Vedkommende.

Formerne har, siden Opgørelse fremkom i April Fagblad, faaet et forøget Antal Arbejdsløse, nemlig fra 59 til 80, hvad der, naar man fraregner de halvthundrede indkaldte Formere, svarer til ca. 20 pCt., hvortil kommer, at en Del arbejder paa indskrænket Tid.

Derimod er Smede og Maskinarbejdernes Arbejdsløshedstal reduceret fra 511 den 14. April til 282 den 19. ds., eller fra ca. $5^1/_2$ til lidt over 3 pCt. Hvis man deraf vil drage den Slutning, at det nu er lykkedes at fremskaffe Brændsel og Materialer til Brug for Industrien til fremtidig fuld Beskæftigelse af Gørtlere, Metaltrykkere, Slibere, Smede og Maskinarbejdere, saaledes at disse Fag atter er ved at glide ind i en Periode med en Beskæftigelsesgrad af samme Omfang som i Aarene 1915 og 16, vil man sikkert forregne sig. Formernes stigende Arbejdsløshed er et Fingerpeg om, at Tidspunkter, hvor Knapheden paa Støbegods vil gøre sig gældende, ikke er saa meget fjerne, og Fremskaffelsen af det nødvendige Brændsel har jo, som bekendt, kun fundet Sted paa Husholdningsforbrugets Bekostning.

Den almindelige, øjeblikkelige Travlhed indenfor de fire Fag skyldes i høj Grad Udførelse af Arbejder, som er knyttede til Foraarstiden, og hvortil der kun behøves et begrænset Maal af Materialer, og at man ellers for Resten nu bruger af Beholdninger, som ikke i tilsvarende Grad vil blive supplerede indenfor en overskuelig Fremtid.

Som Følge deraf maa, foruden Formerne, sikkert ogsaa de øvrige Fag indenfor Centralorganisationen være forberedt paa en noget mere omfattende Arbejdsløshed, end Tilfældet er i Øjeblikket.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Kongressen. Med Cirkulære af 30. Marts meddeltes til Afdelingerne, at Forbundets Kongres vilde tage sin Begyndelse den 28. Juni. Forskellige Forhold, derunder andre Kongresser som afholdes netop i de samme Dage, gør, at de danske Metalarbejderkongresser er blevne udsatte.

Formerforbundets Kongres vil tage sin Begyndelse Torsdag den 12. Juli, og den fælles Kongres om Arbejdsløshedskassernes Sammenslutning vil finde Sted den 14. Juli.

I Forbundslovene er bestemt, at hvert Medlem skal have et Eksemplar af det til Kongressen foreliggende Materiale. Saaledes vil det imidlertid ikke blive i Aar. Der foreligger ministerielt Paabud om at spare paa Papir, og Papir er desuden for Tiden en dyr Vare.

Kongresmaterialet vil derfor kun blive udsendt i saa mange Eksemplarer, at hvert Støberis Formere faar et Eksemplar, foruden at Afdelingsledelserne faar tilsendt, hvad de skal bruge for at kunne klare sig.

Naar nærværende Fagblad modtages vil antagelig Vedtægtsforslaget til den sammensluttede Arbejdsløshedskasse alt være udsendt, og det øvrige Materiale vil følge umiddelbart efter.

Opmærksomheden henledes paa Forbundslovenes § 7, Stk. b., i Forbindelse med § 12, Stk. a., hvorefter Afdelingerne vælger Delegerede. Naar Valg er foretaget, maa Nummer og Navn paa de Paagældende meddeles til Forbundet. Mandat vil derefter blive tilsendt, og alle Meddelelser om, hvem der er valgt, maa være indgaaet til Forbundet med Udgangen af Juni Maaned.

Ulykkesforsikring. Den ny Ulykkesforsikringslov af 6. Juli 1916, der traadte i Kraft den 1. April d. A., bestemmer mellem meget andet, at ogsaa Fagorganisationerne skal holde sine, saavel helt som delvis, aflønnede Funktionærer forsikrede mod Følger af Ulykkestilfælde,

der sker under deres Gerning i Organisationen. Et Par Afdelinger har i saa Henseende rettet Forespørgsler til Forbundet, men man skal i dette Forhold ikke bekymre sig om noget, idet de nødvendige Forsikringer for de helt aflønnede og Afdelingskassererne bliver tegnet af Forbundet og saaledes for Afdelingskassererne Vedkommende, at Forsikringen er gældende, uden Hensyn til hvem den valgte i Øjeblikket er.

Brønderslev. Paa Grund af strandede lokale Forhandlinger om Lønkrav hos Jærnstøber Barslund, afholdtes der den 27. April et Forhandlingsmøde hos nævnte Fabrikant. Afdelingens og Forbundets Formand var til Stede.

Timelønsspørgsmaalet afgjordes først og derhen, at den ansatte Timeløn for 5 Haandformere blev 60 Øre, 8 à 55 Øre og 5 Maskinformere à 50 Øre. En Maskinformer arbejder til Stadighed i ren Timeløn, og denne hævedes fra 60 til 63 Øre. I Tilfælde, hvor de øvrige Maskinformere skal arbejde i ren Timeløn, er denne 60 Øre. 3 Haandformere arbejder til Stadighed i ren Timeløn. Deres Timeløn bliver 80 Øre, medens de øvrige Haandformere erholder 75 Øre, hvis der skulde løbe rent Timelønsarbejde for dem.

Dernæst enedes man om, at en Revision af en Række Akkorder skulde finde Sted og være tilendebragt i Løbet af 2 Uger. Herom har Afdelingen meddelt, at Forløbet er blevet, at Gods til Vindmotorer og Hakkelsemaskiner er forhøjet med 20 pCt. med Undtagelse af enkelte Ting, der er forhøjet med 50 pCt. Paa Gods til »Peders Haab« skete der et Tillæg paa 10 à 20 pCt. paa en Del deraf. Prisen pr. Kasse til Vaskemaskingods, som er Maskinformeri, forhøjedes med 8 Øre pr. Kasse. Arbejde som har været udført før, men som ikke findes i den gamle Priskurant, betragtes som værende uden Pris.

Bramminge. I denne Stationsby mellem Kolding og Esbjerg er bygget et nyt Støberi. Fabrikationen skal efter Forlydende væsentligst være Plovgods og mindre Maskiner.

Galten. Den før her i Bladet omtalte tyske Støbemester Bramsen fra Galten er nu havnet i Norge, hvor han har faaet en Støbemesterplads i Tønsberg.

Vort norske Broderforbund er underrettet om Bramsens koghede Temperament.

Horsens. Hos Jærnstøber J. Pedersen har 5 i ren Timeløn arbejdende Medlemmer faaet denne hævet fra 63 til 70 Øre.

Hos Aktieselskabet Paasch & Larsen, Petersen har en Maskinformer faaet hævet sin Timeløn fra 41 til 45 Øre.

Stallknechts Støberi i Horsens, der har ligget stille i længere Tid, er nu i Virksomhed med 4 à 5 Formere under Firmanavnet Jacobsen & Andersen, og dette Firma er Medlem af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning.

Aktieselskabet Møller & Jochumsen. Den før her i Bladet omtalte Sag fra denne Fabrik, som der iøvrigt har været stille om siden 30. November f. A., og som drejer sig om, at Støbemester Thorvald Petersen først afskedigede den ene Halvdel af Formerne, medens den anden Halvdel selv tog sin Afsked, og som videre resulterede i, at de nægtede at gaa i Arbejde igen, da de ikke vilde arbejde under Mester Petersen, lever nu op igen.

Den 24. April har Sammenslutningen nemlig forlangt Sagen genoptaget ved et Timandsmøde, da Aktieselskabet fremdeles ingen kunde faa til at forme for sig, udover Mester Petersen og de 2—3 Arbejdsmænd, som i saa Henseende har stillet sig til Aktieselskabets Raadighed. Timandsmødet afholdtes den 8. Maj, men gav intet til Resultat, og senere har Sammenslutningen sendt Sagen til Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, for, hvis denne Organisation sammen med De samvirkende Fagforbund ikke kan ordne den, da at lade den gaa til Den faste Voldgiftsret.

Holstebro. I Anledning af, at Dansk Arbejdsmandsforbund havde begæret et Mæglingsmøde afholdt hos Aktieselskabet i denne By paa Klage over, at der forlangtes og udførtes for meget Overarbejde af deres Medlemmer i Støberiet, modtog Formerforbundet en Anmodning om at deltage, da ogsaa dettes Medlemmer havde Interesser deri.

Forholdet var, at naar Arbejdsmændene ikke skulde arbejde over, skulde Formerne Dagen efter Støbningen selv være med til at stable Kasser og blande Sand, hvilket de naturligvis ikke kunde gøre gratis, naar Akkorderne var fastsatte under Forudsætning af, at Formerne ikke skulde være med til dette Arbejde.

Sagen sluttedes. Arbejdsmændene blev fri for Overarbejdet, og de derværende 18 Medlemmer af Formerforbundet erholder de 3 Gange om Ugen, der slaaes ud, 10 Kr. hver Gang til Deling for det nævnte Ekstraarbejde, samt faar hvert Medlem paa Støbedagen efter den ny Ordning 1½ Time eller 4½ Time pr. Uge mere at forme i, idet Støbningen begyndes saa meget senere.

Alle Parter opnaaede saaledes en antagelig Ordning. Formerne havde uden egen Skyld gaaet ledige i 2 Dage, og erholdt herfor en Erstatning paa 108 Kr.

København. I forrige Fagblad omtaltes en Sag fra Københavns Dørgrebsfabrik. Den deri nævnte »Forsøgsformer« er gaaet i sig selv, og er blevet Medlem af Gørtlerforbundet, men derefter har Fabrikken afskediget Tillidsmanden, der var Medlem af Formerforbundet, samt 3 andre Formere, der ligeledes var Medlemmer hos os. Man angav Arbejdsmangel som Grund, men mest Grund var der jo til at tro, at Firmaet ikke vilde have Formerne med til de Akkordforhandlinger, der i Henhold til et tidligere afholdt Timandsmøde skulde finde Sted.

Imidlertid blev der protesteret over Tillidsmandens Afskedigelse, men hverken ved et Mæglingsmøde den 3. Maj eller et Timandsmøde den 18. Maj opnaaedes nogen Enighed, idet Sammenslutningen paaberaaber sig, at den ikke har modtaget nogen skriftlig Anmeldelse om den Paagældendes Valg til Tillidsmand, og derfor havde fuld Ret til at afskedige ham. Forbundet maatte i Henhold til sine Bøger o. s. v. hævde, at Anmeldelsen var afgaaet. Muligheden for, at Brevet kan være bortkommet er saaledes til Stede, men heldigvis er Manden gaaet i andet Arbejde.

Den i Fagbladet for Marts Maaned omtalte Mæglingssag fra Aktieselskabet »Atlas«, hvor Firmaet krævede, at Formerne skulde have ½ Times Middagspause i Lighed med Fabrikkens øvrige Arbejdere, medens disse holdt paa 1½ Time som hidtil, har været behandlet paa et Timandsmøde den 2. Maj, men uden at Enighed opnaaedes.

Direktionen har derefter ophængt Plakat om, at Middagspausen er en ½ Time, og Formerne holder fremdeles 1½ Time.

Korsør. Efter et den 6. Marts, resultatsløst forløbet Mæglingsmøde paa Krav om et Dyrtidstillæg til de bestaaende Akkorder paa Korsør Jærnstøberi, var denne Sag til Behandling i Timandsudvalget den 2. Maj.

Firmaets Repræsentant havde ved Mæglingsmødet kun ét Svar, nemlig nej. Ved Timandsmødet kom han saa vidt, at han vilde overveje, om Firmaet vilde give et Dyrtidstillæg til Rørakkorderne.

Da Sagen alt havde været til Overvejelse i mere end tilstrækkelig Tid, maatte Forbundet forlange en Afgørelse med det samme, og det blev, som ventet var, — nej.

Hvis Medlemmerne i Korsør nu ikke kan klare sig hermed, saa er der næppe andet at gøre, end lade

Fabrikkens daarlige Akkorder være til dem, der finder dem gode nok.

Middelfart. I Bladets Nummer for April er meddelt om afsluttede Timelønsforhandlinger paa et Mæglingsmøde den 27. Marts hos Aktieselskabet Hess & Søn og om, at et Krav om Dyrtidstillæg var henvist til Timandsudvalget. Dette afholdt Møde den 2. Maj, og det viste sig, at Fabrikken havde undladt at respektere den indgaaede Timelønsordning. Man erkendte, at dette var en Fejl, som skulde blive rettet, og indgik paa yderligere at forhøje Timelønnen for 10 Maskinformere med 20 Øre tilsammen.

Dyrtidstillægget vilde Direktøren ikke have med at skaffe paa Trods af, at han kort Tid før var indgaaet paa at yde saadant til Smede og Arbejdsmænd. Formerne tjente nok, sagde han.

Senere har Afdelingen meddelt, at der er truffet en afsluttende Ordning.

Hvert paa Fabrikken beskæftiget Medlem er nemlig den 11. Maj udbetalt 10 Kr. i Dyrtidstillæg og erholder derefter 1 Kr. pr. Mand og Uge, gældende til 1. Juli d. A., og efter den Tid 1 Kr. 50 Øre.

For at have Ret til Dyrtidstillægget skal den Paagældende have arbejdet mindst 40 Timer i den Uge, for hvilket det udbetales.

Odense. I Anledning af en Klage fra Odense Afdeling over, at Aktieselskabet Brandt & Co. ikke overholdt en truffen Aftale om Hjælp ved Udslagning i Maskinformeriet, afholdtes den 19. April et Mæglingsmøde. Forholdet er, at Sandblanding og Halvdelen af Arbejdet ved Opstabling af Kasserne besørges af Arbejdsmænd i Akkord for $2^1/_4$ og $3^1/_4$ Øre pr. Kasse af 2 nærmere betegnede Størrelser. Firmaet har imidlertid ikke altid tilstrækkeligt Antal Arbejdsmænd, og at det ikke kan have det, erkendtes. Derfor tilbød Maskinformerne selv at ville udføre dette Arbejde ved den mindste Kassestørrelse for 4 Øre pr. Kasse, medens man ikke vilde have med den større at skaffe, da det medførte for meget Slæb om Morgenen, saaledes at Formerne ikke kunde holde til Arbejdet Resten af Dagen.

Enighed opnaaedes ikke, og Sagen var derfor til Behandling i Timandsudvalget den 2. Maj. Her tilbød Aktieselskabet $2^1/_4$ Øre pr. Kasse som Arbejdsmændene faar og dertil Timeløn for $^3/_4$ Time pr. Mand.

Dette kunde ikke akcepteres, og Aktieselskabet maa saa skaffe Mandskab i Fremtiden eller ogsaa betale Ventepenge.

Rønne. I Fortsættelse af Meddelelsen i Fagbladet for April har Afdelingen tilskrevet Forbundet om Afslutningen af de førte Akkordforhandlinger paa begge de derværende Støberier.

Ikke mindre end 153 Akkorder er forhøjede. 81 med et gennemsnitlig Procenttillæg paa 15—16 pCt. 77 Akkorder er forhøjede med 21 Kroner 40 Øre eller med 28 Øre hver. Procentforhøjelsen andrager fra 50 og ned til 5 pCt. Tillæggene i Beløb varierer fra 1 Øre og op til 2 Kroner.

Hvormeget det vil betyde i Merfortjeneste, maa Statistiken vise, thi meget er jo afhængigt af, hvor ofte det paagældende Arbejde kommer frem.

For en Del Arbejde, som Priserne ikke er reviderede paa siden 1912 og heller ikke ved senere Forhandlinger, har Formerne Ret til at kræve saadanne Priser reviderede, naar det kommer frem til Udførelse.

Hver Formers Timeløn ansættes til at være 25 pCt. under hans gennemsnitlige Akkordfortjeneste i det sidste Kvartal. De ny Priser kan kun opsiges til at udløbe en 1. April med 3 Maaneders forudgaaende Varsel, tidligst dog til 1. April 1919.

Skive. Afdelingen har den 26. April meddelt, at et Medlems (en Kærnemagers) Timeløn er forhøjet fra 41 til 50 Øre.

Vejen. Jærnstøber Svenning har en Søn, der er Former, som arbejder hos sig. Han har tidligere været Medlem, men er slettet for Restance. Indtil anden Meddelelse fremkommer kan Forbundets Medlemmer ikke arbejde sammen med den unge Svenning.

Arbejdstiden. Den af De samvirkende Fagforbund pr. 5. Maj iværksatte Undersøgelse af Arbejdsløshedens Omfang og Indskrænkning af Arbejdstiden til Brug for en midlertidig Lov om Aflastning af Arbejdsløshedens Følger m. m. har for Formerfagets Vedkommende givet følgende Resultat:

Antal Afdelinger og Filialer	56	Medl.
Antal Medlemmer	1614	—
Soldater	91	—
Arbejdsløse (Soldater ikke medregnet)	130	—
Antal berettigede til Understøttelse	99	—
Antal uden Ret til Understøttelse	31	—
Arbejdstid pr. Uge 57 Timer (fuld Tid)	1003	—
— - — 54 —	171	—
— - — 48 —	16	—
— - — 47 —	112	—
— - — 45 —	12	—
— - — 42 —	19	—
— - — 38 —	60	—

Gørtlere og Metalarbejdere.

Hos J. Allen, St. Kongensgade 61, afholdtes d. 20. April d. A. Mæglingsmøde i Anledning af, at Allen junr. havde iturevet en Akkordprisfortegnelse, som han selv havde underskrevet. Samtidig krævedes optaget Forhandling om en Priskurant over alt gangbart Arbejde og Indførelse af Akkordsedler.

Paa Mæglingsmødet opnaaedes Enighed om, at Allen junr. i Stedet for den iturevne Akkordprisfortegnelse udsteder og underskriver en tilsvarende, og at der optages Forhandling mellem de direkte interesserede Parter om Priserne paa samtlige Akkorder, naar en Omlægning af Værkstederne var tilendebragt. Saadan Forhandling skal dog senest være afsluttet den 1. August d. A., og indtil da skal alle gamle Akkordpriser bibeholdes. Inden samme Tidspunkt skal Firmaet have indført Akkordsedler.

Paa Københavns Dørgrebsfabrik, Holger Danskesvej 91, har der, som omtalt i forrige Fagblad under Formernes Rubrik, været afholdt Mæglingsmøde d. 11. April og Timandsmøde d. 16. April d. A., hvor der opnaaedes Enighed om, at der mellem Parterne skulde optages Forhandling om Akkordpriser for, efter Firmaets Ønske, at faa indført Akkord i Støberiet. Disse Forhandlinger skulde være tilendebragte i Løbet af 3 Uger.

Da den Mand, som havde indtaget Stillingen som Forsøgsformer, havde ordnet sit Forhold til Organisationen, og Forsøgsformeriet dermed var ude af Verden, var Vejen aaben for en fornuftig Løsning af de tilstedeværende Uoverenstemmelser om Akkordpriserne.

Fabrikkens tekniske Leder, tidligere Fabrikant Hansen, har i Forbindelse med sin Støbemester ikke kunnet fordøje den tilvejebragte Ro, thi det syntes, som om det var dem magtpaaliggende at skabe nye Uoverensstemmelser og ny Uro, og dertil havde de en heldig Haand ved at begynde med at afskedige Tillidsmanden og med smaa Mellemrum de øvrige Medlemmer af Formerforbundet, og da dette var besørget begyndte Firmaet at tale om Forhandling om Akkordpriserne med vore Medlemmer, der under disse Forhold, hvor det var ganske klart, at de skulde »bruges« overfor Formerforbundets Medlemmer, nægtede at efterkomme Paabudet om Akkordforhandling. I den Anledning foreligger

nu fra Gørtlerlauget Klage over vore Medlemmers Vægring med Forbehold af Ret til Krav om Erstatning for det lidte Tab o. s. v.

Firmaet skulde hellere snarest mulig se at faa Forholdene bragt i Orden, for det kunde jo tænkes, at vore Medlemmers Taalmodighed overfor Firmaets evindelige Lyst til at strides bristede, og at de derfor søgte Arbejde paa Steder, hvor de kunde faa Lov til at udføre deres Arbejde i Fred uden at være Genstand for det, de i Øjeblikket maa finde sig i af uberettigede Klager.

Hos Firmaet Weilbach & Cohn afholdtes gennem Centralorganisationen af Metalarbejdere Mæglingsmøde den 3. Maj i Anledning af fremsat Krav om Forhøjelse af Akkordpriserne for de hos Firmaet beskæftigede 11 Smede og Maskinarbejdere og 15 Gørtlere. Paa Mæglingsmødet opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Spørgsmaalet henvistes til Timandsmøde. Her opnaaedes der Enighed om, at Timelønnen forhøjedes med gennemsnitlig 2 Øre pr. Mand pr. Time, og at et gældende Dyrtidstillæg paa 5 pCt. til Ugefortjenesten forhøjedes til 10 pCt.

Aarhus. Paa Lunds Værksted i Aarhus, hvor der beskæftiges 8 Mand, var der stillet Krav om et Tillæg af 5 Øre pr. Mand i Timen. Gennemsnitstimelønnen var paa Værkstedet 68,6 Øre og i Støberiet 71,5 Øre. Grundet paa Lunds Død og den vanskelige Overgang for Virksomheden enedes man om følgende Forslag, at Timelønnen forhøjedes med 2 Øre pr. Mand straks, og at de resterende 3 Øre pr. Mand skulde lægges til Timelønnen d. 15. Juli d. A.

Hos Vilson i Aarhus har de der beskæftigede 2 Mand faaet et Tillæg paa 3 Øre pr. Time. Gennemsnitstimelønnen er dermed hævet fra 55 Øre til 58 Øre.

Hos Broncestøber Laur. Rasmussen har 4 Mand af de der beskæftigede 5 Mand i Støberiet faaet et Tillæg til Timelønnen paa ialt 43 Øre, dermed er Gennemsnitstimelønnen hævet fra 70,5 Øre til 80 Øre.

Husk at fra 1. Juni d. A. medfører enhver Restance, udover de i Lovene tilladte, at Bogen er ugyldig, og at ny Indmeldelse er nødvendig.

Arbejdsløsheden i April 1917.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	6	1
— anmeldt i Løbet af Maaneden	22	3
Anvist Arbejde af Arbejdsløshedskassen ..	6	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	13	0
Bortrejst, Militær o. l.	3	0
Ledige Dage i Maaneden	275	42
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	6	2

Metaltrykkere.

Nordiske Metalvarefabrikker, Ryesgade 3, København, er, foruden de i forrige Nummer af Fagbladet omtalte Timelønsforhøjelser til de der beskæftigede Metaltrykkere, indgaaet paa yderligere at forhøje Timelønnen for 2 Mand med 2 Øre til hver, fra 58 til 60 Øre.

Forbundets Kongres afholdes den 13.—14. Juli paa Enghavevej, og som sædvanlig vil Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde blive afholdt i Tilslutning hertil. Valgt er følgende Delegerede: for Københavns Afdeling A. Abel, H. Hørby, L. Henriksen og Michael Rasmussen, for Fredericia Afdl. F. Gensler. Hertil kommer Hovedbestyrelsen, der tæller 5 Medlemmer.

Fra Hovedbestyrelsen er der stillet en Del Ændringer til Forbunds- og Arbejdsløshedskasse-Lovene. Ændringer, der ønskes fremsat af Afdelingerne, maa være tilsendt Hovedbestyrelsen senest 1. Juni.

Smede og Maskinarbejdere.

Lønforhøjelser. Timelønnen for 3 Mand paa A/S Københavns Sukkerraffinaderi er hævet fra 61,6 til 73,6 Øre. Heraf er de 6,5 Øre Konvertering af et hidtil givet Dyrtidstillæg paa 3 Kr. 75 Øre pr. Uge. Dette bortfalder altsaa fremtidig.

Hos Firmaet H. Sommer i København har 7 Mand faaet hver 10 Øres Paalæg, saaledes at Gennemsnittet hævedes fra 80 til 90 Øre.

Den i Holstebro, Ringkøbing og Lemvig rejste Lønbevægelse er nu resulteret i, at 11 Mand i Holstebro, beskæftigede for 4 forskellige Mestre, har faaet Gennemsnitstimelønnen hævet fra 47,5 til 52,9 Øre, at 11 i Ringkøbing, beskæftigede for 5 Mestre, har faaet Timelønnen hævet fra 50,5 til 56,0 Øre, og at endelig 15 Mand i Lemvig har faaet den gennemsnitlige Timeløn forhøjet fra 52,4 til 56,5 Øre.

I Thisted har 3 Mand paa Fabrikken Nordthy opnaaet et Løntillæg af 6 Øre pr. Mand, saaledes at Gennemsnittet nu er 54 Øre, og hos Fbrk. Poulsen, samme Sted, er Gennemsnitstimelønnen for 5 Mand hævet fra 46,4 til 51,4 Øre. Og endelig er hos Smedemestrene i samme By Minimallønnen hævet fra 42 til 48 Øre og Gennemsnitstimelønnen for 6 Mand fra 44 til 50 Øre.

Hos Fbrk. H. C. Petersens Efterflg. i Præstø har 4 Mand faaet Timelønnen hævet fra 50,3 til 55,3 Øre, Udearbejdspengene til 6 Øre pr. Time i Byen og 8 Øre paa Landet.

Hos Fbrk. Blom i Skanderborg har 36 af 40 Mand ved en Mægling erholdt 91 Øre til Fordeling. Værkstedets Gennemsnit steg derved fra 50,7 til 53,0 Øre.

Paa Magle Mølle Papirfabrik i Næstved fik 12 Mand ved en Forhandling den 2. Maj deres Timeløn forhøjet med tilsammen 55 Øre. Desuden aftaltes, at Smedene faar et Sæt Overtrækstøj pr. Aar.

I Helsingør har samtlige Svende hos de derværende Smedemestre og Cyklehandlere faaet deres Timeløn hævet med 3 Øre + et ugentligt Dyrtidstillæg paa 2 Kr.

Overenskomster. Mellem Nordisk Tubefabrik i Vejle og den derværende Afdeling er der afsluttet en Overenskomst, hvorefter Lønningerne for 3 Mand er fastsat til aarligt 1800, 2100 og 2200 Kr. + 5 Øre pr. 1000 færdige Tuber. Arbejdstiden er 10 Timer daglig, men efter Tur kan Svendene erholde Sommerferie med fuld Løn i 6 Dage.

Den med A/S De danske Sukkerfabrikker i Januar 1916 forlængede Overenskomst af 1914 udløb 1. Maj i Aar. Selskabet havde haft Ret til inden 1. Januar 1917 at forlange Overenskomsten forlænget til 1. Maj 1918, men undlod altsaa dette. Efter Aftale mellem Selskabet og Forbundsledelsen afholdtes derfor et Forhandlingsmøde her i København d. 27. April, hvori deltog Repræsentanter for Smedene og Maskinarbejderne ved Sukkerfabrikkerne i Holeby, Nakskov, Maribo, Saksköbing, Stege, Lyngby, Odense og Assens. Forhandlingerne resulterede i en fornyet Overenskomstforlængelse paa et Aar, imod at samtlige Timelønninger hævedes med 5 Øre, for Lyngby dog med 6½ Øre. Samtidig bestemtes, at der i Sygdomstilfælde fremtidig udbetales 2 Kr. pr. Dag til faste Arbejdere med et Aars Anciennitet.

Overenskomsten med Odense Gasværk, der tilhører Det danske Gaskompagni, var opsagt til Udløb 1. April d. A. Der var ogsaa nogenlunde Enighed mellem de lokale Parter om Betingelserne for Afslutning af en ny Overenskomst, men Selskabet, hvis Hovedsæde er i København, saa hellere om Smedene kunde gaa ind paa en Ordning, hvorefter Overenskomsten forlænges paa et Aar til 1. April 1918, imod at der ydes et Dyrtidstillæg af 300 Kr. pr. gift Arbejder

og 10 Kr. for hvert Barn under 15 Aar for faste Arbejdere og alle gifte. Ugifte ikke fast antagne Arbejdere erholder kun 150 Kr. i Dyrtidstillæg. Dette havde vore Folk ikke noget imod og Hovedbestyrelsen heller ikke. Dyrtidstillægget svarer til det af Odense Kommune bevilgede.

Lønforhøjelserne i Thisted, Holstebro, Ringkøbing, Lemvig og Helsingør er tildels ogsaa sket i Tilslutning til Overenskomstforlængelser.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds 14. Kongres

samt Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde

afholdes i Dagene fra den 11.—14. Juli d. A. incl. i „Folkets Hus", Enghavevej 40, København. Første Dag begynder Kongressen Kl. 10 Formiddag.

Kongressens Dagsorden

er foreløbig ansat som følger:

1. Mandaternes Prøvelse.
2. Valg af Kongressens Tillidsmænd.
3. Valg af de fornødne Udvalg.
4. Fastsættelse af Forretningsordenen.
5. Beretning om Virksomheden.
6. Regnskaberne.
7. Revision af Lovene.
8. Forslag fra Københavns Afdeling 1 angaaende Oprettelse af en Brancheafdeling.
9. Forslag fra Københavns Afdeling 1 angaaende Industrikartellets Omorganisation.
10. Forslag fra Københavns Afdeling 1 om Udbetaling for Karensugen til hjempermitterede Militære.
11. Forslag fra Nørre Sundby om Understøttelse til Medlemmer, der tager Kursus paa Teknologisk Institut.
12. Valg af fastlønnede Tillidsmænd.
13. Valg af Hovedbestyrelse og Revisorer.
14. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Kongres.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmødes Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskaberne.
3. Forslag til Sammenslutning mellem Arbejdsløshedskasserne i Jærn- og Metalindustrien.

Eventuelt:

4. Revision af Vedtægterne.
5. Arbejdsanvisningen.
6. Valg af Repræsentanter til Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde.
7. Valg af fastlønnede Tillidsmænd.
8. Valg af Hovedbestyrelse og Revisorer.
9. Fastsættelse af Tid og Sted for næste Delegeretmøde.

Afdelingernes Ændringer til Lovene.

Forbundets Love.

Odense Afdl.: § 1 c tilføjes: *Eventuelle Over- og Nattimer udlignes med et tilsvarende Antal Fritimer den paafølgende Dag.*

Helsingør Afdl.: § 1 e tilføjes: *Ved Udarbejdelse og Forhandling angaaende Priskuranten betaler Hovedkassen Halvdelen, Afdelingen og vedkommende Klub hver en Fjerdedel af Udgifterne.*

Samme Afdl., samme Punkt: *Ved Forhandlinger med Arbejdsgiverne angaaende Akkord- og Lønkrav udreder Hovedkassen Udgifterne ved eventuelle Timandsmøder og Møder sammen med Hovedbestyrelsen til de Repræsentanter, som er fremmødte.*

Københ. Afdl. 2: I § 2 b ændres: »4½ Øre« til: *5 Øre* og »4 Øre« til: *4½ Øre.*

Aarhus Afdl.: »Administrationsbidraget til Afdelingerne forhøjes med 1 Øre«.

Randers Afdl.: § 2 c tilføjes: *Desuden udredes af Reservefonden Flyttehjælp til de Medlemmer, som ikke har den i Arbejdsløshedskassens Love § 9 d bestemte Karenstid.*

Odense Afdl.: Efter § 4 b indsættes som nyt Stykke: *Naar en Kongres skal afholdes, skal Hovedbestyrelsen tilsende Afdelingerne Forslag og Materiale til Kongressen saa rettidig, at Afdelingerne har mindst 2 Maaneder til Behandling af disse.*

Aalborg Afdl.: § 4 d ændres til: *Hovedbestyrelsen har altid Sæde paa Kongressen, dog uden Stemmeret.*

Aarhus Afdl.: I § 4 e ændres: »6 Kr.« til: *8 Kr.*

Odense Afdl.: I § 4 f, 1. Stykke, udgaar: »ligesom den kan forbinde Forbundet under Ansvar overfor første Kongres«.

Samme Afdl.: Efter § 4 f, 3. Stykke, tilføjes: *Ingen Overenskomst kan indgaas, ligesom ingen Lock-out eller Storstrejke kan afsluttes uden ved Urafstemning. I Urafstemningen kan kun de Brancher af Arbejdere deltage, som er direkte berørte af nævnte Overenskomst, Lock-out eller Storstrejke.*

Urafstemningen foregaar paa den Maade, at der udleveres hvert Medlem en Stemmeseddel med Kuvert. Stemmesedlen skal være paatrykt Ja — Nej og afkrydses paa almindelig Maade.

Naar Stemmesedlen afleveres, skal Medlemsbogen forevises.

Københ. Afdl. 1: § 4 f: »Urafstemningen indenfor Forbundet ændres til, at Afstemningen sker ved skriftlig Afstemning paa Værkstederne og paa Afdelingernes Kontor, en eller flere Dage«.

Samme Afdl.: § 4 tilføjes: *Hovedbestyrelsen maa kun bestaa af Medlemmer, der direkte beskæftiges ved Faget. Undtagne er dog Formanden for Forbundet og Afdelingsformændene.*

Horsens Afdl.: § 4 g tilføjes: *Formanden vælges ved Urafstemning.*

Aalborg Afdl.: § 5 c ændres til: *Ingen Landsoverenskomst kan indgaas før den har været forelagt Medlemmerne til Urafstemning.*

Horsens Afdl.: Samme Ændring.

Vejle Afdl.: Samme Ændring.

Aarhus Afdl.: I § 5 c indsættes efter »Faget«: *skal Hovedbestyrelsen, inden der tages Beslutning, lade foretage en Urafstemning om samme blandt samtlige Medlemmer indenfor Faget.*

Københ. Afdl. 1: Som ny § foreslaas: *Intet Medlem maa overfor Arbejdskøbere opgive, hvor han er udlært, Fødselsdato og -aar, eller hvor han sidst har arbejdet.*

Ingen Landsoverenskomst maa indgaas med Arbejdsgivere indenfor Jærnindustrien, før den har været forelagt alle Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund til Godkendelse ved Urafstemning.

Ved Indgaaelse af nye Overenskomster skal indføres følgende Bestemmelse angaaende Overarbejde: Alt systematisk Overarbejde er forbudt. I særlige Tilfælde (ved Reparationer af Maskiner og lign.) kan Overarbejde tillades, naar der forsømmes lige saa mange normale Arbejdstimer, som der er arbejdet over, saaledes at den samlede Arbejdstid aldrig overskrider den normale Arbejdstid pr. Uge.

Randers Afdl.: § 5 c tilføjes: *senest 14 Dage før Repræsentantskabsmødet, hvor Afgørelsen finder Sted, afholdes.*

Københ. Afdl. 1: § 7 ændres til: *Forbundets Regnskaber revideres af Revisions- og Forvaltningsinstituttet tillige med 2 paa Kongressen valgte kritiske Revisorer.*

Københ. Afdl 2: § 7, 1. og 2. Stykke, ændres til: *Forbundets Regnskaber revideres af statsautoriserede Revisorer i Forbindelse med 2 af Kongressen valgte kritiske Revisorer, som ved hver Revision efterser, om Bevillingerne er i Overensstemmelse med Lovene. De kritiske Revisorers Løn fastsættes af Kongressen. Revisorerne er fælles for Forbundet og Fagets Arbejdsløshedskasse.*

De kritiske Revisorer er pligtige til at være til Stede paa Kongressen og har Ret til at deltage i dens Forhandlinger, men har ingen Stemmeret. De er ligeledes forpligtede til at være til Stede paa det Hovedbestyrelsesmøde, hvor Regnskabet fremlægges.

Aarhus Afdl.: § 7, 1. Stykke, ændres til: *Forbundets Regnskaber revideres af statsautoriserede Revisorer i Forbindelse med 2 paa Kongressen valgte Revisorer, som ved hver Revision efterser, om Bevillingerne er i Overensstemmelse med Lovene. De kritiske Revisorer lønnes. Lønnen fastsættes af Kongressen. Revisorerne er fælles for Forbundet og Fagets Arbejdsløshedskasse. De statsautoriserede Revisorer foretager desuden uanmeldt Kasseeftersyn 4 Gange aarligt.*

Vejle Afdl.: I § 9 c ændres: »6 Aar« til: *5 Aar,* »3 til 6 Aar« til: *2 til 5 Aar,* »1 til 3 Aars« til: *1 til 2 Aars.*

Den nuværende Skala foreslaas forhøjet med 50 pCt.

Svendborg Afdl.: § 9 d tilføjes: *Dette gælder ogsaa for Medlemmer, som bliver arbejdsløse ved Strejke eller Lock-out i andre Fag.*

Københ. Afdl. 2: § 9 h, 1. Stykke, ændres til: *Reservefondens Midler kan anvendes til Understøttelse af Medlemmer i ekstraordinære Tilfælde, foranlediget ved Optræden for Organisationen eller ved uforskyldt særlig Trang.*

Aalborg Afdl.: § 10 e, 3. Stykke, ændres til: *Naar et saadant Medlem atter overgaar som Fuldtbetalende, erholder han sine gamle Rettigheder 1 Maaned efter.*

Aarhus Afdl.: § 10 e, 3 Stykke, tilføjes: *Naar et Medlem overgaar i Stilling som Arbejdsleder, kan han ikke være fuldt betalende Medlem og har ikke Adgang til Klubbens eller Afdelingens Møder (Undtagelse herfra kan dog finde Sted efter Indstilling af Klubben).*

Afdelingernes Love.

Horsens Afdl.: § 11 f ændres til: *Ingen Strejkebryder kan optages i Forbundet.*

Samme Afdl.: § 11 h annuleres.

Københ. Afdl. 1: § 14 tilføjes: *Afdelingsbestyrelser maa kun bestaa af Medlemmer, der direkte beskæftiges ved Faget; undtagen er dog Formanden.*

Aarhus Afdl.: I § 14 indsættes som nyt Stykke 4: *Næstformanden for Afdelingen vælges af Generalforsamlingen*

Regler for Udbetaling af Begravelseshjælp ved Medlemmers Dødsfald.

Aalborg Afdl.: I § 3 forhøjes samtlige Udbetalingssatser med 50 Kr. De nuværende Anciennitetsgrænser bibeholdes.

Vejle Afdl.: Samme Forslag.

Arbejdsløshedskassens Vedtægt.

Helsingør Afdl.: I § 7 a udgaar sidste Punktum.

Aalborg Afdl.: § 7 b ændres til: *Naar Medlemmerne er berettigede til Understøttelse, kan den erholdes stedlig.*

Herning Afdl.: Samme Forslag.

Thisted Afdl.: I § 7 b ændres »5 Aars« til: *1 Aars.*

Vejle Afdl.: § 7 b ændres til: *Berettigede til stedlig Arbejdsløshedsunderstøttelse er alle Kassens Medlemmer; desuden kan Understøttelsen oppebæres i hvilken som helst Afdeling, Medlemmet ønsker det.*

Aalborg Afdl.: I § 7 c, 1. Stykke, ændres »1 Kr. 25 Øre« til: *1 Kr. 50 Øre.*

I 2. Stykke ændres »8 Aars« til: *6 Aars.*

Helsingør Afdl.: § 7 c, 2. Stykke, tilføjes: *I 100 Dage i samme Tidsrum.*

Nakskov Afdl.: I § 7 c forhøjes Dagpengesatserne med 50 Øre.

Odense Afdl.: I § 7 c, 1. Stykke, ændres »1 Kr. 25 Øre« til: *1 Kr. 50 Øre.*

I 2. Stykke ændres »1 Kr. 50 Øre« til: *2 Kr.* og »2 Kr.« til: *3 Kr.*

Vejle Afdl.: I § 7 c forhøjes Dagpengesatserne med 65 pCt. »3 Aars« ændres til: *2 Aars* og »8 Aars« ændres til: *6 Aars.*

Samme Afdl: I § 7 f ændres »7 Kr.« og »22 Kr.« til henholdsvis: *12 Kr.* og *30 Kr.*

Samme Afdl.: I § 7 g, 11. Stykke, ændres »40 Kr.« til: *60 Kr.*, og § 7 g næstsidste Stykke udgaar.

Odense Afdl.: I § 8 a tilføjes efter »Rejsebidrag«: *og Flyttehjælp.*

Vejle Afdl.: § 9 d udgaar.

Middelfart Afdl.: I § 9 d indskydes i 1. Stykke efter »Rejsehjælp«: *og Flyttehjælp.*

Odense Afdl.: I § 9 d 1. og 2. Stykke ændres »7 Dage« til: *6 Dage.*

Vejle Afdl.: § 10 c udgaar.

Aalborg Afdl.: I § 28 g, 1. Linie, udgaar Ordene »og blandt«.

Særlige Forslag.

Under Kongressens Dagsorden, Punkt 5, behandles følgende særlige Forslag:

Aarhus Afdl.:

I. Afdelingen foreslaar, at Kongressen tager Hensyn til Lærlingene ved Overenskomsten og udarbejder en Form for Optagelse af Lærlinge i Forbundet.

II. Afdelingen foreslaar, at Arbejdstiden ved den kommende nye Overenskomst søges nedsat til 8 Timer.

III. Afdelingen foreslaar følgende Resolution:

»Kongressen forlanger, at Hovedbestyrelsen snarest og senest ved den nye Overenskomsts Indgaaelse optager Fælles Værkstedsregler til Revision.«

(En Række Ændringer fremsendes samtidig).

IV. Hovedbestyrelsen skal sende sine Ændringer til Lovene mindst 3 Uger før Afdelingernes ordinære Generalforsamling.

Odense Afdl.:

Kongressen nedsætter et Udvalg til at revidere Fælles Værkstedsregler, der, forinden de bliver gyldige, skal godkendes ved Urafstemning.

Randers Afdl.:

Afdelingen foreslaar, at der ved fremtidige Overenskomster med Arbejdsgiverne træffes Bestemmelse om, at Overskud fordeles efter Timetal og ikke, som nu, efter Timeløn.

Til Dagsordenens Punkt 7:

Aalborg Afdl.:

Afdelingen henstiller til Kongressen at dispensere fra Forbundslovenes § 10 h for Medlem, Nr. 2560, Hauerslevs Vedkommende, om Fritagelse for Kontingent.

Til Dagsordenens Punkt 8:

Københ. Afdl. 1:

Afdelingen stiller Forslag om Dannelse af en selvstændig Afdeling i København for de under Krigsministeriet beskæftigede Smede og Maskinarbejdere, der er Medlemmer af D. S. & M. F.

Til Dagsordenens Punkt 9:

Københ. Afdl. 1:

Afdelingen stiller følgende Forslag:

I. Kongressen vedtager, at Industrikartellet indenfor Jærn- og Metalindustrien omorganiseres saaledes, at der bliver dannet et Industriforbund, der bestaar af alle Arbejdere, der beskæftiges indenfor Industrien. Industriforbundet skal bygges paa Medlemmernes direkte Bestemmelsesret i alle Forhold. Der bliver givet Medlemmerne af D. S. & M. F. Lejlighed til at fremsætte nærmere Forslag i saa Henseende, og den endelige Form for Industriforbundet skal forelægges Medlemmerne til Afstemning, før det er gældende Lov.

II. Ikke faglærte Arbejdere, som beskæftiges direkte ved vort Fag ved Pasning af Maskiner o. l. skal være Medlemmer af D. S. & M. F. Afdelingernes Love § 11 a, 2. Stk., rettes derfor til: Som Medlem skal optages enhver, der arbejder ved Maskinfaget, undtagen Lærlinge og Kvinder, som ikke o. s. v.

III. At der straks fra D. S. & M. F. drives en energisk Agitation for at faa alle beskæftigede Kvinder indenfor Industrien organiserede i et selvstændigt Forbund under Jærn- og Metalarbejderkartellet.

IV. At i Stedet for at vente paa, at Arbejdsmændene selv skal kunne indse, at deres Plads er sammen med Industriens øvrige Arbejdere i et Industriforbund, da af al Kraft at drive en Agitation blandt Arbejdsmændene og ved Benyttelsen af alle organisationsmæssige Midler eventuelt tvinge Arbejdsmændene ind som et selvstændigt Forbund under Jærn- og Metalarbejderkartellet.

Til Dagsordenens Punkt 10:

Københavns Afdl. 1:

Afdelingen stiller Forslag om, at der af Reservefonden kan udbetales Understøttelse i Karenstiden til Medlemmer, som er arbejdsløse efter Militærtjeneste, saafremt der ikke kan udbetales dem Understøttelse andet Steds fra.

Til Dagsordenens Punkt 11:

Nørre-Sundby Afdeling:

Afdelingen foreslaar Kongressen, at der stilles en Sum af 2000 Kroner til Raadighed for Understøttelse af Medlemmer, der tager Kursus paa Teknologisk Institut.

Fortsat Arbejdsløshedsunderstøttelse.

I »Jærn- og Metalarbejderen« for Marts d. A. omtaltes en Meddelelse fra Arbejdsløshedsinspektoratet, gaaende ud paa, at der af København og Frederiksberg var indført en Begrænsning af den »Fortsatte Arbejdsløshedsunderstøttelse«.

Ved Forhandlinger mellem Repræsentanter for Arbejdsløshedsnævnet, Københavns Understøttelsesforening og Frederiksberg Hjælpekasse enedes man om at henstille til de 2 Kommuner at udsætte den trufne Ordning, hvilket derefter er resulteret i en Udsættelse paa 3 Maaneder.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	1192	Jørgen C. S. Nielsen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	5563	Chr. H. S. Christensen	(— — 1)
-	11045	Henry Chr. Fr. Møller	(— — 1)
-	13804	Hans V. Brunsted	(— — 1)
-	19758	Vilh. Bredsgaard	(— — 1)
-	5003	Niels Chr. S. Lund	(Frederikshavn)
-	3238	Chr. Hansen	(Horsens)

Medl. Nr. 20021, G. Andersen, 5871, S. Larsen, 23216, Carlo M. Hansen, 20953, Alexander Mørch, 4450, H. V. Nielsen, og 9956, Radtleff, har fundet deres Bøger.

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr. 17156 F. V. Brygge
- 21851 Carl C. Petersen
- 25075 A. Nielsen

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

				Sidst betalt
Nr.	4996	Gillamsen,	W. Chr.	12. 3.10
-	3555	Hansen,	Johan Peter	8. 7.08
-	10198	Jensen,	Ch. Bach	13.12.02
-	5703	Jørgensen,	Oscar Fr. J.	29.12.06
-	18984	Kobberø,	Laust	14.10.11
-	8827	Larsson,	Niels E. H.	15. 3.13
-	7201	Nielsen,	Marius	14.11.08
-	8298	Olsen,	Jørgen	12. 1.01
-	20288	Petersen,	Jens Otto	4. 1.13
-	14927	Rasmussen,	O. P.	7. 9.01

Nyt Register.

				Sidst betalt
Nr.	5612	Andersen,	Einer Peter	9.10.15
-	14596	Bernhard,	Aug. Laur.	23.12.16
-	17156	Brygge,	Frederik Vilh.	8. 7.16
-	11189	Dahlmann,	Henry	27. 6.14
-	12779	Drud,	Chr. Anton J.	23. 5.14
-	3802	Enghave,	Hans Andr. M. C.	20. 6.14
-	24051	Eriksson,	Albin	3. 2.17
-	11401	Espensen,	Anton M. O.	18.11.16
-	8986	Frederiksen,	Arnold	25. 9.15
-	8513	Hansen,	Byrge Balthazar	16. 5.14
-	23570	Henriksen,	Hans L. A.	18.11.16
-	17495	Houtved,	Arnold	25.11.16
-	8020	Hybel,	H. A.	21.10.16
-	10159	Jensen,	Aug. Julius	29. 1.16
-	17001	—	Niels Martinus	30.10.15
-	18825	Jørgensen,	Rasmus	11. 4.14
-	21455	Jakobsen,	Chr. Johs.	15. 7.16
-	9939	Jessen,	Frank A.	5. 8.16
-	1437	Køster,	Carl Chr.	6.12.13
-	5667	Lous,	Svend Aage	16. 9.16
-	759	Marum,	Hj. Andr. Fr.	1. 4.16
-	25075	Nielsen,	Albrecht H. S.	2.12.16
-	1578	—	Einer Otto H. L.	9. 8.13
-	20555	—	R. O. S.	25. 7.14
-	22192	Petersen,	A. C.	29. 4.16
-	21851	—	Carl Chr.	6. 1.17
-	9482	—	Hakon Carl	1915
-	2476	—	Ludvig	26. 8.16
-	5452	Poulsen,	Axel Peter Anton	30. 8.13
-	18317	—	Kjeld	27.11.15
-	618	Saaby,	Ludvig Vilh.	26. 2.16
-	8865	Verdich,	Henry Otto	9.12.16

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 1, 13. Aargang.

Adresseforandring.

Løgstør Klub: Maskinarb. Sofus Nielsen, Bakkeskrænten. 6—7 Aften.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelsesdato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
23981	Andersen, Axel	Høgbo, Sverrig	21. 1.94	Kbhvn. Afd. 1	7.11.16	Kbhvn. Afd. 1	13. 1.17
23598	— Peter Vilh.	København	17. 1.91	„ „ 1	21. 7.16	„ „ 1	30.12.16
16882	Bildsø, Axel Hansen	—	20.12.86	„ „ 1	16. 1.15	„ „ 1	11.11.16
1659	Blauenfeldt, Ove Viggo Joh.	—	25. 8.91	„ „ 4	20. 9.13	„ „ 4	10. 6.16
25069	Blom, G. E.	Malmø	25. 1.99	Malmø	4.11.16	„ „ 1	30.12.16
22822	Brask, Johan Vilh.	Øster Alling	14. 2.71	Randers	12. 8.16	Randers	21.10.16
25042	Breinholt, Alfred	Onstrup	26.11.93	Kbhvn. Afd. 1	25.11.16	Kbhvn. Afd. 1	16.12.16
22172	Christensen, Chr.	Horsens	21. 3.94	Hjørring	11. 3.16	Frederikshavn	4.11.16
23863	— Helmer Carl	København	31.10.96	Kbhvn. Afd. 1	7.10.16	Kbhvn. Afd. 1	20. 1.17
16786	Carlsen, Christen Hansen	Marstal	21.12.95	„ „ 1	10. 4.15	„ „ 1	13. 1.17
8583	Christiansen, Carl Joh. Harald	København	14. 3.84	„ „ 1	20. 7.04	„ „ 1	23. 9.16
16801	— Carl Rubin	—	5. 3.95	„ „ 1	17. 4.15	„ „ 1	6. 1.17
16713	— Johan Arnold	—	4.12.83	„ „ 1	19. 4.15	„ „ 1	30.12.16
25038	— Osmond	Melby	29. 1.97	„ „ 1	24.11.16	„ „ 1	6. 1.17
22105	— Peter	Vadum	1. 5.91	Nr.-Sundby	2.12.15	Nr.-Sundby	1. 7.16
25104	— Svend Aage	Odense	4. 4.95	Kbhvn. Afd. 1	16.12.16	Kbhvn. Afd. 1	16.12.16
17343	Christoffersen, Carl	Eggerslevmagle	28. 8.97	Slagelse	14.12.15	„ „ 1	18.11.16
12658	Ebbesen, Axel Fr.	København	27. 8.79	Kbhvn. Afd. 1	15. 4.99	„ „ 1	30. 9.16
25071	Eriksson, Gustaf	Ludvika	7. 3.93	Ludvika	1. 8.11	„ „ 1	23.12.16
23906	Frandsen, E. J.	S. Sjandsjø	4.12.82	Malmø	29.12.15	„ „ 1	9.12.16
22420	Hansen, Axel A.	Rønnebæk	15. 1.97	Næstved	1. 5.16	„ „ 1	25.11.16
23080	— Jens Peter	Jægerspris	9. 8.88	Kbhvn. Afd. 1	7. 3.16	„ „ 1	16.12.16
23790	— Niels Poul	Hornbæk	19.12.95	„ „ 1	18. 9.16	„ „ 1	3. 2.17
16621	— Osvald	København	30.11.86	Tysk Gørtl. & Metal. F.	12.10.06	„ „ 1	27. 1.17
21855	— Th. P. B.	Nyborg	15. 1.96	Nyborg	29. 4.15	„ „ 1	2. 9.16
21837	Højfeldt, Tage	Aarhus	21. 1.93	Varde	6. 2.15	Varde	13. 1.17
23853	Jensen, Carl Marius	Holstebro	9. 8.75	Kbhvn. Afd. 1	23. 9.16	Kbhvn. Afd. 1	27. 1.17
23905	— Frederik	Lillerød	11. 2.94	„ „ 1	14.10.16	„ „ 1	9.12.16
16576	— Siegfred	København	9.12.93	Kbhvn. Afd. 1	30. 1.14	„ „ 1	16.12.16
20816	Ipsen, Johs. Andreas	Rønne	25. 7.93	Rønne	2.11.12	„ „ 1	1. 7.16
13348	Jakobsen, Otto	Skræm Sogn	28. 3.95	Nr.-Sundby	7. 6.15	Nr.-Sundby	26. 8.16
23482	Johansen, Oskar Fr. Alex	Fjelkestad	20. 5.72	Helsingør	21. 2.12	Kbhvn. Afd. 1	10. 2.17
8346	Larsen, Carl Aug. Emil	København	6. 4.81	Kbhvn. Afd. 1	11. 6.15	„ „ 1	11.11.16
22930	— Emanuel M. S.	Kolt	16. 2.94	„ „ 5	22. 7.16	„ „ 4	16.12.16
20852	— Niels Th. R.	Assens	11. 2.93	Assens	17. 5.13	Assens	13. 2.15
23258	— Oskar F. G.	København	24. 2.97	Kbhvn. Afd. 1	19. 4.16	Kbhvn. Afd. 1	11.11.16
13345	Løycke, F. G.	Odense	7. 8.75	Nr.-Sundby	27. 4.15	Nr.-Sundby	25. 3.16
17290	Møller, Holger Jens H.	København	1. 2.98	Kbhvn. Afd. 1	10. 2.17	Kbhvn. Afd. 1	10. 2.17
2450	Nielsen, Kai Willemoes	—	15.10.87	„ „ 1	13.11.15	„ „ 1	9.12.16
19598	— Laurits C. J.	V. Aaby	29. 3.93	Faaborg	1. 5.12	Hovedkont.	? ? .16
25001	— Lorry Theophil	København	14. 3.94	Kbhvn. Afd. 1	3.11.16	Kbhvn. Afd. 1	20. 1.17
23718	— Marius Vald.	—	10. 2.91	Sofyrbøder Forbundet	1. 3.12	„ „ 1	27. 1.17
17761	— Niels	Nykøbing M.	4. 8.81	Wittenburg	10. 5.14	Svendborg	9.12.16
23330	Petersen, Edvard Nicolai	København	11. 9.96	Kbhvn. Afd. 1	6. 5.16	Kbhvn. Afd. 1	3. 2.17
8553	— Eggers Ch.	Brøndbyøster	24. 1.94	„ „ 1	9. 5.14	„ „ 1	29. 1.16
18426	— Ferd. Dencker	København	12. 6.89	„ „ 1	20. 2.15	„ „ 1	27. 1.17
4755	— Jens Aug. Oskar	Randers	1. 8.95	Randers	27.11.15	Frederikshavn	6. 5.16
15004	— Jens Peter	Allinge	1.10.97	Kbhvn. Afd. 1	10.11.16	Kbhvn. Afd. 1	16.12.16
10848	— Martin O.	Ø. Brønderslev	10.11.92	Randers	1.11.15	Randers	23. 9.16
16698	— Niels	Skibbinge	25. 8.76	Kbhvn. Afd. 1	7.11.06	Kbhvn. Afd. 1	23.12.16
18187	— P. L.	København	27. 5.89	„ „ 1	5. 8.16	„ „ 1	6. 1.17
22236	Poulsen, R. F.	Faaborg	10. 4.97	Faaborg	7.11.15	„ „ 1	6. 1.17
2303	Rasmussen, Niels Aug.	Altona	26. 7.94	Kbhvn. Afd. 1	8. 9.13	„ „ 1	30. 9.16
14275	Sørensen, Harald Niels	Nykøbing M.	31.12.95	Kolding	30.10.15	Kolding	30.10.15
9545	— Jens	Gjesten	3. 2.90	Fredericia	29. 7.16	Fredericia	11.11.16
22109	Specht, Charles	Nykøbing F.	10.10.97	Nykøbing F.	4.11.15	Anvisningsk.	13. 1.17
14310	Säfstrøm, Oskar	Lindenæs	14. 6.93	Sødertælje	3.10.14	Kbhvn. Afd. 4	15. 7.16
23993	Thulin, Anton Vilh.	Malmø	5. 3.93	Kbhvn. Afd. 1	10.11.16	„ „ 1	16.12.16
19820	Weisholt, Bernhard S.	Næstved	2. 1.93	„ „ 1	14. 7.16	„ „ 1	30. 9.16
23797	Zelenia, Z.	Rusland	6. 2.88	„ „ 1	20. 9.16	„ „ 1	3. 2.17

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.

Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.

JÆRN OG METALARBEJDEREN

Organ for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark

Nr. 8 JUNI 1917 3. Aarg.

Til Kongres!

Onsdagen den 11. Juli samles Jærn- og Metalindustriens Haandværkerorganisationer til Kongres. Først vil Smedenes, Formernes, Gørtlernes, Metaltrykkernes og Slibernes Organisationer holde deres separate Kongresser for bagefter at samles til et fælles Delegeretmøde om en Sammenslutning af Arbejdsløshedskasserne i Henhold til de bestaaende Vedtægter for Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

Kongressen samles i en Tid, hvor det meste af Verden er underkastet store Brydninger indenfor de forskellige Nationer, og som altid, naar Detonationerne bliver stærke ude i den store Verden, mærker vi Eftervirkningerne i vort lille Land paa forskellig Maade. Saaledes ogsaa nu.

Rusland laver Revolution, og de finske Arbejdere skynder sig med Gennemførelsen af 8-Timersdagen, samtidig med at 6-Timersdagen sættes paa Dagsordenen i det store Rusland, og hvem der kender lidt til Folkepsykologi og Folkebevægelser kan ikke undres over, at dette, i Forbindelse med den herskende Dyrtid og de deraf følgende Lidelser for dem, der i Forvejen er vanskeligst stillede i Samfundet, frembringer Brydninger af højst forskellig Art.

Vi har før, specielt indenfor Smedenes Organisation, været Vidne til, at en opmarcherende Kongres kunde vække stærke Dønninger, navnlig indenfor Smedeforbundets Københavns Afdeling 1. Saaledes ogsaa nu. I Kraft af Forholdene blev denne Afdeling en Slags Opsamlerafdeling for al den Strøm, der kom fra Provinserne til København, og samtidig blev den indenfor Københavns Omraade Opsamlerafdelingen for alle mulige Brancher og alle Arter af Faget indenfor Industriens mange forskellige Afskygninger, og derved blev, foreningsmæssigt set, denne Afdeling altfor stor. De ca. 7000 Medlemmer, som Afdelingen tæller, kan selvsagt umuligt komme sammen til noget Møde eller nogen Generalforsamling, men ikke desto mindre har man bibeholdt den gamle Ordning med en „Generalforsamling", som efter den gamle Kodeks er højeste Myndighed i alle Anliggender, dog naturligvis under fornødent Hensyn til Forbundslovene og Forbundsinteresserne. Dette har i en lang Aarrække, næsten saa lang Tid tilbage som denne Afdeling har eksisteret af andet end Navn, ført til, at dens „Generalforsamlinger" har været beherskede af ganske enkelte Personer med mere eller mindre udviklet Mundlæder og med særlig udpræget Evne til at optræde paa Talerstolen som Gladiatorer, medens Tilhørerne værgeløse indskrænker sig til paa forskellig Maade at agere Kampdommere.

Disse traditionelle Forhold har gentaget sig i den senere Tid, i visse Henseender i forstærket Form alt som Situationen gav Anledning dertil, og Offentligheden har været Vidne til særdeles oprivende Kampe om, hvad der skulde stilles af Forslag til Kongressen, og under de sværeste Vanskeligheder har Afdelingen endelig faaet valgt sine 34 Delegerede, hvoraf sikkert en Del møder frem i Bevidstheden om, at de i alt Fald burde være enevældige Kommandanter over os allesammen og være dem, som bliver Fremtidens Diktatorer, under Henvisning til at „saa mange Medlemmer

er vi i den store Afdeling og vær saa god, I andre Smaakravl, at rette Jer efter vor Talmajestæt, og hvad vi anser for det ene saliggørende".

Lige overfor dette skal vi ikke beskæftige os med de mange mere eller mindre umulige Forslag, der ved denne som ved andre Lejligheder fremsættes, og som, hvis de vedtoges, kun betød Organisationens og Sammenholdets endelige Sammenbrud og Opløsning. De vil heller næppe vinde særligt Gehør paa en Kongres, hvor fornuftige og ansvarlige Personer træder sammen til Drøftelse af Organisationens og Kammeraternes fælles Interesser. Ganske vist mangler det heller ikke paa Repræsentanter, hvis udtalte Opgave er at bryde ned uden smaalige Hensyn hertil, men deres Tal er forsvindende, og naar Debatten tager fat, vil Fornuften som altid vise sig at være i Overvægt.

Forholdet er nemlig, at til Trods for alle Vanskeligheder og til Trods for alle opløsende Tendenser, saa er Smedenes saa vel som Formernes, Gørtlernes, Metaltrykkernes og Slibernes Forbund bygget op paa en Tradition og solid Udvikling, der er præget af Beslutningernes indre Kraft under hidsige Debatter gennem mange Aars Kongresser, og saa helt let at lege Himmelspræt med disse Traditioner gaar det nu ikke. Jo, hvis det kun var Principper, det drejede sig om, men her drejer det sig om Medlemmernes dyreste økonomiske Interesser, hvadenten vi ser hen til vor Løntaktik, vore faglige Overenskomster eller vore Understøttelsesinstitutioner, kort sagt alt det, som er bygget op igennem ca. en Menneskealder. Hvem der tror, at dette falder for nogle højtflyvende Taler paa Generalforsamlinger og Møder, de forstaar alligevel ikke ret at vurdere den stærke Tro paa Fællesskabet og Kammeratskabets Betydning som Fagorganisationerne igennem saa mange Aar har baaret frem.

Højest raabes der nu som altid vel med „Medlemmernes Bestemmelsesret", „Urafstemning", „Værkstedsafstemning", „Generalforsamlingsbeslutninger" o. s. v., o. s. v., og det er vel ikke underligt, at der kan opagiteres „Stemninger" for saadanne Problemer i en Tid som denne, hvor Udviklingen overalt aabenbart gaar i Retning af Demokrati og Folkestyre. Men Kollegerne indenfor de forskellige Organisationer bør betænke, at den Slags Problemer ikke lader sig løse ved hastigt udkastede Slagord eller Fraser. Smedeforbundet er bygget ogsaa paa Hensynet til de smaa Afdelinger, og Spørgsmaalet om den enkelte store Afdelings Overvægt har ofte været under Diskussion paa Kongresserne, og man har fundet hinanden ved fælles Aftaler om en fornuftig Repræsentation med fornødne Hensyn til alle Sider. Dette vil sikkert ogsaa ske nu, og det vil ske, alene fordi det er en Nødvendighed, thi Organisationens Helhedsinteresser er ikke forenelige med, at en enkelt Afdeling med sin mere eller mindre stemningsfulde Generalforsamling kommanderer det hele. Og som dette gælder Forholdene indenfor Smedeforbundet, saa gælder det Forholdet indenfor Centralorganisationen. Hvis man ønsker Sammenholdet bevaret og Industriforbundstanken udviklet, saa bliver man nødt til at vise fornødne Hensyn ogsaa til de Brancher, der talmæssig set ikke opvejer den ene stormægtige Forbundsafdeling.

Men om alt dette tager vi et Tag den 11. Juli og følgende Dage, hvor enhver af de mange Delegerede, der møder op, paa den ene Side optræder under Ytringsfrihedens Tegn, men paa den anden Side samtidig ogsaa som Mænd med Ansvar for, hvad de foretager sig, et Ansvar, der, efterhaanden som vor Organisation vokser i Magt og Styrke, bliver større og større, og dette sidste vil, stort set, sikkert ogsaa vise sig saa stærkt som nogensinde at komme til at præge vore tilstundende Kongresser.

Der er til disse Separatkongresser levnet 3 Dage, og de 3 Dage maa vistnok siges at være rigelige til at drøfte de Forslag, der ligger for i de særlige Forsamlinger. Her er egentlig intet andet nødvendigt, end at de Delegerede giver et klart og utvetydigt Udtryk for, om de er tilfredse med Organisationsarbejdet, saaledes som det gaar eller ikke. Er de ikke tilfredse, ønsker man at eksperimentere, maa man tage Konsekvenserne og samtidig ikke forglemme, at saa bør Kampen ikke føres videre indenfor vore egne Rækker, men saa bør de tage Kampen med vore Modstandere som en mulig Konsekvens af Opfindelsen af nye Metoder, der er egnede til at tilfredsstille.

Hvad der imidlertid er af den største Betydning for vore Medlemmer ved denne Kongres, er den samtidig forestaaende Sammenslutning af vore Arbejdsløshedskasser. Fordelene ved en saadan Sammenslutning er øjensynlige for alle, der har Begreb om Administration og Udvikling af fælles økonomiske Fordele, og Forhandlingerne om en Sammenslutning er paa Forhaand ført mellem Kassernes ansvarlige Ledelser med alle mulige Hensyn til særlige Interesser og til det store og heles Vel. Forslaget, som er Frugten af disse Forhandlinger, er allerede udsendt til samtlige Afdelinger og betyder en væsentlig Udvikling af Arbejdsløshedsforsikringen, der sikkert i Øjeblikket ikke

taales stærkere. Spørgsmaalet er saaledes nærmest det: Er Centralisationstanken stadig i Vækst i Overensstemmelse med Centralorganisationens Vedtægter af 1912, og er vi nu kommet til det rigtige Punkt, hvor denne Sammenslutning bør ske. Vi mener at kunne besvare dette med et afgjort Ja, og vi tror ogsaa, at dette Ja vil finde en overmaade stærk Bekræftelse hos de enkelte Organisationer indenfor Centralisationen, hvor man ikke alene erkender Nytten og Nødvendigheden af denne Sammenslutning, men hvor man forlængst har anerkendt Centralisationens Nytte i Overenskomstforholdet overfor Arbejdsgiverne, et Forhold, der ogsaa kun trænger til fortsat Udvikling ad de afstukne Baner.

Uddrag af Centralorganisationens Beretning for Aaret 1916—17.

I.

Som det fremgaar af en Meddelelse andet Steds i Bladet udsendes i disse Dage Centralorganisationens 3. Beretning.

Den omfatter Tiden fra 1. April 1916—1. April 1917, og det har jo været Hensigten, at den, navnlig i Aar, skulde være udsendt saa tidligt som muligt af Hensyn til alle Kongresserne. Forholdene har paa dette som paa saa mange andre Omraader ikke villet føje sig alene efter os. Krigen udøver, kort sagt, overalt sit Herredømme. Først og fremmest rejste Spørgsmaalet »Papir« sig, og det paa en saadan Maade, at vi et Øjeblik blev stillet overfor Muligheden af slet ikke at kunne faa en Beretning ud. Ved Anstrengelser fra alle interesserede Sider løstes Spørgsmaalet dog, men der forelaa endnu for Trykkeriet en Række af Vanskeligheder, som har medført, at Beretningen først udsendes i denne Uge.

Imidlertid er Beretningen rent boglig betragtet jo kun et lille Værk, denne Gang 190 Sider — og det vil altsaa være let for enhver, der maatte ønske det, at faa den gennemlæst inden Kongressernes Afholdelse.

Desuden er Beretningen holdt i samme Form som tidligere, hvad der gør, at man straks er fortrolig med den og hurtigt vil kunne finde, hvad man ønsker at se, eller hurtigt vil kunne drage Sammenligning med tidligere Aar, hvis dette er af Interesse for en; men ikke mindst oversigtlig bliver Beretningen ved Hjælp af de talmæssige og tabellariske Opstillinger over det rent fagforeningsmæssige Arbejde, Lønbevægelsen, Mæglingsmøderne, Korrespondancerne m. m. I disse har man med et eneste Blik en samlet Oversigt, ved at give sig mere Tid tillige en nøje specificeret Oversigt for de enkelte Virksomheders og Sagers Vedkommende.

Centralorganisationens 3. Beretning vedrører Virksomheden i

1) Centralorganisationen,
2) Formerforbundet,
3) Gørtler- og Metalarbejderforbundet,
4) Jærn- og Metalsliberforbundet,
5) Metaltrykkerforbundet og
6) Smede- og Maskinarbejderforbundet.

Hver af Beretningerne indledes med en kronologisk Omtale af en Del af de Begivenheder, der igennem Aaret vedrører de forskellige Fag og Organisationer. Sager, der har en saa udpræget Karakter, at den dem levnede Plads i de tabellariske Opstillinger er tilstrækkelig til at angive deres Art, Omfang og Forløb, er ikke medtagne i Teksberetningen. Selv en meget kortfattet Omtale af hver enkelt Sag vilde nemlig medføre et Værk, hvis Omfang vilde blive maaske mere end dobbelt saa stort som den nuværende Beretnings, uden at man derfor opnaaede at give bedre Oplysninger.

Efter Sædvane vil der igennem Fagbladet blive givet et meget sammentrængt Uddrag af Beretningens Indhold. Enhver, der ønsker at kende hele Beretningen, har jo Adgang dertil igennem sin Klub eller Afdeling, og i enkelte af Forbundene er der desuden Adgang til at købe Beretningen for saadanne Medlemmer, der maatte ønske at eje denne.

For at begynde med Begyndelsen gælder Omtalen i dette Nummer Centralorganisationens Beretning. Siden følger Specialberetningerne.

Centralorganisationen

har i det overenskomstmæssige Forhold, hvad det store og hele angaar, overfor Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning haft et roligt Aar, idet saavel Beretningsaarets Begyndelse som dets Afslutning falder i en Overenskomstperiode. Hermed er naturligvis ikke sagt, at Organisationslivet har ligget stille. Der har tværtimod som ingensinde før været Liv i Lønbevægelsen, hvad der ganske naturligt er fremkaldt af de rentud ekstraordinære Tider, man har gennemlevet, og dette gælder for samtlige de tilsluttede Forbund. Arbejdet hermed, saavelsom Beretningerne herom, falder imidlertid ind under de enkelte Forbund for sig. Kun i ganske ekstraordinære Tilfælde og efter at være tilkaldt af den paagældende Organisation træder Centralorganisationen direkte til som Forhandlingspart.

Centralorganisationens Forretningsudvalg har i den forløbne Periode da heller kun afholdt 9 Møder med tilsammen 52 Punkter paa Dagsordenen, og Centralledelsen 9 Møder med 53 Punkter paa Dagsordenen. Formanden og Sekretæren har dog desuden ved forskellige Lejligheder og Forhandlinger deltaget i Møder sammen med Repræsentanter for de tilsluttede Forbund, naar disse har ønsket det eller tilstillet Centralorganisationen Sager til Behandling.

Større Opgaver udadtil har Centralorganisationen ikke haft at løse, medens den indadtil stadig har faaet flere og flere. Ikke mindst har det for Centralorganisationen selv, de tilsluttede Forbund og disses københavnske Afdelinger været af Betydning, at der i Løbet

af Perioden fuldførtes en ny Administrationsbygning til Brug for Kontorerne og Ekspeditionen. Tilflytningen fandt Sted i Oktober Maaned 1916, og den ny Administrationsbygning er beliggende paa det gamle Banegaardsterræn paa Gl. Kongevej, 5 Minutters Gang fra den ny Centralbanegaard.

En nærmere Omtale af denne Bygning, der nyder almindelig Beundring, har allerede fundet Sted i »Jærn- og Metalarbejderen« for Oktober 1916, men den administrative Side berøres i Beretningen og ledsages af 3 karakteristiske Billeder fra dens Façader.

Udadtil har Centralorganisationen nu saa godt som helt og holdent overtaget Repræsentationen i de internationale Anliggender, der vedrører de den tilsluttede Fag, og de internationale Forbindelser er naturligvis, saa godt dette har kunnet lade sig gøre, holdt vedlige. Lettest har dette kunnet lade sig gøre for Skandinaviens Vedkommende, hvortil det jo ogsaa maa indrømmes, at Anledningerne til Samarbejde er størst imellem de Lande, der har Naboskab med hinanden, og dette baade med Henblik paa det ene og det andet, men navnlig bliver Anledningerne for Skandinavien mange, idet det næsten fælles Sprog medfører, at det er let for det ene Lands Arbejdere at søge sig Arbejde i det andet Land. I mange Aar har man da ogsaa i disse Lande arbejdet hen til at søge opnaaet saa ens medlemsretlige Forhold som vel muligt, og nu sidste Vinter har man ved en skandinavisk Metalarbejderkonference, der afholdtes i Kristiania, truffet Aftale om, at de bestaaende Overenskomster om Gensidighed for Arbejdsløshedsunderstøttelse, Rejsehjælp og Understøttelse under Konflikter, snarest skal revideres.

De øvrige internationale Forbindelser er dog langt fra afbrudte mellem de neutrale Lande og de krigsførende Lande. Der har tværtimod fundet livlige Korrespondancer Sted med saavel Englands som Tysklands Metalarbejderfag, og Resten af de europæiske Lande ligger os jo ganske naturligt noget fjernere. Mellem de krigsførende Lande indbyrdes er Samkvemmet derimod tildels afbrudt grundet paa Umuligheden i for den ene Nation at søge den anden, da al Post- og Samkvemsforbindelse er sat ud af Funktion, men der er uden Tvivl store Muligheder for en snarlig Genetablering af de gamle Forbindelser, hvis Krigen først naar til Afslutning. (Fortsættes.)

Konflikt med delvis Arbejdsstandsning paa de københavnske Skibsbyggerier.

I Oktober og November Maaned f. A. fandt der en Lønbevægelse Sted paa de københavnske Skibsværfter og paa det helsingørske do., og henad Foraaret viste der sig atter Tegn til, at vore Medlemmer, animerede af Dyrtiden, paany mente at kunne forlange dels en gennemgaaende Forhøjelse af Timelønningerne, dels enkelte Steder ogsaa en Forhøjelse af Akkordpriserne, hvor Fortjenesten formentlig var for lav. Forbundet tog paa Opfordring af vore Medlemmer fat paa Sagen, og den 17. April og 7. Maj holdtes Mæglingsmøder for samtlige Brancher paa Københavns Flydedok, hvilket vil sige Skibsbyggere, Nittere, Stemmere, Maskinarbejdere ombord, Maskinarbejdere i Værkstedet, Grovsmede, Klejnsmede samt Kedelsmede. Gennemsnitstimelønningerne laa omkring ved 48 og Fortjenesten omkring ved 90 Øre, hvilket altsaa vil sige, at Akkordarbejdet i disse Virksomheder er det alt fremherskende, men alligevel er Tiden selvfølgelig inde til at forhøje saadanne Timelønninger, som her er nævnt.

Flydedokkens Direktør stillede sig dog komplet afvisende paa Mæglingsmøderne, og Lørdag den 19. Maj kom derfor samtlige Lønkrav til Behandling paa et Timandsmøde, hvor Sammenslutningens Repræsentanter stillede sig velvilligt, men Flydedokkens Direktør fastholdt med absolut Stædighed og fuldkommen Inkonsekvens sin Modstand imod at forhøje Timelønningerne. Mødet sluttede med Henstilling om at tage Sagen op til Løsning mellem de direkte interesserede Parter.

Flydedokken viste fortsat nogen Trevenhed til at gaa til den, om man vil, fortsatte Behandling, og Onsdag den 23. Maj Kl. 10 Formiddag forlod samtlige Nittere Flydedokken med den Motivering, at der var sat 18 Nittesjak paa en Havarist, som skulde »bages« færdig i en Fart, og saa mente Direktør Arentz, at saa kunde de gøre hvad de vilde med Hensyn til Lønkravet fra Ledelsens Side. Men denne Konflikt udviklede sig allerede Dagen efter til en fuldstændig Arbejdsstandsning, som dog kun varede en Dag, idet man atter besluttede at genoptage Arbejdet Torsdag den 24. Nu begyndte imidlertid »Oppositionen« at arbejde for at faa Konflikten fortsat, og det lykkedes den paafølgende Dag atter at faa Skibsbyggere, Nittere og Stemmere til at gaa fra Arbejde, medens alle de øvrige, altsaa væsentligst Værkstedsarbejdere, fortsatte Arbejdet. Nu maatte Forbundets Formand træde til, og det lykkedes da ogsaa at faa vedtaget at faa Arbejdet genoptaget, men saa tog Arbejdsmændene fat.

Skibsværftsarbejdernes Fagforening staar udenfor Dansk Arbejdsmandsforbund, og i Tider som nærværende har de jo nogenlunde let Spil med at etablere Arbejdsstandsning uden Hensyn til andre. Dels har de Mulighed for at faa Arbejde ved Arbejdsmandsarbejde andetsteds, og dels kommer de derved til at staa i en Stilling, hvor de synes overmaade mægtige, thi naar de som Hjælpearbejdere forlader deres Pladser, tvinger de selvfølgelig Svendene til enten at følge Trop eller til at hjælpe hinanden indbyrdes, som de bedst kan, men Tendensen er selvfølgelig i første Linie til at følge Trop, og navnlig i et Tilfælde, hvor Værftsdirektionen har indtaget en ganske meningsløs Holdning overfor Arbejdernes rimelige Krav om nogle Forbedringer i en vanskelig Tid.

Der er imidlertid en slem Hage ved denne Sag, og denne er, at Skibsværftsarbejderne ved at melde sig ud af Dansk Arbejdsmandsforbund er kommet til at staa som Hovedorganisation med Ansvar overfor Septemberforliget, og Arbejdsgiverne har naturligvis om ikke just skyndt sig dermed saa dog indklaget Skibsværftsarbej-

derne for Den faste Voldgiftsret. Naar man har givet sig saa god Tid, ser det nærmest ud til, at man ikke har haft noget imod at sætte nogen Bitterhed imellem Arbejderne indbyrdes for maaske derved at kunne udnytte en mulig Svækkelse i vore Organisationers Aktionsevne.

Men selvfølgelig er den uvarslede Arbejdsstandsning ikke alene et Brud paa Septemberforliget, men den er tillige et Brud paa Voldgiftsreglerne, som er gældende mellem Skibsværftsarbejderne og Jærnsammenslutningen. Arbejdsmændene har ganske vist henvist til, at Sammenslutningen ikke har overholdt den givne Tidsfrist, da Arbejdsmændene forlangte Mæglingsmøde, og dette er der da ogsaa taget Hensyn til af Den faste Voldgiftsret, men det kunde ganske vist ikke fritage Skibsværftsarbejderne for Idømmelse af Bod og Sagsomkostninger.

Man har her en ganske karakteristisk Konfliktssituation til Bedømmelse af de forhaandenværende Forhold i Industrien. Arbejdsgivernes Hovedorganisation har, som bekendt, i indeværende Foraar stillet sig afvisende overfor forskellige Krav om Dyrtidshjælp. Dette er vel nok blevet misforstaaet af en hel Del Arbejdsgivere, eller, om ikke misforstaaet, saa i alt Fald benyttet til at modsætte sig Lønkrav, selv saadanne rimelige Krav, som der her er Tale om, og Arbejdsgivernes Organisation har efter vor Mening ikke traadt tilstrækkelig energisk op overfor Flydedokken for at bringe Sagen til Afslutning paa autoritativ Maade, og saa udvikler det hele sig til en ret omfattende Konflikt, hvor en Masse Arbejdere midlertidig mister deres Arbejde. Det er paa den ene Side fuldkommen Mangel paa Hensyntagen fra Arbejdsgivernes Side, paa den anden Side en enkelt Organisations Optræden uden Hensyn til andre Organisationers og andre Fags Tarv. Dette sidste burde være tilstrækkeligt til, at alle Arbejdere indser Centralisationens Nytte og Nødvendighed. Anarkiet kan jo synes ganske tillokkende, og det kan virke ganske sejrsberusende i de enkelte Tilfælde, hvor det lykkes at gennemføre de mere eller mindre tilfældigt opstillede Krav, men hvor det, som her, fører til indbyrdes ødelæggende Arbejdsstandsning, er det naturligvis af det onde, og de, som ønsker de organiserede Arbejderes Vel, maa medvirke til at afskaffe saadanne Meningsløsheder — de samme forøvrigt, som er saa velkendte i Murerfaget, hvor Svendene strejker, naar det passer dem, og Arbejdsmændene, naar de finder for godt.

Delegeretmøde for Statsbanernes timelønnede Værksteds- og Remisearbejdere.

I Dagene den 3., 4. og 5. Juni afholdtes i Aarhus 8. Delegeretmøde for Statsbanernes timelønnede Haandværkere og Remisearbejdere.

Alle interesserede Fagforbund var inviterede til at sende Repræsentanter, og saa godt som alle havde vistnok efterkommet Indbydelsen, og desuden var Formanden for Centralorganisationen af Metalarbejdere, J. A. Hansen, der er de timelønnede Arbejderes fælles Forhandlingsleder overfor Statsbanerne, tilstede.

Under Dagsordenens Punkt 4 aflagde Formanden for denne Fællesorganisation, Hr. M. Kirketerp, København, sin Beretning, der omfattede de sidste 3 Aars Arbejde, og omtalte først Pensions- og Sygekassesagen og siden Fripassagen, Udstationeringen, Overtidsspørgsmaalet samt Remisearbejdernes Mertimepenge.

Pensions- og Fripassagen maa hvile, indtil Krigssituationen er afløst af normale Forhold, men saa er der sikkert allerede Grundlag for en god Ordning paa disse Omraader.

Vedrørende *Sygekassesagen*, der var sendt i Udvalg, mentes der at være Udsigt til, at Dagpengene i almindelige Sygdomstilfælde blev forhøjede til 3 Kr., samt at der under Ulykkestilfælde vilde blive udbetalt fuld Timeløn straks.

En Henvendelse om at faa *Udstationeringspengene* forhøjede fra 3 Kr. til 5 Kr. i Dagpenge har medført et Tilbud om 4 Kr. pr. Dag i de første 30 Dage, derefter 2½ Kr. pr. Dag, 2 Kr. pr. Nat for de 2 første Nætter, naar der ikke anvises Værelse til Natophold, og det tilføjedes, at der med Værelse ikke mentes en Briks i en Remise.

Angaaende *Overtidsspørgsmaalet* var der nu stadfæstet en Forstaaelse, hvorefter mere end 56 Timers ugentligt Arbejde bliver at betragte som Overarbejde.

Formanden oplyste endvidere, at Statsbanernes Værkstedsledelse nu erkendte, at den Timeløn, Værkstederne bød, var saa lav i Forhold til Lønvilkaarene i den private Industri saa vel som i Forhold til Timefortjenesten paa Banerne, at det var umuligt mere at drage de dygtigere Arbejdere ind til Statsbanernes Værksteder paa denne Løn. Dette Forhold vil derfor rimeligvis medføre, at Statsbanernes Timelønninger i en nær Fremtid vil blive sat betydeligt op.

De længselsfuldt ventede *Mertimepenge* for Remisearbejderne var ogsaa udbetalt, og endelig var der til Fordel for Statsbanernes Personale fornylig vedtaget en Lov, hvorefter Enken efter en Mand i Statsbanernes Tjeneste faar udbetalt 3 Maaneders Efterlønning ved Mandens Død.

Diskussionen formede sig som en Uddybning af Detailspørgsmaalene i disse Sager, men i det store og hele er der jo opnaaet ikke saa faa Goder paa disse Omraader, og det ihærdige Arbejde derfor har saaledes ikke været gjort forgæves.

Vedrørende de ønskede *Akkordrevisioner* nedsattes et Udvalg til at gennemgaa og forberede Spørgsmaalet til Gennemførelse ved Forhandlinger med Ledelsen.

Man drøftede endnu mange Sager, saaledes *Lønforholdene i Remiserne, 8 Timersdagen* og en Række indre foreningsmæssige Forhold, der allesammen vedrørte Statsbanernes egne Folk.

Delegeretmødet sluttede med Udbringelsen af et Leve for det internationale Social-Demokrati.

Arbejdsløsheden i Metalarbejderfagene i København.

Lørdag den 16. ds. var af Centralorganisationens Medlemmer følgende Antal anmeldt arbejdsløse i København: 88 Formere, 4 Gørtlere, 6 Slibere og 518 Smede og Maskinarbejdere, medens samtlige Metaltrykkere var beskæftigede. Gørtlerne har en lille Nedgang at notere, siden vi i Fagbladet for Maj Maaned gav Meddelelse om Arbejdsløsheden, nemlig fra 7 til 4, medens Tallet paa Formernes og Smedenes Arbejdsløse er steget med henholdsvis 8 og 236. Formernes Arbejdsløshedsprocent er nu oppe paa ca. 22, medens Smedenes er mellem 5 og 6 [eller det samme som i April Maaned. Det har saaledes bekræftet sig, hvad vi i Fagbladet for Maj Maaned stillede i Udsigt, foranlediget af den Nedgang, som da havde fundet Sted for Smedenes Vedkommende, nemlig at vi paa Grund af de vanskelige Forhold, som Industrien virker under, maatte regne med en fremtidig mere omfattende Arbejdsløshed.

Hertil er dog at bemærke, at af Smedenes Arbejdsløse er 143 ledige paa Grund af, at Skibsværftsarbejderne har etableret Strejke paa de københavnske Værfter, en Strejke, som for hver Dag, der gaar, vil betyde et forøget Antal Arbejdsløse, men bortset fra denne Omstændighed er Opgangen ret betydelig, selv om Arbejdsløshedstallet endnu ikke, blot tilnærmelsesvis, har naaet en Højde svarende til Formernes, eller hvad man i Øjeblikket desværre maa regne med i mange Fag.

Organisationernes Rubrik.

Formere.

Kongressen. Den 25. April afholdt Afdelingen i København en Generalforsamling, hvor bl. a. behandledes de fra Klubberne indsendte Forslag, som ønskedes behandlede paa Kongressen. Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelse, Maksimalarbejdsdagens Indførelse, og hvad derunder hører, kom under Debat. Nægtes kan det jo ikke, at man i dette Spørgsmaal hænger noget langt bag ud i Danmark, og det er da ogsaa et af de Forhold, som Forbundsledelsen maa have sin Opmærksomhed henvendt paa under de kommende Overenskomstforhandlinger. Afdelingens Behandling af dette Spørgsmaal resulterede i enstemmig Vedtagelse af følgende

Resolution:

Generalforsamlingen vedtager at opfordre alle Jærn- og Metalarbejdere til, i Samklang med den sidste Tids Begivenheder, at tage 8-Timersarbejdsdagen op til Drøftelse, og ved den kommende Overenskomstfornyelse stille Krav om dens Gennemførelse.

Hovedbestyrelsen forventer Anmeldelse af Nr. og Navn paa de valgte Delegerede, samt at de af disse, der vil have Hotel bestilt, indsender Meddelelse derom rettidig.

Skandinavisk Formersekretariat. Ordinær skandinavisk Formerkonference skal, i Henhold til de gældende Vedtægter, afholdes i Aar, og Stockholm var efter Tur Stedet. Man er imidlertid enedes om at afholde den i København umiddelbart efter den danske Formerkongres' Afslutning.

Arbejdsløsheden er i Tiltagende. Siden forrige Fagblads Udsendelse har Forholdene kun forværret sig. Forskellige Forhold er Aarsagen dertil, men for det mestes Vedkommende tør det nok skrives paa Regning for Materialemangel. I Nykøbing, Jylland, er saaledes en Del Maskinformere afskedigede, og de paa Fabrikken tilbageværende Medlemmer arbejder kun 5 Dage om Ugen. Blandt andre Meddelelser kan anføres én fra Nykøbing F., hvorfra der skrives: Siden 28. Maj arbejder vi kun 7 Timer daglig. Foruden nogen Arbejdsmangel er den største Skyld Indskrænkning af Elektricitetsværkets Drift, hvorfra Drivkraften faas.

Der er for Tiden en Kommission i Tyskland for om muligt at sørge for større Tilførsel af Materialer. Det maa haabes, den maa have Heldet med sig, thi det vil ellers sikkert komme til at se mindre godt ud i Jærn- og Metalindustrien i nær Fremtid paa en Række Virksomheder.

Frederikssund. Støbemester Frederik Holm paa Jærnstøberiet i Frederikssund har atter henledet Opmærksomheden paa sig paa en, efter vor Mening, ikke heldig Maade. For Arbejde, der i Akkordpris formes løst for 7 Kr. 60 Øre, forlangtes der, da Arbejdet sattes paa Maskine, af en af Fabrikkens veltjente Maskinformere 4 Kr., som senere nedsattes til 3 Kr. 75 Øre. Mester Holm kunde ikke gaa højere op end til 3 Kr. 50 Øre, og da der derefter blev Tale om Timeløn, og der blev forlangt 60 Øre, hvad der i disse Tider maa kaldes mere end rimeligt, kunde Hr. Holm ikke strække sig længere end til 50 Øre. Følgen blev, at Maskinformeren maatte gaa. Hr. Støbemester Holm skulde have Lov at eksistere for 50 Øre i Timen. Han kom da nok paa andre Tanker. Et andet Spørgsmaal er jo, om en Virksomhed i det lange Løb er tjent med en saa forhandlingssmidig Mester, der for en 25 Øres Skyld kan bringe det til, at en Mand maa forlade sit Arbejde.

Iøvrigt har der paa denne Fabrik nylig været noget Røre ved at alle de gifte Arbejdere erholdt et Dyrtidstillæg paa 50 Kr. pr. Mand, medens ugifte intet erholdt. Efter Forlydende skal denne Sag være ordnet saaledes, at der for Fremtiden udbetales 10 Kr. til de gifte — og 5 Kr. til de ugifte Arbejdere pr. Maaned i Dyrtidstillæg.

Horsens. I fortsat Meddelelse om Sagen fra Aktieselskabet Møller & Jochumsen kan berettes, at der den 30. Maj, paa Foranledning af Jærn- og Metalindustriens Sammenslutning, afholdtes et Møde i Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening mellem Hoved-

organisationerne i Sagen om Støbemester Thorvald Petersen. Som bekendt har Firmaet i længere Tid ingen Formere kunnet faa, idet ingen havde Lyst til at arbejde under Petersen, og dette kaldte Firmaet for Blokade, forbeholdt sig Ret til Erstatning o. s. v. Man enedes om at nedsætte en faglig Voldgift paa 4 Medlemmer samt en Formand til Sagens endelige Afgørelse i Løbet af 14 Dage.

Den 9. Juni afholdt Retten Møde, og hvad Sagens Afslutning, der maatte foretages af Opmanden, da Dommerne ikke kunde enes om en Afgørelse, angaar, skal henvises til nedenstaaende Præmisser og Kendelse:

Ifølge den paa Mødet i Arbejdsgiverforeningen den 30. f. M. trufne Bestemmelse enedes man om at nedsætte en faglig Voldgiftsret, bestaaende af 2 Medlemmer, valgte af Jærnindustriens Sammenslutning, og 2 Medlemmer, valgte af Formerforbundet, til at træffe Afgørelse i de hos Aktieselskabet Møller & Jochumsen, Horsens, verserende Stridsspørgsmaal, nemlig:

1. Aktieselskabets Klage over Blokaden af Støberiet og
2. Forbundets Klage over Støbemesterens Optræden overfor Formerne.

Parterne enedes om at anmode Direktør Vøhtz om at paatage sig Hvervet som Formand for og eventuelt Opmand i Voldgiftsretten, og skulde den Kendelse, som Opmanden maatte komme til at afgive, være den endelige.

Voldgiftsretten sattes i Horsens Lørdag den 9. Juni d. A. Kl. 1 paa Aktieselskabet Møller & Jochumsens Kontor. Foruden Rettens Medlemmer, Hr. Direktør Vestesen, Hr. Direktør Charles Hansen (Sammenslutningen), Hr. Arnold Nielsen, Hr. Ludvig Christensen (Dansk Formerforbund) og Hr. Direktør Vøhtz (Rettens Formand), var til Stede Hr. Direktør Piper, Hr. Støbemester Thorvald Petersen, Hr. Støbemester Hans Petersen, tidligere Former hos Aktieselskabet, samt Hr. Former Frandsen.

Over den paa Mødet stedfundne Forhandling er der optaget en Voldgiftsprotokol, godkendt og underskrevet af alle Rettens Medlemmer. En Udskrift af Voldgiftsprotokollen vedlægges. Som det vil fremgaa af Protokollen, blev Forligsprøve forgæves forsøgt, men der opnaaedes ikke Enighed. Parterne var straks paa det rene med, at de to Klagepunkter kædede sig saa nøje sammen, at det var vanskeligt at behandle de to Punkter hver for sig, endsige behandle dem i den Rækkefølge, hvori de er nævnt i den i Arbejdsgiverforeningen vedtagne Overenskomst. Man enedes da hurtigt om at lade Forhandlingen forme sig saaledes, som de enkelte Medlemmer fandt Lejlighed til at udtale sig. Efter den Mening, jeg ved en Gennemgang af Sagens Forhistorie havde dannet mig, var det ogsaa Spørgsmaalet vedrørende Støbemesteren, der har været Begyndelsen til den langvarige Strid, og ogsaa det, som har bevirket, at det blev vanskeligt for Støberiet at skaffe sig fornøden Arbejdskraft, hvorfor Forhandlingerne ogsaa straks drejede sig om dette Spørgsmaal.

Selv om der foreligger Oplysninger, som maatte lade formode, at Støbemesteren, og i visse Tilfælde ganske forstaaeligt, er optraadt med mindre Ro end formaalstjenligt for Arbejdets Gang, har jeg dog det bestemte Indtryk af hans Optræden under Voldgiftsmødet, hans klare og forstandige Fremstilling af Forholdene i Støberiet, hans tilsyneladende skarpe Erindring om saadanne Sager, som laa Aar tilbage i Tiden, at det ikke ganske er Støbemesterens Adfærd, som er Skyld i den langvarige, kedelige Strid. Som mangeaarig Arbejdsgiver ved jeg særdeles vel, hvor lidt der skal til, for at et lille Stridspunkt kan føre flere efter sig, naar ikke den rette Fordragelighed er til Stede, og det var mig ganske klart efter de fremkomne Oplysninger fra de afhørte Vidner, at der ikke altid fra Formernes Side er udvist den Medgørlighed, som er nødvendig, naar Arbejdet skal gaa sin rolige Gang. En medvirkende Aarsag til Uroen i Støberiet har utvivlsomt været Misfornøjelse med Fortjenesten. Aktieselskabet er under Støbemester Petersens Ledelse gaaet over til at udføre Akkordarbejde, og nu ved jeg meget vel, at Formerne er stærkt interesserede i at opnaa den størst mulige Pris, og at det ikke er helt let for en Støberileder at komme ned til et passende Prisniveau. Er der ikke den rette Forhandlingsvenlighed til Stede, bliver der let Modstand fra Formernes Side, og det har der utvivlsomt været i flere Tilfælde.

Det fremgaar iøvrigt af Oplysningerne, at flere af Formerne har arbejdet under Støbemester Thorvald Petersens Ledelse dels i adskillige Aar, dels taget Arbejde flere Gange hos Aktieselskabet, hvilket tyder paa, at Arbejdsforholdene dog maa have været tilfredsstillende i nogen Grad.

Med Hensyn til Klagen over Blokaden af Aktieselskabets Støberi er det oplyst, at Aktieselskabet adskillige Gange har indrykket Annoncer i Dagbladene om ledige Formerpladser, ligesom det har rettet Henvendelser til Arbejdsanvisningskontoret om at faa Formere. Disse Bestræbelser har ikke ført til noget positivt Resultat, idet 3 Formere, der søgte og fik Arbejde, ikke gik i Arbejde. Selv om det maa erkendes, at Konjunkturerne indenfor Støberiomraadet i Vinteren 1916—17 har været saadanne, at der har været stærkt Brug for Formere, er dette ikke tilstrækkeligt til at afsvække Aktieselskabets Klage, idet det maa anses for ganske usædvanligt, at der, selv i de allertravleste Tider, ikke kan skaffes Tilgang af en eneste Former til et Støberi af samme Størrelse og Beskaffenhed som Aktieselskabet Møller & Jochumsen. Nu skete der imidlertid det, at der hen i Foraaret 1917 blev nogen Arbejdsløshed blandt Formerne, idet det er oplyst, at ca. 50 Formere gik ledige i København paa dette Tidspunkt; men dette forandrede ikke Situationen for Aktieselskabets Støberi, idet der fremdeles ikke skete nogen Tilgang af Formere, end ikke efter den 5. Maj d. A., fra hvilken Dag det er oplyst, at 20 Formere har gaaet ledige i Aarhus. At ledige Formere i København ønsker at se Tiden an og trykker sig ved at gaa i Arbejde i Provinserne, kan maaske forklares, men at ledige Formere i Aarhus ikke skulde finde sig foranledigede til at søge Plads i en saa nærliggende By som Horsens, er uforstaaeligt. Efter alt dette saaledes foreliggende har jeg den Opfattelse,

at der har været iværksat Blokade. Selv om der ikke fra Dansk Formerforbunds Side er bleven lagt Hindringer i Vejen for Tilgang til Fabrikken, er det utvivlsomt, at der fra den lokale Klub har været gjort Forsøg paa at hindre Tilgangen, og dette er ogsaa lykkedes.

Det blev desværre ikke muligt at opnaa Enighed om at forlige Sagen; jeg tror i Grunden, der var god Villie dertil fra begge Sider, et eller andet lille Ord, anbragt paa rette Sted, kunde maaske have hidført Forliget, men det lykkedes ikke Parterne at finde det forløsende Ord.

Idet jeg nu afgiver nedenstaaende Kendelse, er det i det sikre Haab, at den maa bevirke, at der atter indtræder gode, fordragelige Forhold mellem Aktieselskabets Ledelse og Formerne.

Kendelse:

I Henhold til de under Voldgiftsbehandlingen fremkomne Oplysninger i Forbindelse med de afgivne Vidneforklaringer skønner jeg: at selv om Støbemesteren overfor Formerne til Tider har været mindre omgængelig, har hans Optræden i Almindelighed ikke været af en saadan Natur, at der har været Anledning for Formerne til at lægge Hindringer i Vejen for Tilgang af Arbejdskraft til Støberiet, idet det maa anses for utvivlsomt, at der har været iværksat Blokade, selv om dette er sket uden Dansk Formerforbunds Villie eller Ønske.

De paagældende Klagepunkter tages tilbage, og Dansk Formerforbund yder sin Medvirkning til, at der snarest tilgaar Støberiet fornøden Arbejdskraft, dog senest inden 8 Dage fra Dato.

Sagens Omkostninger udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Hellerup, den 12. Juni 1917.

Emil Vøhtz.

Rettens Formand har altsaa kendt Thorvald Petersen kapabel som Støbemester, men siger dog, at han ikke altid har været som han burde. Maatte dette nu være en Lærestreg for Thorvald Petersen, saa er vel noget vundet. Fortsætter Petersen sine daglige Trakasserier, maa Afdelingen nøje opnotere og datere disse, thi som der under Sagen er sagt, skal Naalestik samles til et Hele for at faa Betydning. Det maa dernæst ligeledes haabes, at saavel Aktieselskabet som Mester Petersen maa forstaa, at 65 Øre i Timen, tjent ved Akkord, kan ingen Former eksistere for nu om Dage.

København. Den før i Fagbladet omtalte Sag fra Aktieselskabet »Atlas« om Arbejdstidens Inddeling, og hvor Forholdet var, at Formerne holdt 1½ Times Middagspause, medens Fabrikkens øvrige Arbejdere kun havde ½ Time, hvilken Ordning Fabrikken havde forlangt at Formerne skulde indordne sig under, har ogsaa faaet sin Afslutning indtil videre. Det er gaaet til paa den Maade, at Sammenslutningen har sendt Sagen til Hovedorganisationen. Den 30. Maj var Sagen for, og man enedes om at indføre en Middagspause paa ½ Time som en midlertidig Foranstaltning, saalænge de nuværende vanskelige Forhold vedvarer.

Det var den Ordning, som Aktieselskabet kunde have faaet allerede ved Mæglingsmødet, men den Gang passede det dem ikke.

Den 21. Maj afholdtes Mæglingsmøde hos Firmaet F. Mogensen, København, paa Timelønskrav. Der arbejdes ikke i Akkord paa denne Fabrik, og Gennemsnittet var efter sidst optagne Statistik 81,9 Øre for 17 Mand. Firmaet tilbød at forhøje med 2 Øre; Formerne tilbød at slutte paa 4 Øre, og Enighed opnaaedes ikke.

Den 12. Juni behandledes Sagen i Timandsudvalget og her afsluttedes den med, at Gennemsnittet forhøjedes med 3 Øre, eller 51 Øre pr. Time til de 17 Mand.

Kolding. Med Skrivelse af 22. Maj har Afdelingen i Kolding meddelt om en over et længere Tidsrum foretagen Revision af bestaaende Akkorder paa De danske Mejeriers Maskinfabrik, navnlig over ældre Priser, og som har givet jævnt antagelige Resultater. Disse Forhandlinger var imidlertid ikke afsluttede, da der fra andre paa Fabrikken beskæftigede Fag stilledes Krav om et Dyrtidstillæg. Resultatet heraf blev, at der blev tilbudt Formerne et Dyrtidstillæg af 3 Kr. pr. Mand og Uge, men saalænge dette var gældende, skulde Akkordrevisionen stilles i Bero.

Afdelingen overvejer nu for Tiden, hvad den er bedst tjent med.

Nakskov. Fra denne Afdeling meddeles, at Timelønningerne for de 4 paa Maskinfabrikken arbejdende Medlemmer, hvoraf den ene arbejder i ren Timeløn, er forhøjede med 2 Øre pr. Mand. De ligger derefter mellem 50 og 52 Øre med et Gennemsnit af 51 Øre.

Hos Jærnstøber Lassesen er en ren Timelønning forhøjet fra 56 til 60 Øre.

Præstø. Paa Præstø Jærnstøberi er gennem lokal Forhandling opnaaet, at Timelønningerne for 6 Mand er ansatte til et Gennemsnit af 49 Øre, liggende mellem 48 og 50 Øre. Efter sidst optagne Lønstatistik var Gennemsnittet 46 Øre.

Derefter er man enedes om, at gamle Akkorder, der er forældede, skal revideres. De ny Priser fastsættes med de ekstraordinære Tider for Øje.

Sæby. Efter lang Tids Forhandling har Sæby Afdeling meddelt, at den 5. Januar blev Akkordpriserne forhøjet med et Dyrtidstillæg: For gifte Formere med 10 pCt., for ugifte med 5 pCt. Denne Ordning var imidlertid ikke tilfredsstillende, men paa Grund af Tillidsmandens Sygdom trak det noget ud med de afsluttende Forhandlinger. Disse er nu førte med det Resultat, at alle Akkorder er forhøjede med 20 pCt. og Timelønningerne er forhøjede fra 51 til 61 Øre.

Gørtlere og Metalarbejdere.

Delegeretmøde. Bestyrelsen for Fagets Arbejdsløshedskasse har til Afdelingerne udsendt Meddelelse om, at der

Fredag d. 13. Juli d. A. Kl. 10 Fmd.

skal afholdes *ekstraordinært Delegeretmøde* i Fagets Arbejdsløshedskasse. Mødet holdes i Forsamlingsbygningen, Enghavevej 40, i København, med følgende Dagsorden:

1. Forslag til Vedtægter for en Sammenslutning af Arbejdsløshedskasserne indenfor Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.
2. Eventuelt Forslag om en Opløsning af Gørtlere og Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse i Danmark.
3. Eventuelt.

Hvis Forslagene under Punkt 1 og 2 vedtages, skal Delegeretmødets Repræsentanter deltage i et fælles Delegeretmøde sammen med de øvrige Metalarbejderfag

Lørdag d. 14. Juli d. A. Kl. 10 Fmd.

i samme Bygning.

I den Anledning vil der nu i alle Afdelinger blive foretaget Valg af Delegerede i Overensstemmelse med Arbejdsløshedskassens Vedtægter, og for Københavns Afdelings Vedkommende vil dette finde Sted paa en

Torsdag d. 5. Juli d. A. Kl. 8 pr.

berammet ekstraordinær Generalforsamling i Rømersgade 22, den lille Sal.

Aug. E. Jensen, Lyngbyvej 6, København, har forhøjet Timelønnen for de der beskæftigede 5 Mand paa Værkstedet med ialt 35 Øre pr. Time, saaledes at 4 Mand fik hver et Tillæg paa 5 Øre pr. Time, fra 65 Øre til 70 Øre.

I Støberiet er givet et Tillæg paa ialt 52 Øre pr. Time til 4 Mand, idet 2 Mand hver fik 15 Øre, 1 Mand fik 12 Øre og 1 Mand 10 Øre mere pr. Time.

Lønforhøjelsen paa Virksomheden andrager ialt 87 Øre pr. Time til Fordeling blandt 9 Mand; derved er Gennemsnitstimelønnen paa Værkstedet hævet fra 65 Øre til 72 Øre og for Støberiet fra 62 Øre til 75 Øre. Den gennemsnitlige Timeløn bliver derved paa Virksomheden 73,3 Øre.

Paa Nordiske Metalvarefabrik, Ryesgade 3, afholdtes d. 31. Maj d. A. Mæglingsmøde i Anledning af Krav fra de i Støberiet beskæftigede 2 Mand om et Timelønstillæg. Gennemsnitstimelønnen var 75 Øre. Der opnaaedes Enighed om, at Timelønnen forhøjedes med 3 Øre i Timen pr. Mand, og at denne Forhøjelse skulde have tilbagevirkende Kraft fra 1. Maj d. A. Endvidere enedes man om, at der mellem Firmaet og Arbejderne skulde optages Forhandlinger om Akkordpriser. Disse Forhandlinger skulde være tilendebragte i Løbet af 3 Uger.

Arbejdsbøger. For at fremskaffe en fyldig og paalidelig Lønstatistik for Faget, vedtog Repræsentantskabsmødet d. 5. April d. A. at lade trykke nogle Arbejdsbøger, der skulde være saaledes, at de for Medlemmerne var brugelig til at opføre Dag- og Ugeregnskabet over Timeantallet, Akkordarbejdet samt Ugefortjenesten.

Bogen, som gælder for et Kvartal, bliver, med Undtagelse af det sidste Blad, som kan udrives, Medlemmets Ejendom. Paa dette sidste Blad er det Meningen, at Timeantallet, Ugeløn o. l. for hele Kvartalet opføres, hvorefter Bladet tilsendes Forbundet og ny Kvartalsbog udleveres.

Bøgerne, som indeholder nærmere Vejledning, kan værkstedsvis rekvireres hos Afdelingerne ved at indsende Fortegnelse over de paa Arbejdsstedet beskæftigede Medlemmer, som skal have Bogen, med Angivelse af Medlemsnummer og Navn.

Værksteder, som endnu ikke har faaet Bøgerne, bedes snarest rekvirere disse hos Afdelingen, da det er Meningen, at de fra 1. Juli d. A. skulde være i Brug paa alle Arbejdssteder indenfor Faget.

Arbejdsløsheden i Maj 1917.

	Kbhvn.	Provins.
Arbejdsløse ved Maanedens Begyndelse ..	6	2
— anmeldt i Løbet af Maaneden	22	3
Anvist Arbejde af Arbejdsløshedskassen ..	7	0
Arbejde opnaaet ved egen Hjælp	7	2
Arbejdsløsheden ophørt af anden Grund ..	1	0
Ledige Dage i Maaneden	242	42
Arbejdsløse ved Maanedens Slutning	13	3

Metaltrykkere.

Hos Madsen & T. Baagøe, Tordenskjoldsgade 30, hvor der i de sidste Par Aar er arbejdet i ren Timeløn, er samtlige gamle Akkordpriser taget op til Revision med det Resultat, at hele Akkordpriskuranten har faaet en Forhøjelse fra 10 til 25 pCt.; der arbejdes saa for Fremtiden i Akkord.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa, at den 14. Juli er Kontoret lukket, paa Grund af Delegeretmødets Afholdelse.

Smede og Maskinarbejdere.

Timandsmøder. Den 25. April 1917 afholdtes Timandsmøde. Følgende 4 Sager forelaa til Behandling:

1. Klage over Afskedigelse af en Tillidsmand hos Firmaet Nielsen & Winther. — Sagen henvistes til Afgørelse ved en Voldgift.

2. Krav om Forhøjelse af Timelønninger og Akkorder hos Anker Heegaard i Frederiksværk, og Klage fra Firmaet over en ulovlig Strejke og Tillidsmandens Optræden samt Krav om hans Fjernelse som saadan. Ved Forhandlingerne enedes man om, at Firmaet giver 60 Øre til Fordeling blandt 19 Mand, at Akkordpriserne revideres og Forhandlingerne saa vidt muligt tilendebringes inden 1. Maj 1917. Klagen over den ulovlige Strejke toges tilbage, og vedrørende Tillidsmanden opnaaedes en Ordning, hvorved der var dannet Basis for et fremtidigt godt Samarbejde mellem Firmaet og Tillidsmanden.

3. Krav om Forhøjelse af Timelønninger og Akkordpriser for A/S N. A. Christensen, Nykøbing M. Firmaet vilde ikke gaa med til nogen som helst Forhøjelse udover Tilsagn om Ændring af et Par særligt daarlige Akkordpriser.

Sagen udviklede sig imidlertid hurtigt paa anden Maade og fik Bølgerne til at gaa ret højt paa begge Sider. Nogle af Smedene nægtede nemlig at udføre et Stykke Arbejde for den tilbudte Akkordpris. Følgen blev, at de afskedigedes og i Løbet af nogle faa Dage var ikke mindre end 19 Mand afskedigede, fordi de forlangte bedre Akkordpriser. Sammenslutningen fik saa imidlertid foranstaltet et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Maj, og her maatte Firmaet strække Gevær, idet der opnaaedes Enighed om, at nogle Brødkort, som Firmaet vilde inddrage, bibeholdes, at hver Mand faar et Timelønstillæg af 2 Øre, og at der gives et Dyrtidstillæg af 4 pCt. til Ugefortjenesterne.

4. Klage mod Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik i Odense over Ansættelsen af en fastlønnet Formand i en formentlig kunstig Formandsstilling og Klage fra A/S over formentlig Blokade af Mekanikerværkstedet. Sammenslutningens Repræsentant fastholdt Berettigelsen af den omhandlede Formandsstilling; Forbundets Repræsentanter erklærede sig villige til at se Tiden an. Blokaden eksisterede ikke, men da Firmaet ikke kunde faa Folk, lovede Forbundet at prøve paa at medvirke til, at Virksomheden kunde faa fornøden Arbejdskraft.

Den 8. Maj afholdtes ogsaa Timandsmøde. 2 Sager forelaa til Behandling.

1. Krav om 10 pCt.s Forhøjelse af Akkordpriserne hos Weilbach & Cohn. Det siden August 1916 givne Dyrtidstillæg af 5 pCt. forhøjes til 10 pCt. paa samme Betingelser som i sin Tid 5 pCt.-Tillægget. Desuden gaves til ialt 26 Smede og Gørtlere 52 Øre til Fordeling pr. Time.

2. Krav om Forhøjelse af Timelønningerne hos samtlige under Sammenslutningen staaende Firmaer i Esbjerg. Sagen vistes tilbage til fornyet direkte Behandling mellem Parterne, idet der var stærke Betingelser for Enigheds Opnaaelse. Nogen Tid efter meddeles fra Esbjerg, at der var aftalt et gennem gaaende Tillæg af 4 Øre pr. Mand og Time.

Lørdagen den 19. Maj afholdtes Timandsmøde foranlediget af et Lønkrav for samtlige Smede og Maskinarbejdere paa Københavns Flydedok & Skibsværft. Der opnaaedes intet Resultat, idet Direktøren kun erklærede, at han vilde tage Spørgsmaalet op til Overvejelse sammen med Mestrene. — Firmaets Standpunkt førte til, at Nitterne den 30. Maj forlod Arbejdet paa Flydedokken, og Dagen efter gjorde de andre Brancher det samme. Den 1. Juni genoptoges Arbejdet dog overalt paa Forlangende desangaaende, idet Sammenslutningen straks protesterede mod Arbejdsstandsningens Lovlighed og derfor krævede Arbejdet genoptaget straks. Imidlertid var der udbrudt Arbejdsmandsstrejke, og dette medførte nu, at Nitterne og Stemmerne ikke kunde komme i Arbejde, hvorfor de fortsat spadserer.

Voldgiftssager i Gas- og Vandledningsfaget. Det staaende Udvalg afgjorde ved et Møde den 26. April 2 Sager, der var opstaaet mellem Firmaet Hassel & Teudt og Gas- og Vandledningsarbejderne.

Den ene angik en Uenighed om Betalingen for et Stykke Daglønsarbejde paa Polyteknisk Læreanstalt. Svendene fik den forlangte Akkordsum, Kr. 34,92, ÷ 8 Kr.s Fradrag for forkert anbragte Strøm T-er, udbetalt.

Den anden Uoverensstemmelse drejede sig om Fortolkning af Prislistens § 17. Efter en længere Diskussion enedes man om, hvad der skulde forstaas ved en »Kogegasledning«, hvorefter den konkrete Sag afgøres i Henhold til den ny Fortolkning.

Lønforhøjelser. Hos Odense Exportslagteri har 3 Mand faaet deres Timeløn forhøjet fra 53,3 Øre til 65,7 Øre.

Hos Det sydfynske Jærnbaneselskab i Odense har 27 Mand fra Januar at regne faaet deres Timeløn hævet fra 47 til 50 Øre, og en Revision af Akkordpriserne har medført, at disse gennemgaaende er forhøjede med 10 pCt.

13 Mand paa Nørrebros Jærnstøberi i Odense har ligeledes fra Januar at regne faaet Timelønnen hævet fra 47,5 til 50,5 Øre og Akkordpriserne med 10 pCt., og endelig har 18 Mand paa Frederiksbroens Jærnstøberi faaet Timelønnen hævet fra 47,5 til 50,3 Øre.

Hos Bonnesen & Danstrup i København mægledes den 21. Maj paa Lønkrav, 24 Mand fik 93 Øre til Fordeling pr. Time.

I Begyndelsen af Februar Maaned fremsattes fra Medlemmerne i Varde Anmodning om en Lønforhøjelse.

Resultatet er blevet, at 12 timelønnede Mand har faaet Forhøjelse fra gennemsnitlig 38,7 til 44,9 Øre, medens 4 Ugelønnede gennemsnitlig har faaet et ugentlig Tillæg af 4 Kr. 63 Øre.

Den 22. Maj mægledes hos 16 Smedemestre i Aarhus paa Lønkrav. 82 Mand fik ialt 264 Øre til Fordeling pr. Time, og 2 Mand hver 2 Kr. i Dyrtidstillæg pr. Uge.

Paa Kabelfabrikkerne i Middelfart opnaaedes pr. 1. April i Aar en Forhøjelse for 36 Mand fra 60,1 til 62,1 Øre, og fra 1. Juni d. A. forhøjes Gennemsnittet med yderligere 4 Øre.

Hos A/S Ernst Voss Lampefabrikker mægledes den 8. Maj bl. a. paa et Lønkrav. 27 Mand fik 68 Øre til Fordeling pr. Time.

Paa Svendborg Skibsværft er Timelønningerne hævede fra 48,9 til 51,5 Øre. Samtidig lovedes Akkord i større Udstrækning end hidtil.

Hos Fabrikant Jørgensen i Fjerritslev ved Thisted har 7 Mand faaet deres Timeløn hævet fra 45 til 48 Øre og Løfte om Akkord i større Udstrækning end hidtil, og paa Maskinfabriken »Hurup« har 2 Mand faaet hver 5 Øres Forhøjelse pr. Time.

Ved et Mæglingsmøde den 4. Juni hos C. M. Hess i Vejle gaves der et gennemsnitligt Løntillæg af 2,3 Øre pr. Time. Gennemsnittet var før Forhøjelsen 48,3 Øre.

Det danske Gaskompagni, Frederiksberg og Hellerup, er indgaaet paa en Forhøjelse af 10 Øre til

Timelønnen, en tilsvarende Forhøjelse af Akkordpriserne og i visse Tilfælde visse Procenter, naar Arbejdet ikke kan gives i Akkord. Timelønnen er med den skete Forhøjelse 77 Øre; herudover gives dog et Dyrtidstillæg af 10 Øre pr. effektiv Arbejdstime.

Paa Nyborg Jærnstøberi og Maskinfabrik opnaaedes ved et Mæglingsmøde den 24. Maj en Forhøjelse af 25 Øre til Fordeling paa 8 Mand.

Ved et Mæglingsmøde den 11. Juni hos Th. B. Thriges Automobilfabrik i Odense aftaltes et Løntillæg af 80 Øre til 40 Mand.

Hos A/S Ernst Voss Fabrikker i Fredericia var der klaget over forskellige Ting vedrørende Akkordforholdet. Ved den i Stykket ovenfor omtalte Mægling, lovede Firmaet at arbejde hen til, at alle nye Akkorder fastsættes saa hurtigt som muligt, saaledes at Timelønsarbejdet paa nye Ting blev saa kortvarigt som muligt. Ligeledes lovede Firmaet at stille sig saa imødekommende som muligt med Hensyn til Forskudsudbetalingen, hvor der foreligger rimelige Grunde for en saadan. — Firmaet havde paa sin Side klaget over, at Smedene forlod Værkstedet under den ugentlige Rengøring, skønt de øvrige Arbejdere fortsatte med deres Arbejde. Der opnaaedes Enighed om, at Maskinarbejderne arbejder deres 57 Timer om Ugen, men at Firmaet saa lader Fejningen af Værkstederne foregaa udenfor deres Arbejdstid.

Svendborg Kommune giver et aarligt Dyrtidstillæg af 400 Kr. for indeværende Regnskabsaar. Man har hidtil holdt Smedene paa Elektricitetsværket udenfor dette under Henvisning til Lønforhøjelsen i Fjor. Gentagne Henvendelser har nu medført, at Byraadsudvalget i denne Sag har ment at kunne strække sig til 175 Kr. for i Aar. Det er jo bedre end ingen Ting, særlig for Folk, hvis Indtægter ligger imellem 17 og 1800 Kr., eller kun lidt overfor, hvad der oppebæres af den Svendborg Borgmester, som nok har været en stærk Modstander af at give Smedene det fulde Dyrtidstillæg.

København. Hos Firmaet Nielsen & Winther blev Tillidsmanden, P. Halskov, den 31. Marts i Aar afskediget med den Motivering, at han havde slaaet et Kamhjul itu, der var kasseret af Værkføreren paa Grund af en Støbefejl, og ikke overfor Firmaet vilde underskrive en Erklæring, der stemplede det skete som et Overgreb og udtalte en Beklagelse heraf. Halskov havde under Sagen tilbudt at betale Kamhjulets Materialeværdi, der iøvrigt kun beløb sig til nogle faa Øre. Ved Mæglingen den 3. April hævdedes det fra Forbundets Side, at der ikke havde foreligget tilstrækkelig Afskedigelsesgrund, hvorfor man krævede Halskov genindsat som Tillidsmand. Hverken ved Mæglingsmødet eller ved det paafølgende Timandsmøde lykkedes det at opnaa Enighed herom, hvorefter Sagen henvistes til en faglig Voldgift, der udnævnte Kriminalretsassesor Olaf Haack som Opmand.

Efter at Voldgiften havde behandlet Sagen i 2 Møder — sidste Gang den 21. Maj — under hvilke Forbundet principielt fastholdt, at der i det skete ikke var tilstrækkelig Grund til Afskedigelse af Tillidsmanden, stillede Voldgiftens Opmand sluttelig et Forslag, der, under Hensyn til at Tillidsmanden havde tilkendegivet, at han ikke for sin egen Skyld satte særlig Pris paa at komme ind paa Fabrikken igen, gik ud paa, at Firmdet betaler Tillidsmanden en Erstatning for den tabte Arbejdsløn, hvilken Erstatning under Hensyn til de foreliggende Forhold fastsættes til 700 Kr. Forslaget tiltraadtes efter forskellige Forhandlinger saavel af de 2 Parters Voldgiftsrepræsentanter som af Tillidsmanden.

Konflikter.

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Paa nedennævnte Værksteder og Arbejdspladser er Arbejdet nedlagt og Tilgang forbudt, indtil anden Meddelelse foreligger:

1. Fabrikant P. Nielsen, Pedershaab i Brøndersiev.
2. Plovfabrikant Jacobsen, Fraugde paa Fyn.
3. De forenede Kalkværker, Thisted.
4. Thisted. Maskinfabrikant Chr. Jensen, Østergade.
5. Smedemester Bardino, Niels Ebbesensvej, Kristiansbjerg ved Aarhus.
6. Randers. Firmaet Østergaard & Thaarsti i Randers og samtlige Firmaets Forbindelser er blokerede for Tilgang af Smede og Maskinarbejdere.
7. Cyklehandler Helding, Hellerupvej 36.
8. Smedemester Aage Andersen, Fabrikken »Autor«, Vesterbrogade 126, København.
9. Smedemester M. Smidt, Askov ved Vejen, Jylland.

Maskinmesterforeningen beder meddelt,

1) at Assistentpladsen paa Sindssygehospitalet ved Nykøbing Sj., hvor man i Løn byder 700 Kr. og fri Station, medens Foreningen forlanger Pengelønnen sat til 1000 Kr. eller en samlet Aarsløn af 1700 Kr., er blokeret,

2) at de ved Højspændingsværket i Haslev ansatte Maskinmestre, paa Grund af en Lønkonflikt, har opsagt deres Pladser til Fratrædelse den 1. Marts 1917.

Norge. Norsk Jærn- og Metalarbejderforbund har meddelt, at Overenskomsterne i Rørlæggerbranchen til 1. April d. A. udløb i Byerne Kristiania, Trondhjem, Bergen og Stavanger. Vi advarer derfor vore Rørlæggere imod at søge til Norge, forinden Overenskomsterne er reviderede.

Arbejdsstandsninger hos Sammenslutningens Medlemmer. Hos A/S Motorfabrikken »Hera« i København udeblev samtlige Smede og Maskinarbejdere Lørdagen den 2. Juni efter Middagspavsen fra Arbejdet. Sammenslutningen tilstillede paa Firmaets Anmodning øjeblikkelig Forbundet en Klage herover samt over, at det ligeledes *formentes*, at Smedene vilde udeblive førstkommende Mandag.

Sagen laa nu ikke saa lidt anderledes. Smedene og Maskinarbejderne havde holdt Klubmøde i Middagspavsen. Dette var trukket lidt længere ud end Pavsens Længde, hvad man iøvrigt paa Forhaand havde bedt Værkføreren se lidt igennem Fingre med, hvis det skulde ske. Det varede altsaa ca. 1 Times Tid længere. Da Smedene kom og vilde fortsætte Arbejdet, erklærede Firmaet, at nu skulde der ikke arbejdes mere i Dag. Smedene følte sig naturligvis ikke særlig brøstholdne ved Firmaets Standpunkt, men et af Medlemmerne spurgte blot, om de skulde komme igen Mandag Morgen, hvortil Værkføreren svarede, at det vidste han ikke. — Efter Konference med Afdelingen mødte vore Medlemmer dog den nævnte Mandag Morgen og dermed var denne »ulovlige Strejke« endt.

En noget lignende »Strejke« løb omtrent samtidig af Stabelen hos Firmaet »Scania-Vabis« i København. Her var Firmaets Arbejdere i Automobilafdelingen, 8 i Tal, ikke rigtig tilfredse med Aflønningsforholdene og henvendte sig derfor til Firmaet om visse Forbedringer. Da der paa denne Afdeling af Firmaets Virksomhed tjenes mindst — eller maaske ogsaa af andre Grunde — var Arbejdernes nærmeste Foresatte ikke utilbøjelig til at gaa med til Forbedringer, men Direktøren kom imidlertid selv til og afskar Samtalen med en Bemærkning om, »at der sludredes alt for meget; der kunde højst være Tale om, at de 7 Mand kunde opnaa en Fortjeneste af 90 Øre og den ene 98 Øre pr. Time, og de, der ikke var tilfredse, kunde gaa«. Dette Tilbud blev modtaget. Det første Resultat var en Klage til Sammenslutningen over, at Svendene »uden forudgaaende Varsel« havde henvendt sig til Formanden »og forlangt Timelønnen forhøjet med 8 Øre eller en Minimaltimefortjeneste af 1 Kr. 02 Øre, da de i modsat Fald vilde holde op«.

Arbejdet krævedes selvfølgelig hurtigst genoptaget, men Svendene var da spredt for alle Vinde, og deres Tillidsmand erklærede, at der jo ikke her var Tale om Strejke, og at der følgelig hverken var eller vilde blive lagt Firmaet Spor af Hindringer i Vejen for at søge sig anden Arbejdskraft.

Firmaets Klage afvistes naturligvis herefter som uberettiget. Siden skal der dog nok imellem Direktøren og Tillidsmanden være truffet Aftale om Lønforbedringer i den af Svendene ønskede Retning samt om, at Tillidsmanden skulde forsøge at faa fat paa de omtalte 7 Mand til fortsat Arbejde paa Fabrikken, men om dette er lykkedes, vides imidlertid ikke.

Paa Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik i Odense, hvor der iøvrigt i lang Tid har været et daarligt Forhold mellem Fabriksledelse og Arbejdere, opstod der derimod den 4. Juni en Strejke af en ganske anden Karakter. Firmaet har bygget en Del om, bl. a. Toiletterne, og angaaende disse var der allerede i Begyndelsen af Vinteren overrakt Firmaet en af samtlige Arbejdere paa Fabrikken underskreven Adresse, som indeholdt Anmodning til Firmaet om ikke at opstille de saakaldte orientalske W. C., som Firmaet da tænkte at anvende. Dette medførte ikke det ønskede Resultat, men adskillige generende Bemærkninger for Arbejderne, og Situationen var i Anledning af dette Forhold, der i Virkeligheden saa uendelig nemt lod sig ændre, blevet saa spids, at Firmaet intet Øjeblik var i Tvivl om, hvad der vilde ske, hvis man henviste Fabrikkens Arbejdere til at benytte disse W. C. Ingen af Firmaets Overordnede eller Funktionærer skulde da heller benytte tilsvarende W. C. Den 4. Juni om Morgenen var de gamle Toiletter fjernede. I Løbet af Formiddagen var Strejken der. Fabrikken stod folketom i nogle Dage, da alle som en erklærede ikke at ville gaa ud paa Fabrikken, før de omtalte W. C. var fjernede. Der fandt nu en Del organisationsmæssige Forhandlinger Sted. Resultat blev, at de orientalske Toiletteforanstaltninger fjernedes, og at Arbejdet genoptoges den 12. Juni.

Endelig verserer der for Tiden en mindre Lock-out hos M. B. Cohn i Lyngby. Her henvendte Arbejderne sig for nogen Tid siden angaaende Revision af Akkordpriserne. Dette var Fabrikken meget imod, og Fabrikken forsøgte at lægge Skylden over paa Tillidsmanden alene. Arbejderne valgte saa en anden Tillidsmand, men da denne henvendte sig om visse Forhold, hvad han ifølge Overenskomsten havde Ret til, afskedigedes han. Samtlige Maskinarbejdere forlod saa Fabrikken. Formanden for Lyngby Afdeling vilde imidlertid gøre sit til, at den ulovlige Strejke hurtigst ophævedes, og henvendte sig desangaaende til Fabrikkens Driftsbestyrer. Denne erklærede imidlertid, at han trængte til at faa Sommerferie, hvorfor Arbejdsstandsningen var ham saare velkommen. Under disse Omstændigheder er M. B. Cohn's Maskinfabrik i Lyngby altsaa lukket.

Rødby Skibsværft. Endelig strejkes der paa Rødby Skibsværft. Det er ikke direkte Arbejdsforholdene, der er Skyld heri, men Boligforholdene.

Arbejdernes Boliger tilhører Værftet. Arbejderne har for en Del ladet være at betale en Maaneds Leje, fordi Firmaet ikke havde overholdt Kontrakterne med Hensyn til Boligernes Færdiggørelse. Arbejderne mente sig saa heller ikke forpligtede til Overholdelse af deres Del af Kontrakten. Firmaet truede saa med Udsættelse ved Fogden, og Arbejderne har altsaa nu nedlagt Arbejdet i Anledning af disse Uoverensstemmelser.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund.

Blokaden af Fabrikken »Automatic«, Amaliegade 7, København, fortsættes uforandret.

Vejledning i Gevindskæring.

For nogen Tid siden meddeltes det i Fagbladet, at den af Værkfører Jul. Bech, Carl Bernhardsvej 4, udgivne »Vejledning i Gevindskæring« var udsolgt. Da der stadig kom Forespørgsler efter Bogen, har Hr. Bech nu udarbejdet en ny Udgave, hvori Stofmængden er forøget med 16 Sider. Foruden at det tidligere Indhold er uddybet noget mere, blandt andet ved flere Anvisninger og Formler til Udregningerne, er der kommen

en Del nye Ting med. Af disse skal nævnes: Anvisning til Udregning af Gevind ved Gisholterbænke, Tabeller og Beregninger over specielle Gevindstigninger, som anvendes ved Automobiler samt ved finmekanisk Arbejde. Endvidere er der Tabeller og Anvisninger til Beregning af Staalets Skærehastighed.

Den nye Udgave har — foruden for Drejere, for hvem den jo særlig er beregnet — ogsaa Interesse for Maskinarbejdere, idet den blandt andet indeholder Beregninger af Vinkler, Firkanter og Sekskanter. Endvidere er der Anvisninger til Anvendelse af Haandværktøj til Gevindskæring med Angivelse af egnede Smørestoffer. Alt i alt kan det siges, at den lille Bog, som allerede har vundet saa stor Udbredelse, i sin nye Skikkelse i endnu højere Grad end tidligere vil være til Nytte og Vejledning for Fagets Udøvere.

Til Trods for den betydelige Udvidelse af Indholdet og de stærkt forøgede Omkostninger ved Fremstillingen, er Prisen kun forhøjet med 10 Øre, saaledes at Bogen kommer til at koste 60 Øre. Dette har kun været muligt, fordi Udgiveren har modtaget Understøttelse af det Rejersenske Fond til Udgivelsen.

Bogen kan faas til Købs hos Udgiveren samt igennem Københavns Afdeling 1. Afdelinger i Provinserne kan rekvirere den gennem Hovedkontoret. Enkelte Medlemmer i Provinserne kan faa den tilsendt imod at indsende Beløbet + Porto pr. Postanvisning eller i Frimærker. Efterkravforsendelser ekspederes ikke.

Meddelelser fra Hovedkassererne.

Dansk Metaltrykkerforbund.

Slettede Medlemmer genoptagne.

			Nyt Nr.
Nr.	84	Christiansen, Jens	124
-	96	Nielsen, Magnus	126
-	58	Rasmussen, Gerhart	123

Overflyttede Medlemmer.

Nr. 102 Petersen, H. (overført fra Tysk Metalarb.-Forb.)

Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Ugyldige Bøger.

Tillidsmændene bedes paa det indstændigste stadig paase, at der ikke indbetales Kontingent eller udbetales Understøttelse paa ugyldige Bøger.

Nedennævnte Medlemsbøger er anmeldte som tabte og gøres herved ugyldige:

Nr.	4128	Einer Vilhelm Jensen	(Kbhvn. Afd. 1)
-	9244	Carl Borgen Lindhard	(— — 1)
-	13527	Leo Juul Larsen	(— — 1)
-	21488	Aage Olsen	(— — 1)
-	23748	Einer Chr. Poulsen	(— — 1)

Fejltagelse.

Ved en beklagelig Fejltagelse fra vedkommende Tillidsmænds Side er nedenstaaende optaget blandt slettede Medlemmer:

Nr.	794	P. Krøier
-	18358	C. M. Jensen
-	18627	M. C. Christensen

Idet vi herved retter Fejltagelsen, beder vi Vedkommende undskylde.

Slettede Medlemmer genoptagne.

(Udstreges af Sletteregistrene.)

Gl. Register.

			Sidst betalt
Nr.	12610	Axelsen, Axel Claudius E.	7. 7.06
-	8900	Christensen, L. M. A.	9. 9.99
-	5911	Dyhl, Peter Andersen	7. 9.08
-	8507	Hansen, C. P.	30.11.12
-	17536	— J. Th.	28.12.12
-	11634	— Julius	13. 4.01
-	12231	— Knud Sofus Markus	17.11.06
-	8473	Jensen, Arrild Oscar Johs.	9.11.12
-	11028	— Hans Peter	5. 3.10
-	18177	— Osar	4. 1.13
-	20273	Larsen, Harald Edv.	21.12.12
-	15232	Petersen, Peter Andersen	19. 8.11
-	15577	Rasmussen, Ludvig	22. 1.10
-	8910	Thomsen, Th. Erh. Laur. P.	9. 4.04

Nyt Register.

			Sidst betalt
Nr.	22822	Brask, Johan Vilhelm	21.10.16
-	25042	Breinholt, Alfred	16.12.16
-	8304	Christensen, Henry L.	5. 6.15
-	18627	— Marinus Chr.	3. 7.15
-	13536	— Oscar	18. 5.15
-	12830	Elmborg, Henrik Hansen	13.11.15
-	19737	Fjorbæk, August	15.11.13
-	18127	Hansen, Chr. Romell	23. 9.16
-	8170	— Ludvig Marius	23.10.15
-	23790	— Niels Poul	3. 2.17
-	17496	Henties, Henry Julius Albert	15. 5.15
-	18358	Jensen, Carl Marinus	19. 6.15
-	16757	— Thorvald P. O.	26. 2.16
-	5739	— Vilhelm Adolf	27.11.15
-	8557	Jørgensen, Vilh. Valdemar	25. 3.16
-	23482	Johansen, Oscar Fr. Alex	10. 2.17
-	11156	Juhl, Edvard Kai Bülov	11. 9.15
-	794	Krøier, Peter	27. 1.17
-	6265	Mortensen, Arthur William	8. 8.14
-	12783	Møller, Hans	14.11.14
-	5420	— Harald	27. 9.13
-	11544	— Peter	25. 3.16
-	17827	Nielsen, Algot Carl	5. 7.13
-	11233	— Einer Chr.	28. 8.15
-	21579	— Rasmus	18. 4.14
-	14931	— Thorvald	13.11.15
-	3873	Petersen, Aage Gert	23.12.16
-	4716	— Jens Johannes	27. 5.16
-	20584	Rasmussen, Halvor M.	16.10.15
-	1210	Schæbel, Harald Hans E.	25. 4.14
-	9272	Silberg, Alfred	23. 1.16
-	13681	Thomsen, Edmund D.	2. 8.13

Overskud henligger paa Københavns Afdeling 2's Kontor til Medlem (?) Jørgensen fra Weitemeyer.

Til Opbevaring i Arkivet i Afdelingerne under D. S. & M. F. udsendes med dette Nummer af Medlemsbladet i et Eksemplar til hver Afdeling:

»Social Forsorg«, Nr. 2, 13. Aargang.

Beretning om De samvirkende Fagforbunds Virksomhed, 1. April 1916—31. Marts 1917.

Medlemmer, slettede paa Grund af Restance.

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
	Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.						
13960	Andersen, Edvin Maximilian	København	29. 7.89	Kbhvn. Afd. 1	16.11.03	Kbhvn. Afd. 1	17. 3.17
20926	— William	—	17. 4.84	Hamburg	8.10.10	„ „ 5	2.12.16
13621	Althuon, Arthur	Frederiksværk	27. 4.85	Hillerød	3.11.04	„ „ 1	30.12.16
25137	Bachmann, Hans Henrik	Buenos Aires	17. 6.91	Kbhvn. Afd. 1	6. 1.17	Ringe	21. 4.17
11534	Bang, Niels Hansen	Svendborg	8. 4.76	Svendborg	5.10.15	Kbhvn. Afd. 5	29. 7.16
21166	Bekker, Kai Uffe	Assens	9. 2.94	Odense	26. 5.13	„ „ 1	3. 3.17
19229	Bendtsen, Oluf Chr.	Allinge	1.10.75	Kbhvn. Afd. 1	17. 2.17	„ „ 1	17. 2.17
3254	Bjergfeldt, Ernst	Knabstrup	31. 1.95	Holbæk	1.11.13	„ „ 1	3. 2.17
25247	Bloch, Hans Carl	Odense	13.12.95	Kbhvn. Afd. 1	7. 2.17	„ „ 1	3. 3.17
10320	— R. J. Sørensen.	Tranebjerg	16. 5.68	Aarhus	4. 3.16	Aarhus	30. 9.16
22748	Boeslund, Aage	Aarhus	9. 5.94	—	29. 7.16	—	26. 8.16
22990	Bom, Anton	Fraugde	22. 1.98	Kerteminde	1. 8.16	Odense	7.10.16
17713	Brandt, Chresten	Aunede	15. 6.95	Holeby	2. 7.15	Rudkøbing	14.10.16
8606	Broberg, Charles E.	København	16.10.77	Kbhvn. Afd. 1	25. 9.03	Kbhvn. Afd. 1	23.12.16
6542	Brummer, Charles	Odense	6.12.92	Odense	24.11.11	Odense	28.10.16
21774	Bruun, Georg H.	Lynge pr. Sorø	3.12.94	Ringsted	2. 2.15	Kbhvn. Afd. 1	10. 2.17
9666	Christensen, Hans	Lysgaard pr. Kellerup	30. 8.87	Skive	3.11.06	Aarhus	18. 3.16
19439	— Søren Grægers	Varde	14. 2.93	Varde	21.10.11	Kbhvn. Afd. 1	24. 2.17
12804	— Vald. Hagen Chr.	København	15. 2.88	Kbhvn. Afd. 1	5. 5.06	„ „ 1	13. 1.17
23934	— Will. Em.	Gentofte	23.11.94	„ „ 1	28.10.16	„ „ 1	17. 3.17
11746	Carlsen, Axel J. V. C.	København	13. 8.88	„ „ 1	5. 2.16	„ „ 1	3. 2.17
19583	— Christian	Aabenraa	10. 8.98	Horsens	6. 1.17	Horsens	6. 1.17
24702	Caspersen, Rasmus	Røgen	27. 1.86	Aarhus	12. 1.17	Aarhus	27. 1.17
8036	Christiansen, Anton M.	Tjæreborg	26. 6.89	Kbhvn. Afd. 1	19. 2.12	Kbhvn. Afd. 1	17. 3.17
22022	— Jørgen	Eskebjerg	29.12.96	Kallundborg	1. 7.15	„ „ 1	20. 1.17
23912	— Søren Peter	Taaning	29. 4.95	Kbhvn. Afd. 1	23.10.16	Randers	25.11.16
24167	Culmse, Eyvind	Calais	20. 6.94	Kallundborg	8. 1.17	Aarhus	27. 1.17
21398	Eriksen, Erik Adolf	Egholm, Møen	11. 5.83	Kbhvn. Afd. 1	5. 1.17	Kbhvn. Afd. 1	17. 3.17
14173	Frandsen, Jens E.	Mesinge	10. 6.93	Odense	21. 2.15	Odense	20. 3.15
18583	— Johan	Svendborg	3. 8.91	Kbhvn. Afd. 1	16. 2.17	Kbhvn. Afd. 1	10. 3.17
20274	— Kai Thorkild	København	6.10.93	„ „ 1	6.12.12	„ „ 1	17. 2.17
12121	Frederiksen, Axel Emil	Taarbæk	8. 3.77	„ „ 5	5.11.15	„ „ 5	22. 7.16
14054	— Magnus	Horsens	14. 3.80	Horsens	3. 4.98	„ „ 1	27. 1.17
16805	Fremming, Albert Emanuel	København	31. 8.77	Kbhvn. Afd. 1	16. 7.12	„ „ 1	11.11.16
15955	Fritze, Vilhelm Carl	—	19. 1.97	„ „ 5	6. 5.16	„ „ 5	29. 7.16
12077	Galatius, Gunnar	—	10. 2.88	„ „ 1	16. 3.12	„ „ 1	24. 2.17
17016	Hansen, Carl	Skelskør	12. 9.79	Nr.-Sundby	29. 8.16	Horsens	6. 1.17
16630	— Chr. Dan	Faxe Ladeplads	23.10.95	Kbhvn. Afd. 1	24. 9.15	Kbhvn. Afd. 1	3. 2.17
11175	— Einer F.	København	3. 6.86	„ „ 1	6. 2.06	„ „ 1	30.12.16
5461	— Fr.	Hamburg	28. 6.69	„ „ 1	5.12.16	„ „ 1	10. 3.17
25099	— Ivan	Aggerskov	14. 2.91	„ „ 1	9.12.16	„ „ 1	10. 3.17
10018	— Jens Peter	Faaborg	29. 9.90	Faaborg	9. 8.13	„ „ 5	22. 7.16
2520	— Laurits Andersen	Andsager	26. 1.86	Holstebro	13. 7.07	Viborg	4.11.16
15995	— Oscar	København	16. 1.97	Kbhvn. Afd. 5	24. 6.16	Kbhvn. Afd. 5	23. 9.16
23051	Hasselstrøm, K. Christensen	Nørup	14. 7.94	„ „ 1	25. 2.16	„ „ 1	3. 2.17
7921	Helstrøm, Enock	Sverrig	6.12.90	„ „ 2	5. 2.16	„ „ 5	5. 2.16
21913	Hemmingsen, Aksel	Næstved	15. 9.94	Næstved	10. 5.15	„ „ 1	24. 2.17
23957	Hofmann, A.	Frankfurt a. M.	13. 3.88	D. Elektr. Forb.	16.12.15	„ „ 1	10. 2.17
1509	Holm, Kjeld Abild	New York	11. 1.92	Kbhvn. Afd. 3	25.10.13	„ „ 2	23.12.16
24112	Holmberg, Niels Magnus	Malmø	28. 7.98	„ „ 5	19. 8.16	„ „ 5	16. 9.16
10170	Jensen, Alex Christian	Hillerød	2. 3.91	„ „ 3	22.10.10	„ „ 5	29. 7.16
18350	— Emil	Rønne	25.10.91	„ „ 1	24. 2.17	„ „ 1	10. 3.17
18139	— Frederik	Viborg	31. 8.84	„ „ 1	24. 6.14	„ „ 5	15. 7.16
8343	— Johs.	København	15. 8.94	„ „ 1	5. 6.15	„ „ 1	17. 2.17
9953	— Jørgen	Glumsø	4. 2.66	„ „ 5	4. 7.03	„ „ 5	8. 1.16
10292	— Laurits	Aarhus	25.12.92	Aarhus	25. 5.12	„ „ 2	30.12.16
15871	— Peter Enevold Oktarius	København	15.10.96	Kbhvn. Afd. 5	1. 4.16	„ „ 5	22. 7.16
12113	Jørgensen, Carlø	—	14. 3.96	„ „ 5	7.11.14	„ „ 5	7.10.16
10809	— P. J. M.	Nykøbing F.	5.11.78	Nykøbing F.	10.12.03	„ „ 1	30.12.16
5271	— Sofus Marius	København	11.10.95	Kbhvn. Afd. 1	6. 8.15	„ „ 1	24. 3.17
22947	Jacobsen, Gotfried	Østre Klagtorp	1. 5.97	„ „ 5	5. 8.16	„ „ 5	18.11.16
9157	— Søren	Hjørring	16. 5.86	Aarhus	31. 5.14	„ „ 5	13. 5.16

Nr.	Navn	Fødested	Fødselsdag og Aar	Indmeldt i Afdelingen i	Indmeldelses-dato og Aar	Slettet i Afdelingen i	Sidste Uge, for hvilken Vedk. har betalt
24111	Jannoi, E. B.	Landskrona	24. 1.92	Landskrona	11. 9.15	Kbhvn. Afd. 5	4.11.16
19695	Jeppesen, Georg Rasmus.	Odense	26. 6.92	Odense	5.11.11	Odense	27. 7.12
11230	— Peter	Løjtofte	18. 4.84	Nakskov	1.11.03	Kbhvn. Afd. 1	3. 3.17
22431	Kaarup, Aage	Aalborg	23. 3.97	Viborg	1. 5.16	„ „ 1	24. 2.17
23622	Krone, Vilh. Fagerlund	København	30. 5.93	Kbhvn. Afd. 1	28. 7.16	„ „ 1	27. 1.17
23866	Kubiak, Valentin	Posen, Tyskland	1.11.94	„ „ 1	16.10.16	„ „ 1	3. 3.17
15895	Kæhler, Henry Vald.	København	12.12.97	„ „ 5	6. 5.16	„ „ 5	21.10.16
15891	Larsen, A. J.	—	25.12.95	„ „ 5	6. 5.16	„ „ 1	3. 3.17
15476	— Albert Henrik B.	Helsingør	30. 7.96	„ „ 5	16.10.15	„ „ 5	10. 6.16
22149	— Eduard Anton.	København	8. 1.97	Horsens	10. 3.16	Horsens	8. 4.16
15881	— Gotthard	Alstrup	7. 7.93	Kbhvn. Afd. 5	15. 4.16	Kbhvn. Afd. 5	20. 5.16
9202	— Vilh. Emil Fr.	Karlebo	23. 8.88	Hillerød	1.11.07	„ „ 5	16. 9.16
8264	Leding, Mons Olai	Bergen	5. 8.86	Lybech	20.12.08	„ „ 1	10. 3.17
12347	Lenchler, Sofus Viggo	København	13. 6.85	Nyborg	9.10.04	„ „ 1	27. 1.17
13414	Lind, Robert Chr.	—	21.10.82	Kbhvn. Afd. 5	19.12.14	„ „ 5	27. 5.16
19543	Lindel, John. P. Sture.	Farnhult	29.11.85	Svendborg	10. 7.16	„ „ 1	10. 2.17
20483	Lippert, Axel	Nakskov	28.12.88	Kbhvn. Afd. 1	13. 3.15	„ „ 1	16.12.16
23838	Lund, Alfred	Svedalo	15. 2.91	„ „ 1	4.10.16	„ „ 1	3. 3.17
15998	Lundgreen, Gunnar	Stængby	12.11.96	„ „ 5	24. 6.16	„ „ 5	22. 7.16
22509	Lystrup, Aage	Thisted	18. 9.83	Aarhus	15. 4.16	Aarhus	16.12.16
774	Madsen, Herluf	Stege	20. 4.78	Slagelse	9. 5.97	Kbhvn. Afd. 1	10. 2.17
6287	Møller, Poul Leth	Lihme	28.10.93	Holeby	2.11.13	„ „ 1	10. 3.17
12967	Nielsen, A. E.	København	3. 5.74	Kbhvn. Afd. 1	25. 6.98	„ „ 1	3. 2.17
24471	— Bertel S. Berg.	Bording	16.11.97	Herning	20.11.16	Herning	18.11.16
12122	— Jens Chr. M.	Eskildstrup	8. 9.95	Kbhvn. Afd. 5	31.10.14	Kbhvn. Afd. 5	30. 9.16
11640	— M.	Indslev	29.11.57	Horsens	11. 5.08	Horsens	9.12.16
109	— Niels Jørgen	Fladsaa	22. 6.93	Kbhvn. Afd. 1	14. 3.13	Kbhvn. Afd. 1	10. 3.17
18916	Neckelmann, Kai Ludv.	Aarhus	6. 5.96	„ „ 1	19. 2.17	„ „ 1	17. 2.17
6902	Nissen, Peter Andreas.	Struer	23.12.91	Holstebro	22. 9.13	„ „ 5	22. 7.16
14895	Nørland, Erik V. Ramsø.	København	27.12.96	Kbhvn. Afd. 7	1.11.16	„ „ 1	17. 3.17
25118	Ockenstrøm, Johan H.	Uledborg, Finland	25. 8.82	Høganæs	19. 8.16	„ „ 1	27. 1.17
23873	Olsen, Einer Christoffer Max	København	11. 4.95	Kbhvn. Afd. 1	20.10.16	„ „ 1	10. 3.17
16050	— Hans Peter	Saxkøbing	22. 2.86	Nykøbing F.	8. 5.05	„ „ 1	5. 8.16
17851	Petersen, Axel Jørgen	København	14. 4.93	Horsens	2.10.16	Horsens	25.11.16
20080	— Bernhard	Rudkøbing	14.11.89	Kbhvn. Afd. 1	13. 9.12	Kbhvn. Afd. 5	26.12.16
24812	— Carl Hegelund.	Hejde	5. 3.98	Aarhus	26. 2.17	Aarhus	10. 3.17
23945	— Henry Em.	København	21. 7.97	Kbhvn. Afd. 1	31.10.16	Kbhvn. Afd. 1	10. 3.17
22253	— Niels	Odense	8.10.92	Odense	2.11.15	Odense	25.11.16
4078	— Niels P.	Badstrup	13.12.94	Horsens	6. 4.14	Horsens	31. 3.17
23345	— Sofus Anton M.	Højby	5. 1.98	Kbhvn. Afd. 1	8. 5.16	Kbhvn. Afd. 5	20. 1.17
22840	— Søren	Aidt	19. 7.93	Viborg	22. 9.16	Viborg	23.12.16
742	— Vilh. Johs.	København	4. 4.81	Kbhvn. Afd. 1	10. 7.01	Kbhvn. Afd. 1	3. 2.17
9177	Pfefferkorn, Thorvald R.	Aarhus	12. 4.95	Aarhus	5. 8.14	Aarhus	19. 6.15
13710	Rasmussen, Axel Johan	Amager	18.10.83	Kbhvn. Afd. 1	30. 3.04	Kbhvn. Afd. 1	10. 3.17
5789	— Erik Osv. J.	—	15. 8.97	„ „ 1	15.10.15	„ „ 1	10. 3.17
16941	— Hyram Francois J. Hestehave	København	27. 5.90	„ „ 1	1. 5.15	„ „ 1	17. 2.17
23786	Rebensdorf, Ivar Alfred Fr.	Helsingborg	21.10.79	„ „ 1	16. 9.16	„ „ 1	3. 3.17
23754	Rehnberg, Erik G.	Stockholm	3. 2.96	Afd. 30 Sverrig	10. 6.16	„ „ 1	10. 2.17
5326	Rundkvist, Harald	Hallefors	28. 1.95	Hallefors	2. 2.13	„ „ 1	10. 3.17
18407	Sørensen, Axel Theodor	Dragør	23. 2.91	Kbhvn. Afd. 1	29. 7.11	„ „ 1	3. 2.17
21946	— Hans Alfred	Sorø	29.11.95	Sorø	1. 5.15	Aarhus	10. 2.17
23804	— Hjalmar E. Lyne	Frederiksberg	3. 1.86	Kbhvn. Afd. 1	25. 9.16	Kbhvn. Afd. 1	3. 3.17
15991	— Kai Alfr. Helfer	København	30.10.96	„ „ 5	3. 6.16	„ „ 5	21.10.16
23242	— Kai F. T.	—	31.12.96	„ „ 1	15. 4.16	„ „ 1	3. 3.17
6635	— Niels Henrik	Aarhus	7. 7.84	Aarhus	7. 2.14	Lyngby	7. 4.17
13610	— Thorv. Andreas	København	25.12.85	Kbhvn. Afd. 1	4. 6.09	Kbhvn. Afd. 1	30. 9.16
11967	— V. A.	—	28.10.83	„ „ 2	3.10.03	Aarhus	23.12.16
10349	— Verner Chr.	—	16.10.93	„ „ 5	1. 7.16	Kbhvn. Afd. 1	3. 3.17
24003	Scheeby, R. Chr. Andersen	Harritslev	13. 5.96	Odense	13.11.16	Odense	13. 1.17
10351	Schmider, Alvin Robert	København	1. 7.92	Kbhvn. Afd. 1	7.10.11	Kbhvn. Afd. 2	30. 9.16
19219	Schou, Otto Frederik	—	26.11.87	„ „ 1	19. 2.17	„ „ 1	17. 2.17
18567	Sjøholm, Johan Oluf	Vestra Klagtorp	21. 1.84	„ „ 1	14. 2.17	„ „ 1	10. 3.17
11136	Stensgaard, Rasmus Poul	Skive	2. 7.90	„ „ 1	20.12.14	„ „ 1	10. 3.17
22554	Thomsen, Hans Vald. Th. H.	Bjælkerup	29.10.95	Køge	29. 5.16	Rudkøbing	30.12.16
8306	Ungerman, Axel Jul.	Nykøbing F.	23. 1.77	Kbhvn. Afd. 1	5. 6.97	Kbhvn. Afd. 1	10. 3.17
13005	Vernø, Cay Allesen	Frederikshavn	17. 7.92	Næstved	2. 9.13	„ „ 1	3. 2.17

Til Smedeforbundets Medlemmer.

Centralorganisationens 3. Beretning er nu udkommen, og den vil være Afdelingens Kasserer i Hænde umiddelbart før Fagbladets Ankomst.

Sidste Del af Beretningen vedrører Smedeforbundet, og da det gennem flere Aar har været Skik og Brug at give Medlemmer, der maatte ønske noget saadant, Adgang til at erhverve sig et Eksemplar af samme, har Forbundets Hovedbestyrelse fortsat denne Tradition ogsaa efter Fællesskabet med de øvrige Metalarbejderorganisationer.

Vore Medlemmer vil derfor ved Henvendelse til Kassererne i Afdelingerne kunne erholde Beretningen for en Pris af 25 Øre pr. Stk.

Ny Afdeling.

Køge Klub, der hidtil har bestaaet som Klub under Hovedkontoret, overgaar fra 1. Juli d. A. til at være selvstændig Afdeling under Forbundet.

Formanden er: Maskinarb. H. Jeppesen, Havnen Nr. 3.

Kassereren er: Smed N. P. Hansen, Sønderkøge. Udbetaling til Rejsende $6\frac{1}{2}$—$7\frac{1}{2}$.

Rettelser

til de sidst udsendte Adressefortegnelser over Tillidsmænd.

Dansk Formerforbund.

Formænd:

Fredericia: Vald. Nielsen, Prinsensgade 51.
Skanderborg: Fr. Larsen, Adelgade 28.

Kasserere:

Sæby: H. Schmidt, Knæverhede. (Ingen Udbet.)

Gørtler- og Metalarbejderforbundet.

Vejle: Formand og Kasserer, Jens K. Hansen, Ny Jellingevej 19. Kl. 7—8 Aften.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Horsens: Anvisningskontoret har faaet Telefon Nr. 1323.
Ringe: Udbetaling fra $12\frac{1}{4}$—$1\frac{1}{4}$.

Enhver Haandværker,

som rejser til Udlandet bør indmelde sig i *Skandinavisk Central Understøttelses-Kasse.* Kontingent til Hovedkassen er 30 Cts. (ca. 21 Øre) ugentlig. Rejse- eller Sygehjælp til et Beløb af 25 Frcs. Over 30 Afdelinger i Europa. Indmeldelser modtages bl. a. i Kiel: Waisenhoffstrasse, Ecke Kl. Kuhberg, Hamburg: Schlachterstrasse 44, Berlin: »Dresdenergarten«, Dresdenerstrasse 45. Foren. »Norden«, Herman Hermansen, Schlosstrasse 26, 2., Flensborg, hos Forretningsføreren: H. J. Larsen, Postfach, Zürich (Schweiz), samt i hver Afdeling.

Vore Telefoner.

Formere.

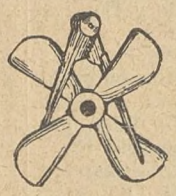
Hovedkontoret	Byen 2125
Udenfor Kontortiden, Formanden	Taga 1154 x

Gørtlere.

Hovedkontoret	Nora 2249 y

Smede og Maskinarbejdere.

Hovedkontor } Anvisningskontor }	5121 og 8221
Københavns Afdeling 1	3824
— — 7	Godth. 1518 x
Aalborg	1192
Aarhus	4123
Nyborg	408
Helsingør, Kasserer Bernt Sørensen	470
Odense	1863
Frederikshavn	392
Randers	1512
Thisted, Axel Jensen	116
Lyngby Afdeling	Lyngby 409

Maskinisteksaminerne.

Nye Kursus til den almindelige Maskinisteksamen, den udvidede Maskinisteksamen, Maskinpasserprøven og Motorpasserprøven begynder først i Januar og August. Indmeldelse og alle Oplysninger ved Henvendelse til:

Kjøbenhavns Maskinistskole
Nørrebrogade 13. N.
Kontortid: 6—8 Eftermiddag.

Udgivet af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. — Redigeret af J. A. Hansen.
Bogtrykkeriet »Hafnia« (Carl Kretzschmer), København.